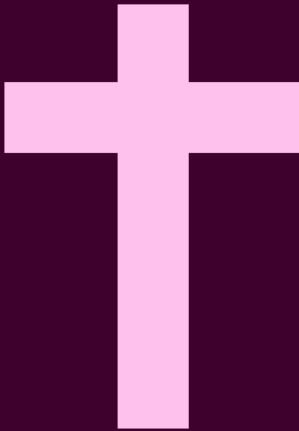

Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi

xua Jesucristo yabara tinatsi

New Testament in Guambiano

Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi xua Jesucristo yabara tinatsi New Testament in Guambiano

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guambiano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Guambiano

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
7e6b2dfc-632e-5b6e-aeb4-3ed6877d71c9

Contents

GÉNESIS	1
San Mateo	92
San Marcos	158
San Lucas	199
San Juan	268
Los Hechos	319
Romanos	383
1 Corintios	413
2 Corintios	440
Gálatas	458
Efesios	468
Filipenses	478
Colosenses	485
1 Tesalonicenses	491
2 Tesalonicenses	497
1 Timoteo	501
2 Timoteo	509
Tito	515
Filemón	519
Hebreos	521
Santiago	543
1 San Pedro	550
2 San Pedro	558
1 San Juan	563
2 San Juan	570
3 San Juan	571
San Judas	572
El Apocalipsis	574

Génesis

Srøsrø Pølbæsrig

¹ Ke srøtø chigucha chigaaben, Tiusbe srømbalameranba, pirøwanba marig køn. ² Pirøbe mumay kuinguen asamgaig chiguchagaig pasrøben, pimerabe purø trømbø løstiiig pinøgasraig pasrabig køn. Inchen Tiuswei Espiritube pi palawan llirabig køn. ³ Tiusbe trenchibig køn: “Tør kønrrain” cha. Inchen tørbe misrøbig køn. ⁴ Incha Tiusbe tørwane tab kui asha, tørwane løstøyugurri nuingui mendamarøbig køn. ⁵ Tiusbe tørwane “kwaløm” cha wamappe, løstiiigwane “yem” cha wamabig køn. Inchen maabenba løtsøba købig køn, tru srøsrø kwaløm.

⁶ Katø Tiusbe trenchibig køn: “Larrø lendiig chiguchagaig kønrrain cha, tru pimeran nuingui, nuingui tarømartrabig tøbøtag pasrønrrai.” ⁷ Incha Tiusbe tru larrø lendiig chiguchagaigwan marøbig køn, tru pimeran tarømarøbigwan. Tru pimera pala købelanba, umbu købelanba nuingui tarømarig kørrømisrtrai. ⁸ Incha Tiusbe tru larrø lendiig chiguchagaigwane “srømbala” cha wamabig køn. Inchen maabenba, løtsøba køben, pa kwaløm købig køn.

⁹ Katø Tiusbe trenchibig køn: “Srømbalamerai umbu pimera købeløbe kanbalatø misrtrain cha, pur kenamistrtrai.” Inchen treeg kuig køn. ¹⁰ Incha purwane Tiusbe “pirø” cha wamappe, pimera kanbalatø misrigwane “marmera” cha wamig køn. Incha Tiusbe tabig kui asig køn. ¹¹ Incha Tiusbe trenchibig køn: “Pirøbe misringarubash cha, pilli puzheelø chi kaumera køppe, treeg yellzheelø tøgar, mamig nigab tusrmera, chi tusr køppe, treeg yell truyu tøgar pirau treeg kønrrai. Inchen treeg kuig køn. ¹² Inchen pirøbe pilli puzheelø chi kaumera køppe, treeg yellzhig nigar, mamig nigab tusrmera yellzheelø truyu nigar misrøbig køn, nø chi tusr køppe, treekke. Inchen Tiusbe tabig kui asig køn. ¹³ Inchen maaben misra, løtsøgualmaben, pøn kwaløm købig køn.

¹⁴ Tiusbe katø trenchibig køn: “Tru srømbala larrø lendiig chiguchagaigube pilabelø kønrrain cha, kwalømwanba, yemwanba tarømartrabelø, iiløbe chi utømera køben amrrubelan ashib kømig kønrrai, kwalømmerawan, pilamerawan.” ¹⁵ Incha truiløbe srømbalasrø larrø lendiig chiguchagaigu pilabelø kønrrain cha, pirøwan pilønrrabelø.” Inchen treeg kuig køn. ¹⁶ Tiusbe pagatø pilabelø nørreelan marig køn: tru pilabig larrø tøriibe kwaløm piløben, pilabig tre tør kømifibe yem piløben inchai, katø nøbe kønchabiimeragucha marig køn. ¹⁷ Tiusbe tru srømbalamera larrø lendiig chiguchagaigu iilan pønrsøppe, pirøwan pilønrrai pønssraig køn. ¹⁸ Kwalømwan lata, yemwan lata pilamburab pilabeløbe nøm pønrrønrrai marig køn, tørwanba, løstiiigwanba tarømartrabelø. Incha Tiusbe tabig kui asig køn. ¹⁹ Inchen maaben misra, løtsøgualmaben pib kwaløm købig køn. ²⁰ Incha Tiusbe trenchibig køn: “Pimerabe chigurrimbunø øsiguelø tøgagøbash cha, katø illimera tru pirøbalawan llirabeløgucha kønrrain cha, tru larrø lendiig chiguchagaigu srømbalamerawan amøñibelø.” ²¹ Incha Tiusbe piyu ushamera kwaaramdø nørreelø marig køn. Chigurrimbunø øsiguelø kønab purrønrrabelanba, chitøgucha nøm chimera køppe, treelø kønrrai pimerabe treeg misringaruig køn, katø chigurrimbunø kwaldzariimera tøgargucha nøm chi køppe, treeløtøwein kønrrai. Incha Tiusbe tabig kui asig køn. ²² Incha Tiusbe truilane mayanguen tabig kønrrai marabe,

trenchibig kòn: “Larrø norrø tøgagøb, larrø norrø larrøbitchigay cha, marmer-ayu netsab, katø illimeragucha larrø norrø larrøbitchigay” cha. ²³ Inchen maaben misra, løtsøgualmaben, truibe tratrø kwaløm købig kòn.

²⁴ Incha Tiusbe trenchibig kòn: “Pirøbe øsiguelø misringarubash cha, kusreeg ushamera køben, namig ushamera køben, srala ambubelø køben, nøm chimera køppe, treelø kønraingue.” Inchen treeg kuig kòn. ²⁵ Tiusbe namig ushamera nøm chimera køppe, treelø kønrrai marøb, katø kusreeg ushamera nøm chimera køppe, treelø kønrrai marøb, maya ushamera pirau sralig ambubelø nøm chimera køppe, treelø kønrrai marøb big kòn. Incha Tiusbe tabig kui asig kòn.

²⁶ Incha Tiusbe trenchibig kòn: “Møg misag margun cha, nam mailø køben ke tre lataitøwein køb, katø nam lataitøwei isub, marøbelø kønrrai. Incha maryu piyaumeran, srømbala amøñib illimeran, kusreeg ushameran, namig ushameran, pirau sralig ambub ushameran, truilø nun chinchaingaig, nø ashib tøga pasrønrrain” cha.

²⁷ Incha Tiusbe mowan marøppe nø maig køben ke tre lataitøwein kønrrai marig kòn. Pøs nøbe tre lataitøwein kønrrai marig kòn. Møg misag, ishug misag treeg marig kòn.

²⁸ Incha Tiusbe mayanguen tabig nebuilø kønrrigay chib, trenchibig kòn: “Srøig larrøbitchabig yellmera tøgagøb, srøitø srøitø larrø norrø nemistrigay cha. Ñimbe pirøwan netsøgana, pirøwane ñim ashib tøga pønrramisra, chinchaingaig ñim ashib karunrrigay cha, maryu piyaumeran, pala amøñib illimeran, katø maya ushamera pirau srala ambubelan købengue.”

²⁹ Incha Tiusbe trenchibig kòn: “Asay cha, nabe ñimune pirau mamig nigab kauzheelø yellmera tøgartø kønrrai tranar cha. Katø maya tusrmera mamig nigabelø, yell tøgarmera tranar cha, iibe kerriguba ñim mab kømig kønrrai.”

³⁰ Inchen pirau namig ushameranba, pala amøñib illimeranba, katø maya ushamera pirau srala ambubelanba, truilane pilli puzhigwan mab kømig tranar cha. Inchen treeg kuig kòn.

³¹ Incha kerrigu Tius nø mariilan ashabe, truba truba tabig kui ashibig kòn. Inchen maaben misra, løtsøgualmaben, tratrø y kan kwaløm købig kòn.

2

¹ Inchen srømbalameranba, pirøwanba truyu kerriguh chi købelanba chab marig kørørmisrig kòn.

² Incha Tiusbe kerrigu nui maramigwan yandø patsøga, tratrø y pa kwalømyube isrig kòn nø kerrigu chi marigwan. ³ Incha Tiusbe tru tratrø y pa kwaløm kønrrabyuigwane mayanguen tabig kønrrai mara, nuyasig kønrrai tarømara pasrøbig kòn, kaguende nø chigurrimbunø mara pønsra tru kwalømbe nø isrig kua.

⁴ Srømbalawan køben, pirøwan køben mara pønsrailan øyeeg købig kòn cha wamindig iig kòn.

Møg Misag Ellmarin Tulyu Inchen Jehová Pirøwanba Srømbalameranba Marmøwatøbe

⁵ piraupe ka nøtø kal-lab tusrmera chigucha kawei, chigucha kaumera kal-laig kawein købig kòn, kaguende Jehová Tiusbe piraumay srewan pungarumø srø køben. Inchagucha kwallchabig mu møg mugawein køben. ⁶ Pibe piraugurri webarrub, pirø palawan kerrigu sømarøbig kòn. ⁷ Inchen Jehová Tiusbe pirøyu usrøtøga møg misag mara, trugurrimbe øsiguig kønrrai kimyu urrøben, møøbe øsiguig misrig kòn.

⁸ Incha Jehová Tiusbe Eden taisrø kan ellmarin tul mara pasrøbig køn, tru pørr neeshibgatømayrsø. Incha tru nø mari mowan truyu kørømarøbig køn. ⁹ Incha Jehová Tiusbe chi tuskurrimbunø chull asamdø tab tusmëra pirau kal-langarubig køn, chull mamdø mamiimera nigabelø. Inchen tru tul tøbøtabe tru kwamø øsig køm tusrwanba, katø tru tabigwanba, kaigwanba nebua asam tusrwanba kal-langarubig køn.

¹⁰ Inchen tru Edenyugurrimbe pi webarrubig køn tru tulwan sømarøb lulrribig. Incha truyugurrimbe katø pippaløh pirisha webibig køn. ¹¹ Tru srøsrø pibe Pisón munchi købig køn, truike tru Havila pirø muba kuimburab pøtøgatanwan pureb ibig køben, trusrømbe oro tøgaike.

¹² (Incha pirø muba kuimburab tru pirau orobe larrø tabig købig køn, katø truyube mayzhig irrabig bedelio køben, ónice køben tøgaike.) ¹³ Inchen tru wendau pibe Kihón taig, truike tru Cus pirø muba kuimburab pureb ibig køn. ¹⁴ Inchen tru pøn kønrrabyu pibe Tigris taig køn, Asiria pirau pørr neeshibgatøwansrø pureb ibig. Inchen tru pib kønrrabyu pibe Eufates køn.

¹⁵ Incha Jehová Tiusbe mowan pera arrua, tru Edén ellmarin tulyu kørømarøbig køn, pirøwan kwallib ashib tsunrai. ¹⁶ Incha Jehová Tiusbe tru mowan trencha karua pasrøbig køn:

—Tru tulyu chi tusryu mamiimerandøgucha ka manrrig cha. ¹⁷ Inchendø tru tabigwanba, kaigwanba nebua asamburab asam tusryu mamigwane manrrab kømø cha, kaguende tru tusryuigwan ñi mab kwalømbe isa kømø, ñibe kwanrrabguen— cha.

¹⁸ Incha trugurrimbe Jehová Tiusbe trenchibig køn:

—Møg nøtø unamiibe chi tab kømøn cha, nun purugunrrabig nø maig palain køben, treegwan martrab— cha. ¹⁹ Incha Jehová Tiusbe maya ushameranba, illimeranba pirøwandøwei mara pønsra, møwei merrab pønsrøbig køn, chi munchi pønsramigwan nø asha pønsrønrai. Inchen møg tru øsiguelan treeg munchi pønsra wamiiløbe tru munchin tøgær kørømisrig køn. ²⁰ Inchen møøbe maya ushamera namiguelan, pala amøñibelø maya illimeran, katø tru kusreeg ushameran mayamba munchi pønsrøbig køn. Inchen køben mowan nø maig palain køben, treegwan purugunrrabiibe mugaabig køn.

²¹ Inchen Jehová Tiusbe mowan purø mur kingarua, nø kib tsumnebe kan tømbul tsutsigwan wesrawa, tru tsutsig wesrub kurigwane katøle treetøweih kasrøbig køn. ²² Inchen Jehová Tiusbe tru tømbul tsutsig wesraigwane ishug misag mara, møweimay pera arrubig køn. ²³ Inchen møøbe trenchibig køn:

—Iibe sí, nain tsutsigugurrim tsutsig køb, katø nai asryugurri asr køb indan cha. “Ishug misag” cha wamig kønrrun chibig køn, kaguende nøbe møweinukkurri wesraig køn— cha. ²⁴ Treekkurri møøbe møskawan, usran tarømisra, sraimba kandø misra, kan asrø kønrrun.

²⁵ Møøba, ishubbabe pailøba køsaateelø købig køn. Inchendø chi kørig kui inchimeeløgue.

3

Adanba Evaba Mørmuig

¹ Inchen tru ulbe maya ushamera lataguen kømø, chigøben maramigwane purø may isua marøbig købig køn, Jehová Tius nø mariiløyu. Incha tru ulbe ishuwane trenchibig køn:

—¿Kabe Tiusbe ñimungan tru ellmarin tulyuigwan ni mø tusryuigwanguen kerriguwan mamønrrain taig kuitarru?— cha.

² Inchen ishube ulwane trenchibig køn:

—“Tulyu pønrrab tusryu mamiimerane ka manrrigay” taig kòn cha.
 3 Inchendø tru ellmarin tul tøbøtag pasrab tusryu mamigwane Tiusbe øyeeg taig kòn cha: “Mamønrrigay cha, ni katøramøwei inchigay taig kòn cha, kwamig kømønrrai”.—

4 Inchene ulbe ishuwane trenchibig kòn: —Ñimbe kwamønrrabguen cha.
 5 Tiusbe asha kòn cha, ñim tru tusryuigwan mab kwalømbe, ¡katø! chinetø nebua asamigwan ñimui isubig kuren, ñimbe Tius lataitøwein kønrrabguen cha, kaigwanba, tabigwanba nebua ashibelø.—

6 Inchen ishuube tru tusryuigwan larrø chull mamdiig kui ashib, trurriigu tru tusryu mamiibe larrø mayzhig kønrraptiig kui ashib, katø chiwandøgucha larrø kusrebig kuinrrabna isumig purø chull kønrraptø tusr kui ashib inchibig kòn. Incha tru tusryu mamigwan nemøøb, maptinchibig kòn. Inchabe kewangucha srørrren, truikkucha mabig kòn. 7 Inchen mømibe tru pailanba, ¡katø! chinetø nebua asamigwan nømui isubiibe kurøptinchen, nømbe kōsaateelø kōbrain kui wetøgørra, nømbe higuera ishiimeran tsusha, sötøgasrailø marøbelø kòn.

8 Inchen yandø mawab misrøb pishi isig ichibig webarruben, tru ellmarin tulyu Jehová Tiusbe llirab arri møra, møøbe nui sraimba tusr utumerawan-srø trubabelø kòn Tius nø pasrainukkurri. 9 Treendingucha Jehová Tiusbe mowan wamabe, payibig kòn:

—¿Ñibe chu pasrøgu?— cha

10 Inchene møøbe trenchibig kòn:

—Tru ellmarin tulyu ñi llirab arri nabe mørøptindinaben, nane truba korig kōtan cha, kaguende nabe kōsaatiig kōbrain kōbtinchen, treekkurri nabe trubar — cha.

11 Inchene Tiusbe trencha payibig kòn:

—¿Ñune kōsaatiig kòn chabe, mu eshkata? cha. ¿Na mamønrrain taig tusryu mamigwan ñibe mappeendi?— cha.

12 Inchen møøbe trenchibig kòn:

—Tru ñi nan lincha pera uñchai trani ishug tru tusryu mamigwan nan srørrren, nabe mar— cha.

13 Inchene Jehová Tiusbe ishuwane trenchibig kòn:

—¿Øyeebe chi margu?— cha

Inchene Ishuube

—Tru ul nan purø may wamincha isøben, nabe mar cha— trenchibig kòn.

14 Inchen Jehová Tiusbe tru ulwane trenchibig kòn:

—Ñi øyeeg marikkurrindø maya ushamerai utu ñibe larrø trømbøig neb-
 uig kønrrig cha, kusreeg ushamerai utu lata, namig ushamerai utu lata. Patsøtøgatø sraløb uña, ñi chugatig øsig tsiungatiibe pirøyu usrøwan manrrig cha. 15 Incha ishuuba ñibabe larrø ashig kømuiindiyabelø kønrrai maramønrrun cha, ñuinukkurri amrrubeløba, katø ishuweinukkurri amrrubeløba. Incha tru ishug misagweinukkurri srøig srøig kurrab arrubiguig ñune turwan pusøbunøben, ñibe nune talunyu tsatchun— cha.

16 Incha ishuwane trenchibig kòn:

—Ñune unø tøgamisrøbyu pusrkwabigwan masken trømbøig pusrkwan-
 rai nemaramønrrun cha. Purø trømbøig pusrkwai incha, ñui ureemeran tøgamisrøbraguen cha. Inchen ñi ureg tøgagukkøb chull isuiibe ñui kewein køben, ñui keebe ñune nø karub nø ashchabig kòn— cha.

17 Incha mowane trenchibig kòn:

—Ñi ñui srawei wamwan manchitanmaptø mørøb pasrøwa, na mamønrrig tain tusryu mamigwan ñibe main køn cha. Ñigurrindø pirøbe larrø trømbøig nebuig pasrønrrun cha. Ñi chugatig øsig tsumnegatiibe ñibe ¡katø! isua møra marøb megawabe, truyugurri manrrabguen cha. ¹⁸ Inchen pirøbe tsøshambah, kaldusrmerabatø misren, mappe, kau umbu tusmerandø manrrigay cha. ¹⁹ Ñibe pøsra, pøsra mara mamig tøgagønrrig cha, ñi katøle pirøtøwei misramnegatikke, kaguendø ñibe pirøtøga mara pasrig køn cha. Ñibe pirø usrø kuig køppe, katø ñibe usrøtøwei misrtrabig køn— cha.

²⁰ Inchen Adánbe nui srawane Eva munchi pasrøbig køn, kaguende Evabe maya misagwei usrin kønrrabig kuimba.

²¹ Jehová Tiusbe møweimba, nui sraweimba kemelø ushamerai kalusmeran mara, kennøbig køn. ²² Incha Jehová Tiusbe trenchibig køn: “Møøbe mømibe kan møig køben nam lataitøwei misra pasramisrin køn cha, tabigwanba, kaigwanba nebua ashibig. Pøs, nui tasigwan larrøbitchain kømøn, chibig køn, tru øsig køm tusryu mamigwangucha nemøra, truigwan ma, managatig øsig kønrrab.” ²³ Incha Jehovábe tru Edén tulyugurri nømun webusrøbig køn. Incha pirøwan kwallchain pasrig køn, tru nun mara pasrin pirøwan. ²⁴ Incha møwan wambig wegucha, Edén tru tulyu pørr kal labgatømay querubinmera pønsra, katø kan espada naarabig amburab, iburab llirabig pasrøbig køn, managatig tru øsig køm tusryumay ambam maywan pumønrrai martrab.

4

Cainba Abelba

¹ Adanbe nui srai Evaba unø tøgagønrrab pailø waramisrøbelø køn. Incha Evabe kwanrriig kørrømisra, Cain kal labene, trenchibig køn: “Na unø tøgagømig Jehová treeg kønrrain køben, kan møig-unø tøgaguinatan” cha. ² Incha katø wendøbe Cainwei nuneg Abelwan tøgamisrig køn. Abelbe ubisha ashibig køben, Cainbe pirøwan kwallbig kuig køn. ³ Inchen kan maya yana køsrøn puraiiben, Cainbe Jehováwan ketamig nui kwaliiløyugurri srua arrubig køn. ⁴ Inchen Abelgucha nui ubishamera ke srøsrø lluilan srua arrubig køn, sebowanba. Inchen Jehovábe Abelwanba tru nui kettrab srua arrigwanba truba tab kui ashibig køn. ⁵ Trune Cainwane tab kui ashmuig køn, tru nø keta tranigwan chigucha. Inchen Cainbe truba trømbøig namuben, nui maløbe ke minchiptinchibig køn.

⁶ Trenchene, Cainwane Jehovábe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre namøgu? cha. ¿Chindimbarre ñui maløbe ke peg misrøptinnda? cha. ⁷ Ñi sølwan isua marig kuimbe, ñibe utsøbasrmø kurraasha pasrabsruinrrun cha. Inchendø ñi sølwan isua marmuikkurrimbeh, kaigwan matrai inchabiibe ñun megambunrrab ¡katø! muniitø pasran cha. Inchen køben ñibe tru kaig marmumigwane ñi kananrrabguen— cha.

⁸ Cainbe nui nuneg Abelwane trenchibig køn:

—Chugøben lliranrrab amun— cha. Indig yandø tru llirab amønairsømbe Cainbe nui nuneg Abelwan namappe, kweechibig køn.

⁹ Inchene Jehovábe Cainwane trencha payibig køn:

—¿Ñui nuneg Abelbe chu unah?— cha. Inchen nøbe trencha løtabig køn:
—Chindindøbeh cha. ¿Nagan nai nunewan ke tru ashib wendautø pasrabig kuitarru?— cha.

¹⁰ Inchene Jehovábe trenchibig køn:

—¿Chi margu? cha. Ñui nunewei animbe piraugurri trashib nan wamotan cha. ¹¹ Ñibe larrø trømbøig nebuinarrabig kørørmisrøb, tru ñui nuneg Abelwan ñi kweechen ani lusigwan muchib piraugurri ñune webya inrrai wegutsig kørørmisrøb inchabguen cha. ¹² Pirøwan kwallib megaingucha, yandø mamig misrmønrrabig køn cha. Inchen ñibe piraube punø panrrø, punø panrrø ka lliraitø, lliraitø chuguen tsub tsumibe chigaig kønrrabguen—cha.

¹³ Inchene Cainbe Jehovahán trenchibig køn:

—Nan øyeeg møra pasrønrrai mariibe purø nuig køtan cha, pasramguen-gaikke. ¹⁴ Møi na tsuinukkurri yandø nan weguchen; ñui merrabgurrimbe mõimbe trubatø unamønrrun cha, pirø muba kuimburab lliraitø, lliraitø chuguen tsub tsumig chigaikke. Inchen mugøben nan ashibiibe nane kwetchautan—cha.

¹⁵ Inchene Jehovahábe trenchibig køn:

—Møikkøben Cainwan kweechibiibe siete pijisken purab trømbøig nebuin pasrønrrun—cha. Incha Jehovahábe Cainwane kan siñal asamdiig tøgag kønrrai marøbig køn, mugøben ashagucha, nune kweechimønrrai. ¹⁶ Incha Cainbe Jehovaháwei merrabgurri yandø tarømisra ya, Nod tain pirau Edén pørr kalabgatømaysrø tsubig køn.

Cainweinukkurri Amrrub Misaamera

¹⁷ Cainbe nui sraimba unø tøgagønrrab pailøba waramisrøbelø køn. Inchen sraimbe kwanrriig kørørmisra, unø tøgamisrig køn, tru Enocwan. Incha Cainbe kan ciuda mara pasrabe, truigwane tru nui nusrkai Enocwei munchin pasrøbig køn. ¹⁸ Incha Enocbe kan nusrkai Irad taig tøgaguig køn. Inchen tru Iradbe Mehujaelwei mõskain køben, Mehujaelbe Metusaelwei mõskain køben, Metusaelbe Lamecwei mõskain kuig køn.

¹⁹ Incha Lamecbe nuyasig pagatø ishumburmera tøgaguig køn. Kan ishuwei munchibe Ada købene, katøgan ishuwei munchibe Zila købig køn. ²⁰ Adabe kan unø tøgamisrig køn, tru Jabalwan. Tru merrabsrø kølli misag Jabalweinukkurri pølbasra amrrub mendig kuig køn, carpa lasrua pønrrailøyu warab, katø nømbe ushamera karrøgøb inchibelø. ²¹ Jabalbe kan nuneg Jubal taig tøgag køben, tru merrabsrø kølli misag Jubalweinukkurri pølbasra amrrub mendig kuig køn, mayeelø arpa kønabeløba, lus urrabeløba. ²² Inchen Zilagucha Tubal-Cainwan tøgaguig køn. Truibe chigurrimbunø bronce tsandzøntøgaba, hierro tsandzøntøgaba larrø tabelø marøbig kuig køn. Katø Tubal-Cainwei nuchaabe Naama købig køn.

²³ Kan piji Lamecbe nui sralan trenchibig køn:

—Adaba, Zilaba, nai wamwan mørtray cha. Lamecwei sralø, nai wamwan tab mørtray cha. Nan kørriinchen, nabe kan mõwan kweechib, nan mur kebachen, nabe kan matsinan kweechar cha. ²⁴ Cainwanma siete pijisken purab trømbøig nebuinrrai pasrig kuibe, Lamecbe sietebatø setenta pijisken treetø treetø purab trømbøig nebuin pasrønrrun” cha.

²⁵ Adánbe nui sraimba unø tøgagønrrab pailøba waramisrøbelø køn.

Incha Evabe kan nusrkai tøgagua, trunune Set munchi pasrig køn. “Tiusbe nane katøgan nusrkai trandan cha, Cain Abelwan kweetsig købene truburø tøgagønrrai.” ²⁶ Incha Setgucha kan nusrkai tøgagua, truigwane Enós munchi pasrig køn.

Indig truyugurrimbunø yandø mõgueløbe Jehovaháwei munchiwan wamab miabelø køn.

5

Adanweinukkurri Amrrub Uremera

¹ Iig kôn tru Adánweinukkurri amrrub misaameran munchin merrarrailø, Tius mowan nø mara pasrøb kwalømbe, mowane Tius lataitøwein kônrrai marig kôn. ² Incha møøba ishuuba kônrrai Tiusbe treeg mara pønsra, katø mayanguen tabig nebuilø kônrrai mara, tru nø mara pønsrøb kwaløm "Adan" cha wamig kôn.

³ Adanbe pilamera ciento treinta tøgagua kan nusrkai tøgaguig kôn chiyutøgucha nø lataitøwei, treeg unø. Incha truigwane Set munchi pasrig kôn. ⁴ Adanbe Setwan tøgaguinukkurribunø pilamera ochocientos tøgagig kua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig kôn. ⁵ Inchawei Adanbe pilamera novecientos treinta tøgagua, yandø kwaig kôn.

⁶ Setbe pilamera ciento cinco tøgagua, nusrkai Enóswan tøgaguig kôn. ⁷ Setbe Enóswan tøgaguinukkurribunø pilamera ochocientos siete tøgagig kua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig kôn. ⁸ Inchawei Set kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos doce kuig kôn. Inchen yandø kwaig kôn.

⁹ Enósbe pilamera noventa tøgagig kua, kan nusrkai tøgaguig kôn, Cainán taig. ¹⁰ Enósbe Cainánwan tøgaguikkurribunø pilamera ochocientos quince tøgagig kua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig kôn. ¹¹ Inchawei kerrigu Enós øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos cinco køben, yandø kwaig kôn.

¹² Cainánbe pilamera setenta tøgagig kua, nusrkai Mahalaleelwan tøgaguig kôn. ¹³ Cainánbe Mahalaleelwan tøgaguikkurribunø pilamera ochocientos cuarenta tøgagig tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig kôn. ¹⁴ Inchawei Cainán kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos diez køben, yandø kwaig kôn.

¹⁵ Mahalaleelbe pilamera setenta y cinco tøgagig kua, nusrkai Jaredwan tøgaguig kôn. ¹⁶ Incha Mahalaleelbe Jaredwan tøgaguikkurribunø pilamera ochocientos treinta tøgagig kua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig kôn. ¹⁷ Inchawei Mahalaleelbe kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera ochocientos noventa y cinco køben, yandø kwaig kôn.

¹⁸ Jaredbe pilamera ciento sesenta y dos tøgagig kua, nusrkai Enócwan tøgaguig kôn. ¹⁹ Jared Enocwan tøgaguinukkurribunø pilamera ochocientos tøgagig tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig kôn. ²⁰ Inchawei Jared kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos sesenta y dos køben, yandø kwaig kôn.

²¹ Enoche pilamera sesenta y cinco tøgagig kua, nusrkai Matusalénwan tøgaguig kôn. ²² Matusalénwan tøgaguinukkurribunø Enoche Tiusba maig unamig køben, treeg uñibig kuig kôn, pilamera trescientos tøgagig. Incha nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig kôn. ²³ Inchawei Enoc kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera trescientos sesenta y cinco tøgaguig kôn. ²⁴ Enoche Tiusba maig unamigwan unig kôn. Incha chindinguen asiimíg pinaptindig kuig kôn, kaguende Tius nune øsiibatø pera iben.

²⁵ Matusalénbe pilamera ciento ochenta y siete øsig tsua, nusrkai Lamecwan tøgaguig kôn. ²⁶ Incha Matusalénbe nusrkai Lamecwan tøgaguinukkurribunø pilamera setecientos ochenta y dos tøgagig tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig kôn. ²⁷ Inchawei Matusalén

kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos sesenta y nueve køben, yandø kwaig køn.

²⁸ Lameche pilamera ciento ochenta y dos øsig tsua, kan nusrkai tøgaguig køn. ²⁹ Incha truigwane Noé cha wamig køn, kaguende nøbe trenchibig køn: “Jehová pirøwan larrø trømbøig neburrai mara pasrim pirau, nam chi mariiløyu purø trømbøig murig pui melaigugurri namun i unøbe chairannrun” chib. ³⁰ Incha Lameche nusrkai Noéwan tøgaguinukkurimbunø pilamera quinientos noventa y cinco tøgag tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ³¹ Inchawei Lamec kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera setecientos setenta y siete køben, yandø kwaig køn.

³² Noébe pilamera quinientos tøgag kua, pøngatø nusrkalø tøgaguig køn: Semwanba, Camwanba, Jafetwanba.

6

Misaamera Larrø Kaig Marøb

¹ Inchen yandø møguelø pirau truørø larrøbichib menda, nømbe nimbasrmera tøgagøb mendig køn. ² Inchen Tiuswei nusrkaløbe, tru Tiuswan ashmø misaamerai nimbasrmerabe truba truba tabzheelø kua asha, tru utu mas tab ishumburmeran lawa, nømuyasig sralø marøbelø køn. ³ Inchene Jehovábe trenchibig køn: “Nai Espiritube misag øsig kønrrai nuinuube managatikucha pasrønrraamøn cha, kaguende møøbe patsønrrabig ka treetø køn cha. Inchawei nøbe øsig tsumibe pilamera ciento veintebe tøgagønrrun” cha.

⁴ Tru kwalømmerawane purø nørøø møguelø warabig køn, larrø nørreelø. Inchen katø tru Tiuswei nusrkaløbe tru møguelai nimbasrmeraba kasharawa, ureg tøgaguig køn. Inchen tru i møgueløbe chish møguelø chiyugucha kørmeelø købig køn, truiløbe merrabsrøngurri mumera kuilan nebua asi misaamera.

⁵ Inchen Jehovábe ashibig køn pirau misaamera larrø trømbøig marøb amruibe chi lamøtiig kømø, purø nuig kui, nømui manrraube chu uragucha kerrigu chi isuiløbe kaigwandø, kaigwandø isubelø kuikkurri. ⁶ Inchen Jehovábe yeekkucha kuitamab isubig køn, pirau misagwan tsunrrai marigwan. Nui manrraube purø kørø isub pusrkwabig køn. ⁷ Incha Jehovábe trenchibig køn: “Misagwan mara pønsrailan chigucha kaanrrai patsøgønrrab cha, misagwan lata, ushameran lata, srala amøñibelan lata, pala amøñib illimeran lata. Karrenguitamab isur cha, øsig kønrrai na mariilan.” ⁸ Inchen køben Noébe Jehováwein kabyu nøbe tabig kui asig kuig køn.

Noé Arcan Marøb

⁹ Iig køn, Noéwan maig pureb arrigwan waminchibig:

Noébe sølgandø maig maramigwan marøb, nøbaguetøø nørørawarmerai utu nøbe sølgandø maig maramigwan marøb, katø Noébe Tiusba maig unamig køben treeg uñibig købig køn. ¹⁰ Noébe pøngatø nusrkalø tøgaguig køn: Semwanba, Camwanba, Jafetwanba. ¹¹ Inchen piraube larrø trømbøig minchib, katø melambuyab kalø marig truitø netsain pasrabig køn Tiuswei merrab. ¹² Tiusbe pirøwan ashene, tuyube larrø trømbøig mincha pasrabig køn, kaguende maya misaamerabe larrø trømbøig mincha pasrøben tru nømui amønainug. ¹³ Inchen Tiusbe Noéwane trenchibig køn:

—Maya misagwan øyandø kønrrai nabe treeg isur cha. Kaguende nømgurrindø pirøbe larrø trømbøitø netsaim pasran cha. Incha nømune

pirøwanbañau pinishinrrab cha. ¹⁴ Incha ñibe gofer tsiitøga kan arca mar chibig køn. Incha truyube cuartomera mara, umbuwan lata, wambigwan lata, pi larraimønrrai brea srørrig cha. ¹⁵ Incha marøppe, øyeeq martrig chibig køn: Yammaybe ciento cuarenta metrosig, lendømaybe veintitrés metros tøgaig køben, palamaybe catorce metros tøgaikke. ¹⁶ Incha arcane pøn itøniiisraig mara, pala patsabsrøngurri pinag cincuenta centimetrosyuh pendannab pasrtrig cha. Incha umamay malømay køben kan yaskab pasrtrig cha. ¹⁷ Kaguende nabe pirau pi pulab arrubig ørtrab kur cha, tru srømbala umbuwan chigurrimbunø øsig warabelan pinishinrrai. Inchawei pirau chigurrimbunø købiibe chishtø pinønrrun cha. ¹⁸ Inchendø nabe ñune øyamay pasramønrrun cha, ñibe ñui sraimba, ñui nørskaløba ñui nusrkalai sraløba tru arcayu kebamrrigay cha. ¹⁹ Incha chigurrimbunø øsig købigwan trumørig truilan parchig, parchig kebambangarunrrig cha, chi ushamerandøgucha, kan ishuuba, kan møøba, ñiba øsig kønrrai. ²⁰ Chi illimerandøgucha, chi ushamerandøgucha, sraløb amøñibelangucha trumørig parbatø øsig kønrrab ñiba kebamrrun cha. ²¹ Incha nøm chi mabelø køben, chi mamikkurrimbunø ñi tulisha, esegau cha, truilaimba, ñuimba mab kømig kønrrai. ²² Inchen Noébe Tius maig karuigwan kerriguh treeg marøbig køn.

7

Pirau Pi Pulab Netsab Arrubig

¹ Incha Jehovábe Noéwan trenchibig køn: —Ñiba ñui yaeløba arcayu kebinrrø cha, kaguendø nai merrab ñundøwei sølgandø tabigwan marøbig kui ashar cha, møi misaamerai utu. ² Inchen chi ushameratøgucha tabig chishelane trattrø y pagatøbatø møg ushameraba, trattrø y pagatøbatø ishug ushameraba kertrig cha møøba ishuuba, møøba ishuuba. Inchen chi ushameratøgucha chishig kømeeelane, kan møøba, kan ishuuba, pagatø, pagatø kertrig cha. ³ Katø treetøwei pala illimerangucha, trattrø y pagatøbatø kertrig cha, møøba, ishuuba, pirau tru illimeran piniimig tøgagønrrab. ⁴ Kaguendø trattrø y pa kwalømyube yu pirau kwalømmera cuarenta, yemmera cuarenta purayamne sre pungarumønrrun cha. Na mariilø chigurrimbunø øsig købigwane kerrigu chish paluuncha pinisamønrrun cha.

⁵ Inchen Noébe Jehová maig karuigwan kerriguh treeg marøbig køn.

⁶ Tru uras Noébe pilamera seiscientos tøgaig købig køn, tru pi pulab arrubig pirøwan chishtø kasrøb arrub uras. ⁷ Inchen Noébe nui srain køben, nusrkalø køben, yernamera køben arcayu kebibig køn, tru pi pulab arrubigugurri kwamø, øsig webinrrab. ⁸ Inchen chi ushameratøgucha tabig chishelø lata, chishig kømeeelø lata, pala amøñib illimera lata, katø pirau srala amøñibelø lata ⁹ Noéba arcayu kebambubelø køn, parbatø, parbatø, møøba ishuuba, møøba ishuuba, Noéwan Tius mandø karuig, treekke. ¹⁰ Indig tru trattrø y pa kwalømyu tru pi pulab arrubiibe pirau chishtø kasrøb netsab arrub mendabig køn.

¹¹ Inchen Noéwei øsig tsuin pilamera seiscientos køben, tru pila kebyaig pa pølyu diecisiete kwalømh, tru marmera mas purø nørreelø umbusrøngurri chab wesurrøben, tru srømbalasrø pimeran katab pønrrabelan truilangucha kuren, ¹² piraube yemmera cuarenta, kwalømmera cuarenta purayamne sre arrubig køn.

¹³ Inchen tru kwalømh arcayu kebambig køn Noé køben, nui nusrkalø Sem køben, Cam køben, Jafet køben, Noéwei srain køben, nusrkalai pøngatø sralø

købengue. ¹⁴ Incha nõmba kebambubelø køn, tru kau umbu namig usahamera trumørig, kusreeg ushamera trumørig, pirau srala ambub ushamera trumørig, katø illimera trumørikke, katø kwaldzariibarmera købendø pala ammeelø købengue. ¹⁵ Øyeeq kebambig køn arcayu Noéba, chigurrimbunø øsig købeløbe parbatø, parbatøgue. ¹⁶ Inchen tru kebambubeløbe trumørig ishuuba, mõøba kebambig køn, Tius maig karuig, treekke. Inchen Jehovahé yaskabwan yandø kasrøbig køn.

¹⁷ Inchen pirau tru pi pulab arrubiibe kwalømmera cuarenta nemisramnegatig pulab iben; pimera pulab menda, tru pimerabe arcane piraugurri pala kusruig køn. ¹⁸ Inchen pimerabe pirau nurabig nurab arruben, arcabe pi palawan uñibig køn. ¹⁹ Inchen pimerabe piraube truba truba pulab nebib iben, maya srømbalamerai umbu tunnera purø paleelø pønrrabeløguen chishtøh pinøgasraig kørørmisrøbelø køn. ²⁰ Inchen tru purø pala tunnerawan pimera chab pinøgasrainukkurri katøgucha pimerabe palabunø siete metros purab neguchib pulabig køn. ²¹ Inchen chigurrimbunø pirau øsig warabeløbe kerriguh chab kwabig køn, illimera lata, ushamera kusreeg ushamera lata, namig ushamera patsøtøga srala ambubelø lata, trugurri maya misaamera lata. ²² Inchen chitøgucha kimrrabmay israbig øsiguelø pirau warabeløbe mayambah chishtø kwaig køn. ²³ Øyamay chimeratøgucha pirau øsiguig warabeløbe chab pinisailø kuig køn. Misag lata, ushamera lata, patsøtøga srala ambubelø lata, katø pala amøñib illimera lata pinisaig kørørmisrig køn. Øsig kørørmisrøppe, Noébah tru arcayu tru nõba kebambubeløtøwei øsig kørørmisrig køn. ²⁴ Inchen pimerabe tru pirø palawan kwalømmera ciento cincuenta nemisramnegatig pi netsaig kørørmisrig køn.

8

¹ Tiusbe Noéwanba, truyu kusreeg ushameranba, namig ushameranba kerriguba tru arcayu Noéba purrabelan isubig køn. Incha Tiusbe pirau kan isig ichibig arringaruben, pimerabe kørreb mendabig køn. ² Pimera pirø umbusrøngurri wesurrabeløbe kasrøben, tru srømbalasrø pimeran katab pønrrabelan kuriiløgucha kasrøben, srømbalasrøngurri sre arrubiibe yandø mas pumøben inchibig køn. ³ Inchen pimerabe pirau lamøh, lamø kørreb ib mendøben, kwalømmera ciento cincuenta puraiben pimerabe chab lamørabig køn. ⁴ Inchen trattrø y pa pøl misren, diecisiete kwalømh arcabe Ararat tunnerasrø pasramisrøbig køn. ⁵ Inchen pimerabe pa trattrø pølgatig kørreibig kørreb arruben, tru pa trattrø pøl ke srøsrø kwalømyuh tru nõrrø tunnerain pala yuumerabe kenamisrøbig køn.

⁶ Indig truyugurrimbunø kwalømmera cuarenta nemisren, Noébe tru nõ mari arcayu pendawan kura, ⁷ kan yalø illiwan øren, truipe yaitø, arriitø inchib uñibig køn pimera pirau kølamnegatig. ⁸ Incha katø kan palomangucha inrrai ørøbig køn pirau pimera køliitashchab ashchab. ⁹ Inchen palomabe arcayumay katø arrubig køn, kaguende ni chugucha punamig chi kaaben. Pimerabe katøgucha pirø palawan kasraig srø køben. Inchen Noébe nui kwalwan yuula, paloman kemøra, katø umbu kesrubig køn. ¹⁰ Incha kan trune muniirawa, paloman arcayugurri katø inrrai ørøbig køn. ¹¹ Indig tru palomabe maaben misrøb køben arruppe, kan olivo ishiizhig kimtsigu mutaig arruptinchen, Noébe pimera pirau yandø chab kølin kui wetøbeñibig køn. ¹² Incha trugurrimbunø katøgan trune muniirawa, katø paloman øriibe, yandø katøle truipe nuimay arrumøtø, pinab pinabig køn.

¹³ Noé øsig tsuin pilamerabe seiscientosba kan pilaba køben, tru srøsrø pølyu ke pølbærøb kwalømyuh pimerabe pirau chishtø chab kølabig køn. Inchen Noébe tru arcayu pala kasraigwan kusrua ashene, mømibe pirøbe yandø pur køptinchibig køn. ¹⁴ Inchen katø tru wendø pølyu tru veintisiete kwalømyube pirøbe yandø kerrigu pur købig køn. ¹⁵ Inchen Tiusbe Noéwane trenchibig køn:

¹⁶ —Arcayugurri ñiba, ñui sraimba, ñui nusrkaløba ñui nusrkalai sraløba webambay cha. ¹⁷ Incha ushamera tru ñiba purrabelangucha mayamba chishtø wer chibig køn; maya illimeran køben, ushameran køben, katø pirau srala amøñibelan køben, pirau ørøba truøø amrrain cha; pirau yellmera purø nørø misrøb purø nu larrøbichib amrrain— cha.

¹⁸ Inchen Noébe nui nusrkaløba, nui sraimba, nusrkalai sraløba webarrubig køn. ¹⁹ Inchen kerrigu ushamera køben, srala amøñib ushamera køben, illimera køben, pirau chimera køben øsig købeløbe trumørig, trumørig arcayugurri webambubelø køn.

²⁰ Incha trugurrimbe Noébe Jehováweyasig kan altar mara, tabig chish ushameran møigwanguen palab kømø, kerriguba, katø chish illimeran møigwanguen palab kømø, kerriguba, altarbala chishtø parrøb Jehováwan keta tranøbig køn. ²¹ Inchen larrø mayzhig irrabig nuinug puben, Jehovábe trenchibig køn: “Misakkurrindø pirøwane managuen katølebe larrø trømbøig nebuim pasrønrrai marmumønrrun cha, kaguende møwei manrrøbe shushkurrimbunø kaigwandø, kaigwandø martrab isubelø køn cha. Katø chigurrimbunø øsig købigwane katølebe kerriguba pinishimumønrrun cha, møi lataibe.

²² Pirøbe ka pasraingatibe ellmariilø køb, ellmariilan tulisamelø køb, chu urastøgucha pachig købig køb, pishin købig køb inchun cha. Chu urastøgucha sre pølmera køb, kwarø køb, katø yemmera køb, kwalømmera køb inchun” cha, trenchibig køn.

9

Tiusbe Noéba Øyamay Kønrrai Martrab Cha Kørrømisrig

¹ Tiusbe Noéwanba nui nusrkalanba mayanguen tabig nebuilø kønrrai trana, nømune trenchibig køn:

—Uremera nørø tøgagøb pirøwan netsøganrrigay cha. ² Pirau chi ushameratøgucha ñimune larrø kørig kuinchib kwartrun cha. Pala illimeran lata, pirau chigurrimbunø øsig warabelan lata, maryu piyaumeran lata, ñim ashib tøgagønrrai nabe ñimui tasku pønsrar cha. ³ Chigurrimbunø kønabig øsiguelø købiiba, katø mamig tusrcheeløbabe ñim mab kømig kønrrun cha. ligwan kerrigu na ñimun tranar chibig køn. ⁴ Inchendø yau animbaigwan aniwan lusøskaimigwane mamønrrigay cha, kaguende øsig kømibe aniyuweim pasran cha. ⁵ Inchawei nabe tru ñimui øsig kui aniwane nabe ulø payamønrrun chibig køn. Ushamera pinisaig kui lata, kabe møguelai tasku pinisaig kui lata truigwane ulø payamønrrun cha. Nui mendaigwei øsig kuigwan pinishibigwane mu mowandøgucha ulø payamønrrun chibig køn.

⁶ Inchawei møikkøben misag aniwan lushibigwane nui aniwangucha katøgan møg lusig kønrrain køn cha, kaguende møøbe Tius maig køppe, treetøwein kønrrai marig kuig kua.

⁷ Trune ñimbe ureg nørø tøgagøb, larrø nørø larrøbitsay chibig køn, pirau purø nørø misag karrab, pirau netsøganøb.—

⁸ Incha Tiusbe Noéwanba nui nusrkalanba katø treekkucha taig køn:

⁹—Nabe ñimba, katø ñuikkurri amrrub misaameraba øyamay kønrrai martrab cha kørromaramønrrun cha, ¹⁰ katø tru chigurrimbunø øsig købelø ñimba pønrrabelø, kerrigu tru arcayugurri werrubelø: tru illimeraba, kusreeg ushameraba, namig ushameraba, pirau maya ushameraba. ¹¹ Nabe ñimba øyamay kønrrai martrab cha pasramønrrun cha, nabe kerrigu øsig warabelan pi pulab arrubiitogabe katølebe chishtø pinishinrrab kømur cha. Ni katø pirøwan pinishinrrab pi pulab attrabig katølebe chigaanrrabig køn— cha.

¹² Incha katø trenchibig køn:

—Tru ñimba, katø trugurri tru chigurrimbunø chi øsig købeløba tru managatig na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan isunanøb eshkaab pasrønrrabiibe iig køn cha:

¹³ Nai køshømbøtøn nabe wañiyu pasrar cha, iibe pirøba na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan treeg kuitamab ashib kømig kønrrai pasrønrrabig. ¹⁴ Inchawei wañiwan na pirau pibøndøzhiibaig arringarubene, tru køshømbøtøbe wañiyu kenamisrtrun cha. ¹⁵ Inchen nabe ñimba katø chigurrimbunø øsig købeløba tru na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan isumønrrun cha. Chigøben øsig købelan pinishinrrabig pi pulab arrubiibe katølebe kaanrrun cha. ¹⁶ Inchawei køshømbøtø wañiyu kenamisrimørig maya misaameraba, katø i pirau kerrigu øsig købeløba tru na managatig øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan isumønrrun— chibig køn.

¹⁷ Incha Noéwan trendaig køn:

—Maya misaameraba, pirau chigøben øsig købeløba tru na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan treeg kuitamab asamiibe, iig køn— cha.

Noéwei Nusrkalø

¹⁸ Noéwei nusrkalø arcayugurri webambubeløbe Semba, Camba, Jafetba køn. Inchen Cambe Canaánwei møskain kuig køn. ¹⁹ I tru pøngatøbe Noéwei nusrkalø kuig køn. I tru pønelainukkurri amrrub misaamerayugurri pirau muba kuimburab misag netsaig køn.

²⁰ Incha Noébe pirau kwallib menda kan uvas ellguain tra marøbig køn. ²¹ Indiibe kan piji Noébe vino mucha mutsiirawa, tru nui carpa yau kebya, peña tsumisrøppe, køsaatiig tsuben, ²² tru Canaánwei møskai Cambe, møskai køsaatiig tsui ashabe, nui pa nunelan wambiisrø eshkanrrab webyain købig køn. ²³ Inchen Semba, Jafetbabe kan itøtsinsramig pamisra, nømui kildunyu pinøgucha, wendømaytø amba, møskai køsaatiig tsuben, trutøga kasra trarrøbelø køn. Incha ashmønrrab wendømaytø amba, treeg køsaatiig tsuben nui asr køsgawan ashmuig køn.

²⁴ Incha Noébe tru mutsiguig kib tsua kiagasra, tru mas unø nusrkai treeg indigwan wammørabe, ²⁵ trenchibig køn:

Canaánbe larrø trømbøig nebuinanrrabig kønrrun cha. “Nunelø ka karuindiig megabig mas chigucha kømig købash” cha. ²⁶ Incha katø trenchibig køn: “Jehová, Semwei Tiuswane maya nuguen tab indig kønrrain cha. Inchen Canaánbe Sem manchiben, ka karuindiig megabig kønrrain cha. ²⁷ Inchen Jafetwane purø nuig kønrrai Tius kusrua pasrig kønrrain cha. Incha Jafetbe Semwei carpa yamerayu tsubig kønrrain cha. Inchen Canaánbe Jafet manchiben, ka karuindiig megabig købash” cha.

²⁸ Indig Noébe tru pirau pi pulab arrubig arrinukkurrimbunø pilamera trescientos cincuentagatig tsuig købig køn. ²⁹ Inchen Noé kerrigu øsig tsuim pilamerabe novecientos cincuenta kuig køn. Inchen yandø kwaig køn.

10

Noéweinukkurri Amrrub Misaamera

¹ Iiløbe tru Noéwei nusrkalo Semweimba, Camweimba, Jafetweimba truilø nøm tøgagui nusrkalo køn, tru pirau pimera pulabig arrua puraiben tøgaguilø.

² Jafetwei nusrkalo iilø køn: Gomer køben, Magog køben, Maday køben, Javan køben, Tubal køben, Mesec køben, Tiras købengue.

³ Inchen tru Gomerwei nusrkalo iilø køn: Askenaz køben, Rifat køben, Togarma købengue.

⁴ Inchen Javanwei nusrkalo: Elisa køben, Tarsis køben, Kitim køben, Rodanim købengue.

⁵ Inchen truilainukkurri amrrub misaamerabe mar puluwan pirømerawansrø warabelø kuig køn. Truiløbe misag nørrø sötømeramørig, katø mu møskalo køben, yau misaamera trumørig nømuin kui, nømuin kui pirømera waramig tøgarto købig køn, katø nømbe trumørig nømuin trigwan waminchibeløgue.

⁶ Inchen Camwei nusrkalo iilø køn: Cus køben, Mizraim køben, Fut køben, Canaán købengue.

⁷ Inchen Cuswei nusrkalo: Seba køben, Havila køben, Sabta køben, Raama køben, Sabteca købengue. Inchen tru Raamawei nusrkalo: Sebaba, Dedána kuig køn.

⁸ Inchen Cusbe Nimrodwei møskain kuig køn. Tru Nimrodbe pirau mugucha chinchangaig ke nø karub põlbasrig køn, yu pirau ke srøsrøzhiitø.

⁹ Truibe Jehováwei merrab kaambu ushameran pasraarøb kemøramibe ke piaig lataig købig køn. Inchawei misaabe treeg taig tøgar købig køn: “Jehováwei merrab kaambu ushameran pasraarøb kemøramigwan larrø may kemørammaybe, Nimrod lataig køn” cha. ¹⁰ Inchen nø karub tøgagui ciudamera mas nørreeløbe iilø køn: Babel køben, Erec køben, Acad køben, Calne købengue, tru Sinar pirau. ¹¹ Incha Sinargurrimbe Nimrodbe Asursrømay webya, truyube Ninive ciudameran mara põnsrøbig køn, tru Rehobot ciudawanba, Cala ciudawanba. ¹² Trugurrimbe tru Niniveba tru Calaba tru i pa ciudamerai tøbøtag pasrabig tru Resen purø nu ciudawan mara pasrig køn.

¹³ Inchen Mizraimweinnukkurrimbe ludeos misaamera køben, anameos køben, lehabitasmera køben, naftuhitasmera køben, ¹⁴ patruseosmera køben, casluitas misaamera køben, cafortitasmera køben købig køn. Tru i cafortitasmerai misaamerayugurri tru filisteos misaamera amrruig købig køn.

¹⁵ Inchen Canaánbe tru nui mayur nusrkai Sidonweimba, Hetweimba møskain købig køn. ¹⁶ Inchen tru i Canaánweinnukkurri amrrub misaamerabe jebuseosmera køben, amorreosmera køben, gergeseosmera køben, ¹⁷ heveosmera køben, araceosmera køben, sineosmera køben, ¹⁸ arvadeosmera køben, zemareosmera køben, hamateosmera køben købig køn. ¹⁹ Inchen tru Canaánweinnukkurri amrrub misaamerabe chu pirausrøn køben tru ørø, tru ørø chab ambubelø køn. Inchawei tru Canaán pirø muba kuimburab luløbiibe Sidongurri Gazasrøngatig larrøbichib luløbig køn, tru Gerarguebsrø. Incha trugurrimbe Lesasrøngatig luløbig køn, tru Sodomaba, Gomorraba, Admaba, Zeboimba truguebsrø.

²⁰ Iilø kuig køn, tru Camweinnukkurri amrrub misaamera, truiløbe misag nørrø sötømeramørig, katø mu møskalo køben, yau misaamera trumørig nømuin kui, nømuin kui pirømera waramig tøgarto, katø nømbe trumørig nømuin trigwane waminchibeløgue.

²¹ Inchen tru Sem Jafetwei mayur nuneg truikkucha nusrkalo tógaguig kòn. Semweinukkurri amrrub misaamera kuig kòn tru Heberwei maya nusrkalo.

²² Semwei nusrkalo iilo kòn: Elam kòben, Asur kòben, Arfaxad kòben, Lud kòben, Aram kòbengue.

²³ Inchen Aramwei nusrkalo: Uz kòben, Hul kòben, Geter kòben, Mash kòben kuig kòn.

²⁴ Inchen Arfaxadbe Selajwei mòskain kòben, Selajbe Eberwei mòskain kuig kòn.

²⁵ Indig katò wendò Eberbe pagatò nusrkalo tógaguig kòn: tru sròsriibe Peleg munchi kòbig kòn, kaguende nõ tsuin kwalòmmerawan piròwan pirisaig kòbig kua. Inchen kan nunebe Joctán taig kòbig kòn.

²⁶ Inchen Joctánbe Almodadwan kòben, Sheleftwan kòben, Hazarmavetwan kòben, Jeran kòben, ²⁷ Hadoramwan kòben, Uzalwan kòben, Diklan kòben, ²⁸ Obalwan kòben, Abimaelwan kòben, Sheban kòben, ²⁹ Ofirwan kòben, Havilan kòben, Jobabwan kòben tógaguig kòbig kòn. Iilòbe Kerriguba tru Joctánwei nusrkalo kuig kòn. ³⁰ Inchen tru nõm waraig piròmerabe Mesagurri ibiibe, Sefarburabsrò puraya, trugurrimbe tru nõrrò tunmera tòga piròmera tru pòrr neeshibatòwansròngatig ibig kòn,

³¹ Iilo kuig kòn, tru Semweinukkurri amrrub misaamera, truilòbe misag nõrrò sòtòmeramòrig, katò mu mòskalò kòben, yau misaamera trumòrig nõmuin kui, nõmuin kui piròmera waramig tògartò, katò nõmbe trumòrig nõmuin trigwan waminchibelò.

³² Iilo kòn tru Noéwei nusrkalainukkurri mu mòskalò kòben, yau misaamera numeratò kòbig kuig, katò mòigweinukkurri amrrub misaamera kòbig kuig, misag nõrrò sòtòmera mòyuelò kòbig kuig, treekke. Inchawei tru pi pulabig chab pinisha puraiben, truilòbe ambuurab, iburab larròbichib amba, yu pirò muba kuimburab misaamera nõrrò sòtò misrig kòbig kòn.

11

Babel Pirau Purò Pala Ya Maròb

¹ Tru urassròmbe misaamerabe pirò muba kuimburab kan wamdò waminchibelò kòbig kòn. ² Incha tru pòrr neeshibatòsròngurri webamba ambub kuabe, tru Sinar pirausròmbe kan purò tab chag pirò wetòrrawa, yandò nõmbe truy waramisòbelò kòn. ³ Incha kan kwalòm nõmbe kangurri, kangurri trenchibelò kòn: “Naarillusmera margun cha. Incha nagu partrab” cha. Incha øyamay sruumeratòga maròbgunrriibe naarillutòga marig kòben, chillitòga maròbgunrriibe asfaltòga maramig kòbig kòn. ⁴ Incha trugurrimbe trenchibelò kòn: “Kan ciuda margun cha, kan purò palaig marig tògaig, truipe pala patsabsròmbe sròmbalòsròngatig kachibikke. Trekkurrimbe mugui nebua asiilò nõrreelò misra, pirò muba kuimburab ke tru øròtò amba waramig kaanrrun” cha.

⁵ Inchen Jehovábe kòrraarubig kòn, tru ciudawanba tru torrenba tru mòguelai nusrkalo marigwanba ashchab. ⁶ Incha Jehovábe trenchibig kòn: “I misaamerabe kandò køb, wangucha kandò waminchib, katò tru maramigwangucha yandò martrab pòlbasra kòn cha, trurrigu nõm martrab indigwane muguin katiassamòrra cha. ⁷ Inchawei kòrraamun chibig kòn, nõmui wamindi wamwan ni chiwan wamindi mòramgaig misrtrai martrab cha, mòikkurrindògucha nõmasiitò ni chi tainguen mòrtrab kaimanrrai.”

⁸ Incha *øyamay* Jehovahé pirø muba kuimburab tru ørø larrøbichib amrrai maren, yandø tru ciudadwan marmøtø, yandø lelachibelø køn. ⁹ Incha treekkurri Babel cha wamig køn, kaguende pirau muba kuimburab wamindi wamwan Jehovahá truyuh nøm mandø kuinguen mørmønrrai marig købig kua. Incha Tehovøngurri nømune pirau muba kuimburab tru ørø amba warønrrai marig køn.

Semweinukkurri Amrrub Misaamera

¹⁰ Iilø køn tru Semweinukkurri amrrub misaamera: Sembe pilamera cien tøgagig kua, Arfaxadwan tøgaguig køn, tru pirau pi pulab arrubig purayaig pa pila køben. ¹¹ Incha Sembe tru Arfaxadwan tøgaguikkurrimbunø pilamera quinientos øsig tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

¹² Arfaxadbe pilamera treinta y cinco tøgagua, Salan tøgaguig køn.

¹³ Arfaxadbe Salan tøgaguikkurrimbunø pilamera cuatrocientos treskatig øsig tsua, nusrkalø køben nimbasrmera køben tøgaguig køn.

¹⁴ Salabe pilamera treinta tøgagua, Eberwan tøgaguig køn. ¹⁵ Incha Salabe Eberwan tøgaguinukkurrimbunø, pilamera cuatrocientos tres øsig tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ¹⁶ Eberbe pilamera treinta y cuatro tøgagua, Pelegwan tøgaguig køn. ¹⁷ Incha Eberbe Pelegwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera cuatrocientos treinta tøgagig tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

¹⁸ Inchen Pelegbe pilamera treinta tøgagua, Reuwan tøgaguig køn. ¹⁹ Incha Pelegbe Reuwan tøgaguinukkurrimbunø, pilamera doscientos nueve øsig tøgagig tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

²⁰ Reube pilamera treinta y dos tøgagua, Serugwan tøgaguig køn. ²¹ Inchen Reube Serugwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera doscientos siete øsig tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

²² Serugbe pilamera treinta tøgagig tsua, Nacorwan tøgaguig køn. ²³ Incha Serugbe Nacorwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera doscientos tøgagig tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

²⁴ Nacorbe pilamera veintinueve tøgagua Térjawan tøgaguig køn. ²⁵ Nacorbe Térjawan tøgaguinukkurrimbunø pilamera ciento diecinueve tøgagua nusrkalø køben, nimbasrmera køben, tøgaguig køn.

²⁶ Térjabe pilamera setenta tøgagua, Abramwan køben, Nacorwan køben, Haranwan køben tøgaguig køn.

Térjweinukkurri Amrrub Misaamera

²⁷ Iilø køn tru Térjweinukkurri amrrub misaamera: Térjabe Abramwan køben, Nacorwan køben, Haránwan køben tøgaguig køn. Inchen Haránbe tru Lotwan tøgaguig køn. ²⁸ Inchen nui møskai Térj kwamøwatø, tru Haránbe Caldeosmeraim pirausrø, tru nø kal-laim pirau kwaig købig køn. ²⁹ Inchen Abramba, Nacorbabe nømuyasig sralø laig køn. Tru Abramwei sraimbe Sarai købene, Nacorwei sraimbe Milca taig købig køn, tru Haránwei nimbasr. Tru Haránbe Milcaimba, Iscaimba møskain kuig køn. ³⁰ Inchen Saraiibe chi ureg tøgagønrrabig kømíig kua, chi urekkaig købig køn.

³¹ Inchen tru Tarébe tru nui nusrkai Abramwanba, katø Haránwei nusrkai nui awelu Lotwanba, nui yerna tru Abramwei srai Saraiwanba, pera webibig køn, caldeosmerai pirau Ur tainukkurri tru Canaán pirausrømay inrrab. Inchendø tru Harán taig pirausrø puabe, truyu kørrømisrøbelø køn.

³² Inchen tru Téráj øsig tsuin kwalømmmerabe pilamera doscientos cinco kuig kòn. Incha Térájbe Harán pirausrø kwaig købig kòn.

12

Abramwan Wamig

¹ Jehovábe Abramwane trenchibig kòn:

—Ñuim piraugurrimba, ñui yau misaamerainukkurrimba, trugurri ñui møskawei yaugurrimba inrrø cha, na ñun eshkam pirausrømay. ² Nabe ñigurri purø nørrø misag sətømera kønrrai marøb, katø mayanguen tabig nebuig kønrrai mara, ñui munchiwane mayeelø nebua asig kønrrai maramønrrun cha, ñibe katøganelayasig maya nuguen tabig kønrrai, ñibe treeg kønrrabguen cha. ³ Nabe ñun mayanguen tabig nebuig kønrrai marøbelane, nømungucha mayanguen tabig nebuilø kønrrai maramønrrun cha. Ñun trømbøig nebuinrrai marøbelane, nømungucha trømbøig nebuilø kønrrai maramønrrun cha. Incha pirau chi misaamera køben pirø muba kuimbura warabeløbe ñuinug mayanguen tabig nebuilø kønrrai mariilø kønrrun— chibig kòn.

⁴ Inchen Abrambe Jehová maig chiben ibig kòn. Inchen nøbabe Lotgucha ibig kòn. Tru Harán piraugurri Abram webib urasbe nøbe pilamera setenta y cinco tøgag kuig kòn. ⁵ Incha Abrambe nui srai Saraiwan køben, nui nunewei nusrkai Lotwan køben pera ibig kòn, katø chigurrimbunø nø chi tøgagulan køben, katø tru Harán pirau nui karuig mendig melab misaameran købengue. Nøbe Canaán pirausrø truiløba pubig kòn. ⁶ Incha Abrambe Canaánsrø puabe, tru pirau kerrigu pureb ya, tru Siquénsrø pubig kòn, tru Moré Tusr taig pasramnug. Inchen tru urassrø tru cananeo misaamerabe Canaan pirau warabelø købig kòn. ⁷ Inchen Jehovábe Abramwan kenamisrabe trenchibig kòn:

—Ñuinukkurri amrrub misaameran nabe truilan i pirowan trananmønrrun— cha. Inchen Abrambe kan altar kusrabig kòn tru Jehová nun kenamisrøbigweyasig. ⁸ Incha trugurrimbe tunmeragøba tøga pirømerasrømay ibig kòn, tru Betel pørr neeshibgatømayrø. Incha tru nui carpa yawan truyuh lasrua pasrøbig kòn. Inchen Betelbe pørr pinebgatømay kørømisrene, Haibe pørr neeshibgatømayrø kørømisrøbig kòn. Incha nøbe Jehováweyasig kan altar kusrua, nui munchiwan isub wamabig kòn. ⁹ Incha Abrambe truyugurri webya, ibig kòn, kørømisrøb, kørømisrøb tru Neguev pirausrøngatig.

Abram Egipto Pirausrø

¹⁰ Tru Neguev pirausrømbe parø arrum mendøben, Abrambe Egipto pirausrømay kørøarrubig kòn truyu tsunrrab, kaguendø tru Neguev piraube purø trømbøig parø pasrøben. ¹¹ Incha Abrambe ke Egiptosrø chab pub ib pasrøwabe, nui srai Saraiwane trenchibig kòn:

—Na ashen ñibe purø tab ishug kòn cha. ¹² Egipto misaamera ñun ashippe, trenchinrrun cha: “Ñui srain kòn” cha. Incha nane kweecha kuchippe, ñune øsig kønrrai ka uñbashchun cha. ¹³ Inchawei tusmanda ñibe naimbe nuchag kur chinrrig cha, ñigurri nan chigucha kømø, tab kønrraimba, katø nan kweechimønrraimba.—

¹⁴ Indiibe yandø Abram Egiptosrø kebibene, tru egipcimerabe tru ishuube larrø tabzhig kui ashibelø kòn. ¹⁵ Inchen tru Faraonwei merrab nørreelø pønrrabelø ashabe, truiløgucha Faraónwei merrab purø tab waminchib køben, tru ishuwane Faraón nø waig yaumay pera ambubelø kòn. ¹⁶ Incha

tru Saraigurri tru Faraónbe Abramwan larrø tab inchib, ubishamera køben, waaramera køben, burrumera køben, karuindiig mendig melabelø møguelø køben ishumburmera køben, camellomera køben keta, tranøbig køn. ¹⁷ Inchendø tru Abramwei srai Saraigurri Jehovábe tru Faraónwanba nui yau misaameranba murba kebatig køn, purø trømbø kwanrrømeratøga. ¹⁸ Inchen Faraónbe Abramwan wama, trenchibig køn:

—¿Nan øyeebe chi margu? cha. ¿Chindimbarre ñui srain køn cha eshkamugu? cha. ¹⁹ Chindimba trenchigu cha: “Nai nuchag køn” chabe. Nai srain kønrrai na treeg marig kuimasr cha. Møimbe ñui sraimbe yu pasran cha. ¡Pereptsu!— chibig køn. ²⁰ Incha Faraónbe nui karuig pønrrab møguelan ørøbig køn ¡katø! webambi ashib pønrrønraingue, Abramwanba nui srawanba nui chigurrimbunø købigwanbañau sruaamrrai.

13

Abramba Lotba Mendamisrø

¹ Incha Abrambe Egiptogurri nui sraimba katø nui chine tøgaguiløbañau Neguev pirausrømay katø arrubben, nui kuchiunø Lotgucha nøba arrubbig køn. ² Abrambe ushamera tøga kuiløyu lata, an tøgaguiyu lata, oro tøgaguiyu lata purø pua møg købig køn. ³ Incha Abrambe Neguevsrøngurri katøle arruppe kørørmisrøb, kørørmisrøb arrub tsubig køn tru Betel misag sötømera waraisrøngatig, tru merrabwansrø nø tru carpa yawan lasrua tsuig købiisrø, tru Betelba, Haiba misaamera warabnug tru tøbøtag. ⁴ Truyu kuig køn tru merrabsrø nø kan altar mara kusruinug. Incha truyu Abrambe Jehováwei munchiwan isub wamabig køn.

⁵ Lot tru Abramba lincha ibikkucha ubishamera køben, waaramera køben, carpa yamera køben tøgagig købig køn. ⁶ Incha pirøbe kanbalatø lincha waramibe truburab tre lendø kømig køn, kaguende nøm tøgaguiløbe purø nørø kua, trubalatøbe waramgaig købig køn. ⁷ Indiiibe kan kwaløam Abramwei ushameran ashibeløba, Lotwei ushameran ashibeløba aleguiab kurrabelø køn. Inchagucha tru urasbe canañosmeraba ferezoosmeraba truiløgucha truyu warabelø købig køn. ⁸ Inchen Abrambe Lotwane trenchibig køn:

—Nam pailainug lata, katø nai ubisha ashibeløba, ñui ubishameran ashibeløba truiløgucha chi kwayab kømig chi kaanrrain cha, kaguende nambe nunelø ker cha. ⁹ ¿Pirøbe asimburab kerriguba ñui merrab pasrømuitarru? cha. Tiusmanda nainukkurri tarømmisrta cha, ñi atsimay ibene, nabe kursmay yamønrrun cha, ñi kusrmay ibene, nabe atsimay inrrur — cha.

¹⁰ Inchen Lotbe ashib pasrøwabe, tru Jordan chaabe kerriguba Zoarsrøngatig pizheelø purø tøga pirømera kui ashibig køn. Jehováwei ellmarin tul lata tabzhikke; kabe tru Egipto pirømera lataikke. Tru Jordanbe treeg kuig køn, Jehová Sodoma ciudawanba Gomorra ciudawanba pinishimøwatøbe. ¹¹ Incha Lotbe kerrigu Jordan chagwan nø merrarrawa, Lotbe tru pør neeshibguebansrø ibig køn. Incha øyamay Abramba, Lotba nøøro misrig køn. ¹² Abrambe Canaán pirau kørørmisra tsuben, trune Lotbe tru Jordan chag pirø ciudamerasrø tsunrrab ibig køn. Incha tru nui carpa yamerane Sodomasrøngatig lasrua pønnsrøb ibig køn. ¹³ Inchen tru Sodoma warab misaamerabe larrø kailø kua, larrø trømbøgølig marøbelø købig køn, Jehóawan kalø marøb.

14 Inchen yandø Lotbe Abramwan tarømisringuen køben, Jehovahé Abramwane trenchibig køn:

—Abram, kurrasha cha, ñi pasrainukkurri tab ash cha, waguebwansrø, walliguebhwansrø, pørr neeshibgatøwansrø, pørr pinebgatøwansrø, ¹⁵ pirøwan muba kuimburab mayamba ñi nebua asigwan ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba managatigweyasig na ñun tranamønrnun cha. ¹⁶ Ñuinukkurri amrrub misaamerabe nørrø køptø kan pirau usrøtui lataig kønrrai maramønrrun cha. Usrøwanma muguen mundamgaig kuig køppe, ñuinukkurri amrrub misaameragucha mundamgaig kønrrun cha. ¹⁷ Kurra, tru pirø yammay maya yab kuigwanba, lendømay mayan kuigwanba llirab inrrø chibig køn, kaguende nabe ñun tranamig køn— cha.

¹⁸ Incha Abrambe tru nui carpa yameran picha kusrua, Manre tainug nørrø parøndzig encinas tusrmera pønrrabnug tsunrrab ibig køn, tru Hebrønsrø. Incha truyube Jehovahéweyasig kan altar kusrubig køn.

14

Lotwan Wesrawa Srua Amben Abram Kerrab

¹ Tru kwalømmerawan tru Amrafelbe Sinarsrø rey køben, Ariocbe Eleasarsrø rey køben, Quedorlaomerbe Elamsrø rey køben, Tidalbe Goyimsrø rey købig køn. ² Incha truiløbe kwayabrren købig køn, Sodomasrø rey Beraba køben, Gomorrasrø rey Birsaba køben, Admasrø rey Sinabpa køben, Zeboimsrø rey Semeberba køben, katø tru Belasrø reyba købengue, truike Zoargucha taig. ³ Incha tru i tratrøgatø reymerabe nømui suldaumeraba tru Sidim chagu kanbalatø misrig køn kwayanrrab, tru Mar Trebi taisrø. ⁴ Tru rey Quedorlaomerbe nømmune pa tratrø y pa pila nø karub tøgagøben, pa tratrø y pøn pilayube tru tratrøgatø reymerabe tru Quedorlaomerwan mas karuig mørøb melømønrrab mur pønrramisrøbelø køn.

⁵ Incha tru pa tratrø y pib pilayube Quedorlaomerbe tru reymera nuingatø pønrrabeløba Astarot Karnaim pirausrømay amba, truyube refaitasmeran kanawa kørømarøppe, Ham taisrømbe zuzitasmeran, Save Quiriataimsrømbe emitasmeran, ⁶ Seir tunmerawansrømbe horeosmeran kanawa kørømara, tru Paran chaamerasrøngatig ambubelø køn, tru misag waraimig chi misrmø pirø puluwansrø. ⁷ Incha truiløbe katøle amrruabe, tru Gadessrø Enmispat taisrø pua, amalecitasmerai pirømerasrømbe kerriguh chi købigwan chishtø pinisha, katø tru Hazezon Tamar pirau amorreosmera warabelan trestøweih mara kørømarøbelø køn.

⁸ Inchen Sodoma rey køben, Gomorra rey køben, Adma rey køben, Zeboim rey køben, Bela rey køben, Zoarsrø rey køben werrua, Sidim chaasrø tru reymeraba kwayab mendabelø køn. ⁹ Tru Quedorlaomer Elamsrø reyba, Tidal Goyimsrø reyba, Amrafel Sinarsrø reyba, Arioc Eleasarsrø reyba truilø nøm pib reymera tru tratrøgatø reymeraba kwayabelø køn. ¹⁰ Inchen tru Sidim chaasrømbe asfaltos pisumera truba, truba tøgānug kuig køppe, tru Sodoma reyba Gomorra reyba tru kwayabygurri nui suldaumeraba wegørra lulen, møiløbe truyu chab kegørrøben, kan reymerabe tunmerasrømay trubab chab luløbelø køn. ¹¹ Inchen tru pib reymera kanabeløbe Sodomaba, Gomorraba ciudayu chigurrimbunø købigwan, mamiimeran nømui mara wesrawabe, yandø truyugurri ambubelø køn. ¹² Inchen tru Abramwei nunewei nusrkai Lotgucha sodomasrø tsubig kuig køppe, nungucha merrarrawa, tōga srua ambuptinchibelø køn, nui chi tōgamisrigwanbañaungue.

¹³ Inchen mœikkœsrœn truyugurri welula arrubiibe, tru hebreo Abramwan igwan kerriguh eshkabig kœn. Inchen Abrambe amorreo tru Mamre taigwei tru nœrrœ parœndzig encinas tusmera pœnrrab puluwan tsubig kuig kœn. Tru Mamrebe Escolweimba, Anerweimba nuneg kœben, truilœbe Abramwan-weingatœ pœnrrabelœ treelœ kœbig kœn. ¹⁴ Incha Abrambe tru nui yautœwei kal-lawarmeran trescientos dieciocho tru kwayamigweyasig kusrenani mœguelœba tulaamba, truilœba webya, tru pibgatœ reymeran wetœgœnrrab Dansrœngatig pasra ibig kœn. ¹⁵ Incha yandœ yem kœben, Abrambe tru kwayamig kusrenni mœguelœba, pesan kœbenh kwayanrrab kegœrra, Hoba taisrœngatig pasra ambubelœ kœn, Damasco tru waguebgatœmay pasrab ciudatrœ. ¹⁶ Treencha chigurrimbunœ wesra srua ambilan katœle chab kerrab, katœ nui kasugunœ Lotwan nui chigurrimbunœ tœgamisriilanbañau kerriguh chab kerrabig kœn, katœ ishumburmeranba, katœganelanba.

Melquisedec Abramwan Mayanguen Tabig Nebuig Kœnrrun Chib

¹⁷ Abrambe Quedorlaomerwanba truigweingatœ pœnrrab reymeranba kanawa arruben, Sodoma reybe, tru Save taig chaasrœ katœnrrab webibig kœn, truiibe tru Reywein Chagu.

¹⁸ Inchen tru Salemsrœ rey Melquisedecbe, Tius Mayeelain Pala Pasrabigwei sacerdotebe pirrimba, vinoba wesrua, ¹⁹ Abramwan mayanguen tabig nebuig kœnrrai marœbig kœn, œyeeg wammeratœga: “Tius Mayeelain Pala Pasrabig Srœmbalameranba, Pirœwanba Marœbig ²⁰ Tius Mayeelain Pala Pasrabig Purœ Nuigwan maya nuguen tabig wamindig kœnrrain cha, tru ñun ashig kœmui inchi belan ñui tasku tranœbigwan. Inchen Abrambe chigurrimbunœ katœle wetœrrawa srua arrigwan cienyugurri diezwane wesrawa, Melquisedecwan tranœbig kœn.

²¹ Inchene tru Sodomasrœ reybe Abramwane trenchibig kœn: — Misaamerane nan tranrra cha, chigurrimbunœ kœbigwane ñi tœga kœrrœmisrtrig— cha.

²² Inchene Abrambe tru Sodomasrœ reywane trencha lœtabig kœn:

—Tius Mayeelain Pala Pasrabig Srœmbalameranba Pirœwanba Marœbig Jehováwan ¡katœ! nabe treebe marmumœnrrun cha, nabe trendaig kuig kœn cha.

²³ Ni kan train pititœguen—, kabe nai alpargatis tsi-unœtœguen nabe ñuiwane chiwangucha nai marmumœnrrun chibig kœn, ñi managuen œyeeg chimœnrrai: “Abrambe nagurrinre pua misrig kœn” cha. ²⁴ Tru na pera pasraig mœguelœ mab mutsigwandœ srœrri maig kœrrœmistrain cha. Inchen tru naba amrrub mœguelœ Anerba, Escolba, Mamreba truilœbe si, nœmuimburappe ka utœnrrun—chibig kœn.

15

Tius Abramwan Őyamay Kœnrrai Martrab Cha Kœrrœmisrœb

¹ Inchen œyeelœ chab puraiiben, kan piab lataigu Jehováweinukkurri wam Abramwan trenchibig kœn:

—Abram, chi kœrig kui inchimœta cha. Nabe ñun chi kœmœnrrai ashib tœga pasrabig truig kur cha. Ñun tranamibe purœ nuig kœnrrabig kœn— cha.

² Inchendœ Abrambe trenchibig kœn:

—Jhová Tius ¿Ñi nan keta traniibe chi puruguimœriasamœrra cha, na chi urekkaigwane? Inchen tru na chine tœgamisriilan merrarranrrabiibe tru Damascosrœ Eliezer kœmuitarru?— cha. ³ Incha katœ Abrambe trenchibig kœn:

—Ñi nan kan nusrkai tranmuig købene, kan nai yautøwei kal-lawei nai kan karuindiig mendig megabig, truig nai chi tøgaguilan ketig utønrrabig køn—cha.

⁴Incha katø Jehovahainukkurri wam trenchibig køn:

—Ñui chi købigwane truig ashchabig kømøtø, truilane ñui nusrkai utønrrabig køn—cha.

⁵Incha wambiisrø pera yabe, trenchibig køn:

—¡Au! srømbalaneb nesh cha, kønchabiimeran mundamdø køtamørtrig—cha. Incha katø trenchibig køn:

—Ñuinukkurri katøburø ureemerabe øyeetøwein kønrrun—cha.

⁶Inchen Abrambe Jehovahain køreben, treekkurri nune Tiusbe chi kaig marmíig lataig, tabig treeg asha pasrig køn. ⁷Inchene nøbe trenchibig køn:

—Nabe Jehovahá kur cha, caldeosmeraim pirau tru Ur taisrøngurri wesrabig i Canáan pirøwan na ñun keta tranrab.—

⁸Inchendø Abrambe trenchibig køn:

—Jehová Tius, ¿tru na truigwan nain kønrraitamappe nabe mandø incha asamerah?—cha.

⁹Inchene Jehovahábe trenchibig køn:

—Kan ishug waara-unøzhig pøn pilaiba, kan cabra pøn pilaiba, kan carnero pøn pilaiba, katø kan palomaba, kan paloma-unøzhiiba srúa amø—cha.

¹⁰Inchen Abrambe tru ushameran kerriguh srúa arrua, truilan sølgørrab tab tøbøtag para, tru pariilan tru pinrrøgue, tru pinrrøgue warøbig køn. Inchendø tru illimerane tøbøtag parduig køn. ¹¹Inchen yau mab illimerabe tru usha kweetsiilø warabelaimbalawan kørrørrub amrruben, Abrambe kwaarøsrøbig køn.

¹²Inchen yandø chab pilliraben, Abrambe truba mur kib tsubenba jmøimbe ke yalø løstøgølig nun itøgasrøptinchen! nøbe truba kørig kui inchibig køn. ¹³Inchene Jehovahábe trenchibig køn:

—Isa kømøtø, ñuinukkurri amrrub misaamerabe, ka peguelaim pirautø warønrrabelø køn cha, nømbe truilø karub srúaaguindeelø meløwa, pilamera cuatrocientos nebunne larrø kaig indinab melønrrabelø køn cha.

¹⁴Inchendø tru nu søtø misaamera pasrabig nømun ka karuptø srúa kønrrabelangucha numune møra melønrrai maramønrrun cha. Inchen trugurrimbunø tru ñuinukkurri amrrub misaamerabe yandø treeg melainukkurri wegørra ambuppe, purø tøga misaamera webamba amrrun chibig køn.

¹⁵Trune ñibe ñui møskaløba pishindø tab israb tsumisrtrabguen cha, larrø køllizhig misra kwaben, sørøben.

¹⁶Inchen tru pimmaygatig srøig srøig misag kurrab amrrubeløbe katøle i pirautøweih amrrunrab køn cha, kaguende truilø pumuatøbe tru amorrosmera larrø kaig marøb amrruibe ke awentamgaikkatiibe pumø srø kønrrun cha.

¹⁷Inchen yandø pørr pinaiben, chab pilliraben, kan horno naguish kuchibiiba kan nag tulun pilabiiba kenamisrøbig køn. Incha truiløbe tru ushameran kweecha tab tøbøtag pirisha ambumay, imay wari utøwan pu-raambubelø køn. ¹⁸Tru kwaløm Jehovahábe Abramba øyamay kønrrai martrab cha kørrømarabe, trenchibig køn:

—Ñuinukkurri amrrub misaamerane i pirøwan na tranamig køn cha, Egipto pirau piyugurrimbunø, Eufrates tru nu pisrøngatikke: ¹⁹ceneosmeraim pirømeran køben, cenezosmeraim pirømeran køben, cadmoneosmeraim pirømeran køben, ²⁰heteosmeraim pirømeran køben, ferezosmeraim

pirømeran køben, refaítasmeraim pirømeran køben, ²¹ amorreosmeraim pirømeran køben, cananeosmeraim pirømeran køben, gergeseosmeraim pirømeran køben, jebuseosmeraim pirømeran købengue.

16

Agarba Ismaelba

¹ Abramwei srai Saraibe ureg tøgagønrab kaimabig kuig køn. Inchende kan nui karuindiig megabig egipcia ishug Agar taig tøgag kua, ² Saraibe Abramwane trenchibig køn:

—Nane Jehovábe ureg chigaig kønrrai treeg martan cha. Inchendø tius-manda tru namui karuindiig megabig tru Agarwan pera, ki chibig køn. Inchippa truikkurri na ureg tøgaguinabgun— cha.

Inchen Abrambe Sarai taigwan mørøbig køn. ³ Inchen Saraibe tru karuindiig megabig Egiptosrø Agarwan pera arrua, Abramwan srai lataig kønrrai tranøbig køn. Abram Canaán pirau pa trattro pila tsuben, øyee purayaig køn. ⁴ Inchen Abrambe tru Agarba kib waramisren, tru ishuube kwanrriig misra, yandø unø tøgamisrarmab isua, nun karub pera købig Saraiwane namig ashib kebibig køn. ⁵ Incha Saraibe Abramwane trenchibig køn:

—Ñigurrindø køn cha, nan mandøguen kømui isui uñchai marøbiibe. Ñune ñui srai lataig kønrrai nai karuindiig megabigwan na tranig køn cha. Incha mømimbe nøbe unø tøga kønrrab køppe, nane namig ashib kebitan cha. Incha Jehová nø ashchun chibig køn, na kalø marig kuin kui, ñi kalø marig kuin kui.—

⁶ Inchen Abrambe Saraiwane trenchibig køn:

—Ñui ka karuindiig megabiibe ñuin tasku køn cha. Ñun maig marøg køben, treeg mar — chibig køn. Inchen Saraibe kaig inchib mendøben, Agarbe welula yam nebuig køn.

⁷ Indig Jehováwei ángelbe tru mu misag waraimø pirømerasrø kan pigab menda Agarwane wetørrabig køn, Shursrømay ambi maywansrø. ⁸ Inchabe payibig køn:

—Agar, Saraiwei ka karuindiig megabig, ¿Chugurri arrugu? cha. ¿Chumay inrrab inchigu?— cha. Inchene nøbe trenchibig køn:

—Nan karub pera købig Saraiwan nabe trubab welula arrur— cha.

⁹ Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Ñui karub pera købigweimay katøle llirawa ya, tammay mur kurrashmø, nø maig chiben nui tasku treeg mørøbig megau— cha.

¹⁰ Incha katø ángelbe trenchibig køn:

—Ñuinukkurri amrrub misaameran purø nørrø kønrrai maramønrrun cha, purø nørrø køptø mundamguengaiikke.—

¹¹ Incha ángelbe katø trenchibig køn:

—Ñibe kwanrriig køn cha. Ñibe kan nusrkai tøgagønrrun cha. Incha Ismael munchi pasrtrig chibig køn, kaguendø ñi larrø isui miaben, Jehovábe mørig køn cha. ¹² Nøbe muguen kemalamgaig kønrrabig køn cha, kan kaambu mula-unø lataig. Incha nøbe mayeelan kwayam lanrrabig køben, katø nunguringucha mayeelø kwayam lanrrun chibig køn. Inchen nøbe nunelan, ka kwayam laptø, kwayam laptø tsunrrun— cha.

¹³ Incha Agarbe Jehovába wamindig køppe, nøbe nune trencha wamabig køn:

—Ñibe tru nan ashib wab Tius køn— cha. Kaguen Agarbe trenchibig køn: “Øsig Wab, katø Nan Ashibigwan nabe ashar” cha.

¹⁴ Incha tru pisuwane treeg wamig købig køn: “Øsig Wab, Nan Ashib Inchibigwein Pisu” cha. Inchen tru i pisube Gadesba, Beredba tøbøtagu kørrømisrøbig køn.

¹⁵ Indig Agarbe Abramwei kan møg-unø tammisren, Abrambe Ismael munchi pasrøbig køn, tru unan.

¹⁶ Inchen tru Agar Ismaelwan tammisrøb uras Abrambe pilamera ochenta y seis tøgaguig købig køn.

17

Tru Srøig Øyamay Kønrrai Martrab Cha Kørrømarigwanba Circuncion Marigwanba Caminchibig

¹ Abram pilamera noventa y nueve tøgagøben Jehovábe kenamisra trenchibig køn:

—Nabe Maramburab Marøbig Purø Nuig tru Tius kur cha. Ñibe nai merrab sølgandø, mu mandamgaig uñ cha. ² Nabe ñiba øyamay kønrrai martrab cha kørrømarøb, katø ñui misaamera larrø nørø larrøbitchai marøb indamønrrun— cha.

³ Inchen Abrambe maløwan pirau kebatamne utsøbasren, Tiusbe nune trenchibig køn: ⁴ —lig køn cha, tru na ñiba øyeeg maramønrrun cha kørrømaribe, ñibe tru purø nørø chi misag sötømeraindøgucha ñi mōskain kønrrai. ⁵ Ñibe mas Abram munchi kōmøtø, ñibe Abraham cha wamig kønrrun cha. Kaguende nabe ñune tru purø nørø chi misag sötømeraindøgucha ñibe nōmui mōskain kønrrai pasrar cha.

⁶ Ñuinukkurrimbe purø nørø misag nemisrtrai maramønrrun cha. Ñuinukkurrimbe misag sötømera nørø køb, ñuinukkurri katø reymera køb inchun cha. ⁷ Katø nabe, ñiba ñuinukkurri amrrub misaameraba øyeeg martrab cha kørrømaramønrrun cha, katøle srøig, srøig misag kurrab amrruimørig katø øyeeg martrab cha mara pasramønrrun chibig køn, managatig pasrønrrabig, nabe ñuimba, ñuinukkurri amrrub misaameraimba nabe pasrabig pasrøwa, managatig nōmuyasig Tius kōmønrrun cha. ⁸ Ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba tru ñi ka arruatiig tsuin pirøwan tranamønrrun cha, Canaán pirøwan muba kuimburab managatig tøgagønrrai. Inchen nabe pasrabig pasrøwa, managatig nōmuyasig Tius kōmønrrun— chibig køn.

⁹ Incha katø Tiusbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Tru na ñun øyeeg martrab cha kørrømarigwane ñibe, maramig køn cha, ñiba, ñuinukkurri katøle srøig, srøig kurrab amrrub misaameraba. ¹⁰ Iig køn cha, tru na ñiba øyeeg martrab cha kørrømarig, katø ñiba tru wendø ñuinukkurri amrrub misaameraba. Inchen trunun maramig køben, ñimui utube mu mōtøgucha circuncidaig kønrrun chibig køn. ¹¹ Ñimbe circuncidanrrigay cha, naba, ñimba tru øyeeg martrab cha kørrømarigwan treeg marigu asamig pasrønrrai. ¹² Trune kwalømyube mu mōguelandøgucha circuncidanrrigay cha, katøle katøle uremera kurrab amrruimørig, ñui yau kal-laweig kui lata, kabe amrrub misaameran peniilø kui lata. ¹³ Inchawei ñui yau kal-laweig kui lata, kabe kan anwei penig kui lata nōmbe circuncidaig kønrrabelø køn cha. Inchen, tru asru siñabe tru treeg martrab cha kørrømarigwan managatigwein køn cha eshkabig køn.

¹⁴ Inchen tru circuncidamígwane ñimui misag utugurrimbe wegutsig kònrnun chibig kòn, kaguende na øyeeg martrab cha kòrrømarigwan itøbunikkurri.—

¹⁵ Incha katø Tiusbe Abrahamwane trenchibig kòn:

—Ñui sraimbe Sarai cha wamig kòmøtø, yandø Sara cha wamig kònrnun cha. ¹⁶ Nabe nune mayanguen tabig nebuig kònrrai maren, nøbe ñui kan nusrkai tøgagònrnun cha. Nabe mayanguen tabig nebuig kònrrai maren, nøbe nòrrø sòtø misaamerai usrin kònrribig kòben, katø nuinukkurrimbe misag sòtømerai reymera werrunrrun— chibig kòn.

¹⁷ Inchen Abrahambe nui malòwan pirau kebatamne utsøbasrabe, nui manrrø umbutø intsab trenchibig kòn: “¿Kan møg pilamera cien tøgagig kua, unø tøga kònrnrautah? cha. ¿Katø Saragucha pilamera noventa tøgagig kua, unø tøgagømdø kònrnrautah?” cha. ¹⁸ Inchene Abrahambe Tiuswan trenchibig kòn: —Ñi treeg martrab cha kòrrømisrigu Ismael truigwane nø tøga pasrønrrai tranø— cha.

¹⁹ Inchene Tiusbe trenchibig kòn:

—Isa kòmø, Sara ñui sraimbe kan nusrkai tøgagònrrib kòn cha, truigwane Isaac munchi pasrtrig cha. Nabe tru øyeeg martrab cha kòrrømarigwan Isaacweinukkucha katøle treetøwei marig kòrrømisrtrai indamònrnun cha. Inchawei na treeg marigwane wendø nuinukkurri amrrub misaameraba managatig tøga pasramònrnun chibig kòn.

²⁰ Inchen Ismaelweimburabgucha nabe ñun mørar cha, nungucha mayanguen tabig nebuig kònrrai maramònrnun chibig kòn. Nøgucha ureemera larrø nòrrø tøgagònrrai marøb, purø nòrrø misag sòtø larrøbitchai marøb indamònrnun chibig kòn. Ismaelbe karub ashib pònrønrrabelø doce nørreelai møkain kònrnun cha. ²¹ Inchendø na tru øyeeg martrab cha kòrrømarigwane Isaacha kònrrai mara pasramònrnun cha, tru Sara katø pila øyan kwalømmerawan tru tøgagònrrib kui unøyu.— ²² Incha Tiusbe Abrahamba chab waminchabe, nuinukkurri tarømisra ibig kòn.

²³ Inchen Abrahambe nui nusrkai Ismaelwan kòben, tru nui karuig mendig melabelø nui yau kal-lawarmeran kòben, anwei pena tøgaguilan kòben, Abrahamwei yau mu møguelø purrabelane kerriguba wama, tru kwalømdøwei circuncidabig kòn, Tius maig karuig kòben, treekke.

²⁴ Abraham tru circuncidab urasbe pilamera noventa y nueve tøgagig kòbig kòn.

²⁵ Inchen nusrkai Ismaelbe tru circuncidab urasbe pilamera pa trattø y pøn pilaig kòbig kòn.

²⁶ Inchawei tru kwalømdø Abraham kòben, nui nusrkai Ismael kòben, ²⁷ mayeelø tru nui yau purrab møguelø kòben, katø nui yau kal-lawar kui lata, katø amrrub misaameran peniilø kui lata, mayeeløbah circuncidaig kuig kòn.

18

Isaac Kal-lanrrun Cha Kòrrømisrig Kòbig

¹ Incha Jehovåbe Abrahamwan kenamisrøbig kòn tru Mamre tainug nòrrø parøndzig encinas tusrmera pònrrib pulu, tru nui carpa yau yaskabu waben kwaløm tru mas purø mur pørr asentab pasrøben. ² Incha mømibe nø kurraashene, pøngatø møguelø nuin pinrøgue pònrriptinchen, nøbe tru møguelan amrruy chinrrab yaskabugurri luløb ya, malòwan pirau kebatamne utsøbasrabe trenchibig kòn:

3—Nai kasuku, na ñui karui megabigwan ñi nan tab indamdiig kui asønaig købene, trube, ib imøtø, lincha kørrømisrtra cha. 4 Nabe pi srua amrrun-garumønrrun cha, ñimui katsiimeran kwalamig. Trugurrimbe tusr umbu isrønrrigay cha. 5 Na ñi maig chiben purugunnrraptøwei wabigwei yaburab puramrrab amrruig købene, nabe lamø mamig manrrai sruaarrumønrrun chibig køn, ñimui ambamigwan chishtø ambamdø kønrrai.— Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Ñi maig taigwan mar— cha.

6 Inchen Abrahambe tru Sara waig carpa yausrømay kørinatø lulabe, trenchibig køn:

—Petøzhiitø purø tab harinawan arroba y media menrra, nemøra, harinawan masawa, trutøga pirrimera naarrøsrøyu kar— cha.

7 Incha Abrahambe tru waara purrabsrømay luløb ya, kan truba tab waara-unøzhigwanh merrarrawa, nui karuig mendig megabigwan tranen, trube mamigweyasig jkatø! petøzhiitø tamarøbig køn. 8 Incha queso køben, pitsø køben, tru waara kweecha tamarigwan køben, nømun manrrai pønrsøbig køn. Incha Abrahambe nøm mab kømne tru tusr umbu ashib pasrøben,

9 truiløbe payibelø køn:

—¿Ñui srai Sarabe chu wah?— cha.

Inchen Abrahambe:

—Yu carpa yau wainrrun— chiben, 10 kan møig køsrønbe trenchibig køn:

Nabe katø pila katø øyan kwalømmerawandøwei arrumønrrun cha. ¡Au! Tru urasbe Sara ñui sraimbe kan nusrkai tøgagønrrun— chibig køn.

Inchen Sarabe, nømui wendau, tru carpa yau kebambu yaskabu tru wamindigwan mørøb pasrabig køn. 11 Inchen Abrahamba Sarababe yandø mur køllireelø, Sarabe yandø pabøguen pinig købig køn. 12 Inchen Sarabe intsaptinchibig køn, nui umbutø treeg isub: “¡Paare! kan na yan kølliibe, ke trengatikkucha kønrrai indamdiig kønrraitarru cha katø nai kekkuha yan kølligwein køben.”

13 Inchene Jehovahé Abrahamwane trenchibig køn:

—Sarabe trenchib intsan cha, ¿Kan isa kømø, treeg kønrrab kø chinder? chib. ‘Na yan køllig købendø, kan unø tøgagømig.’ 14 ¿Kabe Jehovahéwingan kaimamdiig chi købig kuitarru? cha. Inchawei katø pila arrubigu tru chu ura treeg kønrrun taiguh, na katø ashchab arrubene, tru urasbe Sarabe kan nusrkai tøgaguen wanrrun— chibig køn. 15 Inchen Sarabe kwaarøppa, trenchib isabig køn:

—Nabe intsømuig køn— cha.

Inchene Jehovahé trenchibig køn:

—Ñibe intsabwei indig køn— cha.

Abraham Sodomayasig Purøwaminchib

16 Incha tru møgueløbe kurra, Sodomaguebsrø ashabe yandø truguebsrø ambul mendøben, Abrahambe ungua chinrrab nømbe lincha ibig køn.

17 Inchen Jehovahé nuinøtø treeg isubig køn:

“¿Na chi martrab indigwan nagan Abrahamwan eshkamø maramuitarru? cha. 18 Nøbe purø nørrø misag sötømera, trurrigu mu chindamgaig murig, katø nøgurri chi misaameratøgucha pirø muba kuimburab warabeløbe mayanguen tabig nebuulø treeg kønrrab køben. 19 Nabe nui uremeranba nuinukkuri amrrub misaameranba kusrenrrai wesrawa pasrar cha, tru nø martrai karua pønrsraillan møra marøppe, tru tabig sølgandø mariguba, nø

tabig kui asamig mariguba kōnrrain cha, tru øyeeg mariiløgurri Abrahamwan Jehova maig martrab cha kōrrømariibe kerrigu treeg nebunrrai”.

²⁰ Incha Jehovábe Abrahamwan trenchibig kōn:

—Sodomaimburappa, Gomorraimburappa, truyu misamera yeeg kaig martan chib trashib eshkab melaibe masken, masken køben, nōmui kaig mariiløgucha masken, masken nuraben, purø trømbøig mindin kōn cha.

²¹ Mōimbe na kōrraarumōnrrun cha, tru nōm øyeeg, øyeeg kōtan chib trashib melaig nainug pubig isa kōmøtø, treeg kōbwei indiitashchab. Treeg kuin kuisruandøbe, trube, na asamōnrrun— cha.

²² Inchen tru pailø mōgueløbe nøøøø misra, Sodomaguebsrø amben, trune Abrahambe Jehovába pasrabig kōn. ²³ Inchen Abrahambe Jehováwan kemalabe, trencha payibig kōn:

—¿Sølgandø tabig marøbigwanba, kaig marøbigwanba tøgatø pinishinrrapteh?— cha.

²⁴ Inchippa tru ciudayu sølgandø tabigwan marøbelø cincuenta købene, ¿tru ciudawan ka pinishinrrapteh? cha, tru ciudayu sølgandø tabigwan marøbelø tru cincuentaeløgurri ciudawan pinishimø, ¿ka købasamdiig kōmuitarru? cha.

²⁵ Treekkatig maramibe chigaaguinrrun cha, tabigwanba, kaigwanba kanbalatø kwanrrai indamig, kan pailøba treetø kalø marig kui lataig. ¡Ñibe mana treeg martrab kø! cha. Pirau muba kuimburab kerriguba maig kōnrrabigwan ñi asha marøbig køppe, ¿ñibe maig maramigwan sølgandø tab asha marmōnrraitirru?— cha

²⁶ Inchene Jehovábe trencha løtabig kōn:

—Sodoma ciudayu cincuenta sølgandø tabigwan marøbelø wetørrappe, truilan isua, truyube chinchimø, kagøbasamōnrrun— cha.

²⁷ Inchene Abrahambe trenchibig kōn:

—Nabe nai Señorwan ke menrra inchib lata indinatan cha, nabe ka usrø tuindø kuinabendø. ²⁸ Inchen cuarenta y cincotø købene, trube cincuenta kōmuikkurrindø ciudawan kerrigu pinishinrrapteh?— cha.

Inchene Jehovábe trenchibig kōn:

—Pinishimumōnrrun cha, truyu na cuarenta y cinco sølgandø tabigwan marøbelø wetørrappe.—

²⁹ Inchen Abrahambe katøgucha:

—¿Inchippa cuarenta wetørrappe?— chiben, Jehovábe trenchibig kōn:

—Tru cuarenteelan isua, chinchimumōnrrun— cha.

³⁰ Inchen Abrahambe katøgucha payibig kōn:

—Nai Señor, na øyeeg chiben namømørrunrrig cha. ¿Inchippa truyu treinta wetørrabeneh?— cha.

—Tru treinteelan isua, kagøbasamōnrrun— chibig kōn Jehovábe.

³¹ Inchen Abrahambe katøgucha:

—Nabe nai Señorwan ke menrra indinatan cha, ¿truyu veinte wetørraimbe maig købsruerah?— chiben,

—Veinteelan isua, nabe pinishimumōnrrun— chibig kōn.

³² Incha katøle Abrahambe trenchibig kōn:

—¡Nai Señor, nan namømørrunrrig cha, i piejindøh na ñun katøø trenchibashibsruguh cha: ¿Inchippa truyu pa tratrø wetørraimbeh?— cha.

Inchene Jehovábe trenchibig kōn:

—Tru pa tratrøn isuptø, pinishimumōnrrun— cha.

³³ Incha Jehovábe Abrahambe øyeegwan chab waminchabe, yandø truyugurri iben, Abrahambe nui carpa yaumay katø arrubig kōn.

19

Sodomanba Gomorranba Pinishib

¹ Incha tru pagatø angelesmerabe tru Sodomasrømbe nøsig pineb iben, pubene, Lotbe tru Sodoma ciudayu kebambi yaskabsrø wabig køn. Incha Lotbe truilan ashippe, amrruy chinrrab pasramisrøptincha, maløwan pirausrø kebatamnegatig utsøbasrøbig køn. ² Inchabe trenchibig køn:

—Nai kasukumera, na ñui karui megabigwei yausrø kørømisrtrab amrrurray cha. Incha ñimui katsiimeran kwallchigay cha. Incha srønabe løtsø kurra ñimui ambamigwan amrrigay— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Kah cha, mõi yembe nambe yu umbu puinuutø, ka kørømisrtrab ker— cha.

³ Inchen Lotbe truba truba inchen, nømbe nøba amba, nui yau kebamben, nøbe tab mamiimera tamarøb, pirri chi levaduragailø karøb inchen, nømbe mabelø køn.

⁴ Inchen nømbe kinrrabguen waramismøwatø, tru ciudayu møgueløbe yawan kerrigu chab tulsrubelø køn, maya misag matsøreløgurribunø kølleeløgatikke. ⁵ Incha Lotwane trenchib trashibelø køn:

—Tru ñui yau kinrrab amrrub møgueløbe chu purra? chib. ¡Wambig webetay! chib. Nambe nømbe ishumbermeraba lataitøwei marøg kuin pørrer— chib.

⁶ Inchen Lotbe wambig webya, yaskabwan kasrøb trenchibig køn:

⁷ —Nai misaamera, tiusmanda øyeekkatig trømbøgøliibe martrab inchimøtay cha.

⁸ Nabe pagatø nimbasrmera tøgag kur cha, managuen kan mu møøba kimeelø. Nabe truilane wertrur chibig køn, ñim truilan maig marøg køben martrigay cha. I møguelane chigucha treebe marmørrunrrigay chibig køn. Kaguende truiløbe nai yaambu mugøben kaig martrab inchib kønrrain kømøtø, na ashib tøgaguilø purran— cha.

⁹ Inchene nømbe trenchib løtabelø køn:

—¡Yugurrimbe mendatsu!— cha. Inchabe treekkucha chibelø køn:

—Ya peesriig namui utu ka tsunrrab arruatiig købendø, ¡paare! ¿namune maig maramigwan ke ñi asha karunrrab indirru? cha. Møimbe truilan lataguen kømø, ñune purø trømbøikken martrumøn— chibelø køn. Inchabe Lotwan melambua, yaskabsrø kemalla, yaskabwan wesra kutchab inchibelø køn.

¹⁰ Inchen tru pailø møgueløbe yaambugurri taska kemørøppa Lotwane yaambumay kesrub, trugurrimbe yaskabwan kasrøptinchibelø køn. ¹¹ Incha tru møgueløbe tru yau yaskabu melambub amrrubelane kammeran ashmeelø misrtrai marøptinchibelø køn, mas unøtiigwangurribunø kølliwangatikke. Inchen nømbe yaskab lab ke mandøguen kømui inchib købig køn. ¹² Incha tru møguelø kørømisrøbeløbe Lotwan trenchibelø køn:

—¿Ñigan ñui yauelø mas tøgagøtirru? cha. Ñui yernomeran køben, ñui nusrkalan køben, ñui nimbasrmeran køben, yugurri wesru chibig køn.

¹³ Kaguende nambe i ciudawan kerrigu pinisamig køn cha. Tru katøgan misaamera yeeg kaig martan chib trashib eshkaib melaiibe Jehová nø waisrø puin køn cha. Inchagurri Jehovábe namune ciudawan pinishinrrai ørig køn— cha.

¹⁴ Inchen Lotbe tru nui yerno kønrrabeløba waminchab webibig køn, tru nui nimbasrmeran kasharanrrab misrarmera købeløba. Incha trenchibig køn:

—¡Mallatø webambay! cha, kaguen Jehovábe i ciudawan pinishinrrab køn— cha. Trune nui yerno kønrrabeløbe ka intsab trendaitamaptøh isubelø køn.

¹⁵ Inchen yandø tør— rrab arruben, ángelesmerabe Lotwan mallatø indingarub, trenchibelø køn:

—¡Mallatø inchi chiben! cha. Ñnui srawanba, ñnui pagatø nimbasrmeranba yu purrabelan pera inrrø chibig køn, ciudayu trømbøig nebunrrai marigu ñim pinømønrrappe.—

¹⁶ Inchen Lotbe ke peguen inchimuben, tru pagatø møgueløbe nunba, nui srawanba, nui pagatø nimbasrmeranba tasku kemøra, nømune ciudayugurri wambiisrø wesrubelø køn, Jehováwei lastima asiitøga. ¹⁷ Incha yandø ciudayugurri wambiisrø wesrawa pasrabe, kane trenchibig køn:

—¡Ñnui øsig kuigwan ñi tøgønrrappe, welula inrrø! cha, wendømay keshmøwei, i chagu chu pasramismøweingue. Ñnui øsig kuigwan tøgagønrrab tunsrømay lul cha, pinømønrrappe.—

¹⁸ Inchene Lotbe trenchibig køn:

—Kah, cha nai kasuku na ñim maig taigwan megabig tiusmanda, treebe kaimamønrrun cha. ¹⁹ Nabe ñimuin kabyu tab kui asig kuinaig købene, nai øsig kuigwan na tøgagømig kønrrai ñimbe nane purø nu lastima asig køn cha. Inchendø nabe tunsrømaybe lulrrab kaimamønrrun chibig køn, inchippa na trusrø pumuatø kaig attrabig nan wetøgøben, kwamig kømønrrai. ²⁰ Yu puluwandø kan lamø ciudagøllig køn cha, trusrømaybe lulamønrrun chibig køn nabe. Trusrømay ibashcha cha, pøs, trube lamø ciudagøllig kømuitarru cha— truyu na øsig kømigwan ka tøgagømig kønrrai.—

²¹ Inchen trenchibig køn:

—Ñi øyeeg miaigwangucha nabe mørar cha. Tru ñi wamindi ciudawane nabe pinishimumønrrun chibig køn. ²² Trube, øsig kug købene, mallatø trusrømay lul chibig køn. Kaguende ñi trusrø pumuatøbe, nabe chigucha martrab kaimamønrrun— cha. (Inchagurri tru ciudawane Zoar cha wamig kuig køn.)

²³ Inchen Lotbe Zoarsrø pubene, yandø pørrbe neeshib arrubig køn.

²⁴ Inchen yandø Jehovábe srømbalasingurri azufreba, naaba sre pubig ørøbig køn Sodomaimbalaba, Gomorraimbalaba. ²⁵ Incha tru ciudameranba, katø truyu warab misaameranba, tru chaameranba, katø tru pirau chi kal-lawa pønrrabelanbañau chishtøh pinisaig købig køn. ²⁶ Inchen Lotwei sraimbe møimbe wendømay keeshenba, nøbe maig kuimaytiig tre srug misra pasrambuig køn.

²⁷ Katø kwaløm Abrahambe løtsø kurra Jehovába tru nø waminchib pasraisrømay ya, ²⁸ Sodomaba, Gomorraba katø trusrø muba chag kuimburab truguebsrø ashene, naguishbe kan nu tra pachib lataig piraugurrimbe kurrab pasraptinchibig køn.

²⁹ Øyamay tru muba chag kuimburab ciudameran Tiusbe pinisaig køn. Inchendø Tiusbe Abrahamwane isua tøga pasrøwa, tru Lot tsuig ciudameran purø trømbøig pinishib arrubigurri Lotwane wesraig køn.

Lotba Nui Pagatø Nimbasrmeraba

³⁰ Inchen Lotwane Zoarsrø kørørmisra tsumibe kørig køben, nui pagatø nimbasrmeraba tunnera tøga pirømerasrø tsunrrab ya, nømbe pønøløba kan peña trab pasrabyu warønrrab kørørmisrøbelø køn. ³¹ Indiibe kan kwaløm køli nimbasrbe tru wendø numøsrwane trenchibig køn:

—Namui mōskaimbe yandø kōlliizhig kōben, yu nam warainuube namba kasharanrrabelø muguen mōgueløbe kaagøn cha, yu piraube mutøgucha trendø treeg kasharamig kōbig kōbene. ³² Namui mōskawan vino mutsøsrā mutsiirana, nōba kigun cha, trumay namui mōskaweinukkurri amrrub misaamera tōgagømig kōnrrain— cha.

³³ Incha tru yem mōskawan mutsiirana, kōli nimbærbe kebya, mōskaimba kibig kōn. Inchen mōskaimbe nune kinrrab tsumisren, mōrmøwei, ni katø kurra iben mōrmøwei indin kōbig kōn.

³⁴ Incha katø kwalømbē tru kōli numøsrāimbe wendø numøsrāwane trenchibig kōn:

—Nabe marig yem nai mōskaimba kiaig kōn cha, katø mōi yemgucha mutsiirana, mōimbe ñi kebya kinrrig cha, trumay nam namui mōskaweinukkurri amrrub misaamera tōgagømig kōnrrain— cha.

³⁵ Incha tru yem katø mōskawan vino mutsøsrā mutsiirana, wendiibe kurra, katø mōskaimba kibig kōn. Inchen mōskaimbe chu uras nōba kinrrab tsumisri mōrmøwei, ni chu uras kurra, yai mōrmøwei inchibig kōn. ³⁶ Incha Lotwei pa mimbærmerabe pailøba mōskawei kwanrreelø kōrrømisra, ³⁷ kōli nimbærbe kan nusrkai tōgamisra, truigwane Moab munchi pasrig kōn. Treekkurri truipe mōi ya moabitasmerai mōskain kōn. ³⁸ Inchen wendiikkucha kan nusrkai tōgamisra, truigwane Ben-ammi munchi pasrøbig kōn. Inchen truipe tru mōi ya amonitasmerai mōskain kōn.

20

¹ Incha Abrahambe tru nø tsuinukkurri Neguev pirausrømay ya, truipe Gadesba tru Shur ciudadameraba pōnrrabnug tru utu kōrrømisrøbig kōn. Incha tru Gerarsrømbē ka purainrrab arrubig lataitø tsuabe, ² trusrømbē tru nui srai Sarane, “naimbe nōbe nuchag kōn” chibig kōn. Inchen Abimélec tru Gerarsrø reybe Sarane wamønrrab øra, nui srain kōnrrai isua kōrrømarøbig kōn.

³ Inchen tru yem Abimélecbe kan piaig tōgaguiyu Tiusbe arrua, nune trenchibig kōn:

—Ñibe kwanrrabguen cha, kaguende ñi ñui srain kōnrrai ñi kōrrømari ishuube kasharaweig kōn— cha.

⁴ Inchendø tru Abimélecbe tru ishuwane pera kib chi marmuig kua, nōbe trenchibig kōn: —Señor, ¿chi kalø marmígwangucha ñigan kwetchab indirru? cha. ⁵ Yamba Abraham nøtøwei ¿øyah chimuig kuitarru? cha: “Naimbe nōbe nuchag kōn” cha. Inchen katø ishug misakkucha: “Naimbe nuchagwein kōn” cha trendaig kōn cha. Nabe nai manrrø umbugurri chi kaig isua kōmøtø, nai tasiimeran chishig tōga pasrab, iigwan øyeeg marig kōn— cha.

⁶ Inchen Tiusbe piaigu trenchibig kōn:

—Nagucha asha pasrar cha, ñui manrrø umbugurri tabig isua marigwan. Incha nabe ñi nan kalø marmønrrai na ñun kebachibashmuig kōn cha.

⁷ Inchawei ñi katøle nui keeba inrrai ibashmuisruandøbe ñibe isa kōmø, kwanrrabguen cha, ñui yau mutø purrabelø kōben truiløbañau. Kaguendø nōbe Tius maig karuigwan eshkabig kōn cha. Incha ñi øsig kōnrrai ñuimburø purøwaminchun cha—

⁸ Indig katø løtsøbe Abimélecbe løtsø kurra, nui tru karub peraguilan wama, truilan mayeelan nun chi purayaigwan kerriguh eshkabig kōn. Inchen tru mōgueløbe purø kōrrø kōrig kui inchibelø kōn.

⁹ Inchen Abimélecbe Abrahamwan wama, trenchibig kōn:

—¿Ñibe namune chi mara pasrøgu? cha. ¿Pøš, nabe ñune chiyu kalø marta? cha. Ñibe naimbalaba, na misagwan karub tøga waimbalaba purø trømbøig kalø maringarubsrutan cha. Ñibe nane chi maraamíg mara pasrtan cha.—

¹⁰ Incha katø Abimelecebe Abrahamwane trenchibig køn:

—¿Chi isuarre ñibe øyeeg marig kø?— cha.

¹¹ Inchen Abrahambe trenchibig køn:

—Nabe nainetø treeg isuig køn cha: “Yusrømbe Tiuswan kørig tøgær muguen kaagua, nai srawan nømui mara kørrømarøkkøptø nane kwetchaitamab”. ¹² Inchendø chiwei isamø chibig køn: “nøbe naimbe nuchagwein køn” cha. Nai møskaweimbe nøbe nimbasrwein køn cha, usrimbe katøgan usrin kuindøgucha. Inchagurri nabe nune nai srain kønrrai marig køn cha. ¹³ Nai møskawei yaugurri nan Tius ka truørøtø, truørøtø uñchai nan webingarub uras nabe Sarane trendaig køn cha: Na ñui keg kuitamab isua ñi tøga pasrøwabe trube, øyeeg chirrunrrig cha. Nam chu pub ambiisrøndøgucha ñibe øyah chirrunrrig cha, ‘ñibe nai nuchag kur’ — cha.

¹⁴ Inchen Abimelecebe Abrahamwane ubishamera køben, waaramera køben, katø nui karuig mendig melab møguelan køben, ishumburmeran køben tranøbig køn. Incha katøle nui srai Sarangucha tranøbig køn. ¹⁵ Incha Abimelecebe trenchibig køn:

—Nai pirømerabe kerriguba ñui merrab pasran cha, ñun katøguchi tab tsumdønug, truyu kørrømisra tsu— cha.

¹⁶ Incha Sarane trenchibig køn:

—Nabe ñui nuchawane tsantsøn anmera mil tranar cha, tru anbe øyeeg purayaigwan truburø trani an køn cha, truike ñi chi kalø marmíg kuin kui ashchai maya misagwei malau kenamarig kønrrain cha. Trumaybe ñune mugucha kaig waminchippe kønrraamøn— cha.

¹⁷ Inchen Abrahambe Tiusba waminchen, Tiusbe Abimelecwanba, nui srawanba trugurri nui karuig mendig melab ishumburmeranba ureg tøgagønrrai tamarøbig køn. ¹⁸ Kaguende Jehovábe Abrahamwei srai tru Saran øyeeg puraiben Abimelecwei yauelane ureg chigaanrrai mayeelai matrizwan kasraig kua.

21

Isaac Kal-laig

¹ Nø maig taig købigwan trumay martrab Jehovábe Saran ashchab arrua, nune tru maig tranrrab kørømisrigwan treeg marig købig køn. ² Inchen Sarabe kwanrriig kørrømisra, Abraham kølli misagwei kan nusrkai tøgaguig køn. Tius tru mana tøgagønrrun taig tru uraske. ³ Inchen tru Sara tøgaguig unø tru møg-unø kal-labigwane Abrahambe Isaac munchi pasrig køn. ⁴ Incha Abrahambe tru nui nusrkai Isaacwan trattø y pøn kwalømyu circuncidaig køn, Tius maig karuig køben, treekke. ⁵ Nui nusrkai Isaac kal-laben, Abrahambe pilamera cien tøgagig købig køn. ⁶ Incha Sarabe trenchibig køn: “Tiusbe nane ka intsøg kønrrai marig køn cha. Møikkøben na unø tøgaguin kui wammøbeløbe naba ketøtø intsønrrun cha. ⁷ ¿Abrahamwane mugui trenchinrrautah cha, Sara ureg mutsørønrrun? chabe. Inchen køben, Abraham ya køllig køben nabe kan nusrkai tranar” chibig køn.

Agarwanba Ismaelwanba Abrahamwei Yaugurri Webusrilø

⁸ Inchen Isaacbe nurab iben, yandø pitsø kuchen, tru pitsø kuchib kwalømbe Abrahambe larrø tab mamiiamera tamarøbig køn. ⁹ Inchen Sara

ashene, mōimbe tru Egiptosrø Agarwei nusrkai tru Abrahamba tøgaguig unø Ismaelbe, nui nusrkai Isaacwane ke ka intsatø ashen, ¹⁰ Sarabe Abrahamwane trenchibig kōn:

—Ñui tru karuindiig megab ishuwane nui nusrkawanba yugurri weguchi cha, kaguende tru ka karuindiig megab ishuwei nusrkaimbe nai nusrkai Isaacbabe chi tøgaguigwan keta tranamigube tøgatø ashchabig kōmōn— cha.

¹¹ Inchen øyeeg wammerabe Abrahamwane purø murig pubig kōn, kaguen nui trag unan øyeeg nebuben. ¹² Treeg kuindøgucha Tiusbe Abrahamwane trenchibig kōn:

—Ñui karuindiig megab ishuweimburab lata unaimburab lata chi isumōta cha. Sara nø maig taigwan kerriguba ka mōra, trunun treeg ka mar cha, kaguende ñuinukkurri amrrunrab misaamerabe Isaacurri kōnrrun cha. ¹³ Inchen tru ñui karuindiig megabigwei nusrkaweinukkurringucha truba truba nōrrø sōtø misaamera kōnrrai nabe treeg maramōnrrun cha, kaguende ñuinukkurri arrubig kuimba.—

¹⁴ Indig katø kwalōmbe Abrahambe lōtsøzhig kurra, Agarwane pirrin kōben, pi niguin kalusyu pi kōben trana, kildunyu mutōsra, Ismaelwane yandō ñi ashchig cha nun tranabe, ka amrrigay chibig kōn. Inchen nōbe yebya ya, Beerseba tru mu misag warab waraimōsrø chu pumikkaig llirab uñibig kōn. ¹⁵ Inchen tru kalusyu niguin pibe patsaptinchen, unane kan lamōtsur umbusrø wanna, ¹⁶ usrimbe truyugurri kan maya yabgōsrōn ashib wanrrab tarōmisrōbig kōn. Kaguende nōbe treeg isubig kōn: “Nai unan kwai ashig kōmōtan” cha. Inchen usri wamisren, unōbe trashib kishibig kōn.

¹⁷ Inchen Tiusbe unø trashib kisigwan mōren, Tiuswei ángelbe Agarwan srōmbalasnōngurri wama trenchibig kōn:

—¿Agar, chinnda? cha. Chi kōrig isumōta cha. Kaguende unø nō wainukkurri kisigwan Tiusbe mōrin kōn cha. ¹⁸ Kurra ya, unan tasku kemōra, srua pasramisr cha, kaguende nabe nuinukkurri misaamera purø nōrrø sōtø kōnrrai maramōnrrun— cha.

¹⁹ Inchen tru uras Tiusbe Agarwan kammeran kurōptinchen, nōbe kan pisu waig ashiptinchibig kōn. Inchen Agarbe tru pi niguin kalusyu pi netsōgana, unan pizhig srōrrōbig kōn.

²⁰ Inchen Tiusbe unan lincha pasrōben, unōbe nurab ya, mu misag warab waraimōsrø tsua, nōbe arcotōga sōl øramibe kan piaig lataig kōbig kōn. ²¹ Incha nōbe Paran tru mu misag warab waraimō pirausrø tsubig kuig kōn. Inchen usrimbe nune kan Egipto pirausrø ishuuba kasharanig kōn.

Abrahamba Abimelecha Øyamay Kōnrrai martrab cha Kōrrōmarig

²² Tru kwalōmmerawandōwei Abimelecha katø tru nui suldaumeran nō asha karubig Ficolba Abrahamwan trenchibelø kōn:

—Ñi chi marōb arrigutōgucha Tiusbe ñiba pasran cha. ²³ Incha mōi yutōwei ñibe Tiusken ashen ¡katø! nabe treeg marmø kōmø, maramōnrrun taitōga kalø marmōrrumōn chirra chibelø kōn, tru nan lata, nai nusrkawan lata, nainukkurri amrrub misaameran lata. Incha ¡katø! treeg maramōnrrun chirra chibig kōn nanba, mōi ñi yu tsuim pirau misaameranba tru purainrrab arruatigwan utabelan tab inchib tōgagōrrunrig cha, tru ñun mandø tab indig kōben tru tab indiitōga treetōwei tab inchib.—

²⁴ Inchen Abrahambe trenchibig kōn:

—¡Katø! nabe treeg marmø kōmø, maramōnrrun— cha.

²⁵ Inchendø Abrahambe Abimelecwane ‘ñibe nane øyeeg kalø marig køn’ cha trunun wesrabig køn, tru Abimelecwei karuig mendig melabelø Abraham tru pirø umbugurri pi wesraizhig købigwan nun kerraigwan. ²⁶ Inchen Abimeleche trenchibig køn:

—Nabe øyeegwane murreendi mormur cha. Katø ñigucha nan wammøøsrømøwei inchene, nabe møinguen wammøøb pasrar— cha.

²⁷ Inchen Abrahambe ubishamera køben waaramera køben srua arua, Abimelecwan tranøbig køn. Incha ambugurri, igurri øyamay kønrrab cha wamincha kørrømisrøbelø køn. ²⁸ Inchen Abrahambe nui ubisha sötømerayugurri ishug ubisha-ureezheelø trattrø y par, nuingui tarømarøbig køn. ²⁹ Inchene Abimeleche trencha payibig køn:

—Iig tru ishug ubisha-ureezheelø trattrø y par tru ñi nuingui tarømariiløbe ¿maig punrrabigwan eshkabig køh?— cha.

³⁰ Inchen Abrahambe trenchibig køn:

—Tru iig ishug ubisha-ureezheelø trattrø y par iilan na ñun tranen, ñi utiibe tru pirø umbugurri pizhigwane na lalla wesraig købigwan trunun eshkab pasrønrrabig køn— cha.

³¹ Incha treekkurri trusrømbe Beerseba cha wamig køn, kaguende tru pa møguelø truyu ambugurri, igurri øyamay kønrrab cha wamincha kørrømisrig kua.

³² Incha øyamay kønrrab cha kørrømisrøbelø køn tru Beersebasrø. Incha Abimelecha katø tru suldaumeran nø asha karubig Ficolba katø filisteosmerai pirøsrømay katø ambubelø køn. ³³ Incha Abrahambe tru Beersebasrø kan tamarisco tusr ellguawa pasrabe, Jehová, tru Managurri Managatig Wabigwei munchiwan isub wamabig køn. ³⁴ Incha Abrahambe filisteosmeraim pirausrø purø yana tsuig køn.

22

Tiusweyasig Isaacwan Kwetchai Abrahamwan Tius Karub

¹ Inchen kan maya yanagøsrøn puraiben, Tiusbe Abrahamwane nui isubigwan Tiusweinug tøgä pasraibe maig køtashchab ashchab marøbig køn. Incha Abrahamwan trenchibig køn:

—Abraham— cha.

Inchen nøbe:

—Yu pasrar— chiben, ² Tiusbe trenchibig køn:

—Møimbe ñui kandø nusrkai ñi truba undaaraigwan pera, Moriah pirausrømay ya, truyu kweecha, nan keta trannra chibig køn. Kan tunyu maramigwan na eshkarrumøn— cha.

³ Inchen Abrahambe katø kwalømbe løtsøzhig kurra, nui burrun tsølig pasra, trugurrimbe tru kweecha parramigweyasig trar para, nui karuig mendig melabelø pailanba nui nusrkai Isaacwanba pera, Tius chumay inrrain taisrømay ibig køn. ⁴ Incha pøn kwalømyube Abrahambe kurraashabe yabgurrindø trusrø nebua ashibig køn. ⁵ Inchabe tru nui karub pera kuilane trenchibig køn:

—Ñimbe yutø burrun srua muniiranrrigay cha. Nabe unøbatø trusrøngatig amba, Tiuswan tabig waminchib kua, katøle ñimuimay amrrumønrrun— cha.

⁶ Incha Abrahambe tru kweetsigwan kerrigu parram trarwan tamara, nui nusrkai Isaacwan nisra, nøbe nagwanba, kuchillunba nemøra srua, pailøba ambub mendabelø køn. ⁷ Inchabe Isaacbe nui møskai Abrahamwane:

—Papá— chiben, møskaimbe:

—Nai nusrkai ¿chi chinrrab inchigu?— chiben, Isaacbe trenchibig kòn:

—Nambe nagwanba, trarwanbabe tøgaguer cha. Inchendø tru kweecha keta tranam ubisha unøbe ¿chu pasrah?— cha.

⁸ Inchene Abrahambe trenchibig kòn:

—Nai nusrkainzhig, tru keta tranam ubisha unane Tius nø ashchab kuinrrun— cha. Incha pailøba ambub købelø kòn.

⁹ Incha Tius tru chu taisrø puabe, Abrahambe kan altar kusrua, tru pala trarwan tamara wara, nui nusrkawan lusra, tru pala trarrøbig kòn. ¹⁰ Incha Abrahambe nui nusrkawan kwetchab kuchillun srua kwalwan kusrubene, ¹¹ mømibe Jehováwei kan ángel srømbalasarøngurri wamaptinchibig kòn:

—¡Abraham! ¡Abraham!— chib.

Inchen nøbe:

—Yu pasrar— chiben, ¹² ángelbe trenchibig kòn:

—Ñui tasigwan ñui nusrkaweimbala kusramøta cha. Chigucha marmøta cha. Ñibe Tiuswane kørig tøgag maig købash inchimíg kui ashar cha, kaguende ñui nusrkai kandiigwan treebe marøg kømøtan chimøn— cha.

¹³ Incha Abraham ashene, nui wendaube kan carnero srar kwaliimerayu iløsrka megaptinchibig kòn. Inchen Abrahambe tru carneron kemøra nui nusrkawaimburø, kweecha, kerrigu parrøb Tiuswan keta tranøbig kòn.

¹⁴ Incha Abrahambe tryube “Jehová Chi Palabigwane Nø Ashibig Køn” cha munchi pasra wamig kòn. Incha møin kwalømgatig trenchibelø kòn: “Tru tunyube chi palabigwane Tius nø ashchun” cha.

¹⁵ Incha Jehováwei ángel srømbalasarøngurri Abrahamwan katøle wama, ¹⁶ trenchibig kòn:

—Na Jehovábe mui katøganwei merrab kømø, nabe naasiitø marig kørørmistrat maramønrrun chib pasrar cha. Kaguende ñibe øyeeg maran cha, ñui kandø nusrkawan øyeebe marøkkømmøtan chib, nan trenchib pasrømøtø.

¹⁷ Inchawei nabe ñune mayanguen tabig nebuig kønrrai tranamønrrun cha. Ñuinukkurri amrrub misaamerane purø nørø kønrrai maramønrrun cha, srømbalasarø kønchabiimera pønrrabig lataig, mar menda pisrum lataig kønrrai nørø køptø. Ñuinukkurri amrrub misaamerabe nømun ashig kømui inchibelai ciudameran nøm merrarrawa tøga pønrramisrtrun cha. ¹⁸ Ñui yellyu misaameragurri chu pirausrøn køben misaamera nørø søtø warabeløbe mayanguen tabig nebuig kønrrun chibig kòn, nai wamwan ñi mørikkurri.—

¹⁹ Incha Abrahambe tru pailø nui karui melabelø munig kørørmisrøbelaisrømay katø ibig kòn. Incha trugurrimbe ketøtø lincha Beersebasrømay ambubelø kòn. Incha Abrahambe yandø trusrø tsumisrig købig kòn.

²⁰ Indig wendøsrø Abrahamwane treeg wam pubig kòn: “Tru nui nuneg Nacorwei srai Milcabe nusrkalø tøgagøn cha. ²¹ Ke srøsrø tøgagui nusrkaimbe Uz køben, tru wendaube Buz køben, trugurrimbe Kemuel køben købig kòn.

²² Tru wendau kal-labeløbe Hazo køben, Pildas køben, Jidlaf køben, Betuel købengue. ²³ Inchen tru Betuelbe Rebecai møskain købig kòn. Iilø køn Abrahamwei nuneg tru Nacorwei srai Milca tøgaguig nusrkalø trattrø y pøngatøba.

²⁴ Katø Nacorbe nui linchag Reumába nusrkalø tøgaguig købig kòn. Truiløbe Teba taig køben, Gaham taig køben, Tahas taig køben, Maaca taig køben kuig kòn.

23

Sara Kwaben Sorig

¹ Sarabe pilamera cientoveintisiete tōgaig tsua, ² Canaan pirau Hebrón ciudayu Quiriat Arbasrø kwaig købig køn. Incha nõbe Sara kwaben kisha, truba isuin kørrømisrøbig køn.

³ Incha Abrahambe tru kwabig tsunukkurri webya ya, truyu hititasmeran trenchib waminchibig køn:

⁴—Nabe ñimui utube ka peesrøngurri arruatiig kuinaindøgucha, nai srawan søramigweyasig yanrra— chib.

⁵ Inchen hititasmerabe trenchibelø køn:

⁶—Tiusmanda namui kølli misag namun mørtra cha: Ñibe namui utube chi maramigwan ñi asha karubig kønrrai Tius wesra pasrig møg køn cha. Ñui srawane namuyasig purø tabig tamarig pønrrabigu sørø chibelø køn. Namui utube mōikkucha ñui srawan tru søra tramigwane ka chimønrrun— cha

⁷ Inchen Abrahambe kurra pasramisra, hititasmerai merrab utsøbasrøptinchabe trenchibig køn:

⁸—Nai kwabigwan na yu sørønrrai ñimun tabig asønabene, Zoharwei nusrkai Efrónwan tiusmanda naimburø wamincha kettray cha, ⁹ tru Macpela tain pirau linderomerayu søramig srug trab lalig pasrabigwan nan yanrrai. Mayaweyig kønrraptiig køben treezhigwan ñim mayeelø ashen anwan na wartrab tan chirrunrigay cha, trumay nai yau misaameran søramig tøgagønrrab— cha.

¹⁰ Inchen tru Efrón hititabe nui misag utu wawabe, truilø mørøb, katø tru nui ciudayu yaskabwan mayeelø kebambubelø mørøb inchai Abrahamwane trenchibig køn:

¹¹—Nai kølli misag, tiusmanda, pirøwane ka kettrumøn cha, katø tru søramig srug trab lalig tru pirau pasrabigwanba. Nai misaamerabe nõmbe asha kørrømisra cha. Na pirøwane ñune ketig køben, ñui srawane ka sørø— chibig køn.

¹² Inchen Abrahambe tru pirau maya misagwei merrab utsøbasra, ¹³ truyu warab misaamerai merrab tru Efronwan Abrahambe trenchibig køn:

—Ñi pirøwan nan yanrrab isuppe, tiusmanda mørtra cha. Tru pirø mayaweyig køn, chiben, nabe treegwan anwan wartrumøn cha. Trumay kørrømisra cha, treebe si, nai srawan na truyu søramønrrun— cha.

¹⁴ Inchene Efrønbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Nai kølli—misag tiusmanda mørtra cha. ¹⁵ Pirøbe tsandzøn an cuatrocientosweyig køn cha. Inchendø anwan isumøtø tru kwabigwan ka sørø— chibig køn.

¹⁶ Inchen Abrahambe tru Efrón trendaigwan trumay kørrømisra, Efrón mayaweyig køn cha eshkaigwan tru hititasmerai merrab Abrahambe cuatrocientos tsantsøn anwan mōi, mōi unaashibig køn, tru penab, yanøb inchibelø maig marøbelø køben treetøweingue.

¹⁷ Inchawei tru Efrønweim pirø tru Mamre taisrø pørr neeshibgatømay Macpela taisrø pasrab pirøbe, tru søramig tru srug trab lalig lata, tru pirau pønrrab tusrmera lata, ¹⁸ yandø Abrahamwei kørrømisrig køn, tru hititasmeraba, katø tru ciudayu yaskabwan kebambubeløba ashen. ¹⁹ Incha trugurri Abrahambe nui srai Saran tru Mamre pørr neeshibgatømay Macpela tain pirau søramig tru srug trab lalig pasrabigu sørabig køn, tru Hebron Canaán

pirausrø. ²⁰ Inchawei tru pirøba tru sorig srug trab laliibabe yandø Abrahamweyasig yandø mu kōnogamgaig kōrrømisrig kōn, trube tru hititasmera Abrahamwan yanig sōrab tōgagōnrrai.

24

Abraham Isaacwei Srain Kōnrrabigwan Lab

¹ Yandø Abrahambe kōlliizhig pilameragucha tsabøtø tōgaig, chiyutōgucha Jehová mayanguen tabig nebuig kōnrrai tranigwan tōgaig kōbig kōn. ² Incha kan piji Abrahambe tru nui karuig mendig megabig ke managurri peraguig nui chi kōbigwan nō asha marøb pasrabigwan wamabe, trenchibig kōn:

—Ñui tasigwan nai srøptsim umbu estsartra cha. ³ Incha tru srømbalameranba, pirøwanba nō ashib pasrab Tiuswei merrab jkatø! treegwan marmø kōmø, nabe maramōnrrun chirra chibig kōn. Yu Canaán pirau na tsuinug ishuan nai nusrkaweyasig srain kōnrrai lab pasramig kōmōnrrain cha. ⁴ Treeg kōmøtø, naim pirausrømay nai yau misaameraimay irrurrig cha, nai nusrkai Isaácweyasig srain kōnrrabigwan lanrrab.—

⁵ Inchen tru karub peraguibe trenchibig kōn:

—¿Inchippa ishug unø i pirausrømay naba arrumōnrrab misrene, trube, maig punrrerrah? cha. ¿Trube, ñui nusrkawan tru ñi webarrua arri pirausrømay nabe pera yam punrrautah?— cha.

⁶ Inchen Abrahambe trenchibig kōn:

—Nai nusrkawane chiweinguen trusrømaybe pera imōrrunrig cha, ⁷ Jehová srømbalamerai nō Tius, nai mōskawei yaugurrimba, nai yau misaamerai piraugurrimba nan wesrabiibe, jkatø! treegwan marmø kōmø, nabe maramōnrrun taitōga nan øyah chib wamindig kōn cha: “Ñuinukkurri amrrub misaameran i pirøwan tranrrumøn” cha. Inchawei nøbe nui ángelwan ñui merrab ørtrun cha, nai nusrkaweyasig srain kōnrrabigwan trusrøngurri ñi pera attrai. ⁸ Inchene ishug-unø yandø arrumubene, trube, tru jkatø! nabe treegwan maramōnrrun cha, ñi kōrrømisriibe ñuimburappe yandø ñibe chi isumikkaig kōrrømisrabguen chibig kōn. Inchendø nai nusrkawanesi trusrømayguimbe pera imōrrunrig— cha.

⁹ Inchen tru nui karub pera kuibe tru nui karubig Abrahamwei srøptsim umbu nui tasigwan estsarøbig kōn, tru chi martrab taigwan jkatø! nabe treeg maramōnrrun chib.

¹⁰ Incha nøbe tru nun karub pera kōbig Abrahamwei pa trattro camellosmeran nemøra, tru nui karub pera kōbigwei purø tabelan chine ketamig srúa, Nacorwei ciudadsrømay ibig kōn, tru Mesopotamiasrømay. ¹¹ Incha ciudayu kōmøtø, wambiisrø camellosmeran kan pisu pulu tōmbønsrøngarubig kōn isrōnrrai, yandø maaben kōben, tru srusralmera pi kalrrab werrum uras.

¹² Inchabe trenchib Tiusba waminchibig kōn:

—Nan karub peragøbig Abrahamwei Tius, mōin kwaløm na purø tab purayamig kōnrrai martra cha. Nan karub peragøbig Abrahamwan ñi purø tab indigwan nun kenamar cha. ¹³ Nabe yu pisu pulu pasrar cha, tru i ciudayu srusralmera pi wesranrrab amrrumne. ¹⁴ Incha na tru srusran øyah taig truig kōnrrain cha: “Na lamø pi mutsamig kōnrrai tiusmanda ñui kōtsøn pinøsrø” chiben, nøbe løtappe: “Muchi cha. Katø ñui camellosmeran chigucha na pi mutsøsrāmōnrrun” cha trenchibig, truig kōnrrain cha, tru ñi lawa wesruig, ñui karuig megabig Isaacweyasig. Øyamay nabe wetøbenamōnrrun cha, ñi nan karub peragøbigwan purø tab indigwan.—

15 Inchen nò Tiusba chab waminchimøwatø, møimbe kan srusrø nui køtsøn kildunyu mutaig arruptinchibig køn, truike Rebeca, Betuelwei nimbasr. Tru Betuelbe Milcaimba, Nacorweimba nusrkain købig køn, Abrahamwei nunewei. 16 Inchen tru srusrøbe truba tab ishug købig køn, mu møøbagucha kia kømíig købig køn. Tru srusrøbe pisuyu kørrarrub, nui køtsøn pi netsøganøb katø inrrab iben, 17 tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe trugweimay lulabe, trenchibig køn:

—Ñui køtsøyu piwan kuchi srørrøbsrumuguh— cha.

18 Inchene nøbe:

—Nai kasuku, muchi— chibig køn.

Incha mallatø køtsøn pinøsrub, køtsøn tasku muta pasramisra srørrøbig køn.

19 Incha:

—Ñui camellosmeraingucha pi wesranrrab chibig køn, mutsamburab mutchai. — 20 Incha mallazhiitø tru køtsøyu piwan tru pi kwarainug kwara treetø, treetø yambiji pi wesrawa, mam camellos kuimba mutsamne kwarøbig køn. 21 Inchen tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe chigucha chimøtø, asig pasrabig køn, kaguende nøbe ke tab wetøbeñchab inchib pasraig kua, tru nò arriibe ka kauløtø kømø arrig kønrrai Jehovah nun puruguig køtashig køb. 22 Inchen tru camellosmera piwan chab muchen, tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe kan oro surtigas seis gramos tøgagwan kimyu mesrønrrai tranøb, katø kwalmerayu pagatø orotøga marilan treetøwei pønrsøb inchibig køn, kwatsiimaybe cien gramos menrraikke. Inchabe trencha payibig køn:

23 —¿Ñibe mui nimbasr kugu? cha. Tiusmanda eshkarra cha. Katø ¿ñui møskaweí yaube naba, nan lincha amrrub møgueløba chu kørrømisramdiig kø chinderah?— cha.

24 Inchene nøbe trenchibig køn:

—Nabe Betelwei nimbasr kur cha, tru Milcaimba, Nacorweimba nusrkawei.— 25 Incha katø trenchibig køn:

—Namui yaube ñim kørrømisra kiamiitø kømø, katø camellosmerai pu køben, para kebusriilø menrraguen tøgaguer cha, katø ñimuyasig chigucha.—

26 Inchen tru møøbe tømønrsra utsøbasrabe, Tiuswan trenchib tabig waminchibig køn: 27 “Jehovábe maya nugucha, tabig køn cha, nan karub peragøbig Abrahamwei Tius. Nøbe nan karub peragøbigwan, purø nu tab indigwanba managuen elachimumigwanba kenamarøb pasrain køn cha. Incha nan karub peragøbigwei nømmissamerai yausrø punrrai mariitan” cha.

28 Inchen tru srusrøbe luløbig køn, tru chi purayaigwan nui yuelan eshkanrrab. 29 Inchen tru Rebeca kan nuchag Laban taig tøgaguibe, truike tru sòwan lanrrab pisusrøngatig luløbig køn, 30 kaguende Labanbe nuchawei tru surtigaswan køben, katø tru kwalyu pønrsraigwan køben ashib, katø ‘tru møg øyah, øyah chitan’ chib eshkaigwan mørøb indig kua. Incha Labanbe tru Abrahamwei karuig mendig megagigwein pulusrø kemallibig køn, truike nui camellosmeraba pisu pulusrø srø pasramne. 31 Incha Labanbe trusrø pu:

—Jehová maya nuguen tabig nebuig kønrrai indi møg, amø chibig køn. ¿Ñibe wambiitøbe chinchib pasrønrragu? cha. Nabe yawane ñuyasig chab tamarar cha, katø ñui camellosmerain chigucha.—

32 Inchen tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe yamay arruben, nømbe camellosmeran niisrailan chab picha warabe, manrrai pønrsøbig køn. Incha trugurrimbe pi srua arrubig køn, tru Abrahamwei karuig mendig

megabiiba, tru nui lincha amrrubeløba nømui srømmeran kwallchai. ³³ Incha manrrai mamiimera pønsrøben, Abrahamwei mendig megabiibe trenchibig køn:

—Nabe na chi wamindamigwan wammørøsrømøwatøbe uta manrrab kaimamønrrun— cha.

Inchen Labanbe:

—Trube, wammørøsrørra— chibene, ³⁴ Tru Abrahamwei mendig megabiibe trenchibig køn:

—Nabe tru Abrahamwei mendig megab møg kur cha. ³⁵ Nan karub peragøbig Abrahamwane Jehovábe mayanguen tabig nebuig kønrrai marig køn cha. Nøbe larrø pua møg køn cha. Nune ubishamera køben, waaramera køben, an køben, oro køben, karuindiig melab møguelø køben, ishumburera køben, camellosmera køben, burrusmera køben tranig, treeg tøgagøn cha.

³⁶ Inchen, nan karub pera købigwei srai Sarabe, køllimbala nui kan nusrkai tøgamisrig køn cha. Inchen nan karub peragøbiibe nui chi tøgaguilan kerriguba nui nusrkaweyasig kørrømaran cha. ³⁷ Nane nan karub peragøbiibe, ¡katø! nane øyegwan marmø kømø, maramønrrun tingaru tan cha, øyah chib: “Nai nusrkaweimbe yu Canaán pirau tru na tsuinug ishumburera utu ishuan srai lanrrain kømøn” cha. ³⁸ “Treeg kømøtø, nai møskawei yau misaameraimay ya, nai misagugurri amrrub ishumburera utu ishuan nai nusrkawei srain kønrrai larrunrig” cha.

³⁹ Inchene nabe nun trenchibig kur cha: “¿Inchippa ishug-unø nai mendig arrumønrrab incheneh?” cha.

⁴⁰ Inchen nøbe nane trenchibig køn cha: “Jehova maig chiben nabe trumay uninabig køben, truig ñune nui ángelwan ñiba inrrai ørtrun cha, ñi webya yaibe mayanguen tab punrrai, tru nai yau misaamera yau ishug-unan nai nusrkawei srain kønrrai lanrrai, tru nai møskawei yauelainug. ⁴¹ Inchen nai yauelø ishug unan tranøg kømuincheneguende ñi nan ¡katø! nabe treeg marmø kømø, maramønrrun taigwane trube, yandø ñibe chi isumikkaig kørrømisrabguen chibig køn.” cha.

⁴² Inchen na mõi pisuyu puabe, nabe Jehováwan øyah chib miaig køn cha: “Nan karub pera tøgagøbig Abrahamwei ñi Tius, ñi na arrigwan nan tab webyamig kønrrain kuabe trube, ⁴³ na mõi pisu pulu pasrøben, øyeg purainrrain cha, tru pi wesrawa srua inrrab arrub srusran: ‘Tiusmanda, ñui køtsøyu piwan nan kuchi srørrøbsrumugu’ chiben, ⁴⁴ nan øyah cha løtabig truig kønrrain cha: nan ‘muchi’ cha srørrøb, ‘katø ñui camellosmeraingucha pi wesrunrrur’ chibig, truig kønrrain cha, tru nan karub peragøbigwei nusrkawei srain kønrrai Jehová lawa wesruig ishug unø.”

⁴⁵ Inchen nabe nai umbutø Tiusba chab waminchimøwatø, mømibe Rebecabe pi mutin køtsøn kildunyu mutaig, arruptindi ashibig kur cha. Incha pisuyu pi wesranrrab kørraiben, nabe trenchibig kur cha: “Tiusmanda, nan pi srøtra” cha.

⁴⁶ Inchen nøbe tru urastø køtsøn pinøsrub, nan “muchi” cha srørrøb, “katø ñui camellosmerangucha pi mutsøsrønrrur” chiptinchibig køn cha. Na muchib pasramne nøbe camellosmeran pi mutsøsrøbig køn cha.

⁴⁷ Inchen nabe “¿Ñibe mui nimbasr kugu?” cha payene, nøbe nane trenchibig køn: “Nabe Betuelwei nimbasr kur cha, tru Nacorweimba Milcaimba nusrkawei.” Inchen nabe nune kan surtigas kimyu mesrøb, kualmerayu pønsraigwan pønsrøb inchibig kur. ⁴⁸ Incha nabe Jehováwan tabig waminchab tømønnsrøbig kur. Jehováwan mayanguen, tabig køn chib,

nan karub tōga pasrabig Abrahamwei Tiuswan, nan tru muba arrum maywan pera arrimburø; tru nø nan karub peragøbig Abrahamwei nusrkawan nui trag yau misagwan srain kōnrrai tranen. ⁴⁹ Inchawei nai karub tōga pasrabigwan ñim yauelø kermab pesannameelø køb, larrø tammayelø køb treelø kuabe, nan eshkarray cha. Inchen treeg kōnrrab kōmubene, trube, trunungucha eshkarray cha. Trumaybe na mandø indamigwan na isumig kōnrrautan— cha.

⁵⁰ Inchene Labánba, Betuelbabe trenchibelø kōn:

—Pøs, øyeebe chiguen kōmøtø, Jehovahweinukkurri arriinrrun cha. Nambø söl kōn cha lötamig kōmøwei, kabe kalø kōn cha lötamig kōmøwein kōtan cha.

⁵¹ Rebecabe yu wan cha. Ñun karub peragøbigwei nusrkawei srain kōnrrai trube pera inrrø chibig kōn, Jehovah nø maig kōnrrai isuig, trumay.—

⁵² Inchen Abrahamwei karuig mendig megabiibe øyee taigwan mōrøppe, Jehovahwei merrab tōmbønsra pirausrøngatig utsøbasrøbig kōn. ⁵³ Incha tabzheelø orotōga mariilø køben, andōga mariilø køben, kemelø køben, wesrawa Rebecan ketøbig kōn, Incha nuchawanba usranba truulangucha, chigøben ketøbig kōn. ⁵⁴ Incha tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe tru nui lincha pera yailøba uta mab, uta muchib incha, truyu kōrrømisra kibelø kōn. Incha katø løtsø kurrabe, tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe trenchibig kōn:

—Nan karub peragøbig Abrahamwei yausrømay ambashchay— cha.

⁵⁵ Treeg kuingucha Rebecai nuchaaba, usrimbabe trenchibelø kōn:

—Ishug unøbe kan pa tratrø kwalømdøguen namba ka kōrrømisrtrain cha. Trugurrimbeguendø ka ibwei inchun— cha.

⁵⁶ Inchen tru Abrahamwei mendig megabiibe trenchibig kōn:

—Nan kōrrømisrtrai inchumørrunrigay cha, na arrigwan Tiusbe yangucha tab punrrai marig købene, trube, tru nan karub pera købigwei yamay katø ibashchunrigay— cha.

⁵⁷ Inchen nømbe trenchibelø kōn:

—Trube, ishug unan wamønrrab cha, nø manchitashchab— cha.

⁵⁸ Incha nømbe Rebecan wama, payibelø kōn:

—¿I møøba inrraguh?— cha. Inchene nøbe:

—Øø, na lincha inrrur— chibig kōn.

⁵⁹ Inchen nømbe nuchag Rebecan ibashibelø kōn, katø Rebecan lamíikkurri ashib tōgagøb ishuwanba. Abraham karub peraguiba, katø tru nø lincha pera arriiløba inrrai.

⁶⁰ Incha Rebecane mayanguen tabig nebuig kōnrrai nømbe øyee chibelø kōn:

—Ñi, namui nuchag, misaamera purø nørrø katøyug katøyug amrrubelai usrin kōnrrai isuer cha. Tru ñuinukkurri amrrub misaamerabe nømun ashig kōmuinchibelai ciudameran nøm merrarrowa tōga pōnrramisrtrun— cha.

⁶¹ Incha Rebecabe tru nui karub tōgagui srusralmeraba, yandø camellosmeran itøguana, tru Abrahamwei mendig megabigwei tru mendig ambubelø kōn. Øyamay tru Abrahamwei mendig megabiibe Rebecan pera ibig kōn, truyugurri.

⁶² Inchen Isaache tru “Øsig Wab, katø Nan Ashibig” cha wamim pisuyugurri katø arrin købig kōn, kaguende nøbe Néguev pirau tsubig kua.

⁶³ Isaache kan maaben wambigwansrø lliranrrab webarrin købig kōn. Incha møimbe kurraashene, camellosmera pulu lutaurab amrruptinchibelø

køn. ⁶⁴ Inchen Rebecagucha kurraasha, Isaacwan ashabe, camelloyugurri pinaarrua, ⁶⁵ tru Abrahamwei mendig megabigwan payibig køn:

—¿Mugøh? cha, ø møg namun katønrrab øsrø arrubiibe.—

Inchene nøbe:

—Øibe nan karub pera købig truig køn— chiben, Rebecabe tru malø kasraitøga pinab kasrøptinchibig køn.

⁶⁶ Inchen tru karuig mendig megabiibe nø maitø marigwan kerriguh Isaacwan waminchibig køn. ⁶⁷ Incha Isaacbe tru nui usri Sara tsui carpa ya købiisrømay Rebecan pera arrua, Rebecane nui srain kønrrai marøbig køn. Isaacbe Rebecane truba truba undaarawa, øyamay Isaacbe nui usrin kwabigwan truba persøgui uniibe yandø tabgui

25

Abrahamweimba Srαι Ceturaimba Ureemeragurri Amrrub Misaamera

¹ Abrahambe katøgan srαι tøgaguig købig køn, truigwei munchibe Ceturata taig. ² Truibe Zimramwan køben, Jocsánwan køben, Medánwan køben, Madiánwan køben, Isbacwan køben, Súajwan køben tøgaguig køn. ³ Inchen Jocsanbe Sebanba, Dedánwanba tøgaguig køn. Inchen tru Dedánweinukkurri amrrub misaamerabe: asureosmera køben, letuseosmera køben, leomeusmera køben kuig køn. ⁴ Inchen tru Madiánwei nusrkaløbe: Efa køben, Efer køben, Janoc køben, Abida køben, Elda køben kuig køn, truiløbe mayamba Ceturainukkurri amrrub misaamera.

⁵ Abrahambe nø kerrigu chi tøgaguilane Isaacwan chishtøh kørømarig køn.

⁶ Inchen nui linchatø ishumburmeraba tøgagui ureemerane chigøben ketiilø trana, incha nø øsig wappatø nusrkai Isaacweinukkurri tarømara, truilane pørr neeshibgatømay pirømerasø warønrrai ørig køn.

Abraham Kwaigwanba, Sørigwanba Waminchib

⁷ Abraham øsig tsuibe pilamera ciento setenta y cinco kuig køn. ⁸ Larrø køllizhig misra, kwaig købig køn, larrø yam pilamera øsig tsua. Incha nui kølli misaameraba tsunrrab yaig købig køn. ⁹ Inchen nui nusrkalø Isaacba, Ismaelba misra kusra sørabelø køn, tru Macpela tainug, søramig peñayu trab lalig pasrabigu tru Mamre taig pinrrøguewansrø, tru Zohar hititai nusrkai Efrønweim pirau. ¹⁰ Iibe tru Abraham hititasmeran penin pirø købig kuig køn. Truyu Abrahamwan sørig købig køn, Sara sraweim pulutøwei. ¹¹ Inchen yandø Abraham kwaben, Tiusbe Isaac nui nusrkawane mayanguen tabig nebuig kønrrai inchen, Isaacbe tru 'Øsig Wab, katø Nan Ashibig' taisrø pisu puluwan kørømisra, tsubig køn.

Ismaelweinukkurri Amrrub Misaamera

¹² Abrahamwei nusrkai Ismaelweinukkurri amrrub misaamerabe iilø køn, tru Sarai karuindiig megab ishug egipcia tru Agar Abrahamba tøgagui unai. ¹³ Iilø køn tru Ismaelwei nusrkalai munchimera, tru kerrigu mayur kal-labigwei wendautø trumørig kal-lawa amrrubelai. Ismaelwei kerrigu mayur nusrkaimbe Nebayot køben, trugurrimbe Cedar køben, trugurrimbe Adbel køben, Mibsan køben, ¹⁴ trugurrimbe Misma køben, Duma køben, Masa køben, ¹⁵ Hadar køben, Tema køben, Jetur køben, Nafis køben, Cedema køben kuig køn. ¹⁶ Iilø køn tru Ismaelwei doce nusrkalø, tru nømui nørø misag sötømrørig ashib pønrrabelai munchimera. Nømui pirømeraba nøm chu kørømisra warailøbabe tru munchimeratøgatøwei pønsra wamiilø. ¹⁷ Inchen Ismaelwei øsig kuin pilamerabe ciento treinta y siete kuig køn. Inchen nui

israbig luchen, yandø kwaig køn. Incha nui kølli misaameraba tsunrrab yaig køn. ¹⁸ Incha ismaelitasmerabe Havilasrøngurri Shur taisrøngatig waraig købig køn, Egipto pinrrøgüewansrø, tru Asiriamay ambi maywansrø. Inchen nøbe nunelan, ka kwayam laptø, kwayam laptø tsubig køn cha.

Jacobpa Esauba Kal-laig

¹⁹ Iig køn tru Isaacweimburab chi pureb arrigwan wamindig, tru Abrahamwei nusrkawan. ²⁰ Isaacbe Rebecaba kasharab uras pilamera cuarenta tøgäig kuig køn, tru Rebecabe Betuelwei nimbasr Labanwei nuchag købig køn. Inchen kuig Betuelba Labanbabe arameosmera Padan-aramsrø warabelø kuig køn.

²¹ Rebecabe trendø ureg chigagønrørabig køben, Isaacbe nui sraweyasig Jehováwan miabig køn. Inchen Jehovábe nø miaigwan møren, Rebecabe kwanrriig kørrømisrig køn. ²² Inchen tru pa ureemerabe nui patsautø kwayab purrøben, Rebecabe treeg isubig køn: “Øyeeg købene, ¿chiwein kui øsig uñibig unamøtah?” cha. Incha Jehováwan payrrab ibene, ²³ Jehovábe trenchibig køn:

—Ñui patsaube misamera purø nørrøbatø pa sətø køn cha. Misagwan ashib karub põnrønrørabølø pailø nørreelø ñui patsau purraisrøngurri nøørømisrøbguen purran cha. Kane katøgan lataguen kømø, mu chindamgäig kønrørabig køn cha.

Inchen mayur kal-labiibe wendiig nø karuig meganrrabig køn— cha.

²⁴ Indig yandø kal-lamig ura pubene, nui patsaube mөг ureezheelø par kuin køptinchibig køn. ²⁵ Inchen tru srøsrø kal-labzhiibe ke pigø isig nabzhig købig køn, trurriigu asr ørøba isikuzhikke. Treekkurri Esau munchi pasrig køn. ²⁶ Inchen tru wendau nuneebe Esauwei talunwan merrarraweig kal-laben, treekkurri Jacob munchi pasrig køn. Inchen Isaacbe tru parcheelø kal-labene, pilamera sesenta tøgäig kuig køn. Nø Mayur Kal-laig Nusrkain Kuimburø Nø Uta Tøgagømigwan Yanøb

²⁷ Inchen ureemerabe nørrørab amba, Esaube ushameran pasraara kemøramiibe ke kan kaisab lataig inchibig købig køn, kaambumerawansrø unamig chull mөг kua. Trune Jacobpe treeg maramigwane chi isumø ka nuimburab uñibig køn, carpa yau kørrømisra chigøben maramigwan chullig.

²⁸ Incha Isaacbe Esaúwan mas undaarabig køn, kaguen nø chi kemøra srua arriilan srørrig mabig kua. Trune Rebecabe Jacobwanre mas undaarabig køn.

²⁹ Indiibe kan kwaløm Jacobpe pigø mamig may tamariizhig nenøb wabene, Esaube wabigwansrø llirab uña, larrø muraaraig puabe,

³⁰ Jacobwane trenchibig køn:

—Ø pigø mamig may tamara ñi neniizhigwan tiusmanda srøttra cha, kaguende nabe larrø muraaraig war— cha. (Inchagurri Edom cha wamig kuig køn.)

³¹ Inchene Jacobpe trencha løtaptinchibig køn:

—Ñi mayur nusrkain kuimburø uta tøgagømigwan møin kwaløm, trube, yunømaryagun— cha.

³² Inchen Esaube:

—Pøs, nane parøgwabiitø ke kwamdø køtan cha. ¿Na mayur nusrkain kuimburø uta tøgaguatøbe chigui indamøtah?— chiben, ³³ Jacobpe trenchiptinchibig køn:

—Møin kwaløm ¡katø! treegwan marmø kømø, maramønrrun chirra— cha.

Inchen nøbe: —¡Katø! treegwan maramønrrun— cha kørromisra, nø mayur nusrkain kuimburø uta tøgaguigwan Jacobpa yunømariyabelø køn.

³⁴ Inchen Jacobpe nuimburappe, pirrin køben, tru lentejas tamari mami-zhigwan køben tranen; truigwan uta mab muchib inchabe, truyugurri kurrab ibig køn. Øyeeg mara, Esaube nø mayur nusrkain kuimburø uta tøgagømigwan chiguen tabig kømui lataig indig købig køn.

26

Isaacbe Gerarsrø

¹ Tru kwalømmerawan tru pirau parø purø trømbøig arrubig køn, tru Abraham tsub urassrø parø arrub lataitøwei. Inchen Isaacbe Gerarsrømay ibig køn, tru filisteosmerai rey Abimelec tsuisrømay. ² Incha truyu Jehovahé Isaacwan kenamisra, trenchibig køn:

—Egiptosrømaybe imøta cha. Na chu tsunrrain chiben tru pirau kørromisrø cha. ³ I pirautø ka tsu cha, ka petø purainrrab arruatiig lataitøweingue. Nabe ñiba pasramønrrun cha. Incha nabe ñun mayanguen tabig nebuig kønrrai maramønrrun cha; kaguen ñuinukkurri amrrub misaamerane i pirømeran kerriguh tranamønrrun cha. Øyamay ñui møskai Abrahamwan ¡katø! nabe tru treegwan marmø kømø, martrab taigwane maramønrrun cha. ⁴ Ñuinukkurri amrrub misaamerane kan srømbalasrø kønchabiimera lataig nørro kønrrai mara, i pirømeran kerriguh tranamønrrun. Incha chu pirausrøn køben misaamera nørro sötø warabeløbe mayanguen tabig nebuig kønrrai marig kønrrun cha tru ñui misaamera amrrubeløyugurri. ⁵ Kaguende Abrahambe tru na maig taig wamwan nan møra, treeg kørromisrøtra i marig køn cha, tru øyeeg kømig køn cha na wamindigwanba, martrai na karua pønsrailanba, mandø kømigwan eshkawa pønsrailanba, katø mu chindamgaig martrai karua pønsrailanba.— ⁶ Incha Isaacbe Gerar pirau kørromisra tsuig købig køn.

⁷ Inchen trusrø warab møguelø nui sraweimburab payene, nøbe trenchibig køn:

—Naimbe nuchag køn— cha, kaguende nøbe kørig kui inchibig køn ‘nai srain køn’ tamiibe. Nui srai Rebecan nømui marøg køptø trusrø møgueløbe nun kwetchaitamab isubig køn, kaguende nøbe purø tab ishug køben.

⁸ Incha kan maya yana køsrøn Isaacbe trusrø tsuben, tru Abimelec filisteosmerai reybe kan pendanayu ashib pasrøbene, møimbe Isaacbe nui srai Rebecane truba tabzhig undaarab pasrai ashiptinchabe. ⁹ Abimeleche Isaacwan wamabe, trenchibig køn:

—Chima øibe ñui srain kuirreh cha. Inchendø nane ¿chindimbarre, “naimbe nuchag køn” chigu?— cha.

Inchene Isaacbe trenchibig køn:

—Kaguende nun nømui marøg køptø nabe pinisaig kømuitamab isua trendaig køn— cha.

¹⁰ Inchene Abimeleche trenchibig køn:

—Ñibe namune ¿chindimbarre øyeeg margu? cha. Katøguchimbe namui misagu møig køben, ñui sraimba kaig marøb waramisrig kuimasrtø cha. Incha treeg kaig mariitøga kangurrindø ñibe namune mayeelan kegørrørka pønsrøbsrutan— cha!.

¹¹ Incha Abimeleche maya misagwan trencha karua pasrøbig køn:

—Møikkøben i mowan kui, kabe nui srawan kui chigøben inchib kalø marøbiibe kwamig kønrrain— cha.

¹² Indiibe Isaac tru pirau ellmara, tru pilawan kan yellzhikkurrindø cien menrrabatø purø norrø tulishibig køn, kaguende Jehová nun mayanguen tabig nebuig kønrrai inchen. ¹³ Incha nõbe maskken maskken pua misrøb, larrø nui misrøb ya, muguen treeg tøgagømuinrrunig puaig misrig køn. ¹⁴ Incha Isaacbe ubisha sötømera køben, waara sötømera køben, nun mara tranøbelø trurrigu norrø tøgagøben filisteosmerabe pusrkwai ashib mendabelø køn. ¹⁵ Incha nui mōskai Abraham øsig wab urassrø, Abrahamwei karuig mendig melabeløbe aljibesmera lalla, pi wesruilan, truilan filisteosmerabe pirøtøga netsø kasra pønsrøbelø køn.

¹⁶ Inchen Abimeleche Isaacwane trenchibig køn:

—Ñibe namuinukkurrimbe tarømisra, inrrø cha, kaguende ñibe nam lataguen kømø mu chindamga nuig misrin køn— cha.

¹⁷ Inchen Isaacbe truyugurri ya, Gerar chag pirømerasrø tsumisrig køn.

¹⁸ Mōskai øsig wab urassrø pisumera lalla, wesruilø købigwan, katøle kura wesrubig køn; mōskai kwaimbala tru filisteosmera kasra pønsraig købelan. Incha tru pisumerane mōskai chi munchi pønsraig købelan tru munchimeratøgatøwein pønsra wamabig køn.

¹⁹ Indig kan kwaløm Isaacwei karuig mendig melabeløbe tru chaasrø lallib kuabe, luløb pizheelø wetørrabelø køn. ²⁰ Inchen tru Gerar pirau ubisha ashib warabeløbe Isaacwei ubisha ashibeløba ‘i pibe namuin køn’ chib larrø mur aleguiyabelø køn. Incha treekkurri Isaabe tru pisuwane ‘Esek’, (‘Aleguiyaim Pi’) cha munchi pasrig køn, kaguendø nõmbe tru pigurri aleguiyaig kua. ²¹ Inchen katøgan pisu lalla wesruben, katø truikkurri treetøwei mur aleguiyabelø køn. Incha truigwane “Sitna” (‘Ashig Kømui Indiyab Kørrømisrin Pi’) cha munchi pasrig køn. ²² Inchen Isaacbe truyugurri nõrømisra ya, katøgan pisu lalla wesraben, yandø tru pisuwane “Rehobot” cha munchi pasrig køn (‘Pishindø Tab Waramdiig Køn’ chib). “Møimbe chigømø llirab waramig kønrrai Jehovábe trandan cha nam i pirau merraptø webambamig kønrrai”

²³ Inchen Isaacbe truyugurri Beersebamay ibig køn. ²⁴ Inchen tru yem Jehovábe Isaacwan kenamisra, trenchibig køn:

—Nabe ñui mōskai Abrahamwei Tius kur cha. Chi kørig kui inchimøta cha. Nabe ñiba pasrar cha. Nai karuigwan marøb megabig Abrahamwan undag køptø nabe ñune mayanguen tabig nebuig kønrrai marøb, ñuinukkurri amrrub misaamerane purø norrø kønrrai marøb indamønrrun— cha.

²⁵ Inchen Isaacbe truyu kan altar kusrua, Jehováwei munchiwan wamab tabig waminchibig køn. Incha tru nui tsumig carpa yawan truyu tamara, pasrøbig køn. Inchen Isaacwei karuig mendig melabeløbe katø truyu lalla, pi wesrubelø køn.

²⁶ Inchen Abimeleche Gerarsrøngurri Isaac tsuisrømay arrubig køn. Inchen tru Ajuzat tru nun trag lynchib wam purugubiiba, tru nui suldaumeran nõ karub pera pasrabig Ficolba lincha amrrubelø køn. ²⁷ Inchen Isaacbe trenchibig køn:

—¿Ñimbe naimaybe chinchab amrrugue? cha. Ñimbe nane tsalø køptø, ñimui piraugurringuen nan wegucha pønrrøbendøbe?—

²⁸ Inchene nõmbe trenchibelø køn:

—Nambe asha ker cha, Jehovábe ñiba pasrain kui. Pøs nambe treeg isuer cha: “Ñiba namba øyamay martrab kandø isua kørrømisram kønrrab kui. Inchen treeg isuigwane ¡katø! marmø kømø nabe øyamay maramønrrun

taitoꝯa maramig kōnrrain cha. Inchen tru øyamay kōnrrai martrab cha kōrrōmariibe mōimbe øyeeg kōnrrun cha”

²⁹ Pøs ñibe namun chigucha kaig marmumig kōnrrain cha. Pøs namma ñune chigucha chi kaig incha ashmøtø, nambe ñune tab tøgagua, ñune chigucha kōmø tab webya inrrai marig kuig kōn cha. Pøs mōimbe iJehová mayanguen tabig nebuig kōnrrai indiibe ñi kōn!— cha

³⁰ Inchen Isaacbe truilayasig truba truba tab mamiimera tamaren, nōmbe mab, muchib inchibelø kōn. ³¹ Incha katø kwalōmbe lōtsøzhig kurra mōingurrimbunøbe ambugurri igurri kwayab kōmōnrrab cha nōmbe treeg kōrrōmisrøbelø kōn, Inchen Isaacbe yandø ungua chiben, nōmbe chi isumø, tab webamba ambubelø kōn.

³² Inchen tru kwalōmdøwei Isaacwei mendig melabeløbe tru nōm pi wesranrrab lallib kuigwan:

—iNambe pi wetørrer!— chib eshkaab amrruptinchibelø kōn.

³³ Inchen Isaacbe i pisuwane “Seba” cha munchi pasrig kōn trenchippe: iKatø! marmøgømø maramōnrrun tain pisu cha. Inchawei tru ciudadwane mōin kwalōmgatig “Beerseba” cha wamig kōn.

³⁴ Inchen Esaube pilamera cuarenta tøgagua, Judit taigwan nui srai marig kōn, tru hitita Beeri taigwei nimbasrwan. Katø trugurri tru Basematwan srai marig kōn, tru hitita Elónwei nimbasrwan. ³⁵ Inchen Isaacweimba, Rebecaimbabe tru i pagatø ishumburmerabe larrø trømbøig isuindø, isuindø melōnrrai marøbelø kōbig kōn.

27

Mōskai Isaac Mayanguen Tabig Nebuig Kōnrrai Tranigwan Jacob Utab

¹ Indig Isaac yandø larrø kōlliizhig misren, nui kammerabe yandø pilōmuben, yandø ashchab kaimabig kōbig kōn. Kan kwalōm nui mayur nusrkai Esauwan wamabe, trenchibig kōn:

—Nai nusrkain— cha. Inchen nōbe:

—Nabe yu war— chiben, ² Isaacbe trenchibig kōn:

—Nabe yandø kōllig kur cha. Nabe chi kwalōm kwam kui mōrmur cha. ³ Pøs, ñibe tru ñui usha kemøøb srua uniilan: tru ñui arconba ñui flechaswanba nemøra srua, wambigwansrø kan usha ørtrab inrrø chibig kōn. ⁴ Trugurrimbe, na maig chullig kuaasha, kan mamig larrø mayzhig tamara, srua attra chibig kōn, na manrrur cha. Trugurrimbe na kwamøwatø mayanguen tabig nebuig kōnrrai ñuyasig na Tiuswan mianrrab— cha.

⁵ Inchen Rebecabe Isaac tru nui nusrkai Esaúwan waminchen, mørøb wabig kōn. Inchen Esaube wambigwansrø ibig kōn, mōskaweyasig kan ushawan pasraara, kweecha, sruattrab. ⁶ Inchen Rebecabe nui nusrkai Jacobwane trenchiptinchibig kōn:

—iAu! nabe ñui mōskai Isaacbe ñui nuneg Esaúba: “Kan usha kemøra larrø may mamiizhig tamara, srua attrig” chib øyeeg waminchen trunun mōrar cha.

⁷ “Incha nō mamigwan ma, Jehováwei merrab mayanguen tabig nebuig kōnrrai ñuyasig na Tiuswan mianrrab chitan cha, nō kwamøwatø.”

⁸ Inchawei nai nusrkai na mandø cha karuben, trunun tab mōrtra chibig kōn. ⁹ Mōimbe ubishameraba cabrameraba purrabsrømay ya, pagatø purø tab cabro ureemeran sruattra cha. Pøs, nabe ñui mōskai maig mabig kui asha truilan larrø may mamiizhig tamaramōnrrun cha.

¹⁰ Inchen ñibe nò manrrai srua inrrig cha, nò kwamøwatø, mayanguen tabig nebuig kørnrrabigwan Tiuswan nuyasig miaben, trunun ñi utønrrig—cha.

¹¹ Inchene Jacobpe usri Rebecane trenchibig kørn:

—Nai nuneg Esaúbe ya isiitø møg køben, nabe ya chigucha isikkaibe cha.

¹² Inchippa nai møskaimbe nan katørawa, nan mugui mørabe, nane isa purø may kebenøsrkøptiig kui martrautan cha. Trubeguende nane mayanguen tabig nebuig kørnrai nayasig Tiuswan mi ai urasbe nane masken larrø kaig nebuig pasramigwanguen miawa pasrtrautan—cha.

¹³ Inchene usrimbe trenchiptinchibig kørn:

—Nai nusrkai, ñun trømbøig neburabiibe nan neburraiban cha. Na maig taigwan mørøptø møra, srua amø—chibig kørn.

¹⁴ Inchen nøbe ya srua arrua, usran tranen, usrimbe møskai maig chullig kuaasha, treeg tamarøbig kørn. ¹⁵ Incha trugurrimbe usrimbe mayur nusrkai Esaú kewa uniilø purø tabig yau purrabelan Jacob wendø nusrkawan kenanøbig kørn. ¹⁶ Incha trugurrimbe tru usrimbe Jacobwane tasiguba, katø nukaburab chi isikkayube tru cabro urezhelai kalusmeratøga pinøbula,

¹⁷ trugurrimbe tru may mamiizhig tamarigwanba, tru pirrin tamarigwanba Jacobwan tranøbig kørn.

¹⁸ Inchen Jacobpe møskaweimbulu puabe, trenchibig kørn:

—¡Nai Papá!—cha.

Inchene Isaacbe trenchibig kørn:

—Nabe yu war cha, nai nusrkai. ¿Ñibe mø nusrkain kugu?—cha.

¹⁹ Inchene Jacobpe trenchiptinchibig kørn:

—Nabe Esaú, ñui mayur nusrkain kur cha. Nabe ñi maig taigwan marar cha. Kurra, wamisra na kemøra srua arrigwan ma chibig kørn. Tru mayanguen tabig nebuig kømigwan nayasig Tiuswan miaben na utønrrab—cha.

²⁰ Inchen Isaacbe nui nusrkawan trenchibig kørn:

—Nai nusrkai, ¿Mandø incharre malla wetørragu?—cha.

Inchene Jacobpe trenchibig kørn:

—Jehová ñui Tiusbe nan petø wetørramig purugutan—cha.

²¹ Inchen Isaacbe Jacobwan trenchibig kørn:

—Nai nusrkai møimbe kemall cha, na katøranrrumøn cha, isa kømø, nai nusrkai Esaú køtamørtrab cha kabe peg kuin kui.—

²² Inchen møskai Isaacwan Jacobpe kemallen, nøbe katørawabe, trenchibig kørn: —Wambe Jacobwein købendø, tasiimerabe Esaúwein købwain inndan—cha. ²³ Pøs nøbe møg kui mørtrab kaimabig kørn, kaguende tasiimerabe Esaúwei tasiimera lataig isiiteelø køben. Incha mayanguen tabig nebuig kømigwan yandø ke trantrab inchabe,

²⁴ Isaacbe katøle payibig kørn: —¿Ñigan isa kømø, nai nusrkai Esaú køtirru?—cha.

Inchen Jacobpe:

—Nabe truwein kur—chiben, ²⁵ Isaacbe trenchibig kørn:

—Ñi kemøra srua arrigwan na manrrab srua attra cha, na ñun mayanguen tabig nebuig kømigwan tranrrumøn—cha. Inchen Jacobpe mamigwan srua kemallen, Isaacbe mabig kørn. Incha katø vinogucha srua arruben, trunungucha muchibig kørn. ²⁶ Inchen Isaacbe nusrkawan trenchibig kørn:

—Nai nusrkai, møimbe kemalla, nan mucharra—cha.

²⁷ Inchen Jacobpe kemalla, muchaben, Isaacbe tru nui nusrkai kewa pasrailan irrømørabe, mayanguen tabig nebuig kømigwan tranøb trenchibig kòn:

—Nai nusrkaimbe wambigwansrø chi købigwan Jehová mayanguen tabig kònrrai mari lataig irrabig kòtan cha. ²⁸ Tiusbe tru ellmariiløyu srømbalásrøngurri serenu peñibzhigwan tranrrun cha. Inchen pirøbe misramburab misren, tirigumera misrøb, vinomeragucha nørrø weguchib inchun cha. ²⁹ Tru misag sötømera nørrø pønrrabeløbe ñun utsøbasrtrun cha. Inchen ñibe ñui nunelane ñi karubig kònrrig cha. Inchen truiløbe ñui merrab utsøbasrtrun cha. Ñun ‘trømbøig nebunrrain’ chib pønrrabeløbe, nøm trømbøig nebuilø kònrrun cha. Inchen ñun ‘tabig nebunrrain’ chib pønrrabeløbe, nøm tabig nebuilø kònrrun— chib.

³⁰ Inchen Isaac tru mayanguen tabig nebuig kømigwan Jacobwan chab tranen, Jacobpe møskaweinukkurri webiben latatø, nuneg Esaúbe wambigwansrø usha kemørøb uña puptinchibig kòn. ³¹ Incha nøgucha kan mamig mayzhig tamara, nui møskaweimay srua arruabe, trenchibig kòn:

—Nai papá, wamisr cha. Na ñui nusrkai kemøra srua arrigwan manrrig cha, ñi nan mayanguen tabig nebuig kømigwan nayasig Tius nan tranrrai miarrunrrig— cha. ³² Inchene Isaac møskaimbe trenchiptinchibig kòn:

—¿Trube, ñibe mugugu?— cha.

Inchen nøbe:

—Nabe tru Esaú ñui mayur nusrkain kur — chiben, ³³ Isaacbe itønab menda, purø kørø kwaarig, trenchibig kòn:

—¡Paare! ¿Trube muguig køh? cha, tru usha kemøra srua arrubiibe. Pøs, ñi arrumøwatø, srua arruben, nabe kerrigu chab maig kòn cha. Incha nabe mayanguen tabig nebuig kømigwan nun chab tranig kòn cha. Pøs, tru mayanguen tabig nebuig kømigwan tranigwane nøbe tøga kørømisrtrun— cha.

³⁴ Inchen Esaúbe møskai trendaig wamwan mørabe, truba mur wamab trashib, purø kørø isui inchib ¡karren kònrrab! chib kishibig kòn, trenchib:

—Nai møskai, tiusmanda nangucha tru mayanguen tabig nebuig kømigwan tranrra— cha.

³⁵ Inchen Isaacbe trenchibig kòn:

—Ñui nuneebe arrua, nane purø may isa, tru mayanguen tabig nebuig kømig ñuin kònrrabigwan nø uta, tøga, yan— cha.

³⁶ Inchene Esaube trenchiptinchibig kòn:

—Nune Jacob cha wamappe, trendambuawei trendaig kuin kòn cha. Pamayguen kòn cha, nan øyeege isa kebenørkøb arrig, srøtøbe na mayur nusrkain kuimburø na uta tøgagømigwan nø kerraig kòn cha. Møimbe tru mayanguen tabig nebuig kømig naiwan katø nõtøwei uta tøga yain kòn— cha.

Inchabe katø trenchibig kòn:

—¿Nayasikkan tru mayanguen tabig nebuig kømigwan tranamig maitøguen tøgagømtirru?— cha.

³⁷ Inchen Isaacbe trencha løtabig kòn:

—Nabe ñune Jacob karub tøgagønrrai Tiuswan miar cha. Incha katø nui misaamerabe Jacob manchiben marøb melabelø kònrrai miar cha. Trurrigu nøbe tirigumera nørrø tøgagøb, vinomera tøgagøb inchai miar cha. Nai nusrkai, ¡Møimbe yandø ñuyasiibe chi maramig kaatan!— cha.

³⁸ Inchen Esaúbe møskawan trenchibig kòn:

—Nai mōskai, tru mayanguen tabig nebuig kōmigwan tranamiibe kabe ke kanzhiitō kuig kuitarru cha. Nai mōskai, nangucha tru tabig nebuig kōmigwan tranrra— cha. Incha srawa, srawaa kishibig kōn.

³⁹ Inchene Isaache trenchibig kōn:

—Ñibe misrōb pirōmerasōngurri purō yabsrō tsunrrabguen cha, katō srōmbalarōngurri serenu peñibig nebumōsrō.

⁴⁰ Ñibe ñui espatatōga kwayawatōwei ōsig tsunrrabguen cha. Incha ñibe ñui nuneg karuindiig megamig nebunrrun cha.

Inchendō ñun megamgaig misrōb arruben, ñibe truyugurri welulrrabguen — cha.

Jacob Esauwan Kōrab Lulamig Nebub

⁴¹ Indig truyugurrimbunō Esaúbe Jacobwan purō trōmbōig ashig kōmui inchibig kōn, nui mōskai tru mayanguen tabig nebuig kōmigwan nun tranikkurri. Incha nōasiitōwei trenchibig kōn: “Maya yanayutō namui mōskai pinōben, larrō isuin pōnrram kwalōmmeragucha attrun cha. Yandō trugurrimbe si, pinisamōnrrun cha, nai nuneg Jacobwan.” ⁴² Inchen Rebecabe tru Esaú ōyeeg martrab isub unigwan wammōrabe, Jacobwan wamōnrrab ōra, trenchibig kōn:

—Ñui nuneg Esaúbe ñun nōgucha lata martrab ñune kwetchab tan cha.

⁴³ Inchawei nai nusrkai na maig taigwan mōra mar cha. Nai nuchag Laban Haran pirau tsuisrōmay trubab inrrō chibig kōn. ⁴⁴ Trusrō kan maya yana kōsrōn tsunrrig cha, ñui nunewan namig kōbig purayamne. ⁴⁵ Ñui nunewei namig kōbig yandō patsab, tru ñi nun chi mariilan nō pesannabene, ñibe katōle attrai, trube, eshkawa ōramōnrrun chibig kōn. Nai pagatō nusrkalan ke kan kwalōmyutō parba pini asha wag kōmōtan— cha.

⁴⁶ Incha Rebecabe Isaacwan trenchibig kōn:

—Nabe nai ōsig unigu larrō trōmbōig kui uñar cha, tru hititas ishumburmeragurrindō. Jacob yu Canaán pirau hititasmeraba kasharabene, chinchib ōsig tsumuinguen kōnrrautan— chibig kōn.

28

¹ Isaache Jacobwan wama, mayanguen tabig nebuig kōnrrai tranabe, trencha karubig kōn:

—Nui srain kōnrrai yu Canaán pirau ishumburmeran lanrrab kōmō cha. ² Kurra, Padan-Aram pirausrōmay inrrō cha, tru Betuel ñui usrai mōskai waisrōmay. Incha ñui kuchimōskai Labanwei kan nimbasrwan ñui srain kōnrrai lanrrig cha. ³ Inchen Maramburab Marōb Tiusbe ñune mayanguen tabig nebuig kōnrrai mara, ñune ureg larrō nōrrō tōgagōnrrai tranōb, ñuinukkurri purō nōrrō misag sōtōmera nemisramnegatig martrun cha. ⁴ Katō Abrahamwan tru mayanguen tabig nebuig kōnrrai tranrrab misrig kōbigwan ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba ñun tranrrrain cha. Tru mōiya ñi peesrōngurri ka arruatō lataig tsuin pirōwan ñimui mara waramig kōnrrai, tru pirōwan Abrahamwein kōnrrai Tius nun keta tranrrab-misra kōrrōmisrig kōbigwan.—

⁵ Ōyamay Isaache Jacobwan Padan-Aramsōmay inrrai ōrig kōbig kōn, tru Betuel arameowei nusrkai tru Labanwei yausrōmay. Truibe Rebecaimbe nuchag kōbig kōn, Jacobweimba Esaúweimbabe usrin kōben.

⁶ Inchen Esaúbe wammørøbig køn, mōskai Isaache tru mayanguen tabig nebuig kønrrai tranøb, sraingucha lappe, Padan-aramsrø lanrrai chiben. Incha tru mayanguen tabig nebuig kømigwan mōskai tranabe, øyeeg karua pasri ashibig køn: “Yu Canaán ishumburmeran ñui srain kønrrai marøb pasrønrrab kømø” cha. ⁷ Inchen Jacobpe mōskawanba usranba mōra, Padan-Aramsrømay yai ashibig køn Esaúbe. ⁸ Incha treekkurri nui mōskai Isaache tru Canaánsrø ishumburmerane chigucha tab kømui ashibig kuin kui wetøbeña, ⁹ Esaúbe Abrahamwei nusrkai Ismael tsuisrømay ya, tru katøgan sralø kømnetø, trusrø Mahalatwan nui srain kønrrai marøbig køn, tru Abrahamwei nusrkai Ismaelwei nimbasrwan, tru Nebaiotwei nuchawan.

Tius Jacobwan Betelsrø Kenamisrø

¹⁰ Inchen Jacobpe Beersebagurri webya, Haran pirausrømay ibig køn. ¹¹ Inchen yandø kanbalø puabe, pørr pinaiben, truyu yem kørrømisrøbig køn. Incha truyu kan srug tsubigwan kuña mara trarra, truyu kinrrab tsumisrøbig køn. ¹² Inchen truyu nun piappe treeg piabig køn: Kan escalera, srømbalásrøngurri pirausrø punøsrkain pasrappe, tru kappe srømbalásrø kebacha pasrøben, mōimbe truwane angelesmera nebambamba, kørrørrumba inchib køben, ¹³ Jehovábe palasrø pasrøwabe, trenchibashib:

—Nabe Jehová kur cha, Abraham ñui aweluwei Tius, Isaac ñui mōskawei Tius, ñi uyu kib tsuig pirøwane ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba tranamønrrun chib. ¹⁴ Ñuinukkurri amrrub misaamerabe purø nørrø køptø, pirau kan usrø tui lataig kønrrun cha, pørr pinebgatømaywansrø, pørr neeshibgatømaywansrø, walligebwansrø, waguebwansrø, misag larrøbicha warønrrun cha. Ñui yellygurri pirau muba kuimbura maya misaabe, ñigurri mayanguen tabig nebuilø kønrrun cha. ¹⁵ Nabe ñiba pasrar cha. Ñi chu yaindøgucha nabe ñun chi kømønrrai ashib tøga pasrøwa, katøle i piraumay nabe ñune pera arrumønrrun cha. Na ñun maig martrab taigwan na trunun maramnegatig nabe ñune elachimumønrrun— taig køn tru piabyube.

¹⁶ Inchen Jacob tru piab tsuigugurri kiagasrabe, trenchibig køn: “Isa kømø, Jehovábe yu pasrøben, nabe treeg kuitamappe isumubrain køn” cha. ¹⁷ Incha truba kørig kui inchabe, trenchibig køn: “Yube si, purø kørig kømdiig køtan cha. Chi peg kømøtø, Tiuswei yaba, srømbalásrø yaskappa køn” cha.

¹⁸ Inchen Jacobpe løtsøzhig kurrabe, tru nø kuña mari srugwan kusrua, kan pilar lataig ølneb pasra, truyu øyeeg puigwan aschai trubala aceite itølushibig køn. ¹⁹ Incha truyube Betel cha wamabig køn, merrabsrømbe tru ciudawane Luz cha wamig købig kuindøgucha.

²⁰ Incha Jacobpe nuinetø øyeeg martrab cha kørrømisrøbig køn: “Tius naba lincha pasrab, na mōi øyeeg inrrab yaigu nan chigucha kømønrrai ashib, nan mamig, mutsamig tranøb, pula pasramig tranøb, ²¹ katø na nai mōskawei yausrø chigucha kømø, katøle pishindø tab ka puinabene, Jehovábe nai Tius kønrrun cha. ²² Inchen i srugwan kan pilar lataig ølgandø na kusrua pasriibe, Tiuswei ya kønrrun cha. Inchen Tius nan chigurrimbunø tranigugurri nabe cienyu diezbatø, diezbatø nun tranamønrrun” chibig køn, Jacobpe.

29

Jacob Haran Pirausrø Puig

¹ Jacobpe nø chu yamsrømay ib ya, pørr kal-labgatømaywan misaamerain pirausrø pubig køn. ² Incha trusrø pua ashene, tru wambigwansrømbe kan pisu wabig køn. Inchen tru pisu pulube ubishamera pøn sətø israb warabelø

køn, kaguen truiløbe tru piwan muchibelø kua. Inchen tru pisube larrø nu sruutøga kasraig pasrabig køn. ³Inchen tru ubisha sötømera truyu mayamba tuluntsunøbene, ubishameran pi mutsøsrønrrab tru srugwan malsra, katø chab muchene, srugwan katøle kemalsra pisuwan kasrøbelø køn. ⁴Inchen Jacobpe tru ubisha ashibelan:

—iNai nunelø! ¿Nimbe chuelø køgue?— cha payene:

—Nambe Haransreelø ker— chiben,

⁵Jacobpe katøle trencha payibig køn:

—¿Nacørwei awelu Labanwan ñimbe ashibelø kømøgueh?— cha.

Inchen nømbe:

—Truigwane nambe ashibeløwein ker— chibelø køn.

⁶Inchen Jacobpe:

—¿Kwanrrø kømø, tab ka tsubig kuitarru?— cha katøyug payibig køn.

Inchen tru ubisha ashibeløbe trenchibelø køn:

—Nøbe tab ka tsubig køn cha. Au, ñiguen ash cha, møskawei ubishameran merrana nimbasr Raquelbe uyu arrun— cha.

⁷Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Kwalømdø srø køn cha. Ubishameran kanbalatø mara keramibe menrra tørbatø køn cha. Pi mutsøsrø, pu manrrai katø merranamdiig kømuita— cha.

⁸Inchen truiløbe trenchibelø køn:

—Treg maramgaig køn cha, maya ubisha sötømera kerrigu kanbalatø misramne, tru ubisha ashibelø, tru pisu pala srug trarrig tsubigwan malsramne. Malsrøbendøwei ubishameran nambe pi mutsøsrøamig køn— cha.

⁹Inchen Jacob truiløba waminchib pasramne, Raquelbe møskawei ubishameran merrana, arruptinchibig køn, kaguende ubishameran nø ashibig kua.

¹⁰Inchen Jacobpe tru nui usraimbe nuchag Labanwei nimbasr Raquelwanba, katø tru Labanwei ubishameraba arri ashabe, kemalla, tru pisuyu srug kasraig tsubigwan malsra, nui kuchimøskai Labanwei ubishameran pi mutsøsrøbig køn. ¹¹Incha trugurrimbe Raquelwan muchawabe, truba truba kishibig køn.

¹²Incha nøbe:

—Rebecai nusrkain kur' cha. Labanweimbe kuchiunø kur — chib waminchen,

Raquelbe nui møskawan eshkanrrab luløbig køn. ¹³Inchen Labanbe tru nui nuchawei nusrkai Jacobweimburab wamindi mørøppe, katønrrab luløb ya, ira, muchawa, nui yamay pera ibig køn. Inchen Jacobpe nun chitø purayaigwan kerriguh eshkabig køn. ¹⁴Inchen Labanbe trenchibig køn:

—Ñibeguende nai anindøwein køn— cha.

Jacob Leaimba Raquelweimba Marøb Megaig

Inchen Jacobpe yandø Labanba pølguen tsuben, ¹⁵Labanbe nune trenchibig køn:

—Ñi nai yauig kuimburøtø chi pagaraimiig ka mara tranøptø megamig kømøn cha. ¿Mayanzhig pagaramø?— cha.

¹⁶Inchen tru Labanbe nimbasrmera pagatø tøgaig købig køn, mayurbe Lea købene, wendiibe Raquel. ¹⁷Leabe kammera larrø tabzhig ashibig købene, trune Raquelbe larrø tab malø pasraig, larrø tab ishuuzhig købig køn.

¹⁸Incha Jacobpe Raquelwan purø hull asha, nui kuchimøskawane trenchibig køn:

—Ñui wendø nimbasr Raquelwan nai srain kønrrai ñi tranamwei trattrø y pa pila ñuyasig mara tranøb megarrumøn— cha.

¹⁹ Inchene Labanbe trenchiptinchibig køn:

—Asiimírgan tranøbgunrriibe ñi yauigwan tranrrumøn cha. Trube, naba kørrømisr— cha.

²⁰ Øyamay Jacobpe trattrø y pabila Raquelwan tranamwei mara tranøb megabig køn. Nøbe Raquelwane purø chull asha, megaig køppe, nune ni kan maya yanaguen kømub lata inchibig køn. ²¹ Yandø Jacobpe pilamera trattrø y par nemisrene, Labanwane trenchibig køn:

—Maya yana mara tranøb meganrrain taigwan yandø nemaran cha. Møimbe nai srai kønrrai tranrra— cha.

²² Inchene Labanbe truyu maya misaameran tulamrrai wama larrø tab fiesta marøbig køn. ²³ Indiibe yandø yem misren Labanbe nui nimbasr Lean pera arrua, Jacobwane truigwan tranøptinchen, Jacobpe pera kibig køn.

²⁴ Inchagucha Labanbe kan karuig mendig megabig Zilpa taigwane Lean purugub meganrrai tranøbig køn.

²⁵ Indiibe løtsøbe, Jacoppe Leaba kib tsuptinchibrain kui ashibig køn. Incha Jacobpe Labanwane trenchibig køn:

—¿Øyeebe nane ñibe chi margu? cha. ¿Yamba Raquelwan tranamwei nabe ñuyasig marøb megaig kømuitarru? cha. ¿Nane chindimbarre øyeege isa kebenøsrkugu?— cha.

²⁶ Inchene Labanbe trenchibig køn:

—Nam waraim piraube kasharanrrai wendiigwanmerrig tranamig kømøn cha, mayarguen ka tsumnetøbe. ²⁷ Leaba tru kasharabyu tabig mab kasrag waramigwan trune neigwan patsøgg chibig køn Labanbe. Trugurrimbe Raquelwangucha tranrrumøn cha, trattrø y pa pila ñi nayasig katøle srøig marøb meganrrab købene.—

²⁸ Inchen Jacobpe treeg marøbig køn. Incha tru Leaba tru kasharabyu tabig mab kasrag waramigwan tru trune neig maramigwan chab nemarene, Labanbe Raquel nui nimbasrwan srain kønrrai tranøbig køn. ²⁹ Inchen Labanbe kan karuig mendig megabig Bilha taigwangucha Raquelwan purugub meganrrai tranøbig køn. ³⁰ Inchen Jacobpe Raquelbagucha kibig køn. Incha truigwane Lean lataguen kømø, masken undaarabig køn. Incha Labanweyasig katøgucha srøig trattrø y pa pila mara tranøb megaig købig køn.

Jacobwei Nusrkalø

³¹ Jehovábe Leane Jacobpe ke palabinø indi ashabe, truigwane ureg tøgagønrrii tranøbig køn. Trune Raquelbe urekkaig kønrrabig købig køn.

³² Incha Leabe kwanrriig kørrømisra, kan nusrkai tøgagua, truigwane Rubén munchi pasrøbig køn, kaguende nøbe trenchibig køn: “Na yeekkucha isui megaben, Jehová nan isua ashtan cha. Møimbeguende nai keebe nan daaranrrautan” cha.

³³ Incha katøle kwanrriig kørrømisra, katø kan møg unø tøgaguig køn. Inchabe trenchibig køn: “Jehovábe mørin køn cha, nan øyeege undaaramuinab megaigwan. Inchagurri i nusrkawangucha nan trandan” cha. Treekkurri truigwane Simeón munchi pasrig køn.

³⁴ Incha katøle kwanrriig kørrømisra, katø kan nusrkai tøgagua trenchibig køn: “Møimbe nai keebe naba mas trakkandø linchautan cha, kaguen nabe nune chabguen pøn nusrkaløguen tranar” cha. Inchagurri truigwane Leví munchi pasrøbig køn.

³⁵ Incha Leabe katø kwanrriig kørømisra, katø kan nusrkai tøgaguig køn. Inchabe trenchibig køn: “Møi iyube Jehováwan mayanguen tabig wamin-damønrrun” cha. Inchagurri truigwane Judá munchi pasrøbig køn. Incha trugurrimbe yandø kan maya yana køsrøn mas ureg chigaa guig køn.

30

¹ Raquelbe Jacobwei ureg tøgagønrrab kaimappe, numøsrwane truba pusrkwai asha, Jacobwane trenchibig køn:

—Ureg tøgagønrrab tranrra cha, tren kømuisruandø nabe kwamønrrun— cha.

² Inchen Jacobpe truba nama, trenchibig køn:

—¿Nagan Tius kuitarru cha, ñun chi ureg chigaig kønrrai marøbiibe?—

³ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Bilha, nai karuig mendig megabigwan na ñun tranar cha. Truiba ki, chibig køn. Inchen truig ureg tøgamisren kal-laben, nai srøbchagu mutikkurrimbe na tøga misri lataitøweih køben, nabe nøgurri ureg tøgaig kømønrrun— cha.

⁴ Øyamay Raquelbe tru nui karui megabig Bilhan Jacobwan srai lataig kønrrai tranøbig køn. Inchen Jacobpe tru Bilhaba kibig køn. ⁵ Inchen Bilhabe kwanrriig kørømisra, Jacobwei kan nusrkai tøgaguig køn. ⁶ Incha Raquelbe trenchibig køn: “Tiusbe naimburab maig maramigwan sølgandø martan cha. Incha nai miaigwan møra, kan nusrkai trandan cha. Treekkurri Incha Raquelbe tru unane Dan munchi pasrig køn.

⁷ Tru Bilha Raquel karui mørøb megabiibe, katø kwanrriig kørømisra, Jacobwei katøgan nusrkai tøgamisrig køn. ⁸ Incha Raquelbe trenchibig køn: “Tius namun øyeeg kønrrain kuikkurri nabe nai numøsraimba purø murtø melambuyab megawa, na kanar” cha. Treekkurri Raquelbe tru unane Nefalí munchi pasrig køn.

⁹ Inchen Leagucha yandø mas ureg tøgagønrrab kaimappe, nui karuig mendig megabig Zilpan pera arrua, Jacobwan tranøbig køn, nui srain kønrrai. ¹⁰ Inchen tru Zilpa Leai karuig megab ishube, Jacobwei kan unø tøgamisrøbig køn. ¹¹ Inchen Leabe trenchibig køn: “Yangucha tabig pub attrabigwan tøgaguinatan” cha. Incha treekkurri Gad munchi pasrøbig køn.

¹² Inchen Leai karuig mendig megabig tru Zilpabe Jacobwei katøgan nusrkai tøgaguig køn. ¹³ Incha katø Leabe trenchibig køn: “Nane larrø kasrag køtan cha. Ishumburmerabe: ¡kan yangucha tabgui unamigwan tøgaguita!” chinrrautan cha. Treekkurri tru unane Aser munchi pasrig køn.

¹⁴ Tirigu parøb kwalømmerawan Rubenbe wambigwansrø llirab yabe, mamig trulmera mandrágoras tailø wetørrawa usri Leayasig lurra, srua arrubig køn. Inchen Raquelbe Leane trenchibig køn:

—Tiusmanda, ñui nusrkai tru mandrágoras tailø srua arriilan srøttra— cha.

¹⁵ Inchene Leabe trencha løtabig køn:

—¿Ñibe nai kewan yeeg kerrawa pasraptøga ñungan chigucha kømui lataig mørøraitarru? cha. ¿Møimbe nai nusrkai mandrágoras srua arriilangucha nan kerranrrab indirru?— cha. Inchene Raquelbe trenchiptinchibig køn:

—Tru ñui nusrkai mandrágoras srua arriilan na merranrrur cha, truburø møi yem Jacobpa ñi ki pøs— cha.

¹⁶ Inchen yandø maaben køben, Jacob wambigwansrø uña katø arruben, Leabe katønrrab webyabe, trenchibig køn:

—Møi yembe ñibe naba kiamig kørnrab kørn cha, kaguen nai nusrkai mandrágoras srúa arriitøga nabe Raquelwan pagarawa, truburø møi yembe nabe ñiba kiamig kørn— cha. Inchen tru yembe Jacobpe Leaba kibig kørn.

¹⁷ Inchen tru Lea miab megaigwan Tius møren, Leabe kwanrriig kørromisra, trattrøgatø kørnrabyu nusrkawan Jacobwei tøgaguig kørn. ¹⁸ Incha Leabe trenchibig kørn: “Tiusbe tru na pagaraikkurri nan keta trandan cha, kaguende nabe nai karuig mendig megabigwan nai kewan tranig kua” Incha treekkurri unane Isacar munchi pasrig kørn. ¹⁹ Incha Leabe katø kwanrriig kørromisra, Jacobwei katøgan nusrkai tøgaguig kørn, truipe tru trattrø y kanba kørnrabyu nusrkawan. ²⁰ Incha Leabe trenchibig kørn:

“Tiusbe nane purø tabigwan keta trandan cha. Møimbe nai keebe naba kørromisra uñchun cha, kaguende nabe trattrø y kanba Jacobwan nusrkalø tranar” cha. Incha tru nusrkawane Zabulón munchi pasrig kørn.

²¹ Incha trugurrimbe Leabe kan nimbasr tøgagua, truigwane Dina munchi pasrig kørn.

²² Inchendø Tiusbe Raquelwan isub tøga wawa, nø miab megaigwan møra, ureg kørnrai tranig kørn. ²³ Incha nøbe kwanrriig kørromisra, tru srøsrø nusrkawan tøgamisra trenchibig kørn: “Na chi urekkaig tsaløbala indinabe unig købigwan trunun møimbe kerratan” cha. ²⁴ Incha treekkurri trunune José munchi pasrabe, trenchibig kørn: “Jehová nan katøgan nusrkai tranrra chimubraitá” cha.

Jacob Puamisrøb

²⁵ Yandø Raquel Joséwan tøgamisren, Jacobpe Labanwan trenchibig kørn:

—Na tsuig købig tru pirausrømay inrrab, ibashcha cha. ²⁶ Nai sralan tranrra cha, na truilaimburab mara tranø megailan, nai nusrkalanba, nan yandø ibashcha chibig kørn, kaguende nabe ñuyasig yeeg marøb megaigwan ñibe asha kørn— cha.

²⁷ Inchen Labanbe trenchibig kørn:

—Ñuin kabyu na tabig asønainabene tiusmanda naba ka kørromisr cha. Pøs Jehová nan øyeeg tabig nebub attrai mariibe ñigurri øyeeg kuin kui nabe tørgandø wetøbeña pasrar cha. ²⁸ Incha eshkarra chibig kørn: ñi maya pagar utønrab isuigwan, nabe tregwan pagaramønrrun— cha.

²⁹ Inchene Jacobpe trenchibig kørn:

—Ñibe ashibig kørn cha, nabe ñuyasig yeeg marøb megaigwan. Incha ñui ushameran nabe yeeg tab ashib tøgaguigwan. ³⁰ Kaguendø na yu marøb meganrrab arrunøwatøbe ñibe trengatig nørro tøga kømuisg købig, møimbe yeeg nørro nemisran cha, na yu puikkurri Jehovábe ñune mayanguen tabiitø nebuig kørnrai maran cha. ¿Inchendø nai uremeraimbe nabe mana marøb pølbaramø?— cha. ³¹ Inchene Labanbe trencha payibig kørn:

—¿Ñun chi tranamø?— cha.

Inchen Jacobpe trenchibig kørn:

—Chigucha tranmønrrunrig cha. Na ñun øyeeg martra taigwan ñi tregwan martrab misrene si, nabe ñui ubishameran ashibig asamønrrun cha. ³² Nan møi ñui maya ubisha sötø utuwan pureb arruben, tsurø ubishameranba, rayas tøga ubishameranba, yalø ubisha— uremeranba, katø maya cabra— urezheelø tsureelanba rayas tøgarmenanba, ñi tarømarømarøb inrrig cha, Nai pagarbe truilø kørnrrun cha. ³³ Pøs Srøna trumarørø tru na kanab megaigwan ñi ashchab arruben, tab marigwan kenamartrabibe truig kørnrrun cha. Kabe kan ubisha kui, kabe kan cabra-unø kui rayas tøgar kømøwei, tsureelø

kømwøwei, kabe kan ubisha-unø yalig kømwøwei, tru utu ñi treelø wetørrappe, trube, nabe ñuyelan nilab megaig kønrrun— cha.

³⁴ Inchene Labanbe trenchibig køn:

—Ñi trendaig tab køn— cha. Labanbe treeg kørrømisrøbig køn.

³⁵ Inchen Labanbe tru kwalømdøwei møg cabramera sinda tøgarmenba, tsureelanba, ishug cabramera sinda tøgarmenba, tsureelanba, katø puliig tøgarmenba chishtø, katø yalø ubisha-ureemeran kerriguba tarømara, nus-
rkalai tasku ashchai pønsrøbig køn. ³⁶ Incha tru ubisha sötømerane Jacob tsuisrøngurri pøn kwaløm ambiisrø srua ambubelø køn, nøm waraisrø. Trune Jacobpe nuimburappe Labanwei katøgan ubisha sötømeran ashib tsubig køn.

³⁷ Incha Jacobpe alamo srarmeranba, almendro srarmeranba, palanda tusrwanba para, trugurrimbe kaluswan karrøbig køn, pulø sindazhig kena kønrrai. ³⁸ Inchabe tru tsig karrilane tru ubishamera pi muchig kemalinug pønsrøbig køn. Incha ubishamera wambiimisar tru pi mutsinug pubene, ³⁹ tru carneromerabe ubishameran truyu nesraløbelø købig køn. Incha tru tsig karra pønsrainug nesralig kuig køppe, ubishamera lluiløbe rayas tøgarmenba køben, tsureelø køben, pulig tøgar køben, llubelø køn. ⁴⁰ Incha Jacobpe tru ubisha-ureemerane nørømara, Labanwei ubishamerayu rayas tøgarmenba yaleelanba Jacobpe nui ubisha sötømerayu keerøb ibig køn. Incha yandø nuyasig ubisha sötømera kønrrai marøb ibig køn. Labanweimba kanbalatø kømøtø. ⁴¹ Incha tru mas werus asr tøgga ubishamera wambiimisra pønrraimørig, Jacobpe tru tsig karrilan ubishamera pi muchib kemalinug pønsrøbig køn, tru ushamerain pinrøgue. Tru tsig karrig pønsrailan ashib nesraliilø kønrrai. ⁴² Inchen tru tre asrka ushamera wambiimisra amrrubene, tru tsiimeran pønsrømig køn. Inchagurri tru Labanweimbe tre asrkazheelø køben, tru mas werus asr tøgarmenba larrø chisheløbe Jacobwein købig køn. ⁴³ Incha Jacobpe larrø puaig misrig køn, ubisha sötømera lata, karuig mendig melab møguelø lata, ishumburmera lata, camellosmera lata, burrusmera lata purø nørrø tøgaiikke

31

¹ Jacobpe Labanwei nusrkalø øyeeg chib amønaigwan wam mørøbig køn: “Jacobpe namui møskaweiwan kerriguba nø tøgamisrøb kebya, truitøga møimbe larrø puaig misrin køn” chib kui. ² Inchagucha Jacob Labanwei maløwan ashene, maløbe ke mindiitø uñibig køn, merrabwan lataig kømøtøgue. ³ Inchene Jehovåbe Jacobwane trenchiptinchibig køn: —Merrabsrø ñui kølli misamerai pirausrømay katø inrrø cha. Ñui nammisaamera waraisrømay, nabe ñiba pasramønrrun— cha.

⁴ Inchen Jacobpe Raquelwanba, Leanba wamabig køn, tru nø ubishameran ashib tsuisrømay amrrunrrai. ⁵ Inchabe nømune trenchibig køn:

—Ñui møskaimbe nan merrabwan lataig kømøtø, maløbe ke mindindø, mindindø uni ashar cha. Inchendø nai møskawei Tiusbe naba pasraig køn chibig køn. ⁶ Ñimbe ashibelø køn cha, nabe ñimui møskawan na maya chish kuimburab chish kuitøga nabe mara tranøb megaig køn cha.

⁷ Inchen køben ñui møskaimbe, treeg martrab chib treeg martrab chib marmuig køn cha nai pagarwan ke pa tratrø piejes yunømarøb. Inchen køben Tiusbe na chi tøgaguigwan Laban kaig marmønrrai nan sötø pasraig køn cha.

⁸ Nøbe, “Ñui pagarbe tsurø ubishamera kønrrun” chibeneh, trube, ubishamera lata, cabramera lata mayamba tsurø ureezheelø llubelø køn cha. Inchen:

“Ñui pagarbe sindaba ubishamera kōnrrun” chibeneh, trube, ubishamera lata, cabramera lata truiløgucha mayamba sindaba ureezheelø llubelø kōn cha. ⁹ Øyamay Tiusbe ñimui mōskawei ubishameran lata cabrameran lata nōrrø kerrawa, nan tranig kōn cha.

¹⁰ Indiibe kan pijibe ubishamera lata cabramera lata wambiimisra pōnrrøben, nan piappe, treeg piatan cha: tru møg cabrazheelø cabrameran nesraløbeløbe sindabar kōben, tsureelø kōben kagomōnrraindø tsurøzheelø kōben treelø kōbashib.

¹¹ Inchen tru piabyube Tiuswei ángelbe nane trenchitan cha: “Jacob” cha. Inchen nabe trendainatan cha: “Nabe yu war” cha. ¹² Inchen nøbe nane trenchitan cha: “Ñiguen tab ash cha, tru møg cabrazheelø cabrameran nesraløbeløbe, sindabar kōben tsureelø kōben, kagomōnrraindø tsurøzheelø kōben, treelø kōn cha. Nabe ashibig kur cha, Labanbe ñune maitø marøb arrigwan. ¹³ Nabe ñi tru srugwan aceite itølusha katø ñi ñuinetø øyee martrab cha kōrrømisring tru Betelsrø kenamisrøb Tius kur cha. Møimbe kurra, i piraugurrimbe webya, ñi kal-lain pirausrømay katø inrrø” cha, nane trenchitan— cha.

¹⁴ Inchene Raquelba, Leababe trencha løtabelø kōn:

—Nambe yandø namui mōskaweinuube chi ketig utamibe chiga ker cha.

¹⁵ ¿Pøš, namune ka mendailø kui lataig indig kōmuitarru? cha. ¿Namune nøbe yana, truburø mara tranøb megaigwane nø chishtø maig kōmuitarru? cha. ¹⁶ Inchawei nø purø nōrrø tøgaguilan Tius namui mōskawan kerrawa ñun traniløbe, kerriguba namuimba, namui nusrkalaimba kuig kōbene, mōimbeTius nø maig mar taigwane ñibe kerrigu treeg mar— chibelø kōn.

Jacob Padan-Aramsømay Ib

¹⁷ Inchen Jacobpe tamarøb menda, nui nusrkalanba, nui sralanba camelosmerayu itøguanøšra, ¹⁸ nui ushameran kerrigu merranøbig kōn, katø tru nø Padan Aramsrø chigurrimbunø tøgamisriilanbañau. Incha Canaán pirausrømay ibig kōn, katøle nui mōskai Isaac tsui pirausrømay.

¹⁹ Inchen tru Labanbe nōørøsrø ubisha isig partrab yaig mugaabenbatø Raquelbe tru yau yau tøgagui tiusmeran søra wesrain kōbig kōn. ²⁰ Øyamay Jacobpe tru Laban arameowane tru webya yamigwane chigucha mørø waminchimøtø, nilø purø may welula ibig kōn. ²¹ Incha Jacobpe nø kerrigu chi tøgaguilan srua, ashmøwatø welula ya, Eufrate nu piyu chab larrayabe, trugurrimbe Galaad tun ureemeragøba pirømerawansrø inrrab ibig kōn.

²² Indiibe pøn kwalømyube Labanwane eshkaptinchibelø kōn: “Jacobpe welula, yain kōn” cha. ²³ Indig Labanbe nui nammisaameran lincha pera, Jacobwan wetøgōnrrab pasreb mendabig kōn. Indigbe tratrø y pa kwaløm puraiben tru Gaalad pirau tunmerasrø chab wetøgøb ibig kōn.

²⁴ Inchen tru yem tru Laban arameowane Tiusbe kan piabyu kenamisra, trenchibig kōn: “Isuptø mar cha. Chigøben martrumøn chib tsag, tsag waminchab kōmø.”

²⁵ Indig Labanbe Galaad tunmerasrø wetøgøbig kōn, tru Jacob nui yaeløba kōrrømisriisrø. Incha Labangucha trusrøndøwei nui nam misaameraba kōrrømisrabe,

²⁶ Jacobwane trenchibig kōn:

—¿Chi mara pasrøgu? cha. ¿Nane chindimbarre øyee may kebenøsrkøgu? cha. Kan ñigui nai nimbasrmerane kwayabyu kemøri ishumburmeran kui lataig srua yaitan cha.

²⁷ ¿Chindimbarre nane øyeeg kebenørskøb, trubatø nilø welula igu? cha. Nane chigucha eshkamøtøbe. Nan eshkaig kuimbeh, tab amrrigay cha, kantab, palø ichib, arpa kønab kasraatø ñimun treeg ungua cha ørøbsrubraig kuinrrun cha. ²⁸ Ñibe nai awelu ureemeran nai nimbasrmeran ungua cha muchanrrainguengaig maritan cha. Ñibe mømibe ni kan chuguingwan mørmig lataig marin køn cha. ²⁹ Pøs nabe ñun chi marøg køben maramigwan tøgä pasrar cha. Inchendø ñui møskawei Tiusbe mira yem øyah chitan cha: “Jacobwane isuptø mar cha. Chigøben martrumøn chib tsag, tsag waminchab kømø”. ³⁰ Ñui møskawei yauwan truba isub pesrøgøben inrrab yabe, trube, ¿nai tiusmerane chinchab nila sruaigu?— chibig køn.

³¹ Inchene Jacobpe Labanwane trenchibig køn:

—Kaguen nane korig kuig køn cha, inchipa ñi ñui nimbasrmeran nan namiimay kebya kerraptinchaitamab. ³² Pøs tru ñui tiusmeran møig køben yu tøgä wabiibe kwanrrain chibig køn. Nai yaelø testigos kønrai cha nai chi tøgäguigu, chitø ñuyelø kõtashchab ñiashib lau,— chibig køn.

Inchendo Jacobpe Raquel nemøra srua arritamappe chiguen isumuig køn.

³³ Inchen Labanbe Jacobwei carpa yasrø kebya, trugurrimbe Leain carpa yasrø, katø tru pailø karui mørøb melab ishumburmeraisrø lab kebya, kalawa, tru Leai carpayugurri webarruabe, yandø Raquel waisrø lab kebig køn. ³⁴ Inchen Raquelbe tru tiusmeran nemøra kan camelloi tsølig umbu wørøppa, trubala wamisrøppa wabig køn. Inchen Labanbe tru carpa yau kerriguh lawa, kalaben, ³⁵ Raquelbe møskawane trenchibig køn:

—Nai møskai, na ñui merrab kurrømubene, ñi nan namømørrunrig cha, kaguen nabe chillig misraig war cha. Inchen Labanbe tru taska marig tiusmeran wetørranrrab kaima lab uñen, ³⁶ Jacobpe truba nama, øyeeg chib namab mendabig køn:

—¿Nabe ñune chi kalø marta? cha. ¿Naimbe chi kalø mari pasra? cha, ñi nan ke chinchimmørø inchib nan wendautø pasra attraimbe. ³⁷ Ñibe nai chi købeløyu chishtø lawa, ¿ñui yau pønrrabelan chi wetørragu? cha. Inchawei ñi chi wetørrawabe, yu nai yaelai merrappa, ñui yaelai merrappa pønrsø chibig køn, nam pailainug møig søl pasrai kui nøm ashchai.

³⁸ Na mõi ya pib trattrø pilamera na ñuyasig marøb megaben, mana ñui ubishamera, ñui cabramera lutø llumuig køn cha. Katø nabe ni managuen ñui ubisha sötømerayugurri carnero kandøguen ma kømøwein kur cha. ³⁹ Nabe managuen kan kaambu namig usha kwabasiilanguen ñune srua arrumig kur cha. Treeg kømøtø, truburøbe naguen ñun pagaramig købig køn cha. Kan trutø kønrrab kuindø ¿kwaløm niligwan lata, yem niligwan lata ñibe nan, nan ulø payibig kømøtirru? cha. ⁴⁰ Kwalømbe nabe pachig købiitø kwamdiig kui megab, yemmerawane kørrag købiitø kwamdø kui megainaben, kiguen pumig køn cha. ⁴¹ Pilamera pib trattrøh nabe ñui yau megaig køn cha. Ñui pa nimbasrmeran nan tranamweimbe pilamera pa trattrø y pib pilaba mara tranøb megaig køn cha. Inchen trattrø y kanbabe ñui ushameraimburø megaig købig køn cha. Inchen nan pagaramigwane katø, katø peemayh, peemayh ñibe yunømarøbig køn cha, pa trattrø piejes yunømarig køn cha. ⁴² Nai møskai Abrahamwei Tius, nai møskai Isaac truba korig tøgä pasrai Tius naba pasrømuig kuimbeh isa kømøtø, ñibe nane chigucha chigaig inrrai ørøbsruig kuitan cha. Inchen ñi nan yeeg kaig inchen isui megaig købigwanba, na mandø mara tranøb megaiwan købigwanba, Tiusbe trunun ashib wawa, ñune mira yem øyeebe kalø marmøta chib mur wamindiinrrun— cha.

Jacob Labanba Øyamay Kønrrain Cha Kørromarig

⁴³ Inchen Labanbe Jacobwan trenchibig kòn:

—I ishumburmerabe nai nimbasrmera kòben, nòm tøgaguig ureemerabe nai awelumera kòben, ubishamerabe nai ubishamera kòben, cabramerabe, nain cabramera kòben chigurrimbunø yu kena kòbiibe nayelø kòn cha. Treeg kuindøgucha nabe nai nimbasrmeranba, katø nòm tøgaguig nusrkalanbabe nabe katøle nayelø kònrraimbe yandø chi maramgaig kòtan chibig kòn.

⁴⁴ Incha mømimbe amø chibig kòn, naba ñiba øyamay kònrrai mara kørromartrab cha. Tru treeg mariibe nainuuba, ñuinuuba øyah kørromarigwan isunanø pasrønrrain— cha.

⁴⁵ Inchabe Jacobpe kan nu srugwan malsra, ølneb kusrua pasrabe, ⁴⁶ tru nui yau misaamerane trenchibig kòn:

—Sruumera tulisay— cha.

Inchen truiløbe sruumera tulisha, tun pasrabe, tru tun pasrim puluh kanbalatø purramisra mabelø kòn. ⁴⁷ Inchen Labanbe truyu nuin triimaybe ‘Jegar Sahaduta’ cha wamøbene, Jacobpe nui triimaybe ‘Galaad’ cha wamig kòn. ⁴⁸ Inchene Labanbe trenchibig kòn:

—I srug tun pasriibe mõi naimba, ñuimba treeg kørromisrigwan eshkað pasrønrrabig kørromisran— cha. Inchagurri truyube Galaad taig kòbig kòn.

⁴⁹ Incha katø Mizpagucha taig kòbig kòn, kaguen Labanbe trendaig kòbig kòn:

—Nam ñiba kanikkurri, kanikkurri yandø katøbe asiyamig nebumuben, nam maig inchibelø kòtashchab Jehová nø ashib pasrønrrain cha. ⁵⁰ Inchippa nai nimbasrmeran ñi kaig inchib, maig kòbash inchib, kabe nai nimbasrmera kòmnetø ñi katøgan ishumburmeran pera arrin kui inchen, namune mu katøgan ashib pasrømuingucha, ñuimba, naimba øyah marig kòn chib, Tius nø eshkað pasrønrrun— chibig kòn.

⁵¹ Incha katøgucha Labanbe Jacobwan trenchibig kòn:

—Ash cha, i tru srug tun pasrigwanba, katø tru srug ølneb pasrigwanba, na tru naimba, ñuimba tøbøtag pasrigwan. ⁵² Iig tru srug tunbasriiba, srugwan ølneb kusrua pasriibabe øyah marig kòn chib isunanø pønrrønrrabelø kòn cha, nagurri ñuimay purøbunamig kòmønwei, katø ñigurri naimay purøbunamig kòmøwei kònrrai. ⁵³ Inchen ñui awelu Abrahamwei Tiusba, katø ñui awelu Nacorwei Tiusba maig maramigwan namun nø asha martrain— chibig kòn.

Inchen Jacobpe tru nui møkai Isaac korig tøga pasraig Tiuswei merrab: “¡Katø! marmø kòmø, nabe treeg maramønrrun” chibig kòn. ⁵⁴ Incha Jacobpe tru tunbalasrø Tiuswan keta, tranrrai ushamera kweecha, tru nui yau misaameran mamiimeraba manrrab amrrunrrai wamabig kòn. Inchen truyu mayeeløba ma, tru tunyu kibelø kòn.

⁵⁵ Incha katø løtsø Labanbe kia kurra, nui awelu ureemeran, nui nimbasrmeran muchawa, trugurrimbe mayanguen tabig nebuilø kònrrigay cha. Yandø nui pirausrømay katøle inrrab ibig kòn.

32*Jacob Esaúwan Katønrrab Inrrab Tamørøð*

¹ Inchen Jacobpe nui yamigwan legucha iben, nune Tiuswei kan anglesmera katønrrab werruben, ² Jacobpe truilan ashabe, trenchibig kòn: “Yube Tius nui angeles sètømeraba kørromisra pasrainug kòn” cha. Incha treekkurri truyube Mahanaim cha wamabig kòn. ³ Incha Jacobpe tru Edom pirau tru Seirsrømay wan sruar merrab amrrai ørøbig kòn, Esaúwan katønrrabelø tru nabe punrrab arrumønrrun cha, nui nuneg eshkanrrabelø.

⁴Incha øyeeg chinrrai karua ørøbig køn:

—“Ñi nai mayur nuneg Esaúwan Jacob na ñi maig chiben megabiibe, trendan cha: ‘Nabe mõi øyangatig Labanba kørrømisra tsua, ⁵møimbe waaramera køben, burrumera køben, ubishamera køben, cabramera køben, karuig melabelø møguelø køben ishumburmera køben, tøgag kur’ tan chinrrai. Pøs ñi nai mayur nunewan nabe ñun øyeeg eshkawa ørar cha, ñi nan truba tabig utig pasramig kønrrai.”—

⁶Inchen tru wam srua ambubeløbe Jacobweimay katøle amrrua, trenchibelø køn:

—Ñui nuneg Esaú waisrø ashchab amber cha. Nøgucha ñun katønrrab arrun cha, møguelø cuatrocientos lincha peraig.—

⁷Inchen Jacob øyeeg taigwan mørabe, truba kørig kui inchib, truba isuin kørrømisra, nøbe tru nui misag lincha perayailan pa sètø pirishibig køn, tru ubishameran, cabramera køben, waarameran, camellomeran chigucha.

⁸Pøs nøbe treeg isubig køn: “Inchippa Esaú kan sètøwan kwayanrrab megambuingucha, katøgan sètøbe lulrrain” cha.

⁹Incha Jacobpe Tiuswan trenchib miabig køn:

—Nai møskai Abrahamwei Tius, nai møskai Isaacwei Tius: “Tru nai pirausrømay, nai yau misaameraisrømay katøle nan inrrø cha. Ñune truba truba tøgag misrøb inrrai maramønrrun” cha, ñi nan trendaig kuig køn cha.

¹⁰Na ñi karuigwan marøb megabiibe ñi larrø tab indigwanba, ñi trendø treeg tabig køppe treeg mariilanba na truigwan utab pasramibe nabe trengatig truburab kømuintan cha. Pøs, nabe i Jordan nu piyu larreb urasbe i pøtønain tsiizhiitø srua pasraig køben, trune mõiimbe nuingui, nuingui pa sètø tarømara pasramig tøgä pasrar cha. ¹¹Nai nuneg Esaúwei taskugurri chi kømønrrai marøbsrumuguh cha. Nane kørig køtan cha, inchippa nanba, usralmeranba, ureemeranba kweecha petønrraitamab. ¹²Ñitøwei nane trendaig køn cha: “Nane maya nuguen tabig nebuig kønrrai mara, nainukkurri amrrub misamerabe purø nørrø køptø, mar menda kan pisrum lataig kønrrun cha, mundamguengaikke.”—

¹³Incha tru yembe Jacobpe truyu kia, nø truyu chi tøgaguigwan nui nuneg Esaúwan ketamig lawa wesrabig køn. ¹⁴Cabramera doscientas, pib tratrø turmøg cabramera, ubishamera doscientas, turmøg ubishamera pib tratrø, ¹⁵Camellamera ureg perarcheelø treinta, waaramera cuarenta, toroureemera pa tratrø, asnasmera pib tratrø, pa tratrø burrusmera. ¹⁶Incha tru nui karuig mendig melabelai tasku tru ushameran nuingui kan sètø, kan sètø pønsra, tru nui mendig melabelane trenchibig køn:

—Nai merrab ambay cha. Incha tru tarømarig sètømerane kanguetøtø kømøtø, yabsrø, yabsrø merranrigay— cha.

¹⁷Incha Jacobpe tru ke srøsrø merrana ibigwane trencha karua ørøbig køn:

—Nai nuneg Esaú ñun kata: “¿Ñibe muinukkurriig kugu chib, chumay inrrab arrugu? chib. ¿Ñi merrana yaig ushamerabe muielø kø?” chib payene, ¹⁸ñibe øyah chib lètønrrig cha: “Ñun ketamig ñi nai ashib karubig ñi Esaúwein køn cha, iilane ñi maig chiben marøb megabig, tru Jacob, keta trana øran cha, nui ushamerayugurri. Inchagucha nøbe namui wendau arrun” chinrrig— chibig køn.

¹⁹Incha tru srøsrøigwei wendau ibigwan lata, pøn kønrrabyu ibigwan lata, tru wendau ambubelan møilandøgucha treetø, treetø chinrrai karua pasrig køn. Esaúwan katabe, øyeetøh chinrrigay cha. ²⁰Incha katø trenchinrrigay cha: “Ñui karuig megabig Jacobpe namui wendau arrun” cha. Kaguén

Jacobpe treeg isubig kòn: ‘Tru na keta trana øriilanmerrig nun pungaruabe, tru nõ namig kørømisrig købig yandø kuchi tammisren, trugurrimbe nui maløwan asamønrrun’ cha. ²¹ Inchen tru keta tranameløbe merrab chab amben, Jacobpe tru nui misaameraba, nui ushamerabañau kørømisra tsuinug kinrrab kørømisrøbig kòn.

Jacob Angelba Melambub Kemøriyab

²² Incha tru yemdøwei Jacobpe kurra, nui pagatø sralanba, nui pagatø linchatø melab ishumburmeranba, pa trattø y kan tru nui nusrkalanba, Jaboc taig nu piyu larraambubelø kòn. ²³ Incha yandø truilan chab lar-røørabe, katø chine købigwan kerrigu larrøørøbig kòn. ²⁴ Incha Jacobpe tru misaameraba, nui ushameraba kørømisra tsuinug nõtø kørømisra, kan møøba tør-rramnegatig kwayab tranrriyabelø kòn. ²⁵ Inchen tru møøbe Jacobwane chinchaguen kullaaranamgaig kui ashabe, srøptsim merrarrab srølwan kebachen safabig kòn, tru kemøriyab tranrriyabyu. ²⁶ Inchen tru møøbe trenchibig kòn:

—Yandø chab tør-rrab kòn cha. ¡Elatcha!— cha.

Inchene Jacobpe trenchibig kòn:

—Ñi nan maya nuguen tabig nebunrrabigwan tranmubene, nabe lelachimønrrun— cha.

²⁷ Inchene tru møøbe:

—¿Ñibe chi munchi kugu?— cha payen,

Nøbe:

—Jacob munchi kur— chibig kòn.

²⁸ Inchene tru møøbe trenchibig kòn:

—Ñibe yandø Jacob cha wamig kønrrabig kømøtø, Israel cha wamig kønrrabig kòn cha. Kaguende ñibe Tiusba, møgueløba truba melambuyab tranrriyaigu, ñibe kullaaramøn— cha.

²⁹ Inchene Jacobpe trencha payibig kòn:

—¿Ñibe chi munchi kugu?— cha.

Inchene tru møøbe trenchibig kòn:

—¿Nai munchiwane nane chinchab paygu?— cha.

Inchen tru møøbe truyutøwei tru mayanguen tabig nebuig kønrrabigwan nune tranøbig kòn.

³⁰ Incha Jacobpe truyube Peniel cha wamabig kòn; kaguen nõbe trendaig kòn: “Nabe Tiuswan malaugue ashendø, katøgucha ka øsig pasrainatan”⁵ cha. ³¹ Inchen Jacob Penielsrøngurri puraiben, pørrbe neeshib arrubig kòn. Inchen nui pøytañig safaiig pusrkwaben, Jacobpe kebeñiptø, kebeñib arrubig kòn. ³² Incha treekkurri Israelweinukkurri amrrub misaamerabe møingatig tru ushamerayu pøytañig kemørøb srølwane mameelø kòn, kaguen Jacobwane tru srølyu kebatig kuig kua.

33

Jacobpa Esaúba Katøle Chi Kømui Lataig Tab Kørømisrøb

¹ Møimbe Jacob kurraashene, Esaúbe arruptinchibig kòn, tru cuatrocientos møguelan pera. Inchen Jacobpe nui ureezheelan kanelane Leai merrab, kanelane Raquelwei merrab, kanelane pagatø nui tru karuig mendig melab ishumburmerai merrab øyamay pirisha merranøbig kòn. ² Incha tru nui pagatø karub tøgagui ishumburmeran tru nõmui ureemeran ke merrabsrø pønsra, tru wendaube Lean tru nui ureemeranba, tru wendaube Raquelwan

tru nui Joséwanba pønsrøbig køn. ³ Incha Jacobpe kerrigu mayelai merrabsrø puraya, pirausrøngatig trattrø y pagatøgatig utsøbasrøbig køn, nuneg waisrø pumnegatig. ⁴ Trune Esaúbe nunewan katørrrab luløb ya, naashiburab ira, muchabig køn. Incha pailøba kishibelø køn. ⁵ Incha mømibe Esaú kurraashabe ishumbermeranba, ureezheelanba ashabe, trenchibig køn:

—Iilø ñiba pørrabeløbe ¿mumeragøh?— cha.

Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Na, ñi maig chiben marøb megabigwan, iiløbe Tius nan trani ureezheelø køn— cha.

⁶ Inchen tru pagatø karuig melab ishumbermera nømui ureezheeløba amrrua, utsøbasrøbelø køn. ⁷ Trugurrimbe Lea nui ureezheeløba utsøbasren, tru wendaube Raquel nui Joséba arrua, utsøbasrøbig køn. ⁸ Inchen Esaúbe trencha payibig køn:

—¿Tru na katab arrigu øyeeg nørrø sötø, merrana amrruiløtøgabe nan chi chinrrab treenchigu?— cha.

Inchen Jacobpe trenchibig køn:

—Ñi nane kan chigucha inchimø, ñuin kabyu tab kui asig kønrrab øyeeg marar— cha.

⁹ Inchene Esaúbe trenchibig køn:

—Nai nuneg, nabe tsabøtø tøgag kur cha. Ñuimbe ñuin kønrrain— cha.

¹⁰ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Ñuin kabyu na tab kui asig kuinabene, tiusmanda na kettrab srua arrigwan utørra chibig køn. Na ñui maløwan asiibe Tiuswan asi lataig køtan cha. Ñibe nane kan yangucha tabig utøtan cha. ¹¹ Na ñun ketamig srua arrigwan ka utørra cha. Tiusbe nane øyeeg nørrø tøgag kønrrai maren, nabe menrrazhikken tøgagur— cha.

Incha Jacobpe utønrrai truba inchen, Esaúbe tru ketiilan ka utabig køn.

¹² Incha Esaúbe trenchibig køn:

—Ambamigwan amun cha. Trube, naba lincha amun— cha.

¹³ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Nai nuneg, ñibe asiinrrabguen cha, nai ureemerabe kullaguelø srø køn cha. Katø ubishamera køben, waaramera køben, ureezheelø perartø køn cha. Na menrra trømbøig malla merranene, nai ubishamerabe kan kwalømyutø kerriguba chab kwanrrun cha. ¹⁴ Ñi, nai ashib karubiibe, ñi karuigwan marøb megabigwei merrabmisra ka ashirrunrraguh cha. Nabe nai ubishameran køben, cabrameran køben, waarameran køben, merraniilø maig amben, nabe tsøndatø treeg arrumønrrun cha. Katø ureezheeløgucha nøm maig ambu meløben, tsøndatø treetø arrumønrrun cha, Seirsrø ñun wetøgamsrøngatig.—

¹⁵ Inchen Esaúbe trenchibig køn:

—Trube, treeg ka amrrab cha. Inchendø tru naba lincha amrrub møguelan møilan køsrøn ñiba lincha amrrunrrai kørømartrab— chibig køn.

Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Truburappe chi isumøta cha. Ñuin kabyu na tab kui asig kuinaig købene, truig mas purø nuig køtan— cha.

¹⁶ Incha tru kwaløm Esaúbe Seirsrømay inrrab ibig køn. ¹⁷ Inchen Jacobpe Sucotrømay ya, trusrømbe nuyasig kan ya marøb, nui ushamerai ranchu-ureemera marøb inchibig køn. Incha treekkurri trusrømbe Sucot cha wamig kuig køn.

¹⁸ Jacobpe Padan-Aramsrøngurri chigucha kømø, katø tab ka pubig køn, Canaán pirau Siquén ciudadsrø. Incha tru ciuda pinrøguesrø kørømisra warøwa, ¹⁹ kan tul penabig køn, tru Hamorwei nusrkalan. Incha truike Siquénwei møskawan, tsantsøn andøga mari monedasmera sulu cien pagaraig køn. Incha truyu nui carpa yawan lasrua tsumisra, ²⁰ truyube kan altar mara, truigwane El Elohe Ísrael cha wamig køn.

34

Dinan Kan Møg Kemøra, Kaig Marøb

¹ Jacob Leaba kan nimbasr Dina taig tøgaguibe tru pirau ishumburmeran ashib pub inrrab webya ibig køn. ² Inchen tru heveo truyu ashib karubig Hamorwei nusrkai Siquém ashabe, Dinane kemøra, kaig mara mindisha kørømarøbig køn. ³ Incha nøbe Dinan purø chull ashipptø, tabzhib waminchibig køn, Dina undaaraig kønrrab. ⁴ Incha Siquémbe nui møskai Hamorwan trenchibig køn:

—I srusran nai srain kønrrai møskaløba waminchay— cha.

⁵ Inchen Jacobpe tru nui nimbasr Dinan Siquémbe kemøra, kaig mara mindisha kørømarin kui wammørøbig køn. Inchen nui nusrkaløbe tru purugubeløba trausrø ushamera ashib warøben, tru nusrkalø katøle pumne chigucha waminchimig køn.

⁶ Incha pumøwatø, tru Siquémwei møskai Hamorbe nui nusrkai pa misrtrab isuigwan Jacobpa waminchab arrubig køn.

⁷ Inchen tru Jacobwei nusrkaløbe traugurri chab pua, tru treeg purayaigwan wammørøbe, karre øyeeg maritamab isub, larrø namig kuig mørøbelø køn, kaguene Siquénbe Ísraelwei yau misagwan purø trømbøig mara pasren tru Jacobwei nimbsrwan kemøra, øyeeg mindishib. Pøs øyeebe ni managuen maramig kømíggwan.

⁸ Inchen Hamorbe tru møskawanba nusrkalanba trenchib waminchib køn:

—Nai nusrkai Siquémbe ñui nimbasrwan purø chull asan cha, ishugunø nøba kasharanrai treegwan isubsrømøgue chinrrab inchar cha. ⁹ Yau misaamera misrkun chibig køn, ñimbe namui nimbasrmeran sralø maren, namuieløbe ñimui nimbsrmeran sralø martrain cha. ¹⁰ Trumaybe ñimbe namui utu warøben, yu nam waraig pirøbe ñim chu warag køben waramig pasrønrrun cha. Ñimbe truyu warab, penab, yanøb, katø pirømera penab inchigay— cha.

¹¹ Inchen Siquémbe nuimburappe tru Dinai møskawanba, nuchalanba trenchibig køn:

—Na ñimuin kabyu tab asønainabene, ñim maig miabendø, nabe tranamønrrun cha. ¹² Tru srusran srain kønrai tranamwei maya nu kuindøgucha, ñim maya miamigwan eshkaab, maya ketig tranamelan eshkaab inchay chibig køn. Inchendø tru srusrane naba ka kasharabashchunrrigay— cha.

¹³ Inchen Jacobwei nusrkaløbe tru møskai Hamorwanba Siquémwanba purø may kegørrøsrkønrrab isua løtabelø køn, kaguen nømui nuchag Dinan kaig kui lataig purø trømbøig marøb mindisha kørømarikkurri. ¹⁴ Incha nømbe trenchibelø køn:

—Nambe namui nuchawane kan møg circuncidamíggwane tranrrab kaimamønrrun cha. Kaguen namuiwan purø trømbøig mindishib kørig marinab pønrramig køn cha. ¹⁵ Pøs, nambe treeg punrrai martrab cha ñim øyamay martrab kørømisrene, ñimui utu maya møgueløba circuncidawabe

kønrrun cha, nam latailøwein kønrrab. ¹⁶ Trumaybe si namui nimbasrmerabe ñimba kasharab, ñimui nimbasrmerabe namba kasharab, nambe ñimui utu warab, kan sətø misaameratø kønrrab cha. ¹⁷ Inchen tru circuncidamigwan ‘ka’ taingatiibe nambe namui nuchawane perøb, yu ñimui piraugurri am-buptindamønrrun— cha.

¹⁸ Inchene Hamorwanba Siquémwanba tru øyeeg margun taigwane truba tabig mørørai inchibelø køn. ¹⁹ Inchen tru matsinube mallatø circun-cidabig køn, kaguen nøbe Jacobwei nimbasrwane purø chull asha kuig kua. Inchagucha Siquembe nui yaube mas nuig kuig asig møg købig køn. ²⁰ Incha Hamorba Siquémba nømui ciudayu kebambi yaskabumay amba, truyu warab misaameran trenchibelø køn:

²¹ —Tru møgueløbe kwa tammayelø køn cha, nømbe yu namuim pirau warønrrab amrrua warab, namuin pirau penab, yanøb inchib kønrrain cha, kaguen pirømerabe nøm kørørmisra waramig tsabøtø lendø køn cha. Nambe nømui nimbasrmeran sralø maren, nømbe namui nimbasrmeran sralø martrun cha. ²² Inchendø namui utu nøm kørørmisra, kan misag sətøtø misra waramibe nam øyamay kønrrab købendøwein kønrrun cha, namui utu møgueløbe mayeeløba circuncidawar kønrrai, nøm mailø køben, nam treeløtøweingue. ²³ Inchawei nøm maig tailan ka lətøgun chibig køn, nøm namui utu warønrrab kørørmisrtrain cha, kaguende nøm chi tøgaguiløba, nømui ushamerababe, namuin kønrrun— cha.

²⁴ Inchen tru chi maramigwan nøm ashibelø maya møguelø tru ciudayu kebambi yaskabu tuluntsunabeløbe tru Hamorba, tru nusrkai Siquémba treegwan martrab pønrramisrøbelø køn. Incha tru maya møgueløbe circun-cidailø kørørmisrig køn.

²⁵ Indiibe pøn kwalømyu tru circuncidailøbe pusrkwailø purrøbenh, Jacobwei pagatø nusrkalø tru Dinai nuchaløbe Simeónba, Levíba nømbe espadan srua ambubelø køn, tru ciudayumay, truiløbe ni chigucha chi isumø køben, maya møguelan chishtø kweecha petabelø køn. ²⁶ Incha Hamorwanba nui nusrkai Siquémwanba espadatøga kweecha peta, Dinane Siquémwei yaugurri wesrawa, pera ambubelø køn. ²⁷ Incha tru Jacobwei katøgan nusrkaløbe am-rrua, kwabelaim palawan itøbunab puraamba, ciudayu kegørra chi købigwan chishtø wesrabelø køn, tru nui nuchawan øyeeg trømbøig mara mindisha kørørmarigwan trunun ulø payib. ²⁸ Incha ubishameran køben, cabrameran køben, waarameran køben, burrumeran køben, srua ambubelø køn, ciu-dayuigwan lata, wambigwan chi købigwan lata. ²⁹ Incha yaambumerayu chi købelane chishtø wesrawa, katø chigurrimbunø chi tøgaguilan køben, møg-uregwan køben, ishumburmeran køben merrarrawa, srua ambubelø køn.

³⁰ Inchen Jacobpe Simeónwanba, Levíwanba trenchibig køn:

—Ñimbe nane purø nuigu mumayguen kømíig meganrrai martan cha, cananeomeraba, ferezeomeraba i pirau misaamera namun larrø tsalø asiilø pønrramig kønrrai ñimbe treeg marøb. Nabe ya mamdø møguelø tøgagøben, nømbe kanbalatø lincha, namune kwayanrrab melambua, nanba nai yau misaameranba pinisha petønrrautan— cha.

³¹ Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—¿Nø isuppe, kabe namui nuchawane trømbøig martrab nui asrwan anwei yanøb ishug kui lataig mara kutchain kuitarru?— cha.

¹ Tiusbe Jacobwane trenchibig kòn:

—Kurrab, Betelsrø tsunrrab inrrø cha. Trusrømbe, tru ñui nuneg Esaúwan ñi trubab arruben kenamisrøb Tiuswan kan altar kusrunrrig— cha.

² Inchen Jacobpe tru nui yaambuelanba, nun lincha amrrubelanba trenchibig kòn:

—Tru katøgan peg tiusmera ñim tøgaguilan ñimbe chishtø webetab, ñimui kalø mariilan chish misrøb, ñimui kewaguilan yunømarøb inday cha.

³ Betelsrømay amun cha, tru nan chine kaig nebuinab arrubengurri purugub Tiusweyasig trusrø kan altar kusrunrrab cha, tru na chu unindøgucha nan lincha pasrabigwan.—

⁴ Inchen nømbe tru taska marig peg tiusmera nøm tøgaguilan kerriguba Jacobwan tranøbelø kòn, katø kaluyu kandunga melsraguilan chigucha. Inchen Jacobpe kan encina tusr keta truilan sörabig kòn, tru Siquém pulu.

⁵ Inchen nøm truyugurri webamba ambene, tru puluwan warab misaamerabe mayeeløba purø trømbøig kørig kui inchai Tiusbe treeg marøbig kòn. Inchagurri Jacobwei misaamerane nømbe chi kaig martrab inchimeelø kòn.

⁶ Incha Jacobpe maya misaameraba Luz cha wamiisrø pubig kòn, tru Betelsrø Canaán pirau. ⁷ Incha nøbe trusrø kan altar kusrua, El Betel cha wamig kòn truyube, kaguende Tius trusrø kenamisrig kuig kua, tru nui nunewan trubab welula ib uras.

⁸ Inchen katø truyuh kwaig købig kòn, Debora tru Rebeca lamíig køben asam purugubig købig. Truigwane kan encina tusr katsiizhigu sörig kòn, Betel pulu. Incha Jacobpe truyube Elon Bacut cha wamig kòn.

⁹ Incha Jacob Padan Aramsrøngurri katøle arrubene, Tiusbe nune katøle kenamisra, maya nuguen tabig nebuig kønrrai tranrrab misrøbig kòn. ¹⁰ Incha Tiusbe trenchibig kòn:

—Ñibe Jacob munchi kòn cha. Inchendø mømibe Jacob cha wamig kømøtø, ñui munchibe Israel cha wamig kønrrabig kòn— cha. Incha Israel cha wamig kòn.

¹¹ Incha katø Tiusbe trenchibig kòn:

—Nabe tru Maramburab Marøb Tius kur cha. Misag purø nørø karrab, larrø nørø larrøbichig cha. Ñuinug kan larrø nu misag sötømera kal-lawa, ñuinukkurri misag larrø nørø sötømerabatø kurrab amrrunrun cha. Incha ñuinukkurri amrrub misaamerayugurrimbe reymera kurrønrrun cha. ¹² Incha Abrahamwanba, Isaacwanba tranin pirøwane ñun tranamønrrun cha. Incha ñuinukkurri amrrub misaameran tranamønrrun—chibig kòn. ¹³ Incha Tiusbe nubulugurri ibig kòn, tru nøba waminchib pasrainukkurri.

¹⁴ Inchen Jacobpe kan srug nemøra, ølneb pasrøbig kòn, Tius tru nun wamindinug. Incha trubalabe pi lusha, aceitetøga itølushibig kòn Tiuswan keta tranøb. ¹⁵ Incha Tius tru nun wamindinuube Betel cha wamabig kòn.

Raquel Kwaig

¹⁶ Incha Betelgurri amba, katøgucha Efratasrø pumibe yab paløben, mømibe Raquelbe unøzhigwan ke tammisrtrab kaimabsrua tammisrig kòn. ¹⁷ Inchen ke purø lastimazhig pusrkwai inchib megaben, tru patsø kørøøøøbiibe trenchibig kòn:

—Chi kørig isumøta cha, ñibe katø møg-unøzhig tøgagønrrab kòn— cha.

¹⁸ Inchen nøbe yandø ke kwanrrab inchib ke srabe israb megawa, unøzhigwane Ben-Oni cha wamabig kòn. Inchendø møkai Jacobpe Benjamin

munchi pasrig køn. ¹⁹ Incha Raquelbe øyeeg kwamig nebuig kwaben, Efratamay amrrab ambi maysrø sorig køn, tru Belén. ²⁰ Tru kwabigwan sørimbalabe kan srug nemøra ølneb pasrig køn. Incha tru treeg tamara kusrua pasrig købiibe tru Raquelwan sorig købig kui ashchai pasran møingatig.

²¹ Incha Israelbe tru nø yamigwane ibig ya, Migdal Edargurri mas yab yaisrø nui carpa yawan lasrua kørrømisrøbig køn. ²² Indiibe Israelbe tru pirausrø kørrømisra tsubene, Rubénbe ya, Bilhaba kiain købig køn, tru nui møskawan lincha tsub ishuuba. Inchen Israelbe øyeeg marigwan wammøøbig køn.

Jacobwei Nusrkalo

Israelwei nuskaloøbe pa trattrø y par købig køn.

²³ Leai nusrkaloøbe iilø køn: Jacobwei mayur nusrkai Ruben, Simeón, Levi, Judá, Isacar, Zabulón.

²⁴ Raquelwei nusrkaloøbe: Joséba, Benjaminba.

²⁵ Inchen Raquelwei tru karuig mendig megabig Bilhai nusrkaloøbe iilø køn: Danba, Neftaliba.

²⁶ Inchen Leai tru karuig mendig megabig Zilpai nusrkaloøbe: Gadba, Azerba. Iilø køn tru Jacobwei nusrkaloø Padan Aramsrø kal-lawar.

Isaac Kwaig

²⁷ Incha Jacobpe Isaac nui møskawei yausrømay ibig køn, Mamre taisrømay Kiriát Arba pulusrø, tru Hebrón cha wamiisrømay, Abrahamba, Isaacha tsuig købiisrømay. ²⁸ Isaache tru nø kwab uras pilamera ciento ochenta tøgagig købig køn. ²⁹ Inchen Isaache yandø larrø kølliizhig, larrø yana øsig tsua, yandø nui israbig luchen, nui nusrkaloø Esaúba Jacobpa misra kusra søøben, nui kølli misaameraba isrønrrab tsumisrøbig køn.

36

Esaúweinukkurri Amrrub Misaamera

¹ Iilø køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera, tru Edomwei.

² Esaúbe Canaán ishumburmeraba kasharaig køn. Tru Elon hititai nimbasr tru Adaba katø Aholibamababe Anai nimbasr køben, truiøbe Zibeón heveowei awela kuig køn. ³ Katø Basematwangucha nui srain kønrrai marig køn, truiøbe Ismaelwei nimbasr Nebaiotwei nuchawan

⁴ Esaúbe i uremeran tøgaguig køn: Adababe Elifazwan Basematbabe Reuelwan; ⁵ Aholibamababe Jeúswan køben, Jalánwan køben, Coréwan køben tøgaguig køn. Iilø kuig køn tru Esaú Canaán piraú tsub uras tøgagui ureamera.

⁶ Incha Esaúbe nui sralan køben, nusrkalan køben, nui nimbasrmeran køben katø tru nøba lincha warab misaameran køben pera, tru Jacob nui nuneeba tarømisrtrab katøgan paløsrømay ibig køn. Incha ushameran kerriguba katø Canaán piraú nø chi tøgamisriilane chishtøh srua ibig køn.

⁷ Jacobpa Esaúbabe purø nørrø tøgamisrøøptø, pailøba kanbalatøbe waramgaig købig køn. Inchagucha tru nøm waraig pirøbe ushameran mannamig truburab tranmíg køn. ⁸ Treekkurri Esaú tru Edom taibe Seir piraú tunmeragøba tøgasrø tsunrrab yaig køn.

⁹ Iilø køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera: edomitasmerai møskai tru Seir tunmeragøba tøga pirømerasrø warab misaamera.

¹⁰ Inchen tru nui nusrkalai munchimerabe iilø køn:

Esaúwei srai Adai nusrkai Elifaz køben Esaúwei srai Basematwei nusrkai Reuel købengue.

11 Inchen Elifazwei nusrkaløbe Temán køben, Omar køben, Zefo køben, Gatan køben, Kenaz køben købig køn.

12 Inchen Timná ka linchatø ishug tru Esaúwei nusrkai Elifazwei kan nusrkai tøgaguig køn, tru Amalecwan. Iiløbe kerriguba Esaúwei srai Adai awelumera kuin køn.

13 Inchen Reuelwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Najat køben, Zera køben, Sama køben, Mizá købengue, truiløbe tru Esaúwei srai Basematwei awelumera købig køn.

14 Inchen tru Esaúwei katøgan srai Anai nimbasr tru Sibeónweimbe awela tru Aholibamai nusrkaløbe iilø kuig køn: Jeús køben, Jalán køben, Coré købengue tru Esaúwei nusrkalo.

15 Iilø kuig køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera, nørreelø nøm asha karubelø, tru Esaúwei mayur nusrkai Elifazwei nusrkalo: Temán køben, Omar køben, Zefo køben, Kenaz køben, 16 Coré køben, Gatán køben, Amalec købengue. Iilø kuig køn tru Edom pirau Elifazweinukkurri amrrub misaamera nørreelø nøm asha karubelø, truiløbe kerriguba Adai awelumera.

17 Inchen Esaúwei nusrkai tru Reuelwei nusrkalo yu nørreelø nøm asha karubeløbe iilø kuig køn: Najat køben, Zera køben, Sama køben, Mizá købengue. Iilø kuig køn tru Edom pirau Reuelweinukkurri amrrub misaamera nørreelø nøm asha karubelø truiløbe kerriguba, Esaúwei srawei Basematwei awelumera.

18 Inchen tru Anai nimbasr tru Esaúwei srai Aholibamai nusrkalo nørreelø nøm asha karubeløbe iilø kuig køn: Jeús køben, Jalán køben, Coré købengue.

19 Iilø kuig køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera, katø nune Edomgucha taigwei. Trumørig nømui nørreelø misag sötømera købelan nøm asha karubelø.

20 Inchen tru horeo Seirweinukkurri amrrub misaamera tru pirausrø warabeløbe iilø kuig køn: Lotán køben, Sobal køben, Zibeón køben, Aná køben, 21 Disón køben, Ezer køben, Disán købengue. Iig tru Seirweinukkurri amrrub misaamera, Edom pirau horeosmeran nøm asha karubelø nørreelø købig køn.

22 Inchen Lotánwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Horiba, Hománba. Inchen Timnabe Lotánwei nuchag købig køn.

23 Inchen Sobalwei nusrkaløbe Alván køben, Manajat køben, Ebal køben, Sefó køben, Onam køben kuig køn.

24 Inchen Zibeónwei nusrkaløbe iilø køn: Ayába, Anába. Tru Aná kuig køn, tru misag warab waraimø pirømerasø kuaalab pigammeran wetørrabig nui mōskai Zibeónwei burrumeran ashib uña.

25 Inchen Anábe kan nusrkai Disón taig tøgagig købig køn, katø kan nimbasr Aholibama taikkucha.

26 Inchen Disónwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Hemdán køben, Esbán køben, Itrán køben, Kerán købengue.

27 Inchen Ezerwei nusrkaløbe iilø køn: Bilán køben, Zaván køben, Acán købengue

28 Inchen Disánwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Uzba, Aránba.

29 Inchen horeosmeran nøm asha karubeløbe iilø køn: Lotán køben, Sobal køben, Zibeón køben, Aná køben, 30 Disón køben, Ezer køben, Disán købengue. Truiløbe nøm mōitøgucha nømui nørreelø sötø misaameran nøm ashib karubelø treelø købig køn.

³¹ Israelitasmera rey tøgagømøwatø, tru Edom pirau reymera nebamba karub purrabeløbe iilø kuig køn:

³² Beorwei nusrkai Belabe Edomsrø rey kuig køn, nøbe tru Dinába taig ciudayugurri arrubig.

³³ Inchen Bela kwabene, tru nuimburøbe Zerai nusrkai Jobab karunrrab nebyaig køn, Bosra pirausriig.

³⁴ Inchen Jobab kwabene, tru nuimburøbe Jusán karunrrab nebyaig køn, Temán pirausriig.

³⁵ Inchen Jusán kwabene, tru nuimburøbe Bedadwei nusrkai Hadad karub wanrrab nebyaig køn, triube tru Moab pirau madianitasmeran kanawa kørømarøbig. Tru nø tsuig ciudabe Avit taig kuig køn.

³⁶ Inchen Hadad kwabene, tru nuimburøbe Masreca misag sötømera waraisriig Samla karub wanrrab nebyaig køn.

³⁷ Inchen Samla kwabene, tru nuimburøbe Rejobotsrø Saúl karunrrab nebyaig køn, tru Eufrates pi menda.

³⁸ Inchen Saúl kwabene, tru nuimburøbe Acoborwei nusrkai Baal-Janán karunrrab nebyaig køn.

³⁹ Inchen Acborwei nusrkai Baal-Janán kwabene, tru nuimburøbe nusrkai Hadad karunrrab nebyaig køn, tru nø tsuig ciudabe Pau taig køben. Inchen tru Hadadwei sraimbe Mehitabel taig købig køn, Matredwei nimbasr, Mez-abweimbe awela.

⁴⁰ Iilø køn tru Esaúwei karub pønrrab møguelai munchimera, mu møskalø køben, trumørig truilainukkurri amrrubelø, nøm waraigwan nømui munchitøgatøwei wamiilø: Timná køben, Alvá køben, Jetet køben, ⁴¹ Aholibama køben, Elá køben, Pinón køben, ⁴² Kenaz køben, Temán køben, Mibzar køben, ⁴³ Magdiel køben, Iram købengue. Iilø kuig køn tru Edom pirau nørreelø nøm asha karubelø, nøm chu waraig pirømerayu, nømui pønrrabigu.

Edombe Esaútøwein køn, tru edomitasmerai møskai.

37

Joséwei Piailø

¹ Jacobpe nui møskai kørømisra tsui pirau truyu kørømisra tsuig købig køn, tru Canaán pirau. ² Iibe Jacobwanba nui yaambu misaameranba maig pureb arrigwan waminchibig truig køn:

Josébe pilamera diecisiete tøgag kua, ubishameranba, cabrameranba nui nuneløba ashib tøgagøbig køn, tru møskawei ishumburmera Bilhaimba Zilpaimba truiløbe nusrkalø køben. Incha Josébe tru nuneløbe søl kømøttiig marøbelø køn chib møskawane eshkabig køn.

³ Incha kerrigu maya nusrkalan lataguen kømøtø, tru Israel Jacob taig købiibe Joséwane truba undaguig købig køn, kaguende nø køllimbala tøgagui unø kuimba. Inchagurri pala itø kemig larrø tab tsurøzhig maringarubig køn. ⁴ Inchen nømbe nøm kerriguelan lataguen kømø, Joséwane mas daaraí ashabe, yandø tsalø ashib menda ni kan wamzhikken tammaybe wamømeelø køn.

⁵ Indiibe Josébe kan piji kan piaig tøgagua, nunelan waminchen, trugurrimbe nuneløbe masken tsalø ashibelø køn; ⁶ kaguen nøbe trenchib eshkabig køn:

—Nan piaigwan ñimun eshkanrrab inchar cha, mørtray cha: ⁷ Møimbe nam trausrø warøwa, tirigu lusrømera lusrøb købene, møimbe nai tirigu lusrøbe pasramisrøppe, ke ølgandøzhig pasramisrøptindan cha. Inchen ñimui tirigu

lusrømerabe tru nai tirigu lusrø pøtøgatan pønrramisrøppa, purø tab inchib ke nai tirigu lusrømaygøba utsøbasrøptinchimøh— cha.

⁸ Inchene nuneløbe trencha kusrua løtabelø køn:

—¿Treekkan namui rey misra, namune ke ñi karub tøga pasrønrrab inchib pasrøtirru?— cha. Incha masken ashig kømui inchibelø køn, tru piailan, nø waminchen.

⁹ Incha Josébe katøgan piaig tøgagua nunelan katø treeg eshkabig køn:

—Møimbe katø nan piappe, pørrba, pølba pa trattro y kan kønchabiimeraba nan tab inchib utsøbasrøb piatan— cha.

¹⁰ Incha møskawanba, nunelanba treeg eshkabene, møskaimbe øyeebe chisun waminchab arrugu trenchiptinchibig køn:

—¿Tru ñi øyeege piaig tøgaguitøgabe namune manchirre inchigu? cha. ¿Ñui usrimba, ñui nuneløba, naba, kabe ñun piraugatig utsøbasrtrain kønrrab kø chindah?— cha.

¹¹ Inchen nuneløbe larrø pusrkwai inchibelø køn. Trune møskaimbe øyeege piaibe chiguernab wetøbeñimmøøø chu uragucha isub sulu uñibig køn.

Joséwan Nunelø Yanig

¹² Indiibe yandø treeg purayai wendø Siquémsrø nui nuneløbe møskawei ubishameranba, cabrameranba pu lawa mannrrab amben, ¹³ Israelbe Joséwane trenchibig køn:

—Ñui nuneløbe Siquémsrø ubisha ashib waran cha. Amø cha, trusrømay inrrig— cha.

Inchen Josébe:

—Øø, inrrur— chibig køn.

¹⁴ Inchen Israelbe trenchibig køn:

—Ashchab ya, tru ubishameraba cabrameraba, ñui nuneløba maig warai ashabe, wam srua attrunrrig— cha. Incha Hebrón chaasrøngurri inrrai øøbig køn.

Inchen Josébe ya, Siquémsrø pubig køn. ¹⁵ Indiibe Josébe trusrø pua, truba lab llirab uña, pella pasrøbene, kan møg katabe, payibig køn:

—¿Chi lagu?— cha.

¹⁶ Inchene Josébe:

—Nabe nai nunelan lab uñar cha. Chu ubisha ashib warai ñibe tiusmanda eshkabsrumuguh— chiben, ¹⁷ tru møøbe trenchibig køn:

—Yugurrimbe chab ambubguen indig køn cha. Inchendø: “Dotánsrømay amrrab” taig nabe mørig køn— cha.

Inchen Josébe nunelan lab ya, Dotán tru misag søtømera warainug kømøtø, wambig nøørøsrø wetørrabig køn. ¹⁸ Inchen nømbe yabsrø arri ashabe, nømuimbulu pumøwatø, nømbe kwetchab waminchibelø køn. ¹⁹ Incha kangurri kangurri trenchibelø køn:

—Ñimguen asay cha, tru piainabiibe øsrø arrun cha. ²⁰ Møimbe amrrui chibelø køn, kweecha, kan aljibe laligu kegutchab cha. Incha: “kan namig usha kweecha, main køn chinrrab” cha. Er nui piailøbe maig indashchab— chibelø køn.

²¹ Inchen Ruben iigwan mørape, nømui taskabe chi marmønrrai isua:

—Kweechimugun chibig køn. ²² Ñimbe ani lushmøtø, mu misag warab waraimøng aljibe lalig pasrøbnug kegutsay chibig køn. Inchendø ñimui taskabe chi marmøtay— cha. Rubénbe øyeege chippe, Joséwane katøle wesrawa, møskaweisrø pegutchab isuig køn.

²³ Inchen José nunelaimbulusrø pubene, nømbe Joséwane tru nø pala itøguewa pasraig tab tsurøzhigwane kerrawa, ²⁴nune kemøra, tru pi wesramig trab lalig pasrabigu keguchibelø køn. Inchendø tru trab laliibe chi pigaig pur pasrabig køn.

²⁵ Inchabe yandø nømbe manrrab purramisrøbelø køn. Inchen nøm ashene, Galaadsrøngurri kan sətø ismaelitasmera amrruptinchibelø køn, camellosmerayu niisrar larrø may irrabzheelø, balsamo køben, mirra køben tru Egiptosrømay.

²⁶ Inchen Judábe nui nunelan trenchibig køn:

—Namui nunewan kweechabe, chi mariasamø cha, kweecha tre marigwan søratø tøgaguabe. ²⁷ Trembe ismaelitasmeran yangun chibelø køn. Namui taskabe chi kaig marmønrrab cha, kaguendø nøbe namui yaundøwei namui nuneig køn— cha. Inchen nuneløbe trumay kørromisrøbelø køn.

²⁸ Inchen tru madianitasmera chine penab, yanøb inchibelø amrruben, Joséwei nuneløbe tru aljibe trab lalig pasrabigugurri wesrawa, pib tratrø an pitiswei yanøbelø køn. Øyamay Joséwane Egiptosrømay srua ambig købig køn.

²⁹ Indig yanayu Rubénbe tru aljibe trabsrømay arrubene, mømibe Josébe yandø mugaagøptinchen, nøbe isuptø nui kewa pasraigwan kølsrøptinchibig køn. ³⁰ Incha nunelan trenchinrrab ibig køn:

—Yandø matsinube mugaagøn cha. ¿Nabe mømibe chindamer?— cha.

³¹ Incha nømbe kan cabro unø kweecha, José pala itøguewa unigwane tru aniyu kebisha, ³² tru Joséwei kewaguig tab tsurøzhigwane møskaweimay trana ørøppe, øyeeg cha ørøbelø køn:

—Nambe øyeeg wetørrer cha, ñui nusrkawein kui, ñui nusrkawein kømui muingøtashchab tab ashchig— cha.

³³ Inchen Jacobpe trunun nebua ashippe:

—Nuiwein køn chibig køn. Kan namig usha webarrua kemøra, pitis mara, mainrrun— cha.

³⁴ Incha Jacobpe nui kewa kuigwan kølsra, trøsrkølig kewa, nui unø pinigwan purø yanasrøngatig isub kørromisrig købig køn. ³⁵ Inchen nusrkaløba, nimbasrmeraba isumønrrai maya, maya inchib melaingucha, nøbe trunune mørøg kømui inchibig køn. Incha nusrkawan isub, kishib trenchibig køn:

—Kwabelø israb waraisrø na nøba tsunrrab yamnegatig nai nusrkawane isub tøga kømønrrun— cha.

³⁶ Inchen Egiptosrømbe tru madianitasmerabe tru Josewane Potifarwan yanøbelø køn, tru Faraon lutø tranigwan marøb pasrabig, tru suldaumera reywan chigøben kømønrrai ashib pønrrabelan nø asha karub pasrabigwan.

38

Judaba Tamarba

¹ Tru urassrø Judábe nui nunelan mendamisra, kan Adulamsrø møwei yausrø tsunrrab ibig køn, Hira taigweisrø. ² Incha trusrømbe kan cananeo Súa taigwei nimbasrwan srain kønrrai kabgucha, truigwan nui srain mara, pailø kibelø køn. ³ Inchen tru ishuube kwanrriig kørromisra, truigwei kan nusrkai tøgagua, truigwane Er cha wamig køn. ⁴ Incha katø wendø kwanrriig kørromisra, katøgan nusrkai tøgamisra, truigwane Onán cha wamig køn. ⁵ Incha katø maya yanayu køsrøn katøgan nusrkai tøgamisra, truigwane Sela cha wamig køn. Truibe tru unan tøgagøb urasbe Kezibsrø tsuig kuig køn.

⁶ Indiibe Judábe tru nui mayur nusrkai Erweimbe srai labig kòn, tru Tamar taigwan. ⁷ Inchendø tru Er Judáwei mayur nusrkaimbe Jehováwein kabyu larrø kaig kuig kòn. Inchen Jehovábe nui øsig unigwan kerraptindig kòn.

⁸ Inchene Judábe tru Onánwane trenchibig kòn:

—Ñui nuneg kwabigwei srawan kasharamø kømø, kasharau cha, ñui nuneg kwabig ñigurri ureg tøgag kønrrain— cha.

⁹ Inchen Onánbe tru ureg kal-labeløbe nuin kuentailø kømønrrab kui asha kua, nui nuneg kwabigwei sraimba kib waramisri mørig, kwanrriig kørromismønrrai pirautø, pirautø lushibig kòn, nuneg kwabigweyasig chi ureg kaanrrai. ¹⁰ Inchen Jehóawane treebe chigucha tabig asønamben, truigwangucha øsig kuigwan kerraptindig kòn.

¹¹ Inchen Judábe tru nui yerna Tamarwane trenchibig kòn:

—Ñui møskawei yau kasharamø, ka tsunrrig cha, nai nusrkai Sela kølig misramne. — Inchendø Judabe treeg isubig kòn: ‘Inchippa Selagucha nuneg kwabelø lataitøwei kwanrraitamab.’ Incha treekkurri Tamarbe nui møskawei yausrø tsunrrab ibig kòn.

¹² Indig yandø yana puraiben, tru Súai nimbasr tru Judáwei sraimbe kwabig kòn. Inchen nøbe yandø tru isubig puraiben, Timnat pueblsrømay ibig kòn, tru nui ubisha isig parøbelø waraisrømay. Inchen tru adulamita Hira taig tru nun linchibiibe nune lincha ibig kòn.

¹³ Inchen Tamarbe tru nui sueeru Timnatsrø nui ubishameran isig partrab yan taig wammørabe, ¹⁴ tru piuda kørromisra pala keegwan wesrawa, incha muguinguen ashmønrrai maløwan pinøgasraitøga nøbe pinøgasra, Enaim kebambi yaskabu wamisrøbig kòn, tru Timnatsrømay amrrab ambi mayuhke. Inchen nøbe øyeeg marøppe, tru Selabe yandø kølig kui asha, treeg marig kòn, inchen køben, nune tru Judábe nune tru nusrkaimba kasharanmben.

¹⁵ Inchen Judá truigwan ashabe, nøbe kaig maramig asrwan anwei yanø ishug kuitamab isubig kòn, kaguen nøbe maløwan pinab kasraig waben.

¹⁶ Inchen nøbe tru nui yerna kuitamab isumøtø, may menda waben kemalabe, trenchibig kòn:

—Ñiba kigun— cha. Inchen nøbe:

—Ñiba, naba treeg maramig, na, øn tamibe ¿chi tranrrunrragu?— chibig kòn.

Inchene nøbe trenchibig kòn:

¹⁷ —Nai ubisha søtømerayugurri kan cabro-unøzhig trana øramønrrun— cha.

Inchene nøbe trenchibig kòn:

—Kan chigøsrøn ñuiwan kørromartra cha, ñi tru tranrrab misrigwan na utamnégatig.—

¹⁸ Inchene Judábe trencha payibig kòn:

—¿Chi kørromaramø?— cha.

Inchene nøbe trenchibig kòn:

—Ñui sellon tru ilin tsiwanbañau, tru pøtønain tsig ñui tasku srua pasraigwanba kørromartra— cha.

Inchen Judábe truilan tranabe, tru Tamarba kib waramisra treeg maren, nøbe kwanrriig kørromisrig kòn. ¹⁹ Incha nøbe kurra, truyugurri yabe, tru malø kasraigwane pinøsrúa, tru keg kaig kørromisra kewa unigwan katø kebig kòn.

²⁰ Incha mas wendø tru Judábe tru nui tab linchibig adulamitan tru cabro unan trana ørøbig kòn, tru ishüwan tru nuyelan trana kørromariilan

katøle utønrrai. Inchen nøbe tru ishuwane wetørranrrab kaimaptinchibig køn.

²¹ Inchen nøbe truyu warab misaameran trencha payibig køn:

—¿Peg møgueløba kaig marøb ishug tru Enaim may menda wabiibe chu wah?— cha

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Peg møgueløba kaig marøb ishuuma yube mumaganug køn— cha.

²² Inchen tru møøbe katøle Judá waisrømay yabe, trenchibig køn:

—Nabe truigwane wetørranrrab kaimar cha. Inchagucha truyu warab møgueløbe nane trenchitan cha: “Yube peg møgueløba kaig marøb ishuube mugaaguig køppeh”— cha.

²³ Inchen Judábe trenchibig køn:

—Kerriguba ka tøga kørørrmisrbashshu cha, namun ke chinetø chib indza asiinab pønrramig kømønrraimbe. Inchendø tør kønrrain cha, nabe cabro unane tru ishuwan trana øren, tru ishuwane ñibe wetørramuigwan— cha.

²⁴ Indiibe yandø pøn pøl puraibene, Judáwane trencha eshkaptinchibelø køn:

—Tamar ñui yernabe kaig marøb uña, treeg marøb unigu kwanrriig misrin køn cha, nui asrwan anwei yanøbig lataig misra waikkurrindø.—

Inchene Judábe trenchiptinchibig køn:

—Nune wesrawa, parray— cha.

²⁵ Inchen yandø tru møgueløbe nun patrab wesranrrab amben, nøbe nui sueerune trencha ørøbig køn:

“Nabe kwanrriig misra pasrappe, tru na i srua pasrailan nan tranøbigwei kwanrriig misra pasrar” cha. Inchabe katø trenchibig køn: “I sellon tru ilintsiwanbañau, i tsigwanba, muin kõtashchab ash” cha.

²⁶ Inchene Judábe nuin kui ashabe, trenchibig køn:

—Nøbe sølgandø tabigwan maren, nagen kalø marøbrain køn cha, nai nusrkai Selaba nabe nun kasharanmub.— Incha nøbe tru ishuuba katøløbe kimuig købig køn.

²⁷ Indiibe yandø Tamarwan unø tøgamisramig puben, mømibe parchig tøgagig købrain kui wetøbeñibig køn. ²⁸ Inchen tru yandø kal-lanrrab inchen tru parcheeløyu kane tasiizhiimerrig kal-laptinchen, patsø kørørrøbiibe unai tasiizhigu pigø tsizhig lichiptinchibig køn trenchib: ‘Iimerrig webarrig køn’ chib. ²⁹ Inchen unøbe tasiizhigwan katø kesruben, kanzhiimerrig kal-laptinchibig køn. Inchen tru patsø kørørrøbiibe trenchibig køn: ‘¡Mandø incharre puraarruh!’ cha. Inchagurri unane Fares cha wamig køn.

³⁰ Inchen trugurrimbe tru nui nuneg tru tasiizhigu pigø tsi litsig kal-labig køn. Incha truigwane Zera cha wamig køn.

39

Joséba Potifarwei Sraimba

¹ Joséwane Egiptosrømay srúa amben, kan egipcio Potifar taig ismaelitas-meran Joséwane penabig køn, trusrømay truילו srúa amrruin køben. Inchen Potifarbe tru Faraon lutø tranigwan marøb pasrabig nuig, tru suldaumera reywan chigøben kømønrrai ashib pønrrabelan nø asha karub pasrabig køn.

² Jehovábe Joséwane tarømismø nøba pasrøben, chi mariiøtøgucha tabiitø, tabiitø pub iben, nøbe tru egipcio tru nun penabigwei yau wabig køn.

³ Incha tru nun karub pera pasrabiibe Jehová Joséwane chi mariiøyutøgucha merraptø webinrrai mari ashibig køn. ⁴ Øyamay tru Potifarbe Joséwane chi isumgaig larrø tabikkui asha, Putifar nø chi palai waben

trunun ashib pasrønrraimba, katø nui yau chigurrimbunø tøgaguilan nø ashib pasrønrraimba treeg kørromara pasra, nø chigurrimbunø tøgaguilan kerriguba nø asha martrai kørromarøbig køn. ⁵ Inchen yawanba nø chigurrimbunø tøgaguilanba Joséwan ashchai pasrikkurrimbunø, Jehovábe tru egipcione Joségurri mayanguen tab inchen, Jehováwei maya nuguen tabiitø nebunrrai indiibe tru egipcio kerrigu chi tøgaguimbala pasrabig køn, yau lata, wambigwansrø chi købigu lata. ⁶ Inchagurri Potifarbe kerriguba Joséwei tasku ashchaim pasra, nune chi isumig chigaabig køn. Isumig køppe, nø mab mutsamigwan trunundøh isumig købig køn.

Inchen Josébe larrø tab asr tøgag trurrigu larrø tab møg købig køn. ⁷ Indiibe kan maya yanayu kòsrøn, tru nun pena karub tøgagøbig tru Potifarwei sraimbe Joséwane chull ashib menda, trenchibig køn:

—Naba waramisrkun— cha.

⁸ Inchen nøbe treegwane marmøtø, tru nun karub tøgagøbigwei srawane trenchibig køn:

—Pøs, nai karubiibe yu yau chi købigwane nababe chi isumikkaig pasrøwa, treekkurri chi købigwan kerriguba nai tasku ashchai pønsraig køn cha. ⁹ I yaube natøwei mas nuig kur cha, chiwanguen ashmønrrai nane meriibe chigaagøn cha, ñundøh na chi asamig kòmønrrai nøørø køn taig køn cha, kaguende ñibe nui srain kuimba. ¿Nabe nune øyeeg kaig marøb mandø pasramø cha, Tiuswan purø trømbøig marøb?—

¹⁰ Inchen ishuube kwalømmørig, kwalømmørig Joséwane ‘naba waramisrkun’ chib, nuimbulu lincha wanrai inchi maya, maya treendingucha, Josébe treegwane kandø, kandø ka chib, webib, webig ibig køn.

¹¹ Indiibe José kan kwaløm yau nui chi maramigwan martrab kebibenba, truyube mugucha kaaben, ¹² ishuube nui kewa pasraigu kemørøppa trenchiptinchibig køn:

—Naba waramisrkun— cha.

Inchene Josébe tru nui kewa pasraigwane nui tasku srua pasrønrraindø yaugurri weluløppa iptinchibig køn.

¹³ Inchen Josébe tru nui kewa pasraigwane nui tasku kørromisrtraindø welula yai ashippe, ¹⁴ yau tru karuig mendig melabelan wamabe, trenchibig køn:

—Au, ñimguen asay cha, tru nai keg kan hebreo pera arriibe namune ke kan chigucha kømeeleø kui lataig mara kørromartrab ka treetø arrin køn cha. Nainug kebarrua, nan kemørtrab inndan cha. Inchen nabe truba truba mur trashiben, ¹⁵ na truba mur trasai ashippe, nui kewaguigwan naimbulu tsumnetø, luløptindan— cha.

¹⁶ Incha tru ishuube tru José kewaguigwane nui keg yau pumnegatig trarra wawa, ¹⁷ kewangucha treetøweih chib eshkabig køn:

—Tru hebreo ñi karub tøgagømig pera arriibe nane kan larrø kaig kui lataig kemøra ka kaig martraptø arrin køn chib. ¹⁸ Inchen nabe truba mur trashiben, nui kewaguigwan naimbulu tsumnetø weluløptindan— cha.

¹⁹ Tru “ñi karub tøgagømig peniibe nan øyeeg martan” chib, sraimbe Potifarwan øyeeg chib eshkaben, nøbe truba trømbøig namabig køn. ²⁰ Inchen tru Joséwan penabiibe reyweimburab kalø marøbelan kemøra keeriilø purramug, Joséwan truyu keera wannøbig køn.

Inchendø Tru Kailan Keeri Yaugucha

²¹ Jehovábe Joséba pasrøwa, nui lastima asigwane kenamarøbig kenamara, tru keerin pønrrabelan ashib pasrabikken nune chi isumgaig larrø tabikkui

ashchai, Jehovahé treeg marøbig kòn. ²² Inchen tru keeri pønrrabelan nò karubiibe, tru mayeelø keeriilø pønrrabelan José nò ashchai pasren, katø truyu chi asha maramelane kerriguba José nò asha marøbig kòn. ²³ Inchen tru keerin pønrrabelan nò karubiibe chi isua asamikken palømíig kòn, José nò asha marøb pasraigwane. Kaguende Jehovahé Joséba pasrøwa, nò chi mariilane merraptø, merraptø webinrrai marøbig kòn.

40

Piailøbe Øyeeg Chib Køn Cha José Tørmarøb

¹ Indig øyeeg chab purayaig yandø yana køben, reywan mutchai srørrøb pasrabiiba, reywei pirri marøbiiba, nømui karubig Egipcio reywane namishibelø kòn. ² Inchen Faraónbe tru i pagatø nørreelan nò lutø tranigwan marøb pønrrabelan namabig kòn, tru vino srørrøb pønrrabelan nò asha karubigwanba, tru pirri marøbelan nò asha karubigwanba. ³ Incha tru suldaamera reywan chigøben kømønrrai ashib pønrrabelan nò asha karubigwei yau nømune keera purrønnoøbig kòn, tru Joséwan keera wanninuutøwei.

⁴ Inchen Faraónwan chigøben kømønrrai ashib suldaumerai nò karubiibe tru pagatø nørreelan keerilane José nò asha purugub pasrøbig kòn.

Inchen truiløbe kan maya yanagøsrøn truyu keeriilø purrøwabe, ⁵ tru pailø nørreelø tru lutø tranigwan marøb, katø tru reywan vino srørrøb pasrabiiba, tru pirri mara srørrøbiiba tru keerin purrabeløbe kan yem nøm kan kan piag tøgagøbelø kòn, tru piailøbe møitøgucha peg, peg eshkabig.

⁶ Inchen Josébe løtsø nømum ashchab ibene, nømbe truba truba isuilø purraptinchen, ⁷ nøbe trencha payibig kòn:

—¿Ñimbe mømimbe chindimbarre ke peg misriilø purrøgue?— cha.

⁸ Inchene nømbe trenchibelø kòn:

—Nambe pailøba piailø tøgagøbendø, muguen kan øyeeg køn cha eshkanrrabiibe mugaagøn— cha.

Inchene Josébe trenchibig kòn:

—¿Piailan ‘øyeeg køn’ chinrrabiibe Tius nò kømuitarru? cha. Er eshkarra pøs— chibig kòn.

⁹ Inchen copamerayu srørrøbelan nò asha karubiibe trenchib eshkabig kòn:

—Mømimbe nane piappe, kan uvas tusr naim pinrrøgue pasrabiibe, ¹⁰ sramera pøn kwaliimera tøgag pasraptindan cha. ¹¹ Incha truiibe ishiizheelø wegucha, uzheelø niga tru lusrømerayube uvasmera srønna cha. Inchen nabe Faráonwei copan nai tasku muta, tru uvasmerane tru copayu sunna, trugurrimbe natøwei Faraónwei tasku tranøb pían— cha. ¹² Inchene Josébe trenchibig kòn:

—Tru pøngatø sramerabe pøn kwaløm køben, ¹³ pøn kwalømyube Faráonbe ñi chi kalø marigwan ulø paymøtø, katøle ñune ñui lutøyutøwei pasren, ñibe Faraónwan katøle vinon srøttrabguen cha, maramigwan maig marøbig købig kuig treetøwei. ¹⁴ Inchen ñun treeg tab kørromarene, trube, nan isurrunrrig chibig kòn. Tiusmanda nan lastima tøgagua, Faraónwan waminchunrrig cha, nan yugurri wesnrrai. ¹⁵ Kaguende nane hebreosmerai pirausrøngurri nane namiimay merrarra, srua amrruig køn cha. Nabe yu Egipto pirau chigøben kalø mara kømur cha, na yu merrarrawa keerig wamig.—

¹⁶ Inchen tru pirri marøbelan asha karub pasrabiibe tru piagwan ke chi isumgaig tabig øya kønrrun chib eshkain kui ashabe, trenchibig kòn:

—Naimburappe nane treeg piatan cha: Nai turbalabe pøngatø tasin-ureemera chi pirrimera køben tøgar pønrrøbashib. ¹⁷ Inchen ke pala srabesrø pasrab tasinyube, Faraónweyasig chine larrø may pirrimera sulu tøgaig pasrøbendø, illimera tru nai turbala tasin pasrabiguigwan mabashib.—

¹⁸ Inchene Josébe trenchiptinchibig køn:

—Iibe øyeeg cha eshkabig køn cha: Pøngatø tasin ureemerabe pøn kwaløm køn cha. ¹⁹ Inchen pøn kwalømyube Faraónbe ñui turwan paringarua, kan tusryu mesringaruben, ñui asrwane illimera amrrua, ñune manrrun— cha.

²⁰ Indiiibe pøn kwalømyu Faraónbe nui tru kal-lain kwalømgurri mam pila nemisrigwan trunun isunrrab marøbig køn. Incha nø lutø tranigwan marøb pønrrabelayasig truba truba kasrag waramig mara, truilai merrab tru copasyu vino srørrøb pønrrabelan nø karub pasrabigwanba, tru pirri marøbelan nø karub pasrabigwanba tru keera purrønminukkurri wesranganarubig køn.

²¹ Inchen tru copayu srørrøb pønrrabelan asha karub pasrabigwane katøle nui lutøwan tøga pasrønrrai tranen, nøbe srøsrø maig marøbig kuig katø treetøwei copan Faraónwan mutchai yuuløb pasrabig køn. ²² Inchen tru pirri marøbelan asha karub pasrabigwane José maig purainrrun taimbala naashigu tsibasra mesrøngaruig køn.

²³ Inchen køben, tru copayu srørrøb pønrrabelan ashibiibe Joséwane isumø, kerrigu pesannaptindig køn.

41

Faraónwan Maig Piaigwan José Tørmarøb Eshkab

¹ Indig yandø katøle srørrøb pønrrønrrai pønsrai pa ila puraiben, Faraónbe kan piaig tøgagøbig køn: Nune Nilo nu pi menda papsrøbashib. ² Møimbe tru piugurrimbe trattø y parba larrø tabelø, tsal waaramera werruptincha, junco utuwan pu mab mendabelø køn. ³ Inchen møimbe katø tru wendaube trattø y par treetøwei waaramera larrø trømbøilø, kalargøleelø piugurri werruabe, Nilo pi menda tru srøsrø werrub waarameraim pulu pønrramisrøptincha, ⁴ tru larrø trømbøilø, kalar waaramerabe katø tru trattø y par larrø tab waaramera tsalelane mabashibgue. Inchen tru treeg piab tsuppa, Faraónbe kasraptindinabig køn.

⁵ Incha nøbe katø kibene, katøgan piaig mørøbig køn: Møimbe tirigu turmera larrø tabelø, larrø may nigar, kan tsutsiizhigutø trattø y par weguchar, treeg nørørailø pønrrøbashibgue. ⁶ Inchen tru wendaube tru tsutsigutøwei katøgan trattø y par weguchibelø køn, larrø pøndøzhig, tru kurag isig arrubig tustam itsiilø. ⁷ Inchen tru trattø y par larrø pøndøzheeløbe tru trattø y par larrø may nigazheelø, larrø tabelan piñiptinchibelø køn. Inchen Faraónbe kia kasraptindinaben, nøbe piabrre tsubrain kui wetøbefiibig køn.

⁸ Inchen nøbe løtsø kia kasrappe, larrø isuig kia kurra, tru Egiptosø mayeelø magia kusrebelø mu mana mariimigwan marøbelanba, larrø kusrebelanba amrrunrrai wamabe nui piagwan eshkabig køn. Inchendø truiløbe tru piaigwane ni møikken ‘øyeeg køn’ cha Faraonwane eshkanrrab kaimabelø køn.

⁹ Inchen tru copayu vino srørrøb pønrrabelan nø karub pasrabiibe Faraonwane trenchibig køn:

—Møimbe si, na chigøsrøn eshkamig tøgaguigwan eshakamubrain kuin isuptinndan cha. ¹⁰ Pøs yanaguen køn cha nam ñui karui melabelan ñi namun nama, nanba tru pirri marøbelan ashib karub pasrabigwanba, tru

suldaumeran nõ karub ashibigwei yau, nõ ashib tøgaguilø purrønrrai namune keeringaruig købig køn cha. ¹¹ Indiibe wendø kan piaig tøgaguig køn cha, truigwanba nanba tru yemdøwei. Inchen tru piaibe kane peg peg eshkabig kuig køn cha. ¹² Inchen truyube kan hebreo matsinan merrarawa keerig namba waig købig køn cha, tru suldaumeran nõ karub tōga pasrabigwei karuig megabig. Inchen nambe namui piailan nun eshkabene, nõbe namui piailan øyeeg kønrrabig køn cha eshkabig køn mō piatōgucha maig kønrrabigwan. ¹³ Incha nõ maig kønrrun cha eshkaig købiibe trubalawei purayaig købig køn cha: nabe nai lutøyu katøle puinabene, kanune naashigu tsibasra mesraig kuig køn— cha.

¹⁴ Inchen Faraõnbe Josewan attrai wamønrrab øren, tru urastø Josèwane kalø marøbelan merrarawa keeriinukkurri wesraben, Josèbe milisigwan mullib, kewaguilan yunømarøb, Faraónweimay arrubig køn. ¹⁵ Incha Faraõnbe Josèwane trenchibig køn:

—Nabe kan piaig tøgagøbendø, ‘øyeeg køn’ cha kelarrab eshkanrrabiibe muguen kaagøn cha. Inchendø nabe wammørar cha, fiibe piaigwan wamindi mōrabe, ‘øyeeg kønrrab’ køn cha eshkabig kuin kui.—

¹⁶ Inchene Josèbe Faraónwane trenchibig køn:

—Tru treeg maramibe nainug pasrømøn cha. Faraón chi isumø pishindø tab wanrrai wam tranøb løtønrrabiibe Tius nõ køn cha.—

¹⁷ Inchen Faraõnbe Josèwane trenchibig køn:

—Nan piappe, nabe Nilo nu pi menda pasrøbene, ¹⁸ tru piugurrimbe waaramera trattro y par larrø tabelø, tsalelø werruptincha, tru juncos utu pu mab køben, ¹⁹ mōimbe katø tru wendaube trattro y par treetøwei waaramera larrø trømbøgøleelø, ke tsutsiiba, kalusbateelø, ¡katø! itapteelø piugurri werrubelø køn cha. Kan managuen Egipto pirau nabe øyeeg kalargølig trømbøgøleeløbe ashmuig køn cha. ²⁰ Inchen tru waaramera larrø trømbøgøleelø kalargøleeløbe tru srøtø trattro y par tsal waaramera pønrrabelan maptinchibelø køn cha. ²¹ Inchendø truilan mappe, mabendø, kan chigucha mamøwa lataitøweih pønrrabelø køn cha. Kaguende maig købeløbe treeg trømbøig kalargøleetøweih pønrrabelø køn. Inchen nabe kasraptindinabig køn cha.

²² Inchen nan katø piappe: Mōimbe tirigu turmera larrø tabelø, larrø may nigar, kan tsutsiizhigutø trattro y par weguchar, treeg nõrrøwar pønrrøbashiib piabig køn cha. ²³ Inchen tru wendaube tru tsutsigutøwei katøgan trattro y par weguchibelø køn, larrø pøndøzhig, tru kurag isig arrubig tustam itsiilø. ²⁴ Inchen tru larrø pøndø tirigube tru larrø tab tirigu turmeran kebinab, kebinab piñbashiib piabig køn cha. Inchen nabe tru magia kusrebelø mu mana mariimigwan marøbelan payen, muguen truiløbe tru piaibe øyeeg chibig køn chabe eshkamøtan— chibig køn.

²⁵ Inchen Josèbe Faraónwane trenchibig køn:

—Faraõnwei tru pagatø piailøbe parba trunundøwei eshkabig køn cha. Tiusbe nõ maig martrab pasraigwan tru piabyu kenamarin køn cha. ²⁶ Tru truba tab waaramera trattro y par, katø tru larrø tab tirigu turmera tru trattro y parbabe pilamera trattro y parwan eshkan cha. Tru piaibe trutøwei kandø eshkabig køn cha. ²⁷ Inchen tru waaramera larrø trømbøgøleelø kalargøleelø tru tab waaramerai wendau nerrubeløba, katø tru tirigu turmera larrø pøndøzhig tru kurag isig arrubig tustam itsiiløba, truiløbe pilamera trattro y par køn cha. Inchendø truiibe pilamera trattro y par larrø trømbøig parø attrabigwan eshkabig køn cha.

28 Nabe ñi Faraónwan øyeeg eshkar cha, Tiusbe nø maig maramigwan ñune kenamarøb pasran cha. 29 Pilamera trattrø y par Egipto pirau muba kuimburab mamig purø misrøb pilamera kønrrab køn cha. 30 Inchen katø tru wendaube pilamera trattrø y par purø trømbøig parø attrabig køn cha, truba truba mamiimera misrig købelanguen chi misrmuig kui lataig pesannawa kømgue, kaguende tru parø arrubiibe tru Egipto pirowane purø lastimaig mara kørømartrun cha. 31 Inchawei parø purø trømbøig arruptø, tru merrabwan truba truba mamiimera misrig købeløbe ni kan kenaguen kønrraamøn cha, purø trømbøig køptø. 32 Pøs, ñi Faraónbe pamay treetø, treetø piaig mørig køn cha, kaguen Tiusbe iigwan ñi asha kønrrai ¡katø! martrab pasran cha, trurriigu chi srarrømøtø.

33 Incha treekkurri ñi Faraónbe kan larrø kusreb møg, chigui asha tab marøb møg lanrrain cha, Egipto pirau kerrigu chi maramigwan nø karub ashib tøga pasramisrtrai.

34 Incha nabe trendamønrrun cha, ñi faraónbe Egipto muba kuimburab tru ellmarig tulisailan ashib amrrabelø wesrawa pønsrø cha, Egipto pirau ellmarig tulisailan cien cargasyu veintene eseganraingue tru trattrøba parba truba truba misrøb pilamerawan.

35 Tru mamig misrøbig larrø tab pilamera amrruben, tru Faraón maig chiben trumay tru ellmarig misrigwan ashibeløbe mamigwan kanbalatø tulisha, ciudadmørig esegamig kønrrun, misaamerayasig mamig kønrrai.

36 Inchawei tru i esegawa pønsrai mamiimerabe, tru Egipto pirau pilamera trattrø y par larrø trømbøig parø arrubigu purugunrrun cha, trumay misaamera parøgwab kwamønrrain— cha.

José Egipto Pirau Kubenadur

37 Inchen tru øyeebe Faraónwanba tru nø karuigwan marøbelanbabe truba tabig mørøraben, 38 Faraónbe tru nui karuilane trenchibig køn:

—¿Tiuswei espíritu nuinug arrua pasrainabig, katøgan øyeeg møg wetørranrrautah?— cha.

39 Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Ñi lataig kusrebig chigui asha tab martrabiibe mugucha katøgane kaagøn cha. Kaguende Tiusbe ñune kerrigu iigwan nebua asingaruin køn cha. 40 Ñi kønrrabig køn cha, nai purø tab yau na mubøraptø nebua karub tøgaguigwan ashib karub wanrabiibe, nai maya misaamerabe ñi maig chiben møramig kønrrun cha; ñuimbalabe natøh mas nuig kømønrrun cha, kaguende nabe rey kuikkurri.—

41 Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Nabe ñune Egipto pirau kerriguba ñi asha karub wanrrai neera wannar cha, naimburø ashib wanrrai.—

42 Incha Faraónbe surtigas sellobañauigwan nui taskugurri wesrawa, Joséwan pasrøbig køn. Incha trugurrimbe keilø linotøga marig purø tabig kenanøb, katø kan oro naashigu iløsrøb inchibig køn. 43 Incha trugurrimbe tru Faraónwei wendau katøgan tru ashib karub wabig unin karryu Joséwane nebingarua misagwan øyah chib trashinrrai karubig køn: “¡Tømbønsray! ¡Tømbønsray!” chib. Øyamay Josébe Egipto pirau kerriguwan nø karub wanrrab nebyaig køn.

44 Incha Faraónbe Josewane trenchibig køn:

—Nabe Faraón kur cha. Inchendø kerriguba Egipto piraube chi maramigwan ñi treeg martrig chimuingatiibe, mugucha kønønrraamøn—

cha. ⁴⁵ Incha Faraónbe Joséwane munchin yunømara Zafenat Panea cha wamababig køn. Incha Asenatwan nui srain kønrrai tranøbig køn, truiibe On ciudasrø sacerdote lataig Potifera taigwei nimbasrwan. Øyamay Josébe Egipto pirøwan ashchab pasramisrig køn.

⁴⁶ Josébe pilamera treinta tøgagig købig køn, Egipto rey Faraónwei merrab pera ambub uras. Incha Josebe rey Faraonwei merrabgurri webya, tru Egipto pirau pirø muba kuimburab ashib llirabig køn. ⁴⁷ Tru trattrø y par misrøb pilamerawane pirøbe truba truba misren, ⁴⁸ tru trattrø y pa pilamerawan Egipto pirau truba truba misriilan Josébe tulisingarua, ciudaderasrø kan mayangøsrøn esegawa pønstrøbig køn, tru ciudadmørig tru pøtøgatanwan tirigu trameran tulisailan truyu truyu esegab. ⁴⁹ Josébe tirigumera nørø køptø kan maryu pisrum lataig nørø tulishibig køn. Tirigu purø nørø køptø yandø mayan køn tamgaig køben, ka kørømarøbig køn, nørø køptø øyan køn chib eshkab tøgagømgagig kuikkurri.

⁵⁰ Tru parø attrab pila ke srøsrø pila pølbasmøwatø Josébe nui srai Asenat, tru Onsrø sacerdote Potiferai nimbasrba, pagatø ureezheelø tøgaguig køn.

⁵¹ Incha mayur nusrkawane Manasés munchi pasrig køn, kaguende nøbe trenchibig køn: “Nai møskawei yangurri webya iben, chine chine nebuinab unig købigwan Tiusbe trunun isubguengaig pishindø unamig kønrrai martan” cha. ⁵² Incha tru wendau katøgan unane Efrain munchi pasrig køn; kaguendø i munchibe: “Na yeeg isuig tsumi pirausrø Tiusbe nane ureg tøgagønrrai marig køn” chibikkurri.

⁵³ Inchen tru Egipto pirau mamig larrø misrøb pilamera trattrø y par chab puraiiben, ⁵⁴ José maig eshkaimbala tru purø trømbøig parø attrabig tru trattrø y pa pilamerabe yandø kebibig køn. Inchen chu pirausrøndøgucha parø arrub mendøben, trune Egipto piraube muba kuimburab mamig købig køn. ⁵⁵ Inchen Egipto pirau kerrigu misaabe parø arrub mendi mørabe, misaamerabe Faraónwan mamig kaatan cha, miab mendaptinchen, Faraónbe maya egipciosmeran trenchibig køn:

—Joséweimay amba, nø maig taigwan maray— cha.

⁵⁶ Inchen parøbe tru pirau muba kuimburab puim pasrøben, Josébe tirigu esegaig pønrrabelømørig kura, egipciosmeran yanøbig køn. Kaguende mamig kaagøb arrubiibe chu pirausrøndøgucha, masken, maskenig trømbøig misrøb arruben. ⁵⁷ Inchen chu pirausrø misaameratøgucha Joséwan tirigu penønrrab amrrubelø køn, kaguen tru parø arrubiibe yandø munaørøba arrub pasrøben.

42

Joséwei Nunelø Egiptosrø Mamig Lanrrab Ambub

¹ Inchen Jacobpe Egiptosrømbe mamiimera køn tai wammørabe, nui nusrkalane trenchibig køn:

—Mailø køh cha, kangurri kangurri asiyab purrønrrappe. ² Egiptosrømbe mamig køn tai wammørar cha. Trusrømay kørøraamba, namuyasig mamig penay cha, kwamø, øsig waramig kønrraimbe.—

³ Inchen tru Joséwei nunelø tru pa trattrøeløbe Egiptosrø mamig penønrrab kørøraambelø køn. ⁴ Inchendø Jacobpe tru Joséwei nuneg Benjaminwane ørmíig køn, tru nui nuneløba: “Inchippa mayu chigøbendø nebugun” cha. ⁵ Inchen Israelwei nusrkaløbe mamig penønrrab ambubelø køn, tru katøganelø penønrrab ambubeløba, kaguende Canaán piraube parø purø trømbøig pasrøben.

⁶ Inchen Josébe tru pirau nõ ashib karubig købig køn, katø chu pirausreelan køben maya misaameran tirigu yanøbig. Inchen Joséwei nunelø trusrø puabe, nõmui kappalømeran pirausrøngatig kebachib utsøbasrøbelø køn. ⁷ Inchen Josébe tru urastø nõmune nui nunelø kui mõi mõi nebua ashibig køn. Inchendøgucha ashmíig misrøppa, nõmune purø tsag waminchib trencha payibig køn:

—¿Ñimbe chugurri amrrugue?— cha.

Inchen nõmbe:

—Canaán pirausrøngurri tirigu penønrrab amrruer— chibelø køn.

⁸ Inchen Josébe nui nunelø kui ashen, nõmgurrimbe ashmeelø køn. ⁹ Inchen Josébe nun tru nõmuimburab piaig købigwan isuptinchibig køn. Inchabe trenchibig køn:

—Ñimbe i pirau kwayanrrab mubørab mas may kegørramdiig køtashib ka larønrraptørre amrrun— cha.

¹⁰ Inchen nõmbe trenchibelø køn:

—Ñi, namui karubig, chi treeg kømøn cha, nam ñui karuig melabeløbe tirigu penønrrab amrruig køn cha. ¹¹ Nambe mayeeløba kan mõskaweindø nusrkalø ker cha, nambe chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera, nam ñi karuig melabeløbe maisrøn køtashib kalø martrab larab amøñimø misaamera ker— cha.

¹² Inchene Josébe trenchibig køn:

—Kah cha, ñimbe i pirau kwayanrrab mubørab mas may kegørramdiig køtashib trunun ashchaptøwei amrruin køn— cha.

¹³ Inchen nõmbe trenchibelø køn:

—Nam ñi maig chiben pønrrabelø pa trattø y par købelø kuig køn cha, nambe søteeløba kan mõskaweindø nusrkalø Canaán pirau tsubigwei. Inchen mas unøbe namui mõskaimba kørømisren, kane yandø pinig mugaagøn— cha.

¹⁴ Inchen Josébe katøle trenchibig køn:

—Na maig taig ñimbe maisrøn køtashchab nilø ka larønrraptørre amrrun cha. ¹⁵ Incha isa kømø, ñimui wamindig cierto kuitashchab Faraønwei merrab, ¡katø! nabe øyeeg maramønrrun cha, trendamønrrun chibig køn, ñimui wendø nuneg-unan yumay pera amrrumingatiibe ñimbe yugurrimbe webamrraamøn cha. ¹⁶ Ñim mõigwan køben øray chibig køn, tru ñimui wendø nunewan pera attrai. Inchen katøganelane keera purrønñiilø purrønrrain cha, trumaybe asamdiig kønrrun cha ñim sølwan waminchibelø kuin kui.

Inchen ka isatø indin kuisruandøbe, ñimbe maisrøngøtashchab ka larønrraptørre amrruar køn cha, nabe Faraønwei munchiyu trendamønrrun— cha. ¹⁷ Incha tru nõm pa trattreelane Josébe pøn kwaløm ørøba keerig purrønrrai marøbig køn.

¹⁸ Inchabe pøn kwaløm puraibene, trenchibig køn:

—Nabe Tiuswane larrø kørriibala pasrabig kur cha. Øyamay maray chibig køn, ñim øsig webamrrappe: ¹⁹ Ñim isa kømø, chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera kuabe, mõikkøben ñimui kan nunewan keera awannig kørømisra wanrrain cha. Inchen kaneløbe ñim ñimui yau misaameran parø purørmønrrab mamiimera srua ambay cha. ²⁰ Incha ñimui wendø nuneg-unan pera amrrunrrigay cha. Trumaybe isa kømø ñimbe sølwan waminchibelø kui asha, ñimbe kwamig kømønrrun— cha.

Inchen nõmbe treegwan martrab kørømisrøbelø køn.

²¹ Inchabe kangurri kangurri trenchibelø køn:

—Isa kômø, nambe namui nuneweimburab larrø trømbøig kalø marig køn cha. Pøs øyeekcatiibe marmørrunrigay chib nø namun truba truba trenchib megaben, nambe trendaigwane ni mørøkkuinguen kømuint pønrraig købig køn cha, yeeg lastima isui indi ashatøgucha. Truburø mømibe øyeeg isuin pønrramig namuimbala itøarrin pønrrer— cha.

²² Inchene Rubénbe trenchibig køn:

—Unane chi kaig marmøtøy chiben, ñimwei nan mørmuig køn cha. Møimbeguende namune nui animbe ulø payinab pønrramig kønrrab køn— cha. ²³ Inchen Josébe nø wamindi wamwan nui nunelan katøburø lliska waminchabig katøgan pera pasrabig køn. Inchagurri nuneløbe nøm chi chib pønrrailane Josébe mørøb pasraitamappe isumeelø køn.

²⁴ Inchen Jøsebe nømuint pulugurri tarømisra ya, truba kishababe, trugurri katøle nømuint may arrua, nømiba wamincha, Simeónwane nøøøø mara, nøm ashib pønrramne lusringarubig køn.

²⁵ Incha trugurrimbe Josébe nømuint kustalmerayu tirigu netsøganingarua, katøle tru nømuint tiriguburø pagarai anmerane kanun, kanun tru nømuint tirigu kustalyu pusringarub, katø mayuwei ishin tamara traningarub inchibig køn. Inchen treeg marig køn. ²⁶ Inchen nømbe nømuint tirigumeran burrumerayu niisra tryugurri ambubelø køn.

²⁷ Incha nømbe tru kørømisra kiamsrø puabe, møikkøsrøn nui burrun tirigu manrrab kustalwan pichene, mømibe nui anbe kustalrrigu ka wai ashiptinchibig køn. ²⁸ Inchen nøbe nui nunelan trenchibig køn:

—Nai anwane nane katøle pusrin kømøh cha. Yu nai kustalyu ka purran— cha.

Inchene nømbe larrø kørø kwarilø, nømuint manrrøbe ke webøsrab lata inchen, kangurri, kangurri trendiyabelø køn:

—¿Namun øyeeg nebuinab pønrramig kønrrai kabe Tius treeg mara chin-derah?— cha.

²⁹ Inchen nømbe Canaán pirausrø møkai Jacob waisrø chab puabe, nømuint kerrigu chi purayaigwan eshka trenchibelø køn:

³⁰ —Tru pirausrø karub wab møøbe namune purø tsag wamincha, nui pirøwan maig køtashib namune larab amrruig treeg kemesrøtan cha.

³¹ Inchen: “Nambe chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera, managuen maig køtashib larab amøñimeelø ker cha, nambe trender cha. ³² Incha katø nambe nune trenchibelø ker cha: “Nambe pa trattø y pa nunelø, katø søteeløba kan møkaweindø nusrkalø, kane yandø pinig mugaaben, srabeibe ñiba Canaánsrø kørømisran” cha.

³³ Inchene tru pirausrø karub wab møøbe namune trenchitan cha: “Nabe ñimune øyamay marigu asamønrrun cha, ñim chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera kuitashchab ashchab, møigwan køben, ñimuint nunewan yu naba kørømaray cha, kaneløbe nømuint yauelan parø purammønrrai tirigu niisra amrrai. ³⁴ Inchendø katø amrruppe, wendø nunewan pera amrrunrigay chitan cha. Trumaybe ñim isa kømø chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera, ka maig køtashchab ashib ka larønrraptø amrrumuint kui asamønrrun cha. Trugurrimbe ñui katøgan nunewan elachen, ñimbe i pirau mu chi taimíig yanøb, penab amønanimig kønrrun” chitan— cha.

³⁵ Inchen tru Joséwe nunelø tru kustalmeran kwarøb mendøbene, nømuint kustalmørig kan talegu-unøzhigu nømuint tru tiriguburø pagarai anbe ka purraptinchen, nøm lata, nui møkai lata tru an pusri talegu-unøzhigwan kura ashabe, purø kørig isubelø køn.

³⁶ Inchene møkai Jacobpe nømuint trenchibig køn:

—Ñimbe nane yandø chi nusrkaløgaig kørromarøb amrrutan cha. Josébe yandø pinig mugaaben, Simeóngucha mugaaben, mømimbe Benjaminwan pera amrrab indan cha. Iibe kerriguba naimbalatø pureb attan— cha.

³⁷ Inchen Rubénbe møskawan trenchibig køn:

—Benjaminwane na ashchur cha. Na Benjaminwan ñuimay katøle pera pumubene, nai pagatø nusrkalan kwetchig— cha.

³⁸ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Nai nusrkaimbe ñimba inrraamøn cha. José nuneebe yandø kwaig mugaaben, mømimbe nøtøwein kørromisra Megan cha. Mayu chigøben kaig nebubene, chi martrague cha, trube, ñimgurrindø kønrrun cha, køllig waacha isubigitø kuabene.—

43

Benjamínwan Pera Joséwei Nuneløbe Egiptomay Katø Ambub

¹ Inchen tru piraube parøbe masken trømbøig misrøb arruben, ² tru Egiptogurri srua amrruin tirigube yandø chab patsøbene, møskaimbe trenchibig køn:

—Egiptomay katøle amba, namuyasig tirigu nubah penønrrigay— cha.

³ Inchene Judábe trenchibig køn:

—Tru møøbe namune ¡katø! ke kandø cha pasrig kuig køn cha: “Tru ñimui wendø nunewan ñim pera amrrumingatiibe trube, nan kuimbe kenamismørrunrrigay” cha. ⁴ Ñí namui nunewan ka pera ambasheneh, trube, nambe ñuyasig mamig penønrrab kørraambamønrrun cha. ⁵ Inchen ñi namun nun pera ambashmubene, trube, nambe ambamig kømønrrun cha. Kaguende tru møøbe namune trendaig kuig køn cha: “Ñimui nunewan ñim pera amrrumingatiibe trube, kenamismørrunrrigay”— cha.

⁶ Inchene Israelbe trenchibig køn:

—Ñimgui nane purø trømbøig kalø mariitan cha. ¿Tru møwane katøgan nuneg tøgaguer chabe, chinchabrre eshkainguaasamørra?— cha.

⁷ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Kaguende tru møøbe namuimburappa, namui yaelaimburappa ke chine tab, tab payibig køn cha. Inchabe trenchibig køn cha: “¿Ñimui møskaimbe ka øsig wabig køh? cha ¿Ñimbe katøgan nuneg tøgagøgueh?” cha. Pøs nambe, nø mancha payiilan ka lètamiitøwein kuig køn cha. “Ñimui nunewan pera amrrunrrigay” chinrraitamappe, ¿kan nambe mu isua pønrraig køtah?— cha.

⁸ Inchene Judábe møskai Israelwane trenchibig køn:

—Matsinane na asamønrrun cha. Matsinane naba ka ingaru cha, nambe yandø ambamønrrun cha, ñi lata, nam lata, namui ureemera lata kwamønrrappe. ⁹ Chi kømønrrai nune na asamønrrun cha. Na yumay nun katøle pera arruiminabene, trube, nagurrindø kønrrun cha, na chu uraskatig nai øsig tsuigu. ¹⁰ Inchawei namun øya srarøbashmuig kuinguen, katøguen amba pubsuinrrun— cha.

¹¹ Inchen møskai Israelbe trenchibig køn:

—Pøs mumay katøgan peemay maramdiig chigaaguig købene, trube øyamay ka maray cha: Ñimui kustalmerayu tru møwei ketamelø i pirau chigøben tabig misriilan srua ambay cha, kan lamø bál samo køben, lamø miel køben, mayzhig irrabelø køben, mirra køben, nueces køben, almendras købengue.

¹² Angucha srua ambuppe, maya srua ambig kømnetø katø treetøweih srua

ambay cha. Ñimui tirigu kustalyu tru anmeran katøle pusrig købigwane tranrrab katøle srua ambay cha. Inchippa pella treenchib kuin købgun cha. ¹³ Incha ñimui wendø nunewan pera, tru Egipto pirau nø karub wabigweimay katø ambay chibig køn. ¹⁴ Maramburab Marøb Tiusbe tru møg ñimun lastima tøgagønrrai martrain cha. Inchen ñimui katøgan nunewan lelachen, Benjamingucha katø ñimba attrain cha. Inchen nan nai nusrkalan trubisamig nebubene, chinchibig kui ¡ka treeg nebunrraita!— cha.

¹⁵ Inchen nømbe tru ketamelanba, katø angucha maya srua ambig kømnetø katø treetøweih srua, Benjamínwan pera, Egiptosrømay kørraamba, Joséwei merrab pubelø køn. ¹⁶ Inchen Josébe Benjamín nømbe arrin kui ashabe, tru nui yau ashibigwane trenchibig køn:

—I møguelan nai yamay pera ya, kan waara kweecha tamaray cha, kaguen i møgueløbe kwaløm tøbøtaabe naba manrrab køn— cha.

¹⁷ Inchen tru møøbe José maig taigwan mara, Joséwei yamay nømune pera ibig køn. ¹⁸ Inchen nømbe Joséwei yausrømay pera ambi mørabe, kørrø køriimata trenchibelø køn:

—Marig merrabwan namui kustalmerayu tru anwan katøle pusrikkurri namune pera ambiinrrun cha. Møimbe namune merrarrawa, chigøben maramba, namune øyeeg, øyeeg mara pønrran tamba, katø namune nømui karua srua kuilø kønrrai maramba inchautan cha, namui burrueranbañau.—

¹⁹ Incha yandø kebambi yaskabu puabe, tru Joséwei yawan ashibigwan nømbe waminchab kemallabe, ²⁰ trenchibelø køn:

—Tiusmanda, namui karubig, nambe tru srøtø kørrøruppe tirigu penønrraptø kørrørruig køn cha. ²¹ Indiibe tru nan werrua amrrua, tru yem kørrømisramsø puabe, namui kustalmeran kura ashene, mømibe tru tirigu kustalmerayube møilaindøgucha namui anmerabe kerriguba ka purrapindin køn cha, maya unaasiibe, treekke. Mømibe nambe tru anwan tranrrab katøle srua amrruer cha. ²² Incha tirigu penamig anbe katø srøig sruamrruer cha. Inchendø nambe tru srøsrø srua amrrui anwane kustalmerayu mu kebusri mørmer— cha.

²³ Inchen tru Josewei yau chi købigwan nø ashibiibe trenchiptinchibig køn:

—Chi isumøtay cha. Chi kørig isumøtay cha. Ñimui Tius, katø ñimui møskawei Tius nøbe ñimui kustalmerayu tru anwan pusriinrrun cha. Nabe ñim pagarai anwane utig kuig køn— cha. Incha tru Joséwei yau chitø tøgaguilan ashibiibe Simeónwan wesrawa, nøm purraisrømay pera arrua, ²⁴ trugurrimbe José waisrømay pera ya, nømui srømmeran kwalamig pi tranøb, burrueran mannaming pønrsøb inchibig køn. ²⁵ Inchen nømbe ketamelan tamara, José israyu pumnegatig muniirabelø køn, kaguen mamiibe truyu kønrrabig kui nømbe wammøra purrøwa.

²⁶ Inchen yandø José yau pubene, nømbe tru ketamelø srua amrruilan keta, nømbe Joséwei merrab pirausrøngatig maløwan trarrøb utsøbasrøbelø køn. ²⁷ Inchen Josébe payibig køn:

—¿Maig meløgue? cha, ¿Tru ñim wamindig ñimui møskai kølli misaazhikkan katøgucha ka øsig wabig kuitarru?— cha.

²⁸ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Tru namui møskai, ñi maig chiben martrabiibe, chigucha kømø, tab ka wan cha. Ka øsig wabig køn— chabe, nune tab indig kønrrai utsøbasrøbelø køn.

²⁹ Inchen Josébe nuin pøtøgatan ashabe, tru kan møskaindø, kan usrindø kuikkurri nuimbe trag nuneg Benjamín pasrai ashabe, trenchibig køn:

—¿I tru ñimui wendø nuneg kuitarru cha, tru ñim nan wamindig?—

Inchabe trenchibig køn:

—Tius maya nuguen ñun tab indig kønrrain cha, nai nusrkai.—

³⁰ Inchen nui nunewan ashene, kishig købiibe yandø pasramgaig køben, Josébe mallatø webya, nui kwartuyu kebya, kisamburab kishibig køn.

³¹ Incha yandø awentawa, nui maløwan kwalla, webarruabe, trenchibig køn:

—Mamiimera nøm manrrai pønsray— cha.

³² Inchen José mab wamisramibe nøøø køben, katø nunelane nøøø tamara purrønana, egipciosmera tru Joséba mabelane katø nøøø mab purramig tamarøbelø køn, kaguende egipciosmerabe nøm kørewa tøgaguigube hebreosmerababe trubalatø purramisra mamig kømrig kua, kaguen nømuimbe treebe larrø trømbøig købig køben. ³³ Inchen Joséwei nuneløbe nui merrab purrabelø køn, José maig purramisingaruben, treekke. Kerrigu mayurmerrig, trugurrimbe tru wendauig treetø, treetø nøm maya yanailø køben, trumay treg purrønøbig køn. Inchen nømbe truba kwaariilø purrabelø køn, nømbe ¡katø! kangurri, kangurri asiyab. ³⁴ Incha Josébe tru nui mishatsigu chi mamiimera pønsraigwan tru mamiimeran nømun pirishibig køn. Inchen Benjamínweyasiibe trattreelaimburabigwan nuyasiitø pasrøbig køn, kanelan lataitøguen kømø. Incha nømbe Joséba kanbalatø mab, muchib truba truba kasraarabelø køn.

44

Josewei Copa

¹ Incha mas yanayu Josébe nui yawan ashibigwan trencha karubig køn:

—Tru møguelai kustalmerayu maya kemnegatig tirigun netsøganay cha. Incha nømui pagarai anmeran tirigu kustalmerayu trumørig pusrrig cha.

² Incha tru wendø nunewei tirigu kustal trigube nai copa andøga marigwan wayrrig cha tru tiriguburø nø an pagaraigwanba kanbalatø.—

Inchen tru yau ashib wabiibe José maig karuigwan marøbig køn.

³ Inchen yandø ke chab tøm-rrabendø tru møguelane Josebe ambasingarubig køn, nømui burrueranba. ⁴ Inchen tru møgueløbe tru ciudayugurrimbe ke tre yab ammø, srø køben, Josébe nui yau ashib wab møwane trenchiptinchibig køn:

—Tru møguelan wetøgønrrab møi møi malla inrrø cha. Incha wetøgabe, trenchinrrig cha: “Namgurrimbe yeeg tab inchen, ñimbe chindimbarre kaig mara amgue? cha. ¿Andøga marin copan chindimbarre nila srua amgue? cha. ⁵ Nan karub pera pasrabig truyu muchib, chi purainrrabigwan truyu nebua ashib indin copan. Ñingui purø kalø marin køn”— cha.

⁶ Inchen tru yau ashib wab møøbe wetøgabe, José maig taigwan treetøweih chibig køn. ⁷ Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—¿Tru namun ashib karubiibe namune chindimbarre øyeeg chinetø tah? cha. ¡Kan! nambe manubien treekkøliibe mara kømer cha. ⁸ Yamba nambe Canaán pirausøngurringuen tru namui tirigu kustalmerayu an wetørrailanguen katøle tranrrab srua amrruig køn cha. Ñui karubigwei yaugurrimbe mas mandø incha tru oro køben, an køben, nila srua amrrun-rraitamah? cha. ⁹ Inchen nam ñui karuig melabelainug møigweinug køben,

tru copan wetørrainabiibe, truike kwamig kørnrrain cha. Inchen namguen ñui karuindiig melabelø kørnrrab kørømisramønrrun— chibelø køn.

¹⁰ Inchen tru yau chiwan køben nø ashib wabiibe trenchibig køn:

—Ñim maig taig treeg kørnrrain cha. Tru copan wetørrainabiitøh na karub tøgagømig megarrrab kørømisrrun cha. Inchen ñim kaneløbe chi kalø mara pønrran tamiibe chigar kørømisrrun— cha.

¹¹ Inchen nømbe mallazhiitø niisraigwan chab pinøsrúa, møitøgucha kustalmeran pirau pønsra tsusaigwan pichibelø køn. ¹² Inchen tru ya ashibiibe tru mayur nunewei kustalygurri lab pølbasra, tru srabe nuneg Benjamínweisrøngatig lam mendøbene, mømibe tru copane truigwein kustalyuh wetørraptinchibig køn. ¹³ Inchen nuneløbe nømui kewa pønrraigwan larrø isuin pønrrai ashchai kenamartrab kølsrøptinchibelø køn. Incha nøm møitøgucha nømui burrueran katø niisra, ciudadsrømay katøle chab llirabelø køn.

¹⁴ Inchen Judábe nui nuneløba Joséwei yausrø pubig køn, nøbe yau srø wamnetø. Inchen nømbe nui merrab maløwan pirausrø kebatamnegatig utsøbasrøbelø køn.

¹⁵ Inchene Josébe trenchibig køn:

—¿Ñimbe øyeebe mumay marøb pønrrøngue? cha. Kan møg chi chippe treegwan kørnrrai inchibig na lataibe ñim chi kalø martrab indigwan kabe wetøbeñmønrraitamagueh— cha.

¹⁶ Inchene Judábe trenchibig køn:

—Namui karubigwan, ñune ni chitamguen kømøtan cha. Mumaygucha kan treeg marmuig køn chib pønrramibe kaatan cha. Nam ñui karuig melabelainug trømbøig kalø marigwan Tiusbe kenamaran cha. Mømibe nambe namui karubigwei karuindiig melabelø misramønrrun cha, katø tru copan wetørrainabig chigucha.—

¹⁷ Inchene Josébe trenchibig køn:

—Kan nabe treebe mana marøb pasramø cha. Tru copan nuinug wetørrainabiitøh nai karuindiig megarrrab kørømisrrun cha. Ñimbe chi isumø, ñimui møkaweisrømay ka ambay— chibig køn.

Judá Benjamínwan Purøwaminchib

¹⁸ Inchen Judábe Joséweimay kemallabe, trenchibig køn:

—Nai karubig, nan namumørrunrig cha. Ñundø na kan chigøsrøn chinrrab, nan tiusmanda utø ketøbsrumuguh cha, kaguende ñibe Faraón køb lataitøwei chi maramigwane martrain karubig køn cha. ¹⁹ Ñi namui karubiibe namune øyeeb chib payig købig køn cha: “¿Ñimbe katøgucha møkawan ka wannar køgueh, kabe katøgan nuneg kui tøgær køgueh?” chib. ²⁰ Inchen nambe ñi namui karubigwane øyeeb cha løtab pønrraig kuig køn cha: “Nambe namui møkai kølli misazhiiba, kan matsinø nuneg-unøba tøgær ker cha, truike namui møkai kølli misag køben kal-lawai. Inchagurri tru i srabeigwane møkaimbe purø undaig køn” cha; kaguendø kan usraindø nusrkain kuikkurri kan nunebe yandø kwain kaaben, nøtø kørømisra pasran cha.

²¹ Inchene ñi maig chiben nam treeg pønrrabelane ñibe trendaig kømøh cha: “Na ashchab tru wendø nunewane pera amrrunrigay” cha. ²² Inchen nambe namui karubigwan yamba trendaig køppeh cha: “Matsinøbe møkawane chincha elatchaamøn cha, kaguende nø elachene, møkaimbe kwanrrun” cha. ²³ Inchene nam ñui karuig melabelane ñibe trendaig køn cha: “Ñimui wendø nuneg ñimba arrumuingatiibe, trube, kenamismørrunrigay” cha.

²⁴ Incha nambe namui mōskai tru ñi maig chiben marøbigwei yausrø puabe, ñi namui karubig ñi maig taigwan nambe kerrigu eshkabelø ker cha.

²⁵ Inchene namui mōskaimbe namune trenchibig kōn: “Katøle amba, namuyasig tirigu nubah penørrigay” cha. ²⁶ Inchen nambe namui mōskawane trendaig kōn cha: “Namui wendø nuneg arrumuingatiibe nambe chinchambaing kōn cha. Namun nø linchimubene, tru karubigwane asamig kaagøn” cha.

²⁷ Inchen nai mōskai ñui karuig megabiibe trendaig kōn cha: “Ñimbe ashibelø kōn cha, nai sraimbe pagatø nai nusrkalø tōga misrigwan. ²⁸ Indig kane nainukkurri ya yandø pinøben, katøbe managuen ashmur cha. Namig ushamera pitis marig kuitamab isur tan cha. ²⁹ Katø iigwangucha pera amben, katø chigøben kōptinchene, na kōllig waachawan isubiitøgatø kwamig kōnrrai marøbeløbe ñim kōnrrabguen” cha, nane trendaig kōn cha.

³⁰ Nai mōskaimbe matsinø-unøbabe purø trag pønrrabelø kuig kōppe, nambe katøle amben, matsinø-unø namba arrumubene, ³¹ namui mōskaimbe nun ashmuppe, kwanrrun cha. Inchen nam kōmønrrun cha, namui mōskai kōlli misagwan isubiitøgatø kwamig kōnrrai marøbeløbe. ³² Incha na ñui karuig megabiibe matsinan na purøbasramisrøb na ashchab misrig kōn cha, nai mōskawei merrab. Incha nabe nai mōskawane trendaig kōn cha: “Na katøle ñuimay pera arrumuinabene, trube, nagurrindø kōnrrun cha, na chu uraskatig nai øsig tsuigu” cha.

³³ Inchawei tiusmanda, nabe ñun treeg marøbsrumu chinrrab cha, matsinaimburø na purøbasramisrur cha, na ñui karuindiig meganrrab, matsinø-unøbe nui nuneløba katø inrrai. ³⁴ ¿Nabe mandø yamø cha, matsinø-unø naba arrumubene? Trube, nane nai mōskawane larrø lastimazhig isui indi ashig kōmøtan— chibig kōn.

45

José Nui Nunelan Nø Muguigwan Eshkab

¹ Inchen Josébe nuim pøtøgatøn pønrrabelai merrab yandø mas awentarrab kaima, mur wamabig kōn:

—¡Mayeelanba yu nai merrabgurri webambingaruy!— chib. José nui nunelan nøbe ñimui nuneg kur cha eshkabene, nuim pulube ni mugucha mugauguig kōn. ² Incha nøbe trasha, trasha kishen, egipciosmerabe wammøren, katø Faraónwei yau misaameragucha wammøren inchibelø kōn.

³ Incha Josébe nui nunelane trenchiptinchibig kōn:

—Nabe José kur cha. ¿Nai mōskaingan tab ka wabig kuitarru?— cha.

Inchen nuneløbe larrø kōrrø kwaara, ni chigucha løtønrrab kaimaptinchibelø kōn, nømbe nui merrab ni mumayguen kōmuilø pønrrøwa.

⁴ Inchen Josébe:

—Naimay kemalay— chiben, nømbe kemallen, nøbe trenchiptinchibig kōn:

—Nabe tru ñimui nuneg José kur cha, tru ñim nan Egiptosrømay yana ørig kōbig. ⁵ Inchendø ñimbe chi kullaarab isui inchimøtay cha. Ñim nan yusrømay yanig kōbigwan karrengucha øyeeg marøbraitamab isumøtay cha. Nane Tius ørig kōn cha, manawei nanmerrig inrrai, misaameran kwamø ka øsig puramrrai martrab. ⁶ Kaguende pirau pa pilaguen parø arrub pasrøben, katøgucha trattro pila palan cha, tru pilamerawane ellmartrab aramelø kōnrrab kōmøwei, ellmarig tulisamig kōnrrab kōmøwein kōnrrabig kōn cha. ⁷ Incha Tiusbe manawei nanmerrig ørig kōbig kōn cha, ñim pirau

ka øsig warøwa, larrø tab webamba pønrramig puben, trumay misaamera larrøbichibig larrøbichib kønrrai.

⁸ Inchawei nane yusrømay ørøppe, Tius nø ørig køn cha, ñim kømøtø. Tru Faraónwan chi maramigu na isum purugubig kønrraimba, nui yau kerriгуwan na ashib tøga wanrraimba, katø kerrigu Egipto pirau na karub wamig kønrraimba nø pasrig køn cha. ⁹ Inchawei ñimbe mallatø incha, nai møskawei yamay amba, trenchinrrigay cha: “Ñui nusrkai Josébe øyah tan cha: ‘Tiusbe nane Egipto pirau kerriguba na karub wanrrai wandan’ cha. Incha ‘nan ashchab ‘pebatø’ amø’ tan chinrrigay cha. ¹⁰ Ñibe nai puluwandø Gosén pirau tsunrrig tan cha, ñui nusrkaløba, ñui awelu ureemeraba, katø ñui ubishamera køben, cabrasmera køben, ñui waaramera køben, katø ñui chigurrimbunø tøgaguiløbañau. ¹¹ Nabe ñun truyu ashib tøgagørumøn cha, kaguen katøgucha trattø pila ørøba tru parøbe arrubig attrab køn cha. Trengømuirsuandøbe ñiba, ñui ureemeraba, ñui kerrigu chi tøgaguiløbañau larrø lastimailø misra kørømisrtrabguen’ cha.

¹² Inchagucha ñim lata, nai nuneg Benjamin lata, ñimashib asha pønrran’ cha, waminchippe na waminchib pasrai. ¹³ Nai papáwan eshkanrrigay cha Egipto pirau kerriгуwan ashib na karub waigube chigurrimbunø køn cha katø ñim kerrigu chi asilanba. ¡Ñimbe mallatø amba!, yusrømay nai papáwan pera amrrunrrigay— chibig køn.

¹⁴ Incha Josébe nui nuneg Benjamínwan ira pasramisra, kishen, katø Benjamíngucha treetøwei nuneg Joséwan ira pasramisra, kishibig køn. ¹⁵ Incha Josébe nunelan muchawa, truba truba kishib irabig køn. Inchen nunelane wamindamig wam larraibig køn.

¹⁶ Inchen Faraón nø waig yausrømbe wam pubig køn: “Josewei nunelø chab puin køn” tan chib. Inchen Faraónba tru nui maramigwan marøb purrabelø nørreeløbabe kasraarabelø køn. ¹⁷ Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Ñui nunelan Canaán pirausrømay nømui ushamerayu niisra amrrai karu cha. ¹⁸ Incha ñui møskawanba ñui yau misaameranba naimay pera amrrunrrai. Nabe yu Egipto purø tab pirøwan tranamønrrun cha. Inchen nømbe i pirau purø tab mamiimera misriilan manrrun cha.

¹⁹ Katø ñibe nømune treeg karunrrig cha: “Yu Egipto pirau carretillas nørreelø weytøga sruilan srua ambingaru cha, nømui sralan køben, ureemeran køben ñui møskawan køben pera amrrumig. ²⁰ Incha nømui chi tøgaguilan lelacha, amrrumig chi isumønrray cha, kaguende yu Egipto pirau purø tabiibe nømuin kønrrun”— cha.

²¹ Inchen Israelwei nusrkaløbe treeg marøbelø køn. Pøs Faraón maig karuben Josébe carretillas nørreelø weytøga sruilan pønrsrøb, mayuwei ishiimera tranøb inchibig køn. ²² Incha nømun kanun, kanun kemelø srøzihig kan, kan keta trana, Benjamínwane tsantsøn anmera trescientosba, katø yunømarøb kemelø trattøgatøba keta tranøbig køn. ²³ Incha nui møskaweyasiibe iilan trana ørøbig køn: Egipto pirau purø tabelø tøgaguilan pa trattø burrusmerayu niisra øriiløba, katø pa trattø cargas burramerayu tirigu niisra øriiløba, katø pirrimera køben, mamiimera køben niisra ørøbig køn, møskai maywan mab arrumig. ²⁴ Incha yandø amrrai ørøbig køn. Incha yandø webamba ambene, Josébe trenchibig køn:

—Mayube chinetø, chinetø tiyab, kwayab amrrab kømø— cha.

²⁵ Inchen nømbe Egipto piraugurri nebambub amba, Canaán pirausrø pubelø køn, nømui møskai Jacob waisrø. ²⁶ Incha trusrø puabe, trenchipt-inchibelø køn:

—Josébe ka øsig wan cha. Egipto pirau muba kuimburab nø karub ashib wabig kuin kømøh— cha.

Inchen Jacobwei manrrøbe pasram kwarøptinchibig køn, kaguen nøbe køremuig kua. ²⁷ Inchen nømbe José mandø tailan, mandø tailan chishtøh eshkaben, katø nømun pera ambamig carretillas nørreelø weytøga sruilan trana øriilan ashib inchene, nune asrchiibe katøle chish misrøbig køn.

²⁸ Incha Israelbe trenchibig køn:

—Nai nusrkai José katøgucha øsig wabig kuin kui yandø tsabø ashar cha. Na kwamøwatø nabe ashchab yamønrrun— chibig køn.

46

Jacob Nui Ureemeraba Egipto Pirausrø

¹ Incha Jacobpe mayeelø nøba warabeløba nui chi tøgaguiløbañau webya, yandø Beersebasrø puabe, truyu Jacobpe ushamera kweecha Isaac nui møskawei Tiuswan tranøbig køn. ² Inchen Tiusbe yem kan piab lataigu Israelwane trenchib waminchibig køn:

—Jacob, Jacob— cha

—Inchene nøbe:

—Yu pasrar— chiben,

³ Tiusbe trenchibig køn:

—Nabe Tius kur cha, tru ñui møskawei. Tius. Egipto pirausrømay kør-rayamig chi korig isumøta cha. Nabe ñune ñigurri purø nørro misag sötømera kønrrai maramønrrun cha trusrø. ⁴ Nabe ñiba Egiptosrømay kør-raarua, katø natøwei Egiptogurri werrunrrai maramønrrun cha. Incha ñi kwabene, Josebe nøashib nui taska ñui kammeran kasrønrrun— chibig køn.

⁵ Incha yandø Jacob Beersebagurri webibene, Israelwei nusrkaløbe nømui møskai Jacobwan køben, nømui ureemeran køben, nømui sralan køben, tru Faraón amrrunrrai carretillas nørreelø weytøga sruilø trana øriiløyu amrrab nebambingarubelø køn. ⁶ Incha katø Canaán pirau tøgamisriilø nømui ushameran køben, chine købelan køben, tøga srua ambig købig køn. Øyamay Jacob kerrigu nui yaeløba Egipto pirausrømay yaig køn. ⁷ Nui nusrkalø køben, nui nimbasrmera køben, nui awelu ureemera køben, nui awela ureemera køben mayeelø nuinukkurri amrrub misaamera nøba ambig køn.

⁸ Tru israelitamera Egipto pirau kebambubelai munchimerabe iilø køn, tru Jacob nuinukkurri amrrub misameraba:

Rubén Jacobwei mayur nusrkai.

⁹ Katø trugurri Rubenwei nusrkaløbe iilø køn: Hanoc køben, Falu køben, Hezrón køben, Carmí købengue.

¹⁰ Inchen Simeónwei nusrkaløbe Jemuel køben, Jamin køben, Ohad køben, Jaquin køben, Zohar køben, katø kan Canaánsrø ishuwei nusrkai Saúl købengue.

¹¹ Inchen Leviwei nusrkaløbe iilø køn: Gersón køben, Coat køben, Merari købengue.

¹² Inchen Judáwei nusrkaløbe iilø køn: Er køben, Onán køben, Sela køben, Fares køben, Zera købengue. (Inchendø Er Baba Onánbabe Canaán pirausrøndø kwaig købig køn). Inchen Fareswei nusrkaløbe Ezrónba Hamulba kuig køn.

13 Inchen Isacarwei nusrrkaløbe iilø kuig køn: Tola køben Fúva køben Job køben, Simrón købengue.

14 Inchen Zabolónwei nusrrkaløbe iilø køn: Sered køben, Elón køben, Jahleel købengue.

15 Truilø kuig køn tru Padan-aramsrø warab uras Lea Jacobwei tøgagui nusrrkalø, katø tru Dina nui nimbasrba. Inchawei truyugurri amrrub misaamera møguelan køben, ishumburmeran køben munchene kerrigube treinta y tres kuig køn.

16 Inchen Gadwei nusrrkaløbe iilø køn: Zifión køben, Hagui køben, Ezbón køben, Suni køben, Eri køben, Arodi køben, Areli købengue.

17 Inchen Aserwei nusrrkaløbe iilø køn: Imna køben, Isva køben, Isvi køben, Beria køben, katø nømui nuchag Sera taikkuchague. Inchen tru Beriai nusrrkaløbe iilø køn: Heber køben, Malquiel købengue.

18 Iilø kuig køn tru Zilpa Jacobwei tøgagui nusrrkalø. Tru Zilpabe karuindiig mendig megabig kuig køn, tru Laban nui nimbasr Lean keta trani ishug. Tru Zilpainukkurri amrrub ureemerabe kerrigube dieciséis kuig køn.

19 Inchen Jacobwei srai Raquelwei nusrrkaløbe iilø køn: Joséba, Benjamínba.

20 Inchen Joséwei nusrrkalø Azenatba tøgagui ureemerabe iilø køn: Manasésba, Efrainba Egipto pirau kal-lawar. Tru Azenatbe Onsrø sacerdote Potiferai nimbasr kuig køn.

21 Inchen Benjamínwei nusrrkaløbe iilø køn: Bela køben, Bequer køben, Asbel køben, Gera køben, Naamán køben, Ehi køben, Ros køben, Mupim køben, Hupim køben, Ard købengue.

22 Iilø køn tru Jacobweimba Raquelweinukkurrimba amrrub ureemera kerrigube catorcegue.

23 Inchen Danwei nusrrkaimbe Husin taig køn.

24 Inchen Neftaliwei nusrrkaløbe iilø køn: Jahzeel køben, Guni køben, Jezer køben, Silem købengue.

25 Iilø køn tru Bilha Jacobpa tøgagui ureemera. Tru Bilhabe karuindiig mendig megabig kuig køn, tru Laban nui nimbasr Raquelwan keta trani ishug. Inchen tru Bilhainukkurri amrrub ureemerabe kerrigu trattø y par kuig køn.

26 Inchen mayeelø Jacobpa Egipto pirau nuikkurri amrrub misaamerabe pubeløbe sesenta y seis kuig køn, nui aniyugurri ureemera nusrrkalai sralan munchimuben. 27 Inchen Joséwei ureemerabe pagatø kuig køn, Egipto pirau kal-lawar. Inchawei Jacobwei yau misaamerabe Egiptosrømbe setenta puig købig køn.

28 Incha Jacobpe Judámerrig Joséweisrø merrab punrrai ørøbig køn, Joséwan eshkaben Gosénsrø nun katønrrab attrai. Incha Gosén pirausrø chab pubelø køn. 29 Inchen Josébe nui mōskawan utønrrab yamig niga luløb kaullimera sruigwan tamara, Israel nui mōskawan Gosénsrø utønrrab webibig køn. Incha mōskawan ashippe, naashiburab ira, pasramisra, truba truba yana kishibig køn.

30 Inchen Israelbe Joséwane trenchibig køn:

—Mømibe ñun na ashib asha, ñi øsig ka wabig kuin kui wetørrawabe, nabe chi isumø, ka kwamønrnun— cha.

31 Incha Josébe nui nunelanba nui mōskawei yau misaameranba trenchibig køn:

—Na Faraónwan ashchab inrrab inchar cha, nun wammørsrkønrrab: “Nai nuneløba, nai mōskawei yau misaameraba Canaán pirausrø warabeløbe naba kørømisra warønrrab amrrun chinrrab”. 32 Pøs nømbe ubisha ashibelø

waara karrøgøbelø treelø køn chinrrab. Incha nømui ubishameran køben, waarameran køben chigurrimbunø nøm tøgaguilan køben srua amrrun” cha.

³³ Inchawei Faraón ñimun wama: “¿Ñimbe chi marøbelø køgue?” cha payene, ³⁴ ñimbe øya lètørrigay chibig køn: “Nam ñui karuiløbe matsøreg ureemera kurri møingatig nam lata, namui kølli misaamera lata waara karrøgøbelø ker” cha. Trumaybe ñimbe Gosén pirau warønrrabguen chibig køn. kaguende egipcimerabe ubisha ashibelane purø trømbøig kui inchi-belø køn cha.

47

¹ Inchen Josébe Faraónwan wammøørskønrrab yabe, trenchibig køn:

—Nai møskaimba, nai nuneløba Canaán pirausrøngurri amrruin køn cha, nømui ubishamera køben, cabrasmera køben, nømui waaramera køben, nømui chi tøgaguilø kerriguba. Incha yandø Gosén pirausrøn chab puaguen køn—cha.

² Incha Goséngurri attraptø trattrøgatø nui nunelan lawa wesrua, Faraónwei merrab pera arrubig køn, ‘nai nunelø køn’ cha eshkanrrab.

³ Inchen Faraónbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe chi marøbelø køgue?— cha.

Inchen nømbe Faraónwan trenchibelø køn:

—Nam ñui karuig melabeløbe ubishamera køben cabrasmera køben karrøgøbelø treelø ker cha, namui merrabsrø møskalø lataitøwei.— ⁴ Incha katø trenchibelø køn:

—Nambe i pirau kan maya yanatø warønrrab amrruer cha, kaguende nam ñui karuig melabelai ubishameraimbe Canaán pirau nam waraisrømbe chi pu kaagøn cha. Trusrømbe parøbe ni chindamguchagaig pasran cha. Inchagurri nam ñui karuig melabelan tiusmanda Gosén pirau namun warøbashibsrømøgue chinrrab inder— cha.

⁵ Inchene Faraónbe Joséwan trenchibig køn:

—Ñui møskaimba, ñui nuneløba ñiba warønrrab amrruin køn cha. ⁶ Egipto pirøbe ñi asha maramig ñuin tasku pasran cha. Mas purø tab pirau warønrrai war chibig køn, tru Gosén pirau. Egipto pirau truipe purø tab pirø køn cha. Truyu warønrrab kørrømisstrain cha. Truilai utu purø tab asha martraptø møguelø købene, truilan nai ushameran nøm ashib tøgagønrrai nømun pønrsø—chibig køn.

⁷ Trugurri Josébe nui møskai Jacobwangucha pera ya, Faraónwan, ‘iibe nai møskain køn’ cha eshkabig køn. Inchen Jacobpe Faraónwan ‘mayanguen tabig nebuig kønrrig’ chibig køn.

⁸ Inchen Faraónbe Jacobwan trencha payibig køn:

—¿Mam pila tøgagig kugu?— cha.

⁹ Inchen Jacobpe Faraónwan trenchibig køn:

—Na amburab, iburab llirab uniibe pilamera ciento treinta køn cha. Na øsig uniibe menrra yam pilamera kømøwei, katø murig kuig køn cha. Tru nai kølli misaamera nøm llirab amønain pilamerababe trugatig nebumum køtan.—cha.

¹⁰ Incha Jacobpe Faraónwan mayanguen tabig nebuig kønrrig chib, truyugurri ungua cha ibig køn.

¹¹ Inchen Josébe Egipto pirau purø tab pirømeran tranøbig køn, truyu warønrrai, Faraón maig karuig, treekke. Treekkurri nui møskaimba nui nuneløba Ramesés pirau, pirømera tøgaguig købig køn. ¹² Incha katø Josébe

nui mōskawanba, nui nunelanba, nui mōskawei yau misaameranba nui karuig peraguilanba mamiimera mab kōmig pōnsrōbig kōn, nōmun kanun, kanun maig palōben, treekke.

José Mandø Asha Maramig Køben Trumay Marøb

¹³Yandø muba pirø kuimburab chigucha mamig chigaaben, trune parøbe chindamdiig køben, Egipto pirau lata, Canaán pirau lata parø arrubigu yandø misaamerabe kwamitø palabig kōn. ¹⁴Inchen Josébe tru Egipto pirau misaameraba, Canaánsreeløba tirigu penab pagarai anmeran kerrigu tulisha, tru anwane Faraónwei tab yau esegabig kōn. ¹⁵Inchen yandø Egipto pirau lata, Canaán pirau lata chigucha anga patsøben, maya egipciomerabe Joséweimay amrrua trenchibelø kōn:

—Namun ñi mamiimera pōnsrōrra cha. ¿Namgan ñui merrab kwamig kuitarru? cha, namun kerrigu an patsinukkurrindø.

¹⁶Inchen Josébe trenchibig kōn:

—Ñimun an chab patsøbene, ñimui ushameran tranay cha. Nabe tru ushameraba yunømarøb ñimune tirigu tranamønrrun cha. ¹⁷Inchen egipciosmerabe nōmui ushameran srua amrrubelø kōn; kaullimera køben, ubishamera køben, cabrasmera køben, burrumera køben, waramera køben. Incha tru ushameraba yunømara, tru pilawan mamiimera tranøbig kōn.

¹⁸Inchen tru pila puraiben, wendø pilayu nōmbe amrruabe, trenchibelø kōn:

—Namune an patsøben, namune ni chinchaguen sōramgaatan cha, kōrrōmisrmøtø, an patsøtan cha, ñun eshkaig kōn cha. Yandø namui ushameragucha ñuindø misren, nambe chigøben tranamibe chigar misrer cha, namui pirømerabah, katø nambe ka pōnrraiteelø pōnrrer cha. ¹⁹Namui pirømerabañau ¿ñigan nam kwanrrai kōnrraindeh? cha. Ñi namunba, namui pirømeranba penørray cha, mamiiba yunømariilø kōnrrai. Trumaybe nambe namui pirømerabañau nambe Faraónwei misra karuindeelø melamønrrun cha. Inchendø yellmera nam mamig køben, ellguamelø køben, tranrrra cha, nam øsig waramig kōnrraimbe, katø pirømeragucha lelatsiilø pōnrrømønrrai.—

²⁰Inchen Josébe Egipto pirømeran kerrigu Faraónweyasig penabig kōn, kaguende egipciomerabe tru parø arrubikkurri nōmui pirømeran yanen. Inchagurri pirømerabe kerriguba Faraónwei tasku purayaig købig kōn. ²¹Incha egipciosmerabe Egipto pirau muba kuimburab nōmbe ka karuindeelø melønrrab melamisrig købig kōn. ²²Inchen pirømera peniimeelø kōrrōmisrøppe, sacerdotemeraindøh peniimeelø, ka kōrrōmisrig kōn, kaguende nōmbe Faraónweinukkurri mamig traniiilø utabelø kuig kua. Inchagurri nōmbe nōmui pirømeran yanmuig købig kōn, nōmbe Faraón pōnsraigwan mabelø kua.

²³Incha Josébe misaameran trenchibig kōn:

—Møimbe ñimba ñimui pirømerababe Faraónweyelø kōn cha, nabe nuyasig penig kōn cha. Ñimbe yu yellmera tøgagøn cha, pirømeran ellmaray chibig kōn. ²⁴Incha yandø ellmarig tulisamig pubene, tru cienyugurri veinte tarømarøb tulisai gwane Faraónwan tranrrigay cha. Inchen truyugurri kōrrōmisrøbigwane tramerayu tsuramiba, katø ñimba, ñimui ureemeraba, ñimui yau misaameraba, katø mayeelø ñimba warabeløba mab kōmig kōnrrain— cha.

²⁵Inchen nōmbe trenchibelø kōn:

—Ñibe nam øsig warønrrai martan cha. Nø yangucha tab indigwan nambe uta tōga pønrrer cha. Nambe Faraón karuindø melabelø kømønrrun— chibelø køn.

²⁶ Incha Josebe øyeeg marøb kømig wesrawa pasrig køn, ellmarigu misriilan tru cien cargasyugurri veintebatø wesruigwane Faraónwein kønrrai treeg marig køn, tru mõi kwalømgaaig. Inchen Sacerdotesmerai pirømeratøh Faraónwei kørørmisruiig købig køn.

²⁷ Øyamay israelitasmerabe Egipto pirau warønrrab kørørmisrig kuig køn, Gosén pirau. Incha nømbe truyu pirømera merrarrawa waramisra, nømbe truyube werreg nørø tøgagua, larrø nu misrig køn.

²⁸ Incha Jacobpe Egipto pirau pilamera diecisiete tsuig køn. Inchen kerriugu Jacob nø øsig tsuin kwalømmerabe pilamera ciento cuarenta y siete kuig køn.

²⁹ Israel øsig tsum kwalømmera yandø patsønrrab køben, nui nusrkai Joséwan wamønrrab ørabe, trenchibig køn:

—Na ñuin kabyu tabig asønaig kuinabene, tiusmanda ñui tasigwan nai srøptsim umbu estsar cha. Treeg marøppe na maig miaigwane trunune martrunrrig cha undaatōga. Incha nan purø nu lastima ashib, martrab kørørmisrigwane martrunrrig chibig køn. Tiusmanda nane Egiptosrømbe sørømørrunrrig chibig køn. ³⁰ Incha na nai møskaløba israb tsumisrene, Egiptogurrimbe srua ya, nømun esegawa wariinuutøwei wairrunrrig— chibig køn.

Inchen Josébe trenchibig køn:

—Ñi maig taigwan nabe treeg maramønrrun— cha.

³¹ Inchen Israelbe trenchibig køn:

—‘¡Katø! Marmø kømø, maramønrrun’ chirra— cha.

Inchen Josébe:

—¡Katø! Marmø kømø, maramønrrun— chibig køn.

Inchen Israelbe nui pøtønaig tsig pala utsøbasrøptinchibig køn.

48

Manaseswanba Efrainwanba Jacob Mayanguen Tabig Kønrrai Tranø

¹ Indig kan maya yanayugøsrøn Joséwane trenchibelø køn:

—Ñui møskaimbe kwanrø tsun— cha.

Inchen Josébe nui møskawan ashchab ippe, nui pagatø nuskaø Manaseswanba, Efraínwanba pera ibig køn.

² Inchen Jacobwane eshkabelø køn:

—Ñui nusrkai José ñun ashchab pun— cha. Inchen nøbe ke kaimatøzhig købendø, truba tranrra, camayu kurra, wamisra, ³ Joséwan trenchibig køn:

—Maramburab Marøb Tiusbe Canaán pirau Luz ciudayu kenamisra, nane mayanguen tabigwan trana, ⁴ øyeeg cha kørørmisrig køn cha: “Nabe ñune ureg purø nørø tøgagønrrai marøb, misag sötømera purø nørø kønrrai maramønrrun cha. Incha nabe ñuinukkurri amrrub misaamerane i pirøwan tranen, managatig i pirøbe nømuin kønrrun” taig køn cha.

⁵ Na ñiba tsunrrab arrumøwatø, ñui pagatø nusrkalø yu Egipto pirau kal-lawa ureemera tru Efraínba, Manasesbabe nai ureemera misran cha, Rubénba, Simeónba naelø køb lataitøwei. ⁶ Inchen ñi tru wendau ureemera tøgagui nusrkaløbe ñuielø kønrrun cha. Incha nømbe Efraínweimba, Manasesweimba nunelø kuig køppe, truilai munchiyu pirø ketig utønrrun cha

⁷ Nabe Padan Aramgurri katøle arrub megaben, ñui usri Raquelbe kwaig købig køn cha, Efrata ciudayu pumig ke lamøtø paløben. Inchen nabe Efrata may menda sørig køn cha. Truibe tru Belén kuinrre.—

⁸ Incha Israelbe Joséwei nusrkalan ashiptinchabe, payibig køn:
—¿Iiløbe mumera køh?— cha.

⁹ Inchene Josebe trenchibig køn:

—Iiløbe nai nusrkalø køn cha, nan yu Egipto pirau Tius keta traniilø.—

Inchen Israelbe trenchibig køn:

—Naimay kemalingaru cha, na purø tab indigwan tranrrab— cha.

¹⁰ Israelbe yandø purø kølliizhig kuig kua, yandø nui kabzheeløbe tør pilømuben, tab ashchab kaimabig købig køn. Inchen Josebe nui uremeran nui møskaweim pulu kemalsrøben, nøbe muchab, irab inchibig køn.

¹¹ Inchabe Israelbe Joséwan trenchibig køn:

—Nabe ñun asamuitamappe isumuig køn cha. Inchendø Tiusbe nane ñui uremeranbagen asamig kønrrai martan— cha.

¹² Inchen Josébe uregwan nui møskawei srøb utøyugurri tarømarøppa, kapaløwan pirausrø kebatannegatig utsøbasrøbig køn

¹³ Incha Josébe nui pa nusrkalan Efraínwane nui kusrmay tasiitøga, Manaseswane nui atsitøga kemøra møskawei pulu pønsrøbig køn. Tru øyamay Efraínbe Israelwei atsimaygatømay pasramisren, Manasesbe kusrmaygatømay pasramisrøbig køn. ¹⁴ Treeg pønsraindøgucha Israelbe nui kwalmeran ambumay imay yunømarøppa nui kusrmay tasigwane Efraínwei turbala estsarøbig køn, wendø nusrkain kuindøgucha. Nui atsimay tasigwane Manaseswei turbala estsarøbig køn, truibe wamur nusrkain kuindøgucha.

¹⁵ Incha Joséwane i wammeratøga maya nuguen tabiitø, tabiitø nebuig kønrrai øyeeg chib tranøbig køn:

—Nai møskalø Abrahamba, Isaacba nui merrab amønai Tius, tru nan kalinukkurri møngatig nan chi kømønrrai ashib tøga pasrab, katø na muba yamigwan eshkab pasrab Tius, ¹⁶ tru nan chine kaig pubigugurri wesrub Angel i pagatø matsøreg-uremeran maya nuguen tabiitø nebuig kønrrai martrunrrig chib. Incha iiløgurri nai munchiba, nai møskalø Abrahamweimba Isaacweimba munchimerabe pønrrabig pønrrønrrun cha. Nømbe pirau nørø karrab purø nørø larrøbitchai.

¹⁷ Inchen Josebe nui møskaimbe nui kusrmay tasigwan Efraínwei turbala estsari ashabe, tab kømui inchibig køn. Incha møskawei tasigwan Efraínwei turbalagurrimba Manaseswei turbalagurrimba yunømara, estsar-trai inchibig køn. ¹⁸ Incha Josébe møskawane trenchibig køn:

—Øyan kømøtø cha, iig køn cha, mayurbe iigweimbala ñui kusrmay tasigwan estsar— cha.

¹⁹ Inchen møskaimbe treeg marmønrrab trenchibig køn:

—Ashar cha, nai nusrkai, ashar cha. Manaseskucha misag nørø larrøbitchabiitøwein køn cha, katø nøgucha larrø nuitøwein kønrrabig kua. Inchendø wendø nuneebe nø lataikken sötømera kønrrun— cha.

²⁰ Incha tru kwaløm Jacobpe mayanguen tabiitø nebuig kømigwan øyah chib tranøbig køn:

—Israel misaamera mayanguen tabig nebuig kømigwan nøm tranøppe, ñimui munchiwan wamab tøga pønrrønrrun cha: “Efraínwanba, Manaseswanba lataitøwei, Tius ñimun treeg martrain”— chib. Incha Manaseswan wendau pasra, Efraínwan merrab pasrig køn. ²¹ Incha trugurri Israelbe Joséwan trenchibig køn:

—Nabe yandø kwanrrainchar cha. Inchendø Tiusbe ñimba pasrøwa, nøbe ñimune ñimui mōskalai pirømerasrømay katøle amrrai martrun chibig kōn.

22 Incha nabe ñui nunelan lataguen kōmø, ñibe purab nuig kuikkurri Siquén pirøwan, amorreosmeraba na truba truba nai espadatøgaba, nai arcotøgaba kwayawa tøgaguim pirøwan tranar— cha.

49

Jacob Nurskaleimburab Wendøsrø Maig Pub Attrabigw An Waminchib

1 Jacobpe nui nusrkalan wama trenchibig kōn:

—Tulaambay cha. Nabe wendø kwalømmerawansrø ñimun maig purainrra-giwgan eshkanrrab inchar cha.

2 Kemalay cha, mørtrab, Jacobwei nusrkalø. Møray cha, ñimui mōskai Israel wamindigwan.

3 Ñi, Ruben, nai mayur nusrkai, na unøtø misag larrø chishig kua ke srøtø tøgaguig unø, tabig kui asig kōmiguba, katø chi maramig nuig kōmiguba ñimerrig kōn cha.

4 Ñibe kan pimera kōramdiig latøgushib amrrubig lataig, mōimbe yandø ñi mayurbe maskucha nuibe kōmønrrabguen cha. Kaguende nai kamayu nai sraimba trømbøig mara, ñui trag mōskawei kamawan, kaig kuig lataig mara kōrrømarig kōn cha.

5 Simeónba Levíbabe nunelø kōben, nōmui espadamerabe ka kwayab misag kweechib tøgagømiitø kōn cha.

6 Nōm chigøben kaig martrab waminchib kuigu na truyu pasrønrrab kōmøwei, nōm nōrrø tuliambinug na linchab kōmøwein kur, nai isubig-wan na chishig tøgaguigwan mindisaig kōmønrrab. Kaguende nōmbe larrø namikkøleelø pōnrrøwa, misagwan kweecha petab, mōrøkkømubiitø ke ka-gatø, toromerai chambesrølmeran para petig kōn.

7 Larrø tsag inchib namig kurriiba, nōmui namikkøbigu lastimagaig trømbøig mariibabe larrø trømbøig nebuig kōbash cha. Nabe Jacobwei pi-raugurrimbe ke nuinguindø misrtrai mara, Israel pirau ke truørø amba warønrrai maramønrrun.

8 Ñi Judábe ñui nunelø chi tamgaig, katø tabig wamindig kōnrrabguen. Ñui ashig kōmui inchibelane ñi kanawa tøgagønrrun. Inchen ñui trag nuneløguen ñui merrappe utsøbasrtrun.

9 Inchen ñi, nai nusrkai Judábe, kan matsinø leon lataig, nø kemørigwan chab mabe, kan kōli leon lataig pirau purø møg ashib tsumisrøptinchibig lataig kōn. ¿Nune mugui kebacha ashchautah?

10 Judáwane nui karub sraua wain Pørøtsigwane kerraig kōnrramøn, katø nui karub tøgaguin pørøtsigwan lata tru nui srøb utøyugurri, tru cierton rey arrumnegatig. Truiwane yu pirau pirø muba kuimnburab maya misaaba nune mørig kōnrrabig kōn.

11 Judabe nui burrunne uvas tusryu lichippe, llui lamø burru unøzhigwane purø tab tusr srølyu licha pasran. Nui kewa kuigwane vinotøga tsarøppe, nui pala itø kewa kuigwane uvas anim piyu tsaran.

12 Nui kammerabe vino lataguen kōmø, mas yaløbigøzheelø kōn. Inchen nui truglmerabe pitsø lataguen kōmø, mas puløzheelø kōn.

13 Inchen Zabolønweinukkurri amrrub misaamerabe mar mendawan warønrrabelø kōben, truyube barcosmera chi isumgaig pub lliramig kōnrrabig kōn. Inchen nui linderosmerabe Sidonsrøngatig lulrrabelø kōn.

14 Isacarbe kan burru larrø murig lataig køn, kan muba webya yamga tul — unøyu keerig pigaya tsub lataig.

15 Tru muba webya yamga tul-unøbe larrø tabig, pirøbe larrø chull asamdø pirø køb, katø pishindø tab tsumdiig køb køben, nøbe karga niga inrrab lligwan kegucha, ka karuindø megabig misrig køn.

16 Inchen Danbe nui misaameran maig kønrrabigwan asha martrabig køn. Israelwei tru doce nusrkalai misag sètømerayu kan møikkøsrøn lataitøwei.

17 Danbe kan may menda tsub ul lataig køn, tsachippe kwetchab tsachib ul may menda tsubig lataig, kaullin chiñimerayu tsacha, itøguana wabigwan wendømay palasig kebinab kutsingarubig.”

18 “Jehová, ñi kaiyugurri wesraig kømigwan muniirar!”

19 Gadwane kaig marøb misag sètømera amrrua melambub kwayaindøgucha, nøbe wendautø pasraøøb ya, kwayanrrun.

20 “Aserbe larrø may mamiimera mabig kønrrun. Incha nøbe reywei mamiimera lataig manrrai pønsrønrrun.

21 Neftalíbe kan ishug panzhig chi iløsrkaimíig uñibig lataig køn, larrø tab pan-ureezheelø peraig.

22 “Inchen Josèbe kan larrø may utiguitsin tusr lataig køn, may utiguichib pi menda pasrab lataig. Tsiurøzheelø nebib ibiibe tru pirøbanrrimerasrø nebib ib lataig.

23 Nune arcostøga kwayabeløbe, lastimaguengaig flechasmeratøga søl øøb, kwayam laben,

24 nø srua pasrai arcone chigucha kullaaramø srua pasraig køn, tru Jacobwei maramburab marøb kwalmeragurri. ¡Mayanguen ungua ungua tru Jacobwei Mugucha Chindanga Tiuswan. Truikkurrin køn, tru Ubisha Ashibig, tru Israelwei kan peña lataig.

25 ¡Mayanguen ungua ungua ñui møkaweí Tius ñun purugubigwan! ¡Mayanguen ungua ungua Maramburab Marøb Tius ñun mayanguen tabig nebuig kønrrai marøbigwan! ¡Mayanguen tabig nebuig kønrrai Srømbalarøngurri arrubiitøga! ¡Mayanguen tabig nebuig kønrrai maryu purø umbusrøngurri arrubiitøga! Pitsø mutsøsrøb tøgagøb katø usrai patsau tøgagøb indingurri mayanguen tabig nebuig kønrrai arrubiitøgaba. 26 Ñui møskaimbe tru maya nuguen tabig nebuig kømigwan ñun tranøppe, nai møskalø tru maya nuguen tabig nebuig kømigwan nan trani lataitøguen kømø tranig køn; managatig tru pønrrab tunmerasrøngatig. Tru iig mayanguen tabig nebuig kønrrai traniiløbe, Joséwei turbala kønrrain køn, nui nunelai utugurri tru lawa wesruigweinug.

27 Inchen Benjamínbe kan larrø namig lobo lataig køn, løtsøbe nui kemøra mamigwan ma, maabene unchibelan pirishibig.”

28 Ilø køn tru Jacobwei doce nusrkaløgurri misag nørrø sètø amrrubelø, tru nømunba, katø nuikkurri amrrub misaameranba wendøsrø nømun kanun kanun maig pub attrabigwan eshkawa pasrig kuig køn.

Jacob Kwaig

29 Incha katø Jacobpe øya eshkawa pasrøbig køn:

—Nabe nai misaameraba tsunrrab yamig yandø lutau køtan cha, nai kølli misaameraimbulu sørørrnrig chibig cha, tru hetø Efronwein pirau peña trab pasrabigu, 30 tru Mamre pinrøøguesø Macpela pirau peña trab lalig pasrabigu Canaán pirausrø, Abraham tru Efron hititan peninug nui yau misaameran kwaben, sørab kømig nømui pasrønrrai. 31 Truyube Abrahamwanba,

nui srai Saranba sɔrab, katø Isaacwanba nui srai Rebecanba sɔrab indig kɔn. Katø nagucha Lean truyu sɔrig kuig kɔn. ³² Pɔs tru pirɔwanba tru peña trab lalig pasrabigwanbabe, Hititasmeran penig kuig kɔn.—

³³ Incha Jacob mandø marøb kɔmigwan chab waminchabe, katøle kamayu tsumisra, neesrappe, kwaptinchibig kɔn. Incha merrabsrø nømui mɔskaløba isrønrrab t sumisrig kɔn.

50

¹ Inchen Josébe nui mɔskawei asrwan ira, kishib muchabig kɔn. ² Incha Josébe tru mø marøbelø nun purugub pønrrabelan nui mɔskawei asrwan minchib irrøramønrrai mø marøb tamarøngarubig kɔn. Inchen tru mø marøbeløbe treeg marøbelø kɔn. ³ Tru treeg tamarøb kɔmibe kwalømmera cuarenta nemisramne kɔbig kɔn. Inchen egipciosmerabe kwalømmera setenta nemisramne isub kishibelø kɔn.

⁴ Inchen yandø tru isub kisas kwalømmera patsøben, Josébe Faraon karub waingu purrab misaameran trenchibig kɔn:

—Ñim truyu purrabelai merrab ñim nan tab indamdiig kuinabene, tius-manda Faráonwan trenchirrunrrigay cha: ⁵ “Nai mɔskaimbe nø kwamøwatø, øyeegwan marmø kɔmø, ¡katø! nane maramønrrun tingaruig kɔn cha: ‘Canaan pirausrø sɔramig nø ashib tamarig pasrabigu, nun trusrø sɔramig kɔnrrai.’ Inchawei nai mɔskawan trusrø sɔrønrrab ibashcha” tan chinrrigay cha, nabe katø arrumønrrun— cha.

⁶ Inchene Faraónbe trenchibig kɔn:

—Ñui mɔskai øyeegwan marmø kɔmø, ¡katø! Martrurrunrrig cha trendaigwan ñi treeg martrab misrig kɔbene, trube, sɔrønrrab inrrø— cha.

⁷ Inchen Josébe mɔskawan sɔrønrrab nebiben, Faraonwan tru nø karub waigu purugub purabelø nørøø kɔlli misaameraba, katø Egipto pirau nørøø kɔlli misaameraba, nune linchibelø kɔn. ⁸ Katø Joséwei yau misaamera mayamba, katø nui nunelø kɔben, mɔskawei yau misaamera kɔben, nebambubelø kɔn. Gosén piraube nømui ureemeranbah, ubishameranbah, cabrameranba, waarameranbahtø kørømara. ⁹ Incha nøbabe kaulli sruin karretillamerayu suldaumera kɔben, suldaumera kaulli palar kɔben tsimayø lincha nebambubelø kɔn, misag purø nørøøgue.

¹⁰ Incha Atat taigwei tirigu itsiisrø, tru Jordan pi pulusrø puabe, tsusrømbe mayangucha nu isub kishib treeg marøbelø kɔn. Trusrømbe Josébe mɔskainzhig yandø muga misren, trattø y pa kwaløm isuin inchib kishibig kɔn. ¹¹ Inchen truigwan tru Canaán pirau warab misaamera ashabe, tru Atadwei tirigu chish marin tulyu truba truba isuig kishib kui ashabe, trenchibelø kɔn:

—Egipciosmera øyeekkatig kishib kuibe purø nuig kørren— cha. Inch-agurri tru Jordan pi ambøgatømaysrømbe Abel Mizraim cha wamig kɔn. (Trenchippe: “Egipciosmera purø isui inchib puraambinug kɔn” chib.)

¹² Inchen Jacobwei nusrrkaløbe nømun maig martrai nø miaigwan treeg marøbelø kɔn. ¹³ Nui nusrrkaløbe Canaán pirausrømay srua amba, Macpela pirau peñayu trab lalig pasrabigu sɔrabelø kɔn, tru Efron hititan Abraham pirawanbañau peninug, nui yau misaameran sɔrab tøgagømig, tru Mamre pulusrø. ¹⁴ Yandø mɔskawan chab sɔrabe, Josébe Egiptomay katø nebarrubig kɔn, nui nuneløba, katø maya misamera sɔrønrrab lincha amrrubeløba.

¹⁵ Inchen Joséwei nuneløbe mɔskai kwaig yandø mugaabene, trunun isub mendabe, trenchibelø kɔn:

—¿Josébe namune katøgucha namig isub srø unin kønrrab kø chinderah cha, nam nun øyeeg kalø marigwan trunun isua?—

¹⁶ Inchabe José waisrømay trencha karua ørøbelø køn:

“Ñui mōskaimbe nø kwamøwatø, namune trencha karua pasrig køn cha:

¹⁷ Ñimbe Joséwan øyeeg chinrrigay cha: Ñui nunelø yeeg kaig marøb, ñun kalø marigwan Tiusmanda ulø paymø pesannarrunrrig cha’ Inchawei møimbe tiusmanda, nam ñui mōskawei Tius karuigwan marøb melabeløtøwein kuinaig kōbene tru trømbøig kalø mariilane pesannarrunrrig” cha. Inchen øyeeg wamindigwan mōrabe, Josébe kishibig køn.

¹⁸ Inchen nuneløgucha Joséwei merrab chab pua, utsøbasrabe, trenchibelø køn:

—Nambe ñi ka karuindiig melabelø kønrrer— cha.

¹⁹ Inchene Josébe trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtay cha. ¿Nagan Tius nø marigwan na pasramisra marøb pasramuitarru? cha. ²⁰ Ñimbe nane kaig martrab isua maren, trune Tiusbe tru kaig marigwane tabig punrrai yunømaran cha, tru møi nam ashib pønrraigwan martrab, misag nørøø pasrabigwan øsig tøgagønrab. ²¹ Inchawei ñimbe chi kørig kui inchimøtay cha, nabe ñimunba, ñimui ureemeranba ashib tøgagømnørø— cha. Øyamay nui manrraugurri undaatøga, chi isui inchimønrrai waminchibig køn.

José Kwaig

²² Josébe nui mōskawei yau misaameraba Egipto pirau tsuig kōbig køn. Nøbe pilamera ciento diezkatig øsig tsuig kōbig køn. ²³ Incha Josébe Efrainwei katøburø awelu ureemeranguen nebua ashib, katø Manaséswei nusrkai tru Maquirwei ureemeranguen nai ureemeratøwein misran chib, srøbchagu mutab indig kuig køn.

²⁴ Incha Josébe wendøsrø nui nunelan trenchibig køn:

—Nane yandø kwamig lutau køtan cha. Inchendø Tiusbe ñimune ashchab arrua, purugunrrun cha, Abrahamwanba, Isaacwanba Jacobwanba, ¡Katø! nabe tranmø kømø, tranamønrrun cha kørøomisrin pirausrømay ñimune i piraugurri pera inrrab køn cha.—

²⁵ Incha Josébe Israelwei nusrkalan, ‘¡Katø! nambe treeg maramønrrun’ tingarubig køn. Incha Josébe nømun trenchibig køn:

—Isa kømø, Tiusbe ñimun ashchab arrua, purugunrrun cha. Treeg pubene, ñimbe nai tsutsiimerane yugurri srúa ambamig køn— cha.

²⁶ Incha Josébe kwaig køn pilamera ciento diez nemisren. Inchen nui asrwane minchib irrømnørri mø marøb tamara, kan taulyu wayig køn Egipto pirau.

Fin

San Mateo

Jesucristoi merrab misaamera (Lc 3.23-38)

¹ Iibe Jesucristoi merrabsrø misaamerai munchimera køn, tru Davidweinukkurimba, Abrahamweinukkurimba amrrub misag.

² Abrahambe Isaacwei møskain køben;
Isaacbe Jacobwei møskain køben;
Jacobpe Judába, nui nunelaimba møskain købig køn.

³ Judábe Faresweimba, Zaraimba møskain køben, tru uregwei usrimbe Tamar købig køn.

Faresbe Esromwei møskain køben;
Esrombe Aramwei møskain købig køn.

⁴ Arambe Aminadabwei møskain køben;
Aminadabpe Naasónwei møskain købig køn.
Inchen Naasónbe Salmónwei møskaingue.

⁵ Salmónbe Boozwei møskain køben, nui usrimbe Rahab købig køn.
Boozbe Obedwei møskain køben, nui usrimbe Rut købig køn.

Obedbe Isaiwei møskain køben;
⁶ Isaibe Davidwei møskain købig køn.

Inchen rey Davidba, Uríaswei srain købiibabe Salomónwei møskalø købig køn.

⁷ Salomónbe Roboamwei møskain køben;
Roboambe Abíaswei møskain køben;
Abíasbe Asaiwei møskain købig køn.

⁸ Inchen Asabe Josafatwei møskain køben;
Josafatbe Joramwei møskain køben;
Jorambe Uzíaswei møskain købig køn.

⁹ Uzíasbe Jotamwei møskain køben;
Jotambe Acazwei møskain køben;
Acazbe Ezequíaswei møskain købig køn.

¹⁰ Ezequíasbe Manaséswei møskain køben;
Manasésbe Amonwei møskain køben;
Amonbe Josíaswei møskain købig køn.

¹¹ Inchen Josíasbe Jeconíasweimba, nunelaimba møskain købig køn, tru israelitasmeran Babiloniamay merrarrowa srua ambub uras.

¹² Øyeeeg chab srua amben, Jeconíasbe Salatielwei møskain køben;
Salatielbe Zorobabelwei møskain køben;

¹³ Zorobabelbe Abiudwei møskain køben;
Abiudbe Eliaquimwei møskain køben;
Eliaquimbe Azorwei møskain købig køn.

¹⁴ Azorbe Sadowei møskain køben;
Sadowbe Aquimwei møskain købig køn.
Inchen Aquimbe Eliudwei møskaingue.

¹⁵ Inchen Eliudbe Eleazarwei møskain køben;
Eleazarbe Matánwei møskain køben;
Matánbe Jacobwei møskain køben;

¹⁶ Jacobpe Joséwei mōskain kōbig kōn. Inchen tru Josébe Maríai keg kōben, tru Maríagurri Jesús kal-laig kōbig kōn, tru Cristo taig.

¹⁷ Inchawei Abraham kōb uraskurri merrabsrō kōlli misaamerai uremera katōle srōig, srōig kurrab arrubig David kōb uraskatiibe catorce kōbig kōn. Inchen David kōb uraskurri tru israelitasmeran Babiloniamay merrarrawa srua ambub uraskatig katōgan catorce treetōwei katōle srōig, srōig misaamera kurrab arrig kōbig kōn. Incha tru israelitasmeran Babiloniamay srua ambub uraskurri tru Cristo kal-lamnegatiibe misaamera katōgan catorce treetōwei kurrab arrig kōn.

Jesucristo kal-laig

(Lc 2.1-7)

¹⁸ Jesucristo kal-laibe ōyeeg kuig kōn: María nui usrimbe Joséba kasharanrab misra uñen, Josébe kasharanrab permōwatō Maríabe Espiritu Santogurri kwanriig kenamisrōptinchibig kōn. ¹⁹ Inchen José tru nui keg kōnrrabiibe sōlgandō tabig kua, Mariane maya misagwei malau ‘ōyeeg kuin kōn’ chib kenamarmōnrrab, nuinetō nilōtō tarōmisrōptinchab isubig kōn. ²⁰ Nōbe treeg martrab chab isubguen inchen, Señorwei kan ángel piabyu kenamisrabe trenchibig kōn:

—José, ñi Davidwei misagurri arrubig, Marían ñui srain kōnrrai utamigwan kōrig kui inchimōta cha. Kaguende tru unō tōgagōmibe Espiritu Santoin kōn cha. ²¹ Nōbe kan mōg-unō tōgagōben, truigwane Jesús munchi pasrtrig chibig kōn. Nōbe ōyeeg wamig kōnrrun chibig kōn, kaguende nui misagwan kaig mariiōyugurri wesranrabig kuimba.—

²² Kerrigu ōyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabigwan Señor truigwan ōyah taig neburrai treeg kuig kōn:

²³ “Kan srusrō mu mōōbagucha kimíig kwanriig kōrrōmisra, kan unō tōgagōnrrun taig. Truibe Emanuel cha wamig kōnrrun” cha, trenchibig kōn.

(Tru Emanuel munchibe “Tiusbe namba pasran” taig.) ²⁴ Incha José tru piabyugurri kiagasrabe, Señorwei ángel maig karuig kōben treeg mara, Mariane nui srain kōnrrai kōrrōmarōbig kōn. ²⁵ Incha Josébe Marían nui nusrkawan tōgagōmnegatig keeba, sraimba lataig nōmui asrtōga chi marmuig kōn. Incha Josébe unane Jesús munchi pasrōbig kōn.

2

Pōrr kal-labgatōsreelō tru estrellameran ashib kusrebelō Jesúswan ashchab amrrub

¹ Jesúsbe Judea pirau Belén puebloyu kal-labig kōn, Herodes tru pirau rey kōb uras. Inchen tru uras pōrr kal-labgatōsrō kusreb mōguelō tru estrellameran ashib kusrebelō Jerusalén puabe, ² trenchib payibelō kōn:

—¿Judíosmerai tru rey kal-labiibe chu tsuh? cha. Kaguende nambe nui estrellan webarri asha, kōriibala nune tabig waminchab amrruer— cha.

³ Inchen rey Herodesbe trendaigwan mōrabe, ni mumaygucha kōmui inchibig kōn. Inchen katō Jerusalén misaamerangucha treetōweim pubig kōn. ⁴ Inchen reybe sacerdotsmeran karubelanba, tru Moisés pōrigwan kusrenanōbelanba wama, payibig kōn:

—¿Cristobe chu kal-lanrrabig kō?— cha.

⁵ Inchen nōmbe trenchibelō kōn:

—Judea pirau Belén cha. Kaguende Tius maig karuigwan eshkabig øyah pørig køn cha:

⁶ Judea pirau, ñi Belén pueblo-unøbe,
tru pirau purø wamindig ciudamerai utu
ñibe chigucha kømøzhig lataig kønrrab kømø,
purø nuig køn cha.

Kaguende ñuinukkurrimbe misagwan ashib karunrrabig kan webattrun cha,
nai Israel misagwan nø pera marøb ashib pasrønrabig.—

⁷ Inchen Herodesbe tru srømbalasrø estrellameran ashib kusrebelan mu ashmøwatø wama, estrellabe tappe chu uras kenamisrigwan payibig køn.

⁸ Incha nømune Belénmay ørabe, trenchibig køn:

—Trusrømay amba, tru unaimburab tab payrrigay cha. Incha wetørrawabe, eshkarrunrrigay cha, nagucha køriibala tabig waminchab inrrab— cha.

⁹ Tru kusrebeløbe rey øyeeg eshkailø ambubelø køn. Inchen estrella tru pørr kal-labgatøsrø asiibe nømui merraptø ya, yandø tru unø tsum pala pasramisren, ¹⁰ tru kusreb møguelø estrellan ashabe, truba truba kasraabelø køn. ¹¹ Incha yau kebambabe, unamba, usri Mariánba ashabe, tømønra, køriibala tabig wamincha, nømui ketamelan kura, oro køben, incienso køben, mirra køben ketøbelø køn. ¹² Incha yandø nømune piabyu Herodesweimburab ammønrrain cha, eshkailø kua, nømui pirausrømaybe peg maywan ambubelø køn.

Egiptosrømay trubab ambub

¹³ Yandø tru kusreb møguelø chab amben, Señorwei kan ángel Joséwan piabyu kenamisrabe, trenchibig køn:

—Kurra, unan usranba perøb Egiptosrømay trubab inrrø cha. Incha trusrø na eshkamnégatig kørrømisrtrig cha. Kaguende Herodesbe unan kwetchab lanrrab køn— cha.

¹⁴ Inchen Josébe kurra, unan usranba pera, yem Egiptosrømay webya, ya, ¹⁵ trusrø tru Herodes kwamnegatig waraig købig køn. Øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabikkurri øyah taig, truig nebunrrain kuig køn: “Nai Nusrkawan Egiptogurri wamar” taig.

Herodes uregwan kwetchai karub

¹⁶ Inchen Herodes nun tru kusreb møguelø isin kui mørabe, truba truba nama, tru kusreb møguelø tru ureg chu uras kal-laigwan eshkaigwan, trunun cuenta mara kal-laingurrimbunø pa pilagatiguelø Belén pøtøgatan warabelan kerriguba kwetchain karubig køn. ¹⁷ Øyamay nebuig køn Tius maig karuigwan eshkabig Jeremías øyah pørig:

¹⁸ Ramá pueblosrø kan wam mørig køn cha.

Truibe kan truba truba isuig wamab kishib,
tru Raquel nui uregweimburab isua, kishibig køn.

Incha ‘kishmø, ka awentau’ taingucha, awentanrrab kaimabig køn cha, kaguende yandø uremera chab kwaikken køben.

Egiptogurri katø amruig

¹⁹ Inchen yandø Herodes kwaben, Señorwei kan ángel Joséwan Egiptosrø piabyu kenamisra, trenchibig køn:

²⁰ —Kurra, unanba usranba pera, Israel pirausrømay katø inrrø cha. Kaguende unan kwetchab inchibeløbe yandø chab kwan— cha.

²¹ Inchen Josébe kurra, unanba usranba Israel pirausrømay pera, ibig køn.

²² Inchen Herodeswein cuentabe nui nusrkai Arquelau Judea pirau truig

karub wan taig mørøppe, Josébe trusrømay yamig kørriimatøben, Tius piabyu Judeasrømay imønrrai eshkaben, Galileasrømay ambig køn. ²³ Incha Josébe trusrø puabe, Nazaret pueblosrø tsunrrab ibig køn. Iig øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkab møguelø øyah taig nebunrrain kuig køn: “Jesúsbe nazaretsriig cha wamig kønrrun” taig.

3

Juan Bautista mu misag warab waraimønug eshkab kusrenanøb (Mc 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Tru kwalømmerawan Juan Bautista Judea pirau mu misag warab waraimønug ² trenchib eshkab kusrenanøb arrubig køn:

—Kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray chib. Kaguende srømbalsrø Tius nø ashib karub waibe lutau pasran— cha.

³ Tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaiás øyah pørig Juanbe truig kuig køn: Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trasan, taig: “Señorwei maywan tamarøb,

nuyasig maymerane ølmarøb inday,” chib.

⁴ Juan kewagúibe camello isiitøga marig købig køn. Inchen nui pørønaibe kaluswan marig køben, nui mamibe nørrø chapullba kaambu mielba købig køn. ⁵ Jerusalén misaameraba, mayeelø Judea pirau misaameraba, Jordán pi puluwaneløba nun mørtrab werrubelø køn. ⁶ Incha nømui kaig mariilan ‘kaig marig køn’ chib eshkaben, Juanbe truilan Jordán piyu piu umbu ulsrøbig køn.

⁷ Inchen Juanbe fariseosmera køben, saduceosmera køben, truba nørrø nø piu umbu ulsrailø kønrrab amrrui ashabe, trenchibig køn:

—¡Ñimbe ul lataig inchib misaamera! ¿Ñimune mu eshkata cha, Tiuswei purø kørig kømdiig ñimuim pala attrabig pub pasrabigugurri wegørrønrraimbe? ⁸ Ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawar kuy, chibig køn, tøgandø asamdiig kønrrain cha. ⁹ Incha ñimbe ñimasiitø øyeeg chib mendømøtay cha: “Nambe Abrahamwei misaamera ker” chib. Kaguende nabe trendamønrrun cha: Tiusbe i sruumeranguen Abrahamwei misaamera kønrrai marøg købene, martrun cha. ¹⁰ Katø walømbe tusrmeran srølba para øramig chabguen srølyu pasringuen pasran cha. Chi tusrwandøgucha tab mamig niimígwane para, nagu kegutsan cha. ¹¹ Nabe ñimune ciertonwei pi pinøbullrai piu umbu ulsrar cha, kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamdiig kønrrai. Trune nai wendau arrubiibe si, Espiritu Santotøgaba, naatøgaba pinøbullrun cha. Truibe si, na lataguen kømø, maramburab marøbig køben, nabe truburab kømíig kua, nui alpargatiswanguen srua inrrabgaig kur cha. ¹² Nøbe tirigun isig øra tarømartrab tru kala kutsamig tsig utigwan sruaguen pasran cha. Incha truyu tru tirigu chishmari yabaløwan kerrigu chab chishmarabe, tirigune tirigu esegainug esegappe, shauwane mana kwamø nagu patrun— chibig køn Juanbe.

Jesúsuan piu umbu ulsrøb (Mc 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Jesúsbe Galileasrønugurri Jordán piyumay arrubig køn, tru Juan uninumay nun piu umbu ulsrønrrai. ¹⁴ Srøtøbe Juanbe nune piu umbu ulsrøg kømui incha, trenchibig køn:

—Nane ñiguen treeg marig kømdiig købendø, ¿ñiguen nan attirru?— cha.

¹⁵ Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Møimbatøbe øyamay ka mar cha. Tius tru sølgandø tabig maramigwane nambe kutøgue øyamay maramig køn— cha.

Inchen Juanbe ka treeg marøbig køn. ¹⁶ Incha Juanbe Jesúswan piu umbu ulsrøben, piyugurri webibig køn. Inchen møimbe srømbalabe kurøptinchen, Jesúsbe Tiuswei Espíritu nuim pala kan paloma lataig kørraarri ashibig køn. ¹⁷ Inchen srømbalasarøngurri kan wam trenchib waminchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe nuimburab truba tab kui war — cha.

4

Satanás Jesúswan chinchibig køtashchab inchib (Mc 1.12-13; Lc 4.1-13)

¹ Inchen Espíritu Santobe mu misag warab waraimøsrømay Jesúswan pera yaig køn, nugwaimandzig nun kebenørskønrrab inchai. ² Inchen cuarenta días yem kwaløm chigucha mamøwa, yandø parøgwai mørøbig køn. ³ Inchen tru kebenørskønrrab inchibiibe Jesúswan kemallabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, i sruumeran pirri misringaru — cha.

⁴ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Møøbe pirrindøgatø øsig tsumøtø, kerrigu Tiuswei wamdøgagucha tsumig køn”— cha.

⁵ Incha nugwaimandziibe Jesúswan Jeruslén tru Tiusweindø tarømari ciudadsrømay srua ya, tru Tiuswei yau purø palasrø pasrabe, ⁶ trenchibig køn: —Isa kømø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, pirausrø pørsrau cha. Kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran cha:

Tiusbe nui ángelesmeran ñun ashchai ørtrun chibig.

Incha ñui srøbwán sruwu srurrengwamønrrai nømui tasiimeratøga ñun kusranrrun— chibig.

⁷ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Katø Tiuswei wamwan pørigube treekkucha chibig køn cha: “Ñui Señor Tiuswane ke chinchibig køtashchab lataikkucha maramig kømøn”— cha.

⁸ Katøbe nugwaimandziibe kan truba pala tunsrømay srua yabe, yu pirau chutøgucha nørreelø tru nøm ashib karub purrailanba, katø nømui chigurrimbunø tabig tørig tøgagúigwanba kenamarabe, ⁹ trenchibig køn:

—Iigwan nabe kerriguba tranrrumøn cha, ñi nan srala, køriibala tabig waminchene.—

¹⁰ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¡Satanás, møi møi iptsu! cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Señor ñui Tiuswandø køriibala tabig waminchib, nuyasi-itø marøb megamig køn”— cha.

¹¹ Inchen nugwaimandziibe nuinukkurri tarømisren, ángelesmera amrrua, purugubelø køn Jesúswan.

Jesús tru nui maramigwan Galilea pølbasrøb (Mc 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Juan Bautistan kailan keeri yau keerin køn taig Jesús wammørab, Galileamay ibig køn. ¹³ Incha Nazaret puebloyugurri webyabe, Capernaum pueblosrø pisu menda, Zabulønwei misag warainuuba, Neftalíwei misag warainuuba tru pirau tsunrrab ibig køn. ¹⁴ Øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah taig nebunrrain kuig køn:

¹⁵ Zabulønwei misag warainuuba, Neftalíwei misag warainuuba tru pirau,

Jordán pi ambogató tru nu pisugatòmaysrø,
Galilea tru judío komeelø warainug,

¹⁶ misaamera løstøyu warabeløbe
kan truba torig asan chib.

Kwamig nòmuiim pala itøgasraig lataig warabelø købelane
kan torig kebilin køn, chib pørig.

¹⁷ Trugurrimbunø Jesúsbe eshka kusrenanøb trenchibig køn:

—Kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray cha. Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe lutau pasran— cha.

Jesús pibgatø peskabelan wamab

(Mc 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Jesús Galilea nu pisu mendawan ib pasrøwabe, pa nunelan ashibig køn, kane Simón, truigwane katø Pedrogucha taig, kane Andrés taig. Truiløbe peskabelø kua, nòmui atarrayameran piyu keguchib warøben, ¹⁹ Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Nai mendig amrruy cha. Nabe ñimune misaameran peskabelø kønrrai maramønrrun— cha.

²⁰ Inchen tru urastø nømbe nòmui atarrayasmeran warøb, nøba ambuptinchibelø køn.

²¹ Incha Jesúsbe katøguchi mas ambuuro yabe, katøgan pa nunelø warai ashibig køn, truiløbe Zebedeowe nusrkalø, Santiagoba, Juanba. Nømbe nui mōskaimba barcoyu atarrayamera kølsrailan tamarøb purrbene, Jesúsbe tru nusrkalan wamabig køn. ²² Inchen nømbe tru urastø barconba, nòmui mōskawanba kørromarøppa, Jesúswei mendig ambuptinchibelø køn.

Misag truba nuwan Jesús kusrenanøb

(Lc 6.17-19)

²³ Jesúsbe Galilea pirau ørøba llirab ibig køn, judíosmera tulundzuni yamørig Tius nø ashib karub pasrainuguig tabig srø wamwan eshka kusrenanøb. Incha misaameran chi kwanrreelan køben, chi pusrkwailan køben tamarøb big køn. ²⁴ Jesúswane Siria pirausrø kerrigu wammøra kua, mayan kwanrreelan srua amrrubelø køn. Tru chi kwanrø køben tøgarmen, katø ni mumayguen tab kømui mørøb inchibelan, tru kwaimandziimera tøgarmen køben, itønab pesannabig tøgarmen køben, kønønrrab kaimabelan køben srua amrrubelø køn. Inchen Jesúsbe tamarøb big køn.

²⁵ Inchen misaamera galileasreelø køben, decápolisreelø køben, jerusalénsreelø køben, judeasreelø køben, Jordán pi tru pørr kal-labgatøreelø køben Jesúswei mendig truba nu ambubelø køn.

5

Jesús nu tunyu wamisra kusrenanøb wamindig

¹ Incha Jesúsbe misag truba truba nuwan ashabe, kan tun pala nebya wamisren, nui kusrenanøb pera unilø kemallen, ² nøbe øyeeg chib kusrenanøb mendabig køn:

³ —Mayanguen tab kuilø køn cha, tru Tiusweimburabigwan ke kagømønrraindøzhig tøgaguermab isua palai mørøbelaimbe.

Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe nòmuiwein køn cha.

⁴ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru truba isuig kishibelaimbe.

Kaguende Tiusbe nømun chi isui inchimønrrai tab købigwan tranrrun cha.

⁵ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru larrø tammayelø lata lata inchimeelaimbe.

Kaguende nømbe tru pirøwan Tius tranrrab misrigwan ketig utønrrun cha.

⁶ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru sølgandø tabigwan kan parøgwaig mørøb lataig, pi mulgwaig mørøb lataig inchibelaimbe.

Kaguende maig isua palai melaigwan Tiusbe nømun nørø traniilø kønrrun cha.

⁷ Mayanguen tab kuilø køn cha, katøganelan lastima ashibelaimbe.

Kaguende nømungucha Tiusbe treetøwei lastima ashib tøgagønrrun cha.

⁸ Mayanguen tab kuilø køn cha, chi kaig isumø manrrømera chishig tøgaweimbe.

Kaguende nømbe Tiuswan ashchun cha.

⁹ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru ambugurri igurri tab kømigwan lab marøbelaimbe.

Kaguende truilane Tiusbe ‘nai ureg køn’ chinrrun cha.

¹⁰ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru Tius mandø martrai miaigwan marikkurri kaig martraandinab kaig nebui melabelaimbe.

Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe nømuin køn cha.

¹¹ Ñimbe mayanguen tab kuilø køn cha, nagurrindø misaamera tsalø waminab, kaig marinab, katø ñimun chine, chine isa wamindinab melabelaimbe. ¹² Pøs truba kasraarab tab kui møray cha. Kaguende srømbalasrømbe truba truba nuig ketig utamig tøgagønrrun cha. Ñinguen kømøwatøsrøwei tru Tius maig karuigwan eshkabelan øyeetøwei kaig marig købig køn cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Tiuswei ureebe yu pirau treba, tərba lataig køn

(Mc 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ Ñimbe yu pirau tre latailø køn. Inchendø yandø tre larrmíig misrabe, ¿katøbe chinchu kui larrøbig misriasamø? Yandø mas chiweingucha larrmíig misrene, wambig petøben, misaamerabe itøbunan, chibig køn.

¹⁴ Ñimbe yu pirauelayasig tər latailø køn. Kan ciudama tun palasrø pasrabiibe trubønrrab kaiman cha. ¹⁵ Katø kan aceite lámpan chigucha piløgøppe, køtsø umbu pasrtrab piløgømøn cha. Treeg kømøtø, masken pala pasrene, mayeelan yau purrabelan pilan chibig køn. ¹⁶ Øyeetøwei ñimgucha misaamerai merrab ñimui tər pilønrrai inday chibig køn, ñimui tabig mariilan asha, nømbe ñimui Møskai srømbalasrø wabigwan truba tabig waminchain cha.

Maig maramigwan martrai Moisés pørigwan Jesús kusrenanøb

¹⁷ Nabe arruppe, maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelø kusrenaniilanba na patsøgønrrab arritamab isumøtay chibig køn. Nabe treeg kømøtø, arruppe, tru Moisés pørigu maig chibig køben, trunun newan mara kørømartrab arrig køn. ¹⁸ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Srømbalaba, pirøba pønrrøbenbatøbe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maya lamøzhig pørig pønrrabeløguen pinappe, purainrraamøn cha, kerrigu tru pørigu maig taig nebumnegatig. ¹⁹ Inchawei møikkøben tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu karua pønrsailan møigu køben maya lamøzhigwandøguen kalø marøb, katø misagwan treetøwei kalø martrai kusrenanøbiibe srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe truipe purø lamíig kui asig køn taig kønrrun. Trune møikkøben martrai karua pønrsailan marøb, katø treetøwei martrai kusrenanøbiibe, truipe si, srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe nuig kui asig kønrrun cha.

²⁰ 'Inchawei nabe ñimune eshkar: Ñimui sɔlgandø marigwan tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba marøb pønrrai lataitøguen kømø, katøguchi tabig marmuisruandøbe, srømbalasø Tius nø ashib karub waisrømbe managuen kebamrraamøn cha.

*Trømbøig namiguelø kømumigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 12.57-59)*

²¹ 'Ñimbe mørøbelø kuinrrun ñimui merrabsreelane trendaigwan: "Kweechimøta cha. Møikkøben kweechibiibe kaigyu pasrønrrai pasrig kønrrun" cha. ²² Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben nui nunewan namig kørørmisrøbiibe kaigyu pasrønrrai pasrig kønrrun cha. Nunewan tsalø wamabigwane tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø asha marig kønrrun cha. Inchen møikkøben nunewan trømbøig inchib: "Larrø kaig chugúi mørmiig køn" chib wamabiibe, tru kwamø nagu møra melamnug kegutsig kømigwan lab pasran cha.

²³ 'Inchawei ñi Tiuswei tranamigwan altaryumay srua arrua, ñui nunewan ñi chigøben kaig mara tøgagúigwan ñi isuptinchabe, ²⁴ tru ñi Tiuswan tranamigwan altaryu pasrøppa, ñui nuneeba tab kørørmisramigwanmerrig lanrrab yamig køn. Trugurrimbe si, altaryumay arrua, ñui tranamigwan tranø.

²⁵ 'Møikkøben ñun kejawa, juezweimay merranene, tru kejabiiba mayu ib pasrappatø, tammay kørørmiskun cha, petø wamindam lau, tru juezwei tasku tranmønrraimbe. Inchippa juezbe policíameran tranen, truiløbe ñun kaillan keeri yau kegutsinamønrrappe. ²⁶ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Truyugurri webinrrappe, maig pagaramigwan chishtø pagawatøwei webinrrabguen cha.

Kasharawaig itølulumigwan Jesús waminchib

²⁷ 'Merrabsrø øyah taigwan ñimbe mørøbelø kuinrrun: "Møikkøben kasharawaig købendø, peg ishuuba itølulamig kømøn", taigwan. ²⁸ Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben kan ishuwan trømbøig martrab isub chull ashibiibe nui manrraube yandø chabguen itølulig lataig kørørmisran cha.

²⁹ 'Inchawei treekkurri ñui kusrmay kab kaig maringarua, kaigu ñun kebenørskøbene, wesrua, kuchi chibig køn. Trembe ñui asru kanbaløtø palab misrikken chi kømønrrun cha, tru møra melamnug asr ørøba kegutsig købgunriibe. ³⁰ Ñui kusrmay tasig kaig maringarua, kaigu ñun kebenørskøbene, tasigwane para, kuchi, chibig køn. Trembe ñui asru kanbaløtø palabikken chi kømønrrun cha, tru møra melamnug asr ørøba kegutsig købgunriibe.

*Kasharawar petiyamumigwan Jesús waminchib
(Mt 19.9; Mc 10.11-12; Lc 16.18)*

³¹ 'Katø merrabsrømbe trendaig købig køn: "Møikkøben nui srawan kucha, tarømisrtrappe, kan kilga tarømisrtrab chibig mara, nun purøøramig køn" cha. ³² Trune nabe trendamønrrun: Mu møøtøgucha nui srai, itølulumubendø, srawan kucha, tarømisrøbiibe, nui srawane itøluløb uñchai maran cha. Inchen mu møøtøgucha kan tarømisra ishuuba kasharabiibe nøgucha treetøwei itølulan cha.

Isa waminchimumigwan Jesús kusrenanøb

³³ 'Katø ñimbe møriinrrun ñimui merrabsreelan øyah tailan 'Señorwei merrab, ¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' cha kørørmisrigwane

wamindiitø kømø, maramig køn taigwan. ³⁴ Inchendø nabe ñimun trendamønrrun: ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chib mumaygucha ke treeg chimøtay cha. Srømbalawei merrab pasramisra ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chimøtay cha. Kaguende srømbalabe Tius nø wamisra waig køn cha. ³⁵ Katø ñimbe pirøwei merrab pasramisra, ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chimøtay cha. Kaguende pirøbe Tius itøbuna waig køn cha. Ni katø Jerusalénwei merrab chigucha treeg maramig kømøn. Kaguende truike Tius, tru purø nu Reywei ciuda køn. ³⁶ Ni katø ñimui turwan ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chimøtay chibig køn. Kaguende ñimbe pusrugwan ni kandøguen puliig martrab kaimabwei, ni kandøguen yaliig martrab kaimabwei inchun cha. ³⁷ Inchen ñimbe martrappe: “Øø” tamig køn. Inchen marmønrrappe: “Ka” tamig køn. Pøs yandø i trendaigugurri mas nemarøb, ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taibe nugwaimandzigweinukkurri arrubig køn.

Kaig inchen lata marmumigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 6.29-30)

³⁸ ‘Katø ñimbe merrabsrø trendaigwan mørøbelø kuinrrun: “Katøganui kabwan mindishibigwane nuin kabwangucha mindisamig køn”, taigwan. “Katøganui trugulwan lanchibigwane nuin trugulwangucha landamig køn”, taigwan. ³⁹ Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben ñun kaig marene, lata inchimøta cha. Treeg kømøtø, møikkøben ñun kusрмаy maløbøtø pashene, kandarømayigwangucha yul cha. ⁴⁰ Møikkøben kejawa kewagúigwan keranrrab inchene, turiwangucha srua ibasingaru cha. ⁴¹ Møikkøben ñun nama, kan kilómetro chigøben ninguigarubene, trube, pa kilómetro nig cha. ⁴² Inchen møikkøben ñun chi miabigwane tranø cha. Møikkøben ‘pebrra’ cha, miabene, ‘ka’ chimø, peb cha.

Ashig kømui inchibelan undaaramigwan Jesús waminchib
(Lc 6.27-28, 32-36)

⁴³ Ñimbe katø merrabsrø trendaigwan mørig kuinrrun: “Ñui tab linchibigwane isua, undaaramig køn chippe. Ñun tsaliigwane ashig kømui indamig køn”, taigwan. ⁴⁴ Trune nabe ñimun trendamønrrun: Ñimun ashig kømui inchibelane undaaray cha. Inchen ñimun kaig martrabgøba inchibelaimbe nømuyasig Tiusba wamindamig køn cha. ⁴⁵ Treeg marabe, ñimbe Møskai srømbalasarø wabigwei ureg kønrrabguen. Kaguende nøma nui nøsigwan kailaim pala lata, tabelaim pala lata pørr patingarub, katø sølgandø tabig marøbelaim pala lata, chi sølgandø tabig marmeelaim pala lata sre punrai ørøb inchibig køn cha. ⁴⁶ Kaguende ñimun undaarabelandø undaarawabe, ¿truburøbe chigúi utønrrague? ¿Romasreelayasig an utabeløguen treetøweimbe marøbelø kømuitarru? ⁴⁷ Inchen ñimui nunelandø tab wamabiibe, ¿chigúi srøig peg marig kønrrautah? Kaguende ¿Tiuswan ashmeelø tru judíos kømø misaameraguen treetøweimbe marøbelø kømuitarru? ⁴⁸ Ñimbe sølgandø newan tabelø kuy, ñimui Møskai srømbalasarø wabig newan tabig køb lataitøweingue.

6

Tabig maramigwan Jesús kusrenanøb

¹ Ñimui tabig marilan misaamerai malau marmøtay, misaamera ka ashchaidø lataig. Ñim treeg marene, ñimui Møskai srømbalasarø wabiibe chigucha truburøbe tranraamøn. ² Inchawei palai inchibelan ñi puruguppe, mayeelø wammøtraai waminchib kenamarmøta. Tru palatø tab inchibelø

latawei judíosmera tulundzuni yamerayu, callesmerayu misaamera nòmun tabig waminchai marøbelø lataig marmøta. Kaguende nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yandø treeg marøbeløbe nømui truburø ketig utamigwane utabguen indan cha. ³ Inchen palai inchibelan ñi puruguppe, ñui kusrmay tasig marigwane atsimay tasig asha kønrrai marmøta. ⁴ Inchen ñi mun kenamarmøtø mariilan Tius ñui Møskai ashibiibe ñun truburø ketamigwan ketrun.

*Tiusba mandø wamindamigwan Jesús kusrenanø
(Lc 11.2-4)*

⁵ Ñim Tiusba waminchib pønrrappe, tru palatø tab inchibelø lataig kømøtay. Truiløma judíosmera tulundzuni yamerayu køben, plazayu ya tsøbmerasrøn køben pønrramisra, Tiusba wamindamig chullelø køn, misaamera ashchai. Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Nòmun misaamera tabig wamindiibe, trube truburø ketig chabguen utabguen indan cha. ⁶ Trune ñibe Tiusba waminchappe, ñui kwartuyu kebya, yaskabwan kasra, ñui Møskai Tiusba waminchi cha, mu asiimúg truyu ñibatø pasrabigwan. Inchen ñi mun kenamarmøtø marigwan Tius ñui Møskai ashibiibe ñun truburø ketamigwan ketrun.

⁷ Tiusba waminchib pasrappe, trunundø katøle, katøle ka yandø wama mørmøta, judíos kømeeleø latawei. Kaguende truiløbe truba truba waminchene, Tiusbe katøguchinguen mørtraitamab isubelø køn. ⁸ Ñimbe nòm lataliløwein kømøtay. Kaguende ñimui Møskai Tiusbe ñim miamøwatø ñimui chi palai indigwane chab ashaguen wan. ⁹ Ñimbe Tiusba waminchib pønrrappe, øyah chinrrigay:

Namui Møskai srømbalasrø wabig, ñui munchibe tabigweindø tarømara, newan tab indig kønrrun.

¹⁰ Ñi ashib karub pasraibe pirau larrøbitchab amø, srømbalasrø latawei yu piraugucha, ñi maig maramdiig køben, treegwei marig kønrrai.

¹¹ Kwalømmørig nam mamig maig palabigwan møi tranøb,

¹² namui kaig mariilan ulø paymø, pesannarrunrrig chib, nam namun kaig marøbelan ulø paymø, pesannawa kørømisrøb lataitøwei.

¹³ Chigøben namun kegørrøsrønrraptiig pønrrøbene, truwane namun ambashmørrunrrig. Masken tru kaigweinukkurrimbe tarømartra. Kaguende, tru ashib karub waiba, maramburab mariiba, purø nuig, purø tabiibabe managatig ñuin køn chib.

¹⁴ Kaguende katøganelø ñimun kaig maren, truilan ñim ulø paymø, ñim pesannabene, ñimui Møskai srømbalasrø wabikkucha ñimun ulø payamigwan paymønrrun cha. ¹⁵ Inchen katøganelan ñim pesannamø, ulø payene, ñimui Møskai srømbalasrø wabikkucha pesannamø, ñimui kaig mariilan ulø payrrun chibig køn Jesúsbe.

Ayunamigwan Jesús kusrenanø

¹⁶ Ñim ayunappe, malømera kwa isuig lataig misrmøtay. Tru palatø tab inchibeløma malømerabe kwa isuig latalilø kenamarøbelø køn, misaamera nømbe ayunab kui ashchai. Treeløwein kønrrab kømø. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yandø nòmun misaamera tabig wamindiibe, trube truburø keti lataig chabguen utabguen indan cha. ¹⁷ Inchen ñibe ayunappe, maløwan kwalla, pusrugwan tabig tamar cha, ¹⁸ misaamerabe ñun ayunab wain

kønmba ashmønrrai. Ñuinetø marigwan ñui Møskai ashib pasrabiibe trunun asha, nõbe ñune truburø tranamigwan tranrrun chibig køn.

Srømbalasrø chigurrimbunø pønrrabig
(Lc 12.33-34)

¹⁹ 'Yu pirau chine, chine tulishimøtay, pullillamera mab, trerawa pinab, nileelø kebamba nilab indinug. ²⁰ Trembe srømbalasrøwei tøgamisrøb tulisay, pullilla mamøwei, trerawa pinømøwei, nileelø nilønrrab kebammøwei indinug. ²¹ Kaguende ñimui chi tøgagúilø chu esegaig pønrrøbene, ñimui manrøgucha ke truyutø isub pasrønrrun cha.

Kabmerabe asrwei lámpara køn
(Lc 11.34-36)

²² 'Asru kappe kan lámpara køn cha. Inchawei ñui kab tabig købene, ñui asrube kerriguba tørsulu kønrrun. ²³ Inchen ñui kab kaig købene, ñui asrube kerriguba løstiiig kønrrun. Inchawei tru tør ñuinug parabikken løstiiig købene, tru løstiibe mas maig løstøgølig kerah chibig køn Jesúsbe.

Møigwanmerrig mas isua tøgagømig
(Lc 16.13)

²⁴ 'Nun karunrrabelø muguen pagatøbe tøgagønrrab kaimanrrun. Kaguende kanune tsalø ashippe, kanune undaaranrrun cha. Kanune chiyugucha truba tab mørøb megappe, kanune kaashib webinrrun cha. Inchawei Tiusweimburabigu marøb pasrønrrab isumba, anweimburabigu marøb pasrønrrab isumba inchibiibe martrab kaimanrrun cha, pabaløbabe.

Tiusbe nui uregwan ashibig køn
(Lc 12.22-31)

²⁵ 'Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Øsig amønarnig, ñim mamigwanba, mutsamigwanba, asru chi kemermab isumigwanba menrra isumøtay cha. Øsig amønarnikkan kan mamig lataitø kuitarru cha. Kabe asrkan kan asru keelø lataitø kuitarru cha. ²⁶ Pala amøñibelø illimeran asay chibig køn. Ellguamøwei, ellmarig tulishimøwei, ellmarig tulisagwan esegainug esegamøwei inchiibelanguen, truilanma ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe manrrai mannøbig køn cha. ¿Ñimbe illimera lataguen kømø, maselø kømøtirru? chibig køn. ²⁷ ¿Ñim møiløgøben maya, maya incha katøgan tøbø metrotøguen nurabsruguh? cha.

²⁸ '¿Chindimbarre ñimbe asru keegwan truba truba isubelø køgue? cha. Wambig umeranma asay chibig køn. Kwallmøwei, kumøwei inchiibelø købendø, tabig nõrrøran cha. ²⁹ Inchendø nabe trendamønrrun: Rey Salomónguen nui chine purø tabzhig tøgagua, umera lata tabzhiibe kemuig køn cha. ³⁰ Wambig kaumera, møi ka pønrrøwa, srønabe nagu parrig kønrrabigwanguen Tiusbe øyee tabzhig kenanøb lataig marøbiibe, ñimune treetøguen kømøtø, masken marmønrraitarru cha, ñim ya ñimui isubigwan Tiusweinug pasra ke kagømønrraindøzhig tøgawarwan. ³¹ Inchawei øyee chib chi isumøtay chibig køn: "¿Chi mamer?" chib; "¿Chi mutsamer?" chib; "¿Chi kemer?" chib. ³² Kaguende tru Tiuswan ashmeelø judíos kømø misaamerabe iigwandø isub labelø køn. Inchen ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe ñimui chi palabelan ashaguen wabig køn. ³³ Inchawei Tius nõ ashib karub wainuguigwanba, katø tru sølgandø tabigwanba, truilanmerrig lab maramig køn. Trumaybe tru katøgan chi palabelangucha ñimbe nemarig kerrigu utønrrun. ³⁴ Inchawei srønna kwalømweyigwane chi isumøtay. Kaguende srønna

kwalømweyigwane srøna isumig nøøø køn. Kaguende kwalømmørig chi pub arrubiitø tsabø køn isumibe.

7

Katøganelan 'øyeelø, øyeelø køn' chimøtay
(Lc 6.37-38, 41-42)

¹ Ñimbe katøganelan 'øyeeg, øyeeg marøbelø køn' chib waminchimøtay, ñimungucha 'øyeelø køn' tainamønrrappe. ² Ñim katøganelan 'øyeelø, øyeelø køn' chib wamindiibe, ñimungucha treetøwei martrun. Ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha tranrrun. ³ ¿Chindimbarre ñui nunewan kabyu shauzhig wabigwangøba ashku cha, tru ñuin kabyu nu tsig wabigwanguen ashmubendøbe? ⁴ Inchawei ñitøweinguen ñuin kabyu nu tsigwan ashmubendøbe, ñui nunewane chinha øyeeg chinrragu: "Nai nuneg, ¿ñuin kabyu shauzhig wabigwan wesrarruah?" cha. ⁵ Ñi, palatø tabig, ñuin kabyu nu tsig wabigwanmerrig wesru chibig køn. Treenchabe si, ñui nunewein kabyu shauzhig wabigwan wesrumig tab ashchabguen cha.

⁶ Chigøben Tiusweindø tarømarigwane werameran tranmøtay. Katø ñimui perlasmerane kuchimeran kebusrmøtay, inchipa truilan itølula, llirawa, amrrua, kurmillustøga kwanaguchib ñimun pitis marinamønrrappe.

Tiuswan miab, nun lab, katø yaskabu wamab inday
(Lc 11.9-13; 6.31)

⁷ Miabene, Tiusbe ñimune tranrrun. Lawabe, wetørranrrun. Yaskabu wamubene, ñimune kurtrun. ⁸ Kaguende mugucha miabiibe utøben, labiibe wetørraben, yaskabu wamabigwane kurtrun.

⁹ Kabe ñimma møikkøben ñui nusrkai pirri miabene, kabe, ¿kan pillisrugwan tranøbsruguh? ¹⁰ Kabe kan peskau miabene, ¿kan ulwan tranøbsruguh? ¹¹ Pøs ñimma ya kailø købenguen ñimui uregwane tabig keta tranøbelø køben, kan mas ñimui Møskai srømbalarø wabiibe nun miabelone, maig tabig tranrer chibig køn.

¹² Inchawei ñimma katøganelø ñimuyasig tabig maramig palai inchi-beløbe, ñimungucha katøganelan treetøwei maray chibig køn. Kaguende maig maramigwan martrai Moisés pørigu lata, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriiøyu lata iigwanwei martrai karubig køn.

Trag yaskappa, lendø yaskappa
(Lc 13.24)

¹³ Trag yaskabwan kebambay chibig køn. Kaguende tru kan lendø yaskappa, tru lendø maybabe managuen werrumikkaig kegørra pønrramsrømay pera ibig køben, truwane si, møiløgøben truba nu kebamban cha. ¹⁴ Inchen tru trag yaskappa, trag mayba managuen patsømø øsig purramsrømay pera ibiibe, truiløbe traguelø, trurrigu murelø køben, trunun wetørrabeløbe mamdø køn chibig køn.

Tusrbe mamikkurri asamdiig køn
(Lc 6.43-44)

¹⁵ Tab asha kuy, chibig køn, "Tius maig karuigwan eshkabelø ker" chibelø isa waminchibelan, ñimui may kan ubisha lataig amrrubendø, nømui umbube kan namig lobosmera latailø køn cha. ¹⁶ Trune ñimbe nømui maig mari-løytøguen tsabø ashchun, tusryu mamig ñiguigwan latawei. Kaguende kal tusryugurrima uvas lurrmøwei, katø kaldø misrøb tusryugurri yashig lurrmøwei indan. ¹⁷ Inchawei kan tab tusrbe tab mamig niguen. Trune

kan kaig tusrbe kaig mamitøwei nigan cha. ¹⁸ Inchawei kan tab tusrbe kaig mamig niirrab kaimabwei, katø kan kaig tusrbe tab mamig niirrab kaimabwei indan cha. ¹⁹ Inchawei chi tusrwandøgucha tab mamig niimígwane para, nagu kegutsan. ²⁰ Inchawei nømui mariiløyu ñimbe ashchabguen chibig køn.

Tius nø ashib karub waisrømbe mayeeløba kømøtø kebamrrun
(Lc 13.25-27)

²¹ Nan: “Señor, Señor” chibelø srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe mayeeløba kømøtø kebamrrun. Treeg kømøtø, nai Møskai srømbalasrø wabig maig maringaruben, trunun marøbeløtøwei kebamrrun. ²² Tru srabe kwalømbe nane møiløgøben truba nu trenchinrrun: “Señor, Señor, yamba nambe ñui munchiyu ñi maig karuigwan eshkab, ñui munchiyu kwaimandziimeran webetab, ñui munchiyu maramburab mariilan marig købig køn” cha. ²³ Inchene nabe trendamønrrun: “Managuen nabe ñimune ashmíg kur cha. Ñim larrø kaig marøbeløbe, nainukkurri tarømisray” cha.

Pailø ya marøbelan kemesra wamindig
(Mc 1.22; Lc 6.47-49)

²⁴ Møikkøben na wamindigwan mørøb, na maig taigwan møra marøbigwane kan møg tab isua marøbig lataig køn chinrrab. Nui yawan srug pala marøbig lataikke. ²⁵ Sre pub, pimera nurab, yawan isig megambub itsingucha, yabe peñmøn cha, kaguen srug pala marig pasrøwa. ²⁶ Inchen nan mørøppe, mørendø, na maig taigwan marmígwane, kan møg tab isua marmíg lataig køn tamønrrun cha, nui yawan pisrum palatø marøbig lataikke. ²⁷ Sre puben, pimera nuraben, yawan isig megambub ichen, yabe peña, purø isumdiig mindisaig kørrømisran— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

²⁸ Inchen Jesús iilan kerrigu chab waminchen, maya misaaba kwaara asha kørrømisrøbelø køn øyeeeg kusrenaniilan. ²⁹ Kaguende nøbe kusrenanøppe, nuinukkurindøwei mu mandamgaig kusrenanøbig køn, tru Moisés pørigwan nømui kusrenanøbelø lata kømø.

8

Asr trerab kwanrrø tøgagigwan Jesús tamarøb
(Mc 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Yandø Jesús tun palasrøngurri kørraaruben, misag truba nu mendig amrrubelø køn. ² Inchene kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgagig kemallippa, Jesúswei merrab tømønrsabe trenchibig køn:

—Señor, nan ñi tamaramdiig købene, tamartra— cha.

³ Inchen Jesúsbe tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig køn:

—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.

Inchen tru urastø nui trerab kwanrrøbe chishig kørrømisren, ⁴ Jesúsbe trenchibig køn:

—Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara, katø Tiusweyasig tru Moisés tranrrig taigwane srua ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørrømisrin kui ashchain— cha.

Suldau sətøwan nø karub pera pasrabigwei mendig megabigwan Jesús tamarøb
(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)

⁵ Yandø Jesús Capernaumsrø kebibene, romanosmerai suldau cienelan ashibig, kan centurión taig, nuimay arruabe, nun purugurra chib, ⁶trenchibig køn:

—Señor, nai mendig megabiibe yau kwanrrø tsun cha, truba truba pusrk-wai inchib, kerrigu kønønrab kaimaig.—

⁷Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe arrua, tamaramønrrun— cha.

⁸Inchen tru centuriónbe trenchibig køn:

—Señor, ñi nai yau kebattraimbe, nabe trengatig kømuinatan cha. Tam-misr cha, treetø chirra cha. Nai karuindiig megabiibe tammisrtrun cha.

⁹Kaguende nagucha mas nørreelø karuig kur cha. Katø treeg køben na karub tøgagúilø suldaumera tøgagur cha. Truilanma na møigwan køben: “Inrrø” chibene, ib; katø na møigwan køben: “Amø” chibene, arrub; katø nai karuindiig megabigwan chigøben: “Mar” chibene, marøb inchibig køn— cha.

¹⁰Jesús iigwan møra, kwaara asha kørrømisrabe, nui mendig amrrubelan trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Israelsrø møigweinukken isubigwan nainug pasra tøgagúig øyangatig nuig wetørramur cha, i møwei lataig. ¹¹Incha nabe ñimune trendamønrrun chibig køn: Pørr kal-labgatøsrøngurrin køben, pørr kebibgatøsrøngurrin køben truba nu amrrua, Abrahamba, Isaacba, Jacobpa manrab purramisrtrun cha, srømbalasarø Tius nø ashib karub waisrø. ¹²Trune Tius nø ashib karub waisrø purrønrrab uremerabe wambig purø trømbø løstøyu webusriilø kønrrun cha. Truyube kishib, trugulmeran tsat-samig kønrrun— cha.

¹³Incha Jesúsbe tru centuriónwan trenchibig køn:

—Yamay inrrø cha. Ñi maig køreig treeg kønrrun— cha.

Inchen tru urastø tru mendig megabiibe tammisrig køn.

Jesús Pedroi sueeran tamarøb

(Mc 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴Jesús Pedroi yamay arrua, kebyabe, Pedroi sueerabe camayu pachiiiba tsui ashibig køn. ¹⁵Incha Jesúsbe tru ishuwei tasigwan katørabene, pachiiibe weetapinchen, nøbe kurra, tru pubelayasig chi maramigwan marøb mend-abig køn.

Kwanrreelø truba nørøwan Jesús tamarøb

(Mc 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶Yandø yem misren Jesúsweimay truba yamelan kwaimandzig tøgawarwan misaabe srua amrruben, kan wamitøgatø tru kwaimandziimanderan webetab, katø chi kwanrrø køben tøgawarwan mayeelan tamarøbig køn. ¹⁷Øyeeq pureppe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaiás øyah taig neburnrain kuig køn:

Nøtøwei namui pusrkwabelanba,
namui kwanrrømeranba kerran, taig.

Jesucristoi mendig ambamibe murig køn

(Lc 9.57-62)

¹⁸Jesúsbe nuin pøtøgatan misaamera truba nu tulsrua kui ashabe, nui kusrenanøb pera uniilane pisu ambøgatømayrø larramrrai karubig køn.

¹⁹Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kan kusrenanøbig kemallabe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ñi chu ibendø, nabe mendig arrumønrrun— cha.

²⁰Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Zorramerabe waramig trab tøgagøben, katø pala amøñib illimeragucha nømui lemera tøgar køn cha. Trune na, Møg Misra Arrubiibe ni nai turwan chu nerrarramikken chigaig kur— cha.

²¹ Inchen katøgan møikkøsrøn, Jesúswan mendig uñibiibe, trenchibig køn:

—Señor, nai mōskawan sørønrabbmerrig ibashcha— cha.

²² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe nai wendau amø cha. Tiusweimburabigu kwaig latailøbe nømui kwailan sørøbash— cha.

*Jesús isig ichibigwanba, pi latøgushibigwanba kønøbashmub
(Mc 4.35-41; Lc 8.22-25)*

²³ Jesús yandø barcoyu nebiben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun lincha ambubelø køn. ²⁴ Inchene mōimbe maryube truba trømbøig mur isig ichib kurra, pi welamera barcoyu mas, mas negutsingucha, Jesúsbe kib tsubig køn. ²⁵ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe kasrønannrab amba, trenchibelø køn:

—¡Señor, namun wesurra chib, chab asentab meler!— cha.

²⁶ Inchen nøbe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre kørig kōta? cha. Ñim kui ñimui isubigwan nainug ke kagømønrrainðzhig pasra tøgar— cha.

Incha kurrabe, isigwanba, marwanba kønømønrrai kandø wamuben, ¡katø! yandø kerrigu wasrønzhiig kørømmisrøbig køn. ²⁷ Inchen nømbe kwaara asha kørømmisra, trenchibelø køn:

—¿Øyeebe chi møg kerah? cha. ¡isig ichibig lata, mar lata, iiløguen nun mørtrappe!—

*Jesús Gadarasrø pailø kwaimandzig tøgarmaran tamarøb
(Mc 5.1-20; Lc 8.26-39)*

²⁸ Jesús pisu ambøgatø Gadara pirausrø larraibene, pailø kwaimandzig tøgarmara sörin trabmerayugurri werrua, Jesúswan kemallibelø køn. Truiløbe truba namiguelø køptø, tru maywane mugucha puramrrab kaimabelø køn.

²⁹ Inchabe trenchib trashibelø køn:

—Tiuswei Nusrkai, ¿namune chi martrab inchigu? cha. ¿Namun ¡katø! purø trømbøig mōra melønrrai martrab attirru cha, tru treeg maramig pumøwatøbe?—

³⁰ Truyugurri maya yab køsrøn kuchimera truba nu lawa mab amøñibelø køn. ³¹ Inchen tru kwaimandziimerabe Jesúswan trenchib rugabelø køn:

—Namun webetappe, trube, tru kuchimerayu kebambingarurrinrig— cha.

³² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ambay pøs— cha.

Inchen tru kwaimandziimerabe møguelainukkurri webamba, kuchimerayu kebamben, tru urastø kuchimerabe luløb mendappe, truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, larrø nu pisuyu kegørra, pi keesra, chab kwabelø køn.

³³ Inchen tru kuchi ashibeløbe chab lula, pueblosrø puabe, tru kwaimandzig tøgar købelan maig purayaigwan kerriguh waminchib mendabelø køn. ³⁴ Inchen puebloyu maya misaabe Jesúswan katønrrab webamba, nun ashabe, tru piraugurri ‘irra’ cha, truba rugabelø køn.

9

Jesús kan kònòrrab kaimabigwan tamaròb
(Mc 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Inchen Jesúsbe kan barcoyu nebya, pisu ambògatòsrò larraya, nui puebløyu pubig kòn. ² Inchen truyube kan mòg kònòrrab kaimabigwan kan tsigalyu muta amrruben, Jesúsbe nòmui isubigwan ke nuinuutò pasra pònrrai ashabe, kwanrriigwane trenchibig kòn:

—Nai nusrkai, kullaaramòta cha. Ñui kaig mariilan ulò payamig kòmíig, pesannaig kòrròmisran— cha.

³ Inchen mòilògòsròn tru Moisés pòrigwan kusrenanòbelòbe treeg isubelò kòn: “Nòbe Tiusweimburab purò tròmbòig waman” chib. ⁴ Inchen Jesúsbe nòm chi isub kuilan ashabe, trencha payibig kòn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimbarre òyeeg kaig isub kògue? cha.

⁵ ¿Mòigwan mas kòrmò trendamdiig kòbsruerah? cha. Kabe: “Ñui kaig mariilan ulò payamig kòmíig pesannaig kòrròmisran”, ¿tamiteh? Kabe: “Kurrab, inrrò”, ¿tamiteh? cha. ⁶ Pòs, na, Mòg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulò payamig kòmíig pesannaig kònrrai mu mandamgaig maròbig kui mòimbe ñim ashchai kenamaramònrrun— chibig kòn.

Inchabe tru kònòrrab kaimabigwane trenchiptinchibig kòn:

—¡Kurrò! cha. ¡Ñui tsigalwan mutab, ñui yamay inrrò!— cha.

⁷ Inchen kwanrriibe kurra, nui yamay ibig kòn. ⁸ Inchen misaamera iigwan ashabe, truba kòrig kui inchibelò kòn, Tiusbe mòguelan òyeeg mu mandamgaig maramig tranitamab isua. Incha òyeeg marikkurri Tiuswan truba tabig waminchibelò kòn.

Jesús Mateowan wamab
(Mc 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Jesús truyugurri yabe, kan Mateo taig mòwan romasreelayasig an utabelò purrainug wai ashabe, trenchibig kòn:

—Nai mendig amò— cha.

Inchen nòbe kurrab, nui mendig ibig kòn.

¹⁰ Indiibe Jesúsbe tru Mateowei yau mab wabene, truba yamelò romasreelayasig an utabelò kòben, katòganelò kaig maròb misaamera kòben puabe, Jesúsba, nui kusrenanòb pera uniilòba mishatsigu trubalatò purròben, ¹¹ mòilògòsròn fariseosmera trunun ashabe, nui kusrenanòb pera uniilan trencha payibelò kòn:

—¿Ñimui kusrennòbiibe an utabelòba, kaig maròbelòba mab, muchib wappe, òyeebe maig maròb wah?— cha.

¹² Inchene Jesúsbe trunun mòrabe, trenchibig kòn:

—Tabelò kwanrrogarbe mò maròbig palain kòmòn cha. Kwanrreelòbeguende palain kòn cha. ¹³ Amba, i pòrigu chi chibig kuigwan kusrey cha, tru Tiuswei wamyu òyah chibigwan: “Animal kweecha, nan tranòb kòmòtò, ñimbe lastima ashibelò kònrrai inchar” taigwan. Kaguende nabe sòlgandò amòñibelan wamònrrab arrumòtò, kaig maròbelan wamònrrab arrig kòn— chibig kòn Jesúsbe.

Ayunamigweimburab Jesúswan payib
(Mc 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Juan Bautistai mendig amòñibelò Jesúswan kemallabe, trencha payibelò kòn:

—Namba, fariseosmerababe ayunamigwan katø katø marer cha. ¿Inchen ñui kusrenanøb pera uniiløbe chindimbarre trunun marmeelø køh?— cha.

¹⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma novio nømba wabengan isuin purrønrraitarru? cha. Inchendø yandø novion srua ambam kwalømmera punrrun cha. Inchen ayunabwei inchun cha.

¹⁶ 'Muguen kan køllin camisanma kølsraigu srø llensu søtíimígwán waya, tsushimøn cha. Kaguende tru srø llensube kesruppa, kølli llensune kølsrøben, mas trømbøikken kølsraig kørrømisrtrun cha. ¹⁷ Katø srø vinonma køllin kalusmeray usrmøwei inchibelø køn cha. Kaguende treeg marene, kalusmerabe srørrøben, vinobe lushen, yandø kalusmerabe ka pinønrrun cha. Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usramig køn cha. Trumaybe møigwandøgucha chi mindisaig kømønrrun— chibig køn Jesúsbe.

Jesús kan ishuwan kwanrrøwan tamarøb

(Mc 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Jesús waminchib pasramne, judíosmeran chi maramigwan kan karubig puabe, nui merrab tømønnsra, trenchibig køn:

—Nai nimbasr ke møindø kwan cha. Øyeeg kuindøgucha, ñi arrua, tasigwan nuim pala estsarene, katø øsiiranrrun— cha.

¹⁹ Inchen Jesúsbe kurra iben, nui kusrenanøb pera uniilø nun lincha amben, nøbe tru møøba ibig køn. ²⁰ Indiibe kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrrø tøgáig chiguen tab kømui megawa, Jesúswan wendaugurri kemallippa, Jesús nø kewagúig urøzhigwandø katørabig køn. ²¹ Kaguende treeg isubig køn: “Nui kewagúigwan ka katøraitø tammisrig kørrømisramønrrun” cha. ²² Inchen Jesúsbe keesha asha, tru ishuwan ashabe, trenchibig køn:

—Chi isumøta cha. Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tamarig kørrømisran— cha.

Indiibe tru uraskurri yandø tammisrig kørrømisrig køn.

Kan ishug-unan Jesús øsiiranøb

²³ Incha Jesús tru judíosmeran karubigwei yau pubene, lus urrabelø køben, katø misaamera truba trashib kishib kui ashibig køn. ²⁴ Inchabe trenchibig køn:

—Yugurri webambay cha. Ishug-unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

Inchen misaamerabe Jesúswane ka indzatø møøbelø køn. ²⁵ Incha nømun webambingaruben, Jesúsbe kebya, ishug-unan tasigu kemørene, unøbe kur-raptinchibig køn. ²⁶ Inchen tru piraube muba kuimburab treeg purayaigwan wammørig kørrømisrøbig køn.

Pailø kabgailan Jesús tamarøb

²⁷ Jesús truyugurri webya ibene, pailø kabgailø trenchib trashib wendautø amrrubelø køn:

—¡Namun lastima ashcha chib, merrabsrø Davidwei Nusrkai!—

²⁸ Inchen Jesúsbe yau kebiben, tru kabgailø kemallene, nøbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe na øyeegwan martraitamab køregueh?— cha.

Inchen nømbe:

—Señor, øø— cha, løtabelø køn.

²⁹ Inchene Jesúsbe nømui kabmeran katørawabe, trenchibig køn:

—Ñim ñimui isubigwan nainug maig tøgagúig treeg kønrrain— cha.

³⁰ Inchen nòmui kabmerabe ashibelø misren, Jesúsbe trenchib karubig køn:—Mun køben eshkab kønrrab kømø cha, i marigwan.—

³¹ Trenchingucha nømbe webambuptø, Jesús nø chi marigwan tru pirau mayeelan waminchibelø køn.

Kwaimandzig tøgig waminchab kaimabigwan Jesús tamarøb

³² Inchen tru kabgailø købeløbe webambub kømnetø, møiløgøsrøn Jesúsweimay kan wamgaig kwaimandzig tøgigwan srua amrrubelø køn.

³³ Inchen Jesús tru kwaimandzigwan weguchen latatø, tru wamgaibe waminchiptinchen, misaabe kwaara asha kørrømisra, trenchibelø køn:

—¡Managuen nam Israel misaamerai utube øyeekatiibe ashmer!— cha.

³⁴ Inchen fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Kwaimandziimeran ke nøasha karub pasrabikkurri kwaimandziimeran nøbe webusrøbig køn cha.—

Jesús misagwan yeekkucha nebuig melaitamab lastima ashib

³⁵ Jesús maya pueblomerasrø, yamera tsitsø pønrrabsrø, judíosmera tulundzuni yamørig kusrenanøb, tabig srø wam Tius nø ashib karub wainuigwan eshkab waminchib, chi kwanrrømeragurrimbunø tøgargwan pusrkwabelan tamarøb llirab ibig køn. ³⁶ Incha truba nu søtø misagwan ashabe, lastima isui inchibig køn. Kaguende nømbe truba isuilø, chinchabguen kaimar, kan ubishamera mu ashchabig chigar latailø køben. ³⁷ Incha nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Ellmarig tulisamibe truba nørrø køben, trune tulishinrrabeløbe mamdø køn cha. ³⁸ Inchawei tru ellmarig puag Tiuswan miay chibig køn, nui ellmarigwan tulishinrrabelø ørtrai.—

10

Jesús nøashib karua øramelø doce lawa wesrub

(Mc 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan wamabe, mu mandamgaig maramig tøgagønrrai tranøbig køn, trømbøbig maringarub kwaimandziimeran webusrøb, katø chine kwanrrømeranba, pusrkwabelanba tamartrai.

² Iilø køn tru doce nøashib karua øriilai munchimera: Srøsrøibe Simón truigwane katø Pedrogucha taig, nui nuneg Andrésba, Zebedeowei nusrkai Santiagoba, nui nuneg Juanba, ³ Felipe køben, Bartolomé køben, Tomás køben, Mateo tru romasreelayasig an utabig køben, Alfeowei nusrkai Santiago køben, Tadeo køben, ⁴ Simón tru Cananistameraingatiig køben, Judas Iscariote tru wendø Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø misra tranøbig købengue.

Jesús tru doceelan kusrenanrrai ørøb

(Mc 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Jesús i doceelan øyah martrigay chib karua ørøbig køn:

—Judíos kømeelø waraisrø ammøwei, samaritanosmerai pueblomerasrø kebammøwei inchigay cha. ⁶ Trembe tru Israel misaamerai utu tru ubisha trubiilø latailaimaytø amrrigay cha. ⁷ Trusrø ambabe, srømbalasarø Tius nø ashib karub waibe lutau pasran chib eshkab kusrenanrrigay cha.

⁸ Kwanrreelane tamarøb, kwailan øsiiranøb, asr trerab kwanrrø tøgargwan tamarøb, kwaimandziimeran webetab inchigay cha ñimbe. Ñimun øyeeg martrai tranigwan ñimma ka ketig utig køn cha, ñimgucha katø treegwei marøppe, anwei marmøtay cha.

⁹ 'Oro køben, an køben, cobre køben ñimui pørønailøyu pusra ammøwei, ¹⁰ katø mayuwei murrall ila ammøwei, turingucha yunømaramiba kòmøtø, kandø tøga; alpargatiskucha keeta kòmøwei; ni pøtønain tsikkucha srua ammøwei inday cha. Kaguende chigøben marøbiibe nui marimburøbe mu chi chinrrainga mamagwane utamig køn cha.

¹¹ 'Ñim kan puebloyu kui, ya tsitsø pønrrabyu kui puabe, kan misag chi isumgaig tabigwan lawa, truigwei yau kørromisrrigay ñim truyugurri ambamnegatig. ¹² Yau kebambuppe, 'ñimun chi isumgaig tab køn' chib wamønrrigay. ¹³ Tru yau misaamera truburab tabelø købene, tru ñimui tab købiibe nømuim pala treeg kønrrun. Inchen trengatig kønrrabgailø købene, ñimui tab købiibe ñimuinutøwein kønrrun. ¹⁴ Inchen ñimun wamømøwei, ñim wamindigwan mørømøwei inchene, nømui yaugurrin kui, nømui puebloyugurrin kui webambuppe, srøbyu usrøwan chishtø kørroga webamrrigay chibig køn. ¹⁵ Inchawei nabe ñimun cierton trendamønrrun: Srabe kwalømbe tru puebloimbe Sodomaimba, Gomorraimba pirau lataitøguen kòmø, Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe mas purø trømbøig kønrrun cha.

Wendøsrø kaig indinab melamig attrabig

¹⁶ 'Au, nabe ñim ubishamera latailan lobosmerai utu ørar. Chiyugøben kegørømønrrab ñimbe ul latailø kuy. Inchen chi kaig inchimeelømaybe palomamera latailø kømig køn. ¹⁷ Ashiptø kønrrigay misaameran. Kaguende nømbe ñimune karubelai tasku tranøb, katø judiosmera tulundzuni yamerayu ñimune ichabetab inchun. ¹⁸ Katø karubelø nørreelai merrab, reymerai merrab nagurrindø srua amrrun, trumay ñimbe nømunba, judío kømeeelanba naimburabigwan wamindamig kønrrai. ¹⁹ Inchen tru karubelan ñimun tranene, ñimbe mandø løtamigwan chi isumøwei, mandamerma chi isumøwei inchigay. Kaguende tru wamindamig pubene, wamindamig tøgagønrrai Tius tranrrun, chibig køn. ²⁰ Kaguende ñim waminchain kòmøtø, Tius ñimui Møskawei Espiritu ñimgurri waminchun.

²¹ 'Inchen nuneebe nømui nunewandøwei kwetchai tranen, møskaimbe nusrkawan tranen, ureemerabe møskalan namig kurra, kwetchai tranrrun cha. ²² Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø kønrrabguen cha. Inchen srabe kwalømgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kømig kaigyugurri wesraig kønrrun chibig køn. ²³ Ñimun kan ciudayu chigøben kaig martrab inchene, katøgansrømay wegørra ambay. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møg Misra Arrubiibe Israel pirau ciudamerayu ñim kerriyu naimburab eshka liramøwatø attrun cha.

²⁴ 'Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbigwan purab nuig kømøn. Katø kan karuindiig megabiibe nui ya puaiowan purab nuig kømøn. ²⁵ Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbig lataitøwei misrabe, trutø tsabø kui møramig køn. Inchen tru karuindiig megabiibe tru ya puai lataitøwei misrabe, trutø tsabø kui møramig køn. Yau møkai ashib wabigwanguen kwammandzig Beelzebú cha wamibe, mas nui yau purrabelane chitø tai asawø chibig køn.

Mun kørig tøgagømig

(Lc 12.2-7)

²⁶ 'Inchawei misaameran kørig kui inchimøtay. Pøs chitøgucha søriibe soriitø kørromismø, kenamisrrun. Katø kan søratø tøgagúibe søratø kørromarig kømø, wammørig kørromisrrun. ²⁷ Na ñimun løstøyu wamindigwane ñimbe

kwalom toryu waminday. Katø na ñimun nilø wamindigwane ñimbe yabalasrøngurri trasay. ²⁸ Asrwandø kweechibelane kørig kui inchimøtay. Kaguende ñui møsigwane kwetchab kaimanrrun. Treeg kømøtø, aswanba, møsigwanba managatig tru møra melamnug pinishinrrabigwan, tru Tiuswane si, kørig tøgaguy, chibig køn.

²⁹ '¿Pagatø illinzheelan kan centavozhigweindø yanøbelø kømuitarru? Treweindøzhigwanguen ñimui Møskai pirau kørrøbashmubene, ni kanzhikken kørrømøn. ³⁰ Pøs, ñimuimburappe ñimui turyu pusruumeranguen kan kan mundziizheelø køn. ³¹ Inchawei ñimbe chi kørig kui inchimøtay. Truba yam illimera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø nuweyelø køn.

³² 'Møikkøben misaamerai merrab 'Jesúsweingatiig kur' chibigwane nagucha nai Møskai srømbalasø wabigwei merrab treetøwei truigwane 'ningatiig kur' tamønrrun. ³³ Inchen misaamerai malau 'Jesúsweingatiig kømur' chibigwane nagucha nune nai Møskai srømbalasø wabigwei merrab 'ningatiig kømur' cha, trendamønrrun chibig køn, Jesúsbe.

Jesúskurri misaamera nøøtøtø misrøb
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ 'Nabe piraumay arruppe, ambumay imay tab købigwan srua arritamab isumøtay. Nabe truigwan srua arrumøtø, kwayab kømigwan srua arrur cha.

³⁵ Nabe arruppe, møøbe møskaimba namig kurrøben, nimbasrbe usrimba namig kurrøben, yernabe sueeraba namig kurrønrrai martrab arrur.

³⁶ Inchawei møigwandøgucha ashig kømui inchibeløbe yaeløtøwein kønrrun.

³⁷ 'Møikkøben møskawan kui, kabe usran kui, nan lataguen kømø, mas undaarabiibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn. Nui nusrkawan, kabe nui nimbasrwan, nan lataguen kømø, mas undaarabiibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn. ³⁸ Inchen møikkøben kuruswan mutab nai mendig arrumibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn. ³⁹ Inchen møikkøben øsig kømigwan wetørrabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan wetørrawa tøgagønrrun cha.

Ketigwan utab
(Mc 9.41)

⁴⁰ 'Møikkøben ñimun tab wamab utabiibe nan utan. Inchen nan utabiibe nan karua ørøbigwan utan. ⁴¹ Inchen møikkøben Tius maig karuigwan eshkaibig kui ashiptø nun tab wamab utabiibe, tru Tius maig karuigwan eshkaibigwan ketigwandøwei nøbe Tius tranig utønrrun chibig køn. Katø møikkøben kan sølgandø tabig marøbigwan, sølgandø tabig marøbig kuimburø utabiibe, sølgandø tabig marøb mowan ketigwandøwei Tius tranig utønrrun cha. ⁴² Inchen møikkøben nai mendig amønibelø kui ashiptø trenigatig kømøzheelan kan pi pishi pasuzhiitøguen srørrøbiibe, truburø nui ketig utamigwane utømø kømø, utønrrun cha, ñimun trendamønrrun.—

11

¹ Jesús yandø nui doce kusrenanøb pera uniilan øyeeg, øyeeg marøb amøninnrigay cha, chab kusrenanabe, truygurri ibig køn, tru pirau katøgan pueblomerasø nui srø wam tabigwan kusrenanøb katø eshkaib waminchib inchab.

*Juan Bautistai kusrenanøb pera uniilø
(Lc 7.18-35)*

² Juan Bautista kailan keeri yau keerig pasrøwa, Cristo chi marøb uniilan wammørøbig køn. Inchabe møilan køsrøn nui mendig amøñibelan Jesúswan trencha payrrai ørøbig køn:

³ —¿Tru Cristo attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiramøh? chinrrai.—

⁴ Inchene Jesúsbe nømun løtappe trenchibig køn:

—Amba, ñim chi mørigwan, ñim chi asigwan Juanwan eshkanrrigay cha.

⁵ Kabgailøbe ashen, cojosmerabe amben, asr trerab kwanrrø tøgarmerane nømui kwanrrøwan tamara chishmariilø køben, kalu mørmeeløbe mørøbelø misren, kwalløbe øsiiraben, waachamerane Tiuswei tabig srø wamwan eshka kusrenaniilø køn cha. ⁶ Mayanguen tab kuig køn chibig køn, nan peg kuitamab isumøtø, na kuitamab isubigweimbe.—

⁷ Inchen yandø nøm amben, Jesúsbe Juanweimurab misagwan trenchib wamwinchib pølbasrøbig køn:

—¿Mu misag warab waraimøsrømbe ñimbe chi ashchab webamgue? cha.

¿Kan caña ambumay imay ka isig srua yainaptingwandeh? cha. ⁸ Trube, ¿chi ashchab webamgue? cha. Kabe, ¿kan møg truba tabig keweigwandeh?

cha. Ñimbe ashibelø køn, truba tabig kebeløbe reymerai yau purrabelø kui. ⁹ Trube, treeg købene, ¿chi ashchab webambig kø? Kabe, ¿Tius maig karuigwan kan eshkabigwandeh? Øø, nabe ñimun trendamønrrun cha:

Treegwanwei ashchab webambig køn cha, katø treetøguen kømø, trurriku Tius maig karuigwan eshka bigwan lataguen kømø, mas purø nuigwan.

¹⁰ Juanbe tru Tiuswei wamwan pørigu øyah taig truig køn:

Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar cha, truike ñui maywan tamartrai ñui merrab.

¹¹ Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Maya møguelø kal-laelai utu Juan

Bautista lata nuibe muguen kurrømuig køn cha. Inchendø treeg kuindøgucha, srømbalærø Tius nø ashib karub wainuube chigucha kømíkken mas nuig køn cha, Juan lataguen kømø.

¹² Juan Bautista marøb pølbasrøb uraskurri møingatic srømbalærø Tius nø ashib karub waibe truba kaig indinab pasran. Inchen tru treeg kaig marøbeløbe treeg mara, trunun nøm kanammørø indan. ¹³ Mayeelø Tius maig karuigwan eshkabeløba, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibabe Juan arrumnegatic Tius maig karuigwan eshkaig købig køn. ¹⁴ Ñim iigwan kørewa utønrrappe; Juanbe Tius maig karuigwan eshka big Eliás attra-

big købig, truigwein køn. ¹⁵ ¡Møramig kalu pønsraibe mør!

¹⁶ ¿Møin kwaløm misaamerane chi latailø køn chinrrab køh? chibig køn. Kan plazayu ureemera esheerrab purramisra, nømui linchibelan øyah chib trashib purrabelø latailø køn cha:

¹⁷ Nambe ñimuyasig luswan uringucha, ñimbe pailamuig køn chib.

Cantailø isumdeelø cantaben, ñimbe miirab kishmuig køn, chib.

¹⁸ Pøs Juan mamøwei, muchimøwei inchibig arrubene, nømbe: “Kwaimandzig tøgag køn” chibelø køn cha. ¹⁹ Inchen Møg Misra Arrubig mab, muchib inchibig arrubene, trube, nømbe: “Menrra maptiig køn”, tamba: “Menrra muchiptiig køn”, tamba: “Romasreelayasig an utabeløba, kaig marøb misaameraba linchibig køn”, tamba inchibelø køn nømbe. Inchendø mu

møkken nebua isumgaig Tius marøb pasraibe nui mariiløtøga treeg kuitamab ashchai tørgandø kenamaran— chibig køn.

*Isua mormø misaameran isumdiig nebunrrabig
(Lc 10.13-15)*

²⁰ Incha Jesúsbe maramburab mariilan nø truba mari pueblomerasrø namig waminchibig køn, kaguende tru pueblomerayu warab misaamerabe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliramuikkurri. Incha Jesúsbe trenchibig køn:

²¹ —¡Ay, ñi Corazín pueblo waacha! ¡Ay, ñi Betsaida pueblo waacha! Kaguende Tirosrø Sidónsrø tru maramburab mariilan na ñimui utu lataitøwei marig kuimbe, manawei truiløbe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabsruig kuinrrun cha. Incha kaig marmønrrab yandø isua mører chib kenamartrab, trøsrøleelø keb, nagusrøwan itøbusrøb inchibsruiinrrun cha. ²² Pøs nabe trendamønrrun: Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe Tiroba, Sidónba misaamera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø trømbøigwan utønrrun cha. ²³ ¿Inchen ñi Capernaum pueblogan, purø tab incha srømbalærøngatig kusruig kønrrurmab isutirru? Treeg kømøtø, tru møra melamnug kegutsig kønrrabguen ñibe. Kaguende ñimui utu maramburab mariilan Sodomasrø na marig købig kuimbe, møingatig tru ciudadabe pinømubsruinrrun cha. ²⁴ Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe tru Sodoma pirausrø misaamerai lataitøguen kømø, ñimuiimbe mas purø trømbøig kønrrun— cha.

*Naimay amrrua isray
(Lc 10.21-22)*

²⁵ Tru uras Jesús trenchibig køn:

—Nai Møskai, srømbalawanba, pirøwanba ashib karubig, ñun tabig waminchar cha, kaguende ñibe kusrebelø chigúi mørøbelan ashmønrrai tru sørig pønrrabelane tru chigucha kømeeleø kusremeelan kenamarikkurri. ²⁶ Treegwein køn, nai Møskai, ñi treeg kønrrai maramig tab kuig kua.

²⁷ Nai Møskaimbe chiwandøgucha nan trandan. Mugucha na Nusrkawane mu ashmuben, Møskaindøwei asan. Mugucha Møskawane mu ashmuben, na Nusrkaimbah, møiløgøben na kenamariilø truiløbatø asan. ²⁸ Ñim mayeeløba ñimui amønailøyu chine nebuig truba muraarailø, trurrigu kwatsig nigarbe naimay amrruy, nabe ñimun isramig tranrrumøn. ²⁹ Arau merrarrabig tru nai nukabala trarrigwan kashmø, uta, naba latatø srua amun chibig køn. Incha na maig køben nan treeg asha kusrey cha. Nama purø tammayig, manrraugurri newan tabig chish inchimíg, nabe treeg kur cha. Øyamaybe ñimui møsiimerayasig isramig wetørranrrun cha. ³⁰ Kaguende nuka pala trarrig arau merrarrab tsig naimbe kwatsiguig kømø, ka niga ambamdiig køn— chibig køn Jesúsbe.

12

*Jesúswei kusrenanøb pera uniilø isrin kwaløm tirigu tur lurrøb
(Mc 2.23-28; Lc 6.1-5)*

¹ Inchen tru uras kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmari utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe parøgwaben, tirigu turwan lurra, trulwan mab mendabelø køn. ² Inchen fariseosmerabe asha, Jesúswan trenchibelø køn:

—Au, ñui kusrenanøb pera uniiløbe isrin kwaløm chigøben marmønrrai merigwan marøb køn— cha.

³ Inchene nøbe trencha løtabig køn:

—¿Ñimgan lemeelø kōtirru cha, mana kōsrøn Davidwanba nui linchibelanba parøgwaben mandø indigwan? ⁴ Pøs truíma Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, nøba nui lynchibeløba Tiusweyasiitø tarømarig pirrimera maig kōbig køn tan cha, ni nun lata, nui lynchibelan lata mamønrrai merigwan, tru sacerdotemeratø mamigwan. ⁵ ¿Kabe ñimgan tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu lemeelø kōtirru cha, isrin kwaløm kuindøgucha sacerdotemera Tiuswei yau marøb purrappe, isrin kwaløm kōmui lataig, isrømø, marøb purrøben, truigwanma Tiusbe kalø kui asig kuitarru? cha.

⁶ Inchen kōben nabe ñimune trenchar: Tiuswei ya lataitøguen kōmøtø, mas purø nuikken kur cha, na yu pasrabiibe. ⁷ Ñimbe ni chi tainguen mōrmuin køn: “Animal kweecha, Tiuswan tranøb kōmøtø, ñimbe lastima ashibelø kønrrai inchar” taigwan. Tru trendaigwan ñim mandø kui mōrig kuimbe, kaig mara kōmeelane ‘øyeeg kaig marøbelø køn’ chimubsruinrrun cha. ⁸ Inchawei na, Møg Misra Arrubiibe isrin kwaløm nan kō karunrrain kōmøtø, maramdiigwane marøb, maramgaigwane marmub, nabe na asha karubig kur— chibig køn, Jesúsbe.

*Kan møg tasig mul-laig
(Mc 3.1-6; Lc 6.6-11)*

⁹ Incha Jesúsbe truyugurri ya, judíosmera tulundzuni yau kebibene, ¹⁰ truyube kan møg tasig mul-laig wabig køn. Inchen kaguen mōiløgøsrøn Jesúswan chigøben chi kōptø, Jesúswane trencha payibelø køn:

—¿Isrin kwaløm kan kwanrriigwan ka tamartrain kō chindah?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimma mōikkøben kan ubisha tøgagua, isrin kwaløm trabyu kebeñene, ya, kemøra, wesramønrraguh? cha. ¹² Pøs kan mōøbe kan ubisha lataitøguen kōmø, purab nuikken køn cha. Inchawei treeg kōbene, isrin kwalømmerawangucha tabig maramigwane merømø, ka marbasamig køn— chibig køn.

¹³ Incha tru mōwane trenchibig køn:

—Kwalwan larrøbichi— cha.

Inchen nøbe larrøbichene, kandarø kwal latawei tabig kōrrømisrøptinchibig køn. ¹⁴ Inchen fariseosmerabe webamba, Jesúswan namig kurra, mandø incha pinisamigwan waminchib mendabelø køn.

Jesúsweimburab maig nebunrrabigwan wamindig

¹⁵ Inchen Jesús iigwan wammøra, truyugurri iben, misag truba nu mendig ambubelø køn. Inchen Jesúsbe mayan kwanrreelan tamarøbig køn.

¹⁶ Incha nune mu køn cha, mun kōben misaameran mōrø waminchimønrrain karubig køn. ¹⁷ Iibe tru Tius maig karuigwan eshkbabig Isaiaskurri øyeeg taig nebunrrain kuig køn:

¹⁸ Iibe tru nai karuig marøb megabig køn cha, tru na lawa wesruig, na undaaraig, truigweimburappe nabe truba tab kui mōrøb kasrag war taig.

Nabe nai Espiritun nuim pala pasren, chu pirausreelø kōben maya misaameran tru sølgandø tabigwan nø eshkbab kusrenanrrun taig.

19 Nøbe kwayam lamøwei, trashimøwei,
callesmerayu nui wamwan wamindi mormøwei indig kønrrun taig.

20 Kan caña kegurisaigwan nøbe kebinab lanchimøwei,
katø mecha ke chab kwab pilab pasrabigwan kweechimøwei inchun
taig,

tru sølgandø tabigwan kerrigu kanawa wesrawa pasramnegatig.

21 Inchen judíos kømø misaamerabe nui munchiyutø isua muniirab
kønrrun, taig.

Jesúsuan kwaimandzigwei maramburab mariitøga maran chib
(Mc 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

22 Inchen Jesúswaimay kan møg kabaig, wamgaig kwaimandzig tøgagigwan
srua amben, nøbe nun tamarene, tru wamgaibe waminchib, ashib inchibig
køn. 23 Inchene mayeeløba kwaara ashib trenchib payiyabelø køn:

—¿Iibe tru merrabsrø Davidwei Nusrkain køppeendi?— cha.

24 Inchen fariseosmera iigwan mørabe, trenchibelø køn:

—Nugwaimandzig, Beelzebú, tru kwaimandziimeran ke nøasha karubig
treeg martrai tranig kua, truikkurri kwaimandziimeran weeran— cha.

25 Inchen Jesúsbe nøm chi isub pønrraigwan ashabe, trenchibig køn:

—Kan rey karub tøgaweim pirauma misag nømasiitø nøørøtø misrøb
kurrabe, pinønrrun cha. Katø kan ciuda lata, katø kan yauelø lata
nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, warønrrab kaimanrrun cha. 26 Øyeetøwei
Satanáskucha Satanáswandøwei weguchabe, nøasiitø nøørøtø misran cha.
Inchen nø ashib karub waibe, ¿chinha pasrabig pasrønrrab kø?
cha. 27 Tru kwaimandziimeran na webetappe, Beelzebúgurri webetig
købene, trube, ¿ñimui mendig amøñibeløbe kwaimandziimerane mu we-
betingaruitøgarre webetah? cha. Inchawei, treeg købene, maig kuigwan
ñimun uyube nøm kusrenrrun chibig køn. 28 Trune na Tiuswei Espíritutøga
kwaimandziimeran webetøbene, Tius nø ashib karub pasraibe ñimui utube
puaguen pasran cha.

29 *Kabe kan møikkøben kan mur møwei yauma kebya, tru mur mowan
lusrøbmerrig lusrmøwatøbe, ¿nui chi tøgagúigwan chinha kerranrrab kø? cha.
Lusra trarratøwei nui chi tøgagúilan kerranrrun chibig køn.

30 *Naingatø pasrømibe, nan tsaleelaingatø maran. Inchen naba tul-
ishimiibe truørøtø wiitan.

31 Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Misaamera kaig mariilan lata,
chigøben Tiuswan purø trømbøig wamab wamindiilan lata Tiusbe kerriguh
pesannawa ulø paymønrrun cha. Trune Espiritu Santon purø trømbøig
wamab wamindiilane si, Tiusbe pesannamø, ulø payrrun chibig køn.

32 Møikkøben na, Møg Misra Arrubigwan chigøben kaig waminchibigwane
Tiusbe ulø paymønrrab pesannanrrun. Trune møikkøben Espiritu Santon kaig
waminchibigwaneguende ni mõi yu lata, ni kansrø lata pesannamø, ulø
payrrun cha.

Tusrwane mamikkurri asan
(Lc 6.43-45)

33 *Pøs kan tab tusrbe, tab mamitøwei niirrun. Inchen kan kaig tusrbe
kaig mamitøwei niirrun. Kaguende kan tusrwane mamig niguinug asan.

34 ¡Ul lataig inchib misaamera! ¿Ñim chinha tabig waminchague, trendø
kailøbe? Kaguende nui manrrau chine isua tøgagúilø pinøguchen, nui triibe
treeg wamindan. 35 Kan møg tabiibe tabig isuilan nui manrrau esegabig
kua, truyugurrimbe tabig wesrub wamindan. Inchen kan møg kaibe kaig

isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe kaig wesrub wamindan.
³⁶ Inchawei nabe trendamønrrun: Chigøben wamindamgailan misag ke ka wamincha møriilan Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm mayeeløba tru urasbe kerriguh maig kuigwan eshkamig kønrrun cha. ³⁷ Pøs ñui wamindiitøgatøwei ‘tabig køn’ tain kui, kabe ‘kaig køn’ tain kui Tius treeg marig kørrømisrtrabguen.—

Jesúsuan mu køremgaig mana asiimíg martrai miab
(Mc 8.12; Lc 11.29-32)

³⁸ Inchen møiløgøsrøn Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba Jesúsuan trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, Tius ñiba pasrain kui nam asha kønrrab mar— cha.

³⁹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Møin kwaløm kaig misaamera, kan kasharawar peebe itøluløpteelø lataitøwei Tiusbatø pønrrømø misaamera kailø, Tius naba pasrain kui ashchab maramig miatan cha. Inchendø asha kønrrai katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, Tius maig karuigwan eshkabig Jonásweiwandø eshkamønrrun cha. ⁴⁰ Tru Jonás truba nu peskau umbu pøn kwaløm, pøn yem wab lataitøwei Møg Misra Arrubikkucha pøn kwaløm, pøn yem pirø umbu wanrrab køn cha. ⁴¹ Tru Nínive ciudadsrø misaamerabe Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe kenamisrtrun cha, tru møin kwaløm misaameran kaiyu pønrrønrrab. Kaguende nínivesreeløbe Jonás eshkaigwan møra, nømui kaig marilian isua møra, Tiusweimay lliraig køn cha. Inchen yu pasrabiibe Jonás lataitø kømø, mas nuig kur cha.

⁴² Tru ambø umbu pirausrø reinagucha Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe kurrønrrun cha. Incha nøbe tru møin kwaløm misaamera ñimun møra melønrrai maringarunrrun. Kaguende nøma purø yab-srøngurringuen pirau arrig købig køn, Salomón, tru purø kusrebig wamindigwan mørtrab. Inchen yu pasrabiibe Salomón lataitø kømø, mas nuikken kur chibig køn.

Kwaimandzig møweinumay katøle arrub
(Lc 11.24-26)

⁴³ Kan trømbøig maringarub kwaimandzig møweinukkurri webippe, chugøben purmerasrø isramig lab uña, yandø wetørranrrab kaimappe, treeg isun: ⁴⁴ “Katø nai yamay inrrab cha, na chugurri webarrua arrinumaytøwei”. Incha katø arruabe, tru møwane kan yawan chiguchagaig chishtø paluuncha tamara pasrig lataig wetørranrrun cha. ⁴⁵ Incha ippe, katøgan kwaimandziimera, nø latagen kømø, mas larrø trømbøig marøbelan sieteba tulundzuna, søteeløba trubalatø tru møweinug purrønrrab kebamrrun cha. Inchen tru møøbe yandø srabebe mas purø kaikken kørrømisrtrun cha, tru srøsrø lataitøguen kømø. Inchawei i møin kwaløm misaameran kailan treetøwei purainrrun— chibig køn Jesúsbe.

Jesúswei usrimba, nui nuneløba
(Mc 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Jesús misaameran waminchib srø pasramne nui usrimba, nui nuneløba pua, nøba waminchig kui wambiitø pønrrabelø køn. ⁴⁷ Inchen møikkøsrøn Jesúsuan eshkabig køn:

—Ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñiba waminchab ñun payib.—

⁴⁸ Inchene Jesúsbe tru eshkabigwane trenchibig køn:

—¿Nai usri, nai nuneløbe mumera køh?— cha.

⁴⁹ Inchabe nui kusrenanøb pera uniilan kwaneshkab trenchibig køn:

—Nai usri, nai nuneløbe iilø køn cha. ⁵⁰ Kaguende møikkøben nai Møskai srømbalasrø wabig maig martrai karuben, treeg marøbig, truike sí, nai nuneg, nai nuchag, nai usrin køn— cha.

13

Kan ellmarøb kwallibigwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamindig (Mc 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Tru kwalømdøwei Jesús yaugurri webya, nu pisu menda wamisrøbig køn. ² Inchen misag truba nu tulundzunikkurri, Jesúsbe kan barcoyu kebya wamisren, maya misaabe tru pisu mendatø pønrrabelø køn. ³ Inchen nøbe waminchib pølbasrøbig køn 'øyeeg lataitøwein køn' chib wamindiiløtøga chineh kemesra kusrenanøb.

Incha trenchibig køn:

—Kan kwallibiima tsurøb kwallchab webyan cha. ⁴ Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørøben, illimera amrrua, man cha. ⁵ Katøganbaløbe sruurrøldø pirau pirø tre chiganug kørra, pirø palatiikkurri tru yellbe kal-lappe, petø kal-labendø, ⁶ pørr webarruabe, mergurangaruben, srøl tre chigaig kua, mul-laptindan cha. ⁷ Katøganbalø yellbe kal shau utu kørøben, kalmera nørørab mendappe, chab kasrøb tsibisan cha. ⁸ Inchen katøganbalø tab pirau kørabiibe si, tabig ellmarig misra, møiløbe kan yellgurrindø mamig trulzheelø cien niguen, møiløbe sesenta niguen, katøganeløbe kan trulzhikkurrindø treinta nigan cha. ⁹ ¡Kalu pønrsraibe, mør!— chibig køn.

Mandøgurri 'iilan øyeeg lataig køn' cha Jesús wamindig (Mc 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemalla, trenchib payibelø køn:

—'Øyeeg lataitøwein køn' chib, ¿misaamerane chindimba øyamay waminchigu?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Srømbalasrø Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimíg tøgagúilan ñimun ashchai tranan cha. Trune katøganelane treeg kømøn cha. ¹² Kaguende tøgagwane masken tranen, uñchaguen tøgagønrrun cha. Trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun cha. ¹³ Inchawei nabe 'øyeeg lataitøwein køn' chib wamindiiløtøga chineh kemesra waminchar chibig køn. Kaguende:

nømbe ashendø, ashmøn cha,

mørendø mørmøwei, ni katø chigúinguen mørmøwei indan cha.

¹⁴ Inchawei nømune øyeeg køben, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah wamindig ciertonwei nebun cha:

Maya, maya mørendø, ni chi tainguen mørmønrrun cha.

Ashippe, ashendø, chigúi ashmønrrun cha.

¹⁵ Kaguende i misaamerai manrrøbe larrø tranreelø srug lataig misrin køn cha.

Kalumera, kabmera kasrailø tøgar køn cha,

ashmøwei, mørmøwei,

ni chi tainguen mørmøwei,

nui may amrrumøwei inchai,

katø na tamariilø kømøwein kønrrain taig.

16 'Trune ñimbe mayanguen tab kuilø køn, kaguende ñimui kabmera Tiusweimburabigwan ashib, kalumera nuimburabigwan chigúi mørøb inchibelø tøgarbe. 17 Inchawei nabe ñimun cierton trenchar: Tius maig karuigwan eshkabelø køben, sølgandø tabig marøb misamera køben, truilø truba nu, i ñim asigwan asinrrabna kui inchendø, ashmuig køn cha. I ñim mørigwan mörinrrabna kui inchendø, mörmuig køn cha, trenchibig køn.

'Øyeeg lataig køn' cha, kemesra wamindigwan Jesús tab eshkab (Mc 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 'Au, ñim møyay, tru kwallibigwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamincha pasrigwan na eshkanrrab. 19 Tiuswei tru srø wam srømbalasø karub waisriigwan mørendø, chigúinguen mörmeelane tru nugwaimandziibe arrua, tru manrrau ellgwaigwane kerran cha. Inchen truiløbe tru yell mayu kørabelø latailø køn. 20 Inchen tru sruurrøldø pirau pirø tre chiganug kørabb yellbe tru misag Tiuswei wamwan tru urastøbe truba tab kui mørøb utabelan trunun eshkabig køn. 21 Inchendø srøl tre umbu keetiimíg kua, maya yanaguen amøñimøn. Incha tru Tiuswei wamgurrindø chigøben puben, katø chigøben kaig nebub arruben, møi møin kørnan. 22 Inchen tsuren, tru kal shau utu kørabb yellbe øyeeg misagwan eshkabig køn: Tiuswei wamwan mörøppe, mørendø, i pirau chine købigwan menrra isubiibah, nømui chine palømø tøgagúilø purø tabig lataig asønakkurrimbatø, tru Tiuswei wamwan mörigwane kerrigu truitø kasrøben, chigucha nømbe ellmarig mismøn cha. 23 Inchen tru yell tab pirau tsuriiløbe tru misag Tiuswei wamwan møra, katø tab chigúi møra, trube sí, tab ellmarig misrigwan eshkabig køn. Truiløbe tru kan yellgurrindø mamig trulzheelø cien, kaneløbe sesenta, kaneløbe treinta nigabelø latailø køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Tirigu utu arrucillu kal-labigwan kemesra wamindig

24 Incha Jesús katøgan 'øyeeg lataitøwein køn' cha eshkawa pasrøb trenchibig køn:

—Srømbalasø Tius nø ashib karub waibe kan møg nui trau tab yellwan tsuri lataig køn cha. 25 Inchen søteeløba kib waramne nun kan ashig kømui inchibig arrua, tirigu tsuri utu kaig yellwan wuitappa, yan cha. 26 Inchen tirigu nørørawa, urø weetøbene, tru kaig kau arrucillugucha kenamisrøptindan cha. 27 Inchen tru tra puagwei marøb melabeløbe nune trenchinrrab ambubelø køn: "Señor, ñi trau tru tsurig yellbe tabig købendøbe, ¿tru kaig kaube chugurrin kal-lah?" cha. 28 Inchene tru ellmarig puaiibe trenchibig køn: "Mutø tsaliig øyeeg mariinrrun" cha. Inchen truyu marøb melabeløbe trencha payibelø køn: "¿Kabe tru kaig kauwan nam kitønrrab ambamøh?" cha. 29 Inchene nøbe trenchibig køn: "Kagøbasay cha. Inchippa kaig kauwan kitønrrab incha, tirigungucha tøga kitabun cha. 30 Trembe paramnegatig trubalatø ka nørørabasay chibig køn. Tru uras tru tulishinrrabelan øra, tru kaig kauwanmerrig tulisha, lusrø mara, pattrai karumønrrun cha. Incha tirigune nai tirigu esegainug keeringarumønrrun", tan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Murtasa yellwan kemesra wamindig

(Mc 4.30-32; Lc 13.18-19)

31 Jesús katøgan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchibig køn: —Srømbalasø Tius nø ashib karub waibe kan murtasa yell lataig køn cha, kan møg nui trau tsurig. 32 Maya yellmerai utu purø lamø yellzhig købendø, nurappe, tru ellmarig shush tusrmerai utu mas nuibe murtasa køn

cha. Yandø kan tusrburabig misren, nuig køptø, illimera pala amøñibeløguen amrrua, tru srarmerayu le marøbelø køn— chibig køn.

*Levaduran 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminding
(Lc 13.20-21)*

³³ Katø Jesúsbe katøgan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchibig køn:

—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe levadura lataig køn cha, kan ishuuma pa arruba harina sømara, levaduran pusren, maya sømarigwan trunun ørøba pulingarub lataig køn— cha.

*Mandøgurri 'iilan øyeeg latailø køn' chib Jesús kemesra waminding
(Mc 4.33-34)*

³⁴ Jesúsbe misamera nørø pasrabigwan kerrigu iigwan kusrenanøppe, 'øyeeg lataitøwein køn' chib wamindiitøga eshkabsulu waminchibig køn. 'Øyeeg lataitøwein køn' cha, eshkawa pønsra kømuppe, waminchimig køn. ³⁵ Øyeeg nebuppe, tru Tius maig karuigwan eshkabig maig taig nebunrrain kuig køn, tru øyah taig:

Waminchib kusrenanøppe, 'øyeeg lataitøwein køn' chibgøba eshka wamin-damønrrun cha.

Tius pirøwan marøb uraskurri sørig pønrrabelan tørgandø eshka wamin-damønrrun cha.

Tirigu utu arrucillu kauwan kemesra wamindingwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, Jesús tab eshka

³⁶ Incha Jesús tru nu sötø misagwan ungwa cha, yau kebibene, nui kusrenanø pera inuiløbe kemallabe trenchibelø køn:

—Tru ellmarinug kaig kauwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, namun eshka wamindingwan tab eshkarra— cha.

³⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tru tab yellwan ellmarøbiibe Møg Misra Arrubigwan eshkabig køn cha. ³⁸ Inchen tru ellmarig trabe yu pirau maya misagwan eshkabig køben, tru tab yellbe Tius nø ashib karub waigwei uremeran eshkabig køn cha. Inchen tru kaig kaube nugwaimandzigwei ureg køn cha, eshka-big køn. ³⁹ Inchen tru ashig kømui inchib tsaliig tru kaig kauwan ell-guawa pasrøbiibe nugwaimandzigwan eshkabig køn cha. Inchen tru ell-marig srønøbe srabe kwaløm patsønrrabigwan eshkabig køben, tru ellmarig-wan tulishibeløbe ångesmeran eshkabig køn cha. ⁴⁰ Tru kaig kauwan tulisha, nagu patrai kebetab lataitøwei srabe kwaløm patsab uraskucha øyeeg punrrun chibig køn. ⁴¹ Tru Møg Misra Arrubiibe tru katøganelan kaig maringarub pønrrabelanba, ke kaigwandø marøb pønrrabelanba nø ashib karub wainukkurri truilane mayamba nui ångesmeran tulishinrrai ørtrun cha. ⁴² Inchen nu nag naarabigu kebusren, truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun cha. ⁴³ Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe nømui Møskai ashib karub waisrømbe kan nøsig pilab latailø pilønrrun cha. ¡Kalu pønsraibe, mør! chibig køn.

Purø tabig søra tøgagüigwan kemesra waminding

⁴⁴ 'Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan chigøben truba tabzhigwan pirø umbu søra pasrig lataig køn. Kan møg tru tabig sørig pasrabigwan wetørrawa, katøle truyutøwei søra pasran. Incha truba kasrag ya, nui chi tøgagüilan kerrigu yanabe, tru pirøwan penaptindan.

Tørguebilab sruuzheelø truba nuweyig lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

⁴⁵ 'Katø tru srømbalarø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan tørbilab sruuzheelan lawa, penab, yanøb inçhibig lataig køn cha. ⁴⁶ Incha kan tørbilab sruuzhig truba truba tabzbig nuweyig wetørrappe, ya, nui chi tøgagúigwan kerriguh yana, tru purø tab sruuzhigwan penan, chibig køn.

Atarraya lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

⁴⁷ 'Katø tru srømbalarø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan atarrayan maryu keguchen, chi peskaugurrimbunø kemøøb lataig køn cha. ⁴⁸ Incha atarrayayu peskau netsabene, tru peskabeløbe pi menda wesrua, peskaumeran lawa tarømartrab purramisran cha, tabelane tasinyu pusrøppe, kailane petaptø petan cha. ⁴⁹ Srabe kwaløm patsab uraskucha øyeetøweih purrainrrun, chibig køn. Inchen ángelesmera webamrrun cha, kailanba, sølgandø tabig marøbelanba nøørø tarømartrab. ⁵⁰ Incha kailane nu nag naarabigu kebetønrrun cha, truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun— cha.

Kusrenaniilø kølliiba, srøiløba

⁵¹ Incha Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe iilan kerriguba chigúí mørgueh?— cha.

Inchene nømbe:

—Señor, øø— cha, løtabelø køn.

⁵² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Mutøgucha Moisés pørigwan kan kusrenanøbig srømbalarø Tius nø ashib karub wainuguiigweimburab kusrebig misrabe, kan ya puaig møskai latawei nui tabzheelø esegaig tøgagúinukkurri srøilø køben, kølleelø køben wesrub lataitøwei maran— cha.

Jesús Nazaretsrø

(Mc 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Yandø Jesús tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib iilan eshkab chab waminchabe, truyugurri webya ibig køn. ⁵⁴ Incha nuim piraursøndøwei puabe, tru judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb mendøbene, misaamerabe truba kwaara ashib trenchibelø køn:

—¿I møøbe øyeeløbe churre øyeeg kusreh? cha. ¿Katø tru maramburab mariilan chincharre marerah? cha. ⁵⁵ ¿Iibe tru tsiimeratøga chine marøbigwei nusrkai, katø nui usrimbe María taig kømuitarru? cha. ¿Santiagoin køben, Joséwein køben, Simónwein køben, Judaswein køben nuneg kømuitarru? cha. ⁵⁶ ¿Yamba nui nuchaløgucha kerriguba namui ututøwei warabelø kømuitarru? cha. ¿Trube, kerrigu iigwane i møøbe chugurrinrre øyeelø tøgaguerah?— cha.

⁵⁷ Tregg isua nune kaashibelø køn. Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Chutøgucha Tius maig karuigwan kan eshkabigwane tab indan cha. Inchendø nui piraueløba, nui yaeløba, truiløbe chi tab inçhimøn— cha.

⁵⁸ Incha truyube maramburab mariilø tre marmíig køn, kaguende truyu misaamerabe nømui isubigwan nuinug pasrmuikkurri.

14

Juan Bautista kwaig

(Mc 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Tru kwalømmerawan Galilea pirau karubig Herodesbe Jesúsweimburabgøba wamindi mørabe, ² nui karuindiig melabelane trenchibig køn:

—Truibe tru Juan Bautista kuinrrun cha, kwaitai utugurri katø kurriinrun cha. Incharre øyeeg maramburab maramig tøgagig kuinrrun— chibig køn.

³ Kaguende Herodesbe tru Juanwan kemøringarua, lusra, kailan keeri yaumay kertrai srua ambingaruig købig køn, tru nui nuneg Felipei srai Herodiascurrindø. ⁴ Kaguende Juan Bautistabe Herodeswane trendaig købig køn:

—Tru Herodiaswan ñui srai mara tøgagømibe merig pasran— cha,

⁵ Herodesbe Juanwan kwetchab inchendø, misagwan køriimatabig køn, kaguende mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig kui kørewa køben. ⁶ Inchen tru Herodeswei kal-lain kwalømwana isub kasrag waram kwaløm, tru Herodiaswei nimbasrbe tru linchai eshkailø mayeelø purrabelai merrab pailaben, Herodeswane truba tabig asønaptø, tru srusrane:

⁷ —jKatø, tranmø kømø! chi miabendø tranrrumøn— chibig køn.

⁸ Inchen tru srusrøbe usri øyeeg chinrrig cha eshkaig køppe, Herodeswane trenchiptinchibig køn:

—Juan Bautistai turwan kan platilloyu tranrra— cha.

⁹ Inchen reybe truba isui inchendø, tru mayeelø lincha purrabelai malau, treg tranrrumøn cha, tranrrab misrig køppe, traningarubig køn. ¹⁰ Incha Juanbe kailan keeri yau waben, Herodesbe turwan paringarubig køn. ¹¹ Inchen tunwan para, kan platilloyu srua ya, srusran tranen, nøbe usran tranøbig køn.

¹² Inchen Juanwei mendig amønibeløbe amrrua, Juanwei asrwan srua amba, sørabelø køn. Incha Jesúswan trunun eshkanrrab ambubelø køn.

*Tratrø mil misagwan Jesús manrrai tranøb
(Mc 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)*

¹³ Inchen Jesús Juanwan kweetsin kui wammørabe, truyugurri nøtø kan barcoyu nøørø mu misag warab waraimøsrømay ibig køn. Inchen misaamerabe truba nu wammørøppe, pueblomerayugurri webamba, nuimay katsikkatø ambul mendabelø køn. ¹⁴ Inchen Jesús barcoyugurri pinaya, truba nu misag pasrai ashabe, nømun lastima køben, nømui utu kwanrreelan tamarøbig køn. ¹⁵ Inchen yandø mawabrab købene, nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:

—Yube mu misakkanug køn cha. Inchagucha yandø maabenwein køn cha, misagwan amrrai ‘ungwa’ chi cha, yamera pønrrabsrø amba, nømuyasig mamig pena manrrain— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Chi ambamibe palømøn cha. Manrrai ñim manray— cha.

¹⁷ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Nambe trattrogatø pirimbah, pagatø peskaubatø tøgaguer— cha.

¹⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Yu srua amrrurray— cha.

¹⁹ Incha tru nu misagwan pubilayu purramisingarua, tru trattrogatø pirimeranba, pagatø peskaumeranba, tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chibig køn. Incha pirimeran pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan tranen, nømbe misagwan pirishibelø køn. ²⁰ Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha pitis undailan tasinmerayu netsøbatø doce tulishibelø køn. ²¹ Inchen tru mabeløbe ishumburwan, uregwan munchimuben, møgueløtø trattrogatø mil købig køn.

*Jesús pi palawan arrub
(Mc 6.45-52; Jn 6.16-21)*

²² Incha yandø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan pisu ambøgatøsrømay merrab amrrai barcoyu nebamingarubig køn, tru nu misagwan ‘ungwa’ chib pasrappatø. ²³ Incha yandø misagwan chab ‘ungwa’ chabe, nøbe nøtø kan tunbalasrø Tiusba waminchab ya, yem køben nøtø trusrø wabig køn. ²⁴ Trune yandø barcobe pisuyu yabsrønguen iben, pi welarmerabe barcongøba megambubig køn, kaguende isiibe nømui malaugøba megambub ichen. ²⁵ Inchen løtsøzhig yemdø Jesús pi palawan katsikka nømuimay kemallib ibene, ²⁶ nui kusrenanøb pera uniilø pi palawan arri ashippe, truba kwaarøb kørig købiitø trenchib trashibelø køn:

—Kan møsig køn— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe møi møi nømune waminchib trenchibig køn:

—jKørmø, mur isua purray! cha. Na kur cha. Kørig kui inchimøtay— cha.

²⁸ Inchene Pedrobe trenchiptinchibig køn:

—Señor, trube, ñi kuabe, nan ñuimay pi palawan: “Amø” chirra— cha.

²⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Amø pøs— cha.

Inchen Pedrobe barcoyugurri pinaya, pi palawan Jesúsweimay ib mendabig køn. ³⁰ Incha tru mur isig ichibigwan tab ashippe, køriimataptinchibig køn. Inchen nune asentab mendaptinchen trashibig køn:

—jSeñor, wesurra!— chib.

³¹ Inchene Jesúsbe møi møi tasigu kemørape, trenchibig køn:

—Ñi kui ñui isubigwane nainug ke ka kømønrraindiitø pasra tøgag cha. ¿Chindimbarre kaimamuitamab isugu?— cha.

³² Incha barcoyu nebamben latatø, isiibe wasrøngandø pasramisrøptinchen, ³³ barcoyu purrabeløbe nune køriibala tabig waminchib trenchibelø køn:

—Isa kømø, ñibe Tiuswei Nusrkain køn— cha.

*Jesús Genesaretsrø kwanrreelan truba nu tamarøb
(Mc 6.53-56)*

³⁴ Incha yandø tru pisuyu chab larraamba, Genesaret pirausrø pubene,

³⁵ misaamera Jesús kui nebua ashabe, wammøørsrøngarubelø køn tru pirau ørøba. Inchen nuimay maya kwanrreelan srua amrrua:

³⁶ —Ñi pala itøguewa kuig urøzhigwan namun katørabashcha— chib, rugabelø køn.

Incha mayeeløba katørabeløbe tabig kørrømisrøbelø køn.

15

*Møwan trømbøig kaig marøbiibe ¿chi kerah?
(Mc 7.1-23)*

¹ Møilgøsrøn Jerusalénsrøngurri amrrubelø fariseosmeraba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

² —¿Ñui kusrenanøb pera uniiløbe namui merrabsreelø trendø treeg marøb tøgagüigwane chindimbarre itøbunabelø køh? cha; pøs mappe, nømbe tasigwan kinømø mabelø køn— cha.

³ Inchene Jesúsbe trencha payibig køn:

—Trube, ¿ñimgucha Tius maig maramigwan martrai pønrsailane chindimbarre marmeelø køgue cha, ñim ñimuimburab trendø treeg marigwan marøg købiitø? ⁴ Kaguende Tiusbe trendaig køn: “Ñui møskai, ñui usrane maig købash inchimø, tab indamig køn” cha. Katø: “Møskawan kui, kabe usran

kui trømbøig nebunrrai wamabigwane trunune kwanrrai pasrig kōnrrun” cha. ⁵ Trune ñimbe trenchibelø kōn: “Kan mōøbe mōskawan kui, kabe usran kui trenchinrrun cha: ‘Na ñimun purugumig tōgagūigwan Tiúswan tranar cha. Ñimune purugunrrab kaimamōnrrun’ chinrrun cha. ⁶ Incha mōikkōben øyeeg taikkurrimbe, yandø mōskawan, usrane lastima ashib purugumibe chi palømōn” cha, ñimbe trenchibelø kōn cha. Øyeeg marøppe, ñimbe Tius martrai karua pasrigwane chigucha kōmīg kui lataig mara srua kōn cha, ñimui trendø treeg marøb tōgagūilan marøg kōptø. ⁷ ¡Palatø tabelø! Tius maig karuigwan eshkabig Isafias ñimuimburab sølwein tain kōn øyah chippe:

⁸ I misaamerabe nan ka triitøgatø tab inndan cha.

Inchendø nōmui manrrøbe nainukkurrimbe yab pōnrran cha.

⁹ Nan kōriibala tabig waminchib taibe chiweingucha chi tabig marig kōmōn cha,
mōguelø martrai karua pōnsrailan øyeeg maramig kōn chib kusrenanøb.—

¹⁰ Incha Jesús misagwan nuimay wama trenchibig kōn:

—Kalutøga mōrøb, katø chigúi mōrøb inday cha. ¹¹ Mōwan trigu kebibiibe nune chi kaig trømbøig marmōn cha. Treeg kōmøtø, mōwan kaig trømbøig marøbiibe trigugurri webibig, truipe si, nune trømbøig maran— chibig kōn.

¹² Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe trenchibelø kōn:

—¿Ñi øyeeg tailan fariseosmera mōrabe, namig mōrigwan ashtirru?— cha.

¹³ Inchene nøbe trenchibig kōn:

—Chi tusr kōben nai Mōskai srømbalasrø wabig ellgwaimīgwane srølbañau kitig kōnrrun cha. ¹⁴ Nōmune kagøbasay cha. Kaguene nōmbe kabgailø katøgan kabgailandøwei srua ambubelø kōn cha. Kan kabgaima katøgan kabgaigwan srua yabe, trabyu pailøba kegørrønrnun— cha.

¹⁵ Inchene Pedrobe Jesúswan trenchibig kōn:

—Tru ‘øyeeg lataitøwein kōn’ cha, kemesra wamindigwan namun tab eshkarra— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—¿Ñimgucha chigúinguen mōrmøwa pōnrrøtirru cha? ¹⁷ ¿Chitøgucha trigu kebibiibe patsau kōrraibig kui ashmeelø kōtirru? cha, katø asrugurri webinrrab. ¹⁸ Trune trigugurri webarrubiibe si, mōwei manrraugurri arrubig kua, truipe nune trømbøig marøb mindisan cha. ¹⁹ Kaguende mōwei manrrø umbugurrimbe kaig isuilø kōben, kweetsamelø kōben, kasharawarmera itølulamig kōben, kasharameelø kōbendø ishumburba, mōgueløba trømbøig maramelø kōben, nilamelø kōben, isa wamindiilø kōben, tsalø wamiilø kōben, øyeelø kerriguh werrun cha. ²⁰ Iiløbe si, mōwan kaig trømbøig maran cha. Inchen manrraptø tasigwan kinømuitøbe mōwane chi trømbøig marøb mindishimōn— cha, trenchibig kōn Jesúsbe.

*Kan ishug peg pirausrig Jesúswan kōreig
(Mc 7.24-30)*

²¹ Incha Jesúsbe truyugurri tarømisra, Tiroba, Sidónba tru ciudadera pōnrrab piraumay ibig kōn. ²² Inchen kan ishug canaansrig tru pirau tsubiibe arrua, Jesúswan trenchib wamab kemallibig kōn:

—Señor, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha chib. Nai nimbasrbe kan kwaimandzig ni mumayguen tab uñchaingaug indinab megan— cha.

²³ Inchen Jesúsbe chigucha lətəmubən, nui kusrenanəb pera uniiləbe kemalabe, trenchibelə kən:

—Tiusmanda, ishuwane ‘inrrə’ chi cha, namui wendautə trashib arrun— cha.

²⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig kən:

—Nane Israel misaamerai utu tru ubisha trubiilə latalaimaytə ɔrig kən— cha.

²⁵ Inchene tru ishuube nui merrab arrua, təmbənsrəb trenchibig kən:

—¡Señor, purugurra!— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig kən:

—Pirriwan uregwan kerrawa, wera-ureezheelan kebusramibe səl kəmən— cha.

²⁷ Inchene ishuube trenchibig kən:

—ØØ, Señor, treebe treegwein kəbendə, wera-ureezheeləguen nəmui puarwei mishatsigugurri kərrabzhigwan man— cha.

²⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig kən:

—¡Ishug, ñui isubigwan nainug pasra təgagúibe purə nuig kən! cha. Ñi maig palain pasraig, treeg kənrrun— cha.

Inchen tru uraskurri nui nimbasrbe tabig kərrəmisrig kən.

Kwanrreelə truba nərrəwan Jesús tamarəb

²⁹ Jesús truyugurri webya, Galilea pisu puluwan purayabe, kan tunbalasrə nebya, truyu wamisrəbig kən. ³⁰ Misag truba truba nərrə nə wainug tulundzuna, cojosmera kəben, kabgailə kəben, asru chiyu kəben kesruilə kəben, waminchab kaimabelə kəben, katəgan chi kwanrə kəben təgarmera truba nu treelan kəben Jesúswei merrab srua amrrua, pənsrəben, nəbe tamarəbig kən.

³¹ Treekkurri tru nu misaabe ashippe, ke kwaara asha kərrəmisrəbelə kən, waminchab kaimabeləbe wamindamba, asru chiyu kəben kesruiləbe tabig kərrəmisrəmba, cojosmerabe ambamba, kabgailəbe asamba indi ashabe, nəmbe Israel misaamerai Tiuswan truba tabig waminchibelə kən.

Jesús pib mil misagwan manrrai tranəb

(Mc 8.1-10)

³² Incha Jesús nui kusrenanəb pera uniilan wamabe, trenchibig kən:

—Misaameran lastima kətan cha. Chabguen yu pən kwaləmguen naba warəwa, yandə chi mamig chigar kən cha. Nəmui yamay chi mameeləbe ambashig kəmətan cha. Kaguende mayutə pesannabgun— cha.

³³ Inchene nui kusrenanəb pera uniiləbe trenchibelə kən:

—Ya nu misagweimbe ¿nambe chinchā mamig wetərrayasamə? cha, ya yu mu misag warab warəmsrəmbə.—

³⁴ Inchene Jesúsbe payibig kən:

—¿Ñimbe pirri mam təgagəgue?— cha. Inchene nəmbe:

—Pirri sietebah, katə mamdə peskau-ureebatə təgaguer— chibelə kən.

³⁵ Inchen nəbe misagwan pirau purramisringarua, ³⁶ nui tasigu tru pirri sietenba, peskaumeranba muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, pirisha, nui kusrenanəb pera uniilan tranen, nəmbe misagwan pirishibelə kən.

³⁷ Inchen mayeeləba əska ma kərrəmisren, katəgucha tru pirisaig undailan tas-inmerayu sietə netsəbateelə tulishibelə kən. ³⁸ Inchen tru mabeləbe ishumburwan, uregwan munchimuben, məguelətə pib mil kəbig kən. ³⁹ Incha Jesúsbe yandə misagwan chab ungwa chabe, barcoyu kebya, Magadan pirausrəmay ibig kən.

16

Fariseosmeraba, saduceosmeraba kan mana asiimíig martrai miab
(Mc 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹Fariseosmera kòben, saduceosmera kòben Jesúswan ashchab ambabe, nun chiyugòben kebenòsrkòg kòptò, mana asiimíig miabelò kòn Tius nòba pasrain kui ashchab.

²Inchene Jesúsbe trencha lètabig kòn:

—Yandò maaben misrene, ñimbe òyah chibelò kòn cha: “Tab kwalòm kònrab asònan cha. Kaguende sròmbalabe ke pigòzhig pasran” cha. ³Inchene lòtsòbe ñimbe trenchibelò kòn cha: “Mòimbe kaig kwalòm kònrab asònan cha. Kaguende sròmbalabe ke wañindò kasrain pasran” cha. Pòs pala wañi maig pasrai asha, ñim ‘òyeeg kònrurun’ chib, ‘òyeeg kònrurun’ chib waminchibelòbe, ¡Mòin kwalòm chi pureb arrubigwane, trube, ‘òyeeg kònrurun’ chinrrab wetògòrrònrab kaimabelòbe mailò kògue! cha. ⁴Mòin kwalòm kaig misaamera, kan kasharawar peebe itòlulòpteelò lataitòwei Tiusbatò pònròmò misaamera kailò, Tius naba pasrain kui ashchab marig miatan cha. Inchendò asha kònrrai katògan chigòben peg kenamara tranmòtò, tru Jonásweiwandò eshkamònrurun— cha.

Incha nòmune pònrramnetò, iptinchibig kòn.

Fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenanigwan ashiptò kuy
(Mc 8.14-21)

⁵Nui kusrenanòb pera uniilò pisu ambògatòsrò chab larraambabe, pirri srua amrrumigwan pesan amrrubrain kui isuptinchibelò kòn. ⁶Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Au, ñimbe levadura fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptò kuy— cha.

⁷Inchene nui kusrenanòb pera uniilòbe kangurrin kangurri trenchibelò kòn:

—Nam pirriwan srua amrrumuimbarre trenda chindah— cha.

⁸Inchene Jesúsbe nòm trenchib purrai ashabe trenchibig kòn:

—¿Chindimbarre kangurrin kangurri ‘pirringar ker’ chib purrògue? cha.

Ñim kui ñimui isubigwan nainug ke kagòmònraindòzhig pasra tògar cha.

⁹¿Katògucha ni chigúinguen mòrmeelò kò chindah? cha. ¿Tru na trattrògatò pirriwan trattrò mil mòguelan pirishiben, undailò mam tasin tulisaiawan ni trunundòguen ke isumeelò kò chindah? cha. ¹⁰Katò tru siete pirriwan tru pib milwan pirishiben, ¿tru unchibigwan mam tasin tulisaiawan isumeelò kò chindah? cha. ¹¹¿Ñimbe mandeelò kòh cha, chigúinguen mòrmòrrappe, na pirriwan waminchib wamubendòbe, nabe tru levaduran fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptò kuy cha, nabe trunun waminche?—

¹²Inchen nòmune ‘tru pirriyu pusri levaduran ashiptò kònrrigay’ chimòtò, ‘tru fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenaniilan ashiptò kònrrigay’ tain kui yandò wetògòrrabelò kòn nòmbe.

Pedrobe Jesúswan: “Cristo kòn” chib
(Mc 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³Jesús Filipino pirau Cesareasrò puabe, nui kusrenanòb pera uniilan pay-ibig kòn:

—¿Misaamerabe Mòg Misra Arrubigwane mu kòn tah?— cha.

¹⁴Inchene nòmbe trencha lètabelò kòn:

—Møiløbe ‘Juan Bautista køn’ chiben; møiløbe ‘Elías køn’ chiben; møiløbe ‘Jeremías kuinrrun’ tan cha, kabe møikkøben ‘Tius maig karuigwan eshkabig kui’.—

¹⁵ Inchene nøbe trencha payibig køn:

—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.

¹⁶ Inchen Simón Pedrobe trencha løtabig køn:

—Ñibe tru Cristo, Øsig wab Tiuswei Nusrkain køn— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe mayanguen tab kuig køn cha, Simón Jonáswei nusrkai. Kaguende ñune iigwane yaumbaig, animbaig, ka møg kenamarøb eshkamøtø, nai Møskai srømbalasrø wabig eshkan cha. ¹⁸ Inchen nagucha ñune, ñibe Pedro køn char cha. Nai iglesian i srug pala mara pasramønrrun cha. Inchen kwamig kønrrai marøb pasrabigwei maramburab marøbikken tru iglesiane ni chinchaguen kananrrab kaimanrrun cha. ¹⁹ Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainug llavimeran ñun tranamønrrun cha. Ñi yu pirau lusrøb lataig marene, srømbalasrøngucha lusrøb lataitøwei martrun cha. Ñi yu pirau pichib lataig marene, srømbalasrøngucha pichib lataitøwei martrun— cha.

²⁰ Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan mungøben eshka kønrrain kømø karua pasrøbig køn, nøbe tru Cristo kui.

Jesús nø kwamigwan eshka (Mc 8.31–9.1; Lc 9.22–27)

²¹ Incha tru uraskurrimbunø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan ‘øyeeg kønrrabig køn’ cha, eshka mendabig køn. Nune Jerusalénsrømay yamig nebuben, misagwan karubelø kølli misaamera, sacerdotesperan karubelø køben, Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben, truba truba kaig indinab megawa, kweetsig kømig neburrun cha. Inchendø pøn kwalømyube katø øsiiranrrun chibig køn. ²² Inchen Pedrobe nun nøørsrø pera ya, murtø waminchib mendabig køn:

—Tius ashib wawa, Señor, ñun øyeeg puraimuimbe— cha.

²³ Inchen Jesúsbe keeshabe Pedrone trenchibig køn:

—Satanás, nainukkurri tarømisr cha. Ñibe nane peñchai ke ka srurrengwagarub attan cha. Kaguende ñibe isuppe, Tius lataig isumøtø, møguelø isuimay isun— cha.

²⁴ Inchabe Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, nui kuruswan mutab, nai mendig arrum neburrun cha. ²⁵ Inchen møikkøben øsig kømigwangøba isubiibe yandø pinab pinamig neburrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan wetørrawa, tøgagønrrun cha. ²⁶ ¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerrigu nuindø maringucha, nui øsig kømigwan trubisaibe, chiwein kui tabig kønrrab kø? cha. Kabe ¿kan møøbe kwamønrrappe, chi tranøbsruerah? cha. ²⁷ Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe Møskawei purø nuig tørguegwalmabigu nu ángelesmeraba arrua, møilandøgucha nøm maig marig køben treg tranrrun cha. ²⁸ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møiløgøben yu purrabelø tru Møg Misra Arrubig nø ashib karunrrab attrab kenamisren, trunun nebua ashmøwatøbe, kwanrramøn— cha.

17

Jesús ke peemayig misrøb
(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹ Øyeeg taig yandø trunewei kan kwalømdø paløben, Jesúsbe Pedronba, Santiagonba, nui nuneg Juanwanba nøøøø kan pala tunsrømay pera ibig køn. ² Incha trusrø nømui merrab Jesúsbe ke peg lataig misrøbig køn. Inchen nui maløbe nøsig lataig tørbilabig misren, nui kewagúiløbe puløzhig pilabig lataig misrøbig køn. ³ Inchene møimbe Moisésba, Elíasba, Jesúsba waminchib pønrrai ashiptinchibelø køn. ⁴ Inchen Pedrobe Jesúswane trenchibig køn:

—Señor, nam yu pønrramibe purø tab køtan cha. Ñi martrain købene, pøngatø ya-ureg na maramøh cha, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíasweingue.—

⁵ Inchen Pedro waminchib pasramnetø, kan wañi tørbilabig nømun pinøbulen, wañi umbugurri kan wam trenchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe nuimburab truba tab kui war cha. Nune møyay— chibig køn.

⁶ Inchen iigwan mørøppe, nui kusrenanøb pera uniiløbe truba truba kørig kuilø, maløwan pirau kebatamnegatig utsøbasrøbelø køn. ⁷ Inchen Jesúsbe nømun kemalla katørab trenchibig køn:

—Chi køriimatømotø, kurray— cha.

⁸ Inchen nøm kurraashene, mugucha kenamuben, Jesúswane nøtø pasrai ashibelø køn.

⁹ Incha tru tunsrøngurri kørørrub amrruabe, Jesúsbe trenchib karubig køn: —Mungucha waminchib kønrrab kømø cha, tru asigwan, tru Møg Misra Arrubig kwaitai utugurri øsiirawa katø kurramnegatig.—

¹⁰ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan payibelø køn:

—Trube, treeg købene, Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe ¿chindimba Elíasmerrig arrumig køn tah?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Elíasbe arrubwei inchun cha. Incha nøbe kerrigu katøyug tamara pønrsønrrun cha. ¹² Inchendø nabe trendamønrrun: Elíasbe arrubguen inchen, nune mu kui nebua ashmøtø, nømun maig marøg købendø, marig køn cha. Møg Misra Arrubikkucha treetøwei nømui tasku kaig marinab meganrrun— cha.

¹³ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúsbe tru Juan Bautistan wamindin kui wetøgørrabelø køn.

Kwaimandzig tøgga unan Jesús tamarøb
(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹⁴ Misag truba nu pasrainug nøm chab pubene, kan møg pua, nui merrab tømønrsrabe, trenchibig køn:

¹⁵ —Au, nai nusrkawan lastima ashcha cha. Kaguende pesannabig tøggaig kua, truba trømbøig nebuinab megabig køn cha. Katø katø nagu kebeñib, piyu kebeñib inchibig køn cha. ¹⁶ Na ñui kusrenanøb pera uniilaimay pera arrubendø, tamartrab kaiman— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¡Kan ñim møi misaamera kørenrrab inchimeelø larrø kailø! cha, ¿nabe managatig ñimba unamig kønrrerah? cha. ¿Kan øyeeg ashiptø managatig ñimba unamerah? cha. Unan yusrø naimay srua amrruy— chibig køn.

¹⁸ Inchen Jesúsbe tru kwaimandzigwan nama, unainukkurri wambig weguchen latatø, unøbe tabig kørørmisrøbig køn.

19 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømdø nøøøø Jesúswan kemalla, trencha payibelø køn:

—¿Nambe kwaimandzigwan wambig weguchappe, chindimba kaimah?— cha.

20 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Kaguende ñimbe ñimui isubigwan nainug ke ka kømønrraindiig pasra tøgær køn cha. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ñim kan murtasa yellburaptiitøguen ñimui isubigwan nainug pasra tøgær kuimbe, ñim i tunwan: “Yugurri mendamisra, katøgansrø purainrrø” chibene, tru tunbe purainrrun cha. Pøs ñimuimbe chitøgucha kaimamdiibe chi kaagøn cha. 21 Kaguende øyeege kwaimandziibe Tiuswan purugurra chib miaitøgaba, ayunab inditøgaba treeg marendøwei webibig køn— cha.

Jesús katøle nui kwamigwan eshkab
(Mc 9.30-32; Lc 9.43-45)

22 Galilea pirausrø ketøtø amøñippatø Jesúsbe trenchibig køn:

—Tru Møg Misra Arrubigwane møguelai tasku tranig kønrrun cha.

23 Inchen kweechen, pøn kwalømyube katø øsiirawa kurrønrrun— cha.

Iigwan wammørabe, nømbe truba isui inchibelø køn.

Tiuswei yawan tøgagüimburø an pagaramigwan Jesús pagarangarub

24 Jesúsba nui kusrenanøb pera uniiløba Capernaumsrø pubene, Tiuswei yaburø trendø an pagaranrrain taigwan an utabelø Pedroimay ambabe trenchibelø køn:

—¿Ñimui kusrennøbikkan Tiuswei yaburø trendø truburø an pagarab kømigwan pagaramig kuitarru?— cha.

25 Inchen Pedrobe:

—Øø, pagarabwei inchibig køn— cha løtabig køn.

Incha Pedro yau kebibene, Jesúsbe øyeemerrig trenchib waminchibig køn:

—¿Simón, ñibe maig isuguh? cha. ¿Yu pirau reymerabe trendø pagaramigwan pagaraig utappe, mumeran utah? cha: ¿Nømui misaamerandøweindeh? Kabe: ¿Peesrøngurri amrrub misaamerandeh?— cha.

26 Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—Peesrøngurri amrrub misaameran utabelø køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, treeg købene, tru pirau misaameratøweimbe chi pagaramikken palømuinrrun cha. 27 Treeg kuingucha, nambe mungucha namishimønrrab, nu pisuyumay ya, anzuelun ke keguchendø, megamisrøb peskauwan wesrunrrig, chibig køn. Incha peskauwei trigwan kurabe, kan an wetørranrrabguen cha, maya tranamigwan neikke. Incha naimburøba, ñuimburøba srua ya, pagarau— chibig køn.

18

¿Tiuswei merrab mas nuibe mu kerah?
(Mc 9.33-37; Lc 9.46-48)

1 Inchen tru urastøwei nui kusrenanøb pera uniilø Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Srømbalasarø Tius nø ashib karub waisrømbe mas nuibe mu køh?— cha.

2 Inchene Jesúsbe kan unan wama, nømuin tøbøtag pasrabe, 3 trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim peemayelø misrøb, ureg lataig misrmuisruandøbe, srømbalasarø Tius nø ashib karub wainuube

managuen kebamrraamøn cha. ⁴ Nøasiitø 'nuig kurmab' isumíig, i unø lataig misrøbiibe, srømbalasrø Tius nø ashib karub waigu mas nuig køn cha. ⁵ Inchen møikkøben kan i unø lataigwan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan chibig køn.

Kaig mara kebenamibe kørig kømdiig køn

(Mc 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ 'Møigwan køben i shushmera latailan nan kørebelan kaig mara kebenørskøbigweimbe, trembe tru tirigu kitsig nu srugwan naashigu mesra, mar umbusrø kegucha, pi keesra kwangaruinguen søl købsruinrrun cha.

⁷ Yu nam waraig pirøwaimburappe kan yeekkucha kuita, chine pønrrabelø misagwan kaig martrai inchib pønrrøben, trune kaigwan nø pera mara kebenørskøb mowaimbe ¿maig kønrrerah?

⁸ 'Inchawei ñui tasig kui, ñui srøb kui kaig maringarua kaigu ñun kebenørskøbene, para, kuchi. Managatig øsig wamsrø tasig palabig kui, cojo kui kebyamikken søl kønrrun, pa tasig tøgag, pa srøb tøgag tru managuen kwamø nagu kegutsig købgunriibe. ⁹ Inchen ñui kab kaig maringarua kaigu ñun kebenørskøbene, wesrua, kuchi chibig køn, managatig øsig wamsrø kan kaptø tøgag kebyamikken søl kønrrun cha, pa kab pusraig møra melamnug kwamø nagu kegutsig købgunriibe.

Kan ubisha trubigwan kemesra wamindig

(Lc 15.3-7)

¹⁰ 'Au, i shushmeran mõilandøgucha kashmøtay. Kaguende srømbalasrø nømui ángelesmerabe nai Møskai srømbalasrø wabigwei maløwan chu urastøgucha ashib pønrran char nabe. ¹¹ Kaguende Møg Misra Arrubiibe tru trubig købigwan kaigyugurri wesranrrab arrig køn cha. ¹² ¿Ñimune maig asønata? chibig køn. Kan møg cien ubishamera tøgagua, kan pella ya, trubøbenma, noventa y nueven tunbalawan waramnetø, tru pella trubabigwan kabe ¿chugøben lanrrab imønrraitarru? cha. ¹³ Incha nabe ñimun cierton trendamønrrun: Wetørrappe, tru trubabigweimburab mas purø kasraaranrrun cha, tru noventa y nueve ka amøñibelaimburab lataguen kømø. ¹⁴ Øyeetøwei ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe i shushmeran ni kanguen trubømuimbemab indan chibig køn.

Ñui nuneg ñun kalø maren, ulø paymø mandø pesannamig

(Lc 17.3)

¹⁵ 'Inchawei ñui nuneg ñun chigøben kaig marene, ya, ñibe nundø mara, waminchi. Incha nui kalø marigwan kalø marig kui ashchai nebua isungaru. Inchen ñun mørene, ñibe ñui nunewane tab kørrømisrtrai kusrawa pasran. ¹⁶ Inchen ñundø mørøg kømui inchene, trube, kandø kui, pagatø kui wamø, chi pub arrubigwandøgucha pailø kui, pønelø kui maig kuigwan nøm wamindigu treeg kørrømarig kønrrai. ¹⁷ Inchen truilangucha mørøg kømui inchene, trube, iglesiayuelan eshkau chibig køn. Inchen katø iglesiayuelan mørøg kømui inchene, trubeguende, yandø Tiuswan ashmíig judío kømíig lataig, kabe kan romasreelayasig an utaptø wabig lataig mara kørrømaray cha.

¹⁸ 'Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ñim yu pirau lusrøb lataig marene, srømbalasrøngucha lusrøb lataitøwei martrun cha. Inchen ñim yu pirau pichib lataig marene, srømbalasrøngucha pichib lataitøwei martrun cha.

¹⁹ 'Nabe katø ñimun trendamønrrun: Ñim møikkøben pailø yu pirau chigøben Tiuswan mianrrab lata kandø isua purramisra, miabene, nai

Møskai srømbalasrø wabiibe ñim miaigwan tranrrun cha. ²⁰ Kaguende pailø kui, pønelø kui nai munchiyu tulundzuna purrainuube nabe nømui utu pasrar— cha.

²¹ Inchen Pedrobe Jesúswan kemalla, trencha payibig køn:

—Señor, nai nuneg nan chigøben kaig marøbig marene, nabe ¿mam piejegatig pesannab ulø paymumig kønrrab kø? cha. ¿Kabe sietegatiitøteh?— cha.

²² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe siete nebumnegatiitø chimur cha. Treeg kømøtø, sietebatø setenta piejeskatig char— chibig køn.

Karuig megabig larrø kaigwan kemesra wamindig

²³ —Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan rey nui karuindiig melabelø nømui ulø misriilan mayambatø ulø køtashchab ashchab wamisrøb lataig køn. ²⁴ Incha truigwan ashib mendøbene, kan truba truba nu an ulø misraigwan pera amrrubelø køn. ²⁵ Inchen tru i møøbe katøburø anwan ungwa chinrrab kaimaptinchene, nai reybe nunba, nui srawanba, nui uregwanba nui chi tøgagúigwanbañau yanrrai karubig køn, tru ulø misri anwan wartrai.

²⁶ Inchen nui karuindiig megabiibe reywei merrab tømboñsra trenchibig køn: “Au, nai rey, tiusmanda, nan øyeeg nebui megaben lastima ashibsrumugu cha, kerrigu nai uløwan wartrumøn” cha. ²⁷ Inchene reybe waachawan yeeg nebutamab isua, nui ulø misrigwan paymønrrab kaabasha, ka inrrai, ka elachibig køn.

²⁸ Inchen tru karuindiig megabiibe webya ya, katøgan nøba lincha karuindiig megabig nun lamøtiig ulø misraigwan katappe, naashigu merrarrawa, ke chab isrømbuløsrkøb trenchibig køn: “Nai uløwan tranrra” chib. ²⁹ Inchene tru nøba lincha karuindiig megabiibe nui merrab tømbrasra trenchibig køn: “Tiusmanda, nan lastima ashcha chib. Uløwan tranrrumøn” cha. ³⁰ Inchen kane kagøbashig kømuptø, kailan keeri yau keeringarubig køn nui uløwan tranamnegatikke.

³¹ Inchen katøganelø tru karuindiig lincha melabeløbe øyeeg inchen trunun asha, nømune truba pusrkwaben, chi purayaigwan kerriguh reywan eshkanrrab ambubelø køn. ³² Inchen reybe tru kagøbashmø ulø payipitiigwan wamønrrab øra trenchibig køn: “¡Karuindiig megabig, larrø kaig! cha. Ñi nan ulø kuigwan nagurrima ñun ulø paymø, pesannar cha, ñi kaabashcha chib truba truba rugaben. ³³ Pøs ñigucha tru karuindiig ñui lincha megabigwane maindi lastima asambala chibig køn, na ñun lastima ashib lataitøwei.” ³⁴ Incha reybe truba namaptø, maya ulø kuigwan kerrigu anwan waramnegatig kaigyu møra meganrrai marøbelan tranøbig køn cha.

³⁵ Inchabe Jesúsbe trenchibig køn: “Nai Møskai srømbalasrø wabikkucha ñimune øyeetøwei martrun cha, ñim møitøgucha ñimui newewan manrraugurri kerrigu newan pesannab, kagøbashmuisruandøbe.—

19

Sraimba, keeba petiyamumigwan kusrenanøb (Mc 10.1-12; Lc 16.18)

¹ Jesús øyeelan chab waminchabe, Galileasrøngurri ya, Judea pirausrø pubig køn, Jordán pi ambøgatø pørr kal-labgatøsrø. ² Inchen misag truba nu mendig amben, truyu tranreelan tamarøbig køn.

³ Inchen fariseosmera Jesúswan kemallabe, chinchka køben kebenøsrkønrrab isua, trencha payibelø køn:

—¿Ka chigurrin køben srawan kutsamig chi merømíig kø chindah?— cha.

⁴Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu lemeelø køtirru cha, tru srøsrø marøb uras marøbig Tiusbe: “Møwanba, ishuwanba ellmarigwan?”⁵ Incha Tiusbe trendaig køn: “Øyeekkurri møøbe møskawanba, usranba elatchun cha, nui sraimba kandø kønrrab. Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun” cha. ⁶Inchawei yandø pailø kømø, kan asrtø køn. Inchawei treeg købene, Tius kandø mara lindisaigwane møøbe tarømaramig kømøn— chibig køn.

⁷Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—¿Trube treeg købene, Moisésbe chindimba kilga mara, purøtrain karuig køh? cha, srawan tarømisrtrab— cha eshkabig.

⁸Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimui manrrømera isumíig larrø mureløgurri Moisésbe ñimui sralan ka treeg marbasig køn cha. Inchendø srøsrøbe øyeeg kømuig købig køn cha. ⁹Trune nabe trendamønrrun: Kan møg, nui sraimbe katøgan møøba trømbøbig marøb itølulumendø, nui srawan kucha, katøgan ishuuba kasharabiibe, itølulan— cha.

¹⁰Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Srawanba, kewanba øyeeg pubig købene, trembe kasharamuinguen— cha.

¹¹Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Kasharamønrrab tamibe mayeelain kømøn cha. Tius truburab kønrrai tranilaindøwein køn cha. ¹²Møguelane kasharamumig chigurrin køben øyeeg katabelø lataig pønrran cha. Kan utueløbe kasharamigwane chi palai mørtrabgailø usrai patsaugurri treeg kal-lawar køn cha. Inchen kan utuelane sralø palai mørmønrrai kapawa kørømarilø køben, kan utueløbe srømbalasø Tius nø ashib karubweimburabikkurri ka trendø nømuinetø tre latailøwei misran cha. Møikkøben Tiusweimburabeløyu marøb uñchab treeg kørømisramdiig kui mørabe, treeg kørømisr— chibig køn.

*Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib
(Mc 10.13-16; Lc 18.15-17)*

¹³Inchen Jesúsweimay ureemeran srua amrrubelø køn, nømuim pala tasigwan estsara, nømuimburab Tiuswan mianrrai. Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe tru srua amrrubelan namaptinchibelø køn. ¹⁴Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Uregwane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende srømbalasø Tius nø ashib karub waibe nøm latailaiwein køn— cha. ¹⁵Incha tasigwan uregweim pala estsarabe, nøbe truyugurri ibig køn.

*Kan pua møg Jesúsba waminchib
(Mc 10.17-31; Lc 18.18-30)*

¹⁶Kan møg Jesúsban ashchab yabe, trencha payibig køn:

—Kusrennøbig, managatig øsig kømigwan na tøgagønrrappe, ¿chigøben tabiibe chi maramø?— cha.

¹⁷Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Ñibe nane tru tabigweimburappe chindimba paygu? cha. Mugucha tabiibe kaaben, Tiustøwein køn cha, tabiibe. Inchawei managatig øsig kømigwan tøga pasrønrrappe, Tius maig maramigwan martrai pønraigwan møra, mar— chibig køn.

¹⁸Inchen matsinøbe:

—¿Møilø køh?— chibene,

Jesúsbe trenchibig kòn:

—Kweechimøwei, itølulmøwei, nilømmøwei, katøganuimbura isa waminchimøwei, ¹⁹ usri mōskawan maig kōbash inchimø, tab inchib, katø ñima ñiasiitøwei maig undaguig kōppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaarab inchi— chibig kòn.

²⁰ Inchene matsinøbe trenchibig kòn:

—Nabe ilane kerriguh marøbig kur cha. Masbe ¿chitø palerah?— chiben,

²¹ Jesúsbe trenchibig kòn:

—Chigucha palømmig newan tabig kōnrrappe, ya, ñui chi tøgagúigwan yana, waachameran tranø cha. Treeg marabe, srømbalasrømbe chigurrimbunø tøgagøñrrabguen cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig kòn.

²² Inchen tru matsinøbe iigwan mørøppe, truba isui ibig kòn, kaguende truba puag kua.

Chi tøgagúigwangøba isubigweimbe kōramdiig kòn

²³ Incha Jesúsbe trenchibig kòn nui kusrenanøbe pera uniilan:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainug kan puag kebyamibe truba murig kòn cha. ²⁴ Kan camelloquen tsusain kal trabyu illmø larrayandiig kōben, kan puaike Tius nø ashib karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.

²⁵ Inchen nui kusrenanøbe pera uniiløbe iigwan mōrabe, truba kwaarøb trenchibelø kòn:

—Treeg kōbene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kōnrrautah?— cha.

²⁶ Inchen Jesúsbe nōmun ashabe, trenchibig kòn:

—Møgueløbe iigwan martrab kaimanrrun cha. Trune Tiusweimbe si, chitøgucha maramdiitø kòn— cha.

²⁷ Inchen Pedrobe trenchibig kòn:

—Au, nabe chi tøgagúigwan kerrigu elacha, ñui mendig amrruig kòn cha.

¿Nabe, trube, chi utamig kōnrrerah?— cha.

²⁸ Inchene Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Pø nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Katøyug chi kōbigwan srøig tamarøb uras tru Møg Misra Arrubig nø wamisrig tørguegwalmabigu nø wamisrøb uras, ñim nai mendig amøñibeløbe tru purramisra karub purraig doce pōñrrabeløyu purramisra, tru doce nusrkalø Israelmwainukkurri karrab misaameran ñim ashib karub purramisrtrun cha. ²⁹ Inchen mayeeløba yameran, nunelan, nuchalan, usri mōskawan, uregwan, pirømeran nai munchigurrindø elachibeløbe cien piejes menrraguen utab, katø managatig øsig kōmigwangucha Tius tranig utōñrrun cha. ³⁰ Inchen mōiløgøben mōi ya yu pirau nōmmerrig pōñrrabeløbe trusrømbe srabe melōñrrun cha. Inchen yu pirau srabe melabeløbe, trusrømbe nōmmerrig pōñrrōñrrun— chibig kòn Jesúsbe.

20

Uvas trau kwallibelan kemesra wamindig

¹—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig kòn, kan pirø puag truba lōtsøzhig nui uvas ellguailøyu kwallchabelø lanrrab webibig lataikke.

² Incha tru pinmeran mawanan mayan pagaramig kōben treeg pagaranrrab misra, incha nui uvas ellgwainug kwallchay øran cha. ³ Incha tru lōtsø las nueve katøyug webarruabe, katøganelø plazayu chi maramikkar purrai ashabe, ⁴ trenchibig kòn cha: “Ñimgucha nai uvas ellgwainug kwallchab ambay cha, maig pagaramigwan treeg pagarrumøn” cha. Inchen nømbe

ambubelø køn. ⁵ Incha puaiibe katøyug kwaløm tøbøtag webya, katø maaben las treskucha webya, treetøwei marøbig køn. ⁶ Incha maaben las cinco køsrøn katøyug plazayumay yabe, katø møiløgøsrøn chigucha maramikkar purrai ashabe, trencha payibig køn: “¿Ñimbe mawa ørøba chi marmøbe yube chinchib purrøgue?” cha. ⁷ Inchene nømbe trencha løtabelø køn: “Namune muguen chi maramig tranmøtan” cha. Inchen nøbe trenchibig køn: “Ñimgucha ambay cha, nai uvas ellgwainug kwallchab.”

⁸ Inchen yandø yem misren, tru ellmarig puaiibe nui kwallibelan ashibigwane trenchibig køn: “Kwallib melabelan wama, pagarau cha. Tru srabe kerrubelanmerrig pølbasa, srøsrø kerrubelane srabe pagaranrrig” cha. ⁹ Tru maaben las cinco lutau køben kebambubelømerrig kemalla, møitøgucha mawa ørøba marøb meløwa lataitøwei neig utabelø køn. ¹⁰ Inchen yandø merrab kebambubeløbe mas utamuitamab isua meløbenba, nøm møitøgucha mawa ørøba marøb melaigwandøwei utabelø køn. ¹¹ Incha tru marøb melaimburø anwan utabe, tru ellmarig puaiigwane nømdø truba namig waminchib mendabe, ¹² tru puaiigwane trenchibelø køn: “I tru srabe kerubelø kan urazhiitø marendø, ñibe truilangucha nam pørryu mawa mawa marøb melabelan lataitøwei lata pagaran” cha. ¹³ Inchen tru tra puaiibe nømun møigwan køsrøn trenchibig køn: “Kasuku, nabe ñune chigucha chi kalø marmur cha. ¿Yamba mawa marigwan ñune øyah pagarrumøn chiben, ñibe treeg kørrømisrømmørgøpph? cha. ¹⁴ Ñui an kanaigwan cha, chibig køn. Møimbe inrrø cha. I srabe martrab kebarrubigwan ñun lataitøwei pagarag køben treeg pagarag cha. ¹⁵ ¿Nan maig maramdiig køben, naiwane nabe na asha maramig kømuitarru? cha. ¿Kabe na merøgmøig menrra tabig kui ashiptø ñibe pusrkwai ashkuh?” cha.

¹⁶ Inchwai møi ya srabe melabeløbe nømmerrig pønrrøben, møi ya nømmerrig pønrrabeløbe srabe melønrrun— cha.

Jesús nui kwamigwan pønmayguen eshkan
(Mc 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Jesús yandø Jerusalénsrømay nebib yabe, nui doce kusrenanøb pera unilan nøøø wama, trenchibig køn:

¹⁸—Au, name Jerusalénmay nebambubeløber cha. Trusrømbe Møg Misra Arrubigwane sacerdotēsmeran karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba tranen, truiløbe nune kwanrrai pasrtrun cha. ¹⁹ Incha nømbe nun indzatø ashib, kurraguchib, kurusyu mesrøb inchai judíos kømeeelan tranrrun cha. Inchen pøn kwalømyube katø øsiirawa kurrønrrun— chibig køn.

Santiagonba, Juanwanba pinrrø menda purrønnoßsrumugu cha, Señorwan usri treeg miab

(Mc 10.35-45)

²⁰ Zebedøwei nusrkalai usrimbe nui nusrkaløba Jesúswei merrab chigøsrøn mianrrab, nøbe tømbarøbig køn. ²¹ Inchene Jesúsbe payibig køn: —¿Chi paløta?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Ñi ashib karub wainug nai nusrkalan, kanun kusrmay, kanun ñui atsimay purramisingarurra— cha.

²² Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe chi miab pønrrermabguen mørmøn cha. ¿Na tru copayu mutsam piwan, kabe ñim muchibsrugueh?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Øø, mutsamønrrun— cha.

²³ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Na mutsim piwane si, ñimbe muchibwei inchun cha. Inchendø tru kusmayba, atsimayba purrønnamigwane na tranamig kømøn cha. Tru purramibe nai Møskai tru purrønrrabelayasig tamarilaindøwein køn— cha.

²⁴ Inchen tru nui kusrenanøb pera uniilø diezeløbe trunun mørabe, tru pa nunelane namabelø køn. ²⁵ Inchen Jesúsbe nømun wamabe trenchibig køn:

—Ñimguen ashen, judíos kømø misaameran karub purrabeløbe nøm karub tøgagüilane maig købash inchib ke nøm karub purran cha. Inchen truyu møguelø nørreelø nøm karub purrabeløbe mungucha manchinrraingag karub purrabelø kui ashchai nømbe kenamaran cha. ²⁶ Trune ñimui utube ñimbe øyeelø kømumig køn cha. Treeg købgunrriibe, ñimui utu mas nuikkug købene, katøganelø karuindiig megamig køn cha. ²⁷ Inchen ñimui utu møikkøben ñimmerrig melag købene, katøganelø karuindiig megamig køn cha. ²⁸ Kaguende øyeetøwei tru Møg Misra Arrubikken katøganelø nuyasig marøb melønrrai arrumøtø, nøguen katøganelayasig marøb meganrrappa, nø kwaitøga truba nu misagwan purøbagarawa, kaigyugurri wesranrrappa arrig køn— chibig køn.

Pailø kabgailan Jesús tamarøb

(Mc 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Nøm Jericógurri webamba ambene, misaamerabe truba nu wendautø ambubelø køn. ³⁰ Inchen pailø kabgailø may menda purrøwabe, Jesús purayai mørøppe, trenchib trashibelø køn:

—¡Nemun lastima ashcha chib, merrabsrø Davidwei Nusrkai!—

³¹ Inchen misaamerabe niløtø purrønrrai namingucha, nømbe mas mur trashib trenchibelø køn:

—¡Señor, namun lastima ashcha chib, Davidwei Nusrkai!—

³² Inchen Jesúsbe pasramisra, kabgailan wamabe, trencha payibig køn:

—¿Ñimuyasig na chi maramig paløta?— cha.

³³ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor, namune namui kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe nømun lastima asha, nømui kabmeran katørabene, tru urastø kabgailøbe ashibelø misra, Jesúswei mendig ambubelø køn.

21

Jesús Jerusalénsrø kebib

(Mc 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Yandø Jerusalénsrø chab pub amba, Betfagé pueblo tru Olivos Tunsrø chab puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilø pailan ² trenchib karua ørøbig køn:

—Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Trusrømbe pubyutø kan burra, burro-unøzhig peraig, litsig wetørranrrun cha. Incha picha, srua amrrunrrigay cha naimay. ³ Inchippa møikkøben chigøben chibene, øyah chinrrigay chibig køn: “Señor palai indan” cha. Inchen truipe pebrun— cha.

⁴ Øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabig maig taig treeg nebunrrain kuig køn, tru øyah chib pørig:

⁵ Sion ciudaduelan øyah chib eshkau cha:

“Asay chib, ñimui Rey ñimuimay arruppe, chigucha chi nuig kømíig lataig kan burroyu,

burro-unøyu itøguana arrun taig, kan carga nigab animal llug unøyu.”

6 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús maig karuigwan treeg mara, 7 burran unanbañau srua amrrua, nømbe nømui kewagúilan burranba, unanba kayen, Jesúsbe itøguanabig køn. 8 Inchen misag truba nu pasrabiibe møiløbe nømui kewagúilandøwei maywan kayen, møiløbe kullag srarcheelø lutiicha kayibelø køn. 9 Inchen merrab amrrubelø lata, wendau amrrubelø lata, øyah chib trashib amrrubelø køn:

“¡Rey Davidwei Nusrkai Hosanna! chib.

¡Señor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn! chib.

¡Srømbalaserømbe Hosanna!” chib.

10 Jesús Jerusalénsrø kebibene, maya misaamera ke chi indi asamgaig inchib, møiløgøben trenchib payibelø køn:

—¿Iibe mu køh?— chib.

11 Inchen tru nu misag sətøbe trenchibelø køn:

—Iibe Tius maig karuigwan eshkabig Jesús Galilea pirau nazaretsriig køn— cha.

Jesús Tiuswei yawan chish marøb

(Mc 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

12 Jesús Tiuswei yau kebya, truyu mayeelø yanøb, penab inchib warabelan sətøba wambig webetabig køn. Katø misagwan an yunømarøbelai mishatsi-imeran utsøbetab, palomamera yanøbelø purraigwan utsøbetab inchibig køn.

13 Incha trenchibig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Nai tab yabe Tiuswan wamindi ya køn cha, trencha wamig kønrrun” cha. Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.

14 Inchen tru Tiuswei yau kabgailø køben, cojosmera køben Jesúswan kemallen, nøbe tamarøbig køn. 15 Inchen sacerdotemeran karubeløba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba Jesúswei tru purø nørreelø mariilan ashib katø Tiuswei yau shush ureemera: “¡Rey Davidwei Nusrkai Hosanna!” chib trasai mørabe, truba namabelø køn. 16 Incha Jesúswan trenchibelø køn:

—¿Iilø øyeeg chib køben mørtirru?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Øø, mørar cha. ¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu iig øyeeg chibigwan managuen lemeelø kőtirru? cha:

Pitsø muchib shush ureemeran køben, katø nørro ureemeran køben

ñun newan tabzhig waminchai, ñi Tius treeg marin køn taigwan.—

17 Incha nømun pønrramnetø, ciudayugurri webya, Betaniasrømay yabe, trusrø kørrømisrøbig køn.

Higuera tusr mamig niimigwan Jesús kaig nebunrrai wamab

(Mc 11.12-14, 20-26)

18 Incha løtsø katø ciudayumay arruabe, Jesúsbe parøgwai mørøbig køn.

19 Incha kan higuera tusr may pulu pasrai asha, kemallabe, tru higuera tusrbe ka ishiitø tøgagig kui ashabe, Jesúsbe tru higerane trenchibig køn:

—¡Møingurrimbe yandø managucha mas mamig niimubash!— cha.

Inchen tru urastø higerabe mul-laptinchibig køn. 20 Inchen tru chi purayaigwan nui kusrenanøb pera uniiløbe ashabe, truba kwaarøb, Jesúswan trenchib payibelø køn:

—Higerabe møi møi mul-lanrrappe ¿mandø indah?— cha.

21 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Pòs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim ñimui isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagua treeg kòmuptinchaitamab isumubene, na higueran øyeeg mari lataitøguen kòmøtø, ñim i tunwanma: “Yugurri mendamisra, maryu kebeñ” chibene, treeg purainrrun cha. ²² Inchawei ñim Tiusba waminchib miappe, chiwandøgucha nø martraitamab kørewa, miawabe, ñimbe utønrrun— chibig køn.

Jesúswei karumburab karuig mu mandamgaig

(Mc 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Jesús Tiuswei yau kebya, kusrenanøb wamnetø, sacerdotemeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. ¿Ñi øyeeg maramigwane mu karua pasrta?— cha.

²⁴ Inchen Jesúsbe lötappe, trenchibig køn:

—Nagucha ñimun kan chigøsrøn payrrab inchar cha. Ñim iigwan lötøbene, trube, nagucha eshkarrumøn chibig køn, iilan mu karuitøga marar cha. ²⁵ ¿Misagwan Juan piu umbu ulsraibe chugurri arrig køh? cha: ¿Srømbalarøngurrin kønrrab køh? Kabe: ¿Møgueløgurrin kønrrab kø chindah?— cha.

Inchen kangurrin kangurri payiyab mendabelø køn: “‘Srømbalarøngurrin kuig køn’ chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: Trube, ‘¿chindimba nune køremøgue?’ cha. ²⁶ Katø: ‘Møgueløgurrin kuig køn’, tamgawein køn cha. Kaguende misagwan namune kørig køtan cha. Kaguen ya mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig købig kui asha tøgar køn” cha. ²⁷ Treekkurri Jesúswane trencha lötabelø køn:

—Maig kuindøbeh— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.

Pagatø nusrkalø lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

²⁸ Jesúsbe payibig køn:

—¿Ñimbe iigwan maig isugue? cha. Kan møg pagatø nusrkalø tøgagua, kanunmerrig trendan cha: “Nai nusrkai, nai uvas ellgwain trau mõi kwallchab inrrø” cha. ²⁹ Inchene nøbe trencha lötabig køn cha: “Ig kømøtan” cha. Inchendø nøbe yanayube treeg marmønrrurmab isua møra, ka yan cha. ³⁰ Inchen møskaimbe katøgan nusrkaweimay yabe, katø treetøwein chiben, nusrkaimbe: “Øø, Papa, na inrrur” chibendø, imøn cha. ³¹ Trube, tru i pa nusrkaløyu møskai maig maringaruigwan ¿møig marerah?— chiben, nømbe:

—Tru srøsrø karuinab nusrkai— chibelø køn.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Pòs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Romasreelayasig an utabeløba, ishumburmera asrwan anwei yanøbeløba Tius nø ashib karub waisrømbe nømmerrickken kebamrrun cha, ñimguen kebammmøwatø.

³² Kaguende Juan Bautistabe sølgandø tabig mandø amønamiigwan kusrenanrrab arruben, ñimbe køremuig køn cha. Trune tru an utabeløba, tru ishumbur an pagarwei trømbøig marøptø warabeløba, truiløguen køreig køn cha. Trune ñimbe iilan kerrigu ashendø, kørenrrab isua mørmuig køn chibig køn.

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig
(Mc 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ 'Incha mōray, chibig kōn, katōgan 'ōyeeg lataitōwein kōn' cha, kemesra wamindigwan. Kan mōg pirō puaig uvas tra mara, trugurrimbe panig pasra, uvas piwan chu wesrumigwan truyu tamara pasra, incha tru ellmarigwan ashib laramig kan ya-unō palaig mara pasran chibig kōn. Incha nui pirōwan katōganelan misrigwan pirishinrraptō kwallchai tranabe, yabsrōmay yan cha.

³⁴ 'Incha yandō tru mamig misrigwan lurrāmig luturaaben, mōilan kōsrōn nui karuindiig melabelan tru nuimburabigwan tru kwallchab utabelan mianrrab ōriibe, ³⁵ tru kwallibelōbe karua ōriilan merrarrowa, kanune kuraguchib, kanune kweechib, kanune sruutōga petab inchibelō kōn cha. ³⁶ Inchen tru pirō puaibe sōsrō lataguen kōmō, katōbe karuindiig melabelan mas yam ōren, tru kwallibelōbe sōteelanba treetōweih maran cha.

³⁷ 'Incha yandō trugurrimbe nui trag nusrkawan ōrōbig kōn cha, treeg isub: "Nai nusrkawane chinchimōnrrun" cha. ³⁸ Treendingucha tru kwallibelōbe nusrkawan ashippe, nōmdō trenchibelō kōn: "Pirōwan ketig utōnrrabibe iigwein kōn cha. Kwetchab amun chibelō kōn, nuimburab nō utamigwan nam tōga kōrrōmisrtrab" cha. ³⁹ Incha merrarrowa, uvas traugurri wegucha, nune kweechibelō kōn cha.

⁴⁰ 'Mōimbe, trube, ꞑtru uvas tra puaig arruabe, tru kwallibelane chi martrerah?— chibig kōn.

⁴¹ Inchine nōmbe trenchibelō kōn:

—Tru larrō kailane treetōwei kaig mara kwetchun cha. Incha tru uvas trawane katōgan mendailan tranrrun cha, lurrimōrig nuimburabigwan tranrrai.—

⁴² Inchine Jesúsbe trenchibig kōn:

—ꞑÑimgan Tiuswei wamwan pōrigu ōyeeg chibigwan managuen lemeelō kōtirru? cha:

Ya marōbelō kaasig sruube

katsiisrō pōlbasra wayamig mas purō tab srukken misrin kōn taigwan.

Señor Tius ōyeeg marene,

namuin kabyube truba tabig asōnatan cha.

⁴³ Inchawei nabe ñimune trenchar: Tius nō ashib karub waigwane ñimune kerrawa, katōgan peg misaameran Tius tranrrun cha, ellmarig maig misrtrabig kōben, treeg ellmarig misrtrabelan. ⁴⁴ Inchen mōikkōben tru srug pala peñippe, pitis misrtrun cha. Inchen tru srug muim pala kōben peñippe, nune usrō tuindō martrun— chibig kōn.

⁴⁵ Inchen tru sacerdotemeseran karubelōba, fariseosmeraba tru 'ōyeeg lataitōwein kōn' chib Jesús eshkab wamindiilan mōrabe, nōmun kemesra wamindin kui wetōgōrrabelō kōn. ⁴⁶ Incha Jesúswan merrarranrrab inchendō, misag sōtōwan kōriimatabelō kōn, kaguende misaamerabe Jesúswane Tius maig karuigwan eshkabig kui treeg tōgagōben.

22

Kasharab yaumay linchab amrrunrrai eshkai lataitōwein kōn cha, kemesra wamindig
(Lc 14.15-24)

¹ Katō Jesúsbe nōmun 'ōyeeg lataitōwein kōn' cha, kemesra kusrenaniilan waminchib mendappe trenchibig kōn:

2—Srømbalarø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn cha. Kan rey nui nusrkai kasharaben fiesta marøbig lataikke. 3 Incha nui karuindiig melabelan novios yaumay lynchunrrigay cha eshkailan wamønrrab øriibe, tru lynchab amrrunrrai eshkailøbe amrrug kømui indin køn cha. 4 Inchen nui karuindiig melabelan katøganelan katøyug trencha karua ørøbig køn: “Nai tsal-lanin toromeran kweetsingarua mamigwane yandø chab tamaraguen war cha, mømimbe si yandø kerrigu ke chab tamarikken pønrran cha, novios yaumay lynchubash tan” chinrrai. 5 Trune tru lynchai eshkailøbe cuentaguen marmø, møikkøsrønbe nui trausrømay iben, katøgane penab, yanøb inchab ibig køn cha. 6 Inchen katøganeløbe tru reywei karua øriilan merrarrawa, truba kaig marøb kurrabetab køptø kweechibelø køn cha. 7 Inchen reybe truba namaptø, tru kweechibelane nui suldaumeran truilane kweetsingarua, nømui pueblone parringarun cha.

8 Incha nui karuindiig melabelane trendan cha: “Isa kømø, tru novios-merai fiesta maramibe chab tamarig pønrrøben, tru lynchab amrrunrrai eshkailøbe treegube lynchabgailø kuig kua, amrrumuig køn cha. 9 Incha mas nørø callesmerawan amba, mun wetørrabashø novios yaumay lynchab amrrunrrai eshkanrrigay” tan cha. 10 Inchen tru karuindiig melabeløbe callesmerawan webamba, mun wetørrabashø tulundzunabelø køn, tabelan køben, kailan købengue. Inchen kasharabelø purrai salayube ¡katø! misaatø netsaptinchibig køn.

11 Inchen reybe tru lynchab amrrunrrai eshkailan ashchab keyyabe, kan møg noviosyu lynchab keegwan keweig pasrømui ashabe, trenchiptinchibig køn: 12 “Au, kasuku, kasharabyu keegwan keweig kømubendøbe, ñibe ¿chinha kebarrugu?” cha. Inchen nøbe ke wamguen pinim pasramisøbig køn cha. 13 Inchen reybe tru mishatsigu ashib pønrrabelane trenchiptindan cha: “Srøbwanba, tasiimeranba lusra, wambig puro trømbø løstøyu wegutsay cha. Truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun” cha. 14 Kaguende wamiiløbe truba nu køben, lawa wesruiløbe mamdø køn— chibig køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe, Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb

(Mc 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Øyeelø chab puraiwen, fariseosmerabe nøøø mendamisra, nømødø waminchibelø køn, Jesúswan chigøben payen, kalø lötøbene, kebenørskønrrab cha. 16 Inchabe møilan køsrøn nømui mendig amøñibelanba, Herodesweinga-teelanba øyah chinrrai ørøbelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe ciertonigwan waminchib møg, Tius maig amøñinrrai karuigwan, isa kømø, trunun treeg kusrenanøb, katø misag maig chitan-maptø mørøb pasrømig kui ashibelø ker cha. Kaguende ñibe mundøgucha nømun mailø kətasha kandarøtø imøwei inchibig køn cha. 17 ¿Ñune maig købsruerah? cha, namun eshkarra chibelø køn. ¿Tru Romasrø maya misag-wan karub wabigwan nam an pagaramig merig køh, kabe merømuig køh, chinderah?— chinrrai.

18 Inchen Jesúsbe nømun ka kaig martraptø isua inchib pønrrain kui ashabe, trenchibig køn:

—Ñim palatø tabelø, ¿nane chindimbarre kebenørskønrrab inchigüe? cha.

19 Tru pagaram anwan eshkarra— chibig køn.

Inchen nømbe kan an srua amrruben, 20 Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?— cha.

21 Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Tru Césarwein kòn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig kòn:

—Inchawei Césarwein kòbene, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein kòbene, Tiuswan tranay— cha.

²² Inchen iigwan mørabe, kwaara asha kòrrømisra, nømbe nune pasram-netø, ambuptinchibelø kòn.

Kwawa katø øsiiramigwan payib

(Mc 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³ Tru kwalømdøwei kan møiløgøsrøn saduceosmera Jesúswan ashchab ambubelø kòn, truiløbe tru kwabeløbe øsiiramønrrun chibelø kuabe, Jesúswane øyegg payibelø kòn:

²⁴ —Kusrennøbig, Moisésbe trendaig kòn cha: “Møikkøben kan møg urekkaig kwabene, nunebe tru piudan kasharam nebunrrun cha, tru nuneg kwabigweimburab ureg kòrrømartrab.” ²⁵ Pøs yu namui utuma sieteelø nunelø kòbig kòn cha. Indiiibe srøsriibe kasharawa, urekkaig kwawa, srawane nunewan kòrrømaran cha. ²⁶ Katø tru wendø nunewan treetøweim puraiben, katø tru wendau nunewan treetøweim puraiben, sieteelanba treetø treetø puraibig kòn cha. ²⁷ Yandø srabebe tru ishukkucha kwan cha. ²⁸ ¿Pøs treeg kòbene, tru kwabelø katø øsiirabene, tru maya nunelø tru ishuan kasharaig kuig kòppe, nøbe sieteelai utu møigwei srain kønrrerah?— chibelø kòn.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Ñimbe mandø kuinguen mørmøwa, pella pønrran cha, kaguende Tiuswei wamwan pørigwan lata, Tiuswei maramburab marøbigwan lata nebua ashmeelø kua. ³⁰ Kaguende kwaitø katøyug øsiirappe, kasharamøwei, kasharanrrab kømøwein kønrrun cha. Treeg kømøtø, srømbalasø ángelsesmera latailøtøwein kønrrun chibig kòn. ³¹ Inchen tru kwaitø øsiiranrrun taigweimburappe, ¿ñimgan lemeelø kòtirru? cha, Tius nøtøwei øyah taigwan: ³² “Nabe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius kur” cha, trendaigwan. Inchawei Tiusbe kwaitai Tius kømøtø, øsigulai Tius kòn— chibig kòn.

³³ Inchen misag truba nu pasrabiibe iigwan mørabe, Jesús kusrenanigwan ke kwaara asha kòrrømisrøbelø kòn.

Martrai karua pasrig mas nuig

(Mc 12.28-34)

³⁴ Fariseosmera tru saduceosmeran Jesús niløtø pønrram wamindin kui wammørabe, tulundzuna, ³⁵ kan møikkøsrøn tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrenanøbiibe Jesús kalø løtøbene kebenøsrkønrrab isua, trencha payibig kòn:

³⁶ —Kusrennøbig, ¿maig maramigwan martrai Moisés pørigu karua pønrrailø, mas nuibe møig køh?— cha.

³⁷ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—“Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaritøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba undaaramig kòn, chibig kòn” cha. ³⁸ Tru maig maramigwan martrai pønrrailøyu, iimerrig kòn cha, trurrigu mas nuibe. ³⁹ Inchen tru wendauikkucha treeg

lataitøwei chibig køn: “Ñima ñiasiitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaig-wangucha treetøwei undaaramig køn” cha. ⁴⁰ Tru maig maramigwan mar-trai Moisés pørigu kerrigu pønrrabig lata, Tius maig karuigwan eshkabelø ker-rigu kusrenaniilø lata i pagatø maig maramigwan martrai pønrsrailøyugurri pølbasa amrrubig køn— cha, trenchibig køn.

¿Cristobe mui misagugurri arrubig kerah?

(Mc 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Inchen fariseosmera tulaamba srø purramnetø, ⁴² Jesúsbe trencha pay-ibig køn:

—¿Ñimbe Cristoimburab maig isugue? cha. ¿Mui misagugurri arritam-ague?— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Davidwei misagugurri arrub nusrkain køn— cha.

⁴³ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Trube, treeg købene, Davidbe Cristone chindimba Señor tah? cha, nun Espiritu trendingaruben. Kaguende Davidbe trendaig køn:

⁴⁴ Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:

“Nai kusrmaygatø wamisr cha,

ñui ashig kømui inchib tsalø inchibelan

ñi itøbunønrrai ñui srøb umbu na pønrsramnegatig.”

⁴⁵ Cristone Davidbe: “Señor” cha, øyeeg wamøbene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh?— chiben, ⁴⁶ muguen mancha kusrua lètønrrab kaimabelø køn. Incha tru kwalømgurri mugucha chigøben mas payrrab inchimeelø køn.

23

Fariseosmeranba, Moisés pørigwan kusrenanøbelanba Jesús ‘øyeelø køn’ chib
(Mc 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Øyeelø chab puraiaben, Jesúsbe misaameranba, nui kusrenanø pera uniilanba trenchibig køn:

² —Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe tru Moisés pørigwan øyeeg chibig køn cha eshkab nømui marøb purramibe truig køn cha. ³ Inchawei nøm ñimun chi maringaruben, kerrigu mørø marøb esegay cha. Inchendø nøm maig marigwane, trunun asha marmønrrigay chibig køn. Kaguende nømbe chigøben tabig martrappe chibendø, peemaytø marøbelø køn cha. ⁴ Incha nømbe tru pørigu mas nemarøb, mutanguenga kwatsiguelø latalilø mara, katøganelane kildunyu muta ambub lataitøwei inchai marendø, nømgurrimbe ni tasig-unøtøgaguen kebachig kømui inchibelø køn cha. ⁵ Chiwandøgucha marøppe, misaamera ka ashchaindø marøbelø køn, cha. Tiuswei wamwan pørigwan kappaløyu køben, kwalmerayu køben nørriig kena melsra amønarnig tab kui inchibelø køn cha, katø u tulturmera yab srølmera melsra amønarniba. ⁶ Lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba, judíosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba inchibelø køn cha. ⁷ Incha misaamerabe penab yanøb indinug nømune purø tabzhig wamønrrai inchibelø køn cha, trurrigu nømune “Kusrennøbig” cha, wamønrraingue.

⁸ Trune ñimbe “Kusrennøbig” cha, wamønrrai inchimung køn. Kaguende ñimbe søteeløba nunelø latalilø køn. Incha ñimbe kusrennøbiibe kandø tøgær køn cha. ⁹ Katø ñimbe yu piraube mungucha, “Møskain” chimøtay. Kaguende

ñimbe Mòskaimbe kandø tøgær køn, truipe srømbalasrø wabig. ¹⁰ Katø ñimune “Kusrennøbig” cha, wamønrrain kømøwein kui, kaguende ñimuimbe ashibig mas nuibe Cristo, nøtø køn. ¹¹ Ñimui utu mas nuibe katøganelø karuindiig megamig køn. ¹² Kaguende nøasiitø ‘nuig kurmab’ isubigwane, ka kørig martrun cha. Inchen chigucha kømíig ‘nuig kurmab’ isumíigwane ‘i møøbe si, nuig køn’ taig kønrrun, chibig køn.

¹³ ¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainug kebambam yaskabwan katøganelø kebammønrrai kasrøb, ni ñimdøweinguen kebammøwei, ni katøganelø kebambug kui inchen kebambashmøwei inchibelø køn cha ñimbe.

¹⁴ ¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pøs ñimbe piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiuswan waminchibelø køn cha. Øyeekkurri ñimbe møra melamig mas nuigwan utanrrun chibig køn.

¹⁵ ¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pirau lata, maryu lata munabatsø ambubelø køn cha, kandøguen ñimuingatø purøsrunrab. Incha yandø ñimuingatø purøsrubae, ñim lataitøguen kømø, purab tabelø chibelø kønrrai mara, truigwane tru managen kwamø nagu kegutsam unø kønrrai marøbelø køn cha.

¹⁶ ¡Ay, ñim waachamera chigúinguen ashmeelø købendø, katøganelan pera ambubelø! “Møikkøben Tiuswei yawei merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwan treeg marmuingucha, ñimbe chigucha kømøn chibelø køn. Inchendø tru Tiuswei yau oro pasrabigwei merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwan trenchibig, trube, martrab taigwane nune maramig nebunrrun” cha, trenchibelø køn, ñimbe. ¹⁷ ¡Tontos, chigúinguen ashmeelø! ¿Møimerrig mas nuig kerah? cha. ¿Oroteh? Kabe ¿tru oron Tiusweyasig tabig kønrrai nøøø tarømarøbig, Tiuswei yateh?

¹⁸ Katø ñimbe trenchibelø køn: “Møikkøben, chigøben martrab cha altarwei merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwan, marmuingucha, chigønraamøn cha. Inchendø tru altar pala Tiusweyasig trana pasrigwan truigwei merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwane, nune maramitøwei nebunrrun” cha, trenchibelø køn. ¹⁹ ¡Chigúinguen ashmeelø! ¿Mas nuibe chigø? ¿Tiuswan traniiteh? Kabe ¿tru Tiusweyasig tranigwan tabig kønrrai nøøø tarømarøbig, tru altartehe? ²⁰ Altar merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chibiibe, altarwandø ke treeg maramønrrun chimøtø, tru pala chi pønrrabigwangucha kerriguba treeg maramønrrun cha, tøgæ trendan cha. ²¹ Tiuswei yawei munchiyu ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chibiibe, tru yawandø kømøtø, Tius truyu pasrabigwangucha tøgæ trenchib pasran cha. ²² Inchen srømbalawei munchiyu ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chibiibe, purø tabzhig Tius wamisra waigwanba, katø tru tabzhigu wamisra wabigwanba tøgæ trencha pasran chibig køn.

²³ ¡Ay, ñim waachamera, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Ñimbe erbabunanba, aniswanba, cominoswanba, truilane Tiusweyasig diezmørig kanzhig, kanzhig wesrawa tranøbelø køn cha. Inchendø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kusrennøbig mas nørreelø pønrrabigwane marmø, pinab amban cha, tru sølgandø tabig maramigwanba, lastima ashibelø kømigwanba, isubigwan Tiusweinug pasra tøgægømigwanba. Ñimbe marøppe, ilanwei maramig kuig køn cha, tru

diezmorig kan kan wesrawa Tiuswan tranamigwangucha pesannamø, tøgato marøb. ²⁴ ¡Ñim chigúinguen ashmeelø købendø, katøganelan pera ambubelø! Pøløm-unøzhigwane tōga muchimønrrab larruusra muchendø, camellone kebinab pinan cha.

²⁵ ¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pasunba, platillonba wambiimaybe pillmabendø, ñimui umbube ñimbe misagwan kwaarøstra kerranrrab isuiløba, chigurrimbunø tōgagønrrab parø isuiløba, trutø netsailø køn cha. ²⁶ ¡Fariseo chigúinguen ashmíig! Pasun umbumaymerrig chish mar cha, wambiimaygucha chishig kørømisrrai.

²⁷ ¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Kwaig sørin trabmera wambiimaybe puløzhig pisig latailø tabzhig latailø købendø, umbumaybe kwabelain tsutsiimerabah, chigøben køsongønrraptibatø netsailø, ñimbe tre latailø køn cha. ²⁸ Ñimbe øyeeg latailø køn: Misaamerai merrappe sølgandø tabelø lataig asønabendø, wambiimay maig køben treegwein kømøtø, umbumaybe isatø tabig lataig indiiløbah, larrø kaibatø netsailø køn cha ñimbe.

²⁹ ¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Tius maig karuigwan eshkabelai søriiløyu ñimbe tamara pønstrøb, sølgandø tabig amøñibelan sørim pala tabzhig tamarøb inchibelø køn cha. ³⁰ Inchabe ñimbe trenchibelø køn: “Namui merrabsreelø warab uras nam warabelø kuig kuimbe, Tius maig karuigwan eshkabelan kweechib ani lushib nømba tøgato marøb pønrrømubsrubrainrrun” cha. ³¹ Pøs øyeeg taikkurri ñimbe Tius maig karuigwan eshkabelan kweechibelainukkurri amrrub misamera ker cha ñimdøweinguen wamindan cha. ³² Inchawei ñimui merrabsreelø pølbasa marig købigwane, trube, ñimbe patsøga pasray chibig køn.

³³ ¡Ulmera latailø, ñim namig ulmera latailainukkurri karrab misamera! Inchawei ñimbe tru mōra melamnug kebusrilø kømønrrab ¿chinchawegørrønrrague? cha. ³⁴ Inchawei asay chibig køn. Nabe Tius maig karuigwan eshkabelø køben, nørø kusrebelø køben, Moisés pørigwan kusrennøbelø køben ñimuimay øren, møilan køben ñimbe truilane kweechib, kurusyu melsrøb inchun cha. Katø judíosmera tulundzuni yamerayu maig købash marøb ichabetab, pueblomorig chu amben, chu amben, ñimbe pasraørøb wendautø amrrun cha. ³⁵ Øyeekkurri tru sølgandø tabig amøñibelan kweetsilalai ani mayamba pirau lusiibe ñimuim pala kønrrun cha, tru Abel sølgandø tabigwei ani lusikkurrimbunø, Berequíaswei nusrkai Zacarías tru altarba, santuarioba pønrrabnug, tru tøbøtag pasrøben, ñim kweecha, truigwei ani lusigwangatig. ³⁶ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Kerrigu øyeeg marikkurri Tiusbe mōi ya misagwan ulø payrrun cha.

*Jesús Jerusalénwan isua kishib
(Lc 13.34-35)*

³⁷ ¡Jerusalén! ¡Jerusalén! ¡Tius maig karuigwan eshkabelan kweechibig, katø ñimuyasig Tius karua øriilan sruutøga petabig! ¡Nabe yamba, kan piejetø kømø, kan atøwall nui pullichu-uregwan kwaldzarig umbu kanbalatø mara, maatanab lataitøwei ñui uregwan tulundzunønrrab inchen, ñibe nane kaasig køn! cha. ³⁸ Au, ñim waraig yamerabe elatsig muguchagaig kørømisrrun cha. ³⁹ Kaguende nabe trendamønrrun chibig køn: Nane katøbe mas ashchaamøn cha, øya tamnegatig: “¡Señorwei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn!” cha.—

24

Jesús Tiuswei yawan pinisaig kónrrun chib
(Mc 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jesús Tiuswei yaugurri webya iben, nui kusrenanø pera uniiløbe nun kemallibelø kòn, tru Tiuswei yau yameran eshkanrrab. ² Inchene Jesúsbe nømune trenchibig kòn:

—¿Iilan kerrigu ashke? cha. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Yube ni kan srukken katøgan srug palabe kørromismønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kónrrun— cha.

Chigurrimbunø købig misaabañau patsam lutau chigøben køb
(Mc 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Incha Jesús Olivos Tunsrø wabene, nui kusrenanø pera uniiløbe nundø nøørø trencha payrrab kemallabe trenchibelø kòn:

—Øyeebe mana purainrrab kui namun eshkarra cha. Katø ñi katøle arrumigwanba, yandø srabe kwaløm punrrabigwanba asamibe ¿chitø kenamisrrerah?— cha.

⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Ashiptø kuy cha, mugøben ñimun peløsrkønrrain kømø. ⁵ Kaguende møiløgøben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: “Nabe Cristo kur” chib. Trumay misaameran isa wamincha, truba nu peløsrkønrrun cha. ⁶ Incha ‘misaamera katøgan peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweetsiyab kòn’ chib, katø ‘purø trømbøig kørig kømdiig kwayanrrab kòn’ chib ñim wamindi mørabe, mandøguen kømui inchib kwarmøtay cha. Kaguende øyeebe trendø treeg purainrrabigwein kòn cha. Inchendø katøgucha patsamibe pumø srø kónrrun chibig kòn. ⁷ Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karuim piraueløbe katøgan reywei misaameraba kwayanrrun cha. Trune parø arruben, chusrøn køben pirø trømbøig kònønrrun cha. ⁸ Inchendø kerrigu øyeege pureb arrubiibe kan ishuwan unø tammisrrab pusrkwab pølbasri lataitø kónrrun cha.

⁹ Inchen ñimune maig købash inchib kaig marøb srua kónrrai tranen, ñimune kwetchun. Katø chu pirauelø køben maya misaamerabe nagurrindø ñimun tsalø asiilø kónrrun cha. ¹⁰ Inchen tru kwalømmerawene møiløgøben truba nu nan tarømisra, kangurrin kangurri tsalø inchibelai tasku pønrsøb, kangurrin kangurri ashig kømui indiyab inchun chibig kòn. ¹¹ ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chib isatø eshkabelø truba truba kurra, isatø misagwan truba nu peløsrkønrrun cha. ¹² Kaibe purø trømbøig larrøbichib arruptø, misaamerabe kerrigu lutau kangurrin kangurri katøganelan isua undaaramigwane yandø isumønrrun cha. ¹³ Inchen srabe kwalømgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kømfig kaigyugurri wesraig kónrrun cha. ¹⁴ Tius nø ashib karub waigwei tabig srø wambe yu pirau pirø muba kuimburab chi misaamerandøgucha eshka kusrenanig kónrrun, chigúi nebua ashchai misaamera. Inchen yandø srabe kwaløm punrrun chibig kòn

¹⁵ Inchawei Tius maig karuigwan eshkabig Daniel wamindig tru pinishinrrabig trømbøig køsøngønrraptiig Tiusweyasiitø marinug marø pasramisrinrui ashabe, (lebiibe iigwan tab chigúi mør), ¹⁶ yandø treeg pubene, Judea pirau warabeløbe tunmerasrømay wegørra lulay. ¹⁷ Katø nui ya pala wambig wabiibe kørraarrua chigucha wesranrrab kebumumig kòn. ¹⁸ Katø chugøben trausrø uñibiibe nui itøtsinigwan tranrrab arrumumig kòn. ¹⁹ ¡shumbur

waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanrreelø, kabe muchib ureg tøgarmairambe maig kønrrer! chibig køn. ²⁰ Ñimbe Tiuswan miay cha, pishin kwalømmerawan wegørra lulamig nebumøwei, katø isrin kwaløm nebumøwei inchain cha. ²¹ Kaguende tru kwalømmerawane purø trømbøig nebuinab melamig attrun. Pirøwan pølbasa marøb uraskurri møingatig øyeebe kaagúig, katøbe managuen øyeebe kaanrrun chibig køn. ²² Tius tru kwalømmerawan landøranmuisruandøbe, mugucha øsig waramgaig kønrrun cha. Inchendø tru nuyasiitø tarømariiløgurri landøranrrun cha.

Ka isatø ‘Cristo ker’ chibeløba, ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chibeløba

²³ ‘Incha møikkøben ñimun: “Au, Cristo yu pasran” chib, kabe: “Au, Cristo uyu pasran”, taingucha, køremøtay. ²⁴ Kaguende møiløgøben ‘Cristo ker’ chib isatø inchibeløba, katø, ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chiba isatø inchibeløba amrrunrrun cha. Incha nømui maramburab mariilø truba nørreelø asha kømig kenamariiløba, kwaara asha kønrrai nørreelø mariiløba martrun cha, misagwan treeg incha peløsrkønrrab. Incha Tius nuyasiitø tarømariilanguen kegørrøsrkamdiig kuimbe, kegørrøskønrrab inchun. ²⁵ Au, nabe ñimune øyeelø puraimøwatø chab eshkar. ²⁶ Inchawei ñimun møikkøben: “Au, øsrø mu misag warab waraimønug pasran” chibene, ashchab webammøtay cha. Kabe: “Yu yaambusrø wan”, taingucha, køremøtay cha. ²⁷ Kaguende kan palaig pilabig wagurri walli umbusrø kebilab lataitøwei, tru Møg Misra Arrubig arruppe, treeg attrun chibig køn. ²⁸ Kwaig chu tsubene, truyube kallinasumera tulundzunønrrun cha.

*Møg Misra Arrubig mandø arrumigwan waminchib
(Mc 13.24-37; Lc 17.26-30, 34-36; 21.25-33)*

²⁹ ‘Inchen tru treeg isumdø kwalømmera chab puraiben latatø, nøsiibe yandø kwaben,
pølbe yandø pilømuben,
estrellamerabe srømbalasøngurri kørrøben,
katø srømbalasø purø nørreelø pønrrabelane kønøgøb sruagutsiilø kønrrun
chibig køn.

³⁰ ‘Inchen Møg Misra Arrubig tru arrumigwan eshkabig srømbalasø ke-namisren, chu pirausrøn køben misag nørø pønrrabelø truba truba isub kishchun cha. Inchen Møg Misra Arrubiibe maramburab maramig tøgäig srømbalasøngurri purø nuig tørguegwalmabig wañiyu arruben ashchab køn, chibig køn. ³¹ Inchen trompetan truba mur urrøben, nøbe nui ángelesmeran amrrai ørtrun chibig køn, ambugurri, igurri, walligurri, wagurri, srømbalasø kandarømayrøngurri katøgandarømayrøngatig nui lawa wesruilan kanbalatø tulishinrrai.

³² ‘Kan higuera tusrwanma asha kusrey. Nui sramera uturcheelø misrøb, ishiimera weguchene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig yandø lutau kui ashibelø køn cha. ³³ Øyeetøwei ñim kerrigu iilan ashabe, attrabiibe attrab yaskabuguen pasraitamab isua kuy, chibig køn. ³⁴ Pøb nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møin kwaløm misaamera pinømøwatø, øyeeløbe kerrigu purainrrun cha. ³⁵ Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wamindiitøbe purainrraamøn cha.

³⁶ ‘Inchen tru treeg punrrab kwalømwanba, uranbabe mugucha ashmøn cha. Srømbalasø ángelesmeraguen ashmøwei, ni Tiuswei Nusrkai ashmøwei indan cha. Trunun ashippe, Møskaindøwei asan chibig køn. ³⁷ Noé

tsub kwalømmerrawan maig purayaibe tru Møg Misra Arrubig katø arrum kwalømgucha treetøwei purainrrun cha. ³⁸ Kaguende tru kwalømmerrawan sre puben pi pulabig attrab srø købenbatø, tru urasma misaamerabe mab, muchib, kasharab, kasharanøb waraig købig køn cha, Noé nui truba nu barcoyu kebyam kwalømgatikke. ³⁹ Incha treeg punnegatig øyeeg kønrraitamab isumø warøbenba tru pi pulab arrubiibe maya misagwan patsø srua yaig købig køn cha. Øyeetøwei purainrrun chibig køn, tru Møg Misra Arrubikkucha katøle arruben. ⁴⁰ Incha tru uras pailø møguelø trau warøben, kanune srua iben, kanune kørrømarig kønrrun cha. ⁴¹ Pailø ishumburmera kitsøsrugu kichib køben, kanune srua iben, kanune kørrømarig kønrrun chibig køn.

⁴² Ñimbe pesannamø, isua, ashiptø kuy. Kaguende ñimui Señor chi kwalømmerrawan attrab kui ashmøwa køn. ⁴³ Trube, treeg købene, iigwan isua kuy, kan ya puaima niliig yem chu uras attrab kui mørimbe, ashib megawa, yau nilønrrab kebibashmubsruinrrun cha. ⁴⁴ Inchawei ñimgucha tamara melay chibig køn. Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe chi isumø købenba arruptinchun cha.

Mendig megabig maig taigwan marøbigwanba, maig taigwan marmtigwanba kemesra wamindig

(Lc 12.41-48)

⁴⁵ Kan karuindiig megabig maig taigwan møra marøb, katø chi maramelan nøtø tsabø sha marøbigwan, ya puaiig nui yau warabelan mannam ura puin kuindø nømui mamigwan srøttrab muniitø wabig kønrrai ashai wannabiibe ¿møig kerah? cha. ⁴⁶ Truibe mayanguen tab kuig køn nun karua pasrigwan marøb megabenh ya puaiig puipindinabigweimbe. ⁴⁷ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaiibe nui chi tøgagúigwan kerrigu nø asha marøb pasrønrrai tranrrun cha. ⁴⁸ Inchen karuindiig megabig larrø kaiibe nuinetø treeg isubig køn: “Nai ashib karubiibe peguen attraamøn” cha. ⁴⁹ Katøgan karuindiig melabelan kurrabetab menda, katø mutsigueløba mab, muchib, tsubenba, ⁵⁰ nui ya puaiibe ni attraitamab isuinguen kømø kwalømm, ni ø uras punrraitamab isumø tsubenba, puipincha, ⁵¹ purø trømbøig ichagucha, palatø tabelø pønrrainug kertrun cha. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig kønrrun chibig køn Jesúsbe.

25

Diez srusalmera novian linchab webambubelø lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

¹ Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig kønrrun: Diez srusalmera mu møøba kimeelø aceite lámparameran piløga muta, tru keg misrtrabigwan linchab katønrrab webambubelø lataikke. ² Truilø tru trattrogatøbe ni chiguen tre isumeelø køben, katøgan trattrogatøbe tamara isuatø muniitø melabeløgue. ³ Tru trattrogatø chi tre isumeeløbe lámparamerane srua ambendø, aceitebe srua ammuin købig køn, tru patsøben katø usramig. ⁴ Trune tru isuptø melabeløbe lámparamerayu usriilø kømnetø, katø usramig nøøøø køtsø-ureezhigu srua ambubelø køn. ⁵ Inchen tru keg misrtrabig peguen arrumubene, nømune søteelanba yandø ki kanaben, søteeløba kiptindin købig køn.

⁶ Inchen yem tøbøtasrømbe trenchib trasay møran: “¡Keg misrtrabiibe yu arrun cha. Katønrrab amrrab werruy!” chib. ⁷ Inchen søteeløba tru srusalmerabe kurra, nømui lámparameran tamarøb mendabelø køn. ⁸ Inchen tru trattrogatø tre isumeeløbe, tru trattrogatø isuatø melabelane trenchibelø køn

cha: “Ñimui aceiten kuchi namun ketøbsrumugu cha, namui lámparamerabe ke chab kwab amrrun” cha. ⁹ Inchen tru srusralmera tamara isuatø melabeløbe trencha løtabelø køn: “Kaimaysruandøbe cha. Kaguende ñimui lata namui lata neburraamøn cha. Trembe yanøbelaisrø penønrrab ambay chibelø køn, ñimuyasitøwei.” ¹⁰ Inchen tru trattrøgatø srusralmera aceiten penønrrab ambamnetø tru keg misrtrabiibe puptinchen, tru trattrøgatø isuatø melabeløbe keg misrtrabiiba kasharab fiestayumay kebamben, yandø yaskabwan kasrøbig køn.

¹¹ Inchen yana wendau tru kan srusralmeragucha trenchib pubelø køn: “¡Señor, Señor, namun yaskabwan kurtra!” chib. ¹² Inchen nøbe trencha løtabig køn: “Pøs nabe isa kømø, ñimune mumeru kui ashmíig kur” cha.

¹³ Inchwai ñimbe pesannamø, ashiptø melay chibig køn Jesúsbe. Kaguende tru Møg Misra Arrubig arrumigwane ñimbe chi kwaløm attrab kui mørmøwei, ni chu uras attrab kui mørmøwei indan cha.

Anwan uta øyeeg marøbig lataig køn cha, kemesra wamindig

(Lc 19.11-27)

¹⁴ Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn cha: Kan møg yabsrømay inrrab, nai karuindiig melabelan wama, nui chi tøgagüilan asha marøb kønrrai trana ib lataikke. ¹⁵ Kan møgwan køsrønbe an trattrø mil tranøppe, møgwan køsrønbe pa mil, møgwan køsrømbe milgue, møgwandøgucha nøm maig martrapteelø køben treeg trana, yandø inrrab yan cha. ¹⁶ Tru karuindiig megabig an trattrø mil utabiibe trutøga penab, yanøb incha, katøgan trattrø mil nemaran cha. ¹⁷ Inchen katø tru pa milwan utabikkucha katøgan pa mil nemaran cha. ¹⁸ Inchen tru milwan utabiibe pirau kan trab lalla, tru an tranøbigwei anwane truyu sørtaptindan cha.

¹⁹ Inchiibe yandø truba yana misrøb iben, tru karuindiig melabelan treeg marøb melønrrai karua pasrøbiibe katø arrua, nøm chitø maritashchab wamisra ashib mendan cha. ²⁰ Inchen tru an trattrø mil utabig puabe, trendan cha: “Nai ashib karubig, ñibe nan trattrø mil tranig kømøh cha. Møimbe tru kømnetø nabe katøgan trattrø mil nemara, yu srua arrur” tan cha. ²¹ Inchen truiibe trendan cha: “Øyambesin cha, ñi nai karuindiig megabig tabig, chi isumgaig maig maramigwan marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig øya søl mariibe, mas nuwan martrai pasrtrumøn tan chibig køn. Incha kebarrua, naba truba kasraarau” tan cha.

²² Inchen tru karuindiig megabig pa mil utabiibe trendan cha: “Nai ashib karubig, ñi nan pa mil tranig kømøh cha. Møimbe katøgan pa mil nemara, yu tøgagur” tan cha. ²³ Inchen tru an tranøbiibe trendan cha: “Øyambesin cha, ñi nai karuindiig megabig tabig, chi isumgaig maig maramigwan marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig øya søl mariibe, mas nuwan martrai pasramønrrun cha, trendan cha. Kebarrua, incha naba truba kasraarau” tan chibig køn.

²⁴ Inchen tru mendig megabig tru milwan utabiibe trendan cha: “Nai ashib karubig, ñibe ñiashib ellgwaig kømubendø, ellmarigwan tulishib, ñiashib tsurig kømubendø, parøb, katø ñibe chiwandøgucha chi chippe, ke kandø chibig kui nabe ashibig kuabe, treekkurri nane kørig køben, ²⁵ ñui anwan srua ya, pirau sorig køn cha. Inchendø ñui anwan utørra” tan chibig køn. ²⁶ Inchine nui ashib karubiibe trendan cha: “Karuindiig megabig larrø kaig, trurrigu pøig køn cha. Pøs naashib ellgwainug kømubendø, ellmarigwan tulishib, naashib tsurinug kømubendø, parøb inchibig kui ashabe, ²⁷ trube, maindi nai anwan bancoyu an utabelan pastrai tranamdiigwan tan

chibig kòn, na katøle arrua, nai anwan nemisrigwanbañau utamig kònrrain cha. ²⁸ Inchawei, nai anwan kerrawa, tru an diez mil tøgaiwan tranay tan. ²⁹ Kaguende tøgaiwane masken tranen, uñchaguen tøgagønrrun cha. Inchen chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun cha. ³⁰ Incha i karuindiig megabig chigucha chi marmigwane wambig purø trømbø løstøyu wegutsay tan chibig kòn. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig kònrrun” cha.

Chu pirausrø misaamerandøgucha Tius maig kònrrabigwan asha marøb

³¹ Møg Misra Arrubig nui tørguegwalmabigu tru maya ángelesmeraba arrua, wamisra nui ashib karub waig tørguegwalmabigu wamisrrun. ³² Inchen yu pirau chi misaameratøgucha nui merrab tulundzunøben, nøbe nøørø, nøørø tarømarrrun cha, kan ubisha ashibig ubishameranba, kabrameranba nøørø, nøørø tarømarøb lataitøweingue. ³³ Incha ubishamerane kusrmay pønrsøppe, kabramerane atsimay pønrsønrrun.

³⁴ Incha Reybe tru kusrmay pønrrabelane trenchinrrun: “Nai Møskai ñimun mayanguen tab indiiløbe naimay amrruy cha. Incha Tius pirøwan marøb uraskurri ñimuyasig tamarig pasrabig tru ashib karub wainuguigwan ñimuyasig utay chinrrun cha. ³⁵ Kaguende na parøgwai uñen, ñimbe na manrrai nan srørrig kòn cha. Na pi mulgwai inchen, ñimbe pi mutchai srørrig kòn cha. Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, ñimbe tab wamab, ya pebøb indig kòn cha. ³⁶ Asru chi kemig chigaig uñen, ñimbe nan tranig kòn cha. Na kwanrrø tsuben, nan ñimbe ashchab amrruig kòn cha. Kailan keeri yau na pasrøben, nan ñimbe neshchab amrruig kòn” chinrrun cha.

³⁷ Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe trenchib løtab pønrrønrrun cha: “Señor, ¿ñi parøgwai uñen, nambe mana mamig srørrøb, katø ñi pi mulgwai indi ashabe, nambe pi mutchai mana srørrig køh? cha. ³⁸ ¿Arruatiig chugucha pumikkaig uñen, nambe ñune tab wamab mana ya pebig køh? cha. ¿Asru kemig palai uñene, nambe mana tranig køh? cha. ³⁹ Kabe ¿kwanrrø tsuben kui, kailan keeri yau keerig pasrøben kui, nambe mana neshchab amrrubrah?” chinrrun cha. ⁴⁰ Inchen Reybe trencha løtønrrun cha: “Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I nai nunelan chigucha kømøzheelø latalain mariibe, nan marig kòn” cha.

⁴¹ Incha katø atsimay pønrrabelangucha Reybe trenchinrrun cha: “Ñimbe nainukkurri tarømisray cha; kaigyu pønrrønrrai pønrsailøbe, nugwaimandzig-weimba, nui ángelesweimba tru managuen kwamø nag tamarig pasrabigumay ambay cha. ⁴² Na parøgwai uñen, ñimbe mamig srørrmuig kòn cha. Pi mulgwai inchen, pi mutchai srørrmøwei indig kòn cha. ⁴³ Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, tab wamab nan ya pebmuig kòn cha. Asru chi kemikkaig uñen, ñimbe nan tranmuig kòn cha. Na kwanrrø tsub, katø kailan keeri yau na pasrab inchen, ashchab amrruig kòn” chinrrun cha.

⁴⁴ Inchen nømbe trenchib pønrrønrrun cha: “Señor, ñune parøgwai uni ashib, pi mulgwai uni ashib, kabe chugucha pumikkaig uni ashib, asru chi kemikkaig uni ashib, kabe kwanrrø tsui ashib, kailan keeri yau pasrai ashib inchendø, ¿namgan ñun purugumuig kuitarru?” chinrrun cha. ⁴⁵ Inchen Reybe trencha løtønrrun chibig kòn: “Pøs, nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I nai nunelan chigucha kømøzheelø latalain ñim chigucha marmuibe, nan treg marmuig kòn cha. ⁴⁶ Iiløbe managatig purø trømbøig møra melamnuumay tarømisra amrrun cha. Inchen tru sølgandø tabeløbe managatig øsig purramsrømay amrrun” chinrrun— cha, trenchibig kòn Jesúsbe.

26

Jesúsuan kemøra kwetchab waminchib
(Mc 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Jesús iilan kerrigu chab waminchabe nui kusrenanø pera uniilan trenchibig køn:

²—Ñimguen ashen pa kwalømyube Pascua Fiestan martrab køn cha. Inchen tru Møg Misra Arrubiibe kurusyu mesraig kønrrai tranig kønrrun— cha.

³ Inchen tru urastøwei sacerdotesperan karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba Caifás, tru maya sacerdotesperan nø karub sacerdotei palacioyu tulundzunabelø køn. ⁴ Incha Jesúsuan chinchagøben tammaytø chi isa køben kemøra, kwetchab waminchendø, ⁵ trenchibelø køn:

—Fiesta utu marmønrrab cha, misamera ke chindi asamgaig inchimønrrain— cha.

Betaniarø kan ishug may irrabigwan Jesúsuan itølushib
(Mc 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Betaniarø tru Simón leproso taigwei yau Jesús wabene, ⁷ kan ishug alabastro limetayu truba may irrabig netsiig truba nuweyigwan srua, kemalla, Jesús mishatsigu wamnetø, tru may irrabigwan tur pala itølushibig køn. ⁸ Inchen nui kusrenanø pera uniiløbe ashabe, ishuan trenchib namabelø køn:

—¿Ke ka yandøbe iigwane chinchabrre lushibig køh? cha. ⁹ Waachameran purugumig purø nuwei yanøbsruinrrun— cha.

¹⁰ Inchen Jesús wetøbeñabe, trenchibig køn:

—¿Ishuwane chi chibrren purrøgue? cha. Pøs iig nan mariibe truba tabig maran chibig køn. ¹¹ Kaguende waachamerane chu uragucha ñimui utu tøgagønrrun cha. Trune nane treeg kønrraamøn cha. ¹² Ishug tru may irrabigwan nan asru itølusiibe nan søramigweyasig tamaran cha. ¹³ Pøs nabe ñimui cierton trendamønrrun: Yu pirau chutøgucha Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan eshkab kusrenaniisrømbe tru nø marigwangucha tøga waminchun cha, nun pesannamø, isuiig kønrrain— chibig køn.

Judas Jesúsuan ashig kømui inchibelan tranø
(Mc 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Judas, tru Iscariote taig, Jesús doce kusrenanø pera uniilai utuig, sacerdotesperan karubelan ashchab yabe, ¹⁵ trenchibig køn:

—¿Jesúsuan ñimui tasku tranene, nane chi tranrrunrrague?— cha.

Inchen nømbe an treinta tranøbelø køn. ¹⁶ Inchen tru uraskurri Judasbe Jesúsuan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig køn.

Señorwei Pascua mamig
(Mc 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹⁷ Tru Pirri Levaduragaig Maig Fiesta pølbærøb kwaløm Jesúswei kusrenanø pera uniilø nun kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Pascua mamigwan ñuimbe nambe chu tamaramø?— cha.

¹⁸ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Ciudayu kan møweimay ambabe trenchinrrigay cha: “Kusrennøbiibe trendan cha: ‘Nai urabe yandø puin køn’ cha. ‘Pascua maramigwan nai kusrenanø pera uniiløba ñui yau martrab’ tan”— cha.

¹⁹ Inchen nui kusrenanø pera uniiløbe Jesús maig karuigwan mara, tru Pascuan tamarøbelø køn.

²⁰ Inchen yandø yem køben, nui kusrenanøb pera uniiløba mishatsigu wawa, ²¹ mab wappe, trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn nan ashig kømui inchibelaingatø misra, nan tranrrrab køn— cha.

²² Inchen nømbe truba truba isui incha, kan kan nun payib mendabelø køn: —¿Señor, kabe na købra chinderah?— chib.

²³ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Kan møikkøsrøn pirriwan i nindagutøwei naba kebishibig, truig nan ashig kømui inchibelaingatø misra, tranrrautan cha. ²⁴ Tru Møg Misra Arrubiibe Tiuswei wamwan pørigu maig pørig pasrøben, truan pureb iben, trane jtru møg waacha! tru Møg Misra Arrubigwan ashig kømui inchibelan tranrrabigweimburappe, yeekkucha kuita chibig køn, trembe truike kalamuig kuinguen søl købsruinrrun— cha.

²⁵ Inchen tru Judas, tru ashig kømui inchibelaingatø misra tranrrabiibe:

—¿Kusrennøbig, kabe na købra chinderah?— cha payene, Jesúsbe:

—Ñibe sølwein tan— chibig køn.

Señor nui doce pera uniiløba mab

²⁶ Incha mab purrappatø, Jesúsbe pirriwan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan trenchib srørrøbig køn:

—Cha, may cha. Iibe nai asr køn— cha.

²⁷ Incha katø copan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, nømun trenchib purøøøbig køn:

—Søteeløba i copayuigwan mutsay cha. ²⁸ Kaguende iig, nai animbe, Tius tru misagweyasig srø acuerdon mari anin køn cha. Tru animbe truba nu misagweyasig kaig mariilan ulø paymø pesannaig kønrai lusig køn cha.

²⁹ Incha nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Uvas piwane mas muchimømønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø katøyug ñimba mutsam kwalømgatig.—

Jesús Pedron, nan ‘ashmíig kur’ chinrrautan cha, kanmaytø eshka (Mc 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

³⁰ Incha yandø kan himnon chab cantawabe, Olivos Tunsrømay amba,

³¹ Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe mayeeløba nagurrindø mõi yembe nainug isua pønrraigwan trubishinrrun cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibig pørig pasran cha:

Übisha ashibigwan na kweechen,

ubishamerabe nøørotø chab lulrrun, chibig.

³² Inchendø nabe katøyug øsirappe, ñimnguen ammøwatø, nabe Galileasrømay yamønrrun— chibig køn.

³³ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Mayeeløba ñuinug isua pønrraigwan trubisaingucha, na kuimbe managuen tarømisrumønrrun— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe nune trenchibig køn:

—Pøs nabe cierton ñun trendamønrrun cha: Mõi yemdøweinguen kallu wamømøwatø, ñibe pønmayguen nan ‘ashmíig kur’ chinrrautan— cha.

³⁵ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ñiba nan kwamig nebinguen, nabe managuen ñun ‘ashmíig kur’ chimumønrrun— cha.

Inchen mayeeløba nui kusrenanøb pera uniiløgucha treetøwein chibelø køn.

*Jesús Getsemanísrø Tiusba waminchib**(Mc 14.32-42; Lc 22.39-46)*

³⁶ Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba, kanbalø Getsemaní taisrømay ambabe, trenchibig køn:

—Yu purramisray cha, na øsrø nai Møskaimba waminchab yamne.—

³⁷ Incha Pedronba, Zebedeowi nusrkalan pailanba pera yabe, truba isui, ni mumayguen tab kømui inchib menda, ³⁸ trenchibig køn:

—Nai manrraube isubiitø kwabguen ka kwamdiig køtan cha. Ñimbe yutø kørømisra, naba ñimgucha kimø, purray— chibig køn.

³⁹ Incha Jesúsbe katøguchi ambuurø ya, nui maløwan piraugatig kebachib sraløptinchabe, trenchib Tius Møskaimba waminchibig køn:

—Nai Møskai, i copan nan tarømartra cha. Inchendø na maig isuig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñun maig maramdiig køben, treeg kønrrain— cha.

⁴⁰ Incha katø nui kusrenanøb pera uniilaimay arrua, kib purrai wetørrawabe, Pedrone trenchibig køn:

—¿Kan uratøguen kimø, naba kasrig purrønrab kaimatirru? cha. ⁴¹ Kimø, Tiusba waminchib purray chibig køn, chiyugøben kaigyu kegørrømnrrappe. Ñimbe tabigwan martrabwei isuingucha, ñimui asrbe kullaguig køn— cha.

⁴² Incha katøle Jesús Tius Møskaimba waminchab ya, trenchibig køn:

—Nai Møskai, i copan na muchimønrrai tarømaramgaig købene, trube, ñun maig maramdiig køben treeg martra— cha.

⁴³ Incha katø arruabe, katøguen nui kusrenanøb pera uniilane kiptøweim purrain kui wetørrabig køn, kaguende nømui kabmerabe kigøbiitø ke kanain purrøwa. ⁴⁴ Incha nømun purramnetø katø pønmay kønrrabyu Tius Møskaimba waminchab ya, srøsrø mandø wamindig treetøweim chib waminchibig køn.

⁴⁵ Incha nui kusrenanøb pera uniilaimay arruabe, trenchibig køn:

—¿Katøgucha ñimgan israb, kib srø warøtirru? cha. Yandø ura pun cha, tru Møg Misra Arrubigwan kaig marøbelai tasku tranamig. ⁴⁶ ¡Kurray, chibig køn, amrrab! cha. Nan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbig nan tranrrab arrubguen indan cha. ¡Asay!— chibig køn.

*Jesúswan kemøra srua ambub**(Mc 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)*

⁴⁷ Jesús waminchib pasramne, Judas, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuibe truba truba nü misaaba arrubig køn, nømbe espadamera køben, tsiimera køben sruargue. Truiløbe sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra, karua øriilø købig køn. ⁴⁸ Tru Judas Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nømunne: “Merraramig kuitamab ñim ashchai, na chi siñal køsrøn maren, ashib pønrrønrrigay cha, eshkain købig køn. Tru na muchaig, truig kønrrun cha. Kemørrigay” cha.

⁴⁹ Incha Judasbe møi møi Jesúsweim pulu kemallib trenchibig køn:

—¡Kusrennøbig, yandø yem køn!— cha.

Incha muchabene, ⁵⁰ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai trendø lincha uñibig, chi martrab arruabe, mar— cha.

Inchen kaneløbe kemalla, Jesúswan kemøra, suamrrab merrarrabelø køn.

⁵¹ Inchen møikkøsrøn Jesúsba pasrabiibe espadan wesrub, maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei karuindiig megabigwan kaluwan kelarrab lutiichtinchibig køn. ⁵² Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñui espadane wayinug way cha. Kaguende mutøgucha espadatøga kwayabiibe, espadatøgatøwei kweetsig kønrrun cha. ⁵³ Ñi isubgan nai

Mòskawan miamønrraitamatirru cha. Na miabene, nøbe mōindøweinguen ángelesmera muguen nebua mundzamgaig ørøbsruinrrun cha. ⁵⁴ Pøs treeg købene, Tiuswei wamwan pørigu øyeeg purainrrun taibe, trube, ¿chinha purainrrab kø?— cha.

⁵⁵ Incha tru urastø Jesúsbe misaameran payibig køn:

—¿Chindimbarre ñimbe espadamera køben, tsiimera køben sruar werrugue cha, nan kemørtrab, nabe kan niliig kui lata? Nabe kwalømmørig Tiuswei yau kusrennøb waben, ñimbe managuen nane kemørmuig køn chibig køn.

⁵⁶ Inhendø iig kerrigu øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabelø Tiuswei wamwan pørigu maig taig treeg nebunrrain kuig køn— cha.

Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø elachippa, mayeeløba chab luløptinchibelø køn.

*Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab
(Mc 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)*

⁵⁷ Incha Jesúswan merrarrabeløbe tru maya sacerdotesperan nø karub sacerdote Caifáswei yamay nune srua ambubelø køn, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba tulundzuna pasrainuumay. ⁵⁸ Inchen Pedrobe Jesúswei wendau yaptø, yaptø tru maya sacerdotesperan nø karub sacerdotei ya wambiørngatig ya, umbu kebyabe, tru ashchay pønsraig pønrrabeløba wabig køn maig kørømisrtashchab ashchab.

⁵⁹ Inchen sacerdotesperan karubeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø mayeeløbabe Jesúswan kwanrrai pasrtrab mōilan køben ‘Jesúsbe kaig maren, nambe ashibwei indig køn’ chib isa waminchabelø labendø, ⁶⁰ wetørranrrab kaimabelø køn, mōiløgøben ‘øyeeg køn’ chib, ‘øyeeg marøbig køn’ chib isa waminchibelø, truba werruppe werrubendø. Yandø trinchiib køptø, pailø werrua, ⁶¹ trenchibelø køn:

—I møøbe øyah taig køn cha: “Nabe Tiuswei yawan pøtiicha, pøn kwalømyutø katø mara pasramønrrun”— cha.

⁶² Inchen tru maya sacerdotesperan nø karub sacerdote Caifásbe kurra, Jesúswan payibig køn:

—¿Chigucha lètømønrrapteh? cha. ¿Ñune øyeebe chi kalø maran charre inchiib køh?— cha.

⁶³ Inchen trendaingucha, Jesúsbe chigucha lètømunben, tru maya sacerdotesperan nø karub sacerdotebe trenchibig køn:

—Øsig wab Tiuswei munchiyu nabe ñun, ñi Cristo Tiuswei Nusrkain kuabe, ‘truig kur’ cha, namun eshkau tamønrrun— cha.

⁶⁴ Inchene Jesúsbe trencha lètabig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan cha. Katø nabe ñimune trendamønrrun cha: Møg Misra Arrubiibe tru maramburab marøb Tiuswei kusrmay waben ñim ashib, katø srømbalarøngurri wañiyu arruben ashib inchun— cha.

⁶⁵ Inchen tru maya sacerdotesperan nø karub sacerdotebe nui kewagüigwandøwei kølsrøb, trenchibig køn:

—I møøbe Tiuswane purø trømbøig waman cha. ¿Namun nuimburab waminchabelø mas chiwein kui palønrrab kø? cha. Ñimðøweinguen Tiuswan tru purø trømbøig wamab wamindigwan møran chibig køn. ⁶⁶ Incha ¿ñimune maig asønata?— chiben, nømbe trencha lètabelø køn:

—Kaigwein køn cha. Kwabash— cha.

⁶⁷ Inchen nømbe malau illimbi itøtutamba, kurramba inchen, katøganeløbe pashaguchib ⁶⁸ trenchibelø køn:

—¡Cristo, mu kurragutsin kui, namun kelarrab eshkau pøsi!— chib.

Pedro Jesúsuan ‘ashmíig kur’ cha isab

(Mc 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹Inchen Pedrobe ya wambig wabene, kan mendig megabig srusrø kemalabe, trenchibig køn:

—Ñigucha galileasriig Jesúsba uñibig kuig kømøh— cha.

⁷⁰Inchen Pedrobe mayeelai merrab ‘ashmíig kur’ chib trenchibig køn:

—Ñibe ni chi waminchib pasrainguen mørmur— cha.

⁷¹Incha yaskabyu Pedro webibene, katøgan srusrø nun ashabe, katøganelan trenchibig køn:

—Øikkucha Nazaretsrø Jesúsba uñibig kuig kømøh— cha.

⁷²Inchene Pedrobe katøyg:

—‘Tiusken ashen, katø nabe isa waminchibgucha pasrømur’ chib, trenchibig køn. Nabe tru møwane ashmíig kur— cha.

⁷³Inchen yanayu truyu purrabeløbe Pedron kemallabe, trenchibelø køn:

—Isa kømø, ñigucha truilai utuigwein køn cha. Waminchibyutøguen møramdiig waminchibig køn— cha.

⁷⁴Inchen Pedrobe:

—‘Na isab pasraig købene, trube, nan chigøben nebunrrappe nebubash chib, Tiusken ashen katø nabe isa waminchibgucha pasrømur chibig køn’. Tru møwane nabe ashmíig kur— chib.

Inchen tru urastø kan kallu wamaptinchen, ⁷⁵ Pedrobe Jesús øyah taig kømørramab isuptinchibig køn: “Kalluguen wamømwatø, ñibe nan pønmayguen ashmíig kur chinrrun”, taigwan. Incha Pedrobe truyugurri webya, truba truba isuig kishibig køn.

27

Jesúsuan Pilaton tranøb

(Mc 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Yandø tøm-raben, sacerdotemeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba mayeelø Jesúsuan kwetchab treeg martrab kandø isua pønramisrøbelø køn. ² Inchen nun lusra, srua amba, kubenadur Pilaton tranøbelø køn.

Judas kwaig

³ Judas, tru Jesúsuan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe, Jesúsuan kwanrrai pasrig kui ashabe, treeg marmumøtømab, truba truba isua, sacerdotemeran karubelanba, misagwan karubelø kølli misaameranba tru an treintan ⁴ trenchib katø kebusrøbig køn:

—Nabe kaig marar cha, chi kaig marmø møwan kwanrrai tranøb.—

Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Øibe ñuimburab køn cha, namune trunune manguaasamø— cha.

⁵ Inchene Judasbe anwan Tiuswei yau kebetappa, truyugurri webya yabe, naashigu tsi pasra, megamisrøppa, kwaptinchibig køn.

⁶ Inchen tru sacerdotemeran karubeløbe tru anwan tulishabe, trenchibelø køn:

—I anbe yandø ani lushaig kaig an køn cha, Tiusweyasig an pusrinuube pusrmønrrai, merig køn— cha.

⁷ Incha nømbe tru andøga kòtsø marøbigwei tulwan penønrrab cha, treeg martrab kandø isua kòrrømisrøbelø køn, tru peesrøngurri amrrub misaam-eran sòramig tøgagønrrab cha. ⁸ Inchawei tru pirøbe møin kwalømgatig “Ani Lusra Tul” cha wamig køn. ⁹ Øyamay tru Tius maig karuigwan eshkabig Jeremías øyah taig treeg nebuig køn: “Tru an treinta, tru israelitasmera nune an øya pagaranrrab taig anwan nøm srua pønrramisra, ¹⁰ trutøgabe kòtsø marøbigwei tulwan penan taig, Señor nan maig karuig køben treeg” taig.

Pilato Jesúsuan ‘¿øyebe maig kø?’ cha payib
(Mc 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

¹¹ Incha Jesúsbe yandø kubenadurwei merrab pasrøben, nøbe trencha payibig køn:

—¿Ñigan judíosmerai rey kòtirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

¹² Inchen sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaam-eraba ‘øyeeg køn’ chib, ‘øyeeg marøbig køn’ chib kømne, Jesúsbe chigucha lètømig køn. ¹³ Inchene Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Ñun chigøben yeeg chib kømne mørmøtirru?— cha.

¹⁴ Inchen Jesúsbe ni chi chib kuingucha manchagucha lètømuben, tru kubenadurbe ‘øyebe maig kermab’ ke kwaara asha kòrrømisrøbig køn.

Jesúsuan yandø kwanrrai pasrøb
(Mc 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38–19.16)

¹⁵ Tru fiesta kwalømmerawane kubenadurbe kailan keeri yau pønrrabelan misag møigwan elatchai miaben, trendø treeg marøb elachibig købig køn.

¹⁶ Inchen truyu Barrabás taig mayeelø mu kui asig kailan keerig yau pasrabig køn. ¹⁷ Inchen tru nøm tulundzuna kømne, Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe møigwan na elatsamig palain køgue cha, Barrabáswandeh, kabe Jesús tru Cristo taigwandeh?— cha.

¹⁸ Kaguende Pilatobe Jesúswane uni ashig kømuptø nun tranin kui ashibig køn.

¹⁹ Inchen Pilatobe nø wamisra karub waigu srø wamnetø, nui sraimbe trenchinrrai eshkawa ørøbig køn: “Ñibe ñuimburappe chigucha marmøta cha, ø møwan sølgandø tabigwane. Kaguende mira yem purø trømbøig nan piaig køn cha, ø møkkurrindø.”

²⁰ Inchen sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misaamerane miamne indingarubelø køn, Barrabáswane elatchai miappe, Jesúswane kweetsingarunrrai. ²¹ Incha kubenadurbe katøle payibig køn:

—¿Ñimbe i pailan møigwan elatsamig palain køgue?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¡Barrabásuan!— cha.

²² Inchen Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Jesús, tru Cristo køn taigwane, nabe mandø indamø?— cha.

Inchene mayeeløba:

—¡Kurusyu mesraig kønrrain!— chiben,

²³ Pilatobe trenchibig køn:

—¿Chindimba øyeeg martrenchigüe? cha. ¿Nøbe chi kalø marig kø?— cha.

Inchen nømbe masken mur trashibelø køn:

—¡Kurusyu mesraig kønrrain!— chib.

²⁴ Inchen Pilatobe mumaygucha yandø chi maramgaig kui asha, trune mas mas trømbøig inchen, pi tranrrab øra, mayelai malau trenchib tasigwan kinabig køn:

—Nabe naimburappe i kwanrrabigweimburappe, chi marig kaagøn cha. Iibe ñimuimburab kønrrun— chib.

²⁵ Inchen maya misaabe trencha løtabelø køn:

—Nø kwawa ani lusiibe namuimburappa, namui uregweimburappa kønrrun— cha.

²⁶ Inchen yandø Pilatobe Barrabáswan ka inrrai elacha, Jesúswane chab ichagutsingaruabe, kurusyu mesrønrrai tranøbig køn.

²⁷ Incha tru kubenadurwei suldaumerabe tru palacioyu Jesúswan mas umbusrø srua amba, maya suldau sötø nuim pøtøgatan tulundzunøben,

²⁸ Jesúswan nui kewagúigwan wesrua, kan keeg kørrabig piguiig kørrabig itøguenanøbelø køn. ²⁹ Incha kan kaldiiig corona mara, petsøsrø, kusrmay taskube kan caña tsig trana, nui merrab tømbønrsabe, ka indzatø ashib trenchibelø køn:

—¡Judíosmerai Rey, viva!— chib.

³⁰ Katø illimbi tutamba, tru cañatøga turbøtø itsamba inchibelø køn. ³¹ Nun øyeeeg marøb ka indzatø ashib srua køptø, tru kørrabig kenanigwan wesrawa, nuiwan kenanabe, kurusyu mesrønrrab srua ambubelø køn.

Jesúswan kurusyu mesrøb

(Mc 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

³² Incha truyugurri webamba amben, kan møg Simón taig cirenesriig arrub pasrain køben, tru møwane Jesúswei kuruswan ke mutamne incha mutøsrøbelø køn.

³³ Incha kanbalø Gólgota tainug pubelø køn (tru trenchippe, “Calaverasrøn” tainug). ³⁴ Incha truyu Jesúswan vinoba, purø trømbø møb piba lundisaigwan mutchai yuuløbelø køn. Inchen Jesúsbe kaizhig muchamørabe, muchimuptinchibig køn.

³⁵ Incha yandø kurusyu chab mesrabe, suldaumerabe Jesúswei kewagúilan mu merraramig køtashchab suerte kuchibelø køn. ³⁶ Inchabe truyu chindashchab ashib purrabelø køn. ³⁷ Inchen nui tur palabe kan pørig mesrøbelø køn, chigurrin kwanrrai mesraig køn cha eshkabig. Truiibe trenchibig pørig købig køn:

IIBE JUDIOSMERAI TRU REY JESUS KØN

chibig.

³⁸ Katø pagatø nileelangucha nøba kurusyu melsrøbelø køn, kanun kusrmay, kanune atsimaygue. ³⁹ Inchen truwan puraambubeløbe tsalø wamab, turwandø kønøgøb, ⁴⁰ trenchibelø køn:

—¡Ñi tru Tiuswei yawan pøtiicha, katø pøn kwalømyutø kusranrrabiibe ñi kwamønrrab ñitøwei chigøben mar! cha. ¡Tiuswei Nusrkain kuabe, kurusyugurri pinaamø!— chib.

⁴¹ Incha sacerdotesperan karubeløba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misameraba misra, ka indzatø ashib trenchibelø køn:

⁴²—Kanelane kaigyugurri wesrubendø, nøasiitøweimbe kaiman cha. Israel misagwei rey kuabe, mømibe kurusyugurri kørraarubash cha, treenchene, nambe nun køremønrrun chibelø køn. ⁴³ Nøbe ¡katø! Tiuswandø isun cha. Trube, Tius nun undaguig kuabe, mømibe nun kwamønrrai marbash cha. Kaguende nøbe: “Tiuswei Nusrkain kur” taig køn— cha.

⁴⁴ Inchen nileelø nøba kurusyu melsraig melabeløguen treetøwei nun tøga tsalø wamabelø køn.

Jesús kwaig
(Mc 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

⁴⁵ Inchen kwalø m tøbøtakkurri maaben las treskatig pirø ørø kerrigu løstiig kørrø misrøbig køn. ⁴⁶ Tre uras Jesúsbe truba mur trashib trenchibig køn:

—Elí, Elí ¿lama sabactani? — cha. (Trenchippe, “Nai Tius, nai Tius ¿chindimba nandø elachigu?” chib.)

⁴⁷ Inchen møiløgøsrøn truyu pønrrabelø mørabe, trenchibelø køn:

—Øibe Elíaswan wamøtan— cha.

⁴⁸ Inchen mõi mõi nømui utu møikkøsrøn kan ñab esponja lataigwan tranrrab lula, trunun køchiibiyu kebisha, kan caña tsigu pucha, trunun mutchai trig pulusrøngatig nun yuuløbig køn. ⁴⁹ Inchene kaneløbe trenchibelø køn:

—Kagøbasay cha. Inchippa kwamønrrai pinøsrannrab Elías attashchab— cha.

⁵⁰ Inchen Jesús katøle mur trashabe, kwaptinchibig køn. ⁵¹ Inchen tru urastø Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab søtø mesraibe pabaliig misrøb palasrøngurri kørrab kølsrøbig køn. Inchen pirøbe mur kønøben, nørø sruumerabe pushen, ⁵² kwabelan sørin trabmerabe kuren inchibig køn. Inchen Tiuswei tarø mari misaamera truba nørø kwabelai asrmeraguen øsiiraig købig køn. ⁵³ Inchen Jesús kwawa, yandø katø øsiirabene, nømbe tru sørin trabmerayugurri webamba, tru Tiuswei tarø mari ciuda Jerusalénsrø kebambubelø køn. Incha misaameran mamdeelandø kømø, kenamisrøbelø køn.

⁵⁴ Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiiba, truyu Jesúswan chin-dashchab ashib pønrrabelø katøganeløba pirø kønabigwan køben, chine purayaigwan køben ashabe, ¿katø kørig købiitø! ke chinchimmøø inchib trenchibelø køn:

—¿Isa kømø, iibe Tiuswei Nusrkain købwei indin køn!— cha.

⁵⁵ Inchen truyube ishumburmera truba nu yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn. Truiløbe Galileasrøngurri Jesúswei mendig amrruar, katø nømbe nun purugub linchibelø købig køn. ⁵⁶ Inchen tru ishumburwei utube María Magdalena køben, katø Santiagoimba, Joséweimba usri María køben, katø Zebedeowei nusrkalai usrin køben pønrrabelø køn.

Jesúswan sørig
(Mc 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁵⁷ Yandø yem misren, kan truba pua møg Arimatea pirausrig José taig pugbig køn, truikkucha Jesúswei mendig uñibig købig. ⁵⁸ Truibe Pilatoimay yabe, Jesúswei asrwan miaben, Pilatobe truigwan traningarubig køn. ⁵⁹ Inchen Josébe asrwan srua ya, kan lino llensu chishchiitøga kirra, ⁶⁰ kan peñayu José tru nuyasig søramig trab lalig srøig pasrabigu wayibig køn. Incha tru trabyu truba nu srugwan merrana, kebambinug kasma pasrabe, yandø ibig køn. ⁶¹ Inchen María Magdalenaba, katøgan Mariåba sørinug pinrøgue purrabelø køn.

Jesúswan sørinug ashib pønrrønrrai pønrrailø

⁶² Inchen katø kwalø m tru isram kwalø mweyasig tamarøb kuin kwalø m chab purairaben, katø kwalø m, tru sábadø isrin kwalø mbe, tru sacerdotemaran karubeløba, fariseosmeraba kanbalatø misra Pilaton ashchab ambabe, ⁶³ trenchibelø køn:

—Au, namui kubenadur, nambe isua ker cha; tru isa waminchiptiibe øsig uñippatø trendaig køn cha: “Kwawa, pøn kwalømyube katø øsiiramønrrun” cha. ⁶⁴ Inchawei treeg købene, ñibe pøn kwalømgatig sörigwan tab ashib tøgagønrrai karu, chibelø køn. Inchippa nui kusrenanøb pera uniilø yem amrrua, nui asrwan nilabgun cha. Incha misaameran ‘katø øsiirain køn’ chिमønrrai. Treeg purayaisruandøbe si, trube, srøsrø isa wamindi lataikken kømø, katøbe purø trømbøig isa wamindig kønrrun— cha.

⁶⁵ Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—Suldaumera pønrrabelan pera ambay, cha. Ñim maig tamaramdiig køben, treeg tamartrigay— cha.

⁶⁶ Incha ambabe, tru sörin trabwan mu chinchimønrrai may tamarøbelø køn. Tru kasrøb srugwane kan sello mesrøb, katø truyu suldaumera ashib pønrrønrrai pønrsøb, treeg inchibelø køn.

28

Jesús kwawa katø øsiirab
(Mc 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Indiibe yandø isrin kwaløm puraiben, tru srø trune pølbasarøb kwaløm ullarbatø, Maria Magdalenaba, katøgan Mariaba tru sörinug ashchab ambubelø køn. ² Inchen mømibe pirø truba mur kønaptinchibig køn, kaguende Señorwei ángel srømbalarøngurri kørarruben. Inchabe sörin trabyu kemalla, tru srug truyu kasrøbigwan wemalsra, tru srug pala wamisrøbig køn. ³ Tru ángelbe kan sre pilabig lataig tørbilabzhig købig køn, nui kewagüibe puløzhig kan pulø wañi latazhikke. ⁴ Inchen suldaumerabe trunun ashabe, kørig købiitø itønab, ke kwailø latalø warambuben, ⁵ ángelbe tru ishumburmerane trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøtay cha. Ñimbe tru Jesús kurusyu mesraigwan lab kui, nabe ashar cha. ⁶ Yube mu kaagøn cha. Nøbe kwaitai utugurri katø øsiirain køn cha, nø maig taig. Nun wayinug ashchab amrruy cha. ⁷ Incha mømibe malla ambay chibig køn, nui kusrenanøb pera unilan øyah chinrrab: “Jesúsbe øsiirawa, Galileasrømay ñimguen ammøwatø, nømerrig inrrun tan chinrrigay cha. Trusrø ñimbe nun ashchun tan” chinrrab. Nabe ñimune yandø chab eshkar— cha, ángelbe trenchibig køn.

Jesús ishumburmeran kenamisrøb

⁸ Inchen ishumburmerabe tru sörinukkurri truba kwaariilø webambuppe, webambendø, truba kasrag luløb ambubelø køn, nui kusrenanøb pera unilan eshkanrrab. ⁹ Inchen trunetø Jesúsbe nømun kenamisra, wamaptinchibig køn. Inchen nømbe Jesúswan kemalla, nui srøbmeran ira, kørribala tabig waminchibelø køn. ¹⁰ Inchen nøbe trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtay cha. Nai nunelan Galileasrømay amrrai eshkanrrab ambay chibig køn. Nømbe trusrø nan ashchun— cha.

Maig purayaigwan mørø waminchिमønrrai suldaumeran an nørø pagarab

¹¹ Incha ishumburmera ambub kømne, suldaumera mõiløgøsrøn tru ashib pønrrabelø ciudayumay ambabe, tru chi purayaigwan sacerdotemaran karubelan kerriguh eshkabene, ¹² truiløbe tru misagwan karubelø kølli misaameraba maig maramigwan wamincha kørørmisrtrab tulundzunabe, suldaumerane an truba nørøø pagarabelø køn. ¹³ Incha:

—Ñimbe øya chinrrigay chibelø køn: “Nam kib waramnetø, nui kusrenanøb pera uniilø amrrua, Jesúswei asrwane nilin køn” cha. ¹⁴Inchippa kubenadur wammørøb chinchene, trube, trunune nam asamønrrun chibelø køn. Ñimun chi puraimønrrai.—

¹⁵Inchen suldaumerabe anwan uta, maig karuben treeg marøbelø køn. Incha øyeeg purayaig køn chib wamindiibe judíosmerai utube møin kwalømgatig wambe larrøbitsig pasrabig køn.

*Jesús nui kusrenanøb pera uniilan martrai purø nuig karua pasrig
(Mc 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)*

¹⁶Inchen tru once kusrenanøb pera uniiløbe Galilea pirau tunsrø Jesús eshkainuumay ambubelø køn. ¹⁷Incha Jesúswan ashippe, køriibala tabig waminchibelø køn, møiløbe ‘¿truig køh? kabe, ¿peg køh? chindermab’ isuatøgucha.

¹⁸Inchen Jesúsbe nømun kemallabe, trenchibig køn:

—Tiusbe srømbalasrø lata, pirau lata chiwandøgucha mu mandamgaig marøb karumigwane nan tranig køn cha. ¹⁹Treeg købene, yu pirau maya misaameran mundøgucha na kusrenanigwan marøb melabelø kønrrai martrab amrrigay cha, Møskaweimba, Nusrkaweimba, Espíritu Santoi munchiyuba misaameran piu umbu ulsrøb. ²⁰Incha na ñimun maig karuigwan kerriguh trunun møra martrai kusrenrrigay chibig køn. Inchen nabe naimburappe kwalømmørig srabe kwalømgatig ñimba pasramønrrun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

San Marcos

Juan misagwan piu umbu ulsrøbig mu misag warab waraimønug eshka kusrenanøb

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Tiuswei Nusrkai Jesucristoimburab tru tabig srø wambe øyamay pølbasrig køn: ² Tru Isaías Tius maig karuigwan eshka big maig pørimbala: Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar cha, trui be ñui maywan tamartrai.

³ Mu misag warab waraimøsrø kan wam trenchib trasan chib:

“Señorwei maywan tamarøb, nuyasig maymerane ølmarøb inday” tan, chib.

⁴ Treekkurri Juan Bautistabe mu misag warab waraimønug kenamisra, misaameran mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain køn mab asamig piu umbu ulsrailø kømigwan eshka kusrenanøb big køn, kaig mariilan ulø payamig kømíg pesannailø kønrrai. ⁵ Inchen maya misag Judea piraus-reelø køben, Jerusalén ciudastreelø køben nuimay mørtrab amrruabe, nømui kaig mariilan ‘øyeeg marig køn’ chib eshka bene, truilan Juanbe Jordán piyu piu umbu ulsrøbig køn.

⁶ Juan kewagúibe camello isiitøga marig købig køn. Inchen nui pørønaibe kaluswan marig køben, nui mamibe nørro chapullba, kaambu mielba købig køn. ⁷ Incha misagwan eshka waminchibig køn:

—Nai wendaube katøgan na lataguen kømø, maramburab marøb big maskenig attrun cha. Trunune nabe nui alpargatisyu tsiwan utsøbasra, pichibguen pitchabgaig kur chibig køn. ⁸ Nabe ñimune pi pinøbulrrai piu umbu ulsrar cha. Trune nøbe ñimun Espiritu Santotøga pinøbulrrun— chibig køn.

Jesús piu umbu ulsraig

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Inchen tru kwalømmerawan Galilea pirau, Nazaret puebloyurri Jesús webiben, nune Jordán piyu Juan piu umbu ulsrøbig køn. ¹⁰ Inchen piu umbugurri webarrul latatø, Jesúsbe srømbala kuri ashib, Espiritu Santo nuim pala kan paloma lataig kørraarri ashib inchen, ¹¹ Srømbalasrøngurrimbe kan wam treeg mørø waminchib trenchibig køn:

—Ñibe nai Nusrkai undaraig køn cha. Nabe ñuimburab truba tab kui war — cha.

Nugwaimandzig Jesúswan chindashchab inchib

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Inchen tru urastø Espiritu Santobe Jesúswan mu misag warab waraimøsrø mõi mõi ingarubig køn. ¹³ Inchen Jesúsbe truyu kwalømmera cuarenta nemisramne tsuben, Satanásbe kebenørkønrrab ke chinetø maringarunrrab inchibig køn. Inchen ángelesmera purugubelø køn, Jesúsbe namig animalmerai utu tsuben.

Jesús Galilea pirau nui chi maramigwan pølbasrøb

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Juanwan kailan keeri yau keeri wendø, Jesúsbe Tiusweimburab tabig srø wamwan Galilea pirausrø eshka kusrenanøb ya, ¹⁵ trenchibig køn:

—Yandø øyeeeg kōnrrabig puben, Tius nø ashib karub pasraibe lutau pasran cha. Ñimui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay lllirab, tabig srø wamwan kōrey— cha.

Jesús pibgatø peskabelan nui mendig amrrunrrai wamab
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ Jesús Galilea nu pisu mendawan ib pasrøwabe, Simónwanba, nuneg Andréswanba, truiløbe peskabelø kua, nōmui atarrayameran pisuyu keguchib warai ashibig kōn. ¹⁷ Inchabe Jesúsbe trenchibig kōn:

—Nai mendig amrruy cha. Nabe ñimune misaameran peskabelø kōnrrai maramōnrrun— cha.

¹⁸ Inchen nōmbe mōi mōi nōmui atarrayameran waramnetø Jesúswei mendig ambubelø kōn.

¹⁹ Inchen Jesúsbe katøguchi ambuurø yabe, Zebedeowi nusrkalø Santiagonba, nuneg Juanwanba ashibig kōn. Truiløbe kan barcoyu nōmui atarrayameran tamara tsushib purrabelø kōn. ²⁰ Inchabe tru urastø wamøben, nōmbe nōmui mōskai Zebedeowanba, purugubelanba barcoyu purramnetø, Jesúswei mendig ambuptinchibelø kōn.

Kan mōg kwaimandzig tøgagwan Jesús tamarøb
(Lc 4.31-37)

²¹ Incha Capernaum puebloyu pua, tru isrin kwalømbe Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kebya, kusrenanøb mendøben, ²² nø wamindiilan mōra, misaamerabe kwaara ashibelø kōn. Kaguende kusrenanøppe, nuinukkur-rindøwei mu mandamgaig kusrenanøbig kōn, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø lata kōmø. ²³ Inchen tru puebloyu judíosmera tulundzuni yaube kan mōg trømbøig maringarub kwaimandzigwan tøgag wawa, trenchib trashibig kōn:

²⁴ —¿Nambabe ñibe chi asamig tøgagugu cha, Nazaretsrø Jesús? ¿Namun pinishinrrab attirru? cha. Nabe ñune mu kui ashar chibig kōn. Ñibe tru Tiuswei Newan Tabig, truig kōn— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe kwaimandzigwan namab trenchibig kōn:

—¡Ñibe trashimøtø, møweinukkurrimbe webinrrø!— cha.

²⁶ Inchen trømbøig marøngarub kwaimandziibe mōwan truba mur sru-gucha, tru møweinukkurri mur trashib webibig kōn. ²⁷ Inchen mayeeløba kwaara asha, nōmasiyaitø trenchib payiyabelø kōn:

—¿Øyeebe chi kerah? cha. ¡Kusrenanig iibe ke srøig, trurrigu nø maig chippe ke treeg kōnrrai maran! cha. I mōøbe trømbøig maringarub kwaimandzi-imeranguen mu chindamgaig wamøben, nune mōran— cha.

²⁸ Inchen petø Galilea pirau ørøba misaamerabe Jesús nø chi marigwan wammøøbelø kōn.

Jesús Simón Pedroi sueeran kwanrrøwan tamarøb
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹ Incha tru urastø judíosmera tulundzuni yaugurri webambabe, Jesúsbe Jacoboba, Juanba, Simónweimba, Andrésweimba yamay amben, ³⁰ Simónwei sueerabe camayu pachiiba tsuben: “Kwanrrø tsun” cha, tru urastø Jesúswan eshkaben, ³¹ Jesúsbe kemalla, tasigu kemørøb kusrabene, pachiibe weetapt-inchen, nøbe tru pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig kōn.

Jesús truba yam kwanrreelan tamarøb
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³² Yandø pørr pinaiben, chab pilliraben, Jesúsweimay mayeelø kwanrrø tøgarmenanba, kwaimandziimera tøgarmenanba srua amrruben, ³³ puebloyu maya misaaba yaskabugøba tulundzuna pasrøben, ³⁴ Jesúsbe truba yamelø chi kwanrrø køben tøgarmenan tamarøb, katø truba yam kwaimandziimeran misaamerainukkurri webusrøbig køn. Incha kwaimandziimerane waminchibashmíig køn, kaguende truiløbe nune mu kui ashibelø køben.

Jesús Galilea pirau truørø srø wam tabelan eshkaab kusrenanøb
(Lc 4.42-44)

³⁵ Incha løtsøzhig ullarbatø, Jesúsbe kurra, ciudadaygurri wambig mu misakkasrø, trusrø Tius Møskaimba waminchib wabig køn. ³⁶ Inchen Simónba, nui linchibeløba lanrrab webamba, ³⁷ wetørrawabe, trenchibelø køn:
—Mayeeløba ñune lab køn— cha.

³⁸ Inchen nøbe trencha løtabig køn:
—Misaamera puluwandø katøganbalømera warabsrømay amrrab cha. Trusrøngucha srø wam tabelan eshkaab kusrennrrab, kaguende nabe truweiwai arrur— cha.

³⁹ Incha Jesúsbe Galilea pirau ørøba judíosmera tulundzuni yamerayu chutøgucha eshkaab kusrenanøb, katø kwaimandziimeran misaamerainukkurri webusrøb inchibig køn.

Asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgagwan Jesús tamarøb
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgag Jesúsban kemalla, tømønrsabe trenchibig køn:

—Ñi nan tamaramdiig købene, tamartra— cha.

⁴¹ Inchen Jesúsbe lastima asha, tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig køn:

—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.

⁴² Inchen mõi mõi nui trerab kwanrrøbe pinøben, nøbe chishig kørrømisren,

⁴³ Jesúsbe yandø 'inrrø' cha, nune kuchi murtø waminchib trenchibig køn:

⁴⁴ —Au, mungøben eshkaabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara, tru ñi yandø chishig kørrømisrimburø tru Moisés tranrrig taigwane srua ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørrømisrin kui ashchain— cha.

⁴⁵ Trenderainguha møøbe ya, chi purayaigwan mayeelan waminchib mendøben, treekkurri Jesúsbe chu puebloyutøgucha misag ashene, yandø kebinrrab kaima, mendawansrø misakkanug unibig køn. Inchen chugurrielø køben nun ashchab amrrubelø køn.

2

Jesús nui maramburab mariitøga kaig marigwan ulø paymumig kønrai marøbig kui ashchai kenamarøb
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹ Mam kwaløm wendau køsrøn, Jesús katø Capernaum puebloyu kebiben, nø yau wan taig wammørøppe, ² misaabe petø truba nu tulundzuna, ni yaskabuguen kemben, nøbe Tiuswei srø wam tabelan waminchibig køn.

³ Inchen pibgatø møguelø kan møg kønørrab kaimabigwan muta, puben,

⁴ menrra misag køptø, Jesúsweim pulugatig kemallchab kaimappe, tru nø pasrain pala yawan picha, trugurrimbe tru trabyu kwanrriigwane kan

tsigalyu korrørøbelø køn. ⁵ Inchen Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra pønrrai ashabe, Jesúsbe kwanrriigwane trenchibig køn:

—Nai nusrkai, ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig, pesannaig korrømisran— cha.

⁶ Inchen møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe nømui manrrautø truba isub purrabelø køn: ⁷ “¿Nøbe øyeebe chi waminchib pasrarmah? cha. Øyeeeg chib pasrappe, Tiusweimburab purø trømbøig wamab pasran cha. Kaig mariilane ulø payamig kømíig pesannaig kønrraimbe ¿mu kuin treeg mariasamø? cha. Tiustøwei øyeeeg martrun” chib. ⁸ Inchen tru urastø Jesúsbe nømuinetø øyeeeg isub pønrrailan kelarrab ashabe, trencha payibig køn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimbarre øyeeeg isugue? cha. ⁹ ¿Møigwan mas kørømø trendamdiig købsruerah? cha, tru kønønrrab kaimabigwan: “Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig korrømisran” ¿tamiteh? Kabe: “Kurrab, ñui tsigalwan muta, inrrø” ¿tamiteh? cha. ¹⁰ Pøs, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrrai mu mandamgaig marøbig kui mømibe ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn.

Inchabe tru kønønrrab kaimabigwane trenchibig køn:

¹¹ —Nabe ñun trenchar cha: Kurrab, ñui tsigalwan mutab, yamay inrrø— cha.

¹² Inchen truiibe kurrappa, nui tsigalwan muta, mayeelø ashen, tryugurri webibig køn. Inchen trugurrimbe mayeeløba truba kwaara ashib, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø køn:

—Managuen nambe kan øyeeekatiibe ashmuig køn— cha.

Jesús Levíwan wamab
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Incha katø Jesús nu pisu mendasrømay iben, maya misag nuim pulu kemallen, nøbe kusrenanøbig køn. ¹⁴ Incha pureb ya, Alfeowei nusrkai Leví, romasreelayasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Inchen nøbe kurrab, nui mendig ibig køn.

¹⁵ Indiibe Jesúsbe Levíwei yau mab wabene, truba yamelø romasreelayasig an utabelø køben, katøganelø kaig marøb misaamera køben Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiløba mishatsigu trubalatø purrøben, kaguende truba nu købig køn nui mendig amøñibeløbe. ¹⁶ Inchen fariseosmerai utu tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe Jesúswane mayeelø tru kaig marøbeløba, an utab purrabeløba mishatsigu mab wai ashabe, nui kusrenanøb pera uniilane trencha payibelø køn:

—¿Nøbe an utaptø purrabeløba, kaig marøbeløba mab, muchib wappe, øyeebe maig marøb wah?— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trunun mørabe, nømun trenchibig køn:

—Tabelø, kwanrrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha. Kwanrreeløbeguende palain køn cha. Nabe tru sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamønrrab arrig køn— cha.

Ayunamigwan payib
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸ Juanwei mendig amøñibeløba, fariseosmerai mendig amøñibeløbabe ayunab køben, møiløgøsrøn amrrua, Jesúswan payibelø køn:

—Juanwei mendig amõñibeløba, fariseosmerai mendig amõñibeløbabe tru ayunamigwan katø katø maren, ¿ñui kusrenanøb pera uniløbe chindimbarre trunune marmeelø køh?— cha.

¹⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma keg mistrabig nõmba wabengan, mamø purrønrraitarru? cha. Keg misrtrabig nõmba wabene, manrrun cha. ²⁰ Inchendø keg misrtrabigwan srua ambam kwalømmerra punrrun cha. Tru kwalømbeguende, trube, nõmbe ayunabwei inchun cha.

²¹ 'Muguen kan køllin camisanma kølsraigu srø llensu søtiimígwán waya tsushimøn chibig køn. Treeg marene, srø llensube kesruppa, kølli llensune kølsrøben, mas trømbøikken kølsraig kørrømisrtrun cha. ²² Katø muguen srø vinonma køllin kalusmerayu usrmøwei indan cha. Kaguende treeg marene, srø vinobe køllin kalusmeran srurrøgøben, vinobe lushen, kalusmerabe ka kølsrønrrun cha. Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usrøbelø køn— cha.

*Isrin kwaløm maramgaigwan maran cha, Jesúswan alegab
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)*

²³ Kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmari utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera uniløbe puraambub ambuppe, tirigu tur lurrøb mendøben, ²⁴ fariseosmerabe Jesúswan trenchibelø køn:

—Au, ¿ñui kusrenanøb pera uniløbe isrin kwalømbe chigøben marmønrrai merigwan chindimba øyeg marøb køh?— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñingan managuen lemeelø køtirru cha, mana køsrøn Davidwanba, nui linchibelanba chindamgaig palabig arruben, parøgwaben, mandø indigwan? ²⁶ Abiatar, tru maya sacerdotesteran nõ karub sacerdote køben, Davidbe Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, Tiusweyasiitø tarømarig pirrimera, tru sacerdotesteratø maim pirrimera mendaibe mu mamønrrai merigwan nõ mab, katø nõba purrab misagwangucha srørrøb indigwan.—

²⁷ Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Isrin kwalømwane møyewasig marig køn cha, møywan isrin kwalømweyasig kømøtø. ²⁸ Inchawei na, Møg Misra Arrubiibe isrin kwaløm nan nõ karunrrain kømøtø, maramdiigwane marøb, maramgaigwane marmub, isrin kwalømwanguen nabe na asha karubig kur— chibig køn.

3

*Tasig mul-laig møywan Jesús tamarøb
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)*

¹ Jesús katø judíosmera tulundzuni yau kebibene, truyu kan møg tasig mul-laig tøggaig waben, ² Jesúswan larab købelø køn, isrin kwaløm tamarøbig køtashchab, chigøben chi køptø. ³ Inchen Jesúsbe tru tasig mul-laig tøgga møywane trenchibig køn:

—Kurra, yu tøbøtag pasramisr— cha.

⁴ Inchabe katøganelan trenchibig køn:

—¿Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyube isrin kwalømbe chivan martrain taig køh cha, tabiiteh, kabe kaiteh? cha. ¿Kwamønrrai indamig køh, kabe kweetsamig kø, chindah?— cha.

Inchen nõmbe chigucha chimuben, ⁵ Jesúsbe nuingatan pønrrabelan namig ashib, truba isui inchibig køn, kaguende nõmui manrrømerabe purø murelø kuimba. Incha tru møywan trenchibig køn:

—Kwalwan larrøbichi— cha.

Inchen nõbe larrõbichene, nui kwalbe tabig kõrrõmisrõbig kõn. ⁶ Inchen fariseosmerabe webamba, tru urastõ Herodesweingateelõba Jesúswan namig kurra, mandõ incha pinisamigwan waminchib mendabelõ kõn.

Nu pisu menda misag truba nuwan Jesús kusrenanõb

⁷ Inchen Jesúsbe nui kusrenanõb pera uniilõba tarõmisra, nu pisu mendasrõmay iben, misag truba nu Galilea pirausreelõ nu mendig ambubelõ kõn. ⁸ Inchen nõ chinetõ nõrreelõ marigwan wammõrabe, judeasreelõ kõben, jerusalénsreelõ kõben, idumeasreelõ kõben, Jordán pi tru põrr kal-labgatõsreelõ kõben, tirosreelõ kõben, sidónsreelõ kõben, truba nu ashchab amrrubelõ kõn. ⁹ Incha tru treeg nu misakkurri Jesúsbe nui kusrenanõb pera uniilan kan barco ke tamara tõgagõnrrai eshkabig kõn, tru nu misag nun menrra trag marmõnrrai. ¹⁰ Kaguende Jesúsbe kwanrreelan truba truba tamarin kõben, mayan kwanrreelõba katõranrrab nuimaygõba kemallchab tranrrabelõ kõn.

¹¹ Inchen trõmbõbig maringarub kwaimandziimera nun ashippe, nui merrab tõmbõnsra, trenchib trashibelõ kõn:

—Ñibe Tiuswei Nusrkain kõn— chib.

¹² Inchen Jesúsbe nune mu kõn cha, mun kõben misaameran mõrõ waminchimõnrrain karubig kõn.

*Jesús nõashib karua õramelan doce lawa põnsrõb
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)*

¹³ Incha Jesúsbe kan tunsrõ nebya, nõ wamõnrrab asiilan wamõben, nõmbe nuimay amrrubelõ kõn. ¹⁴ Incha doce wesrawa põnsra treeg kõrrõmara, iilane nõashib karua õriilõ kõn cha, wamabig kõn, nõba amõfiibelõ kõnrraimba, katõ eshkab kusrenanrrab amrrai õramigweyasiiba, ¹⁵ katõ kwaimandzi-imeran webusramig mu chindamgaig marõbelõ kõnrraimba. ¹⁶ Tru doce wesrawa põnsrailõbe iilõ kõn: Simón, nundõwei katõ Pedro cha, munchi pasrig kõben, ¹⁷ Zebedeowi nusrkai Santiagoba, nui nuneg Juanba, truilane Boanerges cha, munchi pasriilõ, tru treeg munchibe: “palaig trashibig taig-wei nusrkalõ”, ¹⁸ katõ Andrés kõben, Felipe kõben, Bartolomé kõben, Mateo kõben, Tomás kõben, Alfeowi nusrkai Santiago kõben, Tadeo kõben, Simón Cananistameraingatiig kõben, ¹⁹ katõ Judas Iscariote, tru wendõ Jesúswan ashig kõmui inchibelaingatõ pasramisra, tranrrabig kõbengue.

*Mõilõgõsrõn Jesúswan Beelzebúwei maramburab marigwan tõgaig kõn chib
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)*

²⁰ Inchen Jesús katõ nui kusrenanõb pera uniilõba kan yau kebiben, katõ misag menrra tinmarõb tulundzunaptõ, manrrabguen kaima kõbig kõn. ²¹ Inchen Jesúswei yauelõbe treeg inchib kõn taig wammõrabe, nune merrarrawa, sruamrrunrrab ambubelõ kõn. Kaguende lukiaian kõn chib kõben.

²² Inchen tru Moisés põrigwan kusrenanõbelõ Jerusalénsrõngurri amrrubelõgucha trenchibelõ kõn:

—Nugwaimandzig, tru Beelzebúwan tõgaig kõn cha. Treekkurri, tru kwaimandziimeran nõasha karubigwan tõgaig kua, i mõõbe kwaimandzi-imeran weeran— cha.

²³ Inchen Jesúsbe nõmun wama, ‘õyeeg lataitõwein kõn’ chib, kemesra wamindiilõtõga trenchib waminchibig kõn:

—¿Satanásbe Satanáswandõweimbe chincha wegutchaitamague? cha. ²⁴ Kan rey karub tõgaweim pirau misaama nõmasiitõ nõõrõtõ misrõb kurrabe, wara-big warõnrrab kaimanrrun cha. ²⁵ Katõ kan yauelõ nõmasiitõ nõõrõtõ

misrøb kurrabe, chab pinørrun cha. ²⁶ Inchawei Satanás nøasiitøwei nøøø, nøøø misrøb kurrabe, treegu yandø pasrørrab kaimaben, truyu patsørrun, chibig køn.

²⁷ 'Kabe kan møikkøben kan mur møwei yauma kebya, tru mur møwan lusrøbmerrig lusrmøwatøbe, nui chi tøgagúigwan kerranrrab kaimanrrun cha. Lusra trarratøwei nui chi tøgagúilan kerranrrun chibig køn. ²⁸ Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Misaamera chi kaig mariilan lata, chigøben Tiuswan purø trømbøig wamindiilan lata Tiusbe kerriguh pesannawa, ulø paymønrrun cha. ²⁹ Trune Espíritu Santon purø trømbøig wamab waminchibigwane ulø payamigwane managuen pesannaimíig kønrrun cha. Treeg kømøtø, nui kaig marigwan managatig tøga kørørmisrtrun— chibig køn.

³⁰ Jesúsbe øyah chippe, kaguende nømbe nun trømbøig marøngarub kwaimandzigwan tøgagig køn chib køben, trendaig køn.

Jesúswei usrimba, nuneløba

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Inchen Jesúswei usrimba, nuneløba pua, wambiitø pønrramisra, wamønrrab øren, ³² Jesúsweim pøtøgatan truba nu purrabeløbe trenchibelø køn:

—Au, ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñun payib.—

³³ Inchen nøbe trencha løtabig køn:

—¿Nai usri nai nuneløbe numera køh?— cha.

³⁴ Incha nuim pøtøgatan purrabelan ashabe, trenchibig køn:

—Nai usri nai nuneløbe iilø køn cha. ³⁵ Kaguende møikkøben Tius maig martrai karuben, treeg marøbig, truike sí, nai nuneg, nai nuchag, nai usrin køn— cha.

4

Kan møg mandø kwaligwan trunun Jesús kemesra wamindig

(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Jesús katø nu pisu menda kusrenanøb mendøben, nø wainug misag truba nu tulundzunøben, treekkurri Jesúsbe pisuyu kan barcoyu kebya wamisren, maya misaabe tru pisu mendatø kørørmisrøbelø køn. ² Inchen nøbe nømun 'øyeeg lataitøwein køn' chib wamindiiløtøga chineh kemesra, kusrenanøbig køn. ³ Inchabe nui kusrenanigube trenchibig køn:

—Iigwan møray cha. Kan kwallibiima tsurøb kwallchab webyan cha.

⁴ Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørørbøben, illimera amrrua, man cha. ⁵ Inchen katøganbaløbe srug trøldø pirau pirø tre chiganug kørørbøben, pirø palatiig kua, tru yellbe kal-lappe, petø kal-labendø, ⁶ pørr webarrua, mer-gurangeruben, srøl tre chigaig kua, mul-laptindan cha. ⁷ Katøganbalø yellbe kal shau utu kørørbøben, kalmera nørørab mendappe, chab kasrøb tsibishiben, truike chigucha mismøn cha. ⁸ Inchen katøganbalø tab pirau kørøraibe sí, kal-lawa, tabig nørørowa, truba nu nigan cha. Møiløbe kan yellgurrindø mamig trulzheelø treinta niguen, møiløbe sesenta niguen, møiløbe cien nigan— chibig køn.

⁹ Incha trenchibig køn:

—¡Møramig kalu pønsraibe, mør!— cha.

Mandøgurri Jesús 'iigwan øyeeg lataig køn' cha, kemesra wamindig

(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ Jesús yandø nøtø kørromisren, tru doce kusrenanøb pera uniiøba kanbalatø Jesúsweim pulu pønrrabeløbe trenchibelø køn:

—¿Tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesra wamindiiløbe chi chibig køh?— cha.

¹¹ Inchen nøbe trenchibig køn:

—Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimúg tøgagúilan ñimune ashchai tranan cha. Inchendø misaamera nøøreelø truyuilø komeelane ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesragøba wamindiiløtøga wamindig køn cha,

¹² nømbe ashippe ashendø, ashmøwa lataig kørromisrøb;

mørøppe mørendø, chi tainguen mormøwa lataig kørromisrøb inchain cha. Incha isua mōra Tiusweimay lliamøwei, nømui kaig mariilan Tius ulø payamigwan pesannamø, ulø payamig kōnrrain kuig køn— cha.

Tru kwaliibe ‘øyeeg lataig køn’ cha, kemesra wamindigwan Jesús øyeeg køn cha eshkab

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ Incha katø trenchibig køn:

—Ñimgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, tru kemesra wamincha pasrigwane ¿chigúí wetøgørrøtirru? cha. Katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra tru wamindiilangucha kerriguba ¿chinchá wetøgørrønrrague? cha. ¹⁴ Tiuswei wamwan waminchibiibe yellwan tsurøbig lataig køn cha. ¹⁵ Inchen tru mayu kørrab yellmerabe iilø latalilø køn cha. Nømbe Tiuswei wamwan mōren latatø, Satanásbe arrub, tru tab wamwan nōmuinug ellmarigwane kerran cha. ¹⁶ Inchen tru srug trøldø pirau pirø tre chiganug tsuri yellmera lataliløbe iilø køn cha: Tiuswei wamwan mōra, tru urastøbe truba tab kui utøbendø, ¹⁷ nōmasitø srøl tre umbu keetiimeelø kua, maya yanaguen amōñimøn cha. Incha tru Tiuswei wamgurrindø chigøben puben, katø chigøben kaig nebub arruben, nømbe mōi mōin elachiptindan cha. ¹⁸ Inchen katøganløbe tsuren, tru kal shau utu kørrab yell latalilø køn cha. ¹⁹ Tiuswei wamwam mōrøppe mørendø, i pirau chine købigwan menrra isubiibah, nømui chine palømo tøgagúilø purø tabig lataig asōnaikkurrimba, trugurri chine tøgagømmøro chull inchib isuiløbatø Tiuswei wamwan mōrigwane kerrigu truitø kasrøben, chigucha nømbe ellmarig misrmøn cha. ²⁰ Inchen tru tab pirau tsuriiløbe tru Tiuswei wamwam mōra, ellmarig misrøbelø, truilø køn: kan trulzhikkurrindø treinta, kabe sesenta, kabe kan trulzhikkurrindø cien nigabelø lataliløgue.—

Lámparan kemesra wamindig

(Lc 8.16-18)

²¹ Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kabe kan lámparanma køtsø umbu pasrtrab, kabe cama umbu pasrtrab srua kerrubelø kuitarru? cha. Treeg kømøtø, ¿tør kōnrraimbe, pala pasramig kømuitarru? cha. ²² Chigøben sørig pasrabiibe søriitø pasrømøtø, kenamaramig kōnrrun cha. Katø chinchaguen asamgaig kasra pasrigwane ashchai toryu wesraig kōnrrun cha. ²³ Møikkøben mōramig kalu pōnsraig kuabe, mōr— cha.

²⁴ Incha katø trenchibig køn:

—Ñim chi mōrigwane tab isua kuy cha. Ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha trana, ñimune nemariibaguen tranrrun cha.

²⁵ Kaguende tøgagwane masken tranen, trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun— cha.

Yell nurab lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

²⁶ Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Tius nø ashib karub pasraibe kan møg pirau yellwan tsuri lataig køn cha.

²⁷ Incha kib tsui lata, kurra uni lata, yem kui lata, kwaløm kui lata, yellbe kal-lawa nuran cha, møøbe mandø indinguen ashmøwatø. ²⁸ Kaguende pirøbe nøasiitø mamig niguingarubig køn cha. Srøsrøbe ishiimerrig kal-laben, trugurrimbe urø weetøben, urøyube trulmera netsan cha. ²⁹ Inchen yandø trul srønøben latatø, usestøga paran cha, kaguende yandø param kwaløm puin køben.—

Iibe murtasa yell lataitøwein køn cha, kemesra wamindig
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub pasraibe chi lataig asøna cha, kabe chiwan kemesra, ‘øyeeg lataitøwein køn’ chinrrab køh? cha. ³¹ Kan murtasa yell lataig køn cha. Tsurøb uras truike yu pirau maya yellmerai utu purø lamøzhig købendø, ³² tsurinukkurrimbe shush mamig tusrmerai utu katøguchinguen palaig nu tusr-unø srarmerabaig nuraben, illimera pala amøñibeløguen truyu le martrun— cha.

Jesús ‘iibe øyeeg latailø køn’ cha, kemesra wamindig
(Mt 13.34-35)

³³ Jesúsbe Tiuswei wamwan øyamay kusrennøbig køn, ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib, truba yambalø kemesra eshkab. Møi eshkaig latailø, nøm mayangatig chigúí nebua mørtrapeelø køben, treetøh marøbig køn. ³⁴ ‘Øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesrømøbe, waminchimíg køn. Inchendø nui kusrenanøbe pera uniilane nømundø nøørø kerrigu tør marøb eshkabig køn.

Isig ichibigwanba, pi welar kurrabigwanba Jesús pasramisringarub

³⁵ Incha tru kwalømdøwei yandø pilliraben, nui kusrenanøbe pera uniilan trenchibig køn:

—Pisu ambøgatøsrømay larraamun— cha.

³⁶ Inchen nømbe misagwan ‘ungwa’ cha, Jesúswan tru nø waig barcoyutøwei pera amben, katøgan barcomeragucha lincha ambubelø køn. ³⁷ Inchen truba mur isig ichibig webarruben, pi welarmerabe barcoyu keguchen, yandø ke pitø netsab arruben, ³⁸ Jesúsbe wendau kan labzhigu ne kib waben, nømbe kasrønnanabe trenchibelø køn:

—¡Au, Kusrennøbig! ¿nam asentanrreenchib melamne, ñigan isubguengaig watirru?— cha,

³⁹ Inchen Jesúsbe kurra, isigwan kønømonnrai kandø wama, piwane trenchibig køn:

—¡Wanrømmø, møi møi wasrørau!— cha.

Inchene isiibe pasramisren, yandø kerrigu wasrønzhig kørømmisrøbig køn.

⁴⁰ Inchen Jesúsbe nui kusrenanøbe pera uniilan:

—¿Chindimbarre kørig køta? chibig køn. ¿Ñimui isubigwan nainuutø pasra kømeelø kø chindah?— cha.

⁴¹ Inchen nømbe truba kwaarilø kørømmisra, kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—¿Iibe mu kerah cha, isig ichibig lata, mar lata, nun mørtrape?—

5

Gerasasriig kwaimandzig tōga mōg
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

1 Pisu ambōgatōmaysrō larraamba, Gerasa pirausrō puben, 2 Jesús barcoyurri webiben latatō, kan mōg trōmbōig maringarub kwaimandzig tōgaig sōrin trabmerayugurri webarrua, Jesúswan kemallibig kōn. 3 Tru mōōbe sōrin tulyutō tsubig, muguen lusrtrab kaimaig kōbig kōn, ni cadenastōgaguen. 4 Kanmaybe srōbmeran tasiimeran cadenastōga kōben, katō chitōga kōben lusrendō, lusrimōrig pitischig marōb lurren, muguen kaimabelō kōn. 5 Incha yem kwalōm chu uragucha tunmerasrō, sōrin tulmerasrō trashib, sruutōga nōasiitō kōrriinchib uñibig kōn. 6 Incha Jesúswane yabgur-rindō asha, lula, nui merrab tōmbōnsra, 7 trenchib trashibig kōn:

—¿Ñibe nane chi martrab inchigu? cha, Jesús, Tius Mayeelaim Pala Pasragigwei Nusrkai. Purō trōmbōig mōra megamig kōmōnrrai Tiuswei munchiyu ka kōbash cha, chib miarrumōn— cha.

8 Pōs ōyeeg chippe, kaguende Jesúsbe:

—iÑi, trōmbōig maringarub kwaimandzig, i mōweinukkurri webinrrō!— chib pasrōben, trendaig kōn.

9 Inchene Jesúsbe nun trencha payibig kōn:

—¿Chi munchi kugu?— cha

Inchen nōbe:

—Legiōn munchi kur, chibig kōn. Kaguende nambe purō nu ker— cha.

10 Inchabe tru piraugurri nōōrō peesrōmay ōrmōrrunrig chib, Jesúswan truba truba rugabig kōn. 11 Inchen tru tun puluwan kuchimera lawa mab truba nu amōñibelō kōn. 12 Inchen tru kwaimandziimerabe rugab trenchibelō kōn:

—Kuchimeraimay ambingarurra cha, nam truilainug kebamrrab— cha.

13 Inchen Jesúsbe ka kebambashen, trōmbōig maringarub kwaimandziimerabe mōweinukkurri webamba, kuchimerayu kebambene, truyu kuchimerabe pa milburab warabelōbe truba trōmbō lendeyu lula, chab pinōgōrraptincha, larrō nu pisuyu kegōrra, pi keesra, chab kwabelō kōn.

14 Inchene kuchi ashibelōbe kwaariilō lula, puebloyu kōben, wambig nōōrōwansrōn kōben eshkaab ambubelō kōn. Inchen misaamerabe chi purayaigwan ashchab amrrubelō kōn. 15 Incha Jesús waisrō pubene, tru kwaimandzig tōgaig kōbiibe mōimbe kōsaatiig kōmō, keweig, tabig wai ashabe, truilōbe kōrig kui inchibelō kōn. 16 Inchen tru kwaimandzig tōgaig kōbigwanba, kuchimeranba maig purayaigwan ashibelōbe nōmun eshkaben, 17 nōmbe Jesúswan nōmuim piraugurri ‘irra’ chib truba rugabelō kōn.

18 Inchen Jesús barcoyu kebibene, tru kwaimandzig tōgaig kōbiibe:

—¿Nui mendig arruah?— cha, truba inchen,

19 Jesúsbe arrubashmōtō, trenchibig kōn:

—Ñui yamay inrrō cha, ñui yau misaameraimay Señor ñun yeeg nōrriig mara, mandō lastima asigwan nōmun eshkanrrab.—

20 Inchen tru mōōbe ya, Decápolis pueblosrō Jesús nun yeeg nōrriig marigwan truba eshkaab mendōbene, mayeelōba kwaara ashibelō kōn.

Jesús kan ishuan kwanrrōwan tamarōb
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 Jesús barcoyu katō pisu ambōgatōmay larruibene, nuim pōtōgatan misag truba truba nu tulundzunōben, nōbe pisu mendatō kōrōmisrōbig

køn. ²² Inchen judíosmera tulundzuni yau ashib karubig, Jairo taig, puabe, Jesúsuan ashippe, nui srøb pulu tømboñsra, ²³ arrubsrumugu chib truba inchib, trenchibig køn:

—Nai nimbasr-unø kwanrrab inchib tsun cha. Kwanrrø tammisren, katø øsig uñchai ñui tasigwan nuim pala estsartrab attra— cha.

²⁴ Inchen Jesúsbe nõba iben, menrra misag mendig ambuptø nun trag maren, ²⁵ tru misag utube kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrrø tøgäig kua, ²⁶ chu uraskucha purø trømbøig kui uña, mø marøbelai yam tasku pureb megawa, nui chi tøgagüigwan Kerrigu patsøgøben, chiweingucha puraimø, kwanrrøbe masken inchib iben, ²⁷ Jesúsuan wamindi mørøppe, tru ishube misag utu wendaugurri Jesúsweim pulu kemallippa, nõ kewagüigwan katørabig køn. ²⁸ Kaguende nõbe treeg isubig køn: “Kewagüilandøguen katøraitø, tammisrig kørømisramønrrun” cha. ²⁹ Inchen tru ani ibiibe mõi mõi pasramisrøptinchen, asru nui kwanrrøbe yandø purayai møren, ³⁰ Jesúsbe nõ mun kørørøn nui maramburab mariitøga tamarøbrain kui mørabe, nu misag sètøwan keeshabe, payibig køn:

—¿Na kewagüigwane mu katørah?— cha.

³¹ Inchene nui kusrenanøb pera uniløbe trenchibelø køn:

—Misag sètø yeeg trag mari ashatø, ñibe: “¿Mu katørah?” taibe— cha.

³² Inchen Jesúsbe mu katøraitashchab ambumay, imay ashene, ³³ tru ishube korig købiitø itønab, nun maig purayaigwan møra, ya, Jesúswei merrab tømboñsrøb srala, isømø, Kerriguwan eshkaben, ³⁴ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagüikkurri tamarig kørømisran cha. Chi isumø, inrrø cha. Ñui kwanrrøbe yandø purayaig køn— cha.

Jesús Jairoi nimbasrwan øsiiranøb

³⁵ Trune Jesús waminchib pasramnetø, tru judíosmera tulundzuni yau ashib karubigwei yaugurri mõiløgøsrøn amrruppe, unai mõskawane trenchibelø køn:

—Ñui nimbasrbe kwabguen indan cha. ¿Kusrennøbigwan mas chinrrabrre øyeeg chigu?— cha.

³⁶ Inchen nõm trenchib kuingucha Jesúsbe trunun mørøb pasrømøtø, tru tulundzuni yau ashibigwane trenchibig køn:

—Chi korig kui inchimøtø, køreptø køreu— cha.

³⁷ Incha mas mungucha amrrubashmøwa, Pedronbah, Jacobonbah, Jacoboi nuneg Juanwanbatø amrrungarubig køn. ³⁸ Incha tru judíosmera tulundzuni yau ashibigwei yau puabe, ke chindi asamgaig misaabe kishib, miirab, trashib inchib kui ashabe, ³⁹ Jesúsbe kebya, trenchibig køn:

—¿Chindimbarre øyeeg inchib, kishib køh? cha. Unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

⁴⁰ Inchen misamerabe Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn. Inchen Jesúsbe mayeelan mõi mõi webamingarua, mõskawanbah, usranbah, tru nõba ambubelanbatø pera ya, tru ishug-unø tsuinug kebya, ⁴¹ tasigu kemørabe, trenchibig køn:

—Talita, cumi— cha. (Trenchippe: “Ishug-unø, ñun kurrø char” chib.)

⁴² Inchene tru doce años tøgä ishug-unøbe mõi mõi kurrappa, llirab mendøben, misamerabe truba truba kwaara asha kørømisrøbelø køn. ⁴³ Inchen Jesúsbe mun køben eshkab kønrrab kømø cha, unan mamig srøttrai karubig køn.

6

*Jesús Nazaret pueblorø
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)*

¹ Jesúsbe truyugurri webya, katø nui pirausrømay iben, nui kusrenanøb pera uniløbe nøba ambubelø køn. ² Incha isrin kwaløm pubene, Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb mendøben, mõiløgøben mørøbeløbe truba kwaara asha, trenchibelø køn:

—¿I mõøbe kerrigube churre øyeeg kusreh? cha. ¿lig nui øyeeg truba truba kusreibe chiguerah? cha. ¡Kan i mõg nui tasiimeratøga maramburab mariilø yeekkucha kuita! cha. ³ ¿libe tru tsiimeratøga chine marøbig kømuitarru? cha, tru Maríai nusrkai. Katø ¿Santiagoimba, Joséweimba, Judasweimba, Simónweimba nøbe nuneg kømuitarru? cha. ¿Yamba nui nuchaløgucha yu namui ututøwei warabelø kømuitarru?— cha.

Treekkurri nõmbe nune chinetø cha mørøbelø køn. ⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Chutøgucha peesrømbe Tius maig karuigwan eshkabigwane tab in-dan cha. Trune nui piraeløba, nõmmisaameraba, nui yaueløbabe chi tab inchimøn— cha.

⁵ Incha truyube maramburab marig chi martrab kaima, mamdø kwan-reelan nui tasiitøga estsara, trutøh tamarøbig køn. ⁶ Inchen Jesúsbe yeekkucha køremø misaamera kønrrabmab ke kwaara ashibig køn.

*Jesús nui doce pera uniilan kusrenanrrai ørøb
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)*

Incha Jesúsbe tru puluwan yamera tsitsø pønrrabwan kusrenanøb uñibig køn. ⁷ Incha nøbe nui doce kusrenanøb pera uniilan wama, pagatø, pagatø ørøb menda, trømbøig maringarub kwaimandziimeran mu chindamgaig marøb amrrai tranøbig køn. ⁸ Incha treeg karubig køn:

—Mayuweimbe chigucha sruammønrrain cha. Kan pøtønain tsiitø srua amrrain cha. Pirri srua ammøwei, wasr ila ammøwei, pørønailøyu an pusa ammøwei inchain cha. ⁹ Alpargatistø keeta amrrain cha. Pala itøgueikkucha yunømaramiba kømøtø, kandø kewa amrrain— cha.

¹⁰ Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Ñim kan yau kebambuppe, tru puebloyugurri ambamnegatig kørrømisrtrigay cha. ¹¹ Inchen ñimun wamømwøwei, ñimun mørøg kømui indinuube, trube, tru puebloyugurri webamrrappe, ñimui srøbyu usrøwan chishtø kørrøgønrrigay cha. Treeg marøppe, trube: “Ñim kaasig købene, mõimbe ñim kusrenrrigay” chib eshkab.—

¹² Inchen nõmbe webamba, misagwan:

—Ñim kaig mariilan isua mørøb, Tiusweimay lliray— chib eshkab kusrenanøbelø køn.

¹³ Incha misagweinukkurri kwaimandziimeran truba yam webetab, truba yam kwanreelan aceite srøla, tamarøb inchibelø køn.

*Juan Bautista kwaig
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)*

¹⁴ Rey Herodesbe Jesúswan wamindi mørøbig køn, kaguende Jesúswei munchiwane misaamerabe nun, nun waminchib køben. Inchen mõiløbe trenchibelø køn:

—Juan Bautista kwailai utugurri katø kurriinrrun cha. Incharre tru maramburab øyeeg maramig tøgaig kuinrrun— cha.

¹⁵ Inchen katøganeløbe trenchibelø køn:

—Tius maig karuigwan eshkabig Elías kuinrrun— cha. Inchen kaneløbe:

—Nøbe Tius maig karuigwan eshkabig kuinrrun, chibelø køn, tru møikkøben merrabsreelø lataitøwei.—

¹⁶ Inchen Herodes trunun mørabe, trenchibig køn:

—Iibe Juan, na tru turwan paringarug kuinrrun cha. Møimbe kwailai utugurri katø kurriinrrun— cha.

¹⁷ Kaguende Herodesbe tru Juanwane kemøringarua, kailan keeri yau lusra wanningarug købig køn, tru nui nuneg Felipei srai Herodíasakurrindø. Tru Herodíasbe Herodeswei nuneg Felipei srain købig køn. Inchen Herodesbe truigwane nui srai marin køben, ¹⁸ Juanbe Herodeswane trenchibig køn:

—Ñi ñui nunewei srawan ñui srai mara tøgagømime merig pasran— cha.

¹⁹ Inchen tru ishug Herodíasbe Juanwan tsalø køptø kwetchab inchendø, kaimabig købig køn. ²⁰ Kaguende Herodesbe Juanwane sølgandø tabig, katø Tiusweindø tarøinari møg kwaasha, kørriimata, trugurri nune mu chinchimønrrai ashib tøgagøbig køn. Incha Herodesbe Juan wamindigwane mandøguen kømui inchendø, tammay ka mørøbig køn. ²¹ Indiibe Herodíasbe Juanwan maig maramigwan yandø treeg maramdiig puin kui ashibig køn. Kaguende Herodesbe tru chiwangucha nøm asha karubelaimba, suldaumeran karubelø nørreelaimba, Galilea mas kusreb møguelaimba nui kal-lain kwalømwana isub kasrag waram kwaløm tabig maren, ²² møimbe Herodíaswei nimbasrbe truyu kebya, pailaben, Herodeswanba, truyu mab purrabelanba tru pailaibe truba tabig asønaben, reybe tru srusrane trenchibig køn:

²³ —Ñun chi miag købendø, miarra cha. Na tranrrumøn cha. ¡Katø! ñune tranmø kømø, nabe trunun tranamønrrun chib. Ñi chi miaben, tranrrumøn cha. Na muburab ashib karub waigwan tøbøtakkatikken tranrrumøn— chibig køn.

²⁴ Inchen nimbasrbe webya, usran:

—¿Chi miamø?— cha payen, usri Herodíasbe trenchibig køn:

—Juan Bautistai turwan miau— cha.

²⁵ Inchen tru srusrøbe tru urastø tru rey waisrø petøzhiitø kebyabe, trenchib miabig køn:

—Møindøwei Juan Bautistai turwan kan platilloyu tranrra— cha.

²⁶ Inchen reybe truba truba isui inchendø, tru mayeelø lincha purrabelai malau ‘treeg tranrrumøn’ cha, tranrrab misrig køppe, tru miaigwan ka chimø, ka tranøbig køn. ²⁷ Incha tru urastø reybe kan suldauwan Juanwei turwan para, srua arringaruben, ²⁸ truike tru kailan keeri yaumay ya, Juanwei turwan para, kan platilloyu srua arruabe, srusran tranen, nøbe usran tranøbig køn. ²⁹ Inchen Juanwei mendig amøñibelø iigwan wammørabe, amrrua, nui asrwan kusrua, srua amba sørabelø køn.

Jesús trattø mil møguelan manrrai tranøb

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

³⁰ Inchen Jesús nøashib karua øriilø katø amrrua, nøba tulundzuna, nøm chi marigwanba, kusrenanigwanba kerriguh eshkaben, ³¹ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nøørøsrø mu misakkasrø kuchi isrønrrab ñimbe amrruy— cha.

Kaguende menrra misag køptø amben, amrruben inchen, nømune mab purramikken nebumiig køn. ³² Incha Jesúsba, nui nøashib karua øriiløba nømødø kan barcoyu mu misakkasrømay ambubelø køn. ³³ Inchen møiløgøben

nòm amben asha, Jesúsuan mu kui nebua asha, chu puebloyuelø køben trusrømay lula, nømmerrig pubelø køn. ³⁴ Incha Jesús barcoyugurri pinaya, truba nu misag pasrai ashabe, lastima isui inchibig køn, kaguende nømbe ubishamera mu ashchabig chigar latailø køben. Incha chine truba kusrenanøb mendabig køn. ³⁵ Inchen yandø menrra maaben køben, nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúsuan kemallabe, trenchibelø køn:

—Yube mu misakkanug køn cha. Inchagucha yandø kwa maaben køn cha.

³⁶ Misagwan amrrai, ‘ungwa’ chi cha, chugøben nøørørørøn køben, puluwandø yamera pønrrabsrøn køben amba, nømyuasig chigøben pena manrrain— cha.

³⁷ Inchen Jesús løtappe trenchibig køn:

—Manrrai ñim mannay— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¿Manrrai mannamig kan møg doscientos días ørøba marøb megawa an pagaraig utiitøga pirrim penønrrab ambam nebunrrautah?— cha.

³⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimbe mam pirrin tøgagøgue? cha. Ashchab ambay— cha.

Inchen nømbe ashabe, trenchibelø køn:

—Tratrøgatø pirrimbah, pagatø peskaubatø tøgaguer— cha.

³⁹ Inchen Jesúsbe misaameran kan sötø, kan sötø pillim pubilayu purramisingarubig køn. ⁴⁰ Inchen kan sötømerabe cincuentabatø, cincuentabatø purramisrøbelø køn. ⁴¹ Inchen Jesúsbe tru tratrøgatø pirriwanba, pagatø peskaumeranba nui tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, pirrimera pirisha, nui kusrenanøb pera unilan misagwan pirishinrrai trana, katø tru pagatø peskaumerangucha mayeelan pirishinrrai tranøbig køn. ⁴² Inchen mayeeløba øska ma kørømisren, ⁴³ tru pirrim pitis, peskau pitis pirisaig undailan tasinmerayu tulishiben, tasinmera doce netsabig køn.

⁴⁴ Inchen tru pirriwan mabeløbe møgueløtø tratrø mil købig køn.

Jesús pi palawan arrub (Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

⁴⁵ Incha tru urastø Jesúsbe nui kusrenanøb pera unilan pisu ambøgatø Betsaidasrømay merrab amrrai barcoyu nebambingarubig køn, nø tru nu sötø misagwan ‘ungwa’ chib pasrappatø. ⁴⁶ Incha yandø misagwan chab ‘ungwa’ chabe, tunsrø Tius Møskaimba waminchab ibig køn. ⁴⁷ Incha yem køben, barcobe chabguen pisu tøbøtaasrønguen iben, Jesúsbe nøtø pirau kørømisrøbig køn. ⁴⁸ Inchen kaguen isiibe nømui malaugøba megambub ichen, nømbe barcoyu amrrab kaima, muraaraig remab melai ashib pasrabig køn Jesúsbe. Incha løtsøzhig yemdø nøbe pi palawan katsikka nømuimay kemallib ya, purab inrrab lataig inchen, ⁴⁹ pi palawan arri ashippe, nømbe møsig kønmab isua, trashibelø køn. ⁵⁰ Kaguende mayeeløba ashagurri purø trømbøbig kørig kui inchen, Jesúsbe møi møi nømune waminchib trenchibig køn:

—jKørmø, mur isua purray! cha. Na kur cha. Kørig kui inchimøtay— cha.

⁵¹ Incha nø barcoyu nebibene, isiibe wasrøngandø pasramisrøptinchen, kan øyeebe chi maig kernab nømbe truba kwaarøbelø køn. ⁵² Kaguende tru pirriwan øyee marigwanma katøgucha nømbe tab chigúi mørmøwa kørømisrin købig køn, larrø mur manrrømera tøgar srø kua.

Jesús Genesaretsrø kwanreelan tamarøb (Mt 14.34-36)

⁵³ Incha yandø tru pisuyu chab larraamba, Genesaret pirausrø pua, truyu barcon pi menda licha pasrøbelø køn. ⁵⁴ Incha barcoyugurri nøm webamben latatø, misaamerabe Jesús kui nebua asha, ⁵⁵ nømbe tru pirau truørø lula, Jesús chu wan taig mørøppe, trusrømay kwanreelan tsigalyu muta, amrrub mendabelø køn. ⁵⁶ Inchen Jesúsbe yamera tsitsø pønrrabsrø, pueblomerasrø, wambig nørørsrø chugøben kebibene, penab, yanøb indiisrø kwanreelan wara:

—Ni pala itøguewa kuig urøzhigwandøguen namun katørabashcha— chib, Jesúswan rugabelø køn.

Incha mayeeløba katørabeløbe yandø tamarilø kørørmisrøbelø køn.

7

Fariseosmerai kusrenaniilø (Mt 15.1-20)

¹ Inchen fariseosmeraba, Jerusaléngurri amrrubelø møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúsweim pulu kemallibelø køn. ² Incha truiløbe Jesúswei kusrenanøb pera uniilø møiløgøsrøn nømui tasigwan kinømø mai ashibelø køn, tru kaigwan chish misrøb chib, tasig kinigwan. ³ Kaguende fariseosmeraba, maya judíosmeraba merrabsreelø maig marøb, amrruilane ke tindøga pønrrabelø kua, maig taigwan tasigwanmer-rig kinømuppe, mameelø køn. ⁴ Katø penab, yanøb indiisrøngurri amrrua chigucha, tru tasig kinørrain taigwan kinømuppe, mameelø køn. Katø nømbe chigøben katøgan trendø treeg mariilan pesannamø marøb tøgagøbelø kuabe, mutsim pasumeran pillmab, katø køtsømeran, tsandzøn nindaameran pillmab, manrrab purramisriilan chishmarøb inchibelø køn. ⁵ Incha fariseosmeraba, katø tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúswan trencha payibelø køn:

—¿Ñui kusrenanøb pera uniiløbe namui merrabsrø kølleeløgurribunø trendø treeg marøb amrruig købigwan treegwan marøb amøñimøtø, kaigwan chish misrøb tasigwan kinømø, maptø manrrappe, chindimba treelø køh?— cha.

⁶ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaíasbe ñim palatø tabelaimburab maig kønrrabigwan kanmaytø trenchippe, sølwein taïn køn cha, øyah chib pørøppe:

Í misaamerabe nane ka trititøgatø tab inndan cha.

Inchendø nømui manrrøbe nainukkurrimbe yab pønrran cha.

⁷ Nan køriibala tabig waminchib taibe chiweingucha chi tabig marig kømøn cha,

møguelø martrai karua pønrrailan øyeege maramig køn chib kusrenanøb.

⁸ Kaguende ñimbe Tius maig maramigwan martrai pønrraigwan elacha, mõguelø ka trendø treeg marøb tøgagúilangøba kebasrøbelø køn— cha.

⁹ Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe ñim trendø treeg marøb kuilan tøgagøbig tøgagug køptø, Tius maig maramigwan martrai pønrraigwane elachippa, mõguelø marøb amrruigwångøba marøbelø køn cha.

¹⁰ Kaguende Moisésbe trendaig køn: “Ñui mõskai, ñui usrane maig købash inchimø, tab indamig køn” cha. Katø: “Møskawan kui, kabe usran kui trømbøig nebunrrai wamabigwane trunune kwanrrai pasrig kønrrun” cha.

¹¹ Trune ñimbe trenchibelø køn: “Kan mõøbe mõskawan kui, kabe usran

kui trenchinrrun cha: ‘Na ñimun purugumig tøgagúibe *Korban* kòn cha, (trenchippe, “Tiuswan keta, tranig kòn” chib) ñimune purugunrrab kaymamønrrun’ chinrrun” cha. ¹² Treeg chippe, yandø ñimbe usri møskawane isua ashib purugumibe chi palømøn tan cha. ¹³ Treekkurri Tius martrai karua pønraigwane chigucha kómíg kui lataig mara srua kòn cha, ñimui kusrenaniilø kanun puraarrub arrubiitøga. Incha ñimbe katøgan øyeelø latalitøwei truba marøbelø kòn— cha.

¹⁴ Incha katø Jesúsbe misagwan nuimay wama, trenchibig kòn:

—Ñim mayeeløba nan mørøb, katø chigúi mørøb inday cha. ¹⁵ Chitøgucha mowan wambikkurri kebibiibe truigwane kaig trømbøig marøb mindishinrraamøn cha. Møwei manrrøyugurri webarrubiibe sí, nun trømbøig marøb mindishibwei indan cha. ¹⁶ ¡Møikkøben møramig kalu pønraig kuabe, mør!— chibig kòn.

¹⁷ Incha Jesús misagwan tarømisra, kan yau kebiben, nui kusrenanøb pera uniiløbe:

—¿Tru ‘øyeeg latalitøwein kòn’ chib kemesra kusrenanigwan chi chibig køh?— cha payene, ¹⁸ nøbe trenchibig kòn:

—¿Ñimgucha chigúinguen mørmøwa pønrrøtirru? cha. ¿Mowan chitøgucha wambikkurri kebibiibe kaig trømbøig marøb mindishimíg kui ashmeelø køtirru? cha. ¹⁹ Kaguende manrrau kebimøtø, patsau kørraya, katø asrugurri webinrrun— cha.

Igwan øyah chippe, chi mamitøgucha kaig marmíg ‘chishelø’ kòn, chibig kòn. ²⁰ Incha katø Jesúsbe trenchibig kòn:

—Møweinukkurri webarrubiibe sí, nune kaig trømbøig marøb mindishibwei indan cha. ²¹ Kaguende umbu manrraugurri webarrubiibe sí, kaig isuilø køben, ishumburba, møgueløba trømbøig maramelø køben, nilamelø køben, kweetsamelø køben, kasharawarmera peebe itølulamelø køben, ²² katøganuiwan tøgagønrrab isumelø køben, trømbøig kaig maramelø køben, may wamincha isamelø køben, chine kaig marøg købiitø srua yaig kómíg køben, chigurrin køben purskwai asamelø køben, chi purayailan trømbøig wam kusramelø køben, ke purø nuig kømmørø indamelø køben, chugúi mørmíg lataig unamelø køben werrun cha. ²³ Iiløbe sí, kerriguba umbugurri webarrubig kua, mowan kaig trømbøig marøb mindisha kørrømaran— chibig kòn.

Judío kømø ishug nui isubigwan Jesúsweinuutø pasra tøgagøb (Mt 15.21-28)

²⁴ Incha Jesúsbe kurra, truyugurri Tiroba, Sidónba, tru ciudadera pønrrab piraumayba yabe, kan yau kebya, mugucha wammørmønrraimab isubig kòn. Inchendø trubønrrab kaimabig kòn. ²⁵ Inchen trømbøig maringarub kwaimandzig kebyainab ishug-unai usri, tru urastø wammørab, arrua, Jesúsweim pulu tømønrsøbig kòn. ²⁶ Tru ishuube griega Sirofenicia pirausrigi købig kòn. Truibe arrua, nui nimbasweinukkurri kwaimandzigwan wegutcha chib, Jesúswan miab megaben, ²⁷ Jesúsbe trenchibig kòn:

—Nusrkalømerrig pirriwan mamne mabash cha. Kaguende pirriwan uregwan kerrawa, wera-ureezheelan kebusramibe søl kømøn— cha.

Inchene ishuube trenchibig kòn:

²⁸—Øø, Señor, pøs treebe treggewin kòn cha. Inchendø tru mishatsig umbu wera-ureezheeløguen pitischigwan man cha, nusrkalø kørrøgaigwan.—

²⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Ñi ya may isua tab lōitiitōgabe, mōimbe inrrō cha. Tru kwaimandziibe ñui nimbasrweinukkurri webyainguen kōn— cha.

³⁰ Inchen nōbe yau pubene, kwaimandziibe unainukkurri webyainguen kōben, nui nimbasr-unōbe camayu tsuin kōbig kōn.

Kalu mōrmōwei, waminchimōwei inchibigwan Jesús tamarōb

³¹ Jesús katō Tiro piraugurri webya, Sidónwansrō pureb ya, trugurrimbe Decápolis pirau pueblomerawan puraarrub arrua, Galilea nu pisuyu pubig kōn. ³² Inchen truyube kan mōg kalu mōrmōwei, tōr waminchimōwei inchibigwan srua amrrua, truba inchibelō kōn:

—Ñui tasigwan nuim pala estsarōbsrumuguh— chib.

³³ Inchen Jesúsbe menda nōrōrsrō pera ya, tasig-uregwan kalumerayu keera, illimbi tucha, nilōwangucha katōrawabe, ³⁴ srōmbalaneb neesha, nu israbe, trenchibig kōn:

—¡Efata!— cha, (trenchippe, “¡Kur!” chib).

³⁵ Inchene tru mōrtrab kaimabigwein kalumerabe mōi mōi kuren, nilō kemendikkucha kōnab tammisren, yandō tab waminchibig kōn. ³⁶ Inchen Jesúsbe nōmune mungucha waminchimōnrrain karua, maya eshkamōnrrain taingucha, nōmbe masken wam larrōbichibelō kōn. ³⁷ Incha misaamerabe truba kwaara ashib trenchibelō kōn:

—Chiwandōgucha nōbe tab maran cha. Kalugarwanguen mōringarub, waminchimeelanguen wamindingarub indan— cha.

8

Jesús misag pib milwan manrrai tranōb
(Mt 15.32-39)

¹ Tru kwalōmmerawan misag truba nu tulundzuna pasrōben, mamibe chigucha kaaben, Jesúsbe nui kusrenanōb pera uniilan nuimay wamabe, trenchibig kōn:

² —Misaameran lastima kōtan cha. Chabguen yu pōn kwalōmguen naba warōwa, yandō chi mamig chigar kōn cha. ³ Chi mameelan na nōmui yamay ka ambashendōbe, mayu parōgwab chab pesannanrrun cha. Kaguende kan utuelōbe yabsrōngurri amrruar kōn— cha.

⁴ Inchen nui kusrenanōb pera uniilōbe trencha lōtabelō kōn:

—¿Yu ya mu misag warōmōnuube pirri manrrai nōmun chincha srōttrab?— cha.

⁵ Inchen Jesúsbe trencha payibig kōn:

—¿Ñimbe mam pirrin tōgagōgue?— cha.

Inchen nōmbe lōtappe:

—Siete tōgaguer— chiben,

⁶ Jesúsbe misagwan pirau purramisingarua, nui tasku tru pirri sieten muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, pirisha, nui kusrenanōb pera unilān tranen, nōmbe misagwan pirishibelō kōn. ⁷ Katō peskau-urekkucha mamdō tōgagōben, Jesúsbe trunun Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, katō trunungucha misagwan pirishinrrai karubig kōn. ⁸ Inchen mayeelōba ōska ma kōrrōmisren, katōgucha pitis undailan tasinmerayu netsōbateelō siete tulishibelō kōn. ⁹ Inchen tru mabelōbe pib milburab kōbig kōn. Incha Jesúsbe misagwan ‘ungwa’ chabe, ¹⁰ nui kusrenanōb pera uniilōba barcoyu kebya, Dalmanuta pirausrōmay ibig kōn.

Fariseosmera Jesúswan kan mana asiimíng martrai miab
(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Inchen fariseosmera amrruabe, Jesúswan ‘¿oyeebe maig køh?’ chib payib menda, nune srømbalasarøngurriigwan asamig martrai miabelø køn, Tius nøba pasrain kui ashchab, ke chinchibig køtashchab ashig køptø. ¹² Inchen Jesúsbe truba isui inchib, nu israbe, trenchibig køn:

—¿Møin kwaløm misaamerabe Tius naba pasrain kui ashchab chindimba maramig miah? cha. Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møin kwaløm misaameran ashig kui indigwane chigucha marig kømønrrun— cha.

¹³ Incha nøbe nømun pønrramnetø, katø barcoyu kebya, pisu ambøgatøsrømay ibig køn.

Fariseosmerai levadura
(Mt 16.5-12)

¹⁴ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe pirri srua amrrumigwan pesan amba, barcoyube pirri kandø tøgar purrabelø køn. ¹⁵ Inchen Jesúsbe nømune trenchib eshkabig køn:

—Au, ñimbe levadura fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy— cha.

¹⁶ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Kaguen nam pirrin chigar kuimba, nøbe trendan— cha.

¹⁷ Inchen Jesúsbe nøm trenchib purrai ashabe, trenchibig køn:

—¿Chindimbarre ñimasiyaitø ‘píringar ker’ chib purrøgue? cha. ¿Katøgucha ni chigúinguen mørmøwei, chiwan wamindinguen mørmøwei inchigueh? cha. ¿Katøgucha ñimui manrrømerane mur mara tøga pønrrøtirru? cha. ¹⁸ ¿Ñimbe kabmera tøgar købendø ashmøwei, kalumera tøgar købendø mørmøwei inchigue? cha. ¿Yamba isumuitarru? cha. ¹⁹ Tru na trattøgatø pirriwan trattø mil møguelan pirishib urasma tasinyu netsøbatø ñimbe ¿mam tasin tulisaið køh?— cha.

Inchen nømbe løtappe:

—Doce— chibelø køn.

²⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tru na siete pirriwan pib mil misagwan pirishib uras chigucha netseelø mam tasin tulisaið køh?— cha payene:

—Siete— chibelø køn:

²¹ Inchen nømune Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Inchendø katøgucha chigúi mørmøwa køtirru?— cha.

Betsaidasriig kabgaigwan Jesús tamarøb

²² Incha Betsaida pueblosrø pubene, Jesúsweimay kan kab ashmíngwan srua amrrua, kabyu katøabsrumugu chib, meløben, ²³ nøbe nun tasku kemøra, puebloyugurri wambiisrø srua ya, kabyu illimbitøga srøla, nui tasigwan kabgaigweim pala estsarabe:

—¿Maytøguen ashkuh?— cha payibig køn.

²⁴ Inchen tru møøbe ashabe, trenchibig køn:

—Møguelan ashar cha. Tusrmeran latalilø købendø, amønan— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe katøyug nui tasiimeran kab pala estsarabe, nune asin-garuben, yandø tabig ashibig kørrømisra, chiwandøgucha tørgandø nebua ashibig misrøbig køn. ²⁶ Inchen Jesúsbe nui yamay ørøppe, trencha ørøbig køn:

—Puebloyu kebimøwei, truyu mungucha eshkamøwei inchig— cha.

*Pedro Jesús*wan: “Cristo kòn” chib
(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba Filipino pirau Cesareasrø yam-era tsitsø pønrrabsrømay webamba ambabe, mayu nømun trencha payibig kòn:

—¿Misaamerabe nane mu kòn tah?— cha.

²⁸Inchen nømbe trencha løtabelø kòn:

—Møiløbe Juan Bautista kòn chiben; katøganeløbe Elías kòn chiben; møiløbe møikkøben Tius maig karuigwan eshkabig kuinrrun tan— cha.

²⁹Inchen Jesúsbe trencha payibig kòn:

—¿Trune ñimbe nane mu kòn chinrrague?— cha.

Inchene Pedrobe trencha løtabig kòn:

—Ñibe Cristo kòn— cha.

³⁰Inchen Jesúsbe nømun mungucha eshkamønrrain karubig kòn.

Jesús nø kwamigwan eshkab
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹Incha nø tru Møg Misra Arrubiibe truba truba kaig indinab megamig nebunrrun chib, kusrennøb mendabig kòn. Misagwan karubelø kølli misaamera køben, sacerdotesperan karubelø køben, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben nune kaasig kømig nebunrrain kòn chib. Nune kweechen, pøn kwalømyube øsiranrrun chib. ³²Iigwane Jesúsbe nømun tøgandø eshkabig kòn. Inchen Pedrobe nun nøørøsrø pera ya, murtø waminchib mendabig kòn. ³³Inchen Jesúsbe keesha asha, nui kusrenanøb pera uniilan ashabe, Pedrone trenchib namabig kòn:

—Satanás, ñnainukkurri tarømisr! cha. Kaguende ñibe isuppe, Tius lataig isumøtø, møguelø isuimay isun— cha.

³⁴Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilanba, misagwanba wama, trenchibig kòn:

—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, nui kuruswan mutab, nai mendig arrum nebunrrun cha. ³⁵Inchen møikkøben øsig kømigwangøba esegabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrimba, Tiuswei tabig srø wamgurrimba kwabiibe, managatig øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha. ³⁶¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerriku nuindø maringucha, nui øsig kømigwan trubisaibe, chiwein kui tabig kønrrab kø? cha. ³⁷¿Kabe kan møøbe kwamønrrappe, chi tranøbsruerah? chibig kòn. ³⁸Inchawei møikkøben i møin kwaløm misaamera itøluløpteelø, kaig marøb misaamerai merrab naimburappa, na wamindi-ilaimburappa kørig isub kørig kui inchibigwane, nungucha kørig purørtrun, chibig kòn, Møg Misra Arrubig tru nui Møskawei tørguegwalmabigu Tiusweindø tarømari ángelesmeraba arrua.—

9

¹Incha Jesúsbe katø trendaig kòn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møiløgøben yu purrabelø Tius nø ashib karub waig maramburab marøb arri ashmøwatøbe kwanrraamøn— cha.

Jesús ke peemayig misrøb
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Øyeeg taig yandø trunewei kan kwalømdø paløben, Jesúsbe Pedronba, Santiagonba, Juanwanba nømundø kan pala tunsrømay pera ibig køn. Incha trusrø nømui merrab Jesúsbe ke peg lataig misrøbig køn. ³ Inchen nui kewagüiløbe pulø tørchig tør pilabig misrøbig køn, muguen i pirau kewagüigwan tsara, øyeeg puløzhig mariinrraamønikke. ⁴ Inchen Elíasba, Moisésba kenamisra, truiløbe Jesúsba waminchib pønrrai nømbe ashibelø køn.

⁵ Inchen Pedrobe Jesúswane trenchibig køn:

—iKusrennøbig, nam yu pønrramibe purø tab kōtan! cha. Pøngatø ya-ureg margun, chibig køn, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíasweingue.—

⁶ Kaguende nømbe kwariilø pønrrøwa, Pedrobe ni chi chib pasrarmabguen isumíig køn. ⁷ Inchene kan wañi nømun pinøbulen, wañi umbugurrimbe kan wam trenchibig køn:

—libe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nune mōray— cha.

⁸ Inchen mōimbe nømuim pøtøgatan ashene, mu katøgan peebe nømbe kenamuptinchen, Jesússtø pasrai ashibelø køn.

⁹ Incha tru tunsrøngurri kørørrub amrruabe, Jesúsbe trencha karubig køn:

—Mungucha waminchib kørørrab kōmø cha, tru ñim asigwane, Møg Misra Arrubig kwaitai utugurri katøle øsiiramnegatig.—

¹⁰ Inchen nømbe truigwane nømuinetø isub esegabendø, tru kwaitai utugurri øsiiramnegatig taigwane, treebe mandø cha trendermab nømdø payiyabelø køn. ¹¹ Inchabe Jesúswane trencha payibelø køn:

—Tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe ¿chindimba Elíasmerriig arrumig køn tah?— cha.

¹² Inchen Jesúsbe nømun trencha løtabig køn:

—Elíasmerriig arrubwei inchun cha, kerrigu katøyug tamara kørørrmartrab. Katø Tiuswei wamwan pørigube tru Møg Misra Arrubiibe truba kaig indinab, kaasinab indig kørørrun chippe, ¿mandøgurriin trendah? cha. ¹³ Inchendø nabe ñimune trendamørrun, chibig køn: Elíasbe manawei arrubguen inchen, nømbe maig marøg købendø nun kerrigu treeg marig køn cha, Tiuswei wamyu Elíasweimburab maig taig treekke.—

Jesús kan unan kwaimandzig tøgagwan tamarøb

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Incha nømbe katøle nui kusrenanøb pera uniilø purrainuumay amrubene, nømune misag truba nu pøtøgatan tulundzuna kuin købig køn. Inchen truyube katø mōiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløgucha Jesúswei kusrennøb pera unielane øyeebe maig kø chib kuin købig køn. ¹⁵ Incha Jesúswan ashippe, maya misaaba truba kwaara ashib 'manguen attirru' chinrrab luløbelø køn. ¹⁶ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Nømbabe chi køn chibren kōgue?— cha.

¹⁷ Inchen mōikkøsrøn tru nu misag utu pasrabiibe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, yu nai nusrkawan kan kwaimandzig waminchimig marig srua arrur cha. ¹⁸ Chugøben pasrøben, kwaimandziibe kemøra, pirausrøn kuchen, nøbe triimay chall kuchib, trugulwan tsachib ¡katø! tinrranrrig misrøbig køn cha. Inchen nabe ñui kusrenanøb pera uniilan kwaimandzigwan wegutcha chiben, nømbe kaiman— cha.

¹⁹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—iKan mōi misaamera øyeebe mailø kwaasamø cha, chigucha kōremeeløbe! ¿Nabe managatig ñimba unamig kørørrerah? cha. ¿Kan øyeeg ashiptø managatig ñimba unamerah? cha. Unan naimay srua amrruy— chibig køn.

²⁰ Inchen srua amrruben, kwaimandziibe Jesúsuan ashippe, unan mõi mõi purø trømbøig sruaguchen, unøbe pirau peña, latøgushib triimay chall kuchibig kòn. ²¹ Inchen Jesúsbe møskawan trencha payibig kòn:

—¿Øyeeg indiibe maya yana køh?— cha.

Inchen møskaimbe trenchibig kòn:

—Unøgurri treeg kuig kòn cha. ²² Katø katø kwaimandziibe kwetchab nagu kui, piyu kui keguchibig kòn cha. Ñi chi maramdiig købene, namun øyeeg kui meløben lastima asha, purugurra— chiben,

²³ Jesúsbe trenchibig kòn:

—Ñibe: “Chi maramdiig købene, martra” taibe cha, pøs, ke treeg martraitamab kørebigweimbe chitøgucha maramdiitø kòn— cha.

²⁴ Inchen tru urastø unai møskaimbe øyah chib trashibig kòn:

—¡Treeg martraitamab kører cha. Kørenrrab inchimig kømønrrab purugurra!— chib.

²⁵ Inchen Jesúsbe misag ke kanbalatø tulundzunab amrrui ashabe, trømbøig maringarub kwaimandzigwan trenchib namabig kòn:

—Kwaimandzig wamgaig, kalugaig, na ñun i unainukkurri mõi mõi webinrrø tamønrrun cha. Katøbe yandø nuinug kebarrumønrrabgue.—

²⁶ Inchene kwaimandziibe trashib, unan purø trømbøig sruagucha, webiben, unøbe kwaig lataig kørrømisren, møiløgøben trenchibelø kòn: “Kwain tsun” cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe kwalyu kemørøb kusrabene, unøbe pasramisrøptinchibig kòn.

²⁸ Incha Jesúsbe yau kebibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø trencha payibelø kòn:

—Nambe kwaimandzigwan wambig weguchappe, ¿chindimba kaimah?— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Øyeeg kwaimandzigwane Tiusba waminchib miawatøwei weeramig kòn— cha.

*Jesús nø kwamigwan katø eshka
(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)*

³⁰ Incha truyugurri ambabe, Galileawan puraambub amba, Jesúsbe mugucha wammørmønrrai inchibig kòn. ³¹ Kaguende nui kusrenanøb pera uniilan trenchib kusrenanøb arrig kòn:

—Tru Møg Misra Arrubigwane møguelai tasku tranen, nømbe kwetchun cha. Inchendø kwaig pøn kwalømyube katø øsiiranrrun— chib.

³² Inchen nømun treeg wamindigwane nømbe chi tainguen mørmøwa, payamibe kørig kui inchibelø kòn.

*¿Mas nuibe mu kerah?
(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)*

³³ Incha Capernaumsrø pua, Jesúsbe yau kebyabe, nui kusrenanøb pera uniilan trencha payibig kòn:

—¿Mayube chi charre payiyab amrrub køgue?— cha.

³⁴ Inchen nømbe chigucha løtømeelø kòn, kaguende mayube nømui utube møig mas nuig kønrrerah charre payiyab kuig kua. ³⁵ Incha Jesúsbe wamisra, tru doceelan wamabe, trenchibig kòn:

—Møikkøben nømerrig merrab pasrag købene, mayeelai wendau pasramisra, mayeelø karuindiig megamig kòn— cha.

³⁶ Incha kan unan srua ya, nòmui tøbøtag pasra, nui kwalyu mutabe, trenchibig kòn:

³⁷ —Møikkøben i unø lataigwan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan cha. Inchen nan utabiibe, nan utømø, nan karua ørøbigwan utan— cha.

Katøganelaingatiig kømibe namuingatiig køn

(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

³⁸ Inchene Juanbe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, kan møikkøsrøn ñui munchiyu kwaimandziimeran webusri aser cha. Inchendø namba uñibig kømubene, nambe truigwane merer — cha.

³⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Merømøtay cha. Kaguende mugøben kan maramburab marig nai munchiyu mara, katøburøbe nan trømbøbig waminchaamøn cha. ⁴⁰ Namun namig kurrømibe namuingatiig køn cha. ⁴¹ Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben ñimun Cristoielø kua asha, kan pi pasutøguen nai muchiyu ñimun srørrøbiibe, truburø nui ketigwane utømø kømø, utønrrun cha.

Katøganun kaig mariiløyu kebenøsrkamibe kørig kømðig køn

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴² 'Møigwan køben i shushmera latailan nan kørebelan kaig mara kebenøsrkøbigweimbe trembe tru tirigu kitsig nu srugwan naashigu iløsrka, mar umbusrø kegutsig kuinguen søl købsruinrrun cha. ⁴³ Pøs ñui tasig kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, par, chibig køn. Trembe managatiig øsig wamsrø kan tasiitø tøgäig kebyamikken søl kønrrun cha, pa tasig tøgäig tru møra melamnug tru managuen kwamø kebibgunrriibe; ⁴⁴ truyube nòmui yau mab kushimera kwamøwei, katø nag managuen kwamøwei inchibsrø.

⁴⁵ 'Katø ñui srøb kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, trunun-gucha par, chibig køn. Trembe managatiig øsig wamsrø kandarø srøbgaig kebyamikken søl kønrrun cha, tru møra melamnug pa srøppaig kegutsig købgunrriibe, ⁴⁶ truyube nòmui yau mab kushimera kwamøwei, katø nag managuen kwamøwei inchibsrø.

⁴⁷ 'Kabe ñui kab kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, trunun wesru, chibig køn. Trembe Tius nø ashib karub wainug kan kaptø tøgäig kebyamikken søl køn cha, pa kab pusraig tru møra melamnug kegutsig købgunrriibe;

⁴⁸ nòmui yau mab kushimera kwamøwei, nag managuen kwamøwei inchibsrø.

⁴⁹ 'Kaguende mayeeløba tretøga larrøsrkøb lataitøwei naatøga larrøsrkailø kønrrun cha. ⁵⁰ Trebe tabig køn. Inchendø yandø tre larrmíg misrene, ¿katøbe ñimbe chinchä larrøbig martrague? Incha ñimbe ñimasiitø tre may larrig latailø kuy. Inchawei ñimbe ambugurri igurri lata tab waramig køn— cha, Jesúsbe trenchibig køn.

10

Keeba, sraimba petiyamumigwan Jesús waminchib

(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Jesúsbe truyugurri webya, Judea pirausrømayba, Jordán pi ambøgatø pørr kal-labgatøsrømayba iben, katø trusrøngucha misaamera tulundzunab

mendøben, nõbe trendø treeg marøbig kua, katø nõmun kusrenanøb mend-
abig køn. ² Inchen mõiløgøsrøn fariseosmera Jesúswan kemallabe, trencha
payibelø køn, maig inchibig køtashchab:

—¿Keebe srawan kutsamig chi meriimíig kø, chindah?— cha.

³ Inchen nõmune trencha lõtabig køn:

—¿Moisésbe ñimune maig karuig køh?— cha.

⁴ Inchen nõmbe trenchibelø køn:

—Moisésbe ka tarømisriyabasig køn cha. Srawan treeg martrab cha, eshk-
abig kilga marabe, ka tarømisramig køn taig køn— cha.

⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Moisés treeg marbashippe, ñimui manrrømera isumíig larrø mureløgurri
ka treeg martrai ñimun pørig køn cha. ⁶ Inchendø srøsrø kwaløm chi-
wandøgucha marøb uras: “Tiusbe mõwanba, ishuwanba ellmarig køn cha.
⁷ Øyeekkurri mõøbe mõskawanba, usranba elatchun cha, nui sraimba kandø
kørrrab. ⁸ Incha tru pailøbe kan asrtø kønrun” cha. Inchawei yandø
pailø kømø, kan asrtø køn cha. ⁹ Inchawei treeg købene, Tius kandø mara
lindsaigwane mõøbe tarømaramig kømøn— chibig køn.

¹⁰ Incha yausrø purrwøbe, nui kusrenanøb pera uniiløbe trunun katøyug
payen,

¹¹ Jesúsbe trencha lõtabig køn:

—Møikkøben srawan kucha, tarømisra, katøganba kasharabiibe nune itølula
kørrømaran cha. ¹² Kabe sainguringucha kewan kucha, tarømisra, katøganba
katø kasharawabe, treetøwei itølulan— cha.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Inchen ureemeran Jesúsweimay srua amrrubelø køn, nõ estsartrai.
Inchen kusrenanøb pera uniiløbe tru srua amrrubelane namaptinchen,

¹⁴ Jesúsbe trunun ashabe, nama, trenchibig køn:

—Ureemerane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende Tius
nø ashib karub waiibe nõm latailaiwein køn cha. ¹⁵ Nabe ñimun cierton
trendamønrrun cha: Møikkøben Tius nõ ashib karub wainuguigwan kan unø
lataitøwei utaptinchimíibe managuen tuyube kebinrraamøn— cha.

¹⁶ Incha nui kwalyu muta, tasigwan uregweim pala estsarabe,
‘mayanguen tabelø kønrrigay’ chibig køn.

Kan pua møg Jesúsba waminchib
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jesús nui maywan inrrab ibene, kan møg luløb arrua, nui merrab
tømbønrrabe, trencha payibig køn:

—Kusrennøbig tabig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrrappe
nabe chi maramerah?— cha.

¹⁸ Inchen Jesúsbe nune trencha lõtabig køn:

—¿Chindimba nane: “tabig” cha wamøgu? cha. Tabiibe kandø køben, truipe
Tiustø køn cha. ¹⁹ Ñibe Tius maig maramigwan martrai pønsrailane yandø
ashibig køn cha: “Kweechimøwei, itølulømøwei, nilømøwei, katøganelaimburab
isa waminchimøwei, may wamincha chiyugøben kebenøsrkømøwei, ñui usri
møskawane maig købash inchimø, tab indamig køn” tailan.—

²⁰ Inchen tru mõøbe trencha lõtabig køn:

—Kusrennøbig, nabe iilane kerriguh matsinø-unøgurri marøbig kur— cha.

²¹ Inchen Jesúsbe tru matsinan tab ashabe, nun undag kòptinchen, nõbe trenchibig kòn:

—Kan chigòsròndò palan cha. Ya, ñui chi tøgagúigwan yana, waachameran tranò cha. Treeg marabe, ñibe sròmbalaròmbe chigurrimbunò tøgagònrrun cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amò— chibig kòn.

²² Inchen tru mòòbe øyeeg taigwan mòòppe, nui malòbe minchiptinchibig kòn. Incha truba isui ibig kòn, kaguen truba puai gkua.

²³ Inchen Jesúsbe pòtòburab ashabe, nui kusrenanòb pera uniilan trenchibig kòn:

—i Tius nõ ashib karub wainug puarmera kebambamibe truba murig kònrrun!— cha.

²⁴ Inchen nui kusrenanòb pera uniilò trunun mòrabe, truba kwaaren, Jesúsbe katòyug nõmun trenchibig kòn:

—Ñim nai ureezheelò, Tius nõ ashib karub wainug kebambamibe truba murig kòn cha. ²⁵ Kan camelloguen tsusain kal trabyu illmò larrayandiig kòben, kan puaiwe Tius nõ ashib karub waisrò kebinrrab kaimanrrun— cha.

²⁶ Inchen iigwan mòrabe, nõmbe masken kwaara, nõmasiyaitò trenchib payiyabelò kòn:

—Treeg kòbene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kònrrautah?— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe nõmun ashabe, trenchibig kòn:

—Mòguelòbe iigwan martrab kaimanrrun cha. Trune Tiusweimbe, chi treeg kòmòn cha. Kaguen Tiusweimbe chitògucha maramdiitò kòn— cha.

²⁸ Inchen Pedrobe trenchib mendabig kòn:

—Au, nambe chi tøgagúigwan kerrigu elacha, ñui mendig amrruig kòn— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha lòtabig kòn:

—Nabe ñimun cierton trendamònrrun cha: Mòikkòben nui yawan, nunelan, nuchalan, kabe usri mòskawan, ureemeran, piròmeran nagurrimba, Tiusweib tabig srò wangurrimba elachibiibe, ³⁰ mòyi yu piraube cien piejes menrraguen yamera, nunelò, nuchalò, usral, nusrkalò, piròmera utònrrun cha, chigòbendò indinab melamig kuindògucha. Inchen kansròmbe managatig øsig kòmigwan utònrrun cha. ³¹ Inchen mòilògòben mòyi ya yu pirau nõmmerrig pònrrabelòbe trusròmbe srabe melònrrun cha. Inchen yu pirau srabe melabelòbe trusròmbe nõmmerrig pònrrònrrun— chibig kòn Jesúsbe.

Jesús katòyug nõ kwamigwan eshka

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Katò Jerusalénmay nebambub amba, Jesúsbe nui kusrenanòb pera unilai merrab ib pasròbene, nõmbe truba kwaariilò ambub kòben, kanelòbe wendau kòrig kuilò ambubelò kòn. Inchen Jesúsbe katò tru doceelan nõòrò wama, nun chi purainrrabigwan eshka mendab trenchibig kòn:

³³ —Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusròmbe tru Mòg Misra Arrubigwane sacerdotemeran karubelanba, tru Moisés pòrigwan kusrenanòbelanba tranen, truilòbe nune kwanrrai pasra, judíos kòmeelan tranrrun cha. ³⁴ Inchen nune indzaashib, illimbi tuchib, ichib srua kua, kweecheen, pòn kwalòmyube katòle øsiiranrrun— chibig kòn.

Jacoboba, Juanba kan chigòsròn nõmuyasig miab

(Mt 20.20-28)

³⁵ Inchen Zebedeowi nusrkalò Santiagoba, Juanba, Jesúsban kemallabe, trenchibelò kòn:

—Kusrennøbig, namuyasig nam kan chigøsrøn mianrreender cha. Kan treeg marøbsrumuguh— cha.

³⁶ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimuyasig chi maramig palain køgue?— cha.

³⁷ Inchen nømbe lötappe:

—Ñi wainug tørguegwalmabiisrø namun kanun ñui kusrmay, kanun atsimay purrønnoøbsrumuguh— cha trenchibelø køn.

³⁸ Inchen Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe chi miab pørrermabguen mørmøn cha. ¿Na tru copayu mutsam piwan kabe ñim muchib, katø nan treeg chine trømbøig nebub pinøbuløb arrubig na utamigwan ñim trunun utab inchague?— cha.

³⁹ Inchen nømbe lötappe:

—Øø, maramønrrundø— chibelø køn.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na mutsim piwane ñimbe muchibwei inchun cha. Katø tru nan purø trømbøig nebub pinøbuløb arrubig na utamigwangucha ñimbe utabwei inchun cha. ⁴⁰ Inchendø tru kusrmayba, atsimayba purramigwane, na tranamig kømøn cha. Tru purramibe nøm purrønrrabelayasisig tamarilaindø køn— cha.

⁴¹ Inchen tru nui kusrenanøb pera uniilø diezeløbe trunun mørabe, Juanwanba, Jacobonba namab mendabelø køn. ⁴² Inchen Jesúsbe nømun wamabe, trenchibig køn:

—Ñimguen ashen judíos kømø misaameran karub purrabeløbe nøm karub tøgagüilane maig købash inchib, ke nøm karub purran cha. Inchen truyu møguelø nørreelø nøm karub purrabeløbe mungucha manchinrraingaig karub purrabelø kui ashchai nømbe kenamaran cha. ⁴³ Trune ñimui utube ñimbe øyeelø kømumig køn cha. Treeg købgunrriibe, ñimui utu mas nuig kukkøbene, katøganelø karuindiig megamig køn cha. ⁴⁴ Inchen ñimui utu møikkøben ñimmerrig melag købene, mayeelø karuindiig megamig køn cha. ⁴⁵ Pøs tru Møg Misra Arrubikken katøganelø nuyasig marøb melønrrai arumøtø, nøguen katøganelayasisig marøb meganrrappa, nø kwaitøga truba nu misagwan purøbagarawa, kaigygurri wesranrrappa arrig køn— chibig køn.

*Tru kabgaig Bartimeowan Jesús tamarøb
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)*

⁴⁶ Incha Jericøsrø pua, Jesúsbe tru ciudayugurri nui kusrenanøb pera uniiløba misag truba nu peraig webya iben, kan kabgaig Bartimeo taig Timeowe nusrkai, ‘anzhig kettra’ chib, miab may menda wawabe, ⁴⁷ Jesús nazaretsriig kemallib arri mørøppe, trashib mendabig køn:

—jJesús, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

⁴⁸ Inchen ke møiløgøben niløtø wanrrai namingucha, nøbe trenchib mas mur trashibig køn:

—jMerrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

⁴⁹ Inchen Jesúsbe pasramisrabe:

—Wamay— chiben, nømbe kabgaigwane trenchibelø køn:

—jChi isumø, kurraptinchi! cha. Kaguende ñune wamab pasran— cha.

⁵⁰ Inchene nøbe nui tsina waigwan kuchib, pørrappe, pasrambua, Jesúsweim pulusrø pubig køn. ⁵¹ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñuyasig na chi maramig paløta?— cha.

Inchen tru kabgaibe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, nai kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.

⁵² Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Inrrø cha, ñui isubigwan nainug pasriitøgatø, tabig kørrømisran— cha.

Inchen tru urastø tru kabgaibe ashibig misra, Jesúswei mendig ibig køn maywan.

11

Jesús Jerusalén kebib

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Yandø Jerusalénsrø chab pub amba, Betfagéba, Betaniaba pueblomerayu tru Olivos Tunsrø chab puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilø pailan trenchib karua ørøbig køn:

² —Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Trusrømbe pubyutø kan burro-unø muguen itøguaniimíg litsig wetørranrrabguen cha. Picha, srua amrrunrrigay cha. ³ Inchippa møikkøben: “¿Chinchainchigue?” cha payene: “Señor palai indan cha. Katø petø pegutchun” chinrrigay— cha.

⁴ Inchen nømbe ambene, burrobe mayu kan yaskab pulu litsig pasrain købene, nømbe pichen, ⁵ møiløgøsrøn truyu pønrrabeløbe trenchibelø køn:

—¿Burrone chinchab pichigüe?— cha.

⁶ Inchen nømbe Jesús maig taigwan treeg lötøben, truiløbe ka sruambashen, ⁷ nømbe Jesúsweimay burro-unane srua amba, nømuim pala kewagúilan burron kayen, Jesúsbe itøguanabig køn. ⁸ Inchen truba yamelø nømui pala kewagúilan maywan kayen, kaneløbe chugøben nøørøsrø kullag srarcheelø lutiicha, maywan kayen, ⁹ merrab amrrubelø lata, wendau amrrubelø lata trenchib trashibelø køn:

—¡Hosanna! chib;

¡Señor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn! chib.

¹⁰ ¡Namui merrabsrø møskai David nø ashib karub waig købig arrubiibe mayanguen tab indig køn! chib.

¡Srømbalasrømbe Hosanna!— chib, trashibelø køn.

¹¹ Inchen Jesúsbe Jerusalén pua, Tiuswei yau kebyabe, truyu chiwan køben ambumay imay tab ashabe, yandø maaben køben, Betaniasrømay nui doce kusrenanøb pera uniiløba ibig køn.

Jesús mamig niimø higuera tusrwan kaig nebunrrain chib

(Mt 21.18-19)

¹² Katø kwaløm Betaniagurri webamba, Jesúsbe parøgwai møra, ¹³ yabgurri kan higuera tusr ishiibaig pasrai ashabe, mamig niga tusr køtashchab ibene, tru higos nigam põlmera kømuben, ka ishiitø tøgäig wetørrabig køn. ¹⁴ Incha Jesúsbe tru higuereane trenchibig køn:

—Managuen ñuinukkurri mamig niguigwan muguen manrrab tamibe chi kaanrrun— cha. Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nø trendaigwan mørøbelø køn.

Tiuswei yawan Jesús chish marøb

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Incha nømbe Jerusalénsrø pua, Jesúsbe Tiuswei yau kebyabe, truyu yanøb, penab inchib warabelan wambig webetab mendaptinchibig køn. Katø misagwan an yunømarøb purraig mishatsiimeran utsøbetab, palomamera yanøbelø purraigwan utsøbetab incha, ¹⁶ katø mungucha truyube chigøben srua puramrramúig køn. ¹⁷ Incha trenchib kusrenanøbig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig kømuitarru cha:

“Nai tab yabe mayeelø chu pirausrø misaameraindøgucha

Tiuswan wamindi ya kōn cha wamig kōnrrun” taig.
Trune ñimbe nileelø warain trab marin kōn— cha.

¹⁸ Inchen sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba mōrabe, mandø incha kweetsamdiig kōtashchab lab mendabelø kōn, nun kōriimata, kaguende maya misaamera Jesús kusrenanigwan ke kwaara asha kōben. ¹⁹ Inchen yandø yem kōben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba ciudayugurri webya ibig kōn.

Higuera tusr mamig niimtig yandø mul-laig

(Mt 21.20-22)

²⁰ Incha katø lōtsø truwan puraamben, tru higuera kutøgue srølbāñau mul-lain kui ashabe, ²¹ Pedrobe Jesús trendaigwan isua, nune trenchibig kōn:

—Au, Kusrennøbig, tru ñi kaig nebubash cha trendaig higuera chab mul-labguen indin kōn— cha.

²² Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Ñimui isubigwan ke Tiusweinuutø pasra pōnrray cha. ²³ Nabe ñimun cieron trendamōnrrun cha: Mōikkōben i tunwanma øyah taimbe: “Yugurri mendamisra, maryu kebeñ” cha. Incha nui manrrøyu treeg kōmuptinchaitamab isumtø, maig taig ke treeg marig kōnrraitamab kōrebene, treeg marig kōnrrun cha. ²⁴ Inchawei nabe ñimun trendamōnrrun chibig kōn: Ñim chiwandøgucha Tiusba waminchib miappe, chabguen trunun utabguen indermab kōrewabe, ñimbe utōnrrun cha. ²⁵ Incha ñim Tiusba waminchib pōnrrappe, mōigwan kōben namig isuig tøgaguabe, nø kaig marigwan ulø paymōnrrab, pesannamig kōn cha, srømbalasø wabig ñimui Mōskaingucha ñimui kaig mariilan treetøwei ulø paymø, pesannaig kōnrraimbe. ²⁶ Kaguende katōgan ñimun kaig maren, ñimma pesannamø, ulø payene, ñimui Mōskai srømbalasø wabikkucha pesannamø, ñimui kaig mariilan ulø payrrun— chibig kōn.

Jesúswei karumburab karuibe mu mandamgaig

(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Incha katøle Jerusalēnmay amrrua, Jesúsbe Tiuswei yau llirab uñene, sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kōlli misaameraba nun kemallabe, trencha payibelø kōn:

²⁸ —¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. Kabe ¿øyeeg maramelane mu karua pasrta?— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—Na ñimun kan chigøsrøn payrrab inchar cha. Nan lōtøbene, øyeelan martraimbe nan i mu mandamgaig marig chugurriig kuig na ñimun eshkar-rumøn cha. ³⁰ Juan misagwan piu umbu ulsrøb uniibe ¿srømbalasrøngurrin kuig kō chindah, kabe mōgueløgurrin kuig kō chindah? cha. Lōtørray— chibig kōn.

³¹ Inchene nōmdø trenchib payiyab mendabelø kōn:

—Trube, nam: “Srømbalasrøngurrin kuig kōn” chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: “¿Chindimba nune kōremøgue?” cha. ³² Kabe: “Mōgueløgurrin kuig kōn chinrrab ashendø, ¿maig kōbsruerah?”— cha. Øyan chippe, kaguende nōmbe misagwan korig isuarre inchibelø kōn, kaguende mayeeløba Juanwane cieron Tius maig karuigwan eshkaibig kui asha tøgabelø kōben. ³³ Treekkurri Jesúswane trenchibelø kōn:

—Maig kuindøbeh— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig kōn

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.

12

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹Incha Jesúsbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesra wamindiiløtøga eshka mendanda, trenchibig køn:

—Kan møg nuim pirau uvas tra mara, trugurrimbe panig pasra, uvas piwan wesrumikkucha pirau tamara pasra, katø tru ellmarigwan ashib laramig kan ya-unø palaig mara pasran cha. Incha nui pirøwan katøganelan misrigwan pirishinrraptø kwallchai tranabe, yabsrømay yan cha. ²Incha yandø lurramidg puben, nui kan karuindiig megabigwan tru kwallchab utabelan tru kanbalø lurrigwan utønrrai karua øriibe, ³nømbe nun kemøra, kurragucha, chiguchagaig ørøbelø køn cha. ⁴Inchen tru puaiibe katøgan karuindiig megabigwan øren, truigwane turyu larrøgucha, nømbe tsalø wamabelø køn. ⁵Inchen tru ellmarig puaiibe katøgucha katøgan karua øren, truigwane kweetsin køben, katøbe mas yam øren, kanelane kurrabetab, kanelane kweechib inchibelø køn.

⁶‘Inchen srabe yandø katøgucha kandø kørømisrøbig køn, truiibe nui trag nusrkai, undaaraig. Incha yandø srabebe truigwan ørøbig køn, trenchib: “Nai nusrkawane chinchimønrrun” cha. ⁷Treendingucha tru kwallibeløbe kangurri kangurri nømasiyaitø trenchibelø køn: “Pirøwan ketig utønrraiibe iigwein køn cha. Kwetchab amun cha. Pirøbe namuin kørømisrøtrun” cha. ⁸Incha nusrkawane kemøra, kweecha, asrwane tru uvas traugurri weguchibelø køn— cha.

⁹Incha Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tru uvas tra puaiibe chi marttrah? cha. Arrua, tru kwallibelane kweecha, tru uvas trawane katøganelan tranrrun cha.

¹⁰¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu iigwan mana lemeelø køtirru? cha: Tru ya marøbelø kaasig sruube katsiisrø pølbasa wayamig mas purø tab srukken misrin køn taigwan.

¹¹Señor Tius øyeeg marene,

namuin kabyube truba tabig asønatan cha.—

¹²Inchen Jesúsban merrarrawa srøamrrab kemørtrab inchibelø køn, kaguende tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha waminchippe, nømun kemesra wamindi møra. Inchendø nømbe misag truba nuwan køriimata, kagøbasha, pasramnetø ambuptinchibelø køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe, Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³Incha Jesúsweimay mø fariseosmeran køsrønba, Herodesweingateelanba ørøbelø køn, chigøben wamindingarua, nø kalø løtøbene, truyu kebenørskønrrab isua. ¹⁴Inchen truiløbe amrrua, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe ciertonigwan waminchib møg kui aser cha. Katø misag maig chitanmaptø mørøb pasrømig køn cha. Kaguende ñibe mundøgucha nømun mailø køtasha kandarøtø imøtø, Tiuswei maywan ñibe maig kusrenanamigwan cierton sølwan kusrenanøbig køn cha. Trube, ¿tru Roma maya misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merømuig køh?

Kabe, ¿merig kòh, chinderah? cha. ¿Tranrrautah? Kabe ¿tranmònrtautah?—chibelø kòn.

¹⁵ Inchen Jesúsbe nòmune ka isatø, palatø tab inchib chib pønrrai ashabe, trenchibig kòn:

—¿Nane chindimbarre kebenòsrkònrrab inchigue? cha. Kan pagaram anwan srúa amrruy cha, na ashchab.—

¹⁶ Inchen srúa amrruben, Jesúsbe trenchibig kòn:

—¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin kòh?— cha.

Inchen nømbe:

—Tru Césarwein kòn— chiben,

¹⁷ Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Césarwein købene, trube, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan tranay— cha.

Inchen nune ke kwaara ashibelø kòn.

Kwailø katøle øsiiranrrab kuigwan payib

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Inchen mø saduceosmera kòsrøn Jesúswan ashchab ambubelø kòn. Tru-ìløbe tru kwabeløbe øsiiramønrrun chibelø kuabe, Jesúswane øyeeg payibelø kòn:

¹⁹—Kusrennøbig, Moisésbe namun treeg pøra kørømarig kòn cha: “Møigwei nuneg køben kwawa, srawan urekkaig kørømarene, trube, tru nunebe piudaba kasharawa, nuneg kwabigweimburab ureg tøgagømig kòn” chibig.

²⁰ Trube, siete nunelø købig kòn cha. Indiiibe srøsrøibe kasharawa, chi urekkaig kwaben, ²¹ tru wendauikkucha tru piudaba kasharawa, katø chi urekkaiføwei kwaben, katø tru pøn kònrrabyuigwangucha treetøwei nebuben, ²² yandø søteeløba tru ishuuba kasharawa, møikkucha ureg kørømarmøn cha. Inchen yandø srabebe ishukkucha kwan cha. ²³ Trube, tru kwabelø katø øsiirabene, ¿nøbe møigwei srain kònrrerah? cha payibelø kòn, tru sieteeløba nune srái mara tøgagüg købene.—

²⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Ñimbe mandø kuinguen mørømøwa pella pønrrappe, ¿Tiuswei wamwan pørigwanba, katø Tiuswei maramburab marigwanba tab nebua ashmeelø kuarre pella pønrrømøtirru? cha. ²⁵ Kaguende kwailø katøyug øsiirappe, kasharamøwei, kasharanmøwei inchun cha. ²⁶ Inchen tru kwailø katø øsiiramigweimburappe ¿ñimgan Moisés pørigu lemeelø køtirru? cha, tru tusr-unø naarabigugurri Tius nun øyah taigwan: “Nabe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius kur” cha trendaigwan. ²⁷ Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius kòn cha. Inchawei ñimbe purø nu pella pønrran— chibig kòn.

Tius karua martrai pønrrailai utuig mas nuig

(Mt 22.34-40)

²⁸ Inchen tru Moisés pørigwan kan kusrenanøbig tru ‘maig kòh’ cha, payiyab køben mørøb pasrabiibe, Jesúsbe søl løti møra, nun kemallabe, trencha payibig kòn:

—¿Tius martrai karua pønrrailai utuig mas nuibe møig kòh?— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Tru martrai karua pasrig mas nuibe iig kòn cha: “Au, Israel misag, møyay cha. Namui Señor Tiusbe, Señor nøtø kòn cha. ³⁰ Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaraitøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba, katø kerrigu ñui asru chishkømburab

chish kuitogaba undaaramig kōn” tan cha. ³¹ Inchen tru wendauiibe iig kōn cha: “Ñima ñiasiiðwei maig undaguig kōppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig kōn” cha. Tru maig maramigwan martrai pōnsrailø i pagatø lataig nørreeløbe katogane chi kaagōn— cha, trenchibig kōn.

³² Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbiibe trenchibig kōn:

—Kusrennøbig, ñibe sōlwein tan cha. Tiusbe kandø kōn chib, katogane mu kaagōn chib, ³³ Tiuswan kerrigu ñui manrrøtøgaba, kerrigu ñui isumburab isuitogaba, kerrigu ñui asru chish kōmburab chish kuitogaba undaarab, katø mendaigwangucha nōasiitø laititøwei undaarab indamig kōn cha trenchippe. Iilan mariibe Tiusweyasig traniiba, katø animalmeran kweecha Tiusweyasig parriiløba laititøguen kōmøtø, mas nuig kōn— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe trube ke tab isua lōti ashabe, nune trenchibig kōn:

—Tius nø ashib karub pasrainug pumibe ñibe ke tre yab pasrømōn— cha.

Inchen yandø katøbe Jesúswane mugucha chi payrrab inchimeelø kōn.

¿Cristobe mui Nusrkain kōh?

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Jesús Tiuswei yau kusrenanøb pasrøwabe, trencha payibig kōn:

—¿Tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe chindimba tru Cristone Davidwei misagugurri arrubig kōn tah? cha. ³⁶ Kaguende Davidtøweinguen Espiritu Santo eshkaig trendaig kōn cha:

Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:

“Nai kusrmaygatø wamisr cha,
ñui ashig kōmui inchib tsalø inchibelan

ñi itøbunønrrai ñui srøb umbu na pōnsramnegatig.”

³⁷ Pø Cristone David nøtøweinguen: “Señor” cha wamøbene, trube, ¿mandogurri Cristobe Davidwei nusrkain kōnrrab kōh?— chibig kōn.

Inchen misaamera truba nu pasrabiibe truba chull mørøbelø kōn.

Moisés pørigwan kusrenanøbelan nøm mailø kuigwan Jesús waminchib

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Jesús kusrenanøb pasrøwabe trenchibig kōn:

—Tru Moisés pørigwan kusrenanøbelane ashiptø kuy cha. Truiløbe kørrelø kewa llirab amønamiig chullelø kōn cha, katø penab, yanøb indiisrø nømune maig kōbash kōmø, truba tab wamønrrai inchib, ³⁹ katø judíosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba, katø lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba inchibelø kōn cha. ⁴⁰ Incha katø piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiuswan waminchibelø kōn cha. Truiløbe møra melamig mas nuigwan utønrrun— chibig kōn.

Waacha piudai an kegutsig

(Lc 21.1-4)

⁴¹ Mana kōsrøn Jesús Tiuswei yau Tiusweyasig an kebusrinug tru pinrrøgue wabene, truba nu misaabe truyu an kebusrøb kōben, truba yamelø puarmerabe truba nørroweyig an kebusri ashibig kōn. ⁴² Inchen truyu kan waacha piuda arruabe, truyu pagatø øskø andø purø lamøzhig kebusren, ⁴³ Jesúsbe nui kusrenanøb pera unilan wamabe, trenchibig kōn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I waacha piudabe cajayu pusrøbelø kanelø lataguen kōmø, mas nu kebusran cha. ⁴⁴ Kaguene mayeeløba nømbe undaigwandø tranen, trune nøbe waacha kōptø, nui kerrigu tøgagúigwan tranan cha, tru nui øsig tsumig kerrigu tøgagúigwan.—

13

*Tiuswei yawan pinisaig kørnrun cha, Jesús eshkab
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Jesús Tiuswei yaugurri webibene, møikkørørn nui kusrenanøb pera unilait utuibe, trenchibig kørn:

—¡Kusrennøb, ñigan ash cha, kan yeeg nõrrø sruumera, yeeg nõrrø yamera kuita!— cha.

² Inchen Jesúsbe trencha løtabig kørn:

—¿Yeeg nõrrø yamera mariilan ñigan ashkuh? cha. Yube ni kan srukken katøgan srug palabe kørørmismørnrun cha. Kerriguba pøtiitsig kørnrun—chibig kørn.

*Señor arrum lutau chigøben kørnrabig
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)*

³ Incha Jesús Olivos Tunsø Tiuswei ya pasrab pinrøguesø wabene, Pedroba, Jacoboba, Juanba, Andrésbabe nundø nõørø trencha payibelø kørn:

⁴—Øyeebe mana purainrab kui namun eshkarra cha. ¿Tru kerrigu treeg nebunrrabigwan asamibe chitø kenamistrerah?— cha.

⁵ Inchen Jesúsbe trenchibig kørn:

—Ashiptø kuy cha, mugøben ñimun peløsrkørnrain kømø. ⁶ Kaguende mõiløgøben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrun cha: “Nabe truig kur” chib. Trumay misaameran isa wamincha truba nu peløsrkørnrun chibig kørn. ⁷ Incha, ‘misaamera katøgan peesø misaameraba purø trømbøig kørig kømðig kwayab kweetsiyab kørn’ chib, katø, ‘purø trømbøig kørig kømðig kwayanrrab kørn’ chib ñim wamindi mørabe, mandøguen kømui inchib kwarmøtay cha. Kaguende øyeebe trendø treeg purainrrabigwein kørn cha. Inchendø katøgucha patsamibe pumø srø kørnrun chibig kørn. ⁸ Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karuim piraueløbe katøgan reywei misaameraba kwayanrun cha. Trune chusrøn køben pirø trømbøig kørnøben, parø arruben, iiløbe kan ishuwan unø tammistrab pusrkwab pølbasri lataitø kørnrun cha.

⁹ Inchawei ñimasiyaitø tab ashiptø kuy cha. Kaguende ñimune karubelai tasku tranen, katø judiosmera tulundzuni yamerayu ichabetab inchun cha. Katø ñimune karubelø nõrreelai merrab, reymerai merrab nagurrindø pønrramig kørnrai martrun cha, trumay ñimbe naimburabigwan wamindamig kørnrain cha. ¹⁰ Srabe kwaløm pumøwatø Tiuswei tabig srø wamwan yu pirau maya misaameran eshkab kusrenanamig nebunrun cha. ¹¹ Inchen ñimun merrarrawa, tru misagwan ashib karub purrabelaimay tranrrab srua ambene, chi tamerab merrabwei isumørnrigay cha. Tru uras wamincheenchen Tius maig waminchai tranen, treeg waminchigay cha. Kaguende ñim kømøtø, Espíritu Santo waminchun, chibig kørn. ¹² Inchen nunebe nõmui nunewandøwei kwetchai tranen, mõskaimbe nusrkawan tranen, ureemerabe mõskalan namig kurra, kwetchai tranrun cha. ¹³ Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø kørnrabguen cha. Inchendø srabe kwalømgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kømíng kaigyugurri wesraig kørnrun, chibig kørn.

¹⁴ Tru pinishinrrabig trømbøig køsøngørnrraptig truig nõ pasramnug kømubendø, ñim truyu pasrai ashabe (lebiibe iigwan tab chigúi mør), trube, Judea pirau warabeløbe tun palasrømay wegørra lulay cha. ¹⁵ Inchen tru kwaløm nui ya pala wambig wabiibe chigøben wesrunrrab kørraarua, umbu

kelulummig kòn cha. ¹⁶ Katø chugøben trausrø uñibiibe nui itøtsinigan tranrrab arrumumig kòn. ¹⁷ ðshumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanrreelø, kabe muchib ureg tøgarmerraimbe maig kørrer! chibig kòn. ¹⁸ Inchawei ñimbe Tiusba waminchib miay cha, trømbøig pishin kwalømmerawan lulamig nebumønrrai. ¹⁹ Kaguende tru kwalømmerawane purø trømbøig nebuinab melamig attrun cha. Tius chigurrimbunø købigwan marøb uraskurri møingatic øyeebe kaagúig, katøbe managuen øyeebe kaanrrun cha. ²⁰ Señor tru kwalømmerawan landøranmuisruandøbe, mugucha øsig waramgaig kønrrun cha. Inchendø nuyasiitø kønrrai tarømariilø, tru nø lawa wesruiløgurri landøranin kòn cha.

²¹ Inchawei tru kwalømmerawan møikkøben ñimun: “Asay, yu Cristo pasran” chib, kabe: “Asay, yu pasran” taingucha, køremøtay cha. ²² Kaguende møiløgøben ‘Cristo ker’ chib, isatø inchibeløba, katø ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chib isatø inchibeløba amrrunrrun cha. Incha nømui maramburab marøb mariilø, nørreelø asha kømig kenamariiløba, nørreelø kwaara asha kønrrai mariiløba martrun cha, misagwan treeg incha peløsrkønrrab. Incha Tius nuyasiitø tarømariilanguen kegørrøsrkamdiig kuimbe, kegørrøskønrrab inchun, chibig kòn. ²³ Inchawei ñimbe tab isua ashiptø kuy cha. Nabe ñimune iigwan kerriguba puraimøwatø chab eshkar cha.

Møg Misra Arrubig mandø arrumigwan waminchib
(Mt 24.29-35, 42, 44; Lc 21.25-36)

²⁴ Inchen tru kwalømmerawan, tru treeg isumdø kwalømmera chab pu-raibene,

nøsiibe yandø kwaben, pøbe yandø pilømuben,

²⁵ estrellamerabe srømbalasarøngurri kørab amrruben,

katø srømbalasarø purø nørreelø pønrrabelan kønøgøb sruagutsiilø kønrrun chibig kòn.

²⁶ Inchen tru Møg Misra Arrubiibe purø nuig maramburab maramig tøgagig tørguegwalmabig wañiyu arruben, misaamerabe ashchun chibig kòn. ²⁷ Incha nøbe nui ángelesmeran øra, ambugurri, igurri, walligurri, wagurri pirau maya yabsrøngurri kandarø srømbalasarøngatic nui lawa wesruilan kanbalatø tulishinrrun cha.

²⁸ Kan higuera tusrwanma asha kusrey. Nui sarrmera uturcheelø misrøb, ishiimera weguchene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig yandø lutau kui ashibelø kòn cha. ²⁹ Øyeetøwei ñim ilan purayai ashabe, attrabiibe attrab yaskabuguen pasraitamab isua kuy, chibig kòn. ³⁰ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møin kwaløm misaamera pinømøwatø, øyeeløbe kerrigu purainrrun cha. ³¹ Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wamindiitøbe purainrraamøn cha.

³² Inchendø tru treeg punrrab kwalømwanba, uranbabe mugucha ashmøn cha. Srømbalasarø ángelesmeraguen ashmøwei, ni Tiuswei Nusrkai ashmøwei indan cha. Trunun ashippe, Møskaindøwei asan, chibig kòn.

³³ Inchawei ñimbe pesannamø, tab ashiptø kuy cha, kaguende ñimbe øyeebe mana purainrrabig kui ashmøwabe. ³⁴ Kaguende iibe kan møg nui yaugurri yabsrømay webya inrraptø, nui karuindiig melabelane nui yawan ashib kønrrai kørørramara, kanun kanun nømui maramigwan marøb kønrrai karua pønrsra, tru yaskabu ashib pasrabigwane chigøben kømønrrai ashib pasrønrrai karua pasra ibig lataitøwein kòn cha. ³⁵ Inchawei ñimbe ashiptø kuy, chibig kòn. Ya puaig pilliraben kui, kabe yem tøbøtag kui, kabe kallu

wamøben kui, kabe løtsø kui, mana attrab kui mørmøwabe. ³⁶ Inchippa mõi mõi arrua, kib warøben wetørrrainanrrab kømø cha. ³⁷ Inchawei na ñimun maig taibe, mayeelan katø treetøwein tamønrrun: ¡Munig, kasriitø kuy!— cha.

14

Jesúsuan mandø incha kemøramigwan waminchib
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Pascua fiestan maramiba, tru Pirri Levaduragaig maig Fiestan maramiba yandø pa kwalømdø paløben, sacerdotesperan karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúsuan kwetchab chigøben isa mandø incha kemøramdiig køtashchab inchib kuabe, ² trenchibelø køn:

—Fiesta utu marmønrrab cha, misaamera ke chindi asamgaig inchimønrrain— cha.

Kan ishug Jesúsuan may irrabzhütøga itø lushib
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Betaniasrø tru Simón Leproso taigwei yau Jesús wabene, kan ishug alabastro limetayu nardotøzhig chi undisaimlig, netsiig, truba may irrabig, purø nuweyigwan srua, kemalla, Jesús mishatsigu wamnetø, limetan pushippa, tru may irrabigwan tur pala itølushibig køn. ⁴ Inchen møiløgøsrøn truyu purrabeløbe nama, nømdø trenchibelø køn:

—¿Purø may irrabzhigwan ke ka yandøbe chinchabrre lusah? cha.

⁵ Waachameran purugumig kan trescientos denarios menrraweinguen yanøbsruinrrun— cha.

Nømbe tru ishuwane truba namig waminchib købelø køn.

⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Kagøbasay! cha. ¿Chinchabrre inchigue? cha. Nøbe nayasig truba tabzhig maran cha. ⁷ Waachamerane chu uragucha ñimui utu tøgagua, ñim nømun tabig maramdiig købene, tabig martrun cha. Trune nane yube chu uragucha tøgagønrraamøn cha. ⁸ I ishube nun maig maramdiig nebuben treeg maran cha. Nai asrwan manawei kanmaytø may irrabzhigwan srølan cha, nan søramigweyasig. ⁹ Nabe ñimune cierton trendamønrrun chibig køn: Yu pirau chutøgucha Tiuswei tabig srø wam kaigyurri wesrabigwan eshkab kusrenaniisrømbe, tru nø marigwangucha tøga waminchun cha, nun pesannamø, isuig kønrrai.—

Judas Jesúsuan ashig kømui inchibelan tranøb
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Inchen Judas Iscariote, tru doce Jesús kusrenanøb pera uniilai utuig, sacerdotesperan karubelan Jesúsuan nømui tasku tranrrab waminchab ibene, ¹¹ nømbe trunun mørøppe, truba kasraarawa, an tranrrab misrøbelø køn. Inchen Judasbe Jesúsuan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig køn.

Señorwei Pascua mamig
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹² Tru Pirri Levaduragaig maig Fiesta pøbasrøb kwaløm, tru Pascuayasig ubisha-unan kweechib kwaløm, Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe nun trencha payibelø køn:

—¿Pascua mamigwan ñuimbe chu tamartrab ambamø?— cha.

¹³ Inchen nøbe nui kusrenanøb pera uniilan pailan trencha karua ørøbig køn:

—Ciudayumay ambay cha. Truyube kan mōg pigōtsō mutaig ñimun katōben, truigwei wendautō amrrigay cha. ¹⁴ Incha truig kebyainug kebambabe, ya puaiwane ñimbe trenchinrrigay cha: “Kusrennōbiibe ñun trendan cha: ‘¿Nai kusrenanōb pera uniilōba pascua mamigwan mab purram salabe chu kōh?’ ” cha. ¹⁵ Inchene ya puaipe pala pisurō kan nu sala chiguen palōmīg yandō ke chab tamarikken ñimun eshkanrrun cha. Inchen ñimbe namuyasig truyu tamartrigay— chibig kōn Jesúsbe.

¹⁶ Inchen nōmbe amba, ciudayu puabe, Jesús nōmun maig taig treg wetōrrawa, tru Pascuan tamarōbelō kōn.

¹⁷ Inchen yandō yem kōben Jesúsbe nui doce kusrenanōb pera uniilōba pua, ¹⁸ mishatsigu mab purrōwabe, Jesúsbe trenchibig kōn:

—Nabe ñimun cierton trendamōnrrun cha: Ñim mōikkōsrōn naba mab wabig nan ashig kōmui inchibelaingatō misra, nan tranrrab kōn— cha.

¹⁹ Inchen nōmbe truba isui inchib menda, Jesúswan kan kan payibelō kōn: —¿Kabe na kōbra, chinderah?— chib.

²⁰ Inchen Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—Ñim doceelai utuig kōn cha, naba i nindagutōwei pirriwan kebishibig. ²¹ Pōs, tru Mōg Misra Arrubiibe Tiuswei wamwan pōrigu maig pōrig pasrōben, truwan pureb iben, trune ¡tru mōg waacha! tru Mōg Misra Arrubigwan ashig kōmui inchibelan tranrrabigweimburappe, yeekkucha kuita, chibig kōn. Trembe trube kal-lamuig kuinguen sōl kōbsruinrrun— cha.

²² Incha mab purrappatō, Jesúsbe pirriwan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirishabe, nōmun trenchib sōrrōbig kōn:

—Cha, may cha. Iibe nai asr kōn— cha.

²³ Incha katō copan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, nōmun purrōrōbig kōn. Inchen tru copayugwan sōteelōba muchibelō kōn. Inchen nōbe nōmun trenchibig kōn:

²⁴ —Iig, nai animbe, Tius tru misagweyasig sō acuerdon mari anin kōn cha. Tru animbe truba nu misagweyasig lusig kōn cha ²⁵ Nabe ñimun cierton trendamōnrrun cha: Uvas piwane mas muchimumōnrrun cha, nai Mōskai nō ashib karub waisrō katōyug ñimba mutsam kwalōmgatig.—

Pedro nan ‘ashmīg kur’ chinrrautan cha, Jesús trenchib

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Incha kan himnon chab cantawabe, Olivos Tunsrōmay amba, ²⁷ Jesúsbe trenchibig kōn:

—Ñimbe mayeelōba nainug isua pōnrraigwan trubishinrrun cha. Kaguende Tiuswei wamwan pōrigu ōyah chibig pōrig pasran cha:

“Ubisha ashibigwan na kweechen,
ubishamerabe nōōrōtō chab lulrrun” chibig.

²⁸ Inchendō nabe katōyug ōsiirappe, ñimguen ammōwatō, nabe Galileasrōmay yamōnrrun— cha.

²⁹ Inchen Pedrobe trenchibig kōn:

—Mayeelōba ñuinug isua pōnrraigwan trubisaingucha, na kuimbe tarōmismumōnrrun— cha.

Inchen Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

³⁰ —Nabe ñun cierton trendamōnrrun cha: Mōi yemdōweinguen kallu pama yamōmōwatō, ñibe pōnmayguen nan ‘ashmīg kur’ chinrrautan— cha.

³¹ Inchen Pedrobe truba inchib trenchibig kōn:

—Ñiba nan kwamig nebuingen, nabe managuen ñun ‘ashmílg kur’ chimumonrrun— cha.

Inchen soteeløba treetøwein chibelø køn.

Jesús nui Møskaimba Getsemanísrø waminchib
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Incha nømbe kanbalø Getsemaní taisrø puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Yu purramisray cha, nai Møskaimba na wamindamne.—

³³ Incha Pedronba, Jacobonba, Juanwanba pera yabe, truba truba isui, ni mumayguen tab kømui inchib menda, ³⁴ trenchibig køn:

—Nai manrraube isubiitø kwabguen ka kwamdiig køtan cha. Ñimbe yutø korrømisra, kimø purray— chibig køn.

³⁵ Incha Jesúsbe katøguchi ambuurø ya, pirau sraløptincha, Møskaimba waminchib miabig køn:

—Tru purø trømbøig attrabig nan treeg punrrain kømubene, treeg pumugasam— chib. ³⁶ Katø Tiuswan trenchib miabig køn:

—Abba, nai Møskain chib, ñuimbe chitøgucha kaimamø, maramdiitø køn cha. I copan nan tarømartra cha. Inchendø na maig isuig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñun maig maramdiig køben, treeg kønrrain— chib.

³⁷ Incha nui kusrenanøb pera uniilamay arrua, kib purrai wetørrawabe, Pedrone trenchibig køn:

—Simón, ¿kib watirru? cha. ¿Kan uratøguen kimø, kasriibe wanrrab kaimatirru? cha. ³⁸ Kimø, Tiusba waminchib purray, chibig køn, chiyugøben kaigyu kegørrømønrrappe. Ñimbe tabigwan martrabwei isuingucha, ñimui asrbe kullaguig køn— cha.

³⁹ Incha katøle Jesúsbe ya, treetøwein chib Møskaimba waminchibig køn.

⁴⁰ Incha katø arruabe, katøguen nui kusrenanøb pera uniilane kiptøwei purrain kui wetørrabig køn, kaguende nømui kabmerabe kigøbiitø ke kanaim purrøwa. Incha nømbe mancha lötønrrab kaimabelø køn. ⁴¹ Inchen Jesúsbe pønmay kønrrabyu arruabe, trenchibig køn:

—¿Katøgucha ñimgan israb, kib srø warøtirru? cha. Yandø tsabø køn cha. Ura pun cha. Yandø tranan, chibig køn, tru Møg Misra Arrubigwan kaig marøbelai tasku. ⁴² ¡Kurray, chibig køn. Amrrab! cha. Nan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbig nan tranrrab arrubguen indan cha. ¡Asay!— chibig køn.

Jesúsuan merrarrawa srua ambub
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³ Incha Jesús waminchib pasramne, tru Judas, tru doce kusrenanøb pera uniilá utuibe truba nu misaaba arrubig køn, nømbe espadamera køben, tsiimera køben srargue. Truiløbe sacerdotesperan karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra, karua øriilø købig køn. ⁴⁴ Tru Judas Jesúsuan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nømune: “Merrarramig kuitamab ñim ashchai, na chi siñal køsrøn maren, ashib pønrrønrrigay” cha, eshkain købig køn. “Tru na muchaig, truig kønrrun cha. Truigwan kemøra, suldaumeraba sruamrrigay” cha.

⁴⁵ Inchen Judas puabe, mõi mõi Jesúsweim pulu kemallib trenchibig køn:

—¡Nai Kusrennøbig!— cha.

Inchabe muchabig køn. ⁴⁶ Inchene nømbe Jesúsuan kemøra, sruamrrab merrarrabelø køn.

⁴⁷ Inchen mōikkōsrōn truyu pasrabiibe nui espadan wesrub, maya sacerdotemeran nō karub sacerdotēi karuindiig megabigwan kaluwan kelarrab lutichtinchibig kōn. ⁴⁸ Inchen Jesúsbe misaameran trenchibig kōn:

—¿Chindimbarre ñimbe espadamera kōben, tsiimera kōben sruar werrugue cha, nan kemōrtrab, nabe kan niliig kui lata? ⁴⁹ Nabe ñimba kwalōmmōrig Tiuswei yau kusrennōb waben, ñimbe managuen nane kemōrmuig kōn cha. Inchendō Tiuswei wamwan pōrigu maig taig treeg nebunrrain kuig kōn—chibig kōn.

⁵⁰ Inchene nui kusrenanōb pera uniilōbe nundō pasramnetō, mayeelōba chab lulōptinchibelō kōn. ⁵¹ Inchen kan matsinube kōsaatiig llensutō tsi-naig tru wendautō iben, nune kemōrōptinchen, ⁵² nōbe llensun wesōlōnnōb, kōsaatiig ikatō! pinaptinchibig kōn.

Jesús tru Setenteelō maig maramigwan asha marōbelai merrab (Mt 26.57-68; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵³ Incha Jesúswan tru maya sacerdotemeran nō karub sacerdotēimay srua ambubelō kōn. Inchen mayeelō sacerdotemeran karubelōba, misagwan karubelō kōlli misaameraba, tru Moisés pōrigwan kusrenanōbelōba Kerriguh tulundzunabelō kōn. ⁵⁴ Inchen Pedrobe Jesúswei wendau yaptō, yaptō tru maya sacerdotemeran nō karub sacerdotēi ya wambiisrōngatig ya, tru ashchai pōnsraig pōnrrabelōba pachiiirab naabulu wamisra wabig kōn.

⁵⁵ Inchen sacerdotemeran karubelōba, tru Setenteelō maig maramigwan asha marōbelō mayeelōba misra Jesúswan kwanrrai pasrtrab, mōilan kōben 'Jesúsbe kaig maren, nambe ashibwei indig kōn' chib, waminchabelō labendō, treeg waminchabelō wetōrranrrab kaimabelō kōn. ⁵⁶ Inchen mōilōgōben nuimburab chigōben isa waminchendō, nōm wamindiibe ka peetō, peetō webibig kōn. ⁵⁷ Inchen mōilōgōben kurra, isatō Jesúswan trenchibelō kōn: ⁵⁸ —Nambe nō trendai mōrig kōn cha: "Nabe i Tiuswei yawan mōguelō marigwan pinisha, pōn kwalōmyube Tiuswei ya katōgan, mōguelō marig kōmōtō, mara pasramōnrrun" tan—chib.

⁵⁹ Inchen treendingucha, katōgucha nōmui wamindiibe peetō, peetō webiben, ⁶⁰ tru maya sacerdotemeran nō karub sacerdotēbe mayelai utu kurra pasramisra, Jesúswane payibig kōn:

—¿Chigucha lōtōmōnrrapteh? cha. ¿Ñune oyeebe chi kalō maran charre inchib kōh?— cha.

⁶¹ Inchen Jesúsbe nilōtō pasrōwa, chigucha lōtōmuben, tru maya sacerdotemeran nō karub sacerdotēbe katōyug trencha payibig kōn:

—¿Ñigan tru Cristo kōtirru cha, tru Tius mayanguen Tab Indigwei Nusrkai?

⁶² Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Nabe truigwein kur cha. Inchagucha tru Mōg Misra Arrubig tru maramburab marōb Tiuswei kusrmay waben ñim ashib, katō srōmbalāsōngurri wañiyu arruben ashib inchun— cha.

⁶³ Inchen tru maya sacerdotemeran nō karub sacerdotēbe nō kewagūigwandōwei kōlsrōb, trenchibig kōn:

—¿Namun nuimburab waminchabelō mas chiwein kui palōnrrab kō? cha.

⁶⁴ Ñimdōweinguen Tiuswan purō trōmbōig wamab wamindigwan mōran cha. ¿Ñimune maig asōnata?— chibig kōn.

Inchen nōmbe mayeelōba treeg kaig kuin kui mara, kwanrrai kōrrōmara pasrōbelō kōn.

⁶⁵ Inchen mōilōgōben nun illimbi tuchib, malōwan kasra, nun kurraguchib mendabe trenchibelō kōn:

—¡Namun kelarrab eshkau pōs, chib, mu kurragutsin kui!—

Inchen tru Tiuswei yau ashchay pōnsraig pōnrrabelōbe Jesúswan merrar-rawa, pashaguchibelō kōn.

Pedro Jesúswan ‘ashmíig kur’ chib

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29)

⁶⁶ Inchen Pedrobe pinaamay yawambig waben, trunetō tru maya sacerdotemeseran nō karub sacerdotei mendig megabig kan srusrō puabe,

⁶⁷ Pedro nag pulu pachirab waben, nun tab ashabe, trenchibig kōn:

—Ñigucha tru nazaretsriig Jesúsba uñibig kuig kōmōh— cha.

⁶⁸ Inchen Pedrobe trenchib isabig kōn:

—Ashmíig kur cha. Ni chi waminginguen mōrmur— cha.

Incha wambig kerruisrō webibene, kan kallu wamabig kōn. ⁶⁹ Inchen tru srusrōbe katōle Pedron ashabe, truyu purrabelan katō eshka mendappe:

—Íbe truilai utuigwein kōn— chiben,

⁷⁰ Pedrobe katōguen ‘ashmíig kur’ chib isabig kōn. Inchen truyu purra-
belōbe yanayutō katōguen Pedrone trenchibelō kōn:

—Isa kōmō, ñigucha truilai utuigwein kōn cha; kaguende ñibe galileasriig kōn— cha.

⁷¹ Inchen Pedrobe:

—Na isab pasraig kōbene, trube, nan chigōben nebunrrappe nebubash chib. Tiusken ashen, katō nabe isa waminchibgucha pasrōmur, chibig kōn. Ñim waminchib kui mōwane ni ashibguen ashmíig kur— cha.

⁷² Inchen trenchiben latatō kallube katōganguen wamaptinchibig kōn. Inchene Pedrobe Jesús ōyah taig kōmōrramab isuptinchibig kōn: “Kallu pama-yguen wamōmwatō, ñibe nan pōnmayguen ‘ashmíig kur’ chinrrautan” taigwan. Incha trunon isuabe, truba truba isuig kishibig kōn.

15

Jesús Pilatōi merrab

(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Inchen yandō chab tōr-rrabendō sacerdotemeseran karubelōba, misagwan karubelō kōlli misaameraba, katō tru Moisés pōrigwan kusrenanōbelōba, tru Setenteelō maig maramigwan asha marōbelō kerriguelōba tulundzunabelō kōn. Incha nōmbe Jesúswane lusra, srúa amba, Pilatōn tranōbelō kōn. ² Inchen Pilatōbe Jesúswan trenchibig kōn:

—¿Ñigan judíosmerai rey kōtirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—Ñitōweinguen chab trendan— cha.

³ Inchen sacerdotemeseran karubelōbe nune chine, chine ‘ōyeeg marōbig kuig kōn’ chiben, ⁴ Pilatōbe katōyug trenchibig kōn:

—¿Chigucha lōtōmōnrrapteh? cha. Ñiguen ash cha, ñune chigōben yeeg waminchib kōn cha, nōmbe.—

⁵ Inchen Jesúsbe treeg indingucha lōtōmuben, Pilatōbe ‘kan ōyebe maig kermab’ isub kōrrōmisrōbig kōn.

Jesúswan kwanrrai pasrōb

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶ Fiesta kwalømmerawane kubernadurbe kailan keeri yau pønrrabelan misag møyigwan elatchai miaben, trendø treeg marøb elachibig køn. ⁷ Inchen tru keeri yaube kan møyg Barrabás taibe keerig pasrabig køn, nõbe larrø kailøba sõtømisra, ashib karubelan namig kurrabyu misag kweechaig.

⁸ Inchen misaamerabe amrrua:

—Ñi trendø treeg marøbiibe, treeg mar— chib, Pilatone miab mendøben,

⁹ Pilatobe trencha løtabig køn:

—¿Ñimbe judíosmerai reywan na elatsamig palain kogue?— cha.

¹⁰ Kaguende Pilatobe tru sacerdotemeran karubeløbe Jesúswane uni ashig kømuptø nun tranin kui ashibig køn. ¹¹ Inchen sacerdotemeran karubeløbe Jesúswan kømøtø, nõmbe Barrabáswane elatchai inchibelø køn. ¹² Inchen Pilatobe katøyug payippe, trenchibig køn:

—Trube, ¿ñim tru judíosmerai rey køn taigwane nabe mandø indamø?— cha.

¹³ Inchen nõmbe katø trenchib trashib løtabelø køn:

—¡Kurusyu mesrø!— chib.

¹⁴ Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—¿Nøbe chi kalø marindørre øyeeg martrainchigue?— cha.

Inchen nõmbe masken mur trashibelø køn:

—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.

¹⁵ Inchen Pilatobe tru nu misagwan ka tab kønrrai inchig køptø Barrabáswan ka inrrai elacha, Jesúswane ichagutsingaruabe, kurusyu mesrønrrai tranøbig køn.

Suldaumera Jesúswan indzatø ashib

¹⁶ Inchen suldaumerabe palacioyu mas umbusrø srua amba, maya suldau sõtøwan tulundzuningarua, ¹⁷ kan yalø piguiig itøguenana, kaldiiigwan corona mara, petsøsrøbelø køn. ¹⁸ Incha trugurrimbe trenchib trashib mendabelø køn:

—¡Judíosmerai Rey, viva!— chib.

¹⁹ Incha cañatøga turbøtø itsamba, illimbi tutamba, tab inchib chib, nui merrab tømboñsramba inchibelø køn. ²⁰ Incha øyeeg marøb ka indzatø ashib srua køptø, tru yalø piguiig itøguenanigwan wesrawa, nuiwan katøle kenana, kurusyu mesrønrrab nune wesrubelø køn.

Jesúswan kurusyu mesraig

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

²¹ Kan møyg cirenesriig Simón taig, Alejandroimba, Rufoimba møskai wambig nõørøsrøngurri purainrrab arruben, nune Jesúswei kuruswan ke mutamne incha mutøsrøbelø køn.

²² Incha kanbalø Gólgota taisrømay nune srua ambubelø køn, (tru trenchippe, “Calaverasø” tainug). ²³ Jesúswane vinoba, mirraba lindisaig yuulingucha, Jesúsbe muchimig køn. ²⁴ Inchen kurusyu mesra, suldaumerabe Jesúswei kewagüilan mu merrarramig nebutashchab suerte kuchibelø køn.

²⁵ Inchen løtsø las nuevetø købig køn, tru Jesúswan kurusyu mesrøben.

²⁶ Incha kan pørig mesrøbelø køn, chigurrin kwanrrai mesraig køn cha eshkabig:

chibig. ²⁷ Incha katø pagatø nileelangucha kanun kusrmay, kanun atsimay nunba kurusyu melsrøbelø køn. ²⁸ Inchen tru Tiuswei wamwan øyah chib pøriibe nebuig køn: “Tru kailai utu nune tōga pasrig kønrrun” taig.

²⁹ Inchen truwan puraambubeløbe tsalø wamab, turwandø kønøgøb trenchibelø køn:

—¡Au, ñi Tiuswei yawan pøtiicha, katø tru pøn kwalømyutø kusranrrabiibe,

³⁰ kwamønrrab ñitøwei chigøben mar! cha. ¡Kurusyugurri pinaamø!— cha.

³¹ Inchen tru sacerdotemeseran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba treetøweih nun indzatø ashib kangurriin kangurri trenchibelø køn:

—Kanelane kaigyugurri wesrabendø, nøasiitøweimbe kaiman cha. ³² Tru Cristo, Israel misagwei reybe, mõi kurusyugurri pinaarrubash cha, nam asha, nø kuitamab kørenrrab— cha.

Inchen nøba kurusyu melsraig melabeløgucha Jesúswan tsalø wamabelø køn.

Jesús kwaig

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Yandø kwaløm tøbøtag misrene, maaben las treskatig pirau ørøba løstiig kørrømisren, ³⁴ tre uras Jesúsbe truba mur trashibig køn:

—¡Eloi, Eloi! ¿Lama sabactani?— cha. (Trenchippe: “¡Nai Tius, nai Tius! ¿Chindimba nandø elachigu?” chib.)

³⁵ Inchen møiløgsrøn truyu pønrrabelø mørabe, trenchibelø køn:

—Møray cha. Elíaswan wamøtan— cha.

³⁶ Inchen møikkøsrøn lulabe, ñab esponjan køchiibiyu kebisha, kan caña tsigu pucha, mutchai pulusrø yuuløb trenchibig køn:

—Kagøbasay cha. Inchippa kwamønrrai pinøsrannrab Elías attashchab— cha.

³⁷ Inchene Jesúsbe mur trashippe, yandø isrømuptinchibig køn. ³⁸ Inchen Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab sötø mesraibe palasrøngurri kørrab kølsra, yandø paig misrøbig køn. ³⁹ Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiibe Jesúsweim pinrrøgue pasrøwa, øyeeg trasaigwan mørøb, mandø kwaigwan ashib inchabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, i møøbe Tiuswei Nusrkaiwein kuin køn— cha.

⁴⁰ Inchen ishumburmera møiløgsrøn yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn. Tru utube María Magdalena køben, tru Wendiig Santiagoimba, Joséweimba usri María køben, katø Salomé købengue. ⁴¹ Inchen tru ishumburmerabe Jesús Galileasrø uñen, nui mendig amøñib, purugub inchibelø købig køn. Inchen truyube truiløtø kømøtø, katøgan ishumburmera Jerusalénmay Jesúsba nebamba yam pasrabig køn.

Jesúsuan sørig

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴² Inchen yandø yem misrøb køben, tru isram kwalømweyasig tamarøb kuin kwaløm købig køn, kaguende katø kwalømbe isram kwaløm kønrrab køben. ⁴³ Inchen José arimateasriig, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai utuig truba nuig tabig kui asig møg, nøgucha Tius nø ashib karub wainuguigwan muniirabig arrua, Pilato wainug kørmø kebinrrab isua, nøbe kebya, Jesúswei asrwan miabig køn. ⁴⁴ Inchen Pilatobe, trube, kwabguen inditamab isua, nøbe truba kwaara, kan suldau cienelan nø karubigwan wama, kwabguen inditarru cha, payibig køn. ⁴⁵ Inchen truiibe nun eshkaben, Pilatobe Jesúswei asrwan Joséwan pinøsrungarubig køn. ⁴⁶ Inchen Josébe kan

lino llensutøga kirra, Jesúswei asrwan pinøsrúa, truyu pulabe, kan peñayu sòramig trab lalig pasrabigu waya, trugurrimbe kan nu srugwan merrana, kebambinug kasrøbig køn. ⁴⁷ Inchen María Magdalenaba, María Joséwei usrimbabe chu sørøben ashibelø køn.

16

Jesús øsirraig

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Inchen sábadø kwaløm puraiben, María Magdalenaba, katø Jacobwei usri Mariaba, Saloméba Jesúswei asrwan srøllrab ambamig may irrabzheelø penabelø køn. ² Incha tru srø trune pøllbasrøb kwalømbe, ullarbatø ambubelø køn sòriisrømay. ³ Inchendø nømbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—¿Sørin trabyu kebambannug srugwane namune mu tarømara tranisamø?— cha.

⁴ Incha mømibe ashene, tru sørinug truba nu srug kasraibe truyu kømøtø, manawei malsrainguen tsuptinchen, ⁵ umbu sørinug kebambabe, kan matsinø puliig kørrabig keweig truyu kusrmay wai ashtinchibelø køn. Inchen nømbe kwaaren, ⁶ truike trenchibig køn:

—Kwarmøtay cha. Ñimbe Jesús nazaretsriig tru kurusyu mesraigwan lan cha. Øsirain køn cha. Yube mu kaagøn cha. Ñimguen asay, chibig køn, yu nun wayinug. ⁷ Mømibe ambay, chibig køn, nui kusrenanøb pera uniilanba, katø Pedrongucha øyah chinrrab: “Galileasrømay ñimguen ammøwatø, nømerrig inrrun tan chinrrigay cha. Trusrø ñimbe nun ashchun tan cha, ñimun nø maig taig.”—

⁸ Inchene tru ishumburmerabe sørinukkurri wegørra ambuppe, kwaarøptø ke itønab chab luløbelø køn. Incha mungucha chigucha eshkameelø køn, kaguende kwaarilø kua.

Jesús María Magdalenan kenamisrøb

(Jn 20.11-18)

⁹ Tru truaaløm ullarbatø Jesúsbe katøyug øsiirawabe, María Magdalena tru siete kwaimandziimeran webusrinabigwanmerrig kenamisrøbig køn.

¹⁰ Inchen nøbe ya, Jesúsba amøñibelan eshkabig køn, truiløbe isuilø kishib køben. ¹¹ Inchen nømbe ‘Jesús øsirain køn’ taigwanba, katø María ‘nø ashar’ taigwanba mørabe, nømbe køremeelø køn.

Jesús nui pagatø kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb

(Lc 24.13-35)

¹² Indiibe iilø chab puraiben, kusrenanøb pera uniilø pailø wambig nøørsrømay ambub pønrrøbene, Jesúsbe, nø kømø, peg lataig kenamisrøbig køn. ¹³ Inchen nømbe amba, katøganelan eshkaben, truiløgucha nømune køremeelø køn.

Jesús nui pera uniilan nøashib karua ørøb

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ Indiibe mas wendøbe tru once pera uniilø mishatsigu mab purramnetø Jesúsbe truyu nømun kenamisrabe, namabig køn, tru ‘nø katøle øsiirawa uni aser’ cha eshkabelan nømui manrrømera murelø kuikkurrimbah, katø kørenrrab inchimeelø kuikkurrimbato. ¹⁵ Inchabe trenchibig køn:

—Ñimbe yu pirau trurø amba, Tiuswei tabig srø wamwan mu misagwandøgucha eshkab kusrenanrrigay cha. ¹⁶ Inchen møikkøben køreb, katø piu umbu ulsraig køb inchibiibe kaigyugurri wesraig kønrrun cha. Inchen

møikkøben køremígwane kaigyu pasrønrrai pasrig kønrrun cha. ¹⁷ Inchen nan kørebelane, nabe nømbe pasrain kui asamig iig tru øyeeg asha kønrrai mariiløbe nømbe pønrrabig pønrrønrrun cha: nai munchiyube kwaimandzi-imeran webusrøb, srøig peg wammera waminchib, ¹⁸ nømui taska ulmeran kemørinaingucha, chinchimub, katø inchipa chigøben kwetchaptiig tøga mutsinaingucha, chi kømub, katø nømui tasiimeran kwanrreclaim pala est-sarene, truiløbe tabelø kørrømisrøb inchun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Jesús srømbalasrømay nebib
(Lc 24.50-53)

¹⁹ Incha Señor Jesúsbe nømun chab waminchene, nune srømbalasrømay kusraben, Tiusweim pulu kusrmay wamisrøbig køn. ²⁰ Inchen nømbe webamba, Jesucristoimburabelan chutøgucha truørø eshka kusrenanøbelø køn. Inchen Señorbe nømbe marøb pasrabig køn, nøm wamindigwane nui wam kui asig kønrrai maramburab mariiløtøga kenamarøb.

San Lucas

Maig kuigwan eshkab pølbærøbig

¹ Pøs møiløgøben maig purayaigwan eshkabig kan pørig tamara kørromartrab indig købig køn lutøgurri, namui utu isa kømøtø, cierton treeg purayeelan. ² Tru srøsrøgurri nømui kaptøga nømashib ashibelø, katø Tiuswei wamwan nøm waminchib pønrrabelø namun maig eshkaig køben, treeg. ³ Inchen nagucha kerriguba chitø purayailø maig kuigwan srøsrøgurriigwan tab nebua ashene, nangucha tabig asønaben, lutøgurri tamara ñun pørtrab inchar, ñi nai purø tab Teófilon, ⁴ tru ñun maig kusrenanig købigwan, tru ciertonigwan ñi tab nebua asamig kønrrai.

Kan ángel Juan kal-lamigwan eshkab

⁵ Herodes Judea rey køben, judíosmerai kan sacerdote Zacarías taig merrab-srø Abíaswei sacerdotesmerai utuig tsubig køn. Sraimbe Aarónwei mis-agugurri arrubig købig køn, Elizabet taig. ⁶ Tiuswei merrab pailøba sølgandø amøñibelø kua, Señor chi martrain taigwanba, katø chi maramigwan mar-trai karua pønrrailanba muguen chi tamgaig marøbelø købig køn. ⁷ Inchendø chi urekkar købig køn, kaguende Elisabetbe trendø ureg chigaig, pailøba yandø kølleelø kua.

⁸ Indiibe kan kwaløm Zacaríaswei sacerdotes sötøwan Tiuswei merrab Tiusweiwan maramig nømun nebuben, ⁹ sacerdotesmerai utu trendø treeg marøbelø kua, suerte kucha ashene, Zacaríaswan Tiuswei yau incienso pat-trab kebyamig nun nebubig køn. ¹⁰ Inchen incienso parrøb pasramne, maya misaabe wambig Tiusba waminchib købig køn. ¹¹ Inchen mõimbe incienso parri altar pulu kusrmaygatømay Señorwei ángel Zacaríaswan kenamisøptinchen, ¹² Zacaríasbe ángelwan ashabe, ¡katø! mandøguen kømuptinchen, ke chinchimmørø inchib kørig kui inchibig køn. ¹³ Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Zacarías, kørig kui inchimøta cha. Kaguende Tiusbe ñi nun miaigwan mørig kua, ñui srai Elisabetbe kan nusrkai tøgagønrrun cha, truigwane ñibe Juan munchi pasrtrig chibig køn. ¹⁴ Inchen ñibe truba tab kui mørøb kasraaraben, nø kal-labene, katøganelø møiløgøben tab kui mørtrun cha. ¹⁵ Kaguende ñui nusrkaimbe Tiuswei merrab truba nuig kønrrun cha, manguen vino muchimøwei, mutsiiranrraptiig køráp pi muchimøwei inchabig. Incha usrai patsau wappatøwei Espiritu Santotø netsaig kua, ¹⁶ mõilan køben, Israelwei misaameran nømui Señor Tiusweimay truba nu llirangarunrrun cha. ¹⁷ Tru Juanbe Señorwei merrab ippe, tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabig Elías maig isubig køben treetøwei isubig, katø truigwei maramburab marigwan tøgag inrrun cha. Møskaløbe nusrkaløba katøle tabig waramig kønrrai marøb, katø kailø mørmeeløbe sølgandø amøñibelø misaasun marigu amøñinrrab lliranrrai inchun cha. Kan nu sötø misaamera Señorwan utønrrab ke muniitø melønrrabelø kønrrai tamarøb.—

¹⁸ Inchen Zacaríasbe ángelwan payippe:

—¿Iigwane mandø incha treeg kønrraitamab isumø? cha, trencha payibig køn. Kaguende nabe yandø køllig køben, nai sraingucha treetøwein køn— cha.

¹⁹ Inchen ángelbe trencha løtabig køn:

—Na, Gabrielbe Tiuswei merrab pasrabig kur cha. Incha nane i tabig srøigwan ñun wammørørskønrrai ørtan cha. ²⁰ Incha møimbe tru treeg nebum kwalømgatig ñibe wamgaig, chigucha waminchab kaimabig kørørmistrabguen cha, na maig taigwan kørømikkurri. Tru na trendailøbe treeg pum kwaløm punrrun— cha.

²¹ Trune misaabe wambig munig kua, Zacarías Tiuswei yaugurri ke peguen webarrumuben, chindermab isub købene, ²² Zacarias webarruppe, waminchab kaimabig webarruptinchen, Tiuswei yau chitø kenamisren, asiitamab isubelø køn. Inchen nøbe wamgaig kørørmisra, nømune ka señas maratø eshkabig køn.

²³ Inchen Zacaríasbe Tiuswei yau Tiusweiwan maram kwalømmera chab patsøben, nøbe nui yamay iben, ²⁴ tru kwalømmera puraiben, Elisabetbe kwanrriig kørørmisra, nui yaugurri trattø pøl webimig køn, øyeeg isub: ²⁵ “Møi i kwalømmerawan Señor nayasig øyeeg tabig martan cha, misaamera kaasiinab megamig kømønrrai martrab.”

Kan ángel Jesús kal-lamigwan eshka

²⁶ Indiibe tøbø pilayu ángel Gabrielwan Galilea, kan pueblo Nazaret tainu-umay Tiusbe ørbig køn, ²⁷ kan managuen mu møøba kimø srusrø, María taigwan ashchai. Truibe kan møg, José taig, merrabsrø rey Davidweinukkurrin karrab misaaba kasharanrrab misraig købig køn. ²⁸ Inchen ángelbe María wainug kebyabe, trenchibig køn:

—¡Ka watirru! cha. ¡Tius mayanguen tab indig! Señorbe ñiba pasran cha. Katøgan ishumburmeran lata kømø, ñundø purø tab indig køn— cha.

²⁹ Inchen Mariábe ángel wamindiilan mørabe, kan øyeeg chib tab wamibe maig kermab isubig køn. Katø ángel øyeeg chib tab wamibe chi chibig kermab isubig køn. ³⁰ Inchen ángelbe trenchibig køn:

—María kørig kui inchimøta cha. Kaguende ñibe Tiuswei merrab mayanguen tabig asønaig køn cha. ³¹ Møimbe kwanrriig kørørmisra, kan nusrkai kal-labene, Jesús munchi pasrtrig chibig køn. ³² Nøbe purø nuig, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nusrkain cha wamig kønrrun cha. Inchen Señor Tiusbe tru møkai David wamisra ashib karub waigwan tranrrun cha. ³³ Inchen nøbe Jacobwei misaameran managatig ashib karub wanrrun cha. Inchen tru nø ashib karub wamibe managuen patsønrraamøn— chibig køn.

³⁴ Inchene Mariábe:

—¿Na mu møøbagucha kimígwane øyeebe chincha purainrrab kø?— cha, payene, ³⁵ ángelbe trenchibig køn:

—Espíritu Santo ñuim pala kørøarruben, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei maramburab marøbig kan wañi lataig ñun pinøbulen, treekkurri tru newan tabig kal-lanrrabiibe, Tiuswei Nusrkain cha wamig kønrrun chibig køn. ³⁶ Katø ñimui Elisabetgucha ya køllim palasrø kan nusrkai tøgagønrrab køn cha. Chi ureg tøgagønrrab kaimabig køn taikken seis mesesken kwanrriig køn cha. ³⁷ Kaguende Tiusweimbe chitøgucha kaimamdiibe kaabig køn— cha, trenchibig køn.

³⁸ Inchene Mariábe trenchibig køn:

—Nabe Señor maig karuigwan marøb megabig kur cha. Ñi nan maig taig treeg kønrrain— chiben, yandø ángelbe truyugurri ibig køn.

María Elisabetwan ashchab ib

39 Tru kwalømmerawan Maríabe tamara, Judea pirau tunmeragøba tøga pirømerasø kan puebloyumay petø ya, 40 Zacaríaswei yau kebyabe, Elisabetwan ‘ka undirru’ chibig køn.

41 Inchen Elisabet María ‘ka undirru’ taigwan mørene, unøbe patsø umbu kønaptinchen, Elisabetbe Espiritu Santo netsaig kørrømisra, 42 nøbe truba mur wamab trenchibig køn:

—Tiusbe maya ishumburmerai utu ñune mayanguen tab kuig kønrrai indig køben, katø ñui patsau tøgagúig unangucha mayanguen tab kuig kønrrai indig køn cha. 43 ¿Nan øyee lastima asiibe chugurri arrerah? cha, ¿Nai Señorwei usri nan ashchab punrraimbe? 44 Kaguende ñi nan ‘ka undirru’ cha wamigwan møren latatø, nai unøbe kasrag køptø nai patsø umbu kønaptinndan cha. 45 Kørebigeimbe mayanguen tab køn cha. Kaguende Señor maig kønrrun cha, chi taibe, nøbe treeg nebunrrai martrun— chibig køn.

46 Inchen Maríabe trenchibig køn:

“Nai møsiibe Señorwan maya nuguen tabig wamindan cha.

47 Katø nai espíritube Tius nai Kaigyugurri Wesrabigweinug truba kasraaran cha.

48 Kaguende Tiusbe na nø karuigwan marøb megabig, na chigucha kømø waachawan isua asin køn cha. Pøs møingurrimbunøbe misaamera srøig srøig kurrab amrrubeløbe nane mayanguen tab kuig køn chinrrautan cha.

49 Kaguende Tius maramburab marøbiibe nan purø nørriig tabelø marin køn cha, nui munchibe newan tabig køben.

50 Inchen nui lastima asiibe, nun køriibala melabelaimbe, srøig srøig misag kurrab arrimørig truilain kønrrun cha.

51 Nui taska chigøben purø nørreelø mara, tru nørreelø truba møg inchib, chigøben martrab isuilane chindinguen møriimíig ka isuitø purainrrai kørrømarin køn cha.

52 Karumburab karub purrabelane nøm purramisra karub purraigwan ker-rawa, chigucha kømeelan tabigu neerin køn cha.

53 Parøgúilane tabig tøgagønrrii unchaguen tranøppe, puarmerane chigucha- gar ambasan cha.

54 Katø nø karuigwan marøb megabig Israelwan purugun cha, nø lastima asigwan isub,

55 tru merrabsrø namui kølli misag Abrahamwanba, nuinukkurri karrab misaameranba maig wamindig managatig treeg kønrrai.”

56 Incha Maríabe Elisabetba pøn pølburab kørrømisra, nui yamay katø ibig køn.

Juan kal-laigwan waminchibig

57 Yandø Elisabetwan unø kal-lam kwaløm puben, kan nusrkai tøgagøbig køn. 58 Inchen nui ya pulueløba, nui yaeløba Señor nun truba lastima asin kui ashabe, nømbe Elisabetba truba kasraarabelø køn. 59 Indiibe ke trune kwalømyube unan circuncidanrrab srua amba, unane munchi pasrøppe, møskawei munchi Zacarías pasrtrab inchen, 60 usrimbe trenchibig køn:

—Kah, treeg kømøtø, unøbe Juan munchi kønrrun— cha.

61 Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Mugucha ñimui yaeløbe treeg munchi tøgarbe kaagøn— cha.

62 Incha møskawan: “¿Chi munchi pasrtrab?” cha, señas maratø payene, 63 Møskaimbe pøramig kan tabla-unø miawabe: “Nui munchibe

Juan kòn” chib, pørøbig kòn. ⁶⁴ Inchen tru urastø Zacaríaswane nilø kemendikkucha kurrøben, wam larraiben, Tiuswan tabig waminchib mendabig kòn. ⁶⁵ Treekkurri mayeeløba nui ya pulueløbe truba truba kwaariilø kørromisren, tru Judea pirau tunmeragøba tōga pirømerasø warab misaamerabe, øyeelø purayaiwangøba waminchib kòbelø kòn. ⁶⁶ Inchen mayeelø wammørøbeløbe nòmui manrrautø esegab trenchibelø kòn:

—¿I unøbe chi maig kònrrabig kerah?— cha.

Kaguende Señorwei tasiibe nøba pasrøben.

Zacarías cantaig

⁶⁷ Zacarías tru unai mōskawane Espiritu Santo netsaben, maig pub attrabigwan øyah chib waminchibig kòn:

⁶⁸ “Israelwei Señor Tiusbe mayanguen tabig wamindig kònrrain cha. Kaguende namun ashchab arrua, nui misagwane katøle nuielø kònrrai wesrun cha.

⁶⁹ Maramburab Marøbig Kaigyurri Wesranrrabig kusrain kòn cha, tru karuigwan marøb megabig Davidwei yaugurri.

⁷⁰ Tru merrab manasrøngurri tru Tiusweindø tarømariilø Tius maig karuigwan eshkabeløgurri nø maig taig:

⁷¹ Namun tru ashikken kòmui inchibelainukkurrimba, katø mayeelø namun tsalø inchibelainukkurrimbe wesranrrab cha trendaigwan.

⁷² Merrabsrø namui kølli misaameran truba lastima asigwanba, katø Tius tru misaaba øyeeg martrab cha, tru newan tabig nuinukkurri nø lata kandø isua martrab pasrigwan isumig kònrraimba,

⁷³ tru namui kølli misag Abrahamwan treeg marmø kømø ¡katø! treeg marig kònrrun cha kørømarig købigwan.

⁷⁴ Tru namun ashig kømui inchibelai taskugurri namun wesraikkurrimbe, chigucha chi kørig kuin kømø, nuiwan marøb,

⁷⁵ katø nam amønain kwalømmerawan kwalømmørig chu urastøgucha nui merrab kerrigu newan tabig, sølgandø marøb kømig kònrrai.

⁷⁶ Inchen ñi nai unøzhiibe, Tius maig karuigwan eshkabig tru Mayeelaim Pala Pasrabigweimburab waminchibig kòn taig kònrrun cha. Kaguende ñibe Señorwei merrab inrrabig kòn cha, nui maymeran tamarøb,

⁷⁷ katø kaigyurri wesrailø kømigwan misaameran nebua ashchai kenamarøb inchab, tru nòmui kaig mariilan ulø paymø pesannab indikkurri.

⁷⁸ Namui Tius purø nu lastima asikkurri, kan srø kwaløm pørr törguegwalmabig neeshibig lataig kal-lanrrun cha,

⁷⁹ purø løstøyu warabelanba, katø kwamitø itøgasraig warabelanba kebilønrrab. Incha ambumay imay tabig amønnam maywan ambamig kònrrai martrab.”

⁸⁰ Inchen unøbe nurab ippe, Tiusweimburabeløyu treetøwei mur pasrabig nurab ya, Israel misaameran kenamisram kwalømgatig mu misag warab waraimøsrø tsubig kòn.

2

Jesús kal-laigwan eshka

(Mt 1.18-25)

¹ Tru kwalømmerawan Roma maya misagwan ashib karub wabig César Augustobe treeg maramig kònrrai kan kilga treeg pøra weerig købig kòn, chutøgucha misaamera maya nu køtashchab munchimeran tulisamig. ² Iig

køn, tru srøsrøwan munchimeran tulisingaruig, Cirenio Siria pirausrø kube-nadur køb uras. ³Inchen mayeeløba tru trendø nømuim pirau pueblomerasø munchiwan pøra kørømartrab ambamig neubig køn.

⁴Treekkurri Josébe Galilea pirau Nazaret puebloygurri webya, Judea pirau Belén tru Davidweim pueblo tainuumay ibig køn, kaguende nøbe merrabsrø Davidwei misagurri arrubig kua. ⁵Incha Mariaba Belénsrø nømui munchiwan pøra kørømartrab ibig køn. Mariábe Joséba kasharanrrab misraig kwanrriig købig køn. ⁶Indiibe Belén waramnetø, Mariane unan tam-misramig ura puben, ⁷nui mayor nusrkawan tøgamisra, may pula, animal maig kan patiyau wayibig køn, kaguende nømuimbe ya pebøbelainuube chu kørømisramig kaaben.

Angelesmera ubisha ashibelan eshka

⁸Inchen tru pirau Belén pulu mõiløgøsrøn ubisha ashibelø ubisha ashib yem warøbene, ⁹møimbe Señorwei ángel nømun kenamisren, Señorwei tørguegwalmabig nømuim pøtøgatan kebiløben, nømbe truba truba kørig kui inchibelø køn.

¹⁰Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøtay cha. Kaguende ñimun wammøørøsrørrab kan tabig srøig wam srua arrur cha, mayeelø kasraaramig kønrrai. ¹¹Møi Davidwei puebloy ñimuyasig kan Kaigygurri Wesrabig kal-lain køn cha, Cristo tru Señor. ¹²Incha truig kuitamab asamibe, unane pula, animal maig kan patiyau wayig wetørranrrabguen— cha, trenchibig køn ángelbe.

¹³Inchen mõimbe tru urastø ángelweim pulube katøgan ángelesmera srømbalasreelø kenamisra, Tiuswan tabig waminchib trenchibelø køn:

¹⁴“¡Srømbalasrømbe Tiusweimbe purø tabig køn chib kasraarab, katø piraube misaamera Señor nø mayanguen tab kui wamig kønrrai, treeg pørrabelaimbe ambumay imay mayanguen tab kõi!” chib.

¹⁵Inchen ángelesmera katø srømbalasrømay amben, ubisha ashibeløbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Chi purayaitashchab, Señor namun chi taitashchab, mõindøwei Belénsrø ashchab amun— cha.

¹⁶Incha malla amba, Mariánba, Joséwanba wetørrabelø køn, unane animal main patiyau wayig. ¹⁷Incha ashabe, ángel tru unaimburab chi taigwan tru ubisha ashibeløbe eshkaben, ¹⁸mayeeløba chi eshkaigwan mørabe, truba kwaarøbelø køn.

¹⁹Inchen Mariábe chi tailane treebe maig kermab isub, nuinetø esegabig køn. ²⁰Inchen ubisha ashibeløbe katøle ambuppe:

—Tiusbe maya nuguen tabig køn chib— truba tabig waminchib ambubelø køn, nøm chi mørigwan nøm chi asigwan, tru ángelesmera maig taig treeg purayagwan asha.

Jesús-unan Tiuswei yaumay srua ambub

²¹Inchen trune kwalømyube unan circuncidamig puben, treeg mara, Jesús munchi pasrøbelø køn. María kwanrriig kømøwatø ángel chi munchi pasringaruig, treeg pasrig købig køn.

²²Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibig køben, tru chilliguig kørømisrigwan chish maram kwalømmera puben, unan Jerusalén ciudayu Señorwan ‘nuin kønrrai tranrrumøn’ chinrrab srua ambubelø køn. ²³Tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig chibig køben treeg: “Mutøgucha srøsrø kal-lab nusrkawane Señorweindø tarømarig

kønrrain” taigwan. ²⁴ Tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig chibig køben, pagatø nushin kui, kabe pagatø paloma-ureezheelø kui Tiusweyasig tranrrab ambubelø køn.

Simeón cantaig

²⁵ Inchen tru kwalømmerawan kan møg Jerusalén Simeón taig tsubig køn, sølgandø tabig, Tiuswan chu uragucha pesannamíg, Israel misaamera tab kømui melaigugurri webambamigwan muniirabig. Inchen Espíritu Santobe Simeónba pasrabig køn. ²⁶ Incha nune Espíritu Santobe maig kønrrabigwan eshkain købig køn, Criston tru Señorwan ashmøwatøbe ñibe kwanrraamøn cha. ²⁷ Inchen tru møøbe Espíritu Santo inrrai inchen Tiuswei yaumay ya, tru Jesús-unai møskalø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibig køben, nuimburab martrab Tiuswei yaumay srua amrrubene, ²⁸ Simeónbe Jesús-unan nui kwalyu muta, Tiuswan tabig waminchib, trenchibig køn:

²⁹ “Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig,

na ñi karuig megabigwan

chi isumø pishindø tabig kwabashcha chib,

ñi nan maig eshkaig købiibe yandø treeg nebui ashar cha.

³⁰ Kaguende nai kaptøga kaigyugurri ñi wesraig kømigwan ashar cha.

³¹ Truigwane maya misaamera ashen, ñi tamara pasrin køn cha.

³² Iibe tru maya misag judíos kømeeaimbe ñun kenamaramig tør køben, katø ñui misag israelitasmeraimbe maya nuguen tabig køn” cha.

³³ Inchen Joséba, Jesúswei usrimba unaimburab tru Simeón maig taigwan mørabe, kan øyeebe maig kermab isub kwaara ashen. ³⁴ Simeónbe mayanguen tab kuilø kønrrain chabe, Jesúswei usri Maríane trenchibig køn:

—Au, i unøbe Israel misagwan truba nuwan møilane nørreelø kuigwan chigucha kømeeelø kønrrai marøb, møilane nørreelø kønrrai marøb inchabig, treeg køn cha. Tiusweimburabigwan nø kenamaren, misaamera nun kashchab kui asamig, nøbe truig køn cha. ³⁵ Truba nu møilaiwan køben, nømui manrrømerayu maig isubelø kuigwan kenamarig kønrrain cha. Inchen ñibe ñui manrrau isubigube kan espatatøga kelarrab kwani lataig isub pusrkwaig kørrømisramig kønrrun— chibig køn.

Ana maig kuigwan waminchibig

³⁶ Inchen truyi kan ishug, Tius maig karuigwan eshkaibig, Fenuelwei nimbasr, Aserwei misagugurri arrubig, Ana taikkucha wabig køn. Truiibe yandø truba køllig købig køn. Truba unø kasharawa, siete años keeba tsua, ³⁷ yandø keg kwaben nøtiig kørrømisra, yandø ochenta y cuatro años tøgag købig køn. Tiuswei yaugurri managucha tarømisrmíg købig køn, Tiuswan køriibala tabig waminchib, ayunab, katø Tiusba waminchib yem, kwaløm Tiusweyasig treeg marøb. ³⁸ Inchen Anabe tru urastøwei arrua, Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chibig køn. Incha nøbe tru unaimburab waminchib mendabig køn tru mayeelø Jerusalén misag Tiusweilø kønrrai kaigyugurri wesrailø kømigwan isub muniirabelane.

Nazaretmay katø ambub

³⁹ Incha tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig karuilan ker-rigu chab marabe, Galilea pirau Nazaretsrømay ambubelø køn, tru nømumim puebloyumay. ⁴⁰ Inchen unøbe nurab ippe, murig chishig, purø kusrebig misrøb iben, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe nuim pala pasrabig køn.

Jesús-unø kusrebeløba waminchib Tiuswei yau

⁴¹ Inchen nui mōskalōbe Jerusalén pascua fiestayumay pilamōrig ambubelō kōbig kōn. ⁴² Incha Jesúsbe doce años tōgaig misren, fiestayumay ambubelō kōn, trendō maig marōbelō kōben, treeg martrab. ⁴³ Inchen fiesta chab patsōben, nōmbe yamay katō amrruben, Jesús-unōbe Jerusalén kōrrōmisrin kōben, mōskalōbe ashmuin kōbig kōn. ⁴⁴ Nōmbe tru misag utu unōbe arritamab isua, mawa ambiisrō amba, nōmui nōmmisaamerai utuba, asilai utuba lab menda, ⁴⁵ kalawabe, Jerusalénmay katō llirabelō kōn, trusrō lanrrab.

⁴⁶ Incha pōn kwalōmyube Tiuswei yau tru Moisés pōrigwan kusrenanōbelai utu mōrōb, nōgurri payib wabyu wetōrrabelō kōn. ⁴⁷ Inchen mayeelōba mōrōbelōbe truba truba kusrebig kui ashib, katō nō maig lōtiilan mōrōb inchabe, ke kwaara ashibelō kōn. ⁴⁸ Inchen mōskalō ashabe, ke kwaara asha, Jesúswei usrimbe trenchibig kōn:

—¿Nai nusrkai, namun chindimbarre ōyeeg margu? cha. Ñui mōskaimba, nababe truba truba isuilō lab ker— cha.

⁴⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—¿Nane chinchabrre lague? cha. ¿Nabe nai Mōskawei chi maramelan na marōb wamigwan ñimgan ashmeelō kōtirru?— cha.

⁵⁰ Inchen nōmbe ni chi tainguen mōrmeelō kōn.

⁵¹ Inchabe nui mōskalōba Nazaretsrōmay katō mendig ya, maig karuben treeg mōrōb megabig kōn. Inchen nui usrimbe kutōgue iilan nui manrrautō isua esegabig kōn. ⁵² Inchen Jesúsbe trurrigu kusrebig misrōb, nurab ibig kōn, Tius lata, misaamera lata mayanguen tab indinab.

3

Juan Bautista mu misag warab waraimōnug waminchib (Mt 3.1-12; Mc 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹ Roma maya misagwan ashib karub wabig Tiberio chabguen quince años karub waben, Pilatobe Judea pirau kubenadur kōben, Herodesbe Galilea pirau ashib karub wabig kōn. Inchen Herodeswei nuneg Felipebe Iturea pirōwanba, Traconite pirōwanba karub waben, Lisaniásbe Abilinia pirau ashib karub wabig kōn. ² Inchen Anásba, Caifásbabe maya sacerdotesmeran tru uras nōm karubelō kōben, Zacaríaswei nusrkai Juanwan Tius wamindig kōn, mu misag warab waraimōnug tsuben. ³ Inchen Juanbe Jordán pi puluwan chuguen palōmō pureb ippe, misaameran mas kaig marmōnrrab isua mōra, Tiusweimay llirain kōnmab asamig piu umbu ulsrailō kōmigwan eshkab kusrenanōbig kōn, kaig mariilan ulō paymō pesannailō kōnrrai. ⁴ Truipe merrabsrō Tius maig karuigwan eshkabig Isaiás pōrigu maig taig ōyeeg: “Kan wam mu misag warab waraimōnug trenchib trasan cha:

‘Señorwei maywan tamarōb, nuyasig maymerane ōlmarōb inday tan chib.

⁵ Kullimera kōbelōbe netsōganiilō kōben, nōrrō tunmeraba, shush tunmerababe kanguelarrōtō chag mariilō kōben, andul maymerabe ōlmariilō kōben, mitōr maymerabe min mariilō kōnrrun chib.

⁶ Inchen maya misaabe Tius misagwan kaigyurri wesranrrai ōrigwan ashchun’ ” taig kōn.

⁷ Inchen misaamera Juan piu umbu ulsrailō kōnrrab webambene, trenchibig kōn:

—¡Ñimbe ul lataig inchib misaamera! ¿Ñimune mu eshkata cha, Tiuswei purō kōrig kōmdiiig ñimuim pala attrabig pub pasrabigugurri wegōrrōnrraimbe? ⁸ Ñimui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay llirawar

kuy tɔrgandø asamdiig kɔnrrai treelø kua, ñimbe ñimasiitø øyeeg chib mendømøtay cha: “Nambe, Abrahamwei misaamera ker” chib. Kaguende nabe trendamønrrun cha: Tiusbe i sruumeranguen Abrahamwei misaamera kɔnrrai marøg kɔbene, martrun cha. ⁹ Katø walømbe tusrmeran srølba para øramig chabgwen srølyu pasringuen pasran cha. Chi tusrwandøgucha tab mamig niimiigwane para, nagu kegutsan— cha.

¹⁰ Inchene misaamerabe truba nu pasrabiibe trencha payibelø kɔn:

—¿Nambe chi maramø?— cha.

¹¹ Inchen Juanbe trencha lɔtabig kɔn:

—Møikkøben pa turin tøgaiibe chiguchagaigwan kan tranø cha. Inchen mõikkøben mamig tøgaiibe, chigaigwan pirishi— cha.

¹² Inchen katø mõiløgøsrøn tru romasreelayasig an utabelø piu umbu ulsrailø kɔnrrab amrruabe, Juanwane trencha payibelø kɔn:

—Kusrennøbig, ¿nambe chi maramø?— cha.

¹³ Inchen Juanbe trenchibig kɔn:

—Anwan maya utønrrai karua pasrigwan menrra utønrrab kømø, maig utamigwandø utønrrigay— cha.

¹⁴ Inchen katø mõ suldaumera køsrøn trencha payibelø kɔn:

—¿Nambe chi maramig kønrrerah?— cha.

Inchene nøbe trenchibig kɔn:

—Mun køben ‘chigøben martrumøn’ cha kwaarøsrø chigøben kerramøwei, katø mun køben ka isatø chigøben kemesra kebenøsrkømøwei inday cha. Ñim chigøben marøb kuimburo ñimun maig pagaraitøgatø kasraaray— cha, trenchibig kɔn.

¹⁵ Inchen misaamerabe ke nungøba isua ashib kuig køppe, Juanwane nømuintøbe Cristo køppeendimab isub købelø kɔn. ¹⁶ Inchen Juanbe mayeelan trenchibig kɔn:

—Nabe ñimune pi pinøbulrrai piu umbu ulsrar cha. Trune nai wendau arrubiibe si, Espiritu Santotøgaba, naatøgaba pinøbulrrun cha. Truibeguende, na lataguen kømø, maramburab marøbig køben, nabe truburab kømig kua, nui alpargatisyu tsiwanguen pitchabgaig kur chibig kɔn. ¹⁷ Nøbe tirigun isig øra tarømartrab tru kalagutsamig tsig utigwane sruaguen pasran cha. Incha truyu tru tirigu chishmari yabaløwan kerrigu chab chishmarabe, tirigune tru esegainug esegappe, shauwane mana kwamø nagu patrab.—

¹⁸ Incha maig melamigwan treeg marøb melay chib, katøgan øyeelø lataløba misaameran waminchibig kɔn, Tiuswei tabig srø wamwan.

¹⁹ Inchen tru Galilea pirau ashib karub wabig Herodesbe nui nunege Felipei srai Herodíaswan nø pera tsumba, katø chigurrimbunø kaig mariiløgurrimba Juanbe Herodeswane ‘øyeebe kalø kɔn’ chib namuben, ²⁰ Herodesbe møri urasbe, trubalø mas kaig marøb, Juanwane merrarrawa, kailan keeri yau pasrøbig kɔn.

Jesúswan piu umbu ulsraig (Mt 3.13-17; Mc 1.9-11)

²¹ Inchen Juan maya misagwan piu umbu ulsrøb uñib uras, Jesúswangucha piu umbu ulsraig kuig kɔn. Inchen Jesús Tius Møskaimba waminchib pasramne, srømbalabe kuren, ²² Espiritu Santobe nuim pala kan paloma lataig kørararuben, srømbalæsøngurrimbe kan wam treeg mørø waminchib trenchibig kɔn:

—Ñibe nai Nusrkai undaaraig kɔn cha. Nabe ñuimbura truba tab kui war— cha.

*Jesucristoi merrab misaamera**(Mt 1.1-17)*

²³ Jesúsbe nui maramigwan pølbaserøppe chabguen treinta años køsrøn tøgagig købig køn.

Jesúsbe Joséwei nusrkain kuitamab isubelø køn.

²⁴ Joséwei møskaimbe Elí køben,
Elíwei møskaimbe Matat købig køn.
Matatwei møskaimbe Leví køben,
Levíwei møskaimbe Melqui køben,
Melquiwei møskaimbe Jana køben,
Janai møskaimbe José købig køn.

²⁵ Joséwei møskaimbe Matatías køben,
Matatíaswei møskaimbe Amós køben,
Amóswei møskaimbe Nahum køben,
Nahumwei møskaimbe Esli køben,
Esliwei møskaimbe Nagai købig køn.

²⁶ Nagaiwei møskaimbe Maat køben,
Maatwei møskaimbe Matatías køben,
Matatíaswei møskaimbe Semei køben,
Semeiwei møskaimbe José køben,
Joséwei møskaimbe Judá købig køn.

²⁷ Judáwei møskaimbe Joanan køben,
Joananwei møskaimbe Resa køben,
Resai møskaimbe Zorobabel køben,
Zorobabelwei møskaimbe Salatiel køben,
Salatielwei møskaimbe Neri købig køn.

²⁸ Nerii møskaimbe Melqui køben,
Melquiwei møskaimbe Adi køben,
Adii møskaimbe Cosam køben,
Cosamwei møskaimbe Elmodam køben,
Elmodamwei møskaimbe Er købig køn.

²⁹ Erwei møskaimbe Josué køben,
Josuéwei møskaimbe Eliezer køben,
Eliezerwei møskaimbe Jorim køben,
Jorimwei møskaimbe Matat købig køn.

³⁰ Matatwei møskaimbe Leví køben,
Levíwei møskaimbe Simeón køben,
Simeónwei møskaimbe Judá køben,
Judáwei møskaimbe José køben,
Joséwei møskaimbe Jonám køben,
Jonámwei møskaimbe Eliaquim køben,
Eliaquimwei møskaimbe Melea købig køn.

³¹ Meleai møskaimbe Mena køben,
Menai møskaimbe Matata køben,
Matatai møskaimbe Natán købig køn.

³² Natánwei møskaimbe David køben,
Davidwei møskaimbe Isaí køben,
Isaíwei møskaimbe Obed køben,
Obedwei møskaimbe Booz køben,
Boozwei møskaimbe Salomón køben,
Salomónwei møskaimbe Naasón købig køn.

³³ Naasónwei møskaimbe Aminadab køben,

Aminadabwei mɔskaimbe Admin kɔben,
Adminwei mɔskaimbe Arni kɔben,
Arnii mɔskaimbe Esrom kɔben,
Esromwei mɔskaimbe Fares kɔben,
Fareswei mɔskaimbe Judá kɔbig kɔn.

³⁴ Judáwei mɔskaimbe Jacob kɔben,
Jacobwei mɔskaimbe Isaac kɔben,
Isaacwei mɔskaimbe Abraham kɔben,
Abrahamwei mɔskaimbe Taré kɔben,
Taréwei mɔskaimbe Nacor kɔben,
Nacorwei mɔskaimbe Serug kɔbig kɔn.

³⁵ Serugwei mɔskaimbe Ragau kɔben,
Ragauwei mɔskaimbe Peleg kɔben,
Pelegwei mɔskaimbe Heber kɔben,
Heberwei mɔskaimbe Sélaj kɔben,
Sélajwei mɔskaimbe Cainán kɔbig kɔn.

³⁶ Cainánwei mɔskaimbe Arfaxad kɔben,
Arfaxadwei mɔskaimbe Sem kɔben,
Semwei mɔskaimbe Noé kɔben,
Noéwei mɔskaimbe Lamec kɔbig kɔn.

³⁷ Lamecwei mɔskaimbe Musalén kɔben,
Musalénwei mɔskaimbe Enoc kɔben,
Enocwei mɔskaimbe Jared kɔben,
Jaredwei mɔskaimbe Mahalaleel kɔben,
Mahalaleelwei mɔskaimbe Cainán kɔbig kɔn.

³⁸ Cainánwei mɔskaimbe Enós kɔben
Enóswei mɔskaimbe Set kɔben,
Setwei mɔskaimbe Adán kɔben,
Adánwei Mɔskaimbe Tius kɔn.

4

Nugwaimandzig Jesúswan chinchibig kɔtashchab marɔb (Mt 4.1-11; Mc 1.12-13)

¹ Jesús Espiritu Santotɔ netsaig Jordán piyugurri katɔ arruben, Espiritu Santobe mu misag warab waraimɔsrɔmay pera iben, ² truyu kwalɔmmera cuarenta nemisramne tsuben, nugwaimandziibe ke kebenɔsrkɔnrrab marɔbig kɔn. Tru kwalɔmmerawan chigucha mamɔwa, yandɔ parɔgwai mɔren, ³ nugwaimandziibe:

—Ñi isa kɔmɔ, Tiuswei nusrkain kuabe, i srugwan ‘pirri misr’ cha, trenchi — chibig kɔn.

⁴ Inchene Jesúsbe trencha lɔtabig kɔn:

—Tiuswei wamwan pɔrigube trenchibig pɔrig pasran cha: “Mɔɔbe pir-rindɔgatɔ ɔsig tsumig kɔmɔn” chibig.—

⁵ Inchen nugwaimandziibe kan tun palasrɔmay pera ya, yu pirau chutɔgucha nɔrreelɔ nɔm ashib karub purrailan kerriguba ke pestɔ Jesúswan eshkab kenamarabe, ⁶ trenchibig kɔn:

—Nabe ñi karumburab karumigwan kerrigu ñun tranɔb, katɔ nɔmui chig-urrimbunɔ purɔ tabig tɔrigwan tranɔb inchumɔn cha. Kaguende nane iilan kerrigu tranig kɔn cha. Incha nabe mun tranɔg kɔben, tranamɔnrrun cha.

⁷ Inchawei ñi nan tɔmbasra, kɔriibala tabig waminchene, iibe kerriguba ñuin kɔnrrun— cha.

⁸ Inchene Jesúsbe trencha lɔtabig kɔn:

—Trenchibig pørig pasran cha: “Señor ñui Tiuswandø køriibala tabig waminchib, nuyasiitø marøb megamig køn” chibig.—

⁹ Inchen trugurrimbe nugwaimandziibe Jerusalén ciudasrømay pera ya, tru Tiuswei yau purø palasrø pasrabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, yugurri pirausrø pørskou cha, ¹⁰ kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran cha:

“Tiusbe nui ángelesmeran ñun chinchimønrrai ashchai ørtrun chibig.

¹¹ Incha ñui srøbwan srgu srurrengwamønrrai nømui tasiimeratøga ñune kusranrrun” chibig.—

¹² Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Øyeeg chibig pasran cha: “Ñui Señor Tiuswane ke chinchibig køtashchab lataikkucha maramig kømøn” chibig.—

¹³ Inchen nugwaimandziibe øyeeg chiyutø kebenøsrkønrrab indamigwan kerrigu chab marabe, Jesúsweim pulugurri maya yana køsrøn tarømisrøbig køn, katøle treeg maramdiig pumnegatig.

Jesús Galilea nui maramigwan pølbasrøb

(Mt 4.12-17; Mc 1.14-15)

¹⁴ Jesús Espiritu Santoi maramburab maramigwan tøgai Galileamay katø arruben, tru pirau tru pøtøgatanbe chutøgucha nungøba, nungøba waminchib købelø køn. ¹⁵ Inchen judíosmera tulundzuni yamørig nøbe kusrenanen, mayeeløba nun truba tabig waminchibelø køn.

Jesús Nazaretsrø

(Mt 13.53-58; Mc 6.1-6)

¹⁶ Incha Jesúsbe nø nurainuumay Nazaretsrømay ya, nø trendø treeg marøbig køppe, isrin kwalømbe judíosmera tulundzuni yau kebya, lenrrab pasramisren, ¹⁷ Tius maig karuigwan eshkabig Isaiaswei pørigwan lenrrai tranen, larrøbicha kurøppe, øyeeg pørig pasrabigu kurøbig køn:

¹⁸ “Señor Tiuswei Espiritube naim pala pasran cha.

Kaguende nane waachameran tabig srøigwan eshkanrrai aceite itølusha tarømarig køn cha;

merrarraig pønrrabelan ‘Elatsiilø kønrrun’ chinrraimba, katø kabgarwan ashibelø kønrrai martraimba, katø kaig indinab melabelane, amrrai wesrab inchaimba,

¹⁹ katø Señorwei truba tab pila attrabigwangucha eshkanrraimba nane ørig køn” chibigwan.

²⁰ Incha Jesúsbe tru pørig tøgaiwan judíosmera tulundzuni yau purugubigwan katøle kirra tranabe, wamisrøbig køn. Inchen mayeeløba judíosmera tulundzuni yau purrabeløbe ke nungøba ashib purrabelø køn. ²¹ Inchen nøbe trenchib eshka mendabig køn:

—Na leben ñim mørig, i Tiuswei wam pøriibe, ñimui merrab møi yandø treeg nebun— cha.

²² Inchen misaabe mayeeløba nuimburab tabig waminchib, katø nui trigugurri purø tabzhig wamindi wammeran ke kwaara ashib trenchibelø køn:

—¿Iibe Joséwei nusrkain kømmørgøppeh?— cha.

²³ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe nane indzabelø chibgunrrig øyeeg chinrrautan cha: “Ñi mø marøbiibe ñiasitøwei mø mar” cha. Katø nane: “Ñi Capernaumsrø chine,

chine mariilan nam tru wammørigwan, yu ñuim piraugucha treegwei mar”, — cha.

²⁴ Inchabe katø trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Tius maig karuigwan eshkabigwane møigwanguen nui piraueløtøweimbe chi tab indiiimíg køn cha. ²⁵ Isa kømø, Tius maig karuigwan eshkabig Elías uñib uras tru pøn pila y tøbø pila sre pumubenma, tru pirau ørøba truba truba parø pasrøben, Israel misaamerai utube piudamera truba yam waraingucha, ²⁶ Tiusbe Elíaswane Israel pirau warabelan purugunrrab ørmøtø, Sidón ciuda pulu Sareptasrø tsub piudan purugunrrab ørig købig køn cha. ²⁷ Katø Tius maig karuigwan eshkabig Eliseo uñib uras chigucha, Israel misaamerai utube lepra kwanrreelø truba nu kuig køn cha. Inchendø truiløbe ni kanguen kwanrrowan chishmariimeelø køben, Siria pirausrig Naamánwane kwanrrowan chishmarig købig køn— cha.

²⁸ Inchen iigwan mørøppe, judíosmera tulundzuni yau purrabeløbe namig købiitø ke chinchimmørø incha, ²⁹ kurra pønrramisra, puebloyugurri weera, tru nøm waramig ciuda marim pasrab tunyu pala trømbøsrømay pera ambubelø køn, trusrø pinørtrab. ³⁰ Inchen Jesúsbe nømuin tøbøtagwan pureppa, iptinchibig køn.

Kan møg kwaimandzig tøgai
(Mc 1.21-28)

³¹ Incha Jesúsbe Galilea pirau Capernaum puebloyumay ya, isrin kwalømmerawan misagwan kusrenanøbig køn. ³² Inchen nø kusrenanigwane kwaara ashibelø køn, kaguende nø wamindiiløbe mu mandamgaig wamindig køben.

³³ Inchen judíosmera tulundzuni yau kan trømbøig maringarub kwaimandzig tøgai wawabe, mur trashib trenchibig køn:

³⁴—¡Aul! ¿Nambabe ñibe chi asamig tøgagugu cha, Nazaretsrø Jesús? ¿Namun pinishinrrab attirru? cha. Nabe ñune mu kui ashar chibig køn. Ñibe tru Tiuswei Newan Tabig, truig køn— cha.

³⁵ Inchen Jesúsbe kwaimandzigwan namab trenchibig køn:

—¡Ñibe trashimøtø, møweinukkurrimbe webinrrø!— cha.

Inchen kwaimandziibe nøm mayeelai merrab møwane pirau penørska, tru møweinukkurri webibig køn, chigucha chi kørriinchimøtø. ³⁶ Inchen mayeeløba kwaara, kangurriin kangurri:

—¿Kan øyeeg wamindi wammerabe chi køh? chibelø køn. ¡I møøbe mu mandamgaig karuitøgaba, maramburab mariitøgaba trømbøig maringarub kwaimandziimeranguen webingaruben, truilø webamrrappe!—

³⁷ Inchen nune tru pirau ørøba chutøgucha nun, nun waminchibelø køn.

Jesús Pedroi sueeran tamarøb
(Mt 8.14-15; Mc 1.29-31)

³⁸ Incha Jesús judíosmera tulundzuni yaugurri webya, Simónwei yau kebibene, Simónwei sueerabe mur pachiiaba kwanrø tsuben, nømbe kwanriigweyasig Jesúswan:

—Purugurra— cha, rugaben,

³⁹ Jesúsbe kwanriigweimbala utsøbasrabe, pachigwan webinrrai kandø wamøben, pachiiibe weetapinchen, nøbe tru urastø kurra, tru pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig køn.

*Jesús truba yam kwanreelan tamarø**(Mt 8.16-17; Mc 1.32-34)*

⁴⁰ Yandø nøsig pinaiben mayeeløba chi kwanrøø køben tøgarmen misaamerabe Jesúsweimay srua amrruben, kwanrreelømørig nøbe nui tasiimeran nømuim pala estsara, tamarøbig køn. ⁴¹ Inchen katø truyu møilan køben truba yamelainukkurri kwaimandziimerabe trenchib trashib webambubelø køn:

—Ñibe Tiuswei Nusrkain køn— chib.

Inchen Jesúsbe kwaimandziimerane kandø wamab, waminchibashmíg køn, kaguende nømbe Cristo kui ashibelø køben.

*Jesús Galileasrø eshka kusrenanø**(Mc 1.35-39)*

⁴² Yandø chab tør-raben Jesúsbe ciudayugurri webya, katøganbalø mu misakkasrø tarømisra iben, misaamerabe lab kua, nø waisrø puabe, ibashmønrrab inchen, ⁴³ Jesúsbe trenchibíg køn:

—Misag sötømera katøganbaløsrø warabelangucha nabe Tius nø ashib karub pasrainuguigwei tabig srøigwan eshka kusrenanamig køn cha. Kaguende truweiwei ørig kur— cha.

⁴⁴ Incha Judeasrø judíosmera tulundzuni yamerayu Jesúsbe eshka kusrenanøb uñibíg køn Tiuswei wamwan.

5*Mana øyeg asiimíg peskaumera purø nørø wesrub**(Mt 4.18-22; Mc 1.16-20)*

¹ Kan kwaløø Jesús Genesaret nu pisu menda pasrøbene, misaamerabe Tiuswei wamwan mørtrab nuingatan ke nømdø trawaguchib tulundzunøben,

² nøbe tru pisu mendabe pagatø barcomera mu misakkar pønrrai ashibíg køn, kaguende peskabeløbe truyugurri webamba, nømui atarrayameran chishmarøb warøben. ³ Inchen Jesúsbe tru pagatø barcomera pønrrabyu tru Simónwei barcoyu kebyabe, pi mendagurri katøguchi amburøsrø ørtra cha, nøbe tru barcoyu wamisra, truyugurri misagwan kusrenanøb mendabíg køn. ⁴ Incha yandø chab waminchabe, Simónwane trenchibíg køn:

—Barcon amburø mas umbu pisrø øra, peskanrrab ñimui atarrayameran kebetay— cha.

⁵ Inchen Simónbe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, nambe kwalma kwalma peskab meløbendø, kanguen wesranrrab kaymer cha. Inchendø ke ñi trendaig køptø, atarrayan kegutchab— cha.

⁶ Incha keguchene, peskaube nu kegørraptø atarrayabe kølsrøb mendøben, ⁷ nømbe nømui lincha amøñibelø katøgan barcoyu purrabelan, purugunrrab amrrunrrai keberen, nømbe amrrua, pa barcomeran peskautø netsøganen, barcomerabe piu ke asentannraptiig inchibelø køn. ⁸ Inchen trunun ashabe, Simón Pedrobe Jesúswei srøb pulu tømønøsrøb trenchibíg køn:

—Señor, naim pulugurri tarømisrtra cha. Kagen nabe kaig marøb møg kur— cha.

⁹ Peskau treeg nørø wesraikkurri Simónbe truyu mayeelø nøba pønrrabeløba kwaarøbiitø ke chindamdiig kui inchibelø køn. ¹⁰ Katø tru Zebedeowi nusrkalø Jacoboba, Juanba, tru Simónwei trendø lincha peskab amøñibeløgucha treetøwein kørig kui inchibelø køn. Inchene Jesúsbe Simónwan trenchibíg køn:

—Chi korig kui inchimøta cha, møingurrimbunøbe misaameran peskabig kørnrig— cha.

¹¹ Inchen nømbe barcomeran pisu mendasrø wesrawabe, kerrigu pønrramnetø, Jesúswei mendig ambuptinchibelø køn.

Jesús kan lepra kwanrrø tøgagwan tamarøb

(Mt 8.1-4; Mc 1.40-45)

¹² Jesús mø pueblomerayu køsrøn tsubene, kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgag pua, Jesúswan ashabe, tømboñsra, maløwanguen pirau kebatamnegatig utsøbasrabe, trenchib miabig køn:

—Señor, nan ñi tamaramdiig købene, tamartra— cha.

¹³ Inchen Jesúsbe tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig køn:

—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørromisr— cha.

Inchen tru urastø nui trerab kwanrrøbe chishig kørromisren, ¹⁴ Jesúsbe trencha karubig køn:

—Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara, tru ñi yandø chishig kørromisrimburø tru Moisés tranrrig taigwane srua ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørromisrin kui ashchain— cha.

¹⁵ Treendingucha Jesúswane ke nun, nun waminchen, nune mas wammørig kørromisren, misaamerabe truba nørø nun mørtrappa, katø nømui kwanrrømeran tamariilø kønrrappa tulundzunabelø køn. ¹⁶ Inchendø Jesúsbe chugøben mu misakkasrø ya, truyu Tius Møskaimba waminchibig køn.

Jesús kønørrab kaimabigwan tamarøb

(Mt 9.1-8; Mc 2.1-12)

¹⁷ Kan kwaløm Jesús kusrenanøb wabene, møiløgøsrøn fariseosmeraba, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrenanøbeløba truyu purrabelø køn. Truiløbe Galilea pirau maya puebløsrøngurrimba, Judea pirausrøngurrimba, Jerusaléngurrimba amrruar. Inchen Tiuswei maramburab maramibe Jesúsba pasrabig køn kwanrreelan tamarøb. ¹⁸ Inchen mø møguelø køsrøn katøgan møg kønørrab kaimabigwan tsigalyu muta pua, yau keera, Jesúswei merrab pasrtrab inchendø, ¹⁹ mumayguen kebambamig wetørranrrab kaimabelø køn. Kaguende menrra misag pasrøben, trugurri ya pala nebamba, tejameran picha, trab kura, kwanrriigwan tsigalbanau misag utu Jesúswei merrab kørøørbelø køn. ²⁰ Inchen Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra ashabe, kwanrriigwane trenchibig køn:

—Au, kasuku, ñui kaig mariilane yandø ulø payamig kømíig pesannaig kørromisran— cha.

²¹ Inchene tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba fariseosmerababe treeg isub mendabelø køn: “I møg Tiusweimburab purø trømbøig wamab waminchibiibe, ¿mu køh? cha. Kaguende kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrraimbe ¿mu kuin treeg mariasamø? cha, Tiustøweimbe treeg martrun” chib, isubelø køn.

²² Inchen Jesúsbe nøm chi isub pønrrailan kelarrab ashabe, trenchibig køn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimba øyee isugue? cha. ²³ ¿Møigwan mas kørmø trendamdiig købsruerah? cha. Kabe: “Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørromisran” ¿tamiteh? Kabe: “Kurrab, inrrø” ¿tamiteh? cha. ²⁴ Pø, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrrai mu mandamgaig marøbig kui møimbe ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn.

Inchabe tru kònønrab kaimabigwane trenchibig kòn:

—Nabe ñun trenchar cha: Kurrab, ñui tsgalwan mutab, ñui yamay inrrø— cha.

²⁵ Inchen tru urastø tru kwanrriibe nòmui merrabgurri kurra, nø tsuig tsgalwan muta, Tiuswan truba tabig waminchib nui yamay ibig kòn. ²⁶ Inchene mayeeløba kwaara asha kørromisra, Tiuswan truba tabig waminchib, truba kwaariilø:

—Møin kwaløm kan yeekkucha tabelø mari aser— cha trenchibelø kòn.

Jesús Levíwan wamab

(Mt 9.9-13; Mc 2.13-17)

²⁷ Øyeeg purayaig wendø Jesús webyabe, kan møg Leví taig, romasreelayasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig kòn:

—Nai mendig amø— cha.

²⁸ Inchen Levíbe chi tøgagúigwan kerrigu kørromarabe, kurrappa, Jesúswei mendig ibig kòn.

²⁹ Incha trugurrimbe Levíbe Jesúsweyasig nui yau truba nu fiesta maren, tru romasreelayasig an utabelø truba yameløba, katøganeløba mishat-sigu nømba truba nu purrabelø kòn. ³⁰ Inchen fariseosmeraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe nui kusrenanøb pera uniilane namig, Jesúsweimburab chinetø chib, trenchibelø kòn:

—¿An utabeløba, kaig marøbeløba ñimbe truiløbabe chindimba lincha mab, muchigue?— cha.

³¹ Inchene Jesúsbe nòmune trencha løtabig kòn:

—Tabelø, kwanrrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha. Kwanr-reeløbeguende palain kòn cha. ³² Nabe tru sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamønrrab arrig kòn cha, yandø nòmui kaig mariilan isua mørøb, Tiusweimay lliranrrai.—

Ayunamigwan Jesúswan payib

(Mt 9.14-17; Mc 2.18-22)

³³ Inchen kaneløbe Jesúswan trencha payibelø kòn:

—Juanwei mendig amøñibeløbe katø katø truba ayunab, katø Tiusba waminchib indamigwan marøbelø kòn cha. Katø fariseosmerai mendig amøñibelø treetøwei maren, trune ñuieløbe ka mab, ka muchib inchibelø kòn— cha.

³⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma keg mistrabig nømba wabengan, mamø purrønrrai inchaitarru? cha. ³⁵ Inchendø yandø keg mistrabigwan srua ambam kwalømmera punrrun cha. Inchen tru kwalømmerawane ayunabwei inchun— cha.

³⁶ Incha katø Jesúsbe ‘øyeeg lataitøwein kòn’ cha, kemesra trenchibig kòn:

—Mugucha kan srø camisanma para wesrumøn cha, køllin camisayu waya tsushinrrab. Treeg marene, srø camisabe ka minchen, inchagucha srøigwan waya tsusaibe køllin camisayube chi tab punrraamøn chibig kòn. ³⁷ Katø muguen srø vinonma køllin kalusmerayu usrmøwei indan cha. Kaguende treeg marene, srø vinobe kalusmeran srurrøgøben, vinobe lushen, kalusmerabe ka kølsran cha. ³⁸ Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usramig kòn cha. ³⁹ Katø mugucha øl-laig vinon muchibiima srø vinone mugucha muchig kømui indan cha. Kaguende: “Øl-laibe mas mayig kòn” chibelø kòn— cha, trenchibig kòn Jesúsbe.

6

*Jesúswei kusrenanøb pera uniilø isrin kwaløm tirigu tur lurrøb
(Mt 12.1-8; Mc 2.23-28)*

¹ Kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmarig utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe tirigu turmeran lurrøb ambabe, tirigu turwan tasiitøga katsøsrá, mabene, ² mø fariseosmera køsrøn nømune trenchibelø køn:

—Ya isrin kwaløm chigøben marmønrrai merigwan ¿ñimbe chindimba øyeeg margue?— cha.

³ Inchene Jesús trencha løtabig køn:

—¿Ñimgan lemeelø køtirru cha, tru mana køsrøn Davidwan parøgwab, nui linchibelan parøgwab inchen, nø mandø indigwan? ⁴ Nøbe Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, Tiusweyasiitø tarømarig pirrimera, tru sacerdotsmeratø maim pirrimera mendaike mu mamønrrai meriilan nø mab, katø nøba purrab misagwangucha srørrøb indigwan.—

⁵ Incha katø trenchibig køn:

—Møg Misra Arrubiibe tru isrin kwaløm nan nø karunrrain kømøtø, maramdiigwane marøb, maramgaigwane marmub, nabe na asha karubig kur— cha.

*Kan møg tasig mul-laig
(Mt 12.9-14; Mc 3.1-6)*

⁶ Indiibe katøgan kwaløm isrin kwalømdøwei Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kebya, kusrenanøb pasrøbene, truyube kan møg nui kusrmay tasig mul-laig tøgäig waben, ⁷ tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe Jesúswan larab købelø køn, isrin kwaløm tamarøbig køtashchab, chigøben chi køptø. ⁸ Inchen nøbe chi isub pønrrailan asha, tru tasig mul-laig tøgäig wəwane:

—Kurra, uyu tøbøtag pasramisr— cha trenchibig køn.

Inchen tru møøbe nømuin tøbøtag kurra pasramisrøbig køn. ⁹ Inchen Jesúsbe katøganelan trenchibig køn:

—Na ñimun payrrab inchar cha: ¿Maig maramigwan martrai Moisés pøriibe isrin kwalømbe chiwan martrain taig køh cha, tabiiteh, kabe kaiteh cha; kwamønrrai indamig køh, kabe kweetsamig køh, chindah?— cha.

¹⁰ Incha Jesúsbe mayeelø nuim pøtøgatan pønrrabelan ashabe, tru mowan trenchibig køn:

—Kwalwan larrøbichi— cha.

Inchen møøbe treeg inchen, nui kwalbe tabig kørrømisrøptinchibig køn.

¹¹ Inchen treekkurri kaneløbe truba nama, kangurrin kangurri Jesúswan chi kaig maramdiig køtashchab payib mendabelø køn.

*Jesús nøashib karua øramelø doce lawa wesrub
(Mt 10.1-4; Mc 3.13-19)*

¹² Tru kwalømmerawan Jesús kan tun palasrø Tius Møskaimba waminchab ya, kwalma ørøba treeg marøb wawa, ¹³ tør-rabene, nui kusrenanøb pera uniilan wama, truilai utu doce lawa, wesrawa, truilane nøashib karua øriilø køn cha, wamabig køn. ¹⁴ Truiløbe iilø køn: Simón, nundøwei katø Pedro cha munchi pasrig køben, Simónwei nuneg Andrés køben, Santiago køben, Juan køben, Felipe køben, Bartolomé køben, ¹⁵ Mateo køben, Tomás køben, Alfeowei nusrkai Santiago køben, Simón Zelote cha wamig køben, ¹⁶ Judas Santiagoi nusrkain køben, Judas Iscariote, tru wendø Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisra, tranrrabig købenge.

Misag truba nuwan Jesús kusrenanøb
(Mt 4.23-25)

¹⁷ Incha Jesús tun palasrøngurri nomba kørraarua, kan chagu pasramisrøbig køn. Inchen truyu nui mendig amønibeløbe truba nu tulundzuna, pasrøbig køn, Judea piraelø kerrigu, jersalénsreelø køben, Tiroba, Sidónba tru mar pulusreelø køben, ¹⁸ truiløbe Jesúsuan mørtrab amrruin købig køn, nømui kwanrømeran tamartraimba. Inchen tru kwanrreelø trømbøig maringarub kwaimandziimera larrø trømbøig kuig melønrrai marinabeløbe tamarilø køben, ¹⁹ maya misaabe nun katøranrab inchibelø køn, kaguende Jesúswei maramburab marøbig nuinukkurri webarrua, mayeelanba tamaren.

Kasrag købiiba, chigucha tab kømība
(Mt 5.1-12)

²⁰ Incha Jesús nui kusrenanøb pera uniilan ashabe trenchibig køn: —Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim waachamerabe.

Kaguende Tius nø ashib karub waibe ñimuiwein køn cha.

²¹ Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim mõi ya parøgwailøbe.

Kaguende maig palai melaigwan Tiusbe nømun unchaguen traniilø kønrrun cha.

Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim mõi ya kishibeløbe.

Kaguende wendøbe indzønrrabguen cha.

²² Mayanguen tab kuilø køn cha,
ñimun misaamera tsalø ashib,
ñimune nøøøø kønrrai tarømarøb,
ñimun tsalø waminab,

ñimui munchiwan ke kaigwan lataig indinab,

tru na, Møg Misra Arrubikkurrindø ñimun treeg marene.

²³ 'Treeg pureb kwalømbe ñimbe truba truba tab kui mørøb, truba kasraarab pørtray chibig køn. Kaguende truburø ñimbe srømbalasrømbe truba nuig ketig utamig tøgagønrrun cha. Kaguende merrabsrø nømui kølli misaamerama Tius maig karuigwan eshkabelan øyeegwei kaig marøbelø kuig køn cha.

²⁴ ¡Ay, ñim waacha, puarmeraimbe!

Kaguende yandø tsabøtø utarguen køn cha, kasrag købigwan.

²⁵ ¡Ay, ñim waacha, mõi ya chi palømø tøgarbe!

Parøgwai mørtrun cha.

¡Ay, ñim waacha, mõi ya indzabeløbe!

Ñimbe wamamøra isub kishchun cha.

²⁶ ¡Ay, ñim waacha, ñimun mayeelø tabig wamindinabelaimbe!

Kaguende ñimui merrabsrø kølli misaamerama treetøwei tabig waminchibelø købig køn cha, tru 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isabelan.

Ñimun ashig kømui inchibelan tsalø ashmumig
(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷ 'Inchendø ñim nan mørøbelane nabe trendamønrrun: Ñimun ashig kømui inchibelane undaarab, ñimun tsalø kui inchibelane tabig marøb inday cha. ²⁸ Ñimun 'trømbøig neubash' chib wamabelaimbe ñimbe nømune 'mayanguen tabig neburnray' chib trenday cha. Ñimun kaig marøbelaimbe, nømuyasig Tiusba wamindamig køn cha. ²⁹ Møikkøben ñun kandarø maløbøtø pashene, kandariigwangucha yul cha. Møikkøben ñui turiwan kerrabene, ñui camisangucha ka srúa ibasingaru cha. ³⁰ Ñun mu chi miabigwane tranøb,

chiwan kōben ñuiwan kerrabene, miamōta cha. ³¹ Ñimgurrima katōganelō ñimuyasig tabig maramig palai inchibelōbe, ñimgucha katōganelan treetōwei tab inday chibig kōn.

³² Ñim ñimun undaarabelandō undaarawabe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marōbelōguen nōmun undaguelane nōmgucha undaarabelō kōn cha. ³³ Ñim ñimun tab inchibelandōwei tab inchabe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marōbelōgucha treetōweimbe marōbelō kōn cha. ³⁴ Peba tranōppe, katō utamdeelandō pebōbelōbe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marōbelōgucha katōganelō kaig marōbelandōweimbe, katō kerriguwan treetōwei utōnrrab pebōbelō kōn cha. ³⁵ Trune ñimbe ñimui ashig kōmui inchibelan undaarab, tabig marōb, pebōb indamig kōn, katōyug utōnrrab isua kōmōtō. Treeg marene, ñimui utamibe truba nuig kōben, ñimbe Tius Mayeclair Pala Pasrabigwei ureemera kōnrrun chibig kōn. Kaguende nōma chiweinguen ungwaguengarwan, larrō kailan, tab inchibig kōn cha. ³⁶ Ñimui Tius Mōskaima lastima ashibig kōbene, ñimgucha treetōwei lastima ashibelō kuy cha.

*Katōganelane ‘kailō kōn’ chib
(Mt 7.1-5)*

³⁷ Ñimbe katōganelan ‘ōyeeg kōn, ōyeeg marōbelō kōn’ chib waminchimōtay, ñimgungucha ‘ōyeelō, ōyeelō kōn’ chimōnrraimbe. Katōganelan kaigyū pōnrrōnrrai pōnrsrōmōtay, ñimun treetōwei kaigyū pōnrrōnrrai pōnrsrōmōnrraimbe. Ñimun kaig maren, ulō paymō pesannay, ñimgungucha Tius ulō paymō pesannailō kōnrrappe. ³⁸ Katōganelan tranay; ñimgungucha tranrrun, talegayu tab unaasig tingandō kōrrōguana, pinōlusam netsōganig. Kaguende ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimgungucha treetōwei unaasha tranrrun— chibig kōn.

³⁹ Incha katō Jesúsbe ‘ōyeeg lataitōwein kōn’ cha, kemesra trenchibig kōn: —¿Kan ashchab kaimabiima katōgan ashchab kaimabigwandōwei srua inrrautah? cha. ¿Pailōba treelōtōbe trabyu kegōrrōmōnrraitarru? chibig kōn. ⁴⁰ Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanōbigwan purab nuig kōmōn. Inchendō chi kusremigwan ne kusrewabeguende, nun kusrenanōbig lataitōwein kōnrrun.

⁴¹ ‘¿Chindimbarre ñui nunewan kabyu shauzhig wabigwangōba ashku cha, tru ñuin kabyu nu tsig wabigwanguen ashmubendōbe? ⁴² Inchawei ñitōweinguen ñuin kabyu nu tsigwan ashmubendōbe, ñui nunewane chincha ōyeeg chinrragu: “Nai nuneg, ¿ñuin kabyu shauzhig wabigwan wesrarruah?” cha. ¡Ñi, palatō tabig! Ñuin kabyu nu tsig wabigwanmerriig wesru chibig kōn. Treenchabe si, ñui nunewein kabyu shauzhig wabigwan wesrumig tab ashchabguen cha.

*Tusrbe mamikkurri asig kōn
(Mt 7.17-20; 12.34-35)*

⁴³ ‘Kan tab tusrbe kaig mamig niimíig kōben, katō kan kaig tusrbe tab mamig niimíig kōn cha. ⁴⁴ Kaguende tusrmōrig chi mamig niguen tabig kui, kaig kui truyu asan cha. Kal tusrmerayugurri yashig lurrmōwei, kaldō misrōb tusryugurri uvas lurrmōwei inchibelō kōn cha. ⁴⁵ Inchawei kan mōg tabiibe tabig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe tabig wesrub wamindan. Inchen kan mōg kaibe kaig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe kaig wesrub wamindan. Inchawei nui manrrau chine isua tōgagúilō pinōguchen, nui triibe treeg wamindan chibig kōn.

Pailø ya marøbelan kemesra wamindig
(Mt 7.24-27)

⁴⁶ ¿Ñimbe nane chindimba: “Señor, Señor” chib wamøgue cha, na maig karuigwane møra marmeelø købendøbe? ⁴⁷ Mugucha naimay arrua, nan møra, na maig taigwan marøbigwane, øyeeg møg lataig køn tamønrrun cha: ⁴⁸ Truike kan møg yawan martraptø pirøwanmerrig sruu larryamnegatig umbu lalla, trugurrimbe tru srug pala yawan niga pasrønrrabigwan marøbig lataig køn cha. Inchen pibe nurawa, arrua, tru yawan purø trømbøig neguchib megambuagucha, kønøgønrrab kaiman cha, kaguende purø may mara pasrig kua. ⁴⁹ Inchen kan møg nan mørendø, na maig karuigwan marmiibe, nui yawan niga pasrønrrabig srug pusrmøtø, ka pirø palatø kusrubig lataig køn cha. Pi nurawa arrubig, tru yawan mur megambub neguchene, tru yabe kebeñen, kerrigu pinisaig kørrømisran— cha, trenchibig køn.

7

Suldau sətøwan nø karub pera pasrabigwei mendig megabigwan Jesús tamarøb
(Mt 8.5-13; Jn 4.43-54)

¹ Yandø misagwan Jesúsbe chab waminchabe, Capernaumsrø kebibene, ² truyu kan romanosmerai suldau, cienelan ashibig, centuriòn taig, kan karuindiig megabig truba undaarraig tøgagüibe, truike kwanrrøtøga yandø ke pinamdø palabig tsubig køn. ³ Inchen tru cien suldaumeran ashibiibe, Jesúswan wamindi mørabe, judío misaameran karubelø kølli misaameran karua ørøbig køn, nui kwanrriigwan tamartrab attrai. ⁴ Inchen nømbe amba, Jesúsweim pulu kemallabe, ke tiusmanda chib truba inchib trenchibelø køn:

—Tru møwane ñi treeg ka purugumdiig treeg møg køn cha. ⁵ Kaguende yu nam warain pirau maya misagwan undaguig kua, nøashib nam judíosmera tulundzuni yawan maringaruig køn— chib.

⁶ Inchen Jesúsbe nømbe iben, yandø yau pub lutau ambene, tru suldaumeran ashibiibe nui trendø linchibelan møilan køsrøn trenchinrrai karua ørøbig køn:

—Señor, øyangatiizhiitø attra tan chinrrai. Kaguende ñi nai yau kebat-traimbe, nabe trengatig kømuinatan cha. ⁷ Incha treekkurri ni naashibguen ñun lanrrab arrumur cha. Tammisr cha, treetø chirra chibig køn. Nai karuindiig megabig tammisrig kønrrai. ⁸ Kaguende nagucha mas nørreelø karua pasrig kur cha. Katø treeg køben na karub tøgagüilø suldaumera tøgagig kur cha. Truulanma na møigwan køben: “Innrø” chibene, ib; katø na møigwan køben: “Amø” chibene, arrub; katø nai karuindiig megabigwan: “Chigøben mar” chibene, marøb inchibig køn cha. Nøbe trendan— chibelø køn.

⁹ Inchen Jesús iigwan mørabe, tru møwan nøguen kwaara asha, nui mendig truba nu misag amøñibelan keesha ashabe, trenchibig køn:

—Nabe ñimun trendamønrrun cha: israelitasmerai utuguen isubigwan nainug pasrig øya nuig wetørramur cha, i møwei lataig.—

¹⁰ Indiibe tru karua øriilø katøle yau pubene, tru karuindiig megabiibe tabikken waptinchibig køn.

Jesús kan piudai nusrkawan katø øsirangarub

¹¹ Yandø øyeeg chab puraiben, Jesúsbe kan pueblo Naín taisrømay iben, nui kusrenanøb pera uniiløba, truba nu misaaba linchibelø køn. ¹² Inchen tru puebloyu kebambam yaskab pulu pubene, kan kwaigwan sørønrrab

muta, amrrubelø køn, tru kwabiibe kandø nusrkain køben, usrimbe piuda.

¹³ Inchen Señorbe tru ishuwan lastima ashabe, trenchibig køn:

—Kishmøta— cha.

¹⁴ Incha Jesúsbe kemalla, taulwan katøraben, muta ambubeløbe pønrramisren, Jesúsbe kwaigwane trenchiptinchibig køn:

—Matsinø, na ñun ¡kurrø! char— cha.

¹⁵ Inchen tru kwabiibe kurra, wamisra, waminchib mendøben, Jesúsbe usran tranøbig køn, pera inrrai.

¹⁶ Inchen iigwan ashene, nømune mayeelanba korig købiitø ke chindamdiig køben, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø køn:

—¡Tius maig karuigwan eshkabig purø nuig namui utu kurrin køn! chib. ¡Tiusbe nui misagwan purugunrrab arrin køn!— chib.

¹⁷ Inchen Judea pirau kerriguba, katø tru pirau tru pøtøgatanwan kerriguba Jesús chi marigwan wammørøbelø køn.

Juan Bautistai kusrenanøb pera uniiø (Mt 11.2-19)

¹⁸ Inchen Juanwei kusrenanøb pera uniiøbe øyeeg purayailan kerrigu nun eshkaben, Juanbe nui mendig amønibelan pailan wama, ¹⁹ Jesúswan trencha payrrai ørøbig køn: ¿Tru Cristo attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiram kuin kui? ²⁰ Inchen tru Juanwei kusrenanøb pera uniiøbe amrrua, Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:

—Juan Bautistabe, ñun payrrai, namun karua ørtan cha. ¿Tru attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiramig kuin chindi?—

²¹ Inchen tru uras, Jesúsbe kwanrreelø truba yamelan tamarøbig køn, chigurrimbunø kaig kwanrrø tøgarmenan køben, kwaimandzig tøgarmenan købengue. Katø truba yam kabgailan ashchai tamarøb inchibig køn.

²² Inchabe Jesúsbe Juan karua øriilan trenchibig køn:

—Amba, ñim chi mørigwan, ñim chi asigwan Juanwan eshkanrrigay cha. Kabgailøbe ashen, cojosmerabe amben, asr trerab kwanrrø tøgarmenane nømui kwanrrøwan tamara chishmariilø køben, kalu mørmeeløbe mørøbelø misren, kwailøbe øsiiraben, waachamerane Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenaniilø køn cha. ²³ Mayanguen tab kuig køn chibig køn, nan peg kuitamab isumøtø, na kuitamab isubigweimbe.—

Juan Bautistaimburab maig kuigwan Jesús waminchib

²⁴ Incha Juanwei kusrenanøb pera uniiø ambene, Jesúsbe Juanweimburab truba nu misagwan trenchib waminchib pølbasrøbig køn:

—¿Misag warab waraimøsrømbe ñimbe chi ashchab webamgue? cha. ¿Kan caña ambumay, imay isig srua yainaptiigwandeh? cha. ²⁵ Trube, ¿chi ashchab webamgue? cha. ¿Kabe kan møg truba tabig keweigwandeh? cha. Ñimbe ashibelø køn cha, truba tabig kebeløbe nømun maig marøg købendø marøb, reymerau yau purrabelø kui cha. ²⁶ ¿Trube, treeg købene, chi ashchab webambig kø? chibig køn. ¿Kabe Tius maig karuigwan kan eshkabigwandeh? cha. Øø, nabe ñimun trendamønrrun cha: Treegwanwei ashchab webambig køn cha, trurrigu Tius maig karuigwan eshkabigwan lataitøguen kømø, mas nuigwan. ²⁷ Juanbe tru Tiuswei wamwan pørigu øyah taig truig køn cha: “Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar taig, ñui maywan ñui merrab tamartrai.”

²⁸ Nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Maya møguelø kal-labelai utu tru Juan lata nuibe muguen kaagúig køn cha. Inchendø treeg kuindøgucha, Tius

nø ashib karub wainuube kan møg chigucha kømíikken mas nuig køn cha, Juan lataguen kømø.—

²⁹ Inchen maya misaameraba, tru romasreelayasig an utabeløba Jesús wamindigwan mørabe, Tiusbe maig kønrrabigwan tabig sølgandø marøbig kuin køn chibelø køn, tru Juan piu umbu ulsrainabeløbe. ³⁰ Trune tru fariseosmeraba, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan treeg maramig køn chib kusrenanøbeløbabe nømuimburab Tius maig martrab isua indigwan kaashibelø køn, kaguende truiløbe Juan piu umbu ulsraimeelø kua.

³¹ Katø Señorbe trenchibig køn:

—¿Møin kwaløm møguelane chi latailø køn chinrrab køh? cha. ¿Chi lataig asønän chinrrab køh? cha. ³² Kan plazayu ureemera esheerrab purramisra, kangurrin kangurri øyeeg chib trashib purrabelø latailø køn cha:

“Nambe ñimuyasig luswan urringucha,

ñimbe pailamøwei;

cantailø isumdeelø cantaben,

ñimbe miirab kishmøwei indan” chibelø latailø.

³³ Pøs Juan Bautista pirri mamøwei, vino muchimøwei inchibig arrubene, ñimbe nune, kwaimandzig tøgäig køn, chibelø køn. ³⁴ Inchen tru Møg Misra Arrubig mab, muchib inchibig arrubene, trube, ñimbe menrra maptiig køn tamba, menrra muchiptiig køn tamba, romasreelayasig an utabeløba, kaig marøb misaameraba linchibig køn tamba inchibelø køn. ³⁵ Inchendø mu møkken nebua isungäig tru Tius marøb pasraigwane nui ureemeraing ashchai kenamaran— chibig køn.

Jesús Simón fariseowei yau

³⁶ Kan møikkørøn fariseo Jesúswan nøba lincha manrrab attrai eshkaben, Jesúsbe truigwei yau kebyabe, mishatsigu wamisrøbig køn. ³⁷ Inchen tru puebløytøwei kan kaig marøb ishug tsubig, tru fariseowei yau Jesús mab wan tai wammørøppe, kan alabastro limetayu truba may irrab aceite srua puabe, ³⁸ kishib Jesúswei wendau srøb pulu wamisra, nui kappinwan Jesúswei katsig tambal pala kørrøgøb sømara, trugurrimbe nui pusruutøga pinømøra, katsigu muchawa, yandø tru may irrab aceiten nui srøb pala itølushibig køn. ³⁹ Inchen tru fariseo Jesúswan manrrab attrai eshkabig ashabe, nuinetø treeg isubig køn: “I møg Tius maig karuigwan eshkabig kuimbe, nun katørabiibe mu ishug kui, kaig marøb ishug kui asin kømbala” cha. ⁴⁰ Inchen Jesúsbe fariseowan trenchibig køn:

—Simón, ñun chigøsrøn tamig tøgä war— cha.

Inchen fariseobe:

—Kusrennøbig, eshkarra— chiben,

⁴¹ Jesúsbe trenchibig køn:

—Kan an pebigwan pailø møguelø nun ulømisrar købig køn cha, kane quinientos denarios ulø købene, kane cincuenta ulø købig køn cha. ⁴² Indiibe truiløbe chugurringuen tranrrabgailø køben, tru an pebøbiibe pailanba paymønrrab kagøbashiitindig køn cha. Treeg købene, ¿i pailøbe tru an pebøbigwan møig mas undaarerah?— cha.

⁴³ Inchen Simónbe trenchibig køn:

—Tru mas nu anwan ulø paymø, kagøbasinabig, na møren truig kømmørgøtan— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Søl isua trendan— cha.

⁴⁴ Inchen Jesúsbe ishuwan keesha ashabe, Simónwane trenchibig køn:

—¿I ishuwan ashkuh? cha. Nabe ñui yau kebarruben, nai katsigwan kwalamig ñibe nan pi tranmuben, trune i ishuube nui kappinwan korrøga sòmara, nui pusruutøga pinømørtan cha. ⁴⁵ Ñibe nan muchamuben, trune nøbe na kebarrinukkurri nai srøbmeran muchab wan cha. ⁴⁶ Ñibe nai tur pala aceite srølmuben, nøbe may irrab aceiten nai srøb pala itø lushtan cha. ⁴⁷ Inchawei ñun trendamønrrun chibig køn: I ishuwei truba nørø kalø mariilan nun ulø paymø pesannaikkurri nøbe truba truba undaaran cha. Inchen møikkøben tre nu kømíggwan ulø paymø pesannainabiibe, tru ulø paymø kagøbashibigwane tre undaaramøn— cha.

⁴⁸ Inchabe tru ishuwane trenchibig køn:

—Ñui kaig mariiløbe payamig kømígg, pesannaig kørømisran— cha.

⁴⁹ Inchen truyu lincha mab nøba purrabeløbe, nømasyaitø trenchib mendabelø køn:

—¿Chigøben kaig mariilanguen ulø paymø pesannamig kønrrai marøbiibe, iibe mu møg køh?— cha.

⁵⁰ Inchen Jesúsbe ishuwan trenchibig køn:

—Ñi ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri, kaigygurri wesraig kørømisran cha, mømibe chi isumø, inrrø— cha.

8

Ishumburmera Jesúswan mendig amøñibelø

¹ Yandø iig chab puraiiben, Jesúsbe tru tabig srø wam Tius nø ashib karub wainuguigwan eshka kusrenanøb pueblomerasrø yamera tsitsø pønrrabsrø uñibig køn, nui doce kusrenanøb pera uniiløba. ² Inchen katø mø ishumburmera køsrøn nø kwaimandziimeran webusriiløba, kwanrrømeran tamariiløba linchibelø køn. Inchen truilai utube tru siete kwaimandziimera webambinabig, María Magdalena køben, ³ Herodeswei yau ya ashib tsubig Cuzai srai Joana køben, Susana køben, katøgan ishumburmera køben linchibelø køn. Iiløbe nømui chi tøgagúiløtøga Jesúswanba, nui kusrenanøb pera uniilanba purugubelø købig køn.

Kan kwallibig mandø kwaligwan kemesra kusrenanøb

(Mt 13.1-9; Mc 4.1-9)

⁴ Misag truba nørø tulundzuna, chu puebloyuelø køben, Jesúswan itømaytø ashchab webamben, nøbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchib trenchibig køn:

⁵ —Kan kwallibiibe nui yellwan tsurøb kwallchab webyan cha. Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørøben, itøbunøben, illimera amrrua, man cha. ⁶ Inchen katøganbaløbe srug trølyu kørøra, kal-lappe, kal-labendø, pirø søig kømøwagurri mul-lan cha. ⁷ Kan utu yellmerabe kalshau utu kørøra, kal-laben, kalbe kanbalatø nørørawa, chab tsibisan cha. ⁸ Inchen kanbaløbe yell tab pirau kørøra, nørørawa, tabig misra, kan yellgurrindø trulzheelø ciengatig nigan— cha.

Iigwan trenchabe, Jesúsbe truba mur waminchib trenchibig køn:

—¿Møramig kalu pønraibe, mør!— cha.

Mandøgurri ‘iibe øyeelø latailø køn’ cha Jesús wamindig

(Mt 13.10-17; Mc 4.10-12)

⁹ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe:

—¿Tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha wamindiibe tappe, mandø køh?— cha payen,

¹⁰ Jesúsbe trenchibig kòn:

—Tiusbe nõ ashib karub wainug mu asiimíg tøgagúilan ñimun ashchai tranan cha. Trune katøganelane ‘øyeeg lataitøwein kòn’ chib wamindiiløtøga eshkab waminchar cha,
 “nømbe ashippe ashendø,
 ashmøwa lataig kørrømisrøb;
 mørøppe mørendø,
 chigúi mørmøwa kørrømisrøb inchain” cha.

‘Tibe kan ellmarøbig lataitøwein kòn’ cha wamincha pasrigwan Jesús tab eshkab

(Mt 13.18-23; Mc 4.13-20)

¹¹ Tru ‘øyeeg lataitøwein kòn’ cha, kemesra wamindiibe øyeeg chibig kòn cha: Tru yellbe Tiuswei wamwan eshkabig køben, ¹² tru may pulu kørrab yellmerabe, tru Tiuswei wamwan mørøbelan truilan eshkabig kòn cha. Inchen nugwaimandziibe arruppa, nõmui manrrau tru wam ellmarigwan kerran cha, nõm Tiuswan køreben, kaigyugurri wesrailø kømønrrai. ¹³ Inchen srug trølyu kørrab yellbe tru Tiuswei wamwan møra, truba truba tab kui mørøb utabelan, truilan eshkabig kòn cha. Inchendø truiløbe chi srølgar kua, maya yanagatiitø kørewa amøña, chigøben maig inchibelø køtashchab pubene, tarømisrøptinchibelø, truilø kòn cha. ¹⁴ Inchen tru kal shau utu kørrab yellbe tru wamindigwan mørøbelan eshkabig kòn cha. Inchendø truiløbe nõmui amban maywan ambul køben, tru chine, chine menrra isubiibah, puamisrøg købiibah, chigurrimbunø marøb kasrag amøñinrrab treeg marøg købiibatø kasran cha. Incha tru ellmarigwane nõrrørabashmøn cha. ¹⁵ Inchen tru tab pirau kørrabiibe tru nõmui manrrau purø tabig isub, trurrigu sølwan isub, Tiuswei wamwan møra, truigwan elachimø, tøgagua, melabig meløwa, ellmarig misrøbelan eshkabig kòn cha.

‘Aceite lámpara lataitøwein kòn’ cha, kemesra wamindig

(Mc 4.21-25)

¹⁶ Muguicha kan aceite lámparan piløgøppe, chitøgagøben kasrømwøi, kabe cama umbu pasrtrab kømwøeim piløgøbelø kòn cha. Treeg kømøtø, kerrubelan tør kønrrai, pala pasrøbelø kòn cha. ¹⁷ Inchawei chitøgucha søriibe søriitø kørrømisrø, kenamisrtrun cha. Katø chigøben ashmønrrai kasra pasriibe, nebua asiimíg kørrømisrøtø, tøryu webattrun cha.

¹⁸ Inchawei ñim mørigwane tab isua asha kuy cha. Kaguen tøgagwane masken tranen, trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagurmab isuigwanguen kerraig kønrrun— chibig kòn, Jesúsbe.

Jesúswei usrimba, nuneløba nun lab

(Mt 12.46-50; Mc 3.31-35)

¹⁹ Inchen Jesúswei usrimba, nuneløba nõ wainug pubendø, menrra nu misag pasrøwa, nuim pulugatig kemallchab kaima køben, ²⁰ møikkøsrøn Jesúswan trencha eshkabig kòn:

—Ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñun ashchab isua amrua.—

²¹ Inchene Jesúsbe løtappe trenchibig kòn:

—Tiuswei wamwan møra, trunun marøbeløbe, nai usri, nai nunelø kòn— cha.

Isig ichibigwanba, pi welarmeranba Jesús kønøbashmub

(Mt 8.23-27; Mc 4.35-41)

²² Kan kwaløm Jesús nui kusrenanø pera uniiløba barcoyu kebyabe, trenchibig køn:

—Pisu ambøgatøsrømay larraamun— cha.

Inchabe ambubelø køn. ²³ Incha larraambub ambub købene, Jesúsbe barcoyu kiptinchen, møimbe tru nu pisuyube isig ichibig purø trømbøig namab webarruben, pibe barcoyu michab mendøben, yandø ke asentanrraptiig inchibig køn. ²⁴ Inchen Jesúswan kasrønanaabe trenchibelø køn:

—¡Kusrennøbig! ¡Kusrennøbig! ¡Nambe piu ke chab asentab meler!— cha.

Inchen Jesúsbe kurra, isig ichibigwanba, pi welar trømbøig latøgushib kurrabelanba pasrambunrrai kandø wamabig køn. Inchen truiløbe pønrrambuben, yandø kerrigu wasrønzhig kørrømisrøbig køn. ²⁵ Inchen Jesúsbe nui kusrenanø pera uniilan trenchibig køn:

—¿Ñimui isubigwan nainuutø pasra tøgagúigwane chinchigue?— cha.

Inchen nømbe truba kwaariilø, kan øyeebe mandø kermab isub kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—¿libe mu kerah cha, isig ichibig lata, pi latøgushib kurrabig lata, nø pasrambungarubene, iiløguen nun mørtrappe?—

Kan gadarasriig kwaimandzig tøgagig

(Mt 8.28-34; Mc 5.1-20)

²⁶ Incha yandø gadarenosmeraim pirausrø larraambubelø køn, tru Galilea nu pisu ambøgatømysrø. ²⁷ Incha Jesús barcoyugurri pirau pinaiben latatø, tru puebloyuig kan møg kwaimandziimera tøgagig katønrrab webibig køn, truibe manasrøngurri chigucha kemøwei, yau tsumøwei inchibig, sørin trabmerayutø tsubig. ²⁸ Incha Jesúswan ashippe, nui merrab mur trashib tømbarøb peñabe, trenchibig køn:

—¿Ñibe nane chi martrab inchigu cha, Jesús, Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nusrkai? ¡Ñi nan purø trømbøig møra megamig kømønrrai marmørrunrig!— chib.

²⁹ Kaguende Jesúsbe tru trømbøig maringarub kwaimandzigwane: “Møweinukkurri webinrrø” chibguen indin køben nøbe trendaig køn, kaguende truigwane kwaimandziibe katø katø nø merrarraa sruaig købig kua. Inchen chu imønrrai, misaamerabe tasiimeran srøbmeran cadenastøga lusra tøgagúingucha, nøbe cadenasmeran lurren, kwaimandziibe mu misag warab waraimøsrø ingarubig køn. ³⁰ Inchen nune Jesúsbe payibig køn:

—¿Chi munchi kugu?— cha.

Inchen nøbe løtappe:

—Nabe: “Legión”, munchi kur— chibig køn, kaguende tru møweinuube kwaimandziimera purø nu kebamba kua. ³¹ Incha tru kwaimandziimerabe ‘tru purø trømbø umbu trabyumay ørmørrunrig’ chib truba rugabelø køn, Jesúswane. ³² Inchen tru tunyube kuchimera truba nu sötø mab llirab amøñiben, tru kwaimandziimerabe ‘tru kuchimerayu kebamingarurra’ chiben, Jesúsbe ka kebambashibig køn. ³³ Inchen kwaimandziimerabe møweinukkurri webamba, kuchimerayu kebambene, tru kuchi sötøbe truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, pisuyu kegørra, pi keesra chab kwabelø køn.

³⁴ Inchen tru kuchi ashibelø treeg purayaigwan ashabe, kwaariilø lula, puebloyu køben, wambig nøørøwansrøn køben eshak ambubelø køn.

³⁵ Inchen misaamerabe chi purayaigwan ashchab werrua, Jesús waisrø pubene, tru kwaimandzig tøgga møg købiibe Jesúswei srøb pulu, yandø asru keweig ke yandø tabig wai ashibelø køn. Inchabe truba kørig kui inchibelø

køn. ³⁶ Inchen tru treeg purayaigwan ashibeløbe tru kwaimandzig tøga mōwan Jesús mandø incha tamarigwan katøganelan eshkaben, ³⁷ tru Gadara pirau maya misaamerabe Jesús swan nōmuinukkurri 'irra' chib truba rugabelø køn, kaguende nōmbe truba truba kørig kuilø kua. Inchen Jesúsbe barcoyu kebya ibig køn. ³⁸ Inchen tru kwaimandziimera webambinab mōøbe:

—¿Ñui mendig arruah?— chib truba inchen,

Jesúsbe trenchibig køn:

³⁹ —Ñui yamay katø inrrø cha, ñun Tius chigøben yeeg nørriig mariilan kerriguh eshkanrrab.—

Inchen tru mōøbe, Jesús nun øyeeg nørreelø marigwan kerrigu eshkab ibig køn tru pueblo ørøba.

*Kan ishuwei kwanrøwan Jesús tamarøb
(Mt 9.18-26; Mc 5.21-43)*

⁴⁰ Incha katø Jesús pisu ambøgatøsrømay larraibene, mayeeløba munig kuig kōppe, misaabe nune truba kasrag utabelø køn. ⁴¹ Inchen kan mōg judíosmera tulundzuni yau chi maramigwan ashibig, Jairo taig, puabe, Jesúswei katsig pulu tømønšra, nui yamay tiusmanda arrubšrumugu chibig køn, ⁴² kaguende nui kandø nimbasr doce añosig tøgagúibe ke kwanrrab inchib tsuben.

Inchen Jesús ibene, nu misag sətøbe nui mendig trag marøb ambubelø køn.

⁴³ Inchen tru ututø kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrø tøgag kua, nui chi tøgagúigwan kerrigu patsøgøben, mugucha tamartrab kaimaig kōbig køn. ⁴⁴ Tru ishuube Jesús swan wendaugurri kemallippa, Jesús nø kewagúig urøzhigwandø katørabene, tru urastø tru ani ibiibe pasramisrøptinchibig køn.

⁴⁵ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Nane mu katørah?— cha.

Inchen mayeeløba: “Ñune mu katøramer” chiben, Pedrobe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, misag sətøbe ñun yeeg tinmarøb ambumay imay trawagut-san— cha.

⁴⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Møikkøben nan katørainrrun cha. Kaguende nai maramburab marig nainukkurri webrain kui mōrar— cha.

⁴⁷ Inchen ishuube nø treeg marigwan chi sōramgaig kuin kui ashabe, itønab arrua, Jesúswei merrab tømønšrøb srala, maya misagwei merrab chindimba katøraigwanba, katø tru urastø mandø tabig kørømisrigwanba eshkabene, ⁴⁸ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tamarig kørømisran cha. Chi isumø, inrrø— cha.

Jairoi nimbasrwan Jesús øsiiranøb

⁴⁹ Inchen Jesús waminchib pasramnetø, tru judíosmera tulundzuni yau ashib karubigwei yaugurri møikkøsrøn puabe, unai mōskawane trenchibig køn:

—Ñui nimbasrbe kwabguen indan cha. Kusrennøbigwan mas chi chimøta— cha.

⁵⁰ Inchen Jesúsbe mōrabe trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøtø, kørøptø kørøu cha, ñui nimbasrbe tammisrtrun— cha.

⁵¹ Incha yau puabe, Jesúsbe mungucha kerrubashmøtø Pedronbah, Jacobonbah, Juanwanbah unai mōskalanbatø kerrubashibig kōn. ⁵² Inchen mayeeløba unan isub waminchib truba kishib kōben, Jesúsbe trenchibig kōn: —Kishmøtay cha, unøbe kwaig kōmøtø, ka kiptø tsun— cha.

⁵³ Inchen nømbe kwain tsui asha kua, Jesúswane ka indzatø mørøbelø kōn. ⁵⁴ Inchen unan Jesúsbe tasigu kemøra, mur wamab trenchibig kōn: —Ishug-unø, ¡kurrø!— cha.

⁵⁵ Inchen espíritube katø nuinug puben, øsiirawa tru urastø kurraptinchen, Jesúsbe manrrai manningarubig kōn. ⁵⁶ Inchen mōskaløbe ke kwaara asha kørromisren, Jesúsbe chi purayaigwan nømune mungucha eshkamønrrain karubig kōn.

9

Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan karua ørøb (Mt 10.5-15; Mc 6.7-13)

¹ Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan wama, tulundzunabe, mayan kwaimandziimeran wambig webusrøb, kwanrrømeran tamarøb inchai, maramburab maramigwanba, nu chindamgaig karumigwanba tranøbig kōn. ² Incha Tius nø ashib karub wainuguigwan eshkab kusrenanrraimba, kwanrreelan tamartraimba karua ørabe, ³ nømune trenchibig kōn:

—Mayuweimbe chigøben srua ammønrrigay cha. Pøtønain tsig srua ammøwei, wasr ila ammøwei, pirri srua ammøwei, an srua ammøwei, turingucha pagatø kōmø, kandø kewa ambay cha. ⁴ Chugøben puebloyu yau puppe, webamba ambamnegatig truyutø kørromistrigay cha. ⁵ Inchen ñimun wamab utag kōmui indinuube, trube, tru puebloygurri webamrrappe, ñimui srøbyu usrøwan chishtø kørrogønrrigay cha. Treeg marøppe, trube ‘ñim kaasig kōbene, møimbe ñim kusrenrrigay’ chib eshkab.—

⁶ Inchen nømbe webamba, pueblomørig puraambub ambuppe, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb, chutøgucha kwanrreelan tamarøb ambubelø kōn.

Jesúsuan Herodes mu kuinguen mørnub (Mt 14.1-12; Mc 6.14-29)

⁷ Inchen Galilea pirau ashib karub wabig Herodesbe Jesúsweimburab wamindi mørøb nø chi mariilan kerrigu wammørabe, chi isum kuinguen mørmiig kōn, kaguen mōiløgøsrøn: “Juan Bautista kwailai utugurri katø kurriinrrun” chiben. ⁸ Inchen kan utueløbe: “Tius maig karuigwan eshkabig Elías kenamisrin kōn” chiben, kan utueløbe: “Tius maig karuigwan eshkabig merrabsriig mōikkøben katø øsiirain kōn” chiben, inchibelø kōn. ⁹ Inchen Herodesbe trenchibig kōn:

—Juanwane natøwei turwan paringarug kōn cha. ¿Trube, chigøben na yeeg wamindig wammøriiløbe mu kōnrrab køh?— cha.

Incha Herodesbe Jesúsuan ashig kui inchibig kōn.

Tratrø mil møguelan Jesús mamig tranøb (Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Jesús nøashib karua øriilø katø amrruabe, nøm chi marigwan nun eshkaben, nømune Jesúsbe Betsaida pueblorømay nømundo nøørø pera ibig kōn. ¹¹ Inchendø tru nu misag sötøbe wammørøppe, wendautø amben, Jesúsbe tabig wamab uta, nømun Tius nø ashib karub wainuguigwan waminchib, kwanrrøwan tamaramig palai melabelane tamarøb inchibig kōn.

12 Inchen yandø mawab misrøb arruben, nui doce kusrenanøb pera uni-løbe Jesúsuan kemallabe, trenchibelø køn:

—Misaameran yandø amrrai, ungwa chi cha, puluwandø yamera pønrrabsrøn køben, chugøben nøøørørøn køben, ya peba kørørmistrappa, mamig penønrrappa amrrain cha. Kaguende yube nambe mugucha warømønug pønrrer— cha.

13 Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Manrrai ñim manny— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Nambe trattrøgatø pirrimbah pagatø peskaubatø tøgaguer cha. Ya nu misagweimbe srøig penønrrab amatøwein kønrrun— cha.

14 Kaguende møgueløtø trattrø milburab købig køn. Inchen Jesúsbe nui doce kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Kan søtø, cincuentabø, cincuentabø purramisringaruy— cha.

15 Inchen treeg maren, misaabe mayeeløba chab purramisrøbelø køn.

16 Inchen Jesúsbe tru trattrøgatø pirriwanba, pagatø peskaumeranba nui tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirrimera pirishabe, nui kusrenanøb pera uniilan misagwan pirishinrrai tranøbig køn. 17 Inchen mayeeløba øska ma kørørmisren, pitis undailan tasinmerayu netsøbato doce tulishibelø køn.

Pedrobe Jesúsuan: “Cristo køn” chib

(Mt 16.13-19; Mc 8.27-29)

18 Kan kwaløm Jesús nøøørørø Tius Møskaimba waminchib wabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nøba purrøben, Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Misaamerabe nane mu køn tah?— cha.

19 Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Møiløbe: “Juan Bautista køn” chiben, møiløbe: “Elías køn” chiben, møiløbe: “Tius maig karuigwan kan eshkabig merrabsriig katø øsiirainrrun” chiben indan— cha.

20 Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.

Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:

—Ñibe Tiuswei tru Cristo køn— cha.

Jesús nø kwamigwan eshkab

(Mt 16.20-28; Mc 8.30-9.1)

21 Inchen Jesúsbe iigwane mungøben eshkamønrrain karubig køn.

22 Inchabe trenchibig køn:

—Møg Misra Arrubiibe chinetø kaig indinab megamig nebunrrun cha. Katø misagwan karubelø kølli misamera køben, sacerdotemeran karubelø køben, Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben nune kaasig kømig kønrrab køn cha. Incha kweecheen, pøn kwalømyube kusraig kønrrun— chibig køn.

23 Incha mayeelan trenchibig køn:

—Møikkøben nai mendig ufig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, kwalømmørig nui kuruswan muta, nai mendig arrum nebunrrun cha. 24 Inchen møikkøben øsig kømigwangøba esegabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha. 25 ¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerriigu nuindø maringucha, nøasiitø minchib, nøasiitø pinamigwei marøb indiibe, chiwein kui tabig kønrrab kø? 26 Pøs møikkøben naimburappa, na wamindilaimburappa kørig isub kørig kui inchibigwane, nune kørig purørtrun chibig køn, tru Møg Misra Arrubig tru nui tørguegwalmabiiba, nui Møskawei tørguegwalmabiiba,

Tiusweindø tarø mari ángesmerai tər pilabiiba arrua. ²⁷ Nabe ñimun cierton trendamønrrun chibig køn: Møiløgøben yu purrabelø Tius nø ashib karub pasraigwan ashmøwatøbe kwanrraamøn— cha.

Jesús ke peemayig misrøb
(Mt 17.1-8; Mc 9.2-8)

²⁸ Øyeeg taig trune wendau kōsrøn Jesúsbe Pedronba, Juanwanba, Santiagonba pera, kan tun palasrø Tius Mōskaimba waminchab nebibig køn.

²⁹ Inchen Jesúsbe Tiusba waminchib pasramnetø, nui maløbe ke peg lataig misrøptinchen, nui kewagüiløbe truba puløzhig tørgwalmabelø misrøbig køn.

³⁰ Inchen mømimbe pailø møguelø nõba waminchib kenamisrøptinchibelø køn. Truiløbe Moisésba, Elíasba, ³¹ nõmbe tørguegwalmabig pinøgasrailø, Jesús Jerusalénsrø mandø kaig indinab megawa, kwamigwan waminchib pønrrabelø køn. ³² Inchen Pedroba, nui linchibeløba kigøbiitø ke chindamdø kuim purrøwagucha, kimø kasrig ka purrøwa, Jesúswei tørguegwalmabigwanba, tru pagatø møguelø nõba pønrrabelanba ashibelø køn. ³³ Inchen tru møguelø yandø Jesúsweim pulugurri tarømisra ambene, Pedrobe nõtøwei chi chib pasrarmabguen mørumbendø, trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ñnam yu pønrramibe purø tab kōtan! cha. Pøngatø ya-ureg margun cha, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíaswei.—

³⁴ Inchen tru waminchib pasramnetø kan wañi arrua, nõmun kasrøben, nõmbe wañi umbu kørømisra, Pedroba, Juanba, Santiagobabe truba truba kørig kui inchibelø køn. ³⁵ Inchen wañi umbugurrimbe kan wam trenchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai, nai lawa wesruig køn cha. Nune møyay— cha.

³⁶ Tru wambe yandø mas mørø waminchimuptinchen, Jesúsbe katø nõtø pasrai ashibelø køn. Incha nõmbe tru chi asigwane tru kwalømmerawane mungucha maizhikken mørø waminchimeelø køn.

Jesús kan kwaimandzig tōga unan tamarøb
(Mt 17.14-21; Mc 9.14-29)

³⁷ Katø kwaløm tunbalasrøngurri kørørrubene, Jesúswan katønrrab truba nu misag werruben, ³⁸ mømimbe kan møg tru misaamerai utugurri truba mur wamab trenchibig køn:

—Au, Kusrennøbig, kabe tiusmanda nai nusrkawan ashibsrumuguh cha, nai kandø nusrkain køn cha. ³⁹ Nune kwaimandziibe merrarraben, nõbe mõi møin trashibig køn cha. Inchen kwaimandziibe pirausrø kucha, itønangarub, triimay chall kutsingarub, purø trømbøig lastimaig marøb, ¡katø! elachimøsratø inchibig køn cha. ⁴⁰ Inchen ñui kusrenanøb pera uniilan kwaimandzigwan webustrai na rugaben, kaiman— cha.

⁴¹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Kan ñim mõi misaamera kørenrrab inchimeelø larrø kailø! cha, ¿Nabe managatig ñimba unamig kørnrrerach cha, ñimun øyeeg ashiptø? Nui nusrkawan yu srua amø— chibig køn.

⁴² Inchen unøbe kemallib iben, kwaimandziibe unan pirausrø kucha, sruaguchen, Jesúsbe trømbøig maringarub kwaimandzigwan nama, webingarua, unane tamara, mōskawan tranøbig køn. ⁴³ Inchen Tiuswei purø nuig tabigwan mayeeløba kwaara ashibelø køn.

Jesús nø kwamigwan katø eshka
(Mt 17.22-23; Mc 9.30-32)

Inchen mayeeløba Jesús øyeeg marigwan kwaarøb kømne Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

⁴⁴ —Pesannanrrab kømø, iigwan tab møray cha, tru Møg Misra Arrubigwane møguelai tasku tranig kønrrabigwan.—

⁴⁵ Inchen nømun øyeeg taigwane nømbe chi tainguen mørmeelø køn, kaguende Tius chigúinguen mørmonrrai indiilø kua. Incha nø øyeeg taigwan chi chibig kø cha payamibe nømbe kørig kui inchibelø køn.

Mas nuibe mu kerah
(Mt 18.1-5; Mc 9.33-37)

⁴⁶ Inchen nui kusrenanøb pera uniløbe nømui utu nømbe møig mas nuig kønrraptiig kuin kui waminchib payiyab mendabelø køn. ⁴⁷ Inchen nøm chi isub purraigwan Jesúsbe wetøbeña, kan unan srua ya, nuim pulu pasrabe, ⁴⁸ trenchibig køn:

—Møikkøben i unan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan cha. Inchen nan utabiibe, nan karua ørøbigwangucha utan cha. Inchawei ñimui utu mas chigucha kømig lataig kui asiibe, truike si, mas nuig køn— chibig køn.

Namun maig købash inchimibe namuingatø pasran
(Mc 9.38-40)

⁴⁹ Inchene Juanbe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, kan møikkøsrøn ñui munchiyu kwaimandziimeran webusri aser cha. Inchendø namba uñmíg købene, nambe truigwane merer— cha.

⁵⁰ Inchen Jesúsbe nun lötappe trenchibig køn:

—Merømøtay cha. Kaguende ñimun namig kurrømíibe ñimuingiatiig køn— cha.

Jesús Jacobonba, Juanwanba namab

⁵¹ Yandø Jesús srømbalårø utig kømig lutau køben, Jerusalénmay ke punrrab isua ib menda, ⁵² eshkanrrabelø wam sruar merrab øren, nømbe Samaria pirau kan pueblørø chigøben nuyasig tamarrab ambene, ⁵³ samaritanosmerabe Jesúswane utømeelø køn, kaguende nøbe Jerusalénrømay inrrab arri asha. ⁵⁴ Inchen nui kusrenanøb pera uniilø Jacoboba, Juanba øyeeg indi ashabe, trenchibelø køn:

—¿Señor, nømun pinishinrrab srømbalårøngurri nam nag kørarringaruah cha, Tius maig karuigwan eshkab møg Elías latawei?—

⁵⁵ Inchen Jesúsbe nømun keesha ashabe, namabig køn. ⁵⁶ Incha katøganbalø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambubelø køn.

Jesúswei mendig ambamibe murig køn
(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Nøm maywan ambub købene, kan møg Jesúswan trenchibig køn:

—Señor, ñi chu ibendø, nabe mendig arrumønrrun— cha.

⁵⁸ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Zorramerabe waramig trabmera tøgar køben, katø pala amøñib illimeragucha nømui lemerna tøgar køn cha. Trune na, Møg Misra Arrubiibe ni nai turwan chu nerrarramikken chigaig kur— cha.

⁵⁹ Incha Jesúsbe katøganun trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Inchen nøbe:

—Señor, nai møskawan sørønrrabmerrig ibashcha— chiben,

⁶⁰ Jesúsbe trenchibig kòn:

—Ñibe nai wendautø amø cha. Tiusweimburabigu kwaig latailøbe nòmui kwaitan sørøbash cha. Inchen ñibe ya, Tius nø ashib karub wainuguigwan katøganelan eshka kusrenan— cha.

⁶¹ Inchen katøgangucha trenchibig kòn:

—Señor, ñui mendig arrug kòtan cha. Inchendø nai yauelanmerrig ungwa chinrrab ibashcha— cha.

⁶² Inchen Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Mutøgucha arauwan kemøra arab pasrøbendø, wendømaygøba keeshibiibe, Tius nø ashib karub wainuguigwane chi tab martrabgaig kòn— cha.

10

Jesús setenteelan karua ørøb

¹ Øyeeg chab puraiben, Señor katø setenta lawa wesrua, pagatø pagatø pueblosmørig katøganbalømerasrø nø yamsrømay nui merrab ørøbig kòn.

² Incha nòmun trenchibig kòn:

—Ellmarig tulisamibe truba nørø køben, trune tulishinrrabeløbe mamdø kòn cha. Inchawei tru ellmarig puag Tiuswan miay chibig kòn, nui ellmarigwan tulishinrrabelø ørtra. ³ Ñimbe ambay cha. Au, nabe ñim ubishamera latailan lobosmerai utu ørar cha. ⁴ An pusramig urasrø ila ammøwei, wasrø ila ammøwei, alpargatis katø nørø srua ammøwei, ñim maywan ambuppe, mun køben wamab waminchib pønrrømøwei inchigay cha.

⁵ Incha kan yau kebambuppe, øyeemerrig chinrrigay cha: “I yaube chi isumgaig mayanguen tab kønrrun” cha. ⁶ Inchen truyu chi isumgaig tab købigwan tøgø møg wabene, tru: “Chi isumgaig tab kønrrun” cha ñim trendaibe nuinug kørørmisrtrun chibig kòn. Inchen treeg møg kaabene, tru ñim trendaibe ñimuinuutøwei kørørmisrtrun cha. ⁷ Inchen ñimbe tru yautøwei kørørmisra, nøm chi srørendø mab, mutchigay cha. Kaguèn chi marøbiibe nui marimburøbe mu chi chinrraingø, utamig kòn cha. Yamørig, yamørig ammønrrigay cha. ⁸ Ñim kan puebloyu kebamben, ñimun wamab utøbene, chi srørendø manrrigay cha. ⁹ Incha truyu kwanreelan tamarøb, tru misaameran: “Tius nø ashib karub wainuguibe ñimuinuube laturab pasran” chinrrigay cha.

¹⁰ Inchen ñim kan puebloyu puben, ñimun wamømubene, trube, callesmerayu webamba, misagwan øyeeg chinrrigay cha: ¹¹ “Ñimui puebloyu usrø namui srømerayu mendigwan mømibe trube, ñim kusrenrrigay chib pabørrguer chib. Inchendø mømibe yandø ñimbe isua kuy cha, Tius nø ashib karub wainuguibe ñimuinuube laturain kòn” chib. ¹² Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Srabe kwalømbe tru puebloimbe Sodomai lataitøguen kømø, Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe mas purø trømbøig kønrrun cha.

Isua mømø misaameran isumdiig nebunrrabig

(Mt 11.20-24)

¹³ ‘¡Ay, ñi Corazín pueblo, waacha! ¡Ay, ñi Betsaida pueblo, waacha! Kaguende Tiosrø, Sidónsrø tru maramburab mariilan na ñimui utu lataitøwei marig kuimbe, manawei truiløbe nòmui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabsruig kuinrrun cha. Incha kaig marmønrrab yandø isua mører chib kenamartrab, trøsrøleelø keb, nagusrøyu purramisrøb inchibsruiinrrun cha. ¹⁴ Pøs Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe Tiroba, Sidónba misamera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø

trømbøigwan utønrnun cha. ¹⁵ Inchen ñi Capernaum pueblogan, ¿purø tab incha srømbalasarøngatig kusruig kørnurrmab isutirru? cha. Treeg kømøtø, ñibe tru møra melamnug kegutsig kørnrabguen— chibig køn.

¹⁶ Incha nui pera uniilan trenchibig køn:

—Ñimun møøbiibe, nan møran cha. Inchen ñimun kaashibiibe, nan kaasan cha. Inchen tru nan kaashibiibe, nan karua øøbigwan kaasan— cha.

Karua ørig setenteelø katø amrrub

¹⁷ Inchen tru setenteeløbe truba kasrag katø amrruabe, trenchibelø køn:

—Señor, ñui munchiyube kwaimandziimeraguen namune mørtan— cha.

¹⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Satanásbe srømbalasarøngurri kan palaig peñib lataig peñen, nabe asig køn cha. ¹⁹ Nabe mu mandamgaig maramburab maramigwan ñimun tranamønrnun cha, ulmeran, alacránmeran itøbunønrnai, katø tru ashig kømui inçhibig, Satanás, nø kanawa, chi martrab kaimanrraimba. Inchen ñimbe chi indiimeelø puramrrun cha. ²⁰ Inchen ñimbe, kwaimandziimera ñimun mørimba kasraaramøtø, ñimui munchimera srømbalasarø pørig pønrraimba kasraaray— chibig køn.

Jesús nuielaimburab kasraarab

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Incha tru uras Jesúsbe Espiritu Santogurri truba kasraarawa, trenchibig køn:

—Nai Møskai, srømbalawanba, piøwanba ashib karubig, ñun tabig waminchar cha, kaguende ñibe kusrebelø chigúi møøbelan ashmønrnai tru sørig pønrrabelane tru chigucha kømeeelø kusremeelan kenamarikkurri. Treewein køn, nai Møskai, ñi treeg kørnrnai maramig tab kuig kua.

²² 'Nai Møskaimbe chiwandøgucha nan trandan cha. Mugucha na Nusrkawane mu kui ashmuben, Møskaindøwei asan cha. Mugucha Møskawane mu kui ashmuben, na Nusrkaimba, møiløgøben na asingaruilø truiløbatø asan— chibig køn.

²³ Incha nui kusrenanøb pera uniilan ashabe, nømundø trenchibig køn:

—Tru ñimui kabmera nebua asigwan ñim ashibeløbe mayanguen tab kuilø køn cha. ²⁴ Kaguende nabe ñimun trendamønrnun cha: Truba nørrø Tius maig karuigwan eshkabelø køben, reymera køben, i ñim asigwan asinrrabna kui inçhendø, ashmuig køn cha; i ñim mørigwan mørinrrabna kui inçhendø, mørmuig køn— cha.

Kan tabig marøb samaritanon Jesús kemesra wamindig

²⁵ Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kan kusrenanøbig Jesúswan mandø inçhibig køtashchab nøba waminchab kurra yabe, trencha payibig køn:

—Kusrennøbig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønappe, nabe chi maramerah?— cha.

²⁶ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Maig maramigwan martrai Moisés pørigube ¿chi pørig pasrah? cha. ¿Ñibe truiwane mandø taitamab isugu?— cha.

²⁷ Inchen nøbe trenchibig køn:

—“Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaritøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, katø kerrigu ñui asru chishkømburab chish kuitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba undaaramig køn cha.

Katō ñima ñiasiiṭōwei maig undaguig kōppe, ñui mendaigwangucha treetōwei undaaramig kōn” cha, trenchibig pōrig pasran— cha.

²⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Ñibe sōlwei lōtan cha. Iigwan mar cha. Treeg marabe si, ñibe managatig ṭōsig kōmigwan Tius tranig tōgagōnrrabguen— cha.

²⁹ Inchen tru mōōbe nō payigwan tab webig kōb, Jesúswane trencha payibig kōn:

—¿Naimbe mendaibe mu kerah?— cha.

³⁰ Inchene Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—Kan mōg Jerusalénmay ambi maywan Jericōmay kōrraarub arrubene, nileelō merrarrawa, kerrigu nui kewagūigwanbañau nila, kurragucha, kwaig lataig mara trarra ambubelō kōn cha. ³¹ Inchen kan judíosmerai sacerdote tru maywandōwei chi isumō purainrrab arrub pasrōwa, tsui ashippe, yab-wansrōndō purayan cha. ³² Katō treetōwei kan levitagucha truyu pubendō, ashabe, mendawansrōndō pureppa ib ibig kōn cha. ³³ Trune kan Samari-asrō mōg tru maywandōwei purainrrab arrua, nun ashabe, lastima isua, ³⁴ mōwan kemallabe, nui pisrōwan aceiteba, vinoba srōla, llensutōga lusra, trugurrimbe nui burroytōwei itōguanōsra, kan ya pebōbelainuumay srua ya, truyu ashib tōgagūig kōn cha. ³⁵ Incha katō kwalōm samaritanobe inrrappe, tru ya puaigwan pagatō an wesrawa, trana: “I mōwan ashchunrrig tan cha. Ñi mas kastain kōbene, katō arruabe, pagararrumōn” tan— cha.

³⁶ Incha Jesúsbe tru Moisés pōrigwan kusrenanōbigwane trenchibig kōn:

—¿Tru nileelō kemōrinab mōwan, tru i pōnelō nōasi lataitōwei isua ashibiibe, ñune mōig truig kōnrraptiig kōta?— cha.

³⁷ Inchen nōbe lōtappe trenchibig kōn:

—Tru mōwan lastima ashibig, truig kōmmōrgōtan— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Ñigucha ya, treetōwei mar— cha.

Jesús Martaba, Maríaba waminchib

³⁸ Incha Jesúsba, nui kusrenanōb pera uniilōba nui maywan amba, yamera tsitsō pōnrrabsrō pubene, truyube kan ishug, Marta taig, nui yaumay amō cha, utabig kōn. ³⁹ Martabe kan numōsrαι María taig tōgaig kōbig kōn. Inchen truibe Jesúswei srōb pulu nō chi taigwan mōrtrab wamisren, ⁴⁰ trune Martabe, ke chi maram kuinguen mōrmīg wawa, Jesúswan kemallabe, trenchibig kōn:

—Señor, chi maramelan nai numōsrαι ke nandō keguchen, ñungan isumuitarru cha, nan puruguptōguen wau taindō— cha.

⁴¹ Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Marta, Marta, ñi kui ke chinsraatō inchib, ñui chigurrimbunō maramelangōba isun cha. ⁴² Inchendō kanbalōtō mas isumig pasran cha. Inchen Maríabe tru mas tabigwan trunun lawa wan cha. Truigwane kerraig kōmōnrrun— chibig kōn.

11

Jesús Tius Mōskaimba mandō wamindamigwan kusrenanōb (Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Kan pieje kanbalōsrō Jesúsbe Tius Mōskaimba waminchib wawa, chab patsōgōbene, mōikkōsrōn kan nui kusrenanōb pera uniibe trenchibig kōn:

—Señor, tru Juan nui kusrenanøb pera uniilan kusrennøb lataitøwei, namungucha Tiusba wamindam kusrenanrra— cha.

² Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñim Tiusba waminchib pønrrappe, øyah chinrrigay cha:

“Namui Møskai,

ñui munchibe tabigweindø tarømara, newan tab indig kønrrun.

Ñi ashib karub pasraibe pirau larrøbitchab amø.

³ Kwalømmørig nam mamig maig palabigwan namun mõi tranøb,

⁴ namui kaig mariilan ulø paymø, pesannarrunrrig chib.

Kaguende namma namun kaig marøbelan mayeelan ulø paymø, pesannabelø ker chib.

Chiyugøben namun kegørrøsrkønrraptiig pønrrøbene, truwane ambashmørrunrrig chib.

Masken tru kaigweinukkurrimbe tarømartra”— chib.

⁵ Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Ñimma møikkøben kan trendø asig tøgagua, yem tøbøtag truigwei yamay ya: “Au, nai kasuku, pøngatø pirrim pebøbsrumugu chinrrun cha. ⁶ Pøs nai trendø asig inrrab arrua, nai yau puben, chigucha srørramig chi kaagur” cha. ⁷ Inchen kane yaambugurri trencha løtimbeh: “Yaskappe yandø kasraig pasran cha. Mas wamab fregamørrunrrig chib. Nabe nai ureemeraba camayuguen warøwa, chigucha pebrrab kurrønrrab kaimamønrrun” cha. ⁸ Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Pebrrab kurrappe, nui trendø asig kuimbatø pebrrab kurrømøto, ke wamabig wamab tsuikkurri kurra, chi palabigwan nõbe kerriguh tranrrun cha. ⁹ Inchawei nabe ñimune trendamønrrun: Miabene, Tiusbe ñimune tranrrun cha. Lawabe, ñimbe wetørranrrun cha. Yaskabu wamubene, ñimune kurtrun cha. ¹⁰ Kaguende mugucha miabiibe utøben, labiibe wetørraben, yaskabyu wamabigwane kurtrun cha.

¹¹ ¿Ñimma møikkøben, møskain kua, ñui nusrkai pirri miaben, pisrugwan tranrraitirru? ¿Kabe peskau miabene, ulwan tranøbsruguh? ¹² ¿Kabe kan atøwall srug miabene, alacránwan tranøbsruguh? ¹³ Pøs ñimma ya kailø købenguen ñimui uregwane tabig keta tranøbelø køben, ¿kan mas ñimui Møskai srømbalarø wabiibe nun miabelane Espiritu Santon tranmønrraitarru?— chibig køn.

Møiløgøsrøn Jesúswan kwaimandzigwei maramburab marigwan tøgag køn chib

(Mt 12.22-30; Mc 3.20-27)

¹⁴ Kan møwan kan kwaimandzig wamgaig marigwan Jesúsbe wambig weguchen, kwaimandzig webibene, tru wamgaibe waminchiptinchen, misaamerabe truba kwaara ashen, ¹⁵ kan utueløbe trenchibelø køn:

—Kwaimandziimeran ke nõasha karub pasrabig, tru Beelzebúgurri kwaimandziimeran nõbe webusrøbig køn— cha.

¹⁶ Inchen kaneløbe Jesúswan maig inchibig køtashchab ashig køptø, nune srømbalarøngurriig asamig martrai miabelø køn, Tius nõba pasrain kui ashchab. ¹⁷ Inchen Jesúsbe nõm chi isub pønrraigwan ashabe, trenchibig køn:

—Kan rey karub tøgaweim pirauma misag nõmasiitø nõørotø misrøb kurrabe, pinønrrun cha. Katø kan yaelø nõmasiitø nõørotø misrøb kurrabe, chab pinønrrun cha. ¹⁸ Inchawei Satanáskucha nõasiitø nõørotø misrene, nui ashib karub waibe ¿chinchá pasrabig pasrønrrab kø? cha. Kaguende ñimbe nane trendan, chibig køn, Beelzebú martrai tranikkurri kwaimandziimeran

webetan cha. ¹⁹ Tru kwaimandziimeran na webetappe, Beelzebúgurri webetig kòbene, trube, ¿ñimui mendig amõñibelòbe kwaimandziimerane mu webetingaruitõgarre webetah? cha. Inchawei, treeg kòbene, maig kuigwan ñimun uyube nõm chibig kòn. ²⁰ Trune na Tiuswei tasig-unõtõga kwaimandziimeran webetòbene, Tius nõ ashib karub pasraibe ñimui utube puaguen pasran cha.

²¹ 'Kan mur mõõma iitõgabe chinchamamõnrrurmab may tamara, nui tab yawan tab ashib tågagòbene, truyu nui chigurrimbunõ tågagúibe chi isumgaig pasran cha. ²² Inchen katõgan mõg, nõ lataguen kòmõ, mas murig arrua, nun merrarrawa kanawa, tru chinchamamumig, iilõtõgabesimab isua tågagúilan kerrawa, tru nõ chi tågagúilane katõganelõba pirsan cha.

²³ 'Naingatõ pasrõmíbe, nan tsaleelaingatõ maran. Naba tulishimíibe truørõtõ wiitan cha, trenchibig kòn Jesúsbe.

*Kaig espíritu katõle mõweimay arrub
(Mt 12.43-45)*

²⁴ 'Kan trõmbõig maringarub kwaimandzig mõweinukkurri webippe, chugòben purmerasõ isramig lab uña, yandõ wetõrranrab kaimappe, trenchibig kòn: "Katõ nai yamay inrrab cha, na chugurri webarrua arrinuumaytõwei." ²⁵ Incha katõ arruabe, tru mõwane kan yawan chishtõ paluuncha, tamara pasrig lataig wetõrranrrun cha. ²⁶ Incha ippe, katõgan kwaimandziimera, nõ lataguen kòmõ, mas larrõ trõmbõig maròbelan sieteba tulundzuna, sõteelõba trubalatõ tru mõweinug purrõnrrab kebamrrun cha. Inchen tru mõobe yandõ srabebe mas purõ kaikken kõrrõmisrtrun cha, tru srõsrõ lataitõguen kòmõ.—

Isa kòmõ, purõ tab kòbig

²⁷ Jesús iilan waminchib pasramne, misag utu kan ishug õyeeg chib trashibig kòn:

—¡Ñun tågagòb, mutsõsrõb ishube mayanguen tab kuig kòn!— cha.

²⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Tius maig taigwan mõròb, maig karuulan mõròbelõ, truilõbeguende mayanguen tab kuilõ kòn— cha.

*Kaig misag Jesúswan mana asiimíig martrai miab
(Mt 12.38-42; Mc 8.12)*

²⁹ Misaamera Jesúsweim põtõgatan mas mas tulundzunõben, nõbe trenchib waminchib põlbasrõbig kòn:

—Mõin kwalõm larrõ kaig misaamera, Tius naba pasrain kui ashchab marig miatan cha. Inchendõ asha kõnrrai katõgan chigòben peg kenamara tranmõtõ, tru Jonásweiwandõ eshkamõnrrun cha. ³⁰ Jonásma Nínivesrõ warab misaameraimbe chigòben kõnrrab kuitamab isua asha kómig kõnrrai nune treeg pasrig kòn cha. Treetõwei na, Mõg Misra Arrubikkucha mõin kwalõm misaameraimbe isua asha kómig kõnrrai pasrig kõnrrun cha.

³¹ Tru ambõ umbu pirausrõ reinagucha Tiuswei tru maig kõnrrabigwan asha maram kwalõmbe kurrõnrrun cha. Incha nõbe tru mõin kwalõm mõguelõ ñimun mõra melõnrrai maringarunrrun. Kaguende nõma purõ yab-srõngurringuen arrig kòbig kòn, Salomón, tru purõ kusrebíg wamindigwan mõrtrab. Inchen yu pasraibe Salomón lataitõ kòmõ, mas nuikken kur chibig kòn. ³² Tru Nínive ciudadsrõ misaamerabe Tiuswei tru maig kõnrrabigwan asha maram kwalõmbe kenamisrtrun cha, tru mõin kwalõm misaameran kaiyu põnsrõnrrab. Kaguende Nínivesrõ misaamerabe Jonás eshkaigwan

møra, nõmui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliraig køn cha. Inchen yu pasrabiibe Jonás lataitø kømø, mas nuig køn— cha, trenchibig køn.

Kabmerabe asru kan lámpara latailø køn

(Mt 5.15; 6.22-23)

³³—Muguen kan aceite lámparan piløga srørrøyu pasrmøwei, ni køtsø umbu pasrmøwei indan, masken kerrubelan tør kønrraimbe, pala pasran. ³⁴ Asru kappe kan lámpara lataig køn. Inchawei ñui kab tabig købene, ñui asrube kerriguba tør kebilig kønrrun. Inchen ñui kab kaig købene, ñui asrube kerriguba løstiig kønrrun. ³⁵ Inchawei ashiptø kuy, ñim tør tøgagúibe løstiig købgunmab. ³⁶ Kaguen asru kerriguba tør køben, katø truyu chigucha løstiig kaabene, ñibe kerriguba törgandø ashchun chibig køn, kan lámpara purø tørig, ñun piløben lataitøwei.—

Jesús fariseosmeranba, maig maramigwan martrai pørigwan kusrebelanba øyeelø køn chib

(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Yandø Jesús chab waminchene, kan fariseo nui yau lincha manrrab attrai eshkaben, Jesúsbe kebya, mishatsigu wamisrene, ³⁸ fariseobe Jesús mamigwan mamøwatø, tasig kinømø mai ashabe, truba kwaaren, ³⁹ Señorbe trenchibig køn:

—Trube, ñim fariseosmerabe pasunba, platillonba wambiimaybe pillmabendø, ñimui umbube ñimbe misagwan kwaarøsa kerranrrab isuiløba, chigurrimbunø tøgagønrab parø isuiløba, trutø netsailø køn cha. ⁴⁰ ¡Ñim chugúinguen mørmeelø! Tiusbe palamay asrwanma marig køppe, ¿katø umbuigwangucha nõtøwei marig kømuitarru? cha. ⁴¹ Treeg inchibgunrriibe, tru umbu tøgagúigwan waachamera lastima asha, srørray chibig køn, treenchene, ñimune kerriguba chishig kørrømisrtrun cha.

⁴² ¡Ay, ñim fariseos waachamera! Ñimbe erbabunan, rudan, chigurrimbunø katøgan shush tusrmeran Tiusweyasig diezmørig kanzhig, kanzhig wesrawa, tranendø, tru sølgandø tabig maramigwanba, katø Tiuswei tru undag købigwanbabe, ñimbe pinab marøbelø køn cha. Ñimbe marøppe, iilanwei maramig kuig køn cha, tru diezmørig kan kan wesrawa, Tiuswan tranamigwangucha pesannamø, tøgatø marøb.

⁴³ ¡Ay, ñim fariseos waachamera! Judíosmera tulundzuni yamerayu purø tab misaamera purrainug purramig chullelø, katø penab, yanøb indinug ñimune maig købash kømø, purø tabzhig wamønrrai inchibelø køn cha.

⁴⁴ ¡Ay, ñim waachamera, kwaig sörin trabmera latailø, chi kenameelø! Misaamera tru sörim palawan chigúinguen ashmø llirab kuilø latailø køn— chibig køn.

⁴⁵ Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbiibe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, ñi øyeeg chippe, namungucha tøga wamøtan— cha.

⁴⁶ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¡Ay, ñim waachamera, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbelø chigucha! Ñimbe katøganelane niga ambamga kwatsiguelø neguanendø, ñimbe ñimdøweinguen ni kan tasig-unøtøgaguen kuñab kebachig kømui indan cha.

⁴⁷ ¡Ay, ñim waachamera! Tius maig karuigwan eshkabelan ñimui merrab-srø misaameratøwei kweecha, sörilø købelan ñimbe tamara pønsoøbelø køn

cha. ⁴⁸ Treeg mariitøga ñimbe ñimui merrabsreelø treeg marigwane lata kandø isubelø kui kenamaran cha. Kaguende nõmuimburappe kweechen, ñimuimburappe tru sörin trabmeran tamaran cha.

⁴⁹ Inchawei Tius nõ kusremburab kusrebíg kuigu, trendaig køn: “Na maig karuigwan eshkabelanba, katø naashib karua øriilanba nabe øren, truilan kan utuelane kweechen, kanelane kaig martrun” cha. ⁵⁰ Inchawei pirowan marøb uraskurri Tius maig karuigwan eshkabelan mayeelan kweetsiilai ani lusigwan Tiusbe mõin kwaløm misaameran ulø payrrun cha, ⁵¹ tru Abelman kweecha ani lusigwangurrimbunø, tru Zacarias altarba, santuarioba põnrabbunug, tru tøbøtag pasrøben kweetsig, tru Zacariaswei ani lusigwangatig. Inchawei nabe ñimun trendamønrrun chibíg køn: Tru misaameran kweetsiilan Tiusbe mõi ya misagwan ulø payrrun cha.

⁵² ‘Ay, ñim waachamera, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbelø! Kaguende tru nebua ashib kusreb kømig kan llavi lataig tøgagúigwan ñim kerrawa tøgagua, ñimdøweinguen kebammøwei, ni kebambug kui inchibelan chigucha kebambashmøwei indan— chibíg køn.

⁵³ Jesús truyugurri webene, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba Jesúswan truba nama, ke chine payib mendabelø køn, ⁵⁴ kebenøsrkøg køptø, nõ chi kusrua løtøbene, chigøben tamig tøgagønrrab.

12

Jesús palatø tabelø kømønrrai kusrenanø

(Mt 10.26-27)

¹ Trune misaabe truba truba nõrrø tulundzuna, nu køptø ke nõmdø melambub itøbuniyaben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera unilán nõmunmerrig trenchib põlbasrøbig køn:

—Au, fariseosmerai lewaduran ashiptø kuy cha, tru palatøbe truba tab indigwan. ² Pøs chitøgucha søra pasriibe søriitø kørørmismø, ashchai kenamarig køben, katø wammørmønrrai søra tøgagúibe wammøriimíbe kørørmisrtraamøn cha. ³ Inchawei ñim løstøyu wamindigwane tøryu wammørbøguen inchen, ñim yaskabwan kasra nilø wamindigwane yabalasøngurri trasaig kønrrun cha.

Jesús mõigwan kørig tøgagømigwan waminchib

(Mt 10.28-31)

⁴ Na ñim nai linchibelane trenchar: Asrwandø kweechibelane kørig kui inchimøtay cha. Kaguende asrwane kweechendø, mas trømbøibe chi martrab kaiman cha. ⁵ Inchendø nabe ñim mõigwan kørig tøgagømigwan eshkarrumøn cha. Kweecha, mu manchinrrainga tru møra melamnug kegutchabíg, trugwane kørig tøgaguy cha. Nabe katøle trendamønrrun: Trunune si, kørig tøgaguy cha.

⁶ ‘Trattrøgatø illinzheelan pa centavozhigweindø yanøbelø kømuitarru? chibíg køn. Inchendø Tiusbe treelanguen pesannamø, ashibíg køn cha. ⁷ Pøs ñimuimburappe ñimui turyu pusruumeranguen kan kan mundziizheelø køn cha. Inchawei chi kørig kui inchimøtay chibíg køn. Truba yam illimera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø nuweyelø køn cha.

Misaamerai malau ‘Jesucriston ashmúig kur’ chib põnrømeelø

(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ ‘Katø nabe ñimun trendamønrrun: Møikkøben misaamerai merrab ‘Jesúsweingatiig kur’ chibigwane na, tru Møg Misra Arrubikkucha Tiuswei

ángelesmerai merrab treetøwei truigwane ‘ningatiig kur’ cha, nabe trendamønrrun cha. ⁹ Inchen misaamerai malau ‘Jesúsweingatiig kòmur’ chibigwane Tiuswei ángelesmerai merrab nabe nungucha ‘ningatiig kòmur’ tamønrrun cha.

¹⁰ Møikkøben na, Møg Misra Arrubigwan chigøben kaig waminchibigwane Tiusbe uløwan paymønrrab pesannanrrun. Trune møikkøben Espiritu Santon purø trømbøig waminchibigwaneguende pesannamø, ulø payrrun cha.

¹¹ Ñimun payrrab judíosmera tulundzuni yamerayumay, kabe juezmeraimay, kabe karubelaimay srua ambene, mandø cha løtamermab, mancha løtamermab, chi tamermab chi isumøtay chibig køn. ¹² Kaguende yandø wamindamig puben, Espiritu Santobe maig tamigwan ñimun kusrenanrrun— cha.

Kan pua møg chugúi mormíig lataigwan kemesra wamindig

¹³ Kan møikkøsrøn misag utu Jesúswan trenchibig køn:

—Kusrennøbig, nai nunewan naimburabig kønrrabigwan pirisha, nan tranø chirra— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn: ¹⁴—Au, kasuku, ¿nan kan juez lataig, kabe kan pirø pirishibig lataig kønrraimbe nane mu pasrah?— cha.

¹⁵ Incha katø trenchibig køn:

—Parø indamigwane treenchimønrrab ashiptø kuy cha. Kaguende kan møg øsig kømibe chi nørrø tøgagúinug pasrømig køn— cha.

¹⁶ Incha katø ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchib trenchibig køn:

—Kan truba pua møwan nui pirømerayu truba truba ellmarig misren, ¹⁷ tru puaibe nuinetø isub mendabe trendan cha: “¿Chindamer? cha. Nai ellmarig tulisailan yandø chu esegamig chigagur” cha. ¹⁸ Inchabe treeg isubig køn cha: “Møimbe sí chi maram kui ashar cha. Nai mamig keerøb esegailan picha, mas nørreelø mara, truyu nai ellmarig tulisailanba, chi tøgagúilanba kerrigu esegamønrrun cha. ¹⁹ Incha nabe naasiitøwei trendamønrrun tan cha: ‘Møimbe si, chigøben truba nørrø esegailø yam pilawei pønsra war cha. Møimbe israb, mab, muchib kasaraaru’ tamønrrun” cha. ²⁰ Inchene Tiusbe trendan: “Chugúinguen mormø møg, mõi yemdøwei ñui møsigwan miaben, kwamig nebuben, ñi esegawa tøgagúibe, ¿muin kørømisrtrerah?” cha.

²¹ ‘Kan møøbe nuyasiitø chine palømo, tun pønsraindøgucha, Tiusweimburaigwan chiguchaga waachawane øyeeg purainrrun— chibig køn, Jesúsbe.

Tiusbe nui uregwane chi palabigwan tranøbig køn

(Mt 6.25-34)

²² Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Ñimune trendamønrrun cha: Øsig amønamiig, ñim mamigwanba, asru chi kemermab isumigwanba menrra isumøtay cha. ²³ Pøs øsig amønamiikkan kan mamig lataitø kuitarru cha. Kabe asrkan kan asru keelø lataitø kuitarru cha. ²⁴ Pøñiimeranma asay cha, chi ellgamøwei, ellmarig tulishimøwei, mamig esegamig chi kawei, mamig nørrø keera tun pønsra esegamig chi kaweyelanguen Tiusbe manrrai mannøbig køn cha. Ñimbe illimera lataguen kømø, maseløguen køn cha. ²⁵ ¿Ñim møiløgøben, maya maya incha, katøgan tøbø metrotøguen nurabsruguh? cha. ²⁶ Ñim yandøzhigwanguen martrab kaimabeløbe, ¿katøgan peg maramelane chinchabrre isugue? cha.

²⁷ 'Umeranma asay chibig kòn, kwallmøwei, kumøwei inchibelø købendø, tabig norrøran cha. Inchendø nabe ñimune trendamønrrun: Rey Salomónguen nui chine purø tabzhig tøgagua, umera lata tabzhiibe kemuig kòn cha. ²⁸ Wambig kaumera, mõi ka pønrrøwa, srønabe nagu parrig kønrrabigwanguen Tiusbe øyeeg tabzhig kenanøb lataig marøbiibe, ñimune treetøguen kømøtø, masken marmønrraitarru cha, ñim isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigwan ke kagømønrraindøzhig tøgarwan. ²⁹ Inchawei chindamermab isuptø menrra isui inchib lamøtay chibig kòn, chi mamermab, chi mutsamermab. ³⁰ Kaguende yu pirau misaamerabe mutøgucha iilan isua labelø kòn cha. Trune ñimui Møskaimbe ñimui chi palabelan ashaguen wabig kòn cha. ³¹ Treeg kømøtø, ñimbe Tius nø ashib karub wainuguigwan isua lay chibig kòn. Trumaybe tru katøgana chi palabelangucha ñimbe nemarig utønrrun cha.

*Srømbalasrø chigurribunø pønrrabelø
(Mt 6.19-21)*

³² 'Nai mamdø ubishazheelø, chi kørig kui inchimøtay. Kaguende ñimui Møskaimbe nui karub wainuguigwan tranamig tab kui indin kòn. ³³ Chi tøgagúilan yana, chigarwan tranay, treeg marabeguende, an pusrig urasmera, pinønrrabig kømeeelø tøgagønrrabguen, chi tøgagúilø managuen pinønrrabgailan srømbalasrø eseganrrab. Truyube niliig kebinrrab kaimabwei, ni pullilla parmøwei inchibnug. ³⁴ Kaguende ñimui chi tøgagúilø chu esegaig pønrrøbene, ñimui manrrøgucha ke truyutø isub pasrønrrun cha.

Tamara muniitø kømig kòn

³⁵ 'Ñimbe kewa, tamara, pørønawa, martrab ke muniitø kuy; katø ñimui aceite usri lãparamerangucha piløga kuy; ³⁶ ñimbe kan mendig melabelø latailø kønrrigay ya puaiḡ novios yaugurri attrab køben muniirabelø latawei. Incha pua, nø yaskabwan pinrrøgøbene, kurtrab muniitø melabelø latailø kømig kòn. ³⁷ Mayanguen tab kuilø kòn tru karuindiḡ melabelø ya puaiḡ nømun kib køben kømø, kasrig purrabyuh puinabeløbe. Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaiḡ nøashib tamara pørønawa, mishatsigu nømun purramisingarua, mamigwan nøashib pirishinrrun cha. ³⁸ Yem tøbøtag pui lata, løtsø pui lata nømun kib kømø, kasrig purrøben puinabeløbe mayanguen tab kuilø kønrrun cha. ³⁹ Kan ya puaima niliig chu uras attrab kui mørimbe, yau nilønrrab kebibashmubsruinrrun cha. ⁴⁰ Ñimigucha tamara melay chibig kòn. Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe chi isumø købenba arruptinchun—cha.

*Mendig megabig maig taigwan marøbigwanba, maig taigwan marmúigwanba
kemesra wamindig
(Mt 24.45-51)*

⁴¹ Inchene Pedrobe trencha payibig kòn:

—Señor, ¿iḡ 'øyeeg lataitøwein kòn' cha, kemesra wamindigwangan namuyasiitø waminchitirru? cha, kabe ¿mayerlain kuitarru?— cha.

⁴² Inchen Señorbe trenchibig kòn:

—Kan karuindiḡ megabig maig taigwan møra marøb, katø chi maramelan nøtø tsabø asha marøbigwan, ya puaiḡ nui yau warabelan mannannam ura puin kuindø nømui mamigwan srøttrab muniitø wabig kønrrai ashai wanninabiibe ¿møig kerah? cha. ⁴³ Truibe mayanguen tab kuig kòn cha, nun karua pasrigwan marøb megabenh ya puaiḡ puptindinabigweimbe. ⁴⁴ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaiḡbe nui chi tøgagúigwan kerrigu nø

asha marøb pasrønrrai tranrrun cha. ⁴⁵ Inchen tru karuindiig megabig nuinetø ya puaipe peguen arrumønrraitamab isua, katøgan karuindiig melabelan mөгuelan lata, ishumburmeran lata kurrabetab menda, katø mab, muchib, mutsiirab tsubenba, ⁴⁶ nui ya puaipe ni attraitamab isuinguen kømø kwaløm, ni ø uras punrraitamab isumø tsubenba, puptincha, purø trømbøig ichagucha, maig taigwan marmeelø pønrrainug kertrun cha.

⁴⁷ 'Inchen tru karuindiig megabig nun karua pasrøbig ya puai maig maramig palai indi ashibig købendø, tamarmøwei maig chiben mørmøwei inchibigwane truba yam ichagutsig kønrrun cha. ⁴⁸ Inchen tru karuindiig megabig nun karua pasrøbig ya puai maig maramig palai indi mørmøwa, kørø ichagutsamdiig marøbigwane trengatig yam ichagutsig kømønrrun cha. Inchen mөгwan køben maramigwan mas nu tranøppe, treetøwei nu ulø payrrun cha. Inchen mөгwan køben mas purø nørø maramig traninabigwane, trunune masken nu ulø payrrun chibig køn.

Jesúskurri misaamera ke nøørotø misrøb
(Mt 10.34-36)

⁴⁹ 'Nabe yu pirau nag lataig kegutchab arrig køn. ¡Nabe yambe manawei pilabguen pasrømønrrammab truba isur! ⁵⁰ Nane purø trømbøig pinøbuløb arrubigu pureb yamig nebunrrautan. ¡Nane purø isutan treeg nebumnegatiibe! ⁵¹ ¿Ñim isubgan nabe piraumay arruppe, ambumay imay tab købigwan srua arritamab isugueh? Nabe treeg kømøtø, nøørotø, nøørotø inchib kønrrai arrur cha trendamønrrun. ⁵² Kaguen mөingurrimbunøbe kan yau tratrøgatø purramnuube nøørotø inchib kønrrun cha, pøneløbe pailan namig kurra tarømisren, pailøbe pønelan namig kurra tarømisrtrun cha. ⁵³ Møskaimbe nusrkawan namig kurrøben, nusrkaingurrimbe møskawan namig kurrøben, usrimbe nimbasrwan namig kurrøben, nimbasrkurrimbe usran namig kurrøben, sueeragurrimbe yernan, katø yernagurrimbe sueeran namig kurrønrrun— cha, trenchibig køn.

Maig pub attrabigwan wamindig
(Mt 16.1-4; Mc 8.11-13)

⁵⁴ Incha katø Jesúsbe misagwan trenchibig køn:

—Wañimera pørr kebibrø kurrab arrubene, ñimbe trenchibelø køn cha: “Sre punrrun” cha. Inchen pubwei inchibig køn cha. ⁵⁵ Inchen isig ambø umbusrøngurri webarrubene: “Pachig kønrrun” chiben, treegwein købig køn cha. ⁵⁶ ¡Palatø tabelø! Pala wañi maig pasrai asha, pirau maig kui asha ñim øyeeg kønrrun chib, øyeeg kønrrun chib waminchibelø købendø, ¿mөin kwaløm chi pureb arrubigwane, trube, øyeeg kønrrun chinrrab wetøgørrønrrab kaimabeløbe mailø kөгue? cha.

Ñui ashig kømui inchiibiiba ambumay imay lata tab kønrrai mar
(Mt 5.25-26)

⁵⁷ '¿Sølgandø tabig maig kønrrabigwan ñimasiyaitøwei chindimba asha tamarmøgue? ⁵⁸ Ñun maig maramigwan asha marig kønrrai tru kejabiiba, tru maig maramigwan asha marøbigweinuumay ambub pønrrappatø, mallatø trunun mayutø nøba tamara kørømisrtrab inchi. Inchippa ñun juezweimay srua amben, juezbe policiámeran trana øren, truiløbe ñun merrarrawa kailan keeri yau keera pasrømønrraimbe. ⁵⁹ Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Truyugurri webinrrappe, maya ulø misrigwan ke chishtø pagarawatøwei webinrrabguen— cha.

13

Kaig marmønrrab isua mørtraí wamiilø

¹ Inchen tru urastøwei mõiløgøsrøn truyu pønrrøwabe Jesúswan trenchibelø kòn:

—Pilatobe mõ møguelan kòsrøn galileasreelan kweecha, truilai aniwane tru nõm Tiuswan tranamig animal kweetsilai animba lindisain kòn— cha.

² Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—¿Ñim isuppe, Galilea møguelø treeg nebuinabeløbe, tru nõmui pirau katøganelø lataguen kòmø, purab kailø kuimbarre treeg nebutamab isugueh? cha. ³ Nabe ñimune treeg kòmøn tamønrrun. Ñimdøweinguen ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llimamuisruandøbe, ñimgucha mayeeløba truilø lataitøwei kwanrrabguen cha. ⁴ ¿Kabe ñim isubgan Siloésrø tru purøbala ya itøguebeñen kwabelø tru dieciochoeløgan Jerusalénsrø maya misag warabelan purab kailø kuitamatirru? chibig kòn. ⁵ Nabe ñimune chi treeg kòmøn tamønrrun. Ñimdøweinguen ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llimamuisruandøbe, truilø lataitøwei ñimgucha mayeeløba kwanrrabguen— cha.

Higuera tusr mamig niimíigwan kemesra wamindig

⁶ Incha Jesús katø ‘øyeeg lataitøwein kòn’ chib, iigwan kemesra waminchibig kòn:

—Kan møg nui pirau kan higuera tusr ellguawa, tøgagua, higos niguitashchab ashchab ya, chigucha wetørramig lataig kòn cha. ⁷ Inchabe tru pirø ashib møwane trendan cha: “Au, na pøn pilawan mamig lanrrab i tusryu arrua, managuen wetørramur cha. ¡Lutiichi! tan cha. ¿Tusrwan pirøyu ke ka yandøbe chinchib pasrøbashchab?” tan cha. ⁸ Inchen tru pirø ashibiibe trenchibig kòn cha: “Au, nai ashib karubig, mõim pilatøbe ka pasrøbashchab cha. Na pirøwan alaanøb, animal pøy pusrtrab cha. ⁹ Inchippa, treenchene mamig misrøbgun cha. Inchendø katøgucha mismubene, trube, lutitchig” tan cha, trendan— chibig kòn.

Kan ishug kesruig kurrashchab kaimabigwan isrin kwaløm Jesús tamarøb

¹⁰ Kan isrin kwaløm Jesús judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb pasrøbene, ¹¹ truyube kan ishug dieciocho años ørøba kwanrrø uñibig wabig kòn, kwaimandzig utsømay kesrungaruig, ni chinchagucha kurrashchab kaimabig. ¹² Inchen Jesúsbe nun asha, wamabe trenchibig kòn:

—Au, ishug, yandø ñibe kwanrrø kòmø, tabig kørørrømisran— cha.

¹³ Incha nui tasigwan tru ishuweim pala estsarene, ishuube mõi mõi ølmisrøb, kurraashibig kòn. Incha Tiuswan truba tabig waminchib mendabig kòn. ¹⁴ Inchen tru tulundzuni yau ashib karubiibe, Jesús isrin kwaløm treeg tamarikkurri truba nama, misaamerane trenchibig kòn:

—Chigøben maramigwan maram kwalømmerabe seis días kòn cha. Ñimui kwanrrømeran tamarilø kønrrappe, tru kwalømmerawan tamartraí amrrumbala cha, isrin kwaløm kòmøtø.—

¹⁵ Inchen Señorbe kusrub trenchibig kòn:

—¡Palatø tabelø! ¿Ñimma mõikkøben ñimui weywan, kabe ñimui burron isrin kwaløm pi mutsøsrønrrab sruamrrab pichimeelø køtirru? cha. ¹⁶ I ishug Abrahamwei misagwan Satanás kwanrrøtøga dieciocho años ørøba lusra lataig tøgagúigwan, ¿Kabe isrin kwaløm kòn chiptø i kwanrriigwane øyeeg iløsrkaig megaigugurri elatsamig kòmø, chindah?— cha.

¹⁷ Jesús nò øyeelan waminchene, nui ashig kòmui inchibeløbe soteeløba kòriimisa kòrrømisren, trune katøganeløbe Jesús tabig mana asiimíig mari ashabe, truba kasraarabelø kòn.

Iibe murtasa yell lataig kòn cha, kemesra wamindig

(Mt 13.31-32; Mc 4.30-32)

¹⁸ Incha katø Jesúsbe trenchibig kòn:

—¿Tius nò ashib karub pasraibe chi lataig asønan chinrrab køh? cha. Kabe ¿møig lataig kòn chinrrab køh? cha. ¹⁹ Pøs kan murtasa yellwan kan møg nui trau tsurøb lataig kòn cha, nurawa, kan tusr-unøburabig misren, pala amøñibelø illimeraguen tru srammerayu le maran— cha.

Iibe levadura lataig kòn cha, kemesra wamindig

(Mt 13.33)

²⁰ Katø Jesúsbe trenchibig kòn:

—¿Tius nò ashib karub pasraigwane chi lataig kòn chinrrab køh? cha. ²¹ Pøs levadura lataig kòn cha. Kan ishug pa arruba harina sømara, levaduran pusren, maya sømarigwan trunun ørøba pulingarub lataig.—

Tragyaskab

(Mt 7.13-14, 21-23)

²² Pueblomerasømba, yamera tsitsø pønrrabsømba Jesúsbe kusrenanøb Jerusalénsrømay pureb ibig kòn. ²³ Inchen møikkøsrøn trencha payibig kòn: —¿Señor, kaigyugurri wesrainanrrabeløgan mamdeelø kønrrab kuitarru? — cha.

²⁴ Inchene nøbe trenchibig kòn:

—Trag yaskabwan kebamamigwan ñimbe kebamrrab tranrray cha. Kaguende nabe ñimun trendamønrrun: Mayamba kebamrrab inchendø, kaimanrrun cha. ²⁵ Ya puag kurra, yaskabwan kasrøbene, ñim wambig kòrrømisrøbeløbe yaskabwan pinrrøgøb trenchinrrun cha: “Señor yaskabwan kurtra” cha. Inchen nøbe ñimune trencha lètønrrun cha: “Nabe ñimune chuelø kui ashmíig kur” cha. ²⁶ Inchen ñimbe trenchinrrun cha: “Nabe ñiba mab, muchib inchen, katø ñibe namui callesmerayu kusrenanøb indig kømøh” cha. ²⁷ Inchene nøbe ñimune trencha lètønrrun: “Nabe ñimune chuelø kui ashmur cha. Kaig marøbeløbe mayeeløba nainukkurrimbe tarømisray” cha. ²⁸ Inchen ñimbe truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun cha, Abrahamwan, Isaacwan, Jacobwan, katø mayeelø Tius maig karuigwan eshkabelan, Tius nò ashib karub waisrø nøm trusrø purrøben ñim asha, ñimbe wambig webetiilø kua. ²⁹ Kaguen pørr kal-labgatøsrøngurrielø køben, pørr kebibgatøsrøngurrielø køben, ambøgurrielø køben, igurrielø køben, yu pirau chugurrieløtøgucha amrrunrrun, Tius nò ashib karub wainug purramisra manrrab. ³⁰ Inchen møiløgøben møi ya yu pirau srabe melabeløbe srømbalasrømbe nømmerig pønrrønrrun. Inchen møi ya yu pirau nømmerig pønrrabeløbe srømbalasrømbe srabe melønrrun— chibig kòn Jesúsbe.

Jesús Jerusalénwan isua kishib

(Mt 23.37-39)

³¹ Inchen tru kwalømdøwei mø fariseosmera køsrøn puabe, Jesúswan trenchibelø kòn:

—Ñiguen yugurri webya, inrrø cha. Kaguende Herodesbe ñune kweechig kuin kòn— cha.

³² Inchen Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Ø zorra lataigwan trenchinrrab ambay cha: “Au, møimba, srønaba nabe kwaimandziimeran webetab, kwanrreelan tamarøb, trumarbe nai

maramigwan patsøgamønrrun” tan chinrrab. ³³ Inchendø nabe møyimba, srønaba, trumarba nai maywan ib yamig køn cha. Kaguen Tius maig karuigwan kan eshkabiibe nøørøsrøn kømø, Jerusalénsrø kwamig nebunrrun chibig køn.

³⁴ ¡Jerusalén! ¡Jerusalén! ¡Tius maig karuigwan eshkabelan kweechib, katø ñimuyasig Tius karua øriilan sruutøga petabig! ¡Nabe yamba, kan piejetø kømø, kan atøwall nui pullichu-uregwan kwaldzarig umbu kanbalatø mara, maatanab lataitøwei ñui uregwan tulundzunønrrab inchen, ñibe nane kaasig køn! cha. ³⁵ Au, ñim waraig yamerabe elatsig kørøømisrtrun cha. Inchawe nabe trendamønrrun chibig køn: Nane mas ashchaamøn cha, øyah tam-negatig: “¡Señorwei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn!”— cha.

14

Kan møg parab kwanrrø tøgawgan Jesús tamarøb

¹ Kan isrin kwaløm Jesúsbe kan fariseo chi maramigwan nø ashibigwei yausrø manrrab kebya wabene, kaneløbe ke chindashchab ashibelø køn.

² Inchene truyube kan møg Jesúswei merrab parab kwanrrø tøgaw wabene, ³ Jesúsbe tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrenanøbelanba, fariseosmeranba trencha payibig køn:

—¿Isrin kwaløm kan kwanrriigwan tamarmønrrai merig kø, chindah, kabe merømuyg kø, chindah?— cha.

⁴ Inchen nømbe chigucha lètømeelø køn. Inchene nøbe kwanrriigwan srua arrua, tamarabe, yandø inrrai ‘ungwa’ chibig køn. ⁵ Incha nømune trenchibig køn:

—¿Ñimma møykkøben, ñui nusrkain kui, kabe ñui wey kui pisuyu ke-beñemma, isrin kwaløm kuingucha, tru urastø wesramønrraitirru?— cha.

⁶ Inchen nømbe øyeelan chigucha lètønrrab kaimabelø køn.

Novios yaumay lynchab amrrunrrai eshkailø

⁷ Lynchab amrrunrrai eshkaig misaamera mishatsigu mas tab purramdønug, tab purramdønug laben, Jesúsbe treeg indi ashabe, øyeeg kømig køn chib eshka waminchibig køn:

⁸—Møykkøben ñun kan novios yaumay lynchab attrai eshkaebene, mas tab wamdønug merrarramøta cha. Inchippa ñi lataguen kømø, mas nuigwan lynchab attrai eshkaig kua, truig puben, ⁹ tru ñunba, truigwanba lynchai eshkaabiibe arruppa: “Ñi waigwan ønun tranø” chibene, ñibe kørøimisra wendausrø wanrrab purainrrabguen cha. ¹⁰ Treeg inchimøtø, masken ñun lincha cha eshkaebene, wendausrø wamisr cha, tru ñun lincha chibig arrua: “Ñi, kasukube, yu merrabsrø wanrrab puraamø” cha, ñun trenchinrrai. Inchen ñibe tru mishatsigu ñiba purrabelai merrab truba tab indig kønrrabguen cha.

¹¹ Kaguen møykkøben nøasiitø ‘nuig kurma’ isubigwane, ka kørøig martrun cha. Inchen nøasiitø ‘nuig kurma’ isumigwane ‘i møyøbe si, nuig køn’ taig kønrrun— chibig køn.

¹² Incha katø Jesúsbe tru lincha cha eshka møywangucha trenchibig køn:

—Ñi kan mamig srørrøppe, ñui asillandø kømøwei, ñui nunelandø kømøwei, ñui misagwandø kømøwei, ñui ya pulu puarmerandø kømøwei wama srøsr cha. Kaguen truiløbe ñungucha treetøwei lynchai wama, nømgurringucha treetøwei marene, truburø ñibe utamigwan uta kørøømisrtrun cha. ¹³ Treeg kømøtø, ñi kan fiesta marøppe, waachameran køben, kønønrrab kaimabelan køben, cojosmeran køben, kabgarmeran køben lynchab amrrunrrai

eshkawabe, ¹⁴ ñibe mayanguen tab indig kōnrrabguen cha. Kaguende truiløbe ñune katøburø treetøwei marmuindøgucha, sølgandø tabigwan marøbelø katø øsiirab kwalømbe, tru ututø ñungucha Señorbe truburø tranamigwan tøgato tranig kōnrrun— chibig kōn.

Iibe mamig truba nu tamara kuigwan kemesra wamindig
(Mt 22.1-10)

¹⁵ Inchen iigwan mørabe, tru kan mishatsigu wabiibe Jesúswan trenchibig kōn:

—Tius nø ashib karub waisrø mamigwan mabiibe mayanguen tab kuig kōnrrun— cha.

¹⁶ Inchen Jesúsbe nun trenchibig kōn:

—Kan møg truba nōrrø mamimera mannamig tamara, misaamera truba nu linchab amrrunrai eshkawa, ¹⁷ yandø mam urasbe nui karuindiig megabigwane tru lincha tallan trenchinrrab ørøbig kōn cha: “Yandø ke chab pønsrainguen pønrran cha, amrruy” chinrrai. ¹⁸ Inchene møitøgucha ke chine kemesrøb mendabelø kōn cha. Srøtiibe: “Kanbalø pirø ke mōindø chab pena, trunun ashchab inrrab war tan cha. Treekkurri kaimamønrrun tan chirrunrig cha”, trendan cha. ¹⁹ Inchen kane: “Weymera diez arabelø pena, maig marøbelø kōtashchab ashchab inrrab war tan cha. Treekkurri attrab kaimamønrrun tan chirrunrig” tan cha. ²⁰ Inchen katøgane: “Ke srø kasharawa kua, trugurri attrab kaimamønrrun tan, chirrunrig” tan cha.

²¹ Inchen karuindiig megabiibe ya, tru nun karub pera wabig ya puaignan kerrigu eshkaben, nøbe namappe, karuig megabigwane trenchibig kōn cha: “Malla inrrø cha, ciudayu calleswanba, maywanba ya, waachameran kōben, kōnønrrab kaimabelan kōben, cojosmeran kōben, kabgarwan kōben yu pera attrig” cha. ²² Inchen mas yanasrø tru karuindiig megabiibe trenchibig kōn cha: “Ñi nan karub pera wabig, ñi maig karuigwan maren, katøgucha aldø pasran” cha. ²³ Inchen nøbe tru karuindiig megabigwane: “Ciudayu wambiisrø nōrrø maymerawan kōben, shush maywan kōben ya, nai ya netsanrrai katøganelan amrrumø kōmø, ke amrrumne wamønrrig cha, trendan cha. ²⁴ Kaguende nabe trendamønrrun: Tru srøsrøelø na lincha cha wamiiløbe mōikkucha nai mamigwane maig mamig kuinguen mørtraamøn” cha trendan— chibig kōn Jesúsbe.

Jesúswei mendig yamibe murig kōn
(Mt 10.37-38)

²⁵ Misag truba nōrrø Jesúswei mendig amben, nøbe keesha ashabe trenchibig kōn:

²⁶ —Mōikkøben naimay arrua, nui mōskawan, nui usran, nui sawan, nui uregwan, nui nunelan, nui nuchalan lataitøguen kōmø, nan mas undaarab, katø nui øsig kōmigwan lataitøguen kōmø, nan mas isub undaaramiibe nai mendig uñibig kōnrraamøn cha. ²⁷ Inchen katø mōikkøben nui kruswan nø muta arrumigwan muta, nai mendig arrumiibe, nai mendig uñibig kōnrraamøn chibig kōn. ²⁸ Ñimma mōikkøben, kan truba pala ya martrab inchabe, ¿patsøgamdiig kōtashchab anwanmerriig ashchab wamisrmønrraitirru? cha. ²⁹ Treenchimøtø, pøtøburab pølsrugwandø pølbasra, patsøgonrrab kaimabene, mayeelø ashibeløbe ñune indzatø ashib trenchinrrun cha: ³⁰ “Ø møøbe yawan martrab pølbasra, patsøgonrrab kaiman” cha. ³¹ Kabe kan reyma katøgan reyba kwayanrrab webinrraptø, ¿suldaumera diez mil nø tøgaguitøgaba, katø tru nøba kwayanrrabig suldaumera veinte mil

pera arrubiiba, ka kwayamdiig kətashchab trununmerrig isunrrab wamis-rmønrraitarru? cha. ³² Pəs kaimappe, tru katøgan rey yabsrø srø pasrøbenbatø, kwayamø, tammay kørromiskun chinrrai karuilø ørtrun cha. ³³ Inchawei ñim møikkøben chi tøgagúigwan kerrigu elachimibe, nai mendig uñibig kønraamøn chibig køn.

Tre yandø larmíig misrøb

(Mt 5.13; Mc 9.50)

³⁴ Trebe tabig køn. Inchendø yandø tru trebe larmíig misrabe, ¿katøbe chinha kui larrøbig misriasamø? ³⁵ Pirø tamisrrai pirøyu wiitamdiig kømøwei, animal pøywan abono marigu pusramdiig kømøwein køben, yandø petig kønrrun cha. ¡Møramig kalu pønraibe mør!— chibig køn.

15

'Tibe ubisha trubabig lataitøwein køn' cha, kemesra wamindig

(Mt 18.10-14)

¹ Romasreelayasig an utabeløba, kaig marøbeløba Jesúswan mørtrab may-eelø kemallen, ² fariseosmeraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe yeeg marøbig køn chib, trenchibelø køn:

—I møøbe kaig marøbelan wamab, truiløba mab inchibig køn— chib.

³ Inchen Jesúsbe 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchibig køn:

⁴ —¿Ñimma møikkøben ubishamera cien tøgagua, truilø kan palab mis-rene, noventa y nueve wambig nøørørø nømdø warønrrai warøbashippa, wetørramnegatig tru ubisha trubabigwan lanrrab imønrraitirru? cha. ⁵ Incha wetørrappe, kasrag købiitø, ñui kildunyu muta, arrua, ⁶ yandø yau puabe, ñui ya puluelanba, ñui trendø asielanba tulundzuna, trenchinrrun cha: “Naba kasraaragun cha. Kaguende nai ubisha trubabigwan wetørrar” cha. ⁷ Inchawei nabe trendamønrrun chibig køn: Srømbalarsøngucha treetøwei kasraaran køn cha, kan kaig marøbig nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabene, tru noventa y nueve sølgandeelø tabelø isua møramig chi palømeelaimburab lataguen kømø.

An trubigwan kemesra waminchib

⁸ Kabe ¿kan ishuuma anzheelø diez tøgagua, truyu kan trubøbene, kan lámpara piløga, yawan paluunchib wetørramnegatig, tab lamønrraitarru? cha, ⁹ Incha wetørrappe, nui trendø asielanba, nui ya puluelanba tulundzuna, trenchinrrun cha: “Kaguen nai an trubigwan wetørrar cha, naba kasraaragun” cha. ¹⁰ Inchawei kan kaig marøbig nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabene, Tiuswei ångelesmerai utugucha treetøwei kasraaranrrun— cha trendamønrrun.

Kan nusrkai chi tøgagúigwan maramgaig marøbigwan kemesra wamindig

¹¹ Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Kan møg pagatø nusrkalø tøgagúibe, ¹² wendiibe møskawane trenchibig køn cha: “Nai møskai, nan keta tranig naimburab kønrrabigwan pirishirra” cha. Inchen møskaimbe chi tøgagúilan nømun pirisha, tranen, ¹³ mam kwalømyutø tru wendø nusrkaimbe nuimburabigwan kerrigu tulisha, yabsrø katøgan pirausrømay ya, trusrø chigøben kaig marøbyutø patsø pinishibig køn cha. ¹⁴ Inchen nai anwan yandø chab patsøgøbenba, tru pirausrømbe chutøgucha parøbe truba nuig arruben, nune yandø palabig arrub mendabig køn cha. ¹⁵ Inchen tru pirausrø kan møweinug maramig lanrrab ibene, trui

nui kuchimera waraisrø, kuchi ashib meganrrai ørøbig køn cha. ¹⁶ Inchen nøbe tru kuchi maig mamimeran øska mainrrabna isuben, nune muguen chi srørrmeelø køn cha. ¹⁷ Inchen nøbe katøle isua mørabe trenchibig køn cha: “¡Kan nai møskawei yau marøb melabeløbe mamig yeeg nørro uncha tøgagøben, trune nabe yu parøgwab kwamørrrun! cha. ¹⁸ Trembe nai møskawei yamay katø kurrab ya, nune trendamørrrun cha: ‘Nai møskai, Tiusweimburappa, ñuimburappa kalø mara pasrar cha. ¹⁹ Møimbe yandø kan ñui nusrkain kui lataig tøgagømgai kur cha, ñui marøb melabelan lataitøwei tøgagørra’ chinrrab tan” cha. ²⁰ Incha møskawei yamay ib mendabig køn cha.

²¹ Inchen møskaimbe yab arrubendø, nebua asha, kan nai unan yeekkucha nebutamab lastima ashabe, katønrrab lula, irab, muchab indan cha. ²¹ Inchen nusrkaimbe møskawane trendan cha: “Nai møskai, Tiusweimburappa, ñuimburappa kalø mara pasrar cha. Møimbe yandø nai nusrkain køn cha wamig kønrrabgai kur” cha. ²² Inchen nui møskaimbe nui karuig mendig melabelan wama, trendan cha: “Kenanamelan mas tabelan petø wesrua kenanøb, tasigu surtigas pasrøb, alpargatis keetøsrøb inday cha. ²³ Incha tru ø tsal-lanin toron srua amrrua, kweetsay tan cha. Incha fiesta marøb, mab kasraaragun cha. ²⁴ Kaguen i nai nusrkaimbe kwaig lataig kua, katø øsiirain køn cha, trubig lataig kuigwan katø wetørrar” tan cha. Incha fiesta marøb mendabelø køn cha.

²⁵ Inchen tru mayor nusrkai tru trau uñibiibe arrua, ya pulu pub kuabe, truba may wanrrøb, palø ichib, katø pailab kui mørabe, ²⁶ truyu kan møigwan køsrøn karuindiig megabigwan wama payibig køn cha: “¿Chinchi-brrøn køh?” cha. ²⁷ Inchen truiibe trenchibig køn cha: “Ñui nuneg puben, ñui møskaimbe tru tsal-lanin toron kweetsingarun cha, kaguen chigucha kømø, tabig ka øsig puben.” ²⁸ Inchene mayor nuneebe namaptø, kebarrumønrrab inchen, møskaimbe webya, kebattraí truba inchibig køn cha. ²⁹ Inchen nøbe møskawane trendan cha: “Yamba nabe ñun yeeg yam pila chu uragucha ñi maig karuigwan møra marøb megaben, trune nane managuen kan cabro-unøtøguen ketømiig køn cha, nai linchibeløba fiesta maramig. ³⁰ Trune møimbe ñui nusrkai ñui anwan kai ishumburmeraba chab patsøga pubene, ñibe tru tsal-lanin toron kweetsin køn” cha.

³¹ Inchene møskaimbe trendan chibig køn: “Nai nusrkai, ñibe chu uragucha naba waben, na chigurrimbunø chi tøgagúibe ñuiwein køn cha. ³² Trune ñui nuneebe kwaig lataig kua, katø øsiirain køn cha; trubig lataig kuigwan, katø wetørrar cha. Treekkurri møimbe fiesta marøb, kasraaramibe søl køn” tan—cha, trenchibig køn Jesúsbe.

16

Iibe tru chi købigwan ashib tsunrrai trarrig søl marmúigwan kemesra wamindig køn

¹ Incha katø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Kan pua møg nui chi købigwan ashib tsunrrai trarrig tøgagøbig køn cha. Indiibe møiløgøsrøn tru pua møwan trencha eshkanrrab ambubelø køn cha: “Tru ñui chi købigwan ashib tsunrrai trarriibe ñi chi tøgagúigwan ke ka yandø chine marøb ka patsøgøb tsun” cha. ² Inchen tru pua møøbe tru ashib tsunrrai trarrigwan wamabe, trenchibig køn: “¿Chigúindørrre ñune øyeeg waminchib køh? cha. Trube møimbe, ñi nai chi købigwan ashib tøgagúigwan nan lutøgurri eshkarra tan cha. Kaguen yandø nai chi købigwan ñibe ashib tsumibe mas kaanrrab køn” cha. ³ Inchen tru ashib tsunrrai trarrinabiibe

nuinetø treeg isubig kòn cha: “¿Nan øyeeqwan martrai tranøbig tru maramelan yandø nan kerrabene, trube, mømibe chi maramerah? cha. Yandø kwallchabgaig kur cha. ‘Chigøben kettra’ cha, miab unamibe korig kòtan cha. ⁴ Nan yandø ashib tsumønrrai weguchene, mugøben nømui yamerayu nan wamab utønrrai, mømibe si, nabe chi maram kui asha pasrar” tan cha.

⁵ ‘Inchabe nui ashib karubigwan ulø misrarwan kan kan wama, srøsriigwane trencha payibig kòn cha: “¿Nai ashib karubigwan ñibe maya ulø kugu?” cha. ⁶ Inchen nøbe: “Olivo aceite cien galones ulø kur” chiben, tru chi maramigwan ashib tsubiibe: “Ñui ulø misrig pørin kilgawan cha chiptinchibig kòn. Petøzhiitø wamisrøb mømibe cincuintaindiig kørøørøb pørøptinchi” tan cha. ⁷ Incha katøganune: “¿Ñibe maya ulø kugu?” chiben, nøbe: “Tirigu cien cargas ulø kur” chiben, tru maramigwan ashib tsubiibe: “Ñui ulø misrig pørin kilgawan utørra chibig kòn. Mømibe ochentaindiig truyu pør” cha. ⁸ Inchen nui ashib karubiibe tru chi købigwan ashib tsunrrai trarrig maig maramigwan marmügwane ke chi maramdiig kòtasha ashib megawa marin kui ashabe, kan trengucha møg isua marøbig kønrrab tan cha. Pøs yu pirauigwandø isum misaamerabe nøm treeløtø misrøppe, purø møg isua marøbelø kòn chibig kòn, tøryelai ureemera lata kømøtø.

⁹ ‘Nabe ñimune trendamønrrun cha: Yu tabig kømø pirau ñim an tøgamsriiløtøga misaamera asiimeelan asiilø mara tøgagønrrab inday cha. Treeg maren, ñimui tru chi tøgagüilø chab patsindøgucha, ñim managatig purramnug srømbalasrømbe nøm ñimun utønrrabelø purrønrrain cha.

¹⁰ ‘Inchen lamøtiigu søl marøbiibe nuwangucha treetøwei søl martrun chibig kòn. Inchen lamøtiigu søl marmüibe nuwangucha treetøwei søl marmønrrun cha. ¹¹ Inchawei yu pirau chi købig tabig kømüigwanguen ñim maig maramigwan søl asha marmeelane, ¿mas tru newan tabigwane ashib tøgagønrraimbe ñimune mu trianaasamø? cha. ¹² Ñimuin kømüig pegwanguen ñim chi tab asha marmeelane, ¿mas ke ñimuyasig tøgagønrraimbe mu trianaasamørra? cha.

¹³ ‘Kan karuindiig megabiima muguen pailanbabe tab mara tranrrab kaimanrrun cha. Kaguende kanune tsalø ashippe, kanune undaarannrun cha. Kanune chiyugucha truba tab mørøb megappe, kanune kaashib webinrrun cha. Inchawei Tiusweimburabigu marøb pasrønrrab isumba, anweimburabigu marøb pasrønrrab isumba inchibiibe martrab kaimanrrun cha, pabaløbabe.—

¹⁴ Inchen fariseosmera anwane ke chinchimmørø inchib undaarabelø iigan kerrigu mørøb pønrrøwabe, Jesúswan indzatø ashen, ¹⁵ Jesúsbetrenchibig kòn:

—Ñimwein kòn cha, misag malaube ñim ñimasiitøwei sølgandø amøñibelø tabelø misrøb pønrrabeløbe. Trune Tiusbe ñimui manrrømerayu chi isulan asan cha. Kaguene møguelø purø tabig asønai indigwane, Tiuswein kabyube ashikken kønrrabgaig trømbøig kòn cha.

Maig maramigwan martrai Moisés pøriiba, Tius nø ashib karub waiba

¹⁶ ‘Maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelø kusrenaniilanbabe Juan arrub kwalømgatig møra maramig købig kòn cha. Inchen tru uraskurrinbunøbe Tius nø ashib karub waigwan tabig srø wamwan eshka kusrenanen, mayeeløba kebamrrab tranrrabelø kòn cha.

17 'Srømbalaba, pirøba pønrrabelø pinamikken chigucha kømuben, trune tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maya lamøzhig pønrrabikken ka yandøbe, purainrraamøn chibig køn, Jesúsbe.

Keeba, sraimba petiyamumigwan waminchib
(Mt 19.1-12; Mc 10.1-12)

18 'Mu møøtøgucha nui srawan kucha, tarømisra, katøganba kasharabiibe, itølulan cha. Inchen katø tru keg kucha ishuuba kasharabiibe, katø treetøwei itølulan— chibig køn.

Pua møøba, Lázaro

19 Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Kan truba pua møg købig køn cha, larrø tab yalø pigøzheelø kemba, linotøga mariilø nuweyelø kemba, kwalømmørig purø tab fiestamera maramba inchibig. 20 Inchen katø kan truba waacha møg Lázaro taibe, asru pisrøtø netsaig chu uragucha puaigwei yau wambig kerruinug yaskabu wamisra, 21 tru waachabe tru puaigwei mishatsigugurri kørriitøga øska mainrrabna isuben, trune pisrømerane werameratøø kemalla, nerab købelø køn cha.

22 'Indiibe kan kwalømmø tru waachabe kwaben, purø tabzhiisrø Abrahamba wanrrai ángelesmera pera ambubelø køn cha. Inchen tru puaikkucha kwaben, sørabelø køn cha. 23 Inchen tru puaiibe tru kwabelø amba møra melainug purø trømbøig kui megawa, kurraasha, yabgurri Abrahamwanba, Lázaronba purrai ashabe, 24 trashibig køn cha: “Abraham, merrabsrø nai møskai, nan lastima asha, Lázaron ørtra chib, nui tasig-unandøguen piyu keguana, nai niløwan sømartrab attrai. Kaguende nabe yu i nag naarabigu mumaygucha kømui purø trømbøig kui megar” cha. 25 Trenderingucha Abrahambe trenchibig køn: “Nusrkai, ñiguen isu cha. Ñi pirau øsig tsub urasbe ñibe tabiitø, tabiitø øtøben, Lázarobe treetøwei kaitø, kaitø utig køn cha. Møimbe Lázarobe yube chi isumgaig tabig wamig øtøben, ñibe mumaygucha kømui purø trømbøig kui megan cha. 26 Treeg køben katøgucha, namuimba, ñimuimba tøbøtag kan purø trømbø umbu kulli pasran cha. Yugurri ñimuimay ambug kui inchibelø puramrrab kaimabwei, katø ñimuinukkurri namuimay purørrug kui inchibelø kaimabwei inchai.”

27 'Inchen tru puaiibe trenchibig køn: “Treeg købene, trube, Lázaron nai møskawei yamay inrrai ørtra cha. 28 Trusrø nunelø trattøgatø tøgagur cha, nøm isua kønrrai truilan waminchai, nømgucha yusrø mumaygucha kømig purø trømbøigumay amrrumønrrain” cha. 29 Inchen Abrahambe trenchibig køn: “Nømbe Tius maig karuigwan eshkabelø pøriilan køben, Moisés pørigwan køben tøgur køn cha. ¡Truilan mørbash!” cha. 30 Inchen tru pua møøbe trenchibig køn: “Nai møskai Abraham, kah, treeg kømøtø, møikkøben nømuiimay kwaitai utugurri kurra ibenesi, nømbe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliiranrrun” cha. 31 Inchen Abrahambe trenchibig køn: “Moiséswanba, Tius maig karuigwan eshkabelanba, truilanma mørmuibe, kwaitai utugurri møikkøben katø øsiiraingucha mana kørenrrab kø” tan— cha, Jesúsbe trenchibig køn.

17

Kalø marigwan ulø paymumigwan eshkabig
(Mt 18.6-7, 21-22; Mc 9.42)

1 Jesúsbe nui kusrenanøb pera unilan trenchibig køn:

—Chine chinetø iløsrkøb kegørrøsrkøb attrabigwane arrumønrrai chinha katamgaig køn cha. Inchendø jmøg waacha! tru kaigwan nø pera mara kebenøsrkøbigweimbe jkan maig kuaasamørra! cha. ² Trembe kan tirigu kitsig nu sruwan naashigu iløsrka, mar umbusrø kegutsig kuinguen søl købsruinrun cha, i shushmeran kaig mara kegørrøsrkøbgunriibe. ³ Inchawei ñimdøwei ashiptø kuy cha. Ñui nuneg ñun chigøben kaig marene: “Ñi øyeeg marmumbala” cha, alegau, chibig køn. Inchen nø nui kaig marilan isua møra, Tiusweimay lirabene, ñibe trunun yandø mas ulø paymønrrab, pesanau cha. ⁴ Mawawan nøbe katøle, katøle siete nebumnegatig ñun kaig mara, tru kaig marimørig ñun: “Øyeeg maramgaigwan marar” chib arrubene, ñibe trunun mas ulø paymønrrab, yandø pesannamig køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Isubigwan nainuutø pasra tōga pønrraibe maramburab martrun

⁵ Jesús nøashib karua øriiløbe nun trenchibelø køn:

—Namui isubigwan ñuinug mas tōga melaigwan nemarra— cha.

⁶ Inchen Señorbe trencha løtabig køn:

—Ñim kan murtasa yellburaptiitøguen isubigwan nainug pasra tōgar kuimbe, i sicomoro tusrwan: “Yugurri ucha, maryu ellgwawa pasrambu” chibene, tusrbe maig chiben mørøbsruinrun cha.

Karuig mendig megabig chi maramelø

⁷ Ñimma møikkøben, kan karuindiig megabig tōgagua arab uña, traugurrin kui, kabe ubisha ashib uña kui pubene: “¿Puraarra, kabe yusrø manrrab wamisr” chinraitirru? cha. ⁸ Treeg chimøtø: “Nai mamigwanmerrig nena, pala itøgueigwan kewa, pørønawa, na chab mab, chab mutsamnegatig chi palain kuindø purøtrab ashib pasrau cha, treebe chinrun cha. Incha trugurrimbe si, ñigucha mab, muchib inchig” chinrun cha. ⁹ Kabe nui karuindiig megabigwanma nø maig karuigwan maren, ¿truburø ‘ungwa’ chibelø kuitarru? cha. ¹⁰ Ñimgucha treetøwei Tius maig karuigwan kerrigu marabe, trenchinrrigay chibig køn: “Nambe mendig melabelø chiguen trengatig marmeelø ker cha. Kaguende ke maig karuizhigwandø nebua marer”— cha.

Diezelø asr trerab kwanrø tōgarwan Jesús tamarøb

¹¹ Jesús Jerusalénsrømay ippe, Samaria pirøwanba, Galilea pirøwanba pureb maywan pureb ya, ¹² kan yamera tsitsø pønrrabnug pubene, møguelø diezelø lepra kwanrø asr ørø trerabig tōgar katønrrab werruppe, werrubendø, yaptø pønrramisra, ¹³ trashibelø køn:

—jJesús, ñi Kusrennøbig, namun lastima ashcha!— chib.

¹⁴ Inchen Jesús ashabe, trenchibig køn:

—Judíosmerai sacerdotesmeran eshkanrrab ambay— cha.

Inchen nøm ambub pønrramnetø nømui kwanrøbe tammisra, chishmisrikken kørørmisrøbig køn. ¹⁵ Inchen møikkørøn nun chishmisrin kui ashabe, truba mur trashib Tiuswan truba tabig waminchib katø arruabe, ¹⁶ Jesúswei merrab tømboñsra ‘ungwa, ungwa’ chib maløwan piraugatig utsøbasrøbig køn. Tru møøbe judiøguen kømøtø, samariasriig købig køn. ¹⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kwanrøwan chishmariilø kørørmisrøbeløbe yamba diez kømørgøppeh? cha. ¿Nueveeløbe chu ambah? cha. ¹⁸ ¿Mu katøgan møikken Tiuswan maya

nuguen tabig kòn chib waminchab arrumuben, i peg pirausriitø Tiuswan ‘ungwa’ chinrrab arru chindah?— cha.

¹⁹ Incha tru møwane trenchibig kòn:

—Kurra, inrrø cha. Kaguende ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tabig kòrrømisran— cha.

*Tius Nø ashib karub wainuguiibe mõi ya pasrabguen indan
(Mt 24.23-28, 36-41)*

²⁰ Fariseosmera Jesúswan Tius nø ashib karub wainuguiibe chu ura punrerah cha, payen, Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Tius nø ashib karub wainuguig publiibe kaptøga ke asha kònrrai attrabikkucha kømøn cha. ²¹ Kabe: “Yu pasran” chimøwei: “Uyu pasran” chimøwei inchun cha. Kaguen Tius nø ashib karub wainuguiibe ñimui umbuguen pasran— cha.

²² Incha nui kusrenanø pera uniilane trenchibig kòn:

—Na, Møg Misra Arrubig ñimui utu unin kwalømmera, katø kan kwaløzmzhiitøguen pumønrrabmab, ñim isum kwaløm attrun cha. Inchendo treebe asamig kaanrrun chibig kòn. ²³ Ñimun: “Yu pasran” tantø: “Uyu pasran” tantø indingucha, ashchab ammøwei, mendig ammøwei inchigay cha. ²⁴ Kaguen kan palaig pilabig kandarø srømbalásrøngurri katøgandarøsrø kebilab lataitøwei, tru Møg Misra Arrubig arrub kwalømbe treeg kònrrun chibig kòn. ²⁵ Inchen treeg pumøwatøbe, nabe chigøben marinab, kaashib indig kømig nebunrrun cha, mõi misaamera. ²⁶ Noé tsub kwalømmerawan maig purayaibe tru Møg Misra Arrubigwein kwalømmerawangucha treetøwei purainrrun cha. ²⁷ Misaamerabe chi isumø mab, muchib, kasharab, kasharanøb inchib kuig kòn cha, Noé nui nu barcoyu kebib kwalømgatig. Inchen sre kwarømfig pub menda, mayeelanba chab pinisaig købig kòn cha. ²⁸ Katø Lot tsub uras chigucha treetøweim purayaig kòn cha. Misaamerabe chi isumø mab, muchib, penab, yanøb, ellmarøb yamera marøb inchib købenba, ²⁹ Lot Sodoma ciudayugurri yandø webibene, srømbalásrøngurri naaba, azufreba sre pua, mayeelan patsø pinisaig købig kòn cha. ³⁰ Na, Møg Misra Arrubig kenamisrøb kwalømgucha treetøwein kònrrun chibig kòn.

³¹ Tru kwalømbe ya pala wambig wabiibe, yaambu chigøben tøgaguabe, wesranrrab kørraarrumøta cha. Inchen møikkøben trau uñibiibe, yamay arrumøta cha. ³² Lotwei srawanma ñimguen isuy chibig kòn. ³³ Inchen møikkøben chigøben køben kwamønrrab inchibiibe pinab pinamig nebunrrun cha. Trune tru kwawa pinabiibe nui øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha.

³⁴ Inchawei nabe trendamønrrun: Tru arrub yembe pailø kan camayutø kib warøben, kane pera yaig køben, kane kørømarig kònrrun cha. ³⁵ Katø ishumburmera pailø kitsøsrugu kichib køben, kanune srua iben, kane kørømarig kònrrun cha. ³⁶ Møguelø pailø trau warøben, kane pera yaig køben, kanune kørømarig kònrrun— cha, trenchibig kòn.

³⁷ Inchen iigwan mørabe, nømbe payibelø kòn:

—¿Señor, øyeebe churre purainrrerah?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Kwaig chu tsubene, truyu kallasumera tulundzunønrrun— cha.

18

Maig kònrrabigwan asha marøb wabigwanba, piudanba maig indigwan waminchibig

¹ Chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane elachib kullaaramø melamig truba palabig køn chinrrab, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchib ² trenchibig køn:

—Kan puebloyu kan juez wabig køn cha, truipe: “Tiuswan kørmøwei, ni møguelan naimburab kømøbashtømab” isubig. ³ Inchen tru puebloyutøwei kan piudagucha wabig køn cha. Truipe tru juezweimay trenchinrrab ar-ruptø arrubig: “Nan kalø marøbigwan maig maramigwan tamara kettra” chib. ⁴ Inchen tru juezbe kan maya yana køsrøngatig ke mørøg kømui inchibig køn cha. Inchabe yandø truipe treeg isubig køn cha: “Nabe Tiuswan kørmøwei, ni møguelan naimburab kømøbashtømab isubig kuagucha, ⁵ i piudabe ke menrra pub llirab, ke pesrøelig inchib ke katø katø arrumønrrai, ka tamara tranrrab isur” tan— cha.

⁶ Inchabe Señorbe trenchibig køn:

—Tru sølgandø tabigwan marmø juezken, nø øyeeg taigwan mørøay cha. ⁷ ¿Inchawei Tiusbe nuindø kønrrai lawa wesruilø yem kwaløm nun miabelane, nõmuyasig sølgandø maig kønrrabigwan marøb purømisrmønrraitarru? cha. Kabe ¿muniitø, muniitø melønrrai inchaudah? cha. ⁸ Pøs nabe trendamønrrun cha: Tiusbe sølgandø maig kønrrabigwan petø tamara kettrun cha. Inchen treeg køben, na, tru Møg Misra Arrubig yu piraumay katø arrub kwalømbe ¿isubigwan nainuutø tøgä misag pirau katøgucha wetørranrrautah?— chibig køn.

Chigøben tøgagúimburø an utab wabigwanba, Fariseowanba kemesra wamindig

⁹ Møiløgøben nõmdø sølgandiig tabelø kermab isua, katøganelane kaashibelaimburab Jesúsbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesra waminchib trenchibig køn:

¹⁰ —Pailø møguelø Tiuswei yau Tiusba waminchab ambubelø køn cha, kane fariseo køben, kane romasreelayasig an utabig. ¹¹ Tru fariseobe pasramisra, øyah chib Tiusba waminchibig køn cha: “Nai Tius, ungwa, ungwa chib, kaguen nabe kanelø lata niliig kømøwei, kalø marøptiig søl marmiig kømøwei, itøluløptiig kømøwei, ni i an utabig lataig kømøwein kur cha. ¹² Nabe truneyu pa kwaløm ayunab, na chi tøgagúigugurri diezmørig kan kan tranøb inchibig kur” chib. ¹³ Trune tru an utabiibe wendausrøndø pasramisra, ni nui kabmeranguen srømbalaneb neeshig kømui inchib, nui pechondø kurrøb, trenchibig køn cha: “Tius, nan lastima ashcha chib. Nabe kaig marøbig kur” cha. ¹⁴ Inchawei nabe trendamønrrun chibig køn: Tru an utabiibe nui yamay katø ippe, Tiusba chi kaig kømiig lataig Tius tabig kørrømarig yan cha. Trune fariseobe treeg kømøg yan cha. Kaguen mõikkøben nõasiitø ‘nuig kurmab’ isubigwane ka kørig martrun cha. Inchen nõasiitø ‘nuig kurmab’ isumígwane ‘i mõøbe si, nuig køn’ taig kønrrun— cha.

*Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib
(Mt 19.13-15; Mc 10.13-16)*

¹⁵ Ureezheelan chigucha Jesúsweimay srua amrrubelø køn, nø estsarrai. Inchen nui kusrenanøb pera uniilø trunun ashabe, srua amrrubelan namøben, ¹⁶ trune Jesúsbe ureemerane nuimay wama, trenchibig køn:

—Ureemerane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende Tius nõ ashib karub waibe nõm latailaiwein køn cha. ¹⁷ Inchawei nabe fümun cierton trendamønrrun chibig køn: Møikkøben Tius nõ ashib karub wainuguigwan kan unø lataitøwei utaptinchimíibe managuen truyube kebinrraamøn— cha.

*Kan pua mөг Jesúsba waminchib**(Mt 19.16-30; Mc 10.17-31)*

¹⁸ Kan mөikkөsrөн chi maramigwan nө ashibiibe Jesúswan trencha payibig kөн:

—Kusrennөbig tabig, ¿managatig өsig kөmigwan Tius tranig tөгagөnrраppe, nabe chi maramerah?— cha.

¹⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig kөн:

—¿Chindimba nane tabig cha wamөгu? cha. Tabiibe kandө kөben, truipe Tiustө kөн cha. ²⁰ Tius maig maramigwan martrai pөnsrailane ñibe yandө ashibig kөн cha: “Itölmөwei, kweechimөwei, nilөmөwei, katөгanelaimburab isa waminchimөwei, ñui usri mөskawan maig kөbash inchimө, tab indamig kөн” tailan.—

²¹ Inchen tru mөөbe:

—Nabe iilane kerriguh matsinө-unөгurri marөbig kur— chiben,

²² Jesús iigwan mөрabe trenchibig kөн:

—Katөгucha kan chigөsrөndө palan cha. Ñui chi tөгagúigwan kerrigu yana, waachameran pirishi cha. Treeg marabe, srөmbalасrөmbe chigurrimbunө tөгagөnrраbguen cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amө— chibig kөн.

²³ Inchen tru mөөbe iigwan mөрabe, truba isui inchibig kөн, kaguen truba puаig kua. ²⁴ Inchen Jesúsbe nun ashabe, trenchibig kөн:

—iTius nө ashib karub wainug puarmera kebambamibe purө murig kөн! cha. ²⁵ Kan camelloguen tsusain kal trabyu illmө larrayamdiig kөben, kan puаibe Tius nө ashib karub waisrө kebinrrab kaimanrrun— cha.

²⁶ Inchen mөрөbelөbe trenchibelө kөн:

—Trube, treeg kөbene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kөнrratah?— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe lөtappe:

—Mөгuelө martrab kaimaigwane Tiusbe sí, martrun— chibig kөн.

²⁸ Inchen Pedrobe trenchibig kөн:

—Au, nambe namui chi tөгagúilan elacha, ñui mendig amrruig kөн— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig kөн:

—Pөs nabe ñimun cierton trendamөнrrun cha: Mөikkөben nui yawan, srawan, nunelan, mөskalan, uregwan Tius nө ashib karub waigweimbura-bigwan isua elachibiibe, ³⁰ mөi yu piraube öyeetөгuen kөmө, mas purө nu uta tөгagua, kansrөmbe managatig өsig kөmigwan utөнrrun— cha.

*Jesús katөyug nө kwamigwan eshkab**(Mt 20.17-19; Mc 10.32-34)*

³¹ Jesús nui doce kusrenanөb pera uniilan nөөрө wamabe, trenchibig kөн:

—Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrөmbe tru Mөг Misra Arrubigweimburab Tius maig karuigwan eshkabig pөriibe kerrigu maig taig punrrun cha. ³² Kaguende nune judiөs kөmeelan tranen, indzaashib, tsalө wamab, illimbi tuchaashib, ³³ ichaguchib srua kua, yandө kwetchun cha. Inchendө pөн kwalөmyube katө ösiiranrrun— chibig kөн.

³⁴ Inchen nөmbe trunun mandө kuinguen mөрmөwei, ni wamindigwan chi tainguen mөрmөwei inchibelө kөн. Kaguende iig wamindiilөbe nөmune sөрin pasrөben, nөmbe ni chiwan tainguen mөрmeelө kөн.

*Jesús kan jericösrüig kabgaigwan tamarөb**(Mt 20.29-34; Mc 10.46-52)*

³⁵ Jesús yandө Jericö ciuda pub lutau ibene, may menda kan kabgaig ‘anzhig kettra’ chib, miab wawabe, ³⁶ misag truba nu puraambi mөрabe, kabgaibe:

—¿Chindah?— cha, payene:

³⁷—Nazaretsrø Jesús pureb yan— cha, trenchiptinchibelø køn.

³⁸Inchen kabgaibe trenchib trashibig køn:

—¡Jesús, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

³⁹Inchen tru merrab ambuløbe niløtø wanrrai namingucha, nõbe trenchib mas mur trashibig køn:

—¡Merrabsrø Davidwei nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

⁴⁰Inchen Jesúsbe pasramisra, srua amrrungaruben, nuim pulu pubene, trencha payibig køn:

⁴¹—¿Na ñuyasig chi maramig paløta?— cha.

Inchen kabgaibe trencha løtabig køn:

—Señor, nai kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.

⁴²Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:

—¡Ashibig misr! cha. Ñui isubigwan nainug pasriitøga tabig kørrømisran— cha.

⁴³Inchen tru urastø kabgaibe ashibig misra, Jesúswei mendig Tiuswan truba tabig waminchib iben, mayeelø iigwan ashibeløbe nõmgucha Tiuswan tabig waminchibelø køn.

19

Jesúsba, Zaqueoba

¹Incha Jesús Jericó ciudayu kebya, truyu pureb ibene, ²kan truba pua møg romasreelayasig an utabelan nõ asha karubig, kan Zaqueo taig, ³Jesúsuan truba ashig kui inchibig wabig køn. Inchendø menrra misag køben ashchab kaimabig køn, Zaqueobe lamøtø møg kua. ⁴Incha merrab lula, Jesús purayam puluwan, kan sicomoro tusryu ashchab nebiben, ⁵Jesúsbe tru puluwan puraya, palabunø neeshabe, trenchibig køn:

—Zaqueo, mallatø pinaamø cha. Kaguen mõi ñui yau kørrømisram kønrrab køn— cha.

⁶Inchen Zaqueobe mallatø pinaarrua, Jesúsuan truba tab kui inchib wamab utabig køn. ⁷Inchen iigwan ashabe, mayeeløba Jesúsuan trenchib nõmdø namig mullib mendabelø køn:

—Kan kaig marøbigwei yau kørrømisrtrab yan— chib.

⁸Inchen Zaqueobe pasramisra, Señorwan trenchibig køn:

—Au Señor, waachameran na kerrigu chi tøgagúigwan tøbøtagwan tranrrab cha. Inchippa na mõigwan køben isatø menrra utab, na kalø marig købene, trube, katøburø pibmaybatø menrra tranamønrrun— cha.

⁹Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:

—Kaigyurri wesrailø kømig mõi yu yau puin køn cha. Kaguende i mõkkucha Abrahamwei misagugurrindøwein kal-laweig køn cha.

¹⁰Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe trubigwan lanrappa, kaigyurri wesranrappa arrig køn— cha.

Anmera diez trubigwan kemesra wamindig

¹¹Jesús øyeg tailan misaamera mõrøb pønrramne, nõbe ‘øyeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchibig køn. Kaguen nõbe Jerusalén pub lutau iben, nõmbe Tius nõ ashib karub wainuguiibe mõi mõi punrraitamab isubelø køn.

¹²Inchen treekkurri Jesúsbe trenchibig køn:

—Kan møg, truba tab misagugurri arrubig, yabsrø katøgan peg pirausrø ‘rey kønrrai mara kørrømarig kønrrab ibig køn’ cha, katø nuim piraumaytøwei attraptø.

13 'Incha inraptø nui karuindiig melabelan diezelan wama, kanun kanun kan kan an truba nuweyelø tranabe, trenchibig køn cha: "I anwan nemisrøb larrøbitchai marøb kønrrigay" cha, na arrumnegatiibe. 14 Inchendø nuim pirau misaamerabe tsaleelø kua, møilan køsrøn nui wendautø amrrai wesrawa ørøbelø køn cha, øyah chinrrigay chib: "Nambe i møwane namui rey kønrraimbe palain kømer" cha.

15 'Inchen treeg indingucha, nøbe Rey kønrrai mara kørrømarig, katøle nuimbiraumay arruabe, tru nui karuindiig melabelan tru nø an traniiilan, nuimay amrrungarubig køn cha, tru anwan kan kan tabelø mayambatø mariitashchab ashchab. 16 Inchen srøsrøig arruabe trendan cha: "Nai ashib karubig, ñi nan kan anzhig traniitøgatø møimbe diez nemarar" cha. 17 Inchen reybe: "Øyambesin tan cha, nai karuindiig megabig tabig. Ñi lamøtiiguma ñi øya søl mariibe, møimbe pueblomera diezwan karubig kønrrai martrumøn" cha, trendan cha. 18 Inchen katøgan karuindiig megabig arrubiibe trenchibig køn cha: "Nai rey, ñi nan kan anzhig traniitøgatø møimbe tratrtøgatø nemarar" cha. 19 Inchen trunungucha trenchibig køn cha: "Trube, ñigucha tratrtø pueblomera karubig kønrrabguen" cha.

20 'Inchen katøgan karuindiig megabig arruppe, trenchibig køn cha: "Ñi, nai ashib karubig, ñiguen ash cha, ñui anwane kan pañeluyu pula ka esegawa tøgagur cha, 21 pøs ñun kørig køben, kaguende ñibe chiwandøgucha chi chippe kandø chibig kuimba; pøs ñi pønsrømubendø, ñi merrarrab; ñibe ñiashib ellgwaig kømubendø, ellmarigwan tulishib, treeg inchibig kuimba." 22 Inchen nøbe trenchibig køn cha: "Karuindiig megabig larrø kaig, pøs ñi nan øyeeeg køn chib, treeg køn taig kuig købene, trube, ñui trig maig wamindiitøgatøwei møimbe ñun trubalawei neburrai maig kønrrabigwan marar cha. Nabe chiwandøgucha chi chippe kandø chibig kui ashib, na pønsrømubendø, na merrarrab; na ellgwaig kømubendø, tulishib inchibig kui ashabe, 23 trube, maindi nai anwan bancoyumay srua ya, pasrambala tan cha, na katøle arrua, nai anwan nemisrigwanbañau utabsrubrainrrun" cha. 24 Incha truyu purrabelan trenchibig køn cha: "Nune anwan kerrawa, tru diez tøgagwan tranø" cha. 25 Inchen nõmbe trendan cha: "Namui ashib karubig, truibe diezken tøgagøn" cha. 26 Inchen tru an tranøbiibe trencha løtabig køn cha: "Nabe trendamønrrun cha: Tøgagwane masken tranen, trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagüigwanguen kerranrrun tan cha. 27 Incha tru nan tsaleelø nõmui rey kømønrrai inchibelane yu nai merrab srua amrrua, kweetsay" tan — cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Jesús Jerusalén kebib

(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Iigwan chab waminchabe, Jesúsbe Jerusalénmay ibig køn. 29 Incha yandø Betfagéba, Betaniaba pueblomerayu tru Olivos Tun taisrø, trusrø pub ambabe, nøbe nui kusienanøb pera uniilø pailan 30 trenchib karua ørøbig køn:

—Ø pinrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Truyu puabe, kan burro muguen itøguaniimlig litsig wetørranrrabguen cha. Picha, yumay srua amrrunrrigay cha. 31 Inchippa møikkøben: "¿Chinchab pichigue?" cha payene: "Señor palai indan" chinrrigay— chibig køn.

32 Inchen nui kusienanøb pera uniiløbe amba, Jesús nõmun maig taig treeg wetørrawa, 33 burron pichib pønrrøbenba, puarbe trenchibelø køn:

—¿Chinchab pichigue?— cha.

³⁴ Inchen nømbe:

—Señor palai indan— cha lõtabelø køn.

³⁵ Incha Jesúsweimay srua amba, nømui kewagúilan burro-unøyu kaya, itøguanøsrøben, ³⁶ Jesús pureb ibene, misaamerabe nømui kewagúilan maywan kayibelø køn. ³⁷ Incha yandø Olivos Tun lendesrø misrøb ambuppe, mayeelø tru nu søtø nui mendig amønibeløbe tru maramburab mariilan kerrigu asikkurri Tiuswan truba tabig wamab kasraarab trashib mendappe, trenchibelø køn:

³⁸ —¡Señor Tiuswei munchiyu Rey arrubiibe mayanguen tab kuig køn! cha. ¡Srømbalasrømbe mayanguen tab kuinrrun! chib. ¡Srømbalasrømbe tørguegwalmabig kuinrrun!— cha.

³⁹ Inchen mø fariseosmera køsrøn, tru misag utu pønrrabeløbe trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ñui mendig amønibelan niløtø pønrrønrrai namø— cha.

⁴⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe trendamønrrun cha: Iilø chi chimø, niløtø pønrrøbene, sruumer-gueng trashinrrun— cha.

⁴¹ Incha Jesús Jerusalén pulusrø pua, ciudawan ashabe, trunun isua, kishib

⁴² trenchibig køn:

—¡Chi isumgaig tab købig tøgagømigwan kan møin kwalømdøguen ñigucha nebua isuimbe køn! cha. Inchendø truigwane mømibe ñi ashmønrrai sörin pasran cha. ⁴³ Kaguende larrø kaig kwalømmera ñun puben, ñui ashig kømui inchibeløbe ñuim pøtøgatan chamba mara, ambumay imay ñun kata kønøbashmønrrun cha. ⁴⁴ Incha ñune pirau pøtiicha, tru ñui umbu warab misaameran kweechen, ni kan sruutøguen katogan srug palabe kørrømisrømønrrun chibig køn, kaguen ñi, Jerusalénbe, Tius kaigyugurri wes- rarrab arrub uras ke ka arrua uni lataitø indikkurri.—

Jesús Tiuswei yawan chish marøb

(Mt 21.12-17; Mc 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Incha Jesúsbe Tiuswei yau kebya, truyu yanøb warabelan wambig webetab mendabe, ⁴⁶ nømun trenchibig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Nai yabe Tiuswan wamindi ya køn” cha. Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.

⁴⁷ Incha Jesúsbe kwalømmørig Tiuswei yau kusrenanøbig køn. Inchen tru sacerdotsmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, katø maya misagwan karubeløbabe Jesúswan mandø incha kwetsamdiig køtashchab labendø, ⁴⁸ chinchaguen martrab kaimabelø køn, kaguende misaabe mayeeløba Jesús wamindigwane purø tab møren.

20

Jesús karumburab karuig

(Mt 21.23-27; Mc 11.27-33)

¹ Kan kwaløm Jesús misaameran Tiuswei yau kusrenanøb, tabig srø wamwan eshkab pasrøbene, sacerdotsmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba kemalabe, ² nune trenchibelø køn:

—Namun eshkarra cha: ¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. ¿Ñi øyeeg maramigwane mu karua pashta?— cha.

³ Inchene Jesúsbe løtappe, trenchibig køn:

—Nagucha ñimun kan chigøsrøn payrrab cha. Løtørray pøs cha. ⁴¿Misagwan Juan piu umbu ulsrøb uniibe srømbalæsøngurrin kuig kø chindah, kabe møguelainukkurrin kuig kø chindah?— cha.

⁵ Inchen nømbe nømasyaitø trenchib payiyab mendabelø køn: “Nam: ‘Srømbalæsøngurrin kuig køn’ chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: ‘¿Chindimba nune køremøgue?’ cha. ⁶ Kabe: ‘Møguelainukkurrin kuig køn’ chibene, misaamerabe mayeeløba namune sruutøga petønrrun cha. Kaguen misaabe Juanwane Tius maig karuigwan eshkabig kui ke yandø tsabø asha tøgær køn” cha. ⁷ Incha nømbe trencha løtabelø køn:

—Maig kuindøbeh— cha.

⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.

*Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig
(Mt 21.33-44; Mc 12.1-11)*

⁹ Incha Jesúsbe misaameran pølbasa waminchib mendappe ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesra iigwan waminchibig køn:

—Kan møg uvas tra mara, trugurrimbe nui misrigwan pirishinrraptø pirøwan katøganelan kwallchai tranabe, yabsrømay truba yana yan cha.

¹⁰ Incha yandø lurramig puben, nui kan karuindiig megabigwan tru kwallchab utabelan tru kanbalø lurrigwan nøm tranrrai karua ørøbig køn. Inchen treeg øringucha, nømbe nun kurragucha, chiguchagaig ørøbelø køn cha. ¹¹ Inchen puaiibe katøgan karuindiig megabigwan øren, truigwangucha tsalø wama, kurragucha, chiguchagaig inrrai øran chibig køn. ¹² Inchen puaiibe pønmay kønrrabyu katøgan øren, tru kwallibeløbe trunungucha kørriincha, truyugurri wambig weguchibelø køn cha.

¹³ ‘Inchen yandø tru pirø puaiibe trendan cha: “¿Chindamer? cha. Nai undaaraig nusrkawan ørtrab tan cha. Nune inchippa chinchimubgun” cha.

¹⁴ Inchen tru kwallibelø nun ashabe, nømdø trenchibelø køn cha: “Pirøwan ketig utønrrabiibe iigwein køn cha. Pirøwan namui martrab nune kweechigun” tan cha. ¹⁵ Inchabe uvas traugurri wegucha, nune kweechibelø køn cha.

‘¿Trube tru uvas tra puaiibe tru kwallibelane chi martreerah? cha. ¹⁶ Arrua, tru kwallibelane kweecha, tru uvas trawane katøganelan tranrrun— chibig køn Jesúsbe.

Inchene misaamera iigwan mørabe:

—jManaguen kan trengatikkucha puraimuimbe!— chibelø køn.

¹⁷ Inchene Jesúsbe nømun ashabe trenchibig køn:

—Trube, treeg købene, ¿Tiuswei wamwan pørigu øyah chibiibe mandø cha trendah? cha:

“Tru ya marøbelø kaasig sruube katsiisrø pølbasa wayamig mas purø tab srukken misrin køn” chippe.

¹⁸ Inchawei møikkøben tru srug pala peñippe, pitis misrtrun cha. Inchen tru srug muim pala køben peñippe, nune usrø tuindø martrun— chibig køn.

¹⁹ Inchen tru uras tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, sacerdotemeseran karubeløba tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha waminchippe nømun kemesra wamindi møra, Jesúswan jkatø! møi møi kemørtrab inchendø, misaameran kørig kui inchibelø køn.

Tiuswein kōnrrabigwane Tiuswan tranōppe Césarwein kōnrrabigwane Césarwan tranōb

(Mt 22.15-22; Mc 12.13-17)

²⁰ Inchabe kan mōilan kōsrōn larōnrrai ørøbelø kōn, sølgandø amōñibelø misrøb, Jesús chigøben wamindigu kebenøsrka trumay kubenadurwei tasku purørtrab, nui mu mandamgaig mariitōga nø asha martrai. ²¹ Inchabe nōmbe payibelø kōn:

—Kusrennøbig, ñibe søl waminchib, søl kusrenanøb indi nambe ashibelø ker cha. Ñibe misaameran mumera kōtasha asha kusrenmø, Tiuswei maywan ñibe maig kusrenanamigwan cierton sølwan kusrenanøbig kōn cha. ²² Trube, ¿tru Roma maya misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merig kōh, kabe merømuig kōh, chinderah?— cha.

²³ Inchen Jesúsbe nōmune ka kaig isuatørre inchib pōnrrai ashabe, trenchibig kōn:

²⁴ —Kan anwan eshkarra cha. ¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin kōh?— cha.

Inchen nōmbe trencha løtabelø kōn:

—Tru Césarwein kōn— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig kōn:

—Césarwein kōbene, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein kōbene, Tiuswan tranay— cha.

²⁶ Inchen misagwei malau nø chi tailøyu chiyugucha kebenøsrkōnrrab kaimabelø kōn. Tru nø løtiilan nōmguen kwaara asha, niløtø kōrrømisrøbelø kōn.

Kwailø katøle øsiiranrrab kuigwan payib

(Mt 22.23-33; Mc 12.18-27)

²⁷ Inchen mōiløgōsrōn saduceosmera Jesúswan ashchab amrrubelø kōn. Tru saduceosmerabe kwailøbe katøbe øsiiramōnrrun chibelø kua, Jesúswane øyeeg chib payibelø kōn:

²⁸ —Kusrennøbig, Moisésbe namune øyeeg pøra kōrrømarig kōn cha: “Møigwei nuneg kōben kwawa, srawan urekkaig kōrrømarene, trube tru nuneebe piudaba kasharawa, nuneg kwabigweimburab ureg tøgagømig kōn” chibig.

²⁹ Trube, siete nunelø kōbig kōn cha. Indiibe srøsriibe kasharawa, chi urekkaig kwaben, ³⁰ tru wendauikkucha tru piudaba kasharawa, katø chi urekkaitøwei kwaben, ³¹ katø tru pøn kōnrrabyuigwangucha treetøwei nebuben, yandø søteeløba tru ishuuba kasharawa, mōikkucha urekkar kwabelø kōn cha. ³² Inchen yandø srabebe tru ishukkucha kwan cha. ³³ Pøs treeg kōbene, trube, tru kwabelø katø øsiirabene, ¿nøbe møigwei srain kōnrrerah? cha, payibelø kōn, tru sieteeløba nune srai mara tøgagüig kōbene.—

³⁴ Inchen Jesúsbe trencha løtabig kōn:

—Møi yu piraube kasharab, katø kasharanøb inchibelø kōn cha. ³⁵ Trune tru kansrø kanmaytø kebamrrai tøgagüinabeløbe trunun nebub, katø kwabelai utugurri øsiiramigwan nebub incha, truiløbe kasharanrrab kōmøwei, kasharanøb kōnrrabelø kōmøwein kōn cha, ³⁶ kaguende nōmbe katøle kwanrrabelø kōmøwa. Pøs nōmbe ångesmera latailø, katø Tiuswei ureemera kōn cha, kwabelai utugurri øsiirab ureg kua. ³⁷ Inchen tru tusr-unø naaraigu maig purayaigwan pøra pasriguma, tru kwabeløbe katø øsiiranrrab kuigwan Moisésken kenamarig kōn, tru Señorwan øyah cha wamappe: “Tiusbe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius kōn” cha. ³⁸ Pøs Tiusbe kwailai

Tius kòmətø, øsiguelai Tius køn cha. Inchawei mayeeløba nuimbe øsigueløtø køn— chibig køn.

³⁹ Inchen møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe sølwein tan— cha.

⁴⁰ Trugurrimbe yandø mas payrrab inchimeelø køn.

¿Cristobe mui misagugurri arrubig kerah?

(Mt 22.41-46; Mc 12.35-37)

⁴¹ Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Misaabe chincha Cristone Davidwei misagugurri arrub nusrkain køn tamig kønrrab køh? cha. ⁴² Kaguende Davidbe nøtøweinguen Salmoswan pørigu trenchibig køn cha:

“Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:

⁴³ ‘Nai kusrmaygatø wamisr cha,

ñui ashig kømui inchibelan ñi nebuna wamig na pønsramnegatig.’ ”

⁴⁴ Cristone Davidbe: “Señor” cha, øyeeg wamubene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh?— chibig køn.

Moisés pørigwan kusrennøbelø nøm mailø kuilan Jesús waminchib

(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Maya misaamera mørøb pønrrøben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

⁴⁶ —Tru Moisés pørigwan kusrenanøbelan ashiptø kuy cha. Kagen nømbe kørrelø kewa llirab amønarnig chullelø, penab yanøb indiisrø maig købash kømø, truba tab wamønrrai indarnigwan chullelø køn cha. Katø judiosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba, katø lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba inchibelø køn cha. ⁴⁷ Katø piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiusba waminchibelø køn cha. Truiløbe møra melamig mas nuigwan utønrrun— chibig køn.

21

Kan waacha piuda Tiusweyasig an tranøb

(Mc 12.41-44)

¹ Tiuswei yau an kebusrinug, puarmera an kebusrøb køben Jesúsbe ashib wabig køn. ² Inchen katø kan waacha piudagucha, øskø an pagatøtøh kebusri ashabe, ³ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I waacha piudabe mayeelø lataitøguen kømø, menrragen tranan cha. ⁴ Kagen mayeeløba nømbe undaigwandø tranen, trune nøbe waacha køptø, tru nui øsig tsumig tøgagúigwanguen kerrigu tranan— cha.

Jesúsbe Tiuswei yawan pinisaig kønrrun chib

(Mt 24.1-2; Mc 13.1-2)

⁵ Møiløgøsrøn Tiuswei yau tru tab sruuzheelanba, chigøben tabzheelø Tiusweyasig tranig pønrrabelanba, truilan waminchib køben, Jesúsbe trenchibig køn:

⁶ —Iig ñim ashib kuigwan pinisam kwaløm attrun cha. Yube ni kan srukken katøgan srug palabe kørømisrmønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kønrrun— chibig køn.

Chigurrimbunø købig misaabañau patsam lutau chigøben køb
(Mt 24.3-28; Mc 13.3-23)

⁷ Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿øyeebe mana purainrrerah? cha. ¿Truilø ke yandø treeg purainrrabigwan asamibe chitø kenamistrerah?— cha.

⁸ Inchen Jesùsbe trenchibig køn:

—Ashiptø kuy cha, ñimun peløsrkønrrain kømø. Kaguende møiløgøben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: “Nabe truig kur” chib, katø: “Møi ya srabe kwaløm punrrabiibe lutau køn” chib amrrubene, truilan mendig ammøtay, chibig køn. ⁹ Incha ‘misaamera katøgan peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømddiig kwayab kweetsiyab køn’ chib; ‘misaamera tru piraueletøwei trømbøig namig kurra kwayab køn’ taig ñim wamindi mørabe, ñimbe kwarmøtay cha. Kaguende iilømerrigwei trendø treeg purainrrabigwein køn cha. Inchendø katøgucha patsamibe ke møi møin kønraamøn— chibig køn.

¹⁰ Inchabe katø trenchibig køn:

—Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karuim pirauelebe katøgan reywei misaameraba kwayanrrun cha. ¹¹ Trune pirø purø trømbøig kønabelø arrumba, chu pirausrøn køben parø amrrumba, kaig kwanrrømera amrrumba inchen, kørig kømddiig chigøben arrumba, katø srømbalærøngurrimbe chigøben truba nørreelø kenamistrøb inchen cha.

¹² Inchendø øyeelø arrumøwatø, ñimune kemørøb, larrø kaig marøb inchen cha. Katø ñimune judiosmera tulundzuni yamerayumay payib sruagønrrab srua ambamba, kailan keeri yau keera pønstramba inchen cha. Incha nagurrindø reymerai merrab køben, karubelai merrab køben srua amben,

¹³ naimburab ñim wamindamig kønrrun chibig køn. ¹⁴ Ñimui manrrøyube øyeegevan isua pønrrønrrigay chibig køn, mandø løtamigwan ke kanmaytø isua tøgø pønrrønrrab inchimønrrab. ¹⁵ Kagen ñimun ashig kømui inchibelø mayeelø, nøm manchaguen løtønrrain kømøwei, nøm ñimun purab waminchib kasrønrrain kømøwei, nabe ñimun muguen øyeege waminchimuinrrunig wamindamig tranamønrrun chibig køn. ¹⁶ Inchen ñimui møskalø køben, nunelø køben, ñimui ñimmisaamera køben, ñimui trendø linchibelø køben, ñimun ashig kømui inchibelan tranen, ñimun møilane kwetchun cha. ¹⁷ Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø kønrrabguen cha. ¹⁸ Inchendø ñimui turyu kan pusruuzhikken chi indiimig kønrrun chibig køn. ¹⁹ Ñim chi arringucha melabig meløwabe, ñimasitøwei ñimui møsiimerane øsiguig wesranrrabguen cha trenchibig køn.

Jerusalénwan pinisaig kømig

²⁰ Jerusalem ciudawan pøtøburab suldautø tulsruig kui ashabe, petø pinisaig kønrraitamab isua, ²¹ Judea pirau warabeløbe tunmerasrømay wegørra lulay. Inchen ciudayu warabeløbe truyugurri webambamig køn. Inchen ciudayugurri yabsrø warabeløbe ciudayumay katø ammøtay. ²² Kaguende trømbøig møra melønrrai maram kwalømmera kønrrun, Tiuswei wamwan pørigu maig taig kerrigu treeg nebunrrai. ²³ ¡shumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanreelø, kabe muchib ureg tøgarmmeraimbe maig kønrrer! chibig køn. Kagen yu pirau purø isumddiig arruben, katø i misaamerairamburab namig købig purø kørig kømddiig attrab køn. ²⁴ Møiløbe espadatøgø kweetsiilø køben, møiløbe chugøben asiimø pirausrømay kemøra srua ambiilø

kønrnun chibig køn. Inchen tru judíos kømeeleø Jerusalén ciudawan mindishib itølulrrun, tru nømui treeg maram kwalømmera patsamnegatiitø.

Tru Møg Misra Arrubig katø arrumig

(Mt 24.29-35, 42-44; Mc 13.24-37)

²⁵ Inchen chigøben truba nørreelø kenamisrtrun nøsigu køben, pølyu køben, estrellamerayu køben. Inchen pirau misaamera nørreø pønrrabiibe purø trømbøig isui inchun, mar purø trømbøig wanrrab mullib, trømbøig latøgushib kurrøben. ²⁶ Katø misaamerabe yu pirau maig purainrrabelan isubiibah kørig købiibatø pesannanrrun, kaguende srømbalasarø purø nørreelø pønrrabelan kønøgøb sruagutsiilø køben. ²⁷ Inchen tru Møg Misra Arrubiibe maramburab maramig tøgag purø nuig tørguegwalmabig wañiyu arrubben ashchun, chibig køn. ²⁸ Inchawei iilø pureb arrub mendøbene, ølgandø pønrramisra, kurraasay chibig køn. Kaguen yandø ñim kaigygurri wesruilø kønrig lutau kønrnun— cha.

Higueran kemesra wamindig

²⁹ Incha katø ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra trenchibig køn:

—Higueranma asay cha, katø mayan tusrmeranba, ³⁰ ishiimera weguchib mendøbene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig lutau kui asan cha.

³¹ Øyeetøwei ñim iilan purayai ashabe, Tius nø ashib karub pasraibe yandø lutau kuitamab isua kuy cha.

³² Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun chibig køn: Møin kwaløm misaamera pinømøwatø, kerriguh purainrrun cha. ³³ Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wamindiitøbe purainrraamøn cha.

³⁴ Ñimbe ñimdøwei ashiptø kuy cha, ñimui manrrømerayu øyeeløtø net-sailø kømønrrab, mamburab mab, mutsiirab, yu pirau øsig waramig chigøben tøgagømigwangøba isub indiilø, tru Señor arrin kwalømbe ñimun kan ilagu kegørrøsrka merrarrab lataig arrindø mørmønrrappe. ³⁵ Kaguen tru kwalømbe yu pirau muba kuimburab mayeelaime pala treeg atrun chibig køn. ³⁶ Inchawei ñimbe ashiptø melay chibig køn, chu uragucha Tiuswan purugurra chib, øyeelø kerrigu pureb arrubigu kullaaramø, mur pønrramig kønrraimba, tru Møg Misra Arrubigwei merrab kemalla, pønrramig kønrraimba.—

³⁷ Incha Jesúsbe kwalømmerawane Tiuswei yau kusrenana, yembe Olivos taig tunsrø kørømisrtrab ibig køn. ³⁸ Inchen kwalømmerøig ke løtsøzhig, løtsøzhig maya misaamerabe Tiuswei yau nun mørtrab pubelø køn.

22

Jesúswan kemørtrab waminchib

(Mt 26.1-5, 14-16; Mc 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

¹ Pirri Levaduragaig maig Fiesta, tru Pascua Fiesta taig, lutau køben, ² sacerdotemeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúswan mandø kweetsamigwan labendø, misagwan køriimatabelø køn.

³ Inchen Jesús tru doce kusrenanø pera uniilai utuig, Judas, tru Iscariote cha wamigwan, Satanásbe kebiben, ⁴ Judasbe webya, sacerdotemeran karubelanba, tru Tiuswei yau ashib pønrrab suldaumeran karubelanba ashchab ya, Jesúswan mandø incha nømui tasku tranamigwan waminchene, ⁵ nømbe truba kasraarawa, an tranrrab misrøbelø køn. ⁶ Inchen nømbe treeg martrab misra, misag tre nu kaaben Jesúswan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig køn.

*Señorwei pascua mamig**(Mt 26.17-29; Mc 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)*

⁷ Yandø Pirri Levaduragaig main kwaløm puben, tru Pascua ubishanun kweecha tranamig købig køn. ⁸ Inchen Jesúsbe Pedronba, Juanwanba trencha karua ørøbig køn:

—Pascua Fiesta mamigwan manrrab tamartrab ambay— cha.

⁹ Inchen nømbe:

—¿Nambe chu tamaramø?— cha payen,

¹⁰ Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñim ciudayu kebambene, kan møg pigøtsø mutaig ñimun katøben, tru-igwei wendautø amrrigay cha, nø kebyam yaugatig. ¹¹ Incha tru ya puaignwane trenchinrrigay chibig køn: “Kusrennøbiibe ñun trendan cha: ¿Nai kusrenanøb pera uniiløba pascua mamigwan mab purram salabe chu køh?” cha. ¹² Inchen ya puaipe pala pisusø kan nu sala chab tamarikken ñimun eshkaben, truyu tamartrigay— chibig køn.

¹³ Inchen nømbe amba, Jesús maig taig treeg wetørrawa, tru Pascuan tamarøbelø køn.

Señor nui doce pera uniiløba mab

¹⁴ Incha yandø ura puben, Jesúsbe nui karua øriiløba mishatsigu wamisrabe, ¹⁵ trenchibig køn:

—¡Nan øyeeg kaig nebuig megamig pumøwatø, Pascua Fiesta mamigwan ñimba manrrab truba truba isuig køn! cha. ¹⁶ Kaguende ñimun trendamønrrun chibig køn: Tius nø ashib karub wainug katøle ñimba manrrab wamisramnegatig nabe i mamigwane mamumønrrun— cha.

¹⁷ Incha copan muta Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, trenchibig køn:

—Cha iigwan, larrabelø mutsay cha. ¹⁸ Kaguende ñimun trendamønrrun cha: Møingurrimbunøbe uvas piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisø katøyug ñimba mutsam kwalømgatig.—

¹⁹ Incha pirriwan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, nømun trenchib srørrøbig køn:

—Iibe nai asr køn cha, ñimuyasig tranig. Iigwan øyeeg marøppe, nan isunrrab maray— chibig køn.

²⁰ Inchen chab ma, katø treetøwei copan mutabe, trenchibig køn:

—Iibe tru nai anindøga Tius tru misagweyasig srø acuerdon marig, tru copa køn cha, tru ñimuyasig na ani lusig.

²¹ Inchendø asay chibig køn. Nan ashig kømui inchibelan tranrrrabigwei tasiibe i mishatsigutøwei nain tasiiba trubalatø trarra wan cha. ²² Tru Møg Misra Arrubiibe muwan inrrai pasrig, truwan iben, trune ¡tru nun ashig kømui inchibelan tranrrrab møg waachaweimbe, kan maig kønrrer!— chibig køn.

²³ Inchen nømasiyaitø:

—¿Treeg martrabiibe mu kerah?— cha payiyab mendabelø køn.

Møig mas nuig kerah cha payiyab

²⁴ Inchabe nømbe nømui utu møg mas nuig kønrraptiig kerah cha, payib aleguiyab købelø køn. ²⁵ Inchen Jesúsbe kusrub trencha løtabig køn:

—Tru reymera judíos kømeeløbe nøm karub tøgagúilane maig købash inchib purran cha. Inchen tru nømun ashib karub purrabelane ‘misaamerayasig tabig marøb møguelø køn’ chib wamiilø køn cha. ²⁶ Trune ñimbe øyamay

kømtø kømig køn chibig køn. Masken ñimui utu tru mas nuibe matsinø-unø lataitø misramig køn cha. Inchen tru chi maramigwan nø ashibiibe kan karuig marøb megabig lataitø misramig køn cha. ²⁷ Pøs trube, øyeeg købene, ¿møig mas nuig kønrrab køh? cha. ¿Mishatsigu manrrab wamisøbiiteh? Kabe ¿tru mishatsigu mamigwan põnsrøbiiteh? cha. ¿Pøs mishatsigu manrrab wamisrøbig, truig mas nuig kømuitarru? cha. Øyeeg kuingucha, nabe ñimui utube tru mishatsigu manrrai põnsrøb megabig lataig kur chibig køn.

²⁸ Ñim køn chu uragucha nan elachimø, chigøben murig pub arringucha treegu wendautø lincha melabeløbe. ²⁹ Incha nai Møskai tru ashib karub waigwan nan tranøb lataitøwei, nabe ñimun tranamønrrun chibig køn, ³⁰ tru na ashib karub waisrø nai mishatsigu mab, muchib, katø tru ashib karub purramigu purramisra, ñim tru doce nusrkalø Israelweinukkurri karrab misaameran ashib karub purramig kønrrain— cha.

*Pedro nan ‘ashmíg kur’ chinrrautan cha, Jesús eshkab
(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Jn 13.36-38)*

³¹ Incha Señorbe katø trenchibig køn:

—Au, Simón, Simón cha, Satanásbe ñimun miain køn cha, kan tirigu trulmeran latawei kønishib sruagutchab. ³² Inchendø nabe ñuimburappe ñui isubigwan nainuutø tøgá pasraigwan elachib pasrømønrrai ñuyasig Møskawan miar chibig køn ‘purugunrrig’ chib. Ñi nan wendøbasra ya, naimay katøle arruabe, ñibe ñui nunelan chiyutøgucha kullaaramø, mur põnrrønrrai purugunrrig— cha, trenchibig køn.

³³ Inchene Simónbe:

—Señor, ñun kailan keeri yau keeren, nabe ñiba truyu pasrønrrab treetø attrab pasrømøtø, nagucha ñiba tøgá kwanrrab attrab pasrar— cha, trencha løtabig køn.

³⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Pedro, nabe ñune trendamønrrun cha: Møin kwalømdøwei kallu wamømwatø, ñibe põnmayguen nan, ‘ashmíg kur’ chinrrautan— cha.

Purø trømbøig kuim pasramig lutaurab

³⁵ Incha Jesúsbe trencha payibig køn:

—Na ñimun wasrkaig, katø an pusramig chigaig, alpargatiskaig ørenma, ¿ñimun chi palappuig køh?— cha.

Inchen nømbe:

—Chigucha chi palappumuig køn— cha løtabelø køn.

³⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Møimbe treeg kømtø, an pusrig tøgáibe, srua inrrø cha. Inchen wasr tøgáibe, ila inrrø cha. Inchen espadagaibe, trube, nui pala itøgueigwan yana, kan penø cha. ³⁷ Kaguende nabe ñimun trendamønrrun cha: Tiuswei wamwan pørigu naimburab iig øyeeg chibig pasrabiibe treeg nebunrrain køn cha: “Larrø kailai utu treeg kui lataitøwei asha tøgágúig køn” taig. Kaguene naimburab chi nebunrrai pørig pasrabiibe kerriguh treeg nebunrrabig køn— cha.

³⁸ Inchen nømbe:

—Señor, yuguen pagatø espadamera køn— chiben,

Jesúsbe:

—Øiløtø tsabø køn— cha, løtabig køn.

*Jesús Getsemanísrø Tius Møskaimba waminchib
(Mt 26.36-46; Mc 14.32-42)*

³⁹ Incha Jesúsbe nõ trendø treeg marøbig kuig køppe, Olivos Tunsrømay iben, nui kusrenanøb pera uniiløgucha mendig ambubelø køn. ⁴⁰ Incha truyu puabe, trenchibig køn:

—Tiusba waminchib purray cha, chiyugøben kaigyu kegørrab pønrømmønrøppe.—

⁴¹ Incha Jesúsbe kan srug kutsimburab lataitø ya, Tius Møskaimba waminchab tømønønsrabe, ⁴² trenchibig køn:

—Nai Møskai, i copan nan tarømaramdiig købene, tarømartra cha. Inchendø na maig isuig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñi nan maig maramdiig køben, treegwan maramig kønrrain— cha.

⁴³ Inchen srømbalarriig kan ångel Jesúswan mas kullaaramønrrai purugunrrab kenamisrøbig køn. ⁴⁴ Inchen truba truba trømbøig køben, katøgucha jkatø! miabig, miabig køn. Inchen nui pøsrømbiguen pirau kan anim pirrab lataig nõrriig pirrabig køn.

⁴⁵ Incha kurra, nui kusrenanøb pera uniilan ashchab yabe, isubiitø kamariilø, kib purrain kui wetørrawabe, Jesúsbe trenchibig køn:

⁴⁶ —¿Chindimba kib køgue? cha. Kurra, Tiusba waminchib purray cha, chiyugøben kaigyu kegørrab pønrømmønrøppe.—

*Jesúswan kemøra srua ambub
(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Jn 18.2-11)*

⁴⁷ Inchen Jesús waminchib pasramne, truba nu misag puben, Judas taig, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuibe, truilan pera arrua, Jesúswan muchanrrab kemallen, ⁴⁸ Jesúsbe trenchibig køn:

—Judas, ¿Møg Misra Arrubigwan nan ashig kømui inchibelan kan muchawa tranrrreendirru?— cha.

⁴⁹ Inchen Jesúsba pønrrabeløbe tru treeg purainrrabigwan ashabe, nune payibelø køn:

—Señor, ¿nam espadatøga kørriincha petamøh?— cha.

⁵⁰ Inchen nõmui utu mõkkøsrøn tru maya sacerdotesmeran nõ karub sacerdoti karuindiig megabigwan kusrmay kaluwan kelarrab lutiichtipt-inchibig køn. ⁵¹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Au, øyeebe marmøtay— cha.

Incha kaluwan katørawa, treetøwei tamarøbig køn. ⁵² Incha sacerdotesmeran karubelanba, misagwan karubelø kølli misaameranba, Tiuswei yau ashib pønrrabelø policiameranba nun tru sruamrrab amrrubelan trenchibig køn:

—Nabe kan niliig kui lata ñimbe espadamera køben, tsiimera køben suuar werrunrrappe, ¿chindimba treeg werrugue? cha. ⁵³ Nabe ñimba kwalømmørig Tiuswei yau waben, kemørmuig køn cha. Inchendø yandø mõimbe tru kaig maringarubig tru løstøyuig nõ merrarrowa nõ karub pasramisren, ñimuimburab ñim maramig ura puin køn— cha.

*Pedro Jesúswan 'ashmúig kur' cha isab
(Mt 26.57-58, 69-75; Mc 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)*

⁵⁴ Incha Jesúswan kemøra, tru maya sacerdotesmeran nõ karub sacerdoti yamay srua amben, Pedrobe yaptø, yaptø mendig ibig køn. ⁵⁵ Incha tru yawambigu nag urra, tru pøtøgatan purramisren, Pedrogucha nõmui utu wamisren, ⁵⁶ kan srusrø mendig megabiibe naabilabig tøryu Pedron wai ashabe, ashib pasraptø, ashib pasraptø trenchibig køn:

—I mõkkucha Jesúsba uñibiitøwein køn— cha.

57 Inchen Pedrobe trenchib isabig kòn:

—iPaare ishuube, nagan ashibig kuitarru!— cha.

58 Inchen yanazhigutø Pedron katøgan ashabe, trenchibig kòn:

—Ñigucha truilai utuigwein kørreh— cha.

Inchene Pedrobe:

—iPaare møøbe! nagan truig kuitarru— chibig kòn.

59 Katø kan ura wendau køsrøn katøgan trenchibig trenchig kòn:

—Isa kømø, i møkkucha Jesúsba uñibigwein kørreh cha. Kaguende nõbe galileasriitøwein kòn— cha.

60 Inchen Pedrobe trenchibig kòn:

—iPaare møøbe! ñibe ni chi waminchib pasrainguen mørmur— cha.

Inchen tru urastø Pedro waminchib pasramnetø, kan kallu wamaptinchibig kòn. 61 Inchen Señorbe keesha, Pedron ashene, Pedrobe Señor øyah taig kømørramab isuptinchibig kòn: “Møi kallu wamømwatø nan pønmayguen, ‘ashmíg kur’ chib isønrrautan” taigwan. 62 Inchabe Pedrobe webya, truba truba isuig kishibig kòn.

*Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab
(Mt 26.59-68; Mc 14.55-65; Jn 18.19-24)*

63 Inchen tru møguelø Jesúswan ashib srua købeløbe nun indza ashib, kurrøb incha, 64 kabwan lusra, maløbøtø pashabe, trenchibelø kòn:

—¿Mu kurragutsin kui? Namun kelarrab eshkau pøs— cha.

65 Incha trømbøig tsalø wamab, katø chineh chibelø kòn.

66 Yandø tør-raben tru misagwan karubelø kølli misaameraba, sacerdotesteran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba trubalatømisra, nõmui tru Setenteelø tru maig maramigwan asha marøbelai merrab Jesúswan srua amben, 67 nõmbe trenchibelø kòn:

—¿Ñi Cristo køtirru? cha. Namun eshkarra— cha.

Inchen nõbe trencha løtabig kòn:

—Na ñimun: “Truig kur” cha, trenchibene, ñimbe køremøwei, 68 katø na chigøben payene, ñimbe løtømøwei inchantan cha. 69 Inchen mõingurrimbunøbe na, Møg Misra Arrubiibe tru maramburab marøb Tiuswei kusrmaygatø wamisrtrun— chibig kòn.

70 Inchene mayeeløba trencha payibelø kòn:

—¿Trube, ñibe Tiuswei Nusrkain køtirru?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Ñimdøweinguen nabe truigwein kòn cha chab trendan— cha.

71 Inchene nõmbe trenchibelø kòn:

—¿Trube, nuimburab waminchabelø mas chiwein kuin palønrrab kø? cha. Nui triitøgatøwei wamindigwan namashib mører— cha.

23

*Jesús Pilatoi merrab
(Mt 27.1-2, 11-14; Mc 15.1-5; Jn 18.28-38)*

1 Incha mayeeløba truyu tulundzuna pasrabiibe kurra, Pilatoimay Jesúswan srua amba, 2 truyu ‘øyeeg kòn, øyeeg marøbig kòn’ chib mendabelø kòn:

—I møøbe namui misagwei isuigwan kaig isubelø kønrrai ke peemaytø chab yunømarøb, Roma maya misagwan karubig Césarwan nam trendø an pagarab kuigwan pagaramumig køndamba, katø nõbe tru Cristo, kan rey kurtamba indi aser— cha.

³ Inchen Pilatobe Jesúswane trenchibig kòn:

—¿Ñigan judíosmerai rey kòtirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

⁴ Inchen Pilatobe sacerdotesmeran karubelanba, misaameranba trenchibig kòn:

—I møwane nabe chigucha chi kaig mariibe wetørramur— cha.

⁵ Inchen nømbe masken, masken inchib, trenchibelø kòn:

—Judea pirau kerriguba, maya misaameran nui kusrenaniiløtøga ke chindi asamgaig maran cha. Galilea pirausrø pølbasa, møimbe yusrø treeg inchib arrun— cha.

Jesús Herodeswei merrab

⁶ Inchen Pilatobe trunun mørabe, trencha payibig kòn:

—¿Trube, nøbe galileasriig kø chindah?— cha.

⁷ Inchen:

—Trusriigwein kòn— chiben,

Pilatobe Jesúswane tru Galileasrø Herodes karub waim pirauig kuin kui ashabe, nune Herodesweimay purøørøbig kòn, kaguen Herodeskucha tru kwalømmerawane Jerusalénsrøwei waben.

⁸ Inchen Herodesbe Jesúswan ashabe, truba kasraarabig kòn, kaguende mas merrabsrøwei ashimmørø inchibig købig kua. Pøs Jesúsweimburab chigøben wamindi mørøbig kua, nøgurri Tius maramburab marigwan mari ashig kui inchibig kòn. ⁹ Incha chigøben truba truba payen, Jesúsbe chigucha kusrua løtømuben, ¹⁰ sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe ‘øyeeg kòn’ chib; ‘øyeeg marøbig kòn’ chib, truiløbe truba truba trenchib truyu purrabelø kòn. ¹¹ Inchen Herodesbe nui suldaumeraba Jesúswan truba kaig inchib, indzatø ashib srua kua, truba tabzheelø kenana, Herodesbe Pilatoimay katøle ørøbig kòn. ¹² Tru kwalømbe Pilatoba, Herodesba tab linchibelø misrøbelø kòn, merrappe tsaleelø købig kuig.

Jesúswan yandø kwanrrai pasrøb (Mt 27.15-26; Mc 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

¹³ Inchen Pilatobe sacerdotesmeran karubelan køben, tru pirau ashib karub purrabelan køben misaameran køben tulundzunørrai wama,

¹⁴ trenchibig kòn:

—Ñimbe nan i møwan misaameran ke chine martrab isunrrai marøb unan chib, naimay srua amrrutan cha. Inchen nabe ñimui merrab maig kuitashchab ashchab paya ashen, nuinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur cha, tru ñim ‘øyeeg, øyeeg kalø marøptiig kòn’ chib pønrraigwane. ¹⁵ Katø Herodeskucha chi maramgaig kui asha, katøle nøbe namuimaytøwei ørin kòn cha. Ñinguen ashke cha, ke kwanrraingatig maramdiibe chigucha chi kaig mariibe kaagøn cha. ¹⁶ Treekkurri nun ichaguchabe, elatchab— chibig kòn.

¹⁷ Fiesta kwalømmerawane Pilatobe kan merrarrawa keerig pasrabigwan inrrai elatsamig nebugig kòn. ¹⁸ Inchen mayeeløba trenchib trashib mendabelø kòn:

—¡Øigwane patsøgay! cha. ¡Barrabáswan inrrai elachi!— chib.

¹⁹ Pøs, tru Barrabásbe tru kailan keerinug pasrappe, tru Jerusalén ciudayu misaameran pera kaig marøb kurrikkurrimba, katø kweetsikkurrimba mer-rarrawa keerig pasrabig købig køn. ²⁰ Incha Pilatobe Jesúswan elatchab isua, katøyug nømun waminchen, ²¹ nømbe mas mur trashibelø køn:

—jKurusyu mesrø! jKurusyu mesrø!— chib.

²² Inchen pønmayyu Pilatobe katø trenchibig køn:

—¿Chindimba øyeeg martrainchigüe cha? ¿I møøbe chi kalø mara pasra? cha. Kwamnegatig maramdiibe nuinuube chigücha chi kaig mariibe nabe wetørramur cha. Ichaguchabe, inrrai lelatchab— chibig køn.

²³ Inchen nømbe:

—jKurusyu mesrø, mesrø!— chib, mur trashib miab køptø, nøm maig marøg kui indigwan treeg martrab uta pønrramisrøbelø køn. ²⁴ Inchen Pilatobe tru nøm miagwane treeg kønrrai kørrømarøbig køn. ²⁵ Incha tru misaameran pera kaig marøb kurrikkurrimba, katø kweetsikkurrimba tru kailan keeri yau pasrab møwan nøm elatchai miaigwan, trunun inrrai elacha, Jesúswane nømun maig marøg køben martrai tranøbig køn.

*Jesúswan kurusyu mesramsromay srua ambub
(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Jn 19.17-27)*

²⁶ Yandø Jesúswan kurusyu mesrønrrab srua amba, kan Cirenesrø møg, Simón taig, nøørsrøngurri arruben, nun kemørabe, kuruswan mutøsa, Jesúswei wendautø merranøbelø køn.

²⁷ Inchen misaamera truba nu mendig amben, truba yam ishumburmera nun isua wamamøra kishib, isuilø trashib amrruben, ²⁸ Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:

—Jerusalén ishumburmera, nan isua kishmøtø, ñimuyasiiba, ñimui ure-gweyasiiba isua kisay cha. ²⁹ Kaguende kwalømmerra attrun cha, øyah tamig: “Ureg tøgagønrab kaimabelø, mana patsø kwanrriig kømeelø købelø, mana urekkar kua mutsøsrøb nørrøranmeelaimbe mayanguen tab kuilø køn” tailø kømig. ³⁰ Katø misaamerabe nørrø tunmeran: “Namum pala itøgørrørray” chib, shush tunmeran: “Namun itøgasørray” chib mendønrrun cha. ³¹ Kaguen ¿tsøg tusrwanguen øyeeg marøbeløbe, mas mulwane chitø martrerah?— chibig køn.

³² Katø pagatø kaig marøbelangücha Jesúsba kegøtø kwetchab srua ambubelø køn.

Jesúswan kurusyu mesrøb

³³ Incha kanbalø Calavera tainug puabe, truyu Jesúswane kurusyu mesrøbelø køn, tru pagatø nileelangücha, kanun kusrmay, kanun atsimay-gatø. ³⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai Møskai, nømun ulø paymø, pesannanrrig cha. Kaguende nømbe chi marermabguen isumøn— cha.

Inchen suldaumerabe Jesús kewagüilan suerte kucha, pirishibelø køn.

³⁵ Inchen misaamera truyu ashib køben, tru ashib karubelø købenguen Jesúswan indzatø ashib trenchibelø køn:

—Kanelanma kaigyugurri wesrabiibe nøasiitøwei pinaarrubash cha, nø tru Cristo, Tius Lawa Wesruig kuabe.—

³⁶ Inchen suldaumeragücha indza ashib, køchiibiwana mutchai yuuløb ke-mallabe, ³⁷ trenchibelø køn:

—jÑi tru judíosmerai rey kuabe, kwamønrrab ñitøwei chigøben mar!— chib.

³⁸ Inchen Jesús megaim palagucha kan pørig mesraig megabig køn, griego-may køben, latínmay køben, hebreomay købengue:

IIBE JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig.

Jesúsba, tru pailø kailøba

³⁹ Inchen truyu melsraig melabeløgucha kane trenchib tsalø wamabig køn: —¿Ñibe tru Cristo kømøtirru? cha. ¡Kwamønrrab ñitøwei chigøben mara, namungucha treetøwei martra!— cha.

⁴⁰ Inchen kane tru katøganun namig trenchibig køn:

—Ñigucha treegutøwei mesraig megabendø, ¿ñungan Tiuswan kørig kømuitarru? cha. ⁴¹ Kaguende nambe øyeeg marig melappe melsrambuawei melsrai meler cha. Kaguende nambe kaig marimburo øyeeg melambuawei møra meløben, trune i møøbe chigucha chi kaig marig kømøn— chib.

⁴² Inchabe Jesúswan trenchibig køn:

—Jesús, ñi ashib karub wamigwan ñi ashib karub pølbarsabe, nan isurrurri— cha.

⁴³ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nabe ñun cierton trendamønrrun cha: Møindøweinguen naba purø tabzhi-srø wanrrabguen— cha.

Jesús kwaig

(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Inchen yandø kwaløm tøbøtag køsrøn køben, tre uraskurri maaben las treskatig pirau ørøba løstiig kørrømisren, ⁴⁵ pørrbe løtsøraben, Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab sötø mesraig megabiibe tøbøtakkørrab kølsrøbig køn. ⁴⁶ Inchen Jesúsbe mur trashib trenchibig køn:

—Nai Møskai, nai espíritun ñui tasku tranar— chib.

Trenchabe yandø isrømuptinchibig køn.

⁴⁷ Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiibe øyeeg purayaigwan ashabe, Tiuswan trenchib truba tabig waminchibig køn:

—I møøbe, isa kømø, sølgandø tabig uñibig kuin køn— chib.

⁴⁸ Inchen maya misaamera øyeeg purayailan truyu ashib pønrrabeløbe, truba isub nømui pechondø kurramørbøb truyugurri ambubelø køn. ⁴⁹ Inchen mayeelø Jesúswei asiiløba, ishumburmera Galileasrøngurri nui mendig amrubeløbabe yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn truyu treeg puraiben.

Jesúswan sorig

(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰ Kan møg José taig Judea pirau Arimatea puebløsrøig købig køn, truike tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai utuig truba tabig, katø sølgandø uñibig. ⁵¹ Katø tru Josébe Tius nø ashib karub wainuguigwan muniirabigwein kuabe, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø 'øyeelø martrab' chib kørrømara pønsraigwanba, nøm chi mariilanbabe chi tab kømui asig køn. ⁵² Incha nøbe Pilaton ashchab ya, Jesúswei asrwan miawa, ⁵³ kurusyugurri pinøsrwabbe, kan lino llensutøga kirra, peñayu søramig trab lalig mungen søriimig pasrabigu sørabig køn. ⁵⁴ Katø judíosmerai isram kwaløm tru sáadoweyasig tamaram kwaløm maaben købene, yandø tru sábadø kwaløm pumibe ke pølbarsramitø palabig køn.

⁵⁵ Inchen ishumburmera Jesúswan Galileasrøngurri mendig amrrubeløbe nømgucha mendig amba, sorigwan ashib, Jesúswei asrwan mandø wayigwan

ashib inchibelø køn. ⁵⁶ Incha nømbe katøle ambabe, may irrabzheeløba, srølameløba tamarabe, tru maig maramigwan martrai Moisés maig karuig køben, tru sábadø kwalømbe israbelø køn.

24

Jesús øsiiraig

(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Srø trune pølbarsøb kwaløm tru ishumburmerabe ullarbatø løtsøzhig søriinumay amrrubelø køn, nømui may irrabzheelø nøm tamariilan srua. Inchen nømbe katøgan ishumburmeragucha amrrubelø køn. ² Incha nøm truyu pua, ashene, tru sørinug kasraig sruube yandø truyu kømø, malsrain tsuptinchen, ³ nømbe kebambabe, Señor Jesúswei asrwane kalaptinchibelø køn. ⁴ Inchen, treeg køben, kwaariilø chinchabguen kaima pønrrøbene, mømbe pailø møguelø, tør pilabelø kewar, nømum pulu pønrraptinchen, ⁵ nømbe kørig køptø malømeran pirausrøngatig kebachen, tru møgueløbe trenchibelø køn:

—¿Nimbe øsiguigwane kwaitai utube chindimba lague? cha. ⁶ Yube mu kaagøn cha. Katø øsiiraig køn cha. Nø Galileasrø uñib urassrøwei ñimun maig wamindiilan isuy chibelø køn, ⁷ tru nø øyeeg taigwan: “Na, Møg Misra Arrubigwane kaig marøbelai tasku tranig kømig nebuben, kurusyu mesrøben, pøn kwalømyube katø øsiiranrrun” taigwan.—

⁸ Inchen ishumburmerabe Jesús chi wamindiilan isua, ⁹ sørinukkurri katøle amrrua, tru onceelanba, katø mayeelanba maig purayaigwan kerrigu eshkabelø køn. ¹⁰ Inchen tru chi purayaigwan tru Jesús nøashib karua øriilan eshkab ishumburmerabe iilø købelø køn, María Magdalenaba, Joanaba, Jacoboi usri Mariába, katøgan ishumburmeraba. ¹¹ Inchen nømune tru ishumburmera wamindiibe ke ka indzøkken kønrraptiig mørøraben, nømbe køremeelø køn.

¹² Inchendøgucha Pedrobe søriisrømay ashchab luløb ya, sørinug traraashene, tru kirra sørig llensumeratø waraptinchen, treeg purayaigwan ashabe, ‘kan øyeebe maig kermab’ truba kwaarig, yamay ibig køn.

Jesús Emaússrømay ambi mayu arrub

(Mc 16.12-13)

¹³ Inchen tru kwalømdøwei pailø Jesúswan lincha amøñibelø købeløbe Emaús taig pueblosrømay ambubelø køn, Jerusaléngurri once kilómetrosburab ambiisrø, ¹⁴ tru purayailan nømdø kerriguh waminchib. ¹⁵ Inchen nøm waminchib payiyab ambub pønrramnetø, Jesúsbe nøashib kemalla, nømbe ib mendøben, ¹⁶ nømbe nømui kabmerabe kasrailø latalilø kua, nune mu kuinguen nebua ashmeelø køn. ¹⁷ Inchene Jesúsbe trenchibe payibig køn:

—¿Ambub pønrrappe, ñimbe chiwan waminchibre amgue?— cha.

Inchen nømbe pønrramisrøppe, isubiitø ke maløguen mindiilø købig køn.

¹⁸ Inchen møikkørøn, Cleofas taibe, nune trenchibig køn:

—Møin kwalømmerawan Jerusalén chi purayaigwan mayeeløba wammøra køben, ¿ke ñitøgan wammørmíig truyu arruatig pua tsutirru?— cha.

¹⁹ Inchen Jesúsbe:

—¿Chi purayah?— cha payen, nømbe trenchibelø køn:

—Nazaretsrø Jesúsweimburab waminder cha. Truibe Tius maig karuigwan kan eshkabig, nui mariiløyu, nui wamindiiløyu maramburab marøbig købig køn cha, Tiuswei merrab lata, katø maya misagwei merrab lata. ²⁰ Inchen

truigwane sacerdotemeran karubeløba, namun ashib karub purrabeløba kurusyu mesra, kweetsig kōnrrai tranan cha. ²¹ Nam isuppe, Israel maya misagwan kaigyugurri wesranrrabiibe nōwein kōnrraitamab isua muniiraig kōbig kōn cha. Mōimbe yandø kweetsig pōn kwalømguen purayan cha. ²² Inchagucha namui utu ishumburmerabe namune kwaarøsrøtan cha, tru ullarbatø sōriisrø ashchab ambubeløbe. ²³ Incha nui asrwan wetørramuig kuig kōppe, namune trenchib amrrubelø kōn cha, nōmune: “Angelesmera kenamisra: ‘Jesúsbe øsig unan’ chitan” chib. ²⁴ Inchen mōiløgøsrønan namui lincha amōñibelø sōriinumay amba, ishumburmera maig eshkaig treeg wetørrabwei inchendø, Jesúswane ashmuin kōn— chibelø kōn.

²⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—¡Ñim kui, chugúinguen mōrmeelø! cha. ¡Tius maig karuigwan eshkabelø chi wamindiilan kōrenrraptøgucha ke yaandø, yaandø amōñibelø kōn! cha. ²⁶ ¿Nui tōrguegwalmabigu nō wannug kebimøwatø, Cristogan øyeeløyumerrig trømbøig marinab purayamig palømuig kuitarru?— cha.

²⁷ Incha nōbe tru Moisés pōriiløyugurri pølbasra Tius maig karuigwan eshkabelø pōriiløyu chishtø eshkaib pureb ya, Tiuswei wamyu nuimburaib waminchibig pørig pōnrrabelan kerriguba øyeeg kōn cha nōmun eshkabig kōn.

²⁸ Incha tru Emaús puebløsrø pub ambabe, Jesúsbe nui maywan ke merrabmisra, ib inrrab lataig inchen, ²⁹ nōmbe ke kōrrømisri ashchab inchi-belø kōn. Inchabe trenchibelø kōn:

—Namba kōrrømisr cha. Kaguen yandø maaben kōben, yandø pilliranraindan— cha.

Inchen Jesúsbe nōmba kōrrømisrtrab kebya, ³⁰ nōmba mishatsigu wawabe, pirriwan muta, Tius Mōskawan ‘mayanguen pay’ cha, pirishabe, nōmun srørrøbig kōn. ³¹ Inchen nōmbe Jesús kui nebua ashiptindinaben, Jesúsbe waitø kenamuptinchibig kōn. ³² Inchen nōmbe kangurrin kangurri trenchi-belø kōn:

—Au yamba, nō namun maysrø Tiuswei wam pørig pōnrrabelan øyeeg kōn chib eshkaib arrubene, namune namui manrraube ke nøs, nøs indig kōmøh— cha.

³³ Inchen nōmbe tru urastø Jerusalénmay katø amba, trusrømbe tru once Jesús kusrenanøb pera uniiløba, truyu nōmba lincha purrabeløba tulaamba purrabyuh pubelø kōn. Inchen truyu purrabeløbe trenchibelø kōn:

³⁴ —Isa kōmø, Señorbe katø øsiirain kōn cha. Incha Simónwan kenamisrin kōn— cha.

³⁵ Inchen tru pailø pubeløbe maysrø maig purayaigwan kerrigu eshkabelø kōn, katø Jesús pirriwan pirishiben, yandø nø kui nebua ashiptindigwanba.

*Jesús nui kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb
(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Jn 20.19-23)*

³⁶ Inchen nōm tru waminchib purramnetø, Jesúsbe nōmuin tøbøtag pasramisrøb:

—Ñimun chi isumgaig, tab kōn— chibig kōn.

³⁷ Inchen nōmbe kwariilø truba kōrig kuilø kan mōsigwan asermab isubelø kōn. ³⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—¿Chindimbarre kōrig kui inchigue? cha. ¿Ñimui manrraube chindimbarre na kōmuitamab isugue? cha. ³⁹ Nai tasiimeranba, srøbmeranba asay cha. Peg kōmø, natøwein kur cha. Nan katørab ashib inday chibig kōn. Kan mōsiibe yangawei, ni tsutsikkawayig kōn cha, ñim nan asi lataig kōmø.—

⁴⁰ Incha iigwan chab trenchabe, tasiimeran srøbmeran eshkaab kenamaren, ⁴¹ nømbe kasrag købiibah kan øyeebe maikkermab kwaarøbiibatø, katøgucha køremø srø pønrrøben, Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimbe yu chigøben mamig tøgagømøgueh?— cha.

⁴² Inchen nømbe nun peskau piti tsirigwan srørran, ⁴³ nøbe uta, nømui malau mabig køn. ⁴⁴ Inchabe trenchibig køn:

—Na ñimba uñippatøwei nabe ñimun iilan wamindig køn cha, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu lata, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriiløyu lata, Salmosyu lata naimburab waminchibig pønrrabiibe truyu maig taig kerriguh treeg nebunrrabig køn— chib.

⁴⁵ Incha nømune Tiuswei wamwan pørigwan tørgandø øyeeb kuitamab isunrrai nømui isubigwan kura, ⁴⁶ nømune trenchibig køn:

—Øyah chibig pørig pasran cha, Cristobe trømbøig marinab megamig nebuben, pøn kwalømyube kwailai utugurri katø øsiiraben, ⁴⁷ mas kaig marmønrrab isua møramigwanba, nømui kaig mariilan ulø paymø pesannilø kømigwanba nui munchiyu eshkaab kusrenanamig kønrrai Jerusalénsrøngurri pølbasa, chu pirausreelandøgucha kerriguba. ⁴⁸ Inchen møi øyeeb purayaigwan ashibeløbe ñim køn chibig køn. ⁴⁹ Au, nai Møskai tranrrab misra kørømisrigwane nabe øramønrrun cha, ñimuim pala. Inchendø ñimbe yu Jerusalén ciudayutø ka kørømisray cha, maramburab marøbig srømbalasrøngurri arrua, ñimun pinøbulamnegatig.—

Jesús srømbalasrømay nebib

(Mc 16.19-20)

⁵⁰ Incha Jesúsbe ciudayugurri wambig Betaniasrøngatig nui kusrenanøb pera uniilan pera ya, tasiimeran kusruabe, nømuiburab ‘mayanguen tabig kønrrain’ chibig køn. ⁵¹ Incha trenchib pasraimaytø nømuiim pulugurri tarømisren, nune srømbalasrømay srua yaig køn. ⁵² Inchen nømbe Señorweimburab truba tabig wamincha, Jerusalénmay katø truba truba kasrag amba, ⁵³ nømbe chu uragucha Tiuswei yau Tiuswan tabzhig waminchib købelø køn.

San Juan

Wambe kan mæg misrig

¹ Chigucha kaabenbatø tru Wambe manawei pasrabgwen inchibig køn. Tru Wambe Tiusba pasrøben, katø tru Wambe Tius købig køn. ² Tru Wambe srøsrøgurri Tiusba pasrabig købig køn. ³ Tiusbe chiwandøgucha marøppe, tru Wangurriwei marig køn. Inchen chitøgucha Tius mariilø pønrrabiibe, tru Wangurriin kømibe chigucha mariilø kaagøn. ⁴ Øsig kømibe nuinug pasrøben, tru øsig kømig pasrabiibe mayeelayasig tør købig køn. ⁵ Inchen tru tørbe løstøyu piløben, tru tørwane løstiibe chinchaguen kasrønrrab kaimaig køn.

⁶ Kan mæg købig køn, Tius karua ørig, truiibe Juan taig, ⁷ tru maig kuigwan waminchabig. Nøbe tru tørweimburab maig kuigwan waminchen, nøgurri mayeeløba kørenrrai. ⁸ Juanbe nøashib tru tør kømøtø, tru tørweimburab maig kuigwan ka waminchaptø arrig købig køn. ⁹ Tru tør ciertonig maya misagwan pilabiibe yu pirau kebarrub arrubig køn.

¹⁰ Inchen truiibe yu pirau pasrøben, katø Tiusbe pirøwan truikkurri marig kuindøgucha, pirau misaamerabe nune mu kuinguen ashmuig købig køn. ¹¹ Trendø nuinumay nøbe arrubendø, nui misaamerabe utømøtø, kaasig køn. ¹² Trune mutøgucha nun kashmø, utab, nui munchiyu kørebelane Tiuswei ureg misra pønrramig kønrrai tranig køn. ¹³ Truiløbe yu pirau maig kal-labelø køben treeg kal-lawar kømøwei, ureg tøgagug køben tøgagúig ureg latalilø kømøwei, katø møwei isuig maig køben, trumay kømøtø, Tiusweinug kal-lawar køn.

¹⁴ Tru Wambe kan mæg misra, namui utu unig købig køn. Inchen nambe tru nui tørguegwalmabigwan tab asig købig køn, tru Møskaweinukkurri arrubig Kandø Nusrkawei ka yandø tab indiiba, ciertoniibatø netsigwan. ¹⁵ Juan truigweimburab maig kuigwan eshkappe, trenchib waminchibig køn: —lig køn cha, tru na øyah taig købiibe, nai wendau arrubiibe, na lataguen kømø, nøbe purø nuig køn cha, kaguende naguen kømøwatø, nømerrig købig kua.—

¹⁶ Kaguende tru chigucha palømíig nui tab indigugurri nambe mayeeløba tru ka tab indigwane srøig, srøig itø uter. ¹⁷ Tru maig maramigwan martrai pørigwane Moiséskurri tranig købig køn. Inchen tru ka yandø tab indiiba, newan ciertoniibabe Jesucristogurri arrig køn. ¹⁸ Tiuswane mugucha managuen ashmuinrrun. Inchendø nui Kandø Nusrkai Tius, managucha Møskaweim pulu trag lincha pasrabig, truig namun kenamaran, Tiuswan ashibelø kønrrai.

Juan Bautista Jesucristoimburab waminchib

(Mt 3.11-12; Mc 1.7-8; Lc 3.15-17)

¹⁹ Iig køn, tru Jesúsweimburab maig kuigwan Judíosmeran Juan eshkaig. Judíosmerabe Jerusalénsrøngurri sacerdotsmeranba, levitasmeranba karua ørøbelø køn, Juanwan: “¿Ñibe mu kugu?” cha payrrab. ²⁰ Inchen Juanbe sørømmø, maig kuigwan eshkab, masken maig kuigwan kelarrab eshkaig køn. —Nabe Cristo kømur— chib.

²¹ Inchen nømbe katøle payibelø køn: —Trube, ¿mu kugu? cha. ¿Kabe Tius maig karuigwan tru eshkabig Eliásteh?— cha.

Inchen Juanbe:

—Tru kòmur— chibene, nòmbe payibig payibelø kòn:

—Trube ñigan, ¿Tius maig karuigwan tru eshkabig kòtirru?— cha.

Inchen nòbe:

—Kah— chibig kòn.

²² Inchen:

—Trube, ¿mu kugu? chibelø kòn. Kaguende nambe tru namun karua ørøbelan eshkamig kòn cha. Trube, ¿ñuimburappe, ñibe mu kur chinragu?— cha.

²³ Inchen nòbe trenchibig kòn:

—Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trashibig, truig kur cha: “Señorwei maywan ølgandø kuray” chib, tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaías maig taig, treekke.—

²⁴ Inchen tru Juanwan payrrai karua ørøbeløbe fariseosmera købelø kòn.

²⁵ Tru karua øriiløbe trenchib payibelø kòn:

—Trube, ¿misagwan chindimba piu umbu ulsrøbig kugu cha, Cristo kømøwei, Elías kømøwei, Tius maig karuigwan tru eshkabig kømøwein købendøbe?—

²⁶ Inchene Juanbe trencha løtabig kòn:

—Nabe pitøga pi pinøbulrrai ulsrøbig kur cha. Inchendø ñimui utube, ñim asimig, kan mugøsrøn pasran cha, ²⁷ tru nai wendau attrabig. Nabe trunune nui alpargatisyu tsiwanguen pichib pasramig truburab kømuintatan— cha.

²⁸ Øyeelø kerrigu pureppe, Betaniasrøn purayaig kòn, Jordán pi ambøgatøsrø, tru Juan misagwan piu umbu ulsrøb uniiisrø.

Jesús, tru Tiuswei Ubisha-unø

²⁹ Indiibe katø kwaløm Juanbe Jesús nuim pulumay pub arri ashabe, trenchibig kòn:

—Asay cha, iibe Tiuswei tru Ubisha-unø piraelø kaig mariilan kerran-rrabig kòn cha. ³⁰ Iig kòn, chibig kòn, tru na øyah taig: “Nai wendau attrab møøbe na lataguen kømø, mas nuig kòn cha. Kaguende naguen kømøwatø, nòbe manawei købig kuig kòn” cha. ³¹ Natøweinguen nabe nune mu kui ashmíg kuig kòn cha. Inchendø Israel misaameran mu kui nebua ashchai kenamarrab, misagwan piyu ulsrøb arrur— cha.

³² Katø Juanbe maig kuigwan trenchib eshkabig kòn:

—Nabe Espiritu Santon kan paloma lataig srømbalærøngurri kørraarrua, nuim pala pasramisri ashar cha. ³³ Inchen nabe katøgucha nune mu kui ashmuig kòn cha. Inchen misaameran pitøga pinøbulrrai piu ulsrønrrai nan Karua Ørøbiibe trendaig købig kòn cha: “Tru ñi ashen Espiritu Santo nuim pala kørraarrua, pasramisrinabig, truig kønrrun cha, Espiritu Santotøga pinøbulrrabiibe.” ³⁴ Inchen nabe yandø trunun nai kaptøga asha, truibes Tiuswei Nusrkain kui nabe eshkabig kur— chibig kòn Juanbe.

Jesúswei kusrenanøb pera uniilø srøsrøelø

³⁵ Katø kwaløm Juanbe tru nui mendig amøñibelø parba katøle truyu pasrøwabe, ³⁶ Jesús pureb pasrai ashabe, Juanbe trenchibig kòn:

—Au, asay cha, øibe Tiuswei tru Ubisha-unø kòn— cha.

³⁷ Inchen tru Juanwei pailø mendig amøñibeløbe tru trendaigwan mørabe, Jesúswei mendig ambubelø kòn. ³⁸ Inchen Jesúsbe keesha asha, nui mendig amrrui ashabe, trenchibig kòn:

—¿Chi lague?— cha.

Inchen nòmbe trenchibelø kòn:

—¿Kusrenmøbig, chu wabig kugu?— cha.

³⁹ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig kòn:

—Ashchab amrruy— cha.

Inchen kònbe amba, chu wabig kui ashabe, tru kwalømbe truyu nõba kòrrmisrøbelø kòn, kaguende yandø las cuatro lutau kòben.

⁴⁰ Tru pailø Juan wamindigwan mørøbelø Jesúswei mendig ambubeløbe, kane Simón Pedroi nuneg Andrés købig kòn. ⁴¹ Incha Andrésbe nuneg Simónwanmerrig lanrrab ya, wetørrawabe, trenchibig kòn:

—Nambe si, Mesíaswan wetørrer— cha, (Mesías chippe, Cristo taig).

⁴² Incha Andrésbe Simónwan Jesúsweisrømay pera iben, Jesúsbe Simónwan ashabe, trenchibig kòn:

—Ñibe Simón kòn cha, Juanwei nusrkai. Inchendø møimbe yandø Cefas taig kòrrrun— cha, (trenchippe, Pedro cha wamig).

Felipenba, Natanaelwanba Jesús wamab

⁴³ Katø kwaløm Jesúsbe Galilea pirausrømay inrrab isua, Felipen wetørrawabe, trenchibig kòn:

—Nai mendig attra— cha.

⁴⁴ Tru Felipebe Betsaida pueblorriig købig kòn, tru Andrésba, Pedroba waraisriig. ⁴⁵ Inchen Felipebe Natanaelwan lanrrab yabe, trenchibig kòn:

—Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguba, katø Tius maig karuigwan eshkabelø pøriguba, truiløyu nuimburab pørig pasrab mowan nambe wetørrer cha. Truibe Nazaret puebløyu Joséwei nusrkai, Jesús kòn— cha.

⁴⁶ Inchen Natanaelbe trenchibig kòn:

—¿Nazaretkurringan chi tappaig webattraitarru?— cha.

Inchen Felipebe trenchibig kòn:

—Trube, ashchab amø pøs— cha.

⁴⁷ Inchen Jesúsbe Natanael kemallib arri ashabe, trenchibig kòn:

—Øibe si, isa kømø, israelita kui asamdiig kòn cha. Nuinuube treeg kònmbashchaindø indiibe chigaig kòn— cha.

⁴⁸ Inchene Natanaelbe trencha payibig kòn:

—¿Name treeg kuimbe mandø incha ashku?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—Felipeguen ñun wamømøwatø, ñi higuera tusr umbusrø wabenwei nabe ñun asig kòn— cha.

⁴⁹ Inchen Natanaelbe trenchibig kòn:

—Kusrennøbig, ñibe Tiuswei Nusrkai, Israel misagwei Rey kòn— cha.

⁵⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—¿Na ñun: “Higuera tusr umbusrø waben ashar” cha, na trendaimba, ñigan nan køretirru? cha. Øyeetø kømø, purø nørreeløguen ñibe ashchabguen— cha.

⁵¹ Incha katø Jesúsbe trenchibig kòn:

—Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamørrun cha: Srømbalabe kurim pasrøben, Tiuswei ángelesmerabe Møg Misra Arrubigweinukkurri nebambub, katø nuimay kørørrub, inchib kòben ñimbe ashchabguen— cha.

2

Caná pueblørø kasharab

¹ Pøn kwalømyu Galilea pirau Caná puebløyu kasharab kòben, Jesúswei usrimbe truyu wabig kòn. ² Inchen Jesúswanba, nui kusrenanøb pera unilamba, truilangucha kasharab yaumay lynchab amrrunrai eshkaig købig kòn. ³ Inchen vinobe patsaptinchen, Jesúswei usrimbe trenchibig kòn:

—Vinone chab patsøgain kòn— cha.

⁴Inchen Jesúsbe lötappe trenchibig kòn:

—Ishug, çnane chindimba iigwan maringarunrrab inchigu? cha. Kaguende na treeg maramig urabe pumø srø kòn— cha.

⁵Inchen usrimbe truyu mendig melabelan trenchibig kòn:

—Nø maig chiben, trunun treeg maray— cha.

⁶Truyube srug kòtsømera seis pønrrabig kòn, judíosmera tru nøm kaig marigwan chish misramigweyasig pi usrøb tøgagúilø. Tru kòtsømerabe setenta, kabe cincuenta litros kebelø kòbig kòn. ⁷Inchen Jesúsbe tru pirishibelan trenchibig kòn:

—I kòtsømeran pi netsøganay— cha.

Inchen netsøzheelø netsøganen, ⁸Jesúsbe trenchiptinchibig kòn:

—Møimbe lamø truyugurri wesrawa, tru novios yau chi maramigwan ashib pasrabigwan srua amba, tranay— cha.

Inchen nømbe treeg marøbelø kòn. ⁹Inchen tru ashib pasrabiibe tru pibe vino misrigwan mucha mørendø, chugurri srua amrruimbe ashmíg kòn. Truyu purugub pønrrabelø truuløbe asha kòbig kòn, piwane nøm wesraig kua. Inchen truyu ashib pasrabiibe tru novion wama, ¹⁰trenchibig kòn:

—Mutøgucha srøsrøbe tab vinon sørøbelø kòn cha. Inchen yandø tru línchai eshkailø líncha purrabelø tsabø muchene, tab vino kòmígwán ka srørrøbelø kòn cha. Trune ñibe tab vinon møingatig esegain kòn— cha.

¹¹Iig, tru srøsrøzhiitø Tius nøba pasrain kui asha kønrrai Jesús pølbasa mariibe Galilea pirau Caná puebløsrø marig kuig kòn. Tru treeg mariitøga nui tørguegwalmabigwan ashchai kenamaren, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun kòrebelø kòn.

¹²Inchen øyeelø chab puraiben, Capernaum puebløsrømay ambubelø kòn, Jesúsbe nui usrimba, nui nuneløba, nui kusrenanøb pera uniiløba. Incha truyu mam kwalømdø warabelø kòn.

Tiuswei yawan Jesús chish marøb

(Mt 21.12-13; Mc 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³Yandø tru judíosmerai Pascua Fiestan maramig pub lutau køben, Jesúsbe Jerusalén ciudadømay ibig kòn. ¹⁴Inchen Tiuswei yaube møimbe waaramera køben, ubishamera køben, palomamera køben yanøbelø purrai ashib, katø misagwan an yunømarøbelø køben purrai ashibig kòn. ¹⁵Incha trunun ashippe, Jesúsbe ichabetamig kan latigo mara, mayeelanba tru Tiuswei yaurri webetabig kòn, tru nømui ubishameranba waarameranbañau. Incha tru an yunømarøbelai anwane pirau wiita, mishatsiimeran utsøbetabig kòn.

¹⁶Incha tru paloma yanøbelane trenchibig kòn:

—Iilane yugurri wesruy cha. Nai Møskawei yawane kan penab, yanøb indi ya maramig kømøn— cha.

¹⁷Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe Tiuswei wamwan pørigu trenchibigwan isuptinchibelø kòn: “Ñui yabe ñuindø kønrraimab isuptø, nane ke chindamdø køtan” chibigwan.

¹⁸Inchen judíosmerabe trencha payibelø kòn:

—¿Ñi øyeema mariibe, Tius ñiba pasrain kui asamibe namun chi kenamrtrunrragu?— cha.

¹⁹Inchene Jesúsbe kusrub lötappe trenchibig kòn:

—I Tiuswei yawan pøtiitsay cha. Inchen nabe pøn kwalømyutø katøyug mara pasramønrrun— cha.

²⁰Inchene judíosmerabe trenchibelø kòn:

—Tiuswei yawane marøb meløwa cuarenta y seis añosyu chab marig købig køn cha. ¿Ñigan pøn kwalømyutø kusranrrurmab isutirru?— cha.

²¹ Jesúsbe tru Tiuswei yawan waminchippe, nui asrwan wamindig kuig køn. ²² Inchawei Jesús katøyug øsiirabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe tru nø trendaigwan isua, Tiuswei wamwan pørigwanba, Jesús nø maig wamindigwanba kørebelø køn.

Jesús mayeelan newan ashibig

²³ Jesús Jerusalén ciudasrø Pascua Fiestayu wabene, møiløgøben, truba nu, nui munchiyu kørebelø køn, Tius nøba pasrain kui asamig nørreelø nø mariilan ashabe. ²⁴ Inchendø Jesúsbe ka isatø inchib pønrrai asha køremiig køn, kaguende nøbe mayeelan mailø kuigwan asha pasrøwa. ²⁵ Katø misagweimburab øyeelø køn cha, mu eshkam palaim pasrømiig køn, kaguende nøbe nøashib misaamera maig isubelø kuigwan tørguelarrab asha pasraig kua.

3

Jesús Nicodemoba waminchib

¹ Kan fariseo Nicodemo taig købig køn, judíosmerai utu nø karub møg.

² Trube Jesúsweimay yem ashchab arruabe, trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ñibe kusrenanøbig Tiusweinukkurri arruauig kui asha ker cha. Kaguende mugucha Tius maramburab mariilan asha kønrrai martrab kaiman cha, ñi mari lataibe, Tius nøba pasrømubene.—

³ Inchene Jesúsbe løtappe trenchibig køn:

—Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Katøyug srøig kal-lamíbe Tius nø ashib karub waisriigwan ashchab kaimanrrun— cha.

⁴ Inchen Nicodemobe payibig køn:

—¿Kan møg yandø kølig misra, katøyuube mandø incha kal-layasamø? cha. ¿Kabe katøyug usrai patsau kebinrrautah cha, katøyug kal-lanrrab?—

⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Pigurrimba, Espiritu Santogurrimba kal-lamíbe Tius nø ashib karub wainug kebinrrab kaimanrrun cha. ⁶ Møskaløgurrin kal-labiibe, misag maig køben treetøwein køn cha. Inchen Espiritu Santogurrin kal-labiibe, espiritu maig køben treetøwein køn cha. ⁷ “Mayeelø katøyug srøig kal-lamig køn” cha, na trendaigwan, kan treebe maig kermab isub kwaara ashmøta chibig køn. ⁸ Isig ichibiima muba køben itsan cha, wanrrimbe mørendø, chugurri arri mørmuwei, ni muba yai mørmuwei indan cha. Øyeetøwein køn chibig køn, mayeeløba Espiritu Santogurrin kal-labeløbe.—

⁹ Inchene Nicodemobe katøyug payibig køn:

—¿Treebe maig kønrrab køh?— cha.

¹⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñi Israel misaamerai utu kusrennøb møg købendø, ñigan øyeelan chigúi mørmíig køtirru? cha. ¹¹ Nabe ñune isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Nabe maig kui asha waminchib, katø namashib namui kaptøga asigwan waminchen, nam eshkaigwan ñim utømøn cha. ¹² Na yu pirau chine pønrrabelan waminchen, ñim trunungen køremuibe, trube ¿srømbalasarøn pønrrabelan waminchene, chincha kørenrrague? cha.

¹³ 'Srømbalasarømaybe mugucha nebmuben, tru srømbalasarøngurri kørraarrubig, tru Møg Misra Arrubiitøwei nebyan cha.

14 *Moisésma mu misag warab waraimønug tsandzøn ulwan tsigu mesra kusruibe, øyeetøwei tru Møg Misra Arrubigwangucha mesra kusraig kømig palønrrab køn cha. 15 Mutøgucha nun kørebiibe tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrai.

Tiuswei undag købig maya misagweyasig

16 *Tiusbe yu pirau misagwan truba truba isua undag køptø, nui kandø Nusrkawangen tranig køn cha, møikkøben nun kørebiibe kaigyu kebeña pinab pinømøtø, masken managatig øsig kømigwan tøgagønrrain cha. 17 Kaguende Tiusbe nui Nusrkawan yu piraumay ørøppe, yu pirau misagwan kaigyu pønrrønrrai pønrsønrrab kømøtø, masken nøgurri yu pirau misaameran kaigyugurri wesranrrai ørig køn cha.

18 *Tiuswei Nusrkawan kørebigwane kaigyu pasrønrrai pasrimíig køben, trune nui Nusrkawan køremíigwane manawenguen kaigyu pasrønrrai pasrikken køn cha, kaguende Tiuswei kandø Nusrkawei munchiwan køremuikkurri. 19 Inchen tru kaigyu pønrrønrrai pønrsøppe, treekkurrin køn cha: tru tørbe piraumay arruben, misaamerabe tørwan kømø, løstíigwangøba undaarabelø køn cha, kaguen nømui mariiløbe tabig kømø, kailø kuikkurri. 20 Mutøgucha kaig marøbiibe tørwane ashig kømub, tsalø kuinchib, toryumaybe kemallmøn cha, nømui kaig mariilø kenamistratamab kørig køptø. 21 Inchen møikkøben tru ciertonig maig køben, treeg uñibiibe toryumay kemalan cha, nui mariiløbe Tius maig kønrrain køben treeg mariilø kuin kui törgandø kenamistrat.—

Juan Bautista katøyug Jesúsweimburab waminchib

22 Tru øyeelø chab puraiben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba Judea pirausrømay ya, truyu maya yana kørøn nømbe misagwan piu umbu ulsrøb uñibig køn. 23 Inchen Juangucha treetøwei marøb uñibig køn, Enon taisrø, Salim pulu, kaguende truyube truba pi køben. Misaamerabe nørø amrrua, piu umbu ulsrailø købig køn. 24 Øyeeg pureppe, Juanwan kailan keeri yau pasrmøwatø kuig køn.

25 Inchen møiløgørøn Juanwei mendig amøñibeløbe kan judiøba payiyab aleguiyab mendabelø køn, tru kaig marigwan chish maramig køn taigweimburab. 26 Inchabe Juanweimay amrruabe, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, tru møg Jordán pi ambøgatømayrø ñiba uñibig, tru ñi nanun wamindi møøbe, møyimbe misaameran piu umbu ulsrøb uñien, mayeeløba nuimaygøba amban— cha.

27 Inchene Juanbe trenchibig køn:

—Møgucha chi utønrrab kaimanrrun cha, srømbalasarøngurri tranmubene.

28 Na øyeeg taigwane pøs ñimdøweinguen mørar køn: “Nabe Cristo kømøtø, nui merrab attrai karua ørig kur” taigwan. 29 Tru srai misrtrabigwan pera pasrabiibe keg misrtrabig trug pera pasran cha. Inchen tru keg misrtrabigwei trendø trag linchibiibe truyu mørøb pasrøwa, nui wamwan mørabe, truba truba kasraaran cha. Pøs øyeetøwei, nai kasrag købiibe møyimbe neig køn cha. 30 Nøbe purø nuig misrøb yamigwein køben, trune nabe chigucha kømíig misrøb yamig køn— cha.

Palagurri arrubiibe mayeelaim pala pasran

31 Palagurri arrubiibe kerrigu mayeelaim pala pasran. Inchen piraurri arrubiibe, pirauig kua, waminchippe, pirauigwan wamindan. Inchen srømbalasarøngurri arrubiibe kerrigu mayeelaim pala pasran. 32 Incha nøbe tru maig asigwan, maig møyigwan treeg køn chib waminchene, tru nø

treeg kɔn taigwane mugucha utag kɔmui indan. ³³ Inchen mɔikkɔben tru nɔ trendaigwan utabiibe, Tiusbe ciertonig kɔn cha, treeg kɔrrɔmara pasran. ³⁴ Kaguende Tius karua ɔriibe Tiuswei wamwan wamindan, pɔs Tiusbe nui Espiritun tɔgagɔmburab tɔgagɔnrrai tranɔbig kua. ³⁵ Mɔskaimbe Nusrkawane undaiguig kua, chiwandɔgucha nɔ ashchai nui tasku pɔnsraig kɔn. ³⁶ Nusrkawan kɔrebiibe, managatig ɔsig kɔmigwan tɔgagɔnrrun. Trune Nusrkawan kaashibiibe srɔig ɔsig kɔmigwan ashmɔnrrun. Inchen Tiuswei purɔ trɔmbɔig namig kɔbiibe nuim pala pasran.

4

Jesús Samariasrɔ ishuuba waminchib

¹ Fariseoserabe wammɔrin kɔbig kɔn Jesúsbe Juan lataguen kɔmɔ, mendig amɔñibelɔ mas tɔgagɔmba, piu umbu ulsrailɔ mas tɔgagɔmba indin kui. ² (Inchendɔ piu umbu ulsrɔppe, Jesús nɔashib kɔmɔtɔ, nui kusrenanɔb pera uniilɔ marɔbelɔ kɔn.) ³ Treeg wammɔra kuin kui Jesúsbe trunun wammɔra, Judea piraugurri webibig kɔn, katɔ Galilea pirausrɔmay inrrab.

⁴ Incha nɔ pureb yamibe Samaria pirauiwan pureb yamig nebunrrab kɔbig kɔn. ⁵ Treekkurri Samariasrɔ kan Sicar taig puebloyu pubig kɔn, merrabsrɔ Jacob nui nusrkai Joséwan tranig pirɔ pulu. ⁶ Truyube kan pisu, “Jacobwein kɔn” taig waben, Jesúsbe muraaraig arrua, tru pisu pulu wamisrɔbig kɔn, yandɔ kwalɔm tɔbɔtag misrɔb kɔben.

⁷ Inchen kan ishug samariasriibe pi wesrunrrab arruben, Jesúsbe trenchiptinchibig kɔn:

—Nan pi srɔttra— cha.

⁸ (Pɔs nui kusrenanɔb pera uniilɔbe mamig penɔnrrab pueblɔsrɔmay ambin kɔben.) ⁹ Inchene tru ishug samariasriig lɔtappe, trenchibig kɔn:

—Ñibe judío kɔbendɔ, na ya samariasriigwan: “Pi srɔttra” taibe— cha.

(Kaguende judíosmerabe samaritanosmerababe linchimeelɔ kɔbig kɔn.)

¹⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig kɔn:

—Tius tranamigwan ñi nebua ashib, katɔ tru: “Pi srɔttra” chibigwan ñi mu kui ashib indimbe, ñibe nuim miabsruinrrun cha. Inchen managen kɔlɔmɔ piwan srɔrrɔbsruinrrun— cha.

¹¹ Inchene ishuube trenchibig kɔn:

—Au, kasuku, ñibe piwan chitɔga wesramig chigaig wan cha. Katɔ pisube purɔ umbu wan cha. ¿Trube, ñibe tru kɔlɔmɔ piwane chugurri wesranrragu? cha. ¹² ¿Tru merrabsrɔ namui kɔlli misag Jacob, nɔ muchib, nui ureemera muchib, nui animalmera muchib indim piwan namun keta kɔrrɔmarɔbig lataguen kɔmɔ, kabe ñigan mas nuig kɔtirru?— cha.

¹³ Inchene Jesúsbe trencha lɔtabig kɔn:

—Mɔikkɔben i piwan muchibiibe katɔyug pimulgwai inchun cha. ¹⁴ Trune tru na tranim piwan muchibiibe managen pimulgwai inchimɔnrrun cha. Kaguende tru na tranim pibe nuinuube kan pigab pɔrsrab weguchib lataig kɔnrrun cha, tru managatig ɔsig kɔmigweyasig.—

¹⁵ Inchene ishuube trenchibig kɔn:

—Trube, kasuku, tru piwan srɔttra cha, nagucha pimulgwai mɔrmɔwei, katɔ mas yusrɔ wesranrrab arrumɔwei inchab— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig kɔn:

—Ñui kewan wamɔnrrab ya, katɔ amɔ— cha.

¹⁷ Inchen ishuube trenchibig kɔn:

—Nabe kekkaig kur— cha.

Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig kòn:

—“Kekkaig kur” chippe, ñibe sölwein tan cha. ¹⁸ Kaguende ñibe trattrogatø kelø tøgagig købig kòn cha. Inchen mõi ya tøgagũibe ñui keg kømøn cha. Isømø, ñibe sölwein tan— cha.

¹⁹ Iigwan mørøppe, ishuube trenchibig kòn:

—Au, kasuku, ñibe Tius maig karuigwan eshkabig treeg møg kømmørgø cha. ²⁰ Namui merrabsreelø samaritanosmerabe i tunyu Tiuswan kørribala tabig waminchibelø køben, trune ñim judíosmerabe Tiuswan Jerusalénsrø treeg martrab ambamig kòn chibelø kòn— cha.

²¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Ñiguen ishug, iigwan kørerra cha. Møskawan kørribala tabig waminchib maramig ura punrrab kui, i tunyu amrrua kømøwei, kabe Jerusalénsrø amba kømøweingue. ²² Ñim samaritanomerabe chigü ashmubendø kørribala tabig waminchibelø kòn cha. Inchen nambe kørribala tabig waminchippe, chigüü asha marøbelø ker cha. Kaguende kaigyugurri wesraig kømibe judíosmerai misagugurri arrubig kòn cha. ²³ Pøs treeg maram kwalømbe punrrun cha; Inchen truipe mõiweinguen pubguen indan cha, tru cierton kørribala tabig waminchibelø Møskawan kørribala tabig wamindamig espíritutøga, cierton isua. Pøs Møskaimbe kørribala tabig waminchibelø øyamay marøbelan lan cha. ²⁴ Tiusbe Espiritu køben, kørribala tabig waminchibeløbe, espíritutøga, cierton isua wamindamig kòn— cha.

²⁵ Inchen ishuube trenchibig kòn:

—Mesías attrab kui, nabe asha kur cha (tru Cristo taig). Truig arruppe, namune maig kuigwan kerriguba tørgandø eshkanrrun— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig kòn:

—Truibe nawein kur cha, tru ñiba waminchib wabig.—

Jesús kusrenanøb pera uniilø katø nuimay amrrub

²⁷ Inchen waminchib pasramnetø nui kusrenanøb pera uniiløbe katø amrruabe, truba kwaarøbelø kòn, Jesús kan ishuuba waminchib pasrain kui ashippe. Inchendø nømbe møikkucha chigucha payrrab inchimeelø kòn: “¿Chi palai inchigu?” cha. Kabe: “¿Nøbabe chi waminchigu?” cha.

²⁸ Inchene ishuube nui pi mutingøtsøn pasrøb, pueblorømay ya, misagwan trenchib eshkabig kòn:

²⁹ —Kan mowan ashchab amrruy cha. Na maig mariilan kerriguh eshkatan cha. ¿Inchippa Cristo køppeendi?— chib.

³⁰ Inchen puebloyeløbe webamba, Jesúsweisrømay ambubelø kòn.

³¹ Trunetø nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan truba inchib trenchibelø kòn:

—Kusrennøbig, maytøguen manrraurren— cha.

³² Inchen nøbe trenchibig kòn:

—Nabe mamig tøgagur cha, ñim asiimíg.—

³³ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømasiitø trenchibelø kòn:

—¿Mugøben kabe mamig srua amrrua srørra chindah?— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Nai mamibe, tru nan Karua Ørøbig maig kønrrain køben, trunun marøb, katø nui maramigwan patsamnegatig marøb indamig, truig kòn cha. ³⁵ Ñimbe trenchibelø kømøtirru chibig kòn: “Tirigun paramibe pib pøl palan” cha. Trune nabe ñimun trendamønrrun cha: ¡Ñimguen kabwan larrøbicha tab asay cha, ellmarig warabelan! Kaguende yandø chab

øskøraikken waran cha, paramdø palabelø. ³⁶ Parøb, tulishib megabiibe tru parøb megaimburø pagaraig an uta, tru ellmarig misrigwane managatig øsig kømigweyasig tulisan cha, tru tsurøb ellmarøbig lata, parøb tulishibig lata kanguetøtø kasrag purramig kønrrai. ³⁷ Kaguende misaamera øyan chippe, sølwein tan cha: “Kane tsurøb ellmare, katøgane parøb tulisan” cha. ³⁸ Nabe ñimune parøb tulishinrrai ørar cha, ñim chigucha chi mariimønug. Murig maramigwan marøb kwallibeløbe kanelø køben, truilø kwaligwane ñim tulishinrrab pønrramisrin køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

³⁹ Samaria puebloyu warabelø truba yamelø Jesúswan kørebelø køn, maig kuigwan tru ishug eshkaikkurri: “Na maig marig købigwan kerriguh eshkatan” chib. ⁴⁰ Inchen samariasreeløbe amrruabe, Jesúswan nomba kørrømisr chib truba rugaben, truyu nøbe pa kwaløm nomba kørrømisrøbig køn. ⁴¹ Inchen nø wamindigwan mørabe, masken yamelø kørebelø køn. ⁴² Inchabe ishuwane trenchibelø køn:
—Møimbe ñi trendaigwan trunun ka møratø kørewa pønrrømøtø, møimbe yandø nambe namashib nun møra, isa kømø, i møøbe yu pirau misagwan Kaigyugurri Wesrabig kuin kui aser— cha.

*Kan kusreb møwei nusrkawan Jesús kwanrrøwan tamarøb
(Mt 8.5-13; Lc 7.1-10)*

⁴³ Tru pa kwaløm puraiben Jesúsbe Samariagurri Galilea pirausrømay ibig køn, ⁴⁴ kaguende Jesús nøtøweinguen trendaig købig køn: “Tius maig karuigwan eshkab møwane nuim piraueløtøweimbe chi tab indimíg køn” cha. ⁴⁵ Incha Galilea pubene, truyueløbe truba tab utabelø køn, kaguende Jerusalén Pascua Fiestayu nømgucha amønaig kua, Jesús tru chine mariilan nømbe ashagurri.

⁴⁶ Incha Jesúsbe Galilea pirau Canásrømay katø arrubig køn, tru piwan vino kønrrai mariisrømay. Inchen truyube reyweyasig marøb wab møøbe nui nusrkawan kwanrrø trarra købig køn, Capernaumsrø. ⁴⁷ Inchen tru møøbe Jesús Judeagurri Galileasrø pun taig wammørabe, nui nusrkawan tamartrab nui yamay ‘tiusmanda kørraarubsumugu’ chinrrab ashchab ibig køn, kaguende yandø ke patsønrraptiig tsuben. ⁴⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Chigøben Tius naba pasrain kui asamig mari ashmøwei, katø purø nørreelø mariilø ashmøwei inchabe, ñimbe managuen kørenrraamøn— cha.

⁴⁹ Inchen tru reyweyasig marøb wab møøbe trenchibig køn:

—Señor, petø amun cha, nai unø pinømøwatø.—

⁵⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Inrrø cha, ñui nusrkaimbe kwanrraamøn— cha.

Inchen tru møøbe Jesús trendaigwan kørewa ib menda, ⁵¹ nui yausrø pub ibene, nui karuindig melabeløbe katønrrab werruabe, trenchiptinchibelø køn:

—Ñui nusrkaimbe ka øsig tsun— cha.

⁵² Inchen møøbe nømun payibig køn:

—¿Chu uraskurri tammisrøb ya?— cha. Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Pachiibe marig kwaløm la una weetan— cha.

⁵³ Inchene møskaimbe tre uraswei Jesús øyah taig kømømab isubig køn, tru: “Ñui nusrkaimbe kwanrraamøn” taigwan. Incha nøba, nui yauelø kerrigueløba Jesúswan kørebelø køn.

⁵⁴ Iig køn, tru srøsrø marigwei wendau katøgan Tius nøba pasrain kui asamig kønrrai mara eshkaig Jesús Judeagurri Galileasrømay arrua.

5

Betesdasrø kan kwanrriigwan Jesús tamarøb

¹ Yandø øyeelø chab purainen, Jesúsbe Jerusalénsrømay nebibig køn judíosmerai fiestayumay. ² Inchen Jerusalén ciudayu tru Ubishamerai Yaskab cha, wamim pulube, kan pisu wabig køn, pøtøgatan ya-ureezheelø trattrøgatø wambiiteelø tøgai, hebreomaybe Betesda taig. ³ Truiløyube kwanrreelø truba nu warabig køn, kabgar køben, cojosmera køben, kønønrrab kaimabelø købengue piwan kønøgamne munig. ⁴ Kaguende kanmay kanmay kan ångel pisuyu kørraarrua, piwan kønøgøben, møikkøben nømerrig tru piyu kebibibe chi kwanrø tøgaitøgucha tammissrig kørromisrøbig køn. ⁵ Inchen kan møg treinta y ocho años ørøba kwanrø megabig, truyu pirau tsubig køn. ⁶ Inchen Jesúsbe truyu tsui ashabe, øyeetø truba yana kwanrø tsubig kuin kui ashabe, trenchibig køn:

—¿Tammissrøg køtah?— cha.

⁷ Inchene tru kwanrriibe trenchibig køn:

—Kasuku, nane muguen srua ya, pisuyu kertrabig kaatan cha, tru piwan kønøgøben. Na kebinrrainchib megamne, katøganguen kebipø kebibig køn— cha.

⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Kurrø! cha. ¡Ñui tsgalwan mutab, punab inrrø!— cha.

⁹ Inchen tru urastø tru møøbe tabig kørromisra, nui tsgalwan muta, punab ib mendabig køn. Inchen tru kwalømbe isrin kwaløm købig køn. ¹⁰ Treekkurri judíosmerabe tru tamarinabigwane trenchibelø køn:

—Møin kwalømbe isrin kwaløm køben, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe ñui kaya tsuigwan muta inrrain kømø merabig køn— cha.

¹¹ Inchene tru møøbe trenchibig køn:

—Tru nan tamarøbiitøwei trenchitan cha: “Ñui kaya tsuigwan kusrua muta, inrrø”— cha.

¹² Inchene nømbe:

—“Ñui kayigwan tulisha, muta, inrrø” chippe, ñune ¿mu møg trenchita?— chibelø køn.

¹³ Inchen tru tamarinab møøbe mu kuinguen mørmíg køn, kaguende Jesúsbe truyugurri tarømisrin køben, katø truyube purø nu misag pasrøben.

¹⁴ Inchen yanayu Jesúsbe tru tamarig mowan Tiuswei yau ashabe, trenchibig køn:

—Au, ñi møi yandø tabig kørromisrabe, møingurrimbe katø mas kaig martrab kømø cha, katøbe ñun masken trømbøig nebumønrraimbe.—

¹⁵ Inchene tru møøbe ya, judíosmeran eshkabig køn:

—Tru nan tamarøbiibe Jesús kuin køn— cha.

¹⁶ Incha treekkurri judíosmerabe Jesúswan kaig martrab wendautø llirab mendabelø køn, kaguende øyeelan isrin kwaløm maren. ¹⁷ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai Møskaima chu uraskucha nui maramigwane møin kwalømgatig marøb wabig køben, nagucha marøbig kur— cha.

¹⁸ Trenchibene, judíosmerabe masken inchibelø køn Jesúswan kwetchab, kaguende isrin kwalømbe chi maramig kømøn cha, mera pasrigwandø kalø marmøtø, Tiuswangucha: “Nai trag Møskain køn” chib, Tiusba lataig misren.

Jesús nun mu chi tamgaig martrai tranigwan waminchib

¹⁹ Inchen Jesúsbe nømun løtappe, trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kòmø, cierton trendamønrrun cha; Tiuswei Nusrkaimbe ka naimburaptøbe chigucha marmøn cha. Møskai chi mari asha, trunundø maran cha. Møskai chi marin kuindø Nusrkaingucha treetøwei maran cha. ²⁰ Kaguende Møskaimbe Nusrkawan undaguig kua, nø chi mariilan kerrigu kenamaran cha. Incha treetø kòmøtø, mas purø nørreelø marig kenamartrun cha, ñim kwaara asha kørromisramnegatig. ²¹ Kaguende Møskaima kwailan øsiirana øsig kømigwan traniibe, treetøwei Nusrkaingucha tru øsig kømigwan møilan tranamdiig asønaben, tranan cha. ²² Katø Møskaimbe maig maramigwan mungucha nø asha marøb wamøtø, tru maig maramigwane Nusrkai nø asha martrai tranig køn cha, ²³ mayeeløba Nusrkawangucha purø tab inchai Møskawan purø tab inchib lataitøwei. Nusrkawan tab inchimibe, Møskai karua ørøbigwangucha chi tabig inchimøn cha.

²⁴ 'Nabe ñimun isa kòmø, cierton trendamønrrun: Møikkøben na wamindigwan mørøb, nan Karua Ørøbigwan køreb inchibiibe managatig øsig kømigwan tøgagønrrun cha. Incha truiwane kaigyu pasrønrrai pasrig kømønrrun cha, kaguende kwamigugurri øsig kømigumay yandø puraya pasramisrikkurri. ²⁵ Nabe ñimun isa kòmø, cierton trendamønrrun: Treeg maramig urabe punrrun cha. Inchen truiibe møindøweinguen pubguen indan cha, tru kwabelø Tiuswei Nusrkawei wamwan møramig. Inchen tru mørøbeløbe øsig kønrrun cha. ²⁶ Kaguende Møskaimbe nøashib øsig kømigwan tøgagig kua, Nusrkawangucha treetøwei nøashib øsig kømigwan tøgagønrrai tranan cha. ²⁷ Katø Møskaimbe Nusrkawan maig kørromisrtrabigwan mu mandamgaig maramigwangucha tranan cha, kaguende nøbe Møg Misra Arrubig kuimba. ²⁸ Iig na trendaigwan maig kønrrermab isub kwarmøtay cha, kaguende treeg kømig urabe punrrun cha, mayan kwabelø søriilø purrabelø nui wamwan møra, ²⁹ truyugurri webambamig. Inchen tru tabig marøbeløbe katøyug øsiirawa kurrappe, srøig øsig kømigwan tøgagønrrab kurrøbene, trune kaig marøbeløbe katøyug øsiirawa kurrappe, kaigyu pønrrønrrai pønrrailø kønrrab kurrønrrun cha.

Jesúsweingatø waminchib

³⁰ 'Nabe ka naimburaptøbe chigucha chi marmíg kur cha. Nabe maig kønrrabigwan na asha marøppe, tru nai Møskai maig taig mørigwandø asha maren, tru maig kønrrabigwan na asha mariibe sølgandø marig køn cha. Kaguende nan treeg marøg kuimba treeg marmøtø, nan karua ørøbig maig martrain køben, trunun marar cha. ³¹ Na naasiitø maig kuigwan ka naimburaptø wamindiibe, trube, tru na wamindiibe ka wamindiitø købsruinrrun cha. ³² Inchen naimburab maig kuigwan eshkabiibe katøgan køn cha. Inchen nø tru naimburab eshkab wamindiibe isa kòmø, maig kuigwan wamindig kui nabe asha kur cha. ³³ Ñimbe Juanweisrø payrrai øren, nøbe tru newan cierton maig kuigwan eshkabwei indig køn cha. ³⁴ Pøs nabe kan møg naimburab 'øyeeg køn' cha wamindiitøga pasrømíg kur cha. Inchendø nø trendaigwan na trenchippe, ñim kaigygurri wesrailø kønrrain trenchar cha.

³⁵ 'Juanbe kan lámpara naarab pilabig lataig kuig køn cha. Inchen kan maya yanatø ñimbe tru nui tøryu kasraaramig tab kui mørig købig køn cha. ³⁶ Inchendø naimburab Juan wamindi lataitøguen kòmø, mas nui tøgagur cha. Kaguende nai Møskai nan martrai traniilø, truiløtøwei naimburab na maig kuigwan eshkan cha, nane nai Møskai karua ørig kuin kui. ³⁷ Katø nai Møskai nan karua ørøbikkucha naimburab na maig kuigwan eshkan cha. Ñimbe managuen nui wamwan mørmøwei, nui maløwan ashmøwei

indan cha. ³⁸ Katø ñimbe nui wamindigwan ñimui manrrau chigar køn cha, kaguende nõ karua ørigwan ñim køremuikkurri. ³⁹ Ñimbe Tiuswei wamwan pørigwan ashippe, maig køtashchab truba tab ashib labelø køn cha, kaguende managatig øsig kømigwan truyu wetørranrab isubelø kua. Inchen tru pøriiløbe nan mu kui ashchai naimburab waminchibelø køn cha. ⁴⁰ Inchendø ñimbe naimay amrrug kømuidan cha, tru srøig øsig kømigwan tøgagønrrab.

⁴¹ 'Nabe misaamera nan maya nuguen tab inchib taiwane utømig kur cha. ⁴² Inchagucha nabe ñimune mailø kui ashib, Tiuswei undag købigwan ñimuinug chigar kui ashar cha. ⁴³ Nabe nai Møskawei munchiyu ørig arruben, ñimbe nane utømøtan cha. Inchen katøgan ka nuimburab nui munchiyutø arrubigwane si, trube, ñimbe utønrrun cha. ⁴⁴ ¿Ñim mandø incha nan kørenrrague? cha, kangurrin kangurri maya nuguen tab indig kømigwangøba ñim labeløbe, Tius kandø wabigweinukkurri maya nuguen tab indig arrubigwan lamøtø. ⁴⁵ Nai Møskawei merrab na ñimun 'øyeeg kailø kuig køn' chinrraitamab isumøtay. Moisés, ñim ke trunundø isua melaig, nui pøriiløtøgatøwei ñimune 'øyeeg kaig marøbelø kømøtirru' chinrrun. ⁴⁶ Kaguende Moisés maig taigwan ñim køreig kuimbe, nan kørebsruig kuinrrun cha. Kaguende Moisésbe naimburabweim pørig køn cha. ⁴⁷ Tru nõ pørigwanma ñim køremeeløbe, na wamindigwangucha chincha kørenrrague— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

6

Jesús trattrø mil møguelan manrrai mamig tranøb (Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ Incha Jesúsbe Galilea pisu ambøgatøsrømay ibig køn, tru Tiberias pisu taisrømay. ² Inchen truba nu misag Jesúswan mendig ambubelø køn, kaguende Tius nõba pasrain kui asamig kønrrai kwanrreelan tamaren asha kua. ³ Inchen Jesúsbe kan tun palasrø nebya, nui kusrenanøb pera uniiløba truyu wamisrøbig køn. ⁴ Inchen yandø judíosmerai Pascua Fiestabe lutau købig køn. ⁵ Incha Jesúsbe kurraasha, truba nu misag mendig amrruin kui ashabe, Felipe trenchibig køn:

—¿Yeeg nu misagweimbe nambe mamig pirrimbe chu penønrrab?— cha.

⁶ Trenchippe, Felipe ka manchitamøtraptø trenchibig køn, Jesúsbe maig maramigwan asha købendø. ⁷ Inchene Felipebe trenchibig køn:

—Ni kan møg doscientos días ørøba marøb megawa an pagaraig utiitøga pirrim pena, piti piti srørramikken nebunrraamøn— cha.

⁸ Inchen kusrenanøb pera uniilai utuig Andrés, Simón Pedroi nuneebe trenchibig køn:

⁹ —Yube kan matsinø-unø trattrøgatø cebada pirrimbah pagatø peskaubatø sruaig pasran cha. Inchendø kan yandiibe ya nu misagweimbe mayanguen kømøn— cha.

¹⁰ Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Mayeelanba purramisringaruy— cha.

Truyube pu truba tsitsig køben, møguelø trattrø milburab purramisrøbelø køn. ¹¹ Inchen Jesúsbe tru pirrimeran muta, Tiuswan 'mayanguen pay' chabe, maya misag truyu purrabelan pirishabe, katø treetøwei peskaumerangucha maya mag kui inchen srørrøbig køn. ¹² Inchen yandø øska maben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Pitis unchibelane pirau ka petig warømønrrai, pitiswane tulisay— cha.

13 Inchen tru trattrøgatø cebada pirri pirisaigwan maben, yandø tru undailan tulishiben, tasinmera doce netsabig køn. 14 Inchen misaamerabe Tius maramburab marigwan Jesús mari ashabe, trenchibelø køn:

—Tru Tius maig karuigwan eshkaab møg tru yu piraumay attrabig køn taibe, isa kømø, iigwein køn— cha.

15 Inchen Jesúsbe misaamera nun rey martrab ke merrarraa ruamrrab amrrunrrab kui wetøbefippe, nøbe katøyg tunbalasromay inrrab nøtø tarømisrøptinchibig køn.

Jesús pisu palawan ib
(Mt 14.22-27; Mc 6.45-52)

16 Yandø pillirab arruben Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe pisuyu kørørrruabe, 17 kan barcoyu kebamba, Capernaumsrø larramrrab ambub mendabelø køn. Inchen yandø chab pilliraben, Jesúsbe katøgucha nømuimay arrumøsrø køben, 18 yandø truba mur isig ichibig webarruben, pi welarmera kurrab mendabig køn. 19 Incha yandø kan trattrø kilómetros, kabe kan seis køsrøn remab ambabe, Jesúswane barco pulusrømay pi palawan arri ashiptinchibelø køn. Inchabe truba kørig kui inchen, Jesúsbe:

20 —¡Na kur cha. Kørmøtay!— chibig køn.

21 Inchen nømbe barcoyu Jesúswan truba tab kui wamab uta, petøzhiitø tru pum pirausrø pubguen inchibelø køn.

22 Katø kwaløm tru nu misag sötø tru pisu igatømay kørømisrøbeløbe truyu barco kandøzhiitø pasrabigu Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe tru barcoyu amben, Jesúsbe nømbe tøgä imuin kui ashibelø køn. 23 Inchendøgucha Tiberias ciudadrøngurrimbe katøgan barcomera pua pønrrabelø køn, Señor pirriwan ‘mayanguen pay’ chiben, tru maim pulusrø. 24 Incha tru nu misaabe Jesús truyu mu kawei, nui kusrenanøb pera uniilø mu kawein kui ashippe, tru barcomerayu kebamba, Capernaumsrø Jesúswan lanrrab chab ambubelø køn.

Jesús tru øsig kømigwan tranøb pirri

25 Incha pisu ambøgatøsrø chab pua, Jesúswan wetørrawabe, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿yusrømbe ñibe mana pugu?— cha.

26 Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñimbe nane lappe, Tius naba pasrain kui asha kønrrai mariilan asha kømøtø, tru pirrimera øska mamne maig kua, trugurrinre lan cha. 27 Ñim marøppe, mamig ka petø patsønrrabigwandø isua marmøtø, managatig øsig køm mamigwan isua maray chibig køn. Truigwane tru Møg Misra Arrubig ñimun tranrrun cha. Kaguende treeg maramigwan tranig kui asig kønrrai Tius Møskaimbe nui sellon nuinug pasrig køn— cha.

28 Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¿Tiuswei maramelan marøb pølbasrtrappe, nambe chi maramig palerah?— cha.

29 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tiuswei maramibe iig køn cha, Tius tru nø karua ørigwan køremig.—

30 Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—¿Tius ñiba pasrain kui nam ashib, ñun køreb inchaimbe, chi martragu? cha. Trube, ¿chi marøbig kugu? cha. 31 Namui merrabsrø kølli misaamerabe mu misag warab waraimønug maná taigwan maig købig køn cha, Tiuswei

wam maig pørigu trendaim pala: “Nøbe nømune srømbalasrø pirriwan manrrai tranig køn”— cha.

³² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Srømbalasrøngurri arrub pirri ciertonigwan nømun tranøbiibe, Moisés kømug køn cha. Treeg kømøtø, tru cierton pirri srømbalagurri arrubigwan ñimun tranøppe, nai Møskai, nø tranig køn cha. ³³ Kaguende Tiuswei pirrimbe tru srømbalasrøngurri yu piraumay kørraarrua, katø misaameran srøig øsig kømigwan tøgagønrrai tranøbig, truig køn— cha.

³⁴ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor, chu uragucha tru pirriwan srøttra— cha.

³⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tru øsig køm pirrimbe na kur cha. Naimay arrubiibe managuen parøgwai mørmøwei, katø nan kørebiibe managucha pimulgwai mørmøwei inchun cha. ³⁶ Inchendø na ñimun trendaim pala ñimbe nan ashippe, ashendø, nane køremøn cha. ³⁷ Møitøgucha Møskai nan traniibe naimay attrun cha. Inchen naimay arrubigwane nabe managuen wambig weguchimumønrrun cha. ³⁸ Pøs, nabe srømbalasrøngurri kørraarruppe, nan maig maramdiig køben treeg martrab arrumøtø, nai Møskai nan karua ørøbig na maig martrain køben, treeg martrab kørraarrig køn cha. ³⁹ Inchen nan karua ørøbig martrai isuibe iig køn cha: Nø nan traniilane ni kanguen trubishimø, srabe kwaløm katøyug na nømun øsiirangarunrrain køn cha. ⁴⁰ Nai Møskai martrai isuibe øyeeg køn cha: mutøgucha Nusrkawan nebua asha, nun kørebiibe managatig øsig kømigwan tøgagønrrain køn cha. Inchen nabe srabe kwaløm nun katøyug øsiirangarunrrain køn— cha.

⁴¹ Inchen judíosmerabe namig nømdø nilø chigøben chib mullib mendabelø køn, tru: “Pirri srømbalasrøngurri kørraarrubiibe na kur” taikkurri. ⁴² Incha trenchibelø køn:

—¿Øibe tru Jesús Joséwei nusrkain kømuitarru? cha. Nambe usri møskawan ashibelø ker cha. ¿Møimbe mandøgurri nøbe øyeeg tah cha: “Nabe srømbalasrøngurri kørraarrig køn” cha, trenchippe?—

⁴³ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimguen ñimdø mas namig mulla mørmøtay cha. ⁴⁴ Mugucha naimaybe attraamøn cha, Møskai nan karua ørøbig naimay attrai inchimubene. Inchen naimay arrubigwane nabe srabe kwaløm katø øsiirangarumønrrun cha. ⁴⁵ Tru Tius maig karuigwan eshkabelø pørigube treeg chibig pørig pasran cha: “Mayeelanba Tius nø kusrenaniilø kønrrun” chibig. Inchawei mayeeløba Møskawan mørøb, nuiwan kusreb inchibeløbe naimay amrrunrrun cha.

⁴⁶ Pøs Møskawane mugucha asiibe kaagøn cha. Tiusweinukkurri arrubig, truitøwei Møskawan ashibwei indan cha. ⁴⁷ Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Nan kørebiibe managatig øsig kømigwan tøgagøn cha.

⁴⁸ Tru øsig køm pirrimbe na kur cha. ⁴⁹ Ñimui merrabsrø kølli misaamerabe mu misag warab waraimønug tru maná taigwan mabendø, kwaig købig køn cha. ⁵⁰ Trune tru srømbalasrøngurri kørraarrub pirrimbe yu pasran cha, møikkøben tru pirriwan mabiibe, kwamønrrai. ⁵¹ Tru srømbalasrøngurri øsig køm pirrimbe na kur cha. Møikkøben i pirriwan mabiibe managatig øsig wanrrun cha. Inchen yu pirau tru maya misagwan srøig øsig kønrrai tru na tranam pirrimbe nai asrtøwein køn— chibig køn, Jesúsbe.

⁵² Inchene judíosmerabe nømasiyaitø namig trenchib mendabelø køn:

—¿I mōøbe nui asrwardøwei manrraimbe namune mandø tranrrrab in-dah?— cha.

⁵³ Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—Nabe ñimun isa kōmø, cierton trendamōnrrun cha: Tru Møg Misra Arrubigwei asrwan mab, katø nui aniwan muchib inchimeeløbe srøig øsig kōmigwan ñimuinug tøgagōnrraamøn cha. ⁵⁴ Møikkøben nai asrwan mab, nai aniwan muchib inchibiibe managatig øsig kōmigwan tøgagøben, nabe srabe kwaløm nune katø øsiirangarumōnrrun cha. ⁵⁵ Kaguende nai asrbe si, cierton mamig kōben, katø nai animbe si, mutsamig ciertonig kōn cha. ⁵⁶ Nai asrwan mab, nai aniwan muchib inchibiibe nainug pasrabig pasrøben, katø nagurringucha nainug pasramōnrrun cha. ⁵⁷ Nan karua ørøbig Øsig Wab Møskaingurri tru øsig kōmigwan na tøgagøb lataitøwei, nagurri nøgucha tru øsig kōmigwan tøgagōnrrun cha tru nai asrwan mabiibe. ⁵⁸ Iibeguende tru srømbalarøngurri kōrraarub pirrin kōn cha, tru ñimui merrabsrø kōlli misamera maig lataig kōmøtø, nømbe mape, mabendø, kwaig kōbig kōn cha. Trune i srømbalarøngurrim pirriwan mabiibe managatig øsig kōnrrun—chibig kōn.

⁵⁹ Jesús øyeelan kusrenanøppe, judíosmera tulundzuni yau Capernaumsrø kusrenanig kōn.

Møiløgøben Jesúswei mendig amba katøyug lliraw

⁶⁰ Møiløgøben Jesúswei mendig amøñibelø i kusrenanigwan mørabe, trenchibelø kōn:

—Nø øyeeg kusrenaniibe maramga menrra murig kōn cha. ¿Mu kui mōriasamø?— cha.

⁶¹ Inchen Jesúsbe nōmdø chigøben chib mullib kui ashabe, trenchibig kōn:

—¿Ñimun øyeeg chibene pusrkwatah? cha. ⁶² Tru Møg Misra Arrubig tru nø srøsrø waisrøndøwei katøle nebiben asimbe, trube, ¿maig kōbsruerah? cha. ⁶³ Øsig kōmigwan tranøbiibe Espiritu kōben, asrbe truburappe chigucha chi purugumiig kōn cha. Na ñimun wamindiibe Espiritu kōb, øsig kōmig kōb kōn cha. ⁶⁴ Inchendø katøgucha ñimui utu møiløbe kōremeelø kōn— cha, trenchibig kōn.

Kaguende Jesúsbe manawei srøsrøgurri asig kōbig kōn, mumeratø nun kōremeelø kuigwan, katø tru nun ashig kōmui inchibelan tranrrrabiibe møig kuigwan. ⁶⁵ Incha katø Jesúsbe trenchibig kōn:

—Inchawei treekkurri nabe ñimune trenchar cha: Mugucha naimaybe amrrunrraamøn cha, nai Møskai amrrunrrai inchimubene.—

⁶⁶ Inchen yandø trugurrimbe møiløgøben nui mendig amøñibeløbe chab llirawa, yandø Jesúsba amøñimeelø kōn. ⁶⁷ Inchen Jesúsbe nui doceelan trenchibig kōn:

—¿Kabe ñimgucha treetøwei llirawa ambug kōtah?— cha.

⁶⁸ Inchen Simón Pedrobe trencha løtabig kōn:

—¿Señor, nambe muimay kui ambamø? cha. Tru managatig øsig kōm wamwane ñitøwein tøgagøben, ⁶⁹ nambe ñun kōreb, katø tru Tiuswei Newan Tabiibe ñi kui ashib inder— cha.

⁷⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—¿Yamba, na ñimun doce lawa wesrab mørgøppeh? cha. Treeg kuindøgucha ñimui utu kane kwaimandzig kōn— cha.

⁷¹ Øyah chippe, Simón Iscariotei nusrkai, Judaswan waminchibig kōn. Kaguende tru doceelai utuig kuatøgucha, tru Jesúswan ashig kōmui inchibelan nø tranrrrab pasrøben.

7

Jesúswei nunelø nun køremub

¹Yandø øyeelø chab purayaig wendø, Jesúsbe Galilea pirausrø uñibig køn, Judea pirau llirab uñmønrrab, kaguende judíosmera truyube kwetchab lab køben. ²Tru judíosmerai Ya-ureg Maram Fiesta yandø pub køben, ³Jesúswei nuneløbe nun trenchibelø køn:

—Yugurri Judea pirausrømay inrrø cha. Ñui mendig amøñibelø ñi chi mariilan ashchain cha. ⁴Pøs kan møikkøbenma misaamera mu kui nebua asig kønrrappe, chiwandøgucha sòratø marmøn cha. Tru ñi øyeelø marøbiibe, trube, maya misaamera ashchai martraurren— cha.

⁵Pøs Jesúswei nuneløtøweinguen nune køremeelø køn. ⁶Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Na treeg maramibe pumø srø køn cha. Trune ñimuimbe chu ura marøg køben maramig chi kømøn cha. ⁷Yu piraeløbe ñimune chi tsalinchab kaimanrrun cha. Trune nane tsalinndan chibig køn; kaguende nøm marøb kuigwan kaig køn cha, na eshkaben. ⁸Ñimbe fiestayumay ambay chibig køn. Nabe katøgucha tru fiestayumaybe nebarrumumønrrun cha, kaguende na treeg maramibe pumø srø køben.—

⁹Incha trenchabe, Galileasrø kørrømisrøbig køn.

Jesús Ya-ureg Maram Fiestasrø

¹⁰Inchen yandø nunelø fiestayumay chab amben, Jesúskaucha ippe, ibendø, mayeelø ashchain kømøtø, ibig køn. ¹¹Inchen judíosmerabe fiestayun nun lab kua, trenchibelø køn:

—Tru møøbe ¿chu unerah?— cha.

¹²Inchen misag utube Jesúsweimburab mutøgucha niløzhiitø truba waminchib købelø køn, kaneløbe: “Tru møøbe truba tabig køn” chiben, kaneløbe: “Tabig kømøn cha. Misagwan may wamincha, ka isaptiig køn” chibelø køn.

¹³Inchendø møitøgucha nuimburab waminchippe, waminchendø, ke mayeelø mørtrain kømøtø waminchibelø køn, judíosmeran kørig køptø.

¹⁴Yandø fiestabe tøbøtakken pureb iben, Jesúsbe tru Tiuswei yau kebya, kusrenanøb mendaptinchibig køn. ¹⁵Inchen judíosmerabe truba kwaarøb trenchibelø køn:

—¿I møøbe kan øyeebe chincharre kusrebig køh cha, chu kusreweig kømubendø?— chib.

¹⁶Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Na kusrenaniibe nain kømø, nan karua ørøbigwein køn cha. ¹⁷Møikkøben Tius maig martrain køben trunun marøg kui inchibiibe na kusrenaniilane Tiusweinukkurri arrubig kuin kui, kabe naimburaptø kusrenanøbig kuin kui nebua ashchun cha. ¹⁸Møikkøben nuimburaptø waminchibiibe, misaamera ka nun maya nuguen tab inchaindø lan cha. Inchen møikkøben tru karua ørøbigwan maya nuguen tab indig kønrrai labiibe, triibe si, cierton waminchibig, nuinuube chigucha kalø marig chigaig køn cha.

¹⁹¿Tru maig maramigwan martrai pørigwane ñimune Moisés nøwein tranig kømuitarru? cha. Inchen ñimbe møikkucha tru martrai pørigwane møra marmøn cha. ¿Nane chindimba kwetchab lague?— chibig køn.

²⁰Inchene misaamera nu pasrabiibe trencha løtabelø køn:

—Ñibe kwaimandzig tøgig køn cha. ¿Ñune mu kwetchab lab kø?— cha.

²¹Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Isrin kwaløm kan mana asiimíig asha kørnrai marigwandø ñimbe may-eeløba kwaara asha kørn cha. ²² Pøs inchawei Moisésbe circuncidanrrai ñimune karua pasrig kørn cha, (truibe Moisésweinukkurri arrubig kømøtø, ñimui merrarsø kølli misaamerainukkurri pølbasra arrubigwan). Inchen ñimbe isrin kwaløm kuindøgucha kan møg-unan circuncidabelø kørn cha. ²³ Inchawei tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maig taigwan kalø mara kørromarmønrraptø, kan møwan isrin kwaløm kuindøgucha ñimma circuncidabelø købendø, na isrin kwaløm kan møwan kwanrrowan kerrigu newan tamarene, trube, ¿ñimbe nane chindimba namøgue cha? ²⁴ Ñimuin kabyu maig misag asønaben ke trunundø asha marøb pønrrømøtø, marøppe, maig kørnrabigwan sølgandø asha maramig kørn— cha, trenchibig kørn Jesúsbe.

¿Jesús tru attrabig Cristo kør chinderah?

²⁵ Inchen mõiløgøben jerusalénsreeløbe trenchibelø kørn:

—¿Øigwanweinre kwetchab lab amøñimuitarru? cha. ²⁶ Au, ya may-elai malau waminchib pasrøben, mugucha chi chimøn cha. ¿Kabe tru ashib karubeløbe øibe Cristo kui asha treeg mara tøgagø chinderah? cha. ²⁷ Inchendø nambe ø møøbe chugurri arrig kui asha ker cha. Trune Cristo arrubene, chugurri arrin kui mugucha ashchaamøn— chibelø kørn.

²⁸ Inchen Jesúsbe Tiuswei yau kusrenanøb pasrøwa, truba mur waminchib trenchibig kørn:

—Ñimbe nane mu kui ashib, katø nabe chugurri arrig kui ashawein kørn cha. Nabe arrua pasrappe, naimburaptø arrua pasrømøtø, tru ciertonig nø karua ørig pasrar cha, tru ñim mu kui nebua asiimíig. ²⁹ Inchen nabe nune mu kui ashibig kur cha, kaguende nabe nuinukkurri arrub, katø nø nan karua ørig kua.—

³⁰ Inchen nun merrarrawa, sruamrrab inchendø, mugucha merrarrameelø kørn, kaguende nun treeg maramig ura pumø srø køben. ³¹ Inchen puebloyu misaamera truba nu nun kørrewabe, trenchibelø kørn:

—Cristo arruppe, ¿Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø i møg lataig maskucha mana martrab kør?— cha.

Fariseosmera Jesúswan merrarranrrab inchib

³² Fariseosmerabe misag truba nørro Jesúsweimburab niløtø truba waminchamørøb kui mørabe, nømbe judíos sacerdotesmeran karubeløba misra, Tiuswei yau ashib pønrrabelan ørøbelø kørn Jesúswan merrarranrrai.

³³ Inchene Jesúsbe trenchibig kørn:

—Yu ñimbabe katøgucha kan maya yanatø uñchab kur cha. Trugurrimbe nan karua ørøbigweisrømay katø inrrab kur cha. ³⁴ Inchen na ibene, ñimbe labendø, nane wetørranrrab kaimanrrun cha. Katø tru na wanrrab yaisrømbe ñimbe amrrab kaimanrrun— cha.

³⁵ Inchene judíosmerabe nømasiyaitø trenchib payibelø kørn:

—Ø møøbe ¿chumay inrraindah? cha, nam wetørramgaibe. Kabe ¿tru judíosmera griegosmerai utusrø amba warabelaisrømay ya, tru griegosmeran kusrenanrrab inrrab inda, chindah cha? ³⁶ ¿Øyeebe mandø tah? cha, tru: “Nan lappe, labendø, nane kalanrrun” chib. Katø: “Na waisrømbe ñimbe amrrunrrab kaimanrrun” chippe.—

Øsig kømigwan tranøb pi

³⁷ Incha tru srabe kwaløm, fiesta purø tabig purayam kwaløm Jesúsbe pasramisra, mur waminchib trenchibig kørn:

—Møikkøben pimulgwaibe naimay arrua, muchi cha. ³⁸ Tiuswei wamwan pørigu maig taig, møikkøben nan kørebiibe nui manrraugurrimbe managuen kølømø pimera lulrrun— cha.

³⁹ Øyeeg chippe, Jesúsbe tru nun kørebeløbe Espiritu Santon utønrrab køn cha, truigweimburab trendaig køn. Pøs katøgucha Espiritun tranimig srø køben, kaguende Jesúsbe purø nuig purø tabig tørigwan utømø srø kua.

Misaamera nøørøtø misrøb

⁴⁰ Inchen møiløgøsrøn tru nu misag sötøyuelø nø wamindiilan mørabe, trenchibelø køn:

—Iibeguende, Tius maig karuigwan eshkabig, tru møg køn— cha.

⁴¹ Inchen kaneløbe trenchibelø køn:

—Iibe Cristo køn— cha.

Inchen katøganeløbe trenchibelø køn:

—¿Cristogan Galileagurri attraitarru? cha. ⁴² Cristobe Davidwei mis-agugurri arrub, katø tru David tsui pueblo, Beléngurri attrabig køn cha. ¿Tiuswei wamwan pørigube yamba trenchibig kømuitarru?— cha.

⁴³ Incha misaabe Jesúskurrindø nømdø ke nøørøtø misrøb chab tarømisra, ⁴⁴ møiløbe kemørtrab inchendø, møikkucha chinchimeelø køn.

Judíosmeran karubelø Jesúswan køremub

⁴⁵ Incha tru Tiuswei yau chigøben puraimønrrai ashib pønrrabeløbe tru sacerdotsmeran karubeløba, fariseosmeraba purraisrø katø pubene, truiløbe nømune trenchibelø køn:

—¿Jesúswane chindimba sruamrrumøgue?— cha.

⁴⁶ Inchen tru ashib pønrrabeløbe trencha løtabelø køn:

—¡Kan managuen ø møg lataibe muguen wamindig kaagøn!— cha.

⁴⁷ Inchene fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Kabe ¿may waminchen ñingucha tabig chitanmab tru kuindø kørewa pønrrappeendi? cha. ⁴⁸ Kabe ¿namui ashib karubelø kui, fariseosmera kui møikkøben truiløma nun køreitarru? cha. ⁴⁹ Pøs i misag sötø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ashmeeløbe larrø kaig nebuim pønrrønrrai pønsrailø køn— cha.

⁵⁰ Inchen Nicodemo, tru srøtøzhiitø Jesúswan yem ashchab ibig, tru fariseosmerai utuibe trenchiptinchibig køn:

⁵¹ —¿Tru maig maramigwan martrai namui pørikkan kan mowan chi marig kuitashchab ashchab, nø wamindigwan mørøbmerrig mørmubendøgan kaigu pasrønrrai pasrøbig kuitarru?— cha.

⁵² Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—¿Kabe ñigucha galileasriitøwein køtirru? cha. Tiuswei wamwan pørigwan maig chibig køtashchab ñiguen tab ashchig chibelø køn, Tius maig karuigwan eshkab møg Galileagurrimbe muguen kurrømuig kuin kui, ñiguen ashch-abgwen— cha.

⁵³ Inchabe yandø møitøgucha yamay chab ambubelø køn.

8

Ishug keebaig købendø, katøganba kaig marøb tsuben merrarrainabig

¹ Inchen Jesúsbe Olivos Tunsrømay ya, ² katø kwaløm tørraben, katø Tiuswei yamay arrubene, maya misaabe nun kemallen, nøbe wamisra, kusrenanø mendabig køn.

³ Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe kan kasharawa ishug kaig marøb tsuin køben merrarrawa, Jesúsweimay srua amrrua, truyu purrabelai tøbøtag pasrabe, ⁴ Jesúswan trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, i ishuwane kaig marøb tsuben ke truyu merrarraig køn cha. ⁵ Trube, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe øyeeeg ishumburmerane sruutøga peta, kweetsingarubig køn cha. Treeg købene, trube, ¿ñibe manchinrragu?— cha.

⁶ Nømbe øyamay payippe, mandø inchibig køtasha, chigøben chi køptørre trencha mørøbelø køn. Inchene Jesúsbe utsøbasra, tasig-unøtøga pirau pørøb mendabig køn. ⁷ Inchen ke payibig payen, katø kurraashabe, nømune trenchibig køn:

—Ñim møikkøben kaig marig chigaibe, truimerrig pølbasa sruutøga nun petø pøs— cha.

⁸ Incha kata Jesúsbe utsøbasra, pirau pørøbig, pørøbig køn. ⁹ Inchen nømbe tru nø trendaigwan mørabe, mas kølleleømerrig kan kan pera pølbasa, webamba ambub mendabelø køn, Jesúsba tru ishug truyu pasrabiibatø kørromisram. ¹⁰ Inchen Jesúsbe kurraashabe, trenchibig køn:

—Au, ishug ¿kaneløbe chu ambah? cha. ¿Mugucha ñune møra meganrrai chi marmuitarru?— cha.

¹¹ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Kasuku, mugucha nane treeg marmøtan— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Katø nagucha ñune chi marmumønrrun cha. Innrø, chibig køn. Møingurrimbe katø kaig martra kømø— cha.

Jesús yu pirau maya misagwei tør

¹² Jesúsbe katø fariseosmeran trenchib waminchibig køn:

—Nabe yu pirau misagwei tør kur cha. Inchen nai mendig uñibiibe managuen løstøyu uñmøtø, tru øsig kømig tørwan tøgagønrrun— cha.

¹³ Inchene fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Ñibe maig kuigwan eshkaib waminchippe, ka ñuimburaптø wamindan cha. Treekkurri ñui wamindiibe ka isatø køn— cha.

¹⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Maig kuigwan na naimburaptø wamindinguen, na wamindiibe isa wamindig kømøn cha. Kaguende nabe na chugurri arrigwan ashib, katø chumay yamigwan ashib inchar cha. Trune ñimbe na chugurri arrigwan ashmøwei, ni chumay yainguen ashmøwei indan cha. ¹⁵ Ñimbe maig maramigwan asha marøppe, møguelø maig isua marøbelø køben, ñimbe treeg isua marøbelø køn cha. Trune nabe mungucha maig maramigwan treeg mara ashmøig kur cha. ¹⁶ Inchen tru maig maramigwan na asha maringuen, truiibe maig maramigwan sølgandø asha marig isa kømø, treeg køn cha. Kaguende nabe natø kømøtø, nai Møskai nan karua ørøbiiba misra marar cha. ¹⁷ Maig maramigwan martrai ñimui pøriiløyuma, trenchibig pørig pasran cha, maig kuigwan ashibelø møguelø pailø treetøweih eshkaikkurrimbe, isa kømøn chibig. ¹⁸ Pøs naimburabigwan maig kuigwan eshkaibiibe natøwein køben, katø nai Møskai nan karua ørøbikkucha naimburabigwan maig kuigwan eshkan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

¹⁹ Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—Ñui møskaimbe ¿chu pasra?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe nan ashmøwei, nai Møskawan ashmøwei indan cha. Nan ashibelø kuimbe, nai Møskawangucha ashibelø købsruinrun— cha.

²⁰ Iilan waminchib pasrappe, Jesúsbe tru Tiuswei yau Tiusweyasig an pusrim pulu kusrenanøb pasrøwa, trendaig køn. Inchen mugucha kemørtrab inchimeelø køn, kaguende nun treeg maramig pumø srø køben.

“Na yamsrømbe ñimbe amrrunrraamøn”

²¹ Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Nabe inrainchar cha. Inchen ñimbe nane lappe, labendø, ñimbe ñimui kaig marøb amønainuutø kwanrrun cha. Pøs na yamsrømbe ñimbe amrrunrrab kaimanrrun— cha.

²² Inchene judíosmerabe nømdø trenchibelø køn:

—¿Kabe nøasiitø kwanrrainchippeendi? cha: “Na yamsrømay iben, ñimbe amrrunrrab kaimanrrun” chinrappe.—

²³ Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe yuelø køben, nabe palasriig kur cha. Ñimbe yu pirauelø køben, trune nabe yu pirauig kømur cha. ²⁴ Inchawei treekkurri nabe ñimun trendaig køn cha: “Ñimbe kaig marøb amønailøyutø kwanrrun” cha. Kaguende ñim nan na kuitamab isua køreimuiikkurrimbe, ñimui kaig marøb amønailøyutø ñimbe kwanrrun— cha.

²⁵ Inchene nun trencha payibelø køn:

—Trube, ¿ñibe mu kugu?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Srøsrøgurri na ñimun maig eshkaab arrig, truig køn cha. ²⁶ Nabe ñimun chigøben wamindamig truba tøgagur cha, ñimbe øyeelø køn tamig. Inchen nan karua ørøbiibe isa kømø, cierton waminchibig køn cha. Inchen na yu pirauelan wamindiibe na nun wamindi mørigwan, trunun waminchar— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe nui Møskawan waminchen, nømbe ni chiwan wamindinguen wetøgørrømeelø køn. ²⁸ Treekkurri Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe tru Møg Misra Arrubigwan mesra pala kusrabene si, nabe na kui ñimbe nebua ashib, katø chiwandøgucha marøppe, ka naimburaptø marmøtø, iilan waminchippe, nai Møskai maig kusrenanigwan waminchibig kuin kui nebua ashib inchun cha. ²⁹ Kaguende nan karua ørøbiibe naba pasrab, katø nøbe nandø elachimøwei indig køn cha. Pøs nabe managucha marøppe, nø tab kui wanrrai treegwandø marøbig kur— cha, trenchibig køn.

³⁰ Jesús iigwan waminchene, truba yamelø nun kørebelø køn.

Tiuswei ureemeraba, kaig marøptø amøñibeløba

³¹ Incha tru judíosmera nun kørebelane Jesúsbe trenchibig køn:

—Na maig wamindiilan ñim trunun møra marøb pønrrøwabe, isa kømø, nai mendig amøñibelø kønrrabguen cha. ³² Incha ñimbe tru newan ciertonigwan nebua ashene, tru ciertonibe ñimune iløsrkøbeløygurri elatsiilø kønrrai martrun— cha.

³³ Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Nambe Abrahamweinukkurri amrrub misaamera ker cha. Nambe managuen mu karua srua kuindiig melømø misaamera ker cha. Ñibe øyeebe ¿mandø chigu? cha, ‘namun elatsiilø kønrrun’ chinrappe.—

³⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Mutøgucha kaigwan marøb pasrabiibe, tru kaig marøb pasraig, truitø kanawa srua yaig pasran cha. ³⁵ Kan karuindiig megabiima yaube managatig kørrømisrmuben, trune

kan nusrkaimbe si, managatig truyu kørromisran cha. ³⁶ Inchawei Tiuswei Nusrkai ñimun kaig marøb melaigugurri elachene, ñimbe isa kømø, newan elatsiilø kørnraguen cha. ³⁷ Ñimbe Abrahamweinukkurri amrrub misaam-era kui nabe ashaweim pasrar cha. Inchendø ñimbe nane kwetchab inndan cha. Kaguende na wamindiibe ñimuinuube kørromismøn cha. ³⁸ Nabe nai Møskaimba pasrøwa asigwan, truigwan waminchen, ñimbe ñimui mõskawan mõrigwan trunun maran— cha.

³⁹ Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Namui mõskaimbe Abraham køn— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñim Abrahamwei nusrkalø kuimbe, trube ñimgucha, Abraham mari lataigwei marøbsruinrrun cha. ⁴⁰ Inchendø ñimbe mõimbe nane kwetchab inndan cha, Tius mandø taig mõrigwan na tru newan cierton waminchib mõwane. ¡Abrahambe managuen øyeebe marmuig købig køn cha! ⁴¹ Ñimbe ñimui mõskai mariilan marøbelø køn— cha, trenchiben, nømbe trencha løtabelø køn:

—Nambe mu mendaigwei tøgamsiri ureemeragucha kømer cha. Nambe mõskaimbe kandø tøgar ker cha, truike Tius.—

⁴² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimui mõskai Tius kuimbe, trube, ñimbe nane undaarabsruinrrun cha. Kaguende nabe Tiusweinukkurri arrua, yu pasrar cha. Nabe ka naimburaptø arrig kømøtø, nane Tius ørig køn cha. ⁴³ Ñimbe na wamindigwane ¿chindimbarre chugúinguen mõrmeelø køh cha? Na wamindigwan ñimbe mõrmeelø kuarre treendan cha. ⁴⁴ Ñimbe ñimui mõskai nugwaimandzigwei ureg kua, ñimui mõskai maig palain køben, ñimbe trunun marøb pønrran cha. Nugwaimandziibe srøsrøgurri kweechiptiig kua, managuen tru newan ciertonigube pasramisra marmíig køn cha, kaguende nuinuube ciertoniiibe chigaa kua. Inchawei nø chigøben isa waminchippe, nø maig kua, treeg wamindan cha. Kaguende nõbe purø isaptiig køn cha. Incha nõbe isa wamindigwei mõskain køn cha. ⁴⁵ Trune nabe ñimun tru newan cierton waminchene, ñimbe nane køremøn cha. ⁴⁶ ¿Ñim mõikkøben na chigøben kaig mara pasrai ashkeh? cha. Trube na isa kømø cierton waminchene, ñimbe nane ¿chindimba køremøgue? cha. ⁴⁷ Kaguende Tiuswei unøbe, Tius wamindiilan mõran cha. Trune ñimbe Tiusweyelø kømøwa, treekkurri Tius wamindigwane mõrmeelø køn— cha.

Abrahamguen kømøwatø Cristobe manawei købig

⁴⁸ Inchene judíosmerabe Jesúswan trenchibelø køn:

—Ñibe samaritano kan kwaimandzig tøgag køn chippe, nambe sølwein chibrain køn— cha.

⁴⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe kwaimandzig tøgag kømur cha. Treeg kømøtø, nabe marøppe, nai Møskawan tab indig kørnrai marar cha. Trune ñimbe nane maig købash inndan cha. ⁵⁰ Nabe nan maya nuguen tab inchaindø lamur cha. Inchendø kan køn cha, naimburab nan tab inchai lab, katø maig maramigwan asha marøb inchibig. ⁵¹ Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Na maig taigwan mõra marøbiibe managuen kwamigwan ashchaamøn— cha.

⁵² Inchene judíosmerabe trencha løtabelø køn:

—Møimbe si, aser cha, ñibe kan kwaimandzig tøgag kui. Abraham lata, Tius maig karuigwan eshkabelø lata chab kwaben, trune ñibe: “Na maig taigwan mõra marøbiibe managuen kwanrraamøn” tan cha. ⁵³ ¿Kabe ñigan

namui mōskai Abraham lataguen kōmō, mas nuig kōtirru? cha. Truibe kwaben, katō tru Tius maig karuigwan eshkabelō lata chab kwaig kōn cha. ¿Ñibe mu kurmab isugu?— cha.

⁵⁴ Inchen Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—Na naasiitōwei maya nuguen tab inchib pasraibe, trembe chi maruinguenig kōn cha. Nan maya nuguen tab kōnrrai marōbiibe nai Mōskain kōn cha, tru ñim ñimui Tius kōn taig, truig. ⁵⁵ Inchendō ñimbe nune ashmeelō kōn cha. Trune nabe si, ashibig kur cha. Na ‘nun ashmīg kur’ taimbe, trube, ñim latawei isaptiig kōbsrubrainrrun cha. Pōs nabe nun ashib, katō nō maig taigwan mōra marōb inchibig kur cha. ⁵⁶ Merrabsrō ñimui mōskai Abrahambe nain kwalōm punrrabigwan asha, truba kasraaraig kōn cha. Incha ashabe, truba kasrag kui indig kōn— cha.

⁵⁷ Inchene judíosmerabe Jesúswan trenchibelō kōn:

—Ni cincuenta añosikken kōmubendō, ¿ñigan: “Abrahamwan nebua ashibig kur” chitirru?— cha.

⁵⁸ Inchene Jesúsbe lōtappe trenchiptinchibig kōn:

—Nabe ñimun isa kōmō, cierton trendamōnrrun cha: Abrahamguen kōmōwatō, Na Kur— cha.

⁵⁹ Treekkurri nōmbe Jesúswan sruutōga petōnrrab srug kusruben, nōbe trubabig kōn. Incha Tiuswei yaugurri webya, ibig kōn.

9

Kan mōg kerrigu ashmīgwan Jesús tamarōb

¹ Jesús kanbalō pureb pasrōwabe, kan mōg srōsrōgurri kerrigu ashmīg kal-laweigwan ashibig kōn. ² Inchen nui kusrenanōb pera uniilōbe trenchibelō kōn:

—Kusrennōbig, ¿ō mōg ashchab kaimabig kal-lanrraimbe, mōig kaig marig kerah? cha. ¿Mōskalō kaig marikkurrin kōh? Kabe: ¿nōasiitōwei kaig marikkurrin kō, chinderah?— cha.

³ Inchene Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—Nō kaig marikkurrin kōmōwei, kabe mōskalō kaig marikkurrin kōmōwein kōn cha. Treeg kōmōtō, Tiusbe nui maramburab mariilō tru ashmīgweinug kenamisrrain kuig kōn cha. ⁴ Kwalōm kōbenbatō nan karua orōbigwei maramigwan nambe marmō kōmō, maramigwein kōn cha; kaguende yembe attrun cha, mugucha maramgaikke. ⁵ Na yu pirau uñippe, piraelai tōr kur— cha.

⁶ Incha Jesúsbe oyah chib pasrōwabe, pirau illimbi tucha, tru illimbitōga kaizhig chillig marabe, trutōga ashmīgwein kabyu srōlōbig kōn. ⁷ Inchabe trenchibig kōn:

—Siloé pisusrō malōwan kwallchab inrrō— cha. (“Siloé” chippe, “karua orig” chib.)

Inchen tru ashmībē ya, malōwan kwalla, katō arruppe, ashibig arrupt-inchibig kōn. ⁸ Inchen nui ya puluelōba, katō tru ‘chigōben kettra’ cha, miab wabigwan ashibelō kōbelōbabe trenchibelō kōn:

—¿Tru ‘chigōben kettra’ chib, miab wabiibe oigwein kōmuitarru?— cha.

⁹ Inchen kanelōbe trenchibelō kōn:

—Nōwein kōn— cha.

Inchen katōganelōbe trenchibelō kōn:

—Truig lataig asōnabendō, nō kōmōn— cha.

Inchen nōbe nōashib trenchiptinchibig kōn:

—Nawein kur— cha.

¹⁰ Inchine nømbe trenchib payibelø køn:

—¿Chincha ashibig misrku?— cha.

¹¹ Inchine nømbe trenchibig køn:

—Kan møg, munchibe Jesús taig, chillig mara, nan kabmerayu srølabbe, trenchitan cha: “Siloø pisusrømay ya, maløwan kwallchig” cha. Inchen nabe ya, maløwan kwallene, nai kabmerabe ashibig misrøptinndan— cha.

¹² Inchen nune trencha payibelø køn:

—¿Tru møøbe chu yah?— cha.

Inchen nømbe:

—Chindindø— chibig køn.

Fariseosmera tru ashmíg købigwan truba payib srua køb

¹³ Incha tru kerrigu ashmíg købigwan fariseosmerai merrab pera ambubelø køn. ¹⁴ Kaguende tru Jesús chillig mara, ashmígwan tamarin kwalømbe isrin kwaløm købig køn. ¹⁵ Incha fariseosmeragucha tru møwan katøyug payibelø køn:

—¿Mandø incha, ashibig misrku?— cha.

Inchine nømbe trenchibig køn:

—Kappala nane chillig srøldan cha. Inchen nabe maløwan kwaliitø, ashibig misrinatan— cha.

¹⁶ Inchen møiløgøben fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Kan øyegg marøb møøbe Tiuswein kømuinrrun cha. Kaguende isrin kwalømwana ke isrin kwaløm kømui lataig marøbig køn— cha.

Trune katøganeløbe trenchibelø køn:

—¿Kan kaig marøb møøbe øyegg Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø mana martrab kø?— cha.

Incha yandø nømdø ke nøørøtø misrøbelø køn. ¹⁷ Inchawei tru ashmíg købigwane katøle payibelø køn:

—Ñibe, ¿tru møweimburab manchinrragu cha, tru ñui kabmeran tamarig købene?—

Inchen nømbe lötappe trenchibig køn:

—Nabe Tius maig karuigwan kan eshkab møg køn tamønrrun— cha.

¹⁸ Inchen katøgucha judíosmerabe kørenrrab inchimeelø køn ke ashmíg købig kua, katøle ashibig misritamappe. Incha tru tamarinabigwei møskalanguen amrrunrrai wama, ¹⁹ nømune trenchib payibelø køn:

—¿lig tru ñimui nusrkain kuitarru cha, tru ñim kerrigu ashmíg kal-lan? taig. ¿Trube, mømbe mandø incha ashibig misrah?— cha.

²⁰ Inchine møskaløbe trenchibelø køn:

—Namui nusrkaiwein køn cha, tru kerrigu ashmíg kal-labig. ²¹ Inchendø ashibig misrtrappe, mandø indigwane nambe trunune ashmer cha. Katø ya ashibig misrtraimbe kabmerane mu tamarin kui namgucha ashmer cha. Ñimbe nunashib payay chibelø køn, yandø kølig køn cha, nøashib maig kuigwan eshkanrrun— cha.

²² Møskalø øyegg chippe, judíosmeran kørig køptørre øyegg chibelø køn, kaguende judíosmerabe møikkøben: “Jesúsuan Cristo køn” chibigwane nømui tulundzuni yaugurri weguttab waminchaguen køben. ²³ Incha treekkurri møskaløbe trendaig købig køn:

—Nunashib payay cha, yandø kølig køn— cha.

²⁴ Incha judíosmerabe tru ashmíg køb møwane katøle wama, trenchibelø køn:

—Tiuswane maya nuguen tabig waminchi cha. Nambe tru møøbe kaig marøbig kui asha ker— cha.

²⁵ Inchene nøbe trenchibig køn:

—¿Kaig marøbig køh? Kabe: ¿Kaig marmíig kø, chindi? Nabe trunune ashmur cha. Nabe kerrigu ashmíig købig kuig, møimbe yandø na ashibig misrigwan nabe trunune isua pasrar— cha.

²⁶ Inchen katøyug payibelø køn:

—¿Chi marta? cha. ¿Ashibig misrtraimbe mandinda?— cha.

²⁷ Inchene nøbe lötappe, trenchibig køn:

—Yamba chab eshkaben, ¿mørmeelø kø chindah? cha. ¿Chindimbarre katøyug møramig palaingøgue? cha. ¿Ñimgucha kabe nui mendig amøñibelø misrøg køtah?— cha.

²⁸ Inchene nømbe nun trømbøig tsalø wamabe, trenchibelø køn:

—Ñibeguende tru møwei mendig pasran cha. Trune namuimburappe, nambe Moisés maig chiben treegwan pønrrabelø ker cha. ²⁹ Moiséswane Tius wamindig kui nambe ashibelø ker cha. Trune tru møwane chuig kuinguen nambe ashmeelø ker— cha.

³⁰ Inchen tru møøbe trencha lötabig køn:

—Pøs, kan øyegweinrre mandø kuinguen møramgaig, ke kwaara asamdiig tabig køn cha. Ñimbe chugurri arringuen ashmuben, trune nane kabmeran ashibig martan cha. ³¹ Nambe trendø ashibelø ker cha, kaig marøbelane Tiusbe mormíig kuin kui, trune møikkøben nun køriibala tabig waminchibigwane nøbe møøbig kui. ³² Managuen kan kal-lainukkurri ashmíig kal-labigwan mu tamaran taig manasrøngurri mugucha wammøra kømøn cha. ³³ Tru møg Tiusweinukkurri arrubig kømuiimbe, chigucha martrab kaimain kømbala— chibig køn.

³⁴ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Ñi, yeeg kaig mariitø netsaig kal-lawaig købendø ¿namungan ñibe kusrenanrrab indirru?— cha.

Incha nømbe nune judíosmera tulundzuni yaugurri weguchibelø køn.

Tiusweivan ashibelø ker chibendø, ashmeelø

³⁵ Inchen Jesúsbe tru ashmíig købigwan judíosmera tulundzuni yaugurri wegutsin køn taig wammøra, nun katabe, trenchibig køn:

—¿Ñigan tru Møg Misra Arrubigwan køretirru?— cha.

³⁶ Inchene tru møøbe trencha lötabig køn:

—Au, Kasuku, ¿truipe mu køh? cha, na nun kørenrrab— cha.

³⁷ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Ñibe ashibguen indan cha. Ñiba waminchib pasrabig, nabe truig kur— cha.

³⁸ Inchene tru møøbe trenchibig køn:

—¡Señor, nabe ñun kører!— cha.

Incha nun køriibala tabig waminchibig køn. ³⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe yu piraumay arruppe, maig kønrrabigwan asha martrab arrig køn cha, ashmeeløbe ashibelø misrtrai; Inchen ashibeløbe ashmeelø misrtrain— cha.

⁴⁰ Inchen møiløgøsrøn fariseosmera Jesúsba pønrrabelø tru trendaigwan møraabe, trenchibelø køn:

—¿Kabe namgucha kabgar ashmeelø købra chindah?— cha.

⁴¹ Inchene Jesúsbe lötappe trenchiptinchibig køn:

—Ñim ashmeelø kuig kuimbe, ñim kaig marig chigar købsruinrrun cha. Inchendø mømibe ñim ‘ashibelø ker’ chib pønrraikkurri ñimui kaig mariiløbe ñimuinug pasrabwei indan cha.

10

Ubishameran tulisha kanbalatø keerigwan kemesra waminchib

¹ Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ubishameran tulisha kanbalatø keerinug tru yaskabwan kebimøtø, nøøøø pegwan kebibiibe, truibe niliig, katø maig købash marøb wesrabig, treeg køn cha. ² Trune tru yaskabmay kebibiibe si, tru ubisha ashibig køn cha. ³ Yaskab kurøb pasrabiibe nø kebinrrai yaskabwan kuren, ubishamerabe tru ubisha ashibigwei wamwan mørøbelø køn cha. Incha nøbe nui ubishameran nømui munchiwan, nømui munchiwan wama, tru keerinukkurri wambig wesrun cha. ⁴ Yandø kerrigu nuielan chab wesrawabe, nøbe ubishamerai merrab iben, ubishamerabe wendautø ambubelø køn cha, kaguende nui wamwandø tsabø mørøbelø kua. ⁵ Trune kan asimlig pegwane managuen wendautø amrreamøn cha. Nuinukkurrimbe luløptinchun cha, kaguende asiimeelai wamwane mu kui mørmeelø kua.—

⁶ Jesúsbe iigwan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchene, øyeeg chippe, chiwan waminginguen mørmeelø køn.

Jesús, tru Ubisha Ashibig Tabig

⁷ Incha Jesúsbe katø nømun trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ubishamera kebabig yaskappe na kur cha. ⁸ Mayeeløba na arrumøwatø amrrubeløbe nileelø, maig købash marøb nila wesrabelø køben, ubishamerabe nømune mørmuig køn cha. ⁹ Nabe yaskab kur cha. Møikkøben nai yaskabwan kebarrubiibe kaigyugurri wesraig kønrrun cha. Truibe kebib, webarrub llirab uña, pumera mamelø wetørranrrun cha.

¹⁰ Kan niliibe nilønrrappah, kwetchappah, ka pinishinrrappatø arruben, trune nabe arruppe, srøig øsig kømigwan tøgagønrrai arrur cha, trurrigu tøgagømburab tøgagønrrai. ¹¹ Nabe ubishameran tru purø tab ashibig truig kur cha. Tru ubishameran tab ashibiibe nui øsig kuigwan ubishamerayasig purøbasran cha. ¹² Trune tru ka anweindø ashibiibe ubisha mabig lobo arri ashippe, ubishamerane chinchaindø luløptinchun cha, kaguende tru ubisha ashibig kømøwei, katø ubishameragucha nuielø kømøwein kuimba. Inchen lobebe ubisha sətøyu kelula, merrarraben, yandø tru ubishamerabe nøøøøø misran cha. ¹³ Tru anweindø ashibiibe luløptindan cha, kaguende anwandø isubig kua, ubishamerane nøm kusenrraindø.

¹⁴⁻¹⁵ Nabe ubishameran tru purø tab ashibig truig kur cha. Nai Møskaimbe nan tab ashen, nagucha nai Møskawan tab ashar cha. Øyeetøwei nabe nai ubishameran ashen, nømgurringucha nane ashibelø køn cha. Incha nabe nai øsig kuigwan ubishamerayasig purøbasrar cha. ¹⁶ Nabe katøgan ubishamera tøgagur cha, i tulyuig kømeeø. Truilangucha nane pera arrumig palønrrautan cha. Truiløbe nai wamigwan mørtrun cha. Trumaybe ubisha sətømera kandø misren, ubishameran ashibikkucha kandø kønrrun cha.

¹⁷ Inchawei nai Møskaimbe nan undaguig køn cha, kaguende katøle utønrraptø, nabe natøwei nai øsig kømigwan tranig kuimba. ¹⁸ Nane nai øsig kuigwan mugucha kerranrraamøtan cha. Treeg kømøtø, na naashib tranar cha. Nabe øsig kuigwan mu mandamgaig tranamig tøgagøb, katø mu mandamgaig katøle na utamig tøgagig kur cha. Øyeeg maramigwane nabe nai Møskawan utig køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

¹⁹ Inchen øyeeg wamindigwan judíosmera mørabe, katøguen nøørotø misrøbelø køn. ²⁰ Incha møiløgøben trenchibelø køn:

—Kwaimandzig tøgaign kua, chugúinguen mørmígg pasran cha. ¿Chinchabrre mørgue?— cha.

²¹ Trune kaneløbe trenchibelø køn:

—¿Mu kan kwaimandzig tøgaign øyeeg waminchaitarru? cha. ¿Kabe kan kwaimandzikkann ashmeelan tamartraitama chindah?— cha.

Judíosmera Jesúswan kaashib

²² Inchen Jerusalénsrømbe fiesta marøb købig køn, tru merrabsrø Tiuswei yawan Tiusweindø kønrrain cha tranøb marigwan katøle trunun isunrrab. Inchen larrø pishim põlmera købig køn. ²³ Inchen Jesúsbe tru Tiuswei yau tru yaguetawan. Salomónwei yaskab tainug llirab uñene, ²⁴ truyu judíosmera tulsruabe, trencha payibelø køn:

—¿Nam mu kuinguen mørmígg melønrrai managatiirre øyeetø, øyeetø naman tøgagørragu? cha. Isa kømø, ñi Cristo kuabe, trube, kanmaytø kelarrab eshkau pøs— cha.

²⁵ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Yamba ñimun eshkaben, ñimbe na Cristo kuitamab køremøn cha. Na nai Møskawei munchiyu na chigøben mariilø, truiløbe naimburab treegwein køn chib eshkan cha. ²⁶ Inchendø ñimbe nai ubisha utuelø kømøwa, nane køremøn cha. ²⁷ Nai ubishamerabe nai wamwan mørøbelø køben, nagucha nømun ashibig kur cha. Incha nømbe nai mendig amrrubelø køn cha. ²⁸ Nabe nømunne managatig øsig kømigwan tranen, managuen pinønrrabelø kømøwei, katø nai taskugurrimbe mugucha kerranrramøn cha. ²⁹ Nai Møskai nan truilan tranøbbibe mayeelan purab nuig køben, Møskawei taskugurrimbe mugucha kerranrrab kaimanrrun chibig køn. ³⁰ Naba, nai Møskaimbabe kandø ker— chibig køn.

³¹ Inchene judíosmerabe kwetchab srug muta petønrrab katøguen srug kusruben, ³² Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe nai Møskaweimburaiban ñimui merrab chigøben purø nørreelø marøb kenamarig køn cha. ¿Tru na treeg tabig mariiløyu, møigg kalø kuindørre nane sruutøga petønrrainchigue?— cha.

³³ Inchene tru judíosmerabe trenchibelø køn:

—Nam sruutøga petappe, ñi tabig marikkurrin kømøtø, ñi Tiusweimburaiban purø trømbøig wamab, tru ñibe ka møøtø købendø: “Tius kur” chib pasraikkurrindø nambe petønrrab inder— cha.

³⁴ Inchene Jesúsbe nømunne trenchibig køn:

—¿Tru maig maramigwan martrai ñimui põrigube øyeeg chibig põrig pasrømutarru cha: “Ñimbe tiusmera køn” cha, Tiusbe trendan taig. ³⁵ Tru Tiuswei wam põrigwan wamindinabelandøguen: “Tiusmera køn” cha wamig købene, (katø tru Tiuswei wamwan põrigwane ka treeg kønmab ashato tarømarøptindamig kømøn cha.) ³⁶ trube, Møskai nuyasiitø tarømara, yu pirau-may karua ørig: “Na Tiuswei Nusrkain kur” chibene: “Ñibe purø trømbøig wamab pasran” cha, ñimgan trenchib køtirru? cha. ³⁷ Nai Møskai mariilan na marmubene, trube, køremørrunrrigay cha. ³⁸ Inchen nai Møskai mariilan na marene, trube, nan nui Nusrkain kuitamab køreumindøgucha, tru na mariilandøguen kørey chibig køn. Nai Møskaimbe nainug pasrøben, katø nabe nai Møskaweinug pasrabig kuin kui nebua ashib, chigúi mørøb inchappe.—

³⁹ Inchen nømbe katøguen Jesúsuan merrarrawa, ruamrrab inchen, nøbe nømui utugurri iptinchibig køn.

⁴⁰ Incha Jesúsbe tru Jordán pi ambøgatøsrømay katø ya, truyu kørømisrøbig køn, Juan tru srøtøzhiitø misaameran pi umbu ulsrøb uniisrø. ⁴¹ Inchen misaamerabe Jesúsweimay truba nu ambabe, nømdø trenchibelø køn:

—Juanbe Tius nøba pasrain kui asha kønrrai mariilø marøppe, mar-muindøgucha, ø møweimbura nø chi wamindiiløbe kerriguba isa kømubwei indin køn— cha.

⁴² Incha misaamerabe Jesúsuan truba nu kørebelø køn, truyube.

11

Lázaro kwaig

¹ Kan møg Lázaro taig Betania pueblosriig tru Mariáimba, Martaimba nuchaabe kwanrrø tsubig køn. ² Tru Mariábe, Señorwei srøb pala tru purø may irrabzhigwan lusha, nui srøbwan pusruutøga pinømørøbig købig, truig køben, tru Lázaro kwanrrø tsubiibe nui nuchag købig køn. ³ Inchen tru nui pa nuchaløbe Jesúsweisrømay karua ørøbelø køn:

—Señor, ñi undaaraibe kwanrrø tsun— cha, eshkanrrai.

⁴ Inchen Jesúsbe trunun mørabe, trenchibig køn:

—Tru kwanrrøbe kwam kwanrrø kømøtø køn cha. Treeg kømøtø, Tiuswei maya nuguen tabigwan kenamaramigweyasig køn cha, treeg mariitøga Tiuswei Nusrkawan maya nuguen tabig marig kønrrai.—

⁵ Jesúsbe Martanba, numøsrwanba, nuchawanba truba undaguig kwagucha, ⁶ tru Lázaro kwanrrø tsun taingucha, tru nø tsuinug katøgucha Jesúsbe pa kwaløm srarrabig køn. ⁷ Incha nøbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Judeasrømay katø amun— cha.

⁸ Inchene nømbe trenchiptinchibelø køn:

—Kusrennøbig, judíosmera trusrø yamba ñun srug muta, peta ñun kwetchab inchib kuig yandø yanatø køben, ¿trusrømay katø inrapteh?— cha.

⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kan mawabe doce uras tøgag kømuitarru? cha. Pøs, kan kwaløm uñibiibe srurrengwamøn cha, kaguende yu pirau tør pilimba. ¹⁰ Trune kan yem uñibiibe srurrengwanrrun cha, kaguende yembe tør chigaig løstiig kua.—

¹¹ Inchabe katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Lázaro namui trendø asiibe kiain køn cha. Inchendø nabe nun kasrønarrab inrrab— cha.

¹² Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Señor, trube, kiptø tsube, treebe tammisrrab kuinrrun— cha.

¹³ Jesúsbe Lázaro kwain køn cha waminchib pasrøben, trune nui kusrenanøb pera uniiløbe: “Ka kib tsun” chitanmab isua pønrrabelø køn. ¹⁴ Inchabe Jesúsbe tørgandø trenchibig køn:

—Lázarobe kwabguen indan cha. ¹⁵ Nane ñimuimburaeppe tabguen køtan chibig køn, truyu na mu kaagúikkurri, kaguende trumaybe ñim nan kørenrrain cha. Trube, nun ashchab amun— chibig køn.

¹⁶ Inchene Tomás, tru Gemelo taibe, tru katøgan kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Namgucha, trube, amun cha, nøba kegøtø kwanrrab.—

Jesúsbe kwabelanguen øsiiranøbig

¹⁷ Incha Jesús puabe, Lázaron e sorig chabguen pib kwalømguen purayain kuin kui ashibig køn. ¹⁸ Betaniabe Jerusalén pulutø købig køn, truyugurri kan pøn kilómetro køsrønsrø. ¹⁹ Inchen judíosmerabe Martanba, Maríanba nuchag kwain køben menrra isui inchimønrrai, lincha purrønrrab truba yam amrruin købig køn. ²⁰ Inchen Martabe Jesús pub arrun taig mørøppe, katønrrab webiben, trune Mariabe yau ka kørrømisrøbig køn. ²¹ Inchabe Martabe Jesúswan trenchibig køn:

—Señor, ñi yu tsuig kuinguen nai nuchag kwamumba cha. ²² Inchendø møingucha Tiuswan ñi chi miabendø, tranrrab kui ashar— cha.

²³ Inchene Jesúsbe Martane trenchibig køn:

—Ñui nuchaabe katøle øsiiranrrun— cha.

²⁴ Inchen Martabe trenchibig køn:

—Nabe ashaweim pasrar cha, tru kwabelø srabe kwaløm katøle øsiiraben, Lázaronbe øsiirabwei inchab kui.—

²⁵ Inchene Jesúsbe nune trenchibig køn:

—Katøle øsiiramiba, øsig kømibabe na kur cha. Nan kørebiibe kwawagucha, øsig kønrrun cha. ²⁶ Inchen mutøgucha øsig uñibig nan kørebiibe managucha kwanrraamøn chibig køn. ¿ligwan køretirru?— chibig køn.

²⁷ Inchene Martabe trenchibig køn:

—Nai Señor, øø, cha. Ñibe tru Cristowein kuin kui kørewa pasrar cha, tru Tiuswei Nusrkai yu piraumay attrabig købig.—

Jesús kishib

²⁸ Truigwan chab trenchabe, Martabe numøsrài Marían wamønrrab ya, nundø nilø trenchibig køn:

—Kusrennøbiibe yu pua, ñun waman— cha.

²⁹ Inchen Mariabe møra mallatø kurra, Jesúswan ashchab ibig køn. ³⁰ Inchen Jesúsbe katøgucha puebloyu pumø, tru Marta katinuutø srø pasrabig køn.

³¹ Inchen María truba mallatø kurra, webyai ashippe, judíosmera tru yau nun menrra isui inchimønrrai lincha purrabeløbe wendautø ambubelø køn, sörin tulsrø kishchab yaitamab isua.

³² Inchen Mariabe Jesús pasrainug puabe, nui merrab trenchib tømønrsøbig køn:

—Señor, ñi yu tsuig kuimbe, nai nuchag kwamumba— chib.

³³ Inchen Jesúsbe Mariaba, katø tru lincha amrrubelø judíosmeragucha kisi ashabe, nuinetø truba truba isui inchibig, kan mandøguen kømui inchib køn.

³⁴ Incha nømun trencha payibig køn:

—¿Chu sørøgue?— cha.

Inchene nømbe:

—Señor ashchab amø— chiben,

³⁵ Jesúsbe kishibig køn. ³⁶ Inchen judíosmerabe trenchibelø køn:

—Au, truba undaguig kwaasøna— cha.

³⁷ Inchen møiløgøsrønbe nømdø trenchibelø køn:

—I møg tru kab ashmígwanma tamarøbiibe, ¿Lázarongucha kwamønrrai inchibsrømøshat?— cha.

Lázaro katø øsiirab

³⁸ Inchen Jesúsbe katøle nuinetø truba truba isuim pasrøwa, tru sörinug kemallibig køn. Truibe kan nu trab købig køn, kebambuube kan nu sruutøga kasraikke. ³⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Srugwan kusruy— cha.

Inchen Marta tru kwabigwei nuchaabe trenchibig køn:

—Señor, yandø irrøraig kuinrrun cha. Kaguende kwaibe chabguen pib kwalømguen køn— cha.

⁴⁰ Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:

—¿Yamba na ñun trenchib mørgøppeh cha, ñi nan kørewabe, Tiuswei tørguegwalmabigan ashchabguen?— cha.

⁴¹ Inchen yandø sbrugwan mendamaren, Jesúsbe srømbalaneb neeshabe trenchibig køn:

—Nai Møskai, mayanguen ungwa, ungwa cha, kaguen nan mørtan cha.

⁴² Ñibe chu uraskucha nane mørbøbig køn cha. Inchendø nabe øyeeg chippe, misamera yu pøtøgatan pønrraikkurri trenchar cha, nane ñi karua ørig kui kørenrai.—

⁴³ Incha iigwan chab trenchabe, truba mur wamabig køn:

—¡Lázaro, webamø!— cha.

⁴⁴ Inchene tru kwabiibe tasiimeran srøbmeran llensumeratøga kirrig, maløwane llensutøga pinappulig webarruptinchibig køn. Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:

—Picha, ibasay— cha.

Jesúsuan kemørtrab waminchib
(Mt 26.1-5; Mc 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Inchen judíosmera truba nu tru Marían ashchab amrrubeløbe, Jesús treeg marigwan asha, Jesúsuan kørebelø køn. ⁴⁶ Inchen truyu møiløgøsrøn fariseosmeraisrømay ambabe Jesús chi marigwan nømun waminchen, ⁴⁷ sacerdotesperan karubeløba, fariseosmeraba misra, tru maig maramigwan asha marøbelø Setenteelan wama, tulundzunabe, trenchibelø køn:

—¿Nambe mandø inhab? cha. Kaguende tru møøbe Tius nøba pasrain kui asamig truba truba mariilø kenamaran cha. ⁴⁸ Øyeetø martrai nam elachene, mayeeløba nun køreben, Romasrø karubeløbe amrrua, namui Tiuswei yawanba, namui maya misagwanba chab pinishinrrun— cha.

⁴⁹ Inchen møikkøsrøn nømui utuig, Caifás taig, tru pilawan maya sacerdotesperan nø karub sacerdotebe trenchibig køn:

—Kan ñimbe ni chigúinguen mørmøwa køn cha. ⁵⁰ Maya misagwan ørøba pinisailø købgunrriibe, nam maya misagweyasig kan møøtø kwamikken søl kui, treegwandøguen ashmeelø kø chindah— cha.

⁵¹ Incha Caifásbe trenchippe, ka nø trenchig køptø trenchimuig køn. Kaguende tru pilawan nøbe tru maya sacerdotesperan nø karub sacerdote kuig køppe, Tius trenchinrai isungaruben trendaig køn, maya judíosmerayasig Jesúsbe kwanrrab køn cha. ⁵² Katø tru i maya misagweindø kømøtø, mayeelø Tiuswei ureemera truørø amba warabelan kanbalatø tulundzunamig kønrrai, treegweyasiiba køn cha. ⁵³ Tru kwalømgurri judíosmeran karubeløbe Jesúswane kwetchab cha waminchibelø køn.

⁵⁴ Treekkurri yandø Jesúsbe judíosmerai utube mayeelø ashchai uñmíg køn. Incha Judea piraugurri webya, kanbalø mu misag warab waraimønug tru puluwansrø, Efraín taig puebløsrømay ibig køn. Incha trusrø nui kusrenanøb pera uniiløba kørrømisrøbig køn.

⁵⁵ Inchen tru judíosmerai Pascua Fiesta pumig yandø lamø paløben, wambig nøørsrøngurri misaamerabe Jerusalénsrømay truba nebambubelø køn, kaig marigwan chish misrtrab, tru Pascua Fiesta pumøwatø. ⁵⁶ Jesúsuan lab amøña, Tiuswei yau purrøwabe, nømdø kangurriin kangurri trenchib payiya-belø køn:

—¿Ñimbe maig isugue? chib ¿fiestayumaybe ni arrubguen inchimuisruandø?— chib.

⁵⁷ Inchen sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmerababe karuin købig køn, møikkøben Jesúsuan chu wai ashibiibe, eshkanrrain cha, Jesúsuan kemørtrab.

12

Kan ishug purø may irrabzhigwan Jesúsuan itølushib
(Mt 26.6-13; Mc 14.3-9)

¹ Pascua Fiesta maramig trunewei pa kwaløm paløbenba Jesúsbe Betaniasrømay ibig køn, tru kwabelai utugurri nø øsiirangaruig møg, Lázaro tsuisrømay. ² Truyube Jesúsuan tab inchab kan mamig tamara nena, Martabe pirishiben, Jesúsba mishatsigu purrabelai utu Lázarogucha wabig køn. ³ Inchene Mariabe purø may irrabzhig nardotøzhig marig libraburab srua arrubig køn, truiibe truba nuweyig. Incha nøbe Jesúswei katsig tambalyu itølushabe, nui pusruutøga pinømørøbig køn. Inchen tru may irrabzhiitø ya ørø kebig køn. ⁴ Inchen Judas Iscariote, Jesús kusrenanøb pera unilai utuig, tru Jesúsuan wendø nun ashig kømui inchibelan tranrrabiibe trenchibig køn:

⁵ —¿Waachameran purugumig i may irrabzhigwan kan trescientos denarioswei yanamdiig kømø, chindah?— cha.

⁶ Inchendø Judasbe waachameran isubig kua kømøtø, niliig kua, trendaig køn. Katøgucha nømui anwane nø esegab srua uñibig kua, truyu pusrigwan wesrubrre inchibig køn. ⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ka marbash cha. Nan søram kwalømwei esegawa tøgagúin køn cha.

⁸ Waachamerane chu uragucha ñimui utube tøgagønrrun cha. Trune nane ñimui utube ñimbe chu uragucha tøgagønrraamøn— cha.

Lázaron kwetchab inchib

⁹ Truba nu sötø judíosmera Jesús Betaniasrø unan taig wammørøppe, trusrømay ambubelø køn, nun ashchab isuatø kømøtø, tru kwailai utugurri nø øsiiranig Lázaron ashchappa. ¹⁰ Inchene sacerdotesmeran karubeløbe Lázarongucha kwetchab wamincha kørømisrøbelø køn, ¹¹ kaguende Lázarogurrindø judíosmerabe truba nu tarømisra, Jesúsuan køreben.

Jesús Jerusalénsrø kebib
(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Indiibe katø kwaløm Jesús Jerusalénmay attrab køn taig wammørøppe, misaamera tru fiestayumay purø nu sötø amrrua pasrabiibe, ¹³ palma ishiimeran muta, Jesúsuan trenchib trashib katønrrab webambubelø køn: “¡Hosanna! chib.

¡Señor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe, tru Israel misagwei Rey, mayanguen tab kuig køn!” chib.

¹⁴ Jesúsbe kan burro-unøzhig pasrain køben, trunun itøguana ibig køn, Tiuswei wamyu maig pørig køben treekke:

¹⁵ “Jerusalén, kørig kui inchimøta cha.

Asay cha, ñimui Reybe kan burra lluiig burro-unøyu itøguana attrun” taig.

¹⁶ Srøbatøbe Jesúswei kusrenanøb pera uniløbe øyeeg mariilane chi chibig kuinguen ashmeelø køn. Inchen yandø Jesúsuan purø nuig, purø tabig mara kusruben, truyu wetøgørrabelø køn, tru øyeeg pørig pønrrabiibe, nuimburab pørig pønrrøwa, nun tru øyeeg mariilan eshkabig kuin kui.

¹⁷ Tru Lázaro kwaben sorig truyu waben, tru misaamera Jesúsba pønrrabelø købeløbe nøm maig asigwan eshkað waminchibelø køn. ¹⁸ Inchagurri tru nu misag sötøgucha Tius nõba pasrain kui asamig i tru marigwan wammørabe, Jesúswan katønrrab webambubelø køn. ¹⁹ Inchene fariseosmerabe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Au, chiguen maramgaig køn cha. Ñimguen asay cha. Maya misaabe kerriguba nui wendautø chab amban— cha.

Møiløðsrøn griegosmera Jesúswan lab

²⁰ Misaamera Jerusalén fiestasrø Tiuswan køriibala tabig waminchab nebambubelai utu truyu møiløðsrøn griegosmeragucha tøgagøbig køn. ²¹ Incha truiløbe tru Felipe Galilea pirau betsaidasriigwan kemallabe, trenchibelø køn:

—Kasuku, namune Jesúswan ke asinrrabna køtan— cha.

²² Inchen Felipebe ya, Andréswan eshkaben, nõmbe pailøba Jesúswan eshkanrrab ambene, ²³ Jesúsbe trenchibig køn:

—Møg Misra Arrubigweyasig purø nuig, purø tabigwan kenamaramig yandø uta pun cha. ²⁴ Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Kan tirigu trulma pirau peña kwamøwabe, chu uragucha kan truldø kønrrun cha. Trune pirau peña kwawabe si, truba nu larrøbichib misran cha.

²⁵ Møikkøben nui øsig kømigwan undaguibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Trune møikkøben yu pirau nui øsig kømigwan tsalø inchibiibe, managatig øsig kømigweyasig esegawa tøgagønrrun cha. ²⁶ Inchen møikkøben naiwan marøð megabiibe, nai mendig arrumig køn cha. Incha na chu pasrøben, nai mendig megabikkucha truyutøwei pasrønrrun cha. Møikkøben naiwan marøð megabigwane nai Møskaimbe nune truba tab inchun chibig køn.

Jesús nui kwamigwan eshkað

²⁷ Møimbe nane manrrau isubiitø purø trømbøig køtan chibig køn. ¿Nabe mandø chinrrab køh? cha: “¿Nai Møskai, nan øyeeg trømbøig møi pumønrrai purømisrtra” chinrrab kø, chindah? cha. Treeg kømøtø, nabe øyeeg punrra-bigu pasrønrrabwei arrur cha. ²⁸ Nai Møskai, ñui munchiwan maya nuguen tabig kønrrai mar— cha, trenchibig køn.

Inchene srømbalasrøngurri kan wam mørø, trenchibig køn:

—Nabe nai munchiwan yandø maya nuguen tabig kønrrai marar cha. Katøyukken maya nuguen tabig kønrrai maramønrrun— cha.

²⁹ Inchen misag truyu mørøð purrabeløbe trenchibelø køn:

—Kan palaig trashitan— cha.

Inchen kaneløbe trenchibelø køn:

—Nune kan ángel wamindinrrun— cha.

³⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—I wam mørø wamindiibe, nayasig kømøtø, ñimuyasig køn cha. ³¹ Møin køn chibig køn, yu pirau maig kønrrabigwan asha maramig. Katø møin køn, chibig køn, yu pirau nõ karub pasrabig, Satanáswan wambig wegutsamig. ³² Incha nabe piraugurri kusruig kua, mayeelø naimay amrrug kui inchai maramønrrun— chibig køn.

³³ Øyamay Jesúsbe mandø kwamigwan eshkaðig køn. ³⁴ Inchen misaabe nune trenchibelø køn:

—Tru maig maramigwan martrai pøriiløyube trenchibig køn taig nambe mørøbelø ker cha: “Cristobe managatig wanrrabig køn” cha. Inchen ¿ñibe mandø chigu cha: “Tru Møg Misra Arrubiibe kusruig kømig nebunrrun” chippe? ¿Tru Møg Misra Arrubiibe mu køh?— cha.

³⁵ Inchene Jesúsbe nòmun trenchibig kòn:

—Katøgucha kan maya yanatø tørbe ñimui utu pasrørrun cha. Tør tøgagøppatø tøryu amønay cha, løstiig ñimun ke ka inchib latatø merrar-ramønrraimbe, kaguende løstøyu uñibiibe chumay ib pasrarmabguen ashmøn cha. ³⁶ Ñim tru tørwan tøgagøppatø, tørwan kørey, chibig kòn, tørwei ureemera kønrrappe.—

Oyeelan chab trenchabe, Jesúsbe tarømisra, nòmuinukkurri trubabig kòn.

Judíosmera Jesúswan tru Cristo kømuitamab køremub

³⁷ Yeeg nørreelø chigøben Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø nømui merrab Jesúsbe kenamaringucha, nune køremeelø kòn. ³⁸ Kaguende Isaías, tru Tius maig karuigwan eshkaib møg øyah chib pørig nebunrrain kuig kòn: “Señor Tius, ¿namui eshkaigwane mu køreitarru? cha.

¿Señor Tiusbe nui maramburab maramigwan mun kenamarah?” cha.

³⁹ Inchawei nømbe treeg kuitamappe køremeelø kòn. Kaguende Isaíasbe trencha pørig købig kòn:

⁴⁰ “Tiusbe nòmun kabmeran ashmeelø kønrrai marøb, katø nømui manrrømeran murelø kønrrai marøb indig kòn cha, kaptøga chigúi ashmøwei,

nømui manrrøtøga chigúinguen mørmøwei inchain cha,

nøm nuimay llirawa amrruben, tamarilø kømønrrain” chib.

⁴¹ Isaías øyah chippe, Jesúswei tørguegwalmabigwan nøbe asha kua, nuimburab treeg wamindig købig kòn.

⁴² Treeg kuingucha tru utu ashib karubeløguen nun truba nu kørebelø kòn. Inchendø nømbe fariseosmeran kørig køptø nøm kørewa pønrrain kui ashchai mayelai merrappe chi kenamarmeelø kòn, tru judíosmera tulundzuni yangurri webusriilø kømønrrab. ⁴³ Kaguende nømbe misaamera maya nuguen tab indiilø kømigwan chullelø købig kòn, Tius maya nuguen tab indig kømigwan kømøtø.

Jesús wamindiibe misagwan maig kønrrabigwan asha mara kørømarøb

⁴⁴ Inchen Jesúsbe truba mur waminchib trenchibig kòn:

—Møikkøben nan kørebiibe nan køremøtø, nai Møskai nan karua ørøbigwan køren cha. ⁴⁵ Inchen nan ashibiibe, nan karua ørøbigwan asan cha. ⁴⁶ Nabe arruppe, yu piramay kan tør lataig arrig kòn chibig kòn, mutøgucha nan kørebiibe løstøyu kørømisra pasrørrai. ⁴⁷ Inchen møikkøben nai wamwan mørendø, maig taigwan møra marmúigwane, nun maig maramigwane na asha marmur cha. Kaguende nabe yu piraelan maig maramigwan na asha mara kørømartrab arrumøtø, misagwan kaigyurri wesranrrab arrig kòn cha. ⁴⁸ Inchen møikkøben nan kaashib, na wamindigwan mørmub inchibiibe, maig kønrrabigwan asha kørømartrabig chabguen nømbe tøgaguen pasran cha. Tru na nun wamindi wamdøwei tru srabe kwalømbe nun maig kønrrabigwan asha mara kørømartrun cha. ⁴⁹ Kaguende nabe waminchippe, naimburaptø waminchimøtø, Møskai nan karua ørøbig chi tamigwan chiwan wamin-damigwan nane nø karuig kòn cha. ⁵⁰ Incha tru nø martraí karua pasriibe managatig øsig kømig, treeg kui, nabe ashar cha. Inchawei na waminchippe, nai Møskai nan maig wamindingaruigwan nabe treeg waminchar — cha, trenchibig kòn Jesúsbe.

1 Yandø tru Pascua Fiesta pumig kan kwalømdø paløben, yandø yu pi-raugurri Møskaweisrømay yamig puin kui Jesúsbe ashibig køn. Yu pirau amøñibelan nuielane chu uragucha nøbe undaarabig kua, mømibe øyeeg newan srbegatig undaarraig køn.

2 Inchen mab purramnetø nugwaimandziibe Simónwei nusrkai, Judas Iscariotei manrraube, Jesúsban ashig kømui inçhibelan tranrrrai isungarubig køn. 3 Inchen Jesúsbe chiwandøgucha nø asha martrai Møskaimbe nui tasku pønsrain kui ashib, katø nøbe Tiusweinukkurri webarrua arrua, katø Tiusweimaytøwei yamig kui ashib inçhibig køn. 4 Incha Jesúsbe mab wainukkurri kurra pasramisrøb, pala kewa pasraigwan wesrawa, kan toallan nemøra, pørønawa, 5 trugurrimbe kan paila-unøyu pi usrøb, nui kusrenanøb pera unilan srbmeran kwalla, nui pørønawa pasraig toallatøga pinømørøbig køn.

6 Incha tru Simón Pedron srbwan kwallchab inçhene, nøbe trenchibig køn: —¿Señor, ñigan nan nai srbmeran kwallchaindirru?— cha.

7 Inçhene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Na møi marøb waigwane ñibe chigúinguen ashmøn cha. Inçhendø tsøndasrømbe chigúi ashchun— cha.

8 Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Nan kuimbe, managuen ñibe nai srbmerane kwallchaamøn— cha.

Inçhene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na ñui srbmeran kwallmubene, ñibe nainuube chi asamig tøgagømønrrabguen— cha.

9 Inchen Simón Pedrobe trenchibig køn:

—Señor, trube, treeg købene, srbwandø kwallmøtø, tasigwan kinøsrøb, turwan chishtø pirtra— cha.

10 Inçhene Jesúsbe trenchibig køn:

—Chab piraiibe srbwandøwein kwalamig palan cha. Kaguende asr ørøba chishtø køn cha. Ñimbe yandø chishelø køn cha, søteeløbabe treetø kømuingucha.—

11 Nun tru ashig kømui inçhibelan tranrrrabiibe nøbe manawei mu kui asha kua: “Søteeløbabe chishelø kømøn” cha trendaig køn.

12 Yandø Jesúsbe nømui srbmeran chab kwalla, nui pala kewagúigwan katøle kewa, mishatsigu wamisrabe, trenchibig køn:

—¿Na ñimun øyeeg marigwan ñimbe chigúi mørgueh? cha. 13 Ñimbe nane: “Kusrennøbig” cha wamamba, katø: “Señor” cha wamamba indan cha, trumaybe sølwein tan cha. Kaguen nabe treegwein kur cha. 14 Pøs na Señor, na Kusrennøbikken ñimui srbmeran kwallene, ñingucha kangurri kangurri srbmeran kwalamig køn cha. 15 Nabe ñim asha kusrenrrai mara pasrar cha, na mari lataitøwei ñingucha martrai. 16 Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Kan mendig megabiibe nun martrai karubigwan purab trig kømøn cha. Katø kan karua ørinabiibe tru karua ørøbigwan purab nuig kømøn cha. 17 Ñim iilan chigúi asha, treegwan marabe, mayanguen tab kuilø køn cha.

18 Nabe ñimun øyeeg waminçhippe, søteelanbabe øyeeg chimur cha. Kaguende møilan na lawa wesuilø kui nabe asha pasrar cha. Inçhendø, Tiuswei wamwan pørigu øyeeg pasrabig nebunrrain køn cha: “Tru naba linçha mab wabiibe nan srb kusrawa eshkan” taig. 19 Inçhawei nabe møingurri nabe ñimun eshkar cha, øyeeg puraimøwatø, øyeeg puraibene, tru Nabe Na kuin kui kørenrrai. 20 Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun: Na

karua ørigwan tab wamab utabiibe nan utan cha. Inchen nan utabiibe nan karua ørøbigwan utan— chibig køn Jesúsbe.

Judas ashig kømui inchibelaingatø pasramistrab køn cha, Jesús eshkab (Mt 26.20-25; Mc 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Jesúsbe ilan chab trenchabe, nune chindamguengaig isuben, maig kuigwan kelarrab eshkab trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn nan ashig kømui inchibelaingatø misra, nan tranrrab køn— cha.

²² Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe mun waminchib waig mormøwa, nømbe kangurrin kangurri malau asiyabelø køn. ²³ Inchen møikkøsrøn nui kusrenanøb pera unig mas undaaraibe Jesúsweim pulu mab wabene,

²⁴ Simón Pedrobe mun waminchib wain kui pay chib, señas marøbig køn.

²⁵ Inchen tru pulu wabiibe pechoyu kemenda, Jesúswan payibig køn:

—Señor, ¿møig kerah?— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na pirrim pitin kebisha, møigwan tranen, truig kønrrun— cha.

Incha pirrim pitin kebisha, Simón Iscariotei nusrkai Judaswan tranøbig køn. ²⁷ Inchen Judas pirriwan utøben latatø, Satanásbe nui manrrau kebiben, Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Tru ñi marøb pasraigwane petø mar— cha.

²⁸ Inchen mishatsigu mab purrabeløbe chindimba trendermab møikkucha chi tainguen mormeelø køn. ²⁹ Katøgucha Judasbe anwan nø esegawa sruaig købene, møiløbe treeg isubelø køn: “Jesúsbe fiestayuweï chi palabigwan penøtah, kabe waachameran maitøguen tranø” ta, chindermab.

³⁰ Inchen yandø Judasbe pirriwan utaptø webiben, yandø yem købig køn.

Kan srøig martrai karua pasrig

³¹ Inchen yandø Judas webiben, Jesúsbe trenchibig køn:

—Møimbe tru Møg Misra Arrubiibe maya nuguen tabig indig kønrrai maren, Tiusbe Tiusnug maya nuguen tabig indig kønrrai maran cha.

³² Tiusma Cristoinug maya nuguen tabig marig kuig køppe, Tius nøgurringucha Nusrkawane nuinuutøwei maya nuguen tabig martrun cha. Tru purø nuig tabig kønrrai maramigwane petø martrun chibig køn. ³³ Nai ureezheelø, yandø ñimbabe maya yanatø unamønrrun cha. Ñimbe nane lanrrun cha. Inchendø na judíosmeran trendaig købigwandøwei møimbe ñimun trendamønrrun cha: “Na yamsrømay ibene, ñimbe amrrunrrab kaimanrrun” cha. ³⁴ Nabe ñimune kan srøig martrai karua pasar cha: kangurrin kangurri undaarayamig. Na ñimunma mandø undaaraibe, treetøwei ñimgucha kangurrin kangurri undaarayamig køn cha. ³⁵ Ñim kangurrin kangurri undaguelø købene, maya misamera ñimune nai kusrenanøb pera uniilø kui ashchun— chibig køn.

Pedron Jesúsbe nan ashmüig kur chinrrautan chib

(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Inchen Simón Pedrobe Jesúswan trencha payibig køn:

—Señor, ¿Chumay inrrainchigu?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na yamsrømay ibene, ñibe nai mendig attraamøn cha møimbe. Inchendø tsøndatøsrømbe si, attrabguen— cha.

³⁷ Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:

—Señor, ¿møimbe nabe chindimba arrumønrrain køh? cha. Nabe ñuimburab nai øsig kuigwan trannraptøweim pasrar— cha.

³⁸ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—¿Ñigan isa kømø, naimburab ke kwanraptø pasrar chitirru? cha. Pøs nabe isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Kallu wamømwatø, ñibe pønmayguen nan ‘ashmúig kur’ chinrrautan cha.

14

Jesúsbe Møskaweinug pumig may køn

¹ Ñimbe ñimui manrrau ke kan mandø kuinguen kømui lataig isui inchimøtay cha. Tiuswan køreb, katø nangucha kørey chibig køn. ² Nai Møskawei yaube purramig truba truba pønrran cha. Treeg pønrrømuimbe, trube, kanmaytø eshkabsrubrainrrun cha. Nabe ñimuyasig purramig trusrø tamartrab yar chibig køn. ³ Incha nabe ya, tru purramigwan chab tamarabe, katøle nabe natøwei ñimune pera inrrab arrumønrrun cha, na chu waben, ñimgucha truyutøwei purrønrrai. ⁴ Ñimbe tru na chumay yamigwan ashib, katø maywan ashib inchibelø køn— chibig køn.

⁵ Inchene Tomásbe Jesúsban trenchibig køn:

—Señor, ñibe chumay inrrab kuinguen mørmer cha. ¿Mas maywane nambe mandø incha asig kwaasamørra?— cha.

⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe may køb; tru newan ciertonig køb; katø øsig kømig køb kur cha. Inchawei Møskaweimaybe nagurrin kømíbe mugucha attraamøn cha. ⁷ Ñim nan isa kømø nebua ashibelø kuig kuimbe, nai Møskawangucha nebua ashibelø købsruig kuinrrun cha. Møingurrimbe Møskawan nebua asan cha. Møimbe yandø ñimbe kaptøga asin køn— cha.

⁸ Inchene Felipebe trenchibig køn:

—Señor, Møskawan namun asingarurra cha. Trutøgabe tsabø kønrrautan— cha.

⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Felipe, ¿katøgucha nane mu kui ashmøtirru? cha, na ñimui utu ya yana uñen. Nan ashibiibe, Møskawangucha asan cha. Treebe ¿ñibe mandø chigu cha: “Møskawan asingarurra” chippe? ¹⁰ ¿Nabe nai Møskaweinug pasrøben, nai Møskaimbe nainug pasrain kui ñigan køremøtirru? cha. Na ñimun wamindi- iløbe ka naimburaptø wamindiilø kømøn cha. Treeg kømøtø, Møskai nainug pasrabig nui maramelan marøbig køn cha. ¹¹ Nabe nai Møskaweinug pasrøben, nai Møskaimbe nainug pasrabig kuin kui kørerray cha. Trengømulpe, na mariilandøguen isua asha, kørey chibig køn. ¹² Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Nan kørebiibe nøgucha na mariilan martrun cha. Incha treetøguen kømø, mas nørreeløguen martrun cha. Kaguende nabe Møskaweisrømay inrrainchar cha. ¹³ Chiwandøgucha nai munchiyu miabene, trunene nabe maramønrrun cha, Nusrkai Møskawan maya nuguen tabig kønrrai martrab. ¹⁴ Chiwan køben ñim nai munchiyu miabene, nabe maramønrrun, chibig køn Jesúsbe.

Jesús Espíritu Santon ørtrab misrøb

¹⁵ Ñim nan undaguelø kuabe, na maig maramigwan martrai pønrrailan møra martrun cha. ¹⁶ Inchen nabe Møskawan miamønrrun cha. Inchen nøbe katøgan chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig ñimun tranrrun cha,

managucha ñimba lincha pasrønrrai, ¹⁷ tru Espírítu newan ciertonigwan. Tru-igwane tru Tiúswan ashmø misaamerabe utønrrab kaiman cha, kaguende nune ashmøwei, mu kui mørmøwei inchibelø kua. Trune ñimbe nun ashibelø køn cha. Kaguende nõbe ñimba pasrab, katø ñimuinug pasrabig pasrønrrab køn cha.

¹⁸ Nabe ñimundø peta kørromarmøtø, nabe katøle ñimuimay arrumønrrun cha. ¹⁹ Kan maya yanayutø nane yu pirau misaamerabe nane mas ashmuben, trune ñimbe nan ashchun cha. Na øsig waikkurri, ñimgucha øsiguelø kønrrun cha. ²⁰ Inchen ñimbe tru kwalømbe nai Møskaweinug nabe pasrabig kui ashib, katø ñimbe nainug pønrrøben, nagurrimbe ñimuinug pasrabig kui ashib inchun chibig køn. ²¹ Møikkøben na maig maramigwan martrai karuilan uta tøgagua, trunun møra marøbiibe, truipe nan undaguig køn cha. Inchen nan undaguigwane nai Møskai undaarraig kønrrun cha. Inchen nagurringucha nun undaarawa, na maig kuigwan nuinug kenamistrtrai maramønrrun— cha.

²² Inchen Judas (tru Iscariote kømø, katøgan Judasbe) trenchibig køn:
—¿Señor, pirau misaamerane ñi maig kuigwan kenamarmubendø, namine ñi maig kuigwan mandøgurri kenamartrab inchigu?— cha

²³ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Møikkøben nan undaguibe na maig taigwan møra martrun cha. Inchen nai Møskaimbe nun undaararrun cha. Incha naba, nai Møskaimba nuinu-umay amrrua, nambe nuinug purramønrrun cha. ²⁴ Nan undaguig kømíibe na maig taigwan mørmíig køn cha. Na eshkar wamindigwan ñim mørøb kuibe nain kømøtø, nai Møskai nan karua ørøbigwein køn cha.

²⁵ Øyeelan nabe ñimun kerriguh trenchar cha, na ñimba pasrappatø. ²⁶ Inchendø tru Espírítu Santo, tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig, Møskai nai munchiyu øramig, truipe ñimun chiwandøgucha kusrenanøb, na chi tailane kerriguh katøle isunanøb pasrønrrun cha.

²⁷ Nabe ippe, ambumay imay chi isumgaig purø tab købigwan ñimun kørromarøb, katø nai chi isumgaig purø tab købigwan ñimun tranøb inchar cha. Tru ambumay imay tab købigwan na traniibe, yu pirauelø tranig lataig kømøtø køn cha. Ñimui manrrau ke mandø kuinguen kømui lataig isui inchimøwei, kørig kui inchimøwei inday cha. ²⁸ Na ñimun øyeeg taigwan ñimbe mørig køn cha: “Nabe ya, katøle ñimuimay arrumønrrun” cha trendaigwan, ñim nan, undaguelø kuimbe: “Møskaweinug inrrainchar” taig mørøppe, ñimbe kasraarabsruinrrun cha. Kaguende nai Møskaimbe na lataitøguen kømø, mas nuig køn cha. ²⁹ Øyeeg puraimøwatø, nabe ñimune kanmaytø iigwan eshkar cha, treeg puraibene, nan kørenrrai.

³⁰ Møimbe yandø ñimbabe menrra waminchimumønrrun cha. Kaguende Satanás, yu pirau ke nõ karub pasrabiibe yandø arrun cha. Truipe nababe chigucha chi asamig chigaig køn cha. ³¹ Inchendø pirau misaamerabe asam kusremig køn cha, nabe nai Møskawan undaguig køb, trurrigu nabe Møskai maig martrai karuigwan treeg marøbig kuin kui.

’Kurray, chibig køn, yugurri amrrab— cha.

15

Uvas tusrba, nui srarmeraba

¹ Jesúsbe katø trenchib waminchibig køn:
—Tru uvas tusr ciertoníibe na køben, nai Møskaimbe tru ellmarøb kwallibig køn cha. ² Nøbe nainug srarmera uvas niimeelane lutiicha, petappe, trune

tru uvas nigabelane katøguchinguen may niirrai tamara parøb chishmarøbig køn cha. ³ Ñimbe yandø chishelø køn cha, tru na ñimun wamindig tru wamgurri. ⁴ Ñimbe naba kanbalatø pønrrabig pønrray cha. Inchen nabe ñimba kanbalatø pasrabig pasramønrrun cha. Kan srarma nøasiitøbe chigucha mamig niimøn cha, tusryugue pasrømøwabe. Ñimgucha treetøwei chigucha martrab kaimanrrun cha, naba kanbalatø pønrrabig pønrrømøwabe.

⁵ Nabe uvas tusr køben, ñimbe truyu srarmera køn cha. Møikkøben naba kanbalatø pasrabig pasrøben, na nuinug pasrøbene, truike truba truba mamig nigan cha. Inchen nainukkurri ñim nøørotø pønrraisruandøbe, ñimbe chigucha martrab kaimanrrun cha. ⁶ Nainug naba kanbalatø pasrabig pasrømígwane srarwan latawei wambig weguchen, mul-lan cha. Incha treeg srarmerane tulisha, nagu parrilø køn cha.

⁷ Ñimbe naba kanbalatø pønrrabig pønrrøben, katø na wamindiilø ñimuinug pønrrabig pønrrøbene, ñimun chi miag købendø, miag chibig køn, ñimune tranig kønrrun cha. ⁸ Ñim øyeeg maren, nai Møskaimbe maya nuigen tab indig utønrrun chibig køn, ñim truba truba mamig misrig nigab, øyamay isa kømø nai mendig amøñibelø kui kenamaren. ⁹ Nai Møskai nan undaguig køb lataitøwei, nagucha ñimun undaaraig køn cha, nai undag købig tøgagüigu truyu pønrrabig pønrray cha. ¹⁰ Na ñimun maig maramigwan martrai pønrsrailan møra marabe, nai undag købigu pønrrabig pønrrønrrun cha. Nai Møskai martrai nan karua pønrsrailan na møra mara, nui undag købigu pasrabig pasrab lataitøweingue.

¹¹ Nabe øyeelan ñimun waminchippe, nai kasrag købiibe ñimuinug pasrøben, tru ñimui kasrag købiibe ka palabinøtiig kømø, newanig kønrrai inchar cha. ¹² Inchen na maig maramigwan martrai pasriibe iig køn cha, ñim kangurrin kangurri undaguelø kønrrai, na ñimun undaarab lataitøwei. ¹³ Kan muguen undag købig iigwan purab nuibe tøgagømuinrrun cha, nui øsig kuigwan nui trendø tab lincha amøñibelayasig purøbasra kwamig. ¹⁴ Martrai tru na karua pønrsrailan marabe, ñimbe nai trendø tab lincha amøñibelø køn cha. ¹⁵ Nabe ñimune yandø ka karuindiig melabelø cha wamømur cha. Kaguende kan karuindiig megabiibe nui karub pera wabiibe ni chi marøb uninguen mørmøn cha. Treeg kømøtø, nabe ñimune masken nai trendø tab lincha amøñibelø cha wamar chibig køn, kaguende nabe nai Møskawan na chi møriilane ñimune kerriguh eshka kenamarikkurri. ¹⁶ Nane ñim lawa wesrumøtø, nabe ñimunguen lawa wesrua, ñimune amrrai wesrua pønrsraig køn cha, truba truba mamig niirrai. Trurriigu tru mamig misriibe pinømø, misrøbig misrtrain cha. Treekkurri ñim chiwandøgucha nai Møskawan nai munchiyu miabene, nøbe ñimune tranrrun cha. ¹⁷ Nabe ñimun martrai karua pasrøppe, iigwan karua pasrar cha: kangurrin kangurri undaaranrrai.

Tiuswan ashmø misaamera Jesúswanba, nuielanba ashig kømui inchib

¹⁸ Ñimun yu pirauelø tsaliinche, nanmerrig tsalø indig købigwan isunrigay cha. ¹⁹ Ñim yu pirauelø kuimbe, yu pirau misaamerabe ñimune undaarabsruinrrun cha, nømuielan undaarab lataitøwei. Inchendø nabe ñimune yu piraelai utugurri lawa, wesruig køn cha. Treekkurri yu piraueløbe ñimune ashig kømui indan cha, kaguende yandø ñimbe i pirauelø kømuben. ²⁰ Na ñimun øyah taig købigwan isua kui chibig køn: “Kan mendig megabiibe nui karubigwan purab nuig kømøn” cha, trendaigwan. Inchawei nanguen kaig martrabgøba, kaig martrabgøba indiibe ñimungucha treetøwei kaig martrabgøba inchen cha. Na wamindiilan ñim møra marøbelø kuisruandøbe, ñim

wamindiilangucha mōra martrun cha. ²¹ Pōs chine ñimun øyeelø marøppe, nagurri øyeeg martrun cha, kaguende nan karua ørøbigwan ashmeelø kua.

²² 'Na arrumøwei, katø na nōmun waminchimøwei indig kuimbe, chi kaig mara pōnrrømubsruinrrun cha. Inchendø mōimbe nōmui kaig marøb pōnrraigwane chigøben kemesratø, øyeekurrin kōn chib puraambamig kaanrrun cha. ²³ Nan tsalø inchiibiibe nai Mōskawangucha tsalø indan cha. ²⁴ Katøgan mu mōkken øyeelø mariimeelan na nōmui utu marmuig kuimbe, nōmbe chigucha chi kaig marar pōnrrømubsruinrrun cha. Inchendø na mana asiimeelø mariilan mōimbe asha pōnrrøbendø, nan ashig kōmui indamba, nai Mōskawan ashig kōmui indamba indan cha. ²⁵ Pōs øyeeg pureppe, tru maig maramigwan martrai nōmui pōriilø yu maig pørig pasrabig treeg nebunrrain kuig kōn cha: "Chigucha kōmubendø, nan ka tsalø indan" taig.

²⁶ 'Inchendø tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig, tru Mōskaweinukkurri na ñimuimay øramig, tru Espíritu newan ciertonig, truiibe Mōskaweinukkurri arrubiibe, naimburab maig kuigwan waminchun cha. ²⁷ Inchen ñimgucha naimburab maig kōbigwan waminchun chibig kōn, kaguende ñimbe srøsrøgurri naba amøñibelø kuikkurri.

16

¹ 'Nabe ñimun iilan waminchippe, ñimui isubigwan nainuutø pasra pōnrraigwan ni chindinguen mōrmøwa pōnrrømønrrai waminchar cha. ² Ñimune judíosmera tulundzuni yamerayugurri webetab inchun cha. Inchen mōikkøben ñimun kweechabe, truiibe 'Tiusweyasig tabig maramab' inchib pasramig, treekatikken punrrab kōn cha. ³ Ñimun øyeeg marøppe, Mōskawan lata, nan lata ashmeelø kuarre, treeg martrun cha. ⁴ Na ñimun iilan eshkappe, yandø tru øyeelø pubene, ñimbe manawei na tru eshkaigwane isua pōnrrønrrai eshkar chibig kōn, Jesúsbe.

Espíritu Santoi chigøben maramelø

'Inchendø øyeelane nabe ñimun srøsrøgurri eshkamuig kōbig kōn cha, kaguende nabe ñimba unig kua. ⁵ Incha mōimbe nan karua ørøbigweisrømay na inrraindingucha, ñimbe mōikkucha nane paymøtan cha: "¿Chumay inrrainchigu?" cha. ⁶ Na iilan ñimun trenchib eshkaebene, ñimui manrrøbe purø isui indan cha. ⁷ Inchendø nabe ñimun isa kōmø, cierton trendamønrrun cha: Na yamibe ñimuimbe mas taguen kōn cha. Kaguende na imubene, tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabiibe ñimba pasrønrrab arumønrrun cha. Inchen na yabe, ñimuyasig nun øramønrrun cha. ⁸ Inchen nø arruppe, yu pirau misaamerane tru kaig mariibe chi kōbig kuin kui ashchai tørgandø kenamarøb, misagwan Tiusba sølgandø mandø pōnrramigwan kenamarøb, natøwei kaig mara pasraibe chu pasrig kōmigwan kenamarøb inchun chibig kōn: ⁹ Tru kaig marigwan kenamarøppe, nan kōremuikkurrin kōben, ¹⁰ misagwan Tiusba sølgandø mandø pōnrramigwan kenamarøppe, nabe Mōskaweisrømay iben, ñimbe nan mas ashmønrrab kuikkurrin kōben, ¹¹ natøwei kaig mara pasraigwan tru chu pasrig kōmigwan kenamariibe, tru Satanás, yu pirau nø karubigwan, nune chu pasramigwan pasrønrrai kōrrømara pasrabguen indikkurrin kōn cha.

¹² 'Nabe ñimune chigøben eshkamig katøgucha truba truba tøgagøbendø, ñimbe mōimbatøbe trengatig nebua chigüi mōrtrab kaimanrrun cha. ¹³ Inchen tru Espíritu newan ciertonig arruppe, truiibe kerriguwan ciertonigumay ñimune pera inrrun cha. Kaguende nøbe ka nuimburaptø waminchimøtø,

nø maig morigwan kerrigu waminchib, katø chigøben maig pub attrabigwan ñimune eshkanrrun cha. ¹⁴ Nøbe nane maya nuguen tabig kønrrai martrun cha. Kaguende nøbe naiwan uta, ñimun maig kuigwan asha kønrrai kenamartrun cha. ¹⁵ Chitøgucha nai Møskai tøgagüibe nain køn cha. Inchawei nabe trendaig køn, Espiritube naimburabigwan uta, ñimun maig kuigwan asha kønrrai kenamartrun cha.

Isuig melaibe katølebe kasrag købig misrtrun

¹⁶ 'Maya yanayutø ñimbe nane yandø ashchaamøn cha. Inchendø katø yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun cha. Kaguende nabe nai Møskai waisrømay inrrainchar— cha.

¹⁷ Inchen møiløgøsrøn nui kusrenanøb pera uniiløbe nømdø kangurrin kangurri payibelø køn:

—¿Øyeeg chippe, mandø terah? cha: “Maya yanayutø ñimbe nane yandø ashmønrrun chib; katø yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun chib. Kaguende nabe nai Møskai waisrømay inrrainchar” chib. ¹⁸ “Maya yanayutø” chippe, ¿mandø chibrendeah? cha. Nøbe ni chi waminchib pasrainguen mørmer— chibelø køn.

¹⁹ Inchene Jesúsbe trunun payig køb inchib kui mørabe, trenchibig køn:

—¿Ñimgan na ñimun øyeeg taigwanre payib køtirru? cha, tru: “Maya yanayutø ñimbe nane ashchaamøn” taigwan: “Yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun” taigwan. ²⁰ Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñimbe isuig wamamøra kishib kømnebe, yu piraueløbe kasraaranrrun cha. Ñimbe truba isuig kullaaraig melønrrun cha. Inchendø tru isuig kullaaraig melaibe katølebe kasrag købig misrtrun cha. ²¹ Kan ishuuma tammisrtrappe, truba pusrkwai inchib kullaaran cha, kaguende yandø tru tammisramig ura puben. Inchen yandø unø kal-labene, kasrag købiitø tru treeg pusrkwaigwane isubguen inchimøn cha, kaguende kan srø misaazhig yu pirau kal-laben. ²² Inchawei ñimgucha mømimbe øyeetøwei isub kullaaran cha. Inchendø katøle na ñimun ashene, ñimui manrrøbe truba truba kasraaranrrun cha, kasrag købigwan kan muguen kerramgaikke.

²³ Tru kwalømbe ñimbe nane yandø chigucha paymønrrun cha. Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñim chiwandøgucha nai Møskawan miappe, nai munchiyu miabene, nøbe ñimune tranrrun cha. ²⁴ Møingatic ñimbe nai Møskawan nai munchiyube chigucha miamuig køn cha. Miay, chibig køn, utønrrabguen cha, ñimui kasrag købigwan chigucha palømiig newanig kønrraimbe.

Jesucristobe yu pirau kaig puingucha, treegu puraya pasramisrø

²⁵ Nabe ñimun iilan waminchippe, iibe øyeelø latalilø køn chib, kemesratø wamindig køn cha. Inchendø øyeelø latalilø køn chib kemesra waminchimømig punrrun cha, nai Møskaweimburabigwan tørgandø kelarrab wamin-damig. ²⁶ Tru kwalømbe ñimbe nai munchiyu Tiuswan mianrrigay cha, pøs nabe ñimuyasig Møskawan miamønrrun chimur. ²⁷ Pøs Møskai nøashib ñimune undaaran cha, kaguende ñimbe nan undaarab, katø nabe Møskaweinukkurri webarrua arrig kui køreb indikkurrimba. ²⁸ Nabe nai Møskaweinukkurri webarrua, yu piraumay arrig køn cha. Incha mømimbe katøle yu piraugurri, nai Møskaweimay yamønrrun— chibig køn.

²⁹ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Mømibeguende ñibe chigøben ‘iibe øyeeg latalilø køn’ chib, ka kemesratø waminchimøtø, tørgandø kelarrab wamindan cha. ³⁰ Ñibe chiwandøgucha

newan ashibig kuin kui m̄oimbeguende nambe aser cha. Muḡoben ñune chi paya ashib p̄onrramikken pal̄om̄on cha. Øyeekkurriwei, ñibe Tiusweinukkurri arrubig kuin kui k̄orewa p̄onrrer— chibel̄o k̄on.

³¹ Inchene Jesúsbe trencha l̄otabig k̄on:

—¿M̄oimbesi k̄oregueh? cha. ³² P̄os øyeeg punrrab kuig yand̄o m̄oiwei pubguen indan cha, ñimbe n̄ōr̄ot̄o, kan kan chab tar̄omisra, nane yand̄o nand̄o k̄orr̄omara ambamig. Inchend̄o nabe nat̄o pasr̄omur cha, kaguende nai M̄oskaimbe naba pasr̄oben. ³³ Øyeelan nabe ñimun waminchar cha, naba kanbalat̄o p̄onrr̄owabe, chi isum̄o pur̄o tab p̄onrramigwan t̄ogaḡonrrai. Yu piraube chiḡoben isum̄diig puig mel̄onrrabguen cha. Treeg kuind̄ogucha kullaaram̄o, mur isua p̄onrr̄onrrigay cha. Nama yu pirau chine kaigwan kanawa pasrar— cha, trenchibig k̄on Jesúsbe.

17

Jesús nui kusrenan̄ob pera uniilayasig M̄oskaimba waminchib

¹ Yand̄o iilan chab trenchabe, Jesúsbe sr̄ombalaneb neesha trenchibig k̄on:

—Nai M̄oskai, yand̄o treeg maramig pun cha. Ñui Nusrkawan maya nuguen tabig indig k̄onrrai mar cha, ñui Nusrkaingucha ñun maya nuguen tabig indig k̄onrrai martrai. ² Tru maya misagweim pala n̄o karub pasr̄onrrai ñi trana, tru mayeelan ñi nun traniiilane managatig øsig k̄omigwan tranrraima tranig kuig k̄øppe. ³ Inchen tru managatig øsig k̄omibe iig k̄on: ñi Tius ciertonig kand̄o wabigwan mu kui nebua ashib, kat̄o Jesucriston tru ñi karua ørigwan mu kui nebua ashib indamig.

⁴ Nabe yu pirau ñune maya nuguen tabig k̄onrrai marar cha, tru ñi nan martrai karua pasrigwan na chab pats̄oḡob. ⁵ Trube m̄oimbe, nai M̄oskai, ñui merrab nan t̄orguegwalmabig k̄onrrai martra cha, tru chigurrimbun̄o k̄obigwan marig kaabenbat̄o manasr̄owei ñui merrab tru t̄orguegwalmabigwan na t̄oga waig k̄obiit̄oḡat̄owei.

⁶ Yu pirauelei utu ñi nan tranrrrab lawa wesruilane ñun mu kui ashchai nabe asingarur cha. Truil̄obe ñuiel̄o k̄oben, ñibe nan tranen, n̄ombe ñi maig wamindigwan m̄ora, maran cha. ⁷ M̄oimbe n̄ombe ashibel̄o k̄on chibig k̄on, chigurrimbun̄o ñi nan traniiibe ñuinukkurri arrubig kuin kui. ⁸ Kaguende nabe ñi nan eshkaigwan n̄omun eshkaben, n̄ombe m̄orig k̄on cha. Incha isa k̄om̄ot̄o, nabe ñuinukkurri webarrua arrig kui nebua ashib, kat̄o nane ñi karua ørig kuin kui n̄ombe k̄oreb indig k̄on cha.

⁹ Nabe n̄omuyasig ñun miar chibig k̄on. Nabe yu piraueleimbura mi-am̄ot̄o, ñi nan traniiilayasig miar chibig k̄on, kaguende ñuiel̄o kuimba.

¹⁰ Kerriguba naimbe ñuin k̄oben, kat̄o kerriguba ñuimbe nain k̄on cha. Incha n̄omgur̄i maya nuguen tab indig pasrar cha.

¹¹ Yand̄o nabe naimburape yu pirau uñmuben, trune n̄ombe yu pirau am̄oñibig am̄oñinrrun cha, nabe ñuimay arruben. Nai M̄oskai Newan Tabig, ñi nan traniiilane ñui munchi maramburab mar̄obiit̄oga chi nebum̄onrrai ashib t̄ogaḡorra cha, naba, ñiba kanbalat̄o p̄onrrab l̄atait̄owei n̄omgucha mayamba kanbalat̄o p̄onrr̄onrrain cha. ¹² Na yu pirau n̄omba uñib urasma, ñi nan traniiilane ñui munchiyu n̄omune chiḡoben nebum̄onrrai, nabe ashib t̄ogaḡúig k̄on cha. Na tab ashib t̄ogaḡoben, m̄oikkucha n̄ombe tar̄omisra, pin̄omuig k̄on cha. Tar̄omisra pinappe, tru manawei treeg pin̄onrrab pasrabig truit̄owei pinig k̄on cha, tru Tiuswei wamwan p̄origu maig taig, truiq nebumrrai.

13 'Incha mõiimbe yandø nabe ñi waisrømay katø attrainchar cha. Incha na yu pirau pasrappatø iilan waminchar cha, nai kasrag købigwan nømgucha nømuinug newan tøgagønrrai. 14 Nabe ñui wamwan nømun eshkaab waminchen, piraueløbe nømune tsalø kuindan cha, kaguende na i pirauig kømub latawei, nømgucha yu pirauelø kømuimba. 15 Nabe ñun miappe, yu piraugurri nømun wesrunrrai miamøtø, Satanás, tru larrø kaig, nømun chinchimønrrai, treegwan miar cha. 16 Na i pirauig kømub latawei, nømgucha i pirauelø kømøn cha. 17 Tru newan ciertoniiøga ñuyasiitø tarømariilø kønrrai martra chibig køn. Ñui wambe tru newan ciertonig køn cha. 18 Ñi nan pirauelai karua ørøb lataitøwei, nagucha nømun pirauelai karua ørar cha. 19 Incha nabe naasiitø nømuyasig ñuindø kønrrab pasramisrar cha, nømgucha treetøwei tru newan ciertonigu ñuindø kønrrab pønrramisrtrain cha.

20 'Inchendo nabe nømuyasiitø miamøtø, katø wendøsrø nøm wamindigwan møra, nan kørenrrabelayasikkucha tøga miar chibig køn, 21 mayeeløba nømgucha kandø lataig kønrrai, ñi nai Møskai, naba, ñiba kandø køb lataitøweingue. Katø nømgucha namuinug kanbalatø pønrrønrrai miar cha, pirau misaabe nane ñi karua ørøbwei indig kui kørenrrai. 22 Ñi nan tørguegwalmabig tranigwane nabe nømun tranar cha, nømgucha mayamba kandø lataig kønrrai, naba, ñiba kandø køb lataitøweingue. 23 Nabe nømuinug pasrøben, ñibe nainug pasrøben, trumaybe newan ke kanbalatø pønrramigwan nebua tøgagønrrain cha. Pirau misaabe ñi nan karua ørig købig kuin kui ashib, katø ñibe nan undaarab lataitøwei nømungucha undaguig kuin kui ashib inchai.

24 'Nai Møskai, ñi nan traniiløbe, na chu waben nømgucha truyutøwei naba purrønrrai inchar cha, tru tørguegwalmabig ñi nan tranig købigwan nøm ashchain cha, tru chiwanguen marmøwatøsrøwei ñi nan undaguig kua, tranigwan. 25 Nai Møskai sølgandø tabig, yu piraueløbe ñune mu kui ashmuindøgucha, nabe, ñun ashibig kur cha. Inchen iiløgucha yandø nane ñi karua ørig kuin kui ashibelø køn cha. 26 Nabe nømune ñui munchiwan mu kui nebua asingarur cha. Katøgucha nabe asingarubig asingarumønrrun cha, tru ñui undag købig ñi nayasig tøgagúigwan nømgucha lata tøgagønrrai. Inchen nabe nømuinug pasramønrrun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

18

*Jesúswan merrarrawa srúa ambub
(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Lc 22.47-53)*

1 Jesús iilan Tiusba chab waminchabe, nui kusrenanøb pera uniiløba webya ibig køn, Cedrón pi ambøgatøsrø larramrrab. Tru pi ambøgatømayrømbe kan olivos tul pasrøben, Jesúsbe nømbe truyu kebibig køn. 2 Inchen tru Judas Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nøgucha tru tulwan ashibig købig køn, kaguende Jesúsbe katø katø nui kusrenanøb pera uniiløba truyu tulundzunabig købig køben. 3 Incha Judasbe kan søtø Roma misaamerai suldaumeraba, policíameraba pubig køn, sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmeraba misra karua øriilø, espadamera køben, lámparamera køben sruar, nag piløga mutar. 4 Inchene Jesúsbe kerrigu nun øyeeg purainrrabigwan ashaguen kua, nømerrig webippa, payibig køn:

—¿Mun lague?— cha.

5 Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Nazaretsrø Jesúswan ler— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Truibe na kur— cha.

Inchen Judas, tru Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe, truyu nømbe pasrabig køn. ⁶ Inchene Jesúsbe: “Truibe na kur” chiptinchene, nømbe wendømay amba, pirausrøn kørrabelø køn. ⁷ Inchene katøle nøbe payibig køn:

—¿Mun lague?— cha.

Inchene nømbe:

—Nazaretsrø Jesúswan ler— cha, trenchiben,

⁸ Jesúsbe katøle trenchibig køn:

—Yamba nabe, truibe na kur, chimmørgøppeh cha. Nan lab amrruabe, trube iilane ambasay— cha.

⁹ Øyee puppe, Jesús nøtøwei øyah taig truig nebunrrain kuig køn: “Nai Møskai, ñi nan tranielane møigwangucha kanguen trubishimur” taig.

¹⁰ Inchene Simón Pedrobe espada srua kua, wesrawa, tru maya sacerdotemeran nø karub sacerdotei karuindiig megabig, Malco taigwan, kusrmay kaluwan kelarrab lutiichtinchibig køn. ¹¹ Inchen Jesúsbe Pedron trenchibig køn:

—¡Espadane painayu way! cha. Tru purø trømbøig punrrabig nai Møskai mutchai tranin copan, ¿nagan muchimumuitarru?— cha.

Jesús Anáswei merrab

(Mt 26.57-58; Mc 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Inchen tru Roma suldau sötømeraba, nømun nø karub pera pasrabiiba, katø Tiuswei yau pønrrabelø judío policiameraba Jesúswan merrarrawa, lusrøbelø køn. ¹³ Incha tru Anásweisrømaymerrig srua ambubelø køn. Anásbe Caifáswei sueeru køben. Katø tru Caifásbe tru pilawan maya sacerdotemeran nø karub sacerdote købig køn. ¹⁴ I Caifás nø købig køn, øyee marene tab kønrrun cha, judíosmeran waminchibig: “Maya misagweyasig kan møtø kwamikken søl kønrrun” chib.

Pedrobe Jesúswan ‘ashmúig kur’ chib

(Mt 26.69-70; Mc 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Simón Pedropa, katøgan Jesús kusrenanøb pera uniiba Jesúswei wendautø ambubelø køn. Tru kane maya sacerdotemeran nø karub sacerdotei asig kuig køppe, Jesúsba truigwei ya wambiisrøngatig kebiben, ¹⁶ trune Pedrobe wambig yaskabutø kørrømisrøbig køn. Inchen Jesús kusrenanøb pera unig kane tru maya sacerdotemeran nø karub sacerdotei nøbe trendø asig kua, katøle webarrua puramrrai, tru yaskab kurøb pasrab srusran wamincha, Pedron umbu pera kebibig køn. ¹⁷ Inchene tru srusrøbe Pedron trencha payibig køn:

—¿Ñigucha tru ø møwei mendig uñibig kømmørgøppeh?— cha.

Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—Kah, nabe tru kømur— cha.

¹⁸ Inchen karuindiig melabeløba, tru Tiuswei yau pønrrabelø policiamerababe nag urra kua, pishi yem køben, pønrramisratø pachirab køben, Pedrogucha truyu nømbe nag pulu pachirab pasrabig køn.

Maya sacerdotemeran nø karub sacerdote Jesúswan maig kuitashchab payib

(Mt 26.59-66; Mc 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Inchen maya sacerdotesmeran nò karub sacerdotebe Jesúswan payibig kòn tru nui mendig amòñibelaiburab maitò kuigwanba, kusrenanòppe, chitò kusrenaniilanba, truilan. 20 Inchene Jesúsbe trencha lõtabig kòn:

—Nabe maya misaamerai malau wamindig kòn cha. Judíosmeran tulundzuni yamerayuba, Tiuswei yau judíosmera tulundzuninuuba chu uraskucha kusrenanòbig kur cha. Inchawei chigucha na sòratò wamindiibe kaagòn cha. 21 ¿Nane chindimba paygu? cha. Tru na maig tailan wamindi mòròbelan pay, chibig kòn. Truilòbe na maig tailan ashibelò kòn— cha.

22 Jesús iigwan trenchibene, kan policia truyu pulu pasrabiibe Jesúswane malòbòtò pashabe, trenchibig kòn:

—¿Maya sacerdotesmeran nò karub sacerdotengan òyeeg lõtamig kuitarru?— cha.

23 Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—Trube, na chigòben kaig taig kòbene, chiyu kalò tain kui eshkau pòs cha. Inchen tru na trendaig chi kalò kòmubene, trube, nane ¿chindimba pashku?— cha.

24 Inchen Anásbe Jesúswan lusrimbatig tru maya sacerdotesmeran nò karub sacerdote Caifásweisròmày òròbig kòn.

Pedro katòle Jesúswan ‘ashmíg kur’ chib
(Mt 26.71-75; Mc 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Trune Pedrobe tru nag pulu pasramisra, pachirab pasròben, trenchibelò kòn:

—¿Ñigucha tru mòwei mendig uñibig kòmòrgòpphe?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig kòn:

—Kah, nabe tru kòmur— cha.

26 Inchene tru maya sacerdotesmeran nò karub sacerdoti kan karuindiig megabig, tru Pedro kaluwan lutiitsinab mòwei nòmmissaabe, Pedrone trenchiptinchibig kòn:

—¿Nabe ñune tru olivos ellguain tulyu Jesúsba pasròben ashib mòrgòpphe?— cha.

27 Inchene Pedrobe katòyug ‘ashmíg kur’ cha isòben, mòimbe tru urastò kan kallu wamaptinchibig kòn.

Jesús Pilato merrab
(Mt 27.1-2, 11-14; Mc 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Inchen yandò tòr-rram lutauguen kòben Caifáswei yaugurrimbe tru Pilato waig palaciosròmày Jesúswane srua ambubelò kòn. Inchendò judíosmerabe tru yaube kebammeelò kòn, tròmbòig marig chillig indi lataig kòrròmismònrab, nòm kebammuiikkurrimbe tru pascua mamigwan chi kòmò ka mamig kònrarai. 29 Inchene Pilatobe nòmun payrrab webya trenchibig kòn:

—¿I mòwane ñimbe chitò kalò maran chibrre inchigueh?— cha.

30 Inchene nòmbe trencha lõtabelò kòn:

—Larrò kaig kòmuiimbe, ñui merrab nam mana srua amrrubsru— cha.

31 Inchene Pilatobe trenchibig kòn:

—Ñim srua ambay cha. Tru maig maramigwan martrai ñimui pòrig maig chibig kòben, treeg asha maray— cha.

Inchene nòmbe trenchibelò kòn:

—Nam judíosmerane ka namuimburaptòbe mungucha kweechib pònròmònrarai merig kòn— cha.

³² Inchen øyeeg puppe, Jesús tru nui kwamig chiyu punrrab pasrabigwan, tru nø maig wamindig treeg nebunrrain kuig køn. ³³ Inchen Pilatobe katøyug tru palacioyu kebya, Jesúswan wamabe, payibig køn:

—¿Ñigan tru judíosmerai rey kōtirru?— cha.

³⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ilgwangan ka ñiasitø trenchitirru? Kabe ¿katøganelø naimburab ñun mu trendaimba trenchitirru?— cha.

³⁵ Inchene Pilatobe trenchibig køn:

—¿Kabe nagan judío kuitarru? cha. Ñui piraueløba, katø tru sacerdotsmeran karubeløba naimay ñune sruamrruig køn cha. ¿Chi kalø mara pasrøgu?— chibig køn.

³⁶ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Na ashib karub tøgagúig naimbe yu pirauig kømøn cha. Tru na ashib karub tøgagúig yu pirauig kuimbe, trube, nai mendig melabeløbe nan judíosmerai tasku tranig kømønrrai kwayabsruinrrun cha. Pøs na karumburab ashib karub tøgagúig naimbe yu pirauig kømøn— chibig køn.

³⁷ Inchene Pilatobe trenchibig køn:

—Trugan, ¿ñibe rey kōtirru?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe nane rey køn cha, trendan cha. Nabe truweiwei kal-lab, yu pirau-may arruppe, truweiwei arrig køn cha, tru newan ciertonigwan eshkanrrab. Mutøgucha tru ciertonigweingatø pasrabiibe, nai wamwan møran— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

³⁸ Inchene Pilatobe trenchibig køn:

—¿Tru newan ciertoniibe, chi kōh?— cha.

Jesúswan kwanrrai pasrøb

(Mt 27.15-31; Mc 15.6-20; Lc 23.13-25)

Igwan chab trenchabe, Pilatobe katøle webya, judíosmeran trenchibig køn:

—Nabe tru møweinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur cha.

³⁹ Inchendø ñimbe trendø treeg maramig tøgar køn cha, Pascua Fiesta kwalømbe kan kailan keeri yau pasrabigwan na elacha wertrai. ¿Trube, tru judíosmerai reywan na elatsamig palain køgue?— cha, trenchibig køn.

⁴⁰ Inchene nømbe mayeeløba katø trenchib trashibelø køn:

—¡Øigwan kømøtø, Barrabáswan elachi!— chib.

Tru Barrabásbe nilliig købig køn.

19

¹ Inchene Pilatobe Jesúswan merrarrawa, itsingarubig køn. ² Inchen suldaumerabe kaldiiigwan corona mara, Jesúswei turyu petsøsrø, katø asru kan keeg kørrabig yalø piguiig itøguenanøbelø køn. ³ Inchabe nuim pulu kemallabe, trenchibelø køn:

—¡Judíosmerai rey, viva!— chib.

Incha maløbøtø pashagutsamba inchibelø køn.

⁴ Inchene Pilatobe katøyug webya, misaamerane trenchibig køn:

—¡Au! Nun wambiisrø pera arrumønrrun cha, nuinuube chigucha chi kalø marig nabe wetørramuin kui ñim ashchai.—

⁵ Inchen Jesúsbe, tru corona kaldiiigwan marigwan petsaig, tru yalø piguiigwan keweig webibig køn. Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—¡Asay! cha, i møøbe yu pasran— cha.

6 Inchen tru sacerdotemeran karubeløba, tru policíameraba Jesúswan ashippe, trashibelø køn:

—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.

Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—Treeg købene, treche, ñimdøwei srua amba, kurusyu mesray cha. Pøs, nabe naimburappe, nuinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur— cha.

7 Inchen judíosmerabe nune trenchibelø køn:

—Nambe maig maramigwan martrai pørig tøgar ker cha. Inchawei truyu maig chibig køben, nøbe kwamitøwein køn cha, kaguende nøbe nøasiitø: “Tiuswei Nusrkain kur” chib pasraikkurri.—

8 Inchen Pilatobe tru trenaigwan mørabe, mas kørig kui inchibig køn.

9 Incha katøle palacioyu kebya, Jesúswan payibig køn:

—¿Ñibe chuig kugu?— cha.

Inchen Jesúsbe niløtø pasrøben, 10 Pilatobe trenchibig køn:

—¿Nanguen løtømønrrapteh? cha. Nabe ñun elatsamdiig købene, elachib, kurusyu mesramdiig købene, mesrøb indamig mu mandamgaig maramigwane na asha marøbig kui ¿ashmøtirru?— cha.

11 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nan øyeeg punrrai ñi marøb wamigwane chigaig købsruinrrun cha, ñun srømbalasarøngurri treeg marøb wanrrai tranmuig kuimbe. Inchawei tru nan ñui tasku tranøbiibe purab kaikken mara pasran— cha.

12 Trugurrimbe Pilatobe Jesúswan mandø incha elatsamdiig køtashchab labig køn. Trune judíosmerabe trenchib trashibelø køn:

—Ñi nun elachabe, Roma maya misagwan karub wabig Césarweingatiig kømøn køn chib. Kaguende møikkøben: “Rey kur” chib pasrabiibe Roma maya misagwan karub wabig Césarweingatiig kømøn— chib.

13 Inchene Pilatobe trunun mørøppe, Jesúswan wambig wesrungarua, maig kønrrabigwan asha martrab wamisrinug wamisrøbig køn, tru “Srutøga Kayig” tainug, hebreomaybe Gabata cha waminug. 14 Pascua Fiesta maramig kan kwalømdø paløben, kwaløm tøbøtag køsrøn købig køn. Inchen Pilatobe judíosmeran trenchibig køn:

—¡Au, ñimui rey yu pasran!— cha.

15 Inchene nømbe trashibelø køn:

—¡Kwabash! ¡Kwabash! chib. ¡Kurusyu mesrø!— chib.

Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—¿Nagan ñimui reywan kurusyu mesrønrrab waitarru?— cha.

Inchen sacerdotemeran karubeløbe trencha løtabelø køn:

—Nambe katøgan rey tøgar kønrrab kømøtø, Roma maya misagwan karub wabig Césarwandø rey wannar ker— cha.

16 Inchen yandø Pilatobe Jesúswan kurusyu mesrønrrai nømun tranøbig køn.

Jesúswan kurusyu mesraig
(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Lc 23.26-43)

Inchen nømbe Jesúswan kemøra, srua amben, 17 Jesúsbe nui kuruswan muta, tru Calavera cha wamiisrømay webibig køn, hebreomaybe Gólgota taig. 18 Incha truyu kurusyu mesrøbelø køn, katø pailan pinrrømenda kan kan, Jesúswane tru tøbøtakke. 19 Incha Pilatobe kurusyu kan pørig mesrønrrai karubig køn:

JESUS NAZARETSRIIG, JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig. ²⁰ Inchen tru pøra mesraigwane judíosmera mugøben truba yamelø lebelø køn, kaguende tru Jesúswan kurusyu mesraibe ciuda pulu køben. In-chagucha tru pørig megabiibe hebreamay køben, latinmay køben, griegomay køben pørig købig køn. ²¹ Incha treekkurri judío sacerdotesmeran karubeløbe Pilatone trenchibelø køn:

—“Judíosmerai rey køn” cha pøra mesrømøta cha. Treeg kømøtø: “‘Nabe judíosmerai rey kur’ cha, nø trendaig køn” chibig, treeg pør— cha.

²² Inchen Pilatobe trencha løtabig køn:

—Na pøriibe, pørig megabasay— cha.

²³ Incha suldaumerabe Jesúswan kurusyu chab mesrabe, nui kewagúigwan kusrawa, pippalø pirishibelø køn, kanui kan kangue. Incha trugurrimbe tru pala kewagúigwangucha kusrabelø køn. Inchen triube kemesra tsusaimíig kørrappa kandiig pasrig købig køn. ²⁴ Suldaumerabe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Kølsrø mugun cha. Trembe tru kewagúigwan muin kørrømisrtashchab suerte kucha ashkun— cha.

Øyeeg maren, Tiuswei wamwan pørigu øyah chibig truibg nebuig køn:

“Nai kewagúilan nømdø pirisha,

tru nai pala itøgueigwane muin kørrømisrtashchab suerte kucha asan” taig.

Suldaumerabe øyeeg marig købig køn.

²⁵ Jesúswei kurus pulube nui usrin køben, nui usrai numøsrain køben,

Cleofaswei srai María køben, katø María Magdalena køben pønrrabelø køn.

²⁶ Inchen Jesúsbe nui usran ashib, katø nui undaaraig kusrenanøb pera uniibe nui usrain pulu pasrai ashib inchabe, usrane trenchibig køn:

—Au, ñui nusrkaí lataigwan uyu ñi pera pasran— cha.

²⁷ Inchabe katø tru nui kusrenanøb pera unigwan trenchibig køn:

—Ñui usri lataigwane uyu ñibe pera pasran— cha.

Indig tru uraskurrimbunø tru kusrenanøb pera unig købiibe nui yau pera kørrømisrøbig køn.

Jesús kwaig

(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Yandø øyeeg chab puraiben, Jesúsbe kerrigu treeg chab nebui ashabe, Tiuswei wamwan pørigu øyah taig nebunrrai trenchibig køn:

—Pimulgwatan— cha.

²⁹ Inchen truyu kan køtsøyu køchiibi netsiig tøgai pasrøben, kan ñab es-punjan tru piyu kebisha, kan hisopo srarchigu pucha, mutchai Jesúswei triisrø yuuløbelø køn. ³⁰ Inchen Jesúsbe tru vinon yuulen, chab webishabe, trenchibig køn:

—Yandø chab marig kørrømisran— cha.

Incha turwan utsøbasra, yandø nui espíritun tranøbig køn.

Kan suldau lanzatøga Jesúswan tømbulyu larrab kwanøb

³¹ Inchen yandø Pascua Fiesta punrrabigweyasig tru tamarøb kuin kwaløm køben, judíosmerabe tru asrmeran isrin kwalømbe kurusyu melsraig melømønrrai inchibelø køn, kaguende tru kwalømbe, tru isrin kwaløm, purø nu kwaløm kønrrab køben. Treekkurri Pilatone, melabelai srøbmeran landi-itsingarunrrai rugabelø køn, asrmeran kurusyugurri pinøsurmig kønrrai.

³² Inchen suldaumerabe amba, kanunmerrig srøbmeran landiicha, trugurrimbe Jesúsba kurusyu mesraig megabigwan kanungucha landiichibelø

køn. ³³ Incha Jesúswan kemalla ashene, yandø kwainguen megaptinchen, treekkurri nune srøbmeran landiichimeelø køn.

³⁴ Inchendøgucha kan suldaube Jesúswane tømbylu lanzatøga larrab kwanen latatø, animba, piba weguchibig køn. ³⁵ Inchen nui kaptøga ashibiibe maig kuigwan wamindan. Inchen maig kuigwan tru nø wamindiibe cierton wamindig køn. Nøbe ka isatø waminchib pasrømurmab isua pasran, ñimgucha Jesúswan kørenrrai. ³⁶ Kaguende øyeelø pureppe, Tiuswei wamwan pørigu øyah taig nebunrrain trenchibig køn: “Nui tsutsigwane kanguen landig kømønrrun” taig. ³⁷ Katøganbaløsrø Tiuswei wamwan pørigugucha katø trenchibig køn: “Misaamerabe tru lanzatøga kwaninabigwan ashchun” cha.

Jesúswan sørab

(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Øyeeg chab puraihen, José Arimatea pueblsriibe Jesúswei asrwan srua inrrab cha, Pilaton miabig køn, tru Josébe judíosmeran kørig køb Jesúswan nui isuigtø uñibig kuagucha. Inchen Pilatobe ka srua ibashen, Josébe asrwan srua ibig køn. ³⁹ Inchen tru Nicodemo, tru merrarsø Jesúswan yem waminchab ibikkucha, kan treinta kilosburab may irrabzbig mirraba, áloesba lindisaig srua arrubig køn. ⁴⁰ Incha Joséba, Nicodemoba Jesúswei asrwan srua amba, llensutøga kirrøbelø køn. Tru may irrabzheelantøga, judíosmera sørønrrab maig marøbelø køben, treeg tamara sørabelø køn. ⁴¹ Inchen Jesúswan kurusyu mesraim pulube kan tul ellmarig pasrabig køn. Tru tulyube søramig kan trab srøig mungucha wayiimig, ka pasrabig køn. ⁴² Kaguende yandø judíosmerai isrin kwaløm pølbaramig lutau køben, katø tru søramikkuha pulutø køben, truyu Jesúswei asrwan wayibelø køn.

20

Jesús øsiirab

(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Incha tru srø trune pølbarsøb kwaløm María Magdalenabe løtsøzhig soriisrømay ullarbatø ibene, tru sörin trabyu nu srug kasraibe kusruim pasraptindi ashibig køn. ² Inchen nøbe luløb ibig køn tru Simón Pedroba, katøgan kusrenanøb pera unig, tru Jesús undaaraig købiiba, truilø purrainuumay. Inchabe Mariabe trenchiptinchibig køn:

—Sörinukkurri Señorwei asrwane srua ambin køn cha. Nambe chu srua amba wayig mørmer— cha.

³ Inchene Pedroba, tru katøgan kusrenanøb pera uniibabe webamba, soriisrømay ambubelø køn. ⁴ Pailøba kegøtø luløb ambendø, kane Pedro lataguen kømø, katøguchinguen mur lula, tru soriisrø nømerrig luløb pubig køn. ⁵ Incha trusrø trarraasha ashene, tru llensu kirriiløbe truyu warai ashibig køn. Inchendø kebimíig køn. ⁶ Inchen nui wendautø Simón Pedrobe pua, sörin trabyu kebyabe, tru llensumerane truyu warai ashibig køn. ⁷ Inchagucha tru Jesúswei turwan pinøbulig llensugucha, tru kirri llensumeraba trubalatø kømø, nøøøø kurisaig trarrig tsubig køn. ⁸ Inchen tru kusrenanøb pera unig tru sörinug nømerrig merrab pubikkucha, yandø umbøsrøngatig kebya, ashabe, kørebig køn. ⁹ Pøs katøgucha nømbe tru Tiuswei wamwan pørigu Jesúsbe kwabelai utugurri katøle øsiiramig palønrrab køn taigwane chigúi mørmuin købig køn. ¹⁰ Incha tru kusrenanøb pera uniiløbe nømui yamay katø ambubelø køn.

Jesús María Magdalenan kenamisrøb
(Mc 16.9-11)

¹¹ Inchen María be sörim pulu wambig kishib pasramisrabe, kishib sörin trabu trarraasha ashene, ¹² pagatø ángelesmera puliig kørrabig kewar, tru Jesúswei asrwan wayig kòbigube kane turgabøryu, kane katsigu purrai ashipt-inchibig kòn. ¹³ Inchen ángelesmerabe payibèlø kòn:

—Ishug, ¿chindimba kishku?— cha.

Inchene nøbe trenchibig kòn:

—Pøs nai Señorwan srúa ambin kòn cha. Incha chu wayig mørmur— cha.

¹⁴ Iigwan chab trencha, nø keesha ashene, truyu Jesúsbe pasraptinchibig kòn. Inchendø, nøbe Jesús kuitamappe isumiig kòn. ¹⁵ Inchene Jesúsbe payibig kòn:

—Ishug, ¿chindimba kishku? cha. ¿Mun lagu?— cha.

Inchene nøbe tru tulyu ellmarig ashibig kuitamab isua, trenchibig kòn:

—Au, kasuku, inchippa ñi srúa yabe, trube, chu wayigwan eshkarra cha. Na srúa inrrab— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig kòn:

—¡María!— cha.

Inchene nøbe keesha ashabe, hebreomay:

—¡Rabuni!— chibig kòn, (trenchippe, “Kusrennøbig” chib).

¹⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—¡Elatcha! cha. Kaguende nabe nai Møskai waisrø nebimø srø pasrar cha. Inchendø ñibe ya, nai nunelan trenchinrrig cha: “Naimba, ñimuimba Møskaweisrømay, naimba, ñimuimba Tiusweisrømay nabe inrrab kur tan” cha, eshkanrrab.—

¹⁸ Inchen María Magdalenabe yabe, tru kusrenanøb pera uniilan:

—¡Nabe Señorwan ashar!— chibig kòn.

Incha Señor nun maig tailangucha nømun eshkabig kòn.

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb
(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Tru truaalømdøwei yandø yem misren, Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe tulundzuna purrabelø kòn, yaskabmerane mu kurtraingag kasra pønsra, judíosmeran korig køb. Inchene Jesúsbe truyu kebib, nømuin tøbøtag pasramisrøb, trenchibig kòn:

—¡Chi isumgaig tab kòbiibe ñimba kønrrain!— cha.

²⁰ Incha chab trenchabe tasiimeranba, nui tømbulwanba kenamarene, nui kusrenanøb pera uniiløbe Señorwan ashippe, truba truba kasraarabelø kòn.

²¹ Inchen Jesúsbe katøle trenchibig kòn:

—¡Chi isumgaig tab kòbiibe ñimba kønrrain! cha. Nabe ñimun karua ørar cha, nai Møskai nan karua ørøb lataitøwei.—

²² Incha iigwan chab trenchabe, Jesúsbe nømuim pala urra, trenchibig kòn:

—Espíritu Santon utay cha. ²³ Ñim møilan køben nømui kaig mariilan ulø paymø kagøbashene, truilai kaig mariiløbe ulø payamig kømig kørromisran cha. Inchen ñim truilai kaig mariilan pesannamø ulø payene, nømune pesannamø ulø payamig kønrrun— chibig kòn.

Jesúsba, Tomásba

²⁴ Inchen Tomás, Gemelo taig, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuig, trube tru Jesús arrubene, nømba wamuig kuig kòn. ²⁵ Inchen tru kusrenanøb pera uniilø kaneløbe trenchibèlø kòn:

—Nambe Señorwan aser— cha.

Inchene Tomásbe trenchibig kòn:

—Nabe nui tasku kɔlabus larrɔɔriilan ashmɔwei, katɔ tru kɔlabus larrɔɔriilɔyu tasig-unan kegwanmɔwei, katɔ tru nui tɔmbulyu nai tasigwan kegwanmɔwei inchimuppe, nabe kɔremumɔnrrun— cha.

²⁶ Indig trune wendau tru kusrenanɔb pera uniilɔbe katɔle umbu tulundzuna purrɔben, Tomáskucha nɔmba wabig kɔn. Inchene yaskabmerabe mu kuraingaug kasrailɔ pɔnrraingucha, Jesúsbe kebya, nɔmuin tɔbɔtag pasramisrɔb, trenchibig kɔn:

—¡Chi isumgaig tab kɔbiibe ñimba kɔnrrain!— cha.

²⁷ Inchabe Tomáswane trenchiptinchibig kɔn:

—Ñui tasig-unan yu kegwanɔb, nai tasiimeran ash cha. Incha ñui kwalwan larrɔbicha, yu nai tɔmbulyu tasigwan kegwan cha. Ke truig kɔmuitamaptɔ isub uñmɔtɔ, ñiguen kɔrebig ku— cha.

²⁸ Inchene Tomásbe trencha lɔtabig kɔn:

—¡Nai Señor! ¡Nai Tius!— cha.

²⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig kɔn:

—Tomás ¿mɔi ke nan ashagan kɔretirru? cha. Mayanguen tab kuilɔ kɔn cha, ashmɔwagucha, kɔrebelɔbe.—

Mandɔgurri i kilgameran pɔrig

³⁰ Jesúsbe truilɔtɔ kɔmɔtɔ, katɔgan Tius nɔba pasrain kui asha kɔmig mariilɔ truba kenamarɔbig kɔn nui kusrenanɔb pera uniilai merrab. Truilɔbe i kilgamerayube pɔrig kaagɔn. ³¹ Inchendɔ iilan pɔriilɔ kɔppe, Jesúsbe tru Cristo Tiuswei Nusrkain kuin kui kɔrenrain pɔrig kɔn. Incha tru treeg kɔreitɔgabe srɔig ɔsig kɔmigwan nɔgurri tɔgagɔnrrai indig kɔn.

21

Nui kusrenanɔb pera uniilan Jesús Galileasrɔ kenamisrɔb

¹ Inchen treeg chab puraijen, Jesúsbe nui kusrenanɔb pera uniilan katɔle kenamisrɔbig kɔn Tiberias nu pisu menda. Nɔbe ɔyamay kenamisrig kɔn: ² Simón Pedro kɔben, Tomás tru Gemelo taig kɔben, Natanael tru Galilea pirau canásriig kɔben, Zebedeowei nusrkalɔ kɔben, katɔgan pailɔ Jesúswei kusrenanɔb pera uniilɔba, trubalatɔ lincha warɔben. ³ Incha Pedrobe trenchibig kɔn:

—Nabe peskanrrab inrrainchar— cha.

Inchene nɔmbe trenchibelɔ kɔn:

—Namgucha ñiba amrrunrrab— cha.

Incha ambabe, kan barcoyu nebamba, tru yembe chigucha wesrunrrab kaimabelɔ kɔn. ⁴ Inchen yandɔ tɔr-rrab arruben, Jesúsbe pi menda nɔmun kenamisren, tru kusrenanɔb pera uniilɔbe nune mu kui ashmeelɔ kɔn.

⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig kɔn:

—Au, nai ureezheelɔ, ¿chigucha chi peskau kemɔrtrab kaimatirru?— cha.

Inchene nɔmbe:

—Kah— chibelɔ kɔn.

⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig kɔn:

—Atarrayan barcoyu kusrmaygatɔmay kegutsay cha. Trenchabe ñimbe wesranrrabguen— cha.

Inchen nɔmbe atarrayan keguchibelɔ kɔn. Inchabe piyugurri atarrayan wesranrrab kaimaptinchibelɔ kɔn, peskau nu kɔptɔ. ⁷ Inchene tru kusrenanɔb pera unig Jesúswei undaaraije Pedrone trenchibig kɔn:

—¡Au, Señor kɔn!— cha.

Inchene Pedrobe: “Señor kòn” taig mørøppe, nui pala itøgueigwan wesrawa tsuig køppe, truigwan kewa, pørønab, piyu pørsraptinchibig kòn. ⁸ Inchen tru kusrenanøb pera unilø kaneløbe barcon srúa pubelø kòn, atarrayan peskautø netsiig keetab srUAR. Kaguende nømbe pi mendagurri cien metros kòsrøndø waraig købig kòn. ⁹ Incha nømbe pirau pinaambabe, kan trøsr nag pasrai ashibelø kòn, tru palabe peskauba, pirrimba warig. ¹⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Mamdø tru ñim mõi wesruim peskaumeran srúa amrruy— cha.

¹¹ Inchen Simón Pedrobe barcoyu nebya, atarrayan nørøø peskaumeratø ciento cincuenta y tres netsiig tøgagigwan pi mendagatig keetab srúa ibig kòn. Inchen maya nu kuingucha, atarrayabe kòlsrømiig kòn. ¹² Inchene Jesúsbe nømun trenchibig kòn:

—Manrrab amrruy— cha.

Inchen møikkucha kusrenanøb pera uniløbe: “¿Ñibe mu kugu?” cha payamig korig kui inchibelø kòn, kaguende nømbe Señor kui asha kua. ¹³ Inchene Jesúsbe kemalla, pirriwan nui tasku srúa pasramisrabe, nømun srørrøbig kòn, katø peskauwan chigucha.

¹⁴ Iibabe chabguen pønmay købig kòn, Jesús kwailai utugurri katøle øsiirawa kurra, nui kusrenanøb pera unilan nø kui ashchai kenamisrig.

Jesús Simón Pedroba waminchib

¹⁵ Yandø chab mabe, Jesúsbe Simón Pedron payibig kòn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿iilø lataguen kømø, nan mas undaguig kugu?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig kòn:

—Øø, Señor, nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig kòn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—Nai ubisha-ureemeran mannøb ashib tøgagørrunrrig— cha.

¹⁶ Katøle Jesúsbe payibig kòn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿nan undaguig kugu?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig kòn:

—Øø, Señor, nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig kòn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—Trube, nai ubishameran tab ashib tøgagørrunrrig— cha.

¹⁷ Pønmay kønrrabyu katøle payibig kòn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿nan undaguig kugu?— cha.

Inchen Pedrobe kullaarab isui inchibig kòn, kaguende chabguen pønmayguen: “¿Nan undaguig kugu?” chib payen. Inchen nøbe trenchibig kòn:

—Señor, ñibe chiwandøgucha kerrigu ashibig kòn cha. Nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig kòn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—Nai ubishameran mannøb ashib tøgagørrunrrig cha. ¹⁸ Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñibe matsinøtiig køb urasbe, ñui pørønagwan ñiasiiø pørønawa, ñun chuikkøben ibig kuig kòn cha. Inchendø yandø ñi køllig misrene, ñui kwalmeran ñi larrøbichen, katøgan mendaig ñune pørønana, ñi ig kømui indiisrømay srúa inrrun— cha.

¹⁹ Øyan chippe, Pedro nø mandø kwamig nebuben, treeg kwaitøga Tiuswan maya nugen tabig indig kønrrai martrab kòn cha, trendaig kòn Jesúsbe. Inchabe Pedrone trenchibig kòn:

—Nai mendig amø— cha.

Jesús kusrenanøb pera unig tru undaaraig

²⁰ Inchen Pedrobe keesha ashene, Jesús tru kusrenanøb pera unig undaaraibe nui wendau arri ashibig køn. (Truibe tru mab purrab uras Jesúswan pechoyu ne tsumisra: “Señor, ¿ñun ashig kømui inchibelan tranrrabiibe mu køh?” cha, payibig, truig købig køn.) ²¹ Inchen Pedrobe truigwan ashabe, Jesúswan payibig køn:

—Señor ¿inchen øigwane ñibe mandø inchainchigu?— cha.

²² Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Na arrumnegatig nune ka uñchai indingucha, ñuimburappe treegwane chi asamig kaagøn cha? Ñibe nai mendig amø— chibig køn.

²³ Indiibe tru trendaigwane nunelai utube treeg wam larrøbitsig købig køn, tru kusrenanøb pera unig, truibe kwamønrrab køn tan cha. Inchen Jesús trenchippe: “Truibe kwamønrrab”, køn cha kømøtø, trenchippe, ka: “Na arrumnegatig nune ka uñchai indingucha, ñuimburappe treegwane ñibe chi asamig kaagøn” cha, treebe taig købig køn.

²⁴ Tru kusrenanøb pera unig trendainabig nøtøwei iilane maig kuigwan eshkab wamincha, katø nøtøwei pøøb indig køn. Incha maig kuigwan nø eshkab wamindiibe isatø kømø, cierton kui asha pønrrer.

²⁵ Katø chigøben Jesúsbe truba truba marig købig køn. Lutøgurrih trumørig pørimbe, tru pørig kilgamerabe yu pirau ørøbaguen kemubsruitamab isur.

Los Hechos

Jesucristo Espiritu Santon tranrrab misrig

¹ Nai Teófilo, nai srøsrø pørigube maig purayaigwan eshkab pørig kuig køn, Jesús tru chigurrimbunø marøb pølbasriilanba kusrenaniilanba. ² Katø nøashib karua øramelø lawa wesruilan Espiritu Santogurri chitø maramelan martrai karua pønsra, srømbaløsrømay srua yain kwalømgatig købigwan pørig køn. ³ Incha nøbe kwaig tsua, øsirawa, nømune øsiguig kenamisrøbig køn, nø kuin kui asamdiig kønrrai chine marøb. Incha nøbe kwalømmerra cuarenta nemisramne nømun kenamisrøb uña, Tius nø karub waigweimburabigwan waminchibig køn.

⁴ Incha Jesúsbe nømba trubalatø purrøwabe:

—Jerusalénsrømaybe ammønrrigay cha karubig køn, nai Møskai tranrrab misra kørrømisrigwan treeg pumnegatig munugunrrain cha, ⁵ tru ñim nan øyah taig mørig købigwan. Pøs Juanbe isa kømøtø, pitøga pinøbuliilø kønrrai ulsrain køn cha. Trune ñimbe mam kwalømyutø Espiritu Santotøga pinøbuliilø kønrrun— chibig køn.

Jesús srømbaløsrømay ib

⁶ Jesúsba truyu tulaamba purrøwabe, trencha payibelø køn:

—¿Señor, Israel misaamera merrabsrø nøm ashib karub tøgagúig købigwan katøle treetøwei nøm karub tøgagømig punrrai mõi yan tamara pasr-traindirru?— cha.

⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Treeg maramibe mana punrrabigwanba, Møskai nøashib nui maram purab mariitøgatøwei chi kwaløm treeg punrrai mara kørrømaramigwanbabe, ñimbe wammøra kømig chi palømøn cha. ⁸ Inchendø Espiritu Santo yandø ñimuim pala arrubeneguende maramburab maramigwan ñim uta, Jerusalénsrø, Judea pirau kerrigu, Samaria pirausrø, pirø muba kuimburab purø yabsrønguen naimburab maig kuigwan waminchab webamrrun — chibig køn.

⁹ Incha yandø iigwan chab waminchene, nøm ashib pønrramne, Jesúswane pala kusruben, kan wañi arrua, nun pinøbulen, yandø mas ashchab kaimabelø køn. ¹⁰ Inchen Jesús iben, nøm srømbalaneb neeshib pønrramnetø, mømibe pagatø møguelø puløzheelø kewar nømuim pulu kenamisrabe, ¹¹ trenchibelø køn:

—¿Galileasrø møguelø, chindimba srømbalaneb neeshib kørrømisrke? cha. I Jesústøwei ñimuï utugurri srømbaløsrømay srua yainabiibe, ñim maig yai asig katø nøbe treetøweih attrun— chibelø køn.

Judasweimburø purøbasramig Matíaswan lawa wesrab

¹² Inchen tru nøashib karua øriiløbe tru Olivos taig tunsrøngurri Jerusaléngatig katø ambubelø køn, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu isrin kwalømbe maya yabgatig amrrain chibig køben, treezhiitø.

¹³ Jerusalén ciudayu puabe, tru nøm pui yau, pala pisusrø nebambubelø køn, truyube Pedro køben, Juan køben, Jacobo køben, Andrés køben, Felipe køben, Tomás køben, Bartolomé køben, Mateo køben, Alfeowei nusrkai Jacobo køben, Simón Zelote køben, Jacoboi nusrkai Judas køben, tru iilø ya peba warainug.

¹⁴ Truiløbe Tiusba wamindamigwane sètøba kandø isua, maikken elachimø

marøbelø købig køn, Jesúswei usri María køben, nui nunelø køben, katøgan ishumburmera køben kanbalatø misra.

¹⁵ Inchen tru kwalømmerawan Jesucristo kusrenanigwan marøbelø kan ciento veinte køsrøn tulundzuna køben, Pedrobe trulai utu pasramisra trenchibig køn:

¹⁶ —Nai nunelø, Tiuswei wamwan pørigu maig taig, truipe nebumig palaig kuig køn cha. Tru pørigube Espíritu Santobe David wamindigu kanmaytø Judasweimburab treeg nebunrrun cha wamindig kuig køn. Jesúswan kemøra, sruamrrabelan mandø indamigwan eshkab pasrabigwan. ¹⁷ Pø Judasbe namui utuitøwei, katø namui marameløyu maramig tøgag købig køn cha. ¹⁸ (Indiibe tru nø kaig marimburø an utiitøga kan tul penig køn cha. Inchabe ippa, turmay peñippe, patsøwan srurram peñen, pøitsimerabe kerriugu webølabig køn cha. ¹⁹ Inchen Jerusalén mayeelø warabelø wammørabe, tru pirøwane, “Acéldama” cha wamabelø køn, nømuin trikkabe, “Ani Lusin Tul” chibig.) ²⁰ Kaguende Salmosyube trenchibig pørig pasran:

“Nui yabe mugucha waraimíig kutsi ya kørrømisren,

katø tryube muguen tsunrrabig kaanrrain” cha.

Katø:

“Nø chi marøb pasraig købigwane katøgan peg utønrrain” cha.

²¹ Inchawei øyeeg købene, tru namui utu Jesús trendø namba lincha llirab uñen, ²² tru Juan Jesúswan piu umbu nun ulsraikkurrimbunø, katø nun namuinukkurri kusraben, nun srømbalasø utig kømnegatig namba managucha tin lincha amøñibelø yu møguelø køn cha. Incha kan treeg lincha uñibigwan, tru Jesús kwawa, katøle øsiraigwan treeg køn chib waminchib, namba tøgatø pasrønrrai maramibe ke søldøwein køn— chibig køn.

²³ Incha pailan wesrawa pønrsøbelø køn: Matíaswanba, Joséwandøwei Barsabás cha wamab (katø Justo cha wamab indi) møwanba. ²⁴ Inchabe øyeeg chib Tiusba waminchibelø køn:

—Señor, ñibe mayeelai manrrømeran ashibiibe, i pailan ñi mønun lawa wesrua tøga pasraigwan eshkarra chib, ²⁵ Cristo nøashib karua ørigwei maramigwan uta pasramisra martrabiibe mu kuin kui. Kaguende Judasbe nui yamsrømay inrrab, tru maramigugurrimbe tarømisra pella, peg maywan yag køn— cha.

²⁶ Inchawei møigweim pala pendashchab suerte kuchene, Matíasweim pala peñen, truipe yandø tru Cristo once nøashib karua øriilai utuig kørrømisrig køn.

2

Espíritu Santo arrigwan waminchibig køn

¹ Judíosmerai Pentecostés taig tru kwaløm yandø puben, nømbe mayeeløba kanbalatø tulundzuna købene, ² mømibe ¡katø! srømbalasøngurrimbe wanrrabiiga kan truba mru isig ichibig lataig arrubig køn, tru purrainuube ¡katø! ya ørø tru wanrrabiitø kasramgue. ³ Inchene nømun kanun kanun tranilø kan nagurømera latailø kenamisra, nømun kanuim pala, kanuim pala pønrramisøbelø køn. ⁴ Inchene nømbe mayeeløba Espíritu Santotø netsailø kørrømisra, peg, peg wammera waminchib mendabelø køn, Espíritu nømun maig wamindingaruben.

⁵ Inchen Jerusalénsrømbe judíos misaamera warabelø køn, Tiusweimburabelan maizhikken elachimø marøbelø, chu pirausrøngurringuen palømiikke.

⁶ Inchen tru misag søtøbe tru wanrrabigwan mørabe, tulundzunabelø køn. Inchabe ¡paare! kan øyeebe chi mandø kermab isubelø køn, kaguende nøm

mørene, tru Jesucriston kørebeløbe møitøgucha peg wam peg wam tru nøm mørøb pønrrabelai wamwan, trunun, trunun waminchiptinchene. ⁷ Inchen nømbe truba kørø kwaarilø, kangurrin kangurri jpaare! kan mandø kermab isub, trenchibelø køn:

—¿I mayamba waminchib pønrrabeløbe Galileasrø misaamera kømuitarru? chib. ⁸ Pøs kan namuin triimay, namuin triimay nam wamindi mørtrappe ¿mandø kerah? cha. ⁹ Yube Parto pirausreelø køben, medosmera køben, elamsreelø køben, mesopotamiasreelø køben, judeasreelø køben, capadociasreelø køben, pontosreelø køben, Asia pirausreelø køben, ¹⁰ frigiasreelø køben, panfiliasreelø køben, egiptosreelø køben, tru Cirene pirø pulu Libia pirausreelø køben, katø Romasrøngurri amrrubelø ka petø amrruardeelø judíosmera køben, judíos kømeeelø Tiusweiwan judíosmera marigu pønrrønrrab purørruwarmera køben, ¹¹ katø cretasreelø køben, arabiasreelø køben, treeg yam paløreelø købendø, nambe mayeeløba Tius truba nørreelø mariilan namuin triimay, namuin triimay wamindi mører— chibelø køn.

¹² Incha mayeeløba nømbe kwarilø jkan paare! øyeebe mandø kermab isub kangurrin, kangurri trenchibelø køn:

—¿Kan øyeebe chi kerah?— chib.

¹³ Trune kaneløbe indzatø ashib trenchibelø køn:

—Mutsiguelørre inchib waran— cha.

Espíritu Santo kørarruben, Pedro misagwan maig kønrrabigwan waminchib

¹⁴ Inchen Pedrobe Cristo tru once karua øriiløba kurra pasramisra, nøbe mur waminchib trenchibig køn:

—Judea møguelø køben, katø mayeelø yu Jerusalén warab misaamera køben, iigwan ñim chigúi nebua ashchain køn cha. Na wamindamigwan tab mørtraí chibig køn. ¹⁵ Ya løtsø las nuevetø køben, i møguelan ñimbe mutsiguelø kønmab isuinrrun cha, ¹⁶ treeg kømøtø, Tius maig karuigwan eshkabig Joelgurri Tius tru øyee taig købig, iibe tru køn cha:

¹⁷ “Srabe kwalømmerawane treeg pub attrun cha,

Tiusbe trendan chib,

mu misagweim palatøgucha nai Espíritun uncha tøgagønrrai øramønrrun cha.

Ñimui nusrkalø, ñimui nimbasrmerabe

Tius nømun chi eshkaigwan eshkaben,

ñimui matsøreløbe kan piab lataigu chigøben ashen,

ñimui kølleeløbe piailø tøgagønrrun cha.

¹⁸ Tru kwalømmerawane katø ishumbur lata, møguelø lata,

nai karuindiig melabelaim lata

nai Espíritun uncha tøgagønrrai tranen,

nømbe na nømun chi eshkaigwan eshkanrrun cha.

¹⁹ Inchen srømbalásrømbe nabe kwaara asha kønrrai mariilø marøb,

katø yu piraube na maramburab mariilan asha kømig

kenamaramønrrun cha,

anin køben, nag køben, naguish kurrabig købengue.

²⁰ Nøsiibe larrø løstiig misren,

pølbe ani lataig misrtrun cha.

Señor arrum kwaløm truba nuig purø tab kwaløm pumøwatø, treeg

kønrrun cha.

²¹ Inchen Señor Tiuswei munchiwan wamab, purugurra chib miab pasrabi-

iibe, kaigyugurri wesraig kønrrun” cha, trendaig.

Iibe tru køn, chibig køn.

22 'Ñim Israel misaamera, na wamindigwan mōray chibig kōn: Nazaretsrō Jesúsbe Tius nō karua ōri mōg kui ashchai, nō treeg trani mōg kōbig kōn cha, nōgurri ñimui merrab maramburab mariitōgaba, kwaara asha kōnrai mariitōgaba, Tius nōba pasrain kui asha kōmig mariilōtōgaba. Pōs ñimdōweinguen ashibelō kōn cha. 23 I mōwandōwei Tiusbe merrabsrōngurri manawei nō maig martrab isuilane tōgaguen kua, ñimun tranen, ñimbe nune kurusyu mesra, ñim kweetsig kōn cha, tru larrō kailai tasku purōra. 24 Inchen nune kwailai utugurri Tiusbe kusraig kōn cha, ōyeeg purō trōmbōig indinawa kwaig tsuigurri. Kaguende tru kwab kwanrrai marōb pasrabiibe nune chinchagucha nō merrarrowa tōgagōnrrab kaimaig kōn cha. 25 Pōs merrabsrō rey Davidbe Jesúsweimburab waminchippe, trendaig kōbig kōn cha:

“Nabe Señorwane chu uragucha nai merrab wai ashibig kur cha.

Kaguende nōbe nai kusrmay pasran cha,
nan amburab, iburab sruagutsig mandōguen kōmui pasramig chigaaanrai.

26 Treekkurri nai manrōbe truba kasraaraben,
nai nilōbe truba tabig waminchib kasraaran cha.

Inchen nai asrken, chi isumō muniiramigwan muniirab isrōnrrun cha.

27 Kaguende ñi, Tiusbe, nan kwabelō pōnrrainug pasrōnrrain kōnrrain kōmōwei,
katō ñui Newan Tabigwan trerab tsunrrain kōnrrain kōmōwei inchen cha.

28 Ñibe nan ōsig kōm maymeran nebua asingarua,
ñi naba waikkurri nane truba truba kasraarangerunrrautan” taig kōn cha, trenchibig kōn.

29 'Nai misaamera, nabe maig kuigwan tōrgandō kelarrab ñimun trendamōnrrun: Merrabsrō namui kōlli misag Davidbe kwaben, sōrig kōn cha. Inchen tru nui sōriibe mōin kwalōmgatig namui utu pasran cha. 30 Inchendō Davidbe, Tius maig karuigwan eshkabig kōbig kua, tru kan nuinukkurri kurrab misagwan David nō wamisra karub wainug wanrrai wannamigwan, Tiusbe: “¡Katō! treeg marmō kōmō, treeg kōnrai maramōnrrun” cha, trendaigwan ashibig kuig kōppe, 31 Davidbe manawei Cristo ōsiiramigwane chab asha kua, tru Cristo katōle ōsiiramigwan trencha wamindig kōbig kōn cha ‘kwabelō pōnrrainug truyutō pasrōnrrai kōrrōmarig kōmōwei, katō nui asrbe treraig kōmōwein kōnrai indig kōnrrun’ cha. 32 Inchawei Tiusbe tru Jesús wandōwei katō ōsiirangaruben, nambe mayeelōba tru ōyeeg purayaigwane namashib asha pōnrrer chibig kōn. 33 Incha nune Tiusweim pulu kusrmay wanrrab attrai kusraben, Mōskai tranrrab misra kōrrōmisrig tru Espiritu Santon uta, uncha tōgagōnrrai trunun tranan chibig kōn. Inchen ñim mōi ashib, mōrōb inchib kuiibe, tru kōn cha. 34-35 Kaguende Davidbe srōmbalasarōmaybe nebiuig kōn cha. Inchendō Davidbe trendaig kōn cha: “Señor Tiusbe nai Señorwane trendan cha:

‘Nai kusrmaygatō wamir cha,
ñun ashig kōmui inchib tsalō inchibelan

ñi ñui srōbmeran truilaim pala nebuna wamig kōnrai na pōnsramnegatig.’

36 'Israel misaamera mayeelōba treeg kōmuitamab asha pōnrray cha, tru Jesús ñim kurusyu mesraigwandōwei Tiusbe nune Mayeelaim Pala Pasrabiibe kōnrai maramba, Cristo kōnrai maramba indin kōn— chibig kōn, Pedrobe.

37 Incha ōyeeg tailan mōrōppe, truba kullaarab isui inchibelō kōn nōmui manrrau kebachen. Inchabe Pedronba, trugurri Cristo nōashib karua ōrig katōganelanba payibelō kōn:

—Ñim nai misaamera, ¿nambe chi maramig kørnrerah?— cha.

³⁸ Inchen Pedrobe trenchibig kòn:

—Ñim møitøgucha nimui kaig mariilan isua møray cha. Incha Tiusweimay llirawa, Jesucristoi munchiyu piu umbu ulsrailø kuy chibig kòn, ñimui kaig mariilan ulø payamig kømig, pesannaig kørromisrtrimbe. Inchen Tiusbe ñimune Espíritu Santon tranrrun cha. ³⁹ Kaguende i tranamigwan nø tranrrab misra kørromisriibe, ñimuyasig køb, ñimui uremerayasig køb, katø mayeelø chu uras tsøndatøsrø kørnrabelayasig køb, katø mayeelø namui Tius nun mun wamag køben wamamelai, truילayasiḡ køb kòn— chibig kòn.

⁴⁰ Incha Pedrobe øyeelø wamindig kømnetø, katø srøitø waminchib, øyamay melamig kòn chib trenchibig kòn:

—Yeeg larrø kaig marøb misaamerainukkurrimbe wemallib ambay— cha.

⁴¹ Inchen tru nø wamindigwan møra utabelane piu umbu ulsrailø kørromisren, tru kwalømbe Jesucriston kørewa pønrramisrøbeløbe kan pøn mil køsøn nemisrig købig kòn. ⁴² Incha nømbe mayeeløba Cristo nøashib karua øriilø kusrenanigwane tindøga marøb pønrrabelø kòn, kanbalatø lincha kømigu lata, mamig pirisha kanbalatø mab kømigu lata, katø kanbalatø misra Tiusba waminchib kømigu lata.

Jesucriston kørrebelø srøsrøelø mandø waraig

⁴³ Inchen nømune mønundøgucha ka nøs nøstø købig kòn, tru Cristo nøashib karua øriiløgurri kwaara asha kønrrai marøb, katø Tius nømbe pasrain kui asha kønrrai truba truba marøb inchen. ⁴⁴ Inchen mayeeløba Criston kørrebeløbe kanbalatø lincha tulundzunab, katø chimerandøgucha ke kanguelarrøtø tøgagø inchibelø kòn. ⁴⁵ Incha nømui pirømeran, yameran, katø chi tøgagüilan køben yana, søteelan pirishibelø kòn, møitøgucha maig palain køben, treetø. ⁴⁶ Incha kwalømmørig, kwalømmørig Tiuswei yau søteeløba tulundzunabelø kòn. Incha mamigwan nømui yamørig truba truba kasrag, kanbalatø lata pirisha mabelø kòn, tabig isua, ka treeg maranmab ashchaidø kømø, ⁴⁷ manrraugurri tabig isub Tiuswan truba tabig waminchib, katø nømbe maya misaamera truba tabig wamindinelø kòn. Inchen Señorbe kaigyugurri wesraig kørnrabelan wesrawa, kwalømmørig nømuiuube srøitø, srøitø nemarøbig kòn.

3

Kan uñchab kaimabigwan tamarøb

¹ Kan kwaløm Pedroba, Juanba, maaben las tres pailøba kegøtø Tiuswei yaumay nebambubelø kòn, Tiusba wamindam uras købene. ² Inchene truyube kan møg tru kal-lainukkurri uñchab kaimabig wabig kòn. Truigwane Tiuswei yau tru “Tab Yaskabzhig kòn” cha waminug kebambubelan ‘an kettra’ cha miab wanrai, kwalømmørig srua amba wannig wabig kòn. ³ Inchen tru uñchab kaimabiibe Pedronba, Juanwanba Tiuswei yau kebamrrab inchen ashabe ‘an kettra’ cha miaben, ⁴ nømbe nun ashabe, Pedrobe trenchibig kòn:

—Namun ash— cha.

⁵ Inchen tru uñchab kaimabiibe chi tranrrab indermab isua, truba tab ashene, ⁶ Pedrobe trenchibig kòn:

—Angawei, orogawein kur cha. Inchendø na tøgagüigwaneguende tranrrumøn cha. Nazaretsrø Jesucristoi munchiyu kurrab, inrrø— chibig kòn.

7 Incha Pedrobe kusrmay tasigu kemøra kusrabene, tru urastø nui srøbmeraba, nui yetølømeraba mur misren, ⁸ tru uñchab kaimabiibe jkatø! kan pørssrappe pasrambua, ib menda, Tiuswan ‘Tabiibe ñitø køn’ chib, trashib, pørssrab Tiuswei yau Pedroba, Juanba kebibig køn. ⁹ Inchen maya misaameraba nune uñbig misrin kui ashib, katø Tiuswan ‘Tabiibe ñitø køn’ chib, truba tabig wamindi ashib inchibelø køn. ¹⁰ Incha tru Tiuswei yau tru “Tab Yaskabzhig” cha waminug tru ‘an kettra’ cha, miab wabigwan truig kui ashabe, truba kwaarøbelø køn, jkan paare! øyeebe mandø kermab isub tru treeg purayain køben.

Pedro maig pub arrigwan Tiuswei yau waminchib

¹¹ Inchen tru uñchab kaimabig købiibe Pedronba, Juanwanba kemøra pasramnebe, misaabe mayamba kwarilø luløbelø køn Pedromeraimay, tru Tiuswei yau Salomónwei Yaskabumay.

¹² Inchen Pedro iigwan ashabe, misagwan trenchibig køn:

—Namui Israel misaamera ¿øyeegwan asha ñimbe chindimbarre kwarue? cha. Kabe tru maramburab maramigwan nam namashib tøgär kua, kabe nam Tiuswei merrab purø tabelø kuikkurri i møwan uñbig kønrrai nam mari lata ¿chindimbarre namungøba ashke? cha. ¹³ Treeg kømøtø, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius namui merrabsrø kølli misaamerai Tiusbe tru nui marøb megabig Jesúswane tørguegwalmabig kønrrai maran cha. Truigwane tru misagwan ashib karub purrabelan ñimbe kemøra, tranøb, katø Pilatobe nune elatchab inchen, ñimbe elachibashmub indig købig køn cha. ¹⁴ Tru Newan Tabig katø Kerriguwan Sølgandii gwane ñimbe kaasha, tru kweechtiigwane, trube, kelachai miaig køn cha. ¹⁵ Incha tru øsig kømigwan nøtøga pasrabigwane ñimbe kweecheen, truigwan Tiusbe kwaitai utugurri katøle øsiirangaruben, nambe tru treeg purayai gwane namashib ashibelø ker chibig køn. ¹⁶ Pøs Jesúswei munchibe tru ñim trendø asi møg ñim mõi ashib pønrraigwan øyah chishig kønrrai tamaran cha, nui isubigwan tru munchiyu pasrikkurri. Tru isubigwan Jesús tøgagønrrai marig, truiibe nune newan tamaran cha, pøs ñim mayeelø asiinrrabguen chibig køn.

¹⁷ Pøs, trube, mømibe ñim nai misaamera, ñimbe chugúi mørmøwa, øyee marøb pønrrain kuin kui ashar chibig køn, katø ñimun ashib karub purrabelø chigucha. ¹⁸ Inchendø mayeelø Tius maig karuigwan eshkabelø waminditøga nui Cristobe kwamnegatig purø trømbøbig indinab meganrrun cha, manawei Tius eshkawa pasrig købigwan treeg nebunrrai marig køn cha. ¹⁹ Inchawei treeg købene, nimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray chibig køn, ñimui tru kaig mariilan chi kaig mariimfíg lataig kørømmisrtraimbe. Trumaybe Señorbe chi isumø, tabig pishindø waram kwalømmera ørøb, ²⁰ katø tru muniirab kui Criston, tru Jesúswan, ñimuyasig manawei nø tarømara wesrua pasrigwan trunungucha ørtrun cha. ²¹ Inchendø nøbe mømibatøbe srømbalasrø ka wamig køn cha, Tius tru chiwandøgucha lutøgurri tamara pønrramnegatig, tru Tius nuindø tarømariilø nø maig karuigwan eshabeløgurri nø manasrøwei maig taig, treeg. ²² Inchawei Moisésma trendaig købig køn: “Señor ñimui Tiusbe ñimui misag utugurrindøwei Tius maig karuigwan kan eshkabig na lataitøwei katøgan kusranrab køn cha. Inchawei nø maig wamindilane chiyutøgucha møramig køn cha trendaig købig køn. ²³ Kaguende møikkøben Tius maig karuigwan tru eshkabigwan mørmígwane, Israel misaamerainukkurri kanguen kaagøm, pinisaig kønrrun” taig køn cha.

²⁴ 'Inchawei Samuel tsub uraskurrimbunø mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabelø truilø chigucha møin kwalømmerra øyeeg punrrabigwan wamindig købig køn cha. ²⁵ Pøs ñimbe tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabelai ureemera køb, katø tru namui kølli misaameran tru nuinukkurri acuerdo marigwan tøgagøb indan cha. Abrahamwan tru trenchib uras: “Ñigurri karrab larrøbichib misaamerabe pirau maya misaaba mayanguen tab indiilø kønrrun” chib. ²⁶ Inchawei Tius nui Marøb Megabigwan kusrua, trugurri Tiusbe ñimuimaymerrig ørig købig køn, ñim møitøgucha tru kaigwan marmønrrab llirawa pønrramisren, mayanguen tab indiilø kønrrain— chibig køn, Pedrobe.

4

Pedroba, Juanba tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab

¹ Pedroba, Juanba misagwan waminchib srø pønrramme, judíosmerai sacerdotsmera køben, Tiuswei yau policíamera ashib pønrrabelan nø karub pasrabig køben, saduceosmera køben truba namikkøleelø pubelø køn, ² kaguende Pedroba, Juanba misaameran kusrenanøb, katø tru kwabeløbe katøyug kwaitai utugurri øsiiramibe Jesucristoinug køn chib, eshkab kusrennimba. ³ Incha tru karubeløbe Pedronba, Juanwanba kemøra, yandø maaben købene, katø kwalømgatig kailan keeri yau keerøbelø køn. ⁴ Inchendø møiløgøben Tiuswei wamwan wamindi mørøbeløbe Criston køreben, møguelandø munchen trattø milburab nemisrig købig køn.

⁵ Incha katø kwalømbe tru nømun ashib karub purrabelø køben, misagwan karubelø kølli misaamera køben, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben, Jerusalén tulundzunabelø køn. ⁶ Truyube maya sacerdotsmeran nø karub sacerdote tru Anás køben, Caifás køben, Juan køben, Alejandro køben, maya sacerdotsmeran karubigwei yaelø køben mayamba, truyu purrabelø køn.

⁷ Incha Juanwanba, Pedronba nømuin tøbøtag pønrrabe payibelø køn:

—¿Ñimbe iigwane maramburab marig muindøgarre margue? cha. ¿Ililane mui munchiyurre margue?— cha.

⁸ Inchen Espiritu Santotø netaig Pedrobe trenchibig køn:

—Misaameran ashib karub purrabelø, katø ñim misagwan karubelø kølli misaamera, ⁹ kan møg kwanrriigwan nam tabig marigwan chi wetøgørramdiig kōtashchappa, i mowan mandø incha tamarig kuitashchappa, ñim namun payib srua kuig købene, ¹⁰ trube, ñim mayeeløba, katø Israel maya misaameraba nebua asig kønrrai eshkanrrab cha. Tru i møg ñim mayeelai merrab pasrabiibe tru Nazaretsrø Jesucristoi munchiyu tabig tammisrig kuig køn cha, tru ñim kurusyu mesra kweechen, Tiusbe katø øsiirangaruig, truigweinug. ¹¹ Jesúsbe ñim

“ya marøbelø tru kaasig srug køn cha.

Inchendø tru katsiisrømbe pølbasa wayig mas purø tab srukken misrin køn” cha.

¹² Pøs nam kaigyugurri wesrailø kømibe mu katøgan pegwei munchiyube chi kaagøn cha; kaguende kaigyugurri wesramigwane yu piraube mungucha traeg martrai tranig kaagøn— chibig køn.

¹³ Inchen tru payibeløbe Pedronba, Juanwanbabe chigucha chi kørig kuin kømø, løtab pønrrai ashib, katø mana chu kusreb purrømeelø, chigucha kømeelø kuin kui ashib inchabe, truba kwaara asha, nømune Jesúswei mendig amøñibelø kuin kui nebua ashibelø køn. ¹⁴ Inchagucha tru tamari møøbe

nømuim pulu kurra pasrabwei indi ashabe, treekkurri Pedronba, Juanwanbabe chigucha chi tamgaig købig køn. ¹⁵ Incha nømune tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø purrainukkurri webangingarua, nømdø kangurrin kangurri payiyab waminchib kørrømisrabe, ¹⁶ trenchibelø køn:

—¿Møguelane nambe chi martrab? cha. Kaguende Jerusalén mayeelø warab misaameraimbe Tius nømbe pasrain kui asamig marig kan truba nuig kenagøn cha, nømgurri marig. Inchawei nambe chinchagucha chi treeg kømøn tambegaig køn cha. ¹⁷ Inchendø tru treeg marigwan misag utu mas mas wam larrøbichimønrraimbe, møingurrimbunøbe mungucha Jesúswei munchiyube waminchimønrrai ‘chigøben ñimune maramønrrun’ chinrrab—cha, nømbe trenchibelø køn.

¹⁸ Incha Pedronba, Juanwanba katø wamabe, chiweingucha Jesúswei munchiyube waminchimøwei, kusrenanmøwei inchai, ¡katø! kandø mera pasrøbelø køn.

¹⁹ Trune Pedroba, Juanbabe trencha løtabelø køn:

—Ñimguen tab isuy cha, Tiuswei merrab søl købig kuitashchab nun mørmtø, ñimun mørøb pønrramig. ²⁰ Kaguende nam ashib, nam mørøb indigwane nambe elachimø, wamindamønrrun—chibelø køn.

²¹ Inchen tru karubeløbe:

—Ñim namun mørmwabe, mømibe chi maramigwane nam asamønrrun—chatø, elachibelø køn, tru maya misaameragurri chinchaguen ichabetønrrab kaima. Kaguende truiløbe tru treeg purayaigwan asha, Tiuswan truba tabig waminchib købelø køn. ²² Pøs tru purø nuig tabig marøb, tamarinab møøbe cuarenta años menrra tøgaig købig køn.

Tiuswei ureemera nundø kemenda kørmø pønrrønrrab Tiuswan miab

²³ Pedroba, Juanba yandø ka elatsiilø kua nømui lincha amøñibelaisrømay ambabe, tru sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba nømun maig taigwan Kerrigu eshkaben, ²⁴ tru lincha amøñibelø nøm iigwan mørabe, søteeløba ke kandø isua pønrramisra, Tiusba trenchib waminchibelø køn:

—Ñi mayelaim pala ñi ashib pasrabig srømbalawan lata, pirøwan lata, marwan lata, chigurrimbunø truyu chi purrabelan chigucha marøbig, ²⁵ Espiritu Santogurri namui merrabsrø David, ñi karuigwan marøb megabigwan ñi øyeeg chib wamingingarui købig køn cha:

“¿Judíos kømeelø truba truba namig kurramba, katø chi misaamera køben ke ka yandø chi marmuinguenig martrab kurramba inchippe, chindimbarre indah? cha.

²⁶ Pirau reymerabe yandø kwayanrrab lutømaytø pønrramisren,

katø tru ashib karubeløgucha wamincha kanbalatø misra,

Señor Tiuswanba, nui Cristonba

kaig martrab namig kurrann” cha.

²⁷ Kaguende isa kømøtø, Herodesba, Poncio Pilatoba, judíos kømø misaameraba, katø maya israelitasmeraba ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswan, tru ñi aceitetøga itølusig lawa wesraigwan tsalø køb, chigøben martrab isub i ciudayu tulundzunig kuig køn cha, ²⁸ ñi Tius manasrøwei øyeelø purainrrai maig martrab isua tøgagūlan treeg neburrai, martrab.

²⁹ Señor mømibe tru nøm namun chigøben øyeelø martrumøn cha trencha pønrsailan ashib, katø nam ñuiwan marøb melabelan maikkucha kullaaramø ñui wamwan kørmø waminchib pønrramig kønrrai tranrra chib. ³⁰ Ñui tasigwan larrøbichi cha, tru ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswei munchiyu

kwanrreelan tamarøb, ñi namba pasrain kui ashchai mara kørromarøb, katø kwaara asha kørromistrai marøb inchi— cha, trenchibelø køn.

³¹ Incha Tiusba chab waminchene, tru nøm tulaamba purrainuube mur kønøben, mayeeløba Espiritu Santotø netsailø kørromisra, Tiuswei wamwan maikkucha kullaaramø nømbe waminchibelø køn.

Kanguelarrøtø tøgagøb

³² Incha tru nu misag sötømera mayeeløba tru Jesúswan kørebeløbe møitøgucha lata kan manrrøtø lataig lincha pønrrab, kandø isubelø køn. Møitøgucha nømui chi tøgagúigwane ‘nain køn’ chimøtø, chi købigwane kanguelarrøtø tøgagøbelø køn. ³³ Inchen Cristo tru nøashib karua øriiløbe Señor Jesús øsiirawa kurrigweimburab maig kuigwan waminchippe ¡katø! muguen chindamgaig waminchibelø køn. Incha nømbe warappe, kan møitøgucha tab købigwan tøgagømburab tøgagønrrai tranilø purø tab warabelø køn.

³⁴ Inchawei nømui utube chigøben palai inchibiibe muguen kaabig køn. Kaguende møiløgøben pirømera, yamera tøgørbe yana, maig yanigwan anwane srua amrrua, ³⁵ Cristo tru nøashib karua øriilø nøm ashchai tranøbelø køn. Inchen nømbe trunune nømun maig palain køben kanun kanun treeg pirishibelø køn. ³⁶ Inchen kan levita José taig pi tøbøtag pirø pasrabig Chipre pirausriig, Cristo tru nøashib karua øriiløbe truigwane Bernabé cha wamig (trenchippe, “Isui meløben, isui inchimønrrai tabig waminchib nusrkain køn” taig). ³⁷ Tru møøma kan pirø tøgagua trunun yanabe, anwane srua arrua Cristo tru nøashib karua øriilø nøm asha martrai tranøbíg køn.

5

Ananíasba, Safiraba isønrrab indigwan waminchib

¹ Inchen kan møg Ananías taiba, srai Safiraba kan pirø tøgagúigwan yanøbelø køn. ² Inchabe i møøbe nui sraimba misra, tru anwane tøbøtø tranrrab cha, wamincha, tøbøwane kørromara, Cristo tru nøashib karua øriilaimay tøbøwandø nøm ashchai tranrrab srua ibig køn. ³ Inchen Pedrobe trenchibíg køn:

—Ananías, ¿Satanás ñui manrrau nø kebya pasramisra, ñigan øyeekkatig martramab pasrøtirru? cha, ñi Espiritu Santon isab pasramig kønrrai, tru pirø yani anwan kerriguwan tranmøtø kørromara tranrrappe. ⁴ ¿Pirøbe ñuiwein kømuitarru? cha. ¿Katø yanen, tru angucha ñi asamig kømuitarru? cha ¿Ñui manrrau chindimba øyeg martrab isua pasramisrku? cha. Ñibe møguelan isab pasrømøtø, Tiuswan isan— chibíg køn.

⁵ Inchen Ananíasbe iig trendaigwan mørabe, kwain peñiptinchibíg køn. Inchen mayeeløba trunun wammørøbeløbe truba truba kørig kui inchibelø køn. ⁶ Inchen matsøreløbe amrrua, asrwan tamara pula, sørønrrab srua ambubelø køn.

⁷ Indiibe pøn ura wendau køsrønyu Ananíaswei srai tru treeg purayaigwan chi wammørmø, kebarrubenba, ⁸ Pedrobe payibíg køn:

—Eshkarra cha, tru ¿ñim pirøwan øyawei yaner cha trendaigwan trewei yangueh?— cha.

Inchen nøbe trenchibíg køn:

—Øø, treweiwei yanøbwei indig køn— cha.

⁹ Inchene Pedrobe trenchiptinchibíg køn:

—¿Ñim pailømisra chindimbarre treeg martrab isua pønramisrke? cha, Señorwei Espiritun ke maig inchibíg køtashchab ashchab inchib. ¡Ñiguen

mør! cha, ñui kewan sørønrrab srua ambubeløbe chabguen yaskabyuguen amrrutan cha, mømibe ñungucha sørønrrab srua amrrun— cha.

¹⁰Inchen tru urastø Pedroi srøb pulu Zafiragucha kwain peñiptinchibig køn. Inchen tru matsørelø kerruabe kwaikken wetørrawa, srua amba, keweim pulu sørabelø køn. ¹¹Inchen tru iglesian kerriguelanba, katø mayelø tru treeg purayaigwan wammøreløbelanbabe purø trømbøig kørig kui indamig arrubig køn.

Cristo nøashib karua øriilø chine asha kønrrai marøbelø

¹²Cristo nøashib karua øriiløbe misaamerai utu chine Tius nømbe pasrain kui ashchai mariilan maramba, kwaara asha kønrrai maramba inchibelø køn. Inchen Tiuswei ureemerabe Salomønwei Yaskabyu mayeeløba maig isuppe, treeg kandø isua tulundzunabelø køn. ¹³Inchendø katøganeløbe nømbe linchab inchimeelø køn, tru maya misaamerabe nømune truba truba tab inchib tøgagüingucha. ¹⁴Inchen misaamera Señorwan kørebeløbe møguelø lata, ishumbur lata katøguchinguen katøguchinguen nemisøb ambubelø køn. ¹⁵Incha kwanrreelanguen tru puraambub lliraig calleswan camamerayu, tsigalmerayu srua amrrua pønrsøbelø køn, Pedro puraiwen, nui pørr møsiitøguen møigwan køben kwanrreelaim pala kasrønrrai. ¹⁶Inchen Jerusalén ciuda puluwansreelø misag truba nørrø amrrubelø køn, kwanrreelø køben, trømbøig maringarub kwaimandziimera tøggar kan mandøguen kømui inchibelø, treelø køben sruar. Inchen mayeeløba tamariilø købelø køn.

Pedroba, Juanba kaig indiilø

¹⁷Inchen maya sacerdotesperan nø karub sacerdoteba, saduceosmeraingateelø truyu nøba purrabeløba purø pusrkwai ashiptø namig kurra, ¹⁸Cristo nø ashib karua øriilane merrarraua tru kailan keeri yau keerøbelø køn. ¹⁹Inchen kan Señorwei ångel tru keeri yau yaskabmeran yem kura, wambisrø wesrawabe, trenchibig køn:

²⁰—Amba, Tiuswei yau pønrramisra, i srøig øsig kømigweimburab wamwan misaameran trunun kerrigu eshkab waminday— cha. ²¹Inchen nømbe iigwan mørabe, yandø tør-rrabene, Tiuswei yau kebamba, kusrenanøb mendabelø køn.

Tru inchib kømnetø tru maya sacerdotesperan nø karub sacerdoteba, truyu nøba purrabelø katøganeløba amba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan tulundzuningarubelø køn, katø tru maig maramigwan ashibelø israelitasmerai kølli misaameran mayamba. Inchabe tru kailan keeri yau purrabelan nømummay merrana, amrrunrabelø ørøbelø køn. ²²Inchen policíamerabe amba, tru kailan keeri yausrømbe muganug pua, katøle amrruppe, treeg wam srua amrrubelø køn:

²³—Truyube mugucha chindamgaig kasraig pasrøben, wegørrømønrrai, ashibeløgucha yaskabmerayu pønrrøbendø, yaskabmeran nam kurene, umbusrømbe mugucha kaagøptindig køn— cha.

²⁴Inchen iigwan mørabe, tru Tiuswei yau policíameran ashib pera pasrabiiba, sacerdotesperan karubeløba, jkan paare! øyeebe mandø kermab isubelø køn, kan øyeebe chugatig punrrai indamab isubgue. ²⁵Trunetø møikkørøn trenchib puptinchibig køn:

—Ñim tru merrarraua keerig møgueløbe Tiuswei yau misagwan kusrenanøb purran— cha.

²⁶Inchene Tiuswei yau policíameran ashib pera pasrabiibe, nui policíameraba ya, Pedronba, Juanwanba katø merrana ambendø, maig købash tsag inchimøtø merranøbelø køn, kaguen misaamera nømun

srug muta petamigwan kōriimata. ²⁷ Incha merrana amrruabe, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab pōnsrøben, maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe, trenchib payibig kōn:

²⁸ —Yamba nambe ñimune Jesúswei munchiyube kusrenanmōnrrai, ¿kandø mera pasrøb mōrgøppeh? cha. ¿Ñimbe chi margue? cha. Ñimbe Jerusalén ørøba ñimui kusrenanigwan larrøbitsingarua, tru mōwan kweecha ani lusigwane namungøba, namungøba kemesrøtan— cha.

²⁹ Inchen Pedroba, katøgan Cristo nøashib karua øriiløba løtappe trenchibelø kōn:

—Namuimbe Tiuswanmerrig mōramig kōn cha, mōguelø taigwan kōmøtø.

³⁰ Ñim kurusyu mesra kweetsig tru Jesúswandøwei namui merrabsrø kōlli misaamerai Tiusbe katø øsiirangaruig kōn cha. ³¹ Incha Tiusbe nune purø nuig kōnrrai marøb nui kusrmay wangarua, Kerrigu Nø Merrab Pasrabig, Kaigyurri Wesrabig kōnrrai marig kōn cha, Israel misaameran nōmui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay lliranrrai marøb, katø nōmui kaig mariilan ulø payamig kōmōnrrai marøb inchaimba, treeg marig kōn chibelø kōn.

³² Nambe øyeeg purayaigwane namashib asha pōnrrer cha. Inchen nun tru mōrøbelan Tius tranig Espiritu Santo chigucha asha pasrainrrun— cha.

³³ Inchen iigwan mōrøbeløbe, truba trømbøig nama, kwetchab inchibelø kōn. ³⁴ Inchen kan mōg tru Setenteelai utuig kan fariseo Gamaliel taig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbig, maya misag nune mu chi taimig, kurra pasramisra, tru Cristo nøashib karua øriilan kan petøzhiitø wambig wesrangaruabe, ³⁵ nōmune trenchibig kōn:

—Namui Israel mōguelø, purø ashiptø maray cha, i mōguelan ñim chi martrappe. ³⁶ Ñimguen isuy cha, mana kōsrøn kan Teudas taig ‘kan truba nu kusreb mōg kur’ chibig kurrøben, truigwanma mōguelø cuatrocientos mendig amōnaig kōn cha. Inchendø nune kweechen, mayeeløba mendig amōñibeløbe chab tarømisren, chab pinig kōn cha. ³⁷ Katø wendøsrø misag mayan kōtashchab munchi tulishib kwalømmerrawan galileasriig Judas kurra, misag nui mendig amōñinrrabelø truba nu pera kurrig kōbig kōn cha. Indig truig chigucha kwaben, mayeeløba mendig amōñibeløbe nøørøtø chab tarømisrig kōbig kōn cha. ³⁸ Inchawei mōi øyeeg puim pasrøbene, nabe ñimun trendamōnrrun cha: Tru mōguelane kagøbashippa, ñimguen ka ambasay cha. Kaguende tru nōm chi martrab isua tøgagūig nōm chi marøb amōnaibe, ka mōguelaindø kuisruandøbe, patsønrrun cha. ³⁹ Inchen Tiuswein kuisruandøbe, ñimbe pinishinrrab kaimanrrun cha. Inchippa ñimbe Tiusba kwayanrrab inchib pōnrrabgun— chibig kōn.

⁴⁰ Gamaliel wamindiibe treegwein kuitamab isua, Cristo nøashib karua øriilan wama, ichabetabe, Jesúswei munchiyube mas waminchimōnrrai mera, yandø elachibelø kōn.

⁴¹ Inchen nōmbe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrabgurri, truba kasrag webamba ambubelø kōn, Jesúswei munchigurri øyeeg kaig indinab pōnrrambuawei pōnrrōnrrai Tius i nōmun treeg pōnsraig kuitamab isua. ⁴² Incha nōmbe kwalømmørig, kwalømmørig Tiuswei yau kusrenanøb, katø yamørig kusrenanøbelø kōn, tru tabig srø wambe, Jesúsbe tru Cristo kōn chib, maikken elachimøgue.

6

Tiuswei ureemeran chi palabigwan ashchabelø sieteelø wesrawa pōnsrailø

1 Inchen tru kwalømmerawan Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nørø nemisrøb iben, judíosmera griegosmerai wamwan waminchibeløbe mørønnaatø waminchib namig kurrabelø køn tru judíosmerai wamwan waminchibelane. Tru kelø peta kwailø nømui utueløbe, kwalømmerig mamig pirishiby chi lata asiimeelø køn chib. 2 Inchen Cristo nøashib karua øriilø tru doceeløbe, tru nu misag Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan tulundzuningarua trenchibelø køn:

—Nam Tiuswei wamwan eshka kusrenanamigwan elacha, mishatsigu tru mamig pirisamigu ashib pønrramibe søl kømøn cha. 3 Inchawei, namui nunelø, ñimui utu siete møguelø lawa wesruy cha. Mugucha øyeelø køn tainab pønrrømeelø, Espiritu Santotø netsailan, maig kønrrabigwan asha maram kusrebelan. Incha truilan i maramigwan trana pønrsønrrab cha. 4 Inchen nambe namuimburappe Tiusba wamindamigwan elachimø marøb, katø Tiuswei wamwan eshka kusrenanøb amøñibig amøñinrrab— cha trenchibelø køn.

5 Øyeeg chibene, tru misag sötø nu pasrabigwane truba tabig mørøraben, Esteban tru nu isubigwan Tiusweinuutø newan tōga pasrabig Espiritu Santotø netsaig mowan lawa wesrabelø køn. Trugurri Felipen køben, Procoron køben, Nicanorwan køben, Timónwan køben, Parmenaswan køben, kan mөг antioquíasriig tru Tiusweiwan judíosmera marøb pønrraigu puraarruaig Nicoláswan købengue. 6 Incha yandø tru Cristo nøashib karua øriilø doceclaimay pera amrruben, nømbe Tiusba wamincha, nømui tasiimeran truilaim pala nømun tabig kønrrai estsarøbelø køn.

7 Inchen Tiuswei wambe mas mas larrøbichib iben, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe Jerusalénsrø nørø nemisrøb arruben, sacerdotsmeraguen truba yam nømui isubigwan Tiusweinug pasra tōgagønrrab pønrramisrøbelø køn.

Estebanwan kailan keeri yau pasrtrab srua ambub

8 Inchen Esteban Tiuswei tru ka yandø tab indigwanba, katø maramburab maramigwanba newan tōgaig, truike kwaara asha kønrrai maramba, Tius nøba pasrain kui ashchai purø nørreelø mariilø maramba inchibig køn, tru misaamerai utu. 9 Inchen møiløgøsrøn mu karuimig “Elatsiilø” cha wamiilai tulundzuni yaugurrielø namig kurrabelø køn, sirenesreelø køben, alejandriásreelø køben, ciliciasreelø køben, Asia pirausreelø køben misra, Estebanwan ‘¿Maig kø?’ chib, payiyab. 10 Inchendø Esteban kusreburab kusrebig kuigwanba, Espiritu nun wamingingaruitōga wamingigwanbabe, muguen kanab waminchab kaimabelø køn. 11 Inchabe kan mu møguelan køsrøn an keta tranøbelø køn nømuingatø misra, øyeeg chinrrai: “Nambe Moiséswan purø trømbøig wami mørøb, Tiuswan purø trømbøig wami mørøb inder” chinrrai, tru Estebanbe. 12 Inchabe truiløbe misaameran køben, katø misagwan karubelø kølli misaameran køben, tru Moisés pørigwan kusrebelan køben, ke nøm isuigwan marøb kønrrai inchen, truiløbe namig amrrua, kemøra, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelaimay srua ambubelø køn. 13 Katø trugurrimbe nømui kaptōga maig kui ashmubendø, isa waminchabelø øyeeg chibelø pera amrrubelø køn:

—I møøbe chu uragucha i Tiusweyasiitø tarømarig tab yawanba, katø tru maig maramigwan Moisés pøriilanba, trømbøig tsalø wami mører chib. 14 Kaguende nambe trendai mører chib: “Tru Nazaretsrø Jesúsbe i Tiuswei yawane pinishib, Moisés namun maig martrai karua kørrømarilane chishtø yunømarøb inchen” tan mørøb inder— chibelø køn.

¹⁵ Inchen mayeelø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøb purra-belø Estebanwan ashene, møimbe nui maløbe kan ángelwei malø lataig kui ashibelø køn.

7

Esteban nø 'treeg mara pasrømur' chib waminchib

¹ Inchen tru maya sacerdotesteran nø karub sacerdotebe Estebanwan trencha payibig køn:

—¿Isa kømø, nøm trenchib kuibe treeg kuitarru?— cha.

² Inchen nøbe trencha løtabig køn:

—Nai misaamera, nai kølli misaamera, nan mørtray cha: Tius tørguegwalmabiibe namui kølli misag Abrahamwan Harán pirausrø tsunrrab imøwatø, Mesopotamia pirau kenamisrig køn cha. ³ Inchabe trendaig købig køn cha: “Ñui pirøwan elachib, ñui yaelan elachib, na eshkam pirøsrømay inrrø” cha. ⁴ Inchen Abrahambe Caldea misaameraim piraugurri webya, Haramsrø tsunrrab iben, yandø møskai kwabene, Tiusbe Abrahamwan mõi ñim waraim pirausrø tsunrrai ørig købig køn cha. ⁵ Inchendø nune i pirøwan nui srøb trarramikken, nuyasiibe keta tranmuig køn cha. Inchendø nune ‘i pirøwane tranrrumøn’ cha kørrømisrig købig køn cha, katø nuinukkurri karrab misaameraimba. Tru urasbe Abrahambe nusrrkainguen chigaig købenbatøsrøwein købig køn. ⁶ Incha Tiusbe trendaig købig køn cha: “Ñuinukkurri karrab misaamerabe peg pirausrø ka ambatø warøben, nømune ka karua srua kuindiig melabelø kømig kønrrun cha, larrø kaig indinab cuatrocientos años ørøba.” ⁷ Inchendø Tiusbe: “Tru nømun karua srua kuindiig melønrrai marøb misaameran nømune maig kønrrabigwan asha maramønrrun cha. Inchen trugurrimbe yandø tru pirausrøngurri webamba, nømbe i pirautøwei nane køriibala tabig waminchib kønrrun” cha. ⁸ Incha Tiusbe Abrahamwan tru circuncisión maram acuerdon tranig køn cha. Treekkurri nui nusrrkai Isaac kal-labene, Abrahambe Isaacwan trune kwalømyube asru circuncidabig køn cha. Inchen Isaackucha nui nusrrkai Jacobwan treetøwei maren, Jacobgucha nui nusrrkalan treetøwei marig købig køn cha, tru doce nusrrkalø Israelweinukkurri karrab misaamerai møskalan.

⁹ Tru Jacobwei nusrrkalø namui merrabsreeløbe nømui nuneg Joséwan pusrrkwai ashib tsalø køptø, Egipto pirausrømay srua amrrai yanøbelø køn. Inchendø Tiusbe Joséba pasrøwa, ¹⁰ nune chine puben isuig megainukkurri treetø megamønrrai wesrawa, Egiptosrø rey Faraónwei merrab nøbe tab indamdiig kui asig kønrraimba, katø larrø kusrebig kønrraimba Tiusbe tranen, Faraónbe Joséwane Egipto pirau maya misagwan ashib karub wanrrai neera wannig køn cha, katø nui purø nuig purø tab yawan chigucha kerriguwan nø ashchai.

¹¹ Inchen tru urassrø parø arrubig køn, purø trømbøig isuig melamig Egipto pirau ørøba, katø Canaan pirausrøn chigucha. Inchen namui kølli misaamerabe chigucha mamig kalawa købelø køn. ¹² Inchen Jacobpe Egiptosrømbe tirigu pønrran tai wammørabbe, nui nusrrkalø, tru namui kølli misaameran ke srøsrøzhiitø ørøbig køn. ¹³ Incha katø wendø ambene, Josébe nui nunelane nøbe tru nømui nuneg kuin kui asingaruben, øyamay tru Egipto rey Faraónbe Joséwei misagwane numera kui nebua asig købig køn cha. ¹⁴ Incha Josébe nui møskai Jacobwanba, nui yaelan mayamba Egiptomay amrrunrrai pertrab ørig købig køn cha, kerrigu yaelø setenta i cincoelan. ¹⁵ Pøs øyamay Jacobpe Egiptomay yaig købig køn cha, tru nø

lata namui merrabsrø kølli misaamera lata chab kwaisrømay. ¹⁶ Inchen nømui asrmerane Siquemsrømay srua ambig købig køn cha, tru merrabsrø Abraham Hamorwei nusrkalan sòramig anwei penig pasrabigu, Siquem pirausrø sòrønrrab.

¹⁷ Inchen yandø, Tius Abrahamwan nø treeg tranrrab cha kørømisriibe pumig yandø luturaab køben, Israel misaamerabe Egipto pirau nørø larrøbichib nurab yaig købig køn cha. ¹⁸ Inchen Egiptosrømbe kan rey Joséwan ashmíig ashib karunrrab pølbasa, ¹⁹ tru reybe sòratø purø møg isua, namui misaameratøga møg inchib pasrøwa, namui kølli misaamerane maig købash indig købig køn cha, tru nømui srø kal-laig møg-ureezheelan kweetsingarub. ²⁰ Inchen tru kwalømmerawan Moisés kal-labig køn cha, tru unøbe Tiuswein kabyu larrø tab unøzhig. Inchen møskaløbe nømui yau pøn pølgatig nurana, ²¹ yandø kwanrrai elatsamig nebuben, Egipto reywei nimbas tru unan wetørrawa, nui nusrkawan lataitøwei nuranig købig køn cha. ²² Inchen Moisésbe tru Egipto misaamera maig kusrebelø køben, treeg kusrenanig kusreweig købig køn cha, trurrigu wamindiiløyu lata nui chi mariiløyu lata purø nuikke.

²³ Incha yandø cuarenta años tøgaig misra, Moisésbe nui manrraube nui misag israelitasmeran ashchab inrrab isuig købig køn cha. ²⁴ Inchen truyu kan egipcio israelitan truba kaig inchen ashabe, purømisra, Moisésbe truburø ulø payib tru egipcione kweetsig købig køn cha. ²⁵ Øyeeg kaig indinab melainukkurri Moisés nømun pera webinrrai Tius pasrigwan nui misaamera truigwan nebua ashchaitamab isua inchene, nømbe treeg kønrrabig kuitamappe isubguen inchimeelø køn cha. ²⁶ Inchen katø kwalømbe pailø israelitasmera kwayab kuin køben, Moisésbe tammay kørømartrab isua, trenchibig køn: “¡Au ñimbe! ¿Mu peguelø kòmøtø, ñimmisaatøwein køn cha, kangurrin kangurri chindimbarre øyeeg kaig inchib køgø?” cha. ²⁷ Inchene tru kanun kaig marøbiibe Moiséswane trawagucha trenchibig køn: “¿Ñi namun ke ñi asha karubig kønrraimba, katø maig kønrrabigwan ñi asha marøbig kønrraimbabe ñune treebe mu parsta? cha. ²⁸ ¿Kabe nangucha marig kwaløm egipcion latawei ñune kweechig kòtah?” cha. ²⁹ Inchen Moisés trunun mørabe, Madian pirausrømay trubab ya, trusrømbe kan peg pirausrig lataig tsbig køn. Incha trusrø pagatø nusrkalø tøgagüig købig køn.

³⁰ Indig truig yandø cuarenta años puraiben, Sinai Tun pulu mu misag warab waraimønug Moiséswan kan ángel kaldusr naarabigu kenamisrig køn cha. ³¹ Inchen Moisésbe tru treeg kenamisrigwan ashabe, truba kwaara, ashchab katøguchi kemallene, Señorwei wam trenchib mørø waminchibig køn cha: ³² “Nabe ñimui merrabsrø møskalai Tius kur cha, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius”. Inchene Moisésbe korig køb itønab menda, kurashmíig køn cha. ³³ Inchene Señorbe trendaig købig køn cha: “Ñui srøbyu alpargatiswan wesru cha. Kaguende ñi pasraig pirøbe Tiusweindø tarømarig køn cha. ³⁴ Nabe nai misag Egiptosrø yeeg isuig kullaarailø melaigwan tab ashib, katø purø murig nebuptø ke mulliptøø tranrrab melailan mørøb incha, wesranrrab kørøarrur cha. Møimbe jamø! taig købig køn, ñune Egiptomay ørtrumøn” cha.

³⁵ “¿Ñi asha karubig kønrraimba, katø maig kønrrabigwan ñi asha marøbig kønrraimbabe ñune treebe mu parsta?” chib, nøm trenchib kaashib kuig Moiséswandøwei, Tiusbe nømun nø asha karubig kønrraimba, katø treeg kaigyugurri pera webattraimba ørig køn cha, tru kaldusr naarabigu ángel

kenamisrøbikkurri. ³⁶ Inchen nøbe Tius nøm̄ba pasrain kui ashchai maramburab mariilan marøb Egiptosrøngurri wesruig købig køn cha, mar Rojoyu lata, mu misag warab waraimønug lata cuarenta años ørøba treeg marøb. ³⁷ Mu peg køm̄tø, iibe tru Moiséstøwein køn cha israelitasmeran øyah chibig: “Tius maig karuigwan kan eshkabig nan kusrub lataitøwei, Tiusbe ñimui misag utugurrindøwei kusrunrrun” cha trenchibig. ³⁸ Moisés nøtøwein kuig køn cha, mu misag warab waraimønug, tru israelitasmera kanbalatø amrrub købeløba pasrab, katø Sinai Tunyu ángelba waminchib, katø nøm̄ui merrabsrø kølli misaameraba pasrab inchibiibe. Incha nøbe tru øsig køm̄ wammeran utig købig køn cha, tru namun tranrrab.

³⁹ Inchen namui kølli misaamerabe mørøg køm̄ui inchib, kaasha, nøm̄ui manrrøwane ke Egiptosrøndø pasra købelø købig køn cha. ⁴⁰ Incha Aarønwane trenchibelø køn cha: “Namui merrab amrrabelø namuyasig tiusmera mar cha. Kaguende Egipto piraugurri namun wesrabig Moiséswane chindinguen mørmer” cha. ⁴¹ Inchabe tru kwaløm̄merawan kan toro-unø mara pasra, truigweyasig animalmera kweecha, tranig købig køn cha. Inchabe tru nøm̄ui tasiitøga mari tiuswane truba kasraarab tøgagøbelø køn cha. ⁴² Treeg inchen, Tiusbe nøm̄uinukkurri tarømisrøppa, chigøben srømbalaser chigurrimbunø pønrrabelan tius kui lataig køriibala tabig waminchib warønrraindø elachiptindig køn cha, Tiusbe. Inchawei Tius maig karuigwan eshkabelai pøriiløyu maig taibe treeg køn cha:

“Israel misaamera çñim mu misag warab waraimønug
cuarenta años ørøba ambub kua,
animal kweetsiilan tranøb,
katø chigøben nayasig kabe nan tranig kø chindah? taig.

⁴³ Nan trani urasbe tru tius Moloc pasraig carpa yawan muta ambub,
tius Refånwei estrellan muta ambub inchibelø køm̄øgue taig,
køriibala tabig waminchib kønrrab,
ñimashib ñimui taska mariilan.

Trekkurri Babiloniatøguen køm̄ø,
purø yabsrø warønrrai webetamønrrun” cha.
Tius trendaig købig køn cha.

⁴⁴ Merrabsrø namui kølli misaamerabe mu misag warab waraimøsrø amønib uras, Tius nø pasrai carpa ya tabzhigwan tøgar købig køn cha, Tius tru Moiséswan maig karuig køben trekke, Moisés maig asigwan tru treezhigwei maringaruigwan. ⁴⁵ Inchen merrabsrø namui kølli misaamerabe tru yawan nøm̄un ketig uta, Josué tru nø karubig køben, tru judíos køm̄ø misaamera waraisrø muta kebambig køn cha, Tius tru namui kølli misaamerai merrabgurri tru judíos køm̄ø misaameran nøm̄uim piraugurri webetiisrø. Inchen tru carpa yabe David tsub kwaløm̄merawangatig trusrø pasraig købig køn. ⁴⁶ Tiuswein kabyu Davidbe tabig kui asig kua, nøbe Jacobwei Tius truyu pasrønrrai kan ya tranøbsrumugu cha, miaig købig køn cha. ⁴⁷ Inchendø Tiuswei yawan marøppe, Salomón marig købig køn cha. ⁴⁸ Inchen køben Tius Mayeelaim Pala Pasrabiibe, mu møguelø taska mari yamerayu pasrøm̄ig køn cha. Tius maig karuigwan eshkabig øyah taimbala:

⁴⁹ “Srømbalabe na wamisra waig købene,
pirøbe na itøbuna waig køn cha.
çNayasiibe maig ya martrab inchigüe? cha.

çNa israb wamibe chu køh? cha, Señorbe.

⁵⁰ çKerrigu iilane nai tasiitøga marig køm̄uitarru?” cha trendaig.

⁵¹ 'Incha waminchibig wamincha Estebanbe trenchibig køn: Ñim kui ke purab, purab pønrramisrøb misaamera køn cha, manrraube nøsken kebati mørmeelø, møramig kalugailø latailø. Incha chu uragucha Espiritu Santone mörög kømub purø mur pønrrabelø køn cha. Ñimui kølli misaamera mailø købig køben, ñim treeløtøwein køn cha. ⁵² Ñimui kølli misaamerama Tius maig karuigwan eshkabelan kabe kanundøguen chi kaig marmeelø tabelø købig kuitarru? cha. Tru Kerriguwan Sølgantiig attrabigweimburab manawei eshkaab amrrubelane nømbe kweetsig købig køn cha. Inchen mõi truig arrubene, ñimbe kailø køptø tsaleelaingatø pønrramisra, kweetsan cha. ⁵³ Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan ñimbe ångelesmeragurri uta tøgarr købendø, truigwane chiweinguen møra marmeelø køn— cha, trenchibig køn Estebanbe.

Esteban kwaigwan waminchib

⁵⁴ Inchen øyeeg tailan mörøppe, nømui manrraube ke kan chinchimmørø inchib purø trømbøig namig kuilø, ke trugulwandø tsacha mørøbelø køn, Estebanwan namig kõiitø. ⁵⁵ Trune Estebanbe Espiritu Santotø netsaig srømbalaneb neeshabe, Tiuswei tørguegwalmabigwan ashib, katø Jesúswane Tiuswei kusrmaygatø pasramisra pasrai ashib inchibig køn. ⁵⁶ Inchabe trenchibig køn:

—¡Asay! cha. ¡Srømbalamerabe kurin pønrrøben, Møg Misra Arrubiibe Tiuswei kusrmay pasrai ashar!— cha.

⁵⁷ Inchen nømbe nømui kalumeran kasrøb truba mur trashib, ¡katø! mayamba Estebanweim palatø itø ambubelø køn. ⁵⁸ Incha ciudayugurri wegucha, sruutøga petabelø køn. Inchen tru øyeeg punrrai waminchib kurrabeløbe nømui kewagüilan wesrua, kan matsinø Saulo taigweim pulu warøbelø køn.

⁵⁹ Inchen tru nøm sruutøga petab kømne, Estebanbe Tiuswan trenchib wamab miabig køn:

—Señor Jesús, nai espíritun utørra— chib. ⁶⁰ Incha yandø tømønnsra mur trashib wamab trenchibig køn:

—¡Señor, nøm øyeeg kaig marigwan chi treeg marmuig kui lataig kørrømar!— cha.

Yandø chab trenchabe, kwaptinchibig køn.

8

Saulo Jesucriston kørebelan kaig martrab pasraarøb

¹ Inchen Saulobe Estebanwan kweechen, kan øyeeg maramigweim palaig kuig kømømab isub pasrabig køn.

Inchen tru kwalømdøwei Jerusalénsrømbe iglesiayuelan purø trømbøig martrab yandø kønab kurrab mendøben mayeeløba Judea pirausrømay køben, Samaria pirausrømay køben, ke kan ørøtø chab ambubelø køn, Cristo nøashib karua øriiløtøh ammø Jerusalén ka kørørmisrøbelø køn. ² Inchen mø møguelø kørørn Tiusweimburabelan maizhikken elachimø marøbelø Estebanwan isub truba kishib sørabelø køn. ³ Inchen Saulobe iglesiayuelan purø trømbøig inchib, pinishinrrab inchib, yamørig kebya, ishumburwan lata, møguelan lata kemøra, unchib warambatø srua webya, kailan keeri yausrø pønrsøbig køn.

Tiuswei wam Samariasø larrøbitsig

4 Inchen tru Jerusaléngurri webamba ke kan ørøtø chab ambubeløbe chu ambatøgucha Tiuswei tabig srø wamwan eshka kusrenanøbelø køn.

5 Inchen tru utuig Felipe Samaria ciudarømay ya, trusrø Cristoimburabigwan eshka kusrennøbig køn. 6 Inchen misaamerabe tulundzuna, Felipe maig wamindigwan mørøb, Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe tru mariilan ashib, mørøb inchabe, mayeeløba ke kandø isub, Felipe wamindigwane truba truba tab mørøbelø køn. 7 Kaguende truba yam misaamerainukkurri trømbøig maringarub kwaimandziimera purø trømbøig trashib webamben, katø truba yam kønønrab kaima warabelø køben, cojosmera køben, tamarilø købig køn. 8 Trugurri misaabe tru ciudayube truba truba kasraabelø køn.

9 Inchen manasrøngurri kan møg Simón taig tru ciudayube tsubig køn, kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabigwan marøbig. Samaria misaameran chine mariiløtøga chull asøskøb, nøbe purø nuig mørøb tsubig køn. 10 Inchen nune mu amrrubiitøgucha, kusrebelø lata, chi treeg kømeeelø lata nø chi martashchab ke nundø ashibelø kua, trenchibelø køn:

—I møøbeguende Tiuswei tru maramburab marig truig køn cha, tru “Purø Nuig”, kui asig.—

11 Incha nune ke chi martashchab ashib melabelø køn, kaguende tru nø magia kusrewa mariiløtøga manasrøngurri nømune keerøba, kwaara ashib kønrrai mara srua køben. 12 Inchen Tius nø ashib karub wainuguig tru tabig srø wamwanba, Jesucristoi munchiwanba Felipebe eshka kusrennen, trunun kørewabe, ishumbur lata, møguelø lata piu umbu ulsrøbelø køn. 13 Inchen tru Simøndøweinguen trunun køreb, piu umbu ulsraig køb incha, Felipeba lincha, uñibig køn. Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe mariilanba, katø nø maramburab truba nørreelø mariilanba ashabe, Simónbe truba kwaarøb uñibig køn.

14 Inchen Cristo nøashib karua øriilø Jerusalénsrø warabelø tru samariasreelø Tiuswei wamwan uta pønrramisrin køn tai wammørabe, Juanwanba, Pedronba trusrømay ørøbelø køn. 15 Inchen nømbe trusrø puabe, tru kørebelø Espiritu Santon utønrrai, Tiusba waminchibelø køn. 16 Kaguende møigwandøgucha nømum palabe Espiritu Santo kørraarumø srø køben, Señor Jesúswei munchiyutø piu umbu ulsrailø købig køn. 17 Incha Pedroba, Juanba truilaim pala tasigwan estsaren, Espiritu Santon utabelø køn.

18 Inchen Cristo nøashib karua øriilø tasigwan truilaim pala estsara, Espiritu Santon kanelan trani ashabe, Simónbe ‘an pagararruah’ chibig køn:

19 —Nangucha øyeeg maramburab maramigwan tranrra cha, nagucha møigweim pala køben nai tasigwan estsarene, truipe Espiritu Santon utønrrain— chib.

20 Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—Ñui anbe ñiba tøgatø pinøbash cha. Kaguende Tius keta tranigwane ñibe andøga pena tøgagømdiig kuitamab indan cha. 21 Ñibe namui utube chi asamig kawei, chi marøb unamig kawein køn cha. Kaguende ñui manrrøbe Tiuswein kabyube chi sølgandø tabig kømøn cha. 22 Inchawei iig øyeeg trømbøig isuigwan isua møra, Tiusweimay llirau cha. Incha ñui manrrau øyeeg isuigwan Tius ñun ulø payiimig kønrrai treeg mara kørrømartashchab Tiuswan miau chibig køn. 23 Kaguende ñibe purø trømbøig kan køndzø srurri lataig møbgøllitø netsaig kui ashib, katø kaig maramigugurrimbe webinrraigaig pasrig kui ashib inchar— cha.

24 Inchene Simónbe trencha løtabig køn:

—Señorwan nayasig ñim miarray cha. Ñi mõi øyeeg chib pasrailøbe møikken nan treeg nebumønrain— cha.

²⁵ Incha nømbe maig købigwan eshkaab, katø Tiuswei wamwan eshkaab waminchib kuabe, Jerusalénmay katø amrrubelø køn tru Cristo nøashib karua øriiløbe. Incha Samariasø truba yambalø misaamera tsitsø warabsø, tru tabig srø wamwan eshkaab kusrenanøbelø køn.

Felipeba, kan Etiopíasrø møøba

²⁶ Inchen Felipeimburappe kan Señorwei ángel Felipene trenchib waminchibig køn:

—Kurra, Jerusaléngurri Gazamay kørreb maywan tru pørr pineppurab inrrø— cha. Truibe tru mu misag warab waraimø may køn. ²⁷ Inchene Felipebe kurrab ibene, mayube kan Etiopía pirausrø kan møg eunuco katabig køn. Truibe, Etiopíasrø reina Candacei kan møg karubig nui reinai anwan kerriguba nø esegabig købig køn. Nøbe Jerusalénsrø Tiuswan køriibala tabig waminchab ya, ²⁸ trusrøngurri katøle arrub pasrappe, kaullimera srui karryu Tius maig karuigwan eshkaabig Isaíaswei pørigwan leb arrub pasrabig køn.

²⁹ Inchen Espiritu Santobe Felipene trenchibig køn:

—Wetøga ø karryu kemalla linchi— cha. ³⁰ Inchen Felipebe luløb ya, wetøgabe, Tius maig karuigwan eshkaabig Isaías pørigwan leb arri mørøbig køn. Inchabe Felipebe trenchibig køn

—¿Ñi leb arrigwan chi taig mørtirru?— cha.

³¹ Inchene nøbe trenchibig køn:

—¿Kan nan mu ‘øyeeg køn’ cha eshkaabene, nabe mandø kui mørøramø?— cha.

Incha nøbe Felipen:

—Tiusmanda naim pulu wanrrab nebamø— chibig køn. ³² Tru Tiuswei wam pørigwan nø leb arriibe iig købig køn:

“Kan ubishawan latawei kwetchab srúa ambig køn cha.

Inchen isig parøb kømne,
kan ubisha-unø niløtø tsub lataitøwei,
nøgucha manchibgucha inchimug køn cha.

³³ Incha nømui merrab israbig luchimubashtø niløtø megaben,
tru sølgandø tabigwan nune treeg asha martrab inchimøø,
kagøbashiptindig køn cha.

Nuinukkurri katø srøig misag karrab kurrønrrun tamibe kaanrrun cha.

Kaguende nui øsig kuigwane yu piraube kerraig købig køn” taigwan.

³⁴ Incha tru eunucobe Felipen payibig køn:

—Tiusmanda eshkarra cha, ¿Tius maig karuigwan eshkaabig nøasiitøwein trenda chindah, kabe mu katøganun trenda chindah?— cha.

³⁵ Inchen Felipebe tru nø Tiuswei wam pørigwan leb yaigwan truyugurri pølbasa, Jesúswei tabig srø wamwan eshkaab kusrenanøbig køn. ³⁶ Incha maywan ambub kua kan pi wabnug puabe, tru møøbe trenchibig køn:

—Yube pi wan cha. ¿Na piu umbu ulsraig købsrutah?— cha.

³⁷ Inchen Felipebe trenchibig køn:

—Ñi ñui manrrau newan kørebene, treeg marig kønrrun— cha:

—Inchen møøbe trenchibig køn Jesucristobe Tiuswei Nusrkain kui isua pasrar— cha.

³⁸ Incha nøm ambub kuin karrun Felipebe tru møwan pasramisingaru chibig køn. Incha pailøba piumay pinaamba, Felipebe nun piu umbu ulsrøbig

køn. ³⁹ Incha piugurri webambene, Señorwei Espiritube mõi mõi Felipen kusrua, srua iben, tru mõebe Felipen mas ashippe ashmubendø, nui maywan kasrag inrraibig køn. ⁴⁰ Incha Felipebe Azoto ciudarsø pasraptindinaben, trusrø Jesucristoi tabig srø wamwan ciudamørig eshkab kusrenanøb pureb ya, Cesarea ciudarsø pubig køn.

9

Saulon Tiusbe peemayig kønrrai yunømarig (Hch 22.6-16; 26.12-18)

¹ Trune Saulobe tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelane kaig maramigwanba, kweecha petamigwanbabe namig kõiitø ke chinchimmørø inçib uña, trekkurri maya sacerdotesperan nø karub sacerdoten ashchab yaig køn. ² Incha Damascosø tru judíosmera tulundzuni yamerasø treeg marøb kebyamig kilgamera pøriilø tru sacerdotesperan karubigwan miabig køn, tru srø maywan amrrab pønrramisra pønrrabelane ishumbur kui lata møguelø kui lata, Jerusalénsrø kailan keeri yau pønrsønrrab srua yamig kønrrai. ³ Incha ib menda yandø Damasco pub lutausrø ibene, ¡katø! mõi mõi nuingatanbe srømbalasarøngurrimbe kan tørgwalmabig arrua, nuin pøtøgatan piløben, ⁴ Saulobe pirau peña tsua, kan wam trendaig mørøbig køn:

—¿Saulo, Saulo chindimbarre nane kaig marøb lliragu?— cha trenchibig.

⁵ Inçhene Saulobe trenchibig køn:

—¿Señor, ñibe mu kugu?— cha. Inçhene nøbe trenchibig køn:

—Nabe Jesús tru ñi nan kaig marøb unig, truig kur cha. ⁶ Kurrab, Damasco ciudayu kebinrø chibig køn. Truyube ñi chi maramigwan ñune eshkanrrun — cha.

⁷ Inçhen møguelø Sauloba ambubeløbe truyutø pønrrambua, ¡katø! wamguen piniilø pønrrabelø køn, mungucha ashmubendø, wamindigwan møra. ⁸ Inçhen yandø Saulone piraugurri kusraben, kabwane kurendø, chigucha ashchab kaimabig køn. Inçhen kwalyu kemøra, srua Damascosømay ambubelø køn. ⁹ Truyube pøn kwaløm ørøba ashchab kaimabwei, manrrab kaimabwei mutchab kaimabwei inçhibig køn.

¹⁰ Damasco ciudadyube kan Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Ananías taig tsubig køn. Inçhen truigwane Señorbe kan piab lataigu kemamisra, trenchibig køn:

—¡Ananías!— cha. Inçhene nøbe løtappe:

—Señor, yu war— cha trenchiben,

¹¹ Señorbe nune trenchibig køn:

—Kurra, “Ølgandø” cha wamin callewan pureb inrrø cha. Incha Judaswei yau puabe: ¿Kan møg tarsosriig Saulo taig wah? cha, payrrig chibig køn, trube Tiusba waminçib wan cha. ¹² Tru mõebe kan piab lataigu asin køn cha, kan møg Ananías taig kebarruabe, nui kabmeran katøle pilønrrai, nuim pala tasigwan estsarøbig.—

¹³ Inçhene Ananías iigwan mørøppe trenchibig køn:

—Señor, i møweimburappe, mugøben wamindi wammøra kur cha, ñui misaameran Jerusalénsrø chitø, chitø kaig marøb uniilan. ¹⁴ Møima yusrønguen mayeelø, ñui munchiwan wamab tøga pønrrabelane merrarranrrab sacerdotesperan karubelø nun treeg martrai ørig arrin køn— cha.

¹⁵ Inçhene Señorbe trenchibig køn:

—Inrrø cha. Kaguende i mõebe na øyeeg marøb tøgagønrrab na lawa wesruig møg køn cha, judíos kømø misaameran køben, reymeran køben,

Israelwei misaameran kōben nai munchiwan asingarunrrabig. ¹⁶ Kaguende nabe nun kenamaramōnrrun cha, nai munchigurri chugatig kaig nebuig megamigwan.—

¹⁷ Inchene Ananíasbe tru Saulo tsui yamay yabe, kebya, tasigwan nuim pala estsarabe, trenchibig kōn:

—Cristogurri nai nuneg Saulo, Señor Jesús mayu arrub pasrōben kenamisrōbiibe ñi katōle ashibig misrōb, katō Espíritu Santotō netsaig kōrrōmisrōb inchainba nan ørtan— cha.

¹⁸ Inchen tru urastō Sauloi kabmerayugurrimbe kalus pitis latailō kōrrōben, katō ashibig misrig kōn. Incha kurrōben, Saulone piu umbu ulsraig kōn. ¹⁹ Incha Saulobe maben, katōle nui asrbe tammisrōbig kōn. Incha Damascosrō Jesucristoi kusrenanigwan marōb melabelōba mam kwalōm kōsrōn tsubig kōn.

Saulo Damascosrō Tiuswei wamwan eshkaab kusrenanōb

²⁰ Incha tru urastō Saulobe judíosmera tulundzuni yamerayu Jesúsweimburab eshkaab waminchib pōlbasrōbig kōn: “I Jesúsbe Tiuswei Nusrkain kōn” chib. ²¹ Inchen mayeelōba mōrōbelōbe truba truba kwaariilō trenchibelō kōn:

—¿I mōg kōmmōrgōppēh cha, tru Jerusalénsrō purō trōmbō inchib pinish-inrrab inchibig, i munchiwan wamab tōga pōnrrabelane? ¿Yusrōmaybe tru inchaabwe arrub mōrgōppēh? cha, judíos sacerdotsmeran karubelaimay merrarrawa nōmun srua inrrab— chib.

²² Inchen Saulobe kusrenanōb eshkaimōrig katōguchinguen katōguchinguen mur pasramisrōb ya, judíosmera Damascosrō warabelane, jkan paare! øyeebe mandō kuinguen mōrmōwa kōnrrai marōbig kōn, Jesúsbe tru Cristo muniirab kuig, tru kōn chib kenamarōb.

Saulo judíosmeran chinchamamub

²³ Inchen yandō yam kwalōmyu judíosmera Saulon kwetchab wamincha kōben, ²⁴ Saulobe wammōrin kōbig kōn. Incha nōmbe yem, kwalōm ciudayu yaskabmerayubaguen larab, kwetchab muniirabelō kōn. ²⁵ Inchen nui kusrenanigwan marōb melabelōbe Saulone yem pera amrrua, tru ciuda pōtōgatan sruubirōbanrrig palaig marinug kan nu tasinyu waya, kōrrōrōbelō kōn.

Sauloba, Señorgurri nunelōba Jerusalénsrō

²⁶ Incha Saulobe Jerusalénsrō puabe, Jesucristoi kusrenanigwan marōb melabelōba linchab inchen, mayeelōba kōrig kui inchibelō kōn. Kaguende nōmbe kōremeelō kōn Saulobe Jesucriston kōrewa unitamappe. ²⁷ Trune Bernabébe nune kashmō uta Cristo nōashib karua øriilaimay pera ya, Saulobe Señorwan maysrō mandō nebua asigwan, Señor nun mandō wamindigwan, Jesúswei munchiyu Damascosrō chigucha kōrmō eshkaab kusrenanigwan nōmun eshkabig kōn. ²⁸ Øyamay Saulobe nōmba Jerusalénsrō kebib, katō webarrub llirab uñibig kōn. ²⁹ Inchen Señorwei munchiyu chigucha kōrmō, Tiuswei wamwan eshkaab kusrenanōb, katō judíosmera griegosmerai wamwan waminchibelōba waminchib, øyeebe maig kō chib payib inchen, trune nōmbe nune kwetchabgōba larabelō kōn. ³⁰ Inchen nunelō trunun wammōrabe, Saulon Cesareasrōngatig lincha amba, truyugurrimbe Tarsosrōmay ørōbelō kōn.

³¹ Inchen Judea pirau kerrigu, katō Galilea pirausrō, Samaria pirausrō kerrigu iglesiabe ambumay imay tab kōbigwan tōgagōbelō kōn. Incha nōmbe

Tiusweimburabeløyu norrørab, Señorwei merrab kōriibala amōñib inchibelø kōn. Inchen Espiritu Santo purugub waminchib pasraitōgabe purø norrø nemisrøb ibig kōn.

Pedro Eneaswei kwanrrowan tamarøb

³² Pedrobe truørø llirab uñabe, katø Tiuswei misaameran Lidasrø warabelangucha ashchab ibig kōn. ³³ Inchen trusrømbe kan møg Eneas taig kōnōnrrab kaimabig kua, ocho años ørøba camayu kwanrø tsuben, Pedrobe pubig kōn. ³⁴ Incha Pedrobe trenchibig kōn:

—Eneas ¡Jesucristobe ñune tamaran! cha. Kurrab, ñui tsuigwan kusru— cha.

Inchen Eneasbe tru urastø kurrøben, ³⁵ mayeelø Lida pirausrømbe, Sarón pirausrømbe warabeløbe trunun asha, Señorweimay llirawa, pōnrramisrøbelø kōn.

Dorcas øsiiraigwan waminchib

³⁶ Tru urassrø Jupe ciudayu kan ishug Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Tabita taig, griegomaybe Dorcas cha wamig, tsubig kōn. Tru ishube chigøben tabig maramelangøba marøb, katø chugurrin kōmui melabelane purugub inchibig kōbig kōn. ³⁷ Indiibe tru kwalømmerawan Dorcasbe kwanrø peñippa, kwaptinchen, yandø asrwan chab pirabe, pala katogan pisorø kan salayu trarrøbelø kōn. ³⁸ Inchen tru Lida ciudabe, Jope pulutø kōbene, Pedrobe Lidasrø unan tai wammørabe, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe pailø mōguelan trenchinrrai ørøbelø kōn:

—Ke tiusmanda yu nam warainukkatig peba attra tan— chinrrai.

³⁹ Inchen Pedrobe truiløba kurrab ya, trusrø pubene, tru kwabig tsu-isrømay pera amben, mayeelø kelø peta kwailøbe Pedroim pulu tulundzuna, tru Dorcas øsig uña, kewa amønamelø kōben, katø pala itøgueelø kōben marilan eshkab truba truba kishibelø kōn. ⁴⁰ Inchen Pedrobe mayeelan wambig webambingarua, tømønnsra, Tiusba wamincha, tru kwaig tsubigwan keesha ashabe, trenchibig kōn:

—Tabita ¡Kurrø!— cha.

Inchen nøbe larraashippa, Pedron ashabe, kurra, wamisrøptinchibig kōn. ⁴¹ Inchen Pedrobe tasigu kemøra, kusrua, Tiuswei misaameranba, tru kelø peta kwailanba wama, øsiguig nōmun kenamarøbig kōn. ⁴² Inchen øyee marigwane Jope ciuda ørøba wammøra, mōiløgøben Señorwan truba nu kōrebelø kōn. ⁴³ Inchen Pedrobe yam kwaløm tru Jope ciudayu kōrrømisrøbig kōn, kan møg Simón taig tru kalusmeran kullaarana, tabzhig tamarøbigwei yausrø.

10

Cornelio kan piab lataig asigwan waminchibig

¹ Cesarea ciudayu kan møg Cornelio taig tsubig kōn, suldau “Søtøwan Italiano” cha wamig søtøyu, tru suldau cienelan nø karub pera pasrabig. ² Truibe Tiuswan truba isua pasrabig Tiuswan kōriibala marøb megabig kōbig kōn, mayeelø nui yaeløba kerrigu. Katø misaameran chugurrin kōmuelan isua asha purugub tabig marøb, katø managucha Tiusba wamindamigwane pesannamø, marøb megabig kōbig kōn. ³ Indiibe kan maaben las tres kōsrøn kan piab lataigu Tiuswei ángel tōrgandø kenamisri ashibig kōn, nø wainug kebarrua trenchibig:

—¡Cornelio!— cha. ⁴ Inchen Corneliobe ángelwan ke tab ashabe, truba kwaarig trenchibig kōn:

—¿Señor, chinda?— cha.

Inchen ángelbe trenchibig kòn:

—Tiusbe ñi nõba wamindiilan mørøb, katø tru chugurrin kømuielan ñi isua asha purugub tabig mariilan pesannawa, wamøwei indan cha. ⁵ Møimbe Jope ciudasmømay møguelø ør cha, Simón taigwan wamønrrab, katø nõbe Pedrogucha munchi kòn cha. ⁶ Truibe katøgan Simónwei yau, ya peba tsun cha, Simónbe tru kalusmeran kullaarana tabzhig tamarøbig mar pulu ya pasraig kòn— cha.

⁷ Inchen tru ángel nun waminchibig iben latatø, Corneliobe pagatø nui karuindiig melabelanba, katø kan suldau nui trendø trag melabelai utuig Tiuswan truba isua pasrabigwanba wamabig kòn. ⁸ Incha maig kuigwan nõmun kerrigu eshkawabe, Jøpemay amrrai ørøbig kòn.

⁹ Indiibe katø kwaløm Cornelio øriilø maywan ambub kua, yandø Jopesrø pub ambub køben, Pedrobe kwaløm tøbøtag lutau køsrøn wambig yabala Tiusba waminchab nebibig kòn. ¹⁰ Inchen nune truba mag isub parøgwaben, nuyasig mamig nenøb kømne, kan piab lataig tøgagøbig kòn. ¹¹ Srømbalabe kurim pasrøben, kan nu llensu lataig pib tsøbmerayu litsig piraumay kørraarri ashibig kòn. ¹² Inchen tru llensuyube chi animalgurrimbunø tøgagøbig kòn, pib srøppar køben, pirau srala amøñibelø køben, pala amøñib illimera køben ke. ¹³ Inchen kan wam trendai mørøbig kòn:

—¡Pedro kurrab, kweecha, ma!— cha.

¹⁴ Inchene Pedrobe trenchibig kòn:

—¡Señor, paare, kan treekkucha mana maramø! cha. Kan nabe manguen maimig mamønrrai merigwan ma kømøwei, chish mariimúigwan ma kømøwein kur— cha. ¹⁵ Inchen tru wambe katøyug waminchippe trenchibig kòn:

—Tius tabig chishig mara kørrømarigwane, ñibe mamgaig trømbøbig kønmab asha tøgagømøta— cha.

¹⁶ Treetø treetø pønmay kenamisren, tru llensune ¡katø! møi møi srømbalasmømay kusruptindig købig kòn. ¹⁷ Inchen Pedrobe tru nõ piab lataig asiibe chi chibig kønrrabgømab isub, nuinetø mumayguen kømui wamnetø, Cornelio ørig møgueløbe Simónwei ya chugúin kui paya, yaskabu chabguen pubguen inchibelø kòn. ¹⁸ Inchabe:

—Kuaje chabe, payibelø kòn: ¿Kan Simón, katø nundøwei Pedrogucha taig, yu ya peba tsuita?— cha.

¹⁹ Inchen Pedrobe tru nõ piab lataig asigwan maig kermab isubsrø wamnetø, Espíritu Santobe nun trenchibig kòn:

—¡Au! ñune pøngatø møguelø lab kòn cha. ²⁰ Kurrab, yugurri kørraya, kan mandø inchab kømab isuptø pasrømøtø, nõmba inrrø cha. Kaguende nõmune na ørar— cha.

²¹ Inchen Pedrobe tru Cornelio øri møguelan wamønrrab ashchab kørraarruabe, trenchibig kòn:

—Tru ñim lab kuibe, na kur cha. ¿Kan chindamig lataig palai amrrugue?— cha.

²² Inchen nõmbe trenchibelø kòn:

—Nambe Cornelio ørig amrruer cha. Truibe suldau sötø cienwan nõ karub pera pasrabig, katø sølgandø tabig, Tiuswan køriibala pasrabig, katø truigwane maya judíosmera truba tabig kòn chib wamindinab møg kòn cha. Truigwane kan Tiusweindø tarømari ángelgurri maig indamigwan

kenamarin kòn cha, ñun nui yamay arringarua, tru ñi wamindingwan nò mørtrai.—

²³ Inchen Pedrobe kebera, ya peba kørromara, katø kwalømbe nõbe truiløba kurra iben, nunelø tru Jopesrø warabeløgucha Pedron lincha ambubelø kòn.

²⁴ Incha katø kwalømbe Cesareasrø pubelø kòn, Cornelio nui nammisaameran køben, nui ke trendø linchibelan køben lincha cha pera munig waben.

²⁵ Inchen Pedro yau pubene, Corneliobe wamønrrab webarrua, nui merrab tømønrsrøb, kørribala tabig waminchen, ²⁶ trune Pedrobe nun trenchib kusrabig kòn:

—jKurra, pasramisr! cha. Nagucha ñi lataitøwei ka møøtø kur— cha.

²⁷ Incha Pedrobe Cornelioba waminchib, waminchib kebyabe, truba nu misag tulundzuna pasrain kui ashibig kòn. ²⁸ Inchabe Pedrobe trenchibig kòn:

—Ñimbe ashibelø kòn cha, kan judiøbe judío kømeeløbabe linchimønrrai, merig kui. Inchendø nane Tiusbe kenamartan cha, mu misagwandøgucha chigucha kømíig kui lataig mara wamømøwei, køsøgønrrapteelø kòn tamig kømøwein kòn cha. ²⁹ Inchawei treekkurri nan wamøben latatø, chi chib pasrømøtø, arrur cha. Inchawei ñimun payrrab inchar chibig kòn. ¿Chigurri nan wama ørig kuin kui?—

³⁰ Inchene Corneliobe løtappe trenchibig kòn:

—Pib kwaløm kòn cha, øya uras lata, tru las tres Tiusba wamindam ura købig købene, nai yau treuras na Tiusba waminchib wabene, mømimbe kan møg tørgwalmabig keweig nai merrab pasramisra, ³¹ trenchitan cha: “Cornelio, Tiusbe ñi nun wamindiilan mørøb, katø chigøben palai melabelan isua ashib purugub indiilan chigucha, Tiusbe pesannamø, isua kòn cha. ³² Inchawei Jope ciudadsrømay karua ør chibig kòn, Simønwan wamønrrab, katøgan munchibe truigwane Pedrogucha taig. Truibe tru Simøn kaluserman tabzbig kullaarana tamarøbig mar pulu ya pasraigweinug ya peba tsun” cha. ³³ Inchen nabe tru urastø ñuimay øriibe, manguen arrin kòn cha. Mømimbe mayeeløba nambe Tiuswei merrab purrer chibig kòn, Señor ñun chitø wamindingaruigwan nam kerrigu mørtrab.—

Pedro Cornelioi yau waminchib

³⁴ Inchen Pedrobe waminchib pølbasra, trenchibig kòn:

—Mømimbe ciertonwei wetøbeñar cha, Tiusbe møilane ørømara katøganelandø tab inchimøtø lata isubig kuin kui. ³⁵ Misaamera nõrrø pønrrabig chu pirausreeløøgucha nun kørribala marøb, sølgandø tabig marøbigwane Tiusbe kashmíig kòn cha. ³⁶ Tiusbe Israelweinukkurri amrrub misaameran chi isumø tab amønamiig kønrrai marøbig tabig srø wamwan Jesucristogurri eshka kusrenananiig kòn cha. Nøbe Mayeelaim Pala Nø Karub Nø Ashib Pasrabig kòn cha. ³⁷ Pøs ñimbe ashibelø kòn cha, tru srø wamwane Galileasrø pølbasra, Judea pirau kerriguba wammøra kønrrai marig kòn cha, tru piu umbu ulsramigweimburabigwan Juan eshka kusrenanikkurrimbunø. ³⁸ Nabe tru Nazaretsrø Jesúsweimburab truigwan waminchar cha, Tiusbe nune Espíritu Santotøgaba, nui maramburab mariitøgaba itølushen, nõbe tabig marøb, nugwaimandzig mandøguen kømui melønrrai srua kuilan tamarøb unig købig kòn cha, Tius nõba pasraikkurri. ³⁹ Inchen nambe Judea pirausrø lata, Jerusalénsrø lata, Jesús chitø mariilane nambe namashib chishtø ashibelø ker cha. Katø nune kurusyu mesra, kweetsig købig kòn cha. ⁴⁰ Inchendø Tiusbe pøn kwalømmyube katøle kusrua, nune kenamisingaruig kòn cha. ⁴¹ Ke maya misagwangucha kenamismøtø, tru maig

kuigwan nōmashib ashib pōnrrabelan Tius tru manasrōwei nō lawa wesruilandō kenamisrig kōn cha, Jesús tru kwaig tsua, katōle kwailai utugurri kurra, tru namba lincha nōba mab muchibelan. ⁴² Incha Tiusbe namune misaameran eshkab kusrenanrrai karuig kōn cha, tru ōsiguelan lata, kwabelan lata maig kōnrrabigwan asha martrai Tius pasriibe nō kōn chib, nam waminchib eshkanrrai. ⁴³ Katō mayeelōba Tius maig karuigwan eshka-belō Jesúsweimburab waminchippe, tru mayeelōba nun kōrebelōbe Jesúswei munchiyu kaig mariilan ulō payamig kōmīg pesannaig kōrrōmisrtrun taig kōn— cha.

Judíos kōmeelō Espíritu Santon utab

⁴⁴ Inchen Pedro ōyeeg waminchib pasramnetō, Espíritu Santobe kōrraarubig kōn, tru mayeelō Tiuswei wamwan wamindi mōrōb pōnrrabelaim pala. ⁴⁵ Inchen Pedrobe amrrubelō tru circuncidawar kōrewarmerabe, truba kwaariilō kōrrōmisrōbelō kōn, judíos kōmō misaamerangucha Espíritu Santon keta nōmuim pala itōlushib uncha tōgagōnrrai trana kōrrōmaren. ⁴⁶ Kaguende nōmbe mōriimīg peg wam wamindi mōramba, Tiuswan tabig wamindamba indi ashibelō kōn. ⁴⁷ Inchene Pedrobe trenchibig kōn:

—¿I misaameran piu umbu ulsrailō kōmōnrrai kabe mu kōbgan merōnrraitarru? cha, nam latatōwei Espíritu Santon nōm utōben.—

⁴⁸ Incha Pedrobe Jesucristoi munchiyu nōmun piu umbu ulsrōngarubig kōn. Inchen nōmbe Pedron:

—Katōgan mam kwalōm kōsrōn tiusmanda namba kōrrōmisr— chibelō kōn.

11

Pedro Jerusalénsrō chitō purayaigwan eshkab

¹ Cristo nōashib karua ōriilōba, nunelō Judeasrō warabelōba tru judíos kōmō misaamerangucha Tiuswei wamwan utin kui wammōrōbelō kōn. ² Incha Pedro Jerusalénsrō katō nebibene, tru asru circuncidawar kōrewarbe nune ōyeebe maig marōb pasrōgu chib, ³ trenchibelō kōn:

—iKan ñibe judíos kōmō misaamera tru circuncidameelai yau kebya, tru- ilōba lincha main kōn!— cha.

⁴ Inchen Pedrobe lutōgurri maig purayaigwan eshkab, trenchibig kōn:

⁵ —Na Jope ciudasrō tsua, na Tiusba waminchib wabene, kan piab lataigu na ōyeeg kenamisri ashibig kur cha. Truyube kan nu llensu lataig pib tsōbmerayu litsig srōmbalarōngurri kōrraarub arrua, naim pulu-gatig kōrraarubig kōn cha. ⁶ Inchen umbu chi tōgaig kōtashchab na tab ashene, animalmera pib srōb tōgailō kōben, namiguelō kōben, pirau srala ambubelō kōben, pala amōñib illimera kōben tōgaig asinabig kōn cha. ⁷ Katō kan wangucha trendai mōrinabig kōn cha: “Pedro, kurrab kweecha, ma” cha. ⁸ Inchene nabe trenchibig kur cha: “iSeñor, paare, kan treekkucha mana maramō! cha. Kan nabe managuen nai trigube mamōnrrai merig-wanba, chish mariimīgwanbabe mugabguen muga kōmur” cha. ⁹ Inchen srōmbalarōngurrimbe wambe nane katōle lōtab trenchibig kōn cha: “Tius tabig chishig mara kōrrōmarigwane ñibe mamgaig trōmbōig kōnmab asha tōgagōmōta” cha. ¹⁰ Truiibe pōnmay treetō treetō incha, katō kerriguba srōmbalarōmay nebibig kōn cha.

¹¹ Inchen trunetō pōn mōguelō Cesareasrōngurri nan lanrrab ōriilō nam purrai yau puptinchibelō kōn cha. ¹² Inchen Espíritu Santobe nane: “Mandō inchab kōmab isuptō pasrōmōtō, nōmba inrrō” chiben, katō i seiselō

nuneløgucha naba lincha amrruig købig køn cha. Incha nambe sətøba Cornelioi yausrø kebambubelø ker cha. ¹³ Inchen nøbe nui yau kan ángel pasramisra, tru nun øyah chib pasraig asigwan namun eshkabig køn cha: “Jopesrømay ør cha, Simónwan, trunundøwei katø Pedrogucha taigwan attrai wamønrrab. ¹⁴ Truibe ñiba, ñui yauelanba kaigyugurri mandø incha ñimun wesrailø køm wammeran waminchun” chitan, chibig køn.

¹⁵ Inchen na pua, truyu waminchib mendøbene, tru srøsrøzhiitø Espíritu Santo namuim pala kørraarrub lataitøwei nømuim pala kørraarruptinchibig køn cha. ¹⁶ Inchene nane Señor øyah taigwan isuptinchibig køn cha: “Juanbe piu ulsra pitøga pinøbulingaruben, trune ñimbe Espíritu Santotøga pinøbuliilø kønrrun” taigwan. ¹⁷ Nam judíosmera Señor Jesucriston kørbelan Tius keta tranigwan nøm judíos kømeelangucha trunundøwei keta tranene, ¿Tiuswan treg marmøta chib pasrønrrape, nabe mu købrai køh?— chibig køn.

¹⁸ Inchen Tiuswei misaamera jerusalénsreelø iilan mørabe, yandø chi chimøtø, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø køn:

—Trube, Tiusbe judíos kømø misaamerangucha øsig kømigwan nebua tøgagønrrai kaig marigwan isua møra, nuimay lliranrrai marin køn— chib.

Siria pirau Antioquíasrø Tiuswei ureemera

¹⁹ Inchen tru Estebanwan kweechen isumdiig kaig pub mendøben trugurri, ke kan ørøtømisra chab ambubeløbe, Feniciasrøn køben, Chipresrøn køben, Antioquíasrøn køben øyasrøngatig ambig købig køn, mungucha mendailane Tiuswei wamwan waminchimøtø, judíosmerandø waminchib.

²⁰ Inchendø nømui utuelø møiløgsrøn, chipresreeløba, cirenesreeløba Antioquía ciudayu puabe, griegosmerangucha waminchibelø køn, Señor Jesúsweimburab eshka kusrenanøb. ²¹ Inchen Señorwei tasiibe nomba pasrøben, misaabe truba nu kørewa, Señorweimay llirabelø køn.

²² Inchen Jerusalénsrø iglesiayueløbe trunun wammøra, nømbe Bernabéwane Antioquíasrøngatig ørøbelø køn. ²³ Inchen Bernabé trusrø puabe, Tius ka yandø tab indin kua asha, nøbe truba kasaraawa, Señorwei mayu pønrrappe nømui manrrau tab isua mur pønrrønrrai mayeelan waminchibig køn. ²⁴ Kaguende Bernabébe tabig, Espíritu Santoba, nui isubigwan Cristoinug pasriiba truitø netsaig købig køn. Inchen Señorweyasig misaabe nørø nemisrig købig køn.

²⁵ Incha yandø Bernabébe Saulon lanrrab Tarsosrømay ya, yandø wetørrawabe, Antioquíasrømay pera ibig køn. ²⁶ Incha nømbe trusrø pila ørøba iglesiayueløba tulundzunab kua, misagwan nørø kusrenanøbelø køn. Tru Antioquíasrøn kuig køn, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan ke srøsrøzhiitø pølbasa “Cristoielø” cha munchi pasra wamig.

²⁷ Inchen tru kwalømmerawan møiløgsrøn Tius maig karuigwan eshkabelø Jerusaléngurri Antioquíamay kørørrubelø køn. ²⁸ Inchen kan tru ambubelai utuig Agabo taibe, Espíritu Santo nun maig tamigwan isunrrai inchen, trenchibig køn:

—Pirau ørøba parø truba nuig attrab køn— cha. Indiibe treg kønrrun taibe Claudio karubig køben treg purayaig købig køn. ²⁹ Inchawei Antioquíasrø Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nømun kanun kanun maig tranandiig køben an treg purugua trana, ørtrab chibelø køn, nunelø tru Judeasrø warabelayasig. ³⁰ Incha treg mara, Judeasrø Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan tranrrai, Bernabéwanba, Saulonba tru ketamig tulisagwan trana ørøbelø køn.

12

Jacobo kwaigwanba, Pedron kailan keeri yau keerigwanba waminchib

¹ Inchen tru kwalømmerawan rey Herodesbe mõilan kõsrøn iglesiayuelan kemørøbig kòn, kaig inchib srua kònrrab. ² Incha Juanwei nuneg Jacobone espatatøga kweetsingarubig kòn. ³ Treeg marigwane judíosmerane truba tabig asønain køben, Herodesbe Pedrongucha merrarrangarubig kòn. Truibe tru Pirri Levaduragaig Maig Fiesta kwalømmerawan purayaig kòn. ⁴ Incha Pedron merrarrawabe, Herodesbe kailan keeri yau keerøbig kòn, suldaumera pib sətø ashib pønrrønrrai pønsra kan sətøyu pib suldaubatø. Herodesbe tru Pascua Fiesta puraiaben, Pedrone misagwei merrab wesranrrab isua treeg inchibig kòn. ⁵ Inchawei Pedrobe kailan tru keeri yaugurri webimønrrai truba may ashib tøgagúig waben, iglesiabe nuyasig jkatø! elachimø, Tiusba waminchib miab købelø kòn.

Pedron kailan keeri yaugurri Tius wesrab

⁶ Herodes Pedron misagwei merrab lətsø wesramig køben tru kwalmab yem, Pedrobe pagatø suldaumerai tøbətəg pa cadenatøga merrarraig, kib tsuben, katøgan suldaumerabe yaskabu tru kailan keeri yawan ashib pønrrabelø kòn. ⁷ Inchen mõi mõi kan Señorwei ángel kenamisren, tru kailan keeri yaube kan törguegwalmabig kebiløben, ángelbe Pedron tømbulyu kònøga kasrønabe, trenchibig kòn:

—jMallatø kurrø!— cha. Inchen cadenasmerabe Pedroi taskugurri køraptinchibig kòn. ⁸ Inchabe ángelbe trenchibig kòn:

—Tamara pørønab, ñui alpargatiswan keetab inchi— cha.

Inchen Pedrobe treeg marene, ángelbe trenchibig kòn:

—Pala itøguewagúigwan keb, nai mendig amø— cha.

⁹ Inchen webyabe ángelwei wendautø ibendø, tru ángel øyeeg punrraig marigwane ka inditamaptø isub, nõbe tab chigúi nebua ashmíg kòn, pøs øyeebe nune kan piaig lataitø køben. ¹⁰ Incha suldaumera ashib pønrrainug srøtiigu puraamba, trugurrimbe katøganbalø puraamba, trugurri yandø wambig callegatømaysrø tsandzøn yaskabyu pubene, tru yaskappe nətø kurøptinchibig kòn. Inchen webamba, kan yabgatig ambene, tru ángelbe nətø inrrai tarømisrøptinchibig kòn.

¹¹ Inchen Pedrobe yandø chigúi møra trenchibig kòn:

—Møimbeguende, Señor nui ángelwan øra, Herodeswei taskugurrimba, katø maya judíosmera nan maig martashchab ashig kui inchib pønrraigugurrimba wesratan— cha.

¹² Incha Pedrobe yandø iigwan maig kui ashabe, Maríaí yamay ibig kòn, tru Juanwan katø Marcoskucha taigwei usraimay. Inchen truyube truba yamelø tulundzuna, Tiusba waminchib købelø kòn.

¹³ Incha Pedrobe yagueta pua, yaskabwan pinrrøgøbene, kan srusrø-unø truyu mendig mendabig, Rode taibe, mu kətashchab arruabe, ¹⁴ Pedroi wam kui mørøppe, kasrag købiitø yaskabwanguen kurmøtø, katøle umbusrø kelula:

—jPedro yaskabu pasrøtan!— cha, eshkabig kòn.

¹⁵ Inchene nõmbe trenchibelø kòn:

—jPaare! ñibe loca asønān— cha.

Inchen nõbe:

—jTruigwein kətan!— chiben, nõmbe trenchibelø kòn:

—Pedro kømøtø, nui mõsig kuinrrun— cha.

¹⁶ Trune Pedrobe katogucha yaskabwan pinrrögöbig, pinrrögöben, kura ashabe, truba kwaaröbelö kön. ¹⁷ Inchen nöbe ‘nilötö könrray’ siñal mara, tru kailan keeri yaugurri Señor mandö wesraigwan eshkawabe, trenchibig kön: —Jacobonba, nunelö katoganelanba iigwan wammörösrkönrrigay— cha.

Incha webyabe, peesrömay ibig kön. ¹⁸ Inchen yandö tör-raben, suldaumerabe jkatö! mamdöguen kömuilö truba truba waminchib köbig kön, Pedrone ni chindinguen mörmöwa. ¹⁹ Inchen Herodesbe langarua, wetörranrab kaimappe, tru suldau ashib pönnrabelan maig purayaigwan nömun paya ashib srua kuabe, kweetsingarui köbig kön. Incha Herodesbe Judeagurri webya, Cesareasrömay ya, trusrö tsubig kön.

Herodes kwaigwan waminchib

²⁰ Herodesbe Tiroba, Sidónba warab misagwan larrö namig tsuben, trusreelöbe söteelöba maig maramigwan lata ke kandö isua pönnramisra, tru rey Herodeswei yau ke nöashib trag megabig Blasto taigwan nömuingatö misrtrai ubönanöb wamincha, truikkurri ambugurri, igurri lata tab warönnrab cha miabelö kön. Kaguende Tiroba, Sidónbabe tru reyweim piraugurri mamig weerigwan purösrubelö köbig kua. ²¹ Inchen Herodesbe kan kwalömm treeg martrab cha wesrua pasra, tru kwalömmbe Herodesbe tru keilö purö tabelan kewa, tru wamisra ashib karub wainug wamisra chull möramdiig purö may waminchibig kön. ²² Inchen misaamerabe trashib mendappe, trenchibelö kön:

—jligwan waminchibiibe mög kömötö, kan tius kön!— chib. ²³ Inchen tru urastö Señorwei kan ángel Herodeswane kwanrrö penösrköbig kön, kaguende tru maya nuguen tab könrrai indigwan Tiuswein könrrain kömötö, nuyasig könrrai inchib wabenba. Incha nöbe pölömmera maig kwabig kön.

²⁴ Trune Tiuswei wambe larröbichib nurab ibig kön.

²⁵ Inchen Bernabéba, Saulobabe tru ketamig tulisha trana öriilan chab peguchabe, Jerusalénsröngurri Antioquíasrömay katö ambubelö kön Juanwan pera, truitöwei Marcos taigwan.

13

Bernabéwanba, Saulonba lawa wesrub

¹ Antioquía iglesiyube Tius maig karuigwan eshkabelö köben, kusrennöbelö köben köbig kön: Bernabé köben, Simón (trunundöwei Níger taig) köben, cirensriig Lucio köben, Manaen köben (tru misagwan ashib karubig Herodesba trubalatö nuraweig), Saulo köbengue. ² Indiibe kan kwalömm Señorwan nöm köriibala tabig waminchib, ayunab köbene, Espiritu Santobe trenchibig kön:

—Bernabéwanba, Saulonba tarömartray cha, na nömun chi martrai wamigu maröb pönnrönnrain— cha.

³ Inchen nömbe ayunab, Tiusba waminchib kuabe, tab könrrai tasiimeran nömuim pala estsara, yandö, ‘trube, ka amrrigay’ cha öröbelö kön.

Bernabéba, Sauloba Chipre pirausrö

⁴ Inchen Espiritu Santo öriilö Bernabéba, Sauloba Seleucíasrömay amba, truyugurrimbe barcoya Chipre pirausrömay ambubelö kön. ⁵ Incha Salaminasrö puabe, judíosmera tulundzuni yamerayu Tiuswei wamwan eshkab kusrennöbelö kön. Incha Juanwangucha nömun purugub uñchai pera amöñibelö kön.

⁶ Incha tru pi tøbøtag Chipre pirø pasrabigu kandarømayrø Pafos-srøngatig larraambabe, truyube kan judío Barjesús taig, kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabigwan marøbig, ka isatø 'Tius maig karuigwan eshkabig kur' chibigwan wetørrabelø køn. ⁷ Tru møøbe Sergio Paulo kubenadur maig kømigwan purø tab isua marøbig treeg møøba, tsubig køn. Inchen tru Sergio ashib karubigwane Tiuswei wamwan nune mørøg køben, Bernabéwanba, Saulonba wamønrrab ørøbig køn. ⁸ Inchen tru Barjesús, griegomaybe Elimas cha wamig, tru kaig libron kusrebig, truipe tru karubig nui isubigwan Tiusweinug pasrmønrrai truba sətø luløb megabig køn. ⁹ Inchen Saulo, katø Pablogucha taibe, Espíritu Santotø netsaig, tru Elimaswan malau ke tab ashabe, trenchibig køn:

¹⁰ —¡Kan ñi kui! ¡Misagwan kegørrøsrkamig, isatø indiibah, larrø kaig maramibatø netsaig møg, nugwaimandzigwei nusrkai! ¡Chigurrimbunø sølgandø tabigwane larrø tsaliig ashig kømui inchib pasrabig køn! cha. ¿Ñibe Señorwei tab maymerane managatig mindishibig mindishinrragu? cha. ¹¹ Møimbe Señorwei tasiibe ñun trømbøig nebunrrai martrun cha. Møimbe maya yanagatig kabgaig kørømisra, pørrwan ashchab kaimanrrabguen —chibig køn.

Inchen mõi mõi nune kabyu wañim peñib løstiig misren, srølamøratø ibig misra, møikkøben tasku nun kemøra srua amrrai labig køn. ¹² Inchen treeg purayaigwan ashabe, tru kubenadur Señorweimburabelø kusrenaniilan ke kwaara asha, Señorwan kørebig køn.

Pablo Antioquia ciudarsø tsuig

¹³ Pabloba, nui linchibeløba Pafos ciudayugurri barcoyu nebamba amba, Panfilia pirau Perge ciudarsø puben, trune Juanbe truyu nømun tarømisra, katø Jerusalénsrømay arrubig køn. ¹⁴ Incha Pergegurrimbe nømbe Pisidia pirau Antioquia ciudarsømay amba, truyu sábadø isrin kwaløm judíosmera tulundzuni yau kebamba, purramisrøbelø køn. ¹⁵ Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelai pøriilanba chab lebene, judíosmera tulundzuni yau chi maramigwan ashib karubeløbe møigwan køsrøn øyeeg chinrrab, 'inrrø' chibelø køn:

—Ñim, namui misaamera, mandø melamigwan øyeeg melønrrigay chib misagwan wamindamig tøgaguabe, waminday— chinrrai.

¹⁶ Inchen Pablobe pasramisra, tasigwan kusrawabe, trenchibig køn:

—Ñim, Israelwei misaameraba, katø ñim Tiuswan køriibala tøga pønrrabeløba mørtray cha. ¹⁷ Iig Israel misaamerai Tiusbe, namui merrabsrø kølli misaameran lawa wesrawa, tru misaamerane truba nørreelø kønrrai marig købig køn cha, nømbe Egipto pirausrø ka ambateelø warøben. Incha tru Egipto pirausrøngurri nui tasiitøga ashig kui ashchai marøb wesruig købig køn cha. ¹⁸ Incha mu misag warab waraimønug Tiusbe cuarenta añosburab nømune ka awentab tøgagúig købig køn cha. ¹⁹ Incha Tiusbe Canaan pirausrø misaamera siete nørø sətø pønrrabigwan pinisha, truilaim pirømera købelan nømui mara tøgagønrrai tranig købig køn cha, ²⁰ kan cuatrocientos cincuenta añosburab.

'Inchen trugurrimbe tru maig kønrrabigwan asha marøb purrønrrabelø 'asha martrabelø' cha wamiilø Tiusbe tranig købig køn cha, Tius tru maig karuigwan eshkabig Samuel køb uraskatig. ²¹ Inchen trugurrimbunøbe, israelitasmerabe nømun ashib karub wanrrabig kan rey miaben, Tiusbe Benjaminweinukkurri karrab misagúig Quiswei nusrkai Saulwan cuarenta

años ørøba karub wanrrai tranig købig køn cha. ²² Incha trugurrimbe Tiusbe rey Saulwan nø ashib karub waigwan kerrawa, Davidwan rey kønrrai kusruig købig køn cha. Incha trunune Tiusbe nuimburab trendaig købig køn cha: “Isaiwei nusrkai Davidbe na maig isubig køben, treeg isub møg kui asha kur cha. Truibe na chi martrai inchen, treeg martrun” cha. ²³ Tru Davidweinnukkurri srøig karrab misaameran nø maig martrab cha kørrømisrig købig maig køben, Israel misaamerayasig kan Kaigyugurri Wesranrrabig Jesúswan ørig købig køn cha. ²⁴ Inchen Jesús nø arrumøwatøbe, mayeelø Israel misaameran Juanbe mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu ulsrailø kømigwan eshkab kusrenanøb arrig købig køn cha. ²⁵ Incha Juanbe nui maramigwan yandø chab patsøgøb arruabe trendaig købig køn cha: “¿Nabe mu kuitamab isugue? cha, nabe tru ñim isub kuig truig kømur cha. Inchendø nai wendaube katøgan attrun cha, trunune nabe nui alpargatiswan tsiwan pitsamikken truburab kømuinatan” cha, Juanbe trendaig købig køn cha.

²⁶ Ñim, nai misaamera, Abrahamweinnukkurri srøig larrøbicha amrubeløba, katø ñimui utu Tiuswan køriibala marøb melabeløba: tru tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwane yamba namuiwei ørig kuin køn cha. ²⁷ Kaguende Jerusalénsrø warab misaameraba, katø nømun ashib karub purrabeløbabe, Jesúswane mu kuinguen nebua ashmøwei, katø tru isrin kwalømmørig Tius maig karuigwan eshkabelø wamindi wamwan leigwan chigucha, nømbe truigwan chi mørøg kømuindiig kua, nøm Jesúswan øyeeg kwanrrai marøb pønrrappe, tru pørig maig taimbala nømbe treeg nebunrrai marig købig køn cha. ²⁸ Jesúswan chigurri kwanrrai maramdiig nuinube chi kalø marig wetørramubendø, Pilaton nømbe kwetchai miaig købig køn cha. ²⁹ Inchen nuimburab maig pørig pønrrabelø kerrigu treeg purraiben, kursyugurri pinøsrua, sørabelø køn cha. ³⁰ Inchendø Tiusbe katø kwailai utugurri øsiirangarubig køn cha. ³¹ Inchen Jesúsbe kwamøwatø, tru Galileasrøngurri Jerusalénsrøngatig nun lincha nerrubelane katø øsiirappe, nømune truba yam kwalømgatig kenamisrøb unig købig køn cha. Incha truiløbe mømibe nømashib maig asigwan misagwei merrab nuiwan waminchibelø, nøm køn cha.

³² Inchawei nangucha tru merrabsrø namui kølli misaameran Tius tranrrab misra kørrømisrig, tru tabig srø wamwan ñimun wammørsrøb eshker cha. ³³ Nam tru truilai ureemerane treeg martrab kørrømisrigwane maran cha, Jesúswan Tiusbe øsiirangarua. Inchen katø Salmo dosyugucha øyeeg pørig pasran cha:

“Ñibe nai Nusrkain køn cha.

Møi nabe ñui Møskai misra pasrar” cha.

³⁴ Katøbe mana trananrrabig kømig Tiusbe Jesúswane kwailai utugurri katøle kusrua, tru treeg marigweimburappe Tiusbe trencha pasrig købig køn cha:

“Tru newan tabig, ciertonig treeg martrab cha,

Davidwan tranrrab kørrømisriilane ñun tranrrumøn” cha.

³⁵ Inchawei katøganbaløsrøngucha trenchibig køn:

“Ñui Newan Tabigwei asrwane trerabashmønrrun” cha.

³⁶ Pøs Davidbe Tius maig kønrrain køben tru nø tsuin kwalømmerrawan misaameran ashib purugub wawa, yandø kwawa, nui møskaløba tsumisrene, nui asrbe treraig købig køn cha. ³⁷ Trune Tius tru kwailai utugurri katøle kusruigwei asrbe treramuig købig køn cha. ³⁸ Inchawei ñim, nai misaamera, ñim nebua asig kønrrai inder cha, tru kaig mariilan ulø payamig kømig

pesannaig kørnrun chib eshkaab kusrenniibe Jesúskurrin kui. ³⁹ Inchawei tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløtøga chi kaig kømíig lataig, tabig kørørmisra pønrrønrrab kaimaigwane, mutøgucha Jesucriston kørebeløbe nuinuubeguende chi kaig kømeeleø lataig, tabig kørørmisrtrun cha. ⁴⁰ Inchawei ashptø kuy chibig køn, Tius maig karuigwan eshkabelø øyeeb chib pøriibe ñimun nebuig warønrrab kømøtø:

⁴¹ “Au, ñim chiwandøgucha ke ka indzatø mørøbelø,

¡katø! ke kwaara ashib kenaguen kømø, pinay taig.

Kaguende nabe, ñim warain kwalømmerawan purø nuig maramønrrun taig, ñimun mugøben treeg købig køn chib wamindingucha,

treeg marig købig kuitamappe ke køremgaikke.”—

⁴² Incha Pabloba, nui linchibeløba judíosmera tulundzuni yaugurri webam-bene:

—Wendø truwan isrin kwalømgucha øyeelandøwei waminchurrnrigay—chibelø køn. ⁴³ Incha truyu misag tulundzuna pasrabigwan yandø nømbe ‘ungwa’ cha ambene, møiløgøben truba yam judíosmeraba, katø møiløgøben judíosmera nøm Tiusweiwan marøb pønrraigu purørrua Tiuswan purø isua melabeløbabe, Pablonba, Bernabéwanba mendig amben, nømbe:

—Tiuswei tru ka yandø tab indigu maizhikkucha elachib pønrrønrrab kømøtø, melabig melønrrigay— chib waminchibelø køn.

⁴⁴ Inchen wendø truwan isrin kwaløm tru ciudayu ke maya misag lutau Tiuswei wamwan mørtrab tulundzunøben, ⁴⁵ judíosmerabe misag truba nørøø tul yai ashabe, truba namig pusrkwai asha, Pablo tru trenchib wamindig-wane ‘treeg kømøn’ chib, tsalø wamabelø køn. ⁴⁶ Inchen Pabloba, Bernabébabe chigucha kørømø trenchibelø køn:

—Tiuswei wamwane ñim judíosmeranmerrigwei eshkamig kuig køn cha. Inchendø ñim yandø kaashib, managatig øsig kømigwan ñim tøgagømig truburab kømui indig kuig købene, trube, nambe mømibe judíos kømeeleimay katø amrrab chibelø køn. ⁴⁷ Kaguende Señorbe namun trencha karua pasrig køn cha:

“Judíos kømø misaamerayasig kan tør lataig kønrrai ñüne pasrar cha,

kaigyurri wesrailø kømigwan eshkaab pirau munabatsø srua inrrai.”—

⁴⁸ Inchen iigwan mørabe, judíos kømø misaamerabe truba kasraarawa, Señorwei wamwan truba tabig waminchibelø køn. Incha tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrai chabguen tarømarilø købeløbe møiløtøgucha Jesucriston kørebelø køn. ⁴⁹ Inchen Señorwei wambe tru pirau kerrigu larrøbichibig køn. ⁵⁰ Inchen judíosmerabe tru ciudayu møiløgøsrøn ishumburmera, Tiuswan purø isua melabelø trurrigu nøm mailø kui asiilanba, katø ciudayu møguelø nørreelø ashib karubelanba kaig marøb kurrønrrai nømune ke treeg isumne incha, Pablonba, Bernabéwanba nømum piraugurri webusrøbelø køn. ⁵¹ Inchen nømbe nømui srøbyu usrøwan pabørrgøbelø køn, ñim øyeeløgurri uyube mømibe ñim kusrenrigay chib eshkaab. Incha Iconio ciudasarømay ambubelø køn. ⁵² Inchen tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe kasrag købiibah, Espíritu Santobatø netsailø købig køn.

14

Pabloba, Bernabéba Iconio pirausrø

¹ Iconiosrø Pabloba, Bernabéba judíosmera tulundzuni yau kegøtø ke-bamba, purø may waminchib kusrenanen, judíosmera køben, griegosmera køben truba nørøø Jesucriston kørebelø køn. ² Trune judíosmera Jesucriston

køremeeløbe tru judíos kømeeelane ke kaig isumne inchibelø køn tru Pabloimburappa, Bernabéweimburappa. ³ Inchen treeg kuingucha, Pabloba, Bernabébabé truyu yana warøwa, Tiuswei wamwan chigucha chi kørig kuin kømø waminchibelø køn. Inchen nui wamwan tru ka yandø tab indigwan treegweini ashchai, Señorbe nømui tasiimeratøga mariiø truba nørreelø marøb, kwaara asha kønrrai mariiø marøb inchai tranig køn. ⁴ Inchen tru ciudayu misaamerabe kan utueløbe judíosmeraingatø køben, møiløbe Cristo nøashib karua øriilaingatø købig køn. ⁵ Inchen judíosmera køben, judíos kømeeelø køben, nømun ashib karub purrabeløba kandø misra, nømun trømbøig kaig inchib, sruutøga petønrrab kurrøben, ⁶ Pabloba, Bernabébabé trunun wammøra Licaonia pirau tru Listraba, Derbeba, pueblomerasrømayba, katø tru puluwan katøganbalømerasrømayba trubal ambubelø køn. ⁷ Incha trusrø tru tabig srø wamwan eshka kusrenanøbelø køn.

Listrasø Pablon sruutøga petab

⁸ Inchen Listrasøme kan møg kal-lainukkurri managuen uñchab kaimabig srøbmera tulundzunig wabig køn. ⁹ Inchabe tru møøbe Pablo waminchen mørøb wabig køn. Inchen Pablobe nun ke tab asha, ke tamarig kømuitamab isub wai ashabe, ¹⁰ mur wamab trenchibig køn:

—¡Ølgandø kurrab, pasramisr!— cha.

Inchene tru møøbe pøsrappe, pasrambua, llirab mendabig køn. ¹¹ Inchen misaamerabe Pablo chi marigwan ashippe, nømui Licaonia triimay trenchib trashib mendabelø køn:

—¡Møguelø lataig, tiusmera namuinug kørrørruin køn!— chib.

¹² Incha Bernabéwane tius Zeus køn chippe, Pablone tius Hermes køn cha wamabelø køn, kaguende Tiuswei wamwan waminchibiibe Pablo køben. ¹³ Inchen tru tius Zeuswei tab ya, tru ciudayu kebambinuutø pasrabigu ashib wab sacerdotebe, toromera køben, umerá purø tabzheelø tamariiø køben, tru ciudayu kebambi yaskabmerasrø srua arrua, tru toromeran kweecha, misaamerabamisra, Pablonba, Bernabéwanba, nømune tiusmera kui mara tranrrab mendabelø køn. ¹⁴ Inchen Cristo nøashib karua øriiø Bernabéba, Pabloba nømun treeg martrab indi mørabe, nømui kewagüilan kølsrøb, misag utusrø kegørra, ¹⁵ trenchibelø køn:

—¡Au, yu mayeelø pønrrabelø! ¿Chindimba øyeeg martrab inchigue? cha. Nambe ñim lataiøtøwei ka møgueløtø ker cha. Ke ka treeg maranmab ashchaidø mariilan elacha, øsig wab Tius srømbalawan køben, tru pirowan køben, marwan køben, chigurimbunø truyu pønrrabelan marøbigweimay llirawa pønrramisrtrai, tru tabig srø wamwan nambe ñimun waminchab amrruer chib. ¹⁶ Merrabsrø misag srøig, srøig kurrab amrrubelane misaamera nørø pønrrabelan chuelandøgucha kerriguelan, nømun maig amøñig køben, treeg ka amøñibasig køn cha. ¹⁷ Inchen køben managucha nuimburabigwane maig kuigwan eshka wamindig købig køn cha, tabig marøb. Srømbalarøngurri srewan ørøb, ellmariiø misram pølmera pubene, tru kuindø, tru kuindø misringarunrun cha, chi palømø unchaguen mamig tøgagønrrai tranøb, ñimui manrrømeran truba kasraaranøb.—

¹⁸ Inchen nøm øyeeg chib waminchagucha, nømbe misaameran ke trendø merønrrab kaimabsrubelø køn, tru nømun tiusmera kui mara toromeran kweecha tranmørrai.

¹⁹ Inchen Antioquiagurrimba, Iconiogurrimba møiløgøsrøn judíosmera puabe, misag purø nu pasrabigwan ke kaig maramne inchai wamincha, Pablon kwetchab srug muta peta, ciudayurri wambiisrømay ke

paluunchib megam srua webambubelø køn, yandø kwaig kønmab.
 20 Trune Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nuin pøtøgatan tulundzunøben, nøbe kurra, katø ciudayu kebibig køn. Incha katø kwalømbe Pabloba, Bernabéba Derbesrømay ambubelø køn.

21 Incha Derbesrø Jesucristoi tabig srø wamwan eshka kusrenana, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø nørø nemisrøtra mara, trugurrimbe Listramayba, Iconiomayba, Antioquíamayba katø amruig købig køn.

22 Incha trusrømbe tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kulaaamø mur pønrrønrai waminchib, isubigwan Tiusweinug pasragúigwane elachib pønrrømø, tindøga pønrrønrai chib waminchibelø køn. Incha nømune trenchibelø køn: “Tius nø ashib karub waisrø kebambamibe chinetø chinetø murelø puben, truyu puraambub meløwawei kebambamig køn” cha. 23 Incha iglesiamørig nømbe Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø wesrawa pønsra, Tiusba waminchib, ayunab kuabe, nømune tru nøm kørewa pønrraig Señor nø ashchai pønrsøbelø køn.

Antioquía ciudarsømay katø ambub

24 Incha trugurrimbe Pabloba, Bernabéba Pisidia pirauwan puraambub amba, Panfilia pirau pubelø køn. 25 Incha Perge ciudayu Tiuswei wamwan eshka kusrenana, trugurrimbe Ataliasrømay amrrubelø køn. 26 Incha truyugurrimbe barcoyu nebamba, Siria pirau Antioquiasrømay ambubelø køn. Tru nøm møi ya patsøga pønrraigwan martrab amrrai Tiuswei tru ka yandø tab inditøga tabig ashib tøgagúilø kønrrig chib, tru nømun pønsraig købiørømay. 27 Incha trusrø puabe, iglesiyuelan tulundzunigarua, Tius nømbe chinetø, chinetø marilanba, tru judíos kømø misaameragucha isubigwan Señorweinug pasra tøgagønrai yaskabmeran mandø kurøb arrigwanba waminchibelø køn. 28 Incha Pabloba, Bernabéba Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba truyu truba yana kørrømisra waraig købig køn.

15

Jerusalén waminchab tulundzunab

1 Inchen tru uras mõiløgøsrøn Judeagurri Antioquiasrømay amba, nunelan treeg kusrenanin købig køn:

—Moisés kusrennig tru circuncisión maramigwan marmøwabe, kaigyugurrimbe wesrailø kønrraamøn— chib. 2 Inchen Pabloba, Bernabéba tru treeg kusrenanøbelan ‘øyebe maramig kømøn’ chib, nømbe purø mur aleguyabelø køn. Treekkurri Pablonba, Bernabéwanba katø truyu nømui utuelø mõilan køsrønbamara, Jerusalénsrømay ørtrab wesrawa pønrsøbelø køn, tru øyeg pub arrigwan Cristo nøashib karua øriløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba trusrø waminchai.

3 Inchen tru iglesiyuelø tru amrrai karua øriløbe Fenicia pirøwanba, Samaria pirøwanba puraambub ambubelø køn, judíos kømø misaamera nømui trendø marøb kuilan elacha, Tiuswei maywan amøñinrrab nøm mandø pønrramisrigwan eshka. Treekkurri trusrø tru mayeelø nuneløbe truba kasraarabelø køn.

4 Incha Pabloba, Bernabéba, tru lincha ambubeløba Jerusalénsrø chab pubene, trusrø iglesiyueløba, Cristo nøashib karua øriløba, katø truyu Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba nømune wamab utøben, nømbe Tius maig marigwan kerriguh waminchibelø køn. 5 Inchene mõiløgøsrøn

merrappe fariseosmeraingateelø købelø kua, mømimbe Jesucriston kørebeløbe trenchibelø køn:

—Tru judíos kømø misaamera Jesucriston kørebelane tru circuncidamigwan maringarub, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maringarumig palan— cha.

⁶ Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba tru øyeeg puigwan maig kətashchab ashchab tulundzunabelø køn. ⁷ Inchen purø trømbøig mur aleguiyab kømig puben, Pedrobe kurra pasramisra, trenchibig køn:

—Nai nunelø, ñimbe srøsrø kwalømmerawangurri ashibelø kuinrrun cha, Tiusbe ñimui utugurri nan lawa wesruig køn cha, judíos kømø misaamera tru tabig srø wamwan na waminchen møra, kørenrrai. ⁸ Tiusbe nømui manrrømeran ashibig kuabe, nam judíosmeran tranøb lataitøwei Espiritu Santon nømungucha tranøb, nømuingatø pasrar chib kenamarig køn cha. ⁹ Tiusbe nømun nørø mara namuingatøtø inchib pasrømuig køn cha, nømui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøgatø nømui manrrømeran chishmarig købig kua. ¹⁰ ñNim kui! ¿Ke Tiuswane chinchibig kətashchab inchib pønrrøtirru? cha, tru nam lata, namui merrabsrø kølli misaamera lata, øyeeg maramigwan marøb kønrrab kaimaigwane tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan, trunun nøm niga amrrai mømimbe nømun neguanøb. ¹¹ Treeg kømøtø, Señor Jesús tru ka yandø tab incha ketiitøgatø nambe kaigyugurri wesrailø kermab kørewa pønrrer cha, nøm lataitøwei.—

¹² Inchen truyu maya misag tulundzuna pasrabiibe niløtø kørømisra, mørøb purrabelø køn, Bernabéba, Pabloba tru judíos kømø misaamerai utusrø, Tiusbe nømba pasrain kui ashchai nømgurri mariilanba, kwaara asha kønrrai mariilanba waminchen. ¹³ Inchen nøm chab waminchen, Jacobobe trenchibig køn:

—Nai nunelø, mørtray cha: ¹⁴ Simónbe wamindan cha, judíos kømø misaameran srøtøgurri nømungucha isua pasranmab ashchai, truilai utugurri nui ureg sətømera kønrrai mara, nui munchin nømuinug tøgagønrrai marigwan. ¹⁵ Pøs mõi øyeeg publiibe, tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshka-belø maig pøriiba ke kandø køn cha. Tru øyeeg pørig pasraimbala:

¹⁶ “Øyeeg purayaig wendøbe tru Davidwei ya penin tsuigwan katøle kusrua pasramønrrun chib.

Chab pinabsruigwan katøle tamara kusrub, srøig mara pasramønrrun taig.

¹⁷ Maya misaamera katøganelø uncha pønrrabelø Señorwan lanrrain cha,

mayeelø judíos kømø misaamerainug nai munchiwan nømuinug pasra wamig kønrrun cha.

¹⁸ Tru Señor iilan marøbig øyeeg tan taig, tru manasrøngurri øyeeg martrab isua tøgaguen waig købigwan.”

¹⁹ Inchawei nabe, ke treeg maramne inchib pønrramgaig kui ashar cha, judíos kømø misaamera nømui merrabsrø marøb kuilan elacha, Tiusweinug pønrrønrrab llirawa amrrubelan. ²⁰ Treeg kømøtø, taska mari tiusmera tøgagúilan pønsraig mamigwan mamøwei, katø møguelø lata ishumbur lata larrø trømbøig marøb kømigwan marmøwei, kweetsig kømøtø, ka melamisratø kwaig animalmerai yauwan mamøwei, katø aniwan mamøwei indamig køn chibig, treegwan eshkawa, pøramitø palan cha. ²¹ Kaguende merrab

manasrøngurri Moiséswei pøriilan ciudamørig judíosmera tulundzuni yamer-ayube eshkað kusrenanøbelø tøgagøben, truiløbe isrin kwalømmørig tru maig maramigwan martrai pørigwane lebelø købig køn— cha.

Pabloa, Bernabéba Siria pirau Antioquíasrømay katø ambub

²² Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba, katø iglesia mayeeløba tru nømui utugurri lawa wesrawa, øramig tabig asønai inçibelø køn, Antioquíasrømay Pabloa, Bernabéba amrrai. Incha Judas, katø nundøwei Barsabás taigwanba, Silaswanba amrrai wesrubelø køn, nunelai utu tru mas nørreelø kui asi møguelan. ²³ Incha nømune ørøppe, kan kilga øyeeg chibig pøra, trana ørøbelø køn:

Nam Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø, nam ñimui nunelø ñim judíos kømeeelø Antioquíasrømba, Siri-asrømba, Ciliciasrømba warabelø nunelan ‘ka amøñiguh’ chinrrab inder.

²⁴ Møiløgsrøn yu namui utuelø amba, namma chigucha treebe marøb kønrrai karumubendø, chinetø cha, ñimune ¡katø! kan ørøba mandøgucha kømuielø melønrrai marin køn. ²⁵ Incha treekkurri nam mayeeløba kandø isua pønrramisra, namui utuelan mø møguelan køsrøn lawa wesrua, namui undaaraig nunelø Bernabéba, Pabloa kegøtø nømum ñimuimay ørtrab inder. ²⁶ Tru Pabloa, Bernabébate Señor Jesucristoi munchig-urri ke kwamig nebuinønrraptiikken inçib meløwar køn. ²⁷ Incha nambe Judaswanba, Silaswanba ñimuimay ører. Truiløbe nam pørigwan, nømashib trunundøwei waminchun. ²⁸ Espíritu Santon lata, namun lata tabig asønatan katøgan srøig, srøig maramelø ñimun negwanmøtø, iig tru maramig palønrrapteelandøð martrai karumig; ²⁹ tru taska mari tiusmeran animal kweeçha pønsrai yaumeran mamøwei, katø aniwan mamøwei, kweetsig kømøtø ka melamisratø kwaig animalmerai yauwan mamøwei, katø møguelø lata ishumbur lata larrø trømbøig marmøwei indamigwan.

Ñim øyeelan marøb pønrrømuikkurrimbe, søl marøb pønrrønrrabguen.

Trube, ungwa, mayanguen tab kuilø kønrrigay, chib

pørig køn.

³⁰ Incha yandø nømum, ‘trube, ka amrrigay’ cha øren, Siria pirausrø Antioquíamay amba, tru asamigwan ashchað eshkailø tulundzunøben, tru kilga ørigwan nømbe tranøbelø køn. ³¹ Incha trunun nøm lewabe, truba kasraabelø køn øyeeg purugub wam tabig wamindigwan møra. ³² Inchen Judasba, Silasba nømgucha Tius maig karuigwan eshkaðeløtøwein kua, tru tabig purugub wam nu wamincha ketiitøga trusrø nunelan kullaaramø ambub melumig kønrrai kørrømarøbelø køn. ³³ Incha truyu maya yana køsrøn nømbe kørrømisra warøben, nuneløbe ‘chi isumgaig tab kuilø kønrrigay’ chib, nømum karua ørøbelaisrømay ‘ungwa’ cha, katøle ørøbelø køn. ³⁴ Inchen Silasbe trusrø nø kørrømisramig tab punrrab kui isubig køn. ³⁵ Inchen Pabloa, Bernabébate Antioquíasrø kørrømisrøbelø køn, trusrøelø truba yameløba Señorwei wamwan kusrennøb, katø trunun wammørsrøb.

Pablo nui martrab yamigwan katøle marøb pølbasarøb

³⁶ Yandø mam kwalømyu køsrønbe Pablobe Bernabéwan trenchibig køn:

—Ciudamørig nam Señorwei wamwan eshkað kusrenaniisrø nunelan maig inçib meløtashchað katø ashchað amun— cha.

³⁷ Inchen Bernabébe Juanwan, katø nundøwei Marcos taigwan, pera inrrab inchen, ³⁸ trune Pablobe pera ambamgaig kui ashibig køn, kaguende tru srøsrø ambenma Marcosbe Panfiliatø nømum tarømisra, nømbe tru

maramigwan martrab imuinukkurri. ³⁹ Inchen ke mumayguen kómíig peemaytø puptinchen, mœikkurrindøgucha tarømisra, Bernabébe Marcoswan pera barcoyu Chipresømay ibig køn. ⁴⁰ Incha Pablobe nuimburappe Silaswan lawa wesrawa, tru nunelø: “Señorwei ka yandø tab indiitøga tabig ashib tøgagúilø kønrrigay” cha øriilø ambubelø køn. ⁴¹ Inchen Siria pirauwanba, Cilicia pirauwanba pureb ibig køn, Tiuswei uremera tru iglesia truøø pønrrabelan kullaaramø, mur pønrrønrrai purugub waminchib.

16

Timoteo Pablonba, Silaswanba lincha ib

¹ Pablo Derbesømba, Listrasømba pueblomerayu pubene, truyube kan Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Timoteo taig tsubig køn, truibe Criston kørweij judía ishugwei nusrkai. Inchendø møskaimbe griego købig køn. ² Inchen Timoteobe tru Listrasø, Iconiosø nunelai utu, chigucha tamgaig tabig købig køn. ³ Inchen Pablobe Timoteowan nøba lincha attrai incha, tru trusø warabelø judíosmeragurri nune asru circuncidamigwan marøbig køn, kaguende mayeeløba møskaimbe griego kui ashibelø kuimba. ⁴ Incha nømbe tru pueblomerawan puraambub ambimørig, Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø tru Jerusalénsø purrabelø, maig marøb kønrrai karuilane isua mørøb kønrrai eshka ambubelø køn trusø Tiuswei uremeran. ⁵ Inchen trusø tru iglesiamera pønrrabeløbe nømui isubigwan Tiusweinug pasra pønrramigu, kullaaramø, mur pønrramisren, misaabe kwalømmørig nemisøb ibig køn.

Kan møg macedoniasriig Pablon piab lataigu kenamisøb

⁶ Incha nømbe Frigia pirøwanba, Galacia pirøwanbabe ka purab ambubelø køn, kaguende Asia pirausrømbe Espiritu Santo Tiuswei wamwan waminchibashmuben. ⁷ Incha Misia linderosø puabe, Bitinia pirausrø kebamrrab inchen, Jesúswei Espiritube trusø kebambashmuben, ⁸ Misia pirø puluwan yabwandø puraamba, Troassø kørøraambubelø køn. ⁹ Indig trusø Pablobe yem kan piab lataigu asig tøgagúig køn. Truyube kan møg Macedonia pirausrø pasramisra trenchib miab pasrai ashibig køn: “Macedoniasømay larraamø cha, namun purugunrrab.” ¹⁰ Inchawei Pablobe tru piab lataigu treeg asin køben latatø, nambe Macedoniasømay amrrab inchibelø ker, namun Tius nui tabig srø wamwan eshka kusrenanrrai wamitamaptøwei isua.

¹¹ Indiibe Troaskurri barcoyu nebamba, Samotraciasømay kanmaytø ke purab amba, katø kwalømbe Neápolisø pua, ¹² truyugurrimbe Filipossø pubelø ker. Tru ciudadbe Macedonia pirau mas nuig køb, katø kan sötø Roma misaamera truyube kebamba warab inchibelø køn. Incha tru ciudadu nambe mam kwaløm kørørn kørørmisøbelø ker. ¹³ Inchen kan isrin kwaløm tru ciudadu nu yaskabu wambiisø webambubelø ker kan pi mendasømay, truyube judíosmera Tiusba waminchab tulundzuninug kuitamab isua. Incha nambe truyu purramisra, ishumburmera tulaamba purrabelan waminchibelø ker. ¹⁴ Inchen tru utube kan ishug, Lidia taig mørig waben, Señorbe nui manrrøwan kurøbig køn Pablo chi chitamøtrab ke tab mørig warrrai. Truibe, Tiataru ciudadasriig, yalø pigø llensumera purø tabig yanøbig, trurrigu Tiuswan kørribala tabig waminchib megabig købig køn. ¹⁵ Incha nøba, nui yaeløba piu umbu ulsraillø kørørmisra, ke tiusmanda chib namune trenchibig køn:

—Na, Señorwan cierton korein kui ashabe, trube, ñim nai yamay amrrua, korrømisrtrigay— cha.

Incha namune ke korrømisramne inchibig kòn.

¹⁶ Nam Tiusba waminuinumay ambub købene, kan srusrø karuindiig megabig, kebasra tranøb kwaimandzig tøgaignamun katønrrab arrubig kòn. Trube tru nun karub pera købelane truba norrø an asingarubig købig kòn, nõ misagwan kebasra ketiilõtøga. ¹⁷ Incha tru srusrøbe Pablonba, namunba wendautø trenchib trashib arrubig kòn:

—¡I møgueløbe Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei karuindiig melabelø, kaigygurri wesrailø køm maywan ñimun eshkab kusrenanøbelø kòn!— chib.

¹⁸ Inchen ke treetø treetø purø yam kwaløm uñen, yandø Pablon ke pesriikken inchen, nõbe keesha, tru kwaimandzigwane trenchibig kòn:

—Jesucristoi munchiyu i srusrainukkurri nabe webinrrø tamønrrun— cha.

Inchen tru urastø kwaimandziibe elachibig kòn.

¹⁹ Inchen tru karub pera købelø tru treeg an marøb pønrramibe yandø patsi asha, Pablonba, Silaswanba kemøra, misag tulundzuninumay ke palu-unchib waram srua ambubelø kòn, tru misagwan ashib karubelaisrømay.

²⁰ Incha merrab pønrsabe, trenchibelø kòn:

—¡Kan i møgueløbe ya judiøskøleelø købendø, namui ciudawane ke chi maringuen asamgaig marøb amrrun! cha. ²¹ Nøm waminchib kusrenanøppe ke peemaytø mariilø nam uta tøgagømig kømøwei, katø treegwan marøb kømig kømøwei inchai namune meriilan kusrenanan cha, nam ya romanos-meran.—

²² Inchen misaabe mayamba kanbalatø misra namig kurrøben, maig kønrrabigwan asha marøb purrabeløbe, Pablomera kewagúilan tsakkandø wesrawabeta, tsiitøga itchai karubelø kòn. ²³ Incha nõmune truba yam ichabeta, kailan keeri yau kebusra, truyu ashib pasrabigwane webamr-raingaig purø may ashib tøgagungarubelø kòn. ²⁴ Inchen tru treeg martrai karuigwan mørabe, truyu ashibiibe katøguchi umbusrø keera, srøbmeran cepoyu kegwana, purrønñøbig kòn.

²⁵ Inchen yem tøbøtasrømbe Pabloba, Silasbabe Tiusba waminchib, Tiusweyasig cantab køben, katøganelø truyu keerig pønrrabeløbe mørøbelø kòn. ²⁶ Inchene ¡katø! mõin kagúitø mur pirøgønabig arruptinchen, tru kailan keeri yawan niga pasrabigwan truilanguen punø panrrø sruaguchen, ¡katø! tru urastø truyu maya yaskabmeraba kurig pønrramisren, tru keerig pønrrabelø cadenasmerabe mayeelaimba picha kørrelø kòn. ²⁷ Inchen truyu keeriilan ashib pasrabig kiagasrøbene, mõimbe tru kailan keeri yau yaskabmerabe kurim pønrraptindi ashabe, nui espadan wesrawa, ¡katø! nõasiitø ke yandø kwanrrab inchibig kòn, kaguende truyu pønrrabelø chab wegørra chab lulitamab isua. ²⁸ Inchene Pablobe mur trashib trenchibig kòn:

—¡Ñiguen øyeeg kaig marmøtø kagøbash! cha. ¡søtøba nambe yu ka purrer!— cha.

²⁹ Inchene tru kailan keeri yawan ashib pasrabiibe kan pela piløgaig miawa, umbusrø luløb kebya, Pabloimba, Silasweimba merrab itønab tømønrsøbig kòn. ³⁰ Incha wambig pera webyabe, payibig kòn:

—¡Au kasukumera! ¿na kaigygurri wesraig kømibe chi maramig palønrrerah?— cha.

³¹ Inchene nõmbe trenchibelø kòn:

—Señor Jesucriston koreu cha. Incha ñiba, ñui yaeløbañau kaigygurri wesrailø kønrrabguen— cha.

³² Inchen nømbe Señorwei wamwan nunba, nui yau purrabelø soteelanba waminchibelø køn. ³³ Incha nømun ichabeta tru pisrø mariilan tru yemdøwei tre uras pillmawa, tru urastø nøba, nui yauelø kerrigueløba piu umbu ul-srailø købig køn. ³⁴ Incha trugurrimbe Pablonba, Silaswanba nui yamay pera ya, manna, nøba, nui yaueløbañau Tiuswan køreikkurri truba kasraarabelø køn.

³⁵ Indiibe tør-rabene, tru maig maramigwan asha marøb purrabeløbe tru policíameran karua ørøbelø køn, tru kailan keeri yawan ashib pasrabigwan, trenchinrai: “Pablonba, Silaswanbabe elatchain” cha. ³⁶ Inchen tru yawan ashib pasrabiibe Pablone trenchibig køn:

—Tru maig kønrrabigwan asha marøb purrabeløbe yandø ñimun weeriilø kønrai karua ørin køn cha. Pøs treeg købene, webamba, chi isumøtø, ka ambay— cha.

³⁷ Trune Pablobe trenchibig køn:

—Nam ya Roma pirausrø kal-lawar køb lataitøwei kal-lawarwan, namun maig kuitashchab payaguen ashmubendø, maya misagwei merrab namun ichabeta, namun kailan keeri yau kebusra çmøingan mugucha wammøimøzhig namun nilø wertrab inditarru? cha. ¡Pøs chi treeg kønrraamøn! chibig køn. Pøs truiløtøwei namun wesrunrrab amrrubash— cha.

³⁸ Inchen tru policíamerabe tru maig kønrrabigwan asha marøb purrabelan tru treeg taigwan eshkabene, truba kwaarøb kørig kui inchibelø køn, truiløbe Roma kal-lawar lataitøwei kal-lawar kuin kui wammørøppe. ³⁹ Inchen nømbe Pablonba, Silaswanba ‘kan nambe treeg kømui tamab isua indig køn’ chib amba, kailan keeri yaugurri wesrawabe, ‘ciudayugurri ke tiusmanda amrray’ chibelø køn. ⁴⁰ Incha truyugurri webambabe, nømbe Lidiai yamay amba, truyu Jesucristogurri nømui nunelan ashabe, maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib wamincha, yandø ambubelø køn.

17

Pabloba, Silasba Tesalónicasø

¹ Pabloba, Silasba ambuppe, Anfípoliswanba, Apoloniawanba puraambub amba, Tesalónica ciudadsrø judíosmerai kan tulundzuni ya pasrabnug pubelø køn. ² Incha Pablobe nøbe trendø treeg marøbig kua, tru judíosmera tulundzuni yausrø nømun ashchab kebya, pøn sábadø ørøba tru judíosmeraba Tiuswei wamwan pørigugurri ‘øyeeg køn’ chib, ‘øyamay køn’ chib, waminchibig køn. ³ ‘Øyeeg kuig køn’ cha, tab eshkab:

—Tru Cristo ñim muniirab kuibe truba kaig indinab megawa, kwawa, katø kwailai utugurri kurrab indamig, trendø treeg purayamig palønrrabig kuig køn— chib.

Incha nøbe trenchibig køn:

—I Jesús na ñimun eshkab wamindiibe, Cristo truitøwein køn cha, tru ñim muniirab kuig.—

⁴ Inchen møiløgøsrøn tru Pablo wamindigwan yandø treegwein kuitamab isua, Pablonba, Silaswanba lichen, katø griegosmera Tiuswan truba isua melabelø truba yameløba, katø ishumburmera truba kusrebelø yameløba truiløgucha linchibelø køn. ⁵ Inchen judíosmerabe truba pusrkwai namig kui asha, larrø kaig møguelø ka lliraptø pønrrabelan wama, kan nu sötø trubalatømisra, ciudayu misaameran chinetø isunrrai trømbøig inchib kurrabelø køn. Incha Jasónwei yau kegørrabelø køn, Pablonba, Silaswanba merrarrawa, misaamerai merrab wesrunrrab. ⁶ Incha truyu wetørranrrab kaimappe,

Jasónwanba, nunelø katøganelanba kemøra, paluunchib waram srua ambubelø kòn, ciudayu misaameran ashib karub purrabelaimay, trenchib trashib:

—Yu pirau kerriguba maya misaameran ¡katø! kan ørøba mandøgucha kømuielø melønrrai marøb møgueløbe yusrøngucha amrruin kòn chib. ⁷ Inchen Jasónbe nui yau wama pera wain kòn cha. Iiløbe tru Roma maya misagwan ashib karub wabig César tru maig maramigwan martrai pøra wariilane, mørøg kømub utsøbetab ka nømuihurapøt marøbelø kòn cha, katøgan rey kòn chib, kan Jesús taig.—

⁸ Inchen iigwan mørabe, maya misaameraba katø tru misagwan ashib karub purrabeløbabe truyu nømgucha ke mandøguen kømui inchibelø kòn.

⁹ Inchendø Jasónwanba, tru kanelanba elatsamig kønrrai truburø an utabe, elachibelø kòn.

Pabloba, Silasba Berea ciudassømay ambub

¹⁰ Inchen nuneløbe ke pillirabendø Pablonba, Silaswanbabe Bereassømay webbingaruben, trusrø puabe, judiosmera tulundzuni yau kebambubelø kòn. ¹¹ Tru Bereassø judiosmerabe tesalónicaelø lata kømø, maig isumigwan isummay isubelø kuabe, Jesucristoi wamingigwan truba chull inchib uta, tru nøm trendaibe ka isatø kømuitashchab ashchab, kwalømmørig Tiuswei wam pørigwan chi køtashchab maig køtashchab ashibelø kòn. ¹² Inchawei treekkurri truiløbe Criston truba nu køreben, kusreb ishumburmera grieasmera køben, katø møguelø truba yameløba kørebelø kòn. ¹³ Inchen Tesalónicasø judiosmerabe, Tiuswei wamwan Bereassøngucha Pablo eshkab kusrenanø unan taig wammøppe, trusrø misag nørrø pønrrabigwan namig kui inchib kurrønrrai martrab ambubelø kòn. ¹⁴ Inchen tru urastø nuneløbe Pablone mar pulusrønmay øren, Silasba, Timoteobatø Berea kørrømisøbelø kòn. ¹⁵ Inchen Pablon pera ambubeløbe Atenassøngatig pera amba pegucha, yandø tru Silaswanba, Timoteowanba ke petø nøba tulundzunønrrab amrrrain cha, Pablo trencha karuigwan mørabe, nømbe katøle Bereamay legucha amrrubelø kòn.

Pablo Atenassø

¹⁶ Incha Pablobe Silaswanba, Timoteowanba Atenassø muniirab uña, ke taska mari tiusmeratø netsaig ciuda kui ashabe, nuinetø chiguen tab kømui inchibig kòn. ¹⁷ Incha treekkurri judiosmera kusrenani yau judiosmeraba, katøganelø Tiuswan truba isua melabeløba ‘iibe øyeeg kòn’ chib, ‘iibe øyamay kòn’ chib ambugurri igurri waminchibelø kòn, katø mayeelø misaamera tulundzuninug kwalømmørig truyu amrrubeløba chigucha. ¹⁸ Inchen nørrø kusreb møguelø, tru filósosofos “epicúreosmera” tailø, nømui nørrø isuigu asrwan ka tab kønrrai marøb tøgagúinuutø tabig kòn chibeløba, katø tru filósosofos “esticosmera” tailø nørrø isuigwan kusrebeløba ‘iibe øyeeg kòn’ chib; ‘iibe øyamay kòn’ chib, Pabloba waminchibelø kòn. Inchabe kan utueløbe trenchibelø kòn: —¿I møg ya wamdø nigaibe namune chi wamincherah?— cha.

Inchen kaneløbe:

—Katøgan peg piraurø tiusmeraiwan eshkab kusrennøbig køb asønān— chibelø kòn, kaguende Pablobe Jesúswei tru tabig srø wamwanba, kwawa katø øsiiraigwanba eshkab kusrenanen.

¹⁹ Incha nune kanbalø Areópago taig, tru kusrebelø tulundzuninumay merrarrawa pera amrrua, trencha payibelø kòn:

—¿Tru srøig peetø kusrenanøb ñi waminchib arrigwan namun wammørsørkøbsrumuguh? cha. ²⁰ Pøs namui kalumerayube ñibe chigøben

ke ka peesrøtiitø waminndan cha. Inchawei trunun tab chi chibig kui wetøgørrag kuin ker— cha.

²¹ Kaguende mayeeløba Atenas warab misaameraba, katø tru petø ka amrruatø warabeløba jkatø! chi peg isumøtø, chigøben ke srøig isuigwandø waminchib kua, nømbe truiwangøba wamindi mørøg kui inchib købig køn.

²² Inchen Pablob Areópago taig tru kusrebelø tulundzuninug nømuin tøbøtag pasramisra, trenchibig køn:

—Atenas misaamera, ñimbe chiyutøgucha Tiuswan isuer taigu ke maizhikken pinab marmønrrab inchibelø kuin kui ashar cha. ²³ Kaguende na truørø llirab ashib uñene, tru tiuswan køriibala tabig waminchib mariiløsrø, kanbaløsrømbe altargucha wetørrar cha. Truyube trenchibig pørig tøgag,

TIUS ASIIMIIGWAN

chibig. Tru ñim ashmubendø køriibala tabig waminchib marøb tøgagúig, tru Tiuswan nabe ñimun eshka waminchar, chibig køn.

²⁴ I Tius køn cha, tru pirowan marøbig, katø truyu chine købelan chigucha. Inchawei srømbalawan lata, pirowan lata, nøwei ashib pasrabig kuig køppe, nøbe møguelai taska marig tab yamerayu wamíig køn cha. ²⁵ Katø misag nømui taska mariiløtøga tab inchain palai wamíig køn cha, chi palai wamíig kuabe. Kaguende nø køn cha, mayeelan øsig kømigwan tranøb, israb amønamiig kønrrai tranøb, katø chigurrimbunø tranøb inchibiibe.

²⁶ Kan møkurrindø truyugurri chi misaato larrøbichib inrrabigwan nøbe marig købig køn cha, pirow muba kuimburab warønrrai. Incha merrabsrøwei nøm maya yana waramigwanba, chutø, chutø waramigwanba kanmayto chab asha pønsraig købig køn cha. ²⁷ Øyeeg marøppe, ka srølamøratoquen Tiuswan lawa inchippa, wetørratashchab indig køn cha. Pøs isa kømø, Tiusbe nam møigweinuutøgucha chi yab pasrømøn cha. ²⁸ Kaguende nambe Tiusweinug øsig pønrrab, nøgurri llirab amønñib, nøgurri misag pønrrer cha. Katø kan ñimui utuitøwei, chiwan køben purø tabzhig isua waminchibi-ima trendaig købig køn cha: “Nambe Tiusweinukkurri larrøbicha amrrub misaamera ker” cha. ²⁹ Pøs trube, nam Tiuswei ureemera kuig køppe, Tius nø trendø maig kuigwane kabe oron, kabe anwan, kabe srugwan møguelai isuitøga taska purø tabzhig mari lataig kuitamab isungaiig køn. ³⁰ Chigucha nebua ashmeelø køb urassrø øyeeg waraig købigwane, Tiusbe ka treeg purainrraindø kagøbashippa, mõi yan kwalømmerawane maya misaameran chuelandøgucha nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai karua pasran cha. ³¹ Kaguende nøbe pirau maya misaameran maig asha maramig kan kwaløm wesrua pasran cha, tru sølgandø tabig maig kønrrabigwan maramig tru kan møg treegwan martrai nø lawa wesrua pasriitøga martrab. Incha treeg purainrraitamab isua pønrramiig kønrraimbe, tru mōwane kwailai utugurri kusruig købig køn— cha.

³² Inchen tru mørøbeløbe, tru kwailø katøle øsiiranrrun taigwan mørøppe, kan utueløbe ke ka indzatø møren, katøganeløbe trenchibelø køn:

—I wamindigwane katøwan chi mørtrumøn— cha.

³³ Inchen yandø Pablob nømui utugurri webya ibig køn. ³⁴ Inchen køben, møiløgsrøn møguelø Pablon mendig amba, Tiuswan kørebelø køn. Inchen tru utu Dionisio tru Areópagoyu kusreb møguelai utuiba, katø kan ishug Dámaris taiba, katøganeløba Tiuswan kørebelø køn.

¹ Inchen treeg puraiben, Atenaskurri Pablobe Corinto ciudasrømay webibig køn. ² Incha trusrømbe kan judío Aquilas taig Ponto pirausriigwan wetørrabig køn, tru Aquilasba, nui srai Priscilababe Italiagurri Corinto ke srø puatø warøben. Kaguende tru Roma maya misagweim pala ashib karub wabig Claudioe treeg karuin købig køn, judíosmerabe mayamba Romagurri webusrilø kønrraingue. Incha Pablobe truilaimay ibig køn. ³ Inchen Aquilasba, Priscilababe Pablo nø marigwandøwei tru carpas ya-ureg marøb tsushibelø købene, nømbe kørømisra tru marøb warabelø køn. Pøs nøbe carpas ya-ureg marøb tsushibiitøwein købig kua. ⁴ Incha judíosmera tulundzuni yau isrin kwalømmørig Pablobe øyeege køn chib, øyamay køn chib waminchibig køn, judíosmeran, griegosmeran maig kuigwan nebua asøskønrrab inchib.

⁵ Inchen Silasba, Timoteoba Macedoniagurri pubene, Pablobe Jesúsweimburab eshkab kusrenanamigutø kebya pasramisrøbig køn, tru judíosmeran: “Jesúsbe tru ñim muniirab kuig tru Cristo køn” cha eshkab.

⁶ Inchen judíosmerabe mørøg kømub chi treeg kømubendø indan chib namig kurra, nun tsalø wamøben, Pablobe nui kewagüilan pabørrgøb trenchibig køn:

—¡Ñimui animbe ñimuim palatøwei peñchai mømibe ñimdøwei lawa pønrramisran! cha, ¡Yandø mømibe tru animbe naim pala attraingaug chishig webya pasar! cha. Møingurrimbunøbe judíos kømø misaamerasrømay yamønrrun— chibig køn.

⁷ Incha truyugurri webya, kan møg Tito Justo taigwei yamay ibig køn. Truibe Tiuswan kørriibala tabig waminchibig købig køn. Inchen nui yabe tru judíosmera tulundzuni ya mendatøweim pasrabig køn. ⁸ Inchen tru judíosmera tulundzuni yau ashib pera pasrabig, Crispobe, nui yaeløba ker-rigu Señorwan kørenen, møiløgøben truba yamelø corintosreeløgucha Pablo wamindigwan mørøbeløbe Criston kørrewa, piu umbu ulsrailø kuig køn.

⁹ Inchen Señorbe Pablon yem kan piab lataigu trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøta cha; waminchibig waminchi cha; ka købashiptinchimøtø. ¹⁰ Kaguende nabe ñiba pasrar cha, ñune mugucha kaig martrab kebatchab kaimanrrun cha. Kaguende i ciudayube nabe misag truba nu tøgä pasrar— cha.

¹¹ Inchen Pablobe Corintosrø pila y tøbø pila kørømisrøbig køn, Tiuswei wamwan kusrenanøb.

¹² Galiön Acaya pirau maya misagwan ashib karubig køb uras judíosmerabe søteeløba ke kandø isua pønrramisra, Pablon ashig kømub namig kurra, tru maig maramigwan asha marøb purrainuumay srua ambubelø køn, ¹³ trenchib:

—Tiuswan kørriibala tabig wamindamig tru maig maramigwan mar-trai Moisés pørig maringaruimay kømøtø, nøbe misaameran ke peemay maramne inchib unan — chib. ¹⁴ Inchen Pablobe ke waminchabguen inchen, Galiönbe judíosmeran trenchibig køn:

—¡Au, ñim judíosmera! Kan chigøben truba nu kalø marig kui, kabe purø trømbøig marig treeg chigüimbe, trube na ñimun treegwan mørøb wab-srubrainrrun cha. ¹⁵ Inchendø iibe chi treeg kømøtø, ka wamindiilanbah, katø tru munchimera chabah, tru ñimui maig maramigwan martrai pøra wariilø chabatørre inchib kuig købene, uyube ñim asay cha, øyeeegwane nabe asha tranrrabgucha wamur— chibig køn.

¹⁶ Incha tru maig maramigwan asha marøb purrainukkurri wambig weguchibelø køn. ¹⁷ Inchen mayeelømisra judíosmera tulundzuni yau ashib pera pasrabig Sósteneswan kemøra, tru maig maramigwan asha marøb purraig merrab truba kurraguchibelø køn. Inchen Galiønbe trunune chigucha isua ashmø, chinchibgucha warøbashmab ashibig køn.

Pablo katøle Siria pirau Antioquíasømay ib

¹⁸ Inchen køben Pablobe katøgucha truyu yam kwalø m kørrømisra, nunelan yandø 'ungwa' chibig køn. Incha yandø Siria pirausrømay barcoyu iben, Priscilaba, Aquilasba nøba ambubelø køn. Incha Cencreasømbe Pablobe pusrugwan chishchig parøbig køn, Tiuswan 'nø maig martrab cha kørrømisrigwan treeg maramønrrun' chib. ¹⁹ Incha Efeso ciudasø puabe, Priscilanba, Aquilaswanba tarømisra, judíosmera tulundzuni yau kebya, judíosmeraba maig kuitashchab payiyab waminchibig køn. ²⁰ Inchen nømbe katøguchi nømbe truyu kørrømisrtra i tusmanda chib kuingucha, nøbe kørrømisrmøtø, ²¹ nøbe yandø:

—Ka inrrab inchar cha 'ungwa' chabe, trenchibig køn: Tius nan katø yusrømay attrain købene, katø arrumønrrun— cha.

Incha barcoyu nebya, Efesogurri ibig køn. ²² Incha Cesarea ciudasø puabe, tru iglesian 'ka warøgueh' chinrrab nebya, trugurrimbe Antioquíamay kørraarubig køn. ²³ Incha truyu kan maya yana køsrøn tsuabe, Galacia pirauba, Frigia pirauba, trusrø lutøgurri lliirab inrrab webibig køn, mayeeløba tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kullaaramø, mur pønrrønrai purugub waminchib.

Apolos Efeso ciudasø eshkab kusrenanøb

²⁴ Inchen tru uras kan judío alejandriasriig, Apolos taig, purø may waminchib møg Tiuswei wam pørigwangucha treetøwei purø nu nebua ashibig, Efeso pubig køn. ²⁵ Nøbe Señorwei maywan muba amønamiigwan kusrenanigwan kusreweig kua, nøbe ¡katø! treegwan martrab isua marøb, Jesúsweimburab waminchib kusrennøppe, maig kuigwan treeg kusrenanøbig køn. Juan tru misaameran piu umbu ulsrailø kømig kusrennigwandø nebua ashibig kuagucha. ²⁶ Incha Apolosbe judíosmera tulundzuni yau mungucha kørmø waminchib kusrennøb pølbarsen, Priscilaba, Aquilasba tru wamindigwan mørabe, Apoloswane nøøøøpera amba, Tiuswei maywan katøguchinguen tab nebua asingarub maig kuigwan eshkabelø køn. ²⁷ Inchen Apolos Acaya pirausrømay inrrab inchen, nuneløbe masken ka martrai inchib, trusrø tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kan kilga pøøbelø køn, Apoloswan nøm tabig wamab utønrai. Inchen nøbe Acayasø puben, Tius tru nø ka yandø tab indiitøgatø Tiuswan kørebelaysiibe kan maya nuguen tab købig køn. ²⁸ Kaguende judíosmera tru nøm 'treeg kømøn' chib amrruigwane mayeelai merrab Apolosbe mu mandamgaig 'treeg køn' chib waminchibig køn. Tiuswei wamwan pørigu treeg chibig køn cha eshkab: "Jesúsbe tru Cristo ñim muniirab kuig, truig køn" chib.

19

Pablo Efeso ciudasø Jesucristoiwan eshkab kusrenanøb

¹ Apolos Corinto tsumne, Pablobe tru pirauwandøwei pureb ya, Efesosrø kørraarua, kan møiløgøsrøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan wetørrabig køn. ² Inchabe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe Criston køreb uras Espiritu Santon utøgueh?— cha.

Inchene nømbe:

—Espíritu Santo købig kuin kui nambe wammørøbguen wammørmeelø ker— cha trenchibelø køn.

³ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Trube, ñimun tru piu umbu ulsraibe ¿chi køn chibigwan utig køh?— cha. Inchene nømbe trenchibelø køn

—Nambe Juanwei piu umbu ulsraigwandø utig køn— cha.

⁴ Inchen Pablobe trenchibig køn:

—Juanbe nøm mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu nømun ulsrailø kuig køn cha, tru nui wendau attrabig Jesúswan nø kuitamab isua, misaamerabe nun køreinrrain— chib.

⁵ Inchen misaamerabe øyeegwan mørabe, Señor Jesúswei munchiyu piu umbu ulsrailø købelø køn. ⁶ Incha Pablo tasigwan nømuiim pala estsarene, nømuiim palabe Espíritu Santo kørraaruben, møriimø wammera waminchib menda, Tius maig karuigwan nømbe waminchibelø køn. ⁷ Truiløbe kerrigube møguelø doceburab købig køn.

⁸ Incha Pablobe pøn pøl ørøba judíosmera tulundzuni yau nøbe chigucha kørmø kusrenanøb 'øyeeg kømøn' chib, 'øyamay køn' chib waminchibig køn, maig kuigwan nebua asamne inchib Tius nø ashib karub pasraigweimburab. ⁹ Inchen kan utueløbe nømui manrrømeran mur marøb, trunun treeg kømuitamab isub kaashib, maya misagwei merrab trømbøig wamabelø køn tru srø maywan. Inchen Pablobe nømun tarømisra, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan nøørø pera ya, kan Tirano taigwei kusrenani yau kwalømmørig 'iibe øyamay køn' chib eshka waminchibig køn. ¹⁰ Treetø pa pila ørøba maren, trugurri Asia pirau warab misaamerabe mayeeløba, judíosmera lata, griegosmera lata Señorwei wamwan mørabelø køn. ¹¹ Incha Tiusbe Pabloi tasikkurri maramburab mariilø purø nørreelø marøbig køn. ¹² Pabloi pañelumeran katø chigøben marøb pasramistrab pala itøguelø nui asr kebatiilan, truilanbagues kwanrreelaim pala wartrab srua amben, treetøgatø nømui kwanrømerabe chab tammisriilø kørrømisren, kwaimandziimerabe nømuiinukkurri webamben inchibelø køn.

¹³ Inchen mø judíosmera køsrøn kwaimandziimeran tru misaamerainukkurri webusrøb truørø, truørø amøñibeløgucha tru treeg maramig Señor Jesúswei munchitøga mara ashchab inchibelø køn, tru kwaimandziimeran trenchib:

—¡Tru Pablo eshka kusrenanig Jesúswei munchiyu, nabe webambay tamønrrun!— chib.

¹⁴ Inchen tru iigwan marøbeløbe kan judío Esceva taig, tru sacerdotemeran karubigwei nusrkalø siete købig køn. ¹⁵ Inchendø nøm treeg maren, tru kwaimandziibe nømune trencha løtabig køn:

—Jesúswane mu kui ashib, katø Pablongucha mu kui ashib inchibig kur cha. ¿Inchen ñimbe mumerá kermah?— cha.

¹⁶ Inchen tru kwaimandziitøga møøbe nømuiim pala itøbørswa, nømune mayeelanba kamaren, ¡katø! nømbe tru yaugurri kegøsaateelø kørriindiilø chab luløbelø køn. ¹⁷ Inchen tru øyeeg purayaigwane tru Efeso warab misamera mayeeløba wammørig kørrømisrøbig køn, judíosmera lata, griegosmera lata. Inchen mayeeløba truba truba køriimatøben, Señor Jesúswei munchibe masken, masken wammørig kørrømisrøb ibig køn.

¹⁸ Inchen møiløgøben truba yamelø Criston kørebeløbe øyeeg maramgailanre marøbelø ker chib mayelai merrab eshka amrrubelø køn. ¹⁹ Inchen tru kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabelan marøbeløbe truba

yamelø truiløgucha treetøwei tru nømui kaig libromeran srua amrrua, mayeelai merrab chab parrøbelø køn. Inchen tru libro peni anmeran mayan kōtashchab ashene, cincuenta mil kōbig køn. ²⁰Incha øyamay Señorwei wambe larrøbichib nurab, mu chindamgaig kōrrømisrøb ibig køn.

²¹Inchen øyeelø chab puraiben, Pablobe Macedonia pirauwan kōben, Acaya pirauwan kōben llirab yabe, nuinetø Jerusalénsrømay inrrab isua, trenchibig køn: “Jerusalénsrømay yabe, Romasrømaygucha yamig tab punrrautan” cha. ²²Incha Macedoniamaybe nui pagatø purugubelan Timoteowanba, Erastonba øra, nøbe Asia pirau katø kan maya yana kōsrøn kōrrømisrøbig køn.

Efeso misaamera ke chindi asamgaig inchib kurrab

²³Tru kwalømmerawan tru srø mayweimburappe truba namig waminchib kurrabelø køn. ²⁴Kaguende kan møg, Demetrio taig, andøga chigøben marøbiibe, tiusa Dianai ya-ureemera andøga mariilø tabzheelø marøbig kua, tru katøganelø treeløwei marøbelane tru yaniiløtøga purø kōrrø anmera maringarubig kōbig køn. ²⁵Incha tru treeg marøbelanba, katøganelø treeg lataitøwei marøbelanba tulundzuna, Demetriobe trenchibig køn:

—jÑim mayeelø! nam puarmera misrøb ambamibe øyeeg mariiløyugurri an arrubig kui ñimbe ashibelø køn cha. ²⁶Katø ñimbe ashib, mørøb indiinrrun cha, Efesotø kōmøtø, Asia pirau kerrigu lutau Pablobe: “Møguelø taska mariløbe tiusmera kōmøn” chib, ke treeg kuitamab isumne inchib wamincha, misagwan truba nōrrø tarømarin køn cha. ²⁷Kan nam iitøga yeeg yanøb an marøb kuibe øyeeg inchene, chi tabig kōmui ashib kaashib kebaben nambe kegørramsun køn cha. Katø trutø kōnrrab kuindø, tru purø nu tiusa Dianai tab yagucha, chigucha kōmíig lataig kōrrømisrøb iben, Diana, tru purø nuig, purø tabiibe petø pinab inrrun chibig køn, Asia pirau mayamba, yu pirau katø maya misaameraba, nun kōriibala tabig waminchib tøgagúig.—

²⁸Inchen øyeeg wamindiilan mørabe, purø trømbøig nama, trenchib trashibelø køn:

—jEfesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.

²⁹Inchen tru ciudayu maya misaabe ke chindinguen asamgaig inchib mendappe, misaabe ke kanbalatø amba, Pabloi lynchibelø Macedoniasrø mõguelan, Gayonba, Aristarconba kemøra, jkatø! paluunchib waram srua ambubelø køn, tru chigøben waminchab misag tulundzuniisrømay. ³⁰Inchen Pablobe truyu misagwan waminchab kebinrrab inchen, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe kebibashmeelø køn. ³¹Katø mõiløgøsrøn Asia pirau misaameran ashib karub purrabelø Pabloi trendø asiilø chigucha, nuimay ørøbelø køn: “Tru chigøben waminchab tulundzuniisrømbe tiusmanda kebinørrig” cha eshkanrrai. ³²Inchen misaamera truyu tulundzuna pasrabiibe ke chindinguen asamgaig inchib kuig kōppe, kaneløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø peg chib trashiben, tru mayeelø lutau tøbø pasrabiibe chinchab tulundzunin kuinguen mõrmøwa kōbig køn.

³³Inchen tru nu misag pasrabigwei utuelø mõiløgøsrøn Alejandron webingarumdiig køn chib eshkaben, judiosmerabe maya misaamerai merrab-srøngatig purainrrai trawaguchen, Alejandrobe maya misagwei merrab maig kuigwan eshkab waminchab, ‘niløtø kuy’ cha, tasig kusrubig køn.

³⁴Inchendø judio kui wetøgørrappe, katøle sètøbah, sètøbah trashibelø køn, kan pa ura purab trenchib:

—jEfesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.

³⁵ Inchen tru ciudayu tru chigurrimbunø mariilanba, maramelanba kilga pørøb wabiibe misagwan yandø mas trashimumne inchib megaptø, yandø wasrørangaruabe trenchibig køn:

—Efeso misaamera, tru purø nuig tiusa Dianai tab yawanba, katø tru nø lataigwei srømbalasarøngurri peñibigwanba, yamba i Efeso ciudadbe truilan chi kømønrrai ashib pasrabig kui ¿kan mube wammørmig kønrraitamabelø kø chindah? cha. ³⁶ Inchawei treeg kømubendø chib kan mugucha isan tamgaig købene, ñimbe yandø wasrøramdiig køn chibig køn, chiwandøgucha ke kan chinchaptø inchib marmøtø. ³⁷ Kaguende i møguelø ñim srua amrruiløbe namui tiuserai tab yamerayugurri nilab wesrub kømøwei, namui tiusan purø trømbøig chi wamab pønrrømøwei indan cha. ³⁸ Inchawei Demetrioba, katø tru nøba treetøwei marøb pønrrabeløba muba køben aleguiyaig tøgaguabe, truweiwei maig kuigwan nøm asha martrai truyu purøra pønramelø pønrrab, katø maig kønrrabigwan asha marøbelø purrab indan cha. Møitøgucha truyube kangurri kangurri ñimun maig punrrabigwan treeg asha martra tay, chibig køn. ³⁹ Inchen ñim katøgan peg wamindamig tøgaguabe, trube, treegwan waminchab tulaamba, trunun purramisra asamig palønrrun cha. ⁴⁰ Kaguende mõi øyeeg puigwane namune ka kailø køptørre, øyeeg martrab kurrig kui inchaptiikken køn cha, kan chigurri nambe øyeeg inchib kurrig køn cha eshkab pønrramig chigaabendøbe.—⁴¹ Incha nøbe øyeeg taitøga misag tru tulya pasrabigwane chab tarømarøbig køn.

20

Pablo Macedoniamayba, Greciamayba ib

¹ Yandø tru øyeeg chindinguen asamgaig marøb kuig wasrøraben, Pablobe Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan wamingarua, maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib wamincha, trugurrimbe nømun ‘ungwa’ cha, Macedoniasømay inrrab ibig køn. ² Incha tru pirau truøø llirab uña, Tiuswei ureemeran maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib truba nu wamincha ketabe, Greciasømay ibig køn. ³ Incha nø trusrø pøn pøl kørømisra, yandø katøguen Siriamay barcoyu ke inrrabguen incha, judíosmerabe nilø trubato nun kaig martrab inchib kui wammørbøig køn. Incha treekkurri katøyug Macedoniawandøwei purainrrab ibig køn. ⁴ Inchen bereasriig Pirroi nusrkai Sopater køben, tesalónicasreelø Aristarco køben, Segundo køben, Derbe pirausreelø Gayo køben, Timoteo køben, Asia pirausreelø Tíquico køben, Tróximo køben Pablon lynchibelø køn. ⁵ Incha nømbe namui merrabguen webamba, Troas ciudadsrø namun muniirain købig køn. ⁶ Pirri chi levaduragaig main kwalømmera chab patsøben, nambe Filiposkurri barcoyu webamba amba, trattro kwaløm wendau Troas ciudadsrø nømun wetøgøbelø ker. Incha truyu trune kørømisrøbelø ker.

Pablo Troassrø ashchab ib

⁷ Incha nambe truaalømbe tru pirriwan pirishinrra manrrab tulundzuna køben, Pablobe waminchab pølbærøbig køn. Kaguende katø kwalømdø nuimbe weyamig køben, nui wamindamigwan waminchippe, yem tøbøttakkatig waminchibig køn. ⁸ Inchen pala pisuusø nam tulundzuna purrainuube, lámparamera truba yam pilab meløben, ⁹ kan matsinø, Eutico taig, pendana pala wabigwane yandø ki kanab arruben, Pablobe ¡katø! waminchibig waminchen, tru matsinøwane yandø ke kigøbiitø kamarig kib

wawa, tru pøn pisusrøngurri kebinabya, kwabeñen, kwaig kusrabelø køn.

¹⁰ Inchen Pablobe kørraarua, tru matsinan irab kusrawabe, trenchibig køn: —Øsiiran cha, kwarmøtay— cha.

¹¹ Incha Pablobe katøle palasrø nebarua, tru pirriwan pirisha mab kua, katø nømui mamigwan chab mabe, tør-rramnegatig wamincha, yandø ibig køn. ¹² Inchen tru matsinane øsiguig pera amben, mayeeløba truba isuin kua, kasrag kuulø kørrømisrøbelø køn.

Troassrøngurri Miletosrømay ambub

¹³ Incha nambe merrab misra amba, Asón ciudassrøngatig barcoyu ambubelø ker, Pablon trusrø katønrrab, kaguende nøbe barcoyu kømøtø, kat-sikkatø inrrab misra, nøbe treeg kørrømisrig køben. ¹⁴ Incha Pablobe namba Asónsrø asiyaben, nambe barcoyu nun nebera, Mitilene ciudassrømay ambubelø ker. ¹⁵ Incha truyugurri webamba, katø kwalømbe Quío ciuda pinrrøguesrø pubelø ker. Incha wendø kwalømbe Samos ciudassrø pua, katø kwalømsrømbe Mileto ciudassrø pubelø ker. ¹⁶ Incha Pablobe Efeso ciudassrømbe barcoyu purab inrrab isuig køn, kaguende Asia pirau menrra yana kørrømisrømønrrab isua. Pøs treeg nebubene, Pentecostés kwalømbe Jerusalénsrø wanrrab isuig kua, mallatø inchib megaig købig køn.

Iglesiyau ashib pønrrabelan Pablo inrrab 'ungwa' taig

¹⁷ Pablobe Miletosrøngurri wamønrrai ørøbig køn, tru Efeso iglesiasrø tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan. ¹⁸ Incha amrrubene, trenchibig køn:

—Ñimbe na srøsrø kwaløm Asiasrø puinukkurrimbunø, nabe chu urastøgucha ñimui utu na maig uñibig kuigwan ñimbe tab ashibelø køn cha. ¹⁹ Ñimui utu Señorweimburabelan maig køben inchimø, tammay marøb, truba kappin kørrøgøb, judiosmera nan chineto kaig martrab kurrøben, treeløyu pureb arrigwan. ²⁰ Treeg kuingucha, ñimuyasig chigøben tabig kønrrabigwane nabe kørig kui inchib sørab pasrømø, maya misagwei merrab lata, truørø yamørig eshka kusrenanig købig køn cha, ²¹ judiosmeran lata, griegosmeran lata, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay liramigwanba, nømui isubigwan namui Señor Jesúsweinug pasra tøgagømigwanba eshka waminchib.

²² 'Incha møimbe nabe Jerusalénsrømay inrrab inchar cha, ¡katø! nan trusrømay Espiritu ke inrrai inchen, trusrø nan chi purainrrab kuinguen mørmubendø. ²³ Ciudadmørig na yaisrømbe nane chi peg punrrabig pønrrømøtø, ka kailan keeri yau pasramibah, kaig nebuben isuig megamibatø treeg nebunrrab køn cha. Espiritu Santo eshkaigwan trunundøwei nabe asha pasrar chibig køn. ²⁴ Inchendø nai øsig kømigwangøba isub pasrømøwei, øsig kømibe nayasiibe purø tabig kuitamab isub pasrømøwei inchar cha. Nai chu pumigwan pumsrøngatig pub, katø Tiuswei tru ka yandø tab indig tru tabig srø wamwan eshka waminchab na Señor Jesúswan utigwan patsøgøb indikkurrimbunøbe chi kømønrrautan cha.

²⁵ 'Inchawei mayeeløba møimbe ñim Tius nø ashib karub pasrainuguigwan na eshka kusrenanøb pureb yaisreeløbe nai maløwane katølebe manguen ashchaamøn cha. ²⁶ Inchawei møimbe kanmaytø nabe kelarrab trendamønrrun cha: Mayelai ani naim pala attrain kømø, naimburappe yandø chi isumikkaig chish pasrar cha. ²⁷ Kaguende Tius maig martrab isua tøgagúigwane nabe kørig kui inchib chi sørab pasrømø, kerriguh eshka

wamindig kuig kòn cha. ²⁸ Inchawei ñimbe ñimasiitøwei tab ashiptø kuy cha, katø ñim ashib tøgagúig Tiuswei iglesia mayeelan chigucha. Truilan ñim Tiusweimburabelan ashib pera pønrrønrrai Espíritu Santo pønstraig købene, mayeelø Señorwei iglesiayuelan maig ashib tøgagømigwan treeg ashib tøgaguy cha. Kaguende truiløbe nuyasig nui anindøga peniilø kòn cha. ²⁹ Kaguende na yugurui webya ibene, ñimui utube mendailø kerrunrun cha, ñim ashib tøgagúu ubisha sòtowan pinishinrrabelø, kan lobosmera larrø namiguelø latalilø. ³⁰ Inchen ñimui utueløtøweinguen nòmui kaig kusrenaniiløtøga, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan peløsrka nòmui mendig amøñibelø kønrrai martrabelø kurrønrun cha. ³¹ Inchawei treeg købene, pesannamø tab ashiptø, katø isua kuy cha, tru na pøn pila ørøba yem, kwaløm ñimun møigwandøgucha maig melamigwan ke isuppatø melønrrai, ñimun chu uraskucha kanun kanun na kappin kørøgøb wamindig købig kòn cha.

³² 'Trube, møimbe øyeeg købene, Señor Jesucristogurri nunelø, ñimun Tius nø ashib tøgagønrraimba, katø nui tru ka yandø tab indig wamyuba pønstrar cha. Truibe tabig nørørab amrrai maramburab marøbig køb, katø tru keta tranrrab kørømisrigwan, nuyasiitø tarømarilø mayamba trunun utamig kønrrai marøb inchibig kòn cha. ³³ Nabe anwan lata, oron lata, asru keelan lata, muiwangucha naimarømmøø inchib chull incha kømur cha. ³⁴ Ñimbe ashibelø kuinrrun cha, naimburab chi palabelanba, yu purrabelai chi palabigwanba tøgagønrrai, marøbiibe i nai tasiimera kui. ³⁵ Chiyutøgucha nabe øyeeg mariløtøga, truburab kømeelan kuñab purugunrrab, øyamay kømig købig kuitamab asha kønrrai marøb ñimun kenamarig købig kòn cha. Señor Jesús øyah tailane nai turyube ke tindøgague: "Tranamibe, utamig lataguen kømø, mayanguen tab kuig kòn" cha, tru trendaigwan.—

³⁶ Incha iigwan chab trenchabe, Pablobe tømboñsra, sòteeløbamisra Tiusba waminchibelø kòn. ³⁷ Inchen sòteeløba truba truba isub kishib, Pablun irab, muchabelø kòn. ³⁸ Incha truba isui kishib waminchibelø kòn, kaguende Pablobe nune yandø mas ashmønrrautan chib wamindikkurri. Incha barcosrøngatig lincha ambubelø kòn.

21

Pablo Jerusalénsrømay ib

¹ Incha yandø nambe nømun 'ungwa' cha, tarømisra amba, barcoyu nebam-babe, Cossrømay sølgandø amba, katø kwalømbe Rodasrømay, truyugurrimbe Pátarasrømay ambubelø ker. ² Incha Pátarabe kan barco Feniciasrømay inrra-big pasrain køben, truyu nebamba ambubelø ker. ³ Incha puraambub amba, mar tøbøtag pasrabig tru Chipre pirøwan nebua asha, truigwane yandø atsimaygatø kørømarøb, Siriasrøngatig puraambub amba, Tirosrø pubelø ker, kaguende tru barcobe tru chi niga arrigwan truyu pinøøramig køben. ⁴ Incha nambe truyu trune kørømisrøbelø ker; Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø truyu warain køben. Inchen nømbe Espíritu Santogurri eshkailø kua, Pablone Jerusalénsrømay imønrrain chibelø kòn. ⁵ Inchen yandø tru waram kwalømmera nemisren, nambe werruben, mayeelø nòmui sraløba, ureeba ciudayugurri wambiisrø werrumnegatig namune lincha werrubelø kòn. Incha truyu pi menda sòtøba tømboñsra, nambe Tiusba waminchibelø ker. ⁶ Incha nambe kangurri kangurri 'ungwa' chabe, barcoyu nebamben, nømbe nòmui yamay katø ambubelø kòn.

⁷ Incha nambe piu treeg puramrrub amrrua, Tirogurrimbe Tolemaidasrø pubelø ker. Incha tru nunelan 'ka lincha warøgue' chib puabe, nømbe

truyu kan kwalom korrømsrøbelø ker. ⁸ Incha katø kwalømbe, truyugurri webamba amba, Cesarea ciudadsrø puabe, Felipe tru Tiuswei tabig srø wamwan eshkab uñibigwei yau pubelø ker. Trube tru srøsrø siete wesrawa põnsrailai utuig købig køn. Incha nambe truigwei yau korrømsrøbelø ker. ⁹ Inchen Felipebe pigbatø nimbasrmera nõmdeelø tøgagig købig køn, truiløbe Tius maig karuigwan eshkabelø. ¹⁰ Nam truyu yam kwalom warøbene, Judeagurri kan møg, Agabo taig, Tius maig karuigwan eshkabig kørarrubig køn. ¹¹ Incha namuinug puabe, Pabloi pørønaigwan kusrua, nõasiitøwei katsigwanba, tasigwanba lusrabe, trenchibig køn:

—Espiritu Santøbe trendan cha: “Jerusalénsrømbe judíosmerabe i pørønaig puagwane øyee lusra, judíos kømø misaameran tranrrun”— cha.

¹² Inchen trunun mørabe, nambe truyueløba misra, Pablon ‘Jerusalénsrømay imøta’ chib truba inchibelø ker. ¹³ Inchen Pablobe trenchibig køn:

—¿Chinchabre kishib køgue cha, nai manrrøwan kullaaranøb ke nan ka isui inchai inchib? Pøs nabe ka lusriitø kønrrab kømøtø, kwamig nebubene, Jerusalénsrø ka kwanrraptø pasrar cha, Señor Jesúswei munchigurri.—

¹⁴ Inchen nambe imønrrai maya, maya inchib meløwa kaimappe, trenchibelø ker:

—Trube, Señor maig kønrrain køben, treeg kønrrain— cha.

¹⁵ Incha yandø truyu treeg warøwa, maig palønrrabigwan srua ambamig chab tamarabe, Jerusalénsrømay nebamben, ¹⁶ katø mõiløgøsrøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø cesareasreeløgucha namba amrrubelø køn, kan chipresriig Mnasun taigwan perar. Tru Mnasunbe manarøwei Cristoimburabelan marøbig købig køn. Inchen nambe truigwei yausrø pua, kiamig købig køn.

Pablo Jacobon ashchab ib

¹⁷ Incha nam Jerusalénsrø pubene, nuneløbe namune truba tab wamab kasrag utabelø køn. ¹⁸ Incha katø kwalømbe Pablobe namba Jacobon ashchab amben, truyu tru Tiusweimburabelan pera marøb põnrrabeløgucha kerrigu tulundzunabelø køn. ¹⁹ Inchen Pablobe ‘ka lincha warøgue’ chabe, lutøgurrih waminchibig køn, tru judíos kømø misaamerai utu nui maramelan marøb uniløtøga Tius chitø mariilan. ²⁰ Inchen trunun mørabe, Tiuswan truba tabig waminchibelø køn. Inchabe Pablon trenchibelø køn:

—Trube, namui nuneg, judíosmerai utube purø nõrrø Jesucriston kørewa, truiløbe mayeeløba tru maig maramigwan martrai Moisés põriilane nõmbe chiwanguen pinab marmønrrab ke chinsraatø inchibelø kuigwan ñibe ashibig køn cha. ²¹ Pøs nõmune ñuimburab treeg wammørsrkain pasran cha, ñibe tru judíos kømø misaamerai utusrø maya judíosmera warabelane Moisés põrigwan kusrenaniiløygurri tarømsrøb amrrai treeg kusrenana, nõmui ureemerane asru circuncidamøtay chib, katø namui trendø marøb amønailan treeg marøb amøñimøtay chib kusrenanin kui. ²² Trube, ¿møimbe chi martrab? cha, pøs misaabe ñi arrin kui wammøroptøwei inchun cha. ²³ Inchawei øyee købene, nam maig taigwan mar cha. Yu namui utu pigbatø mõguelø køn cha, Tiuswei merrab maig martrab taigwane treeg martrab kørømsrar. ²⁴ Truilan ñiguen pera ya, tru nõm kaig marig chigaig kønrrab chish misrøb marigwan nõmba truguegøtø treegwan ka marøb, nõmui pusrugwan køsaazhig partrai tru pusrug parøbigwan ñi pagarab inchi cha. Ñi treeg marene, tru ñi treeg inchibig køn chib tru nõm wammøra kuigwane

ka isatø inchib kui mayeeløba wetøgørra, ñigucha tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maig tailan marøbig kuin kui ashchun chibelø køn. ²⁵ Inchendø tru judíos kømø misaamera Criston kørebelaimburappe tru nam isua treeg martrab cha kørørrisrig, trunundø nambe nømun pørig kuig køn cha: tru animal kweecha taska mari tiusmeran pønسرائي yaumeran mamøwei, katø aniwan mamøwei, urkawa kweetsi yauwan mamøwei, katø møguelø lata, ishumbur lata trømbøig marmøwei indamig køn— chib.

Tiuswei yaugurri Pablon merrarawa, srua ambub

²⁶ Inchen Pablobe tru pibgatø møguelan pera ya, katø kwalømbe truiløba kegøtø tru chish misrøb marigwan nømbe kegøtø treeg mara, Pablobe Tiuswei yau kebibig køn, tru kaig marig chigaig kønrrab marøb kuin kwalømmera chi kwaløm nemisren, nømui kanuin kanui Tiuswan tru keta tranamigwan chi kwaløm tranamigwan eshkanrrab.

²⁷ Tru treeg marøb kuin trune patsønrrab kwalømbe, Asia pirausrø warab judíosmerabe Pablon Tiuswei yau ashabe, maya misag ke chindi asamgaig namig kurrønrrai mara, Pablon kemørape, ²⁸ trashibelø køn:

—¡Nemui misag, israelitasmera purugurray! chib. Chutøgucha mayeelan namui misagweimburappa, tru maig maramigwan martrai pøra wariilaimburappa, katø Tiuswei yaweimburappa tsalø kba nøørotø kusrenanøb uñibiibe, i møg køn cha. Incha kan treetø kønrrab kuindø, Tiusweyasiitø tarømarig i nui tab yau kan treeg ya kømui lata kaig trømbøig marøb, griegosmeran yu kertrab arrin køn— cha.

²⁹ Nøm øyeg chib køppe, kaguende mana køsron Jerusalén ciudayu kan efesosriig Trófimoba lincha uni ashibelø kua, trunun Tiuswei yau Pablobe kertrab arritamab isuarre inchibelø køn.

³⁰ Inchen ciudayu misaabe ke chindi asamgaig inchib kurra, mayeeløba namig kurra, kan tulundø misra, luløb amrrua, Pablon kemøra, Tiuswei yaugurri wambiisrømay ¡katø! paluunchib megam srua amben, tru urastø yaskabmeran kasrøbelø køn. ³¹ Incha yandø kwetchab inchib køben, Romasrø maya suldau søtømeran ashib karub wabigwan, yu Jerusalén maya misag chindi asamgaig inchib namig kurrin køn chib eshka wam puben, ³² møi møi tru maya suldaumeran nø karubiibe suldaumeran køben, katø suldau cienbatø nøm karubelan køben, pera luløb kørørrarubig køn. Inchen tru maya suldaumeran nø karubigwanba, suldaumeranba judíosmera ashabe, yandø Pablone mas kurraguchimeelø køn. ³³ Inchen tru maya suldaumeran nø karubig puabe, Pablon merrarawa, pagatø cadenastøga lusingarubig køn. Incha nøbe mu kuin kui, chi marøb unig kuin kui payibig køn. ³⁴ Inchen tru nu misag sətøbe, møiløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø peetø chib trashiben, treegu chi tainguen mørtrab kaima, suldaumera waraig muguen chindamga yaumay srua ambingarubig køn. ³⁵ Incha tru neburnab nebambiisrøngatig srua pubene, tru nu misag sətø purø trømbøig inchen, treekkurri yandø truyugurrimbe suldaumerabe Pablone pala muta ambam nehubig køn. ³⁶ Kaguende truyu tru nu misag sətøbe mayeeløba wendautø trenchib trashib amrrubelø køn:

—¡Kweechi!— chib.

Pablo misagwei merrab 'treeg mara pasrømur' chib waminchib

³⁷ Incha Pablon tru suldaumera waraig muguen chindamga yau yandø ke kertrab inchen, tru maya suldaumeran nø karubigwan Pablobe trenchibig køn:

—¿Na chigøsrøn chinrrab, waminchibashchunrraguh?— cha.

Inchen tru nõ karubiibe trenchibig kõn:

—¿Ñibe griego wamwan waminchibig kõtirru? cha. ³⁸ Trube, tru mari-zhiitø, misaameran kaig marøb pera kurra, tru pib mil ka kweechabetaptø amøñibelan mu misag warab waraimøsrømay pera webibig ¿ñibe tru egipcio kõppeendi?— cha.

³⁹ Inchen Pablobe trenchibig kõn:

—Isa kõmøtø, nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kal-laweig, chigucha kõmø ciudazhigu kõmøtø. Tiusmanda misagwan ka waminchibashcha— chibig kõn.

⁴⁰ Inchen tru suldaumeran nõ karubiibe ka wamindingaruben, Pablobe tru nebulan nebambinug kurra pasramisra, misaameran niløtø kõnrrai tasiitøga siñal maren, yandø wasrønzhiig pinøben, hebreomay trenchib waminchib põlbasrøbig kõn:

22

1—Ñim, nai nunelø, nai mõskalø, na treeg mara pasrømuigwan waminchab inchar cha, ¡Møtray!— chib.

² Inchen nõm wamindig hebreomay wamindi mõrøppe, masken wasrønzhiig kõrrømisren, Pablobe trenchibig kõn:

³—Nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kal-laweig. Inchendø nurappe, yu Jerusalén nurawa, katø nabe kusrebgucha Gamaliel maig kusrenanigwan kusreweig, tru maig maramigwan martrai Moisés põriilan merrabsrø namui kõlli misaamera kan maizhikken pinab marmø, marøb tøgagúigu treegwan kusrenanig kur cha. Tiusweimburabigwan kalø marmønrrab ñim mõin kwaløm mayeelø ke chinsraatø inchib põnrrab lataitøweingue. ⁴ Nabe merrappe tru i srø maywan amøñibelane kwamnegatig marøb, mõguelan køben, ishumburwan køben merrarrawa, kailan keeri yau keeringarub indigwan, ⁵ maya sacerdotesteran nõ karub sacerdote lata, katø mayeelø misagwan karubelø kõlli misaamera lata treegwein kuig kõn chib nõm eshkanrrab kuinrrun cha. Inchen nõmbe nane kilga põriilø tranøbelø kõn cha, tru nammisag judíosmera Damascosrø warabelan tru na chi martrab isuigwan martrai. Inchen Damascosrømay ibig kur cha, Jesucriston kørebelø trusrø warabelan merrarrawa, yu Jerusalénsrømay sru-attrib, ichabetiilø kõnrrai.

Pablo nõ Tiuswei mayu mandiincha pasramisrigwan waminchib

⁶ Indiibe na ib pasrøwa, kwaløm tøbøtag køsrøn Damascosrø na pub lutau ibene, ¡katø! mõi mõi naingatan srømbalarøngurri purø nuig tørig pilabig kõn cha. ⁷ Inchen nabe pirausrø peñabe, kan wam trendaig mõrinabig kõn: “Saulo, Saulo ¿nane chindimbarre kaig martrabgøba inchib arrugu?” chib.

⁸ Inchene nabe trencha løtabig kur: “¿Señor ñibe mu kugu?” cha. Incha nõbe nan løtapp: “Nabe Nazaretsrø Jesús ñi kaig martrabgøba inchib arrig, trüg kur” chibig kõn. ⁹ Inchen naim pulu põnrrabeløbe tru tərwan ashippe ashendø, tru naba waminchibigwei wamwane, chi tainguen mõrmeelø kõn cha. ¹⁰ Inchen nabe trenchibig kur cha: “¿Señor chi maramøh?” cha. Inchen Señorbe nane trenchibig kõn: “Kurra, Damascosrømay inrrø cha. Truyube chi maramigwan karua pasrigwan kerriguh eshkanrrun” cha. ¹¹ Inchen nane tru purø tər pilabiibe ashmwig kõrrømarig kõppe, tru Damascosrømbe naba lincha amrrubelø tasku kemøra, srua ambindiig kebibig kur cha.

¹² Inchen tuyube kan mõg Ananías taig, tru maig maramigwan martrai Moisés põrig maig chibig køben, Tiuswan purø isua marøb megabig,

judíosmera Damascosrø warabelaimbe nõbe chiyuguen chi tamga tab uñib møg, ¹³ truipe nan ashchab arrua, puabe, trenchibig køn: “Cristogurri nai nuneg Saulo, katøyug ashibig misr” cha. Inchen nabe katøle ashibig misra, nun asinabig køn cha. ¹⁴ Inchen Ananíasbe nane trenchibig køn: “Namui merrabsrø møskalai Tiusbe, nõ maig marøg kuig waigwan ñi nebua ashchai ñune manasrøwei kanmaytø wesrawa pasrig købig køn cha, tru Kerrigu Sølgandiigwan nebua ashib, katø nui triitøga wamindigwan mørøb inchai. ¹⁵ Kaguende ñibe Tiusweyasig maya misagwei merrab maig kuigwan waminchib pasrønrrabig køn cha, ñi asigwan ñi mørigwan. ¹⁶ Treeg købene, ¿chi munig tsunrragu? cha. Kurrø, chibig køn. Incha piu umbu ulsrø cha. Katø ñibe Señorwei munchin wamab ñui kaig mariilan chish misr” chibig køn nane.

Pablon judíos kømeeleisrømay ørig

¹⁷ Inchen Jerusalénsrømay katø yabe, Tiuswei yau Tiuswan waminchib wawa, kan piab lataig asamig tøgagúinabig køn cha. ¹⁸ Incha truyu na Señorwan ashen, nõbe nan trenchibig køn cha: “Mallatø incha, mõi mõi Jerusaléngurri webinrrø cha. Kaguende yube ñi naimburab maig kuigwan waminchen mørtraamøn” cha. ¹⁹ Inchen nabe trenchibig kur cha: “Señor, nõmbe ashibelø køn cha, nabe judíosmera tulundzuni yamørig ya, ñun kørebela merrarrawa kailan keeri yau srua yamba ichabetama indiiilan. ²⁰ Katø ñuimburab maig kuigwan waminchibig Estebanwan kweechib ani lushen, tru uraskucha nabe ‘ka kweetsay’ chib truyu pasrøwa, kweechibelø nõmui kewagúilan wesra waren, nabe truilanguen ashib pasrabig kui nõmbe ashibelø køn” cha. ²¹ Inchene nane Señorbe trenchibig køn: “¡Inrrø! cha. Kaguende nabe ñune yabsrø judíos kømø misaameraisrømay inrrai øramønrrun”— cha.

Pablo tru maya suldau sötømeran nõ karubigwei merrab

²² Inchen judíosmerabe tru iig srape trendaigwan ke chab trendamnegatiitø mørabe, trenchib trashib mendabelø køn:

—¡Øyeeg møwane yu pirau uñmønrrai kweetsay! chib. ¡Kaguende øyeegwane chinchibguen uñbasamgaig køn!— chib. ²³ Incha trashibig trasha, nõmui pala kewagúilan wesrawa petamba, usrøwan pala petamba inchibelø køn.

²⁴ Inchen maya suldaumeran ashib nõ karub wabiibe, tru suldaumera waraig muguen chindamga yau Pablon keeringarua, ichaguchib maig kuigwan payingarubig køn, misaamerabe chindimbagurrinre nun tsalø køb øyeeg trashib kuigwan ashchab. ²⁵ Inchen lusra srua kua ke yandø ichaguchabguen inchen, Pablobe tru suldau sötø cienwan nõ karub pera pasrabigwane trenchiptinchibig køn:

—¿Roma pirau kal-laweiigwan chi kalø marig kõtashchab paya ashibguen paya asiimígwan ñim treeg ichaguchib pønrramibe merig kømuitarru?— cha.

²⁶ Inchen truigwan mørabe, tru suldau cienwan nõ karub pera pasrabiibe tru maya suldaumeran nõ karubigwan trenchib eshkabig køn:

—¿Ñi chi marøb pasraigwan ñigan maig kui asha pasrøtirru? cha. ¡Kan! i mømøbe Roma pirauig kuin køn— cha.

²⁷ Inchene tru maya suldaumeran nõ karubiibe arrua, Pablon payibig køn:

—Ñibe Roma pirauig kuin chindi, eshkarra— cha.

Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Øø, treegwein kur— cha.

²⁸ Inchen tru maya suldaumeran nõ karubiibe trenchibig køn:

—Nama kan Roma pirau kal-lawei k**ø**b latait**ø**wei misrtrappe, tsab**ø**t**ø** nu an petabe treeg misrar— cha.

Inchene Pablobe trenchibig k**ø**n:

—Nabe treeg mara k**ø**m**ø**t**ø**, kal-lainukkurri trend**ø** truig kur— cha.

²⁹ Inchen Pablon payrrab inchib srua k**ø**bel**ø**be m**ø**i m**ø**i nuinukkurri chab tar**ø**misr**ø**ptinchen, tru maya suldaumeran n**ø** karubi**it**w**e**inguen Roma pirauig kuin kui ashippe, truba k**wa**ar**ø**big k**ø**n, keer**ø**ba cadenast**ø**ga merrar-rawa, srua kuikkurri.

*Pablo treeg mara pasr**ø**mur chib waminchib*

³⁰ Incha kat**ø** kwal**ø**mbe tru maya suldaumeran n**ø** karub pasrabiibe tru jud**ø**smera chigurrinre **ø**yeeg mar**ø**big k**ø**n chib kuigwan ke tab ashchab isua, Pablon elacha, sacerdotesmeran karubelanba, kat**ø** tru Setenteel**ø** maig maramigwan asha mar**ø**belan mayamba tulundz**un**rrai karua, yand**ø** Pablon wesrua, trulai merrab pasr**ø**big k**ø**n.

23

¹ Inchen Pablobe tru Setenteel**ø** maig maramigwan asha mar**ø**belan ke tab ashabe, trenchibig k**ø**n:

—Nai nunel**ø**, nabe m**ø**in kwal**ø**mgatig Tiuswei merrab nai isub kebachib pasrabigu chi kal**ø** k**ø**n chibig chigaig, chishig u**n**ibig kur— cha.

² Inchene tru maya sacerdotesmeran n**ø** karub sacerdote Anan**í**asbe Pabloom pulu purrabelane triib**ø**t**ø** Pablon pashagutsingarubig k**ø**n.

³ Inchene Pablobe trenchibig k**ø**n:

—**í**Ni ya pir**ø**banrrig pullin itsig lataigwan! **í**Tiusbe **n**unguen pashagutchun! cha. **í**Nibe uyu wappe, tru maig maramigwan martrai Moisés p**ø**rig maig chibig k**ø**ben, nan treeg asha martrab wam**ø**tirru? cha. **í**Nibe tru p**ø**rigwane uts**ø**guchib ka it**ø**unab **n**igan nan pashagutsingarub watirru?— cha.

⁴ Inchen truyu purrabel**ø**be trenchibel**ø** k**ø**n:

—**í**Maya sacerdotesmeran n**ø** karub sacerdote Tiusweiwan mar**ø**b pasrabigwan, **n**igan **ø**yeeg tsal**ø** wam**ø**tirru?— cha.

⁵ Inchene Pablobe trenchibig k**ø**n:

—Nai nunel**ø**, maya sacerdotesmeran n**ø** karub sacerdote k**ø**ben, nabe ashm**ø** inchibrain k**ø**n cha. Kaguende Tiuswei wamwan p**ø**rigube trenchibig k**ø**n cha: “**N**ui misaameran ashib karub wabigwane kaig nebubash chib tr**ø**mb**ø**ig wamamig k**ø**m**ø**n”— cha.

⁶ Incha Pablobe tru Setenteel**ø** maig maramigwan asha mar**ø**bel**ø**, t**ø**b**ø**be fariseosmera k**ø**ben, t**ø**b**ø**be saduceosmera kui ashabe, tru Setenteelan truba mur trashib trenchibig k**ø**n:

—Nai nunel**ø**, nabe fariseo k**ø**b, fariseowei nusrkain k**ø**b kur cha. Kat**ø** kwabel**ø** kat**ø**le **ø**siiramigwan muniirabig kuikkurri, **ø**yeeg indinab payib sru-**á**uinab pasrar— cha.

⁷ Inchen n**ø** trenchibene, fariseosmeraba, saduceosmeraba n**ø**md**ø** aleguiyab mendappe, ke n**ø**r**ø**t**ø** misra, tru Setenteel**ø** maig maramigwan asha mar**ø**bel**ø** tulaamba pasrabiibe chab tar**ø**misr**ø**bel**ø** k**ø**n. ⁸ Kaguende saduceosmerabe tru kwabel**ø**be kat**ø**lebe **ø**siiram**ø**wei, **á**ngelesmera kawei, m**ø**siimera kawein k**ø**n chibel**ø** k**ø**ben, trune fariseosmerabe treelane Kerriguh treeg k**ø**big kuitamab isubel**ø** k**ø**big k**ø**n. ⁹ Inchen mayeel**ø**ba trashib mend**ø**ben, m**ø**il**ø**g**ø**sr**ø**n tru Moisés p**ø**rigwan kusrenan**ø**bel**ø** fariseosmeraingateel**ø** kurra p**ø**nrramisrabe, tr**ø**mb**ø**ig aleguiyab trenchibel**ø** k**ø**n:

—I mɔwane kaig mariibe chigucha wetɔrramer cha. Inchippa kan mɔsig kui, kabe kan ángel kui wamindin kɔbgun cha, Tiuswane esheerrab inchimugun — chibelø kɔn.

¹⁰ Inchen ambumay imay ke nɔmdø aleguiyab kurra nɔɔrɔtø misren, maya suldaumeran nɔ karub pasrabiibe Pablone ke pitis marɔbgunmab isua kɔriimata, suldaumeran kɔrraambingarubig kɔn, nɔmui utugurri mallatø merrarrawa wesrawa, suldaumera waraig mu chindamga yaumay katø pera amrrai.

¹¹ Inchen katø yembe Pablon Señorbe kenamisra trenchibig kɔn:

—Pablo, kullaaramø, kɔrmø mur pasrau cha. Kaguende yu Jerusalénma naimburabigwan maig kuigwan wamindiibe Romasrøngucha naimburabigwan katø treetøwei ñune wamindamig nebunrrun— cha.

Pablon kwetchab inchib

¹² Katø lɔtsø judíosmerabe kaig martrab nɔmdø nilø wamincha: “Nam treeg martrab taigwan marmubene, namundøwei trømbøig nebubash chib pɔnrramisra, ¡katø! Pablon kweechimuppe, mamøwei, muchimøwei inchab” chibelø kɔn. ¹³ Inchen tru: “Treegwan marmø kɔmø, ¡katø! martrab” cha, pɔnrramisrøbeløbe cuarenta menrra lata kɔbig kɔn. ¹⁴ Incha truiløbe sacerdotesperan karubelainumayba, katø misagwan karubelø kɔlli misaamerainumayba ambabe, trenchibelø kɔn:

—Nam martrab taigwan nam marmubene, namundøwei trømbøig nebubash chib pɔnrramisrer cha. ¡Katø! Pablon kweechimuppe, nambe chigucha mamønrrab ter cha. ¹⁵ Inchawei mɔimbe ñimbe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbeløbamisra, tru maya suldaumeran nɔ karubigwan maig chitashchab waminchab ambamdiig kɔn cha, ñimui merrab Pablon srøna wesrai chinrrab, nun tru øyeeg puigwan maikkurrin kuitashchab ke tab paya ashchab chibelø misrøb. Trune nambe nɔ trusrø pumøwatø, ke kwetchab tamara munig kɔmønrrun— cha.

¹⁶ Inchen Pabloi nuchawei nusrkaimbe tru chi isumø amrrub kɔben, larab warøwa, tru kaig martrab inchib kuigwan wamindi, tru suldaumera waraig mugucha chindamga yausrø nøbe kebya, Pablon eshkaben, ¹⁷ Pablobe tru suldau sɔtø cienwan nɔm karub pɔnrrabelan kan møigwan kɔsrøn wamabe, trenchibig kɔn:

—I matsinan maya suldaumeran nɔ karubigweimay pera inrrø cha. Kaguende chigɔsrøn eshkamig tøgagøn— cha.

¹⁸ Inchen truike maya suldaumeran nɔ karubigweimay, pera yabe, trenchibig kɔn:

—Pablo kailan keeri yau keerig wabiibe nan wama tiusmanda i matsinan ñuimay pera irra chitan cha, ñun kan chigɔsrøn eshkamig tøgagøn— cha.

¹⁹ Inchen tru maya suldaumeran nɔ karubiibe tru matsinan tasku kemøra srua ya, nɔrøø pera yabe nundø mara payibig kɔn:

—¿Nan chi eshkamig tøgagugu?— cha

²⁰ Inchen matsinøbe trenchibig kɔn:

—Judíosmerabe Pablon srøna tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab ke tiusmanda ñun wesrabsrumugu chinrrab, ke kandø isua pɔnrramisrin kɔn cha, nuimburab maig kurrin kuitashchab ke tab paya ashchab chibelø misrøb. ²¹ Trendaingucha kɔremønrrig cha. Kaguende nɔmui utu møguelø cuarenta menrra lata, kaig martrab larønrrab nilø tamarøb kɔn cha. “Nam treeg martrab taigwan marmuinabene, namundøwei kaig nebubash chib pɔnrramisra, ¡katø! Pablon kweecha

kuchimuppe, mamøwei, muchimøwei inchab” chib køn cha. Incha nømbe ke yandø chab tamara, møimbe ke ñi mancha lètamigwandø munig køn— cha.

²² Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe tru matsinane trenchib ‘ungwa’ cha, ørøbig køn:

—Ñi nan eshkaigwane nan eshkar cha, mungucha eshkanrrab kømø— cha.

Pablon Félix kubenadurweimay pera ambub

²³ Inchen maya suldaumeran nø karubiibe tru suldau sötø cienwan nøm karub pera pønrrabelan pailan wama, trenchibig køn:

—Yem las nueve webambarnig katsikka amrrabelø suldau doscientosba, kaulli palar sentetaba, lanza sruar doscientosba Cesareamay amrrai tamaray— cha. ²⁴ Incha katø maya suldaumeran nø karubiibe kaulli itøguanamelø Pabloyasig tamaringarua, kubenadur Félixweimay chi indimíg, tabig pera amrrai inchibig køn. ²⁵ Incha øyeeg chibig kilgagucha pøra trana ørøbig køn:

²⁶ Na Claudio Lisias, ñi nai purø tab kubenadur Félixwan ‘ka uñgu’ chinrrab inchar.

²⁷ Judíosmerabe i møwan kemøra srua kua, kwetchab inchen, trune nabe nune kan Roma pirauig kuin kui wammørabe, nai suldau sötøba ya, truygurri wesrar. ²⁸ Incha nabe chi charre payib srua kuitashchab ashchab isua, Pablone judíosmerai tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab pera kørrayar. ²⁹ Incha nabe tru nømui maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ka kalø maran chatørre inchib kuin kui wetøbeñendø, nune kwanrrai maramdiibe nøbe treekkatig chi trømbøig mara pasrømøwei, katø kailan keeri yau keera tøgagømdiig kømøwein kuin køn. ³⁰ Inchen tru møwan sørato kaig martrab inchib køn taig nane wammørørøben, nabe tru urastø ñuisrømay ørar cha, katø tru nun øyeeg mara pasrømøtirru chib payib srua købelan chigucha chigøben tamig tøgaguabe, trube, ñui merrab tørgandø eshkanrrigay cha, nømune trenchar cha nabe.

³¹ Inchen suldaumerabe nømun maig karuig køben treeg mara, Pablon wesrawa, yem Antipatrissrøngatig pera ambubelø køn. ³² Incha katø kwalømbe Pablone kaulli pala ambubeløtø lincha amrrai, suldaumera katsikkateeløbe tru nøm waraig mu chindanga yaumay katøle legucha amrrubelø køn.

³³ Incha Cesareasrø pua, kubenadurwan tru kilga pøra ørigwan tranabe, Pabløgucha nui merrab pera kemallibelø køn. ³⁴ Inchen kubenadurbe tru kilga ørigwan ashabe, Pablone:

—¿Chu pirausriig kugu?— cha payibig køn. Incha ciliciasriig kuin kui ashabe, trenchibig køn:

³⁵ —Trube, ñun øyeeg puigwane tru ñun øyeekurrin kuig køn chibelø amrruben, trunun ashchab— cha.

Inchabe Herodeswei purø tab yau Pablone keera wanna, tab ashib tøgagønrrii karubig køn.

24

Pablo Félixwei merrab ‘øyeeg mara pasrømøtirru’ tainab

¹ Tratrø kwaløm wendau maya sacerdotésmeran nø karub sacerdote Ananíasba, møiløgøsrøn misagwan karubelø kølli misaameraba, trugurri kan purø maig waminchibig Tértulo taiba Cesareasrø kørraambubelø køn. Incha truiløbe tru misaameran ashib karub wabigwei merrab Pablon tsalø køb ‘øyeeg, øyeeg mara pasran’ chinrrab amrrua kemallibelø køn. ² Inchen yandø

Pablon wamøben, Tértulobe Pablone ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’ chib menda, Félixwane trenchibig køn:

—Namui purø tab kubenadur Félix, kan nambe ñigurri ambumay imay tab warer cha, ñun mayanguen ungwa, ungwa chinrrab inchar cha. Incha ñibe purø tab asha marøbig kuikkurri, nam i pirau mayeelø warabelayasiibe, srøitø, srøitø yunømarøb tammisrøb arrun cha. ³ Kan ñi namui Félix purø tabig, chusrøndøgucha katø chu uratøgucha, ñune kashmø mayanguen ungwa, ungwa chibelø ker cha. ⁴ Inchendø ñun menrra trømbø inçhib menrra waminçimønrrab, kan petøzhiitø tiusmanda kalu pebøbsrumugu chinrrab inder cha, ñibe chiwandøgucha yan tammay mara tranø wabig købene. ⁵ Kaguene i møwane nabe kan larrø kaig kwanrøø lataig wetørrer cha. Yu pirau chutøgucha judíosmerai utu misaamerane ke nøørotø marøb namishib pera kurramba, katø tru Nazarenos taig sötømeran ke nø pera marøb chib pasrabig kømba indan cha. ⁶ Katø Tiuswei yawan chigucha, Tiuswei yaambu kømui lataig kaig trømbøig martrab indamba inchen, nabe nun kemørig køn cha. Incha nabe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, treeg martrab inchen, ⁷ tru maya suldaumeran nø karubig Lisiasbe nui suldaumeraba arrua, tsakkandø namui taskugurri Pablone kerraig køn cha, ⁸ tru øyeeg mara pasrømøtirru chib srua købelane ñuisrømay ambay chib amrrai ørøppa.

‘Trube, ‘øyeeg, øyeeg mara pasrømøtirru’ chib kuigwan, ñiashib iigwan kerrigu tab ashabe, maig kuigwan tab ashchabguen— chibig køn.

⁹ Inchen judíosmera truyu pønrrabeløgucha:

—Iibe kerriguba isa kømø, treegwein køn— chib truba inçhibelø køn.

¹⁰ Inchen tru kubenadurbe Pablon waminçai señas maren, Pablobe trenchibig køn:

—Ñi ya yam pila i pirau maig maramigwan asha marøb wabig kui ashabe, kalø mara pasrømøigwan nabe chi kørmø eshkanrrab inchar cha.

¹¹ Ñitøweinguen asiinrrun cha, na Jerusalénsrø Tiuswan køriibala tabig waminçab arriibe kwalømmerra docetøwei purayan cha. ¹² Pøs Nane Tiuswei yau muba køben aleguiyab pasrai ashmøwei, namishib misag sötø per-agurri ashmøwei, katø judíosmera tulundzuni yamerayu treeg marøb pasrai ashmøwei, kabe chugøben ciudasrø treeg marøb pasrai ashmøwei indig køn cha. ¹³ Inçhawei i misaamerabe mõi nan øyeeg mara pasrømøtirru chibeløbe øyeeg marøbig køn chib kuigwane treeg køn chinrrappe kaimanrrun cha. ¹⁴ Inchendø nabe maig kuigwan kelarrab, trendamønrrun cha: Nabe merrabsrø namui kølli misaamerai Tiuswan køriibala tabig waminçibig kur cha, tru nøm Tiusweiwan peemaytø marøbelø cha wamig, tru srø may maig køben treekke. Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan lata, katø Tius maig karuigwan eshkaløbelø pøriilan lata isa kømø, kerrigu treegwein kuitamab kører cha. ¹⁵ Nabe Tius mandø taigwane treeg kønrraitamab isua munig megabig kur cha, tru nøm muniirab kuigwandøwei, tru kwabelø sølgandø tabelø lata, katø tru sølgandø tabelø kømeelø lata katøle øsiirawa kurramigwan. ¹⁶ Inçhawei treekkurri nabe Tiuswei merrab lata, møguelai merrab lata chigøben kalø mara treegwan nai isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig kønrrab inçhib megabig kur cha, chu urastøgucha.

¹⁷ Nabe truba yam pila peesrø llibar uñabe, ketamig tulisaignan naim pirau misaameran kettrappa, katø Tiuswan keta tranrrappa arrubig kur cha. ¹⁸ Incha nabe tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben, Tiuswei yau tru chish misrtrab marigwan chab mara pasrøben,

møiløgøsrøn judíosmera Asia pirausreelø pubelø køn, na misagwan namishib pera kurra kømøwei, kabe chindinguen asiimíig maringarub pera kurra kømøwein pasrøben. ¹⁹ Inchawei mõimbe, truilø nõmwei amrrumig køn cha, yu ñui merrab nan øyeeg mara pasrømøtirru chib nan tsalø køb chigøben tamig tøgaguabe. ²⁰ Kabe katø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab na kemalla pasrab uras nan chi kalø marig wetørraig købene, trube, truburappe nõmdøwei yu tømrbash cha. ²¹ Nabe tru nõmui utu pasrøwa tru urasbeguende mur trashib øyeeg chibwei indig køn: “Kwabelø katøle øsiiramigwan na muniirabig kuikkurri, mõi ñim øyeeg indinab paya asinab pasrar”— cha.

²² Inchen Félixbe tru srø maywan tab wammøraig kuabe:

—Maya suldaumeran nõ karubig Lisias arruben, iigwan na maig kõtashchab katøwan ashchab— chippa, patsøgøbig køn.

²³ Incha Félixbe suldau sötø cienelan nõ karub pera pasrabigwane Pablone elachimø, ashib tøgagønrrai karubig køn. Inchendø nui chi maramdeelane mu merønrrain kømø marøb, katø nui asillø mõiløgøben nun purugunrrab inchene merømøwei inchain karubig køn.

Cesareasrø Pablon kailan keeri yau keerøb

²⁴ Mam kwaløm wendau køsrøn Félixbe nui srai judía Drusilaba katø pua, Pablon pertrab ørabe, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwan waminchen mørøbig køn. ²⁵ Inchen Pabløbe tru sølgandø tabigwanba, chiyugucha srua irramamø amønamiwanba, katø maig kønrrabigwan treg asha maramig punrrabigwanba waminchen, Félixbe truba kwaara, trenchibig køn:

—Møimbatøbe ka inrrø cha. Inchendø katøwan nan utø køben, wamørrumøn— cha.

²⁶ Inchagucha Pablo nun elatchai kabe kan maya an tranrrua chinrraitam-abrre muniirabig køn Félixbe. Incha treg isua, Félixbe nuimay Pablone katø katø wamabig køn waminchab. ²⁷ Inchen yandø pa pila puraiben, Félixbe webiben, Porcio Festo truigwan purø wamisrtrab kubenadur kebibig køn. Incha Félixbe judíosmeraba ka tab kørrømisrøg køptø Pablone kailan keeri yau ka wabashippa, webibig køn.

25

Pablo tru srø kubenadur Festoi merrab

¹ Inchen tru pirau karub wanrrab uta kebyaig pøn kwaløm wendau, Festobe Cesareagurri Jerusalénmay nebiben, ² maya sacerdotsmeran karubeløba, katø judíosmeran ashib karubeløba Pabloimburab tru treg puigwan katøle kønøgønrrab Festoimay ambubelø køn, ³ Pablon tsalø køb, Jerusalénmay pegutcha chib. Kaguende nõmbe Pablone mayu lara kwetchab isua tamarøb købelø køn. ⁴ Inchen Festobe løtappe trenchibig køn:

—Pablone Cesareasrø ashib tøgagúig wan cha. Naashib trusrømay menrra yana kømøwatø inrrab isur cha. ⁵ Inchawei ñimui utu maig maramigwan ñim asha marøb pønrrabeløbe Cesareasrømay naba kørrørruy chibig køn. I mõweinug chigøben kalø marig pønrrøbene, trube øyeeg mara pasran chib truyu waminchab.—

⁶ Incha Festobe Jerusalénsrø trune køh, kabe trune y pa kwaløm kø chigøsrøn nõmba kørrømisra, Cesareasrømay katø ya, katø kwalømbe tru maig

maramigwan asha marøbelø purrainug wamisra, Pablon pera amrrunrai karubig køn. ⁷ Inchen Pablo trusrø pua kebarrubene, tru judíosmera Jerusalénsrøngurri amrrubeløbe tulsrua, nune chigøben truba truba trømbøig marøbig køn chibendø, chigucha ke treeg mariiløbe, wetørranrrab kaimabelø køn. ⁸ Inchen Pablobe nøbe 'treeg mara pasrømur' chib, trenchib waminchibig køn:

—Nabe i tru maig maramigwan martrai Moisés pørig judíosmeraimburabigwan lata, Jerusalén Tiuswei yaweimburab lata, katø Romasrø maya misagweim pala ashib wabig Césarweimburab lata chi kalø mara pasrømur— cha.

⁹ Inchendø Festobe judíosmeraba ka tab kørrømisrøg køptø, Pablone trencha payibig køn:

—¿Jerusalénmay attragu? cha, tru øyeeg wamindiilan ñuimburabigwan maig kønrrabigwan trusrø ashchab— cha.

¹⁰ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Roma maya misagweim pala ashib wabig César maig maramigwan asha marøb wainug nabe truyuweim pasrar cha, tru maig kønrrabigwan nan asha maramnug. Pøs judíosmeran chigucha chi kalø mariibe chigagøen cha, ñiguen tab asiinrrun cha. ¹¹ Kabe na chigøben kalø mara pasrain kui, ñim nan kwanrrai maramdiig na treekkatig kaig mara pasrøbene, nabe kwanrraptøweim pasrar cha. Inchendø nøm øyeeg mara pasrømtirru chib kuig ka isiitø webibene, mugucha nane truilane tranrrappe kaimanrrun cha. Nabe Romasrø tru maya misagweim pala ashib karub wabig César maig maramigwan nø asha martrai miamønrrun— chibig køn.

¹² Inchen Festobe tru maig maramigwan nun isum purugub purrabeløba chab waminchabe, trenchibig køn:

—Ñi maya misagwan ashib karub wabig César nø asha martrai miaig kuig købene, trube, Césarweimay inrrig— cha.

Pablo rey Agripai merrab

¹³ Inchen yandø mam kwalø m køsrøn puraiben, rey Agripaba, Bereniceba Feston 'ka uñgu' chib tabig wamab punrrab, Cesareasrømay ambubelø køn.

¹⁴ Inchen trusrø nøm truba yam kwalø m waraig køppe, Festobe tru Pablon øyeeg nebuigwan reywan trenchib eshkabig køn:

—Yube kan møg wan cha, kailan keeri yau Félix kørrømara wannig.

¹⁵ Na Jerusalénsrømay ya wabene, truigweimburappe sacerdotemeran karubeløba, judíosmeran karubelø kølli misaameraba, ke chinetø køn chib nan eshkab amrrubelø køn cha, Pablon truyu møra pasrønrrai kørrømara pasramdiig køn chib. ¹⁶ Inchen nabe nømune trencha løtig købig køn cha: "Tru 'øyeeg kaig mara pasran' tainabig; tru 'ñi øyeeg maraweim pasrømtirru' chibelø nui malaugue trenchib amrruben, 'øyeeg kømuig køn' chib; 'øyeeg mara pasrømur' chib nøashib waminchimøwatøbe, romanosmerabe mu møwangucha mana treebe marmeelø køn" cha. ¹⁷ Incha truilø nøm yusrømay naba amrruben, chi srarrømtø, katø kwalømdø, nabe tru maig maramigwan asha marøb wainug wamisra, tru møwan pera amrrunrrai karuig køn cha. ¹⁸ Inchendø tru 'øyeeg mara pasrømtirru' chibeløbe amrrubendø, chigøben trømbøig kalø mariilø tre lataløbe marig wesrumeelø køn cha, pøs nabe nø treeg trømbøig mara pasraindøweinre inditamab isubene.

¹⁹ Treeg kømøtø, tru nuimburab waminchib kuibe, tru Tiusweimburabigwan nø marøb unigwan truikkurrin chabah, katø kan møg, Jesús taig,

kwaig købigwan, Pablobe trunun kwaig kòmøtø, ka øsig wan cha, trenchibrre inchen, trugurrimatørre inchib kuin kòn chibig kòn. ²⁰ Inchen nabe øyeeg maramigwane mandø maram kui mørmøwa, Jerusalénsrømay inrra kuh chibig kur, tru maig kònrrabigwan trusrø asha marig kònrrig cha. ²¹ Inchendø Pablobe tru maig kònrrabigwan Augusto César asha marig kònrrab cha, ka ashib tøgagúig wanrrab cha nø miaig købene, treekkurri Césarweisrømay na øramnegatig nune tab ashib tøgagønrrai karuig købig kòn— cha.

²² Inchene Agripabe Feston trenchibig kòn:

—Nangucha tru møwan mørinrrabna køtan— cha.

Inchene Festobe trenchibig kòn:

—Srøna wamindi mørtrabguen— cha.

²³ Indiibe katø kwaløm Agripaba, Bereniceba puppe, purø tabig tamarar ke kan chull asamdiig amrruabe, tru chigøben waminchappa, katø wamindilan mørtrappa tru tulundzuniisrø kebambambubelø kòn, tru suldaumeran karubelø nørreelø køben, katø nørreelø ashib karubelø ciudayuelø købengue. Inchen Festobe Pablon pera amrrungaruben, pera pubelø kòn. ²⁴ Inchabe Festobe trenchibig kòn:

—Rey Agripaba køben, ñim maya møguelø yu namba purrabelø køben, i møwan asay cha. I møweimburappe maya judíosmera søteeløba Jerusalénsrø lata, yu Cesarea lata ‘yeegwane øsig uñbasamgaig kòn’ chib, trashib amrrubelø kòn cha. ²⁵ Inchendø nabe nun kwanrrai maramdiig chigucha chi kaig marmuin kui wetørrab, katø tru maig kònrrabigwan asha marig kømigwan Augusto nø asha martrai nøtøwei miaig kuig købene, trusrømay nabe ørtrab isuig kòn cha. ²⁶ Inchendø tru Pabloimburabigwan treeg treeg kòn chib nai ashib karub wabig Augusto purø nuigwan na pøra øramig kan chiguen wetørramur cha. Incha treekkurri ñimuinuumay pera arrur cha, ñi nai tab rey Agripa. Maig kònrrabigwan tab asha kørromarene, na maitøguen Auguston eshkað pøramig kònrrautan chibig kòn. ²⁷ Pøs kan kailan keeri yau keerig wabigwan chiburøgurri ‘øyeeg kuig kòn’ chib kuigwan chi cha eshkaðbendø, na øramibe ke kan ka wainguenig marig lataig punrrautan — chibig kòn Festobe.

26

Pablo nuimburabigwan rey Agripai merrab eshkað

¹ Inchene Agripabe Pablon trenchibig kòn:

—Ñuimburabigwan maig kuigwan ñitøwei waminchi— cha.

Inchen Pablobe yandø waminchab tasigwan kusrawabe, tru nuimburab ‘chi kalø mara pasrømur’ tamigwan waminchab pølbaserøbig kòn: ²—Møi na naimburab ‘treeg mara pasrømur’ chib waminchib pasramig mayaguen tab kuim pasrar cha, nai rey Agripai merrab, nan judíosmera chigurrimbunø ‘øyeeg mara pasrømøtirru’ chib kuigwan. ³ Inchagucha ñibe judíosmera chitø, chitø marøbelø kuigwan kerrigu ashib, katø nam judíosmera mandø melambuyab amrruigwan chigucha ñibe tab nebua ashibig kuig købene, trube, tiusmanda tammay mørtra chinrrab inchar cha.

⁴ ‘Maya judíosmera na matsinø-unøgurri nabe nai misaamerai utu Jerusalénsrø maig tsubig kuigwan ashibelø kòn cha. ⁵ Truiløbe manasrøngurri ashibelø kòn cha, ñimun eshkaðdiig købene, øyeeg købig kòn chib maig kuigwan ñun eshkaðdiig kuinrrun cha, Tiusweiwan kan chizhigwanguen pinab kømø marøb misag søtømerayuig nabe fariseo købig kur cha. ⁶ Incha mømibe tru merrabsrø namui kølli misaameran Tius tru tranrrab misra

kørrømisrigwan muniirabig kuikkurri, møimbe øyeege paya ashib srua kuinab pasrar chibig køn. ⁷ Tru Israelweinukkurri namui doce srøig, srøig karrab misaamera Tius tru tranrrab kørrømisrigwan nømbe nebunrrab isua, yem kwaløm Tiuswan køriibala tabig waminchib kuigwan, nagucha truigwan muniirabig kuinukkurri, judíosmerabe yu ñi øyeege kaig marøbig kømøtirru tainab pasrar chibig køn, nai rey Agripa. ⁸ ¿Tiusbe kwabelan kwailai utugurri kusrumibe kaimanrretamab isubelø kø chindah ñimui utube?

⁹ Pøs isa kømø, naguen Nazaretsrø Jesúswei munchiwane tsalø køb chinetø martrab isua, ¹⁰ Jerusalénsrøma treeg marøbig kur cha. Sacerdotesmeran karubelø nan treegwan martrai karuigwan uta, Tiuswei misaameran kailan keeri yau pønsrøb, katø kweecha petøbene, nabe truilangatø inchib pasrabig købig kur cha. ¹¹ Incha katø, katø judíosmera tulundzuni yamørig truilane ichabetab ibig kur cha, Tiuswan purø trømbøig nømun wamingarummørø inchib. Incha ¡katø! kan nømun namig købiitø ke chinchimmørø inchib, nabe peg pirau ciudamerasrønguen kaig martrab wendautø ibig købig kur cha.

Pablo mandøgurri Tiuswei mayu pasramisrigwan waminchib

¹² Nabe øyeege martrab isua, Damasco ciudasrømay ørig ibig kur cha, tru sacerdotesteran karubelø maramburab martrai traniitøga treeg martrab inrrai karia pasrig. ¹³ ¡Nai tab rey! mayu kwaløm tøbøtaabe srømbalasarøngurri kan tørbilabig pørr lataguen kømø, purø tørig naingatanba, tru naba ambubelaingatanba piløben, ¹⁴ nambe pirausrø sötøba kørrinabig køn cha. Inchen kan wam hebreomay trenchib wamindi mørøptindinabig køn cha: “Saulo, Saulo cha, ¿Chindimbarre nane kaig martrabgøba inchigucha? cha. Ñibe kan wey kølabus tsøb pønsrailøyu søl yatab lataitøwei incha, ñibe ka ñiasitø kørriindan” cha. ¹⁵ Inchene nabe: “¿Señor mu kugu?” chiben, nane Señorbe trenchibig køn cha: “Nabe Jesús, ñi møi kaig martrabgøba indig, nabe truig kur cha. ¹⁶ Inchendø kurra, pasramisr chibig køn. Kaguende nabe ñun kenamisrøppe, naiwan marøb megabig kønrrai wesrawa pasrtrappa, katø møi naimburab ñui kaptøga ñi asigwan waminchibig kønrraimba, katø wendøsrø naimburab maig kuigwan kenamaramigwan eshkabig kønrraimba treeg martrab kenamisrar cha. ¹⁷ Inchawei nabe ñui misaamerai taskugurri kaig marmønrrai wesrab, katø judíos kømø misaamerai taskugurri kaig marmønrrai wesrab indamønrrun chibig køn. Pøs nabe møi tru misaamerayasigwei ørar cha, ¹⁸ nebua ashchai ñi nømui kabmeran kuren, løstøyu amøñibelø købig kuig, tøryumay werrub, katø Satanás maramburab mariilø kua, Tiusweimay purørrunrrai. Tru nømui kaig mariilan ulø payiimig pesannaig kømigwan uta, tru nømui isubigwan nainug pasrikkurri tru Tiusweyasig tarømariiløba tøgatø, tru keta tranamig tøgagúigwan utamig kønrrain” chibig køn.

Piab lataigu Tius kenamisra maig taigwan Pablo møra marøb

¹⁹ Inchawei, nai rey Agripa, tru srømbalasarøngurri piab lataigu kenamisren asigwan nabe mormønrrab inchimøtø, ²⁰ Damascosrø warabelaisrømaymerrig ibig kur cha. Incha trugurrimbe Jerusalénsrømay, trugurrimbe Judea pirau kerrigu truøro ya, katø trugurrimbe judíos kømø misaameraysrømay ya, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawa, yandø tru kaig marmønrrab isua mørin kui asamdiig kønrrai tabig marøb inday chib eshkab waminchibig kur cha nabe. ²¹ Incha na øyeege marmarikkurri judíosmerabe Jerusalénsrø Tiuswei yau nane merrarawa, kwetchab indig køn cha. ²² Inchendø moin kwalømgatig Tius nan purugúitøga nabe yu pasrar cha, kusrebelan lata, kusremeelan lata maig kuigwan na waminchib. Nabe

waminchippe, ka nōōrōtō peetō waminchimōtō, Tius maig karuigwan eshkabelō maig purainrrun taigwanbah, katō Moisés maig purainrrun cha eshkaigwan, truigwanbatō waminchar chibig kōn: ²³ Tru Cristobe truba truba kaig nebuinab megawa, trugurrimbe kwawa, nōmerrig katō ōsiirawa, namui judíosmeran lata, judíos kōmō misaameran lata kaigyugurri webambamig tōrwan eshka kusrenrrun chib trendailan.—

²⁴ Pablobe ‘kaig mara pasrōmur’ chib, waminchib pasramnetō, Festobe ōyah chib trashibig kōn:

—¡Pablo ñibe chugúi mōrmíig misriasōna! chib. ¡Menrra kusreptō chugúinguen mōrmíig misrin kōn!— chib.

²⁵ Inchene Pablobe trenchibig kōn:

—Nai purō tab Festo, nabe chugúinguen mōrmíig kōmōtō pasrar cha. Na waminchippe, ka isatō waminchib pasrōmōwei, katō chiwan waminchib pasrarmab isua waminchib pasrar cha. ²⁶ Pōs rey Agripabe, iilane kerrigu ashibig kuimba, nui merrab chigucha chi kōrig kuin kōmō waminchar cha. Kaguende nōbe iilane ashmíig kōnrrab kōmōtō, nebua ashibig kuitamab isua pasrar cha. Kaguende iilane kan turumbu mu sōratō marikkucha kōmōn cha. ²⁷ ¡Nai rey Agripa, Tius maig karuigwan eshkabelō maig taigwan ñigan treeg kuitamab kōretirru? cha. Ñibe kōrewa wain kui nabe asha pasrar— cha trenchibig kōn Pablobe.

²⁸ Inchene Agripabe trenchibig kōn:

—¡Ke yandiitōgatō Tiuswei mayu puraarrua pasramisrtraí indiibe!— cha.

²⁹ Inchene Pablobe trenchibig kōn:

—Yandiitōgatō kui lata, kabe nu wamindiitōga kui lata, ñitō kōmōtō, mōi yu mōrōb purrabelan chigucha kerriguelōba na latalōwei misra pōnrraimbemb isutan chibig kōn, inchendō nan lata cadenatōga ōyeeg merrarraimeelō.—

³⁰ Inchen rey kurra pasramisren, kubenadurgucha, Bereniceba kurrōben, truyu nōmba purrabelōgucha kurra, yandō webamba, ³¹ nōmdō nōōrōsrō ambabe, kangurrin kangurri trenchib waminchibelō kōn:

—I mōōbe chiburō kwanrrai maramdiig kōmōwei, katō kailan keeri yau keera tōgagōmdiig kōmōwei marōbig kuin kōn— cha.

³² Incha Agripabe Feston trenchibig kōn:

—Pablo nōashib César asha marig kōnrrab chib miamuig kuimbe, pōs nōbe elatsikken kōbsruinrrun— cha.

27

Pablon Romasrōmay ōrig

¹ Yandō Italiasrōmay amrrai treeg wamincha kōrrōmisren, kan suldau tru cienwan nō karub pera pasrabig tru Augusto maya misagwan ashib wabigwei suldau sōtōmerayuig Julio taigwan ashib tōgagōnrrai tranōbelō kōn, Pablonba, katōgan kailan keeri yau pōnrrabelanba. ² Incha adramitiosriig kan barco Asia pirau, tru barcos puisrōmay webinrrab inchib pasrōben, nambe truyu nebambubelō ker. Inchen nambabe Aristarco kan Macedonia pirausrriig Tesalónica ciudayuikkucha arrubig kōn. ³ Incha katō kwalōm Sidón tru barcos puisrō nam pubene, truyube Juliobe Pablon truba tab inchib, nune nuí trendō asilaisrōmay ibashibig kōn, tabig wamab utab tōgagúig uñchai. ⁴ Incha Sidóngurri webambabe, Chipre pirō pi tōbtōtag pasrabiisrō isig srōrrō ketawan puraambub ambubelō ker, kaguende isig ichibiibe ambamgaig merrammay megambub ichen. ⁵ Incha yandō tru nu pi tōbōtaasrō Cilicia

piraubā, Panfilia piraubā pinrrøguesrø misrøb ambabē, yandø Licia pirau Mira ciudayu pubelø ker.

⁶Incha truyu suldau sötø cienwan nø karub pera pasrabiibe kan barco Alejandría pirausriig Italiamay inrrabig pasrain kui wetørrawa, truyu amrrab, namun nebamingarubig køn. ⁷Incha tsøndatø truba yam kwaløm ambub meløwa, isig ichibig namun merrammaygøba megambub ichen, ke trendø pumubsruatø Gnido pinrrøguesrø pubelø ker. Incha Salmón pinrrøguesrø Creta isig srørrø ketawan puraambub ambubelø ker. ⁸Incha mendawandø ke trendø chab kaimab purørrub amrrua, kanbalø Buenos Puertos taisrø pubelø ker, Lasea ciuda pulusrø.

Maryu kørig kømdiig pi namab kurrab

⁹Inchen amrrub kuig yandø yanaguen misrøb arrubē, yandø tru barcoyu ambamikkucha purø kørig kønrraptiig misrøb arrubig køn. Kaguende tru ayunain kwaløm puraibwei inchen, yandø tru sre pøl kebinrrab købig køn. Incha Pablobe øyeg maramdiig køn chib waminchibig køn:

¹⁰—Nai lincha amrrubelø, i barcoyu ambamibe barcon mindisainab, katø purø nørø ka yandø pinørrab kui ashar cha, barco chigøben niga arriilø lata, barco lata yandø ka pinøben, katø namdøweinguen kwamigwan lanrrun—chib.

¹¹Inchen tru suldau sötø cienwan nø karub pera pasrabiibe øyeg maramdiig køn cha Pablo wamindigwane mørmøtø, tru barco srubigwanba, barco puaigwanba, truilangøba mørøppe, Pablone mørmiiig køn. ¹²Inchagucha barcos puinug sre pubweimbe tab kømøtønug køben, soteelø lutauba truyugurri webamrrab isubelø køn, Creta pirau Fenice ciudasrø tru barcos puinug puin chindi. Inchen truipe pørr neeshibgatømayba, pørr pinebgatømayba pinrrøguesrøn købig køn.

Maryu purø trømbøig isig ichibig webarrub

¹³Inchen sursrøngurri kan kaizhig isig ichibig webarrubē, chu punrrab isuigwan yandø ke nebuermab isua, barco imønrrai merrarrabig kuatsig tsandzønwan piugurri wesrawa, yandø tru Creta pirø pulusrø kemallib ambubelø køn. ¹⁴Indiibe yanazhigutø Euraquilón cha wamig isig purø trømbøig pøtømay pailab ichibig tru pørr kal-labgatømaygurri webarrua, barcon yamgaig megambub arrubē, ¹⁵yandø barcobe isig ichibig srua yaig kuig køppe, tru isig ichibigwane kamara ambamgaig køben, yandø isig ichibig srua inraindø ka purrabelø ker. ¹⁶Incha kan pirø, pi tøbøtag pasrabig Cauda tainug isig srørrøgatømay purørrub amrrua, truba truba inchib meløwa, tru kwamønrrab webambig tru kan lamø barcozhigwan nemørbelø ker. ¹⁷Incha trunun barcoyu neerabe, nu barco nøørøtiig misrønrrai, manilastøga pøtøburab kirrøb mendabelø køn. Inchendø piu umbu pisrum tunmerayu kegalrraitamab kørig køben, barco inrrai isig utabig velas taigwan kørøøra, tru mur isig ichibig barcon ka srua inraindø ka purrabelø køn. ¹⁸Indig katø kwaløm purø trømbøig namab isig ichib kurrøben, barco niga arrigwan pinøbusrøb menda, ¹⁹pøn kwalømyube tru barcoyu chi palabelan trendø tru tøgagúilan nømarshib pinøbusrøbelø køn. ²⁰Inchen truba yam kwaløm kan pørr kenamismøweih, estrellamera kenamismøwei inchen, purø trømbøig isig ichib pi welarmera namab kurrøben, yandø øsig webammumuitamaptøwei isub melabelø ker.

²¹Nambe yandø yam kwalømguen mamø ambig kuig køppe, Pablobe nømui utu pasramisra, trenchibig køn:

—Au, nai lincha amrrubelø, na maig taigwan møra Cretagurri werrumuig kuinguen, barcon øyeeg trømbøig mindisainamøwei, øyeeg nørrø pinisha pørrømøwei inchibsrinrun cha. ²² Treeg kuindøgucha tru isuptø chi kullaaramugun chinrrab inchar cha; kaguende barcobe chab pinindøgucha, ñimbe møikkucha kwanrraamøn cha. ²³ Kaguende nan tru nuin kønrrai inchib pasrab, katø nui maramigwan nan maringarub inchib pasrab Tiuswei kan ángel mira yem nan kenamisrtan cha. ²⁴ Incha nane tru ángelbe trenchitan cha: “Pablo, chi korig kui inchimøta cha. Kaguende ñibe Roma maya mis-gwan karub ashib wabig César purø nuigwei merrab pasramig palønrrab kuimba, barcoyu ñiba amrrub købelan Tiusbe mayeelanba øsig webambamig kønrrai martrun” chitan cha. ²⁵ Inchawei, nai lincha amrrubelø, chi kullaarab trunun isumøtay cha. Kaguende nabe Tiuswandø isua pasrab cha, nø maig taibe treeg kønrraitamab isuague. ²⁶ Inchen køben, kan pi tøbøtag pirø pasrabiisrø barco namunbañau srua ya trusrø kebusriilø kømig neburnrun — chibig køn.

²⁷ Indiibe parru kønrrab yembe nam Adriatico maryu ke pi muba srua yaindeelø ambul kua, yem tøbøtasrø tru barcoyu ambubeløbe yandø ke pirø pulu pub yain kui mørabe, ²⁸ piwan maya umbuig køtashchab tsiwan kegucha ashene, treinta y seis metros køben, katøguchi ambuurøsrø katø kegucha un-aashene, veintisiete metros købig køn. ²⁹ Inchen nørrø sruumerayu melambumuitamab korig køben, barcon imønrrai merrarrabig pibgatø wendaumay kuatsiguelø piu kebusriilan kebeta, ke kan petø tør-rraimbemab isub munig melabelø køn. ³⁰ Inchen tru barco srubelø barcoyugurri wegørra amrrab isua, tru merrabmay piu kebusriilø tru kuatsig tsandzønmeran merrarrab tsimeran yabranøbelø misrøb, tru kwamø øsig webambam barco-unan piu kebenørskøbelø køn. ³¹ Inchen Pablobe suldau sötø cienwan nø karub pera pasrabigwanba, suldaumeranba trenchib eshkabig køn:

—Iilø yu barcoyu ka purrømøtø wegørra ambisruandøbe, ñimbe øsig webamrraamøn— cha.

³² Inchene suldaumerabe tru øsig webambam barco-unan merrarrab tsimeran para, piyu ibashiptinchibelø køn.

³³ Inchen yandø tør-rrab arruben, mayeelanba maytøguen chi isumø, ka may chib, Pablobe trenchibig waminchibig køn:

—Yandø mõi chabguen parruguen køn cha, chi puraitashchab muniiraptø ñim chigucha mamø melaig. ³⁴ Inchawei nabe tiusmanda ka may tamønrrun cha, pøs ñimui asr tabig chishtø kønrrai. Kaguende ñimune møigwandøgucha kan pusruutøguen mindisaig kønrraamøn— cha.

³⁵ Trunun chab waminchabe, Pablobe nui tasku pirriwan muta, mayeelai merrab Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, trugurrimbe mab pøllbasren, ³⁶ mayeeløba ka mamøtmab isua, nømgucha mabelø køn. ³⁷ Inchen tru barcoyu nam mayeelø amrrubeløbe doscientos setenta y seis købelø ker. ³⁸ Incha yandø mamne ma, tirigun maryu kebetabelø køn, barco chairanrrai.

Barco piu umbu ulsra pasrambub

³⁹ Incha tør-rrabene tru pirøwane chu pirau kuinguen ashmubendø, kanbalø barco kebambig wambiitiig pisrum chaabaig nebua asha, trusrø pasrambumdiig købene, barcon trusrø pasrambungarunrrab inchibelø køn. ⁴⁰ Incha barcon imønrrai merrarrabig tru kuatsig tsandzøn piu kegutsigwan piu wamnetø tsimeran parøppa, trugurrimbe tru barcon muba inrrai lliskaiigwan lusrig pasrabigwan alaraanøb, tru isig utabig vela taigwan kusrubene, tru barcobe pisrum chaasrømay ib mendabig køn. ⁴¹ Inchendø

tru pi ambugurri igurri megambuiniug pisrum tunyu pasrambunrrab iben, barcone trusrø kegalørška pasrambungarubelø køn. Inchen merrabmayiibe pisrum tunyu ulsra kønømfīg pasrambuben, wendaumayiibe tru nørøø pi welamera purø trømbøig megambuben, barcobe ke nørøøtiig misrøb ibig køn.

⁴² Inchen suldaumerabe tru kailan keeri yau pønrrabelan srua amrruulan kwetchab isubelø køn, wegørra amba mōikkucha lumønrrai. ⁴³ Inchen tru suldau sətø cienwan nø karub pera pasrabiibe Pablone kweechimønrrai isua, nøm isuigwane ka isuitø purainrrai marøbig køn. Incha mōiløgøben nadam kusrebeløbe truilømerrig kegørra ambingarubig køn pursrø webamrrai. ⁴⁴ Inchen katøganelane:

—Tablamerayu kui, kabe tru barco nørøøtiig misra wegørriløyu kui ambay — chibig køn. Øyeeg inchib meløwa mayeeløba pirausrø øsig pubelø køn.

28

Pablo Maltasrø chitø marøb purayailø

¹ Incha yandø sətøba øsig webambabe, tru pi tøbøtag pirø pasrabiibe, Malta cha wamim pirø kuin kui nebua ashibelø ker. ² Inchen trendø truyu warab misaamerabe namun kwa tab inchib tab wama, srebus kwa pishin køben, nømbe nag urra, namun soteelanba kemallchai wamabelø køn. ³ Inchene Pablobe trar mul nu tulisha, nagu kebusrene, mōimbe kan ul nag pachiiiraben truyugurri webarruppe, Pabloi tasku tsacha megambuben, ⁴ trendø truyu warab misaamerabe ul Pabloi tasku tsacha megai ashabe, kangurriin kangurri trenchibelø køn:

—I møøbe chiguen kømø kweechaitøwein kuinrrun cha. Maryugurrimbe chindiimīg ka øsig webarrindøgucha, tru maig kønrrabigwan asha mariibe pinab ashmīg kuabe, øsig uñbashmønrrab asønān— chibelø køn.

⁵ Inchen Pablobe ulwan nagu pabørrgøbene, chigucha inchimīg køn. ⁶ Inchen nømbe parab mendøtashchab, kabe mōi mōi kwain tsubutashchab ashib muniirab købelø køn. Inchendø tru chindashchab truba yaana ashib køben, chigucha inchimui ashabe, katøbe peemaytø isua, Pablone 'kan tius køn' chib mendabelø køn.

⁷ Inchen tru warainug trugatanbe Publio taigweim pirømera købig køn, tru pi tøbøtag pirø pasrabigu misagwan ashib karubigwei. Truibe namun truba tab wamab uta, pøn kwaløm ørøba truba tab inchib kørøømisringarubig køn. ⁸ Inchen tru Publoi mōskaimbe pachiiibaig, ani larraibiibaig camayu kwanrøø tsuben, Pablobe ashchab ya, Tiusba wamincha, tasigwan kwanriigweim pala estsarene, tammisrøbig køn. ⁹ Inchen trugurrimbe katøgan kwanrøølgucha tru pi tøbøtag pirø pasrabigu warabeløbe Pabloomay amrrua, tamariilø købelø køn. ¹⁰ Incha chigøben truba ketiiløtøga namun truba truba tab incha, nam amrrab barcoyu nebammøwatø, ambamig chi palønrrabigwan nømbe chishtë tranøbelø køn.

Pablo Romasrø pub

¹¹ Incha tru pi tøbøtag pirø pasrabigu pøn pøl warøwabe, kan barco alejandríasriig tru srebus pølmera chab purayamne, truyu pasrabigu ambubelø ker. Tru barcobe Cástorwanba, Póluxwanba marig tøgaiig købig køn, chiyuilø kui asamig kønrrai. ¹² Incha barcos punig Siracusasrø puabe, truyu pøn kwaløm warabelø ker. ¹³ Trugurrimbe pirø puluwandø purøørrub amrrua, Regio ciudadsrøngatig amben, katø kwalømbe sursrøngurri, isig ichib kurrøben pa kwaløm kønrrabyube Puteolisrø pubelø ker. ¹⁴ Incha trusrømbe nunelø

warabelø kuin kui wetørrabelø ker. Inchen nømbe namun truyu kørromisray chiben nambe kan trune lincha kørromisrøbelø ker. Incha øyeeg amba Romasrø pubelø ker. ¹⁵ Inchen Romasrø nuneløbe nam amrrunrrab kui wammøraguen kua, Apio ciudasrø misag amrrua tulundzuniisrømba, katø tru Tres Tabernas taisrømba namun wamab utønrrab amrruin købig køn. Inchen Pablobe nømun ashabe, Tiuswan ungwa, ungwa cha, chi kømui lataig katøle truba tab kui mørøbig køn.

¹⁶ Incha nam Roma chab pubene, Pablone trusrømbe nuin kui nøøøø yau tsubashibig køn, kan suldauwan nun ashchai pasra.

Pablo Romasrø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb

¹⁷ Incha tru puig pøn kwalømyube judíosmeran ashib karubelan Pablobe linchab amrrunrrai eshkangarua, yandø truyu chab tulundzunøbene, trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe judíosmeran tsalø køb chi kaig marmøwei, katø namui kølli misaamera nømui trendø chigøben marøb tøgagúilan treelane marmumig køn chib pasrømøwei inchendø, Jerusalénsrøwei nane merrarraua, romanosmerai tasku tranig køn cha. ¹⁸ Inchen truiløbe nan maig kuigwan tab ashabe, elatchab inchibelø køn cha, kwanrrai maramdiig nainug chigucha chi kalø marig kaaben. ¹⁹ Trune judíosmerabe nan elachimønrrai sötølulen, nane treeg marøg kømuidøgucha nan maig punrrabigwan César asha martrai nane miamig nebuig køn cha, kabe na naim pirau, nai misaamerairburab chi køn chinrrab isua kømøtø. ²⁰ Inchawei øyeeg puikkurri ñimun ashchappa, waminchappa nabe wamig køn cha. Nam israelitasmera muniirraigwan muniirabikkurri mõi yu i cadenastøga merrarraig pasrar—chibig køn.

²¹ Inchene nømbe Pabløn trenchibelø køn:

—Nambe Judeagurri ñuimburab eshkabig chi kilga pøra ørig utømøwei, katø namui misag judíosmera trusrøngurri amrrubelø møikkucha ñi kalø maran chib ñuimburab namune chigucha waminchimøwei indig køn cha.

²² Inchendø ñi maig isuigwan wamindi mørinrrabna kuin ker cha. Kaguende tru i sötø Tiusweiwan srøig peemay kusrenanøb marigwane chutøgucha ‘kaig køn’ chib, wamindi ashibelø ker— cha.

²³ Incha nømbe kan ø kwaløm Pabloba tulundzunønrrab cha wesrawa pasra, tru Pablo ya peba tsuinuumay truba nu amrruben, løtsøgurri maabengatig ‘Tius tru nø ashib karub wainuguigwan øyeeg, øyeeg køn’ chib eshkab, nøbe maig kuigwan waminchibig køn. Jesucristoimburab ke treegwei købig kuin kønmba nøm nebua isumne inchib, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan pølbasra, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriilanbañau waminchibig køn. ²⁴ Inchen kan utueløbe Pablo wamingdigwan treegwein købig kuin kui isuben, trune kan utueløbe køremeelø køn. ²⁵ Incha nømbe nømui ututøwei lata kandø isumuig køppe, tarømisra ambub køben, yandø ke srahe Pablobe trenchibig køn:

—Espíritu Santobe tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaiaskurri tru merrabsrø ñimui kølli misaameran øyah chib, waminchippe, sølwei wamindin køn cha:

²⁶ “I misaameran iigwan waminchab inrrø cha:

Ñimbe mørøppe, mørendø, managuen chigui mørmønrrun chib.

Ashippe ashendø, chigúinguen nebua ashchaamøn chib.

²⁷ Kaguende i misaamerai manrrømerabe nasrkwailø,

katø mørøppe, mørendø, tab chigúinguen mørmeelø køn chib.

Nømui kabmerabe kasrailø køn cha,
 kabmeratøga ashmøwei, nømui kalumeratøga mørmøwei inchai.
 Katø nømui manrrøtøga mandø kuinguen mørmøwei,
 katø naimay liramøwei,
 katø na tamariilø kømøwei kønrrun chinrrig,” taimbala.

²⁸ 'Pøs øyeeg købene, ñimbe isua kuy cha. Judíos kømø misaameran tru kaigygurri wesrabig Tiusweiwane wammøørøsrailø køben, truiløbe mørtrun— chibig køn. ²⁹ Inchen Pablo øyeeg chibene, judíosmerabe nømdø truba truba payiyab waminchib ambubelø køn.

³⁰ Inchen Pablobe tru an pagarawa pebi yau pa pila ørøba kørrømisra, nun ashchab ambubelane mundøgucha wamab utab wabig køn truyu. ³¹ Tius nø ashib karub wainuguigwan waminchib, Señor Jesucristoimburabigwan eshkab kusrenanøb inchibig køn, mui malautøgucha trurrigu chi sətø luli-
 imífikke.

Romanos

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pablo, Jesucristoi marøb megabig, Jesucristo nõashib nan karua ørig kønrrai nan wama pasrøb, Tiuswei tabig srø wamwan eshka kusrenanøb pasrønrrai nan tarømara pasrøb indig, i kilga pørigwan ørar.

² Iig tru tabig srø wambe Tius maig karuigwan eshkabeløgurri nui newan tab wam pøriiløyu tru merrabsrøwei Tius tranrrab misra kørømisri wam køn ³ tru nui Nusrkaweimburab. Tru Nusrkai nõ misag kuigweimburappe, nõbe Davidwei misagugurri arrubig køben, ⁴ tru Espiritu Newan Tabigweimburappe, tru mamburab mariitøga nune Tiuswei Nusrkain køn cha eshkawa pasrig. Treeg køn, tru kwabelai utugurri nõ katøle øsiirawa kurrig kuikkurri, truike Jesucristo, tru namui Señor.

⁵ Incha nõgurri tru ka yandø tab indigwanba, nõashib karua ørig kømigwanba nambe utig køn, judíos kømø misaamera chu pirausreelandøgucha nõmui isubigwan nuinuutø pasrikkurri nõ maig taigwan mørøbelø kømigwan nam waminchib ambamig kønrrai, Cristoi, Cristoi munchiweyasig. ⁶ Inchen tru maig taigwan mørøbelai utu Jesucristoielø kønrrai wamiiløba ñimgucha truyu tøga pønrran. ⁷ Ñim mayeelø Romasrø warabelø Tius undaarailø, Tiuswei misaamera kønrrai wamiilan ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba kønrrai inchar, Tius namui Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba arrubigwan.

Pablo Romasrømay yainrrabna kui inchib

⁸ Señor Jesucristogurri nai Tiuswanmerrig ungwa, ungwa chinrrab inchar ñim mayeelaimburab. Kaguende ñim ñimui isubigwan Cristoinuutø pasra tøgagúigwane chutøgucha tabig waminchibelø køn. ⁹ Pøs nai manrraugurri kerrigu newan isua, nui Nusrkawei tru tabig srø wamwan eshka kusrenanøb, nuiwan na marøb pasraig Tiusbe nane asha pasran, tru na nõba wamindigube managen pesannamø ñimun isubig kuigwan. ¹⁰ Nabe nai Tiuswan 'purugurra' cha, miabig kur, Tius nan inrain køben, yandø na chinchagøben ñimun ashchab arrumig may kurtrai. ¹¹ Kaguende nane ñimun asinrrabna køtan, Tiusweimburabeløyuigwan chitøguen ñimun pirishinrrab, ñim mas mur pønrramig kønrrai, ¹² masken tru ñim lata, na lata namui isubigwan Jesucristoinug kanguelarrøtø tøga pønrraitøga nam ambugurri, igurri kuñab pønrramig kønrrai.

¹³ Pøs nabe ñim, nai nunelan, wammøra kønrrai inchar, nabe ñimuisrømay ñimun ashchab katø katø attrab isub megaigwan, na judíos kømeeleø katøgan misaamerai utusrø kan ellmarig tulishib latawei, ñimui utugucha maitøguen tulishinrrab. Inchendø mõingatic arrumgaig pasrambuig megabig kur. ¹⁴ Nabe griegosmeran lata, griegos kømø misaameran lata, kusreb misaameran lata, chi kusremø misaameran lata ulø pasrar Tiuswei wamwan eshka kusrenanamig. ¹⁵ Inchwai treekkurri ñim Romasrø warabelangucha nabe Tiuswei tabig srø wamwan truba truba eshka kusrenanøg kuim pasrar.

Tiuswei tabig srø wambe kaigyurri wesramig mamburab marøbig køn

¹⁶ Pøs Tiuswei tabig srø wamweimburappe nabe chi kørig kui inchib pasrømur, kaguende truike Tiuswei mamburab marøbig køn kaigyurri wesrailø kønrrai mutøgucha Jesucriston kørebigweimbe, judíosmeramerrig,

trugurrimbe katø griegosmeragucha. ¹⁷ Kaguende tru tabig srø wamyu kenamisran tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørromisra pønrramig Tiusweinukkurri arrubig, truiibe isubigwan Cristoinuutø pasra pønrraikkurrimba, katø isubigwan nuinuutø pasra pønrramig kønrraimba. Tru Tiuswei wamwan pørigu maig taimba: “Tiusba tru mandø pasramigwan sølgandø treeg tabig pasrabiibe nui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøgatø uñchun” taig.

Maya misaamera kaig mara pønrraig

¹⁸ Tiuswei purø trømbøig namig kōbiibe srømbalásrøngurri kenamisrøb arrun, tru mōguelø larrø trømbøig mariilaim palaba, tru sølgandø tabig kōmīgwan mariilaim palaba, tru treeg sølgandø tabig kōmīgwan mariiløtøga tru newan cierton tabigwan sötøgatø pønrrabelan. ¹⁹ Kaguende Tiusweimburabig kui asamigwane nōmbe tōrgandø ashibelø kōn, pōs Tiusbe nōashib trunun nōmun kenamarig kua. ²⁰ Kaguende tru chigurribunø pirōwan mara pasrøb uraskurri Tiusweimburabigwan tru kaptøga nebua asiimeelø, tru managurri managatig nui maramburab marøb pasrabiiba, nō trendø Tius kōppe, treeg kuibabe tōrgandø chigúi nebua asamdiig kenamisran tru nō chi mariiløyu. Inchawei treekkurriwei chi kemesra kōben ‘ashmeelø ker’ chib pønrramibe chigagø.

²¹ Kaguende nōmbe Tiuswan nebua ashippe ashendø, Tius kui ashabe, Tiuswan lataig tabig inchib tøgagōmōwei, mayanguen ungwa, ungwa chimōwei inchibelø kōbig kōn. Treeg kōmōtø, nōmui isubigube chi purugunrrabgailø isumguengailan isuben, nōmui chugúinguen mōrmubendø isub manrrøbe lōstøraig kørromisrig kōbig kōn. ²² Nōmbe truba truba kusrebelø kermab inchendø, chugúinguen mōrmeelø kørromisrig kōbig kōn. ²³ Tius managuen pinønrrabig kōmīgwei tru tōrguegwalmabigwane mōg kwawa pinønrrabigwei asrwan tre lataitøwei maramba, illimera latailø maramba, pib srøptøga animalmera latailø maramba, pirau srala ambul animalmera latailø maramba inchib, øyeeløtøga yunømarøbelø kōbig kōn.

²⁴ Inchawei treekkurri nōmui manrrau mōgueløba, ishumburmeraba trømbøig marøg kōbig arrubigu trømbøig marøb chinchibgucha warønrrai Tiusbe elatsig kōn, nōmui asrmeran nōmasiyaitø larrø trømbøig marøb kōnrrai. ²⁵ Nōmbe Tiuswei tru newan ciertonig kōreigwane lelacha, isa wamindigwan kōrewa, Tius tru mara pōnsrailan kōriibala tabig waminchib, truilayasig marøbelø kōbig kōn, tru chigurribunø kōnrrai Tius mara pōnsrøbig, Tius tru managatig mayanguen tabig wamindigwan tabig wamindi urasbe. Treeg kōnrrun.

²⁶ Inchawei øyeekkurri nōmune purø trømbøig kōrikken kōnrraptiig marøb kōnrrai Tiusbe elatsig kōbig kōn, ishumburmerabe nōmui asrwan mōguelan tranamig kōbigwan treeg marmōtø, ishumburmeraasiyaitø trømbøig marøb kebamben. ²⁷ Katø mōgueløbe treetøwei nōmui asrtøga ishumburba trendø treeg marigwan elacha, kanikkurri kanikkurri trømbøig marøg kōbiitø kan chinnsraatø inchib, mōgueløbe nōm mōgueløasiyaitø purø trømbøig kōrikken kōnrraptiig marøb kebambig kōbig kōn. Nōm treeg trømbøig marøb pønrraimburø nōmui asrutøwei nōm mōra melamigwan utig kōbig kōn.

²⁸ Inchagucha nōmbe Tiuswane ni Tius kuitamabguen isug kōmui inchen, Tiusbe elachiptindig kōbig kōn, nōmui isubigwane larrø kaig mindiilø tøgagøbashchab chi maramgaigwan marbashib. ²⁹ Nōmbe kalø marøb amruiløtø netsailø, purø trømbøig marøbelø, pareelø, trurriigu yandø larrø

kailø, treelø køn. Nømbe chigurrin køben pusrkwai asamig køben, misagwan kweecha petamelø køben, kwayam lamelø køben, isatø may wamincha kegørrøsrkamelø køben, katøganun kaig martrab isumelø køben, trutø netsailø køn. ³⁰ Katøganuimbura chine wamincha mørøbelø, wam kusrupteelø, Tiuswane larrø tsaleelø, møranguenga trømbøig wamabelø, purab nørreelø mørørai inchibelø, nømasiitø purab nørreelø misrøb waminchibelø, chigurrimbunø kaig maramigwane srøitø, srøitø isua wesrubelø, usri mōskalan chigucha mørmeelø, ³¹ larrø chugūi mørmeelø, chi martrab waminchendø ka wamdø waminchibelø, manrrøga latailø, mungucha lastima ashmeelø, treelø køn. ³² Tru øyeeg marøbeløbe kwamig kønrrai Tius treeg newanrrai mara pasrigwan nømbe ashibelø købendø, katøgucha nømbe treegwan ka mariitø kønrrab kuindø, katøganelø treeg marene, 'øyambe søldøwei maran' chibelø køn.

2

Tiusbe mayeelan maig maramigwan asha martrab pasrainrrun

¹ Inchawei treeg købene, au, ñibe chi kemesra køben 'ashmīg kur' tamibe chigagøn, ni mu kuingucha, ñi katøganun 'øyeeg, øyeeg marøbig køn' chib pasrabiibe. Kaguende ñi katøganun 'øyeeg marøbig køn' chib pasrappe, ñibe ñiasiiitøwei kebeñib pasran. Pøs katøganun ñi 'øyeeg, øyeeg marøbig køn', chib pasraptøga ñigucha treetøwei marøb pasran. ² Inchawei nambe ashibelø ker, tru øyeeg marøbelane Tiusbe maig kønrrabigwan treeg kønrrai mara pasrøppe, tru newan ciertonig maig køben treeg marig kui. ³ Au, ñi tru katøganelø treeg marøbelan 'øyeeg, øyeeg marøbelø køn' chib pasraptøga, ñigucha treetøwei marøb pasrøbendø, ñi isuppe, ¿Tius tru maig kønrrabigwan treeg kønrrai mara pasriggurri chi indiimīg ñigan welulrurmatirru? ⁴ ¿Kabe Tiuswei tru purø tab indig tøgagømburab tøgagūilanba, nø chindingucha tammayig kuigwanba, tammay munugubig, munugubig kuigwanba, truilan kashchab inchib pasrøtirru, Tiuswei tru purø tab indiibe ñui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay llianrrai inchib pasrøben, trunun isua ashmøtø?

⁵ Inchendø ñibe ke ñi isuigwandø martrab inchibikkurrimba, mas kaig marmønrrab ñui manrrau ñi isua mørmuikkurrimba, ñibe Tiuswei namig købigwan nui sølgandø maig kønrrabigwan asha maram kwalømwei ñuyasiitøwei tunbasrøb yan, Tiuswei tru maig kønrrabigwan sølgandø asha marig kenamisram kwalømweyasig. ⁶ Tiusbe mōigwandøgucha nøm maig marig køben kanun kanun truburø nø maig tranamigwan treeg tranrrun. ⁷ Managatig øsig kōmigwan tranrrun Tiusbe, tru managuen elachimø, tabig marøbig marøb melaigu tru maya nuguen tab indigwanba, tabig kui asha tab indigwanba, managuen patsønrrabig kōmīgwanba labelane. ⁸ Inchendø tru nøm maig isuppe, ke treegwandø kønrrai isua marøb, tru newan ciertonigwan mōra marmøtø, tru sølgandø tabigwan mōra marmeelaim pala attrun Tiuswei tru purø trømbøig namig købiibe. ⁹ Tru kaig marøbelaimbe muim palatøgucha purø trømbøig chine nebui melamiba, ni mumaygen kōmīg isui melamiba attrun, judíosmeranmerrig, trugurrimbe judíos kōmø misaameran. ¹⁰ Trune mōnundøgucha tabig marøbelaimbe tru maya nuguen tab indiiba, tabig kui asha tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba kønrrun nømuimbe, judíosmeranmerrig, trugurrimbe judíos kōmø misaameran. ¹¹ Kaguende Tiusbe muingatøgucha wamøtø, lata ashibig køn.

Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig

¹² Inchawei maig maramigwan martrai Moisés pørigwan chigarmera kua, mutøgucha kaig marøbeløbe tru maig maramigwan martrai pørigu asha mariilø kømuingucha, pinab pinannuumay amben, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan tøgarmera kua, kaig marøbeløbe, trube, tru nømui pørig tøgagúitøwei maig kønrrabigwan asha mariilø kønrrun. ¹³ Kaguende maig maramigwan martrai pørig maig tailan ka møratø amøña, Tiuswein kabyu sølgandø tabelø kønrrab kømøtø, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig tailan møra marøbelø, truiløbeguende Tius tabig kørømariilø kønrrun. ¹⁴ Pøs tru judíosmera kømeeelø tru maig maramigwan martrai pørig chigarguen tru pørig maig martrain chibigwan nømbe ka trendø treeg marøb amøñippe, nømbe tru maig maramigwan martrai pørigwane chigarmerabe købendø, nømui mariiløyu tru maig martrai karuigwane pøri latailø købig køn nømashib. ¹⁵ Nømbe tru maig maramigwan martrai pørigwane nømui manrrau pøri lataig tøgar kuin kui kenamaran. Tru nømui isub kebachib pasrabiibe nøm maig kuigwan eshkaben, tru nømui isubiibe, ‘ñibe kalø mara pasran’ tain kui, kabe ‘tabig mara pasran’ tain kui indan. ¹⁶ Inchen øyeebe tru møguelø nømui manrrau mu asiimíig nømuinetø tøgagúilan Cristo Jesúskurri Tius maig kønrrabigwan asha marøb kwaløm treeg kønrrun, Tiuswei tru tabig srø wamwan na wamindig maig køben.

Judíosmeraba, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiba

¹⁷ Ñi, judío misag cha wamig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben ñibe ke truigwandø kemenda pasrøwa, ‘Tiusbe namunwei lawa wesrailø ker’ chib, ñi nuig misrøb møg inchib pasrab, ¹⁸ katø ñibe Tius maig martrai palai waigwan nebua ashib, katø tru purø tabigwane ñibe ‘tabigwein køn’ chib, pasrab inchibig køn, kaguende ñibe tru Moisés pørigwan kusrenanig kua. ¹⁹ Ñibe tru chi ashmeelø kabgar latalan muba ambamigwan ‘nabe sí, pera ibig kurmb’ isua pasrab, katø løstøuelaimbe ñibe ‘tør kurmb’ isub, ²⁰ katø, ‘chugúí mørmeelan maig kuigwan kusrenanøb, ureg latalan kusrenanøb inchibig kurmb’ isuinrrun, kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørigube nebua ashib kusreelanba, tru newan ciertonigwanba maig kuigwan newan trendailan ñibe tøgagua. ²¹ Ñi katøganelanguen kusrenanøbig købendø çñiasiitøweimbe kusrennrrab inchimøtirru? ‘Nilamig kømøn’ chib, ñi eshkab kusrenanendø, çñigan niløtirru? ²² Katø ‘itølulmumig køn’ chib, ñi waminchendø, çñigan itøluldrru? Ñibe taska mari tiusmeran larrø tsaliig købendø, trube, tru ilø pønrrai yau chi pønrrabigwane çñigan nila wesratirru? ²³ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu ñibe truba nuig misrøb waminchib pasrøbendø, çtru pørigwandøwei kalø marøb itøbunab pasraitøga, Tiuswane kaigwan lataig inchib ñigan maig købash marøb pasrøtirru? ²⁴ Tiuswei wam maig pørig pasraimbala: “Ñimgurrindø judíos kømø misaamerabe Tiuswei munchiwan purø trømbøig wamig køn” taig.

²⁵ Pøs ñi circuncisiónwan mara tøgagúibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibigwan møra mareneguende, purugubwei indan. Inchendø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ñi kalø marøb itøbunøbene, tru ñi circuncidawa pasrab taibe chi circuncidamuiçg lataitøwein køn. ²⁶ Inchawei tru circuncisiónwan marmúikken tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibigwan treeg marene çcircuncidamíig kuingucha, Tiuswein kabyube nui misag kui asamig circuncidaweig

kui lataitøwei kørømarig kømuitarru? ²⁷ Inchen tru judío kømø misag, asru tru circuncidamig købendø, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan marøbiibe, ñi, judío, tru Moisés pørigwan tøgai, katøgucha circuncidaweig købendø, tru pørigwan kalø marøb itøbunøbene, nø maig uniitøga ñune nøguen ñi kalø marøptiig kui kørømartrun.

²⁸ Kan judío kømibe, ka palatø judío kørnrrab kømøwei, asru ka palatø circuncidaweig kuikkurri judío kørnrrab kømøwein køn. ²⁹ Treeg kømøtø, kan cierton judíobe nui umbugurri treeg køn. Katø tru circuncisiónwan Espíritu Santogurri manrrau marig køn, tru maig maramigu pøriiløgurriin kørnrrab kømøtø. Inchen tru treeg mowane maya nuguen tabig wamindiibe møguelainukkurrin kømøtø, Tiusweinukkurri arrubig køn.

3

¹ Trube, treeg købene, ¿kan judíoimbe chiyutørre mas tabig kerah kan judío kømigwei lata? ¿Katø tru circuncisión mariibe chi purugub pasrah? ² Pøs, kan judío kømibe chiyutøgucha truba truba tab køn. Srøtøbe, Tiuswei wamwan nømunwei asha marøb tøgagønrraimab isua trana pasrig købig køn. ³ Pøs nøm møiløgøben Tiusba maig pønrramigwan treeg pønrrømuingucha, tru nøm Tiusba treeg pønrrømuikkurrindø, Tius nø maig tabig kuigwane treeg kømønrrai mana treeg martrab kø. ⁴ ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Treeg kømøtø, Tiusbe nø maig martrab taigwane isømø, treeg marøbig køn, misaabe mutøgucha isapteelø kuingucha. Tiuswei wamwan maig pørig pasrainbala: “Ñi wamindiiløyu sølwan waminchibig kui asig kønrrain køn taig.

Katø ñun ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’ tainab pasraigu ñibe tab puraya webyan” taig.

⁵ Inchen tru nam sølgandø tabig marmub pønraibe Tius nø sølgandø tabig kuigwane masken tab nebua asig kønrrai kenamarene, trube, ¿nambe chi chinrrab køh? ¿Tru Tius nui namig købiitøga namun møra melønrrai marøppe, søl marmúig køptø, treeg marig kønrrab kø chindah? (Nabe iigwan trenchippe, møguelø maig isubelø køben, trumay isua trenchar.) ⁶ ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Trube, øyamay kuimbe ¿pirau maya misaameran tru maig kønrrabigwan Tiusbe chinha asha martrab kø?

⁷ Inchen tru nai isa wamindiibe Tiuswei newan ciertonigwane masken maya nuguen tabikken kønrrai marendøbe, trube ¿nane katøgucha chindimbarre kaig marøptiig kuig mara kørømarah? ⁸ Trube, øyah chinrrauta (tru møiløgøsrøn namuimburab trømbøig waminchib itø amrrubeløma namun ke øyeeg chib pønrrabelø kui marøbelø køn): “Kaigwan margun cha, tabig attraimbe”. Tru trenchibelane møra pønrrønrrai maramig sølwein køn.

Tabig sølwan marøbeløbe kanguen mu kaagøn

⁹ Trube, treeg købene, ¿nam judíosmerabe katøguchi tabelø købra chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn. Kaguene: “Judíosmeran lata, judíos kømeeelan lata, kaibe mayeelanba nø karub tøga pasran” cha. Yandø nambe: “Treeg køn” cha chab trendaig kuig køn. ¹⁰ Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Sølgandø tabiibe ni kan kandøguen mu kawei,

¹¹ maig kuigwan chi chibig kui mørtrabig muguen kawei,

Tiuswan isub lanrabiibe muguen kawein køn cha.

¹² Mayeeløba peeburabgøba amba, møitøgucha chi martrabgaig kailø misrin køn cha.

Tabig marøbiibe muguen kaagøn cha,
ni kan kandøguen mu kaagøn cha.

13 Nømui mørambe kan kwaig sörin trabwan kura pasri lataig køben,
nømui niløtøgabe may wamincha, isa kegørrøsrkøbelø køn.

Nømui trikkaalusyube ulmerai venenon muga latailø, treelø køn cha.

14 Katø nømui trigube kaig nebunrrai trømbø wamamibah,
larrø pusrkwanrraptiig wamamig møbgølig lataibatø netsailø køn cha.

15 Nømbe kweechib, ani lushib luløb pønrramig srøbmerabe unchaguen tøgar
køn cha.

16 Nømui amønailøbe purø isumdiig kørørmisra waramig kønrraimba,
chugurringuen kømuelø isuig kørørmisra waramig kønrraimba,

treeg marøbelø køn cha.

17 Ambumay imay tab amønami gwane ashmø misaamera køn cha.

18 Nømbe Tiuswan kørig tøgagømi gwane

ni managuen isumeelø, treelø køn” cha,
trenchibig køn.

19 Pøs nambe ashibelø ker, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe
tru pørig maig chiben truigwan marøb melabelaimburab waminchibig kui,
mumeratøgucha chi chinchab kaima pønrramig kønrraimba, katø Tiuswei
merrab pirau maya misaamera kerriguba nømui chi mariilan eshkab
pønrramig kønrraimba. 20 Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés
pørig maig chibig køben trunun marikkurri Tiuswei merrab chi kaig marmig
lataig munguen tabig kørørmariig kønrraamøn. Treeg kømøtø, tru pøriibe
nambe kaig marøbelø kui trunun kenamarøb pasran.

*Kaigyurri webambamibe isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagüikkurrin
køn*

21 Inchen møimbe tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørørmisra pønrramig
kønrrai marøbig Tiuswei yandø kenamisin køn, tru maig maramigwan mar-
trai Moisés pøriiba chi asamikkaig, Tius maig karuigwan tru eshkabeløba,
katø tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguba, tru truigweimburab
maig wamindig køben, treeg. 22 Iig tru chi kaig marmeelø lataig tabig
kørørmisra pønrramig kønrrai marig Tiusweimbe, isubigwan Jesucristoinug
pasra pønrraikkurri arrubig køn mayeelø nun kørebelaimbe, mungucha nøøø
marøb kandarøtø inchimø. 23 Kaguende mayeeløba kaig mara, Tiuswei
tørguegwalmabigwane chinchab nebumøn. 24 Incha tru chi kailø kømeelø lataig
tabig pønrramig keta traniibe Tius ka yandø tab indikkurrin køn, Cristo
Jesúskurri Tiusweyelø kønrrai wesruilø kuikkurri. 25 Tiusbe Cristone kan ani-
mal kweecha tranøb lataitøwei marig køn, Cristo ani lusinug nømui isubig-
wan pasrikkurri misag kaig mariilan Tius ulø paymumig kønrrai. Øyee
marøppe, Tius nui tru sølgandø tabigwan ashchai kenamaran, kaguende tam-
may muniirabig køptø, tru merrabwan kaig mariilane chi ulø paymønrrab
pesannawa. 26 Nøbe øyee marøppe, tru mõi øyan kwaløm nui sølgandø tabig-
wan kenamartrab indig køn. Katø nøbe isubigwan Jesúsweinug pasrøbigwane
chi kaig kømíg lataig tabig kørørmisrtraig marøbig køn.

27 Trube, treeg købene, ¿chiyu møg inchib pønrrønrrerah? Pøs treeg indamibe
yandø patsan. Trube, ¿trunune mumay martrai pasriitøga patsøga pasrah?
¿Chigøben tabig mariiløtøga kønrrab kø chindah? Kah, treeg kømøtø, trube
isubigwan Cristoinug pasrtraig indiitøga patsøgan. 28 Pøs nambe øyamay
køn chibren pønrrer, tru chi kaig kømíg lataig tabig pasramibe isubigwan

Cristoinug pasra tögagúikkurrin kòn cha, tru maig maramigwan martrai pørigu truilan mariiløgurrin kønrrab kòmøtø.

²⁹ ¿Kabe Tiusbe judíosmeraysiitø Tius kønrrab kò chindah? ¿Nøbe judíos kòmø misaameraingucha Tius kòmuitarru? ¿Pøs yamba treegwein kòmuitarru! Judíos kòmø misaameraingucha nøbe Tius kòn. ³⁰ Kaguende Tiusbe nøtø kandø kòn, isubigwan nuinug pasrikkurri judíosmera, tru asru circuncidawarmeran chi kailø kømeeelø lataig tabig pønrramig marøb, katø judíos kømeeelø, tru asru circuncidawa kømeeeløgucha nømui isubigwan nuinug pasrikkurri chi kaig kømeeelø lataig tabig pønrramig marøb inchibig. ³¹ Pøs treeg købene, ¿isubigwan Tiusweinug pasra tögagúitøga tru maig maramigwan martrai pørigwane chigucha kømíig mara kørømartrautah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Masken nambe tru maig maramigwan martrai pørigwane maig købiibe, treeg kønrrai inchib pønrrer.

4

Abraham isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiuswei merrab chi kaig kømíig lataig kørømarig

¹ Treeg købene, ¿nam judíosmerai tru merrabsrø namui kølli misag Abrahambe chi wetørraig kòn, chinrrab? ² Pøs Abraham chigøben tabig mariitøga chi kaig kømíig lataig tabig pasramig kuig kuumbe, møg inchib waminchib pasramig købwei inchibsruiinrun, inchendø Tiuswei merrab kòmøtø. ³ ¿Tiuswei wamwan pørigube mandø chibig køh?: “Abrahambe Tiuswan køreben, treekkurri nune Tiusbe chi kaig kømíig lataig, tabig treeg asha pasrig kòn” cha, trenchibig kòn. ⁴ Pøs møikkøben kan chigøben marenma, truburø traniibe keta tranig kòmøtø, nui marimburø tranamigwan tranig, treeg kòn. ⁵ Inchen Tiusba tab pønrrønrrab chi marmuindøgucha, tru kaigwan chi kaig kømíig lataig tabig kørømarøb Tiuswan kørebene, tru nui isubigwan nuinug pasrigwane Tiusbe sølgandø tabig kui asan. ⁶ Davidbe katø treetøwein taig kòn: “Maya nuguen tab kuig kòn cha, kan møg nui tabig mariiløgurrin kòmøtø, Tius ka yandø chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha treeg kørømarinabigweimbe.” ⁷ Øyah chib:

“Mayanguen tab kuilø kòn cha,

kaig mariilan Tius nømun chigucha chi ulø paymønrrab pesannab,
katø nømui kaig mariilan chi isua ashmø kasra kørømarinabelaimbe.

⁸ Mayanguen tab kuig kòn cha,

Señor nui kaig marigwan trunun isua ashmøtø, Señor kagøbasinab møøbe.”

⁹ Inchen iig tru mayanguen tab købiibe ¿circuncidawarmeraindø kønrrab kò chindah, kabe circuncidameelaingucha kønrrab kò chindah? Pøs nambe trendaig kuig kòn: “Abrahambe isubigwan Tiusweinuutø pasra tögagúikkurri nune Tiusbe chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha pasrig kuig kòn” cha. ¹⁰ Inchen ¿tru treeg mara kørømarøb urasbe nøbe maig uñen kuig køh? ¿Nøbe circuncidaweig køben kuig køh, kabe circuncidamíig srø køben kuig kò chindah? Nøbe circuncidaweig køben kòmøtø, nøbe circuncidamíig srø købenbatøsrøwei treeg kørømarig kuig kòn. ¹¹ Inchen Abrahambe tru isubigwan Tiusweinuutø pasra tögagúikkurri chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha kørømari wendøsrø, truigweimburab tru circuncisiónwane kan siñal, kan sello lataig utig kòn. Treekkurri Abrahambe circuncidameelø mayeelø Tiuswan kørebelaimbe nøbe møkain kòn, nømgucha kaig kømeeelø lataig tabig treeg asilø kømig kønrrai. ¹² Katø Abrahambe tru circuncidailaingucha

møskain køn, tru treegwan ka mariitø kømøtø, tru namui møskai Abraham circuncidamíg køppatøsrøwei nui isubigwan Tiusweinuutø tøga unigu truwandøwei trappunabelaimbe.

Tius nø martrab kørrømsiriibe isubigwan nuinuutø tøgagúikkurri utønrrun

¹³ Kaguende Tius tru treeg tranrrab cha kørrømsirigwan Abrahamwanba, nuinukkurri karrab misaameranba pirowan ketig utønrrun chib urasbe, tru maig maramigwan martrai pøra wesruitøga tranmøtø, nø isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúigu chi kaig kømíg lataig nø treeg kuigu tranig køn. ¹⁴ Kaguende tru keta tranrrab misirigwan utønrrabeløbe tru maig maramigwan martrai pørig maig taigwan marøbelø, truiløtø kuig kuimbe, trube, tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúibe chi tøgagømuingenig køben, katø tru treeg tranrrab cha kørrømsirikkucha ka treeg martrab taitø purebsruinrrun. ¹⁵ Pøs kaguende tru maig maramigwan martrai pøriibe Tiuswei trømbøig namig købigwan tøgag arrubig køn mørmeelaim palabbe. Inchen tru maig maramigwan martrai pøra wesruig chiganuube, kalø marøb itubunab kømikkucha chigagøn.

¹⁶ Inchawei Tius tru treeg tranrrab cha kørrømsiriibe misaamera nòmui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri arrubig køn, truiibe Tiuswei tru ka yandø ketig kønrrai. Incha tru Abrahamweinukkurri amrrub misaamerai mayeelaimba maig marigwane mu kønøgamgaig treeg marig kørrømsirtrain kuig køn. Tru maig maramigwan martrai pørig maig taigwan marøbelaindø kømøtø, tru isubigwan Tiusweinuutø pasrig Abraham tøgagúigwandøwei tøgaweimbe nòmuingucha kønrrai. Inchawei Abrahambe Tiusweimburabigu nam mayeelai møskain køn. ¹⁷ Tiuswei wamyu maig chibig pørig pasraimbala: “Truba yambalø peesrøn, peesrø warønrrab misaamerai ñune møskain kønrrai marar” taig. Tru Abraham kørewa pasraig Tiuswein kabyube Abrahambe namui møskain køben, tru Tiusbe kwallan øsiirangarub, chi marig kaabendø, chabguende marig pønrrai lataig wamabig, treeg Tius køn.

¹⁸ Chi treeg kønrraitamab isua muniiramig chigagúingucha, Abrahambe kørewa, muniirab megaig køn. Treekkurri truba yambalø peesrøn, peesrø warønrrab misaamerai møskai misrig køn, Tius øyah taimbala: “Nuinukkurri karrab misaabe øyeeg nørrø kønrrun” taig. ¹⁹ Abrahambe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigube treeg kømuptinchaitamab nui asrwan isua, kullaaramuig køn, nøbe yandø kwai lataig kuinaindøgucha. Kaguende nøbe yandø cien años lutauig købig køn. Katø Saragucha ureg tøgagømime kwai lataitøwein købig køn. ²⁰ Øyeeg køben Tius tru treeg martrab cha kørrømsirigwane Abrahambe treeg kømuptinchaitamab isumuig køn. Treeg kømøtø, nui isubigwan nø Tiusweinuutø pasra tøgagúibe masken mur pasrønrrai marig pasrøwa, Tiusweyasig maya nuguen tabig marøbig køn. ²¹ Abrahambe treeg kønrrab kui newan isua pasrabig køn, Tius treeg martrab cha kørrømsirigwane maramburab maramigwan tøga Tius kui. ²² Incha nui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiusbe Abrahamwane chi kaig kømíg lataig tabig kui asha utig køn.

²³ Inchen tru: “Chi kaig kømíg lataig tabig kui asha utig køn” cha pøriibe Abrahamweyasiitø kømøtø, ²⁴ namuyasikkucha tøga pøra pasrig køn, tru nam chi kaig kømeelø lataig tabig kui asha Tius utiilø kønrrabelaimbe, tru namui Señor Jesucriston kwallai utugurri katøle øsiirangarub Tiuswan nam kørebelaimbe. ²⁵ Cristobe namui kaig mariilaimburø kwanrrai tranig kua,

katø nune katøle øsiirangaruig køn, Tius namun chi kaig kømeeleø lataig tab kui asiilø kønrrai.

5

Kaig marig chigar kønrrai yandø tabig kørrømarig

¹ Inchawei isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkurri chi kailø kømeeleø lataig tabig pønrramig kua, Tiusba chi isumgaig tab pønrramigwan tøgaguer, Señor Jesucristogurri. ² Pøs katø nambe nøgurri namui isubigwan nuinu-utø pasriitøga øyeeg tru ka yandø tabig tranigu kebamba, truyu pønrrøwa, Tiuswei tørguegwalmabigwan namgucha tøgagønnrab, treegwan isua muniirab tab kui mørøb pønrrer. ³ Incha øyeetø kømøtø, namun chigøben isumdiig neb-ubeni, katø nambe mayanguen tab kui kasraabelø ker, kaguen tru chigøben isumdiig nebui pønrramig arrubiibe maig kuingucha tammay melam kusremig arrubeni, ⁴ tru maig kuingucha melabig melaigugurri arrubiibe, chine pub arrubigu chi kømui lataig pønrrabelø kømig arrubeni, tru treeg chi kømui lataig pønrrabelø kuigyugurri arrubiibe, tru tøgagømigwane yandø tøgaguen pønrrermab isua pønrramig arrubig kui isubelø kuig køppe. ⁵ Inchen nam tru tøgaguermab isua munig melaibe, treeg kømuptincha namun ka isuindø pønrramig kønrrai kørrømartrabig kømøn. Kaguende Tiusbe namui manrrøwan nui undag købitøga netsøgana pasrig køn, Espiritu Santon namun tøgagønnrai tranikkurri.

⁶ Pøs nambe chigucha chi martrabgailø pønrrøben, Cristobe kailayasig kwaig køn, yandø ke treeg maramig puben. ⁷ Tabig sølgandø uñib møweimburø kan mugøben nø purøbasramisa kwanrrab indamibe purø murig køn, ke kan larø tabig marøb møweimburøgan pøs kan mube nø purøbasramisa kwanrrab pasramisøbwei inchihsruitarru køben. ⁸ Trune Tiusbe nui undag købig namuyasig tøgagúigwan øyeeg marigu kenamaran, nam kaig marøbelø købenbatøsrøwei, Cristo namuimburø nø purøbasramisa kwaigu. ⁹ Møimbe yandø Señor Jesucristoi ani lusiitøga nam chi kaig kømeeleø lataig tabig pønrraig køppe, møimbeguende Tiuswei trømbøig namig købig namuim pala attrabig pasrabigwan Cristogurri treeg pumønrrai mariilø kømønrrun. ¹⁰ Pøs nam Tiuswan ashig kømui inchiib pønrrab urassrøweinguen, nui Nusrkai kwaikkurri Tiusba tammay tabig kørrømisra pønrramig kønrrai mariilø kuig køppe, møimbeguende, yandø nam nøba tabig kørrømisra pønrrønrrai mariiløbe, nambe kaigyugurri wesrailø kømønrrun Nusrkai øsig kuikkurri. ¹¹ Incha katø iitø kømøtø, nambe Tiusweinug maya nuguen kasrag pønrrer namui Señor Jesucristogurri. Pøs nøgurri nambe Tiusba tru tammay tabig kørrømisra pønrramigwan møimbe utig kuig køn.

Adánweiwanba, Cristoiwanba waminchibig

¹² Pøs kaig mariima kan møkkurrindø yu pirau kebarrubeni, kwamibe tru kaig marikkurri arrig købene, øyeetøwei tru kwamibe maya misagwan puraarrub arrig køn, kaguende mayeeløba kaig marig kua. ¹³ Tru maig maramigwan martrai pørig chigaabenbatøwei, kaig mariibe yu piraube pasrabguen indig køn. Inchendø tru maig maramigwan martrai pørig kaabene, kaig marigwangucha chi isua asamig kaabig køn. ¹⁴ Treeg kuindøgucha, tru kwamibe Adán tsub urassrøngurri Moiséskatig mayeelaim pala pasrøben, mayeelanba kwamig arrig køn, Tius karua pasrigwan kalø marøb itøbunab Adán mari lataitøwei marigwan marmeelaim palaguen. Adánbe tru wendau attrabigweimbe tre lataitøwein kuig køn.

¹⁵ Inchendø Tius nõ keta traniiba, tru karua pasrigwan Adán kaig marøb itøbuniibabe treetøwein kømøtø, peg køn. Kaguende Tius karua pasrigwan kan møg kalø marøb itøbunikkurrindø misag truba nõrrø kwamima kuibe, treetøguen kømø, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe misag nõrrø pønrrabelaim pala arrumburab arrig køn, tru Jesucristo kan møweinukkurrindø ka yandø keta tranig arrubig. ¹⁶ Inchagucha Tius tru keta traniibe, tru kan møøtø kaig marigugurri arrubig lataig kømøtø køn. Kaguende tru kaig marimburø maig kørnrrabigwan asha mariilø pønrramig arrubiibe, kanbalø kalø marikkurrindø arrua, misagwan kailø kui kørromara pønrrailø kømigwan tøgäig arrig køn. Trune Tius tru ketiibe møguelø purø nõrrø kalø mara pønrrøben, treekkurri arrua, Tiuswein kabyu nam chi kaig kømeeelø lataig tabig pønrramig kørnrai mariilø kømigwan tøgäig arrig køn. ¹⁷ Pøs Tius tru karua pasrigwan kan møg, nõtø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misagweim pala tru kwamig nõ karub pasrønrraima, tru kan møøtø øyeeg mariibe, treetøguen kømøtø, tru Jesucristo, nõ kan møkurrindø nõm øsig kuigube chigurrimbunø arrubigwan nõm kanawa puraambub amrrun, tru Tiuswei nõrrø ka yandø tab indigwanba, tru chi kaig kømfig lataig kømig ketigwanba Tius tranig utabelø.

¹⁸ Pøs Tius karua pasrigwan kan møg kanbalø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misaameran møra pønrrønrrai pønrrailø kømima kuibe, katø treetøwei kan møg kanbalø sølgandø tabig mariitøgatø maya misaameran tru chi kaig kømeeelø lataig tabig kørromisramigwan maran, triibe nõmuyasig øsig kømigwan tøgäig arrubig. ¹⁹ Kaguende kan møøtø maig karuigwan møra marmuikkurrindø misaamera truba nõrrø kaig marøbelø kørnrai mara kørromariibe, katø treetøwei kan møøtø tru maig karuigwan møra mariibe truba nõrrø chigucha chi kaig kømeeelø lataig tabig kørromariilø kørnrun.

²⁰ Tru maig maramigwan martrai pøriibe tabigwane tabig kui ashchaimba, kaig marigwane kaig kui ashchaimba asøskønrrab kebarrubene, tru kaig marøb itøbunab kømibe masken nurab larrøbitsig køn. Tru kaig marig mas larrøbichib nurabene, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe treetøguen kømø, purab nuikken nurab larrøbitsig køn. ²¹ Inchawei tru kaig mariibe misagwan Tiusweinukkurri tarømara, kwamigumay srua ib truig kerriguwan nõ karub pasrab lataitøwei, tru ka yandø tab indikkucha tru sølgandø tabig mariitøga kerriguwan nõ karub pasrønrrain kuig køn, managatig øsig kømigwan tøgäig Jesucristo namui Señorgurri.

6

Kaig marøb melaigugurri yandø wesrailø

¹ Trube, treeg købene, ¿mandø chinrrab? ¿Tiuswei tru ka yandø tab indig mas nurab larrøbichib attraimbe, trube, kabe kaig maramigwan marøbig martrab køh? ² ¡Kah! mumaygucha chi treeg kørnraamøn. Kaguende nam kaig maramigweimburappe yandø kwaitøbe tru kaig maramigu katøgucha chincha øsig pønrrønrrab. ³ ¿Kabe ñimbe ashmeelø køtirru, nam mayeelø Cristo Jesúswei munchiyu piu umbu ulsrøbeløbe, tru nõ kwaigu namgucha nõba kanguegøtø nõ kwab lataitøwei mara pønrrain kui? ⁴ Kaguende nambe piu umbu ulsrøitøga nõba kanguegøtø søri latailø kuig køn, nõ kwaigu namgucha kwanrrab, Møskawei tørguegwalmabiitøga kwabelai utugurri Cristo katøle øsiirawa kurrab lataitøwei, namgucha katøgan srøig peemay øsig amønarnigwan tøgägnrrab.

⁵ Cristo kwaiguma trakkandø kanbalatø nam nõba pønrrain kuabe, treetøwei nõ øsiirawa kurrigugucha nambe øsiirawa pønrramig kørnrun.

⁶ Kaguende nambe ashibelø ker, tru nam trendø kaigwan tōga kal-laig tru kōllig namui umbu pasrabigwane Criston tru kurusyu mesrøben, tōga mesrøb lataig marigwan, tru namui umbu kaig martrai isungarubigwan pinisaig kōnrrai, nam kaig maramigutø melabig melamig kōmōnrrai. ⁷ Kaguende yandø kwabiibe, treeg kaig marøb megamigugurrimbe treeg marmōnrrab wēbya pasran. ⁸ Pøs namgucha Cristoba kanguegøtø kwab lataitøwei marabe, katø nōba øsig purramigwangucha purramig kōnrrab kui isua pōnrrer. ⁹ Kaguende nambe ashibelø ker, Cristobe kwabelai utugurri katøle øsiirawa, yandø kurrikkurrimbe katøbe yandø mana kwamōnrrabig kōben, tru kwangarub pasrabiibe yandø nune katøbe chigucha martrab kaimanrrab kui. ¹⁰ Cristobe kwappe, tru kaig marigweimburap kan pijitø managatig-weyasig kwawa, katø mōi øsig wappe, Tiusweyasig øsig wan. ¹¹ Inchawei treetøwei ñimbe kaig maramigweimburappe yandø kaig marmōnrrab kwailø kermab isua pōnrray. Inchendø Tiusweyasiibe Cristo Jesúsba kanbalatø pōnrraikkurri øsiguelø kermab isuagae.

¹² Trube, treeg kōbene, tru kaig maringarub pasrabig tru ñimui patsōnrrab asru nō karub pasrōnrrain kōmøtø kuig, tru kaig marøg kōbig arrubigwan ñim tru kuindø maramig kōmōnrrai. ¹³ Katø ñimui asru tasiimera, srøbmera, øyeelø chine tōgagūilan kaig maramigweyasig tranrrab inchib pōnrrømøtay. Treeg kōmøtø, masken ñimbe kwailø latailø kua, katøle øsiirawa latailøsun Tiusweyasig tranrrab inchib, ñimui asru chi pōnrrabigwane trur-rawa sølgandø tabig marøb kōmigweyasig tranrrab inday. ¹⁴ Pøs tru kaig mariibe ñimune yandø nō karub pasrōmōnrrun. Kaguende yandø ñimbe tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig melōmøtø, Tius nō ka yandø tab indig truig karuin pōnrran.

Møimbe yandø kaigwan kōmø, tabig maramigwan marøb melabelø.

¹⁵ ¿Trube, treeg kōbene, mandø inchab? ¿Tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig melōmøtø, Tiuswei tru ka yandø tab indig karuig pōnrraig kōppe, kabe kaigwan marøb kōnrrab kōh? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kōnrraamøn. ¹⁶ ¿Ashmeelø kōtirru, ñimma mungøben nō maig karuben treeg karui mōrøb melørrumøn cha melamirabe, nō maig karuben ñim mōra marøb melai mōwaimbe nō karuindiig melamig kōbig kuin kui? Pøs, tru kaig maramig nō karub tōga pasraibe kwamigumay srua iben, Tius maig karuigwan mōra marig truig karub tōga pasraibe Tiusba tab pōnrramigumay srua ibig kōn. ¹⁷ Inchendø Tiuswan mayanguen ungwa, ungwa chinrrab. Pøs ñimbe merrappe tru kaig marig karuindø melabelø kuagucha, tru tabig kusrenanigwan ñim maig utig kōben, treeg marøb kōmigu pōnrramisra, ñimui manrraugurri newan isua treegwan mōra marig kōn. ¹⁸ Ñimbe kaig marigugurri yandø wesrailø kua, mōimbe ñimbe tru sølgandø tabigweyasig karuindø melōnrrabelø misrin kōn.

¹⁹ Nabe waminchippe, misaamera wamindimay waminchar, kaguen ñim misaamera kuig kōppe, isugu kullaguelø kuimba. Pøs tru merrabwanma ñimui asru tasiimera, srøbmera øyeelø chine tōgagūilan kōsøngōnrraptigweyasig treegwandø, treegwandø katøguchinguen, katøguchinguen trømbøig marøb kōmima kuibe. Møimbe treetøwei ñimui asru chine pōnrrabigwan tru sølgandø tabig marøb kōmigweyasig treegwandø marøb kōmig tranrrab inday, ñimuyasiitøwei Tiusweindø tarømarig pōnrramig kōnrrai.

²⁰ Pøs tru ñim kaig maramigu trutø trutø marøb kōb urasma tru sølgandø tabig maramig ñimun truig nō karuimig amøñibelø kuig kōn. ²¹ ¿Inchen tru kaig marigugurrimbe tabiibe chi wesrawa pōnrrøgue? Mōi yambalasrømbe

ñimune kōrikken kuim pōnrramitō kōn. Pōs truipe srabebe ka kwamitōwei srua arrubig kōn. ²² Trune mōimbe ñimun kaig marōb melaigugurri yandō wesrailō, Tius karuindō melabelō misrikkurrimbe, Tiusweyasiitō tarōmarig pōnrramig tōgagōn. Inchen truikkurri arrubiibe tru managatig ōsig kōmig, truig kōn. ²³ Kaguende kaig mariibe tru kaigwan marimburo nō tranōppe, kwamigwane tranan. Trune Tius keta traniibe managatig ōsig kōmig, truig kōn, namui Señor Jesucristoba kanbalatō pōnrraigu.

7

Kasharawarmera maig kōben, treetōwein kōn cha waminding

¹ Nai nunelō, tru maig maramigwan martrai karuigwan ashibelan nabe waminchar. ¿Ñimbe ashmeelō kōtirru, tru maig maramigwan martrai karuibe kan mōwane ōsig unamnegatiitō nō tōga pasrabig kui? ² Kagueen kan kasharawa ishuwanma tru maig maramigwan martrai pasriibe keeba nōōrō kōnrrain kōmō, kandō mara tōgagōn keg ōsig wamnegatiibe. Inchendō yandō keg kwabene, tru pōrig nui keeba nōōrō kōnrrain kōmō, mara kōrrōmarig kōbigwane nōbe yandō truburappe chi asamikkaig kōrrōmisran. ³ Inchawei keg ōsig wanne, katōgan mōōba kasharabene, truigwane ‘kewan itōlulōptō ishug kōn’ cha, nune treeg wamig kōrrōmisrtrun. Inchen nui keg kwabeneguende, tru maig maramigwan pasrig nui keeba nōōrō kōnrrain kōmō, kōrrōmarig kōbigwane, yandō nōbe truburappe, chi asamikkaig kōrrōmisran. Katōgan mōōba ya, kasharaingucha, yandō kewan itōlulōptō ishug kōnrraamōn.

⁴ Katō treetōwei ñim, nai nunelōgucha, Cristoi asruelō kuikkurri tru maig maramigwan martrai pōrigweimburappe ñimbe yandō kwai latailō kōrrōmisrig kuig kōn, tru katōganwei misra pōnrrōnrrab, Cristo tru kwaitai utugurri ōsiirabigwei, nam ōyamay Tiusweyasig tabig marōbelō kōnrrab. ⁵ Kaguende trendō kaig marōb asr namun nō karuim pōnrrab urasbe, tru maig maramigwan martrai Moisés pōrigu kaigwan marmōnrrai tru mera pasriibe namune kaigwan martrab isunrrai masken kiagasrōnanen, tru kaig marōg kōbiibe namui asru marōb pasrabig kōn, namun ōyamay kwamigumay srua inrrabigweyasig marōbelō kōnrrai marōb. ⁶ Inchendō mōimbe tru Moisés pōrig nō karub tōgagūigweimburappe nambe yandō kwaikkurri, nambe truigweimburappe chi asamikkar kōrrōmisrig kōn, Espiritu Santoinug peemay ōsig kōmig srōizhigu nam Tiusweyasig marōb melamig kōnrrai, tru maig maramigwan martrai merrabsrō kōllin pōrigu kōmōtō.

Tabigwan martrab inchen kaigwan martrai inchibig namui umbu pasrabig

⁷ ¿Trube, treeg kōbene, mandō chinrrab? ¿Tru maig maramigwan martrai pōriibe kaig marōbig kōnrrab kō chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kōnrraamōn. Kaguende tru martrai pōrig kōmuimbe, kaig mariibe maig kōbig kuin kui nabe nebua ashmubsrubrainrrun. Pōs tru maig maramigwan martrai pōrig: “Mendaigweiwane chull asamig kōmōn” cha, trenchimuig kuimbe, trube, tru mendaigweiwane chull asamibe kalō kōbig kuig nabe nebua ashmubsrubrainrrun. ⁸ Inchen kaig maramibe tru ōyeeg marmōnrrai karua pasrinug nō kelula, pasramisra, nane chigurrimbunō chull ashib pasramig kōnrrai nane masken isunrrai kiagasrōnanig kōn. Kaguende tru maig maramigwan martrai pōrig chi kaabene, tru kaig mariibe chi martrabgaig, kwaig lataig kōn. ⁹ Tru maig maramigwan martrai pōrig maig maringaruigwan merrabsrō chigaig kōppatōbe, nabe ōsiguig kōbig kur.

Inchen tru maig maramigwan martrai pasrig arrubene, tru kaig maramibe nainuube ke øsirab lata inchen, nabe kwai lataig kørrømisrinabig køn. ¹⁰ Pøs tru maig maramigwan martrai pøriibe tru øsig kømigumay pera inrrabig kuig købendøbe, nane masken kwamikken kønrrai marøptinndan. ¹¹ Inchen kaig maramibe tru maig maramigwan martrai pasrinug nø kelula, pasramisra, nane purø may kebenørka, tru karua pasriitøga nane kwaig lataig mara, Tiusweinukkurri tarømartan.

¹² Inchawei tru maig maramigwan martrai pøriibe newan tabig køben, katø tru martrai karua pasriibe newan tabig, sølgandø maig maramigwan marøbig, tabig køn. ¹³ ¿Trube, tru treg tabig købendøbe nane kwamig kønrrai marøb pasra chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treg kømøn. Treg kømøtø, tru kaig mariibe tru tabig martrai pørigwan nø merrarrawa marøb pasraitøga nane kwanrrai mara, øyamay kaig mariibe kaig marigwein købig kuin kui ashchai kenamarig køn. Inchen tru maig maramigwan martrai pasriibe tru kaig marigwane newan kaig købig kui kenamaran.

Møøbe kullaguig køn

¹⁴ Pøs tru maig maramigwan martrai pøriibe Tiuswei newan tabigwe-imburabigwan nambe asamig køben, trune nabe asr mumay srua iben treg kuinawa, trumay isumøtø, kaig marigu trunundø, trunundø marøb meganrrai yani lataig kur. ¹⁵ Pøs natøweinguen na marøb pasraigwane ni mandø kuinguen mørmuinatan. Kaguende na marinrrabna indigwane marmubendø, tru tsalø kømdiig na marmønrrab isuigwane, trube, marøptø marinabig køn. ¹⁶ Pøs tru nai isub kebachibigu kalø kui mørendø, na trunun marøptø marinaig købene, trube, tru maig maramigwan martrai pøriibe chi kaig kømøtø, nabe truigwane tabig kui asha pasar. ¹⁷ Pøs treg købene, tru treg kaig marigwane yandø narre marøb pasrømøtø, tru nainug kaig martrai inchib pasrabig, truirre marøb pasran. ¹⁸ Pøs Tiusba kømiibe trendø na kaig kuinagube chigucha tabiibe pasrømuin kui ashar nabe. Kaguende tabigwan nabe martrappe isuinabendø, truigwane martrappe kaimainatan. ¹⁹ Pøs tru na mariibe tru tabig martrab isuigwan marmøtø, tru kaigwan marmønrrurmab isuigwane marøptø marinatan. ²⁰ Inchawei tru na marmuinrrabna indigwan na mariibe, narre marig kømøtø, nainug kaig martrai inchib pasrabig, truirre marøb pasran.

²¹ Inchawei nainug kaig martrai inchib pasrabig købig kuin kui nebua ashar, nabe tabigwan martrab indingucha, tru kaig maramibe nainuube nømerrig, nømerrig pasrabig kuin kui. ²² Kaguende nabe nai umbue truba truba tab kui mørøb kasraarar tru maig maramigwan martrai Tius pasrigu kaigwane marmub, tabigwane marøb indamigwan nebua asha. ²³ Inchendø nai asru tasiimera, srøbmera øyeeg chine pønrrabigu øyeegwan martrai inchibig katøgan nuin kui nainug kaig maringarub pasrabig kuin kui ashar, tru nai turtrawa isuigu maringarub pasrabig tabig karuigwane marmønrraingøba inchib pasrabiiba kwayab, tru nai asru chine pønrrabigu kaig maringarub pasrabig, truig køn, tru nan iløsrka meganrrai nø merrarrawa srua ibig.

²⁴ ¡Karregucha kuita kan na waachawane! ¿I tru kaig maringarub pasrabig kwamigumay srua ibigugurrimbe nane mu wesranrrerah? ²⁵ ¡Pøs Tiuswan mayanguen ungwa, ungwa char, namui Señor Jesucristogurri nan wesranrrab kui! Inchawei natøweinguen nai turyu isuitøgabe Tius martrai karua pasrigu isub megainabendø, tru na trendø kaig kuinaitøgabe kaig martrai karua pasrigu marøb megainatan.

8

Tiuswei Espiritu maig k nrrain k ben am nibel be yand  tabigu webamba p nrran.

¹ Inchawei m mibe Cristo Jes sba kanbalat  p nrrabelaimbe m ra mel nrrai maramibe yand  chigaag n. ² Kaguende Espiritu tru martrai karua pasrig  sig k mig Cristo Jes sweinug pasrabiibe, tru kaig mar big k nrrai indamba, kwamig k nrrai indamba tru martrai karua pasrig treeg inchibigugurri nane wesruig k n. ³ Kaguende tru maig maramigwan martrai Mois s p riibe truburab martrab kaimaigwan Tiusbe marig k n, p s tru p riibe yand  truburab martrabgaig k ben, tru namui trend  kaig kuinaigu truikkurri. Inchen Tiusbe nui trag Nusrkai managuen kaig marm igwan kan kaig mar b m g kui lataig, kaig mariilaimbur  kwanrrai  ra,  yamay tru kaig mar b k mig namuinug maringarub pasrabigwane chinchaingagig k rr mara pasran, ⁴ tru maig maramigwan martrai p rigu s lgand  maig mar b k migwan karuil  namuinug marig k rr misrtrai, tru namui trend  kaig kuinaigu mar b am nainug k m t , tru Espiritu Santo maig k nrrain k ben mar b am nibelainug.

⁵ Tru trend  kaig kuinaigu treegwan mar b am nibel be, ka truburabigwand  isuben, trune tru Espiritu Santo maig am n nrrai inchen treegwan mar b am nibel be, Espiritu Santoimburaigwan isubel  k n. ⁶ Inchen tru trend  kaig kuinaigu isub pasraibe Tiuswan tar misra, kwaig lataig pasraig, treeg k ben, trune Espiritu Santo maig k nrrain k ben treegwan isub pasraibe sr ig  sig k miba, Tiusba chi isumgaig tab k miba, treeg k n. ⁷ P s tru trend  kaig kuinaigu treeg isub t ga pasraibe Tiuswan tsal  isub pasran, kaguende Tiuswei tru maig maramigwan martrai karuilan m ra martrab inchim wei, kat  truilan martrab kaimabwei indig kua. ⁸ Incha tru trend  kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan m ra mar b am nibel be, Tiuswane tab kui wanrrai martrab kaiman.

⁹ Inchen  imbe tru  imui trend  kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan m ra mar b am nibel  k m t , Espiritu Santo maig am n nrrain karuben treeg am nibel  k n. Treet gucha Tiuswei Espiritu  imuinug pasr bene k nrrun. P s m ikk ben Cristoi Espiritun chigaibe, Cristoin k m n. ¹⁰ Inchend  Cristo  imuinug pasraikkurrimbe asrbe kaig mariil gurri kwamig kuind gucha, Tius n ba  imun kaig marmeel  lataig tabig k rr mara p nsraikkurri,  imui espíritube  sig pasran. ¹¹ Inchen Tiuswei Espiritu Jesúswan kwailai utugurri kat le  siirangarubig ñimuinug pasr bene, Criston kwailai utugurri tru kat le kusrubiibe  imui ka pin nrrab asrmerangucha tru nui Espiritu Santo  imuinug pasrabiit ga  sig k migwan tranrrun.

¹² Inchawei, nai nunel , nambe ul be p nrr bend , tru trend  kaig kuinaigu tru kaig maramigwan ul gucha p nrr mer, truig maig mar g kuinchen mar b p nrr nrrab, ¹³ kaguende tru trend  kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan mar b am n be,  imbe kwanrrun Tius mal  asamikkaig. Inchend  tru  im asru kaig mar b t ga p nrraigwan Espiritu Santot ga kwai lataig k nrrai k rr marabe,  imbe managatig Tiusba  sig k nrrun.

¹⁴ Mayeel ba Tiuswei Espiritu maig am n nrrain k ben truwan ambubeløbe Tiuswei ureemera k n. ¹⁵ P s  im Espiritu Santon utiibe ke larr  kwaar sra srua kuil  lataig k rig kuind  kat le treeg mel nrrai mar bigwan uta p nrr m t , kan trag ureemera lataig k nrrai mar b Espiritu Santon utig k n. Incha nambe n gurri Tiuswan: “Abba, nai M skain” chib wamabel  ker. ¹⁶ Inchen tru Espiritu Santot wei namui espíritune eshkabig

køn, nambe Tiuswei ureemera kui. ¹⁷ Trube, nam nui ureemera kuig kōppe, nō keta tranamig tōgagúigwangucha utōnrrabelø ker, Tius tru keta tranamigwan nam utōnrrabelø kōb, katø Cristo utigwan namgucha kanguelarrøtø utōnrrabelø kōbgue. Pøs ka yandø kōmø, cierton nun chine nebuinab megaigwan namgucha chine puraambub meløwabe køn, nōba kanbalatø tōrguegwalmabiisrø purramig kōnrraimbe.

Tru purø tabig wendøsrø attrabig

¹⁸ Pøs mōin kwaløm nam chine kaig nebuinab melaiibe tru tōrguegwalmabig namun kenamarig kōnrrabiibabe, ni kan 'øyeeg køn' cha waminchibguen wamindamgaig purø nuig køn. ¹⁹ Tius chigurrimbunø mara pōnsrailøbe truba truba ashig kui muniirab køn Tiuswei ureemera tōrguegwalmabelø kenamisramigwan. ²⁰ Kaguende tru chigurrimbunø mara pōnsrailøbe øyeeg mumayguen tab pumuig pōnrramig kōnrrain kuig køn, nøm treeg pōnrrønrab indikkurrin kōmøtø, Tius nō trendø treeg kōnrrai marikkurri. Inchendø treetø kōrrømisrtrain kōmøtø muniiramigwan tōgaig marig kua, ²¹ tru chigurrimbunø mara pōnsrailøtøweinguen minchib trerab inrrai marigugurri mas treramōnrrai wesrailø kōnrrun, tru Tiuswei ureemera purø nuig purø tabigu webamba pōnrraigu truiløgucha pōnsrailø kōnrrab.

²² Pøs tru chigurrimbunø mara pōnsrailøbe mōin kwalømgatig kan ishūmisag unø tammisrtrab truba truba mullib pusrkwai inchib lataig indi aser. ²³ Pøs tru treeg tab kōmui pōnrrappe, tru chigurrimbunø mara pōnsrailø truiløtø kōmøtø, Espiritu Santon namun pølbasa tranigwan uta tōgarmera namdøweinguen namui umbu truba truba mullib pusrkwai inchib lataitøweim pōnrrer, Tius tru namun nui trag ureg lataig mariilø kōmigwan truba truba muniirab, tru namui pirau asrmeran kaigyugurri wesruilø kōmigwan. ²⁴ Kaguende treeg kōnrraitamab isua muniirab melaigu kaigyugurri wesrailø pōnrrer. Pøs tru nam muniirab melaigwan nam chab ashagen pōnrraimbe, trube, tru muniirab melamigwane chinchab muniiramubsruinrrun. ¿Kaguen yandø chab ashagen pōnrraigwane chiwan muniiraiasamørra? ²⁵ Inchen nam chi nebua asiimigwan ke tōgagōnrrumab isua muniirab meløwabe, munig melabiitø munig meler.

²⁶ Katø treetøwei Espiritu Santobe namui kullag kuigu purugubig køn. Pøs nambe Tiusba wamindigu chi wamindam kuinguen mōrmuben, Espiritube namuimburo nō purøbasramisra miappe, wamdøgabe ni mandø chibguen miamgailan truba truba nu israb miabig køn. ²⁷ Inchen Tius namui manrrømeran maig kōtashchab umbusøngue tab ashibiibe, Espiritu Santo nō maig isua pasraigwan ashibig køn. Kaguende Espiritube Tius maig kōnrrain kōben, trumay Tiuswei misaamerai purøwaminchib miabig køn.

Tius namun kaigyugurri wesranrrab øyeeg marig

²⁸ Tiuswan undaguelaimbe chitøgucha pub arrubiibe tabguen kōnrrai Tiusbe treeg marøbøgum kui nambe ashibelø ker, tru nō martrab isua tōgagúig truig maig kōben trumay treeg wamiilaimbe. ²⁹ Tius tru manasrøwei nō asiilane manasrøwei kanmaytø lawa wesrabgucha wesraig kuig køn, nui Nusrkai maig kōben, treeløtøwei misrtrai, Nusrkaimbe truba nōrrø nunelø mayeelai utu nōmerrig kōnrrai. ³⁰ Incha tru manasrøwei kanmaytø treelø kōnrrai lawa wesrailane katø nōbe nui misaamera misrtrai wama, katø tru nō wamiilane chi kaig kōmeelø lataig tabig pōnrrōnrrai mara, tru treeg tabelø kōnrrai kōrrømariilane nui tōrguegwalmabigugucha tōgatø pōnrrōnrrai marig køn.

³¹ ¿Trube, iibe øyeeg købene, nambe mandø chinrrab køh? Tiusbe namuingatø pasrøbene ¿namune mugøben sötøbasramisrøb kurringucha, chigúin kønrrautah? ³² Tiusbe nui trag Nusrkawanguen namun tranmønrrab inchimøtø, nam mayeelayasig kwanrraima traniibe, ¿chigurrimbunø tranamurab namun tranamigwangucha tranmønrraitarru, Nusrkaimba kegøtø? ³³ ¿Tius nø lawa wesruilane mu kui 'øyeeg, øyeeg kaig marøbelø køn' chinrrautah? Pøs, chi kaig komeelø lataig tabig pønrsøbiibe, Tius, nø køn. ³⁴ Trube, ¿kaigyu pønrrønrrai, mu pønrsønrraitama chindah? Pøs Cristo Jesúsbe mana treeg martrab kø. Kaguende nøbe kwawa, katø trutø kømøtø, nøbe katøle øsiirawa, Tiuswei kusrmaygatø wan, katø namuyasig purøwaminchib. ³⁵ ¿Cristoi undag købigugurri namune mu kui tarømartrab kø? ¿Chine isui melamig pub arrubiiteh, kabe chigøben murig pui melamig arrubiiteh, kabe kaig indinab melamig arrubiiteh, kabe mamig kaagøbig parø arrubiiteh, kabe asru kemig chigucha kaagøb arrubiiteh, kabe chigøben kørig kømdiig pub arrubiiteh, kabe kweecha petiilø kømig arrubiiteh? ³⁶ Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn:

“Nambe ñigurri chu urastøgucha kwaitø, kwaitø meler cha.

Namune ubishameran kweetsamsrømay srua ambamig kui lataig mara tøgagúilø ker” cha.

³⁷ Inchendø chigurrimbunø øyeeg pub arrubigu chinchaingaig kanawa webamba pønrrer, tru namun undaarabikkurri. ³⁸ Pøs Tiuswei undag købigwane ni chigucha tarømartrab kaimanrrab kui nabe asha pasrar, kwamig lata, øsig kømig lata, ángelesmera lata, nøm asha karub pønrrabelø lata, møin kwalømig lata, katø wendø attrabig lata, katø maramurab marøb pønrrabelø lata, ³⁹ purø palasriig lata, purø umbusriig lata, chigurrimbunø Tius mara pønrsrailøyu købeløbe møikkucha namune chinchagucha tarømartrab kaimanrrun tru Tiuswei undag købig namui Señor Cristo Jesúsweinug pasragibigurrimbe.

9

Tius Israelwan lawa wesraig

¹ Na Cristoinug pasrawa cierton waminchar. Nabe isa waminchmur. Tru nai isub kebachib pasrabiibe Espíritu Santogurri isa kømø, treegwein kui eshkatan, ² tru nai manrraube truba nu isui pasrab chu uraskucha nabe pusrkwai isuin pasrabig kui. ³ Pøs nai misag israelitasmera, nai nunelø nammisamera, nøm Criston yeeg kaashene, nøm kaigyugurri webamrrai nane Cristoinukkurri tarømisra, Tius trømbøig nebunrrai pasrigu naasitøweinguen truyu pasrønrrab indamdiig kuimbe, treeg maramdiig køtan. ⁴ Truiløbe Israelweinukkurri amrrub misaamera, nømbe Tiuswei trag uremera kønrrai kørømariilø, Tius nui tørguegwalmabigwan kenamarig lata, Tius nømbe tru acuerdomera mara kørømisriilø lata, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan utig lata, Tiusweiwan marøb tulundzuni yau nun mandø tabig marøb kømigwan eshkaig lata, katø Tius tranrrab kørømisriilan tranamig lata nømunwei traniilø køn nømbe. ⁵ Tru merrabsrø kølli misaamera nørreeløbe nømuin køben, katø Cristo møg lataig misra arriibe tru misaamerayugurri arrig køben, Cristobe, nø Tius chigurrimbunø købigweim pala pasrabig, ¡managurri managatig mayanguen tab indig køn! Treeg kønrrun.

⁶ Pøs Tiuswei wambe treeg kønrrabigwan martrab kaimaig kømøtø køn. Kaguen Israelweinukkurri amrrub misaamerabe mayambagucha nømbe

Tiuswei misaasunelø kòmøn. ⁷ Maya Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kuagucha, mayambagucha nui ureemera kòmøn. Treeg kòmøtø, Tiusbe Abrahamwan trendaig køn: “Ñuinukkurri karrab misaamerai utu Isaackurri larrøbichib ambubelandø Abrahamweinukkurri amrrub misaamera cha, wamiilø kønrrun” cha. ⁸ Pøs øyeeg chippe, tru Abrahamwei misagugurri amrruitøgatø Tiuswei ureg kønrrab kòmøtø, Tius tru tranrrab kørømisri unø Isaackurri larrøbichib amrrub ureemerabeguende Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kui asiilø køn. ⁹ Kaguende Tius tru tranrrab kørømisriibe Abramwan øyeeg taig kuig køn: “Oyan kwalømmerawan na arruben, Sarabe kan nusrkai tøgagønrrun” cha.

¹⁰ Katø treetø kòmøtø, Rebeca ureg tøgagüiløma kan mōskaindø tøgarmera kōbig køn, tru merrabsrø namui mōskai Isaacwei. ¹¹ Inchawei tru pa ureemera tru urastø parchig kal-lanrrabelø kal-lamøwatø, tru ureezheelø tabig marig kawei, kaig marig kawein kōbenbatøwei, Tius nø tru martrab isua tøgagüig pasramistraimbe nø lawa wesruigu, trumay kōnrrai indig køn, ¹² kabe chigøben tabig maragurrin kòmøtø, Tius tru lawa wesrua wamikkurrin kōnrrai. Pøs Tiusbe Rebecane trendaig kōbig køn: “Tru srøsrø kal-labiibe wendau kal-labigweyasig karuig marøb meganrrabig køn” cha. ¹³ Tru Tiuswei wamwam pørigu maig taimbala: “Jacobwane nabe undaarappe, Esaúwane tsalø indig kōbig køn” taig.

¹⁴ Trube, treeg kōbene, ¿mandø chinrrab? ¿Tiusbe sølgandø tabig marmüig køn, chinrrab kō chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kòmøn. ¹⁵ Kaguen Tiusbe Moiséswane trendaig kōbig køn:

“Nan mun lastima ashig kōben,
trugwan lastima ashib,
nan mun tab inchig kōben,
trugwan tab indamønrrun” cha.

¹⁶ Inchawei treeg kōbene, Tius tru lawa wesruig kōmibe mōg nø treeg kōnrrab isuigu kōmøwei, kabe mōg nuinetø treegwan nebunrrab inchib megawa kōmøwein køn. Treeg kòmøtø, Tius lastima asiitøgatø køn. ¹⁷ Pøs Tiuswei wamwan pørigube Faraónwanma Tiusbe trenchibig køn: “Oyeeg martrab ñune rey kōnrrai kusraig køn cha, ñi øyeeg inchib pasraigu tru nai maramburab mariilan kenamartrappa, katø nai munchiwan pirø muba kuimburab nan mu kui nebua asig kōnrrai martrappa.” ¹⁸ Inchawei Tiusbe mun lastima ashig kōben, trugwan lastima ashib; mōigwei manrrōwan kōben murig marøg kōbene, murig marøb inchibig køn.

Tiuswei lastima asiiba, nui namig kōbiiba

¹⁹ Pøs ñimui utu mōibe nane trenchinrraabe: “Trube, treeg kōbene, ¿katøgucha Tiusbe namune chindimbarre kailø køn tah? cha. Kaguende ¿nø martrab indigwane mu kui treeg marmønrrai indiasamørra?”

²⁰ ¿Ñi, mōøbe, mu kurmagu? Tiuswan: “¿Oyeebe mumay margu?” chib wamincha mørtrappe. Kabe kan pirøgøtsøma tru marøbigwan øyeeg chinrrautah: “¿Chindimba nan øyeeg margu?” cha. ²¹ ¿Chilliitøga chigøben marøbiima tru chilliitøgatøwei kan kōtsøne tabigtø katørab srua kōmig marøppe, katøgan kōtsøne chiyugøben katørab srua kōmig nun maig maramdiig kōben treeg maramig kōmuitarru?

²² Inchippa Tiusbe nui namig kōbigwanba, katø nui maramburab marigwanba kenamartrab inchib weig kōppeendi, tru manasrøwei kaigu pønrrønrrab amrrai tamariilø nun yeeg namig kōmdø misaameran yeeg

tammay awentab. ²³ Pøs kabe Tiusbe nui törguegwalmabigu chine nõrrø købigwan tru nõ lastima asilan kenamartrab indig køppeendi, manasrøwei nõ tamarillan tru törguegwalmabigweyasig. ²⁴ Inchen tru wamiiløbe namgucha ker. Pøs tru nam wamiiløbe, judíosmerai utugurrindø wamiilø kømøtø, judíos kømø misaamerai utugurringucha wamiilø ker. ²⁵ Katø Oseaswei pørigu Tiusbe trenchibig kòn:

“Nai misag søtø komeelan: ‘Nai misaamera kòn’ tamønrrun cha.

Undaaraimig købigwan: ‘Undaarraig’ cha, wamamønrrun cha.

²⁶ Katø tru: ‘Ñimbe nai misaamera kømøn’ chib pasrainuutøwei:

Ñimbe: ‘Øsig Wab Tiuswei nusrkalo kòn’ chib, wamiilø kønrrun” taig kòn.

²⁷ Israelitasmeraimburab Isaíasbe trenchib trasaig købig kòn:

“Israelweinukkurri amrrub misaamera nu køptø,

maryu kan pisrum lataig købendø,

nui misagugurri kan lamø kørrømisrøbiitø

kaigyugurri wesrailø kømigwan tøgagønrrun cha,

²⁸ kaguende Señorbe yu pirau øyeeg nebuiløgucha warøbash cha, nõ trencha pasrigwane petø kanmaytø newanig martrun” chib.

²⁹ I wendaugwan trenchimøwatø, mas merrabsrøwei Isaíasbe nõtøwei trendaig købig kòn:

“Señor, Mayealaim Pala Pasrabilg,

tru nam israelitasmeran srøig larrøbichib kurrønrrai kørrømarmuig kuimbe,

nambe Sodoma lataitøwei nebuilø køb,

Gomorra lataitøwei kerriguwan pinisailø købsrubrainrrun” cha.

Judíosmeraba, Tiuswei tabig srø wamba

³⁰ ¿Øyeeg købene, trube, nambe mandø chinrrab køh? Judíos kømø misaamera tru chi kaig komeelø lataig Tiusba tab pønrramigwan nebunrrab chi tranrømeeløguen treeg Tiusba tabig pønrramigwan nebuig kòn, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagüikkurri. ³¹ Trune israelitasmera Tiusba tab pønrramigwan nebunrrab maig maramigwan martrai pørigu maig taigwan tru kuindø martrab tranrrabeløguen, tru truigwane chinchu nebua tøgagønrrab kaimaig købig kòn. ³² ¿Chindimba? Kaguende tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagüigu lamøtø, chigøben tabig mariitøga nebunrrab inchibelø kòn. Incha tru “srurrengwam sruyu” srurrengwaig købig kòn. Tru sruube Cristo nõm kaasig, truig kòn. ³³ Pøs Tiuswei wamwan pørigube øyah chibig kòn:

“¡Au! Nabe tru Jerusalén Sionsrø kan srug srurrengwargarubig trarramønrrun cha,

kan srug tru misagwan kørrøsrkønrrabilg.

Inchen nun kørebiibe chi køriimisa kørrømisrømønrrun” cha.

10

¹ Nai nunelø, na nai manrrau truba isuiba, nai Tiuswan na truba miab wamindiibabe israelitasmera kaigyugurri wesrailø kønrraimab isua inchar.

² Pøs nabe nõmuimburappe, ‘treeg kòn’ cha, tømarrøb wamindamønrrun. Nømbe Tiusweiwane truba truba marøb meløbendø, Tius nõ maig martrain kuigwane chigüi møra marøb pønrrømøn. ³ Pøs misaamera mandø incha Tiusba tab pønrramig Tius nõ mara pasrigwane israelitasmerabe ashmeelø misra, tru Tiusba tab pønrramigwane nõm marøb tøgagüigu ke treeg nebunrrab inchibelø kuabe, tru chi kaig komeelø lataig tabig pønrramig

Tiusweinukkurri arrubig maig køben, treeg mōra martrab inchimeelø købig køn. ⁴ Kaguende tru maig maramigwan martrai pørigwan øyangatiitø kønrrai mara pasrøbiibe, Cristo, nø køn, mutøgucha isubigwan nuinug pasrøbigwane Tiusba tabig kørrømisra pønrramig kønrrai.

⁵ Tru chi kaig kōmeelø lataig Tiusba tab pønrramig maig maramigwan martrai pørig maig taigu kōmigwane Moisésbe øyeeg cha pørig køn: “Møikkøben øyeeg karua pønrrailan marabeguende, truikkurri øsig uñchun” cha. ⁶ Trune tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagüikkurri Tiusba tab kørrømisra pønrramigwan waminchibiibe Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibig køn: “Ñui manrraube øyeeg cha, mōrmōta cha: ‘¿Srømbalasarømaybe mu nebinrrerah?’ cha, Criston kørrattrai inchib lataig. ⁷ Kabe: ‘¿Tru purø umbusrø mu kørrainrrerah?’ cha, tru kwabelø pønrraisrø truilai utugurri Criston nebattraí inchib lataig.” ⁸ Treeg chib kunriibe, trube, ¿Tiuswei wamwan pøriibe mandø chibig køh?: “Tiuswei wambe ñuim pulu, ñui trigu, ñui manrrau pasran” tan, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagøm wam, i tru nam øyeeg eshka kusrenanig: ⁹ Ñi ñui triitøga: “Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig køn” chib, katø Tiusbe Cristone kwailai utugurri kusraig købig kuin kui ñui manrrau køreb inchabe, ñibe kaigyugurri wesraig kønrrabguen cha. ¹⁰ Kaguende tru chi kaig kōmíig lataig tabig kørrømarig kōmigwan nebua tøgagømibe, manrrau køreitøga køben, katø kaigyugurri wesraig kōmigwan nebua tøgagømibe, triitøga: “Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig køn” taigu køn.

¹¹ Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn: “Mutøgucha Tiuswan kørebeløbe chi kørig misra kørrømisrmønrrun” cha. ¹² Kaguende judíosmera lata, judíos kōmeelø lata, mōitøgucha chi peg kønrrab kōmōtø, treetø køn. Pøs tru Señortøwei mayeelaim pala nø ashib karub pasrabig kua, mayeelø nun wamab waminchibelane truba truba tab inchibig køn. ¹³ Kaguende: “Mutøgucha Señorwei munchiwan wamabiibe kaigyugurri wesraig kønrrun” chibig køn, Tiuswei wambe. ¹⁴ ¿Inchendø nømbe mandø chib wamiasamø nun køremubendøbe? ¿Katø tru nuimburabigwan wamindi mōra kōmōwabe, kørebgucha mandø incha køreasamø? ¿Katø nuimburabigwan mu eshka kusrenanmubene, mōrøbgucha chincha mōriasamø? ¹⁵ ¿Katø tru Tiuswei wamwan eshka kusrenanrrai nømun mu karua ørmubendøbe, nømbe mandø incha eshka kusrenaniasamørra? Øyeeg pørig pasraimbala: “Tabig srøigwan wammørskønrrab srua amrrubelaimbe yeekkucha kasrag kōmdiig køn” taig.

¹⁶ Inchendø tru tabig srø wamwanma israelitasmera mayeeløbabe mōra marmuig køn. Kaguende Isaíasbe trendaig køn: “Señor, ¿nam waminchib eshkaigwanma mu køreig kuitarru?” cha. ¹⁷ Inchawei isubigwan Cristoinug pasra tøgagømibe wamwan wamindi mōrikkurri køben, tru wamwan wamindi mōriibe Cristoimburabigwan eshka kusrenanikkurri køn.

¹⁸ Inchendø nabe payrrab: Trube ¿nømbe mōrmuig kønrrab kø chindah? cha. ¡Nømbe mōrøbwei indig køn! Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn:

“Tiuswei wamwan eshka kusrenanøbelai wambe pirau truørø wamindi mōrig køben,

katø nømui wamindiiløbe yu pirau maya yabsrøngatikken puig køn” cha.

¹⁹ Pøs nabe katøyug payrrab: ¿Trube, israelitasmerabe chi purainrrab kui mōrmuig kønrrab kø chindah? cha. Tiusbe Moiséswanmerrig trendingaruig køn tru israelitasmeran:

“Israelitasmera, nai misag sətø kəmeelətøga ñim namig ashib kənrrai marøb, chugúnguen mərmø misag sətømeratøga ñim namig kui inçhib kənrrai indamənrurun” cha.

²⁰ Katø Isaiaskucha tsakkandø kelarrab trendaig kən:

“Nan Tiuswan lameelø israelitasmera kəmeeløguen nan wetərraben, truilø nan paymeelanguen nabe kenamisrig kən” cha.

²¹ Inchen israelitasmeraimburappe Tiusbe trendaig kən:

“Nabe nəmun utənrab nai kwalmeran chu urastøgucha nabe larrøbicha pas-raig kən cha, yeeg mərmø misaamera, trurrigu nəm maig isuigwandø martrab inçhibelan.”

11

Israelwei misagurri unchibelan Tius nəøøø lawa wesruilø

¹ Trube, treeg kəbene, nabe payrrab: Pəs, çTiusbe nui misag sətømera israelitasmeran kaasig kənrab kə chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kəmən. Kaguende nama natøweinguen israelita tru Abrahamwei misagurri arrubig, Benjaminwei misag karrabigurri arrubig kur. ² Tiusbe israelitasmera nui misaameran kanmaytø manasrøwei tru nə asha tøgagúilane chi kashmuig kəbig kən. çAshmeelø kətirru? Pəs Tiuswei wamwan pərigu nə maig karuigwan eshkabig tru Elíasweimburab waminçhibigu, Elías Tiusba waminçhib israelitasmeran ‘øyeelø kən’ çhib, mandøtø taigwan: ³ “Señor, ñi maig karuigwan eshkabelan kweetsamba, ñui altarmeran pətiitsamba inchen, nabe natøzhiitø øsig kərrømisra pasrøben, nangucha kwetchab inçhib kətan” çhib, trendaigwan. ⁴ Inchen çTiusbe nune mandø cha lətig kəh?: “Tru taska marig tius Baalwei merrab təmbənsrømə mөгuelø siete mil nayasig tarəmarar” cha, trencha lətig kən. ⁵ Pəs treetøwei məin kwalømgucha israelitasmera kan tøbə uncha kərrømisrøbelø kən, Tius ka yandø tab indiitəgatø lawa wesruilø. ⁶ Trube, tru lawa wesruilø kəmbibe ka yandø tab indiitəga kuig kəbene, yandø çhiben tabig mariilətøga kəmətø kən. Pəs trumay kuig kuimbe, tru ka yandø tab indiibe, trube, chi tab indig kəməbsruinrun.

⁷ çTrube, treebe mandø kerah? Tru israelitasmera unchibelø Tius tru lawa wesruiløbeguende Tiusba tab pənrnamigwan nebuə tøgagøben, trune tru lawa wesruimeelø Tiusba tab pənrnamigwan ke çhinsraatø inçhib lab melaigwan nəmbe nebumuig kən, nəmui manrømerabe larrø murelø misriilø kua.

⁸ Tiuswei wamwan pərigu tru nə lawa wesruimeelaimburab maig taimbala:

“Nəmui isubig tøgagúigube çhigucha isumeelø nasrkwilø,
 kabmerabe çhi ashmeelø latailø,
 kalumeragucha mərmø kalumera kənrrai
 məin kwalømgatig Tius treeg mariilø kən” cha.

⁹ Incha Davidbe nəmuimburaptøwei trendaig kəbig kən:

“Nəm tulundzuna kasrag warənrab
 mab, muchib waraibe
 nəm truyutøwei ka iləsrka melamibah,
 kegərøra waramibah, treegu srurrengwamibah,
 øyeeg marøb kuimburø məra melamigweyasiibatø misrbash cha.

¹⁰ Nəmui kabmerabe ashmənrrai ləstərailø kərrømisren,
 nəmui lliibe chu urastøgucha kurraashibguen
 kurrashmeelø murigu marøb melamig nebuilø kəbash” cha.

Judíos kəmə misaamera kaigyurri webambub

¹¹ Trube, treeg købene, nabe payrrab inchar: ¿Judíosmera treeg srurrengwawa kørappede, katølebe managuen kurrønrrabikkaig kørrig kø chindah? cha. ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Tru Tius karua pasrigwan nøm kalø marøb itøbunab kuibe judíos kømø misaamera kaigyurri wesrailø kømigweyasig arrin køn, judíosmera nømguen pusrkwai ashib kømig kønrrai. ¹² Inchen judíosmera kalø marøb itøbunab kuibe yu pirau katøgan misaamera Tiusweimburabigwan nørø tøgagømigweyasig køben, katø judíosmera nøm ke ka kømønrraindøzhig tøga pønrraibe judíos kømø misaamerayasiibe tru Tiusweimburab purø tabigwan nørø tøgagømig kønrrai marøb inchene, ¡mas maig tabig kønrrerah tru judíosmera maig pønrramigu nøm newan pønrramisren, truyugurri arrubiibe!

¹³ Nabe mømibe ñim judíos kømø misaameran waminchar. Pøs judíos kømø misaamerai Cristo nøashib nan karua ørig kuikkurri, tru na marøb tøgagúigwane truba tabig kui asha tøga pasrar. ¹⁴ Pøs nabe nai misag judíosmeran pusrkwai ashib kønrrai mumay køben kiagasrønannrab isua inchar, truilø møiløgøben kaigyurri wesrailø kønrrai. ¹⁵ Inchen judíosmeran Tius kaashen, yu pirau tru katøgan misaamera nø Tiusba tabig kørømisra pønrramima kuibe, trube, judíosmeran Tius yandø utøbene, ¡ke kwailø latailø kuig, katøle øsiiraig latailø kønrrun! ¹⁶ Pøs tru harina masaigurrima piti lurra, truigwanmerrig pirri mara, Tiusweindø kønrrai tranene, tru masaibe kerriguba Tiusweindø kørømisran. Inchen katø tru srølwanma Tiusweindø tarømarig kuig købene, srarmeragucha nuindø tarømariløtøwein køn.

¹⁷ Pøs tru israelitasmera lawa wesruimeeløbe tab olivo tusryu srarmera latailø kua kegølsrailø latailø køben, trune ñibe, judío kømíg, kan kau umbu olivo, nøtø peña kal-lab tusryu srar-unø lataigwan, tru tab olivo tusryu kallaanrrai kemesra pasren, ñibe tru ellmarig tab olivo srølyu tab piwan mømibe tøgatø utab pasran. ¹⁸ Inchendø tru olivo tusryu trendø truyu srarmerane ñibe purab tabig kurmba ka isaba inchimøta. Inchen ñi treeg ka isaba inchib pasrøwabe, trube, srølwan øsig kømigwan ñi tranøb pasrømøtø, øsig kømigwane srølguen ñun tranøb pasrain kui isuagu.

¹⁹ Pøs ñibe inchippa trendaisruandøbe trenchinrrun: “Tru olivoyu mø srarmerane kegølsrailø kuig køn cha, truyu nan kemendørka kallaanrrab.” ²⁰ Pøs treebe treegwein køn. Judíosmerabe chigucha chi kørenrrab inchimuben, treekkurri kegølsrailø købwei indig køn. Inchen ñibe isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri truyu pasran. Pøs inchawei purø nuig kømmørø inchib pasrømøtø, ñibe køriibala isuatø pasrau. ²¹ Kaguende Tiusbe tru srarmeran trendø truyuelanguen ka pønrrøbashmøtø, para petiibe, ñungucha ka pasrøbashmøtø, treetøwei para kutchun.

²² Pøs isua ash, Tius nø yeeg tammayig kuigwanba, nø chi chippe, kandø wamabig kuigwanba, tru kørra pønrrabelaimbe nøbe kandø kandø wamabig købendø, trune ñune tammya indan. Inchendøgucha tru nø tammya indigu ñi truyu pasrabig pasrøbene kønrrun. Treeg kømuisruandøbe, ñigucha kegølsraig kønrrabguen. ²³ Inchen judíosmera nøm køremø, treetø melønrrab inchimøtø, nøm kørebene, katøle tru olivoyutøwei nuranrrai kemesra pønrrailø kønrrun. Kaguende Tiusbe maramburab marøbig køn, katøle kemesra pønrramig. ²⁴ Pøs ñi, judío kømíg, tru ñi kau umbu ka trendø nøtø peña kal-lab olivo lataigwan para, mana treeg mariimígwan tru ellmari tab olivo tusryu nuranrrai truigwanma kemesra pasriibe, kan mas tru ellmari tab olivo tusryu srarmera kegølsrailø købelane katøle tru tusryutøwei nørøranrrai kemesrailø kømønrraitarru, tru judíosmeran.

Israel misagweyasig Tius maig martrab isua tögagüig

²⁵ Nai nunelø, israelitasmera komeelø, Tiuswei tru mu asiimig pasrabigwan tab chigüi mōra kōnrrai inchar, ñim ñimuinetø purø nørreelø misrøb pōnrrømōnrrai. Israelitasmerabe ke mayambagucha kōmø, kan tøbøtø nōmui manrrømeran mur marøb pōnrraigu kegōrra pōnrrappe, tru judíos kōmø misaamera kaigyugurri webamrrabelø mayeeløba kaigyugurri webambamnegatiitø kōn. ²⁶ Inchen øyeeg nebubene, israelitasmerabe mayamba kaigyugurri wesrailø kōnrrun, Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Tru Kaigyugurri Wesrawa Pōnsrōnrrabiibe Jerusalén Sion Tunsrōngurri arua,

Jacobweinukkurri amrrub misaamerane nōmui kaigwan kerranrrun cha.

²⁷ Inchen tru kaig marigwan na kerrabene, tru nōmba na acuerdo marig, truig kōnrrun” cha.

²⁸ Pøs judíosmerabe Cristoi tabig srø wamwan kaasikkurri, truburappe Tiusbe tsalø indiiløwein købig kōn, tru ñim judíos komeelaimburab tabgwen kōnrrai. Inchendø nōmun Tius lawa wesruikkurri, truburappe tru nōmui merrabsrø Tiuswan mørøbelø kōlli misaameragurri nōmbe Tius undaarailø kōn. ²⁹ Pøs Tiusbe nø keta tanaillane katø kerranrrab kōmøwei, katø nø wamigwane wamømuig kui lataig martrabgucha kōmøwein kōn. ³⁰ Inchen ñim judíos komeeløgucha treetøwei merrabwansrømbe Tiuswan larrø mørmeelø købig kuig, mōimbe Tiuswei lastima asigwan nebua tögagøn, judíosmera mørmeelø kuikkurri. ³¹ Inchen tru ñim judíos komeelan Tius lastima asigwan ñimun tranikkurri nōm judíosmeragucha mōi yambe nōmbe larrø mørmeelø misrin kōn, nōmgucha Tiuswei lastima asigwan nebua utamig kōnrrai. ³² Pøs Tiusbe maya misaameran larrø mørmeelø misra melamigu mumaygucha wegønōnrraingai pōnsrailø pōnrran, tru maya misaameran nø lastima asha tögagōnrrab.

³³ ¡Tiuswei kusremburab kusrebig kuiba, kusrebig kua nebumburab nebua asiiløbabe purø nørriig muguen nebua isumgailø kōn!

¡Nø maramig tögagüilane ni mandøguen ‘øyeeg kōn’ tamgailø, nø mandø martrab isuiløbe maig kermab nebua isumgailø, treelø kōn!

³⁴ Tiuswei wamwan pørigube trenchibig kōn: “¿Señor isua tögagüilane mu nebua asitarru cha?

¿Kabe Señorwane ‘ñi øyamay marambala’ chinrrabig mu købig kuig kø chindah cha?

³⁵ ¿Kabe Tiuswanmerrig mugøben chi tranig kø chindah cha, truburø katøle Tius nun tranrrai?”

³⁶ Kaguende chitøgucha købiibe Tiusweinukkurri arrubig køb, katø nøgurrim pōnrrab, katø nuyasig kōn.

Tiuswane managatig tørguegwalmabig kōnrrun. Treg kōnrrun.

12

Tius tab kui wanrrai nam tabig amønaig

¹ Inchawei nai nunelø, Tiuswei lastima asiitøga nabe ñimun tiusmanda trenchinrrab inchar, ñim møitøgucha ñimui asrmeran kan øsiguig keta tranøb lataig Tiuswan keta tranay cha, Tiusweindø kōnrrai tarømarig, nuin kabyu truba tab kui asig, treekke. Iig kōn, tru ñim øsig amønaigu Tiusweimburab

køriibala tabig maramibe. ² Møin kwaløm pirau maig pub arrubigu ñimgucha trumay ambub pønrrønrrab kømøtø pønrray. Treeg kømøtø, Cristogurri ñimui srøig peemay isuitøga ñimui amønarnigwan yunømarilø kuy. Treeg marabe, Tiuswei isuigube ñim maramig nø møigwan maramig palaiwein kui ñimbe nebua ashchabguen, tru purø tabigwanba, nuinug truba tab kui asigwanba, newan tabigwanba.

³ Tius nui ka yandø tab indigwan nan traniitøga nabe ñim mayeelan trendamønrrun: Møitøgucha ñim mayangatig kuigugurrimbe mas nuig kurmab inchib pasrønrrab kømø cha. Masken treeg kømøtø, tab isua pasramig køn cha, Tius møigwandøgucha pirisha ketig, tru isubigwan Cristoinug maya pasra tøgagúig maig køben, treetøh kuy cha. ⁴ Pøs nambe møitøgucha asrbe kandø købendø, namui asrube chine pønrran. Inchendø truiløbe chi maramigwan mayambabe truigwandøwei marøbelø kømøn. ⁵ Øyeetøwei namgucha truba nu købendø, Cristoinuube nambe kan asrtø misra, nambe mayeeløba nøøøø kønrrab kømøtø, kangurrin kangurri kanbalatø misra pønrrer.

⁶ Tiusbe namun chigøben peg peg marøbelø kønrrai keta tranøppe, nui ka yandø tab indig maig køben, treeg tranig køn. Pøs trube, Tius maig eshkan-garuigwan wamindamigwan ketig uta tøgaike nui isubigwan Cristoinug maya pasra tøgagúig maig køben, treetø waminchi. ⁷ Katøganelan purugub megamigwan ketig uta tøgaike purugumigu purugu. Kusrenanøbig kømigwan ketig uta tøgaike kusrenanamigwan kusrenan. ⁸ Katøganelan øyamay maramdiig køn chib waminchibig kømigwan uta tøgaike, øyamay maramdiig køn chib waminchi. Chigøben palai melabelan tranøbiibe, merøbala kømø, treeg tranø; chi maramigwan nø pera marøb pasramigwan uta tøgaike, trunun martrab isua pera marøb; lastima ashibig kømigwan uta tøgaike, larrø tab kui kasraatø marøb; treeg maramig køn.

Tiuswei ureemerabe øyamay marøb kømigwan waminchibig

⁹ Ñimui undag købiibe ka palatø kømø, cierton kømig køn. Kaig maramigwane trømbøig kui mørøb, tabig maramigwane si, merrarrawa maray. ¹⁰ Ñimbe kangurrin kangurri trag nunelø lataig undaarayay. Nayasis tab kønrrain kømø, katøganelayasig tab kønrrai, ñimbe treeg marøbelø kuy, ambugurri igurri maig købash kømø.

¹¹ Ñui chi maramigwane marig kørrømisrtraï marøb, pøilø kømumig køn, Señorweiwane martrurmb isua marøb.

¹² Cristoba purø tabig tørbilabigu pønrramigwan ñim isua munig melaigu kasrag pønrrab, chigøben isumdiig murig pub arrubigu tammay melabig melab, Tiusba wamindamigwane elachimø, marøbig marøb inday.

¹³ Tiuswei misaameran chigøben palabig arrubigu purugub, møiløgøben ñimui yau pubelane tabig wamab, treeg maramig køn ñimbe.

¹⁴ Ñimun kaig marøbelane ‘chigøben trømbøig nebubash’ chib, treeg inchimøtø; ‘mayanguen tabig nebunrrun’ chib, treeg indamig køn.

¹⁵ Kasraatø purrøbene, tru kasraatø purrabeløba lata kasraarab; kishib purrøbene, tru kishib purrabeløba lata kishib inday.

¹⁶ Ambugurri, igurri lata tabig lincha warab, truba nørreelø kømørøø inchimøtø, chigucha kømø misaazheeløba chi pesriig kui mørømø linchibelø kømig køn. Ñim ñimuinetø truba kusrebelø kermab isumøtay.

¹⁷ Ñimun mugøben kaig maren, truburo ñimgucha treetøwei marøb kønrrab kømøtø, ñimbe maya misaamerai merrab tabigwan marøbelø kønrrab inday.

18 Ñimuimburappe, ñimun mayangatig tabig waramdiig køben mu misaamerabatøgucha ambugurri, igurri tabig warønrrab inday. 19 Ñim, nai undaarailø, kaig marimburø ñimashib treetøwei pagaranrrab inchimøtø, Tiuswei namig købigwan nõmuim pala arrubasay. Kaguende Tiuswei wamyube øyeeeg chibig pørig pasran: “Kaig marimburø pagaramibe nain køn cha. Truburøbe na asha maramig køn” cha, Señorbe trendan. 20 Masken treeg inchimøtø:

“Ñun ashig kømui inchibig chugurri mamig kaagúin købene, manrrai tranøb, pi mulgwai inchene, mutchai pi srørrøb indamig køn cha. Treeg marabe, tru ñun kalø marimburø nune nuba køriimarøb may parra kørrømartrabguen” cha.

21 Tru chigurrimbunø kaibe ñun nõ kananrrain kømøtø, tru chigurrimbunø kaigwane tabiitøga kanamig køn ñibe.

13

1 Misagwan ashib karub purrønrrai purrønniilane nõm maig chiben mayeeløba truilan møramig køn. Kaguende ashib karub purrønrrai purrønniiløbe Tiuskurrin kømibe purrømmøn. Inchen treeg purrabeløbe nõ treeg kønrrai mariiløgurrim burran. 2 Inchawei tru ashib karub purrabelan sətø pasramisrøb kurrabiibe Tius treeg kønrrai mara pasrigwan treeg kømønrrai sətø pasramisrøb kurran. Inchen tru treeg marøb kurrabeløbe nõmuyasiitøwei tru møra pønrramig kønrrai marinab kømigwan lab pønrran. 3 Kaguende tru ashib karub purrabeløbe tru tabig marøbelan truba kwaarøstra tøgagønrrab purrømmøtø, kaig marøbelane nõmbe treeg martrab purran. ¿Ashib karub wabigwan chi kørig isumø, ñune treeg uñig køtah? Pøs, trube, tabigwan mar, trumaybe nõ tabig wamindig kønrrabguen. 4 Kaguende tru ashib karub wabiibe Tiusweimburø mara tranøb wan, ñuimburab tab kønrrai. Inchendø ñi chigøben kalø marabe, trube, kørig tøgagu. Kaguende tru ashib karub wabiibe nui espadane katagø tøgagømøn. Kaguende nõbe Tiusweimburø mara tranøb pasrappe, kalø marøbigwane Tius øyamay martrai palai waitøga møra melønrrai marøbig køn. 5 Inchawei tru ashib karub purrabelane nõm maig taigwan møramig køn, møra melønrrai mariilø kømigwan kørig isuatø kømøtø, namui isub kebachib pasrabigu chi isumig kaanrraingue.

6 Inchawei øyeeekkurri ñimbe an pagaramigwan pagarabelø køn. Kaguende tru ashib karub purrabeløbe Tiusweimburø marøb purran, tru nõm mandø maramigwan chu urastøgucha trunun merrarrawa marøb. 7 Pøs mõnundøgucha ñim maig pagaramigwan trunun treeg pagaramig køn: chi tøgagúimburø chi pagaramigwane trunun pagarab; yanøb, penab indimburø pagaramigwane treeburø pagaramig køn. Inchen tab inchib tøgagømelane tab inchib; maig købash inchimumelane tab inday.

8 Mungucha chigøben ulø kømøtay. Kangurri kangurri undaguelø kømigwan, truigwane ulø pønrramig køn. Kaguende mendaigwan undaarabiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan, trunun maran. 9 Kaguende tru maig maramigwan martrai pønrrailø, tru: “Itølulmøwei, kweecha petømøwei, nilømøwei, ñui marømmørø inchib chull ashmøwei indamig køn” chib, tru katøgan maramig karua pasrig chigucha, tru: “Ñui mendaigwan ñiasitø lataitøwei undaaramig køn” cha, trencha karua pasrigu, truyutø chishtø tøga trendain pasran. 10 Pøs tru undag købiibe mendaigwan chi kalø marmøn. Inchawei undag købiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan treeg marig kørrømisrtrai maran.

¹¹ Pøs ñimbe øyeegwane maramig køn, mõi yambe maig kwalømmera kui ashabe. Pøs yandø ñim kiagasramig puin køn. Kaguene nam kaigyugurri wesrailø kømibe mõiimbe katøguchinguen lutau pasran, tru nam Criston srøtø køreb uras lataguen kømø. ¹² Yandø yana yemguen purayain køben, Cristo arrumig tør-rram lutau lataig misrøb arrun. Chigøben kaig marig løstøyuelane yandø elacha, tøryu kwayab kewa pønrrailan kewa pønrrøgun, tru tabig sølgandø marig tøryu marøb pønrrailøtøga. ¹³ Nambe kan kwalømyu amøñib lataig maig amønarnigwan sølwan amøñigun, mabgucha mamburab mab, mutsiirab, ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb, chugatig trømbøig marøg køben treeg marøb, kwayam lab, pusrkwai ashib treeg marøb kømøtø. ¹⁴ Masken, Señor Jesucristo nø pinøbuliilø kønrrab inday, trendø kaig kuinaigu asr maig marøg kui inchen, treegwan martrab inchab kømøtø.

14

Cristoimburab nuneløbe kullaateelane isuptø maramig køn

¹ Møikkøben nui isubig Cristoinug pasra tøgagüigu newan kømíig kullaatiigwan utappe, nø chigøben øyamay kui tamab isua tøgagüigwane 'øyeeg, øyeeg køn' chib wam lamøtø, utamig køn. ² Pøs mõiibe chi mamigwandøgucha maben Tiusweimburappe chi kømíig kui treeg isubene, mõiibe nui isubigwan Cristoinug pasragüigu kullaatiibe ka mamizhiitø man, kaguende yau mabene, Tiuswein kabyube kalø kønrrai tamab isua. ³ Inchawei møikkøben chi mamigwandøgucha lutøgurri mabiibe tru mø mamimerandø mabigwane kashmumig køn. Inchen tru mø mamimerandø mabiibe, trube, tru chi mamimerandøgucha lutøgurri mabigwane kalø køn chib chinetø cha mørmumig køn. Kaguene Tiusbe nune kashmø, utig køn. ⁴ Kan karuindiig megabig katøganuiwan ñi 'øyeeg, øyeeg køn' chinrrappe, ¿ñibe mu kurmagu? Pøs nø kebenin kui, kabe kebeñmuin kui tru nø karub pera wabig uyube nø ashchab kuinrrun. Inchen karuig megabig Señorweimbe kebenmø pasrønrrun. Kaguende Señorbe maramburab marøbig køn nune mur pasrønrrai maramig.

⁵ Pøs mõiibe treeg isun, mø kwalømbe katøgan kwaløm lata kømø, mas tabig kuitamab. Inchen katøgane mø kwalømmeratøgucha treetø kuitamab treeg isun. Pøs øyeeg isuilan ñim møitøgucha maig isua tøgagüigwane chigurri oyan købig kuin kui ashabe, trube, kanmaytø treeg isua kømig køn. ⁶ Inchen møikkøben mø kwalømbe tabig kuitamab isubiibe tru kwalømwane Señorwan tab indig kønrrai isua maran. Inchen chi mamigwandøgucha mabiibe Señorwan tab indig kønrrai isua man. Kaguende Señorwan ungwa, ungwa tan. Inchen tru mø mamigwan mamíig, truikkucha Señorwan tab indig kønrrai isua trunun mamøwa, Señorwan ungwa, ungwatøwein tan.

⁷ Kaguende nambe møitøgucha nayasiitøwei øsig uñmøwei, katø kwabgucha nayasiitøwein kwamøwei indan. ⁸ Pøs nambe øsig warappe, Señorweyasig øsig warab; kwamig nebubene, Señorweyasig kwamig kønrrun. Inchawei øsig waramig nebui lata, kwamig nebui lata, nambe Señorweyelø ker. ⁹ Kaguende Cristobe øyeeg kønrraiwei kwawa, katøle øsiiraig køn, kwabelai lata, øsiguelai lata mayeelaim pala nø Ashib Karub Pasrabig kønrrab.

¹⁰ Trube, treeg købene ¿ñibe ñui nunewane chindimbarre 'øyeeg, øyeeg marøbig køn' chigu? ¿Katø ñui nunewane chindimbarre kashku? Kaguende

nambe mayeeløba tru maig kōnrrabigwan Tius nō asha marøb wainug ke-malamig kōnrrab kōn. ¹¹ Kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran:

“Señorbe trendan cha: ‘Na øsig wamma waibe, treetøwei nai merrappe mayeeløba tømønrsøben, katø mui niløtøgucha ‘Tiuswan tabig kōn’ chib, waminchun’ ” cha.

¹² Inchawei nambe møitøgucha naimburabigwan Tiuswan eshkamig nebunrrun.

¹³ Pøs treeg købene, nambe kangurrin kangurri mas ‘øyeeg, øyeeg kōn’ chimugun. Masken treeg kōmøtø, katøganelan ka srurrengwangerub, søtøbasramisrøb nui nunewein kabyu kalø kui asigwane marmønrrab isumig kōn. ¹⁴ Nabe Señor Jesúsweinuube kerrigu newan øyeeg kuitamab isua pasrar, chi mamimeratøgucha ka yandøbe kaig kōmuin kui. Inchendø møikkøben ‘i mamibe kaig kuitamab’ isubigweimbe, nuimbe kaløwein kōn. ¹⁵ Inchen ñi kan mamigwan maikkurrindø ñui nunewan ka isui uñchaindø mariibe, yandø ñibe undag købiitøga marøb pasrømøn. Ñui mamikkurrindø ñui nunewan kerriguwan mindisha kørørmarmøta, Cristo nuyasig kwaig købigwan. ¹⁶ Øyeeg marigwan tru ñuimburappe søl kui asha, ñi treeg tøgagüigwane katøganeløbe chine kaig wamincha mørøb kōnrrain kōmøtø kuy, tru ñi øyeeg mariitøgatø. ¹⁷ Kaguende Tius nō ashib karub waibe mamimeragurri chi asamig kōnrrab kōmøwei, mutsiiløgurri chi asamig kōnrrab kōmøwein kōn. Treeg kōmøtø, Tius tru nō ashib karub waibe tabig sølgandø mariiba, chi isumgaig tab købiiba, kasrag købiiba, truilø kōn, Espiritu Santogurri. ¹⁸ Kaguende Criston øyeeg mariitøga nuyasig marøb pasrabiibe Tiuswan truba tab kōnrrai marøb, katø misaameragucha nune chi tamgaig marøbig kui asig kōn.

¹⁹ Inchawei treeg købene, ambumay imay tab kōnrrai marøb, ambugurri gurri puruguyab Señorweimburab nørørab ambamigwan tøgagønrrab inchi-gun. ²⁰ Tiuswei marilan mamimeragurrindø ka mindisha kørørmarmøta. Isa kōmøtø, chi mamimerane Tiusbe mamønrrain cha meriibe kaaben, tru kalø køppe, tru mamimeragurrindø kan møg katøganelan treegu ka srurrengwanrrai indig, truirren kalø kōn. ²¹ Pøs trembe yau mamøwei, vino muchimøwei, katø ñui nunewan penøsrkōnrrabig chigøben marmøwei indikken, søl kōn. ²² Pøs ñui isubigwan Cristoinuutø tøgagüigwane ñiba Tiubatø tøgagu. Pøs nō chi marøb pasraigu nui manrrau isub kebachibigube chi kalø kui mørømø marøb pasrabigweimbe mayanguen tab kōn. ²³ Trune tru kalø kōnrraitamabgøba isubendø mabiibe, maikkurrindø kaig mara pasramis-ran. Kaguende nui isubigwan Cristoinug tøgagømubendø maran. Inchawei chitøgucha isubigwan Cristoinug pasra tøgagüigugurrin kōmøtø arrubiibe, kaig kōn.

15

Ñuimburab kui laititøwei mendaigwan tab kōnrrai marøb

¹ Inchawei nam Señorweimburabigu tabig mur pønrrabeløbe tru Señorweimburabigu kullaateelan nambe purugumig kōn, nam namasiitøwei tab kui mørøb pønrrømøtø. ² Nambe møitøgucha namui nuneg kullaatiigwan tab kui mørrai maramig kōn nuimburab tab kōnrrai, Señorweimburabigu nurab inrri marøb. ³ Kaguende Cristo købenguen nøasiitøwei tab kui mørøb pasramigwan lamøtø, Tiuswei wamwan pørigu Cristo maig taimbala kuig kōn: “Tru tsalø wamabelø ñi Tiuswan tsalø wamiiløbe naim palatø arrig

køn” taig. ⁴ Kaguende kerrigu tru merrabsrø Tiuswei wamyu pøriibe namun kusrenanrrab pørig købig køn, tru nam tammay melabig melaikkurrimba, tru Tiuswei wam pørig namun tabig purugub wamgurrimba, nam Tiuswei tørguegwalmabigu nam Cristoba kanbalatø pønrramigwan isua muniiramig tøgagønrrai. ⁵ Inchen tru namun tammay melabig melamigwan tranøb, katø tru namun tabig purugub Tiusbe ñim kanikkurri kanikkurri kandø isua pønrramigwan tranrraimab isur; Cristo Jesús nø maig isuig køben, treetøwei, ⁶ ñim mayeeløba kandø isua, kan wamdø misra namui Señor Jesucristoi Møskai Tiuswan truba tabig wamindamig kønrrai.

Tiuswei tabig srø wambe mu misaameraindøgucha køn

⁷ Inchawei ñimbe ambugurri, igurri wamab utay, Cristo ñimun utab lataitøweingue Tiusweyasig tørguegwalmabig kønrrai. ⁸ Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Cristobe judíosmera, tru circuncidawarmeran purugub meganrrab arrig køn cha, tru Tiuswan mørøbelø merrabsrø kølli misaameran nø maig martrab kørømisrig købigwan treeg marig kørømisrtrai, øyamay Cristobe kenamartrab indig køn, Tiusbe nø maig martrab taigwane treeg marøbig kui ashchai. ⁹ Incha katø trutø kømøtø, Cristobe arruppe, tru judíos kømø misaamera nømun Tius lastima asimburø Tiuswan maya nuguen tab indig kønrrai arrig køn. Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Øyeekkurri nabe judíos kømø misaamerai utu
 ñi, Tiuswan tabig waminchib,
 ñui munchiwan cantab indamønrrun” cha, trendaig.

¹⁰ Katø katøganbaløsrø trenchibig køn:

“Ñim, judíos kømø misaamera, Tiuswei misaameraba truba kasraaray” cha.

¹¹ Incha katøganbaløsrø katø trenchibig køn:

“Mayeelø judíos kømø misaamera Señorwan purø tabig waminchib,
 mu misaameratøgucha nun purø tabig waminday” cha.

¹² Katø Isaías kucha øyeeg taig køn:

“Isaíweinukkurri arrubig kan tusrwan srøldø pasram parig lataigugurri
 srøig kal-lab lataitøwei katøgan srøig kurra,

judíos kømø misaameran ashib karub pasrønrrab pasramisren,
 truiløbe nøm isua muniirab melaigwan ke nuinuutø pasra tøgagønrrun”
 cha.

¹³ Pøs tru nam isua muniirab melamigwan tranøb Tiusbe tru ñim nun køreikkurri maya nu kømburab kasrag købigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñimun netsøganrrai isur; tru isua munig melaig, truitø tøgagømburab tøgagønrrai Espiritu Santoi maramburab mariitøga.

Jesucristo maig karuilan Pablo mariilo

¹⁴ Pøs, nai nunelø, nabe ñimuimburab øyeeg kuin kui asha pasrar; tab inchibelø kømitø netsailø, chigurrimbunø nebua asamig truitø netsailø, ambugurri igurri maig maramigwan waminchib eshka pønrrønrrapteelø, ñimbe treelø kui. ¹⁵ Inchendø nabe ñimun iigwan pørøppe, kanmaytø murto trencha pørar, tru chimerayube maig kømigwan ñimun katøle isunanrrab isua, nui ka yandø tab indigwan Tius nan tranikkurri, ¹⁶ tru na Cristo Jesúsweiwan judíos kømø misaamerayasig na marøb meganrrai. Pøs, na Tiuswei tru tabig srø wamwängøba eshka kusrenanøbig kur, kan sacerdote Tiuswan keta tranøb latawei tru judíos kømø misaameran na Tiuswan keta tranen, nø ka utamdeelø kønrrai, nuyasiitø tarømariilo Espiritu Santogurri.

17 Inchawei nabe Cristo Jesúsweinuube truba tab kui m̄or̄ob pasramig t̄oga pasrar, na mariil̄o Tiusweimburabel̄oyu. 18 P̄os nabe kat̄ogan chi pegwan waminchab inchim̄o, na waminchippe, tru judíos k̄om̄o misaamera Tiuswan m̄ora mar̄obel̄o k̄onrrai, tru nagurri Cristo chi mariiland̄o wamindam̄onrrun. Iigwane nabe mar̄oppe, wamindiil̄ot̄ogaba, mariil̄ot̄ogaba, 19 Tius naba pasrain kui asamig n̄orreel̄o mariil̄ot̄ogaba, k̄wara asha k̄onrrai mariil̄ot̄ogaba, iilai tru maramburab mariit̄oga mar̄ob, kat̄o Tiuswei Espiritui tru maramburab mariit̄oga mar̄ob indiilan, nabe trunund̄o wamindam̄onrrun. Øyamay Jerusalénsr̄ongurri chut̄ogucha Ilfírico pirausr̄ongatig Kerrigu chigucha pal̄om̄ig na Cristoi tabig sr̄o wamwan eshkab kusrenanig k̄obig k̄on. 20 P̄os nabe Criston tru mana wamindi m̄oriim̄osr̄o, treegu tru tabig sr̄o wamwan eshkab kusrenan̄ob pasramigwan mas isua martrab inchibig kur, Cristoi tabig sr̄o wamwan m̄oikk̄oben eshkab kusrenn̄obig p̄olbasra marinug sr̄oig it̄o mar̄ob kebim̄onrrab. 21 Masken Tiuswei wamwan p̄orig maig taimbala: “Managuen nuimburabigwan mu wamm̄or̄osraimeel̄o k̄obel̄o nun nebua ashib,

wamindigwan mana m̄ormeel̄o k̄obel̄o chigúí nebua m̄or̄ob inchun” taig.

Pablo Romasr̄omay inrrab isub

22 Inchawei øyeekkurri nabe kat̄o ñimun ashchab attrab inchen, arum̄onrrai marinab pasrabig kur. 23 Inchend̄o m̄oimbe yu na tsuim pirausr̄ombe naimbe yand̄o chu maramig kawein k̄oben, kat̄o merrab pilamerawansr̄ongurri ñimun ashchab truba arrug kui megaig k̄oppe, 24 Españasr̄omay na inrrab arrua, pua purainrrab inchar. Kaguende nabe ñimun asha purainrrab isur, tru pet̄o purainrrab arrua, kan maya yana ñimba lindigu truba kasraat̄o puraya, na trusr̄omay yamigwan ñim nan purugonrrai.

25 Inchend̄o m̄oimbe nabe Jerusalénsr̄omay inrrab yar Tiuswei misaameran an purugúigwan tranrrab. 26 Kaguende macedoniasreel̄oba, acayasreel̄obabe tru Jerusalénsr̄o Tiuswei misaamerai utu waachameran purugumig an tulisamig n̄omune tabig as̄onaig k̄on. 27 P̄os n̄ombe tabig martrab isua marig k̄on. Inchagucha n̄ombe judíosmerane ul̄oheim p̄onrran. Kaguende tru judíos k̄om̄o misaamerama Tiusweimburabig pur̄o tabig tru judíosmeraiwan n̄om t̄oga utab p̄onraibe, n̄omguringucha n̄om chi t̄ogagúil̄ot̄oga judíosmeran tran̄ob pirisamig ul̄o p̄onrran. 28 Incha i maramigwan nabe yand̄o chab mara, tru kan mamig misrizhig latawei tru an purugúigwan n̄omun pur̄orabe, Españasr̄omay inrrab arrua, ñimun ashchab arrum̄onrrun. 29 Incha na ñimuissr̄omay arruppe, Cristoi mayanguen tabigwan ñimun pirishinrrab t̄ogaḡomburab t̄oga arrum kui nabe asha pasrar.

30 Inchend̄o nabe, nai nunelan, namui Señor Jesucristogurrimba, Espiritu Santoi undag k̄obikkurrimba, naimburab ñim Tiusba truba rugab wamindigu, tiusmanda naba kanbalat̄o misrtrai chinrrab, Tiuswan truba truba miab melamigu. 31 P̄os tru Judea pirau Jesucriston chi k̄orenrrab inchim̄o misaamerai tasku na kebeñm̄onrraimba, kat̄o tru Jerusalénsr̄o Tiuswei misaamera tru an purugúig srua yaigwan tabig kui ashib ut̄onrraimba Tiuswan miarrnrigay, 32 p̄os Tius treeg k̄onrrain k̄obene, na ñimuissr̄o arruppe, truba truba kasrag pua, ñimba kanbalat̄o pishind̄o tab wamig k̄onrrai. 33 Inchen Tius tru chi isumgaig tab k̄obiibe ñim mayeel̄oba pasr̄onrrai isur. Treeg k̄onrrun.

¹ Cristogurri tru namui nuchag Feben tabig ashib tɔgagɔrrunrigay chinrrab inchar, tru Cencrea iglesiayu chi maramigu purugubigwan. ² Señorwein kuimba ñimbe nun truba tab wamab utɔnrrigay chinrrab, Tiuswei misaameran maig utamig kɔben, trumay. Katɔ ñimgurri nun chi purugumig palain kɔbene, purugub inchigay. Kaguende nɔma truba yamelan truba truba purugub megabig kɔn, katɔ nan chigucha.

³ Cristo Jesúswei maramigu lincha marɔb melabelɔ, Priscilanba, Aquilanba ‘tab ka amɔñiguh’ tan chirrunrigay. ⁴ Truilɔbe naimburab nan chi kɔmɔnrraindɔ kwam labguen inchibelɔ kɔn. Truilane nabe mayanguen ungwa, ungwa tamɔnrrun. Katɔ natɔ kɔmɔtɔ, judíos kɔmɔ misaamerai iglesiameragucha mayamba nɔmune ungwa tan. ⁵ Katɔ iglesia tru nɔmui yau tulundzunabelangucha ‘ka amɔñiguh’ tan chirrunrigay. Katɔ tru Epeneto, nai undaaraig, Asia pirausrɔ ke srɔsrɔzhiitɔ Criston nɔmerrig kɔrewa pasramisrɔbigwangucha ‘ka uñgu’ tan chirrunrigay. ⁶ Katɔ ñimuyasig truba truba marɔb megabig Mariangucha ‘tab ka uñgu’ tan chirrunrigay. ⁷ Andróniconba, Juníaswanba, nai misaameran ‘ka amɔñiguh’ tan chirrunrigay, kailan pɔnsraig yau merrarrawa keeriilɔ naba lincha pɔnrrabelɔ kɔbelan. Truilɔbe Cristo nɔashib karua ɔriilɔ nɔmune tabelɔ mumeru kui asiilɔ, katɔ nɔmbe Criston nagueen kɔremɔwatɔ, nɔmmerrig kɔrewa pɔnrrabelɔ, treelɔ kɔn.

⁸ Señorweimburab nai undaaraig Ampliaswan ‘ka uñgu’ tan chirrunrigay. ⁹ Katɔ Cristoi maramigu namun lincha marɔb megabig Urbanonba, katɔ nai undaaraig Estaquiswanba ‘ka amɔñiguh’ tan chirrunrigay. ¹⁰ Apeles, Cristoimburabig chine nebuinab puraya mɔwanba, katɔ Aristóbuloi yaue-lanba ‘ka amɔñiguh’ tan chirrunrigay. ¹¹ Nai misag Herodiónwanba, Narcisoi yauelɔ Señorwan kɔrewa pɔnrrabelanba ‘ka amɔñiguh’ tan chirrunrigay. ¹² Señorwei maramigu truba marɔb melabelɔ Trifenanba, Trifosanba ‘ka amɔñiguh’ tan chirrunrigay, katɔ Pérsida, truba undaaraig, tru Señorwei maramigu truba truba marɔb megabigwanba. ¹³ Señorweinug purɔ tabig kui asig Rufonba, nui usranba ‘ka amɔñiguh’ tan chirrunrigay, pɔs truike nai usri lataig kuig kɔn. ¹⁴ Asíncriton kɔben, Flegonten kɔben, Hermeswan kɔben, Patrobaswan kɔben, Hermaswan kɔben, katɔ nunelɔ nɔmba warabelan kɔben ‘ka amɔñiguh’ tan chirrunrigay. ¹⁵ Katɔ ‘ka amɔñiguh’ tan chirrunrigay Filólogon kɔben, Julian kɔben, Nereowan kɔben, katɔ nui nuchawan kɔben, Olimpaswan kɔben, katɔ tru nɔmba warabelɔ mayeelɔ Tiuswei misaameran kɔbengue.

¹⁶ Kangurrin kangurri ‘ka amɔñiguh’ chib tabig wamab Tiuswei undag kɔbiitɔga tasig traniyay. Cristoi iglesiamerabe mayamba ñimun ‘ka amɔñiguh’ cha ɔran.

¹⁷ Pɔs nabe ñim, nai nunelan, ashiptɔ kɔnrrigay chinrrab inchar ñimun nɔɔrɔtɔ misrtrai indamba, Cristoi maywan sɔtɔbɔnrramisramba inchibelan. Truilɔbe tru ñimun kusrenanigwan ka peemaytɔ punrrai marɔbelɔ kɔn. Ñimbe truilane tarɔmisray. ¹⁸ Kaguende treeg misaamerabe namui Señor Cristoiwan kɔmɔtɔ kɔn. Treeg kɔmɔtɔ, ka nɔmuimburaptɔ tab kɔnrrai labelɔ kua, waminchibgucha purɔ tabzhig wamincha, mɔrɔptɔ wamdiig tabzhig wamincha, chigucha trunun nebua ashmɔ misaazheelan kegɔrrɔsrkɔbelɔ kɔn. ¹⁹ Pɔs tru tabig srɔ wam maig taigwan ñim mɔra marɔbelɔ kuigwane mayeelɔba nebua asha kɔn. Treekkurri nane ñimuimburab truba kasrag kɔtan. Inchendɔ ñimbe chigɔben tabigwane purɔ nu kusrebelɔ, kaigwane kan isubguen isumeelɔ kuimbe kɔtan. ²⁰ Inchen Tius tru chi isumgaig tab kɔbiibe kan maya yanayutɔ Satanáswane nɔbe

tambalørtrun ñim itøbuna pønrrønrrai. Namui Señor Jesúswei ka yandø tab indiibe ñimba kønrrun.

²¹ Timoteo, maramigu nan lincha marøb megabig, ñimune 'ka amøñigüeh' cha øran, katø trugurri tru nammisaamera Lucio køben, Jasón køben, Sosípater køben, truiløgücha.

²² Na, Tercio, Pabloi kilga pørøbikkücha 'ka amøñigüeh' cha ørar, Señorwei munchiyu.

²³ Gayogücha ñimun 'ka amøñigüeh' cha øran, tru nan truyu tsumig ya pebøb, katø iglesia mayeelanba pebøb inçhibig. Inçhen katø Erasto tru ciudayu an asamigwan nø ashibiiba, katø trugurri namui nuneg Cuartogücha 'ka amøñigüeh' cha øran.

Tiuswan srabe tabzhig wamindig

²⁴ Namui Señor Jesúswei ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba kønrrun. Treeg kønrrun.

²⁵ Møimbe Tiuswan maya nuguen tabig waminçigun, Tiuswei tru tabig srø wamwan na wamindiiba, Jesucristoimbura na eshkab kusrenaniiba iilø maig køben treegu mur pønrrønrrai marøbigwan. I tru tabig srø wambe tru manasrøngurri mu asiimíg pasrabig Tius nø maramigwan nuinetø tøgagúigwan tru kenamarig maig køben, treeg køn. ²⁶ Inçhendø møimbe Tius tru maig karuigwan eshkabelø pøriiløgurri tru mu asiimíg pasrabigwane kenamaran judíos kømeeleø chu pirausrø misaamerandøgücha, Tius tru manasrøngurri managatig wabig nø maig maramigwan martrain pasrig, treeg, nømui isubigwan Cristoinug pønsra tøgagúigu maig taigwan møra marøbelø kønrrai.

²⁷ ¡Tius tru nøtø kandø wabig, tru muguen nebua kusremgaig newan kusrebígwan managatig tørguegwalmabig kønrrun Jesucristogurri! Treeg kønrrun.

1 Corintios

Pablo pørøb

¹ Na Pablo, Tius nan trendø treeg kønrrain køben, Cristo Jesús nøashib karua ørig kønrrai wamig, nai nuneg Sóstenesba misra, i kilgawan pørar, ² Corintosø iglesiayuelan, Cristo Jesús kurri tru Tiusweyasig tarø mariilø, nuyasiitø newan tabelø kønrrai wamiilanba, katø tru mayeelø chutøgucha namui Señor Jesucristoi munchiwan wamabelanba, truike namuimba, nømuimba Señorwan. ³ Namui Møskai Tiusweimba, Señor Jesucristoimba tru ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñim tøgagønrrai inchar.

Cristogurri tabig tranigwan ‘ungwa, ungwa’ taig

⁴ Chu urastøgucha nabe Tiuswane ñimuimburab ‘ungwa, ungwa’ chibig kur, Cristo Jesús kurri ñimun Tius ka yandø tab indigwan tranikkurri. ⁵ Kaguende chiyutøgucha ñimbe nunug purø nørø tøgagønrrai tranilø køn, kerrigu wamindigu lata, kerrigu nebua ashib ambigu lata. ⁶ Trumay Cristoi tru srøig tabigwan wamindiibe ka wamindiitø kømø, ñimuinuube cierton kørrø misrin køn, ⁷ Tiusweiwan marøbelø kømigwan keta tranig chigucha chi palømeelø kømnegatikke, Jesucristo kenamisramigwan ñim munig melappe. ⁸ Katøgucha srabegatiig ñim kørrø mø mur pønrrønrrai nøbe tøga pasrønrrun, namui Señor Jesucristo katø arrub kwalø m chi kaig mariilø chigar pønrramig kønrrai. ⁹ Tiusbe nøbe maig martrab chippe, treegwan marøbig køn. Ñimbe øgurri wamiilø kuig køn, nui Nusrkai Jesucristo namui Señorba lincha pønrramig kønrrai.

Corintosø Tius wami misaamera nøørøtø inçhib tarø misrøb

¹⁰ Nai nunelø, Señor Jesucristoi munchiyu maig maramigwan tiusmanda øyeeg marøb melørrunrigay chib waminchab inchar. Peg peg isub kømøtø, kandø isuy cha, ñimui utu mas nøørøtø inçhib tarø misramig kaanrrai. Masken treeg kømøtø, newan kanbalatø lincha kandø isub, maig marameløyu kandø isub inçhigay cha. ¹¹ Nai nunelø, møiløgøsrøn Cloéwei yaueløbe nane eshkatan, ñimbe kwayam labrre waran cha. ¹² Pøs nabe trenchinrrab inchar, møiløgøsrøn ñimbe trenchibrren køn tan cha: “Nabe Pabloingatiig kur” chiben, katøgane: “Apolosweingatiig kur” chiben, katøgane: “Nabe Cefasweingatiig kur” chiben, katøgane: “Cristoingatiig kur” chib. Treeg inçhib køn tan cha.

¹³ Trube, treeg købene, ¿Cristobe nuin kui, nuin kui misra pasra chindah? Kabe ñimuyasig kurusyu kwanrrai mesrøppe, ¿na Pabløn mesraig kø chindah? Kabe ñimun piu umbu ulsrøbgucha ¿nai munchiyu piu umbu ulsraig kø chindah? ¹⁴ Tiuswan nabe ‘mayanguen ungwa, ungwa’ tamønrrun, ñimun møigwangucha na piu umbu ulsrømuigwan. Nabe piu umbu ulsrøppe, Crisponbah, Gayonbatøwei treeg marig kuig køn, ¹⁵ nai munchiyu ‘piu umbu ulsrailø ker’ chib mugucha trenchib kømønrrai. ¹⁶ (Katø Estéfanaswei yauelandøbe piu umbu ulsrøbwei indig køn. Inçhendø katøgan mas mungucha piu umbu ulsraibe nane isumøtan). ¹⁷ Kaguende nane Cristobe misagwan piu umbu ulsrøb uñchai ørmøtø, Tiuswei tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanrrai ørig køn. Incha nabe waminçhibgucha, nørø wammeratøga purø may waminçhimur, Cristo kurusyu kwaigwane chigucha kømøig kui lataig marig kømønrrai.

Cristobe tru Tiuswei muguen nebua kusremgaig kusreiba, maramburab mariiba kòn

¹⁸ Cristo tru kurusyu kwaigweimburab tru eshka kusrenaniibe yandø tru kaigyu kegørra pønrrabelaimbe chigucha kòmíg, ke chugúinguen mørmubendø wamindi lataig kòn. Inchen nam yandø kaigyugurri wesrailaimbe tru wamindiibe Tiuswei tru maramburab marig, truig kòn. ¹⁹ Kaguende trenchibig pørig pasran:

“Purø kusreb møguelø chigurrimbunø nebua kusrewa tøgagúilane pinisamønrrun cha.

Kusrebelø nøm chigúi møra tøgagúilane chigucha kòmíg mara kaasha kørømmaramønrrun” chibig

²⁰ ¿Pøs, tru purø kusrebiiba, katø kusrennøbiiba, katø mõi i kwaløm nørrø kusrewa ‘treeg, treeg kòn’ chibeløbabe chu pønrrah? ¿yu pirau chine purø nørrø kusreigwane chugúinguen mørmubendø marig, Tiusbe treeg mara tøgagømuitarru? ²¹ Kaguende Tiusbe, tru nui muguen nebua kusremgaig kusrebig kuigu, yu pirau misaamerabe nømui tru purø nørrø kusrewa tøgagúitøgabe nun nebua ashmønrrai indig kòn. Pøs tru chugúinguen mørmubendø wamindig mara tøgagúigwan eshka kusrenaniitøga nun kørrebelane kaigyugurri wesramig, Tiuswane tabig asønaiig kòn.

²² Kaguende judíosmerabe kan møg Tius nøba pasrain kui ashchai mariilan miaben, griegosmerabe tru purø nørrø kusreig wamindiilan mørøg kui inchibelø kòn. ²³ Trune nambe Cristo kurusyu kwaigwan eshka kusrenanøbelø ker. Truibe judíosmeraimbe ke ka srurrengwangerubig køben, judíos kømø misaameraimbe ke chugúinguen mørmubendø wamindig, treeg kòn. ²⁴ Trune Tius tru wamülayasiibe, judíosmerai lata, griegosmerai lata, Cristobe tru Tiuswei maramburab mariiba katø Tiuswei tru muguen nebua kusremgaig kusreiba, truig kòn. ²⁵ Kaguende Tiuswei tru chugúinguen mørmubendø wamindi lataig asønabiibe møguelø purø may isua wamindi lataig kømøtø, mas purab nuig køben, katø Tius tru itønaptiig lataig kuibe, kan møwei fuerzas lataikken kømøtø, purab murikken kòn.

Corintosø Tiuswei misaamera mailø kuig

²⁶ Inchawei, nai nunelø, tru ñimun wamab uras ñim mailø købelø kuigwan isua asamig kòn. Misaamerain kabyu kusrebeløbe ñimbe ke kan kandøwein køben, katø ashib karub purrabelø nørreeløbe mamdø køben, katø tab misagugurri amrrub misaamerabe mamdø kòn. ²⁷ Yu pirau chugúinguen mørmubendø wamindi lataig tøgagúigwan Tiusbe truigwan wesrawa pasrig kòn, tru purø nørrø kusrebelan kørig mara kørømmartrab. Katø yu pirau kwa kaizheelø kømnbasha tøgagúilan Tiusbe truigwan wesrawa pasrig kòn, nørreelan kørig mara kørømmartrab. ²⁸ Yu pirau misagwein kabyu larrø kaizheelø kømnbasha tøgagúilanba, katø kaashib indiilanba, tru chigucha kømøzheelø kui asiilan, Tiusbe truilan lawa wesraig kòn, tru nørreelan chigucha kømeeelø mara kørømmartrab, ²⁹ mugucha Tiuswei merrab nørreelø misrøb møg inchib pønrrømønrrai. ³⁰ Ñimbe Tiuskurri Cristo Jesúsba kanbalatø pønrran. Cristo Jesúsbe namuimbe tru mu nebua kusremgaig kusremiba, katø sølgandø tabiiba, katø Tiusweyasiitø tarømariiilø kømiba, kaigyugurri wesruilø kømiba, treeg kòn nøbe. ³¹ Inchawei Tiuswei wamwan pørigube trenchibig kòn: “Møikkøben truba nuig kømmerø inchib waminchib pasrag købene, Señorweimburappe møg inchib waminchib pasrøbash” cha.

2

Criston kurusyu mesraigwan wamindig

¹ Inchawei nai nunelø, Tiusweimburabig mun kenamariimíg pasrabigwan na ñimun eshkaab kusrenanøb arrub urasma, ke kan chull møramdiig purø may waminchib, katø purø nørrø kusreb nebua asillan waminchib arrumuig køn. ² Pøs nabe ñimui utube katøgan chi pegwan isub pasrønrrab kømøtø, Jesucristonba, nun kurusyu mesra kweetsigwanba, trunundø isua pasrønrrab isuig køn. ³ Incha nabe ñimui utu uñib urasbe truburab chish kømøwei, trurrigu kørig kuig ¡katø! itønab pasraig købig køn. ⁴ Inchawei na wamindigu lata, katø Tiuswei wamwan eshkaab kusrenanigu lata, purø nørrø nebua ashib kusreig wamdøga purø may køremdiig waminchimuiig køn. Treeg kømøtø, Tiuswei Espíritui maramburab mariitøga kenamarøb wamindig køn, ⁵ tru ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasriibe møguelø purø nørrø kusreigu pasrig kønrrain kømøtø, Tiuswei maramburab maramigu pasrig kønrrai.

Tiusbe nui Espíritugurri nebua ashchai marøbig køn

⁶ Treeg kuingucha, Tiusweimburabeløyu yandø tsabø nørrørawarwei utubeguende nørrø nebua kusreigwan waminchibwei inchibelø ker. Nambe waminchippe, tru nørrø nebua ashib kusreigwan mõi nam warain kwalømigwan kømøwei, kabe møin kwaløm yu pirau nøm ashib karubelø nømguen patsab ambubelaiwan kømøwei wamindig køn. ⁷ Treeg kømøtø, nambe waminchippe, Tiuswei tru muguen nebua kusremgaig mu asiimíg, sørig pasrabigwan wamindig køn, tru chi pønrrabikken kaabenbatøsrøwei namuyasig maya nuguen tab kønrrai kanmaytø manasrøwei Tius treeg martrab isua tøgagúigwan. ⁸ Inchen mõi yu pirau nørrøelø karub purrabeløbe møitøgucha iig tru muguen nebua kusremgaigwane chigúinguen mørmuig køn. Pøs iigwan chigúi mørig kuimbe, namui Señor tru tørguegwalmabigwane kurusyu mesra kweechimubsruig kuinrrun. ⁹ Inchendø Tiuswei wamwan pørigu taimbala:

“Mugucha kaptøgabe nebua ashmøwei,
muguen kalutøgabe nebua mørmøwei,

ni muguen øyeeg kuitamappe isubguen isumøwei indigwan,

Tiusbe nun undaguelayasiibe trunun tøgagønrrai tamara pønrrain køn”
cha.

¹⁰ Inchendø Tiusbe sørig pasrabigwan nui Espíritugurri namune kenamarig køn, kaguende tru Espiritube maig kuigwan kerriguh chishtø ashibig kua, Tiuswei tru muguen nebua asiimíg nø purø umbusrø tøgagúilanguen kerrigu. ¹¹ Pøs ¿kan møwanma nui manrrau umbusrøngue chi isub pasraigwan nebua ashibiibe nui espíritutøweimbe nebua ashmuitarru? Øyeetøwei Tius nø purø umbusrø tøgagúilane mugucha nebua ashmuben, Tiuswei Espíritutøwei nebua asan. ¹² Nambe espíritu yu pirauigwan utømøtø, utappe, Tiusweinukkurri arrubig Tiuswei Espiritun utig køn, nø ka yandø keta tranigwan chigúi mørbelø kømig kønrrai. ¹³ Inchawei nam iigwan waminchippe, møguelø yu pirau kusremburab kusrebelø kusrenani wamdøga waminchimer. Treeg kømøtø, Espiritu Santo kusrenaniitøga Tiusweimburabelan øyeeg køn chib waminchippe, Espiritu Santon tøgarmen waminchibelø ker.

¹⁴ Kan møg Tiuswei Espiritun chigaibe, Tiuswei Espirituimburabigwane utønrrab kaiman. Pøs nuimbe ke chugúinguen mørmubendø mari lataig køben,

ni mandø kuinguen mORMØn, kaguende Espiritu Santo purugubendøwei, øyeeg, øyeeg købig kuin kui nebua asamig kua. ¹⁵ Inchen Tiuswei Espiritun tØgaibe chiwandØgucha øyeeg, øyeeg købig kuin kui nebua isumig tØgaig kØn. Inchen nungurrimbe mugucha ‘øyeeg, øyeeg kØn’ chinrrab kaimanrrun. ¹⁶ PØs Tiuswei wambe trenchibig kØn:

“¿Señorwei isulian kabe mu nebua asitarru? cha.

¿Señorwane kabe mu kusrenrrautah?” cha.

Inchendø nambe Cristo nØ isuimay isumigwan tØgar ker.

3

Tiusweimburabeløyu lincha maram purugubelø

¹ Inchawei nai nunelan, nabe Tiuswei Espiritu maig kØnrrain køben treeg isubelan lataig waminchab kaimaig kuig kØn. Treeg kØmØtØ, tru maig amØñig køben amØñibelan lataig, trumay wamindig kØn, Cristoimburabigube kan shush ureezheelØ latalain. ² Nabe ñimune pitsØtØ mutsØsraig kØn, tranrrØ mamig manrrai manmØtØ, kaguende katØgucha truigwane utØnrrabgailØ srØ kua, ³ katØgucha ñimbe ñimui asr maig marØg kui inchen treegwan marØbelØ srØ kØn. PØs ñimui utube pusrkwai ashib kØmig, aleguiyam lab treeg inchib pØnrraibe, ¿ñimui asr maig marØg kui inchen treegwan marØb, maig købash amØñibelØ lataig marØb amØñimØtirru? ⁴ Kaguende ñim mØibe: “Nabe Pabloingatiig kur” chiben, katØgane: “Nabe Apolosweingatiig kur” chiben, øyeeg inchib pØnrrappe, ¿maig amØñig køben amØñibelØ lataig marØb pØnrrØmØtirru?

⁵ ¿Trube, treeg købene, na Pabloa, Apolosbabe chimera købrah? PØs nambe ka marØb melabelØtØ køben, ñimbe namgurriwei kørewa pØnrran, namun mØigwandØgucha Señor maig martrai karua pØnsraig køben, treegwan marØbelØ. ⁶ Nabe ellguaben, Apolosbe pi kuchen, tru tusrwan nurangaruppe, Tius nØ nurangarun. ⁷ Inchawei ellguabig lata, pi kuchibig lata chigucha kØmeelØ køben, kal-lawa nuranrrai marØbiibe Tius, nØ kØn. ⁸ Ellguabig lata, pi kuchibig lata, mØibe kabe peg kØnrrab kuindØ trunundøwei marØb kØn. Inchendø nØm mØitØgucha nØmui maramigwan maig marig køben, Tiusbe tru marimburØ pagaraben, utØnrrab kuinrrun. ⁹ Kaguende nambe maramigwan Tiusba lata lincha maren, ñimbe Tiuswei ellmari tul køb, katØ Tiuswei ya køb indan.

¹⁰ Tius nui ka yandØ tab indigwan nan maya traniitØga, kan mØg yawan purØ may maram kusrebig latalitØwei yawan niga pasrØnrrabigwan nabe pØlbasra pasren, katØgane tru na pØlsrugwan mara pasrim pala, kusrub yan. InchendØ mØitØgucha marØb ambuppe, mandØ marØb yainatashchab asha maramig kØn. ¹¹ PØs kaguende yawan niga pasrØnrrabigwan chab marig pasrØbene, mugucha katØgane katØ srØig peg nØrØrØ maramig kØmØn. Kaguen tru chab mara pasriibe Jesucristo kØn. ¹² Inchen tru yawan niga pasrØnrrai pØlbasra marim palabe: orotØga marin kui, andØga marin kui, kabe purØ tab sruuzheelØtØga marin kui, tsiitØga marin kui, putØga marin kui, kabe ka shautØgatØ marin kui inchun. ¹³ Inchen tru nØm treeg mariilØbe mØigweindØgucha tØrgandØ chigui asamdiig kenamisrtrun tru maig kØnrrabigwan asha marØb kwalØm. Kaguende maig kØtashchab naatØga parra ashen, tru naabe kanuin kanui nØm maig marigwan chigui ashchai kenamartrun. ¹⁴ Inchen mØikkØben tru yawan niga pasrØnrrabigwan marin

pala nò maròb kusrab yaig chi kòmò, nagu ka purai bene, truburò nòbe tru utamigwan utònrrun.

¹⁵ Inchen mòigwein kòben nò chi maròb megaig pachiptinchene, tru nò treeg marigwane kaptòashchun. Nòbe truyugurri welulòppe, welulòbwei inchendò, treetògucha welulrabb kan nag pilab utuwan puròlulòb ib lataig welulabe kònrrun. ¹⁶ ¿Ñimbe ashmeelò kòtirru? yamba ñimòweinguen Tiusweimbe tab ya kòben, Tiuswei Espiritube ñimuinug pasrabig kuin kui. ¹⁷ Inchawei mòikkòben i Tiuswei yawan pinishibigwane Tiusbe nungucha pinishinrrun. Kaguende Tiuswei yabe newan tabig nuyasiitò kòben, tru Tiuswei yabe ñimòwein kòn.

¹⁸ Kusrebelò kermab ñimasiitò kegòrrab pònrròmòtay. Ñimui utu mòikkòben misaamera mòin kwalòm yu pirau isuigu truba truba nu kusrebig kurmab isubiibe, chi nebua ashmíg lataig misramig kòn, cierton kusrebig kònrrappe. ¹⁹ Kaguende kusremburab kusreig yu pirauibe Tiuswein kabuybe ke chugúinguen marmubendò marig treeg kòn. Pòs òyeeg chibig pòrig pasran: “Nòm truba truba kusrebelò kermab isuigutòwei Tiusbe ilòsrka kegòrrònrri marig kòn” chibig. ²⁰ Katò treekkucha chibig kòn: “Señorbe ashibig kòn cha, tru nòrrò kusrebelai isuilòbe chi isumuinguenig isuilò kui.” ²¹ Inchawei mugucha, ò mòòben chib, truba truba mòg inchib waminchib pasramibe chigagòn. Pòs kerriguba ñimuin kòn: ²² na Pablo lata, Apolos lata, Pedro lata; iig waraig pirò lata, òsig kòmig lata, kwamig lata, mòin kwalòm lata, katò wendò attrabig lata; pòs ñimuiwein kòn kerriguba. ²³ Katò ñimbe Cristoielò kòben, Cristobe Tiuswein kòn.

4

Cristo nòashib karua òriilò nòm maròb kuilan waminchibig

¹ Ñimbe mutògucha namune Cristoi maramigwan maròb, katò Tiuswei tru mu asiimíg sòrig pònrrabigwan nam asha maròb, kusrennòb pònrrònrri pònsrailò kui, namune ka treetò isua tógagòrrunrigay. ² Pòs tru maramigwan nòm asha maròb kònrrai pònsrainabelòbe mòitògucha nui mariilòyu chi isumgaig maròbelò kònrrain kòn. ³ Nane naimburappe, chi menrra isumòtan, ñim kui, kabe yu pirauelò mugòben tru maig kònrrabigwan asha maròb purrabelò, truilò kui, nan ‘ñibe òyeeg, òyeeg maròbig kòn’ tainab pasramig. Kaguende nabe naasiitòweinguen ‘òyeeg, òyeeg kur’ chimur. ⁴ Pòs nabe naimburappe, nai manrraube chi kalò marig kebachibiibe chigaig pasrar. Inchendò na treeg pasraitòga ‘chi kalò marmíg kur’ tamig kaagòn. Kaguende nan maig kònrrabigwan asha maròbiibe Señor, nò kòn. ⁵ Inchawei treeg kòbene, treeg maramig pumòwatòbe ‘ñibe òyeeg, òyeeg kuin kòn’ chib, treeg kui mara kòrròmarmòtay. Muniiray Señor arrumnegatig. Tru sòrig pònrrabig lòstòyuelan nòbe tòryu wesrawa, mòguelò nòmui manrròmerayu chi martrab isua tógagúilan kuragutchun. Inchen mòitògucha Tius tabig wamindig kòmigwan utònrrun, nòm maig marig kòben, treekke.

⁶ Nai nunelò, iigwan kerrigu òyeeg pòròppe, Apoloswanba, nanba asha kusrenrrai indig kòn ñimuyasig tab kònrrai, ñim namun asha kusrewa, pòrig maig chibigwan purab maròb pònrròmònrriimba, kanune kaig kòn chib, kanuingatògòba inchib ñim truba mòg inchib nòrreelò misròb pònrròmònrriimba.

⁷ ¿Ñun mu kui nebua asig kònrraima ñune mu treeg mara pasra? ¿Tius tranigwan utiimíibe ñibe chi tógagugu? Inchen nò tranigwan ñi uta tógagúig

købene, trube, ¿chindimbarre mөг inchib nuig misrku, tranigwan uta kømøwa lata?

⁸ ¡Paare, ñim waachaalleeløbe! Yandø ke newanelø, katø ñimbe yandø chiyutøgucha palømfig ke newan tøgær køppeendi, ñimbe namun palain kømø, yandø reymera, yandø ñimdø ke tsabø asha karubelø. ¡Kan waachaalleelø! Ñim isa kømøtø, reymera kua, ke ñim karub pønrraimbe, nangucha treetøweim pønrrørrab, ñimba ke amøñigasamig køtan. ⁹ Pøs nam Cristo nøashib karua øriilane yandø wendau ke srabesrø melab lataig treeg pønrrørrai pønrrailø ker, yandø kwanrrai wesrawa pønrrailan latawei. Pøs nambe yu pirau mayeelai merrab misagashib srua kuilø kømig køtan, ángelesmera lata, misaamera lata. ¹⁰ Nambe Cristoimburabikkurri ke chugúinguen mørmeelø lataitø køben, trune ñimbe Cristoimburabeløyu purø kusrebelø latailø køn. Nambe ke itaptø kaizheelø køben, trune ñimbe purø mur chibelø latailø køn. Ñimbe tabelø kønmab asiilø køben, trune nambe kaasiilø ker. ¹¹ Pøs nambe møin kwalømgatig parøgwai mørøb, pi mulgwai mørøb øyeeg nebuig meler, asru kemig truburab kømuielø, ichabeta kørriindiilø, katø chu waramig ya kaweyelø. ¹² Nambe namui tasiimeratøga muraara, muraara marøbelø ker. Namune trømbøig tsalø wamøben, namgurrimbe nømune mayanguen tabig nebuilø kønrrai inchibelø ker. Namun kaig maringucha, namgurrimbe awentabelø ker. ¹³ Namune kailø kønmab ashchai isa waminchen, namgurrimbe maig købash inchimø, tammay løtabelø ker. Nambe møi øyan kwalømgatig yu pirau yandø kaasha kørørrarig chilliirøsr kørreibig latailø ker, mayeelai kaasi shau.

¹⁴ Nabe ñimun iigwan pørøppe, ka kørig martra inchimøtø, masken tabig melønrrai waminchar, nai undaarraig ureemera latailø kuimba. ¹⁵ Pøs ñimbe Cristoimburabigu kusrenanøbeløbe diez milburab tøgagúindøgucha, kan møskai lataibe kandø tøga køn. Kaguende Cristo Jesúsweinuube Tiuswei tru tabig srø wamgurri nabe ñimuimbe møskai misrig køn. ¹⁶ Inchawei nabe ñimun øyeeg marøb melørrunrigay cha waminchar, na maig marøbig køben, ñimgucha treegwei marøb kønrrai.

¹⁷ Inchawei nabe Timoteowan ñimuimay ørig køn, nai undaarraig nusrkai lataig Señorwan maikkucha tarømisrmø megabigwan. Nøbe na Cristo Jesúsweimburab maig marøb uñibig kuigwan ñimun isunanrrun, na chutøgucha iglesiamørig maig kusrenanøb yailan. ¹⁸ Inchen ñim møiløbe na ñimun ashchab arrumønrraitamab purø nørreelø misrøb mөг inchibelø misrin køn. ¹⁹ Inchendø nan Señor inrrain købene, peba ñimun ashchab arrua, nøm truba truba nørreelø misrøb wamindiilan ashmøtø, tru nømui marøb kuigwan asamønrrun. ²⁰ Kaguende Tius nø ashib karub waibe wamindigu pasrømøtø, maramburab marigu pasran. ²¹ ¿Nabe ñimuimay tsig srua arrumig palain køgueh? ¿Kabe undag købiitøga larrø tammay waminchab arrumig palain køgueh? ¿Ñimbe møigwan palaingøgue?

5

Møgueløba, ishumburmeraba trømbøig marmuigwan waminchibig

¹ Ñimui utube ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb kuigwan truba wam køn, ñimui utube møikkøsrønbe panabusrandøwei pera tsuin kui, judíos kømeeelø Tiuswan ashmø misaameraguen kan øyeekkatig trømbøig maramigwane purø trømbøig kui asha treeg marbasiimigwan. ² ¡Trune treeg kømnebe ñimbe chi kømui lataig nørreelø misrøb ka mөг inchippe pønrran!

¿Ashene, øyeeg pubene, ñimbe isuig kishibguen pønrromø, chindah? Tru øyeeg kaig marøb mowane ñimui utugurrimbe wegutchai inday. ³ Pøs nabe ñimba kømøtø, nai asr pasraigube yabsrø nøøøø pasraindøgucha, nai isuigube ñimba pasrøwa, tru treeg kaig marøb mowane nun maig itø attrabigwan treeg kønrrai kørromara pasrøbguen inchar, na ñimui utu pasrøwa lataitøwei. ⁴ Namui Señor Jesucristoi munchiyu ñim tulundzunøben, na maig isubig kuigube ñimba pasrøben, Señor Jesúswei maramburab maramig truyu pasrøben, ⁵ tru larrø kaig marøb mowane Satanás nø tøgagønrrai pasrtrigay, nui asrwan pinisaig kønrrai, Señor arrub kwaløm nui espíritune kaigyurri wesraig kønrrai.

⁶ Ñim nørreelø misrøb waminchib pønrraibe chi tabig kømøn. ¿Ashmeelø këtirru, harinayu levaduran lamøtø pusriitø maya sømarigwan larrøb pulingarubig kui? ⁷ Tru kølli levadura lataig tøgagúigwan wegutsay, harina sømarig chi levadura larriimig latawei ñim chishelø kønrrab, ñimbe yandø chabguen treelø kuig køppe. Kaguende Criston, tru namui Pascua Fiestayu Ubishanø kweetsamig købigwane namuimburo kweetsig købig køn. ⁸ Inchawei nambe tru Pascua Fiestan marøppe, tru kølli levadura lataigwan tøgø marøb kømøgun, tru kaig martrabgøba isub, chine trømbøig maramigwangøba isub indi levaduran. Treeg kømøtø, tru pirri chi levadura chigaig lataitøga fiesta margun, tru pirriyu chi lindisaimig chi sørig chigaig, ciertongue.

⁹ Nabe ñimun kilgayu pørøppe, asrtøgø trømbøig marøb ishumburmeraba, trømbøig marøb møgueløba linchimøtay cha pørig køn. ¹⁰ Inchendø nabe iigwan trenchippe, yu pirau tru Tiuswan ashmø misaameran truilaimburab waminchimur, tru ishumburmera lata møguelø lata trømbøig marøbelan, tru larrø parelan, chi isa køben an nila wesrabelan, katø chiwangøben kan tius kui lataig inchibelan. Pøs treeg misaameraba kerriguwan linchimumig kuimbe, trube, ñimbe yu piraugurrimbe webambam nebusruinrrun. ¹¹ Pøs nabe ñimun pørøppe, ‘ñimui nuneg kur’ chib pasrøbendø, menda ishumburba trømbøig marøptiig, larrø pariig, katø chiwan køben kan tius kui lataig inchibig, kabe isa waminchib wam kusruptiig, mutsiiraptiig, purø may isa nila wesraptiiba, øyeløba lindamig kømøn cha pørar. Treeg inchibiibabe mabguen lincha mamumig køn. ¹² ¿Pøs nagan Tiuswei misaamera kømeeelø nøøreelan kabe na asha marøb pasramig kuitarru? ¿Tru iglesiayuelan asha maramigwane ñim maramig kømuitarru? ¹³ Kaguende Tiuswei misaamera kømeeelø nøøreelane maig kønrrabigwan Tius nø asha martrab kuinrrun. Inchendø: “Tru ñimui utu tru larrø trømbøig marøbigwane ñimbe wegutsamig køn” cha, trenchibig køn Tiuswei wamwan pørigube.

6

Tiuswei ureemera ambugurri, igurri aleguiyab

¹ ¿Maig marøb pønrrabelø kuaasamø, ñim møikkøben Cristogurri nui nuneeba aleguiyam laig tøgagua, Tiuswei misaamerainug kømøtø, tru sølgandø tabigwan marmeelaisrø tru kwayam laigwan ‘tamara kettra’ chib, treeg inchib pønrrønrrappe? ² ¿Ñimgan ashmeelø këtirru Tiuswei misaamerabe yu pirau misagwan maig asha maramigwan nømguen asha martrabelø kui? ¿Inchen yu pirau misaameran treegwan ñimguen asha martrabelø købendøbe, trube, chigøben kwayam lailø yandøzhig pub arrubigwane treetøwei asha martrab kaimabelø kø chindah? ³ ¿Ashmeelø këtirru ángelesmeranguen maig asha maramigwan nam asha martrabelø kuibe, mas yu pirau chigøben pub arrubigwandøbe chinchä asha marmønrrab kø?

4 Inchawei tru kwayam lailø yu pirau chigøben pub arrubigwane iglesi-ayuelø kømeeelan çmandøgurri truilan asha martrai pønrsrøbelø køh? 5 Nabe ñimune korig purørtrab trenchar, tru nunelai utu kwayam lailan maig kuigwan paya ashib martrabig chigúi mørøb isum kusrebig ñimui utube, ipaarel çni kandøguen mu kaagø chindah? 6 Inchen kan treeg martrab isui urasbe kan nunebe katøgan nunebe kwayam lawabe, juezmeran ‘tamara ketrta’ chib, eshkaab ambubelø køn Tiuswan køremø misaameran.

7 Ñimbe ñimuimburappe chiguen kømø, yandø newan kegørra pønrran, ñimui ututøwei øyeeg kwayam lab pønrraikkurri. ÇTrembe ñimun sølwan marmø kalø marindøgucha, treegu ka puraambub melamdiig kømø, chindah? ÇÑimun isa wamincha nilindøgucha, trembe ka awentamdiig kømø, chindah? 8 Treeg inchibelø kui urasbe sølwan marmø ñimguen kalø marøb, isa wamincha nilamba inchibelø køn, kan trutøgucha nunelandøwei.

9 ÇTius nø ashib karub waigwan tru sølgandø tabigwan marmeeløbe tru ketig utamigwan utømønrrabelø kui ashmeelø kø chindah? Ñimguen ñimdøwei kegørrab pønrrømøtay: møguelø lata, ishumburmera lata trømbøig marøbeløba, chiwangøben kan tius kui lataig inchibeløba, itøluløpteeløba, møkkløig købendø ishug lataig inchibeløba, møgueløbe møgueløasiyaitø, ishumburmerabe ishumburasiyaitø trømbøig marøbeløba, 10 nileeløba, larrø pareeløba, mutsiirapteeløba, isa waminchib wam kusrupteeløba, purø may isa an nila wesrapteeløba, tru Tius nø ashib karub waigwan truiløbe ketig utømønrrab kui. 11 Ñimgucha møiløbe merrappe øyeeløwei inchibelø købig køn. Inchendø møimbe yandø chishtø pillmailø, ñimbe Tiusweyasiitø tarømariilø, chi kaig kømeeelø lataig tabig kørrømariilø køn, Señor Jesucristoi munchiyuba, namui Tiuswei Espiritugurrimba.

Asrbe trømbøig maramigweyasig kømøtø køn

12 “Chiwandøgucha nan meriimig, na ka maramdiig købendø”, kerigubabe chi purugunrrabgailø køn. “Chiwandøgucha nan meriimig, na ka maramdiig købendø”, na treeg marøb megamig kønrrai na øyeeg marameløyu ni møyutøgucha truig srua yaig pasrønrrabgucha kømur. 13 “Mamibe patsauweyasig køben, patsøbe mamigweyasig køn”. Inchendø Tiusbe mønundøgucha i pabaløwanba chigaanrrai pinishinrrab køn. Asrbe ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb tøgagømigweyasig kømøn. Treeg kømøtø, asrbe Señorwein køben, Señorbe asrweyasig køn. 14 Pøs Tiusbe Señorwanma katøle øsig kønrrai kusraig køppe, namungucha katø treetøwei øsig kømig kønrrai nui maramburab mariitøga kusranrrun.

15 ÇÑingan ashmeelø køtirru, ñimui asrmerabe Cristoi asrutøwei pønrrabelø kui? ÇInchen nabe Cristoi asru pønrrabelan wesrawa, kan kaig ishug nui asrwan anwei yanøbigweinug kandø misrtrai mara, truyu pønrsønrraitamaguh? ÇManaguen treebe kømønrrun! 16 ÇKabe ashmeelø køtirru, tru treeg kaig ishuuba kandø misra kaig mariibe, yandø kan asrtø lataig kørrømisrig kui? Kaguende trenchibig pørig pasran: “Tru pailøbe kan asrtø kønrrun” cha. 17 Inchen møikkøben Señorba kandø misriibe, nøba kan espíritutø køn.

18 Ishumburba, møgueløba trømbøig maramigugurrimbe wegørray. Møguelø katøgan chineto kalø mariiløbe nømui asrutøwein kømøtø, nøørø køn. Inchen ishuuba, møøba asrtøga trømbøig mariibe, nui asrwandøwei trømbøig maran. 19 ÇKabe ashmeelø køtirru, ñimui asrbe Espiritu Santo nø kebya pasraig tab ya kui, ñimuinug pasrabig tru ñim Tiuswan uti Espiritu?

Ñimbe ñimdøwei ñimuyasig kòmøn. ²⁰ Kaguende Jesucristo nuwei peniilø køn. Inchawei ñimbe ñimui asrtøga Tiuswan maya nuguen tabig indig kønrrai maray.

7

Kasharawarbe maig kømigwan waminchibig

¹ Trube, møimbe ñim nan kilga pøra paya ørig købigwan trencha lètønrrab inchar: Pøs tab køn cha, kan møg kasharamø, nøtiig kømig. ² Inchendø ishumburmeraba, møgueløba purø trømbøig marøbelø kuikkurri, møgueløbe møitøgucha nui srain tøgag kømig køben, ishumburmerabe møitøgucha nui keg tøgag kømig køn. ³ Pøs keebe srawei asrwan tab kønrrai maramig køben, sraimbe nui keweï asrwan tab kønrrai maramig køn. ⁴ Kaguende sraimbe, nui asr kuimba nuimburaptø tøgagømig kømøtø, keg nø asamig køben, katø kekkurringucha nui asr kuimba nuimburaptø tøga kømøtø, srai nø asamig køn. ⁵ Inchawei tru ñim Tiusba wamindamigutø kebamrrab, kan maya yanagatig ñim pailø lata tru treegwan marmønrrab wamincha kømøwabe, kanikkurri kanikkurri asrwan tranmønrrab inchimumig køn. Tiusba wamindamigwan chab wamincha, trugurrimbe ñimui asrwane katø treetøwei tranamig køn, tru treegwan marmuikkurrindø Satanás ñimun kegørrøsrkønrrab chigøben mara ashmønrrai.

⁶ Nabe iigwane ka øyamay maramdiig køn chatø eshkar. Ke treeg maramig køn cha, karua pasrmøtø. ⁷ Pøs maya møgueløba na lataitøwei nømdeelø kuimbemab isur. Inchendø møitøgucha tru nøm trendø treeg kømigwan keta tranig uta tøgar køn Tiusweinukkurri arrubigwan, møibe øyamayig købene, katø møibe peemayikke.

⁸ Nømdeelanba, piudameranbabe trendamønrrun: Na lataitøwei natø kørømisrimbe tab købsruinrrun cha. ⁹ Inchendø kaig marmø uñibig uñchab kaimabiibe, kaig marøg købiitø ke chinsraatø inchib uñibgunrriibe kasharaikken søl kønrrun cha.

Kasharawarbe petiyamumig

¹⁰ Inchen kasharawarmerane iigwan karua pasrar; na karua pasrig kømøtø, Señor nø karua pasrig køn: Sraimbe kewan kuchimumig køn cha. ¹¹ Inchen srai kuchippe, trube, nøtø tsumig køn. Trengømuppe, nui keeba katøle tammay kørømisra lindamig køn. Inchen keebe nui srawane tarømisrøb kutsamig kømøn.

¹² Inchen katøganelane Señor trendaig kømøtø, naimburab na trendamønrrun: Møikkøben kan nuneg, nui sraimbe Tiuswan kørømig pera kua, nø ka lincha meganrrab megabene, keebe tarømisrøb kutsamig kømøn cha. ¹³ Inchen kan srai, keebe Tiuswan kørømig tøgagua, nø ka lincha uñchab inchene, sraimbe tarømisrøb kutsamig kømøn cha. ¹⁴ Kaguende tru keg Tiuswan kørømiibe nui sraingurri Tius kaasiimig køben, katø Tiuswan kørømig sraimbe, nui kekkurri Tius kaasiimig køn. Pøs treeg kømuiimbe ñimui ureemerabe kaiba lindig købsruben, møimbe yandø Tius tabig kui asiilø køn. ¹⁵ Inchendø møikkøben tru pailøyu Tiuswan kørømig tarømisra ibene, ka ibasamig køn. Pøs øyegube, kan srai lata, kan keg lata Tiuswan kørøbeløbe imønrrai inchib ke treegutø melønrraingucha pønsrailø kømøn. Kaguende Tiusbe ñimun wamappe, chi isumø pishindø tab waramig kønrrai wamig køn. ¹⁶ Pøs, ¿ñi sraimbe ashtirru, ñi ñui kewan inchippa kaigyugurri wesram

kønrrab kui? Kabe ¿Ñi kekkucha ashtirru, ñi ñui srawan kaigyurri wesram kønrrab kui?

Tiuswan ashibig maig kômigwan waminchibig

¹⁷ Inchendø ñim mōigwandōgucha ñimun Señor maig uñchai marig kōben, treegutø unamig kōn, tru ñi Tiuswan nebua ashib uras maig kōbig kuibe, trumaytø ka unamig kōn. Chu iglesiamerayuelandōgucha iigwan oymamay marøb kōnrrai nabe treeg karua pasrar. ¹⁸ ¿Tru ñui isubigwan Cristoinug pasra tōgagōnrrai wamab uras yandø circuncidaweikken kōbig kōtirru? Trube, circuncidaweig kōmōnmab ashchai inchimōta. ¿Ñim mōikkōben ñui isubigwan Cristoinug pasra tōgagōnrrai wamab uras asru circuncidamíig kōben wamig kōtirru? Trube, treeg marmíig kōbig kuabe, circuncidanrrab inchimōta. ¹⁹ Kaguende circuncidaweig kui chi kōnrrab kōmōwei, circuncidamíig kui chi kōnrrab kōmōwein kōn. Tius maig maramigwan martrai pōnsrailan mōra marig, trube tabig kōn. ²⁰ Tius ñimun wamab uras mōitōgucha ñim mailø kōben, treeg wamiiløbe, trumaytø ka kōrrōmisramig kōn. ²¹ ¿Tru ñun wamab uras karuindiig megabig kōtirru? Trube, trunune chi isumōta. Inchendø ka karuindø megabig kōmōnrrab indamdiig kōbene, trube, treegwan mar. ²² Inchen karuindiig megaben Señor waminabiibe, Señorweimburappe yandø webya pasran. Inchen katø treetøwei ka karuptø srua kuig megabig kōmōtø, nuimburab uñen waminabiibe, Cristo karuindiig meganrrabig kōn. ²³ Kaguende ñimbe Tius nuwei peniilø kuig kōppe, mōguelø karuindiig melabelø kōmōtø kuy. ²⁴ Inchawei, nai nunelø, ñim mōitōgucha ñim maigu pōnrrøben wamiiløbe, Tiusba treegutø ka kōrrōmisray.

Nōmdeelan wamindig

²⁵ Inchen tru kasharameelø nōmdeelaiburappe, Señor nø karua pasriibe chigagur. Inchendø Señor nan lastima asigwan nebua tōgagúikkurri, na maig taigwan ñim treeg kuitamab isumdiig kuinawa, naimburab ñimun oymamay maramdiig kōn chinrrab inchar. ²⁶ Pøs mōi ya øyeeg chinetø isumdiig kōbene, maig pasrabiibe trumaytø kōrrōmisramig søl lataig kui ashar. ²⁷ Inchen ñi srain tōgaig kuabe, trube, tarømisrtrab inchimōta. Kabe chi sraingai, ñitiig kuabe, trube, srai tōgagōnrrab lamōta. ²⁸ Inchendø ñi kasharaikkucha, chi kaig marig kōmōwein kōben, katø kan srusrø kasharaikkucha, chi kaig marig kōmōwein kōn. Inchen kōben tru kasharabeløbe chinetø nebuig pōnrramig arruben, isui melamig kōnrrab kōn. Pøs nane ñim treeg nebuig melai ashmuinrrabna kōtan.

²⁹ Inchendø nabe, nai nunelan, ñimun trenchinrrab inchar: Srabe kwalōmmera pumibe purø landøraim pasran cha. I landøzhig pasrabigwan Tiusweimburabigwan martrab, sralø tōgarbe sralø tōgar kōmōwa lataig pōnrray. ³⁰ Inchen truba isui kishib melabeløbe isuig kishib pōnrrōmōwa lataig pōnrrøben, truba kasrag pōnrrabeløbe chi kasrag pōnrrōmōwa lataig pōnrrøben, chigōben penabeløbe chigucha penōmōwa lataig pōnrrøben. ³¹ katø yu pirau chine kōbigu tab kui mōrøb amōñibeløbe ke truitø srua yailōgucha amōñimūmig kōn. Kaguende yu pirau øyeeg pasrabiibe ka pureb arrubiitø kōn.

³² Nane ñim chigucha chi isumikkaig treeg amōnaimbemab kōtan. Kaguende kan kasharamíig nōtiibe Señorweimburabigwan katōguchinguen isun, Señor tab kui wanrrai maramigwan. ³³ Trune kasharaweibe yu pirau chigōben kōbigwan mas isun, nui srawan mandø tab kui wanrrai maramigwan.

³⁴ Incha nø chi martrab isuibe pabalø, pabalø isuim pasran. Inchen kan

ishug kasharamíg, nõtiig, kabe kan srusrø nõtiibe Señorweimburab marøb megamigwan mas isun, nui asru lata, nui espíritu lata Señorweyasiitø kønrrab isua. Trune kasharawa ishuube yu pirau chi kòbigwan mas isun, nui kewan mandø tab kui wanrrai maramigwan.

³⁵ Iigwan na kerrigu ñimun trenchippe, ñimundøwei tab kønrrai trenchar. Kabe ñimun ke truyutø iløsrka melønrraingucha inchimøtø, masken mumay amønamiigwan treeg marøb amøña, Señorweimburabigwan tab chi iløsrkaimíg marøb melamig kønrrai inchar.

³⁶ Inchen mu møøba kimø srusran kan møg kasharanrrab misraig, nõ tab marmurmab korig isub, katø tru srusrøgucha yandø køligwein køben, treekkurri møøbe yandø kasharam kui ashabe, trube, maig maramdiig køben treeg maramig køn. Treebe chi kaig marøb pasraig kømøtø køn. Ka kasharay.

³⁷ Inchen kan møg nui manrrau nõ maig isuigwane treeg martrab kandø isua pasrabig, katø nui asru maig marøg kòbig arruben, truig mumaygucha srua irramamø, tru nõ maig isua tøgagúigwan isua møra tøga pasrøwa, tru srusrøba kasharamønrrab nõ treeg isua pasrabiibe, kasharamuig søl køn.

³⁸ Inchawei tru kasharanrrab misri srusrøba kasharraig søldøwein køben, katø kasharamuibe mas tabguen køn.

Piudameraimburab waminchibig

³⁹ Keg øsig uñene, sraimbe nõørø kønrrab kømø, kandø køn. Inchen keg kwanbeneguende, yandø nuin kuin køben, mubagøben ka kasharamig køn, Tiuswan ashibiibe. ⁴⁰ Pøs na isuibe øyeeg køn: katøle kasharamø, nõtø kørømisrikken, mayanguen tab kønrrab kui. Nagucha Tiuswei Espíritun tøgagurmab isua, trenchib pasarar.

8

Cierton tius kømeeelan trani yaumeran mandø indamigwan waminchibig

¹ Animalmera kweecha tru yauwan taska mari tiusmeran trana pønraigweimburappe nambe mayeeløba nebua ashibelø ker. Pøs tru nebua ashibe kusreibe ka nõrreelø misrøb pønrrønrrai maren, trune tru undag kòbig Tiusweinukkurri arrubiibe Tiusweimburabigu nõrroran purugubig køn.

² Møikkøben maitøguen nebua ashibig kurmab isubiibe, tru maig kuigwan tab nebua asamigwane katøgucha tab ashmø srø køn. ³ Trune mõikkøben Tiuswan undaguigwane Tiusbe nune mu kui nebua asan. ⁴ Trube, tru taska mari tiusmeran pønraig yaumeran maigweimburappe ¿mandø chinrrab? Pøs tru taska mari tiusmerabe yu piraube chigucha kømeeelø kui nambe ashibelø ker, katø Tiusbe nõtø kandø kui. ⁵ Pøs srømbalasø lata, pirau lata tiusmera cha wamiilø mõiløgøben kòbwei indan ('tiusmera køn' cha, wamiiløba, katø chiwandøgucha nõm karub purrabelø cha wamiiløba truba nõrrø kòb lataitøwei). ⁶ Treeg kuingucha, namuimbe Tiusbe kandø nõtø køn, tru Møskai. Tru chigurrimbunø arrubiibe nuinukkurrindø arruben, katø nambe nuyasig øsig amøner. Katø Señor Jesucristo kandø køben, chitøgucha kòbiibe nõgurriwei pønrrøben, namgucha nõgurriwei øsig amøñibelø ker.

⁷ Inchendø mayeeløbabe iigwane chigúi nebua ashmeelø køn. Møiløbe katøgucha tru taska mari tiusmeran tøgagøm kusreelø kòbig kua, tru mamimeran mappe, tru tiusmeran trani mamig kømab isua mabelø køn. Incha tru nõmúi isub kebachib pasrabigu kullaguelø kuikkurri, yandø kaig mararmab isub kørømisrøbelø køn. ⁸ Pøs mamibe Tiusweinug nam katøguchi kemalla pønrramig kønrrai marmøwei, katø nam tru mamuikkurri

mas kailø misrtrab kømøwei, kabe nam truigwan maikkurri mas tabelø kønrrab kømøwein køn.

⁹ Inchendø ñim tru chi kalø kønrraitamab isumikkaig marøb tøgagúigwane kullaateeløbe truyu srurrengwanrrain kømøtø ashiptø maray. ¹⁰ Kaguen mõikkøben nui isub kebachib pasrabigu kullaatiig tøgagig, ñi tru maig kuigwan yandø tab nebua ashib kusrebig, tru taska mari tiusmerai tab yausrø ñun mab wai ashabe, ¿nøgucha tru taska mari tiusmeran trani mamimeran ka manrrurmab isumønrrab køkø? ¹¹ Inchawei tru maig kuigwan ñi nebua asha kusrewa tøgagúig, truikkurrindø kan nuneg kullaatiibe yandø kebeña, pinab pinønrrun, Cristo nuyasig yamba purøgwaig købigwan. ¹² Inchawei øyamay tru nunelan kaig marøb, nõmui isub kebachib pasrabigu kullaguigwan kørriincha kørømarøb pønrrappe, ñimbe Criston kaig marøb pønrran. ¹³ Inchawei mamibe nai nunewan kebenørkamitø kønrrab købene, managuen nabe yauwane mamumønrrun, nai nunewan ka srurrengwanganumønrrappe.

9

Cristo nõashib karua ørig maig marøb pasramig

¹ ¿Maig maramdiig køben treegwan maramig nabe tøgagig pasrømubra chindah? ¿Nabe Cristo nõashib karua ørig kømubra chindah? ¿Kabe nabe Jesús namui Señorwan ashmuig kuig køkø chindah? ¿Señorweimburab na marøb pasraigu yell kørømisrøbeløbe ñimwein kømøtirru? ² Pøs mõilaimbe nabe Cristo nõashib karua ørig lataig utig kømuinaindøgucha, isa kømøtø, ñimuimbeguende nõashib treeg karua ørig kur. Kaguende Señor nan nõashib karua ørig kui asamdiibe ñimwein køn.

³ Nan mõiløgøben 'øyeeg marin køn' chib, payibelane 'øyan køn' chib, kusra løtamønrrun. ⁴ ¿Kabe nam købgan mab, muchib indamig kømuitarru? cha. ⁵ ¿Kabe nam købgan Tiuswan ashibigwan srai mara, pera pønrramig kømuitarru? cha, tru katøganelø Cristo nõashib karua øriiløba, katø tru Señorwei trag nuneløba, katø tru Pedroba, truilø lataitøweingue. ⁶ ¿Kabe naba, Bernabøbatøgan namui taska maramigwan elatsamig kømønrrain kuitarru, namui øsig waramig marøb kuigwan?

⁷ ¿Kan suldauma maig kuaasamø nõ suldau pasraptøga, chi palabigwan nui andøgatøwei penabiibe? ¿Kan mu kuaasamø uvas tusrmera ellguawa, uvas misren, truigwanguen mamiiibe? ¿Kan mu kuaasamø kabramerane ashib tøgagøbendø, pitsøn sunna muchimiiibe? ⁸ Kabe na øyeeg chib pasrappe, ¿møguelø isumay trendaig tamagueh? ¿Tru maig maramigwan martrai Moisés pørikkucha treetøwein chibig kømuitarru? ⁹ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguma øyeeg chibig pørig pasran: Kan wey tirigun kwattrai itøbunab megabigwane mabashig kømub pusalgut-samig kømøn cha. ¿Kabe Tiusbe weymeran isua trendaig køkø chindah?

¹⁰ Øyeeg chippe, ¿namuimburab trendaig kømønrrab køkø chindah? Pøs nayasigwei pørig kuig køn. Kaguende pirøwan arab megabiibe mamuitamab isuawei kwallib megaben, katø mugøben tirigun kwattrai itøbunab megabiibe tru misrigwan manrrab isuawei marøb megan. ¹¹ Inchawei nama ñimuinug Tiusweimburabelan ellmarig købene, trube, ¿ñim chigøben tøgagúigwan maitøguen nam utamig menrra indig kønrrab køkø chinderah? ¹² Tru kaneløma nõmui chi palabigwan ñimun utambuawei utig købene, ¿nabe treetøguen kømø, utamigwein kømuitarru? Inchen køben, nabe tru treeg utamigwane managuen treebe marmuig køn, Cristoi tabig srø wamwan chigøben iløsrkøbelø pønrsømønrrab, chigúindøgucha ka puraambub

melaig kòn. ¹³ ¿Ashmeelø kətirru, Tiuswei yau marøb melabeløma truyugwan maben, katø Tiuswei altaryu marøb pønrrabeløbe truyugwan mabelø kui? ¹⁴ Inchawei Señorbe treetøwei karua pasrig kòn, Tiuswei tabig srø wamwan eshka kusrenanøbeløbe trutøga øsig warønrrain cha.

¹⁵ Inchendø øyeeg maramdeelø kuindøgucha, nabe managuen trunune marmuig kòn. Katø iigwan na pørøbgucha, nan treeg martraimab isua pørmur. Pøs na chi treeg marmøwagurri na øyeeg purø tab kui mørøb møg inchib waminchib pasraigwan nan mugøben kerramøwatø, kwamikken søl kønrrautan. ¹⁶ Pøs Tiuswei tru tabig srø wamwan na eshka kusrenanøb pasraibe nainetø møg inchib waminchib pasramig kømøtø kòn. Kaguende nane truigwane martraim pasrig kur. ¿Pøs Tiuswei tabig srø wamwan na eshka waminchimuinairuandøbe, nane maig kuaasamø! ¹⁷ Inchawei maramigwan na naashib martrab isua marabe, truburø utamigwane utamønrrun. Inchen treeg kømøtø, ke nan trunun martrai inchendø marinairuandøbe, trube, tru karua pasrigwan ka marmøn chimønrraindø marig kørømisrrun. ¹⁸ ¿Pøs trube, tru na marøb pasraimburo utiibe chi kønrrab kø? Na Tiuswei tabig srø wamwan eshka kusrenanøppe, truburø chi tranrrain kømø, na ka yandø waminchib pasraig, truig kòn, tru Tiuswei tabig srø wamwan waminchib uña, na miambuawei miamigwan treeg utab pasrømø kagøbasig.

¹⁹ Nabe mu karuig megamig kuagucha, nabe natøwei mayeelø karuindiig meganrrab pasramisar, maya nebuingatig Cristoyasig misag nørø nebua tøgagønrrab. ²⁰ Nabe judíosmerai utu uñippe, kan judío lataitøwei uñibig kur, nøm Criston nebua ashchai martrab. Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig truig ke nø karuig natøweinguen ke treeg pasrømuinaindøgucha, tru pørig maig chibig køben treeg melabelai utube, trube, tru pøriilan marøb megabig lataig uñibig kur, tru pørig maig chiben treeg melabelan Criston nebua ashchai martrab. ²¹ Inchen Moisés pørigwan tøgagømeelai utube, treetøwei nagucha chigaig lataitøwei uñibig kur, tru maig maramigwan pørig chigaig melabelan Criston nebua ashchai martrab. (Tius maig maramigwan martrai pørigwan na chi asamig chigaig kønrrab kømøtø, Cristo maig martrai karuigwan trunun nabe marøb megabig kur.) ²² Kullaateeløbabe nagucha kullaatiig lataitøwein pasrabig kur, tru kullaateelan Criston kønrrai martrab. Mu misaamerabatøgucha, nøm mailø køben, treeg kønrrab inchibig kur, møilandøguen chinchagøben kaigyugurri wesranrrab. ²³ Iigwan na kerrigu øyeeg marøppe, Tiuswei tabig srø wamgurri øyeeg marøbig kur, truyugurri purø tabig tøgagig arrubigwan nagucha trunun tøgatø utønrrab.

²⁴ ¿Ashmeelø kətirru misaamera nørø tulaamba ashib purrainug møig kanab luldashchab luløbeløma luløppe, søteeløbawe lu lendø, tru kanaigwan utabiibe kandø købig kui? Inchawei ñim luløppe, tru kanawa utamigwan Tius tranig utønrrurmab isua lulay. ²⁵ Inchawei møikkøben treeg lulameløyu kebya pasramisrøbiibe, chiyutøgucha nui asr maig marøg kətanmaptø marøb megamøn. Pøs truiløbe kan corona ka petø minchib pinønrrabigwan utønrraptø treeg maren, trune nambe corona managuen minchib pinønrrabig kømfigwan utønrrab Tiusweiwan marøb meler. ²⁶ Inchawei nabe luløppe, chu punguinguen mørnubendø, luløbig lataig luløb megamøwei, katø kan kwayabig nørøtø, nørøtø kurrøb kwayab lataig pasrømøwei inchar. ²⁷ Treeg kømøtø, nabe naasiitøwei nai asrwane purø murigu purayam kusrenrrai kusrenanøb ke treegwan kønrrai inchibig kur. Inchippa na

katoganelan eshkaab kusrenanob pera pasrowa, natoweinguen kaiman tainab megamonnrappe.

10

Taska mari tiusmeran Tius kui lataig mara togagomumig

¹ Nabe, ñim nai nunelan, tru merrabsrø namui kōlli misag, judiosmera, mayeeloba wañi umbu melab, katø mayeeloba mar Rojoyu larraambub indigwan pesannamø, isua kōnrrai inchar. ² Incha nømbe mayeeloba tru wañimba, marba pinogasarøb pinøbulliø kuikkurri Moisésba kanbalatø pōnrran. ³ Incha katø treetøwei mayeeloba Tiusweimburab mamigwandøwei mab, ⁴ katø mayeeloba Tiusweimburab piwandøwei muchib indig købig kōn. Kaguende tru nu srug nōmun lincha ibig Tius tranigugurri webarrub piwan nømbe mutsig kōn. Inchen tru nu sruube Cristo kuig kōn. ⁵ Inchen treeg amrruig kuindøgucha, misagwane kerrigu lutauwan Tiusbe chi tab kui ashmuig købig kōn. Incha nōmui asrmerabe mu misag warab waraimønug truørø kwaig waramig nebuig kōn.

⁶ Øyeeg pureppe, nam trunundøguen asha kusremig kōnrrain kuig kōn, nam ke chinchimmørø inçhib chigøben kailan isub pōnrramig kōmōnrrai, israelitasmera ke chinchimmørø inçhib isub pōnrrab lataitøwei. ⁷ Pøs nōm mōiløgøben chiwangøben kan tius kui lataig inçhibelø lataitøwei marmøtay ñimbe. Pøs tru uras nōm øyeeg marigwan treeg chibig pørig pasran: “Tru misaamerabe manrrab, mutchab purramisra, trugurrimbe pailamburab pailanrrab kurrig kōn” cha. ⁸ Katø nambe menda mōgueløba, menda ishumburmeraba namui asrtøga trømbøig marøbelø kōmumig kōn, tru mōiløgøben truilø treeg marøb latawei. Incha treekkurri kan kwalømyutø misaamera 23.000 kwaig købig kōn. ⁹ Katø Señorwangucha ke chinchibig kōtamørtrab kaig inçhimuig kōn, tru mōiløgøben truilø ke chinchibig kōtashchab inçhibelø latawei. Pøs truiløma ulmera tsatsiilø kwamig nebuig købig kōn. ¹⁰ Nilø waminçhib ñimuinetø namig, Tiuswan mulla mōrmøtay, tru mōiløgøben truilø treeg marøbelø lataitøwei. Truilanma tru kweechib ángel arrua, nōmune pinisaig kōn.

¹¹ Israelitasmeran øyeeg pureppe, nam trunundøguen asha kusremig kōnrrain kuig kōn. Incha nam kusremig kōnrrai pøriilø pōnrran, nam yandø tru srabe kwalømmerra pui warab misaamerayasig. ¹² Inçhawei mōikkøben Tiusweinug yandø ke tab pasrarmab isua pasrabiibe, trube, peñchab kōmø, purø tab isua pasrau. ¹³ Ñim kebenørskōnrrai indinab chigøben puinab pōnrraibe, ke mun treeg nebuí asiimig kōmøtø, mundøgucha treeg nebuí asig kōn. Inçhendø Tiusbe managucha nō maig tabig kōppe, trendø treeg kua ¡katø! ke ñim kaima melōnrraingatikkuha treeg pōnrrøbashmōnrrun. Ke chinchibelø kōtashchab puim pōnrrøbene, truguetøtø treegugurri wegōrramigwan togatø tranøbig kōn, ñim kōrrømø, ka puraambamig kōnrrai.

¹⁴ Inçhawei treeg købene, nai undaarailø, tru taska mari tiusmeraimburabigwane kerriguwan tarømisray. ¹⁵ Nabe ñimun waminçhippe, yandø tab chigúí mørøbelan lataig waminchar. Na wamindigwane søl kōtashchab isub purray. ¹⁶ Tru copa mayanguen tabig, tru nam, ‘mayanguen pay’ tain copabe, ¿tru Cristoi ani namgucha kanguelarrøtø lata nøba pōnrraig trug kōmuitarru? Katø nam pirriwan pirisha maibe nam kanguelarrøtø Cristoi asru kanbalatø pōnrraig ¿trug kōmuitarru? ¹⁷ Kaguende pirrima kandø kuig

køppe, namgucha truba nu købendø, nambe kan asrtø ker, pøs mayeeløba kan pirriwandø mabeløgurri.

¹⁸ Tru israelitasmeranma ñimnguen isua asay: Tru kweecha tranig animalmerai yauwan mabelø, treeg marøppe, ka yauwandø mamøtø, ¿altarweimburabigwangucha tøga marøb pønrrømuitarru? ¹⁹ Iigwan na øyeeg chippe, tru taska mari tiuswan trani yaumbe chi køn chib, kabe tru taska mari tiusbe chi marøbig køn chib pasrømur. ²⁰ Pøs nabe treeg kømøtø, Tiuswan ashmø misaamera judíos kømeelø tru animal kweecha traniibe Tiuswan kømøtø, kwaimandziimeran tranig køn cha trenchar. Incha nabe ñimune kwaimandziimeraba kanbalatø marøb pønrrømønrrai inchar. ²¹ Ñimbe Señorwei copayuiowan mutsamba, kwaimandziimerai copayuiowan mutsamba inchimumig køn. Katø Señorwei mishatsigúigwan mamba inchimumig køn.

²² ¿Kabe nambe peg tiuswan keesha pønrramisrøb Señorwane ke larrø namishinrrab inchar kø? ¿Kabe nambe nø lataguen kømø, purab martrapteelø købra chindah?

Chiwandøgucha marøppe, Tiuswan tabig wamindig kønrrai maramig køn

²³ Pøs: “Chiwandøgucha meriimúig, ka maramdiig”, købendø, chiwandøgucha lutøgurri maramibe chi tabig kømøn. Pøs: “Chiwandøgucha meriimúig, ka maramdiig”, købendø, lutøgurri truiløbe Tiusweimburab nørøramigube chi purugunrrabgailø køn. ²⁴ Mutøgucha ñuimburabigwandø tab kønrrai lamøtø, katøganelaimburab tab kønrrai lamig køn.

²⁵ Yau yanøbyu maig yau yanbashtø ka pena may, ñimui isub kebachib pasrabikkurri chi paya mørøb pønrrømøtø. ²⁶ Kaguende: “Pirøba, truyu chi pønrrabeløbañau kerriguba Señorweindø køn.”

²⁷ Inchen mõikkøben Tiuswan køremúig nui yamay manrrab ñimun amrrunrrigay chiben, ñim ambabe, ñimun chi manrrai pønrsrøbendø, mamig køn, ñimui isub kebachib pasrabikkurri chi payib purrømøtø. ²⁸ Inchen ñimun mõikkøben: “I yaumbe tru taska mari tiusmerai kweetsi yaun køn” cha, trenchibene, trube, mamumig køn, tru treeg yaun køn cha eshkabigwan mindisha kørørmarmønrrappa, katø trugurri isub kebachib pasrabigu kalø køn chibig tøgagømønrraimba. ²⁹ Inchendø nabe tru isub kebachib pasrabig ñuinug pasrabigwan waminchib pasrømøtø, nabe tru katøganuinuiguigwan waminchib pasrar. Na chi iløsrkaimúig pasraigwan katøgan mõweinug isub kebachib pasrabig nan kalø marøptiig kui mara, chiburø treeg marinab pasramibe chigagøn. ³⁰ Mamigwan na Tiuswan ‘mayanguen ungua, ungua’ cha maben, trube, ¿nane chindimbarre ‘kalø marøptiig køn’ tah, tru na ungua taig mamigwan maikkurri? ³¹ Inchawei mabyu lata, muchibyu lata, kabe chi peg marøbyu lata, chi marigutøgucha Tiuswan maya nuguen tab indig kønrrai maramig køn ñimbe. ³² Pøs mu misaamerandøgucha, judíosmeran lata, griegosmeran lata, Tiuswei iglesian lata ka srurrengwanrrai marmøtay, ³³ na mundøgucha chiyutøgucha lata tab kønrrai inchib megab lataitøweingue. Nabe naimburaptø tab kønrrai lamøtø, misaamera truba nørøwan tab kønrrai inchibig kur, nõm kaigyugurri wesrailø kønrrai.

11

¹ Na maig marøbig køben, ñimbe trunun asha marøb melønrrigay, Cristo maig marøbig køben, na trunun asha marøb megab lataitøweingue.

Tiuswei yau maig kømigwan waminchibig

² Nabe ‘ñimune tabig marin kòn’ chib mayanguen tabig waminchar, kaguende ñimbe chiyutøgucha nane isua melab, na ñimun maig waminchib kusrenniilane ñimbe elachimø, tōga pønrraimba. ³ Inchendø nabe iigwan nebua asha kønrrai inchar, Cristobe maya mōguelaim pala nø ashib pasrabig, nø tur kōben, katø mōøbe ishuwan nø ashibig, nø tur kōben, Tiusbe Criston nø ashib pasrabig, nø tur kui. ⁴ Mu mōøtøgucha turwan nebetsa Tiusba waminchib, kabe Tius maig karuigwan eshkab waminchib, treeg pasrabiibe, Cristo, tru turwane chigucha kōmīg kuig lataig marøb pasran. ⁵ Inchen mu ishuutøgucha chi nebetsømø, turtiig Tiusba waminchib, kabe Tius maig karuigwan eshkab waminchib, treeg pasrabiibe, mōømisag, tru turwane chigucha kōmīg kuig lataig marøb pasran. Kaguende pusrugwan mulla, paramig kōn. ⁶ Inchen ishug nebetsømibe, trube, pusrugwan mulla, paramig kōn. Inchen ishuwan pusrugwan mulla, pariibe kōrig kōnrraptiig kōbene, trube, turwan nebetsaig kōmig kōn. ⁷ Inchen mōøbe turwan kasrøb nebetsamig kōmøn. Kaguende mōøbe Tius nø maig kōben treetøwein kōb, katø Tiuswei tru purø nuig tōrguegurnabigwan nuinug kenamarøbig kōn. Inchen ishuumisaabe mōwei tru tōrguegurnabigwan kenamarøbig, treeg kōn. ⁸ Kaguende mōøbe ishuumisagweinkurri arrubig kōmøtø, ishukken mōweinukkurri arrubig kōn. ⁹ Inchagucha tru srøsrø Tius mōwan marøppe, ishuumisagweyasig marmøtø, ishuwanguen mōømisagweyasig marig kōn. ¹⁰ Inchawei treekkurri ishuube mōg maig chiben treeg megabig kui ashchai, ánglesmeragurri nui turwane nebetsaig kōmig kōn.

¹¹ Inchendø Señorweinuube mōømisag ka nuimbuptø kōnrrab kōmøwei, ishuumisag ka nuimbuptø kōnrrab kōmøwein kōn. ¹² Inchawei ishuuma mōweinukkurri arrub lataitøwei, mōkkucha ishuumisagweinkurri kallabig kōn. Inchendø kerriguba arruppe, Tiusweinkurri arrubig kōn. ¹³ Inchawei ñimdøwei maig kōtashchab isuy: ¿Ishug misaabe turwan chi nebetsømīg Tiusba waminchib pasramig søl kōbsru chinderah? ¹⁴ ¿Inchen kan mōwane pusrugwan yabig wanøsrkøb tōgagømibe trømbøttiig kōrikken kōnrraptiig kōbig kui, tru trendø treeg kōnrrai chine mara pønrrailøtøweinguen kusrennøbig kōmuitarru? ¹⁵ Trune ishuwane pusrugwan yabig wanøsrkamibe nuimbe truba tabig kōn, kaguende ishuwane turyu nebetsig lataitøwei pusrugwan tranig kua. ¹⁶ Inchen mōikkōben ‘øyeelan treeg kōmøn’ chib, chinetø chib waminchig kui indindøgucha, nambe øyeelanwei maren, katø Tiuswei iglesiamera chigucha treetøwei marøbelø kōn.

Señorwei mamigwan mabyu maramgailan marøb

¹⁷ Na øyamay maramig kōn chib yu wamindamigube, ‘jkan waachaalleelø yangucha tabig marøb melain køn’ chinrrab inchimur. Ñim tulundzunappe, ka trømbøig martrab tulundzunabelø kuin kōn, chi tabig martrab kōmøtø. ¹⁸ Na pølbasra wamindamibe øyeemerrig kōrre, ñim kan iglesiasun tulundzunøbendø, ka nøørø nøørø misra warønrraptørre tulundzunabelø kuigwan, pøs møyube nabe treegwein kōbwei inditamar. ¹⁹ Pøs øyeeg nømuin kui nøørø misrøb ñim treeg inchib waramig palabwei indan, ñimui utu mōilø sølwan isua marøbelø kuitashchab truyu asamig kōnrrai. ²⁰ Pøs ñim kanbalatø linchib tulundzunappe, Señorwei mamigwan manrrab tulundzunømøtø, ²¹ mōitøgucha ñimui mamigwanmerrig manrrab tulundzunabelø kōn, katøganelan munugumøtø, kane parøgwaig wannebe, kane mutsiguikken wanrrab. ²² ¿Kabe ñimbe yamera chigargøtirru mab, muchib purramig? ¿Kabe Tiuswei iglesiane kaashib, chigar purrabelane

kørig purørtrab inchigueh? ¿Nabe ñimune mandø chinrrab køh? ¿Kabe, jwaachaalleelø, yangucha tabig marin køn! chinrrab kø chindah? ¡Øyeeg marigwane kan waachaalleelø truba tabig marin køn! chinrrab pasørmur.

Señorwei pirriwanba, copayu mutsigwanba mandø maramigwan Pablo tab eshka

(Mt 26.26-29; Mc 14.22-25; Lc 22.14-20)

²³ Kaguende tru na ñimun katøle kusrenanigwane nabe Señorwan utig kuig køn: Señor Jesúswan tru ashig kømui inchibelan tranrrab yem, nõbe pirriwan muta, ²⁴ yandø ‘mayanguen pay’ cha, pirishabe, trendaig køn: “Iibe nai asr køn cha, tru ñimuyasig kwanrrai tranig. ligwan øyeeg marøppe, nan isub kønrrab martrigay” cha. ²⁵ Incha tru mamigwan chab mabe, katø copangucha mutabe, trendaig køn: “I copabe tru nai anindøga Tius tru srø acuerdo mara pasrig, truig køn cha. ligwan mutsimørig, chu uraskucha nan isub kønrrab martrigay” cha. ²⁶ Inchawei chu uraskucha i pirriwan mab, i copayuigwan muchib indimørig, Señorbe namuimburo kwaig købig køn cha ñimbe eshka pønrran nõ arrumnegatig.

Señorwei mamigwan sølwan maramig

²⁷ Inchawei mõikkøben maig købash inchendø, Señorwei pirriwanba, copayuigwanba mab, muchib inchibiibe, Señorwei asrwanba, aniwanba nuinug trømbøig marøb pasran. ²⁸ Inchawei mõitøgucha ñimashib maig pønrrabraitashchab isummerrig isuy. Trugurrimbe pirriwan mab, copayuigwan muchib indamig køn. ²⁹ Kaguende mõikkøben Señorwei asrwanbe ni kan maig kerahmabguen isua ashmøtø, tru mab, muchib indiibe nuyasi-itøwei lab pasran trømbøig nebui pasramig kønrrai. ³⁰ Inchawei øyeekkurri ñimui utube kwanrreelø, kullaarailø truba nõrrø køben, mõiløbe kwaig, mu kaagøn. ³¹ Inchendø nam namashib mõitøgucha nam mandø pønrramigwan treg pønrrabraitashchab tab isubene, trube, Tius namun maig maramigwan asha mara, kørrømarilø kømubsruinrrun. ³² Inchendø Señor namun maig maramigwan asha mariilø pønrrappe, nam kalø marigwan nõ namun ølmartrab mariilø pønrrer, pirau nun ashmeeløba tøgatø namun kaigyu pønrrailø kømønrrab.

³³ Inchawei, nai nunelø, ñim tru mamigwan manrrab tulundzunabe, kangurrin kangurri muniiramig køn. ³⁴ Ñimun mõigwan køben parøgwabene, trube, ñimui yausrø mamig køn, tru ñim tulundzuna waraiibe Tius ñimun mõra pønrrønrrai marinab waramig kømønrraimbe. Inchen nõørø katøgan maramelane, na trusrø pua, maig kønrrabigwan tamara pønrramønrrun.

12

Espíritu Santo mõigwandøgucha Tiusweyasig peg peg marøbelø kønrrai pirisha ketig

¹ Nai nunelø, Tiusweimburabeløyu iglesiayasig marøbelø kønrrai Espiritu Santo keta tranigweimburappe, chigúinguen mõrmeelø kørrømismønrrai inchar.

² Ñimbe isua kuinrrun, ñim judíos kømeelø Tiuswan ashmeelø køb urasbe, mumay køben srua amrramabelø købig kuigwan tru chi wamgailø taska mari tiusmeraimay. ³ Inchawei nabe ñimun eshkanrrab inchar, Tiuswei Espiritu trendingaruben waminchibiibe, mugucha øyeeg chinrraamøn cha: “Jesús wane kaig nebubash” chib. Katø Espiritu Santo trendingarumubene, mugucha øyeeg chinrraamøn cha: “Jesúsbe tru Señor køn” cha.

⁴ Pøs Tiusweimburabigu marøbig kørnrai keta traniiløbe peg, peg købendø, tru traniiløbe Espiritu Santoinukkurrindøwei arrubig kørn. ⁵ Katø chi purugub marameløgucha, peemay, peemay maramig kuindøgucha, Señorbe kandø kørn. ⁶ Katø chi marameløgucha peemay, peemay maramig købendø, tru marameløyu chiwandøgucha trumørig mayeelainug marøb pasrabiibe, tru Tiußtøwein kørn.

⁷ Inchendø Espiritu Santo nø møigweinuutøgucha øyamay marøb kena pasrabig kørn, mayeelan kelarrappa tab kørnrai. ⁸ Kaguende møigwane Espiritu Santo nøgurri nui wamindiiløyu maig kømigwan purø may isua waminchibig kørnrain tranøppe, katøganune maig kuigwan tab chigú mørå waminchibig kørnrai tranan tru Espiritu Santotøwei. ⁹ Inchen tru Espiritu Santotøwei katøganune nui isubigwan Jesucristoinug tøgagømburab tøgagønrriai tranen, katøganune kwanreelan tamarøbig kømigwan tru Espiritu Santotøwei tranan. ¹⁰ Katøganune Tius maramburab mariilan marøbig kømigwan tranen, katøganune Tius maig karuigwan eshkabig kørnrai trunun tranen, katøganune Tiuswei Espiritu kuin kui, kabe treeg kømuin kui tørgandø nebua ashibig kømigwan, trunun tranan. Inchen katøganune peg, peg wammera waminchibig kørnrain tranen, katøganune tru peg wammera wamindiilan: “Øyee tan” cha eshkabig kørnrai, treeg tranan. ¹¹ Inchen iilan kerrigu øyee marøb pasrabiibe, nøtø kandø, tru Espiritu Santotøwein kørn, møigwandøgucha nun maig tranamdiig køben, treeg tranøbig.

Asrbe kandø købendø, truyube chine pønrnan

¹² Asrma kandø købendø, tru asrube chine tøgag kørn. Inchen tru asru pønrabeløbe truba nu købendø, kan asrtø kørn. Inchawei Cristogucha treetøwein kørn. ¹³ Kaguende nambe mayeeløba kan asrtø misrtrab kan Espiritutøgatø pinøbuliilø kuig kørn, judíosmera lata, griegosmera lata, karuindiig melabelø lata, treeg melømeelø lata. Incha namune mayeelanba tru Espiritu Santondøwei utønrriai tranig kørn.

¹⁴ Inchawei asrbe kanbaløtiig kørnrab kømøtø, chine, chine pønsraig tøgag kørn. ¹⁵ Inchawei srøbma øyee taimbeh: “Tasig kømuiukurri asruig kømur” cha. ¿Treekkurri, trube, asruig kømøtø, nøøriig kørnrautah? ¹⁶ Inchen kalugucha øyee taimbeh: “Nabe kab kømuiukurri asruig kømur” cha. ¿Treekkurri, trube, asruig kømøtø, nøøriig kørnrautah? ¹⁷ Inchen asr ørøba kaptø kuimbe ¿trube, mandø incha mørøbsruerah? Inchen kerriguba kalutø kuimbe ¿trube, mandø incha irrømørøbsruerah? ¹⁸ Pøs Tiusbe asru chiwandøgucha nøm chu pønrønrabelan truyu, truyu pønrønrriai pønsraig kørn, nun maig asønaben, treekke. ¹⁹ Kaguende asru chi pønrabig kerriguba kanbaløtiig kuimbe ¿trube, asrbe chu pasrabsruerah? ²⁰ Inchawei nuin kui, nuin kui truba yambalø købendø, asrbe kandø kørn.

²¹ Pøs kappe tasigwane øyee chinraamøn: “Ñune chi palømøtan” cha. Katø tur chigucha srøbmeran øyee chinraamøn: “Ñimune chi palømøtan” cha. ²² Inchawei treeg kømøtø, asru murguen kebatamgailøbe masken palabig kørn. ²³ Inchen asru tre tabig kømø lataigwane nambe katøguchingen tab tøgagøbelø ker. Inchen asru tre tabig kømig asønabelane nambe masken tabig kasra tøgager. ²⁴ Pøs namui asru chi kørig isumgaig tøgagüiløbe tre isua asamig palain kømøn. Inchendø Tiusbe namui asrwan øyamay pønsrøb tamaran, tru trengatig tab inchib tøgagüimeelane mas tab inchab. ²⁵ Øyamay møibe nøøø, nøøø kørnrain kømøtø, masken asru pønrabeløbe møitøgucha

ambugurri, igurri lata isunrrain kòn. ²⁶ Asru pønrrabelø mõiikkøben pusrkwai inchene, truyu pønrrabeløgucha kerriguba truiba pusrkwai mōran. Katø asru mōigwan kōben tab inchene, truyu pønrrabeløbe mayamba truiba tab kui mōrøb kasraaran.

²⁷ Pøs inchawei ñimbe Cristoi asr kua, ñimbe mōitøgucha kan kan nui asruelø kòn. ²⁸ Incha Tiusbe nui iglesiayu Cristo nōashib karua øriilan nōmunmerrig wesrawa, pønnsraig kòn. Incha tru wendaube Tius maig karuigwan eshkabelan wesrawa, pønnsra, yandø tru wendaube kusrenrrabelan wesrawa, pønrsrøbig kòn. Incha trugurrimbe maramburab mariilø treeg marøbelan, trugurrimbe kwanrreelan tamarøbelø kønrrai keta traniilan, trugurrimbe tru purugubelan, trugurrimbe chi maramigwan asha marøb pønrrabelan, katø mōilane peg, peg wammera waminchibelø kønrrai keta traniilan, treeg pønnsraig kòn. ²⁹ ¿Kabe mayeeløba Cristo nōashib karua øriiløtø kuitarru? ¿Kabe mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabeløtø kuitarru? ¿Kabe mutøgucha kusrennøbeløtø kuitarru? ¿Kabe mayamba maramburab mariilan marøbeløtø kuitarru? ³⁰ ¿Katø mayeeløba kwanrreelan tamarøbelø kōmigwan keta tranig utartø kuitarru? ¿Kabe mayamba peg wammera waminchibeløtø kuitarru? ¿Kabe mayamba peg peg wammera wamindiilan ‘øyeeg tan’ cha, eshkabeløtø kuitarru? ³¹ Inchendø ñimbe tru keta traniilan mas tabigwan nebua ke tøgagønrrab isua lab melamig kòn.

Chiwandøgucha purab nuibe tru undag kōbig kòn

Inchen nabe treetøguen kōmø, kan may mas tabigwan eshkanrrab inchar, truwan ambamig.

13

¹ Chi wammera kōben mōguelø wamindi wamwan na waminchib, katø ångesmera wamindi wamwanguen na wamindindøgucha, tru na undag kōbigwan chigaig kuinaisruandøbe, nabe kan tsandzøn wanrrøbig lataig, kabe kan tsandzøn platilloswan ichen ka wanrrøbig lataitø kōmønrrun. ² Tius maig karuben na trunun eshka pasramig keta tranig tøgagib kōb, katø mu nebua asiimig sorig pønrrabigwan kerriguba chigúi mōrøb, katø nebua asamburab kerriguwan nebua ashibig kōb, katø nai isubigwan kerriguba Jesucristoinu-utø na tøgagømburab tøgagüikkurri nørø tunmeranguen nōørøsrø puraamba pønrrønrrai marøbig, na treeg tøgagøb indinaindøgucha, undag kōbigwan chigaig kuinaisruandøbe, nabe chigucha kōmur. ³ Na chi tøgagüilan kerrigu ketøb, katø nai asrwanguen parrig kønrrai na tranøb indindøgucha, undag kōbigwan na tøgagømuinairsuandøbe, treeg maratøbe nabe chigúi wesramø.

⁴ Undag kōbiibe chi puindøgucha tammay ka megabig kōmig, larrø tab inchibig kōmig, treeg kòn. Undag kōbiibe katogan chigøben tøgagøben pusrkwai ashib pasrømig kōmig, katø purø mōg inchib chib waminchimig kōmig, katø undag kōbiibe purab nuig misrøb pasrømig kōmig, treeg kòn. ⁵ Undag kōbiibe larrø tsag inchib maig kōbash inchimig kōmig, nuimburaaptø tab kønrrai inchimig kōmig, ke kuchingurrindø namømig kōmig, kalø marig chab purayeelan katøle isub namig kōrrømisrmig kōmig, treeg kòn. ⁶ Undag kōbiibe chigøben sølgandø tabig mariimeeløyu tab kui mōrøb kasrag pasramig kōmøtø, isa kōmig, søligube tab kui mōrøb kasrag pasramig, treeg kòn. ⁷ Undag kōbiibe ‘øyangatiitø kōtan’ chimø, awentabig kōmig, kerrigu kōrewa pasrabig kōmig, katø chiwandøgucha ka muniirabig kōmig, chine nebub arruben, treeg ka pureb megabig kōmig, treeg kòn.

⁸ Undag kõiibe managuen patsønrraamøn. Trune Tius tru maig karuigwan eshkameløbe patsab, katø peg, peg wammera wamindiiløbe yandø patsab, trugurri tru kusremburab kusrewa nebua asiiløgucha patsab inchun. ⁹ Kaguende nabe newan kømø, mayandøwei nebua asha køben, katø Tius maig karuben nam eshkailøgucha newan kømø, mayandøwei nebua eshkailø køn. ¹⁰ Inchen Señorwein kwaløm tru newanig tabig pubene, tru newanig kømig mayandøwein kõiibe yandø pinønrrun.

¹¹ Na unø køb urasbe unø wamindimay waminchib, unø isuimay isub, øyamay kuitamab unø isuimay isub inchibig købig kur. Inchen yandø kølig misrabe, unø kua maig købig kuigwane elachar. ¹² Møimbe nabe kan espejo tre tør kenamigu ashib lataitø aser. Inchendø tru urasbe nabe malaugue asamig kønrrun. Møi yambe nabe mayangatiitø nebua ashibig kuinaindøgucha, tru urasbe kerrigu newan nebua asamønrrun, na maig kuigwan Tius nan asig køb lataitøwei.

¹³ Inchen møi yambe pøngatø pønrrabig pønrran: isubigwan Jesucristoinu-utø pasriiba, katø isua munig melaiba, trugurri tru undag kõiiba. Inchendø tru i pøngatøyu purab nuibe tru undag købig køn.

14

Peg wammera waminchibig kønrrai traniiløba, Tius maig karuigwan eshkailøba

¹ Nĩmbe undag købigwan tøga pønrrabig pønrrab, katø Tiusweimburabeløyu marøbelø kømig nø keta traniilan tøgagømigwan isub inday. Inchendø Tius tru maig karuigwan eshkabelø kømigwan, trunun tøgagønrrab indamig køn. ² Kaguende peg wam møriimig waminchibiibe møguelan kømøtø, Tiusba waminchen, mugucha ni chi tainguen mormøn, pøs Espiritu Santogurri chinchaguen wetøgørramgailø waminchen. ³ Trune Tius tru maig karuigwan eshkabiibe misagwan wamindan, Tiusweimburab mas nørørab ambamigweyasiiba, maig melamigwan treeg marøb melønrrai wamindamigweyasiiba, chigúindøgucha ka puraambub melønrrai purugumigweyasiiba. ⁴ Møikkøben kan peg wam møriimig waminchibiibe Tiusweimburabigu nøasiitøwei nuraben, trune Tius maig karuigwan eshkabiibe iglesian Tiusweimburabigu nørøranrrai wamindan. ⁵ Pøs nane nĩm mayeeløba peg wammera waminchibelø kuimbemab isutan. Inchendø Tius maig karuigwan nĩm trunun eshkabelø kuimbe kotan. Kaguende treegwan waminchibiibe mas nuikken køn. Inchendø peg wam wamindikkucha tabiitøwein køn, tru peg wam wamindigwan møikkøben 'øyeeg tan' cha eshkabene, iglesiabe Tiusweimburabigu nørøranrrai. ⁶ Pøs inchawei, nai nunelø, na nĩmuisrømay arrua, peg wam wamindimbe ¿nĩmune chigúi purugunrrab kø? Tius maig kenamarigwan eshkamøwei, chigúi mørøb nebua asiilan waminchimøwei, kabe Tius maig karuigwan eshkamøwei, kabe chi kusrenmøwei inchene.

⁷ Kan chimera køben øsiguig kømeeanguen, luswan lata, arpan lata chiwan urramigwan chi wanri mørtrain kønømubene ¿trube, tru lus urrigwan chi urri mørangawei, arpa kønigwan chiwan køni mørangawei kømønrraitarru?

⁸ Inchawei katø kan trømpetanma tru chi maramigwan chigúi mørtrain truigwan urrømubene ¿kwayanrrab webamrrab mu kuin tamarrab kø?

⁹ Inchawei nĩmgucha treetøwein køn. Nĩm tru peg wamwan wamindigu chi tai møramdiig treeg waminchimubene, ¿nĩm waminchib pønrraigwane mandincha chi tai møriasamø? Nĩmui wamindiibe isig ichibigu wamindi

lataitø purainrrun. ¹⁰ Pøſ yu pirauma chi wammera køben purø nørø køn. Inchendø chi wamdøgucha tru wamwan waminchibigweimbe chi taig møramdiig køn. ¹¹ Inchawei nama møikkøben peg wam wamindigwan ni chi tainguen mørtrab kaima pasrappe, nabe tru waminchibigweimbe nuim pirauiig kømøtø, peesriig lataig kømønrrun. Inchen nøgurringucha naimbe peg pirausriig lataig kønrrun. ¹² Inchawei ñim tru Tiusweimburabeløyu maramig nø keta tranigwan tøgagønrrab inchib melabeløbe, truilan masken, masken tøgagønrrab inday, iglesian Tiusweimburabigu nørøram purugumig.

¹³ Inchawei møikkøben kan peg wam møriimig waminchibiibe, trube, tru peg wam wamindigwan ‘øyān tan’ cha katøburø eshkabig kønrrab, Tiuswan trunun tranrra cha miamig køn. ¹⁴ Kaguende na peg wamdøga Tiusba waminchib pasrøbene, nai espiritube Tiusba wamindingucha, nai turyu isubigube chigucha chi kørømisrmønrrun. ¹⁵ ¿Trube, treeg købene, nabe mandø inchab køh? Nai espiritutøga na Tiusba waminchippe, nai turyu chigúi mørøb isuitøgagucha Tiusba wamindamønrrun. Katø nai espiritutøga cantappe, katø turyu chigúi mørøb isuitøgagucha Tiuswan cantamønrrun. ¹⁶ Inchawei ñibe ñim espiritutøgatø ‘Tiuswan mayanguen tabig køn’ chib, ‘ungwa’ chib pasrøben, møikkøben Tiusweimburabigwan chi kusremiibe ñi trenchib pasraigwan chi tainguen mørmuig køppe ‘treegwein køn’ chib, maana trenchinrrab kø. ¹⁷ Pøſ ñibe Tiuswan mayangucha tabig ungwa taingucha, treeg mariibe kanune Tiusweimburabigu nuramig chi purugumøn.

¹⁸ Nabe Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ char; kaguende nabe peg wammera mas yanguen waminchibig kur, ñim mayeelø lataitøguen kømø. ¹⁹ Inchendø iglesiyube trattøgatøtiitøgucha chi taig møramdiig treeg wamindinguen køtan, kaneløgucha chigúi mørøb kusrenrrai, peg triimay diez milburab chi taig møramgaig waminchib pasrabgunrriibe.

²⁰ Nai nunelø, ñim maig isumigube ureezheelø latailø kønrrab kømøtø, chigøben kaig maramigwan isua asamigube shushcheelø latailø kømig køn. Inchen maig isumigube yandø køleeløsun isubelø kømig køn. ²¹ Pøſ tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguma trenchibig køn:

“Señorbe trendaig køn cha:

‘I misaameran mōguelø peg triimay wamindiiløtøga na wamindamba, peg pirausrø misaamera nøm wamindigu na wamindamba inchen, ni treekken nane mørønrrautan’” cha.

²² Inchawei tru peg wammera møriimig wamindiiløbe Tiuswan kørebelayasig kømøtø, Tiuswan køremø misaamerain køn, Tius truyu pasrain kui asamig kønrrai. Trune tru Tius maig karuigwan eshkaibe Tiuswan køremø misaamerain kømøtø, Tiuswan kørebelayasig køn. ²³ Inchawei ñim iglesia mayamba tulundzuna, mayamba peg triimay møriimig waminchib køben, tru peg wammera waminchibig kønrrai Tius keta tranigweimburabigwan kusremeelø kui, kabe Tiuswan køremeelø kui møin kebambatø pønrrabeløbe, ¿ñimune ‘chab lukiaian køn’ chimønrrab køh?

²⁴ Trune ñim mayeeløba Tius maig karuigwan trunun eshkabene, Tiuswan køremiig kui, kabe møikkøben Tiusweimburabigwan kusremiig kui kebya pasrabiibe, mayeelø wamindiitøga nøbe kaig marøbigwein købairrenmab isunrrai marøb, mayeelø wamindiitøga nune kaig marøbig kuin kui asha kørømarøb inchen. ²⁵ Inchen nui manrrau nuinetø chi isua tøgagüiløbe tøgandø kenamarig kønrrun. Inchen øyeekkurri nøbe pirau srala, Tiuswan køriibala tabig waminchib, trenchinrrun: “¡Isa kømøtø, Tiusbe ñimui utu pasrabwei indan!” cha.

Tiusweyasig marøb tulundzuninug maig maramigwan tabig marøb

²⁶ Trube, treeg kòbene, nai nunelø, ¿mandø chinrrab kòh? Pøs ñim tulundzunnappe, mòitøgucha kane cantamig tøgga kuin kui, kabe mõiibe kusrennamig tøgga kuin kui, kabe mõiibe Tius nun kenamarigwan wamindamig tøgga kuin kui, mõiibe peg wam mòriimíig wamindamig tøgga kuin kui, kabe mõiibe tru peg wam wamindigwan 'i wamindiibe øyeeg chibig kòn' cha, eshkamig tøgga kuin kui, ñimbe treeg purrabelø kòn. Trube, truigwan marøppe, chiwandøgucha iglesiane Tiusweimburabigu mas nòrrørab ambamig kònrrai maramig kòn.

²⁷ Inchawei tru peg wamwan waminchippe, pailø kui, kabe pøneløgatig, treetø wamindamig kòn. Treetøgucha kan kan waminchen, kane 'i wamindiibe øyeeg chibig kòn' cha eshkamig kòn. ²⁸ Inchen tru peg wamwan wamindigwan 'i wamindiibe øyeeg tan' cha eshkanrrabig mu kabene, trube, iglesiyube truigwane esegappa, nuinetø waminchib katø Tiusbatø wamindamig kòn.

²⁹ Inchen katø Tius maig karuigwan eshkabeløgucha pailø kui, pønelø kui treetø wamindamig kòn. Inchen kaneløbe tru wamindigwan Tiuswein kòh, kabe Tiuswein kòmø chinderamab isub purramig kòn. ³⁰ Inchen møigwan kòben truyu wabigwan inchippa, chigòben waminchai Tius eshkangaruben wamincheenchene, trube, tru waminchib pasrabiibe mas waminchimumig kòn. ³¹ Kaguende ñimbe mayeeløba Tius tru maig karuigwan eshkappe, kan kan wamindamig kòn, mayeeløba kusreb, katø mayeeløba tab melamigwan utab inchai. ³² Inchagucha Tius maig karuigwan eshkabelai espíritumerabe nòm maig kònrrain kòben, treegwan martrab pònrran. ³³ Kaguende Tiusbe chi maringuen asiimíig marøb Tius kòmøtø, ambugurri, igurri chi isungaiig lata tab kui møramig, treeg Tius kòn.

Tru Tiuswei misaamera maya iglesiamera maig marøbelø kòben, ³⁴ treetøwei ishumburmerabe iglesiyube niløtø purramig kòn. Kaguende truyube ishuumisagwane waminchimònrrai indiilø kòn. Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu chigucha trenchibig kòn, nòmbe maig chiben treeg melamig kòn cha. ³⁵ Nòm chiwan kòben nebua kusremig paløbene, nòmui kelan nòmui yau payamig kòn. Kaguende kan ishug iglesiyu waminchab indamibe chi søl kòmøn. ³⁶ ¿Tiuswei wambe kabe ñimuinnukkurri pølbasa arrig kò chindah? ¿Kabe ke ñimuinnuutø puig kò chindah?

³⁷ Pøs møikkòben 'Tius maig karuigwan eshkaibig treeg kurwab' isub, kabe 'Tiusweimburabigwan maramig keta tranig tøggaig kurwab' isub inchabe, trube, tru iig na ñimun pørigwane Señor nø karua pasrøbwei indig kui, treeg isua asamig kòn. ³⁸ Inchen øyeeg kui ashatøgucha, nø ashmíig misrene, nungucha treetøwei isua ashmuinab pasrønrrun.

³⁹ Inchawei treeg kòbene, nai nunelø, Tius maig karuigwan eshkamigwan martrab inchib melay. Katø tru peg wammerra mòriimíig wamindamigwangucha merømøtay. ⁴⁰ Inchendø chiwandøgucha marøppe, tabig sølwan maramay maramig kòn, ambumay, imay ke chi maringuen asamgaig martrab kòmøtø.

15

Cristo kwawa, katøle øsiiraigwan waminchibig

¹ Møimbe, nai nunelø, na Tiuswei tabig srø wamwan eshkaibig kusrenanig kòbigwan katøle ñimun isunanrrab inchar, ñim trunun uta, truigwan elachimø, truyu mur pònrraigwan. ² Ñimbe tru Tiuswei tabig srø wamgurriwei kaigyugurri wesrailø kòn, na ñimun maig eshkaibig kusrenanigwan trunun

elachimø, tindøga pønrrøwabe. Trengømuisuandøbe, tru ñim køreibe chi køremui lataitøwein kuin kønrrun.

³ Nabe ñimun kusrenanøppe, tru nan mas nuig purø tabig kusrenanig utig købigwan ñimun kusrenanig køn, Tiuswei wamwan pørigu maig chibig køben, namui kaig mariiløgurri Cristobe treeg kwawa, ⁴ katø nøbe, Tiuswei wamwan pørigu maig chibig køben, treeg sorig kua, pøn kwalømyube katøle øsirawa, ⁵ Pedron kenamisrøb, katø trugurrimbe tru nøashib karua øriilø tru doceelan kenamisra, ⁶ trugurrimbe albiji nunelø quinientos menrrawan kenamisrig købigwan. Tru ashibeløbe mayeelø lutau ka øsig amønan, kan kandøwei yandø kwaig mu kaaben. ⁷ Incha trugurrimbe Santiago kenamisra, trugurri mas wendøbe tru nøashib karua øriilan mayeelaba kenamisrig køn.

⁸ Incha yandø kerrigu srabebe katø nan kenamisrig købig køn, na tru kal-lam kwaløm kømø, kal-lawa lataigwan. ⁹ Pøs nabe Cristo nøashib karua øriilai utube truburab kømüig, purø lamüig kur. Trurrigu Cristo nøashib karua ørig køn cha trenchaguen wamig kønrrabgaikke, kaguende nabe Tiuswei iglesian larrø kaig marøbig købig kur. ¹⁰ Inchendø na mõi øyah pasrappe, Tius nan ka yandø tab indiitøgatø na treeg pasrainatan. Inchen nui tru ka yandø tab indiibe katøle purayaig kømøtø køn. Treeg kømøtø, nabe masken tru Cristo karua øriilø mayeelø nøm lataguen kømø, marinabig køn. Inchendø na marig kømøtø, Tiuswei tru ka yandø tab indig naba pasraikkurri marig køn. ¹¹ Pøs na wamindig kui lata, kabe nøm wamindig kui lata, nambe iigwan eshka kusrenanen, ñimbe iigwan treeg køreig købig køn.

Kwabelø katøle øsiiramigwan waminchib

¹² Pøs trube, Cristobe tru kwailai utugurri katøle øsiiraig købigwan eshka kusrenanig købendøbe, trube, ¿ñim møiløgøben ñimui utu mandøgurriinre øyeg chib køh, kwabeløbe katøle øsiirawa kurrømønrrun chibren kønrrappe? ¹³ Pøs, tru kwabelø katøle øsiirawa kurrømuig købene, trube, Cristogucha katøle øsiirawa, kurrømuig køn. ¹⁴ Trube, Cristo katøle øsiirawa, kurrømuig kuig købene, nam Tiuswei wamwan eshka kusrenaniibe ka yandiig kørrømisren, katø treetøwei ñimui isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkucha tøgagømuingueniitø purayan. ¹⁵ Katøgucha treetø kømø, nambe Tiusweiwan ka isatø waminchib pønrrabelø kuig, treeg webinrrun. Kaguende nambe 'Tiusbe Cristone katøle øsiirangaruig køn' chib pønrraig kuig køn. Inchen kwailø øsiiramønrrab kui cierton webibene, trube, Tiusbe katøle Criston øsiirangaruig, treeg køn. ¹⁶ Pøs kwailø katøle øsiiramüig købene, Cristogucha, trube, øsiiramüig køn. ¹⁷ Inchen Cristo katøle øsiiramüig købene, trube, ñimui isubigwan nuinug tøga pønrraikkucha, tøgagømuingueniig tøgagüig puraiben, trube, ñimbe katøgucha kaig marøb srø amønan. ¹⁸ Trube, treeg købene, Criston tru kørewa kwabeløgucha pinab pinamsrø pønrrønrrab amban. ¹⁹ Nam yu øsig amønaigu ka pirauweyasiitø Criston isub muniirabelø kuisruandøbe, nambe maya misaamerai utu trembe misag kømuinguenelø ker.

²⁰ Inchendø treeg kømøtø køn. Cristobeguende kwabelai utugurri katøle øsiirabwei indig køn, tru kwabelai utugurri ke srøsrøzhiitø ke nømerrig pølbasa øsiirab. ²¹ Pøs kwamima kan møkkurrindø arrig købene, katø kwabelø katøle øsiirawa kurramikkucha kan møkkurrindø arrig køn. ²² Inchawe Adångurrima mayeeløba kwaben, katø treetøwei Cristogurri øsig kømigwangucha mayeeløba tøgagønrrun. ²³ Inchendø møitøgucha nøm møimerrig pølbasa øsiirrabig køben, treeg kønrrun: Cristo ke srøsrøzhiitø nømerrig pølbasa øsiiraben, trugurrimbe nø katøle arruben nuielø øsiiranrrabelø køn. ²⁴ Trugurrimbe yandø tru srabe

kwalom punrrabig kōn, Cristo tru nōrreelō nōm asha karub purrabelan kōben, mugucha manchirraingaig nōm karubelan kōben, nōrreelō maramburab marōb purrabelan kōben, yandō truilan kerriguwan chigucha martrabgailō kōrrōmara, tru Cristo ashib karub waigwan yandō Tius Mōskawan nō ashchai purōren. ²⁵ Kaguende Cristobe nun tru ashig kōmui inchibelō tsaleelan nui srōb umbu nō maig chiben treeg pōnrrōnrai, Tius nun pōnsramnegatig, nōbe ashib karub wanrrabig kōn. ²⁶ Inchen tru ashig kōmui inchib tsalō inchibig srabeig pasrabigwan pinisaig kōnrrabiibe, tru kwamig kōn. ²⁷ Kaguende Tiuswei wamwan pōrigube trenchibig kōn: “Chigurrimbunō kōbigwan kerriguba nui srōb umbu nō maig chiben treeg pōnrrōnrai Tius pōnsraig kōn” cha. Pōs: “Chigurrimbunō kōbigwan”, nui srōb umbu pōnsraig kōn chippe, Tiuswangucha truyu tōga pasrig kōn cha trenchimuig kui tōrgandō asamdiig kōn. Kaguende Tius nōwein kōn tru chiwandōgucha kerriguba Cristo maig chiben treeg pōnrrōnrai marōbiibe. ²⁸ Inchen Tius chiwandōgucha kerriguba Cristo maig chiben treeg pōnrrōnrai, nun chab pōnsrōbene, Cristo, tru Nusrkaindōweinguen, tru chigurrimbunō kōbigwan nō maig chiben treeg pōnrrōnrai, nun pōnsrōbig Tiuswan maig chiben, nōbe treeg pasrōnrrab pasramisrtrun, chiyutōgucha kerriguwan Tius nō ashib karub pasrōnrai.

²⁹ Pōs trube, ζtru kwabelayasig piu umbu ulsrailōbe chi martrerah? Tru kwabelō kerriguwan oširamōnrrab kōbene, trube, ζchinchabrre tru kwabelaimburab isua piu umbu ulsrōbelō kōh? ³⁰ Inchen ζnambe chu urastōgucha chindimbarre kwam lab pōnrrabrah? ³¹ Nai nunelō, nabe kwalōmmōrig ke kwamigu puitō, puitō ka megar. Iibe isatō kōmōtō, namui Señor Cristo Jesúsweinug na purō nuig mōrōraim pasramibe ñim kōn. ³² Pōs mōg kuinawa, ka trekkurrindō tru Efesosrōma larrō namig animal lataig inchib misaameraba namig aleguiyab, na treeg marōb megaibe chi marmui lataitōwei webinrrautan. Pōs tru kwabelō katōle ošiiiranrrab kōmubene, mugōsrōn chibgunrrig, trube:

“¡Mab, muchib inchab kōh,
pōs srōnatō kwamig kōbashtō!”

³³ Ñimbe chi isa kōben sruamrramamōtay. Mugōsrōn chibgunrrig: “Kaig marōbelōba linchib pōnrraibe tabelō kuigwan ka mindishibig kōn.” ³⁴ Ñimbe katōle tab chugúi mōra sōlgandō pōnrrōnrrab inday, mas kaig marōb pōnrrōmōtō. Kaguende mōilōbe Tiusweimburabigwane ni maig kuinguen ashmeelō kōn. ligwan na trenchippe, ñimun kwaarōsrōb kōrig purōrtrab trenchar.

Katōle oširaig asrbe oyeeg kōnrrabig kōn

³⁵ Pōs mōibe oyeeg chinraabe: “ζKwabelōbe mandō ošiiiranrrerah? cha. ζKatōle ošiiirawa amrruppe, maig asrmera tōgar amrrunrrerah?” cha. ³⁶ Kan ñi kui chugúinguen mōrmig, kan yellwanma ñi ellguabene, kwamōwabe, ošig kōmigwan tōgagōnrraamōn. ³⁷ Tru ñi ellguappe, tru tusr maig kōnrrabigwan ellguamōtō, trulzhigwandō ellguan, tirigu kui lata, kabe katōgan chi peg yell kui lata. ³⁸ Pōs Tiusbe i yellwanma chi tusr kōnrrai marōppe, nun maig maramdiig kōben, treeg marig kōn, chi yellōgucha trumōrig chi tusr kōnrrabiibe tru tusr kōnrrai. ³⁹ Chi asrmeratōgucha lata treeg asrmeratō kōmōn, kane misag asr kōben, kane animalmerai asr kōben, kane il-limerai asr kōben, kane peskaumerai asr kōn. ⁴⁰ Inchen katō treetōwei srōmbala pōnrrabelan maig kōnrrabelan treeg mariiō kōb, katō pirauelan maig kōnrrabelan treeg mariiō kōb indan. Inchendō tru srōmbala pōnrrabelai tabzhig tōr pilabiibe katōgan kōben, yu pirau pōnrrabelai tabzhig tōr pilabiibe

katøgan peemayig køn. ⁴¹ Inchen nøsigwei tabzhig tør pilabiibe peemayig køben, katø pølwei tabzhig tør pilabiibe peemayig køn. Katø estrellamerai tabzhig tør pilabiibe peemayig køben, tru utu mø estrellamerai tabzhig tør pilabiibe katø peemayig køn.

⁴² Inchawei øyeetøwein køn tru kwabelø katøle øsiiramikkucha. Tru asrwan søriibe trerannrabig køben, katøle truig øsiirabiibe yandø managuen trerannrabig kømøtø køn. ⁴³ Yandø chigucha kømígwán pirau søra trarrig, katøle truig øsiirappe, tør pilab tabig øsiirannrun. Chigucha martrabgaig pirau søra trarrig, katøle truig øsiirawa kurrappe, maramburab marøbig kurrønrrun. ⁴⁴ Trendø yu pirau tøga pasrai asrwan sørig, katøle øsiirawa kurrappe, asr espíritu kurrønrrun. Asr yu pirauig køb, katø asr espíritugucha køn.

⁴⁵ Katø Tiuswei wamwan pørigugucha treeg chibig køn: “Tru srøsrø møg Adánbe kan misag øsiguig misrig køn” cha. Inchen Adán tru Srabe Arrubig, Jesucristobe, espíritu køn, nøbe øsig kømígwán tranøbig. ⁴⁶ Inchawei espírituimburabiimerrig arrumøtø, asr trendø maig kønrrabig truimerrig ar-ruben, trugurrimbe yandø espírituimburabig arrig køn. ⁴⁷ Tru srøsrø møøbe pirøtøga marig yu pirauig køben, tru wendau møøbe srømbalasø Tiusweisriig køn. ⁴⁸ Inchawei tru pirøtøga mari møg maig købig køben, yu piraeløbe treeløtøwein køn. Inchen tru srømbalasø møg maig køben, tru srømbalasreeløbe truig lataitøwein køn. ⁴⁹ Yu pirau møg maig køben, nam treelø kømígwánma tøgagúibe, katø tru srømbalasø møg maig køben, nambe truig lataitøwei kømígwangucha tøgagømønrrun. ⁵⁰ Inchawei nabe, nai nunelan, trendamønrrun: Tius nø ashib karub waigwane asr yaumbaig animbañauibe chinchá tøgagønrrab kaimanrrun cha. Katø tru trerawa patsønrrabiibe tru mana trerab patsønrrabig kømígwane chinchá nebua tøgagønrrab kaimanrrun cha.

Tru kwamigwan yandø srabe kanawa puraambamig

⁵¹ ¡Au! møimbe kan chigøsrøn mu asímígwán sørig pasrabigwan na ñimun eshkanrrab inchar: Nambe ke mayeeløbabe kwamig kømønrrab køn cha. Inchendø nambe mayeeløba yandø kerriguwan peemayelø kønrrai yunømariilø kømig kønrrun, ⁵² ¡katø! møi møi, kan kab kasrøb lataitøgue, tru trompeta srabe urrig wanrøben. Kaguende trompeta wanrøbene, kwabeløbe øsiirangaruilø kønrrun katøbe managuen trerannrabelø kømíkke. Inchen nambe mayeeløba yandø kerriguwan peemayelø kønrrai yunømariilø kømig kønrrun. ⁵³ Kaguende tru trerannrab asrbe trerab minchabgaitøga pinøbulig kønrrain køben, katø iig tru patsønrrabigwane tru patsønrrabgaitøga pinøbulig kønrrain køn. ⁵⁴ Inchen tru trerannrabigwane yandø tru managuen trerab minchabgaitøga pinøbulig køb, katø iig tru patsønrrabigwane tru managuen patsønrrabgaitøga pinøbulig kørømmisrøb inchene, iig tru øyeeg cha pøra pasriibe yandø treeg nebunrrun: “Tru kwamigwane yandø kanawa kenaguen kømígwán, pinisan” taig.

⁵⁵ “¿Ñi, kwangarub pasrabig, ñi kanawa pasraibe møimbe chu pasra? taig.

¿Ñi, kwangarub pasrabig, ñi pusrkwananøb pasraibe møimbe chu pasra?”

⁵⁶ Kaguende tru kwamigwei pusrkwangarub pasrabiibe tru kaig marig, truig køn. Inchen tru kaig marig maramburab marøbiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig, truig køn. ⁵⁷ Inchendø Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chinrrab, namui Señor Jesucristogurri nam kerriguwan kanawa pønrramig kønrrai tranigwan.

⁵⁸ Inchawei treeg købene, nai undaaraig nunelø, kørrørrrabgaig mur pønrrab, mumaygucha wemaløsrkønrraingig pønrrab, chu uratøgucha Señorwei marameløyube katøguchinguen, katøguchinguen marøb melay, kaguende Señorweimburabeløyu ñim nõba marøb melaiibe, ka treeg marøb melaitø puraimønrrab kui ashabe.

16

Jerusalénsrø Tiuswei misaameran purugumig an utig

¹ Tru Jerusalénsrø Tiuswei misaamerayasig an purugúig utamigweimbu-
rappe, tru Galacia pirausrø iglesiameran na mandø martrai karua pønsraig
køben, ñimgucha treetøwei martrigay. ² Ñim mõitøgucha an maya tulishabe,
truyugurri tarømara, esegab amrrigay truaalømmørig, na trusrø puben, ñim
ke mõin tulishib mendaptindamig kømønrrai. ³ Incha ñim mõilan karua
øramdeelø kui asha kørrømariiilan, na trusrø puabe, tru Jerusalénsrømay trana
øramig ñim an ketigwan nõmun trana ørøppe, kan kilga pøra, tøgä trana
øramønrrun, tru i karua øriiløbe chi isumga mõguelø kui nõm ashchai. ⁴ Inchen
naimburab nagucha yamig søl kønrraptiig købene, trube, na iben, nõmbe naba
amrrunrrun.

Pablo nui lincha amrrabeløba mandø ambamigwan wamindig

⁵ Nabe Macedonia pirauwansrø pureb arrua, yandø ñimuisrø pumønrrun,
kaguende nabe Macedoniawansrø pureb yamig kua. ⁶ Inchippa kan maya
yanagatig kørrømisrisruandøbe, ñimba ka kørrømisramønrrun, kabe tru pishim
pølmøra chab purayamnegatikken, nan chumay yamig nebuben, nai yamigu
ñim purugumig kønrrai. ⁷ Kaguende mõimbe ñimun ke ka petø asha pu-
rainrraptø arrug kømøtan. Pøs Señor nan treeg kønrrain købene, kan maya
yanagatig ñimba kørrømisrtrab attrab isur. ⁸ Inchendø Pentecostés kwaløm
pumnegatig nabe yu Efeso kørrømisrtrab kur. ⁹ Kaguende yube kan yaskab
purø nuig nayasig kurin køn, Tiusweiwan wamindig nu larrøbichaptiikke.
Inchendø marmønrrai nan sötølulrrabelø truba truba køn.

¹⁰ Inchippa Timoteo trusrø pubene, ñimui utu chi kørig kui inchimønrrai
inchigay. Kaguende nõgucha Señorwei marameløyu na lataitøwei marøb
megabig køn. ¹¹ Inchawei nune mõitøgucha palabnøtø inchib kønrrab kømø,
masken chi isumø inrrai purugua ørtrigay, naimay katø attrai. Kaguende
nabe namui nunelanba, nunba munig megar.

¹² Inchen namui nuneg Apolosweimburappe, tru nunelø ñimuisrømay am-
rrabeløba nungucha na tiusmanda maya lincha irra taingucha, mõimbatøbe
nøbe chi inrrab inchimøn. Inchendø nun chu uras yamig pubene, inrrab
kuinrrun.

Maig amønamiigwan treeg melønrrai wamindiiløba, 'ka amøñigueh' tailøba

¹³ Tab ashiptø pønrray. Pesan amøñimøtø, isubigwan Cristoinug tøgä
pasra pønrraigu mur pønrrab, chishkandø mõgueløsun pønrrabelø køb, trurrigu
murelø kuy. ¹⁴ Incha chiwandøgucha ñim marøppe, undag købiitøgä maramig
køn.

¹⁵ Nai nunelø, ñimbe ashibelø køn tru Acaya pirausrø Estéfanaswei yaueløbe
ke srøsrøzhiitø nõmmerrig Tiuswan nebua ashibelø misra, Tiuswei misaam-
eran nõmbe purugunrrab pønrramisrigwan. ¹⁶ Inchawei nabe ñimun øyeeg
melørrunrrigay chinrrab inchar, tru øyeeg melabelane nõm maig chiben
mørøb melønrrigay cha, katø tru mayeelø i maramigwan purugub marøb
melabelan treetøweingue.

¹⁷ Nane truba kasrag kətan Estéfanas kəben, Fortunato kəben, Acaico kəben amrruin kəben. Kaguende ñim mu kaagua, purugunrrab kaimaigwan nəmbe nan purugua, ¹⁸ pəs truiləbe nai isubigu lata, ñimui isubigu lata chi isumikkaig, tab kənrrai marig kən. Øyeeg mөгueləbe mayanguen tab indig kənrrelə kən.

'Ka aməñigüeh' taiba, 'ungwa' taiba

¹⁹ Tru Asia pirausrə iglesiamera ñim corintosreelan 'ka aməñigüeh' cha øran. Aquilaba, Priscilaba, katə iglesia nəmui yau tulundzunabelə, truilə chigücha Señorwei munchiyu 'mayanguen tab ka aməñigüeh' cha øran.

²⁰ Katə mayeelə nuneləgücha ñimun 'ka aməñigüeh' cha øran. Ñimbe kangur-rin kangurri 'ka aməñigüeh' chib, Tiuswei undag kəbiitəga tasig traniyay.

²¹ I 'ka aməñigüeh' taigwan na Pablo ñimun naashib nai taska pərar.

²² Məikkəben Señorwan undaguig kəmfıgwane Tiuswei namig kəbig nuim pala kəbash. ¡Namui Señor Jesucristo amə!

²³ Señor Jesúswei tru ka yandə tab indiiibe ñimba pasrənrrai inchar. ²⁴ Cristo Jesúsweinug nai undag kəbiibe ñim mayeeləba pasrənrrun. Treeg kənrrun.

2 Corintios

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Tius nan trendø treeg kørnrain kuikkurri, na Pablo Cristo Jesús nõashib karua ørig, namui nuneg Timoteoba misra, Corintosrø iglesianba, katø tru Acaya pirau muba kuimburab Tiuswei misaamera warabelanba i kilgawan pørar. ² Tius namui Møskaweimba, Señor Jesucristoimba tru ka yandø tab indig køben, chi isumgaig tab købig køben ñimba kørnrai inder.

Chine isumdeelø nebuingucha Pablo Tiuswan 'ungwa, ungwa' tailø

³ Tru namui Señor Jesucristoi Møskai, Tiusbe mayanguen tabig wamindig kørnrun, tru lastima ashib pønrrabelø kømigwan tøga Møskai, katø isui meløben chiyutøgucha isui inchimønrrai purugub Tiuswan. ⁴ Truibe nam chine puig meløben, namun tab kui mørtraí purugubig køn, katøganelø chiyugøben treetøwei isui meløben, Tius namun isui inchimønrrai purugúitøgatøwei namgucha purugubelø kømig kørnrai. ⁵ Criston tru chine, chine kaig neb- uilø namuinug treetøwei itømaytø nebul arrubene, katø treetøwei tru isui inchimønrrai purugúikkucha tru kuindø, tru kuindø Cristoínukkurrindøwei arrubig køn. ⁶ Inchendø namun chine puig melandø arrubiibe, ñim chi isui inchimø tab kui pønrramigweyasiiba, kaigyugurri wesrailø kømigweyasiiba køn. Inchen namun tru isui inchimø pønrramig kørnrai publiibe, tru ñim chi isui inchimø pønrramig kørnrain kua, tru namun isui melamig nebul lataitøwei ñimun treeg nebul arruben, ñim chigúingucha melabig melamig truiibe treeg attrun. ⁷ Inchawei nam ñimuimburab øyah kørnrunmab isuiibe treeg kørnrab køn. Pøs nam chine kaig nebuinab melaiguma treetøwei ñimigucha pønrrabelø kuig køppe, nam chi isumø tab kui pønrraigugucha, ñimbe treetøwei tab kui pønrrønrrab kui asha pønrrer.

⁸ Namui nunelø, namun Asia pirausrø purø isumdiig nebui melaigwan ñim wammøra kørnrai inder. Yandø mü melamgaig trømbøig arruptø, namuinetøbe yandø chinchá melamgaig purø trømbøig køben, yandø ke øsig webammumuitamab isubelø ker. ⁹ Pøs nambe ke yandø kwamigu puermaptøwei isub melabelø ker. Pøs øyeeg puppe, nam namasiitø namdø tsabø kermab isubelø kørnrain kømøtø, Tius tru kwailanguen katøle øsiirangarub kusrubigwan isua pønrrabelø kørnrain kuig køn, ¹⁰ tru øyeeg trømbøig ke kwamitø palab melaigugurri nõ namun ka puraamingarub, katø namun ka puraambub ambamig kørnrai martrabigwan. Incha nambe ke nuinuutø isua meler, ka puraambub ambamig katøgucha namun ashib pasrønrrab kui, ¹¹ ñim Tiuswan namuyasig 'purugurra' chib miab meløbene. Øyamay truba yamelø namuimburab Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib kørnrun, pøs truba yamelø misra Tiuswan namuimburab miaben lötigwan nam truba nu purugúig utikkerri.

Pablo Corintosrømay chindimba imuigwan eshkab

¹² Kaguende nam tab kui mørøb pønrraibe iig køn: yu pirau namui isub kebáchib pasrabigu 'chi kalø marig køn' chibig chigaig pønrraig, mas ñimui kutabe katøguchinguen isuptø amønaig købig køn. Amøñippe, tru newan chishchiitøgaba, sòratø kømø, sòlwan marig Tiusweinukkurri arrubiitøgaba nambe amønaig køn, chine nõrrø kusreelø møguelainukkurri arrubiitøga marmøtø, Tiuswei ka yandø tab inditøga marøb. ¹³ Pøs nam ñimun kilga

pørøppe, chi peg waminchibikkucha kørnrrab kømõtø, ñim chi leb kuigwan ñim chigúi nebua mørøb kuigwan truigwan newan chigúi mørtraimab isua pører. ¹⁴ Inchawei namuimburab mayandøguen nebua chigúi mørig køppe, pøs ñimbe tab newan chigúi mørtrun, ñim namuimburab tab kui mørøb pønrramig kørnrrai, tru nam ñimgurri tab kui mørøb pønrramig kørnrrab køb lataitøwei tru Señor Jesús arrub kwaløm.

Pablo Corintosrø ashchab inrrab waminchib

¹⁵ Inchawei nabe iigwan treeg kørnrraitamab isua, ñimuisrømaymerrig attrab isuig køn, ñim srøsø truba tab kui nan utig kømnetø katøle nan tab kui utamig kørnrrai. ¹⁶ Incha Macedoniasrømay pureppe, ñimuinug pua puraya, katøle trusrøngurri arruppe, ñimuinug puatøweim purainrrab isuig kuig køn, ñim nan Judeasrøngatig yamigwan purugunrrai. ¹⁷ Tru na øyeegwan martrab isuibe, ¿kabe nabe ke mõi mõi martrab kurrig kørnrrab kø chindah? ¿Kabe tru na øyeeg martrab indiibe, nai isuigu Tiuswan ashmø misaamera lataig martrab inchibig kua, møindø ke: “Martrab” taitø, katø: “Marmørnrrab” taitø inchab inditamagueh?

¹⁸ Pøs Tiusbe nø maig chippe, nøbe treegwan marøbig køb lataitøwei, nam ñimun wamindiibe møindø: “Øn” taitø: “Ka” taitø indig kømõtø køn. ¹⁹ Kaguende ñimui utu na køben, Silvano køben, Timoteo køben, nambe Tiuswei Nusrkai Jesucristoimburab eshkab kusrenanig køn: “Øn” tantø: “Ka” tantø indig kømõtø, nuinuube chu uraskucha: “Øn” taig. Nøbe truig køn. ²⁰ Kaguende Tius kerrigu nø chi martrab cha kørørrmisriiløbe Cristoinuube: “Treeg martrab” taig, truig køn. Inchawei nambe Cristogurri: “Treeg køn” chibelø ker, namgurri Tiusbe mayanguen tabig wamindig kørnrrai. ²¹ Inchen Tius nøtøwein køn Cristoinug mur pønrramig kørnrrai marøbiibe namun lata, ñimun lata. Incha namune nuindø kørnrrai tarømara pønsra, ²² nuilø kørnrrai sellotøga sellawa, namui manrrau pasrønrrai Espíritu Santon katsig pasra tranøbguen indig køn, tru tranrrrab kørørrmisrigwan kutøguewan tranrrrab kui asamig kørnrrai.

²³ Pøs nabe Tiusken ashen trendamønrrun: Na Corintosrømay katøgucha arrumuppe, na ñimun kalugueetømønrrab lastima ashiptø arrumuig købig køn cha. ²⁴ Kaguende ñimui isubigwan Cristoinug pasra pønrramigwane treeg pønrrønrrai inchib ke nam karub pønrrønrrab kømõtø, masken ñim kasrag pønrrønrrai nambe purugubguen pønrrer. Kaguende ñimbe tru isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkurriwei ñimbe mur pønrran.

2

¹ Inchawei na katøle ñimuisrømay arruppe, nabe ñimun truba truba isui inchain kømõtø, attrab isuig kuig køn. ² Kaguende na ñimun isui inchai marene, trube, ¿nane mu kasraarantiasamø? ¿Tru na isui inchai mariiløtøwei kasraaranmønrraitarru? ³ Inchawei nabe øyeekkurri tru merrab kilgawan na pørøppe, tru nanguen kasraaranrrabelø na trusrø puben, nan isui indingarumønrraim pørig køn. Pøs na kasrag pasrøbene, ñimgucha chiguen kømõtø, mayeeløba treetøwei pønrrønrraimab isuague. ⁴ Kaguende nabe ñimun pørøppe, truba truba isui pørig kuig køn, nai manrraube purø tab kømui, truba kappin kørørogøb. Kabe na ñimun truba truba isui inchai martrab kømõtø, nabe ñimun truba truba undaguig kui ashchai indig købig køn.

Kalø marøbigwan Pablo truburø ulø paymub

⁵ Tru øyeeg isuim pasrønrrai mōikkøben treeg marøbiibe, nandø kōmōtø, kan mayangatig ñim mayeeelanba isui inchai mara pasran tamønrrun, ke menrra inchimønrraptø. ⁶ Inchawei tru mōwan ñim mayeelø lutaelø misra, nui kalø marigwan øl martrab ñim asha mariibe yandø tsabø kōn. ⁷ Truigwane yandø ulø payib kōmø, pesannab, masken kuñab purugumig kōn, isubiitø yandø kerriguwan mandøguen kōmui inchimønrrai. ⁸ Inchawei nabe ñimun tru mōweimburab ñimui undag kōbigwan katøle tiusmanda kenamaray tamønrrun, ñim undaguelø kui nø ashchai. ⁹ Kaguende na ñimun pørøppe, øyeegwan isua pørig kōn, chiyutøgucha maig taigwan ñim mørøbelø kōtashchab ashchab isua. ¹⁰ Inchawei chigøben kalø marøbigwan ñim chi ulø paymø pesannanrrab isua kørromarene, nagucha nune treetøwei ulø paymø kørromisramønrrun. Pøš chi kalø marigwan na ulø paymø, pesannappe, (ulø paymumig chi pønrraig kuig kōh chindindøbe kōben) ñimgurri treegwan marig kōn, Señor Jesucristoi merrab, ¹¹ namun Satanás kegørrøsrkøb nø kanailø kōmønrrab. Kaguende nambe tsabø ashibelø ker nøbe chitø martrab inchibig kuigwan.

Cristotøgabe kanawa puraamba pønrramig

¹² Na Troas ciudadsrø, Cristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenanrrab pubene, Señorweimburabelan maramig yaskappe tabig kurøppe kurendø, ¹³ nai nuneg Tito trusrø mu kaagøptinchene, nane nai isubigube ni mu-mayguen kōmuben, nabe trusrøngurri nōmun ungwa chippa, Macedoniasrømay ibig kur.

Tiuswan 'ungwa, ungwa' taig

¹⁴ Inchendø Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chinrrab, Cristoinuube nam kaigwan kanawa ¡katø! luchimiig tsimaytø puraambub ambamig kōnrrai marøb, katø tru Cristoimburab nebua asiiløbe purø may irrabzhig lataig chutøgucha namgurri larrøbitchai marøb Tiuswan. ¹⁵ Kaguende Tiusweimbe nambe Cristoi tru purø may irrabzhig latailø ker, kaigyugurri wesraig pønrrabelai lata, tru managatig pinab pinamsrømay amrrab pønrrabelai lata. ¹⁶ Incha mōilø tru pinab pinamsrømay amrrabelaimbe tru irrabibe kwaitø irrøben, katøganelø kaigyugurri wesrailaimbe tru may irrabibe øsig kōmigwan irrabig kōn. ¿Inchen øyeegwan marøb pasrønrraptiibe mu kō chinderah? ¹⁷ Katøganelø misamera truba nørro tru Tiuswei wamwan kan chigucha kōmīg kui lataig an marøb srua llirabelø latawei, nambe treetøwei marøb pønrrømeelø ker. Treeg kōmōtø, Tiuswei merrab waminchippe, maig wamindamigwan sōra kōmø, sōlwan waminchib, Tius øriilø kermab isua, Cristogurri waminchibelø ker.

3

Tru srøig 'øyeeg, øyeeg martrab' cha kørromisrig

¹ ¿Kabe nambe katøguen namashib chi isumgaig 'tabelø ker' chib waminchib pønrrabra chindah? ¿Kabe nambe katøganelø latawei chi isumgaig tabelø kui ashchai, kilga pøriilø ñimun tranamig, kabe ñimgurri kilga pøriilø namun tranamig palaim pønrrabra chindah? ² Nam mailø kuigwan treeg asōnanrrabelø tru namuyasig kilga pørig latailøbe ñimwein kōn, tru ñim purø tabig amōnaig, tru namui manrrømerayu pørig parabig, mu misaameratøgucha ñimun mumera kōtashib, mailø kōtashib ashib tøgagūilø. ³ Ñimbe tørgandø asamdeelø kōn, kan kilgayu Jesucristo nøashib pøri latailø, tru namui maramigwan marøb pønrrailøygurri ñim srøig kurrabelø,

tintatøga pørig kømøtø, øsig wab Tiuswei Espiritutøga pøriilø. Kabe srug tambalmerayu pøriilø kømøtø, misaamerai manrrømerayu pøriilø køn.

⁴ Nambe iigwane Cristogurri Tiuswei merrab treeg kuitamab isua pønrrer.

⁵ Kabe nam namashib øyegwan martrapteelø namdø tsabø marøbelø kua, chi arrubiibe namuinukkurri arrubig kui lataig inchib pønrrømøtø, nam øyangatig tsabøtø marøb pønrramig arrubiibe Tiusweinukkurri arrubig køn. ⁶ Incha Tius nøtøwei namune tru srøig acuerdo marigwan nam sølgandø marøbelø kønrrai mara pønraig køn, tru acuerdo merrabsriig maig maramigwan martraim pørigwan kømøtø, tru Espiritu Santoiwan. Kaguende tru maig maramigwan martrai pørigwan mømligweimbe kwamigwan srua arruben, trune Espiritu Santobe tru srøig øsig kømigwan tranøbig køn.

⁷ Inchen tru maig maramigu marøptøga pønrraig kwamigwan srua ar-rubig, srug tambalmerayu pørikken tørguegwalmabig køptø, Israel misaamerabe Moiséswan malauguen ashchab kaimaig købig køn, nui malø tørguegwalmabig køben, tru tørguegwalmabiibe kwab yaindøgucha. ⁸ Inchen tru øsig kømigwan srua arrubigwan marøb pønrraig tru Espiritu Santoimbe, ¿kan treetøguen kønrrab kømø, maig tørguegwalmabig kuaasamø? ⁹ Inchen tru maig maramigwan marøptøga pønrraig misagwan kaigyu pønrrønrrai kørømara pasrøbikken treeg tørguegwalmabig kuibe, tru marøptøga pønrraig misagwan Tiuswei merrab chi kaig kømeeelø lataig tabig kønrrai marøbiibe, ¿kan treetøguen kønrrab kømø, mas purø tørig tørguegwalmabig køn! ¹⁰ Kaguende truig tørguegwalmabig lataig kuikken tru iig purø tørguegwalmabiibamara ashene, trube chi tørguegwalmabig kømøn. ¹¹ Inchawei tru tørguegwalmabig kwab ibikken kan treeg tørguegwalmabig tøgäig arriibe, tru mana pinømø pasrabig pasrønrrabiibe ¿mas maig tørguegwalmabig kuaasamørra!

¹² Inchawei tru tøgagønrrumab isuiowan nam tøgäguen pønrraig køppe, nambe chi kørømø maig tamigwan tørgandø waminchibelø ker. ¹³ Kabe tru Moisés lataig inchib pønrrømer, tru Israel misaamera nui malau tørguegwalmabig kwab arrubig yandø patsi ashmønrrai, malø kasraitøga kasrøb lataig. ¹⁴ Inchendø nømui turmerayube yandø chi wamindikken kebyainameelø murig misriilø kua, møin kwalømgatig tru merrabsrø Tius acuerdo marig købigwan leben, chi tainguen mørmeelø køn, tru malø pinøgasrøb pasrabiitøwei pasrabig pasraikkurri. Kaguende tru pinøgasrøbigwane Cristotøwei kerranrrun. ¹⁵ Incha møin kwalømgatig tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan asiimørig, tru maløwan pinøgasrøbig lataig pasrabiibe nømui manrrømerayube kasrain pasran. ¹⁶ Inchendø møikkøben Señorweimay llirawa pasramisrene, tru pinøgasrøbig lataig pasrabiibe nuinukkurrimbe kerraig kønrrun. ¹⁷ Kaguende Señorbe tru Espiritu kua, Señorwei Espiritu chu pasrøbene, Tiuswei merrab kemalamig truyube chigucha iløsrkønrrabiibe chi kaagøn. ¹⁸ Inchawei nambe mayeeløba maløwan chi kasra kømø lataig ashib pønrrabeløbe, kan espejo latailø ker, Señorwei tru tørguegwalmabigwan kegurnabelø, nø maig køben nam treeløtøwei misrøb, katøguchinguen, katøguchinguen tørelø misrøb amber. Treebe Señorweinukkurri arrubig køn, tru nø Espirituinug.

4

Jesucristoimburabigwan eshkabelø

¹ Inchawei nambe Tius namun lastima asiitøga i tru marøb pønrramigwan tøga pønrraig køppe, nambe chi kullaarab melømer. ² Pøs chigøben ke kørikken

kõnrrapteelõ sòratõ mariilane nambe yandõ wendõbasrar ker, sòratõ larrõ mõi isua marõb põnrrõmõwei, Tiuswei wamwan lliska peemaytõ marõb põnrrõmõweingue. Treeg marõb põnrrõmõtõ, tru newan ciertonigwane maig kuigwan tõrgandõ kenamarõb põnrraikkurri, nam tabelõ kuigwan namashib kenamarõb põnrrer, maya misaamerai isub kebachib pasrabigu ka inchib pasrõmugumab isumig kaanrai Tiuswei merrab. ³ Inchen tru tabig srõ wamwan nam eshkar kusrenanig katõgucha pinõgasraig lataig chugúi mõiimig kõrrõmisrõppe, tru yandõ pinab pinamnuumay amrrabelaimbe pinõgasraig lataig kõrrõmisran. ⁴ Kaguende tru mõiin kwalõm yu pirau tius, tru nugwaimandziibe, tru chi kõremeelane nõm chigúi mõiin isubig tõgagúigwane chigúi mõiimeelõ kõnrai kasra pasrin kõn, tru Cristoi tõrguegwalmabigwei tabig srõ wam tõrbilabigwan nõm nebua ashmõnrai; tru Cristobe Tius maig kõben, truig kõn. ⁵ Kaguende nambe namuimburabig-wandõwei eshkar kusrenanmõtõ, Cristo Jesúsbe mayeclaim pala nõ ashib karub pasrabig kõn cha eshkar kusrenanõbelõ ker. Katõ nambe Jesucristoy-asig ñimuimbe ka karuindõ melabelõ ker. ⁶ Kaguende: “Tru lõstõyugurri tõr pilõnrrain” cha, trenchib Tius nõtõwei namui manrrõmerayu nui tõrtõga kebilin kõn, tru Tiuswei tõrguegwalmabig Jesucristoi malau pilabigwan nebua asam tõrwan namun tranig kõnrai.

Chigõben trõmbõig puingucha mur põnrrab

⁷ Inchendõ nambe iig tru purõ tabigwane namui asr kan pirõ kõtõsõ lataigutõ tõgaguer, tru iig maramburab marõbig purõ nuig tabiibe namuin kõmõtõ, Tiuswein kui kenamartrab. ⁸ Chiyutõgucha chine chine pui melamig nebuingucha, ke truyutõ tambal ambagucha warõmer. Ke kan chindamermab isumig pui melõbendõ, yandõ ke kaimamuitamappe isuilõgucha melõmer. ⁹ Namun kaig marõb amrruindõgucha, namundõ elatsiilõ melõmer. Põtiitsiilõbe kuinabendõ, kerriguwan pinisailõbe kõmuinatan. ¹⁰ Inchawei nambe chu ambuptõgucha, namui asru Jesucristo kwaigwane tõga amõner, katõ Jesucristo õsig waikkucha namui asru kenamisrtrai. ¹¹ Kaguende nam õsig põnrrabelõbe Jesucristogurri chu urastõgucha ke kwaitõ, kwaitõ melamig nebutan, namui ka pinõnrrab asru Jesucristoi õsig pasraikkucha kenamisrtrai. ¹² Inchawei namuinuube kwamig marõb pasrõben, trune ñimuinuube srõig õsig kõmig marõb pasran.

¹³ Tiuswei wamwan põiiguma trenchibig kõn: “Kõrewa, treekkurri waminchar” cha. Põs namgucha namui isubigwane Cristoinug treetõwei pasra põnrrõwa, treekkurri nambe kõrewa, Tiuswei wamwan waminder. ¹⁴ Põs nambe ashibelõ ker, Señor Jesúsban kwailai utugurri Tius tru katõle õsiirangarubiibe, namungucha Cristo Jesúsba tru kanbalatõ põnrraikkurri kusrua, Tiusbe nui merraptõwei nam ñimba kanbalatõ põnrramig kõnrai martrab kui. ¹⁵ Põs kerrigu õyeeg pub arrubiibe ñimuyasig tab kõnrain kõn, tru ka yandõ tab indig misagwan katõguchinguen, katõguchinguen nebub ibene, ‘ungwa, ungwa’ tamelõgucha nuramburab nuranrai, Tiusweyasig maya nuguen tab kõnrai.

¹⁶ Inchawei nambe chi kullaaramer. Kaguende namui asrbe patsab yaingucha, namui umbube kwalõmmõrig, kwalõmmõrig srõig misrõb inrrun. ¹⁷ Põs nam chigõben puinab melamig ka petõ pureb arrubig, kan yangucha murig kõtõnab isub mur kui melaibe managuen patsõnrrabgaig kan tõrguegwalmabig maya nuibaguen õyeeg lataig kõn cha, kemesra trendamgaig tabigwan tõgaig arrubig kõn. ¹⁸ Kaguen nambe namui kaptõga asigwan asha

põnrrømõtø, chi nebua asiimligwan asha põnrrer. Kaguende kaptøga nebua asiiløbe ka purainrrabiitøwein køben, trune tru kaptøga nebua asiimeeløbe managatigweyelø køn.

5

¹ Pøs nambe yandø ashibelø ker, yu pirau nam øsig põnrraig tru namui asr ka petøweindiig kan rancho-unø mara pasrindø lataig, yandø minchib patsindøgucha, katøgan srø asr purø tab ya lataig, mu møguelø taska mari ya kømõtø, srømbalarø managuen patsønrrabig kømfig Tius tranig tøgagømigwan. ² Inchawei nambe yu põnrrappe, tru srømbalarø kewa purramitøga pinøbuliilø kømigwan, mana kønrrermab truba truba nuisrab isubelø ker. ³ Treebe namune srø asrtøga kenanen, nambe yandeelø asr chigar kømø, tøgar kømønrrun. ⁴ Inchawei i asr kan carpa ya lataigu nam øsig põnrrabeløbe larrø tab kømui, truba truba nuisrab isuig melabelø ker. Pøs namune kwamuinrrabna køtan nam tøga põnrraig asrwan trubalatø srøig itøguenniilø kømøwatøbe, tru yandø pinab patsønrrabigwane tru srøig øsig kømibe yandø nõtø kerriguwan pinabgasra pasramisrtra. ⁵ Inchen namun øyeeg põnrramig kønrai marøbiibe Tius nø køn, tru treeg kønrai Espiritu Santon katsig pasra namun tranøbguen inchibig, tru tranrrrab kørømmisrigwan kutøguewan tranrrrab kui asamig kønrai.

⁶ Inchawei nambe chu urastøgucha chi isumø põnrrer, tru namui asru øsig amøñippatøbe, Señorweim pulu kømõtø, nambe yabsrøndø põnrrabelø kui nebua asha. ⁷ Kaguende nambe amøñippe, namui isubigwan Cristoinug pasriitøgatø amøner, namui kabrrawa nebua ashagurrin kømõtø. ⁸ Inchendo nambe treeg kønrraitamab chi isumø põnrrer, masken namune asrugurri tarømisra ambinrrabna køtan, Señorba kanbalatø purrønrrab amrrab. ⁹ Inchawei namui asru øsig põnrrøwa lata, asrugurri tarømisra amba lata Señor nø tab kui mørøb wanrrai marøbelø kømig namuimbe truig køn. ¹⁰ Kaguende nambe tru maig maramigwan Cristo asha marøb wainug mayeeløba kemalamig køn, namui asru amøña tabig marig kuin kui, kaig marige kuin kui maig marigwan nam møitøgucha truburø utønrrab.

Tiusba katøle tab kørømmisramig

¹¹ Inchawei Señorwan mandø kørig tøga põnrramigwan nam ashibelø kuig køppe, misaamera Señorwan kørenrai inchib melabelø ker. Pøs Tiuswei merrabna nam mailø kuigwan tørgandø kenagúibe, katø ñimui isub kebachib pasrabigugucha treetøwei tørgandø kenagønrraimab isur. ¹² Kabe nambe namasiitø katøguen ñimui merrab ‘truba tabelø ker’ chib põnrrømõtø, ñim namgurri tab kui mørøb kasrag põnrramigwan tøgagønrrai treeg isua inchib põnrrer, ñim tru mandø løtamigwan tøgagønrrai, tru manrraugurri isua kømõtø, ka palatø treeg maranmab ashchaindø møg inchib chib põnrrabelan. ¹³ Namun ‘locos køn’ tainab põnrraibe, Tiusweyasig køn. Inchen maig põnrramigwan chugúi møra põnrraibe, ñimuyasig køn. ¹⁴ Kaguende Cristoi undag købiibe namune martrai trawaguchibig køn. Pøs iigwan nam isua ashene: Cristoma kwappe, mayeelaimburø kwaig købene, treekkurri mayeeløba kwaig køn. ¹⁵ Inchen Cristobe kwappe, mayeelayasig kwaig køn, tru øsig amøñibeløbe ka nòmuyasiitøwei øsig amøñimõtø, nuyasig amøñibelø kønrai, tru kwawa, katøle nòmuyasig øsiirabigwei.

¹⁶ Inchawei nambe yandø møingurrimbunøbe mundøgucha yu pirauelø isumay ka treetø isua ashib põnrrømeeelø ker. Pøs nambe merrappe Cristone

yu pirauelø isua asimay ashibelø kuatøgucha, møimbe yandø treetø nebua asha tøga pønrrømer. ¹⁷ Inchawei møikkøben Cristoinug pasrabiibe, yandø nøbe kerrigu srøig køn; merrabiibe yandø chab puraiben, møimbe yandø kerrigu srøig marig peemayig køn. ¹⁸ Inchen kerriguba øyeeg arrubiibe Tiusweinukkurrin køn. Pøs nam kailø kua nøbatøwei tab kørømisramigwan Cristo Jesúskurri treeg kønrrai mara, kailø kua, Tiusba tru tab kørømisram wamwan nam marøb pønrrønrrai, nø tranig køn. ¹⁹ Tru wambe iig køn: Tiusbe nøbatøwei Cristogurri pirau maya misaameraba kailø kua, tab kørømisramigwan marøb pasraig, nømui chi kaig mariilan ulø payrrab isua ashmøtø. Tru øyeeg nøba tab kørømisram wamwane namun waminchai trana pønsraig køn. ²⁰ Nambe Cristoi munchiyu, misag utu Cristo nø waminchib pasrab lataitøwei nui wamwan waminchib pønrrønrrai pønrrailø ker. Namgurri Tius nøashib treeg maray chib pasrab lataitøwei, nambe Cristoi munchiyu ñimun tiusmanda øyeeg martrunrrigay tamønrrun: ¡Tiusba tab kørømisramigwan maray! cha. ²¹ Cristobe chigucha chi kaig marig chigaigwan, Tiusbe namuimburo nune kaig marøbig kui lataig treeg mara pasrig køn, nam kaig marmua lataig pønrramig kønrrai Cristogurri treeg martrab.

6

¹ Nam Tiusba marøb pønrrabelø kuig kōppe, ñimune øyeeg marøb kørørunrrigay chinrrab, Tiuswei tru ka yandø tab indigwane ke chi martraamøbendø uta tøgagømøtay cha. ² Kaguende nui wamwan pørigube Tiusbe trenchibig køn:

“Yandø tru purugum kwalømmera puim pasrøben, ñun mørig køn cha.

Kaigyugurri wesrailø køm kwaløm puim pasrøben ñun purugúig køn”
cha.

¡Møi yan køn, tru tabig purugúigwan utamibe! ¡Møi yan køn, tru kaigyugurri webambam kwalømbe!

Pablon chine chine nebub arriilø

³ Mugøben Tiuswei tabig srø wamwan kaashib, nam marøb pønrraigwan kaig køn chib wamindig kømønrraimbe, nambe kaig marøb mungucha srur-rengwanganub pønrrømer. ⁴ Masken treeg inchimøtø, nambe chiyutøgucha Tiusweiwan marøb melabelø kui asiilø kønrrab treeg kenamarøbelø ker: chu uraskucha elachimøtø, marøbig marøb melamigu lata, chine kaig pub arrubigu lata, chine palai mørøb, isui melamig arrubigu lata, ⁵ ichagutsiilø kømig nebui lata, kailan pønsrai yau keerig pønrramig nebui lata, kanbal-atømisra kaig martrab namig kurrøben treegu melamig nebui lata, maramga murelan marøb melamig nebui lata, kibguen kimø melamig nebui lata, chigucha mameelø puraambub melamig nebui lata, ⁶ chi kaig marmø chishig amønramigu lata, nebua ashib ambigu lata, chine indindøgucha tam-may ka melabig melab, tab inchibelø kømigu lata, Espiritu Santo namba pasraigu lata, nam ka inchib kømø, cierton undaguelø kuigu lata ⁷ cierton wamindamigwan treeg waminchibelø ker. Tiuswei maramburab marøbitøga marøb, tru chigurrimbunø tabig sølgandø marøb pønrraitøgabe nambe kus-rmayba, atsimayba srua kwayab pønrrer, kan sulldau kwayab turiamig kusrmaybe espadan atsimaybe escudon srua kwayab pasrab lataitøweingue. ⁸ Kanmaywane truba tab indinab, kanmaywane maig købash indinab, kanmaywane truba tabelø køn chib wamindinab, kanmaywane larrø kailø kui mara wamindinab, maig kuigwan nam cierton waminchendø, larrø

may wamincha isapteeło kui marinab, ⁹ nambe mumera kui nebua asiilo kuinabendø, asiimeelo kui lataig tøgagúinab, yandø kwawa pinanmab asha tøgagúindøgucha, øsig amøñibig amøñibelø, trømbøig ichabeteilo kuinabendø, kwamø ka øsig amøñibelø, ¹⁰ truba isuilo meløbendø, purø tab kui kasrag pønrrabelø, larrø waachamera kuinabendø, misag truba nørøwan tabigwan tøgagømburab tøgagønrrai marøbelø, chugurringuen kømeełø kerrigu chiga latailo kuinabendø, kerriguh tøgar treelo kuinatan.

¹¹ Nambe, ñim corintosreelan, maig wamindamigwan tørgandø treeg waminder. Nam ñimuimburab isumibe namui manrrømerabe ke kurindø pasran. ¹² Ñimuimburab nam isumibe chugatikkucha kurin pasrøben, ñimweinrre kasrøb tøgagøn namuimburab. ¹³ Ambugurri igurri lata treeg kønrraimab isua, kan nai ureg kui lataitøwei nabe ñimune trenchar: ¡Ñimui manrrømerangucha treetøwei kura tøgagørrunrigay! cha.

Nambe øsig wab Tiuswei ya ker

¹⁴ Ñim Tiuswan kørebeløbe Tiuswan lata køremeeløbabe lincha maramgaigube chi lincha maramig kømøn. ¿Kaguende tru tabig sølgandø maramiba, sølgandø kømø mariibabe chincha kandø kønrrab kø? ¿Katø løstiiba, tøbabe chincha trubalatø kønrrab kø? ¹⁵ ¿Cristoba, Belialbabe chincha kandø isunrrab kø? ¿Criston kørebiiba, Criston køremiibabe chincha kandø isub pønrramdiig kønrrab kø? ¹⁶ ¿Katø Tiuswei yaba, taska mari tiusmerababe chincha trubalatø kønrrab kø? Kaguende nambe tru managuen kwamø øsig wab Tiuswei ya ker. Pøs nøbe trendaig køn: “Nabe yandø nømuintug pasrabig pasrab, nømui utu uñib indamønrrun cha. Nabe nømui Tius køben nømgurrimbe nai misaamera kønrrun” cha.

¹⁷ “Inchawei treeg købene:
Tru kaig marøb misaamerai utugurrimbe webamba,
yandø nøørømisray” cha,
Señorbe nui misaameran trendan.
“Chigøben køsøngømdiigwane katøramøtay cha.
Pøs marmubene, nabe ñimun utamønrrun” cha.
¹⁸ “Incha nabe ñimuimbe møskai misren,
ñimgurrimbe naimbe nai nusrkalø,
nai nimbasrmera misrtrabguen” cha,
Tius Newan Maramburab Marøbiibe trendan.

7

¹ Inchawei ñim, nai undaarailø, tru Tius tranrrab misra kørømisriilan tøgarbe, namui asru lata, namui espírituyu lata, kaig marig køsøngønrrapteelan kerriguwan chish misrkun, Tiuswan køriibala pønrraigu kerriguwan nuindø newan tabelø kønrrab.

corintosreelø yandø mas kaig marmønrrab isua mørøb

² Namun ñimui manrraugurri isua utørray chinrrab inchar. Nambe møigwangucha ñimun sølwan marmø kalø mara pønrrømøwei, kaig marøb ñimun møigwangucha mindisha kørørmarmøwei, kabe nam ñimgurri nam tøgamisrmøwei indig køn. ³ Nabe iigwan ñimun øyeeg kuppe, ñimbe øyeeg kailø køn chinrrab kømøtø inchar. Nabe yamba trendaig kuig køn, nambe ñimune namui manrrau tøga pønrrer cha, øsig amøña lata, kwamig kui lata ñimun namui manrrau tøgagønrrab. ⁴ Nabe ñimune chi isumgailø kui isua pasrab, chiburø køben ñimgurri na truba tab kui mørøb pasramigwan tøgagøb inchar.

Nan truba tab k nrrai mari pasrar, chine isui p nrramig puindøgucha, kasrag k bigwan t gag mburab t ga.

⁵ Nam Macedoniasr  puabe, namui asrwane kan pishindø tabguen israb t gag mig nebumig k n. Treeg k m t , chiyut gucha ka isui melamit , isui melamit  arrubig k n namune, namuim p t gatanbe chinetø indinab melamig arruben, namui manraube k rig isub melamig. ⁶ Inchend  Tius tru larr  kullaarai isui melabelan isui inchim nrrai mar biibe, Tito arriit ga namune truba tab kui mel nrrai marig k n. ⁷ Kat  Tito arrikkurrind  k m t , n gucha  nimgurri truba tab kui m r b pasramigwan utikkurrimba k n. N be namun wamm r srk tan,  nimbe nan truba ashig kui melaigwanba,  nim tru merrab kal  marig k bigwan isua m ra kappin k rr g igwanba,  nim naimburab truba truba isub melaigwanba. Treekkurri nane kat guchinguen kasraaranrrai martan.

⁸ P s na  nimun tru kilga p ra  riit ga  nimun truba isuil  k rr misrtrai marig k bigwane nane chi isum tan. P s tru urasbe nane isubwei indig k n, kaguende tru na kilga p ra  riibe kan maya yanagatiit be  nimun isui mel nrrai mar bwei inchen. ⁹ M imbe nane kasrag k ppe, tru  nim truba isui melaigwan, trunun isua kasrag k m t , tru  nim truba isui indibe  nimui kaig mariilan isua m ra, Tiusweimay llianrrai marikkurri nane kasrag k tan. P s  nim truba isui inchib p nrrappe, Tius trend  treeg k nrrain k ben kuig kua, nambe  nimune chigucha chi kal  punrraimbe marmuig k n. ¹⁰ Tius maig palain k ben nam trumay isui inchib p nrraibe  nimui kaig mariilan isua m ra, Tiusweimay llianrrai mar big k n, kaigyugurri wesrail  k migweyasig trembe kaabashm t mab isumig chigaikke. Trune isui inchib p nrramig arrubig yu pirauibe, kwamibe t gaig arrubig k n. ¹¹ Tius maig palai inchen,  nim trumay isui inchib p nrraigwan  nimuen asay:  nimuinug truba mar g kui inchib p nrramig arrub,  yeekk lig kal  mar brain k n chib t r mar b p nrramig arrub, kal  maren namig isub p nrramig arrub, k riibala p nrramig arrub, truba truba asinrrabna kui inchib p nrramig arrub, tabigweimburab ke chinsraat  inchib p nrramig arrub, kaig mar bigwane m ra meganrrai mar b p nrramig arrub, treeg arrin k n. Inchawei kerrigu  yeeg purayaigu  nimbe chi kal  mara p nrr muin kui kenamar b p nrran. ¹² Inchawei tru kilgawan p r ppe, tru s lwan marm  kaig mar bigwan isua, truikkurrim p rm wei, kabe tru kal  marinabigwan isua, truikkurrim p rm wei indig k n. Treeg k m t , tru  nim namuimburab truba isubel  kuigwan  nimui utu Tiuswei merrab nebua asig k nrrai indig kuig k n. ¹³ Inchawei nambe chi isum  tab kui p nrramig k nrrai mariil  ker.

Nam tru treeg tab kui p nrraig k mnet , Titon truba truba tab kui pasrai ashabe, nambe larr  tab kui truba kasrag p nrrer. Kaguende Titone nui isubigu kat le truba tab kui m r b pasr nrrai,  nim s teel misra purug in k n. ¹⁴ P s  nim corintiosmeraimburab truba tab kuim pasrar chib Titon na waminchib pasraigwan, chi k riimisra k rr mismur. Nam  nimun kerriguba chig ben wamindiima chi isa wamindig k muig k ppe,  nimuimburab truba tab kui m r b Titon nam waminchib p nrraikucha treet wei isa k m  wamindig webyan. ¹⁵ Inchawei Titobe m imbe  nimune kat guchinguen undaguig k n, tru n  maig karuigwan  nim mayeel ba m r b, nun utabgucha, k riibala ke it nab utig k bigwan isua. ¹⁶ Chiyut gucha  nimbe chi isumgail  kuimba mayanguen nane tab k tan.

Merø kømø, tranamburab tranigwan waminchibig

¹ Trube, mømimbe ñim nai nunelø, wammøra kønrrai inder, tru Macedonia pi-rausrø iglesiameran Tius nui ka yandø tab indigwan øyeeg tranigwan. ² Yeeg chine kaig nebuinab melamig pub arrubig ututø, nømui kasrag købigwan kasrag kømburab tøgagúiba, larrø chugurringuen kømuilø melaibabe, merøbala kømø, tranamburab tranøbelø kønrrai marin køn. ³ Inchawei nabe maig kuigwan wamindamørrun, tru nømun maig purugumdiig køben treeg purugua, nebumgaigwanguen nebua tranig køn cha, nømun mu tranrrai indig kømøtø. ⁴ Pøs namune truba rugabelø køn: “Tru Jerusalénsrø Tiuswei misaameran namgucha trulan tøga purugúig kønrrai treeg marbashib-srumøgue” chib. ⁵ Incha nam treeg martraitama isuigwandø marmøtø, nømbe Señorweyasimerrig pønrrønrrab nømashib pønrramisra, trugurrimbe namun treetøwei pønrrønrrab pønrramisøbelø køn, Tius maig kønrrai køben treeg. ⁶ Inchawei nambe Titone øyeegwan martrunrrig cha waminchibelø ker: “Iig truba tab indigwan ñi maig marøb pølbasiibe, katø treetøwei tru corintiosmera Jerusalénsreelayasig tranigwane tabig marøb patsøgørrunrrig” cha. ⁷ Pøs ñimbe isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigü lata, Tiusweimburabigwan nebua ashib waminchib ambigu lata, Cristoi maramigwan tab asha maramigu lata, ñim namuimburab undag købig tøgagúigu lata, chiyutøgucha ñimbe ya merrabguen melaig køppe, lastima asha tranøbelø kømigu chigucha iyu treetøwei merrabguen webamrrab inchigay.

⁸ Maig martrain chippe, ke kandø chibig lataig nabe treeg karua pasrmur, treeg kømøtø, ñim undag købigwan cierton tøgagúitashchab ashchab inchar, katøganeløma treeg tab marøbelø køn cha trunun eshkab. ⁹ Kaguende ñimbe namui Señor Jesucristoi tru ka yandø tab indigwan nebua ashibelø køn, nøbe chigucha chi palømig tøgag købendø, ñimundag købiitø larrø waacha misra, tru nø treeg waacha misriitøga ñimun Tiusweimburabigwan chigucha chi palømeelø kønrrai marigwan.

¹⁰ Incha iigube nabe ñimun øyeeg maramdiig køn chinrrab inchar: tru purugunrrab tulisamigwan ñimbe marig pilawei tranamigwan ñimmerrig tranøb, katø trutø kømøtø, maramigwan ñimwei isuig kuig købene, ¹¹ trube, ñim pølbasa marigwane mømimbe tabig marøb patsøgamig køn cha. Tru ñim purugunrrab indamigwanma ñim ke martraptø pønrraig køppe, trube, tru maramigwane treetøwei marøb patsøgamdiig køn cha, ñimun maig nebubendø. ¹² Kaguende møikkøben ke tranrrab isua, mayanzhig tranamdiig køben treeg tranigwane Tiusbe chi kashmø utabig køn, ke chugurrrin kømuingucha tranrrai inchimøtø.

¹³ Inchendø nabe øyeeg chippe, kaneløbe chairailø kørørmisren, ñimbe purugub meløwa, ke chugurringuen kømui inchib kønrrain kømøtø, ¹⁴ mumaytøgucha lata kønrrai inchar. Møin kwaløm ñim chigucha chi palømig uncha tøgagúibe nømun purugumig køben, katøwan ñim palai meløbene, tru nøm uncha tøgagúibe ñimun purugumig kønrrai. Trumaybe mumaytøgucha lata kønrrun. ¹⁵ Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala: “Nu tulishibiibe ke unchagøøm tøgagømøwei, lamøtø tulishibiibe palappuin kømøwein køn” taig.

Titon Corintosømay karua ørøb

¹⁶ Namui Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chinrrab, ñimuimburab na isui lataitøwei Titoi manrraugucha isunrrai pasrigwan. ¹⁷ Pøs na nun Corintosømay ya, øyeeg maramdiig køn cha, na wamindigwan ka møriitø

kòmòtò, nòbe maramigwane ke marøg kuindò megaig kuig kòppe, nòashib treeg martrab isua, ñimuisròmay yan.

¹⁸ Incha kan nuneg, Tiuswei tabig srò wamwan eshkaab kusrenanòb pas-raigu, chu iglesiameratògucha nune truba tabig wamindinabigwan nambe Titoba lincha inrrai òrer. ¹⁹ Incha katò treetò kòmòtò, tru iglesiameragucha nun lawa wesraig kuig kòn, tru jerusalénsreelai tab indig purugúigwan nam srua amben, nò namun lincha attrai. Nambe Señorwan maya nuguen tab indig kònrraimba, nam purugug kui pònrraigwan katòganelan kenamartrappa, tru an tulisai gwane nam asha maròb pònrrabelò ker. ²⁰ Mugòben namun 'òyeeg kalò maròpteelò kòn' tainab pònrramig kòmònrrai inder, tru yeeg nòrrò keta tranilian nam asha maròb tòga pònrròrrai tranigwan. ²¹ Kaguene nambe chiwandògucha maig maramigwan sòlwan martrab inchib melabelò ker, Señorwei merraptò kòmò, misaamerai merrabgucha treetòweingue.

²² Incha nambe katògan namui nunewan nòmun lincha inrrai òrer, nui mariilòyu chiyugòben ke martraptò pasrabig kui katò katò treeg mòg kui nam asigwan. Incha mòimbe nòbe katòguchinguen tru maramigube ke martraptòweim pasran, ñim chi isumgailò kui nò truba isua tògagúikkurri. ²³ Pòs Titobe, naimbe nan lincha megabig, katò ñimui utu chi maramigu purugub megabig, treeg kòn. Inchen tru katògan lincha ambub nunelòbe, tru iglesiamera karua òriilò, Cristoyasiibe maya nuguen tabig kònrrai pònrrabelò, nòmbe treelò kòn. ²⁴ Inchawei ñimbe tru mòguelane truba undaguelò kuin kui ashchai kenamartrigay, iigwan tru iglesiamera mayeelòba asha kònrraingue. Katò na ñimuimburab tab kui mòròb pasraibe chigurrin kui ashchai inday.

9

Cristogurri nunelan purugumig an tulisai g

¹ Inchen tru Tiuswei misaameran purugumig tru an tulisamigweimbu-rappe ñimune chi pòramikken palòmòtan. ² Pòs tru purugumigwane ñimbe purugunrrab ke muniitò pònrrabelò kui nabe ñimune ashibig kur. Incha nabe treegwan ñimuimburab macedoniasreelai utu truba tab kui waminchib pasraig kòn, ñim acayasreelòbe tru tranamigwane marig pilasròwei tran-rrab chab tamara kuig kòbene. Inchen tru maramigwan ¡katò! marig kòrròmistrai isua ñim maròb kuibe, nòm tru macedoniasreelò truba yamelò treetòwei martrab isunrrai indin kòn. ³ Òyeeg kuindògucha tru ñimuimburab nam òyeegu truba tab kui mòròb waminchib pònrraibe, ka wamindiitò purept-inchibgunmab isua, i nunelan òrar, tru ñimuimburab na maig waminchib arrig, masken tamara kònrrai, ⁴ inchippa macedoniasreelò mòilògòben naba amrrub chi inchene, ñim chigucha marmò, pesan kòben punab melòmònrrai. Pòs, kan treeg pubene, namune purò nu kòriimisram nebunrrab kòn, ñim chab tamara melaitamappa nam ñimun chi wammòròsròmòikkurrindò. Pòs, ñimune masken kòriimisram nebunrrun. ⁵ Inchawei òyeekkurri, i nunelan ñimuisròmay merrab ashchab amrrai òramig nabe palai asig kuig kòn tru purugumburab purugunrrab misrig kòbigwan tulisam purugua yandò ke chab tamara munig kònrrai. Trumay tru ñim purugumig tulisai be meròbala kòmò, tranig kui asamdiig kònrrai, ke tranrrai inchendò, tranig kòmòtò.

'Merò kòmò, purugumigwan òyeeg maray' chib wamindig

⁶ Incha ñimbe iigwan isua kuy: mòikkòben ke kagòmònrraindiig ell-guabiibe, katò treetòwei kagòmònrraindiig tulishinrrun. Inchen mòikkòben ellguamburab ellguabiibe, katò ellmarigwan tulisamburab tulishinrrun.

7 Ñim mõiŧogucha tranamigwan tranøppe, ñui manrrau maig tranrrab isua tøgagúig kòben, treeg tranamig kòn, ke tranmuinrrabna kòbendø, tranmøwei, kabe ke treeg tranamig kuikkurrindø tranmøweingue. Kaguende Tiusbe kasraatø tranøbigwane undaguig kòn. 8 Inchen Tiusbe maramburab marøbig kòn chigurrimbunø tøgagømigwan ñimuinug tøgagømburab unchaguen tøgagømig kònrrai, treeg maramig, chiyutøgucha ñim chi palabigwan chu urastøgucha palomø tøgagua, chigøben tabig maramigu kerriguba ñim purugub kømig unchaguen tøgagønrrai. 9 Inchawei Tiuswei wamwan pørigube trenchibig kòn:

“Larrøbitchai tsurøb, waachameran tranøb indig kòn cha.

Inchen nui tru tabig sølgandø maramibe managatig pasrabig pasran”
cha

10 Inchen Tius tru ellmarøbigwan yell tranøb, pirri manrrai tranøb inchibiibe, maig palabigwan tranøb, ñimui yellwan nørø larrøbitchai marøb, tru ñim tabig sølgandø maramibe kan ellmarig misrøb lataitøwei nørø larrøbichib inrrai martrun. 11 Trumaybe ñimbe chiyutøgucha chi palømig tøgagønrrai mariiø kònrrun, chiyutøgucha purugumigu merøbala kømø, tranamburab tranøbelø kònrrai. Inchen ñim tru purugúigwan nam nømun tranen, nømbe Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chib kømig kònrrun. 12 Kaguende ñim øyeeg marøb kuibe Tiuswei misaameran chi palabigwan treeg purugúitø kørømisrmøtø, Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chib kømikkucha truba truba kònrrun. 13 Inchen tru ñim øyeeg purugúigu ñimbe mumera kui asiilø kòn. Katø nømbe Tiuswan truba tabig waminchun, Cristoi tabig srø wayuyu pønrrøwa, truig maig taigwan ñim møra, truigwan kenamarikkurrimba, katø ñimbe nømun merøbala kømø purugub, katøganelø mayeelan treetøwei purugub indikkurrimba. 14 Katø nøm tru ñim purugúigwan utabeløbe ñimuyasig Tiusba waminchippe, ñimuimburab truba nu undaatøga martrun, Tius nui ka yandø tab indigwan tøgagømburab tøgagønrrai ñimun tranikkurri. 15 jTiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chinrrab, wamindiitøgabe kan mandøguen tamgaig purø nuig tabig keta tranigwan!

10

Pablo Tiusweiwan nø marøb pasraigwan chinchaingaig waminchib

1 Na Pablo ñimun øyeeg martrigay chib waminchar, Cristoi tru purø tammayig kuitøgaba, purø tab inchibig kuitøgaba. Tru na ñimui malau pasrappe, chi tre chish waminchib pasrømig kòn tainab, trube, peesrøn pasrappe, maig tamigwan kelarrab, kelarrab trenchibig kòn tainabig. 2 Na ñimun trenchinrrab inchar, na ñimuISRømay arrua, namun mõiiløgsrøn ka namuimburaptø isub yu pirau maig kòbashtiig amøñibelø kòn chibelan kelarrab, kelarrab tamig tøgagúigwan tiusmanda ñimun trendamig kømønrrai inchunrigay cha. 3 Pøs nambe misag kuinabwei inchendø, yu piraelø maig kwayabelø kòben, treeg kwayab amøñimeelø ker. 4 Kaguende tru chitøga kwayamig nam tøgagúibe, møguelain kònrrab kømøtø, trube Tiusweinug maramburab marøbig, treeg kòn, ni mumaygucha chindamga murelø nugwaimandzig pønsraig pønrrabelan pøtiitøsamig. 5 Pøs truitøga nambe tru kusremburab kusrewa wamindiilanba, katø tru purab nørreelø isuilø misaamera Tiusweinburabigwan nebua ashmønrrai sètø pasramisrøb kurrabigwanba pøtiitser, tru chigurrimbunø isuilane Cristo maig kònrrai inchen, treegu pønrrønrrai merrarrawa pønsrøb. 6 Incha ñim newan mørøbelø misra pønrramisrene, tru maig taigwan mørmeelane nambe møra melønrrai mara kørømartrab pønrrer.

⁷ Ñim kui ñimui kabyu maig kenagøben, ka palatø isua ashibelø. Møikkøben, isa kømø Cristoin kurmab isua pasrøwabe, trube, iigwan isua kømig køn: Nøma Cristoin kuig købene, namgucha Cristoieløtøwein kuin kui. ⁸ Maig maramigwan nam karub tøga pønrrønrrai Señor namun trana pønrsraigwan, iigwan na purø møg inçhib waminçhib pasrab lataig indinaindøgucha, nabe chi kørig misrabe pasrømumønrrun. Pøs tru maig maramigwan karub pønrrønrrai Señor namun trana pønrsrøppe, ñimun mindishaguen kørømartrain kømøtø, Tiusweimburabigu nørøram purugunrrainguen tranig kuig køn. ⁹ Pøs na kilgamera pøra, ñimun truiløtøga ke kwaarøsrøg køb lataikkucha indig kømønrrai inchar. ¹⁰ Pøs mõiløbe trenchibelø køn: “Tru Pablo kilga pøriiløbe purø murtø tranøbig, ke menrra mur waminçhibig treelø køn cha. Inçhendø nøashib namba pasrappe, chi trengatig kømøøllig, waminçhibgucha chi may waminçhimúig køn” cha. ¹¹ Pøs tru treeg chibeløbe, trube, iigwan isua kømig køn: nam yabsrøm pønrrøwa, kilga pørigu mandø chib pøøbeløbe, ñimui utu amrrua, marøbgucha treetøwei martrab kui.

‘Nuig misrøb møg inçhibig køn’ taigwan løtab

¹² Pøs nambe tru nømasiitø ‘truba tabelø ker’ chib pønrrabelø truilø mailø køben, namgucha nømba latailø ker chib pønrrømøwei, kabe nøm maig tabelø køben namgucha treeløtøwein tabelø købraitashchab inçhib pønrrømøwei inder. Trune truiløbe nømasiitø kangurrin kangurri mayangatig køtashib, katøganelø lataitøwein købraitashchab inçhib pønrrappe, chugúinguen mørmeelø køn. ¹³ Inchen nambe møg inçhib ke purabgucha waminçhib pønrrønrrab kømøtø, Tius namun mayangatig martrai pønrsraigwan nambe treegwandø marøb pønrrer, katø ñimuisrøngatikken pumig kønrrai tranigwan marøb. ¹⁴ Kaguende nambe namuinukkurri webunagucha pønrrømer, pøs nam ñimuisrø pumuig kuig lata. Pøs nambe ñimuisrøngatig Cristoi tabig srø wamwan nammerrigwei srua amrruig købig køn. ¹⁵ Kabe katøganelø nøøreelø marigu kebamba, purab møg inçhib waminçhibgucha pønrrømer, namuinukkurri webambub. Masken treeg kømøtø, ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigu katøguchi nørøram amrraimab isua muniirab meler; namui maramig ñimui utube nørø larrøbichib inrrai, ¹⁶ Tiuswei tru tabig srø wamwan ñim corintoelainukkurri mas yabsrønguen eshkab kusrenanig kønrrai; peenug katøganelø kebamba marinug trusrø nam kebuna møg inçhib waminçhib pønrrømønrrab.

¹⁷ Inchen mõikkøben nui misrøb møg inçhib waminçhib pasrag købene, nøasiitø kømø, Señorweiwane tab kui mørøb tabig waminçhib pasrøbash. ¹⁸ Kaguende nøasiitø ‘truba tabig kur’ chib, nuimburaptø waminçhibigwan tabig kui asha kørømarig kønrrab kømøtø, tabig køn cha, Tius nø wamindig, trube tabig køn.

11

Pabloa, ‘Cristo nøashib karua øriilø ker’ chib ka isatø inçhibeløba

¹ Ke na chugúi mørmúig lataig na mayandø wamincha mørtrab ñim trun na kawentaimbe køtan. Pøs na treeg indingucha ñimun ka awentarray chinrrab inchar. ² Kaguende ñim møigweyasig pønrrappe, ke truigweindø kønrrai, na treeg inçhib truba isub pasrappe, Tiusweinukkurri arrubiitøga treeg inçhib pasrar. Muba kasharanrrab misrabe, truibatø kasharanrrai

nabe ñimun treeg mara tōga pasrar, truike tru Cristoba, tru nō perainrrab arrub kwalōm nui merrab kan mu mōōbagucha kimō srusrō newan chishig lataitōwei na ñimun nun treeg kenamartrab. ³ Inchendō nane kōrig isutan, tru ul purō may kebenōsrkamig tōgagūitōga tru Evan kebenōsrkōb lataitōwei ñimungucha mumay kōben ñimui isubigu pelōsrkōngarraitamab tru ñim isa kōmō pōnrraigwanba, tabig chishchig Cristoinug pōnrraigwanba. ⁴ Kaguende mōikkōben ñimun tru nam eshkab kusrenani lataig kōmōtō, Jesúsweiwan peemay eshkab kusrenanōb arrin kui, kabe tru ñim Espiritu Santo uta tōgagūigwan kōmōtō, katōgan peg espīritun waminchib arrin kui, kabe Tiuswei wamwan ñim uta tōgagūigwan kōmōtō, pegwan waminchib arrin kui inchibigwane, trube, ñimbe chi chimō melabelō kōn. ⁵ Cristo nōashib karua ōriilō misrōb, tru purab nōrrelō chib pōnrrabelai merrab chiyugucha lamíig kōmur nagucha. ⁶ Pōs nabe nai wamindigube kan mōrōptō purramdiig, may waminchimíig kuinaindōgucha, nebua kusreb asigube nabe maig kuigwan nebua ashibig kur. Iigwane chiyutōgucha ñim tōrgandō ashchai kenamarig kōn.

⁷ Ñim nōrrelō misrtrai, nabe naasiitō chigucha kōmíig misrōb, Tiuswei tabig srō wamwan truburō chi utōmō eshkab kusrenanōb pasrappe, ¿kabe nabe kaig marōb pasrabraig kō chindah? ⁸ Na ñimun purugub pasrōnrrab, nabe katōgan iglesiameranguen kerrab lataig utamig nebubig kōn, nai chi palab arrubigwan tōgagōnrrab. ⁹ Pōs na ñimui utu Corintosrō uñib urasma nan chi palab arringucha, munguen tranrra cha, miamuig kōn. Kaguende nan chi palab arrubigwane namui nunelō Macedoniasrōngurri amrrua, tranig kōn. Chiyutōgucha nabe ñim ke nan tranraindō, tranraindō inchimōnrrab, nabe purō ashiptō megaig kōn. Pōs katōgucha mun miamō, nabe treetō ka megabig megamōnrrun. ¹⁰ Cristoi newan ciertonig nainug pasrai mōra lataitōwei, na chi an purugúig utōmō, tru mōg inchib tab kui mōrōb waminchib pasraigwane Acaya pirausrōngucha nane muguen waminchimōnrrai katōnrraamōn. ¹¹ ¿Chindimbagurri? ¿Pōs kabe na ñimun undaguig kōmubra chindah? ¡Pōs Tiusbe asha pasran, nabe ñimun undaguig kui!

¹² Nabe tru purugurray chib miamō maig marōb arrigwane marōbig maramōnrrun, an utab pōnrrōbendō, tru nam lataitōwei marōbelō ker chi kōptō tru kemesratōguen mōg inchib waminchib pōnrramigwan labelan marbashmō kanmaytō kata pasrtrab. ¹³ Kaguende tru treeg inchibelōbe, Cristo cierton nōashib karua ōriilō kōmōn. Tru marōbelōbe ka may wamincha isatō marōbelō, Cristo nōashib karua ōri latailō misrōb treeg inchibelō kōn. ¹⁴ Inchen ōyeegwane ke kwaara asamikkucha kōmōn. Kaguende Satanástōweinguen kan ángel tabig tōrigwan tōgaig lataitōwei misrōbig kōn. ¹⁵ Inchawei ōyeebe kwaaramdiikkucha kōmōn, pōs tru Satanás karuigwan marōb pōnrrabelōgucha tru sōlgandō tabigwan marōbelō misrōb pōnrrōben. Pōs nōmui kaig marimburo maig utamig kōben, treegutōweim patsōnrrun.

Pablo chine chine kaig nebuinab megaig

¹⁶ Pōs nabe katōle trenchinrrab inchar: mugucha nane ke chugúí mōrmíig kui lataikkucha mara srúa kōmōrrunrrigay cha. Inchendō ñim nan treeg isua tōgaguabe, trube, na chugúí mōrmíig kuingucha, nan treeg ka utōrray chinrrab, na maitōguen mōg inchib pasramig kōnrrai. ¹⁷ Tru na naasiitō truba tab kui mōrōb mōg inchib waminchib pasraibe, nan Señor wamindingaruben wamindig kōmōtō, chugúinguen mōrmubendō wamindi lataig, treeg kōn.

18 Pøs truba yamelø mōilōgøbenma pirauiḡ maig kōben treegu nōmasiitø purø nōrreelø mōrōrai inchib pōnrrōbene, nagucha treetōwei purø nuig kui mōrōrai inchib pasrōnrrab. 19 Nīmbe ya kusrebelø kōbendø, chugūinguen mōrmeelane, trube, nīmbe ke mōrōguen isrōmōzhig melabelø kōn. 20 Mōikkōben nīmūn maig martrain chippe, ke treeg marōb melōnrrai inchibigwanba, nīmūn sōtø pōnsra nō tōga kōrrōmisrtrab marōbigwanba, nīmūn chi isa kōben kerrawa, nui marōbigwanba, nīmūne chigucha kōmeelø marōb nuig misrōb pasrabigwanba, nīmūn malōbōtø pashaguchib, treeg inchibigwanbabe, trube, truigwane nīmbe ke chi chimōzhiitø melabelø kōn. 21 Pøs nambe øyeeḡ kenamarōb pōnrramibe yangucha kullaguelø kōbrain kōn tamig, nane kōrikken kōtan.

Kanelōma ke nōmasiitø chinētø mōḡ inchib wamincha mōrene, treetōwei nagucha martrab, treeg wamināmibe na chugūi mōrmōḡōlig lataig wa-mindig kuindōgucha. 22 ¿Nōmbe hebreosmera kō chindah? Nagucha hebreotōwein kur. ¿Nōmbe Israelwei misaamera kō chindah? Nagucha Israelwei misaatōwein kur. ¿Nōmbe Abrahamwei misaamera kō chindah? Nagucha Abrahamwei misaatōwein kur. 23 ¿Nōmbe Cristoīwan marōb melabelø kō chindah? (Pøs chugūi mōrmīḡ lataitōwei waminchar) Nabe nōm lataitōguen kōmø, masken marōb, maramelōyugucha ma mur marōb, kailan keeri yau nōmun lataitø kōmø, katø katø merrarrowa keeriinab, ichaguchibgucha, mam ichagutsamigwan nōmun lataitø kōmø, ichagut-samburab ichagutsinab, katø katø ke yandø øsig kōmurmab isui megamig pub, 24 katø trattro pijibe judiōsmera maig ichaguchibelø kuigwan treinta y nuevebatø ichagutsinab megabig kur. 25 Katø pōnmay tsiitōga ichib srua kuinab, katø kan pijibe kwetchab sruutōga petinab, katø pōnmay barco pitis misrōb chab mincha, piu asentaben, kan pijibe kwalma y mawa nane mar tōbōtaasrø pi srua yaig megamig nebugig kōn. 26 Chu urastōgucha naimbe webya yamitø, yamitø nebuben, kanmaywane nōrrø pimerayu chine purayaig megamig nebuben, kanmaybe nileelai utuwan chi kuinanrraptiig purayamig nebuben, kanmaybe naim pirau misaameratōwei chigōben marinanrraptiig pureb yamig nebuben, kanmaywane judiōs kōmø misaamera chigōben marinanrraptiig purayamig nebugig kōn. Inchen kanmaywane ciudayu kōrig kōmdiig inchibeløyu purayamig nebuben, katø kanmaywane mu misag warab waraimōsrø kōrig kōmdiigu purayamig nebuben, kanmaywane maryu chigōben kuinanrraptiig treegu pureb megamig nebuben, katø kanmaymerawane ka isatø 'Cristogurri nunelø ker' chibelø chigōben marinanrraptiig, treeg unamig nebugig kōn. 27 Maramelōgucha purø murig, trur-rigu ni mandōguen kōmui megamig, treeg nebugig kōn. Katø katø kibguen kimōwei, katø parōḡwai mōrōb, pi mulḡwai mōrōb, katø katø chigucha mamīḡ megamig nebug, kōrrag kui megamig nebug, asru kemig chigagūinab megamig nebug inchibig kōn.

28 Inchen tru kōmnetø kwalōmmōrig na isuim pasramibe iglesiamerabe mayamba chinchib kermab isub pasramig, truig kōbig kōn. 29 Mōikkōben kullaarain pasrōbene, nan kullaaraig kui lataig kōbig kōn. Inchen mōikkōben kaigu srurrengwanguarinab megabene, nan pusrkwabig kōn. 30 Na mōḡ inchib waminchib pasramig nebubene, na truburab kōmīḡ kullaguig kuigu, truyube mōḡ inchib waminchib pasramōnrrun. 31 Namui Señor Jesucristoi Mōskai, Tius tru managurri nanagatig mayanguen tabig waminandinbiibe nabe ka isatø inchib pasrōmui asha pasran. 32 Rey Aretas karuigwan marōb wabig, tru Damasco ciudayu kubenadurbe tru damacenosmerai ciuda pōtōgatan laringaruin kōbig kōn, nan kemōrtrab. 33 Inchen nane tru

ciudayu pøtøgatan srug pirøbanrrig marigugurri kan pendanayu kørørøobelø køn, kan tasinyu waya. Øyamay nabe truigwei taskugurri welula, ibig kur.

12

Pablon Tius nuimburabig mu asiimüg pønrrabelan kenamarøb

¹ Nabe katøgucha naasiitø møg inchib waminchib pasramig køtan, treeg mariibe chi purugumüg kuindøgucha. Nabe piab lataigu na chigøben asilanba, Señor nuimburabelan nan kenamariilanba, trunun waminchab. ² Nabe kan møg ashibig kur, Criston kørewa pasrabigwan, mõi ya catorce añosken køn. Truigwane tru pøn srømbalasrøngatig srua yaig købig køn. Nune asrbañau srua yaig køh, kabe asrbañau kømø, srua yaig køh, chindindø, truigwane maig kui mørmur. Trunune Tiustøwei asan. ³⁻⁴ Tru mowane tru srømbala Tiuswei purø tabzhiisrømay srua yaigwan nabe asha kur. (Nune asrbañau srua yaig køh, kabe asrbañau kømø, srua yaig køh, chindindø, truigwane maig kui mørmur. Trunune Tiustøwei asan.) Inchen trusrømbe ni kan mandø chaguen trendamgailø nøbe wamindi mørig køn, treegwane kan mowane waminchimønrrai meriilan. ⁵ Pøs nabe tru moweimburappe si møg inchib waminchib pasrabwei indamønrrun, pøs triube nawein kuinaben. Inchendø nabe naasiitø møg inchib waminchib pasrømøtø, na trengatig kømüg kullaguig kuinaigube møg inchib pasramønrrun. ⁶ Pøs nan møg inchib waminchib pasrag køben, na treeg inchib pasrainguen, nabe ke chugúi mørmüg lataig indig kømubsruiinrrun. Kaguende nabe cierton waminchib-srubrainrrun. Inchendø nabe treebe marmumønrrun, na maig kuigwan asig tre lataitø kømøwei, na waminchen ñim møri lataitø kømøwei, mas nuikken kuin kui mugøben nan treeg isumønrrai.

⁷ Øyeeg chigøben purø nørreelø nan kenamarig, truilø nan purab nuig kurwab isub pasramig marmønrrai, nane nai asru chu uragucha kan kal lataig kebuchib pasrønrrai pasrig køn, Satanás ørig, ni mandøguen kømui pasramig kønrrai martrabig, na purab nuig misrøb pasramig kømønrrai. ⁸ Inchen nabe iigwan Señorwan pønmay ‘tiusmanda kerrarra’ cha miaben, ⁹ Señorbe nane trenchibig køn: “Tru nai ka yandø tab indig truitø ñune tsabø køn cha. Kaguende tru nai maramburab marøb pasrabiibe ñi truburab kømüg kullaguig kuigu masken tab kenamisran” cha. Inchawei treeg købene, na truburab kømüg kullaguig kuigu mayanguen tab kui mørøb møg inchib waminchib pasramønrrun, Cristoi maramburab marøbig nainug pasrønrrai. ¹⁰ Inchawei nabe na truburab kømüg kullaguig kuigu lata, nan tsalø waminab pasraigu lata, nan chi palabigu lata, Cristogurri nan kaig martrabøba indinab megaigu lata, nabe truba tab kui mørøb kasraarar.

Pablo corintosreelan isub

¹¹ Pøs nabe kan chugúi mørmüg lataig indig køn. Inchen na treeg inchaimbe nane ñimweinrre indig køn. Naimburab tabig waminchippe, ñimguen tabig wamindig kønrraptiig kur. Kaguende tru Cristo nøashib karua øriilø misrøb purab nørreelø chib pønrrabelaimbe nabe chiyugucha lamüg kømur, nabe maya chigucha kømüg kuinaindøgucha. ¹² Cristo nan nøashib karua ørig kuin kui asamig, maig kuindøgucha tammay nabe ñimui utu kenamarig køn: Tius naba pasrain kui ashchai mariilø marøb, kwaara asamdeelø marøb, maramburab mariilø marøb, treeg. ¹³ Tru katøgan iglesiameran lataguen kømø, ¿nabe ñimun chiyurren lameelø marøb kørørøa pønrsøbrah? Na ñimun tranrrai miamuig, trutøwein køn. Pøs na miamub kalø marigwan

ulø paymø pesannarrai chinrrab inchar. ¹⁴ ¡Au! Nabe katøguen chab tamaraguen megar ñimun ashchab attrab, mōimbabe chabguen pønmayguen kōnrrab kōben. Treetøwei katø na ñimun mianrrab kōmø arrumōnrrun. Kaguende nabe ñim chi tøgagúigwan isua lamøtø, ñimun isur. Pøs kaguende uremera mōskalayasiq esegab tulisamig kōmøtø, uregweyasiq esegab tulishib melamibe mōskalainguen kōn. ¹⁵ Inchawei nabe tab kui kasraatø naiwan kerrigu kastamōnrrun, naasiitøweinguen ñimuyasiq patsōnrrai marøb. Na ñimun mas undaarabene, ¿ñimgurrimbe nane tre undaaramōnrrapteh?

¹⁶ Pøs trube, naimburappe ñimbe ashibeløguen na ñimun tranrrai mi-amuigwan. Inchendø nabe ke chi maramdiig kōtashib ashib megabig kōndainabig kuig kōppe, trube, ¿ke chi isa kōben kabe ñimun chi wesrabraig kōppeendi? ¹⁷ ¿Kabe na tru mōilan kōsrøn na ñimuisrømay karua øriiløtøga chi isa kōben, kabe ñimun chi wesrabraig kō chindah? ¹⁸ Nabe Titone: “Tiusmanda ashchab irrunrrig” cha, Cristogurri namui katøgan nunewanba nun lincha inrrai ørig kuig kōn. ¿Kabe Titobe ñimune chi isa kōben chi wesraig kōppeendi? ¿Nambe yamba pailøba treetøwei kandø isua marøb, katø pailøba yamba tru maywandøwei pōnrrammørgøppeh?

¹⁹ Nabe ñimui merrab ka tab wegørrag kōptørre inchib pōnrrabelø kui, ¿ñimbe katøgucha mōi øyangatig kabe treeg asōnain pōnrrøgueh? Treeg kōmøtø, nambe waminchippe, Cristoinug pōnrrabelø kui asamdiig Tiuswei merrab waminchib pōnrrer. Inchen nam kerrigu mariiløbe, ñim, nai undaarailø, Tiusweimburab ñim nōrrørab amrrain kōn. ²⁰ Pøs nane kōristø kōtan na ñimuisrø puben, na ñimun mailø kōnrrai isua pasraig ñim treelø kōmøwei, katø ñimgurri nan maig kōnrrai isua pōnrraig treeg kōmøwein kōptinchen tsaatø indinab pōnrrainabgunmab. Nane kōristø kōtan ñimui utu aleguiyam lailø, mōikkōben chi tøgagøben pusrkwai asilø, purø trømbøig namig kui indiilø, nōøø katøgan sōtømisrøb tarømisrøb ambiilø, katøganuimburab wam kusrub wamindiilø, isa wamincha mōriilø, purø nørreelø misrøb pōnrrailø, mu-maygucha kōmíig mara pōnsrailø, treeg kōnrraitamab. ²¹ Incha nane kōrig isutan na ñimun katø ashchab puben, Tiusbe ñimui merrab nan kōrig purøøren, truba yamelaimburø nan kisamig nebunrraitamab isua, tru merrabwan nōmui kōsøngønrraptiig mariilanba, mōgueløba, ishumburmeraba trømbøig mariilanba, mu mandiiimíig chi marøg kōben trømbøig maramitø srua ambiilanba isua mørmuin kōben.

13

‘Isua ashiptø melønrrigay’ chib wamindiilø srabeig

¹ Na ñimun ashchab arrumig mōimbabe pønmayguen kōnrrab kōn. Chigøben kalø puigwan asha marøppe, kan pailø kui, pōnelø kui ‘maig purayaigwan treeg kōn’ cha nōmashib eshkabendøwei, maig kōnrrabigwan isua maramig kōn. ² Nabe tru pamay kōnrrabyu marig merrabwan arrua, ñimba pasrøwa, kanmaytø isua kōnrrai eshkaig kōbig kuig kōn. Na mōi katø ñimba pasrømøwagucha katøle katø eshkanrrab inchar, tru merrabwan kaig marøbelanba, mayeelø katøganelanba na katøle arruppe, kan waachaalleelø chib mun lastima ashchab attrab kōmur cha, ³ kaguen ñimbe Cristo nagurri waminchib pasrabig kuitashchab ashig kōb ñimbe trurre lab kuig kōben. Cristobe ñimba mumay kōmigwane chi martrabga kaizhikkucha kōmøtø, nøbe ñimui utu maramburab marøbig kōn. ⁴ Pøs isa kōmø, Cristobe misagwei asr lataitøwei kullag kua, kurussyu mesrøben, kwaig kōn. Inchendø Tiuswei

maramburab marøbiitøga øsig wan. Pøs katø treetøwei nambe Cristoinu-ube kullaguelø kuinabendø, Tiuswei maramburab marøbiitøga Cristoba øsig pønrramønrrun ñimuyasig marøb pønrrønrrab.

⁵ Ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra pønrraigu pønrrabraitashchab tab isua ashib, maig købraitashchab ñimasiitøwei paya mørøb inday. ¿Jesucristo ñimuinug pasrabig kuin kui ñimbe ashmeelø kø chindah? tru ñim maig pønrraitashchab isub pønrraigu chi kalø webammuikkurrimbe. ⁶ Pøs namui isubigwan Cristoinug pasra tøgar kua nam tabig webamba pønrraigwan ñim nebua ashchun. ⁷ Incha nambe Tiuswan purugurra cha mier, ñim chigucha chi kalø marøb kømønrrai. Kabe tru namun mailø kuitashchab ashen, tab webambigwan ashchai isua kømøtø, ñim tabigwan marøbelø kønrrai isua inder, ñimuin kabyube nambe kegørra pønrrai lataig asønaindøgucha. ⁸ Kaguende nambe tru newan ciertonigwane chi treeg kømønrrai martrab indamgaig køn. Treeg kømøtø, tru ciertonigweimburab nam marøb pønrramibe køn. ⁹ Inchawei namun kullaatø mørøraingucha, ñim tabig mur pønrrøbene, kasraarabelø ker. Incha nambe Tiuswan iigwan miabelø ker: ñim newan tabelø kønrraimab isua. ¹⁰ Inchawei øyeekkurri nabe yabsrø pasrappatøwei iigwan pørar, tru na ñimuisrø pua, nai maramigwan na tsakkandø marøb pasrønrrab arrumig kømønrrai. Señor nan ashib karub pasrønrrai tranøppe, pinishib inrrain kømøtø, kusrua pønrsøbguen inrrai tranig køn.

'Ka amøñiguh' chib wamindiilø srabeig

¹¹ Trube, mømbe yandø, nai nunelø, maya nuguen kasraaray. Ñimbe newan tabelø kønrrab inchib, na 'øyeeg, øyeeg melønrrigay' chib wamindigwan møra marøb, katø pønrrabgucha kandø isua pønrrønrrigay. Katø kangurrin kangurri tab warønrrigay. Tius tru undag købig tru chi isumgaig tab købiibe ñimba pasrønrrun. ¹² Kangurrin kangurri 'ka amøñiguh' chib tabig wamab, Tiuswei undag købiitøga tasig tranay. ¹³ Tiuswei misaamera mayeeløba yuelø ñimun 'ka amøñiguh' chib wam øran.

¹⁴ Señor Jesucristoi ka yandø tab indiiba, Tiuswei undag købiiba, Espiritu Santoi tru trakkandø lincha pasraibabe ñim mayeeløba pasrønrraimab isur.

Gálatas

'Ka amõñigüeh' chib pørig

¹ Na Pablo Jesucristo nõashib karua ørig, mu møguelø nõmuimburab karua ørig kømøwei, mu katøgan inrraincha karua pasrig kømøwein kur. Treeg kømøtø, Jesucristoba, katø Tius Møskai Jesucriston kwailai utugurri øsiirangarubiiba karua ørig kur. ² Namui nunelø mayeelø naba warabeløba Galacia pirausrø iglesiameran i kilgawan na pørar. ³ Namui Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba nui ka yandø tab indigwan køben, chi isungai tab købigwan køben ñimun tranrrun. ⁴ Truibe nam kaig mariilaimburab nõashib kwanrrab pasramisrig køn, nam warain kwaløm larrø kaig pasrabigugurri namun wesraig kønrrai, tru namui Tius Møskai maig kønrrain køben, trumay. ⁵ Truigwan tørguegwalmabig kønrrun managatig. Treeg kønrrun.

Kaigyugurri wesrab wam katøgan peebe chi kaagøn

⁶ ¡Paare! Kan øyeeg misaamerabe mailø kermab ashar, Tiuswei tabig srø wamwan peemay yunømara srua pønrrønrrab, tru Cristoi ka yandø tab indiitøga ñimun wamabig Tiuswan chabguen yandø yanayutø tarømisrøbguen ambin køben. ⁷ Tabig srø wam katøgan peg kuimba kømøtø, mõiløgøben ñimune ke ka ilørkøb, Jesucristoi tabig srø wamwane ke kan mumaygucha kømíig kønrrai mindisha pønsrcøg køb indan. ⁸ Namdøwein kui lata, kabe kan ángel srømbalasriig kui lata, tru tabig srø wamwan nam ñimun eshka kusrenani lataig kømøtø, katøgan peemaytø yunømara waminchibiibe, managatig trømbøig nebuig pasrønrrai pasrig købash. ⁹ Nam ñimun eshkaigwan, mõi katøle katø nabe eshkanrrab inchar: tru ñim uti lataig kømøtø, mõikkøben tru tabig srø wamwan yunømara peemaytø eshka kusrenanøbiibe, managatig trømbøig nebuig pasrønrrai pasrig købash cha.

¹⁰ ¿Nabe misaamera nan tab inchamab lab pasrabrah, kabe Tius tab inchai lab pasrabrah chindah? ¿Kabe misaamera tabzhiig inchai lab pasabra chindah? Pøs na katøgucha misaamera tab kui mõrrai na nõmun tabzhiig inchib pasrabig kuimbe, trube, nabe Cristoi marøb megabig kømubsrubrainrrun.

Pablon Tius martrai karua pasrig

¹¹ Iigwan ñim, nai nunelan, wammøørskønrrab inchar, tru tabig srø wamwan na eshka kusrenaniibe møguelø nõmdø isua wesruigwan wamindikkucha kømøn. ¹² Pøs nabe, kan mõwan utig kømøwei, katø kan møg kusrenanig kømøwein kur. Treeg kømøtø, nan Jesucristo ashchai kenamaren, treeg utig købig køn.

¹³ Kaguende ñimbe manawei nane wammøørelø kuinrrun, judíosmera Tiusweyasig maig marameløyu, na trunun marøb uñib uras na merrabsrø maig inchib uñibig kuigwan: kan namig købiitø ¡katø! chindinrrabna kui inchib, Tiuswei iglesian kaig martrab wendautø llirab, nõm tru treeg marøb tøgagúigwan kerriguwan pinishinrrab truba truba inchib unig købigwan.

¹⁴ Namui misag utu, naba ketøtø nõrrørawarwei utu mõilan køben nabe kanab kusrebíg købig kur, judíosmera Tiusweyasig maig marameløyu, kaguende nabe merrabsrø namui kõlli misaamera maig marøb amruigwane maikken purøbuniimíig kønrrai inchibig købig kua. ¹⁵ Inchendø Tiusbe nane nai usrai patsø umbu wabenbatøsrøwei nane tarømara, nui ka yandø tab indiitøgatø nane wamíg køn. Incha nun tabig asønaben, ¹⁶ nui Nusrkawan na nebua

ashchai kenamarig kòn, judíos kòmø misaamerai utu nuimburabigwan na eshkab kusrenanamig kònrrai. Inchen nabe tru urastø mu mowan paya mørmøwei, ¹⁷ katø nagueen treeg kòmøwatø Cristo nøashib karua øriilan payrrab Jerusalénsrømay nebmøwei indig kòn. Treeg inchimøtø, Arabia pirausrømay ya, trugurrimbe katøle Damascosrømay arrig købig kòn.

Jesucristo nøashib karua øriilø katøganeløba Pablo lincha waminchib

¹⁸ Indiibe yandø pøn pila puraiben, Jerusalénsrø nabe Pedroba waminchab ya, trusrø nøba parru kørømisrøbig kur. ¹⁹ Cristo nøashib karua øriilan nabe trusrømbø møigwangucha ashmur. Ashippe, Señorwei nune Jacobondøh ashar. ²⁰ Na ñimun pøriibe, Tiuswei merrab isa kømøtø, treeg kòn cha, treeg pørar.

²¹ Incha trugurrimbe Siria pirausrømayba, Cilicia pirausrømayba ibig kur. ²² Nane Judea pirausrø Cristoi iglesiamerabe malauguebe ashmeelø srø købig kòn. ²³ Truiløbe øyeegwandøwei wammøøbelø kòn: “Tru merrabsrø namun kaig marøb lirab uñibig købiibe, mømibe tru Jesucristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb unan taig, tru merrabsrømbø nø pinishinrab inchib unig købigwan.” ²⁴ Incha nagurri Tiuswan truba tabig waminchibelø kòn.

2

Cristo nøashib karua øriilø Pablon chi chimø ka utab

¹ Indiibe yandø catorce años misren, katø Jerusalénmay Bernabéba ibig kur, katø Titongucha tøgatø pera. ² Inchendø nabe trusrømay ippe, Tius nan trusrømay inrrai nan kenamaren, nabe treekurri yaig kòn. Incha tru Tiuswei tabig srø wamwan judíos kòmø misaameran na mandø eshkab kusrenanøb unigwan nømun eshkabig kur. Nabe truigwan marøppe, tru tabelø kui asha tøgagúig nørreeløba, namdø nøørø tulundzuna trunun wamindig kòn, na tru mõi marøb pasraigwanba, na tru marøb unig købigwanba, ka treeg marøb uniitø puraimønrrai. ³ Inchendø na pera yaig Titon købenguen griego kuingucha, nune circuncidaweig kònrrai inchimuig kòn. ⁴ Tru treegwan martrai inchibeløbe ka isatø Cristogurri namui nunelø chib isabelø sölwan kømø, peemaytø kusrenanøbelø, ashmøwatø nilø kegørrin købig kòn, nam Cristogurri chi iløsrkaimeelø melaigwan maig inchibelø køtashchab larønrrab, katøle truyutøwei kegørra melønrrai martrab. ⁵ Inchen nambe nøm chi tailan ni kan petøzhiitøguen alrranmeelø ker, Tiuswei tabig srø wam newan ciertonibe ñimui utu maig købiibe treetø pasrabig pasrønrrai.

⁶ Tru tabelø kui asha tøgagúig, tru nørreeløbe, nane øyeeg martrig cha, srøibe chigucha eshkawa pasrømuig kòn. Tru truilaimburappe, nøm nørreelø kuigwane naimburappe trunun isua ashib pasramibe chigaagøn. Pøs Tiusbe muingatøgucha pasrømíg kòn. ⁷ Masken treeg inchibgunrriibe Tiuswei tru tabig srø wamwan judíos kòmø misaamera, tru circuncidameelan na eshkab waminchib unamig kònrrai, nan trana pasrig kuin kui ashibelø kòn, judíosmera circuncidawarwan kusrenanøb waminchib uñchai Pedron pasrig køb lataitøweingue. ⁸ Pedron tru judíos misaamerayasig Jesucristo nøashib karua ørig kònrrai, tru nø marøb uniiløyu marøb pasrab Tiusøwei na marøb uniiløyugucha marøb pasraig kòn, tru judíos kømø misaamerayasig Cristo nøashib karua ørig kònrrai. ⁹ Nan øyeeg kònrrai tranig kuin kui nebua ashabe, Jacoboba, Pedroba, Juanba tru tabelø kui asiilø, kan pilarmera latailø kui asha tøgagúiløbe, nanba, Bernabéwanba kusrømay tasigwan tranøbelø kòn,

yandø møyimbe lata lincha marøb amøñibelø kønrrab cha, treeg kenamarøb, nambe judíos kømø misaameraisromay amben, nøyimbe judíosmera circuncidailaimay ambamig kønrrai. ¹⁰ Namune eshkappe, waachameraimburab pesannamø isua kønrrai, trunundøh eshkabelø køn. Pøs nabe trununwei truba truba isua marøb megabig kur.

Pablo Antioquiasrø Pedron 'kalø marin køn' cha namab

¹¹ Inchendø wendø Antioquía ciudasarø Pedro puben, nabe nun malaugue 'øyebe maig margu' chib truba mur namabig kur, kaguende nøy treeg mariibe, pella marøb pasraig køben. ¹² Kaguende Jacobo karua øriilø møyiløgøsrøn amrrumøwatøbe, judíos kømø misaameraba ka lincha mab uñabe, truilø yandø pubene, trube, nøyørotø inchib, yandø linchimub kebibig køn, tru judíos kømø misaamera kørebelane, trube, circuncidamig køn chib, treeg inchib sötømeran kørig køptø. ¹³ Inchen Jesucriston kørewa pønrrabelø katøgan judíosmeragucha, Pedro tru kalø marøb pasraigutøwei marøb kebamben, tru nøynguen treeg marmubendø, treeg marøbelø misrøb pønrraigu Bernabéguen tøga kebeña pasrabig køn. ¹⁴ Inchawei Tiuswei tru tabig srø wam newan ciertonig maig køben treegwan sølgandø amøñimuin kui ashabe, nabe mayee-lai merrab Pedrone trenchibig kur: "Ñi ya judióguen yandø kan judío kømøyig lataig marøb uña, ¿judíos kømø misaamerane, trube, ñigan judíosmera latailø kønrrai martrab inchib pasrøtirru?" cha.

Isubigwan Jesucristo pasra tøgagúikkurri kaigyugurri webambamigwan tøgagøb

¹⁵ Nambe kal-lainukkurri trendø judíos misaamera ker, judíos kømø misaamera kaig marøbelø kømøtø. ¹⁶ Inchendø nambe ashibelø ker, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig truig maig karuilan treeg mara, ni kan muguen chi kaig kømøyig lataig tabig kørrømartrab kaimaigwan. Treeg kømøtø, isubigwan Jesucristoinuutø pasrikkurri, treeg køn. Namgucha Cristo Jesúswan køreig køn, isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri chigucha chi kaig kømeelø lataig kørrømarig kønrrab, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig martrain chibig køben trunun mara kømøtø. Kaguende tru maig maramigwan pørig, truig maig chibig køben treelan mariitøgabe, muguen chi kaig kømøyig kui lataig tabig kørrømarig kønrraamøn.

¹⁷ Pøs nabe Cristogurri chigucha chi kaig marmøwa lataig kønrrab inchib meløtben, trube, møyi Cristoinuube katø nambe kaig marøbelø kuin kui treeg puptinchene, trube, ¿Cristobe kaig martrainguen inchib pasrabig køn ta chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. ¹⁸ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben trunun na mas treeg marøb pasrømønrrab pinishib patsøgaigwan, katøle trunundøwei kusrua pasrøb kebyabe, tru na treeg marmønrrab cha wamindigwane natøwei itøbunab pasraig webinrrun. ¹⁹ Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe yandø nane chi martrabgaikkurri truigweimburappe yandø nabe kwaig lataig kur, na Tiusweyasig øsig pasrønrrab. ²⁰ Kaguende nabe Cristoba kegøtø kurussyu mesraig lataig kuig køn. Incha møyimbe nabe yube naimburab naasiitø øsig uñmøtø, Cristo nainug pasran. Møyi ya na øsig uniibe, Tiuswei Nusrkaweinug isubigwan pasrikkurri øsig pasrar, nøybe nan undaarawa, nøyashib nayasig kwaig køn. ²¹ Nabe Tiuswei ka yandø tab indigwane kashmur. Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan treeg mariitøga, chi kaig kømøyig lataig tabig pasrønrrab indamig kuig kuimbe, trube, Cristo kwaibe ka kwag køptø kwaig lataig webibsrinrrun.

3

Isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønraiba, maig maramigwan martrai Moisés pøriiba

¹ ¡Ñim Gálatasmera larrø chugúi mørmø misaamera! ¿Ñimune øyeetø mu-maygucha wegønønrraingais lataig melønrraimbe ñimune murre may sėtiicha pønstrøta? Jesucristone tru kurusyu mesraig køn cha, ñimun ke tab asha kønrrai kusrennøb wamindigwan øyeeg martraimbe. ² Nabe ñimuimburab chi mas kømøtø, iigwandøh wammørinrrabna køtan: ¿Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben treegwan mara, Espiritu Santon utig køh, kabe isubigwan Cristoinuutø pasra, tru tabig srø wamwan mørikkurrin kø chindah? cha. ³ ¡Kan ñim kui, larrø chugúi mørmø misaamera! Espiritu Santotøga marøb pølbasa, ¿trube, møimbe chu punrrab indamigwane ka ñimuimburab ka ñim mariiløtøgatø punrrab inchib køtirru? ⁴ ¿Ñim chinetø chinetø maig kuig mørøb puraambiibe, trube, chiweingucha chi purugumuig kønrrab kø chindah? Pøs purugubwei indig kuinrrun. ⁵ ¿Kabe Tiusbe nui Espiritun ñimun tranøb, katø tru maramburab mariilan ñimui utu marøppe, tru maig maramigwan martrai pørig, truig maig chibig køben trunun ñim marikkurri treeg mara chindah? ¿Kabe tru tabig srø wamwan ñim møra køreikkurrin kø chindah?

Abraham nui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiusbe nune kaig kømíig lataig tabig kui asig

⁶ Abrahamma Tiuswan øyeetøwei køreben, nune chi kaig kømíig lataig tabig kørrømarig købig køn. ⁷ Inchawei isua asamig køn, isubigwan Tiusweinug pønstrøbeløbe si, Abrahamwei uremera kuin kui. ⁸ Inchawei Tiuswei wamwan pørigube manasrøwei trendaig købig køn: Isubigwan Tiusweinuutø pasrikkurri judíos kømø misaamerangucha chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømariilø kønrrain cha. Tiusbe kanmaytø nui tru tabig srø wamwane Abrahamwan eshkaig købig køn, øyah chib: “Judíos kømø misaamera chu pirausreeländøgucha ñigurri mayanguen tab indiilø kønrrun” cha. ⁹ Inchawei kørebeløbe tru Abraham Tiuswan køreb møøba kanbalatø mayanguen tab indiilø køn.

¹⁰ Kaguende mayeeløba tru maig maramigwan martrai Moisés pørig, truig maig chibig køben treeg mariitøga trumay kaigyugurri webamrrab inchibeløbe, trømbøig nebuig pønrrønrrai pønstrailø køn. Kaguende treeg pørig pasran: “Mundøgucha trømbøig nebuig pønrrønrrai pønstrailø kønrrun cha, tru maig maramigwan martrai pørin kilgayu maig taigwan marøb big marmeelane.” ¹¹ Inchawei tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben, treeg mara, Tiuswei merrappe, chi kaig kømeelø lataig muguen tabig kørrømisrmuig kuin kui tørgandø asamdiig køn. Kaguende: “Sølgandø tabig uñibiibe isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri øsig uñchun.” ¹² Inchen tru maig maramigwan martrai pøriibe, tru isubigwan Tiusweinuutø pasra pønrraigugurri arrumíig køn. Treeg kømøtø, tru maig maramigwan pøriibe trenchibig køn: “Truig maig karuilan marabe, treeg mariiløtøga øsig uñchun” cha.

¹³ Cristobe nø namun pena, kaigyugurri wesruig køn, tru maig maramigwan martrai pørig namun trømbøig nebuig pønrrønrrai indigugurri, tru nø namuimburab nøashib larrø trømbøig nebuig pasramisra. Kaguende Tiuswei wamwan pøriibe trenchibig køn: “Mutøgucha kan tusryu mesra kweetsinabiibe larrø kaig kui asig kønrrun” cha. ¹⁴ Øyeeg marøppe,

Abrahamwan tru mayanguen tabigwan tranig kõiibe Cristo Jesúskurri tru judíos kómø misaameran tōga nebunrrai indig kuig kōn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra, Espiritu Santon tranrrab kōrrømisrig kōbigwan nam utamig kōnrrai.

Maig maramigwan martrai pøriiba, Tius tranrrab misriiba

¹⁵ Nai nunelø, mõiibe misag maig waminchibelø kōben nabe trumay isua waminchab inchar: ‘Øyeeg marig kōrrømisrtrai treeg martrab’ cha, kan mōg wamindigwan kōbenguen yandø treeg marig kōrrømisrtrai pøra kōrrømarigwane, utsøgutsamig kōmøwei, kabe srøitø nemaramig kōmøwein kōn.

¹⁶ Inchawei Tiusbe Abrahamwan ‘øyeeg marig kōrrømisrtrai treeg martrab’ cha kōrrømisriilane Abrahamweinukkurri arrub misagwein kōnrrai tōga trencha pasrig kōn. Nui wambe: “misaamera srøig srøig kurrab amrrubelø” chimíig kōn, purø nōrrø kui lataig. Treeg chimøtø: “ñuinukkurri kandøzhiitø arrub misagwein” taig kōn, truibe Criston. ¹⁷ Inchawei nabe trenchinrrab inchar: Tius Abrahamwan manasrøwei tru nuinukkurri acuerdon treeg martrab cha kandø isua nø kōrrømisrigwane, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig 430 años puraiben wendau arrubiibe, treeg marig kōrrømisrtrai martrab kaimanrrun cha, Tius tru øyeeg martrab cha kōrrømisrigwan treeg marmuig kui lataig mara kōrrømartrab. ¹⁸ Inchawei tru namun keta tranamig tōgagúigwan tru maig maramigwan martrai pørig truiukurri utamig kōnrrab kui kuimbe, trube, tru ketig utamigwane tru ‘tranrrumøn’ cha kōrrømisrikkurri utamig kōmubsruinrrun. Inchendø Abrahamwane Tiusbe keta tranamig tōgagúigwan ka yandø keta tranig kōbig kōn, tru ‘tranrrumøn’ cha kōrrømisrig truiukurri.

¹⁹ Trube, treeg kōbene, ¿tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe chindamigweyasig kerah? Pøs trunune tranøppe, tru kalø marigwan chigúí nebua ashchai treekkurri tranig kōbig kōn, tru ‘tranrrumøn’ cha kōrrømisrig, tru Abrahamweinukkurri arrubig arrumnegatig truigwan marøb kōmig kōnrrai. Inchen tru maig maramigwan martrai pørigwane Tiusbe ángelesmeragurri kan mōg katøganelayasig purøwaminchabigwan tranrrai tranig kōn. ²⁰ Inchawei Tiusbe Abrahamwan tru ‘treeg martrab’ cha wamincha kōrrømisrøppe mu katøgan purøwaminchabig palain kōmøtø marig kōn, pøs Tiusbe nøtø kandø kua.

Tru maig maramigwan martrai pørigwan Cristobe patsøgøb

²¹ Trube, treeg kōbene, ¿tru maig maramigwan martrai pøriibe, Tius tru ‘treeg martrab’ cha kōrrømisriilane treeg marmuig kuig lataig, kabe sötø pasramisrøb nōrøtøt kutchab inda chindah? ¡Mumaygucha chi treeg kōnrraamøn! Pøs maig maramigwan martrai tōgagúig, tru øsig kōmigwan tranrraptiig kuig kuimbe, trube, tru sølgandø tabig mariibe tru maig maramigwan martrai pørikkurrin kōbsruinrrun. ²² Inchen Tiuswei wamwan pøriibe trenchibig kōn, maya misaamerabe kaig maramigutø melønrrai merrarrawa tōgagúíø kōn cha, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønraikkurri Tius tru tranrrab misrigwan nun kōrebelane tranamig kōnrrai.

²³ Inchen tru isubigwan Jesucristoinug pasra tōgagømig arrumøwatøbe, tru maig maramigwan martrai pøriibe namune nø merrarrawa tōga pasrabig kōn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrramigwan ashchai kenamariilø kōmnegatig wegønømø pønrrønrrai. ²⁴ Inchawei tru maig maramigwan martrai pøriibe namune Cristoinug pegutchab nø pereb pasrabig lataig kuig kōn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra tōgagúikkurri nam chi kaig

marmeelø lataig tabig korrømisra pønrramig kørnrai. ²⁵ Trune mømimbe yandø tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagømig puikkurrimbe peguchib pera lliraindeelø melømer. ²⁶ Inchawei isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúikkurrimbe ñimbe mayeeløba Tiuswei ureemera kørn. ²⁷ Incha Cristoba kanbalatø misrtrab mayeeløba ñim piu umbu ulsrailøbe, yandø Cristotøga pinøbuliilø misrin kørn. ²⁸ Mømimbe yandø 'judío kørn' tamig kawei, 'griego kørn' tamig kawei, 'karuindiig megabig kørn' tamig kawei, 'mu karuimiig nuimburab uñibig kørn' tamig kawei, 'møg kørn' tamig kawei, 'ishug kørn' tamig kawein kørn. Kaguende Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri ñimbe mayeeløba kandø kørn. ²⁹ Incha ñimbe Cristoielø kuikkurrimbe, yandø ñimbe tru Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kørn, Tius tru keta tranrrab misrig truig maig køben treeg ketig utønrrabelø.

4

Mømimbe karua srua kuindiig melabelø kømøtø, yandø nusrkalø ker

¹ Incha nabe trenchinrrab inchar: Kan yauma, tru chi købigwan ketig utønrrab unø lamíig srøbatøbe, kan karuindiig megabig maig køben, treetøwein kørn cha, tru chigurrimbunø købigwan puaiibe nøwein købendø. ² Masken treeg kømøtø, tru unøbe nøm mõiilø ashíb pera kørnrrab korrømisrøbeløba, katø tru unaimburab chi købigwan nøm ashíb kørnrrab pønrramisrøbeløba truulø ashíb pera kuindiig kørn, møskai tru maya yanagatig treeg kørnrrain cha pasrig truig nebunnegatikke. ³ Inchawei namungucha treetøwei, nam ureemera latalilø srø købenbatøbe, yu pirø muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúilø truig nø merrarrawa tøgagúig melabelø købig ker. ⁴ Inchen ke yandø treeg maramig pubene, Tiusbe nui Nusrkawan ørig købig kørn, ishug misagweinug kal-lawei, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben treegwan marøb megabig. ⁵ Tru maig maramigwan martrai pørig maig martrain karuben, treegwan marøb melabelan, namun pena wesranrrai ørig kørn, nam nui trendø trag ureemera latalilø kømigwan utamig kørnrai. ⁶ Incha yandø mømimbe Tiuswei ureemera kuig købene, Tiusbe nui Nusrkawei Espiritun namui manrrømerayu pasrønrrai ørig kørn. Inchen tru Espiritu Santøbe truba truba miabig kørn: "Abba, nai Møskain" chib. ⁷ Inchawei treeg købene, mømimbe yandø ñibe karuindiig megabig kømøtø, nusrkain kørn, trube, yandø nusrkai misra korrømisrikkurrimbe, tru keta tranamigwangucha utønrrabig kørnrai marig kørn Tiusbe.

Tru maig maramigwan pørig ke truig srua ambiilø melømønrrai wamindiilø

⁸ Pøs ñimbe Tiuswan nebua ashmeelø køb uras merrabsrømbe chi cierton tiusmera kømeeelan karuindiig melabelø købig kørn. ⁹ Trune mømimbe yandø ñim Tiuswan nebua ashen, kabe Tius ñimun yandø mumeru kui asiilø kuig køppe, trube çyu pirø muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúilø truig nø merrarrawa pasrabigwan katøle truigwan chinchab marøb kebamgue? Yeeg chiweingucha chi purugunrrabgaig, kaizheeløyu, çñimungan katøle truilandøwei marøb melag kuitarru? ¹⁰ Nimbe katøgucha mø kwalømmerawane øyeeg marmubig kørn chib, i pølmerawane iigwan maramig kørn chib, øyeeg pølmera arrubene, øyeelan maramig købig kørn chib, i pilamera pubene, iilan maramig kørn chib, ñimbe treeg inçibelø kørn. ¹¹ Nane ñimuimburab truba kørig isutan, na ñimuimburab tab kørnrai marøb megaibe, ke ka treeg marøb megaitø purainrrab kø chindermab isua.

Nun chitø purayailø

12 Nai nunelø, tiusmanda na lataitøwein kørrunrigay chinrrab inchar, nama ñim lataitøwein kønrrab pasramisrig købene. Pøs ñimbe nane chigucha chi kaibe marmuig køn. 13 Pøs ñimbe ashibelø køn, na srøsrøwan Tiuswei tabig srø wamwan ñimun eshkab kusrenanøb uras nai asru kwanrrøbe Tiuswei wamwan wamindig kønrrai treeg puig købigwan. 14 Inchen nai asru tru treeg kwanrrøbe ñimune ke chindashig køb lataig indingucha, ñimbe nane køsøn kui inchimøwei, kashmøwei indig køn, masken ñimbe treeg inchimøtø, nane kan Tiuswei ángel kui lataig, kabe Cristo Jesús kui lataig utig købig køn. 15 ¿Tru ñim treeg tabig kasrag købig tøgagúig købigwane, møimbe chu chinha pønrrøgue? Pøs nabe ñimuimburab treeg tamig tøgagur: ke ñimbe ñimui kabmeranguen wesrua, nam tranamdiig kuimbe tranømmøø inchibelø købig kuig køn cha. 16 Maig købig kuigwan na waminchib pasrappe, ¿kabe na ñimun tsalø køb ashig kømui inchibig misrarre inchib pasrabra chindah?

17 Tru kusrenanøbelø katøganeløbe ñimune nømui marøg køb ke chinsraatø inchibelø køn, chi tabig isua kømøtø. Masken ñimune namuinukkurri nøøø misrtrai inchib køn, ñim nømuingatø misra nømun ke chinsraatø inchib pønrrønrai isua. 18 Pøs tab kønrraimab isua, chu uraskucha ke chinsraatø inchib isub pønrramibe tabigwein køn, na ñimui utu uñendø kømøtø. 19 Nai ureezheelø, kan ishuumisag unø tammisrtrab pusrkwai inchib lataitøwei, katøle pusrkwai isuim pasrar, Cristo ñimuinug ke newan tab pasramisramnegatig. 20 Kan møiwei nane ñimui utu pasrammøø køtan, øyeeg murtø waminchimøtø, peemay waminchab. Pøs nane ñimuimburab ni chi isumgúinguen møramgaig køtan.

Agarwanba, Saranba kemesra wamindig

21 Tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben ñim treegwan marøb melag kui inchibeløbe, trube, ¿tru martrai Moisés pøriibe maig chibig kui ashmeelø kø chindah? 22 Kaguende Abrahambe pagatø nusrkalø tøgagúig køn chibig pørig pasran Moisés pørigu: kan nusrkaimbe tru karuindiig megab ishuwein købene, kane mu karuimíg megab ishuwei nusrkai. 23 Inchen tru karuindiig megabigwei unøbe, mutøgucha maig tøgagøbelø køben treeg kal-laig tøgagúig unø køben, trune tru mu karuimíg megabig tru srawei unøbe, Tius ‘treeg tranrrumøn’ cha kørromisrig købig kua treeg kal-laig købig køn. 24 Iig tru øyeelø purayaibe ‘øyeeg lataig køn’ cha eshkabig køn: Tru i pagatø ishumburmerabe Tiuskurri pabalø acuerdo marigwan trunun eshkabig køn: Agar tru ureemera karua srua kuindiig melabelø kønrrai tøgagøb ishuube Tius tru Sinaí Tunsrø nø øyeeg martrab cha kandø isua kørromisrig, truig køn. 25 Kaguende Agarbe Arabia pirausrø Sinaí Tunyu maig purayaigwan eshkabig kua, tru møin kwaløm Jerusalénwan eshkabig køn, truike truyu nui ureebañau karua srua kuindiig megabigwan. 26 Trune tru Jerusalén srømbalasiig tru namui usrimbe, mu karua srua kuig kømøtø køn. 27 Kaguende øyeeg chibig pørig pasran:

“Ureg tøgagønrrab kaimab ishug,
managuen ureg tøgagømíibe,
truba tab kui mørøb kasraarab trashi cha,
unø tammisrtrab pusrkwabigwan ñi mana maig kui mørmíibe.
Kaguende kan ishug nundø elatsigwei ureebe mas nu køn,
keg tøgá ishuwei lataguen kømø.”

²⁸ Trube, m̄imbe nai nunel̄o, Isaac latawei ñimgucha Tius ‘treeg tranrum̄on’ cha k̄orr̄omisrig tru ureemera k̄on. ²⁹ Inchend̄o tru urassr̄oma mut̄ogucha maig t̄ogaḡobel̄o k̄oben treeg kal-lab un̄obe Esp̄iritu Santo maig k̄onrrain k̄oben treeg kal-lab unane ashig k̄omui inchib kaig martrabḡoba inchibig k̄on. M̄oingucha treet̄owein k̄on. ³⁰ Inchend̄o ζTiuswei wamwan p̄oriibe mand̄o chibig k̄oh? “Karundiig megab ishuwane unanbaf̄iau weguchi chibig k̄on. Kaguende tru karundiig megab ishuwei nusrkaimbe, tru mu karuim̄ig megab ishuwei nusrkawan chi k̄obigwan keta tranamigwan t̄ogat̄o utamibe managuen chi kaanrrun” cha. ³¹ Inchawei, nai nunel̄o, nambe tru karundiig megab ishuwei ureemera k̄om̄ot̄o, tru mu karuim̄ig megab ishuwei ureemera ker.

5

Cristo chigucha il̄osrkaimeel̄o k̄onrrai marigu wemallm̄o p̄onrramig k̄on

¹ Cristo namun chigucha il̄osrkaimeel̄o k̄onrrai mara, treegu p̄onrr̄onrrai p̄onsraigugurri mur p̄onrray. Kat̄o tru maig maramigwan martrai p̄orig, truig maig karuben trunun martrab kebamba, truyut̄o srua kuindiig mel̄onrrab k̄om̄ot̄o.

² ¡Au ñimguen m̄ortrai! Na Pablobe ñimun trenchar: Ñim asru circunci-darramaysruand̄obe, trube, Cristobe ñimune chiweingucha chi purugum̄ig kui lataig webibsruiinrrun cha. ³ Nabe kat̄ole maig tamigwan kat̄o trendam̄onrrun: M̄oikk̄oben circuncidarramabiibe, trube, tru maig maramigwan martrai Moisés p̄orig maig karuigwan kanguen pinab marm̄o, kerriguwan martrai indig k̄onrrun cha. ⁴ Tru maig maramigwan martrai Moisés p̄orig maig karuigwan ñim treeg mara, chi kaig k̄omeel̄o lataig tabig k̄orr̄omistrab inchibel̄obe, Cristoinukkurri tar̄om̄isr̄ob, kat̄o Tius ka yand̄o tab indiit̄oga p̄onrramigugurrimbe tar̄om̄isr̄amba indin k̄on. ⁵ Kaguende nambe isubigwan Cristoinuut̄o pasra truba muniirab meler, Esp̄iritu Santogurri chi kaig k̄omeel̄o lataig tabig k̄orr̄omariil̄o k̄omigwan muniirab. ⁶ Kaguende nam Cristo Jes̄úsba p̄onraikkurrimbe circuncidaweig kui chi k̄onrrab k̄om̄owei, circuncidam̄ig kui chi k̄onrrab k̄om̄owein k̄on. Treeg k̄om̄ot̄o, isubigwan Cristoinuut̄o pasra undag k̄obiit̄oga mar̄ob p̄onrraig treeg mariibe tabig k̄on.

⁷ Ñimbe yamba tsab̄ot̄o tab ambub melaigwan, ζtru newan ciertonig maig taigwan ñim m̄or̄ob mel̄om̄onrraimbe, ñimune murre il̄osrk̄ob s̄ot̄o p̄onrramisr̄ta? ⁸ Øyeeg maramne inchib pasrabiibe, tru ñimun wamabigweinukkurri arrum̄ig k̄on. ⁹ P̄os: “Levaduran kan lam̄ozhig pusriit̄o harinawan maya s̄omarimba kerrigu larr̄obig k̄on.” ¹⁰ Nabe Señort̄ogabe ñimuimburab chi isum̄o pasrar, na maig isubig k̄oben ñimgucha treet̄owei isunrrab kui. Inchen ñimun øyeeg punrrai mar̄obigwane mu kuind̄ogucha m̄ora meganrrai marig k̄onrrun.

¹¹ Nai nunel̄o, naimburamma na kat̄ogucha circuncidam̄ig k̄on chib eshkaab kusrenn̄ob unimbe, ζtrube, nane kaig martrab lliramysruinrrun? P̄os na treeg inchib uñibig kuimbe, trube, tru Cristo kuryusu kwaigwan wamindiibe n̄omune yand̄o chi il̄osrk̄ob namishimubsruinrrun. ¹² Ñimun asrwan circuncidangarub, il̄osrk̄ob s̄ot̄o p̄onrramisr̄ob llirabelane, n̄omund̄owenguen kanmayt̄o kapainguen k̄on.

Asr maig mar̄og kui mariil̄oba, Esp̄iritu Santogurri maril̄oba

¹³ Nai nunelan, ñimun wamappe, ñimbe chiyugucha il̄osrka mel̄onrrain k̄om̄ot̄o wamig k̄on. Inchend̄o tru ñim chigucha chi il̄osrkaimeel̄o k̄omig

tøgagúigwane, treelø ker chiptø tru kemesra, ñimui asr maig marøg kui inchen trømbøig maramigweyasig tøgagømmig køn. Masken treeg inchimøtø, undag købiitøga kanikkurri kanikkurri mara tranay. ¹⁴ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés kerrigu pøriibe iigwan martrai karua pasrigu chishtø tøga pasran: “Ñui mendaigwan ñiasi lataitøwei undaarau” cha, trendaigu. ¹⁵ Inchen ñim namig købiitø kanikkurri kanikkurri lasruyab ke chab mab lataig inchib amøñabe, ñimbe kangurrin kangurri yandø chab pinammay inchib amøñinrun.

Tiuswei Espíritu maig kønrrain køben amønaig

¹⁶ Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Espíritu Santo maig martrain køben trunun marøb amønay cha, trumaybe ñimui asr maig marøg kui inchen, treegwan marmeelø kønrrabguen. ¹⁷ Kaguende asr maig marøg kui inchen kaig marøg købiibe Espírituimburabigwane chi marbashmø katøben, katø Espiritube asr kaig marøg kui inchen marbashmø katan. Inchawei møikkurrindøgucha sötø pønrramisrøb marbashmø katab pønrran, ñimun maig marøg køben treeg marmønrrai. ¹⁸ Trune tru Espíritu Santo maig martrai isunanen treegwan marøb meløwabe, tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig kømøtø marøb melønrrun.

¹⁹ Inchawei asr maig marøg kui inchen treeg mariiløbe tørgandø asamdiig øyeelø køn: møgueløba, ishumburmeraba trømbøig mariilø, køsøngønrraptiig mariilø, maramburab trømbøig mariilø, ²⁰ chiwan køben kan tius kui lataig mara tøgagúilø, misag purrønna kwaimandzigweimburabelan mariilø, ashig kømui inchib tsalø asiiyailø, kwayam lailø, naiwan katøgan ker-ranrraitamab isub pusrkwai asiilø, namig købiitø ke kan chinchimmørø indiilø, chiyutøgucha ke na pasrainrrabna kui isub indiilø, nøørø katøgan sötømisrøb tarømisrøb ambiilø, kanuingatøtø inchib trugatø misrøb ambiilø, ²¹ møikkøben chigøben tøgagøben pusrkwai asiilø, mutsiirab indiilø, mabgucha maya mag køben mamburab maig øyeelø køn. Katøgan øyeeg latalain nabe ñimun treeg marøb kømønrrai kanmaytø waminchar, marig-wansrø waminchib lataitøwei. Inchen øyeelan marøbeløbe Tius nø ashib karub waigwan utamibe chi kaanrrun.

²² Trune tru Espíritu Santoinukkurri arrubiibe øyeeg køn: undag købig tøgagømig, kasraatø unamig, chi isumø tab unamig, chine arringucha tam-may ka megamig, maig købash inchimø purø tammayig kømig, larrø tab inchibig kømig, maikkucha tarømismø megamig, ²³ chish inchimíg, tam-mayig kømig, asr mumay srua itanmaptø kømø isua møra uñibig kømig. Øyeeg mariilan ‘kalø køn’ chinrrabiibe wesrua pasrig chi kaagøn. ²⁴ Kaguende Cristo Jesúsweyeløbe tru trendø kaigwan tøga kal-laig asrwane chine kaig marøg købig arrubigwanba, katø treetø treetø kaig marøg købigwanbañau marmønrrab elachar køn, tru kurussyu tøgatø mesrøb lataig. ²⁵ Inchen mømibe nam Espíritu Santogurri øsig amøñibeløbe, trube, Espíritu Santo namun maig amøñinrrain køben treegwan amøñigun.

²⁶ Purø nørreelø misrøb ka isaba inchibelø kømugun, kangurrin kangurri namisiyab, kanikkurri kanikkurri chigurin køben ka pusrkwai asiya.

6

¹ Nai nunelø, inchippa mõikkøben chiyugøben kaig mara kebeña megabene, Espíritu Santo maig maringaruben ñim treeg pønrrabeløbe, katøle treetøwei tab pasramisrtrai maig købash inchimø, tammay puruguy. Inchendø ñiasitøwei ashiptø mar, ñigucha treegutøwei kebeñib megamønrrappe. ² Chineto puig meløben kangurrin kangurri lata kuñam puruguyamig køn. Treeg marabe, Cristo maig martrai karua pasrigwan ñimbe marøb kønrrabguen.

³ Kaguende mõikkøben truburab kømíg købendø, truba truba nuig kurmab inchibiibe, chi treeg kømubendø incha, nøtøwei ka kebeñib pasran. ⁴ Inchawei ñim mõitøgucha chi marigwan ñuimburabigwan søl køtashchab tab isua asamig køn, trumaybe ñibe ñiasitø tab kui mørøb pasramig kønrrun, na marigwanba, katøgan marigwanba, maig køtashchab ashib pasramig kømøtø. ⁵ Kaguende mõitøgucha nui chi maramigwane mu mendaig kømøtø, nøashib srua yamig køn.

⁶ Tiuswei wamwan kusrebig kønrrai mõikkøben ñun kusrenanøbigwane chigurrimbunø ñi tabig tøgagúitøga nun purugub pirisamig køn.

⁷ Chigøben kømønrraitamab ñimguen ñimasiitø treeg isumøtay, Tiusbe nun maig købash inchib ka indzatø mørtraingucha kømøtø køn, kan møg nø maig ellmara kørrømariibe katøburø trunundøwei tulishinrrun. ⁸ Kaguende ñim asrwan tab kønrrai ellmarøb pønrraibe, truikkugurrimbe trømbøig marig utønrrun. Inchen Espíritu Santon tab kønrrai ellmarøb pønrraibe, truikkurrimbe managatig øsig kømigwan uta tøgagømig kønrrun. ⁹ Tabig maramigwane muraaramø marøbig marøb meløgun. Kaguende tru treeg marigwan utamig yandø pubene, treeg marigwan utamig kønrrun, nam kullaaramø marøb meløwabe. ¹⁰ Inchawei treeg købene, chigøben maramdiig købenbatø, mayee-lanba tabig margun. Inchen mas Tiuswei misag, tru isubigwan Cristoing pasra tøgarmarane katøguchinguen tabig maramig køn.

Mandø kømigwan Pablo srabe wamindiilø

¹¹ ¡Au, ñimguen asay! Nabe nai taska ñimuyasig øyeeg nørriig pørar. ¹² Møiløgøben truba tabig marøbelø kønmab asiilø kønrrab inchibeløbe, ñimune asru circuncidamne inchibelø køn, Cristo kurusyu kwaigwan waminchen, kaig martrab wendautø llirailø kømønrrab. ¹³ Pøs tru circuncidawar købenguen, tru maig maramigwan martrai pørig maig karuben trunun marmeelø købendørre inchibelø køn. Inchendø nømbe ñimune asrwan circuncidamni indan, nømbe ñimui asru truba tab kui mørøb, ka møg inchib pønrramig kønrraindø. ¹⁴ Pøs naimburappe namui Señor Jesucristo kurusyu kwaigweimburab kømubene, managuen katøgan chi pegube, møg inchib pasramig pumuimbe køtan. Jesucristo kurusyu kwaikkurri naimburappe yu pirauibe yandø kwai lataig patsig køben, katø nagurri pirauigweimburappe kwawa lataitøwei patsig kur. ¹⁵ Asru circuncidaweig kui chi kønrrab kømøwei, circuncidamíg kui chi kønrrab kømøwein køn, treeg kømøtø, kerrigu srøig peemay amønamig truibeguende tabig købwei indan. ¹⁶ Tru iig maig karuigwan treeg amøñibelane tru chi isumgaig tab købiiba, lastima asiiba, nømuim pala kønrrai inchar; katø tru cierton mayeelø Tiuswei israelitasmeraim palagucha.

¹⁷ Møingurrimbunøbe mugucha nan chineto pui pasramig kønrrai marmørrunrigay. Kaguende nabe nai asru Jesucristogurri kaig indinab kørriindiilan nai asru asamdiig tøgä pasrar.

¹⁸ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe, nai nunelø, ñimba pasrønrraimab isur. Treeg kønrrun.

Efesios

'Ka amõñiqueh' chib pørig

¹ Na Pablo, Tius trendø øyeeeg kønrrain kuikkurri Cristo Jesús nõashib karua ørig, Tiuswei misaamera, Cristo Jesúswan tarømisrmø pønrrabelø, Efesosø warabelan, truilayasig i kilgawan pørar. ² Tius namui Møskaimba, namui Señor Jesucristoba tru ka yandø tab indigwan køben katø chi isumgaig tab købigwan køben, ñimun tranrrun.

Tiusbe Cristogurri chigøben tabigwan tranøb

³ Namui Tius Señor Jesucristoi Møskaimbe mayanguen tab indig kønrrun, srømbalasø tru chigurrimbunø nuimburabelø tabig pønrrabiitøga Cristogurri namune trutøga mayanguen tab kuilø kønrrai marøbigwan. ⁴ Pøs Tiusbe tru chigurrimbunø pønrrabigwan nõ mara pønrsrømøwatø manasrøwei namune Cristogurri tarømara wesraig købig køn, tabigweindø tarømariilø, kaig mariitøga chillig inchar kømeeelø, nui merrab pønrramig kønrrai. ⁵ Nøbe namune undag købiitø Jesucristogurri nui trag ureg kønrrai maramig manasrøwei nõ treeg mara tøgagúig købig køn, tru nõ trendø treeg martrab isua tøgagúig truig maig køben treekke, ⁶ tru nui ka yandø tab indig purø nuig purø tabigwan maya nuguen tabig wamindamig kønrrai, tru nui truba undaaraig Nusrkaingurri namun ke ka yandø tab indig tranigwan. ⁷ Nuinug nambe nui aningurri nuielø kønrrai kaigyugurri wesrailø ker, namui kaig mariilan ulø payimeelø, Tiuswei tru ka yandø tab indig tøgagømburab tøgagúig truig maig køben treeg. ⁸ Tru ka yandø tab indigwan tranøppe, Tius namun tøgagømburab tøgagønnrai tranig køn, tru chiwandøgucha nam purø tab asha maram kusrebelø kømigwanba, katø tørgandø chigúi mørøbelø kømigwanba. ⁹ Nøbe tru nõ trendø treeg martrab isua tøgagúig tru muguen asiimíg pasrabigwan namun kenamarig køn, Cristoinug nõ treeg maramig nun maya nuguen tabig asønaben tru treeg tøga waig købigwan, ¹⁰ tru treeg maram kwalømmera pubene, trunun treeg maramig pasrønrrai: tru srømbalasø chi pønrrabigwan lata, katø pirauigwan lata kanbalatø mara, maig maramigwan Cristo kerriguwan nõ asha martrai pønrsønrrab.

¹¹ Katø nambe tru namuimburabigwan nõ ketig tranamig tøgagúigwane Cristoinuutøwei utig købig køn, manasrøwei namun treegwan utønrrain kønrrai marig købig kua, tru chiwandøgucha Tius nun maig maramdiig asønaben tru treeg kønrrai marøbig, maig martrab asig køben trumay treeg. ¹² Tru srøsrø ke nammerrig Criston muniirab melabelø kuikkurri, tru nui tørguegwalmabigwan namgurri maya nuguen tabig wamindig kønrrai. ¹³ Katø treetøwei ñimbe nuinug tru wam newan ciertonig, tru tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan ñim møra, nun køreben, tru tranrrab misra kørørmisrig Espiritu Santotøga Tiusweyelø kuin kui asilø kønrrai ñimbe sel-lailø kuig køn. ¹⁴ Truiøbe tru namuimburabig kønrrabigwan ketig utamig kønrrai katsiibasra tranøbguen indig truig køn, tru Tius nuyasig tøgagønnrab wesrailan ke tab webamba pønrramnegatig, nui tørguegwalmabigwan maya nuguen tabig wamindamig kønrrai.

Pablo Tiuswei ureemerayasig Tiuswan miab

¹⁵ Inchawei treekkurri tru ñimui isubigwan Señor Jesucristoinug pasra tøgagúigwanba, katø Tiuswei misaameran mayeelanba ñim truba undaguelø

køn taig na wammørabe, ¹⁶ chu urastøgucha na Tiusba wamindigu tøgatø isub palømo, ñimuimburab ‘ungwa’ chibig kur. ¹⁷ Nabe tru namui Señor Jesucristoi Tius tru torguegwalmab Møskawan miabig kur; ñimun Espiritu Santogurri øyegwan tranrrai, kusrebelø kømigwanba, katø nebua asiimigwan torgandø tab chigúi nebua ashchaimba, newan nun tab nebua asamig kønrai.

¹⁸ Katø chigúi mørøb nebua asamig ñimui isubigu torgandø kebililø kua, tru ñim tøgagønrrurmab isua muniirab melønrrai ñimun wamigwan, øyeg købig kuin kui nebua ashchaimba, tru nui misaameran keta tranrrab misrig chigucha palømig purø nuig purø tabigwan øyeg købig kuin kui nebua ashchaimba, ¹⁹ katø tru nam nun korebelainug maramburab marøbiibe, purø nuig købig kuin kui nebua ashchaimba, miabig kur. Inchen tru nui purø nuig maramburab marøb pasrabiibe, ²⁰ Tius tru Criston kwaitai utugurri katøle øsiirangaru, tru srømbalasrø nø wainug nui kusrmay wamisrrai maramburab mariitøgatøwei marøb pasran. ²¹ Mayelaim pala nøm asha karubelaim pala køben, katø mugucha manchinraingaig karubelaim pala køben, katø maramburab marøbelaim pala køben, katø maya misagwan nøm asha karubelaim pala køben, nørro kusrebelø kuikkurri nørro munchimera tøgagønrrai tranilaim pala køben, kerrigu iilaim pala nun wannig køn, mõi i kwalømweindø kømøtø, katø wendøsrø attrabiguwein chigucha. ²² Incha Tiusbe tru chigurrimbunø købigwanguen Cristo nø maig kønrrain køben treeg pønrrønrrai pønsra, iglesiaimbe chiutøgucha nø tur kønrrai pasrig køn. ²³ Inchen truiibe Cristoi asr køn, Cristo nøtøwei tru chigucha chi palømig netsiig pasraig. Cristobe treetøwei chi købigu mumaytøgucha nøtø netsiig pasrabig køn.

2

Tius ka yandø tab indikkurri kaigyugurri wesrailø

¹ Ñimbe ñimuimburappe, martrai karua pønrrailan mørmø, itøbunab mar-muiløyubah, katø kaig marøb amønailøyubatø kwaitø købig køn. ² Kaguende ñimbe merrabsrømbe yu pirau maig arrub pasrøben trunun marøb, katø tru srømbala chiguchagayu nø muba karumburab nø karub pasrabig, tru nugwaimandzig, maig maringaruben treeg marøbelø købig køn, tru mõi ya Tiuswan mørmø misaameran nø kaig maringarub pasrabig karuig. ³ Namgucha merrabsrømbe mayeeløba namun asr maig trømbøig marøg kui inchen nømui utu treetøwei marøb amønibelø købig ker, namui asr maig srua itanmaptø, tru kuindø kaig marøb, kailan isub. Kaigwan nam trendø tøgagúikkurri, Tiuswei purø trømbøig namig købigwan utønrrabelø købig ker, katøganelø mayeelø latawei. ⁴ Inchendø Tiusbe yeeg purø nuig lastima asamburab isua ashibig køptø, tru purø nuig undag købig tøgagúitøga namun undag køptø, ⁵ tru martrai karua pønrrailan møra marmuiløyutø kwaitø amønibenbatøsrøwei, tru øsig kømigwane Cristoba kanbalatø tøgagønrrai namun tranig købig køn. ¡Tius tru ka yandø tab indiitøgatø ñimbe kaigyugurri wesrailø køn!

⁶ Incha Tiusbe namune Cristo Jesúsba kegøtø øsiirangaru, nøba srømbalasrø Tius waisrø purramisagøringuig købig køn, ⁷ tru wendøsrø attrabigu nui ka yandø tab indig tøgagømburab tøgagúigwan kenamartrab, nø namun purø tabig køptø Cristo Jesúskurri. ⁸ Kaguende ñimbe Tius ka yandø tab indiitøgatø kaigyugurri wesrailø køn, ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasrikkurri. libe ñim chigøben marikkurrin kømøtø, iigwane Tiusbe ka yandø keta tranig

køn. ⁹ Kabe nam chigøben tabig marikkurrin kømøtø køn, ‘tabig marikkurrin køn’ cha, mugucha møg inçhib pønrramig kaanrrai. ¹⁰ Kaguende nambe Tius nø mariilø ker, Cristo Jesúskurri srøig peemayelø kønrrai mariilø tabigwan marøbelø kønrrai mariilø, tru treegwan marøb amøñibelø kønrrai Tius man-srøwei pønrrailan.

Cristogurri kanguelarrøtø lincha pønrramisrig

¹¹ Inchawei ñim tru trendø judíos kømø misaamerane merrabsrømbe tru judiosmera nømui asru taska circuncidailøbe ñimune: “Circuncidaimø mis-akkølleelø” cha wamab tøgagüilan isua kuy. ¹² Ñimbe tru urasrømbe Cristone chigar, Israel misaamera çitø marøbelø køben, ñimbe treegwan maramig chigar kønrrai tarømariilø, katø Tius nui misagwan øyeeg tranrrab kørømisri acuerdosmera mariilane chi asamig chigar, katø chiwan muniirab melamig chigawei, yu pirau ñimbe Tius kaweyelø købig køn. ¹³ Inchendø mømibe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri Tiusweimay kemalsrailø køn, Jesucristoi anindøga, ñim merrabsrømbe yabsrø pønrrabelø købig kuigwan.

¹⁴ Kaguende tru ambugurri igurri chi isumikkaig tab købig namuinug pasrabiibe Jesucristo nøwein køn, tru pa sətø købigwan kan sətøtø kønrrai marøbig. Tru ashig kømui indiyab waraig købig kan pirøbanrrig sətøbasrab lataig pasrabigwan pøtiichippe, ¹⁵ tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyugurri wesrawa, øyeeg, øyeeg maramig køn çhibig pørig pønrrabigwan chi asamig kaanrrai mara pasra, treeg mariitøga patsøga pasrig kuig køn, Cristo nø kurusyu kwawa, tru pa sətø nøørøtø købelan nuinug srøig kandø mara pasrtrab, øyamay ambugurri igurri tabig kørømisrtrai marøb. ¹⁶ Incha katø Cristobe tru pabalø købigwan kan asrtø lataig mara, Tiusba katøle treetøwei katø tab kørømisrtrai marig køn, tru ashig kømui indiyab pønrraigwan yandø mas treeg kømønrrai nø kurusyu kwaiitøga patsøga kørømarøb.

¹⁷ Incha Cristobe arrua, tru ambugurri igurri tab waramigwan eshkab kusrenanig køn: ñim judíos kømeeelø Tiusweinukkurri yabsrøn pønrrabelan lata, pulutø pønrrabelø judiosmeran lata. ¹⁸ Kaguen nøgurriwei nam lata, nøm lata, Tius Møskawan tru Espiritu Santotøgatøwei kemalamig tøga pønrrer. ¹⁹ Inchawei yandø ñimbe peg pirausreelø kømøwei, ni pestø ka pua puramrraptø amrruateelø kømøwein køn. Mømibe treeg kømøtø, Tiuswei misaameraba kanguelarrøtø marøb tøgagømigwan tøgar, Tiuswei misaameraba kan yautø latalilø, ²⁰ Cristo nøashib karua øriilaim palaba, katø Tius maig karuigwan eshkabelaim palaba ñimbe pølbasa kusrub mariilø køn, tru kat-sigurri niga pasrab srube Cristo nøtøwein køben. ²¹ Inchen nuinug tru yawan, purø may tamara warøb tabig kusrub marene, tru yabe kurrab ippe, Señorweyasiitø tarømari ya kønrrab kurrab yan. ²² Inchen tru utu ñimungucha kanbalatø kusrub marøb ambiilø køn, Espiritu Santogurri Tius truyu nø pasramig kønrrai.

3

Nui tabig srø wamwan judíos kømeeelan waminçhib inrrai Pablon Tius pasrig

¹ Øyeekkurri na Pablobe Cristo Jesúsweimwan marøb megabig kuikkurri kailan keerig yau pasrar, ñim judíos kømeeelayasig tab kønrrai. ² Pøs ñimbe manawei wammøraguen kuinrrun, Tius ka yandø purø tab inçhibig køptø ñimuyasig tab kønrrai nan iigwan martrai pasrigwan. ³ Iibe tru mu asiimig pasrabigwan nan ashçhai Tius kenamarig truig køn, tru na ñimun landøtiig

pørøbguen indig. ⁴ Inchawei ñim iig tru pørigwan ashabe, muguen asiimíig pasrabig Cristoiwan, øyeeg chigúí møramgailan nabe nebua ashibig kuin kui ñimbe wetøgørrønrrabguen. ⁵ Iig, tru muguen asiimíig pasrabigwane merrabsrø misaamerane munguen kenamarmuig købig køn, tru mõi ya Cristo nøashib karua øriilø, Tiusweindø tarømariilanba, katø Tius maig karuigwan eshkabelanba, Tius nui Espiritu Santotøga kenamarøb lataibe. ⁶ Iig, tru muguen asiimíig pasrabiibe, tru judíos kømø misaameragucha judíos misaameraba tøgatø tru ketigwan utamig tøgagøb, tru asryutøwei pønrramig køb, katø Jesucristoinug tru tranrrab misra kørørmisrigwan tøgatø utamig tøgagøb indamig truig køn, tru Tiuswei tabig srø wamgurri. ⁷ Nane Tius ka yandø tab incha ketikkurri, iig tru tabig srø wamwan waminchib marøb meganrrai pasrig kur, nui maramburab marig maig køben truitøga.

⁸ Nabe Tiuswei misaamerai utu tru chigucha kømø waachawan tru Cristoi chine chine purø tabig, kan øyangatiitø køn tamgaig Tiuswei tru tabig srø wamwan eshka kusrenanøb pasramig kønrrai pasrig kur, tru judíos kømø misaameran, ⁹ katø trugurri tru mu asiimíig pasrabigwan maitø marøb atrabigwan, Tius tru chiwandøgucha mara pønrsøbigweinug tru manasrøngurri sørig pønrrabigwan. ¹⁰ Iigwane tru iglesiagurri kerriguba mõi ya asig kønrrai kenamartrab isua indig kuig køn, nui tru muguen nebua isumgaig purø nuig kusrebíg kuigwan tru srømbalásrø nøm asha karubelanba, katø mugucha manchinrraingaig karubelanba. ¹¹ Tius øyeeg marøppe, tru nø trendø manasrøngurri treeg martrab isua tøgagua, trunun treeg marig købig køn namui Señor Jesucristoinug. ¹² Inchawei nambe chigucha katønrraingaig chi isumø nøgurri Tiusweinug kemalamig tøgaguer namui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri. ¹³ Inchawei nan øyeeg trømbøig isumdiig puig megaigwan, trunun isuptø kullaaramørrunrigay chinrrab inchar. Masken nan øyeeg puibe ñimuyasiibe maya nuguen tab kønrrain køn.

Cristoi undag købig

¹⁴ Inchawei nabe Tius Møskawei merrab tømbønrsøbig kur, ¹⁵ tru srømbalásrø lata, yu pirau lata, kan sötø, kan sötø købelan trumørig munchi pønrsra wamabigwei merrab. ¹⁶ Tru nø chigurrimbunø nui tørguegwalmabig chi palømíig maya tøgagúig, truig maig køben, truygurri tru ñimui manrrau chishkandø mur pasrønrrai, nui Espiritugurri maramburab mariitøga martrai miar, ¹⁷ Cristo ñimui manrrømerayu pasrønrrai tru isubigwan nuinuutø pasra tøgagúikkurri. Pøs øyangurrimbe ñimbe umbu srøl keetiilø, undag købigutø pønrramisra, ¹⁸ Jesucristoi undag købig maya nuig kuigwan ñim mayeelø nui misaameraba kanbalatø pønrramisra, tru Cristoi undag købiibe lendømay treetøwei, yammay treetøwei, palamay treetøwei, lendegørrab treetøwei nuigwan ñim tab chigúí mørtrai miar. ¹⁹ Katø tru Cristoi undag købig mu newan nebua isumgaigwan ñim nebua ashchai miar, ñim øyamaybe Tius nø maya nu kømburab kuig truig ñimuinug netsiig pasrønrrai.

²⁰ Inchen tru chiwandøgucha nøbe marøppe, tru nam miaigwandø kømøwei, kabe nam isuigwandø kømøtø, ke uñcha køm tøgagønrrai marøb Tius, tru nui maramburab marøb pasrabig maig køben namuinug treeg marøb pasrabigwan, ²¹ Tiuswei iglesiyuba, Cristo Jesúsweinuuba tørguegwalmabig kønrrun, managatig. ¡Treeg kønrrun!

4

Criston kørebeløbe Espiritugurri kandø køn

¹ Inchawei Señor Jesucristogurri tru kailan keeri yau na pasrabiibe, ñimun trenchinrrab inchar: Tius ñimun treeg amõñinrraiwei wamiilø kuig køppe, maig amõnamigwan trumay treeg amõñirrunrigay cha, ² maig køben inchimeelø larrø korrøteelø, maig købash indingucha larrø tammayelø, maig køben kuingucha tammay melabelø, kanikkurri kanikkurri chigúingucha lata inchimõtø undag købiitøga chi kømui lataig pønrrabelø. ³ Espiritu Santoinug newan kanbalatø pønrrønrrab indamigwan treeg pønrrønrrab inday, tru kanbalatø pønrramig ambugurri igurri tab købiitøga, ⁴ kan asrø, kan Espiritu Santotø køn, tru ñim muniirab melønrrai ñimun wamig kandø køb lataitøwei. ⁵ Señor kandø køb, tru isubigwan Jesucristoinug pasra pønrramikkucha treetøwei kandø køb, piu umbu ulsraikkucha treetøwei kandø køb indan. ⁶ Tius kandø, trurrigu mayelai Møskai, nõbe mayelaim pala nõ pasrabig køb, mayelainug trumørig nõ pasrab, mayelainug pasrabiibe nõtø køn.

⁷ Inchendø namune kanun kanun Tiusweyasig chigøben marøbelø kønrrai keta tranig køn, Cristo pirisha keta tranig maig køben, treeg. ⁸ Inchawei Tiusbe trendaig køn:

“Tru srømbalaserømay ippe,

tru merrarrawa srua kuig melabelan

nø merrarrawa, nõ pera yaig køn cha.

Incha misaamerane Tiusweyasig chigøben marøbelø kønrrai keta tranøb indig køn” cha.

⁹ Tru øyeg: “nebyaig køn” cha trenchippe, ¿tru wallibiro umbugatig kørrebmerrig kørroyaig køn cha trenchimuitarru? ¹⁰ Tru kørraiibe nõtøwein køn, tru maya srømbalamera pønrrabigu purø palasrø nebibig, kerriguwan nõtø netsiig pasrønrrab. ¹¹ Incha truig nõtøwei mõilane nõashib karua øriilø kønrrai marøb, mõilane Tius maig karuigwan eshkabelø kønrrai marøb, mõilane Tiuswei tabig srø wamwan truørø srua lliirabelø kønrrai marøb, mõilane tru Criston kørebelan tab ashib pera pønrrabelø kønrrai marøb, katø kusrenanøbelø kønrrai øyeg pønsraig køn, ¹² tru Tiuswei misaamera nõmui marøb pønrramigu purø may kusrenniilø kønrrai isua, Criston kørebelø, tru nui asr, nurab inrrai martrab. ¹³ Tru nam mayeeløba tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra kanbalatø pønrramiguba, katø Tiuswei Nusrkawan tab nebua asamiguba nam kanbalatø pønrramigwan nebumnegatig martrab, kan møg ne nuraig lataig misrøb, Cristo maig køben treeg misramnegatig nebumig kønrrai.

¹⁴ Øyangurrimbe nambe yandø mas shush ureemera latailø kømumønrrun, kan pi latøgushibig amburab iburab srua ambi latailø, chine srøig peemaytø kusrenaniilø kan isig ichibig lataig arrubig punø, panrrø sruabetiilø, mõguelø kaig maramigwandø isubelø kaigu kegørrøsrkamig purø may isua pønsrailøtøga kegørrøsrkaimeelø. ¹⁵ Masken treeg kømõtø, tru newan cieronigwan undag købiitøga waminchib, chiyutøgucha nõrrøragun tru tur Cristoinug nõba kanbalatø. ¹⁶ Pøs nõgurriwei asr ørøba kandø misra, tru kønabigu merrarrab srølmørig ambumay imay lata purugubene, nõm mõitøgucha chi maramigwan trunun trunun marøb pønrramisren, nurab yan, katø undag købiitøga nõrrørab ambamig kønrrai.

Cristogurri srøig peemay amõnamigwan tøgagøb

¹⁷ Inchawei nabe iig øyeegwan ñimun eshkappe, marmø kòmø, martrai karunrrab inchar Señorwei munchiyu: mømibe yandø amønippe, Tiuswan ashmeelø judíos kòmø misaamera nòm chiweingucha chi purugunrrabgaig isub amønailøyu ñimgucha amønīmōtay cha. ¹⁸ Nømui isubiibe løstørailø, nømui manrrømera purø murelø kuikkurri chugúinguen mørmeelø kua, øsig kømig Tius tøgagúigugurrimbe nømbe purø yab pønrran. ¹⁹ Yandø chi kørikkengar misrikkurrimbunøbe, yandø kaig maramigwandø martrab kebambubelø køn, chigurrimbunø køsøngønrraptiig marøg købig arrubigwan neguen kømuiig marøbig marøb pønrrønrrab. ²⁰ Trune ñimbe Cristoiwan kusrepppe, øyeeg marøbelø kømønrrab kusreig køn. ²¹ Ñimbe isa kòmø, tru newan ciertonig Jesúsweinug pasrabigwan cierton mørøb, nuinug kusrenaniilø kuig kuinrrun. ²² Tru ñim merrabsrø Tiuswan ashmeelø køb uras marøb tøga amønaiig købigwane wegutsay, tru køllig ñim trendø kaigwan tøga kal-laig, chi tabig pummørø chull isubig purø trømbøig marøg købig trutø srua yaig, ñimui umbu kaig pasrabigwan, ²³ tru ñimui isubigu srøig peemay isubelø kønrrab. ²⁴ Ñimbe tru srøig øsig kømigwan kewa pønrray, truike Tius nø maig køben treetøwein kønrrai marig køn, cierton sølgandiitøgaba, newan chishchig tabitøgaba.

²⁵ Inchawei øyeekkurri ñimbe isa wamindamigwane yandø elacha, masken ñim møitøgucha ñimui mendaigwane isa kòmø, sølwan wamindamig køn. Kaguende nambe mayeeløba kangurrin kangurri kan asrøter.

²⁶ Namappe, namubendø, namig kōtanmaptø chigøben kaig marmøwei, namig købigwane ke pørr pinayamnegatikkucha tøga amønīmøwei indamig køn. ²⁷ Katø nugwaimandzig ñimuinug kelulrrain kømøwein kuy.

²⁸ Nilaptiig købiibe yandø mas nilømōta. Masken treeg inchimøtø, ñui tasiitøga chigøben tabig maramigwan mar, møikkøben chi palai inchene, purugumig tøgagønrrab.

²⁹ Ñimui trigugurrimbe mørøbguen mōramgaig trømbøig webinrrain kømøtø kuy. Treeg kømøtø, Tiusweimburabigu maig palaim purrøben purugunrraptiig, treeg wamindamig køn, mørøbelanguen purugunrraptiig, treeg kønrrai.

³⁰ Tiuswei Espiritu Santon isuim pasrønrrai marmøtay, tru kerrigu yandø newan kaigyugurri wesram kwalømweyasig truitøga ñimbe Tiusweyelø kui asamdiig kønrrai sellailø køn.

³¹ Ñimui manrrau chu uraskucha mōbraindø pønrramig kønrrai marøb pasrabigwanba, ke chab srurrab namig købigwanba, trømbøig namig købig pasrabigwanba, trømbøiglig namig trasamigwanba, trømbøig tsalø wamab indamigwanba, chigurrimbunø kaig pønrrabigwan kerrigu truilanbañau chishtø elatsay. ³² Masken treeg inchibgunrriibe, ñimbe larrø tab inchibelø, lata lastima asiyabelø, Tius ñimun Cristogurri kaig marigwan ulø paymub pesannab lataitøwei, kangurrin kangurri ñimgucha ulø payiyab pønrrømumig køn.

5

Tiuswei ureemera mandø amønamiig

¹ Inchawei ñimbe Tiuswei undaaraig ureemera kuig kōppe, nø maig køben treetøwein kønrrab inday. ² Amønippe, undag købigwane tøga amønay, Cristo namun maig undaguig køben treetøwei. Nøbe nøashib namuyasig purøbasramisra kwaig køn, kan animal kweecha purø may irrabzhig Tiuswan keta tranøb lataig.

³ Ñimbe ñimui utube, mөгuelөba, ishumburmeraba chigөben trөmbөig maramigwanba, katө chinetө kөsөngөnrραπεelanba, katө chiwandөгucha ke chinchimmөrө inchib parө indamigwanba, öyeelane mөrөгuen wamincha mөrmumig kөн, Tiuswei misamera kuig köppe. ⁴ Mөrөbguen mөramgaig wamincha ashib pөnrromөwei, chugüinguen mөrmubendө wamincha mөrmөwei, trөmbөig wamindamgailan wamincha indza mөrmөwei indamig kөн, treeg indamgailan maraashib pөnrromөtө, masken ñimbe Tiuswan ‘ungwa’ chib kөmig kөн. ⁵ Kaguende ñimbe yandө iigwane tsabө ashibelө kөн: mөгuelө ishumburmeraba trөmbөig marөbelөba, katө chigөben ashikken kөнrrabgaig trөmbөig marөbelөba, chiwandөгucha ke chinchimmөrө inchib parө inchib, pөнrramigwane ke tius mara tөгagөbelөba, treelөbe Tiusba, Cristoba nөm ashib karub purraisrөmbe mugucha chi ketig utamig chigar kөнrrab kuin kui.

Tөрwei ureemera maig amөнamigwan waminchibig.

⁶ Chiweingucha chi purugunrrabgailө wamindiilөtөga mugөben kegөrrörkainab kөнrrab kөmө, kaguende öyeekurrindөwei Tiuswei purө trөmbөig namig köbiibe tru mөrmө misameraim pala arrubig kөн. ⁷ Inchawei ñimbe treeg marөbelөba lincha tөгatө marөb kөнrrab kөmө. ⁸ Kaguende ñimbe merrabsrөmbe löstөyuelө köbig kuig, mөimbe Señorweinuube tөryuelө kөн. ¡Ñimbe amөñippe, төrwei ureemerasun amөnay! ⁹ Kaguende tru tөryugurri chi arrubiibe maya nугuen purө tab indiiba, sölgandө tabig mariiba, ciertoniiba öyeeg kөн. ¹⁰ Señorwan tab kui wanrai maramigwan, mumay maren tab kui mөrtashchab treegwan lab melamig kөн. ¹¹ Chi tabig marig körrөmisrtrabig chigaig löstөyugigwan mariilan ñimgucha tөгatө marөb kөнrrab kөmө, masken ñimbe treeg inchibgunrriibe öyeebe kalө kөн cha eshkabguen pөнrramig kөн. ¹² Kaguende nөmui chigөben sөratө mariilөbe wamindamikken көrig kөнrraptiig trөmbөig mariilө kөн. ¹³ Inchen tru chigurrimbunө köbigwan tөryu pөnsrөbene, maig kuigwan tөгandө asamig kenamisan. Pөs tru chiwandөгucha maig kuigwan asha kөmig kөнrrai tөгandө kenamarөbiibe tru төr kөн. ¹⁴ Inchawei öyeeg chibig kөн:

“Ñi, kib lataig tsubiibe, kiagasra,
kwaitai utugurri kurrө cha.

Cristobe ñun kebilөнrrun” cha.

¹⁵ Inchawei tab isuamөra amөnay ñim mandө amөнamigwane. Kan chugüinguen mөrmeelө lataig amөñimөtө, maig amөнamigwan tab isuamөra amөñibelө kuy. ¹⁶ Chigөben tabig maramdiig pubene, treegwan ka purainrraindө ashatө pөnrromөtay. Kaguende purө kaig kwalөmmөra kөн. ¹⁷ Inchawei ñimbe ke chugüinguen mөrmeelө kөmөtay. Treeg inchimөtө, Señor nam chiwan martraim palai watashchab trunun nebua ashchab indamig kөн. ¹⁸ Vino mucha; mutsiiramөtay. Truiibe chugatig kaig marөг köben kaig martrai srua ibig kөн. Masken treeg kөmөtө, Espiritu Santөtө netsailө kөmig kөн.

¹⁹ Ñimbe salmostөga, himnostөga, Tiusweimburabelan cantailөtөga kangurrin kangurri waminday. Ñimui manrraugurri newan isua cantab, Señorwan maya nугuen tabig kөн chib waminchib. ²⁰ Chu uragucha Tius Mөskawan ‘mayanguen ungua, ungua’ tay chiwandөгucha lutөгurri namui Señor Jesucristoi munchiyu.

Tiuswei ureemera keeba, sraimba mandө kөmigwan waminchibig

²¹ Ñimbe kanikkurri kanikkurri lata mørøb melamig køn, Criston køriibala tøgagúikkurri.

²² Sraløbe, kelø maig chiben treeg mørøb melamig køn, Señorwan lataitøweingue. ²³ Kaguende keebe srawane nø asha karubig tur køn, Cristo nui iglesiai, tru nui asrwein tur køb lataitøwei, truigwane tru Kaigyugurri Wesrabig nõtøwein køn. ²⁴ Cristo nø maig karuigwan iglesia mōra marøb melab lataitøwei, sraløgucha kelane treetøwei mørøb melamig køn chiyutøgucha.

²⁵ Keløbe nōmui sralane undaguelø kømig køn. Cristoma nui iglesian undag køptø, nui øsig kuigwan nōashib tranig køn, ²⁶ tabig nuyasiitø tarø mari misaamera kønrrai martrab, tru nui wamdøga piu umbu ulsraitøga pillmawa, chish mara, ²⁷ iglesia tørguegurnabig, kaig mariitøga chigucha chillig inchaig kømig, maig købendiig trømbøtiig mindig kømøwei, chi tre lataibe chiguchagaig, masken treeg kømøtø, tabigweindø tarømarig, kaig mariitøga chillig inchaig kømig treeg pasramig kønrrai nuyasiitøwei øyamay kenamartrab indig køn. ²⁸ Øyeetøwei keløbe sralan undaguelø kømig køn, nōmui asrwan lataitøweingue. Nui srawan undaguibe nōasiitø undaaran. ²⁹ Kaguende mugucha nui asrwane managuen nōasiitøweimbe tsaliinchimøn. Treeg kømøtø, asr maig palai inchen mab muchib, maig køben kønrrain kømø ashib tøgagøn, Cristo iglesian ashib tøgagøb lataitøweingue. ³⁰ Pøs kaguende nambe nui asruelø kuimba, namungucha treetøwei ashib tøgagøn. ³¹ “Inchawei treekkurri mōøbe usri mōskawane elacha, sraimba kandø misrtrun. Incha tru pailøbe kan asrø kønrrun.” ³² jØyeebe mandø kuinguen mōramgaig purø nuig køn! Inchendø iigwan waminchippe, ‘Cristonba, nui iglesianba treeg køn’ cha waminchar. ³³ Inchawei treeg købene, ñim keløbe mōitøgucha sralane ñimui asrwan lataitøwei undaguelø kømig køn. Inchen sraløgurrimbe kelane maig købash inchimø, kørig tøgar kømig køn.

6

¹ Señorwan undag købiitø ureemerabe ñimui mōskalane mandø chiben treeg mōramig køn. Kaguende iibe treeg maramig søl køn. ² “Ñui usri mōskawane maig købash kømø, purø tab inchimø tøgagu, ³ yu pirau purø tabig kasraatø tsumig kønrraimba, øsig køllirab tsumig kønrraimba.” (Tru maig maramigwan martrai karua pōnsrailøyu iimerrig køn, tabig tranrrab misra kørrømisrigwan utamibañauibe.)

⁴ Inchen ñim mōskaløbe ñimui uregwane namishib namig køtanmaptø menrra inchimøtay namig isumønrrai. Treeg kømøtø, sølwan maram kusrenrrai kusrenanøb, Señor maig kusrenaniitøga ‘øyeeg maramig køn’ chib waminchib kusrenanamig køn.

Ka karuindø melabeløba, karub pera købeløba

⁵ Ñim, karuindiig melabelø, yu pirau ñimun karub pera købelane mōramig køn, køriibala, maig købash inchimø, manrraugurri tabig isua, Criston mørøb melab lataitøweingue. ⁶ Marøppe, nōmba ka tab kørrømisrtraptø marmumig køn, nōm ñimun ke ashib pōnrrøbendø. Cristo karuindiig melabelø køppe, Tius maig martrain køben palabinøtø kømø, tabig martrurmab isua maramig køn. ⁷ Maramigwane ka palabinø inchimø, møguelayasig marøb pōnrrermab isua marmøtø, marøppe, martrab isua Señorweyasig lataig maray. ⁸ Yandø ñimbe ashibelø køn, karuindiig megabigwan lata, kabe mu karuimig nuimburab

uñibigwan lata, møyigwandøgucha chi tabig marigwan tru marimburøbe Señor nøy tranrrab kui.

⁹ Inchen ñim karub pera købeløbe ñimui karuig møyøb melabelane ñimurringucha tabig tøyaguy 'yeegwane chigøben martrumøn' chib, chineto chimotø. Kaguende ñimbe ashibelø køn, tru nøy mun ashib karub pasrabig tru Señor tøywei ñimun ashib pasrabiibe srømbalarø wabig kui. Kaguende Tiusbe møyigwane purømisrøb, kandarøtø inchimiyg køn.

Tiuswei uregwan kwaimandziiba chitøga kwayanrrai tranilø

¹⁰ Trube, møyimbe yandø Señorweinuuba, nui maramburab marøb tøyaguyg purø nuiguba kørrønrrabgaig mur pønrramisray. ¹¹ Tius tru chitøga kwayanrrai kerrigu traniløtøga tamara pønrramisray, nugwaimandzig purø may kegørrøsrkønrrab tamara pønsra kua kegørrøsrkønrrab inchen, maig kuin-gucha kørmø kwayawa, truyu puraambub ambamig kønrrai. ¹² Kaguende nambe kwayab puraambub ambamibe yu pirau misag yaumbaig, animbaig, treeløba kwayamig kømøtø, tru nøy masha karubeløba, katø mugucho manchinrraingag karubeløba, tru løstøyu nøy muba karumburab karub pønrrabeløba, tru kwaimandziimera larrø trømbøig marøbelø srømbalarø pønrrabeløba, treeløba kwayamig køn. ¹³ Inchawei øyeeg købene, Tius chitøga kwayanrrai tranilølane truigwane kerrigu tøga pønrray, kaig kwalø m pubene, kullaaramø pønrramig kønrrai, incha yandø øyeegwan kerrigu chab mara pønrramisrikkurrimbe kørrønrrabgaig mur pønrrønrrab.

¹⁴ Inchawei kørrønrrabgaig mur pønrray, tru newan cierton wamindiitøga pøronawa lataig. Trugurrimbe tru sølgandø tabig amønaitøgabe, tru pechoburab chinchimønrrai katabigwan kewa lataig pønrray. ¹⁵ Tiuswei tru tabig srø wam chi isumgaig tab købigwane waminchab amrrab muniitø pønrramig, srøbyu keetigwan lataitøwei tøga pønrray. ¹⁶ Kerrigu iilø kømnetø, tru isubigwan Jesucristoinuotø pasra pønrraigwane sølburramamønrrab katab srua pasraigwan lataig tøga pønrray, tru nugwaimandzig flechamerran piløga petiilø, chigurrimbunø amrrubigwan kweetsamig kønrrai. ¹⁷ Katø tru kaigygurri wesraig kømig tøyaguygwane chinchimønrrai turyu petsig kan tsandzøn cascon lataig tøga pønrray. Espiritu Santøi espadane srua pønrray, truike Tiuswei wamwan. ¹⁸ Tiuswei Espiritu maig maringaruben, Tiusba waminday, chu urastøgucha ñim mumay køben Tiusba waminchib, miab indiiløyu. Isua ashiptø kuy, Tiuswan 'purugurra' cha miab, nui misaamerai mayelayasig maikkucha pesannab kønrrab kømøtø.

¹⁹ Katø naimburabgucha Tiuswan 'purugurra' chib miarrunrrigay, na ke waminchab inchen, tru na maig tamelan nan tranrrai, tru Tiuswei tabig srø wam sørig pasrabigwan nebua ashchai chigucha chi kørig kuin kømø, wamindamig kønrrai. ²⁰ Truigwan Jesucristo nøy waminchib pasrab lataitøwei yu pirau nuy wamwan na waminchib pasrønrrai pasrig kur. Katøgucha kailan keeri yau pasrar. Tiuswei wamwan na maig wamindamigwan chigucha kørmø wamindamig kønrrai Tiuswan miarrunrrigay.

'Ka amønigweh' cha wamindig srabelø

²¹ Trube, treeg købene, Tiquico, namui undaaraig nuneg, Señorwei maramigu chu uragucha tarømisrø, chi maramelan nøy asha marøb megabiibe, na maig tsuigwanba, katø na chi marøb megaiwanba, kerriguba ñimun eshkanrrab wam srua inrrun. ²² Nabe nune truweiwøi ørar, nam mandø melaiigwan ñimun wammøsrønrraimba, ñim truba tab kui møyøb kørrømisrøtraimba.

²³Tius Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba tru ambugurri igurri tab købig arrubigwan nunelan tranrrai inchar, undag købig tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwanbañau. ²⁴Tiuswei tru ka yandø tab indiibe tru namui Señor Jesucriston undaaramigwane managucha patsønrraingai undaarabelø mayeeløba pasrønrrun.

Filipenses

Pablo kailan keeri yaugurri Filipos iglesian pørøb

¹ Pabloba, Timoteoba Señor Cristo Jesúsweimburabigwan marøb melabelø Cristo Jesúskurri Tiuswei misaamera mayeelø Filipos ciudasrø warabelan pørar, tru Tiusweimburabelan ashib pera pønrrabelanba, Tiuswei yau purugunrrai wesrawa pønrrailanbañau. ² Namui Tius Møskaweimba, Señor Jesucristoimba tru ka yandø tab indigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñim tøgagønrrai inder.

Pablo Tiuswei ureemerayasig Tiuswan 'purugurra' cha miab

³ Na ñimun isuimørig nai Tiuswan 'mayanguen ungua, ungua' chib, ⁴ chu uraskucha na Tiusba wamindimørig ñim mayeelaimburab kasraatø miabig kur, ⁵ kaguende ñimbe tru Tiuswei tabig srø wam tabigweimburabigu srø pøbasrøb kwalømgurri møin kwalømgatig lincha marøb melabeløgurri. ⁶ Nabe iigwan treegwein kønrrab kui asha indig køn: ñimuinug tabig marøb pøbasrøbiibe Jesucristo arrum kwalømgatig ñimune newanelø kønrrai tamarøb pasrønrrab kui. ⁷ Ñim mayeelaimburab na øyamay isumig søl køn. Kaguende nabe ñimune nai manrraube tøgä pasrabig kur. Na kailan keeri yau pasraigu lata, mui merraptøgücha Tiuswei tabig srø wamwan purømisrøb, maig kui ashchai 'øyeeg køn' chib, waminchib pasraigu lata, Tius tru ka yandø tab indigwane ñimbe naba tøgätø utab køn. ⁸ Inchawei Tiusbe asha pasran, na ñimun mayeelan pesannamø, truba truba isubig kuigwan Señor Jesucristoi undag købiitøgä. ⁹ Inchawei na Tiusba waminchippe, ñimui undag købiibe katøgüchinguen katøgüchinguen nurab inrraimba, katø purø nu nebua ashib kusreb amrraimba, maig køb arrubigwan törgandø nebua ashib amrraimba miabig kur. ¹⁰ Chiwan mas tabig kui nebua ashibelø misra, kaig marig chigar chishelø 'ñibe øyeeg kalø mara pasran' tainab pønrramig chigar kønrrai, Jesucristo katø arrub kwaløm. ¹¹ Jesucristoinukkurri arrubig tru tabig sølgandø marig, treeg ellmarig arrubiitø netsaim pønrrønrrai inchar, Tiusweyasig maya nuguen tab indig kønrraimba, purø tabig wamindig kønrraimba.

Na øsig unamibe Cristo køn

¹² Nai nunelø, nan chi pub arrubiibe, Tiuswei tabig srø wamweimburappe masken purugubguen inchib arrin kui, ñim wammøra kønrrai inchar. ¹³ Inchawei tru palacioyu suldaumera lata, katø maya misaamera lata, kailan keeri yau na pasrappe, Cristogurri keerim pasrai asha køn. ¹⁴ Inchen nan treeg pasrønrrai keerikkurri, nai nuneløbe, kerrigu lutauba, chigücha kullaaramø pønrramisra, Tiuswei wamwan chigücha chi kørmø waminchibelø køn.

¹⁵ Pøs ka isatø kømø, møiløbe Cristoimburabigwan eshka waminchippe, pusrkwai ashib tsalø køppah, ka kwayam lag køppatø marøbelø køn. Trune kaneløbe tabig isua, marammay maran. ¹⁶ Incha iiløbe Cristoimburab eshka waminchippe, undaguelø isuar kua waminchibelø køn, Tiuswei tabig srø wamwan waminchib purømisrøb pasrønrrai, nan pasrig kui asha. ¹⁷ Trune tru kaneløbe Cristoimburab eshka waminchippe, ka kwayam lag køptø maran, tabigwan isua kømøtø, ka indzaashig køptørre marøbelø køn, kailan keeri yau na pasramnebe katøgüchinguen isuim pasrønrrai martrab

isua. ¹⁸ ¡Inchendø chigúin kònrrautah! Ka isatø inchib Cristoimburabigwan ka wamincha møri lata, kabe cierton wamindi lata, pøs mumaytøgucha Cristoiwan waminchib, kusrenanene, nane kasrag kòtan. Incha nabe katøgucha kasraarabig kasraaramønrrun, ¹⁹ ñim Tiuswan nayasig miab melaikkurrimba, Jesucristoi Espiritu nan purugúikkurrimba, øyeeg pub arrubiibe na øyeeg keerig pasraigurri wesraig kømig punrrab kui, nabe asha paarar.

²⁰ Chiyugucha na chi kørig mismø purayamuitamab isua pasraig, treeg punrrab kui, masken chi kullag isumøtø, møi lata, chu urastøgucha, Cristobe nai asru purø nuig marøb tabig wamindig kønrrun, na øsig pasrai lata, kabe na kwaimbala lata. ²¹ Kaguende naimbe øsig unamibe Cristo køben, kwamibe maya nuguen tabig tøgig køn. ²² Inchen na asru øsig uniibe, Tiuswei marameløyube tsabøtø truba nørø kønrrai maramdiig kønrrait. Trube, ¿nabe møigwan merrarawa pasramisrtrab køh? Pøs mandøguen kømøtan. ²³ Inchawei nabe mumay yam kuinguen mørmøwa pasrar. Nane yugurri webya, Cristoba wanrrab yainrrabna kòtan. Kaguene trumaybe naimbe masken tab kønrrautan. ²⁴ Inchendø na øsig pasramibe katøguchinguen tab kønrrab køn ñimuimburappe. ²⁵ Inchawei øyeeg kønrrab kui ashabe, chiguen kømøtø, ñimba unamuitamab isur; ñim mayeeløba kørømisrtrab, katøguchinguen katøguchinguen nebua asamigwan ñim nebua ashib, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwan kasrag tøga pønrramig kønrrai. ²⁶ Ñim naimburab Cristo Jesúsweinug maya nuguen tab kui pønrramig punrrai, na ñimui utu katøle arrua pasraikkurri.

Jesucristoi srø wam tabig maig chibig køben treeg marøb amønamiig køn

²⁷ Jesucristoi srø wam tabig maig køben, trumay treeg amønamiirre mas palan, na ñimun ashchab arri lata, ashchab arrumui lata, ñimbe masken kanbalatø ke tab pønrramisra, tru isubigwan Cristoinuutø tøga pasra pønrramig Tiuswei srø wam tabigweimburappe, ñimbe kanbalatø mayeeløba ke kandø isub truba truba marøb køn tai wammørinrrabna kòtan. ²⁸ Katø ñimun ashig kømui inchibelø 'chigøben martrumøn' cha, kwaarøsa tøgagúilø kømøweingue. Tru ñim truilø kwaarøsrainiig pønrraibe nømuyasiibe managatiig pinønrrab ambannuumay amrrab pønrrain kui asamig kenamisren, trune ñimbe truyugurri wesrailø pønrrain kui asamig kenamisran. Inchen iibe Tiusweinukkurri arrubig køn. ²⁹ Pøs ñimune Cristogurri øyeekkatig tabig pønrrønrrai marøppe, nun ka kørewatø pønrrønrrai marmøtø, nuimburab chinetø nebuig melamig kønrraingucha marig kuig køn. ³⁰ Nan maig kaig nebub arri asigutøwei ñimigucha melan. Katø møi ya nan øyeeg kaig puig pasraigwangucha ñimbe wammøra køn.

2

Jesucristo maig kuigwan nam asha kusremig

¹ Inchawei ñim Cristoinug kanbalatø pønrraikkurri kuñab purugumig tøgagøb, nui undag købig chi isumig kaanrrai marøbig tøgagøb, Espiritu Santogurri kanguelarrøtø lincha pønrramig tøgagøb, ñim larrø tab inchibelø, trurrigu lastima ashibelø kømigwan ñim tøgagøb indig købene, ² trube, nai kasrag købig palabigwan ñim nemartrunrrigay, mayeeløba kandø isub, undag købigwan mayeeløba trunundøwei tøgagøb, kandø lataig pønrrab, kandø lataig isub tøgagøb indiiitøga. ³ Chiyutøgucha ke nøtø kønrrab inchimøwei, purø nuig kømørø inchib marøb kønrrab kømøwein kømig køn. Masken treeg kømøtø, larrø tammayig, katøganelane ñim lataitøguen kømø, katøguchinguen nørreelø

kønmb ashā tōgagōmig kōn. ⁴ Mōitōgucha ke nōmuimburabigwandō tab kōnrrai marōb kebammōtō, katōganelayasikkucha tab kōnrrai maramig kōn.

Cristobe managuen nuig mismōtō, masken lamūig misrig

- ⁵ Cristo Jesús maig isubig kōbig kōben, ñimgucha treetōwei isubelō kōmig kōn:
⁶ Nōbe trendō Tius kōbendō, nō treeg kuagucha,
 Tiusba lataig kōnrrab inchimuig kōn, treeg kurmaptō elachimōnrrab.
⁷ Masken treeg inchimōtō,
 nō treeg kuigwane mendamara pasrōb,
 kan karuindiig megabig lataig kōnrrab treeg misra,
 mōguelō mailō kōben treetōwein kōrrōmisra,
⁸ yandō mōg lataitōwei misra pasrōwabe,
 nuig kurmab inchimōtō,
 nōasiitō chigucha kōmīg lataig misra,
 maig taigwan mōrōbig kōptō,
 kwamnegatig maig taigwan marig kōn,
 trurrigu kurusyu mesraig kwamig.
⁹ Inchawei treekkurri Tiusbe nune purō nuig kōnrrai mara,
 maya munchimeraim pala, nui munchiwane mu kui nebua asig kōnrrai tranig kōn,
¹⁰ Jesúswei munchiwan wamindi mōra, mutōgucha tōmbōnsramig kōnrrai,
 srōmbalāsōm pōnrrabelō lata, yu pirauelō lata, pirō umbuelō lata.
¹¹ Mu misaameratōgucha Jesucristobe Señor tru Mayeelaim Pala Nō Ashib
 Pasrabig kōn chib waminchain kuig kōn,
 Tius Mōskawan maya nugen tab indig kōnrrai.

Tiuswei ureemerabe yu pirau kan tōr latailō kōmig kōn

- ¹² Inchawei ñim nai undaarailō, na ñimba pasrōben, chu uratōgucha mōrōb melabelō, na mōi ñimba pasrōmubene, katōguchinguen mōrōb melabelōbe, kaigyugurri wesruigwan ñim tōga pōnrraigu nōrrōrabig nōrrōranrrab marōb ambay, kōriibala, purō isuptō. ¹³ Kaguende Tius, nō kōn, tru maramigwan martrab isunrraimba, katō marōbelō kōnrrai ñimuinug tranōb inchibiibe, tru nō maig martrab isuigwan treeg marig kōnrrai.
¹⁴ Chiwandōgucha marōppe, ñimuinetō chinētō chib mulla mōrmōwei, chinētō aleguiyab pōnrrōmōtō maray. ¹⁵ Mugōben ñimun 'ñibe ōyeeeg kōn' tainab pōnrrōmeelō, kōrrōteelō, misaamera larrō minchar, purō kaig misaamerai utu, ñimbe Tiuswei ureemera chigucha kaig mara chillig inchar kōmeelō, ñimbe truilai utube yu pirau pala pilab pōnrrabelō latailō kuy,
¹⁶ Tiuswei wam ōsig kōmig tranōbigwane elatchab kōmō, tab tōga pōnrrabelō. Treekkurrimbe Cristo katō arrub kwalōm truba truba tab kui pasramig kōnrrautan nane, na larrō muraaraig pasrōnrrab lulōb lataitōwei, na truba muraaraig marōb megaibe ka yandiig kōrrōmismōwei inchen. ¹⁷ Ñimui isubigwan ñim Jesucristoinuutō pasra tōgagūikkurri marōb kuibe kan animal kweecha Tiuswan keta tranōb lataig marōb tōgagūig kōben, trubala na ōsig kuigwan itōlusig kōnrrai tranamig nebinguen mayanguen tab kuimōrōb tranamōnrrun, ñim mayeelōba mayanguen kasraarab. ¹⁸ Inchawei ñimgucha treetōwei mayanguen tab kui mōrōb, naba mayanguen kasraaray.

Timoteoba, Epafroditoba

- ¹⁹ Señor Jesús treeg kōnrrain kōbene, Timoteowan petō ōrtrab isur, ñimuisrōngurri wam srua arruben nagucha ñim maig waraigwan wammōrabe, katōle tab kuimōrōb wamig kōnrrai. ²⁰ Pōs katōgan munguen nō

lataibe tɔgagɔmur, ñimuimburab tab kɔnrrai inchib, treegwan martrab truba truba isubig, trurriгу ka isatɔ inchib pasrɔmíg. ²¹ Kaguende mayeelɔba nɔmuimburab tabíg pub attraingɔba labelɔ kɔn, Cristoimburab tab kɔnrrain kɔmɔtɔ. ²² Pɔs ñimbe Timoteowane yandɔ mu kui ashibelɔ kɔn, kan nusrkai mɔskawan lataitɔwei Tiuswei tabíg srɔ wamwan wamindamigu naba marɔb pasrabíg kɔn. ²³ Inchawei yu naimburab chi pub arrubíg maíg kɔrrɔmisri ashabe, nun ɔrtrab isur. ²⁴ Inchendɔ nagucha naashib ñimun ashchab peba arrumígwan isua tɔga pasrar, Tius naba pasraikkurrimbe. ²⁵ Treeg kuindɔgucha namui nuneg Epafroditon ñimuimay katɔle ɔramíg truba palai ashar, maramigu nan purugub, kan suldau lataitɔwei tru maramigu naba lincha megabíg, katɔ ñimuisrɔngurri naimay wam srúa arrubíg, na chi palai megaben nan ashchai ñim ɔrigwandɔwei.

²⁶ Nɔbe ñimune asinrrabna kui truba isui inchib unig kuig kɔn, kaguende nɔ kwanrrɔ tsuin kui ñimbe wammɔra kuimba trurrewei isub. ²⁷ Isa kɔmɔtɔ, yandɔ ke kwamdɔ palabíg tsubwei indíg kuig kɔn. Inchendɔ Tiusbe Epafroditon lastima asíg kɔn. Katɔ nundɔ kɔmɔtɔ, nangucha lastima asíg kɔn, na yeeg isuig megamne, srɔitɔ srɔitɔ isuig megamíg arrumɔrrai. ²⁸ Inchawei nabe nune mas peba ɔrtrab isur, ñim katɔle Epafroditon ashabe truba kasraaraben, na chi isumɔb tab wamíg kɔnrrai. ²⁹ Señorgurri nune truba kasraatɔ utay. Katɔ Epafrodito lataitɔwei melab mɔguelane truba tab inchib tɔgagɔmíg kɔn. ³⁰ Kaguende Cristoi maramelan marɔb megaikkurri nɔbe yandɔ ke patsɔnrraptíg tsuig kuig kɔn, ñim ñimashib trugatíg nan purugunrrab kaimailɔyu kwam lab nɔguen purugub.

3

Ka namuimburab isuitɔgatɔ Tiuswan nebunrrab inchimumíg

¹ Mɔimbe trube, nai nunelɔ, Señorweinug truba kasraaray. Nane chigucha chi pesriig kɔmɔtan, na ñimun pɔrigwan katɔle trunundɔwei pɔramibe, ɔyamaye ñimuinguen chi isub kɔrrɔmisramíg kaanrrai tabguen kɔn.

² Tru wera lataig inchib misaamera, chi tabígwan kɔmɔ, kaigwan marɔb amɔñibelɔ, tru asrwan parɔb mindishibelan ñimbe purɔ ashiptɔ kuy.

³ Kaguende tru treeg circuncidailɔbe nam ker, Tiuswei Espíritutɔga kɔriibala tabíg waminchibelɔ, Cristo Jesúsweinug purɔ tab kui mɔrɔb kasraabelɔ, asru chi mariitɔga ‘ɔyangurrimbesin’ chib pɔnrrɔmeelɔ. ⁴ Kaguende naimburabgucha asru treeg mariitɔga ‘ɔyangurrimbesin’ chib pasramíg tɔgagur. Pɔs asru treeg mariitɔga ‘ɔyangurrimbesin’ chib mɔg inchib pasrɔnrraptíg mube kɔbwei inditarru kɔben, nabesi katɔguchinguen ‘treeg kur’ tamíg tɔgagur.

⁵ Naneguende kal-laig trune kwalɔmyube circuncidaig kɔbig kɔn. Nabe katɔ israelitasmerai misagugurri arrubíg, tru Benjaminwei misag karrabigugurri arrubíg kɔb, hebreo, trendɔ hebreomerai anin nusrkain kɔb, katɔ tru maíg maramígwan martrai Moisés pɔrig maíg chibíg kɔben trunun purab punɔmɔ marɔb pasrabíg, katɔgucha fariseo kɔbig kur. ⁶ Inchen na maíg chull isuigwan ke chinchimmɔrɔ inchib maramibe, tru iglesiayuelan kaig maramíg naimbe truig kɔbig kɔn. Inchen tru maíg maramígwan martrai Moisés pɔrig maíg chibíg kɔben truigwan na sɔlgandɔ tabíg kuigube ‘kalɔ maran’ chib muguen chi tainamɔ mɔg kɔbig kur.

⁷ Merrappe ɔyeelɔbe naimbe truba truba nɔrriig tabíg kɔbig kuig, Criston nebua asikkurrimbe mɔimbe truilɔbe chigucha kɔmíg kɔbig kuin kui mara tɔgagur. ⁸ Inchagucha treetɔguen kɔmɔ, Cristo Jesús nai Señorwan na nebua

asiibe, kan chibaguen øyeeg køn cha, kemesra eshkamgaig puro nuig purab tabig køben, tru na tøgagúigwane chigucha komeelø mara tøgagur. Inchawei nõgurri nabe kerrigu trunune chi asamig kaanrrai, wendøbasra øyeegwane chigucha kómíig kan kósøngømdø shau lataig mara tøgagur, Criston na nebua tøgá pasramisra, ⁹ nuinug na pasramig kønrrai. Tru na naashib tabig sølgandø marøb taig tru maig maramigwan martrai pørigugurri arrubiitøga inchimøtø, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri arrubigwan tøgagønrrab inchar, tru tabig sølgandø marig Tiusweinukkurigwan. ¹⁰ Nane Criston mas nebua ashib, nõ kwawa, katøle øsiiranrrai maramburab marøbigwan nebua ashib indinrrabna køtan, katø nõ chine isumdiig puinab megamigu treetøwei puinab megawa, kwamigugucha nõ lataitøwein kómig nebuben, ¹¹ naguça mumay køben kwailai utugurri øsiirawa kurramigwan nebua tøgagømig kønrrai.

Nabe tru pumsrø pumigwandø asha yar

¹² Nabe øyeeg chippe, 'kerrigu newan yandø nebua tøgá pasrar' cha, kabe 'yandø chigucha palømíig newan tabig kur' cha trenchimur. Inchendø nabe íbig íbig yamønrrun tru nebumigwan nebuinatashchab, kaguende Cristo Jesús nõmerrig nan nebua tøgá pasramisrig købig køn. ¹³ Nai nunelø, kabe nabe 'iigwan yandø nebuaguen pasrar' chimur. Inchendø nabe iigwan marinabig køn: yandø wendau kørørmisrøb arrubigwane pesannawa, nai pumsrø pumigwan nebunrrab tranrrab megar. ¹⁴ Incha nabe chu pumsrø pumigwan punrrab isua luløb megar, tru lulimburø na kanaigwan utamig kønrrai, tru tregwan utamig kønrraiwei Tius nan Cristo Jesús kurri srømbalásrømay wamisrømay.

¹⁵ Nam mayeeløba Tiusweimburabeløyu newan nõrrørawarbe øyamay isumig køn. Inchen ñim chigøben peemay isua kuin købene, trube, Tiusbe ñimune trunungucha tørmarøb kenamartrun. ¹⁶ Inchen nam yandø nebua tøgá pønrramisrigwane truig maig køben trunun tarømisrømø, amøñibig amøñigun.

¹⁷ Nai nunelø, na maig uñibig køben, treetøwei amøñib, katø nam maig amøñibelø køben treetøwei amøñibelane asha kuy. ¹⁸ Nabe møindø kømøtø, ñimune katøle, katøle eshkaig kuig køn, møimbe kappin kørøgøbguen eshkar, Cristo kurusyu kwaigwan tsaleelø ashig kømui inçibelø truba nu amønaimba. ¹⁹ Nømuimbe pønrrønrrab ambamibe, pinab pinønrrab ambamsrømay ambamig pasran. Nømuimbe mab muchib waramibe kan tuis lataig køben, kørikken kønrraptiig mariitøga nõmbe puro nõrreelø misrøb pønrrabelø, nõmbe ka yu pirauigwandø isua pønrrabelø køn. ²⁰ Trune tru nam purramibe srømbalásrøn køn, tru Kaigyugurri Wesrabig, Señor Jesucristo, trusrøngurri tru nõ arrumigwan nam truba truba munig melaiig nõ waisrø. ²¹ Nøbe namui asr tregatig kómíigwan peemayelø kønrrai yunømara, nõ asr tørguegwalmabig lataitøwein kønrrai martrun, tru chiwandøgucha nõ ashib karub wamig kønrrai tru nui maramburab marøbig truitøga.

4

¹ Inchawei, nai nunelø, truba undaarailø, na truba asinrrabna kui inçhib isub uniilø, ñimgurri na truba kasrag kui indiilø, katø ñimbe naimbe kan corona lataig tøgagúilø, øyeetø Señorweinug tarømisrømø melabig melønrrigay.

'Øyeeg melønrrigay' chib wamindiilo

² Evodianba, Síntiquenba Cristogurri numøsralan peg peg isub pønrrømøtø, Señorgurri kandø isua pønrrørrunrigay chinrrab inchar. ³ Katø nai maramigu elachimø maram purugub megabigwan ñungucha purugurrunrig chinrrab inchar, tru iig ishumburmeran ñui nuchalan, na Tiuswei tabig srø wamwan waminchib uñen, nømbe nai mendig lata tranrrab lincha llirab melaig købig køn, katø Clemente køben, katøganelø naba lincha marøb melabelø købengue. Truilai munchimerabe tru managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pøri libroyu pørig pønrran.

⁴ ¡Chu uraskucha Señorba pønrraikkurri kasraaray! Katøyug trendamønrrun: ¡Kasraaray! cha. ⁵ Ñimbe truba tab inchibelø kuigwane mayeelø nebua asig kønrrai inday. Señor arrumibe lutau køn.

⁶ Ke ka yandø chinsraatø inchib, ke chab pureb kui lataig inchimøtay. Masken treeg inchimøtø, chiyutøgucha Tiuswei merrab, ‘øyeeg palai meler’ chib, nøba waminchib, ‘øyeeg purugurrunrig’ chib miamig køn, trurrigu ‘ungwa, ungwa’ chib. ⁷ Inchen Tius tru chi isumgaig tab købig chi isuilan purab nuibe tru ñimui manrrømeranba, ñimui turyu isubigwanba Cristo Jesúsweinug pønrrønrrai tøga pasrønrrun.

⁸ Trube, mømibe yandø, ñim nai undaarailø, chiyutøgucha ciertonigwanba, chiyutøgucha maig købash inchimigwanba, chiyutøgucha sølgandø tabigwanba, chiyutøgucha newan tabig chishigwanba, chiyutøgucha larrø tammayig kømigwanba, chiyutøgucha yeeg tabig kønrrab chib wamindigwanba isumig køn. Katø chigøben purø tabig tøgagüin kui, kabe tabig wamindig kønrraptiig treeg købene, trunungucha, trube, tøga isuy.

⁹ Na chigurrimbunø kusrenaniilanba, na chi marigwan ñim uta, na maig kuigwan, na maig mariilan ñim ashib, ñim mørøb indillanba, iilane marøb ambamig køn. Inchen Tius tru chi isumgaig tab købiibe ñimba pasrønrrun.

Filipossrø Cristogurri nunelø Pabloyasig an purugúig

¹⁰ Nabe Señorweinug truba kasraaray, ñim katøle nan isunrrab indin køben. Pøs ñimbe isuppe, isubwei inchendø, tru øyeeg maramibe pumø srø kuig kuinrrun. ¹¹ Nabe øyeeg chippe, palain pasraptø trenchimur. Kaguende nabe nan maig pub arrindøgucha treegu kasraatø purayam kusrewa kur. ¹² Chi palaim pasramig maig kui mørøb, chigucha palømø uncha tøga pasramig maig kuig mørøb inchibig kur. Maig pub arrindøgucha kerrigu treegu purayamigwan kusreweig kur: patsau chi palønrraingag tøga wamig nebui lata, parø purayamig nebui lata, uncha tøga wamig nebui lata, chugurringuen kømui wamig nebui lata. ¹³ Cristo naba pasrøbene, chiwandøgucha kaimamø maramønrrun, kaguende nø nan purugub pasraikkurri. ¹⁴ Inchendøgucha na truba isui megaben, ñimgucha treetøwei lata naimburab isub purugub melaibe mayanguen tabig køn.

¹⁵ Katø ñim filipossreelø isua kuinrrun, Tiuswei tabig srø wam ke srø kebyaindø køben, tru Macedoniasrøngurri na yandø inrrab inchen, mu katøgan iglesiabe purugumuben, ñimbeguede nan an purugub, nagurri purugúigwan utab indamig kønrrai marig købig køn. ¹⁶ Incha trutø kømøtø, na Tesalónicasrø uñenguen, ñimbe pamayguen purugua ørig købig køn, nai chi palabeløyu nan purugunrrab. ¹⁷ Kabe ñim nan ke ka tranrraindø isua trenchimøtø, tru ñim mariiløbe katøguchinguen ñimuindøwei nurab inrraimab isua trenchar. ¹⁸ Inchendø nabe chi palabigwan kerriguh uta tøgagur, unchaguengue. Tru ñim nan keta trana øriilø Epafrodito srua arrua traniløbabe, ¡katø! chigucha palømøzhig tøgagur. Tru ñim keta traniibe

kan animal kweecha Tiuswan tranig, purø may irrabzhig lataig køn, Tius truba truba tabig kui asha utamdiig. ¹⁹ Inchawei nai Tiusbe ñimune chi palabigwan lutøgurrih tranrrun, nui tru chigurrimbunø chigucha palømig tørguegwalmabigu maya købigwan Cristo Jesúskurri. ²⁰ Namui Tius Møskawan managatig tørguegwalmabig kønrrun. Treeg kønrrun.

Wamindiilø srabeig

²¹ Cristo Jesúskurri Tiuswei misaamera mayeelanba 'ka amøñigueh' chirrunrrig. Katø namui nunelø naba amøñibelø chigucha 'ka amøñigueh' cha øran. ²² Katø Tiuswei misaamera katøganeløgucha ñimun 'ka amøñigueh' cha øran, trugurri katø mas 'ka amøñigueh' cha ørøppe, tru Roma maya misagwan ashib karub wabig Césarwei yau purrabelø, truilø øran.

²³ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrønrrun. Treeg kønrrun.

Colosenses

Pablo 'ka amõñiguh' chib pørig

¹ Tius trendø treeg kønrrain køben na Pablo Jesucristo nõashib karua ørig nai nuneg Timoteoba misra, i kilgawan pørar, ² ñim Tiuswei misaamera chu uragucha tarømisrømø melab nunelø Cristo Jesúsba kanbalatø pønrrabelø Colosassrø warabelan. Namui Møskai Tiuswei ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba kønrrai inchar.

Pablo Tiuswan 'ungwa, ungwa' chib

³ Chu uraskucha nabe ñimuyasig Tiusba waminchippe, nun 'ungwa, ungwa' chibelø ker Señor Jesucristoi Møskawan. ⁴ Kaguende ñim ñimui isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúigwanba, katø Tiuswei misaameran mayamba ñimbe truba undaguelø kuigwanba wammører, ⁵ tru ñimuyasig srømbalarø esegaig pasrabigwan ñim muniirabelø kuikkurri treeg kuigwan. Truigwane Tiuswei tabig srø wam newan ciertonigwan waminchen, ñimbe mørig købig køn, ⁶ tru ñimuisrø kebiben. Inchawei yu pirau chutøgucha tru tabig srø wambe truba truba nurab, kan yell larrøbichib ib lataitøwei, ñimui utugucha treetøwei larrøbichib arrun, tru ñim Tiuswei wamwan mørøb, katø Tiuswei tru ka yandø tab indigwan maig kuigwan ñim tab chigúi mørøb indin kwalømgurrimbunø. ⁷ Epafras maig kusrenanig køben, trunun ñim kusreig køn. Truibe namui undaaraig, tru marameløyu namba lincha marøb megabig, Cristoiwan maizhikken elachimø, ñimuyasig tab kønrrai marøb megabig køn. ⁸ Katø, Espíritu Santogurri ñim undag købig tøgagúigwan nõgucha namun eshkatan.

⁹ Incha treekkurri namgucha trunun wammørin kwalømgurrimbunø chu urastøgucha ñimuyasig elachimø, Tiusba waminchib miabelø ker, Tius tru nõ maig martrai palai waigwan ñim nebua asamburab nebua ashibelø kønrrai Tiusweimburabigu, newan nebua asamig kusreitøgaba, katø tab chigúi møriitøgaba. ¹⁰ Amõñippe, Señorweyelø kui asamdeelø amõñinrrai miabelø ker, chiyutøgucha nõ tab kui mørøb wamig kønrrai marøbelø, ñimui chigøben tabig mariiløbe, yell larrøbichib ib, katø Tiusweimburabigwan nebua asamigu nõrrørab ambamig kønrrai. ¹¹ Nui mayanguen tabig maramburab marig kerrigu maya tøgagúig, truitøga kullaaramø, ka melamig kønrrai martrai miabelø ker, maig pub arrindøgucha mur isua melaptø melamigweyasiiba, maig indindøgucha tammay melabig melamigweyasiiba. ¹² Tius Møskawan 'maya nuguen kasraatø ungwa' tay, tru nõ ashib karub waisrø tørguegwalmabnug nui misaamera ketig utamigwan ñim tøgatø utønrrabelø kønrrai tamara pønnsraigwan. ¹³ Kaguende nugwaimandzig løstiigu nõ karub pasrabigugurri Tiusbe wesrawa, namune nui undaaraig Nusrkai nõ ashib karub waisrø purørrig køn. ¹⁴ Nø nuielø kønrrai nambe kaigyurri wesrailø ker, namui kaig mariilan yandø pesannab chi ulø payimeelø.

Cristo tru chiwandøgucha purab nuig

¹⁵ Tius, tru namui kaptøgabe asiimíigwan øyeeeg kuitamab asamig, Cristobe truig køn, chigurrimbunø pønrrabigwan marmøwatøsrøwei tru srøsrø nõmerrig pasrabig. ¹⁶ Kaguende Tiusbe Nusrkaingurri mara pønnsraig køn tru srømbalarø chi købigwan lata, pirau chi købigwan lata, kaptøga asigwan

lata, asiimígwán lata, reymera purramisra karub purraigwán lata, ker-riguwán nóm merrarrawa karuigwán lata, katø nóm asha karuigwán lata, katø mugucha manchinnraingai karuigwán lata, kerriguba nøgurri mara pønsraig køn, trurriгу nuyasig kønrrai. ¹⁷ Nøbe chiwangucha marig kaaben-batøsrøwei manawei købig kua, chigurrimbunø pønrrabiibe pinømø, nøgurri pønrrabig pønrran. ¹⁸ Inchagucha nøbe asrwei tru tur køn, tru iglesiasi. Nusrkaimbe manawei nømerrig købig, kwailai utugurri katø nømerrig øsiiraig køn, chiyutøgucha nø purab nuig kømig kønrrai. ¹⁹ Kaguende Møskawane mayanguen tabig asønaig køn, nø maya nu kømburab kuigwán Nusrkaweinug pasrønrrai pasramig. ²⁰ Incha nui Nusrkaingurri Tiusbe pirau chigur-rimbunø købigwán lata, srømbalasrø chi købigwán lata katøle nøba katø tab kørømisrtrai martrab isuig køn, nui Nusrkai kurusyu kwawa ani lusiitøga ambugurri igurri tab kønrrai marøb.

²¹ Pøs ñimbe merrabsrømbe Tiusweinukkurrimbe nøøø pønrrabelø tarømisrar, ñimui isubigwane ke kaig marameløyugøba pasra tøgá kua, Tiuswane ashig kømui inchibelø købig køn. ²² Treeg købig kuigwán møimbe katøle ñim nøba tab kørømisrtrai kørømarig køn, Nusrkai nui asru kwaitøga nui merrab tabigweindø tarømariilø, kaig mariitøga chillig incha kømeeelø, ñimbe øyeeg køn tainanrrabgailø pønrramig kønrrai martrab. ²³ Pøs øyeeg kønrraimbe, tru isubigwán ñim Cristoinuutø pasra tøgágúigu truyutø pønrrabig pønrrab, katø mumaygucha kørønrabgailø tru Tiuswei tabig srø wamwán ñim mørigu tru munig melaig pasrabigugurri tarømismø, melabig meløwabe kønrrun. Tru srø wamwane yu pirau maya misaameran mundøgucha eshka kusrenanig køn. Inchen na Pablobe tru wamwán waminchib meganrrai pasrig kur.

Pablo Tiuswei tabig srø wamwán waminchái wesrawa pasrig

²⁴ Na ñimuimburab chine kaig nebuinab megaigwán møimbe nane kasrag køtan, Cristo nui asr, tru iglesiasiasig chine kaig nebuinab megaigu tru palabigwán nai asrutøwei kaig indinab megaitøga nemarøb ya. ²⁵ Nabe tru mayeelø nun kørebelayasig tru chiwandøgucha marøb meganrrai wesrawa pasrig kur, ñimuimburab tab kønrrai Tius nø karuig, nui wamwán maig kuigwán newan waminchib pasrønrrai, ²⁶ tru manasrøngurri maya misagwán mungucha Tius kenamariimíg tøgágúigwán. Inchendø truiwane møi yasrømbe nui misaameran kenamaran. ²⁷ Tru judíos kømø misaamerai utu tru mungucha kenamariimíg tøgágúigu tru tørguegwalmabigwei chigur-rimbunø palømíg pønrrabigwán Tiusbe nømune asingarunrrab isuig kuig køn. Truibe Cristo yandø ñimuinug pasraig, truiг køn, ñim munig melaig tørguegwalmabig.

²⁸ Nambe tru Criston eshka kusrenanøbelø ker, mundøgucha øyamay melønrrigay chib, kusrenanøb, maig kuigwán tab chigú mørague, mu misaamerandøgucha Cristo Jesúsweinug newan tabig pønrrønrrai Tiuswán kenamartrab. ²⁹ Treeg kønrraiwei na maya nebumburab truba truba mur tranrrab marøb megar, Cristoi maramburab marig tru nainug marøb pasra-bitøga.

2

¹ Pøs nabe ñimuimburappa, laodiceasreelaimburappa, katø mayeelø nan malaugue nebua ashmeelaimburappa, truba truba mur tranrrab marøb megaigwán ñim nebua asimbemab isutan. ² Undag købigu kanbalatø

pønrramisra, nòmui manrrømerayu tab kui mørøb kørromistraï inçhib megabig kur, tru chigurrimbunø palømiğ pasrabig tabigwan chigúi nebua mørøb ambamnegatig, tru mungucha kenamariimig Tiuswei pasrabigwan ashmø kømø nebua ashchai, truike tru Criston. ³ Kaguende chigúi mørøb kusrebig kømiba, chigúi nebua asamiba, tru iig purø tabiibe kerriguba Cristoinuutø sorig pønrran. ⁴ Nabe øyee Swan øyee chippe, ñimui may wamincha mugucha kegørrøsrkømønrrai waminchar. ⁵ Nabe ñimui utu pasrømuingucha, nai isuigube ñimba pasrar, ñim maig købendiig kømø, maig amønamiğwan amøñib, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwane elachimø, tøga pønrrøben, nabe truigwan ashib, truba truba kasraarab.

Cristoba pønrraikkurri yandø chigucha iløsrkaig kømumig

⁶ Ñim Cristo Jesúswan ñimun nø asha karub pasrabig kui asha utamma, utig kuibe, nuinug treeg amønay, ⁷ umbusrø srøl keyatab lataitøwei, nuinug pølbasa kusrub marøb, ñimun maig kusrenanig køben, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwane trumaytø tøgagøbig tøgagøb ambamiğwan tøga, tru unğa tamigwane katøguchinguen nuramburab nurab inrrai marøb. ⁸ Isua tab ashiptø melay, møguelø nørø kusreelø chi purugunrrabgailø ka kegørrøsrkamitø marøbiitøga, ñimun srua ambinab melønrrab kømø, tru kusreeløbe chi purugunrrabgailø, ka kegørrøsrkamitø marøbigwan. Truiløbe misaamera nøm merrabsrøngurri trendø isub amrruiløyugurrimba, katø chinetø yu pirau muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúiløyugurrimba arrubig køn, Cristoinug maig køben, treeg kømøtø.

⁹ Kagen Tius maya nu nø kømburab kuibe, Cristoi asru pasran. ¹⁰ Inchawei ñimbe chigucha palømiğ kerriguwan neilø pønrran, Cristoinuube. Tru nøm asha karuigu lata, katø mugucha manchinrraingaig karuigu lata Cristobe nø pasrabig, chiyutøgucha nø asha karubig nø tur køn. ¹¹ Katø trendø trømbøig marøg kui inçhib pasrabigwan ñimui asrugurri kerrab ñimbe nuinug mu kui asiilø kønrrai mariilø køn, tru møguelø tasiitøga asru circuncisión marig tøgagømøtø, tru mu kui ashchai kørromariibe Cristoinukkurri arrubiitøga. ¹² Ñimun piu umbu ulsrøben, Cristoba kegøtø soriilø lataig kuig køn. Incha tru piu umbu ulsraigurri kurrappe, ñimbe nøba kegøtø øsiirawa kurrig køn, Criston kwailai utugurri kusrubig Tiuswei maramburab marøbigu ñimui isubigwan truyu pasrikkurri.

¹³ Tru ñimui chigurrimbunø kaig mariiløyuba, ñimuinug trendø trømbøig marøg kui inçhib pasrabigwan kerrab tru asru circuncisiónwan marøb lataitøwei chi mariimeelø ñim kwailø srø købenbatøwei, Tiusbe Cristoba kanbalatø øsig kømigwan ñimune tranig køn; namui kaig mariilan ulø paymø, kerriguwan pesannab. ¹⁴ Tru nam 'øyee, øyee ulø køn' cha kan kilgayu pøri lataitøwei købigwanba, katø truyutøwei 'øyee maramig køn' chib pøri latailø pønrrabigwanba, Criston tru kurusyu mesrøben tøgatø mesrøb lataig mara, Tiusbe chi asamig kaanrrai kerraig køn. ¹⁵ Incha katø tru kailø nøm asha karuigwanba, katø mugucha manchinrraingaig karuigwanba yandø truilane chigucha martrabgailø misrtraï kørromara, nømune mayeelø ashig kui ashchai marig køn, tru kurusyu kwawa, yandø nø kanawa pasramisra.

¹⁶ Inchawei chigøben mamimeran mutsamelan, chigøben fiesta marin kwalømmeran, srø pøl tsumisrin kwalømmeran, isrin kwalømmeran, øyeebe maig marøbelø køgue chib ñimun mugucha wamincha ashmønrrai maray.

¹⁷ Inchen øyee mariiløbe kerriguba tru wendøsrø attrabigwan øyee kønrrabig kuitamab asamig, iibe ka treetø køn. Inchen tru cierton maig

kønrrabiibe, Cristo, nò kòn. ¹⁸ Ñim ketig utamigwan mugòben utòbashmuinab pønrrònrabb kòmò. Nòmbe ka isatò, purò tabzhig misròb, ángelesmeran kòriibala tabig waminchib tòmònsròb, truilòbe ‘piab lataig kenamisrigu chigòben aser’ chib wamindamburab waminchib, nòmui trendò kaig isub turyu ke purab nørreelò isumuinguenig isubelò kòn, ¹⁹ tru asru Cristo turwane trag pulu trakkandò pønrròmòtò, ka nøròtò misra ambub. Kaguen tru turwein kòn, tru asr òròba truba tabig chishmisròb, katò asru truòrò kònab pønrrabelanba, truyu ambumay imay kandò kònrrai merrarrab sròlmeranba asrwan kandò misròb inrrai maròbiibe. Treebe Tius maig nurab inrrai inchen, trumay nurab yan.

Cristoba pønrraikkurri sròig peemay amònamiig tògagòb

²⁰ Tru chinètò maròb kòmig yu pirau muba kuimburab mandò isua maròb kòmig tògagúilan maròb kòmònrrab, ñim Cristoba yandò kwawarbe, katògucha yu pirauelò kua lata tru maig martrai wesrawa pønrrailan, ÷chindimba tru kuindò maròb pønrrabelò kogue ²¹ tru òyeeg tailan: “Òigwane kusrawa ashmòta” tamba: “ligwane mamòta” tamba: “Katòramòta” tamba indil-an? ²² Truilòbe ka katòrab, srua kuinuutò pinònrrai mariilò kòn, pòs òyeeg maramelòbe móguelò nòm karua pønrrailòyugurrimbah, katò nòm isua kusrenanigugurrinbatò arrubig kua. ²³ Inchawei òyeelan maròb kuibe, cieronwei purò may isua mari latailò asòn-an, tru nòm Tiuswan yangucha isub chib pønrraiba, chigucha kòmeeelò misròb pønrraiba, nòmui asrwardòweinguen murigu puraambingarub pønrraibabe. Inchendò tru nòm òyeeg maròb pønrrailòbe nòmui asru tru kaig maròg kòbig arrubigwan kerramibe chiwein-gucha chi purugumíig kòn.

3

¹ Inchawei yandò ñimbe Cristoba òsiirawar kuig kòppe, ñimbe sròmbalasriigwan lamig kòn, Cristo tru Tiuswei kusrmay waisreelan. ² Ñimbe isuppe, sròmbalasreelan isuy, yu pirauelan kòmòtò. ³ Kaguende ñimbe yandò kwaig latailò kua, mòmibe ñimui òsig kòmibe Cristoba Tiusweinug sòra tògagúig pønrran. ⁴ Inchen Cristo tru ñim òsig pønrraig kenamisrene, ñimgucha nòba tòrguegwalmabigu tògatò kenamistrun.

Mòin kwalòm amònaibe merrabsrò amònaig lataig kòmòn

⁵ Inchawei ñim trendò kaig maròb kuig yu pirauig ñimuinug pasrabigwane patsòga pasray: ishuuba, mòòba tròmbòig kaig maramelanba, kòsòngònrraptiig maramelanba, ke chinsraatò inchib tròmbòig maròg kòbigwanba, chigòben kaig maramig isumelanba, parò indamigwanba (tru parò indiibe tius mara tògagúí lataig kòn). ⁶ Òyeelan marikkurriwei tru mòrmeelaim pala arrubig kòn Tiuswei namig kòbiibe. ⁷ Ñimgucha merrabsròmbè òyeelandòwei maròb amòñibelò kòbig kòn. ⁸ Ñimbe mòimbe iilane kerriguh elatsay: tròmbòig namig kòbig pasrabigwanba, ke chab srurab namig kòbigwanba, katòganun kaig maramigwangòba isumigwanba, tròmbòig wamamelanba, chine mòramguengaig tròmbòig wamamelanba elatsamig kòn. ⁹ Ñimbe kanikkurri kanikkurri isa waminchimòtay. Tru kòllig ñim trendò kaigwan tòga kal-laig ñimui umbu pasrabigwan treetò treetò maròb tògagúilanbañau ñimbe wesrua kutsig kòn. ¹⁰ Incha ñimbe tru sròigwan kewa pønrran. Tius nò maròbig maig kòben treetòwein kònrrai marigwan, tru sròibe kerriguwan tab nebua asamnegatig sròitò sròitò yunòmaròb arrun. ¹¹ Trube, mòimbe, griego kòn tamig kawei, judío kòn tamig kawei,

asru circuncidaweig kōn tamig kawei, circuncidaimíg kōn tamig kawei, peg pirausriig kōn tamig kawei, escitasma kōn tamig kawei, karuindiig megabig kōn tamig kawei, mu karuimíig nuimburaḅ uñibig kōn tamig kawein kōn. Treeg kōmōtō, Cristobe chiyutōgucha kerriguwan nōtō kōb, katō mayeelainug nō pasran.

¹² Inchawei Tius lawa wesruilō, ñim newan tabig chishelō, trurrigu undaarailōbe iigwan kewa lataig pōnrray: lastima ashibig kōmigwan kōben, larrō tab inchibelō kōmigwan kōben, kōrrōteelō kōmigwan kōben, larrō tammayig kōmigwan kōben, maig kōben kuingucha tammay megabig kōmigwan kōben, ¹³ kanikkurri kanikkurri chigúingucha lata inchimumigwan kōben, mōikkōben ‘ōig ōyeeg innndan’ chib pōnrramig tōgaguabe, kanikkurri kanikkurri chi ulō paymō, pesannab inchibelō kōmigwan kōbengue. Señor ñimun ulō paymō, mandō pesannaig kōben, ñimbe treetōwei maray. ¹⁴ Inchen kōben ilō kerrigu kōmnetō tru palabe, undag kōbigwan itōgüewa pōnrramig kōn, tru undag kōbiibe mumaytōgucha kanbalatō newan purō tabig pōnrramig kōnrai marōbig kōn. ¹⁵ Inchen Cristo tru chi isumgaig tab kōbiibe ñimui manrrau maig maramigwan nō karub pasrōnrrai inday. Kaguende ñim kan asrō kuig kōben, ōyeegumay wamig kōn. Ñimbe ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chibelō kōnrrigay.

¹⁶ Cristoi wambe ñimuinuube maya nu pasramburab pasrōnrrai inday, purō tab isua asha, kanikkurri kanikkurri kusrenanōb ‘ōyeeg, ōyeeg marōb melay’ chib waminchib. Tiuswan ñimui manrraugurri ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chib nuyasig salmoswan, himnoswan, nuimburaḅ cantailan cantab inchigay. ¹⁷ Inchawei chigōben marōppe, wamindigu lata, chigōben mariilōyu lata, Señor Jesúswei munchiyu maray, nōgurri Tius Mōskawan ‘ungwa, ungwa’ chib.

Tiuswei ureemera nōmui yau maig kōmigwan waminchibig

¹⁸ Sralōbe, kelō maig chiben treeg mōrōb melamig kōn, Señor nō maig martrai indig kōben, trumay. ¹⁹ Kelōbe, ñimui sralane undaguelō kōmig kōn, namikkōlig inchib tsag inchimōtō.

²⁰ Ureemerabe, chiyutōgucha nōmui mōskalane maig chiben mōramig kōn. Kaguende ōyeeg mariibe Señorwane truba tabig asōnan. ²¹ Mōskalōbe, ñimui uregwane purō trōmbōig inchib namig kui inchai marmōtay, chine isub kullaarai inchimōnrrai.

²² Ñim karuindiig melabelōbe, yu pirauelō ñimun karub pera kōbelane chiyutōgucha mōramig kōn. Mōguelōba ka tab kōrrōmisrtraptō marōbelō latawei nōm ñimun ashib pōnrrōbendō martrab kōmōtō, ñimui manrraugue tabigwan isua, Tiuswan kōriibala maramig kōn. ²³ Chiwandōgucha marōppe, martrab isua maramig kōn, mōguelayasig kōmōtō, Señorweyasig lataig marōb, ²⁴ truburō ketig uta tōgagōmigwan tranrrabiibe Señor nō tranrrab kui ashibelōbe. Kagen ñim chi marōb pōnrraibe Cristo tru Señorweiwān marōb pōnrran. ²⁵ Inchen mōikkōben maig maramigwan marmōtō, kalō marōbigwane nui kalō marig maig kōben truburō nōgucha treetōwei kaigwan utōnrrun. Kaguende Tiusbe mōigwane purōmisrōb kandarōtō inchimíig kōn.

4

¹ Ñim karub pera kōbelōgucha ñimui karuindiig melabelane sōlgandō tabig marōb tōgaguy, ñimgucha srōmbalasrōmbe ñimun Ashib Karub wabig tōgar kua mōrabe.

² Chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane maikken elachimø melønrrigay, trunune marøppe, nøørotø isub palabinø kømø, tab isua marøb, Tiuswan ‘ungwa, unywa’ chib. ³ Katø namuimburabgucha Tiuswan tøgatø miarrunrrigay, nui wamwan wamindamig nø kan yaskab kurtrai, Cristo, tru asiimig sørig pasrabigwan eshkab wamindamig kønrrai. Pøs nabe trunun wamindikkurri kailan keeri yau pasrar. ⁴ Katø Tiuswan miarrunrrigay, nui wamwan waminchippe, na maig wamindamig køben tøgandø treeg waminchab.

⁵ Tiuswan ashmø misaamerai utube purø tab isua purø ashiptø amønami g køn, tabigwan maramdiig pubene, treegwan ka purainrraindø ashatø pønrrømøtø. ⁶ Ñim waminchibgucha tabig mørøptø purramdiig waminchibølø kōmig køn, kan mamigu tre may larri lataig, chull mōramdiikke, mundøgucha mandø lōtamigwan tab lōtabelø kōnrrab ñim tōgagōmig kōnrrai.

Pabloe Tíquiconba, Onésimonba karua ørøb

⁷ Tíquico, namui undaaraig nuneg, Tiusweiwan maizhikken elachimø marøbig, Señorwei marameløyu naba lincha marøb megabig, naimburab chitø wamindamelane nø waminchun. ⁸ Nabe nune ñimuisrømay ørøppe, treeg isua ørar: namuimburab maitø pub arrigwan ñimun wammørørkōnrraimba, katø ñimui manrrømeran chi isumø tab kōnrrai martraimba. ⁹ Tíquicobe inrrab køn tru Onésimo namui undaaraig nuneg, maikkucha elachimø megabig, tru ñimui utuiba. Nømbe yu chitø pub arrigwan kerrigu waminchun.

‘Ka amøñiguh’ chib Pablo wam øriilo

¹⁰ Aristarco, tru kailan keeri yau naba lincha pasrabikkucha, ñimun ‘tab ka amøñiguh’ tan; katø Marcos Bernabéwei lenunekkucha. (Marcosweimburab na maig martrai eshkaigwan ñimbe wammørøra kuinrrun, ñimuisrømay ibene, tab utønrrigay.) ¹¹ Katø Jesús, tru Justo cha wamig, truikkucha ‘ka amøñiguh’ tan. Tius nø ashib karub waigweimburabeløyu nan maram purugub melabelø, judíosmera kørebeløbe i pōneløtø kuig køn, nayasiibe truba truba tab kōnrrai marøbelø. ¹² Katø Epafraskucha ñimun ‘ka amøñiguh’ tan, tru ñimui utuig Cristoi marøb megabig. Nøbe chu uraskucha ñimuyasig Tiuswan truba truba miab megabig køn, ñim kōrrōnrrabgaig tabig melabelø, Tiusweimburabeløyu newan nōrrørawar, Tius kerrigwan maig palai waben, chiyutøgucha palømíg, newanelø kōnrrai. ¹³ Nøbe ñimuimburab maramigwan truba truba suaig kui nabe ñimun eshkamōnrrun, ñimuimburappa, laodiceasreelaimburappa, katø hierápolisreelaimburappa purø isua marøb megaigwan. ¹⁴ Lucas, tru mō marøbig undaaraig, truikkucha ‘ka amøñiguh’ tan, katø Demaskucha.

¹⁵ Katø namui nunelø Laodiceasrø warabelan chigucha ‘ka warøgue’ tan chirrunrrigay, Nimfaswanba, katø tru iglesia nui yau tulundzunabelanba. ¹⁶ I kilga pørigwan ñimui utu chab lebene, Laodiceasrø iglesiangucha lenrrai inchigay. Katø Laodicea iglesiarøngurri kilga pørig pubigwan ñimgucha lenrrigay. ¹⁷ Ñim Arquipone trenchinrrigay: “Señor ñun chi martrai karua pasrigwane isupfø marøb megau tan cha, maig maramigwan mara kōrrōmartrab.”

¹⁸ Iig ‘ka amøñiguh’ chib pøriibe, na Pablo nai taska pørig køn. Ñimbe pesannamø, isua kuy nabe kailan keeri yau pasrar. Tiuswei ka yandø tab indiibe ñimba pasrōnrrun.

1 Tesalonicenses

Pablo 'ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pabloba, Silasba, Timoteoba kanbalatø misra, Tesalónicasrø iglesian i kilgawan pørar, Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba kanbalatø pønrrabelan. Tius nui ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba pasrønrrun.

Tiuswei ureemerason Tiuswan 'ungwa' taig

² Chu uraskucha nambe Tiuswan 'ungwa, ungwa' chibelø ker ñim mayeelayasig. Katø chu uraskucha nam Tiusba wamindigube ñimuimbura b tøgä isuppatø melabelø ker. ³ Chu uraskucha nambe Tius namui Møskawei merrab maikken pesannamø isubelø ker, tru ñimui isubigwan Jesu- cristoinug pasra tøgagükkurri chigøben marigwanba, tru undag købigwan tøgä pønrraikkurri marigwanba, katø namui Señor Jesucristoinug muniiraikkurri maikken elachimø, melabig melaigwanba. ⁴ Namui nunelø, Tiuswei undaarailø, ñimune Tius lawa wesruilø kuin kui aser. ⁵ Pøs tru Tiuswei tabig srø wam ñimuinug pub urasma ka wamindiitø kømøtø, maramburab mariitøgaba, Espiritu Santotøgaba puig købig køn. Katø tru wamindiibe treeg kømønrrab kømøtø, nambe treeg kui ashawei wamindig købig køn. Ñimuyasiitøwei tab kønrrai, ñimui utu nam amønammay amønaig købigwan ñimbe ashibelø køn.

⁶ Ñimbe ñimuimburappe nam lataitøwei, katø Señor lataitøwei mandø amønami gwan treeg amøñibelø misrin køn, Espiritu Santogurri Tiuswei wamwan tranigwan truba kasraatø utab, chine purø trømbøig isuig melamig nebuingucha. ⁷ Øyamay ñimbe Macedonia pirauba, Acaya pirauba mayeelø Criston kørebelaimbe, truiløguen asha kusremdiig ñimbe treelø misrin køn. ⁸ Tru Señorwei wam ñimuinukkurri larrøbichib ibiibe, Macedonia pirautø kømøwei, Acaya pirautø kømøwei, chusrøndøgucha larrøbitsin køn. Katø trutø kømøtø, ñim isubigwan Tiusweinug pasra tøgagüigwan chigucha nebua asig misrin køn. Treekkurri namune yandø mas chi tamig palønrrabga lataig køtan. ⁹ Inchawei trusreeløtøweinguen nam ñimuinug kebamben, mandø tab wamab utig købigwan waminchibelø køn, katø tru øsig wab Tius ciertonigwei- wan marøb pønrrønrrab, tru taska mari tiusmeran wendøbasra, Tiusweimay ñim mandø lliraigwanba, ¹⁰ katø Tius tru kwaitai utugurri øsiirangaruig tru srømbalarøngurri nui Nusrkai arrumigwan muniiranrrab pønrramisrigwanba, tru Tiuswei purø trømbøig namig købig attrab pasrabigwan Jesús namun chi treeg kømønrrai marøbigwan.

2

Pablo Tesalónicasrø marøb unilø

¹ Namui nunelø, ñimdøweinguen ashibelø køn, nam ñimuisrømay amrruibe, ka amrruitø webimuigwan. ² Pøs ñimbe yandø ashibelø køn tru Filipos- srømbe merrabwane chine purø trømbøig nebuinab, tsalø waminab melaig købigwan. Inchendø treeg kuingucha, namui Tius purugüitøgäbe nui tabig srø wamwan chigucha chi kørig kuin kømø, eshkanrrab pønrramisrig købig køn, marmønrrai namun yeeg trømbøig katingucha. ³ Kagen nam ñimun 'øyeeg marøb meløgun' chib wamindiibe, peemaytø pella kusrenaniiløyugurri arru- big kømøwei, kabe chigøben trømbøig martrab isua wamindigugurri arrubig

kømwøwei, kabe nam chiyugøben isatø kegørrøsrkønrrab wamindigugurri ar-rubig kømwøwein kuig køn. ⁴ Treeg kømøtø, tru Tiuswei srø wamwan namun waminchai põnsrøppe, maig wamindamigwan waminchibelø kui Tius treelø kui asilø købelø ker nambe. Inchawei nambe waminchipe, mu misaamera tab kui mørtrai tabzhig inchib põnrrønrrab kømøtø, Tiuswan tab kui mørøb wanrrai marøbelø ker, nø namui manrrømeran mailø kətashchab ashibigwan. ⁵ Pøs ñimbe ashibelø køn, nambe managuen chull mørtrai isatø tabzhig waminchimøwei, kabe chiwan køben parøgøb, chine isab truba tabzheelø misrøb amrrumøwei indigwan. Tiusbe iigwan asha pasran. ⁶ Nambe Cristo nøashib karua øriilø køppe, ñim namun tab inchai indamdiigwein købendø, nambe managuen misaamera tabelø kønmab asha tab inchai lamuig køn, ñim lata, katøganelø lata.

⁷ Masken treeg inchimøtø, nambe purø tammay inchibelø købig ker, kan usri nui shush uregwan maig køben inchimø ashib nørrøranøb lataitøweingue. ⁸ Namui undag købigwan ñimuyasig purø nuig tøgagøptø, Tiuswei tabig srø wamwandø ñimun tranrrab inchimøtø, nam namashibguen øsig kuigwan tranamdiig kuig køn, kaguende ñimbe namuimbe purø undag kømdeelø misrin køben. ⁹ Namui nunelø, ñimbe isua kuinrrun, nam øbøøba muraara, muraara marøb melailan, ñimui utu møikkøben namun chi palabigwan ka tranraindø purrrønrrab, yem, kwaløm truba marøb melaig købig køn, Tiuswei tabig srø wamwan ñimun eshkab kusrenanøb amøñippe.

¹⁰ Ñimbe ñimashib ashibelø køben, katø Tiuskucha asha pasran, nambe chishig newan tabig, sølgandø maig maramigwan marøb, katø muguen chi tamgaig amønaig købigwan, ñim Criston kørebelai utu. ¹¹ Pøs ñimbe ashibelø køn, nambe ñimun møigwandøgucha kan møskai nui uregwan waminchib lataitøwei, ¹² 'øyeeg marøb melamig køn' chib, 'chigúingucha ka meløgun' chib, 'Tius wamabigwei ureesun amønay' chib, Tius nø ashib karub waisrømayba nui tørguegwalmabiisrømayba ñimun nø wamab wan.

Tiuswei uremeran kaig martrab kurrig

¹³ Inchawei nambe chu urastøgucha Tiuswan 'ungwa, ungwa' chibelø ker. Kagen tru Tiuswei wamwan nam waminchen ñim mørøb uras, ka møguelø wamindig kui lataitø mara utømtø, Tiuswei wam ciertonig kuitamab isua utig køn ñimbe. Truibe tru ñim kørebelainuube ka pasrømtø, marig misrøb pasran. ¹⁴ Kaguende ñim, nai nunelø, tru Judea pirausrø Tiuswei iglesiamera tru Cristo Jesúsweinug kanbalatø põnrrabelø lataitøwei nebuinab melaig køn. Ñimungucha ñimuim pirau misaameratøwei truba truba kaig indinab melamig nebuig køn, tru Judea pirauelan nøm judíosmera kaig indinab melab lataitøweingue. ¹⁵ Tru judíosmerabe Señor Jesúswan kweetsamba, tru Tius maig karuigwan eshkabelan kweetsamba, namune nømuinukkurri webetamba indig købig køn. Incha truiløbe Tiuswane tab kui wanrrai marmeelø, maya misaameran ashig kømuingøba inchibelø køn, ¹⁶ tru judíos kømø misaameran kaigyugurri wesrailø kønrrai waminchab inchen, waminchamamønrrab namun merab. Øyamay nømui kaig marilane katøguchinguen katøguchinguen nemarøb ambubelø køn. Inchendø Tiuswei namig købig arrupe, nømuim pala purab nuig attrab køn.

Pablo tesalónicasreelan katø ashchab inrrab isub

¹⁷ Namui nunelø, nam ñimba maya yana køsrøn tarømisra, ashippe, ashmubendø, namui manrraube chu uraskucha ñimune pesannamø tøgø põnrrøwa, ñimun malaugue ashchab amrrug købiitø truba truba inchib

melaig kòn. ¹⁸ Incha nambe amrrunrrab inchib melaig kòn. Na Pablobe, katø katø attrab inchib megaben, Satanásbe namun chigøben iløsrka pønstrøbig kòn. ¹⁹ Pøs tru nam tøgagønrrurmab isua munig melamiba, namui kasrag købiiba, katø Señor Jesucristo arruben, nui merrab nam kan corona lataig kanawa nam uta, purø tab kui mørøb pønrramibe ¿ñimwein kømøtirru? ²⁰ Pøs ñimwein kòn tru nam maya nuguen tab kui mørøb pønrramiba, nam kasrag kui pønrramibabe.

3

Timoteowan ashchab inrrai karua ørig

¹ Inchawei treeg isuptø, treeg isuptø melømønrrab, Atenassrømbe trembe namdøgucha ka kørørmisrtrab isuer. ² Incha namui nuneg Timoteo Jesucristoi tabig srø wamwan larrøbichib inrrai wamindameløyu Tiusweimburabelan marøb, namba lincha marøb megabigwan namba ñimun ashchai ører, tru ñim kørørnrrabgaig mur isua melønrraimba, ñimui isubigwan Jesucristoinug pønstra tøgagúigwan elachimø, tøgagøbig tøgagønrrab isunrrai martraimba. ³ Øyeeg ñimun chine isumdeelø puben, ñim møitøgucha mandøguen kømuilø melømønrrai isuer. Pøs ñimbe yandø ashibelø kòn, namune øyeeløyu puraambub melønrraiwei marigwan. ⁴ Inchawei nambe ñimba amøñippatøwei, øyeeg chine isumdiig puig melamig kørørnrrun cha, kanmaytø eshkaig købig kòn, trube mømimbe ñimguen ashen treeg purebweindan. ⁵ Inchawei treeg isuptø, treeg isuptø megamønrrab ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwan maig melaitashchab ashchai ørar. Inchippa Satanás, tru kebenøsrkønrrab inchibig ñimun kaigu kegørrøsrkøben, nam ñimuyasig chigøben mariibe ka yandiig chi mariimøig kui lataig kørørmisrtraitamab isua. ⁶ Inchendø katøle Timoteobe ñimuisrø uña, puppe, namuyasig tru tab wam wammørøsrkønrrab srua arrin kòn ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra amønaiigwanba, truba undaguelø kuigwanba. Katø ñimbe chu uraskucha namune pesannamø, tabig isub tøgagøbelø kuin kòn chib, namgurri ñimun asinrrabna kui melab lataitøwei ñimgucha treeg isub melabelø kuin kòn chib wamindan. ⁷ Inchawei treekkurri, namui nunelø, namun purø kaig nebuinab purø isuig melamig nebuingucha, ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra amønaiigu treeg tabig melan taig nam wammøriibe, namuimbe trube purø nu tab køtan. ⁸ Ñim Señorweing tarømismrø melan tai wammørene, namune ke kan øsiirab lataig køtan. ⁹ Tiuswei merrab ñimgurri nam øyeeg kasrag pønrramig kuigwan, ¿nambe nun mandø incha ungwa tamburab newan ungwa chinrrab køh?

Tiusba wamindig

¹⁰ Nambe yem kwaløm Tiuswan miab melabelø ker, katøle ñimun malau-gue ashchab amrrua, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigu ñim ke truburab nebuimig palabigwan nemartrab isua. ¹¹ Inchawei nam ñimun katøle ashchab amrrumig kønrrai, namui Møskai Tiusba, Señor Jesúsba namui maywan kura tratraimab isuer. ¹² Ñimui undag købig tøgagúigwan Señorbe truba truba nemarøb nurab inrrai martrun, ñim kangurri kangurri undaarayamigwanba, katø mayeelan undaaramigwan chigucha, namgurri ñimun undaarab lataitøweingue. ¹³ Ñimui manrømeran nøbe tab mur isua pønrrabelø kønrrai martrun tru newan tabigu, ñimun 'øyeeg marøbelø kòn' tainanrrabgailø, Tius namui Møskawei merrab pønrramig kønrrai, tru namui Señor Jesús nuyasiitø tarømariilø mayeeløba arrub uras.

4

Tiuswei merrab kasrag køndiig amõñib

¹ Mõimbe yandø, namui nunelø, Tius tab kui wanrrai marøb lirab amõnamig nam mandø kusrenanig køben, ñim treeg marøb amõñibeløbe, treegwane katøguchinguen katøguchinguen marøb melønrrai iigwan Señor Jesúswei munchiyu øyeeg melønrrigay chib, tiusmanda øyeeg martrurrunrrigay chinrrab inder. ² Ñimbe ashibelø køn, Señor Jesús treeg martraí karua pasriitøga maytø marøb kømigwan nam ñimun eshkaigwan. ³ Tiusbe treeg isua wan, ñim newan tabigweindø tarømisrar kønrrai: peg ishuuba, peg møøba trømbøig marmeelø. ⁴ Katø ñim møitøgucha ñimui asrwane isua møra tøgagøm kusremig køn, newan tabig, trømbøig marøb maig købash kømøtø. ⁵ Judíos kømeeelø Tiuswan ashmø misaamera latawei trømbøig marøg købiitø ke chinchimmøro inchib, truitø srua ambiilø pønrramig kømøn. ⁶ Inchawei øyeeløyube nui nuneweiwan nuin kui lataig merrarrawa marmøwei, ke chi chimíig kønmaptø marmøwei indamig køn, Señorbe kerrigu øyeeg trømbøig mariiløgurri nõmune møra melønrrai martrun. Nambe kanmaytø ñimun eshkaig købig kuig køn, isuptø kønrrigay cha. ⁷ Kaguende Tiusbe namune wamappe, køsøngønrrapteelø marøbelø kønrrai wamømøtø, masken newan tabig amõñibelø kønrrai wamig kuig køn. ⁸ Inchawei i kusrenaniilan kaashibiibe, mu mowan kashmøtø, Tiuswan kaasan, nui Espiritu Santon ñimun tranøbigwan.

⁹ Ñim nunelan tru undaguelø kømigweimburappe undaguelø kømig køn chib, ñimun pøramibe chi palømøn. Kaguende Tius kusrenanin køn, kangurrin kangurri ñim undaguelø kønrrai. ¹⁰ Masken ñimbe Macedonia pirau muba kuimburab nunelø warabelan mayeelanba undaguelø køn. Inchen køben, nambe, ñim Cristogurri nunelan 'øyeeg melønrrigay' chib wamindamønrrun, katøguchinguen undag købig nurab inrrai. ¹¹ Warappe, ñimuimburab wasrøndaa tab waramigwan isumig køn, mu mendaigweiwan kømø, ñimuimburabigwan isub, ñimui taska ñimui maramelan marøb, nam ñimun maig martrain karuig treekke, ¹² ñim treeg waraigwan menda misaamera tabikken kui asig kønrrai, mun chi miab warømønrrab.

Señor katø arrumig

¹³ Ñim, namui nunelan, tru kwawa ka kib lataitø warabelaimburabigwan mandø inchab kuinguen mørmeelø kørømisrmønrrai nambe eshkanrrab inder, katøganelø tru isua muniiramigwan chigar lata ke chinsraatø isui inchimønrrai. ¹⁴ Jesucristo kwawa, katø øsiiragwanma nam køreibe, treetøwei tru Criston kørewa, kwawa, ka kib lataitø warabelane Tiusbe Jesucristoba pera atrab kui nambe kørewa ker.

¹⁵ Señor nõ maig taig, nambe nõ arrunnegatig nam ka øsig amõñibeløbe kwabeløguen ammøwatø nammerrig ambamibe kaanrrun cha trendamønrrun. ¹⁶ Kaguende Señorbe srømbalarøngurri wamab kørraaruppe, nõ wamigwane mørtraí kandø wamab kørattrun, kan arcángel tru ángelesmeran nõ karub pera pasrabigwei wamdøgaba, Tiuswei trompeta wanrrøbiitøgaba. Inchen Criston kørewa kwabeløbe nõmmerrig øsiirawa, katøle chab kurrønrrun. ¹⁷ Inchen nam ka øsig amõñibeløbe tru kwaig warøwa kiagasrabeløba kanbalatø wañiyu srua ambiilø kømønrrun Señorwan palasrø katønrrab. Øyamay nambe managatig Señorba purramig kønrrun. ¹⁸ Inchawei kangurrin kangurri øyeeg wamindiiløtøga waminchib puruguyay

5

Señor arrumigwane isuptø melamig køn

¹ Inchen Señor chiwei arrumigwanba, katø mana arrumigwanbabe ñim, namui nunelan, na chi pøramig palømøn. ² Tru Señor arrum kwalømbe kan niliig yem arrub lataitøwei punrrab kui ñimbe tab ashibelø køn. ³ Misaamerabe ‘ambumay imay tab waramdiig køb, møimbese yandø chi isub melamikkaig tab waramdiig køn’ chib købene, kagøppa, møi møi nømuiim palabe pinisailø kømig attrab køn, kan ishuumisag patsø kwanrriigwan kagøb, møi møi unø tammisrtrab pusrkwab arrub lataitøweingue. Inchen truyugurrimbe mumaygucha wegørramibe kaanrrun.

⁴ Inchendø ñim, namui nuneløbe, løstøyu pønrrømøn, tru kwaløm ñimun kan niliig arrub lataitøwei, ke chi isumø køben arrinab pønrrønrrrain kømø. ⁵ Kaguende ñimbe mayeeløba tørwei ureemera, kwalømyuelø køn. Nabe løstiiigwei ureemera kømøwei, yemyuelø kømøwein ker. ⁶ Inchawei treekkurri, nabe katøganelø lataitøwei kib lataig amøñimøtø, pesannamø purø isuptø meløgun, trurrigu tab isuamørague. ⁷ Kaguende tru kibeløbe yem kian. Inchen mutsiirabeløbe yem mutsiiran. ⁸ Inchen tru nam kwalømyueløbe, tab isuamøra amøñigun, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgaguitøgaba, undag købiitøgaba, truigwane pechoburab chinchimønrrai katabiitøga kasra lataig. Inchen nam kaigyugurri wesrailø kømig munig melaitøgabe petsamig kan tsandøn casco lataig mara tøga pønrramig køn. ⁹ Kaguende Tiusbe namune nui purø trømbøig kørig kømdiig namig købigwan utønrrai mara pønsmøtø, kaigyugurri wesraig kømigwan nebua utønrrain kuig køn, namui Señor Jesucristogurri. ¹⁰ Nøbe namuyasig purøbasramisra kwaig kuig køn, nam øsig amønai lata, kabe nam kwaimbala lata nøba kanbalatø purramig kønrrai. ¹¹ Inchawei kangurrin kangurri masken treeg melamigwan isunrraimba, katøguchinguen tab mur isua pønrramisrøb amrraimba kangurrin kangurri puruguyay, ñim chabguen yandø treeg marøb melaig køppe.

Pablo Cristoielan øyeeq martrigay cha waminchib

¹² Katø ñim namui nunelan trenchinrrab inder, ñimui utu marøb, katø karub pønrrabelane maig købash inchimø, tiusmanda tab inchunrrigay cha, Señorweimburabeløyu tru pera marøb, maig maramigwan treeg marøb melamig køn chib waminchibelane. ¹³ Nømune maya nuguen tab inchib, undaguelø kømig køn, nømui maramelan marøb melaimburø. Kangurrin kangurri tab amønay.

¹⁴ Katø ñim, namui nunelan, trenchinrrab inder, chigøben marøg kømui inchib pøilane murba waminchigay cha, katø køriiteelane treetø melømønrrai waminchib, katø chiyugøben purø kullaguelane purugub, mayeelanba larrø tammay inchurrunrrigay cha.

¹⁵ Møikkøben chigøben kaig marene, katøburø nungucha treetøwei marøb kømønrrab isuptø kuy. Masken chu uragucha ñimui utube kangurrin kangurri tab inchibelø kønrrab inday, katø mendailø mayeeløba chigucha.

¹⁶ Chu urastøgucha ñimbe kasraatø amøñib, ¹⁷ chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane elachimø, nøba waminchib, ¹⁸ chi pub arrindøgucha, Tiuswane ‘ungwa, ungwa’ tamig køn; kaguende Tiusbe ñim øyeeq marøbelø kønrraiwei isua køn, Cristo Jesús kurri.

¹⁹ Espíritu Santoi marøb pasraig kan nag lataitøwei ñimuinug pilab pasraigwane kwabashmøtay. ²⁰ Katø ‘chigøben pub attrun’ chib Tius maig karuigwan waminchen kashmumig køn. ²¹ Chiwandøgucha maig køtashchab

isua ashibmerrig asamig kɔn. Incha chi tabigwane elachimɔ, marɔb tɔgagɔrrɔmisrɔppe, ²² chigurrimbunɔ kaigwane marmumig kɔn.

²³ Inchen Tius tru chi isumgaig tab kɔnrrai marɔbig, nɔtɔwei ñimune newan nuindɔ kɔnrrai tarɔmartrun. Ñimun kerrigu newan ñimui espíritun, ñimui mɔsigwan, ñimui asrwan kaig mariitɔga chigucha chillig inchar kɔmeelɔ, chishcheelɔ tɔga pasrɔnrrun, tru namui Señor Jesucristo arrumigweyasig. ²⁴ Tru ñimun wamabiibe, nɔbe maig taigwan treeg marɔbig kɔn. Incha nɔbe treegwan martrab kuinrrun.

'Ka amɔñiguh' taiba, 'mayanguen tab kɔnrrain' taiba srabeig

²⁵ Namui nunelɔ, namuyasig Tiuswan tɔga miarrunrrigay.

²⁶ Ñimbe namui nunelan mayeelan purɔ tab wamab, Tiuswei undag kɔbiitɔga tasig tranɔb 'ka amɔñiguh' chinrrigay.

²⁷ Señorwei merrab nabe ñimun karua pasramɔnrrun, i kilgayu na pɔrigwan namui maya nunelan lemɔnrrab kɔmɔ, lenrrai.

²⁸ Namui Señor Jesucristoi ka yandɔ tab indiibe ñimba pasrɔnrrun.

2 Tesalonicenses

Pablo 'ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pabloa, Silasba, Timoteoba kanbalatø misra, Tesalónicasrø iglesian i kilgawan pørar, namui Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba kanbalatø pønrrabelan, ² Tius Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba tru ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba pasrønrrun.

Cristo katø arruben Tiusbe maig kønrrabigwan asha martrun

³ Chu uraskucha ñimuimburab Tiuswan 'ungwa' chib kømig køtan, namui nunelø, nam treeg marambuawei maramig søl kuimba. Kaguende ñimui isubigwan Jesucristoinug pasriibe maramburab katøguchinguen nurab iben, katø ñim møitøgucha kanikkurri kanikkurri undag købig tøgagúikkucha nurab yain køn. ⁴ Inchawei treekkurri nambe Tiuswei iglesiamerayu ñimuimburab truba tab kui waminchibelø ker, ñim melabig melaigwanba, isubigwan Jesucristoinug pasra melaigwanba, chine kaig indinab melamig arrubigu, ñim truba isuig puraambub melamig nebuindøgucha. ⁵ Pøs kerrigu iibe tru maig kønrrabigwan Tius nø asha mariibe, sølgandø maig maramigwan marøbig kui ashchai kenamaran, Tius nø ashib karub waisrø ñim kebamrrabgailø købigwan kebambamig kønrrai marøb. Treekkurri ñimbe truigweimburab mõi ya yeeg kaig indinab melan.

⁶ Tiusbe sølgandø tab asha marøbiibe ñimun kaig nebunrrai marøbelane, nõmungucha treetøwei møra melønrrai martrun. ⁷ Incha ñim chine kaig nebui melabelan lata, katø namun lata isramig kønrrai tranrrun. Øyeeg puppe, Señor Jesús nui ångesmera maramburab marøbeløba, srømbalårøngurri naabaig arrua, kenamisrøb kwaløm treeg punrrun. ⁸ Tiuswan ashmeelanba, katø namui Señor Jesucristoi tabig srø wamwan mørøg kømui inchibelanba Tiusbe maig kønrrabigwan møra melønrrai martrab attrun. ⁹ Truilane tru managatig pinisainug møra pønrrønrrai pønrrailø kønrrun. Incha Señorwei merrrabgurrimba, tru nui maramburab marigwei tørguegwalmabigugurrimba webusriilø kønrrun, ¹⁰ tru nui misaamera nun maya nuguen tab indig kønrrappa, tru mayeelø nun kørebelø yeekkucha kønrrabmbab kwaara asig kønrrappa arrub kwaløm. Inchen ñimgucha tru utu tøga pønrrønrrun, kaguende nam maig eshka wamindigwan ñim køreikkurri.

¹¹ Øyeeg punrraiwei nambe chu uraskucha ñimuyasig Tiuswan 'purugurra' cha miabelø ker, ñim treeg kønrrabgailø kuigwan Señor wamigwane nõ wamiiilø kui treeg mara tøgagørrai. Incha nui maramburab mariitøga ñim chigøben tabig martrab isua tøgagúilanba, katø isubigwan Jesucristoinug pasra chigøben marøb kuigwanba newan treeg marig kørrømisrtrai, ¹² namui Señor Jesúswei munchiwan øyamaybe ñimgurri maya nuguen tab indig køben, ñimbe nõgurri maya nuguen tab indiilø kønrrai miabelø ker, tru ka yandø tab indig namui Tiusweimba, Señor Jesucristoimba maig kønrrain køben treeg.

2

Señor katø arrumigwan tab eshka

¹ Pøs trube, Señor Jesucristo katø arrumigweimburappa, katø nam nõba tulundzunamigweimburappa, ñim namui nunelan, ² tiusmanda ñim maig isua pønrraigwan ke mõi mõi peetø isub yunømarøb, ke chinsraatø inchib

põnrrõnrrai kwaarõsrainab põnrrõnrrab kõmõ chinrrab inder. ‘Tru arrum kwalõmbe yandõ pun’ chib, ‘Tius treeg wamindingarutan’ chib wamindi lata, kabe ‘treeg kõn’ chib eshkaig lata, kabe ‘treeg kõnrrun’ chib ‘nam kilga pørig kõn’ chib waminchib kui lata mõrmõnrrigay. ³ Ñimbe mu-maygucha kegõrrõsrkainab põnrrõnrrab kõmõ, melay. Kaguende tru Señor arrum kwalõm pumõwatõ, misaamera Tiusweimburabelan elacha, yandõ wendõbasrõb, katõ tru newan larrõ kaig, tru managatig pinisaig kõnrrabigu pasrõnrrai pasrig kenamismõwatõbe treeg pumõnrrun. ⁴ Tru mõõbe tru chimerandõgucha ‘tius kõn’ chib tõgagüilanba, katõ chiwan køben køriibala tabig waminchib tõgagüilanba, ashig kõmui inchib sõtõ pasramisrõb, purab nuig misrõb pasrõnrrun. Incha treetõ kõnrrab kuindõ, Tiuswei yauguen kebya wamisra, nõashibguen ‘Tius kur’ chib wanrrun.

⁵ ¿Na ñimba uñib uraswei na ñimun iigwan wamindigwan isumuitarru? ⁶ Tru kaig martrab mõg treeg maramig puben tru uras kenamisrtrai tru merrarrab sõtõ pasrabiibe chi sõtõ pasrain kui ñimbe ashibelõ kõn. ⁷ Kaguende tru mu asiimig purõ kaig pasrabiibe chabguen marõbguen pasran. Inchendõ tru treeg marmõnrrai mõi ya merrarrab sõtõ pasrabiibe, sõtõ katab pasrabig pasrõnrrun tru utugurri wesramnegatig. ⁸ Inchen yandõ tru newan larrõ kaibe kenamisrtrun. Inchen truigwan Señor Jesúsbe nui trigugurri urriitõgatõ kweecha, tru nõ tõrguegwalmabig arriitõga pinishinrrun. ⁹ Tru larrõ kaig arrua mariibe, Satanás purugüitõga marõb attrun, marõppe, Satanás maramburab mariilõtõgaba, nõ pasrain kui ashchai mariilan mariitõgaba, tabig kõmütõga kwaara asha kõnrrai marõb pasrailõtõgaba. ¹⁰ Incha tru kaigyu põnrramsrõmay amrrabelan kegõrrõsrkamig nõbe chigurrimbunõ sõlwan kõmõ, kalõwan marõb kaig martrai põnsrõnrrun, kaguende tru kaigyugurri wesrailõ kõnrrab tru newan ciertonigwan undaaramõ, kaashibelõgurri. ¹¹ Inchawei Tiusbe tru pelõsrkõb kegõrrõsrkõbigwan maramburab martrai õrtrun, isa wamindiilan kõrenrrai, ¹² katõ tru newan ciertonigwan kõremõtõ, sõlgandõ tabigwan mariimeelõyu truba tab kui inchib marõb põnrrabelane mayeelanba kaigyu põnrrõnrrai põnsramig kõnrrai.

Kaigyugurri wesrailõ kõnrrai lawa wesrailõ

¹³ Inchendõ nambe chu uraskucha Tiuswan ñimuimburab ‘ungwa, ungwa’ chib kõmig kõtã, Señor undaaraig nunelõ. Kaguende srõsrõgurri kaigyugurri wesrailõ kõmig kõnrrai Tiusbe ñimune lawa wesraig købig kõn, Espõritu Santogurri tabig chishmarikkurrimba, katõ ñimui isubigwan newan ciertonigu pasra tõgagüikkurrimba. ¹⁴ Tru õyeeg kõnrrai isuawei, Tiusbe ñimun wamig kõn, tru tabig srõ wamwan nam eshkaib wamindiitõga, tru namui Señor Jesucristoi tõrguegwalmabigwan ñimgucha nebua tõgagõnrrai.

¹⁵ Treeg købene, namui nunelõ, maig põnrrabelõbe truyutõ tarõmismrõ melay, namashib põnrrõwa kusrenaniilan lata, kabe kilgayu pørigwan kusrenaniilan lata truigwane elatchab kõmõ, tab tõga põnrray. ¹⁶ Namui Señor Jesucristo nõtõwei, namui Tius Mõskaimba tru nõ namun undaarawa, tru nui ka yandõ tab indiitõga managatig chi isumig kaanrraimba, munig melamig truba tabigwan tranõbiibe, ¹⁷ ñimui manrrõmerayu purõ tab kui põnrrõnrraimab isub, ñimui chigurrimbunõ tabig marigu lata, tabig wamindigu lata tabig marig kõrrõmisrtrai treeg martrun.

3

‘Tiuswan namuyasig tõga miab kõrrunrrigay’ cha Pablo miaig

¹ Pøs treeg købene, yandø mōimbe, namui nunelø, namuyasig Tiuswan miab melørrunrigay chinrrab, Señorwei wam petø truørø larrøbichib inrrai, trurrigu tru wambe maya nuguen tabig kui mørøb utig kōnrrai, tru ñimui utusrø puben, utab lataitøweingue. ² Katø trømbøig marøptø yandø mindiilø, larrø kaig mōguelai tasku nam kegørrab melamig kōmōnrrai tōga miarrunrigay. Kaguende isubigwan Jesucristoinug pasra tōgagōmigwane mayeeløbabe tōgagōmōn. ³ Inchendø Señorbe chu uraskucha tarømisrmíig kua, nøbe ñimun kōrrømø, mur pōnrrōnrrai purugub, Satanás, tru larrø kaigwei tasku kegørrømōnrrai ashib tōga pasrōnrrun. ⁴ Nambe Señorøgabe treeg kuita-mab isua pōnrrer, martrai nam karua pōnsraigwan ñim mōi ya marøb melaigwan lata, katø maramigwan ñimbe marøbig martrab kui. ⁵ Tiuswei undag kōbigwanba, maig kuingucha yaandø, yaandø melamig Cristo tōgagūigwanba, Señorbe ñimui manrømeran trunun nebua tōgagōnrrai martramab isur.

Maramigwane martrai waminchib

⁶ Namui nunelø, maramigwan treeg marøb melønrrigay chib, Señor Jesucristoi munchiyu, marmø kōmø, treeg martrai ñimun karumōnrrun, tru Cristogurri ñimui nunelø mōikkøben ke chigucha chi marmø, ka uñchabgøba inchib, nam ñimun maig kusrenanig køben treegwan mōra marmūibabe linchimøtay cha. ⁷ Pøs ñimbe yandø ashibelø kōn, nam mandø waraig kōbigwan ñimgucha treetøwei waramig kōnrrai. Nambe ñimui utu warappe, chi marmø ka warōnrrabgøba inchimøwei, ⁸ kabe namma mōigweiwan køben mappe, chi marmø ka purrøwatø mamøwei indig kōn. Masken treeg kōmøtø, namma maramigwane isua mōra, muraara muraara yem kwaløm marøbelø ker, ñimun mōilan køben kagatø ka tranrraindø munig purrømōnrrappe. ⁹ Nambe mu mandamgaig maramig chigar kuagurri ñimun ‘purugurra’ chinrrab kaima pōnrrømøtø, ñimguen namun asua kusrenrai isua, øyeeg muraara marig købig kōn. ¹⁰ Nambe ñimba amøñib urassrøweinguen øyeeg kōnrrain cha iigwan karua pasrig købig kōn: mōikkøben maramigwan chi marøg kōmui inchibiibe, trube, mabgucha mamumig kōn cha. ¹¹ Nambe wammōra ker, mōiløgøben ñimui utuelø ke chigucha chi marmø ka amøñinrrabgøba inchibelø kuin kui, nōmuimburab kōmubendø, mendailaisrø ke ka neesha mørøb. ¹² Treeg inchib misaamerane nambe Señor Jesucristoi munchiyu marmø kōmø, martrai karua pasrer, maig maramigwan treeg marøb melønrrain cha, nambe nōmun waminder: warappe, nōmuiwan marøb wasrøndaa marøb kuy cha; mappe, nōmuiwan manrrab.

¹³ Inchen ñim, namui nuneløbe, chigøben tabig maramigwane muraarab melønrrab kōmø, maray. ¹⁴ Mōikkøben tru i kilgayu maig martrain cha trendaigwan mōrmíigwane ñimbe trunune trendø treeg kui yandø asha tōgaguy. Incha truibabe linchibgucha linchimumig kōn, treenchene kwartrai. ¹⁵ Inchendø kaig kōnmab ashiptø ashig kōmui inchib treeg inchib tōgagōmøtø, nuneg kui ashabe, ‘ashiptø megau cha; øyeebe marmumig kōn’ chib, eshkab wamindamig kōn.

Tabig wamindiilø srabeig

¹⁶ Señor tru chi isumgaig tab kōbigwan tranøbig, nøtøwei manatøgucha maig kuindøgucha ñimun tru chi isumgaig tab kōbigwan tranrrun. Señorbe ñim mayeeløba pasrōnrrun.

¹⁷ Na Pablo nai taska iigwan pørar, ñimun ‘ka amøñiguch’ chib. Kilgamera mōitøgucha na pøriiløbe na pørig kōnmab asamdeelø kōnrrai, øyamay

pørøbig kur. ¹⁸ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba kørnraimab isur.

1 Timoteo

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pablo Jesucristo nõashib karua ørig, Tius namui Kaigygurri Wesra-
biiba, Cristo Jesús, tru nam nundø isua munig melaig truiba karua pasrig,
² nui isubigwan Jesucristoinug pasra tõgaig, tru cierton nai nusrkai lataig ñi
Timoteowan i kilgawan pørar. Tius Møskaimba, Cristo Jesús namui Señorba
nui ka yandø tab indigwan køben, lastima asigwan køben, chi isumgaig tab
købigwan køben ørtramab isua inchar.

Ashiptø kønrai wamindig

³ Na Macedonia pirausrømay inrrab pasramisra, 'tiusmanda ñune Efeso
kørrømisrtra' cha eshkaig købig kuig køn, tru mõiløgøsrøn sølwan kømø, ke
peemaytø kusrenaniiløtøga kusrenanøbelan treegwan kusrenanmønrrai
merab ashib pasrønrraimba, ⁴ katø chi treeg kømubendø nõmdø isua
wamindilanba, katø nõmbe 'i misaamerainukkurri amrrubelø ker'
chib, tru munchimera kan managuen patsønrrabgaig arrubigwanba,
tru kuindø mørøb pønrrømønrrai ashib pasrønrraimba. Treeløbe ka
kwayab waramigweindø køn, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tru
Tiusweimburabelan marøbig marøb ambamigwan purugunrrab kømøtø.

⁵ Inchen na iigwan martrai karua pasriibe iig køn: tru manrrau
chishchigugurrimba, isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig,
tabigugurrimba, katø isubigwan Jesucristoinuutø ka inchib kømø, cierton
pasra tõgagüigugurrimba undag købig arrubiitøga undaaramig. ⁶ Inchawei
mõiløgøben truiløma øyeeg kømigwan yandø pella tarømisra, nõmuimburab
ke ka chine wamincha mørøb kuiløyutø chab tarømisrin køn. ⁷ Tru maig
maramigwan martrai Moisés pørigwane ke nõm kusrenanøbelø køg kui inchi-
belø køn, nõm wamindigwane nõmdøweinguen ni chigüinguen mõrmøwei,
katø 'iibe treeg kømønrrab kømø, treeg køn' chib wamindiilan chigucha
chigüinguen mõrmøwei inchendø.

⁸ Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tabigwein kui ashib-
wei inchibelø ker, tru chiyuwei maramigwan treegweyasig merrarawa
marene. ⁹ Inchawei tru maig maramigwan pøra warøppe, tru tabig sølwan
marøbelain kømøtø pøra warig kui nambe ashibelø ker. Treeg kømøtø,
tru larrø kailaimba, mõrmeealaimba, chigucha Tiuska misaameraimba, kaig
marøbelaimba, kaig maramigwane chi kørikkengaig marøb misaameraimba,
Tiusweimburabelane ke ka kaigwan lataig inchibelaimba, usri mõskalan
kweechibelaimba, ka kweecha petaptø amõñibelaimba, ¹⁰ mõguelø ishum-
burba nõmui asrtøga trømbøig marøbelaimba, katø mõgueløbe mõgueløasiyaitø
trømbøig marøbelaimba, misagwan karuindiig melønrrai nila yanøbelaimba,
isa waminchiptealaimba: 'nabe si, isatø waminchimur' chibendø, isaptee-
laimba, tru tabig sølwan kusrenanigwan chigurrimbunø kaitøga itøra
pønsrøbelaimba køn, ¹¹ Tius mayanguen tabigwei tru tõrbilabig tabig srø
wam maig køben treetøwei kusrenanigwan. Truigwane na waminchib tõga
pasrønrrai Tius nan tranig køn.

Tiuswan 'maya nuguen ungwa' chib

¹² Cristo Jesús namui Señorwan na 'mayanguen ungwa, ungwa' chin-
rrab, muraaramø marøb megamig kønrrai tranøbigwan, kaguende tru nui

marameløyu chi isumgaig marøb meganrraptiig kui asha nan pasrigwan. ¹³ Nabe merrabsrømbe nun purø trømbøig wamaptiig, katø Tiuswei uremeran kaig maramigwangøba lab, larrø namiguig maig købash inchiptiig købig kuingucha, nane lastima asig køn, kaguende nabe chigúinguen ashmíig køremíig kua, øyeeg marig kuikkurri. ¹⁴ Inchendø namui Señorwei tru ka yandø tab indiiibe naim pala purab nuikken arrig køn, tru isubigwan nuinunutu pasra tøgagømba, undag købiiba kanbalatø Cristo Jesúsweinug pasrabig.

¹⁵ Inchawei i trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn, mayeeløba chi kashmø, ka utamig: Cristo Jesúsbe piraumay arruppe, kaig marøbelan kaigyugurri wesranrrab arrig køben, tru truilai utu purab kaibe na kur.

¹⁶ Incha Tiusbe treeg køptøwei nane lastima asig køn, tru kaig marøbelai utu na mas larrø kaigwan Jesucristobe chugatikkucha nø nan tammay ka awentab wabig kuin kui kenamartrab, tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrab, tru wendøsrø nun kørenrrabelø nan øyeeg marigwan asha kønrrai.

¹⁷ Inchawei managurri managatig mayelaim pala nø ashib wabigwan, managatig øsig wabigwan, kaptøgabe asiimíigwan, Tius nø kandø wabigwan managatig nun purø tab indig kønrraimba, maya nuguen tabig kønrraimba inchar. Treeg kønrrun.

¹⁸ Timoteo, nai nusrkai lataig, ‘i maramigwan martrunrrig’ cha na ñun karua pasrar. Tru ñi maig kønrrabig kuigwan merrabsrøwei ñuimbura Tius maig karuben eshkailan, truilan isua pasramisra, Señorweimburabelan elatchab kømø, may kwayanrrig, ¹⁹ isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwanba, isub kebachib pasrabigu ‘chi kalø køn’ chibig chigaig kømigwanbabe tindøgague. Pøs møiløma nømui isub kebachib pasrabigu ‘kalø køn’ chib kebati mørendøgucha mørmøwa, tru nømui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwane kan nubi itøgasrai lataig kørrømisra, yandø trubisan.

²⁰ Truilai utube, Himeneoba, Alejandroba treeg melan. Inchawei nabe truilane Satanás nø asha martrai nui tasku pønsrar, Tiuswan purø trømbøig wamumum kusrenrrai.

2

Tiusba mandø wamindamig

¹ Inchawei ilanmerrig marøb kønrrai eshkawa pasramønrrun: ‘øyeeg, øyeeg palai meler’ chib Tiuswan miab, katø Tiusba waminchib, katøganelayasig Tiuswan ‘purugurra’ cha miab, katø mu møguelayasitøgucha Tiuswan ‘ungwa, ungwa’ tamig køn, ² reymerain køben, katø nørreelø misagwan ashib karub purrabelain køben. Masken chi isumø tab waramdiig, ambumay imay chigucha chi kuin kømø, Tiusweimburabelan tabig marøb, chiyutøgucha mu chi tamgaig waramig kønrrai. ³ Kaguende øyeebe tabig køn, Tius namui Kaigyugurri Wesrabiibe tab kuinguen asig. ⁴ Kaguende nøbe maya misaamera kaigyugurri wesrailø kønrrai indan, tru nui newan ciertonigwan nebua ashchai. ⁵ Kaguende Tiusbe kandø nøtø køben, katø Tiusba misaameraimba tøbøtag pasramisra purø waminchibikkucha kandø køn, Jesucristo møg. ⁶ Truiibe nøashib maya misagwan kaigyugurri wesranrrab nø kwaitøga pagaraig køn. Incha iigwane yandø ke treeg maramig puben, eshkaib wamindig købig køn. ⁷ Inchawei øyeegeyasig nabe Señorwei wamwan waminchib kusrenrrai wesrawa pasrig, katø Jesucristo nøashib karua ørig kur; judíos kømø misaameran tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwanba, newan ciertonigwanba kusrenanrrai. Iigwan nabe isa waminchimur.

⁸ Inchawei chutøgucha møgueløbe Tiusba waminchippe, chi kaig marig chigaig tasigwan chishig kusrub pønrramig køn, truba namig kuim palatø kømøwei, muba aleguiyawa kømøweingue. ⁹ Katø ishumburmeragucha asru keppe, chull ashchai purab tabig kemumig køn, maig kemigwan treetøgue. Pusrugwangucha tamarøppe, ke purø tabig tamarmøwei indamig køn, orotøga, kabe tab sruuzheeløtøga. Katø keiløgucha ke purab nørøweyelø kemøwei indamig køn. ¹⁰ Treeg kømøtø, chigøben tabig mari-løyu tabig kønrrab indamig køn, ishumburmera Tiusweyasig tabiitø mar-trab pønrramisøbelø maig kømig køben treekke. ¹¹ Ishuumisaabe kus-reb wappe, niløtø wamig køn, trurrigu maig købendiig inchimø nømun mørøb. ¹² Kaguende nabe kan ishuumisaabe kusrenanmønrrai inchar, katø mowan ke nø karunrrain kømøweingue. Treeg kømøtø, niløtø wamig køn. ¹³ Kaguende Tiusbe srøsrø marøppe, Adánwanmerrig marig køn, trugurrimbe Evan. ¹⁴ Inchagucha isa waminchen truyu kebeñippe, Adán kømøtø, Eva kebenig køn. Incha yandø kaig srua irramaikkurrimbe, yandø kaigy kebenig køn. ¹⁵ Inchendøgucha ishube ureg tøgagua, kaigyugurri wesraig kønrrun, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagøbig tøgagøb, undag købigwan tøgagøb, Tiusweyasiitø tarømarig, trurrigu maig kømigwan tøga uñabe.

3

Tiuswei ureemeran mandø pera pasramigwan wamindig

¹ Inchawei i trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn. Møikkøben Tiusweimbuburabelan ashib pera pasrønrrab isubiibe, tabigwan marøb meganrrab isun. ² Trube treeg købene, tru Tiusweimbuburabelan ashib pera pasrabiibe, mugøben 'ñibe øyeeg køn' tainanrrabgaig kømig køn. Kan sraindø tøgag, chigøbendø incha ashmøtø, maig pasramigwan pasrabig, maig unamigwan tab isua møra uñibig, katøganelø 'øyeeg køn' cha, chi tainanrrabgaig, katø mugøben nui yau pubelane, yaambumay wamønrrab muniitø wabig. Katø kusrenanrrab kaimabig kømø, kusrennøbig, ³ vino menrra mucha mutsiiraptiig kømøwei, kwayam lamig larrø chullig kømøwei, treeg kømøtø, purø tab inchibig, kwayamigwan kømø, tab kømigwangøba labig, anwan larrø chullig kømøwei, treeg kømig køn. ⁴ Katø nui yaambu mandø maramigwan asam kusrebig, nui ureemeragucha nø maig taigwan mørøbelø tøgag kømig køn, maig købash inchimeeløgue. ⁵ Kaguende nui yaambuguen mandø maramigwan asam kusremiibe, ¿Tiuswei iglesiayuelane kan mandø asha marøb pasraiasamø? ⁶ Tru Tiusweimbuburabelan asha marøb pasrabiibe, Tiusweiwan ke mõi srø nebua ashib megabigwan pasramig kømøn, ke purab nuig kurmab inchib kebya, inchipa tru nugwaimandzigwan møra pasrønrrai pasrinuutøwei kebeñib megamønrrai. ⁷ Katø nøbe Tiuswan ashmø misamera mendailø chi tamgaig chiyutøgucha sølwan uñibig kømig køn, nøguen treeg kømubendø, ka isatø inchib pasran tainab pasrømøwei, katø nugwaimandzig chiyugøben kebeñchai pasrigu, truyu kebeñib megamøwei inchai.

Iglesiyu purugub pønrrønrrai pønrrailan maig kømigwan wamindig

⁸ Katø diáconosmera, tru iglesiayu purugunrrai wesrawa pønrrailø chigucha, mugøben chine cha asinamø møguelø kømig køn, chigøben martrab chippe, ka wamindiitø kømø, martrab waminchibølø, katø vinon menrra mucha mutsiirapteelø kønrrab kømøweingue, maramgaigwan mara, ke chinch køben an nørø katøramigwangøba lamøwei inchibølø. ⁹ Tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwei sørig pasrabigwane tin

tøga pønrramig køn, nømui isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, chishchig tøgagae. ¹⁰ Tru iglesiayu purugub pønrrønrrabelane maig køtashchab ashbimerrig asilø kømig køn. Inchen yandø 'chi køn' tamgailø kuikkurrimbe, iglesiayu purugunrrab diáconosmera pønrramisrtrun. ¹¹ Katø ishumburmera chigucha, mugøben chine cha asinameelø kømig køn, ambumay imay wam kusrab, wam niga lliramøwei, ka chigøbendø incha ashmøtø, maig pønrramigwan pønrrabelø, katø chiyutøgucha chi isumgaig pønrrabelø, treelø kømig køn. ¹² Igleseyu tru diáconosmerabe kan sraindø tøgær kømig køn, katø nømui ureemeran tab asam kusreb, nømui yaambu chitø maramigwan asam kusreb inchibelø. ¹³ Kaguende tru diáconosmera nømui maramigwan tabig marøb pønrrabeløbe truba tab pera marøbelø kui asilø køb, katø tru nømui isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúigwane masken chigucha chi kørig isumø eshkað pønrrønrrun.

Purø nuig tabigwan mu nebua asiimig pasrabig

¹⁴ Na iigwan ñun pørar, petø ñun ashchab attrab isua. ¹⁵ Inchippa nan petø arrum nebumub chi inchene, trube, Tiuswei yauelai utu ñi mandø megamigwan tab isua pasramig kønrrai inchar. Truibe Øsig wab Tiuswei iglesia, tru newan ciertonigweyasiibe pilar lataig, merrarrab pasrabig, truig køn. ¹⁶ Inchawei mu 'treeg kømøn' chib pønrramga, nam Tiusweimburabelan marøb pønrraig mu nebua asiimig pasrabiibe, purø nuig køn: Cristobe kan møg lataig asrbaig kenamisrøb,

Espíritu nune chigucha kalø marmig,

tabig kui kenamarig køb,

katø nøbe ángelesmera asig køb,

judíos kømø misaamera wammøra kønrrai wamindig køb,

yu pirau misaamera nune kørewa pønrramisrig køb,

katø nune srømbalasø tørguegwalmabiisrø utig køb køn.

4

Tiusweimburabigwan elacha kaigwan marøb kurrabelan wamindig

¹ Pøs Espíritu Santobe tørgandø kelarrab eshkan, srabe kwalømmerawane mõiløgøben nømui isubigwan Jesucristoinuotø pasra meløwa truyutø melømøtø, chab tarømisra, kwaimandziimera kegørrørskøbelan tru kuindø mørøb, katø kusrenaniilø kwaimandziimeraimburabigugurri arrubigwan mørøb kebamrrun cha. ² Treeg kusrenaniiløbe tru purø trømbøig isa waminchibelø ka palatø tab inchib misaamerainukkurri arrubig køn, kørig tøgagønrrai tru nømui isub kebachib pasrabiibe yandø nasrkwailø tøgær, kan tsandzøn pachibiitøga parri latalø. ³ Tru misaamerabe kasharamønrrai meramba, katø mø mamimerane mamønrrai meramba inchun, tru newan ciertonigwan nebua asha kørebelø, 'truba ungwa' chib manrrai Tius mara pønrrailan. ⁴ Kaguende chiwandøgucha, Tius nø mara pønrraibe kaig kømø, tabig køn. Inchawei Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib utigwane nambe chiwangucha kashmumig køn. ⁵ Kaguende Tiuswei wamgurrimba, Tiusba wamindikkurrimba tabig chishig kønrrai marig køn.

Jesucristo karua pasrigwan purø tab marøb megabig

⁶ Inchawei namui nunelan iilan kusrenanøb, katø tru isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagøm wamdøgaba, purø tabig kusrenanigu treegwan marøb arriitøgaba chishkandø pasramig kønrrai marig pasrøwabe, ñibe Cristo Jesúswei truba tab marøb megabig kønrrabguen.

⁷ Chi treeg kømubendø, nõmdø isua chugúinguen mõrmubendø wamindi- ilanba, ishumburmera køllizheelø kagatø ka wamincha mõriilanba, mõrøb pasrømmumig køn.

Ñibe masken Tiuswei tabigutø marøbig marøb meganrrab isu. ⁸ Asr chishtø kønrrai eshegøb luliima, maitøguen purugúibe, tru mas Tiusweimburabelan maikken elachimø marøb megaig truibeguende, chiyutøgucha lutøgurri tab kønrrai purugubig køn. Kaguende yu mõi øsig waraigu lata, katø wendø attrabigu lata, tabigwan tranrrab misrig tøgäig køn. ⁹ I trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn, mayeelø treeg kuitamab isua chi kashmø utamig. ¹⁰ Incha øyeekkurriwei nambe i maramigwane ¡katø! martrab isua marøb, maig kuingucha kullaarab elachimø marøb melabelø ker, kaguende nambe Øsig wab Tiuswan muniirab melabelø kuikkurri, tru mayeelan kaigyugurri Wesrabigwan, nun kørebelaneguende wesrabwei inchibigwan.

¹¹ Iilane ñibe maringarub kusrenanrig. ¹² Ñi unøtiig kuikkurri mugucha kaasiinab pasrønrrab kømøtø, masken ñibe Jesucriston kørebelayasiibe ñi chi wamindiølyu lata, maig køben kømø, tab isua unigu lata, undag købigwan tøgagúigu lata, ñui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigu lata, kaig marmø chishig unigu lata, nõmguen ñun asha kusrenrrai megamig køn. ¹³ Na arrumnegatiibe mayeelai merrab, Tiuswei wamwan ørigwan leb, 'maig melamigwan treeg marøb melay' chib, kusrenanøb indamig køn. ¹⁴ Ñun Tius keta traniitøga chigøben marøbig kuigwane pesannab elachib pasrønrrab kømø, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø nõm mayeelø misra nõmui tasiimeran ñuim pala estsara, ñi chigøben marøbig kønrrun cha Tius maig karuben ñun eshkaig købigwan.

¹⁵ Iilandø ñiguen tab isub kebaya, truigwandø martrab pasramisr, Tiuswei- wan ñi katøguchinguen nebua ashib megaigwan mayeelø nebua ashchai.

¹⁶ Pøs maig kømigwan ñiasiiø ñuimburaptøwei tab ashiptø megau, katø tru ñi kusrennøb megaigwan chigucha. Truigwane elachib pasrønrrab kømø, kerriguba marøbig marøb megau. Ñi treeg marøb megawabe, ñiasiiøwei kaigyugurri webib, katø tru katøganelø ñun mõrøbelan chigucha kaigyugurri wesrab inchabguen.

5

Tiuswei ureemeraba mandø kømigwan waminchib

¹ Kølli misagwane tsakkandø namig wamømtø, masken tammaytø, wamindamig køn, maig melamigwan treeg marøb megamig køn chib, kan mõskawan lataitøweingue. Inchen ureeteelane ñui trag nunelø kui lataig indamig køn. ² Inchen ishumbur køllizheelane ñui usrin kui lataig inchippe, srusralmerane ñui trag nuchalø kui lataig indamig køn, chigøben kaig isua kømøtø, tabig chishigwan isuague.

³ Inchen piudamera kerriguwan nõmdø kørrømisrar kerrigu mugucha ashchaptiig chigarwane tabig purugunrig. ⁴ Inchen kan piuda nusrkalø kui, kabe awelumera kui tøgäig købene, trube, tru ureemerabe Tiusweim- burabigu maig maramig køben treeg marøb, trube, tru nusrkaløbe nõmui yaelai chi palabigwane nõmwei ashib purrønrrabelø køn, nõmunma maig tabig marig købig køben, kølleelan treetøwei marøb. Kaguende øyeebe Tiuswei merrab truba tab kui asig køn. ⁵ Inchen piuda tru kerriguwan nøtøzhig, yandø nøtø kørrømisraibe, Tiustøwei purugunrraitamab isua pasramisra, yem kwaløm Tiusba waminchib, purugurrunrig chib miab megabig megan.

⁶ Trune piuda tru nõtø korrømisrøbig nun maig marøg købendø marøb pasra-biibe, øsig uningucha nõbe kwaig lataig køn. ⁷ Øyeeg maramelangucha marmø kømø, martrain karunrrig, mugøben 'kailø køn' tainab pønrramig chigargønrrai. ⁸ Pøs møikkøben nui nømmissagwan lata, katø nui naach-aguelandøweinguen isua ashmiibe nui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan wendøbasraig, katøganelø Tiuswan køremeelø lataguen kømø, purab kaikken køn.

⁹ Tru munchimeran pøra tøgagúigu kan piudai munchiwan keerøppe, sesenta añoskurrimbuniigwandø pøra keeramig køn, trurrigu nui keebatø megabig købigwan. ¹⁰ Truibe chigøben tabig mariløyu mu kui asig kømig køn: nui uregwan nørøranøbig, katø mugøben nui yau pubelan, yaambumay tab wamab wabig, katø Tiuswei misaamera yau puben, srøbmeran kwallibig, katø chine kaig nebulø melabelan purugub megabig, katø chine tabigwane marøb megabig treekke.

¹¹ Inchendø tru piudamera ureeteelø nõmdø korrømisrøbelane, tru munchimeran pøra tøgagúigu nõmungucha tøga kerbasamig kømøn. Kaguende nõmui asru kaig marøg købig arrubiitø, Cristoinukkurri tarømarene, katø kasharag kui inchib mendabelø køn. ¹² Inchabe tru Criston srøtø nebua asha tru nõba pønrrønrrab misrig købigwan treeg martrab kaima, kaigyu pønrrailø kønrrab pønrramisrøbelø køn. ¹³ Inchagucha ke yamørig, yamørig llibab pønrraptø, yandø pøiløguen misrøbelø køn. Trurrigu pøiløtø misrmøtø, katø ambumay imay wamniga llibamba, katø chiyugøben kegalamørb, chi wamindamgailan wamincha møramba inchibelø køn. ¹⁴ Inchawei treekkurri piudamera ureeteelø nõmdø korrømisrarbe nabe ka kasharanrrai inchar. Ureemera tøgagøb, katø nõmui yaambu mandø purramigwan asam kusreb inchai, Satanás, tru ashig kømui inchibig, chinetø tainab pønrramig chigagønrrab. ¹⁵ Inchawei piudamera mõiløma, pella chab tarømisra, Satanáswei maywan wendautø chab ambubguen indin køn. ¹⁶ Kan ishug Jesucriston kørebig nui yau piudamera tøgaguabe, purugub nõ asamig køn, iglesia ke tranraindø muniirab kømig kømønrrai. Øyamaybe tru piudamera kerriguan mugucha ashchaptiig chigarwan, maig palabigwan ashib tøgagømig chi palømønrrun.

¹⁷ Iglesiayu maig køben kømønrrai truba tab ashib, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelane nõm mandø tabig indig kønrrabelø køben treeg-wandø tab inchimøtø, maya nuguen tab inchib tøgagømig køn. Tru Tiuswei wamwan waminchib eshkamiguba, kusrennamiguba, truigwandø truba martrab isua merrarawa pønrramisrøbelan. ¹⁸ Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn: "Kan wey, tirigun kwattra i tøbunab megabigwane, mabashig kømub pusalgutsamig kømøn" cha. Incha katø trenchibig køn: "Chi maramigwan marøb megabiibe tru nõ marøb megaimburø pagar utamigwein køn" cha.

¹⁹ Tiusweimburabigwan pera marøb pasrabigwane kaig køn tainab kemesrøb srua kønrrai inchimumig køn, tru treeg marigwan kan pailø kui, pønølø kui nõmashib ashibelø treeg køn chib eshkanrrabelø kaabene.

²⁰ Inchendø kaig maramigwan elachimø marøbig marøbelane 'øyeeg marmumig køn' cha, mayelai merrab mur alegamig køn, katøganeløgucha treeg-wei marmønrrab køriimatønrrai.

²¹ Tiuswei merrappa, Jesucristoi merrappa, katø ángelesmeran Tius lawa wesrailai merrappa, iig øyeeg maramelan marmø kømø, ñi mar-trai karua pasrar, kabe mõigwane purømisrøb trugatøtø inhab kømøwei,

møigwandøgucha lata asha maramig køn. ²² Chigøben marøb pasrønrrai wesrawa pasrtrab, ke mõi mõi tab ashmubendøbe, møigweim pala køben, ñui tasiimeran estsarmøta, nømui kaig mariilan ñigucha tøgato marøb pasraig webimønrraimbe. Chigucha kaig martrab kømø, tabig chishig pasrønrrig.

²³ Møingurrimbunøbe, tsøøbitø, tsøøbitø muchimøtø, katø lamøzhig vinogucha mutchig. Kaguende ñibe patsø tre tab kømuinab, kwanrrømeragucha chi kwanrrø køben katø katø webarrinabig køn.

²⁴ Kaig mariilø kan utu møguelaimbe maig køtashchab asamig pumøwatø tørgandø kenamisrøbguen indan. Inchen kaig mariilø katøganelaiwane tsøndatøsrø treeg kuin kui nebua asilø køn. ²⁵ Katø treetøwei chigøben tabig mariiløgucha tru urastø tørgandø asamdiig kenamisran. Inchen tabig mariilø katø mõi mõi kenamismø pønrrabikkucha, asiimíig treetø kørørmismøtø, kenamisrøbig køn.

6

¹ Ñim møitøgucha ka karua srua kuindiig melabeløbe ñimun karub pera købelane ka palabinø inchib maig købash inchimø, tab indamig køn. Tiuswei nunchiwanba, katø tru tabig kusrenaniilanba purø trømbøig wamindiig kømønrrai. ² Inchen ñim møiløgøben, ñimun karub pera købelø Jesucriston kørebeløtøwein tøgarbe, Cristogurri nunelø kønmaptø, maig køben palabinøtø indamig kømøn. Masken treeg kømøtø, purø tabguen mara tranøb melamig køn, kaguende nømui maramelan ñim mara traninabeløbe Jesucriston kørebelø undaaraig nunelø kuimba. Iigwane kusrenanøb, øyeeq marøb kømig køn chib waminchig.

Chigurrimbunø palømig purø tabig ciertonig

³ Namui Señor Jesucristoi chigucha chi kalø kusrenaniimíig tabiiba, katø Tiusweimburabelan nam marøb kømig kusrenaniiba truig maig køben treetøwein kømøtø, møikkøben ka peemaytø chi tabig kømig kusrenanøbiibe, ⁴ nøasiitø purø kusrebig kurmaib indan, chigucha chi kusremíig købendø. Incha maig kø chib payib aleguiyamig, chigøben wamindiilan kwayam lab wamindamibe, kan kwanrrø lataig nigaig køn. Incha øyeekurrindøwei tuyugurri arruppe, katøgan chigøben tøgagøben pusrkwai asamig arrumba, kwayam lamig arrumba, katøganun trømbøig marøb tsalø wamamig arrumba, chigøben kemesra trømbøig isub amønamiq arrumba, ⁵ katø tru kaig maramig isubiitø nømui turmera mindiilø tøga misaameraba ke chi kømubendø ka kwayab kømig arrumba indan. Truiløbe tru newan ciertonigwane kerraig chiga misaamera, Tiusweimburabelan marøb tøgagúigwane nømbe trutøga an marøb pønrramigweyasig tøgar køn.

⁶ Inchen nam maig tøgagúizhiitøgatø kasraatø melabelaimbe tru Tiusweimburabelan marøb tøgagúigugurri, chigurrimbunø tøgagømig arrubwei inchibig køn. ⁷ Kaguende nambe yu piraumayma, chigucha chigar yandiig amrruig køppe, katø treetøwei chigucha chigar ambamig kønrrun. ⁸ Inchawei nam mamig tøgagøb, asru kemig tøgagøb indinukkurrimbe, trutøgabe kasraatø amønamiq køn. ⁹ Kaguende pua misrøq kui inchibeløbe, chine tabig lataig kenamisrøb arruben, tregwan chull asha kegørran. Incha chine chine nebunrrab isuptø maramaigwan mariiløyuba, katø ka trømbøig mincha pønrramig kønrrai mariiløyuba kegørra pønrramisren, truiløbe møguelane yandø chindamikkuchagaig misra pønrrønrrai kegørrøsrøb, managatig kaigu kegørra pønrramig kønrrai mara pønnsran. ¹⁰ Kaguende chigurrimbunø

kaig maramig arrubiibe, anwan ꞑkatø! ke kan chinchimmøø inchib chull indiløyugurri arrubig køn. Inchawei mõiløgøbenma an tøgagug købiitø yandø pella, nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigugurri tarømisra, nømasiitøwei chine chine purø isumdiig puig melønrrab tøga pønrramisran.

Kørømismø ibig inrrai wamindig

¹¹ Trune ñi Tiusweyasiitø pasrab møøbe treeg indameløyugurrimbe tarømisramig køn. Sølgandø tabig kømigwanba, Tiusweimburabeløyu tabig kømigwanba, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwanba, undag købig tøgagømigwanba elachimø marøbig marøb megamigwanba, katø maig købendø inchimø, purø tammay megamigwanba, iilan martrig. ¹² Ñui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane ñi tøga pasrønrrab isua kwayab, tru managatig øsig kømig tøgagúigwane pachamørtrab kømø tab tøga pasrau, Tius trunun tøgagønrrai wamøben, tru ñi truba yamelai merrab, purø tabig pasrønrrab waminchib pasraig købigwan. ¹³ Katø chigurrimbunø pønrrabigwan øsig kønrrai tranøb Tiuswei merrappa, katø Poncio Pilatoi merrab, purø tabig nø maig kuigwan ‘nabe treeg kur’ chib, waminchib eshkað pasrabig Cristo Jesúswei merrappa, nabe ñune karua pasrar: ¹⁴ tru martrai ñun karua pasrigwane kaig mariitøga chillig indig chigaig, katø chigøben ‘kailø køn’ tainab pasramig chigaig, treeg tøgagønrrai namui Señor Jesucristo kenamisramnegatig. ¹⁵ Yandø tru treeg maram kwalømmera puben, trunun nø kenamartrab kuinrrun, tru nø mayanguen tab indig, tru nøtø Mayeelaim Pala Pasrabig trurrigu maya reymeraim pala nø Rey, katø maya misagwan ashib karub pønrrabelaim pala Nø Karub Ashib Pasrabig. ¹⁶ Managuen kwanrrabig kømig, muguen kemalamgaigu tørguegwalmabigu wabig, nune mu mõkkucha asiimig, katø mugucha nune ashchab kaimaig, Tius nøtø køn. Treegwan purø tab indiiba, managatig mayeelaim pala karub wamibabe nuyasig kønrrai inchar. Treeg kønrrun.

¹⁷ Møin kwaløm yu pirau pua misaamerane puarmera kermaptø, purab nørreelø kermab inchib, tru chigurrimbunø tøgagúilø treetø kønrraitamab isumgailøyu ke truyutø isua pønrrømønrrain karunrrig. Masken treeg inchimøtø, nam kasraatø tab kui warønrrai Tius tru chigucha palønrraingaug tøgagømburab tøgagønrrai namun tranøbigweinug isua pønrrønrrai inchig. ¹⁸ Tabigwan marøbelø kønrrain karunrrig, truba puarmera misrøppe, nømui chigøben tabig mariiløyu puarmera misrtrai. Tøgagúigwane chigucha merø kui inchimø, lata pirishib purugunrrab muniitø købelø kønrrai. ¹⁹ Øyamaybe tru wendøsrø attrabigweyasig, tabig pøbasra marøb esegab kebamrrun, øsig kømig, tru managatig cierton øsig kømigwan nebua tøgagømig kønrrai.

Timoteowan wamindiilø srabeig

²⁰ ꞑAul! Timoteo, ñun chi martrai trana pasrigwane tabig isua møra tøgagu, Tiuswane chigucha kømig marøb wamindiilanba, ke ka wamincha møriilanba, katø tru nømui nørø nebua ashib kusreb taig chi cierton kømigwanba, treelan mørøb pasrønrrab kømø meganrrig. ²¹ Pøø mõiløgøbenma trunun marøb kebamba, nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigugurrimbe yandø pella, chab tarømisran.

Tiuswei ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrun.

2 Timoteo

Timoteowan 'ka uñguh' cha, Pablo pørig

¹ Na Pablo, Tius nan trendø treeg kørnrain kuikkurri Jesucristo nøashib karua ørig, øsig kømigwan Cristo Jesúsweinug tranrrab misra kørøomisrigwan eshkanrrai ørig, ² nai undaaraig nusrkai lataig, ñi Timoteowan i kilgawan pørar. Tius Møskaweimba, namui Señor Cristo Jesúsweinba tru ka yandø tab indigwan køben, lastima asigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñuim pala kørnrai isur.

Cristoimburabigwan kørmo waminchib

³ Chu uraskucha pesannab elachimøtø nabe truigwan, yem kwaløm ñune tøga tøga isua miab megappe, Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chibig kur, nai isub kebachib pasrabigu 'chi kalø køn' cha kebachibig chigaig, na treeg marøb pasraig Tiuswan, tru merrabsrø nai kølli misaamera Tiusweyasig maig marøb melabelø køben treetøwei. ⁴ Ñi kappin kørøgaigwan isubene, nane katø malaugue asinrrabna køtan, na purø tab kui mørøb truba truba kasrag pasramig kørnrai. ⁵ Nabe katø katø isuinabig køn, ñi ka isatø inchib kørmo, ñui isubigwan Jesucristoinug cierton pasra tøgagúigwan. Tru-igwane ñui awela Loidaba, ñui usri Euniceba truilømerrig pølbasra tøgagúig købig køn. Incha møimbe ñuinukkucha truipe pasrømø kørmo, pasraitamab isua pasrar.

⁶ Treekkurri na nai tasigwan ñuim pala estsaren, ñi chigøben marøbig kørnrai, Tius keta tranig tøgagúigwane pesannab elachib imønrrai, katøyug isunanrrab inchar. ⁷ Kaguende Tiusbe namune kørriitelø kørnrain kørmo, chishkandø marøbig kørnrain tranig køn, undag købigwan tøgær kørnraimba, asr mumay srua itanmaptø pønrrømeelø kørnraimba. ⁸ Inchawei Señor Jesucristoimburabelan wamindamigwan kørig kui inchib pasrømøwei, namui Señorgurri kailan keeri yau na pasranmaptø kørig kui inchimøwei inchig. Masken treeg kørig kui inchimøtø, Tiuswei tabig srø wamgurri na maig kaig nebuig megaben, treetøwei meganrrab inchi, Tiuswei maramburab marøbig truig maig køben treeg. ⁹ Kaguende namun kaigygurri wesrawa, newan tabig chishig amøinrrai wamabiibe nøwein køn, kabe nam chigøben mariiøgurriin kørmo, nø trendø treeg martrab isuitøgaba, nui ka yandø tab indiitøgaba køn. Tru iig ka yandø tab indigwane Tiusbe Cristo Jesúscurri tranig købig køn, chigurrimbunø pønrrabikken kaabenbatøsrøwei. ¹⁰ Inchen møimbe Cristo Jesús namui Kaigygurri Wesrabig yandø kenamisren, tru ka yandø tab indig pasrabig købiibe kenamisran. Incha tru managatig kerriguwan kwamig kørnrai marøb pasrabigwane nøbe kerrigu pinisha, tru Tiuswei tabig srø wamgurri tru øsig kømig managuen patsømønrrabigwan tøryu wesrawa pasran.

¹¹ Inchen nabe truigwan eshka waminchibig kørnraimba, Jesucristo nøashib karua ørig kørnraimba, kusrenanøbig kørnraimba wesrawa pasrig kur. ¹² Incha øyeekkurri nabe øyeeg kaigu pureb megar. Treeg kuingucha øyeeg pasrarmaptø chi kørig kuim pasrømur. Kaguende nabe mun kørewa pasrarmab isua pasrar. Na tru srabe kwalømwegasig na nuinug esegawa tøgagúigwane chi puraimønrrai ashib tøga pasramig, nøbe maramburab maramigwan tøgagúig kui, nabe ashmø kørmo, asha pasrar.

¹³ Tru chi kalø kømø tabig kusrenaniilø na wamindigwan ñi mørigwane, trunun merrarrowa treetøwei marøb yamig tøgagønrrig, isubigwan tru Cristoinug pasriguba, undag købigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagüiguba.

¹⁴ Tru purø tabigwan ñun marøb tøgagønrrai tranigwane, tru namuinug pasrabig Espiritu Santo purugüitøga tab asha tøga pasrau.

¹⁵ Pøs ñibe asha kuinrrun mayeelø Asia pirausreeløma nan chab tarømisrigwan, trulai utube Figelo køben, Hermógenes køben tarømisrig køn.

¹⁶ Onesíforoi yauelan Tius lastima tøgagønrraimab isur. Kaguende Onesiforobe katø katø nan chi isumø pishindø pasrønrrai purugubig køn, katø nan kailan keeri yau pasranmaptø kørig kui inchimøweingue. ¹⁷ Masken treeg inchimøtø, Romasrøma pub latatø, nan wetørramnegatig lawa, wetørrabig køn. ¹⁸ Señor Onesiforon tru lastima asig kømigwan nebua tøgagønrrai tranrrai isua inchar, tru srabe kwaløm puben. Ñibe yandø tsabø ashibig køn Efesosrøma nøbe namun yeeg purugub megaig købigwan.

2

Jesucristoi kan tab suldau kømig

¹ Ñi nai nusrkai lataibe, tru ka yandø tab indig Cristo Jesúsweinug pasrabigu mur isua pasrau. ² Truba yamelai malau na waminchen, ñui kalutøga ñi mørig købigwane katøganelan chi isumgaig martraptø møguelan martrai karua pønsrø, nømgurringucha katøganelan kusrenanrrapteelan.

³ Chine isuig megamig pub arrubigu, ñibe namba treegu pureb meganrrab isu, Cristo Jesúswei kan purø tab suldau lataig. ⁴ Kan suldauma chi maramelan marøb meganrrab, truyu kebyaikkurrimbe, katøgan nøørø peg marameløyube kebya megamøn, nun suldau kønrrai pasrøbigwan purø tab kui mørtrai martrab. ⁵ Katø møig kanab luldashchab kan luløbig chigucha lulrrab pasramisra, luløbelø chitø maramig køben treegwan marmøwabe, tru lulimburø coronan utønrrab kaimanrrun. ⁶ Katø kan kwallibig chigucha pøsa, pøsa kwallabe, ellmarig misrøbigwane nømerrig tulishinrrabigwein køn. ⁷ Inchawei iig na ñun trendailane ñiguen chi chibig kuitashchab tab isu, pøs Señorbe chiwandøgucha ñi tab chigüi møramigwan tranrrun.

⁸ Jesucristo rey Davidwei misagugurri arrubiibe kwawa, kwallai utugurri katøle kurrigwan ñibe pesannamø isuagu, tru Tiuswei tabig srø wamwan na maig eshka kusrenanig, treegwan. ⁹ Inchawei tru wamgurri chinetø kaig nebuinab, kailan keeri yau pasramig nebutan, kan larrø kaig lataikke. Inchendø Tiuswei wambe merrarraig kømøtø pasran. ¹⁰ Inchawei treekkurri chinetø kaig nebub arrubigwan treegwan kerrigu ka pureb megar, Tius nø lawa wesrailayasig tab kønrrai isua, tru kaigyugurri wesrailø kømig Cristo Jesúsweinug pasrabigwanba, tru managuen patsønrrabigaig törguegwalmabigwanba nømgucha nebua tøgagønrrai.

¹¹ Iig trendaibe chi isumgaig, isig kømøtø køn:
Nam nøba kwawabe,

katø nøba øsig purramig kønrrun.

¹² Maya kaig nebub arringucha, melabig meløwabe,

katø nø ashib karub waisrøn chigucha nøba ashib karub purramig kønrrun.

Nam nun 'ashmeelø ker' chibene,

namungucha nøbe 'ashmüig kur' chinrrun.

¹³ Nambe nøba maig pønrramigwan treeg pønrrømuingucha,

nøbe namba maig pasrabiibe chu uragucha treetø pasrabig køn, kaguende nøbe maig køppe, managucha treetø kua.

Sølwan marøbig kui asig kønrrab inchi

¹⁴ Iilane pesannamønrrai isunanøppatø, isunanøppatø megarrrig, ‘øyeeg martrigay’ chib Tiuswei merrab karua pasrøb, ke kan chi wamindamgaigwan treetøgatø ke larrøbitsamburab larrøbichib, ambugurri igurri aleguiyab kømønrrai. Treeg mariibe chi tabig purugumøtø, tru wamindigwan mørøbelane ka trømbøig mindishatø kørrømarøbig køn. ¹⁵ Nibe ñuimburappe Tiuswei merrab søl marøbig kui asig pasrønrrab, purø tab asha isuptø marøb megarrrig. Chi maramigwan marøb pasrabig, chiyugucha køriimisra pasrønrrabgaig tru wam newan ciertonigwane, maig kønrrabigwan sølgandø kusrenanøb pasrabig treeg kønrrab. ¹⁶ Tiuswane chigucha kømìg marøb wamindiilanba, ke ka wamincha møriilanba, treegwan martrab kømø isua pasrønrrig. Kagen treeg waminchibeløbe nømui kaig mariiløyu mas kegørrab ambubelø køn. ¹⁷ Inchen nømui treeg wamindiiløbe kan pilllab pisrø asrwan trerangarub larrøbichib ib lataitøwei martrun. Treeg marøb pønrrabelai utube Himeneoba, Filetoba køn. ¹⁸ Pøs truiløma tru newan ciertonigugurri pella tarømisra, tru kwailø øsiiranrrun taibe yandø chab øsiirabguen indin køn chib, trumay waminchib kebamba, møilanma tru nømui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgga melaigwane yandø mumaygucha kømuielø melønrrai mindisha kørrømarøb kebambin køn. ¹⁹ Inchendø treeg kuingucha, Tius purø may tamara pølbasa pasriibe muguen kønøgangaig pasran. Truyube øyeeg chibig pørig tøggaig: “Señorbe møiløtø nuielø kuigwan ashibig køn” chibiiba; katø: “Møitøgucha ‘Señorwei munchiyu uñbig kur’ chib waminchibiibe kaig marigugurri tarømisramig køn” chibiiba.

²⁰ Kan nu yauma pasumera, køtsømera pønrrappe, orotøgga mariiløtø pønrrømøwei, andøgga mariiløtø pønrrømøwei indan. Treeg kømøtø, tsiitøgga mariilø køben, pirøtøgga mariilø køben pønrran. Møiløbe purø tabig marøbyutø katørab srua kømig køben, møiløbe ka chi marøbyu køben katørab srua kømeelø køn. ²¹ Inchawei mōikkøben øyeeg kaig mariiløyugurri chish misrabe, purø tabig maramigweyasig kan pasun lataig tøgagømig kønrrun, tabigweyasiitø tarømarig, chiyutøgucha Señorweimbe tabig martrabig, chigøben tabig maramigweyasiibe kaima pasrønrrabgaikke.

²² Matsørelø chinetø kaig marøg kui indiiøyugurrimbe ñibe tarømisr. Incha tru sølgandø tabigwanba, isubigwan Cristoinuutø pasra tøgagømigwanba, undag købigwanba, ambugurri igurri tab unamigwanba ñibe tøgga uñ, tru nømui manrrømeran chishchiitøgga Señorwan ‘purugurra’ chib wamab tabig waminchibeløba kanbalatø. ²³ Ke chi wamindamgailan aleguiyam lailøyugurrimba, chugúinguen mørmbendø chinetø cha møriiløyugurrimba tarømisr. Kaguende treeg indiiibe ka kwayab kømigweyasiitø marig kørrømisrøbig kui ñibe ashibig køn. ²⁴ Kaguende Señorweiwian marøb megabiibe kwayam laptiig kømøtø, masken mayeelan larrø tab inchibig, trurriigu may kusrenanøbig, chigøben pusrkwanrraptiig taingucha namig mørmlig kømig køn. ²⁵ Katø mørøg kømub chinetø cha mørøbelane, mõi mõi tsag wamømøtø, tammaytø sølwan isunrrai purugumig køn. Nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay liramigwan inchippa Tius tranøbgunmab isua, tru newan ciertonigwan nøm tab chigúu mørtra. ²⁶ Incha katøle tab isua møra, tru nugwaimandzig chinetø mara pønsra nømun kegørrørka,

nø maig martrain køben, treeg marøb melønrrai merrarrawa tøgagúigugurri wegørrønrrai.

3

Srabe kwalømmerawan misaamera mailø kønrrabelan waminchib

¹ Katø ñibe iigwangucha isua asha kømig køn, srabe kwalømmerawane tabguen waramga kwalømmera attrab kui. ² Møguelø ka nõmuimburaþtø tabig kønrrai inchibelø, anwane ke chinchimmørø inchib chull inchibelø, purø nõrreelø misrøb waminchibelø, purab nõrreelø misrøb katøganelane keeshaguen ashmeelø, trømbøig tsalø wamamba inchibelø, nõmui mõskalan larrø mõrmeelø, chiwangucha ungwaguengar, Tius kaagúi lataig inchib misaamera kønrrun. ³ Ka trendø treeg undaguelø kømigwane chigucha chiga misaamera, namappe, chinchaguen tamaramgaig namabelø, wam kusrupteelø, trømbøig maramigwane ke treeg maratøweim puraambubelø, nõmun kømøbashtø trømbøig mara petab misaamera, chigurrimbunø tabigwane larrø tsaleelø, ⁴ chi kømubendø tabelan kailai tasku purøora põnsrøbelø, chi maramigwan tabguen isumubendø mõi mõi marøbelø, nõrreelø kermab isubiitø ke chinsraatø inchibelø, chine tab kuimørøb maramigwangøba undaarabelø kønrrun, Tiuswan kømøtø. ⁵ Tiusweimburabigu truba tabig amøñib lataig inchendø, tru maramburab marøbig Tiusweiwane chigucha kømig mara tøgar køn. Øyeeg misaamerane tarømisr. ⁶ Kaguende tru treeg marøb mõguelai utuelø mõiløgøben køn, ishumburmera chiyu køben mur isua põnrrømøwa, chigurrimbunø kaig marøg købig arrubig srøva ambiilø, kaig mariitø netsailai yamerayu kebamba, tru ishumburmeran kegørrørskatreetø treetø melønrrai srúa købelø. ⁷ Inchen tru ishumburmerabe chu uraskucha kusreb chib meløbendø, tru newan ciertonigwane managuen nebua ashchab kaiman. ⁸ Tru Janesba, Jambresba Moiséswan chi marmønrrai sətøluløbelø latawei, tru mõgueløbe tru newan ciertonigwane treetøwei sətøluløbelø køn. Truiløbe nõmui turyube trømbøig maramig isubiitø netsailø, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigugurri tarømisra misaamera køn. ⁹ Inchendø ke øyeetø, øyeetø kuimbe martrab kaimanrrun. Kaguende nõm chigúinguen mõrmubendørre marøb kuigwane mayeelai malau tørgandø tømariig kønrrun, tru pailø Janeswanba, Jambreswanba maig purayaig treetøweingue.

Timoteowan chi maramigwan Pablo karua pasrig

¹⁰ Inchendø ñibe ñuimburappe na maig kusrenaniilan tab ashibig køn, na mandø unigwan, na maig martrab isuigwan, nai isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan, maya chindingucha tammay megaigwan, undag købig tøgagúigwan, chine pub arringucha tarømisrmø, megabig megaigwan. ¹¹ Katø chine chine nan kaig marinab megaigwan chigucha, purø isuig megamig chinetø puigwan, Antioquíasrø Iconiosrø, Listrasrø nan yeeg trømbøig pui megaigwan. Øyeeg chine trømbøig puig isuig megaben, kerrigu øyeelø chine pub arrubigugurri Señorbe nan chi kømø ka purayamig kønrrai mariig køn. ¹² Inchaweí mutøgucha Cristo Jesúsweimburabeløyu tabig amøñinrrab inchibeløbe, isa kømøtø, kaig indinab melamig kønrrun. ¹³ Trune tru larrø kaig mõgueløba, katø tabzhig wamincha kaigu kegørrørskøbeløbabe treetøguen kømø, purø kailøguen misrøb amrrun, nõmguen may wamincha kegørrørskailøtøwein købendø, may wamincha katøganelan kegørrørskøb.

¹⁴ Trune ñibe tru ñi kusrewa tøgagúigu, truyutø megabig megau, tru ñi trunun treeg kuitamab kørewa tøgagúigwan. Pøs ñibe isua kuinrrun ñun truigwan mumera kusrenanig købigwan. ¹⁵ Inchagucha ñibe unøgurri Tiuswei tru newan tab wam pøriilan yandø ashibig køn, truuløbe ñune kusrebig kønrrai martrun, tru subigwan Cristo Jesúsweinug pasrikkurri kaigyugurri wesraig kømig kønrrai. ¹⁶ Pøs Tiuswei wamwan pøriibe kerriguba Tius nui wamwan øyamay chinrrai isungaruben treeg pøriilø køn, trurrigu kusrenanamibe purø tabig, kalø marigwan nebua ashchai wamindamig lata, kalø maren sølwan martrai watsamig lata, tru sølgandø maramig kønrrai kusrenanamig lata, ¹⁷ Tiuswei møøbe chigurrimbunø tabig maramigweyasiibe chigucha palømíg newanig kønrraingue.

4

Ñun maig martrai karua pasrigwane martrig

¹ Tiuswei merrappa, katø Cristo Jesús, katøle kenamisra arrua, tru nø ashib karub wamigwan nø tøga pasramisra, tru øsiguelanba, kwaig warabelanba, maig kønrrabigwan nø asha martrabigwei merrappa, marmø kømø martrai ñun karua pasrar: ² Tiuswei wamwan eshkb kusrenanrig. Wamindamdiig kui lata, wamindamdiig kømui lata nui wamwane waminchab muniitø pasrabig kønrrig. Katø øyeeg maramig købig kuin kui nebua ashchai waminchib, kalø marmønrrai wachib, kullaaramø tranrrønrrai purugub, trurrigu tsag inchimø, tammay Tiuswei wamwan kusrenanøb pasrønrrai pasrar, ñune. ³ Kaguende tru chi kalø kømø tabig kusrenanig Tiuswei wamwan misaamerabe mørøg kømui inchib pønrram kwalømmera punrrab køn. Nømbe ke chine peetø mørøg køb mendindø kuig køppe, nømui trømbøig isuiløyu maig køben treegwan marøb kømig, kusrenanøbelø srøitø srøitø tulishib truba nørrø pera kønrrun, nøm chi mørøg kuin køben treegwan waminchabelø. ⁴ Incha tru newan ciertonigwane mørøg kømub tarømisra, chi treeg kømubendø nømuinetø isua wamindiilan mørøb kønrrab chab lliranrrun. ⁵ Trune ñibe ñuimburappe chiyutøgucha maig pasramigwan tab asha pasrau, maya kaig pub arringucha treegu ka megab, Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan trusrøn trusrø waminchib llirab, Tiusweiwan ñi maig maramig tøgagúigwane newan martrig.

⁶ Kaguende nabe yandø naimburappe na øsig kuigwan Tiusweyasig keta tranrrab kweetsig kømig yandø ke lutau pasrøben, yandø na kwawa webya yamibe puim pasran. ⁷ Nabe nai kwayamigwane purø may kwayawa pasrar. Katø chu pumsrøngatig lulamigwane trusrøngatig lula, isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane maig tøga pasrabig kuig treeø ka tøga pasrar. ⁸ Inchawei maig kønrrabigwan sølgandø tabig marimburoø utam corona esegaig tøgagur. Truigwane Señor, tru maig kønrrabigwan sølgandø tabig marøbig, tru kwaløm nan tranrrun. Tranøbgucha nandø tranmøtø, katø mayeelø tru nø arrumigwan truba truba tab kui isub muniirabelane, mayeelanba tranrrab kuinrrun.

Timoteowan nunashib wamindiilø

⁹ Timoteo, petø nan ashchab attrab inchunrrig. ¹⁰ Kaguende Demasbe i piraugwangøba undaarab kebya, yandø nane elachippa, Tesalónicasrømay yaig køn. Inchen Crescentebe Galacia pirausrømay iben, Titobe Dalmacia pirausrømay yaig køn. ¹¹ Yube ke Lucastøwei naba kørrømisran. Marcoswane

lawa, ñi pera attrunrrig. Kaguende nõbe tru nai marameløyu truba nu puru-gunrrautan. ¹² Inchen Tíquicone nabe Efeso ciudasmømay ørig køn. ¹³ Incha ñi arruppe, Troassrø Carpoi yau tru na kørrømarig, nai pala itøgueigwanba, kilgamera pøriilanba srua attrunrrig, katø trugurri tru katøgan kilgamera mas palønrrabelane pesannanrrab kømø.

¹⁴ Alejandro, tru tsandzøndøga chigøben marøbiibe, nane chinetø truba truba kaig marig køn, nõ maig marigwan Señorbe truburø maig tranamigwan tranrrab kuinrrun. ¹⁵ Tru møwane ñigucha isuatø ashiptø uñchig. Kaguende Tiuswei wamwan nam waminchimønrrai truba truba sètøluløb kurrig køn.

¹⁶ Tru maig maramigwan asha marøb purrabelai merrab ke srøsrø nan payib srua kønrrab pølbarendø, tru naimburab 'na treeg mara pasrømur' chib, megabenma, nane mugucha purugumøtø, masken nandø elacha, mayeeløba ke chab tarømisrøptindig købig køn. Nøm øyeeg marigwan Tius isua ulø paymuimbe køn. ¹⁷ Treeg kuindøgucha, Señorbeguende naba pasrøwa, chigúingucha kullaaramø, mur pasrønrrai purugúig køn, Tiuswei wamwan nagurri eshak kusrenanig kørrømisren, mayeelø judíos kømø misaamera truigwan truyu nebua mørig kønrrai. Incha nane Señorbe león lataigwein trigugurri kerraig køn. ¹⁸ Katø Señorbe nane chine kaig nebunrrab pønrrabigugurri chi kømø, ka purayamig kønrrai, chi indiimíig ashib tøgagønrrautan, srømbalasrø nõ ashib karub waisrø tøga wamigweyasig. Tørguegwalmabiibe Tiuswein kønrrun managatig. Treeg kønrrun.

Tabig wamindiilø srabeig

¹⁹ Priscilanba, Aquilaswanba, Onesíforoi yauelanba 'tab ka amøñigueh' tan chirrunrrig. ²⁰ Erastobe Corintosrø kørrømisren, Trófimone Miletosrø kwanrrø kørrømarar. ²¹ Pishim pølmøra kebimøwatø ñibe petø attrab inchig. Eubulo køben, Pudente køben, Lino køben, Claudia køben, katø nunelø mayeelø truulø chigucha ñun 'ka uñguh' chirrunrrig cha, øran.

²² Señor Jesucristobe ñiba pasrøben, nõ ka yandø tab indikkucha ñimba pasrønrraimab isur.

Tito

Pablo Titon pørøb

¹ Na Pablo Tiusweiwan marøb megabig, Jesucristo nõashib karua ørig kur, Tius nõ lawa wesruilan, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrramigwanba, katø tru newan ciertonigwan nebua asamigwanba na purugub pasrønrrai, tru Tiusweimburab tabig amønamigumay amrrai marøb pasrabigwan. ² Tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagüiba, tru maig kuigwan nebua ashib ambiibabe, tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrurmab isua munig melaigu truyu pasran, Tius tru mana isa waminchimig, chigurrimbunø købigwan marmøwatøsrøwei tru nõ tranrrab misra kørømisrigu. ³ Inchen mõimbe yandø truigwan maram kwalømmerna pubene, Tius namui Kaigyugurri Wesrabig nan martrai karua pasren, trunun na eshkab kusrennen, nui wambe yandø truyu kenamisran. ⁴ I kilgawan ñi Titon pørar, nam pailøba namui isubigwan kanguelarrøtø Jesucristoinug pasra tøgag, ñi nai trag nusrkai lataigwan. Namui Tius Møskaimba, Cristo Jesús namui Kaigyugurri Wesrabiiba, nui ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñun tranrraimab isur.

Cretasrø chitø maramelø

⁵ Na ñun tru Cretasrø kørømarøppe, trusrø tru chi maramelø lutø kørømisriilan lutøgurri tab tamarøb kerrigu chab patø kønrraimba, katø pueblomørig iglesiamerayu Tiusweiwan pera marøb pønrrønrrabelø wesrawa pønsonrrai, ñune trusrø treeg kørømarig køn, na ñun maig martrai karuigwan treeg martrai. ⁶ Tiusweiwan pera marøb pasrabiibe mugøben ‘chi køn’ tainanrrabgaig, kan sraindø tøgag, katø ureemeragucha Jesucriston kørebelø tøgag kømig køn, nõmun ‘maig marøb amøñig køben amøñibelø køn’ chib wamindinabelø, kabe ‘mørmeelø larrø kailø køn’ chib wamindinabelø treeg ureg kømøtø. ⁷ Kaguende Tiusweimburabelan ashib pera pasrabiibe ‘øyeeg køn’ tainanrrabgaig kømig køn. Ke nõ maig taigwandø, martrai inchibig kømøwei, kuchigurrindø ke chinsraatø inchib namabig kømøwei, mutsiiraptiig kømøwei, kwayam lamig larrø chullig kømøwei, ke maramgailan marøb, an nu katøramigwangøba chullig kømøwein kømig køn. ⁸ Masken treeg kømøtø, mugøben nui yau pubelane yaambumay wamønrrab muniitø wabig kømig køn. Tabigwane undaguig, maig unamigwan isua møra uñibig, sølgandø tabig marøbig, Tiusweimburabeløwu newan tabig uñibig, asr umay srua itanmaptø uñmilig kømig køn. ⁹ Tiuswey wamwan chi isumgaig ciertonigwan maig kusrenanigwane, tindøga pasrabig kømig køn, chi kalø kømø tabig kusrenaniitøga katøganelan ‘maig maramigwan treeg maray’ chib wamindamiba, katø ‘kalø maran’ chibgøba waminchibelan, nõmguen kalø marøbelø kuin kui nebua ashchai wamindamiba.

Tru peemaytø yunømara kusrenanøbelø

¹⁰ Kaguende nõm maig martrab chippe, ke purab purab pønrramisrøbelø køben, wamdø nigarmerna køben, katø may wamincha ka kegørrøsrkøbelø køben truba nõrrø køn. Tru treeg inchibeløbe judiosmera tru asru cincunci-dawarmera, truilørre mas inchibelø køn. ¹¹ Inchawei treelane waminchib kømønrrai mera, nõmui trigwane kandø kasra pasramig søl køn. Kaguende chi maramig mara an nõrrø tøgamisrøg køb, ke yaba, yaba yandø mandøgucha

kømuieḷ melønrrai mara kørromarøb amrrun, chi kusrenanamgailan kusrennøb.

¹² Tru Cretasrø kan møg nømui utuig nømui tiusmeraiwan waminchibitøwei nøm tøgagúima trendaig købig køn: “Cretasrø misaamerabe chu uraskucha isa waminchiptø warabelø, animal lataitøguen kømø purab kailø, kan mabgucha jkatø! mamburab mabelø, trurriugu pøgøleḷ køn” cha. ¹³ Truigu trencha wamindiibe isa kømø, sölwei wamindig køn. Inchawei nømune waminchippe mormø kømø, mörtraï mur waminchig, tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwan chi kaiba lindiimig chishig tabig tøgagúigwane, ¹⁴ judíosmera ka nømdø isua wamindiilø tøgagúilan tru kuindø mörøb pønrrømøwei, katø møguelø tru newan ciertonigugurri tarømisrar chi maramigwan nømdø pønrrailan tru kuindø marøb pønrrømøwei inchai. ¹⁵ Chi trømbøig isumeelø chishig tabig isubelaimbe chitøgucha tabig chishig køn. Trune Tiuswan chigucha køremeelø, larrø trømbøig isubelaimbe chigucha chi tabig chishiibe chi kaagøn. Kaguende nømui turyu isubiiba, isub kebachib pasrabiiba truiløbagen larrø trømbøig mindiilø tøgær køn. ¹⁶ Tiuswei mayu amønibelø ker chibendø, nømui chigøben marøb amønaitøgabe chi ashmeelø kui lataitøweih marøbelø køn, ashikken kønrrabgaig køsøngønrraptiig marøbelø, larrø mormø misaamera, chigøben tabig maramigwane martrabga misaamera køn.

2

Chi kalø kømø tabig kusrenanigwan waminchib

¹ Trune ñibe waminchippe, tru chi kalø kømø tabig kusrenanig, truigu maig køben treegwan waminchig. ² Møguelø kølleeḷbe chigøben incha ashmø, maig pønrramigwan pønrrabelø kønrraimba, mugøben chine cha asinab pønrrømeeḷ kønrraimba, isua mōra misaasun amønibelø kønrraimba, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwane chi kaiba lindiimig chishig tabig tøgagønrraimba, undag købigwan tøgær kønrraimba, chine pub arringucha melabig melønrraimba waminchig.

³ Katø treetøwei ishumburmera kølleeḷbe, Tiuswei ureemerason maig amønamiigwan amønibelø kønrraimba, wam kusrab wamniga llirapteelø, vino mutsamigwan larrø chulleḷ kømønrraimba, tabigwane katøganelanguen kusrenanøbelø kønrraimba waminchig. ⁴ Øyamay nømbe tru keløbar ureetø ishumburmeran: isua mōra misaasun amønamiigwan, nømui kelan, nømui uregwan undaguelø kømigwan, ⁵ tab isua mōra amønamiigwan, chi kaig marmø chishig amønamiigwan, nømui yaambu chi maramelan asha marøb purrabelø kømigwan, tab inchibelø kømigwan, nømui kelø maig chiben treeg melamigwan waminchibelø kønrrai, ‘Tiuswei wamwan chi tabig kømøn’ chib kaig wamindig kømønrraingue.

⁶ Katø matsørelan chigucha ‘øyeeg, øyeeg marøb kømig køn’ chib, isua mōra amønibelø kønrrai waminchig. ⁷ Ñi chiyutøgucha tabig mariiløyu nømguen trunun asha kusrenrrai marøb kenamar. Incha ñui kusrenanamigu ñibe kusrenanøppe, maig kusrenanamigwan isa kømø sölwan kusrenanøb, ka indzab marøb lataig kømøtø tab kusrenanøb, ⁸ katø waminchibgucha wamindamgailan waminchimøwei, mu ‘øyeeg kalø køn’ tamgaig waminchib kusrenanrrig. Tru namun tsalø kuin pønrrabeløguen namun mōigwandøgucha chi chaguen kaig waminchab kaima, korig misraguen kørromisrrai.

⁹ Katø tru karuindiig melabeløbe, nømun karub pera købelø nøm maig karuben, ‘chiyutøgucha treeg marøb melamig køn’ chib waminchig, karub

pera købelø tab kui mørøb purrønrrai marøbelø kønrraimba, katø trigu trigu lötapteelø kømønrraimba, ¹⁰ katø chigøben tsøgøl inchipteelø kømø, masken newan chi isumgaig tabig marøbelø kui asiilø kønrraimba, Tius namui Kaigyugurri Wesrabigwei tabig kusrenanigwan nøm chi marigutøgucha purø tab kui asig kørrømisrrai. ¹¹ Kaguende tru Tiuswei ka yandø tab indiibe maya misaamera ashchai kenamisrin køn, tru kaigyugurri webambamig kønrrai.

¹² Inchen tru ka yandø tab indiibe mõi ya nam øsig warain kwaløm, isua møra misaasun amønaming kønrraimba, maig kønrrabigwan tabig sølgandø maramig kønrraimba, Tiuswan maikkucha pesannamø tabig amønaming kønrraimba kusrenanøbig køn, Tiusweimburab trømbøig kaig maramelanba, chigøben ke trømbøig marøg køtanmaptø marmumigwanbabe yandø elachar kømig kønrrai, ¹³ tru nam isua munig melaig mayanguen tabigwan muniirab melappe, Jesucristo tru namui purø nu Tius namun Kaigyugurri Wesrabigwei tørguegwalmabig kenamisramigwan muniirab. ¹⁴ Kaguen nøbe nøashib namuyasig kwaig køn, chigurrimbunø purø trømbøigugurri wesranrappa, katø kerrigu newan chishelø, nui misag sötømera nuyasiitø kønrrai martrappa, katø tabig maramigwane marmø kømø martrab inchibelø kønrrai. ¹⁵ Nibe iilan waminchig 'øyeeg, øyeeg marøb kømig køn' chib; 'øyeeg maramibe kalø køn chib; marmøtay' chib. Waminchippe, mu mandamgaig waminchig; ñun mu kaashib kønrrain kømøtøgue.

3

Jesucriston kørebelan mandø amønamingwan waminchibig

¹ Misagwan ashib karub purrabelan lata, katø chi maramigwan martrai karub purrabelan lata, truilø maig chiben treeg melabelø kønrrai, isunanøb waminchig, chi karuben mørøbelø kønrraimba, chigøben tabig maramigwane martraptø pønrrabelø kønrraimba, ² mugøben katøganun chi kaig waminchimeelø kønrraimba, kwayam lapteelø kømøtø, masken tab inchibelø kønrraimba, maig købash inchimø, mu misaamerandøgucha tabig marøbelø kønrraimba. ³ Kaguende merrabsrømbe namgucha Tiusweimburabelane larrø chugúi mørmeelø, Tiuswan mørøg kømui inchibelø, pella amønibelø, chigurrimbunø trømbøig marøg købiiba kaig mara tab kui mørøb waramibatø srua ambiilø, kaig maramigwangøba isubelø, chigurrin køben katøganun puskrwai ashib, namun katøganelø larrø tsalø asiilø, katøganelan namgurrin treetøwei tsalø ashib nambe treeg amønibelø købig ker. ⁴ Inchen Tius namui Kaigyugurri Wesrabigwei tru ka yandø tab indiiba, nui undag købiiba maya misagweyasig yandø kenamisen, ⁵ nam chigøben sølgandø tabig marøbelø kuimba kømøtø, nøbe lastima asig maig køben, namun kaigyugurri wesraig køn. Treeg marøppe, srøilø kønrrai pillmaikkurrimba, Espiritu Santo namun peemayelø kønrrai srøig yunømarikkurrimba køn. ⁶ Nøbe Espiritu Santon tøgagømburab tøgagønrrai namuim pala ørig køn, namui Kaigyugurri Wesrabigwei Jesucristogurri. ⁷ Nui ka yandø tab indiitøga namune chi kaig kømeelø løtaig tabig kørrømara, ketigwan utønrrab ureemera kønrrai kørrømarig køn, nam tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrumab isua munig melaig truig maig køben treeg. ⁸ I trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn. Inchawei iigwan waminchippe marmø kømø, treeg martrai waminchig Tiuswan kørewa pønrrabeløbe chigøben tabig maramelangøba marøb melønrrab inchai. Kaguende tru iig tabig mariiløbe misagwan truba tabig purugunrrabig køn.

⁹ Inchen ke ka yandø kwayam lailanba, katø nambe i misaamerainukkurri amrrubelø ker chib wamindiilanba, kangurrin kangurri ke chab kemøriyab katø tru aleguiyam lailanba, maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu, øyeeg chibig køn chatø ambugurri igurri tru wamindiilanba, treelan tru kuindø mørøb pasrønrrab kømø. Øyeebe chi purugunrrabgailø waminchimuvinguen wamindiilø køn.

¹⁰ Møikkøben Tiuswei uremeran nøøro katøgan sətø marøb uñibigwane ‘øyeebe maramig kømøn’ chib kan pamaygatig wama wamincha, wamindigwan mørøg kømui inchene, yandø treeg mowane chi asamig kaanrai tarømisramig køn.

¹¹ Kaguende øyeeg møøbe yandø nøasiitø tsabø minchaig, kaig marøbig, nui kaig mariitøgatøwei kaigyu kebeñaig køn.

Nunashib wamindiilø srabeig

¹² Artemaswan kui, kabe Tíquicon kui ñuimay na ørene, Nicópolisrømay nan ashchab, petø attrab inchunrrig. Kaguende nabe tru pishim pølmerawane trusø tsunrrab inrrab isur.

¹³ Tru maig maramigwan martrai romasreelai pøriilan ne ashibig kusreb møg, Zenaswanba, Apoloswanba, nømui ambamigwan amrrai, chigucha palab punrrain kømø, purugunrrig.

¹⁴ Pøs chigøben ke purugumdiig pub arruben treegu purugunrrab, namuieløgucha tabig maramigwane kusreb ambamig køn, ke chigucha marmeelø kønrrab kømøtø.

Wamindiilø srabeig

¹⁵ Mayeeløba naba amøñibeløbe ‘tab ka amøñigueh’ cha wam øran. Nam lataitøwei nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrrøwa namun undaarabelan ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrig.

Tius nui ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrønrrun.

Filemón

Pablo Filemónwan pørøb

¹ Na Pablo Cristo Jesúsweimburabelan marøb megaikkurri kailan keeri yau pasrabiibe, namui nuneg Timoteoba misra, ñi nai undaraig namui maramigu lincha marøbig, Filemónwan køben, ² katø namui nuchag Apian køben, trugurri Arquipo tru namui marameløyu, marig kørrømisrtrai tranrrab megabigwan køben, katø tru iglesia ñui yau tulundzunabelan køben pørar. ³ Tius namui Møskaimba, Señor Jesucristoba nui ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben, ñimun tranrraimab isur.

Jesucristoinuutø pasra tøgagúiba, undag købiiba tøgagúig

⁴ Tiusba waminchippe, chu urastøgucha ‘ungwa, ungwa’ chibig kur ñun isub. ⁵ Kaguende ñui isubigwan Señor Jesúsweinug pasra tøga megaigwanba, katø Tiuswei misaameran ñibe truba undaguig køn taigwanba wammørikkurri. ⁶ Inchawei tru ñui isubigwan Jesucristoinug namba lata tøgagúig, trube truba tabig purugub pasrønrrai Tiuswan miabig kur, tru Cristo Jesúsweinug nam chigurrimbunø purø tabig tøgagúigwan nebua ashchai. ⁷ Kaguende nane truba kasrag køb, truba tab kuig kuig køn, tru ñui undag købikkurri. Kaguende Tiuswei misaamerai manrrømerabe, ñigurri pishindø tab kuig kasraatø pønrrønrrai marin køn, ñi nai nuneg.

Pablo Onésimoyasig purøwaminchib

⁸ Inchawei nabe Cristogurri mu chi chinrraingai, ñi maig maramigwan treegwan martrai karua pasramig tøgagøbendø, ⁹ treeg inchibgunrriibe tammay undag købiitøga tiusmanda treeg martrurrunrrig cha, ñun miawa pasrar, na Pablo, yandø køllig, na mõi ya Cristo Jesúsweiwan marøbig kuikkurri kailan keeri yau pasrabig. ¹⁰ Nai nusrkai lataig Onésimoyasig ñui merrab purøwaminchab inchar, na kailan keeri yau pasrøwa, nai unø lataig misra pasrabigweyasig.

¹¹ Onésimobe merrappe chigucha kømíig købig kuig, mømibe ñuyasig lata, nayasig lata, chiyutøgucha ke nø purugub megabig misrin køn. ¹² Incha nabe katøle nune ñuimay ørar, tru nai manrraugurri undaraigwan. ¹³ Pøs naba kørrømisrtrai nune, nabe kørrømarømmørø isuig køn, Tiuswei tabig srø wamgurri nan merrarrawa keerig pasrøben, ñi purugub megab lataitøwei nan purugub meganrrai. ¹⁴ Inchendø ñimerrig maig tainguen ashmøwatøbe, nabe ke treeg martrab inchimuig køn. Tru na ñun øyeeg martrunrrig taigwane, ke na ñun treeg maramne indig kømøtø, uyube ñi maig maramdiig køben treeg asha martrai inchar. ¹⁵ Onésimo kan maya yanagatig ñun øyeeg tarømisrøppe, katøle managatig ñi nun yandø tøgagørrømisramig kønrrab kua, øyeeg tarømisrig kuitamab isur. ¹⁶ Mømibe yandø nune karuindiig megabig kui lataig kømøtø, katøguchinguen tøgagømmay tøgagørrunrrig, kan undaraig nunewan lataikke, nøbe naimbe truba undaraig køn. Trune ñibe treetøguen kømø, katøguchinguen isua undaaramig køn, nø misag pasraigu lata, Señorweinug pasraigu lata.

¹⁷ Inchawei ñi naba lincha marøbig kuabe, trube, nune nan utab lataig uta tøgagørrunrrig. ¹⁸ Inchippa ñun chigøben kalø mara kuin kui, kabe chigøben ulø misra kuin køb chigøbene, trube, trunun na ashchab, nan ulø payrrunrrig. ¹⁹ Na Pablo naashib nai tasiitøga iigwan pørar: ‘Ulø chigúin købene, trube,

na puro waramønrrun' chib, ñuimburab ñitøweinguen Tiusweimburabeløyu nan truba nørø ulø kuigwan truigwanguen chi kebachimøtø. ²⁰ Trube, nai nuneg, ñi Señorgurri øyeeg tabig nayasig marimbe køtan, nai manrrau chi isumø, tab kui pasramig kønrrai Cristoinug.

²¹ Na pørøppe, na maig taigwan møra martraitamab isua pørar, katø na maig taigwandø kømøtø, katøguchinguen tabig martraitamab isuague.

²² Tru kømnetø katø na ñimuisrømay arrua, na chu pua kørømisramigwangucha tamarøb megarrunrrig chinrrab inchar, na ñun ashchab arrumig kønrrai, ñim Tiuswan miab melaig treeg pubene, katøle ñimun ashchab arrumuitamab isua.

Wamindiilø srabeig

²³ Cristo Jesús kurri tru kailan keeri yau naba pasrabig Epafaskucha ñimun 'tab ka amøñiguh' cha øran. ²⁴ Katø Marcos køben, Aristarco køben, Demas køben, Lucas køben nai maramigu maram purugub melabelø, truiløgucha 'tab ka amøñiguh' cha øran.

²⁵ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñimba kønrraimab isur.

Hebreos

Tius Nusrkaingurri wamindig

¹ Merrabsrømbe Tiusbe namui kølli misaamerane Tius maig karuigwan eshkabeløgurri, mumay køben, katø katø wamindig købig køn. ² Incha mõi i srabe kwalømmerawane nui Nusrkaingurri namun wamindan. Tru pirøwanba, katø srømbalasrø kerrigu chigurrimbunø købigwanbañau Tiusbe nøgurri mara pasrøb, katø nundøwei tru chigurrimbunø pønrrabigwan kerrigu keta, nø ashib tøgagønrrai kørømarig købig køn. ³ Nusrkaimbe Tius maig tørguegwalmabig køben, treetøwei tørig tørguegwalmabig køn, chiyutøgucha Tius maig køben nø treetøweingue. Katø nøbe tru chigurrimbunø pønrrabigwane nui maramburab mari wamdøga trunun nø ashib tøga pasran. Incha nøbe misaamerai kaig mariilan chab chishmarabe, yandø srømbalasrø Tørbilabig Purø Nu Tiuswei kusrmaygatø wanrrab wamisrig køn.

Tiuswei Nusrkaimbe ángesmera lataguen kømø, purab nuig køn

⁴ Pøs øyamay Nusrkaimbe ángesmera lataguen kømø, purab nuig misrig køn, “Tiuswei Nusrkain” cha, wami munchin nø uta tøgagúibe, “ánges” cha wami munchi lataitøguen kømø, purab nuig utig køb lataitøwei. ⁵ Pøs Tiusbe kan mø ángelwan køben managuen øyeebe chimuig køn:

“Ñibe nai Nusrkain køn cha;
nabe mõi ñui Møskai misrar” cha.
Katø mø ángelwangucha øyeeg chimuig køn:
“Nabe nui Møskain køben,
nøgurrimbe nai Nusrkain kønrrun” cha.

⁶ Incha Tiusbe nui kandø Nusrkawan yu pirau kebattraí ørøb urasma katø trendaig købig køn:

“Tiuswei ángesmerabe mayeeløba nun køriibala tabig wamindamig køn” cha.

⁷ Inchen tru ángesmeraimburappe Tiusbe trenchibig køn:

“Nui ángesmerane kan isig ichibig latailø kønrrai maran cha,
katø nuiwan marøb melabelane nag pilabelø latailø kønrraingue.”

⁸ Trune Tius Møskaimbe tru Nusrkaweimburappe trenchibig køn:

“Ñi, Tius, ñi ashib karub wamisra waibe
managatig pasrabig pasrøben,
tru tabig sølgandø marøb tøgaweim pørøtsiibe
ñi ashib karub wainug sølgandø marøb waig,
truig kønrrun cha.

⁹ Sølgandø tabigwane ñibe undaarawa,
kaigwane ashig kømui indig køn cha.

Incha treekkurri Tius, tru ñui Tiusbe,
tru ñui linchibelan lataguen kømø,
purab nuig kønrrai mara,
ñine aceite srølig køn cha
maya nuguen kasraaranrrai.”

¹⁰ Katø Tiusbe Nusrkawan trenchibig køn:

“Ñi Señorbe srøsrøzhiitø pirøwane
ñi mara pasrig køben,
srømbalamerabe kerriguba ñui tasiitøga mara

pønsrailø køn cha.

11 Inchen truiløbe kerriguba chab pinøben,
ñibe wabig wanrrun cha.

Srømbalamerabe kerriguba asru kewagúilø lataitøwei
chab kølliranrrun cha.

12 Ñibe tru srømbalamerane kan pala itø tsinigwan welan kitishib lataitøwei
kirra,

kewagúilan lataitøwei katøle peemay
srøig yunømartrun cha.

Trune ñibe chu uraskucha yunømarmø,
treetø treetø køben,

ñi øsig wamig pilamerabe managuen patsønrraamøn” cha.

13 Tiusbe mø ángelwan køben managuen trendaig kaagø:

“Nai kusrmaygatø wamisr cha,

ñun ashig kømui inçhib tsalø inçhibelan

ñi ñui srøbmeran truilaim pala nebuna

wamig kønrrai pønsramnegatig.”

14 ¿Ángelesmerabe mayamba espíritumera, Tius karuigwan marøb pønrrabelø,
kaigyugurri wesraig kømigwan ketig uta tøgagønrrabelan purugub pønrrønrrai
karua øriilø treelø kømuitarru?

2

Kaigyugurri wesraig tøgá pønrraigwan chinchaindø elatsamig kømøn

1 Inchawei treeg købene, nam wamindi mørigwane mas tab møramig palan,
nam amønaig mayugurri inçhippa pella ambinabgunmab. 2 Kaguende
Tius ángelesmeragurri wamindikken maig chippe, treeg kønrrain kuig
kua, tru maig taigwan mørøg kømub itøbunabelanba, møra marmeelanba
truburø møra melamigwan maig utamigwan utønrrai pønsraig købig køn.
3 ¿Namun kaigyugurri wesraig yeeg nuig tøgá pønrraigwan nam chinchaindø
elacha, amøñabe, trube, nambe tru møra melamigugurrimbe, mandø
incha wegørrønrrab? Kaguende kaigyugurri wesraig kømig purø nuigwane
Señor Jesús nøashib nømerrig eshkaben, trugurrimbe tru nø wamindigwan
mørøbelø, truigwane ‘øyeeg køn’ cha, namun eshkaig købig køn. 4 Katø Tiusbe
nø pasrain kui ashchai mariiløtøgaba, kwaara asha kønrrai mariiløtøgaba,
maramburab mariiløtøgaba, Espíritu Santogurri peg, peg marøbelø kønrrai
nun maig tranamdiig køben pirisha keta traniitøgaba, tru wamindigwan
Tiusbe treeg kuin kui ashchai kenamarøb pasraig køn.

Jesucristo køn nam kaigyugurri webamba pønrramibe

5 Nam mõi tru waminçhib amrruigwan, waramig katøgan tru wendøsrø
srøig attrabigwane ángelesmera nøm karub tøgagønrrai, Tiusbe treeg marig
kømøn. 6 Treeg kømøtø, kanbaløsrø Tiuswei wamwan pøriguma møikkøsrøn
Tiuswan trencha payig køn:

“¿Misaabe ñuimbe chi kønrrab køh cha,
ñi ya isunrraimbe?

¿Ka møwandø ñi truba isua ashib attraimbe,
nøbe chi køh cha?

7 Pøs kan maya yanagatiitø ángelesmera lataitøguen kømø,
møwane katøguchindø lamíig kønrrai mara,
nune maya nuguen tabig indiitøgaba,
purø tab indiitøgaba,

treetøga corona petsørøb lataig purø nuig kønrrai marig køn cha.

⁸ Incha kerriguba nui srøb umbu põnsraig køn” cha.

Incha kerriguba nui srøb umbu põnsrøppe, Tiusbe chiwan kørrømara kømøtø, kerriguba nø ashchai põnsraig køn. Treeg kuingucha, mõi yambatøbe kerrigubabe møg nø ashib tøgagømuin kui aser. ⁹ Inchendø Jesúswane, kan maya yanatø ángelesmera lataguen kømø, katøguchindø lamig kønrrai marin kui aser, Tius tru ka yandø tab indikkurri mayeelayasig kwamigwan maig kuig mørøb pasramig kønrrai. Møimbe tru nø kwaikkurri tørguegwalmabiitøgaba, purø tab indiitøgaba, treetøga kan corona petsørøb lataig marig køn.

¹⁰ Pøs tru chigurrimbunø põnrrabigwan marøb, katø trulan nuyasitøwei põnrrai marøb inchib Tiusbe nui ureemeran truba nørøwan nui tørguegwalmabiisrømay pera ippe, Tiusbe tru Jesucristo nømerrig nòmun kaigyurri pera webibigwan tru chine kaig indinab pureb megaitøga chi palømiig newanig kønrrai maramig, Tiusbe søl kui asig køn. ¹¹ Kaguende Cristo tru Tiusweindø kønrrai tarømarøbig lata, katø Tiusweindø kønrrai tarømariilø lata, mayeeløba kan Møskaweyeløtø køn. Inchawei treekkurri Tiusbe nømune, “nai nunelø” cha, wamamig chi kørig kuim pasrømøn.

¹² Tiuswei wamwan pøriguma Cristobe Tius Møskawan trenchibig køn:

“Ñui munchiwan nabe nai nunelan wamindamønrrun cha.

Incha ñuielø tulundzuna kuinug mayanguen tabig waminchib cantamønrrun” cha.

¹³ Katø Cristobe treekkucha chibig køn:

“Nabe ke Tiuswandø isua pasramønrrun” cha.

Incha katø trendaig køn:

“Tius nan trani ureemeraba nabe yu pasrar” cha.

¹⁴ Pøs ureemerama asr tøgar, animbar kuig købene, Jesucristogucha treeg asrtøwei tøgag kørrømisrig køn, nø kwaitøga tru kwamig kønrrai nugwaimandzig mu chindamgaig marøb pasrabigwan pinishib, ¹⁵ katø nømui øsig amønaigu chu urastøgucha tru kwamigwan kørig kuindø, kørig kuindø melabelan truyugurri wesrailø kønrrai marøb inchab. ¹⁶ Pøs nøbe purugumma, ángelesmeran purugumøtø, tru Abrahamweinukkurri amrrub misaameran purugun. ¹⁷ Inchawei treekkurri chiyutøgucha nui nunelø Tiuswei misamera lataitøwein kømig kuig køn, kan maya Sacerdotesmeran Nø karub Sacerdote lastima ashibig kømigwanba, katø Tiuswei merrab maig maramigwan elachimø marøb pasrabig kømigwanba, treeg kønrrab, incha tru maya misagwei kaig mariilan chi ulø payamig kømønrrai kweetsigwan tranrrab. ¹⁸ Pøs chiyugøben kebenørkønrrab indinab nøtøweinguen yeeg chine kaig indinab megabikkurri, chiyugøben kegørrønrrai indinab melabelan purugumig nøbe maramburab marøbig køn.

3

Jesucristobe Moisés lataitøguen kømø, mas nuig køn

¹ Inchawei treeg købene, ñim, nai nunelø, Tiusweindø tarømariilø, nø srømbalarøngurri wamigwan ñimgucha lata tøgagønrrai wamiiløbe, Jesúswan, Tius tru Nøashib Karua Ørig, katø tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdoten tab isua asay, tru nam nun kørewa põnrrer taigu truyutø põnrraigwan. ² Pøs Jesúsbè nun wesra pasrøbig Tiuswan kerriguba maig taigwan møra marig køn, Tiuswei misag israelitasweimburab Moisés kerriguba chi maramelan elachimø, marøb pasrab lataitøweingue. ³ Inchendø Jesúsbè purabguen tab indig køn, Moisés lataguen kømø, kan ya marøbigwan mas

tab indig køn, tru yawan lataguen kømø. ⁴ Pøs chi yatøgucha pasrappe, mugøben marigweim pasrainrrun. Inchendø lutøgurri chiwandøgucha mara põnsrøbiibe, Tius køn. ⁵ Pøs Moisésbe maramigu marøb megabig køppe, israelitasmera Tiuswei misagweimburab kerriguba chi maramelan elachimø, marøb pasraig købig køn. Incha wendørsø Tius wamindig kønrrabigwan nõbe kenamarøbig køn. ⁶ Trune Cristobe, nõ Nusrkain kua, Tiuswei yau chi maramelan elachimø marøb pasran, kerriguwan nõ ashib. Inchen tru yabe namdøwein ker, treetøgucha nam kullaaramø mur põnrramigwanba, nam truba tab kui mørøb isua munig melaigwanba elachimø, nam tøgga põnrrabig põnrrøwabe kønrrun.

Tiuswei ureemerabe israb purramig tøgga køn

⁷ Inchawei Tiuswei wamwan põrigu Espiritu Santobe øyee taig køn:

“Ñim mõin kwaløm Tius maig taigwan mørabe,

⁸ mørøg kømui inchib ñimui manrrømeran mur marmøtay cha,

tru mu misag warab waraimønug Tius maig taigwan ñim mørøg kømub namig inchib kurrab uras,

Tiuswan ke chinchibig køtashchab inchib lataitøwei,

⁹ tru ñimui merrabsrø kølli misaamera nan truyu ke chinchibig køtashchab lataig inchib namisainug,

tru cuarenta años ørøba na yeeg chigøben mariilan ashatøgucha.

¹⁰ Inchawei treekkurri tru uras misaameran nan namig køben, na trendaig købig køn: ‘Nømui manrraube chu uraskucha ka pellatø, pellatø põnrrabelø kua,

nai maymeran ashmeelø kuig køn’ cha.

¹¹ Inchawei nabe nõmun namig køben,

¡katø! treeg kønrrun cha, trendaig kuig køn:

‘Isramig na tøgagúinug nõmbe managuen kebamrraamøn’ ” cha.

¹² ¡Au, nai nunelø, ashiptø kuy! Ñimui utu mõikkøben Tiuswan køremø kaig manrrø tøggaig kua, Øsig Wab Tiuswan tarømisrøb megaggunmab. ¹³ Masken treeg kømøtø, kangurrin kangurri øyamay meløgun chib kwalømmørig puruguyay, Tiuswei wamwan põrigu tru “Møin Kwaløm køn” taig truiug pasrøbenbatø, pøs kaig maramibe ñimun truba tabig asønaben, ñim mõitøgucha larrø mørmiig misra pasrømønrrappe. ¹⁴ Kaguende Cristoba namgucha tøgatø melamigwan tøgga põnrrer, treetøgucha tru srøtø ke truyu isua põnrraigwan srabegatig tøgga põnrrøwabe kønrrun.

¹⁵ Inchawei Tiuswei wamwan põriguma trendan:

“Ñim mõin kwaløm Tiuswei wamwan mørabe,

ñimui manrrømeran mur marmøtay cha,

Tius maig taigwan mørøg kømub itøbunab uras lataitøwei.”

¹⁶ ¿Inchen tru Tiuswei wamwan mørendø, Tius maig taigwan mørøg kømub itøbunabeløbe mumeru kuig køh? ¿Moisés tru Egipto piraugurri mayeeelan pera webarrig, truilø kømuitarru? ¹⁷ ¿Inchen tru cuarenta años ørøba Tiusbe mumeranrre tab kømui waig køh? ¿Tru kaig marøbelø mu misag warab waraimørsø kwabelø, truilørre namisaig kømuitarru? ¹⁸ Incha Tiusbe tru isramig nõ tøgga wainug, “¡Katø! kebamrraamøn” cha. Trenchippe, pøs ¿mumeran kui trenchinrrab kø? Pøs tru mørmeelan nõmunwein kuig køn.

¹⁹ Inchawei nõmbe kebamrrab kaimaig kuin kui aser, kaguende kørenrrab inchimeelø kuikkurri.

4

¹ Pøs treeg købene, tru isramig Tius nò tøgagúinug nam kebambamigwan tøgagønrrun cha tranrrab misra kørromisrig pasrøbenbatø, trunune purø isuptø tōga amōnamig køn, inchipa ñim mōikkøben kebammubgunmab.

² Kaguende tru misag warab waraimōsrø mōrøg kōmui inchibelan lataitōwei namungucha Tiuswei tabig srø wamwan wammōsrkaig kōbig køn. Inchendø tru wamwan nōm wamindi mōriibe chiweingucha chi purugumuig køn, kaguende tru mōrøbeløbe isubigwan Tiusweinug pasra mōrmuikkurri.

³ Inchendø tru nam kōrebelaimbeguende tru isramig Tius nò tøgagúinug kebambubwei indamønrrun. Incha kua, Tiusbe trendaig køn:

“Nabe namig køben, jkatø! treeg kønrrun cha, trendaig kuig køn cha:

‘Isramig na tøgagúinuube nōmbe managuen kebamrraamøn’ ” cha, nui chi marameløbe pirøwan chi kōbigwanbañau chab mara, tru isramigwane tru urasrøngurri pasrig kuindøgucha. ⁴ Pøs Tiuswei wamwan pōrigu kanbalōsrø tru kwalōmmera siete nemisrøbigweimburab trendaig køn:

“Nui chi maramelan chab mara, kwalōmmera siete nemisren Tiusbe isrig køn” cha.

⁵ Mira chab trendainuuma katø trenchibig køn:

“Isramig na tøgagúinuube nōmbe managuen kebamrraamøn” cha.

⁶ Inchen truilø kōmōtø, katōganeløbe katōgucha isramig tru nò tøgagúinug kebambamig palab melan. Tru tab wamwan tru srōsrø nōmunmerrig wammōsrkainabeløbe mōra marmeelø kuikkurri kebamumuig køn. ⁷ Incha treekkurri Moisés tsub uraskurri yandø yeeg yana purøguchen, Tiusbe katøle katōgan srōig “Mōin Kwalōm” cha pasrig køn. Tiusbe Davidgurri øyeeg taig køn cha, tru mirawei na chab trendaim pala:

“Mōin kwalōm ñim Tiuswei wamwan mōrabe, mōrøg kōmui inchib ñimui manrrōmeran mur marmōtay” cha.

⁸ Kaguende Josué tru israelitasmeran Canaan pirausrø pera kebya, Tiuswei tru isramigwan tranig kōbig kuig kuimbe, trube, Tiusbe Josué uñib uras mas wendōsrø tru isramig Tius tōga waig katōgan kwalōmigwan waminchimub-sruig kuinrrun. ⁹ Inchawei treeg købene, tru kwalōmmera siete nemisren, Tius tru isrin kwalōm lataitōwei isramig nui misaameraimbe katōgucha truike ka pasran. ¹⁰ Kaguende isramig Tius nò tøgagúinug mōitōgucha ke-bibiibe nui chi maramelan israb wamisran, Tius nui chi maramelan chab mara israb wamisrøb lataitōwei. ¹¹ Inchawei treeg købene, isramig Tius nò tøgagúinug kebamrrab tranrrønrrab inchigun, inchipa mōikkøben tru mōrmeelø marigwan asha, treegwandøwei marøb pōnrrōwa, tru isramigu kebambamigwan kaimamønrrai.

¹² Pøs kaguende Tiuswei wambe øsiguig kōmba, ka pasrōmø, marøb pasra-big kōmba, treeg køn. Kan espada pinrrøba katsig lataitōguen kōmø, purø trøsrig lataikke, namui mōsiiba, namui espírituba pōnrraisrøngatig kebibig køn; namui asru kōnabimōrig, tsutsigu tutanumerasrønguen kelarrabgue. Incha chitø isua tøgagúilanba, katø manrrau chitø, chitø martrab isua tøgagúilanba tōrgandø kelarrab kenamara pōnsrøbig køn. ¹³ Chigurrimbunø kerrigu mara pōnsrailø pōnrrabiibe Tiuswei merrappe chigucha sōriibe pōnrrōmøn. Treeg kōmōtø, tru nam chigøben mariilan eshkab pōnrramig Tiuswein kabyube chitōgucha kuragutsiilø tōrguelarrø kena pōnrran.

¹⁴ Pøs treeg købene, Jesús Tiuswei Nusrkai, tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote tru srømbalameranguen puraibig namuyasig purøwaminchibigwan nam tøgaguen pønrraig køppe, tru nam nuimburabigwan kørewa pønrrer taigu, truyutø tarømisrtrab kømø, meløgun. ¹⁵ Pøs namui tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdotebe nam kullaguelø kuigwan namun lastima ashibig køn. Kaguende namun lataitøwei chiyugøben kebenørkønrrab indinab megaig købig kua. Inchendø nøbe managuen kaig marmuig køn. ¹⁶ Inchawei treeg købene, Tius nø ka yandø tab inchib wainug chi korig isumøtø kemallgun, tru nø namun lastima asigwan nebua tøgagønrrappa, katø nam chigøben ke palaig meløben tru nui ka yandø tab indiitøga purugundiig kui asilø kønrrappa.

5

¹ Mø sacerdotetøgucha maya sacerdotemeran nø karub sacerdote yu pirauigwane møguelai utugurri wesrawa pasrig køn, Tiusweimburabeløyu misagweimburø nø marøb pasrønrrai, Tiuswan keta tranøb, katø misaamerai kaig mariilaimburø animal kweecha tranøb, treeg martrai. ² Inchen tru sacerdotebe mayeelø lataitøwei chine nebuinabig kullaguig kuig køppe, chugú mørmeelø pella amøñibelan maig købash kømø, tab inchun. ³ Incha nøgucha treetøwei kullaguig kuikkurri animal kweecha Tiuswan tranamig købig køn, misaamerai kaig mariilaimburøtø kømøtø, tru kaig marilø nuimburabigweiwan chigucha. ⁴ Pøs øyeeg purø nuig tabig indig sacerdote kømigwane mugøben ka yandø nøasiitøbe tøgagønrraamøn, treeg kømøtø, tru Aarón latawei Tius wamitøwei trunune tøgagønrrun. ⁵ Katø treetøwei Cristogucha tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote kønrrab nøasiitø purø nuig mismøtø, nøbe Tius øyeeg chibigweinukkuringuen utig køn:

“Ñibe nai Nusrkain køben,
møin kwaløm nabe ñui Møskai misrar” chibigwan.

⁶ Katø katøganbaløsrøngucha Tiuswei wamwan pørigu nøbe Criston trendaig køn:

“Ñibeguende managatigwei sacerdote køn cha,
Melquisedec maig køben, treetøweingue.”

⁷ Cristobe yu pirau nø uñippatø Tiusba waminchib kappin kørrøgøb, isuig trashib truba miabig køn, Tius tru kwamigugurri wesramø kømø, wesrabigwan. Inchen nune Tiusbe mørig kuig køn, maig taigwan nø køriibala mørøbig kuikkurri. ⁸ Cristo ya Tiuswei Nusrkain købenguen, chine, chine nebuinab purayaigu maig karuigwan mørøamig købig kuin kui tregwan kusreig køn. ⁹ Incha kerrigu newanig misrabe, tru mayeelø nun mørøbelaimbe managatigwei kaigyugurri wesraig kømigwane nøgurrin kønrrai, treeg misra pasramisrig køn. ¹⁰ Inchen Tiusbe nune maya sacerdotemeran nø karub sacerdote kønrrai wesrawa pasrig købig køn, tru Melquisedec maig køben treetøweingue.

Isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwan elachib melønrrab kømø, isuptø tøgaguy

¹¹ Pøs øyeegweimburab wamindamibe truba truba nu tøgaguer. Inchendø ñimun ni kan mandø chaguen øyeeg køn tamgailø køn, pøs ñim chi taig mørøamigwane purø tsøndailø kuikkurri. ¹² Pøs ñim kusreb melaiibe yeeg yanaguen køben, ashene, ñimbe manawei kusrenanøbeløguen kønrrapteelø købendø, katøgucha ñimbe Tiuswei wamwan srøsrø mandø pølbasra kusrenanigwan katøle møikkøben trunundøwei srøig kusrenanamig palain køn.

Ñimbe palain kōppe, tranrrō mamig kōmōtō, katōgucha pitsōbe palain kōn. ¹³Inchen mōitōgucha pitsōtō muchibiibe katōgucha tru sōlgandō tabig maram wamwane ni mandō kuinguen mōrtrab kaimabig kōn, katōgucha unōzhig lataig srō kua. ¹⁴Inchen tru tranrrō mamibe tru Tiusweimburabigu yandō ne nōrrōrawarwein kōn, tru chi maramigwan yandō trendō mara ashibelō tru tabigwanba, kaigwanba maig kuigwan tab chigūi mōrōbelai.

6

¹ Inchawei ke ne nōrrōramnegatig ambubig amgun, tru Cristoimburabig ke srōsrō pōlbasra kusrenanig kōbelane nōōrō wemalsrōppa pōnsra. Incha tru pōlbasra kusrenaniilō: tru kaig marmōnrrab isua mōramigwanba, kwamigumay srua inrrabig kaig mariilan elachib amruigwanba, isubigwan Tiusweinug pasra tōgagūigwanba, treeg kusrenanigutō katōle truigwandōwein kusreptō warōmugun, ² katō pitōga chishmarōb kōmeelan kusrenanigwanba, Tiuswei ureemeraim pala tasiimeran estsaramigwanba, kwabelō katōle ōsiiramigwanba, kaig marimburo tru managatig maig kōnrrabigwan kōrrōmaramigwanba, katōle truilandōweih, truilandōwei waminchib. ³ Pōs Tius treeg kōnrrain kōbene, trube, nōrrōram maywan amrrab inchab.

⁴ Kaguende yandō tru Tiuswei tōrtrawa tōr mariilō, srōmbalasarōngurri ketigwan tab kui mōrōb utarmera, katō Espiritu Santoiwan utarmera, ⁵ katō Tiuswei wamyu tabigwanba, tru wendōsrō attrabigu maramburab marōbelō truilanba nōmbe purō tab kui mōrōb inchibelō kōbendō, ⁶ Criston kerriguwan wendōbasra katōle kōrrōbene, nōmune katōyūbe nōmui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay lliiranrai indamibe kaimamdiig kōn, kaguende nōmdōwei Tiuswei Nusrkawan katōle kurusyu mesrōb lataig maramba, misaamera nune kan chigucha kōmīg kui lataig inchib ka indzatō mōrtrai maramba inchibelō kua. ⁷ Kaguende sre puimōrig tru pirō sre piwan muchibiima tru kwallib melabelai tab kōnrrai mamig tusrchig kōnrrai tranene, Tiusbe tru pirōzhigwane mayanguen tab inchun. ⁸ Inchen kal tusrmerabah, ka kaig kaubatō misrōb pirō tru ellmarig chi misrmībe, ke kaig puindō mōrtrabig kōn. Incha yandō srabebe parrig kōnrrun.

⁹ Pōs nambe ōyamay wamindindōgucha, nai undaarailō, ñimuimburappe mas tabig munig pasrain kui nambe asha pōnrrer, tru kaigyugurri wesraig pōnrrabigugurri arrubig. ¹⁰ Pōs kaguende Tiusbe kalō marōptiig kōmōtō, sōlgandō tabig kōppe, ñim chigōben marigwan pesannanrrab kōmōwei, katō nui munchiwan ñim undaatōga kenamarigwan pesannanrrab kōmōwein kōn, Tiuswei misaameran ñim purugua, katōgucha purugubig purugub kuimba. ¹¹ Ñim mōitōgucha maig marōb melaigwan srabegatig treetō treetō kenamarōb melaimbemab isuer, tru ñim Cristoba tōrguegwalmabigu purrōnrrab isua munig melaigwan ke treeg kōmnegatikke. ¹² Pōs nambe ñimun pōilō misrtrain kōmōtō, tru nōmui isubigwan Jesucristoinug pasra tōgagūitōgaba, tammay melabig melaitōgaba Tius tru tranrrab kōrrōmisrigwan utab pōnrrabelō lataitōwein kōnrrai inder.

Tius tranrrab misrig chi isumgaig

¹³ Kaguende Tius tru Abrahamwan ‘ōyeeg martrab’ cha kōrrōmisrōb urasma, katōgan mas nuigwei merrab ‘jkatō! marmō kōmō, nabe maramōnrrun’ cha, trendamdiig mu katōgan kaabene, pōs Tiusbe nōasiitōwei pasramisra, ¹⁴ trendaig kōbig kōn: “Isa kōmō, cierton nabe ñun mayanguen tabig kōnrrai marōb, katō ñuinukkurri maya nu misag larrōbichib kōnrrai

maramønrrun” cha. ¹⁵ Inchen Abrahambe tammay muniirabig muniirab megawa, Tius tru tranrrab misrigwan utig købig køn.

¹⁶ Pøs møgueløbe nøm lataguen kømø, mas nuigwei merrab pønrramisra, martrai indigwan ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chib pønrrabelø køn. Inchen tru nuigwei merrab nøm trenchib pønrraigwane nøm trenchib pønrraitøwei treeg marig kørømisrtra marøbig køn, yandø mas wamin-damikkaikke. ¹⁷ Inchawei tru tranrrab kørømisrigwan ketig utønrrabelan Tiusbe nui isuigwane yunømartrab wamiig kuin kui ashchai tørgandø kenamartrappe, nøbe, ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ cha kørømisriitøga treeg kønrai mara pasrig køn. ¹⁸ Inchawei iig tru pabaløwane chinchaguen yunømaramaig, tru tranrrab kørømisriitøgaba, tru ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taitøgaba marig kua, Tiusbe chincha isønrraamøn. Treeg købene, nambe kullaaramø, mas mur pønrrønrrab inchi-gun, tru Cristoba tørguegwalmabigu purramigwan nam isua munig melamig namui merrab pasrabigwan ke tab tøga pønrramisra, Tius purømisrøb wainug nam kemendønrrab luløbeløbe. ¹⁹ Iig tru tørguegwalmabiisrø purramigwan isub munig melaike kan ancla piumbu ellgawa barcon merrarrab pasra-big lataitøwei namui mõiizhigwan yandø chi isumikkaig treeg pasrønrrai merrarrabigwan tøgaguer. Tru muniirab melaike, tru “Kerriguba Tiusweindiig Kønrrain” cha pasrinug tru tab llensuzhig kelarrab megai wendausrøngatig kebya pasran, ²⁰ tru yandø managatigweyasig, tru Melquisedec maig køben treetøwei Jesúsbe Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote misra, tru namuyasig may kura trarrøb nømerrig kebyaisrø.

7

Melquisedec tru sacerdote

¹ Iig tru Melquisedecbe tru Salem ciudayu rey køb, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei sacerdote kuig køn. Incha Abraham tru kwayabyu reymeran nø kanawa arruben, truike katønrrab webya, Abrahamwan ‘mayanguen tab kønrrun’ chibig køn. ² Inchen Abrahamgucha tru kwayabyu kanawa chitø srua arrigwan cienyu diez wesrawa, nun tranøbig køn. Tru Melquisedec munchibe: “Tabig sølgandø marøb rey køn” cha wamig køn. Katø nøbe Salem ciudayu rey kuig kua, tru Salem chippe: “Ambumay imay tab kønrai marøbig køn” chibig kua, nøbe: “Chi isumgaig tab kønrai maramigwan tøga rey køn” cha treeg munchigucha wamig købig køn. ³ Melquisedecbe mōskai usringawei, kølli misaamerai munchi pøra wariløyu pørig kawei, nø kal-laigwan wamindig kawei, katø kwaigwan wamindig kawayig køn. Kan managatigwei sacerdote købig kønrrabig kua, nøbe Tiuswei Nusrkai maig køben, treeg lataitøwein køn.

⁴ Pøs ñimguen isua asay, Melquisedecbe purø nuig køptø, tru namui merrarsø kølli misag Abrahamguen tru kwayabyu kanawa chitø srua arrigwan cienyu diez wesrawa, nun tranig købig køn. ⁵ Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe treeg kønrrain købig køn, tru Leviwei misagugurri amrrubelø sacerdotes kømigwan utabelaimbe tru cienyu diez wesraigwan israelitasmeran utamig, tru nømui nunelandøwei, truiløbe Abrahamwei misagugurrindøwei amrrubelø kuindøgucha. ⁶ Inchendø Melquisedecbe Leviwei misagugurri arrumiiiken, Abraham Tiusweyasig cienyu diez wesraigwan uta, Abraham Tius tru ‘øyeelø maramønrrun’ cha kørømisriilan usa tøgagwanguen tru Melquisedecbe ‘mayanguen tab kønrrun’ cha trendaig køn. ⁷ Pøs kan muguen treeg kømøn tamgaig køn, tru ‘mayanguen tab kønrrun’ cha,

trenchibiibe, tru ‘mayanguen tab kɔnrrun’ tainabig lata kɔmɔ, mas nuig kui. ⁸ Tru Levíweinukkurri amrrub sacerdotesmeraimburappe, tru cienyu diez wesruigwan utabeløbe mɔguelø ka pinɔnrrabeløtø kɔben, trune tru utabig Melquisedecweimburappe, Tiuswei wamyube ka øsig wabig kui lataig, treeg waminchibig kɔn. ⁹ Pøs, øyeekken isumdiig kørre, tru Leví tru cienyu diez wesruilan nø utabig kɔbenguen, tru cienyu diez wesruilan Melquisedecwan Abrahamgurri tru Leví mu kaabenbatøsrøwei traniibe, tru Leví nɔguen trani lataig kɔbig kuin kui tru Melquisedecwan. ¹⁰ Pøs kaguende tru Melquisedec Abrahamwan katønrrab webarrub urasbe, Leví tru srøig kurrønrrabiibe nui kɔlli misag Abrahamwei asrugurri attrab srø kɔbig kɔn.

¹¹ Inchawei misaamera Tiusba newan tabelø kɔmigwan tru levitas sacerdotespera Tiusweimburabigu marøb pɔnrraitøga nebua tɔgagømig kɔnrrai marig kuig kwinbe, trube, chiwei sacerdote katøgan, tru Melquisedec maig kɔben, treeg tɔgagømig srøig palømubsruinrrun, tru Aaróngurri amrrub sacerdotesmerayugurri arruig kɔmíg. (Pøs tru israelitasmerayasig maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru levitasmera Tiusweiwan marøb pɔnrraigugurri arrubig kɔbig kuindøgucha). ¹² Kaguende tru sacerdotespera truyugurri amrrubelan yunømarene, trube, tru maig maramigwan martrai karuigwangucha srøig katøgan peemaytø yunømaramig kɔn. ¹³ Pøs tru Tiuswei wamyu Cristo øyeelan wamindinabiibe tru Levíwei misag sətømerayugurrin kɔmøtø, katøgan misag sətøyuig kɔben, tru misagugurrimbe muguen trunune tru altaryube marøb pasrømuig kɔn. ¹⁴ Kaguende trendø asig kɔn, namui Señor Jesucristobe Judáwei misag sətømerayugurrin kal-lawa arrig kui. Tru misaameraimburappe sacerdotespera kɔnrrun cha Moisésbe treebe chigucha waminchibig kɔn.

¹⁵ Inchen iibe mas tɔrgandø asamdiikken kɔn, tru sacerdote katøgan kenamisrøbig, Cristobe, tru Melquisedec lataitøwein kui. ¹⁶ Truiibe tru nø sacerdote kɔmigwan tɔgagøppe, tru karua pøra pasrig, ‘ø misaamerainukkurri arrubiibe sacerdote kɔnrrun’ cha, trendaitøga kɔmøtø, tru maramburab marig øsig kɔmig mana pinɔnrrabig kɔmítøga kuig kɔn. ¹⁷ Kaguende nuimburappe Tiuswei wamyu øyeegwein chibig kɔn:

“Nibe managatig sacerdote kɔn cha,

Melquisedec maig kɔben, treetøweingue.”

¹⁸ Pøs tru maig maramigwan martrai pasrig merrabsriibe misaameran tabelø kɔnrrai chi martrabgawei, chi purugunrrabgaweyig kɔben, yandø menda mara pasrøppa, kagøbashiitindig kɔn, ¹⁹ kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe chiwangucha newanig kɔnrrai marmuig kua. Inchendø nøimbe nam isua munig melamig katøgan mas tabig tɔgaigwan Tius namun tranen, truikkurri nambe nun kemaler.

Jesúswan Maya Sacerdotemeran Nø Karub Sacerdote kɔnrrai wamig

²⁰ Inchen iigwan treeg kɔnrrai marøppe, ‘jkatø! marmø kɔmø, nabe maramønrrun’ cha, Tius trendaitøga marig kɔn. Inchen merrabsrø katøgan sacerdotesperane ‘jkatø! marmø kɔmø, nabe maramønrrun’ cha, trendaitøga kɔmøtø, mariilø kɔbig kɔn. ²¹ Trune Jesúswane sacerdote kɔnrrai neera wannøppe, ‘jkatø! marmø kɔmø, nabe maramønrrun’ taitøga treeg mara wannig kɔn, tru øyeeg chib uras:

“Señor Tiusbe ‘jkatø! marmø kɔmø,
nabe maramønrrun’ cha,

Tius nø treeg isuigwane yunømarig kɔnrraamøn cha:

‘Ñibe managatigwei sacerdote kòn’ ” chib.

²² Incha øyeeg taikkurri, tru srøsrø acuerdo lataig kømøtø, mas purab tabig marigwan treeg kønrrai, Jesús nø purøbasmisrig køn. ²³ Pøs tru merrab katøgan sacerdotesmerabe nørøø nemisrøb ambubig køn, kaguende nømumibe tru nøm marøb amrruigwan chu uraskatig marøbig marøb purømøtø kwamig kuikkurri. ²⁴ Trune Jesúsbe managatig øsig wabig kørpe, tru sacerdotesmera marøb amrruigwan nøbe managatig marøbig marøb wamig tøgagøn. ²⁵ Inchawei treekkurri katø nøgurri Tiusweimay kemallibelane nøbe managatigwei kaigyugurri wesrabig køn, kaguende nøbe nømumiburab purøwaminchib managatig øsig wabikkurri.

²⁶ Kaguende Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote nambe øyeegweim palai melaiig kuig køn, newan tabig kui asig, chigucha kaig marig chigaig, newan chishchig, kaig marøbelainukkurri tarømarig, purø pala srømbalamerasrønguen puraya wanrrai kusruig. ²⁷ Tru katøganelø maya sacerdotesmeran nøm karub sacerdotesmera pønrrabeløbe møitøgucha nømui kaig mariilaimburabigwanmerrig trana, trugurrimbe tru maya misagweyasig kaig marimburo kwalømmørig animalmera kweecha, Tiuswan tranøb pasramig, nøm lata Cristobe treeg maramig palain kømøn; kaguende nøbe nøasiitøwei tranøppe, kan pijitø managatigweyasig tranig køn. ²⁸ Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru maya sacerdotesmeran nøm karub sacerdotesmerane møguelø newan tabig kømeeelan neera purrønniilø køben, trune tru Moisés pørigwei wendau arrubig, Tius ‘jkatø’ marmø kømø, nabe maramønrrun’ taig wambe, newan tabig kønrrai kørøømari Nusrkawan managatigweyasig neera wannig køn.

8

Jesús namuyasig tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote

¹ Tru nam mõi waminchib amrruppe, øyeeg chibre amrruer: Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote nambe tøgaguer cha, tru srømbalasrø Tørbilabig Tius Purø Nuig wainug kusrmaygatø wamisrøbigwan, ² tru santuario, tru ciertonig mu møg kusrua pasrig carpa ya kømøtø, Tius nø kusrua pasrigu marøb pasrabigwan.

³ Kaguende tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe møitøgucha Tiuswan ketiilø tranøb, animalmera kweecha tranøb indamig købig køben, tru sacerdote, Cristogucha chigøben tranamig købig køn. ⁴ Nø yu pirau unimbe, sacerdoguen kømubsruinrrun. Kaguende Tiuswan ketamelan tru maig maramigwan Moisés pørigu maig tailan treeg marøb sacerdotesmerabe købguen indan. ⁵ Inchen tru sacerdotesmera nøm marøb pønrrainuube tru srømbalasrø maig kuigwan øyeeg lataitøwein kuitamab asamibah, ka øyeeg kuitamab isumibatø køn. Moisés yandø tru Tiuswei carpa ya tabzhigwan pølbasrøtrab inchib megabenma, Tiusbe trendaig køn: ¡Au! Tru tunbalasrø maig martrai eshkaigwan trunun asha maramig køn cha, kerriguba treezhigweingue. ⁶ Inchen Jesúsbe sacerdotesmera marøb amrruig mas purø tabigwan nebuin køn. Kaguende tru purab nuig tranrrab misriilø purab nørreeløygurri wesrawa, pønssrai tru srø acuerdon Jesúsbe misaamerai nø pasramisra marøb pasran.

⁷ Pøs tru srøsrø acuerdo Tius marig chi maramigwan newan martraptiig kuig kumbe, truigwan kørøømara, katøgan srøig mara tøgagømig palømubsruinrrun. ⁸ Inchendø Tiusbe nui misagu kalø mariilø køn tamig wetørrawa, trendaig købig køn:

“Señor Tiusbe trendan cha: Kwalømmerna attrun cha,
Israelwei misaameraba, Judáwei misaameraba,
na nomba katøgan srøig acuerdo maramig.

⁹ Tru Egipto piraugurri nømun kwalyu kemøra wesrunrab kwaløm,
tru na nømui møskaløba acuerdo marig lataig kømøtø maramønrrun cha.
Kaguende truiløma na acuerdo marigu pønrrømuikkurri,
nabe nømune isua ashmuptindig køn” cha,
Señorbe trendaig køn.

¹⁰ “Pøs na Israelwei misaameraba acuerdo maramibe
iig køn cha, tru kwalømmerrawangurrimbunøbe,
Señorbe trendan cha.

Na maig martrai karua pønrsrailane
nømui isuiløyu na pønrsrøb,
na nømui manrrømerayu pørøb inchen,
nagurri nømuimbe Tius køben,
nømgurrimbe naimbe nai misaamera kønrrun cha.

¹¹ Mugucha chi kusrenanamig palømønrrun
nui mendaigwan lata,
nui nunewan lata: ‘Señorwan nebua ash’ chib,
kaguende mutøgucha nane nebua ashchun,
chigucha kømøzhikkurrimbunø mas nuikkatikke.

¹² Kaguende nabe nøm sølgandø tabig marøb amrrumuilan lastima tøgagøb,
katø nømui kaig mariilan katøle isua wanrrab kømøwein kur” cha.

¹³ Inchawei iig tru srø acuerdo, “srøizhig” cha wamappe, tru srøtø marig
købigwane, “køllig køn” cha trendan. Inchen yandø tru køllirab tru patsab
arrubiibe yandø ke pinamitø palab arrun.

9

Srømbalasrø santuariobe yu pirauig lataig kømøn

¹ Pøs trube, tru srøtø acuerdo mariibe Tiuswan køriibala tabig waminchib
mandø maramelan nøørø wesruigwanba, katø tru pirau Tiuswei carpa
ya tabzhigwanba waminchibig treeg tøgagig købig køn. ² Tru carpa yabe
øyeeg marig købig køn: tru umbu kebiyutø, tru “Tiusweindiig Kønrrain”
tain kwartuyube, kandileruba, mishatsiiba, Tiusweyasiitø tarømarim pìr-
rimeraba tøgagig. ³ Inchen tru katøgan tab llensuzhig mesraig wendau
trusrømbe, tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” tain kwartu wamig,
truig pasrabig køn. ⁴ Inchen tru umbube incienso parri altar orotøga mari-
iba, tru acuerdo mara kørømarin caja kerriguba orotøga pinøbulig truiba
pønrrabig køn. Inchen tru cajayube tru køtsø orotøga marigu tru mamig
maná taigwan pusriiba, Aarønwei pørøtsig tru ishiizhig weguchibig købiiba,
katø Tius tru acuerdo marigwan pørig tøgagig tru tambal sruezheelø køben
tøgagig treeg pasrabig køn. ⁵ Inchen tru caja palabø querubinmera Tiuswei
tru tøgwegwalmabig pasrai asamig treeg pønrrabelø køn, tru israelitasmera
kaig mariilan Tius nø ulø payiimig kønrrai marinug nømui kwaldzari-
meran trubalawan larrøbicha. Kerrigu øyeelane møimbe lutøgurrimbe wamin-
damgaig køn.

⁶ Mira maig taig tru øyamay tamara pasrabe, sacerdotesmerabe Tiuswe-
imburabelan maramigwan martrab katø katø kebambubelø køn, tru
“Tiusweindiig Kønrrain” cha marin kwartuyu kebambubyutøbe. ⁷ Trune tru
umbrsø tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” cha marin kwartuyube

pilyatø kebyamig køn, tru maya sacerdoesmeran nø karub sacerdote nøtø aningaig kømøtø, ani srua, trutøga nuyasiitøwei tranamiba, katø chugúi mørnøwa misaamera kaig marilaimburø tranamibague. ⁸ Incha Espiritu Santobe namune øyamay kuitamab isumig tør maran, tru santuario srøtiig ka pasrøbenbatøbe, tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” cha pasrinuumay misag umbusø kebambam maybe kuriimíg srø køn cha. ⁹ Iig øyeeg marig pasrabiibe tru møi øyan kwalømwei øyan kønrrabig køn cha eshkanrrabig kuig køn, Tiuswan tru keta tranøb, katø animal kweecha Tiuswan tranøb, øyamay nun køriibala tabig waminchib marøbelane nømui isub kebachib pasrabigwan newan chish martrab kaimabig kuin kui ashchai. ¹⁰ Tru mamimeran, mutsamelan, pitøga peemay peemay chish maramelan tru øyeelø karua pønsrailøbe asru ka palaweindiig købig kua, srøig mandø maramigwan mara pasramnegatiitø kuig køn.

Cristo nø kwaitøga purab nuig marig

¹¹ Inchen tru chinetø purø tabig pønrrabigwei Cristo, tru Maya Sacerdoesmeran Nø Karub Sacerdote arruppe, tru merrab carpa ya lata kømø, purø nuig, trurrigu newan tabigu kebyaig køn, mu taska marig, yu pirauig kømígu. ¹² Nøbe tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” cha marin kwartuyu kebippe, kan pijitø managatigweyasig kebyaig køn, møg cabramerai aniwan srua kømøwei, toro-ureemerai aniwan srua kømøweingue. Treeg kømøtø, nui anindøgatøwei kebya, øyamay nuielø kønrrai misagwan managatig kaigygurri wesrabig køn. ¹³ Tru møg cabramerai aniwan kui, tru toro-ureemerai aniwan kui, ishug waara-unøzhigwan parri usrøwan kui, tru chish misramigweimburab Moisés maig martrai pørigwan trumay treeg chish misrmeelaim pala trunun wiitikken, tru nømui asru pala chish kørømisrtraima treeg marøbig kuibe ¹⁴ treetøguen kømøtø jtru Espiritu Santo managatig pasrabig, truikkurri Cristo Tiuswei merrab newan chishchig nøashib tranøbigwei animbe namui isub kebachib pasrabigu kaig mariilø kwamyumay srua ibig pønrrabigwan chishmarmønrraitarru, nam øsig Wab Tiusweyasig marøb pønrramig kønrrai!

Møimbe øyeeg martrab cha wamindig srøig

¹⁵ Inchawei øyeekkurri Jesucristobe tru srø acuerdo marigwan misagweimburø tru purøbasramisra marøbiibe nø køn, tru keta tranrrab misrig managatigweyigwan tru wamiiløbe utønrrai, tru merrab srøsrø acuerdo marig pønrrøwa, tru nø kwaikkurri kaig mariiløyu melabelan nuielø kønrrai wesranrrab.

¹⁶ Pøs møikkøben kan testamento marigweimburabma, truigwan marøbig kwan cha kilgamerayu yandø treeg eshkaendøwei truyu pøriibe maig taig treeg pub attrun. ¹⁷ Inchawei yandø tru testamento mara kørømariibe trunun mara kørømarøbig kwabendøwei tru pøriibe maig taig treeg pub attrun, tru kwamøwatø kømøtø. ¹⁸ Pøs tru srøsrø marig acuerdoguen anindøga treeg kønrrai mara kørømarig køn, aningaig marig kønrrab kømøtø. ¹⁹ Inchawei Moisésma tru maig maramigwan martrai maig karua pønsrailan trumørig tru maya misaameran waminchib chab eshkaebe, toro-ureemerai aniwanba, møg cabramerai aniwanba, piba lindisha, trugurrimbe hisopo tusrchiiba, pigø isiizhiibamara, tru lindisaitøga tru maig martrai pørig kulga welan kirrigwanba, katø nui maya misaameranba itøsurøb, ²⁰ trenchibig køn: “I anin køn cha, tru acuerdo marigwan yandø treeg marig kørømisrtrai marøbiibe, ñim martrai Tius nø karua pasrig.” ²¹ Incha katø treetøwei tru

carpa yawan lata, Tiusweimburab marøb pønrraigu nøm chigøben marøb lutøgurri srua pønrrailan lata, tru anindøga itø tsurøbig køn. ²² Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe kerrigu lutauba anindøga chish marig kønrrain kua, chi ani lusha kømíbe tru kaig marigwan ulø paymø, ka kørømarig kømibe kaagøn.

Cristo kwawa traniibe kaig marigwan kerrabig køn

²³ Inchawei iilø, tru srømbalarø pønrrabelø lataig asønabelanma animal kweecha trani anindøga chish maramig palaig kuibe, trune tru srømbalarøngue trendø truyu pønrrabelane tru purab nuig tabig kweecha keta traniiløtøga chish mariilø kømig kuig køn, tru animal kweecha keta trani lataitøguen kømø. ²⁴ Kaguende Cristobe tru santuario ciertonig maig køben møguelø ka tre lataig asønabig mara pasrinuutø kebimøtø, nøbe srømbalarøngue kebyaig køn, møi ya namuyasig Tiuswei merrab purøwaminchib wanrrab. ²⁵ Tru maya sacerdotesperan nø karub sacerdote yu pirauibe pilayu kan pijitø tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” cha marin kwartuyu ani nuin kømígwán tranrrab srua kebiben, trune Cristobe katø katø nøasiitø tranrrab kømøtø kebyaig køn. ²⁶ Incha Cristo tru sacerdotespera lataitøwei maramig kui kuimbe, tru pirøwan mara pasrinukkurrimbunø katø katø kwamig nebusruig kuinrrun. Incha møi ya kerriguwan srabe kwalømmerawan nøbe kan pijitø managatigwei kenamisrin køn, tru nøashib kwaitøga kaig mariilan patsøga pasrtrab. ²⁷ Misaamerane kan pijitø kwamig kønrrai mara pasrig køn. Inchen tru wendaube yandø maig kønrrabigwan asha kørømarig kømig, truig attrun. ²⁸ Katø treetøwei Cristogucha kwappe, nø purøbasramisra kan pijitø kweetsig kwaig køn, truba nu misagwei kaig mariilan nø kerranrrab. Incha katøle arruppe, chigøben kaig mariilan nø niirrab kømøtø, nø arrumigwan truba truba munig melabelane kaiguygurri wesranrrab attrab køn.

10

Maig maramigwan martrai Moisés pøriibe newan marmuig

¹ Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru wendøsrø ciertonig attrabigwan øyeeg kuitamab asamig ka tre lataig asønabiitø kuig køn, ke truiløbe kømuidøgucha. Incha øyeekkurri chu urastøgucha katø pilamørig, pilamørig animal kweecha traniilø trutø trutø marøb melaitøgabe newan tabelø kønrraimbe managuen treeg martrab kaimabig køn, tru Tiuswan tabig waminchib øyamay mariiløtøga kemallibelane. ² Inchawei øyeeg mariitøga tru newan tabelø kønrrai marøbig kui kuimbe, tru kweecha tranamelan øyangatiitø tranøbsruig kuinrrun. Pøs tru øyamay Tiuswan køriibala tabig waminchibelø tru nømui kaig mariilan kan pijitø kerriguweyasig chish mariilø kui kuimbe, trube, tru kaig marigwan tøga pønrrermab isub pønrramig chigagøbsruig kuinrrun. ³ Inchendø tru animalmera kweecha pilayu pilayu tranøb kuiløbe kaig marigwan katøgucha tøgar kermab isungarubig køn. ⁴ Kaguende toro-ureemerai animba, møg cabramerai animbabe tru kaig mariilan chi kerranrrab kaimabig køn.

Cristo nø kwaitøga kanmaytø newanig marig

⁵ Inchawei Cristo yu pirau arruabe, Tiuswan trenchibig køn:
 “Ñibe ketig traniilan lata, kweecha traniilan lata
 utag kømui indig køn cha.
 Inchendø kan asr tøgønrrai,

ñibe nayasig tamarig køn cha.

⁶ Parra keta traniilanba,
kaig mariilaimburø traniilanba
chigucha chi tabig asønamuig køn cha.

⁷ Inchen nabe ñun trendaig køn cha:

‘Nabe yu pasrar cha, nai Tius,

ñi maig maramig palai waben, na trunun martrab,
tru libroyu naimburab maig pørig pasrøben, treeg.’ ”

⁸ Tru srøtø yu wendau chibgunrrig: “Ñibe kweecha traniilan lata, ketig traniilan lata, parra keta traniilan lata, kaig mariilaimburø traniilan lata utag kømui inchib, ñune chigucha chi tabig asønamuig køn” cha, (tru øyeelan traniiløbe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig køben treeg traniilø kuingucha). ⁹ Inchabe katø trendaig køn: “Nabe yu pasrar cha, ñi maig maramig palai waben, na trunun martrab”. Tru animal kweecha tranøb kuig merrabsriigwane Tiusbe tarømara pasrig køn, Cristo kwaitøga tru wendau srøig arrubigwan mara pasrtrab. ¹⁰ Tius tru maig kønrrain køben treegu nabe nuindø kønrrai tarømariilø ker, Jesucristo nui asrwan keta trana, treeg marikurri, tru kan pijitø managatigweyasig kwaitøga.

¹¹ Chi sacerdotetøgucha kwalømmørig, kwalømmørig Tiusweimburabelan marøb pasrappe, kweecha traniilø katø, katø, treetøweih, treetøwein tranøbig køn, tru kaig mariilan managuen kerranrrabgailan. ¹² Trune Jesucristobe kaig mariilaimburø nø kwawa, kan pijitø managatigweyasig nui asrwan trana, Tiuswei kusrmaygatømay wamisrig køn. ¹³ Incha trugurrimbunøbe nui ashig kømui inchibelan nui srøbmeran truilaim pala nebuna wamig kønrrai Tius treeg maramnegatig, truigwan munirab wan. ¹⁴ Kaguende Cristobe kan pijitø keta traniitøgatø managatigwei newan tabelø marig køn tru Tiusweindø kønrrai tarømariilane. ¹⁵ Katø Espíritu Santogucha ‘treeg køn’ cha namun truigweimburab eshkawabe, øyeemerrig chibig køn:

¹⁶ Señorbe trendan cha:

“Tru na nømba acuerdo maramibe iig køn cha:

Tru kwalømmerawangurrimbe na maig martrai karua pønsrailane nømui man-
rrømerayu pønsrøb,

nømui isuiløyu trunun na pørøb indamønrrun” cha.

¹⁷ Incha katøgucha trenchibig køn:

“Nømui kaig mariilanba, larrø trømbøig mariilanba

nabe managuen katøle isub wanrrab kømur” cha.

¹⁸ Inchawei iilan yandø chi ulø payamig kømfíg kørømarene, tru ka i mari-
ilaimburøbe keta tranamig yandø chi palømon.

Tiusweimay kemallgun

¹⁹ Inchawei, nai nunelø, santuario marinug srømbalasrø Señor Jesúswei aningurri chigucha chi kørig isumø kebambamig tøgaguer, ²⁰ srø may tru managatig øsig køm maywan, tru tab llensuzhig kelarrab mesraiwan nø namuyasig kura trarrøb kebyaiwan. Tru tab llensuzhiibe nui asr køn.

²¹ Inchawei kan sacerdote purø nuig Tiuswei misaameran kerriguwan nø ashib pasrabig nam tøgar kuig køppe, ²² nabe namui manrraube chi sora kømø kandø isub Tiuswan kemallgun, isubigwan Cristoinug pasrigwan chi kørmø tøga, kaig isub kebachib pasrabig tøga manrrømeran chishmartrab anindøga itøtsura, chish pizhiitøga namui asrwan chish marague. ²³ Tru

nam munig melaigwan treeg korewa tögagúigwane tab tōga pōnrrōgun, ambumay imay srua ambinab kōmōtō, kaguende tranamigwan Tius tranrrab misra kōrrōmisrōbiibe maig taigwan tranmō kōmō, tranōbig kōn. ²⁴ Inchawei kanikkurri kanikkurri puruguyamigwan isua asiyagun, undag kōbigwan tōgagōmig kōnrrai martrappa, chigōben tabig maramig kōnrrai martrappa. ²⁵ Nambe kanbalatō linchib Tiusweiwan marōb tulundzu-namigwane elachimugun, tru mōilōgōben amrrug kōmub elachib kebam-bubelō latawei. Treeg inchimōtō, kangurrin kangurri oiyamay melōgun chib puruguyagun tru Cristo Arrum kwalōm yandō pub arri ashabe, masken traatō melab.

²⁶ Pōs Cristoimburab tru newan ciertonig maig kuigwan nam nebua asigwan utappe, utōbendō, kaigwan ke ka marōg kōppa marōb uñene, tru kaig mariilaimburō chiwan kweecha Tiuswan keta tranōptamibe yandō chigagōn. ²⁷ Treeg kōmōtō, tru kōrig kōmdiig maig kōnrrabigwan Tius asha marinab pōnrramiba, katō tru Tiuswan ashig kōmui inchibelōbe nag purō trōmbōig naarabiitōga pinisailō kōmiba, treegwandō muniirab pōnrran. ²⁸ Tru maig maramigwan martrai Moisés karua pasrigwan mōrmō, kaashibigwanma pailō kui, pōnelō kui ‘kalō maran’ chibelō werrubene, chigucha lastima asiimig truiibe kwamig kōbig kōn. ²⁹ Inchawei Tiuswei Nusrkawan chi kōmíig kui lataig itōbunab, katō tru acuerdo marigwan Tiusweindō kōnrrai nōmun tarōmarōb aniwun larrō trōmbōig kui lataig mara tōgagōb, tru ka yandō tab inchib Espiritun tsalō wamamba inchibigwane kan treetōguen kōmō, purō trōmbōig mōra meganrrai marōbwei inchimōnrraitarru. ³⁰ Kaguende nambe oyeeg chib Tiuswan ashibelō ker: “Kaig marōbigwan mōra meganrrai maramigwane na maramig kōben, truburō pagarwane na pagaramōnrrun” chibigwan. Katō treekkucha taig kōn: “Nui misagwan maig maramigwan asha kōrrōmarōppe, Señor nō asha kōrrōmartrun” cha. ³¹ Ōsig wab Tiuswei tasku kebenamibe si, ipurō trōmbōig kōrig kōmdiig kōn!

³² Ñimuen tru merrab kwalōmmerasriigwan katōle isumbala, Cristoi tru srō wam tabig ñimun kebilōbengurrimbunō, kwayamigu lataitōwei purō trōmbōig nebuinab, isui pōnrramig arruben, tru uras ñimbe ka melaig kōbigwan. ³³ Ñimune kanmaymerawane maya misaamerai merrab indza asamig chine marinab, kaig indinab, katōganelan katō oyeetōwei marōb srua kōben, ñimgucha treegutōwei tōga puraambub lincha pōnrrabelō kōn. ³⁴ Katō kailan keeri yau pōnrrabelō lastima isuim pōnrrōbene, ñimbe ñimun kui lataitōwei isub, ñimui chi tōgagúilan kerrailō melamig nebuingucha, treegu kasraatō ka melab inchibelō kōn, kaguende mas purō tabig mana patsōnrrabig kōmíigwan tōgar kermab isua ñimbe asha melabelō kuikkurri. ³⁵ Inchawei ñim ke Tiusweinuutō kemenda pōnrraigwane elachippa amrrab kōmō, kaguende truiibe purō nuig tabig utamig kōnrrabigwan tōgaig kōn. ³⁶ Pōs ñimbe chi isumō tammay melabig melay, Tius maig maramig palai waben trunun ñim chab marikkurrimbe, nō tranrrab misra kōrrōmisrigwan utamig kōnrrai. ³⁷ Kaguende Tiuswei wamwan pōrigube trenchibig kōn, pōs kan maya yanazhigutō,

“tru attrabiibe attrun cha. Chi srarrōnrraamōn cha.

³⁸ Inchendō tru sōlgandō tabig naimbe
nui isubigwan nainuutō pasra tōgagúikkurri ōsig uñchun cha.

Inchen nō kōriimata wendōmay yabe,
trube, nōbe nane tab kui wanrrai martraamōn” cha.

39 Inchendø nambe tru pinisailø kønrrab kōriimata tru wendømay ambupteeløgucha kōmōtø, isubigwan Cristoinuutø pasra tøgarmēra kaigyugurri wesrailø, truilø ker.

11

Merrab misaamera nōmui isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúig

1 Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúibe tru munig melaigwan ke treeg kōnrraitamab isua pōnrramig kōb, katø nam chi asiimíigwan chabguen ke asha lataig pōnrraig, treeg kōn. 2 Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri namui merrabsrø misaamerabe Tius nōmun tabig wamindinabelø kōn.

3 Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri kerrigu chi kōbigwane Tius nui wamdøga mara pasrig kōbig kuin kui wetøgørra pōnrrer. Inchawei kaptøga asiibe chi asiimíigugurri mara pasrig kōn.

4 Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Abelbe animal kweecha Tiuswan purø tabig tranig kōn, Caín trani lataitøguen kōmø. Abel nui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri nōbe sōlgandø marøb mōg kōn cha Tius wamandinabig kōn, tru nō keta tranigwan Tius kashmø utab uras. Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Abelbe kwaig mu kaabendø, katøgucha nōbe wamindan.

5 Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Enocwane yu piraugurri Tius srua iben, nōbe tru kwab tamigwane maig kōbig kui mōrmuig kōn. Incha nune wetōrranrrab kaimaig kōbig kōn, kaguende Tius srua yaig kua. Pøs nun srua yaig kōmōwatø, nōbe wamandinabig kōn, Tiuswan tab kui wanrrai marøb mōg kōn cha. 6 Inchawei isubigwan Tiusweinug pasra tøgagōmōwabe, Tiuswane ni chinchaguen tab kui mōrtrai maramgaig kōn. Kaguende Tiusweimay mōikkōben kemallibiibe, Tiusbe øsig wabig kuin kui kōreb, katø nun labelane nōbe tranamigwan tranøb inchibig kuin kui kōreb indamig kōn.

7 Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Noéma chi asiimíig attrabigwan isua kōnrrai Tius eshkabenma, nun truba kōriitøga arcan marøbig kōn, nui yaelø kwamø, øsig webamrrai. Noébe tru øyeeg mariitøga pirau maya misagwan kailøgurri Tius mōra pōnrrōnrrai mariilø kōbash cha kōrrōmara, chi kaig kōmíig lataig Tius tabig kōrrōmarig kōmigwan nōbe utig kōn, tru isubigwan nuinug pasra tøgagúigugurri arrubigwan.

8 Abrahamma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri tru ketigwan wendø utamsrømay webya inrrai wamōben, nōbe mōra, webya yaig kōbig kōn, chumay yam kuinguen mōrmubendø. 9 Nōbe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri nuin kōnrrai tru tranrrab misrim pirau Abrahambe ka peersøngurri arruatø lataig, kan peg pirau lataitø tšug kōbig kōn, nun keta tranigwandøwei utabelø tru Isaacha, Jacobpa, truilø lataitøwei kan carpa yamerayu. 10 Kaguende Abrahambe tru ciuda katsigwan niga pasrōnrrabig tōgaig tru srōmbalasriigwan muniirabig kōbig kua. Inchen tru ciuda maig kōnrrabigwan treegwei unaasha wesrab, truigwan marøb inchibiibe, Tius nō kōn.

11 Abrahambe nōbe yandø maya kōllig kuatøgucha isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri unōtiig latawei chish kōmigwan utig kōbig kōn unø mōskain kōnrrab, (Sarabe ureg tøgagōnrrab kaimabig kuindøgucha), kaguende tru tranrrab misrøbig Tiusbe tru tranrrab misrigwane tranmø kōmø, tranrrab kui, Abrahambe treeg isua tōga pasraig kua. 12 Inchawei tru unø tøgagōmigweimburappe yandø kwaig lataig kuig, tru kan mōweinukkurrindø

ureemera srøig larrøbichib mendappe, nu kòptø srømbalasrø estrellamera lataig, pi menda pisrum lataig kòbig kòn, mu nebua mundzamgaig.

¹³ Inchen i misaamerabe mayeeløba isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigutø amønaig kòn nòmui kwam kwalømgatig. Tius tru nòmun tranrrab misra kòrrømisriilane utømuindøgucha, Tius tranrrab misrig nuisrø pønrrabelan yabrøngurrindø ke kan asha lataig kasraarabelø kòn, ‘nambe srømbalasreelø, peesreelø kua, yu piraube ka petøweindø warer’ chib, tøgandø trenchib waminchib. ¹⁴ Inchen øyamay waminchibeløbe tru katøgan pirø nòmui kònrrabigwan lab ambubelø kui, nømbe tøgandø asamig kenamaran. ¹⁵ Pøs tru nøm werrua amrruin pirøwan isub pønrraig kui kuimbe, katøle trusrømaytøwei llirawa ambimbe, ka ambamdiig kòbsruinrrun. ¹⁶ Inhendø nømbe treg marmøtø, waramig katøgan pirø mas purø tabigwan tøgagørrrab isub pønrraig kòn, truike tru srømbalasriigwan. Treekkurri Tiusbe chi kòrig kuin kòmøn ‘nòmui Tius kòn’ taig kòmig, pøs nøbe nømuyasig kan ciuda tamarig kua.

¹⁷ Abrahambe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Tius Abrahamwan maig inchibig kòtashchab marenma, nøbe Isaacwan tranig kòn. Tius tru ‘tranrrumøn’ cha kòrrømisriilan utabig, tru Abrahambe, nui kandø nusrkai Isaacwan Tiuswan yandø ke kweecha tranamitø palabig kòn ¹⁸ Abrahamwane: “Tru ñuinukkurri amrrub misaamerane Isaackurrin kònrrabelø kòn” cha, Tiusbe øyeeg taig kòbig kuindøgucha. ¹⁹ Kaguende Abrahambe isua pasrabig kòn, Tiusbe kwailai utugurringuen katøle kusrumig maramburab marøbig kui. Pøs kwailai utugurri katøle øsiiraig lataig kui mara Isaacwane treg utig kòn.

²⁰ Isaacbe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Jacobwanba, Esaúwanba nømune mayanguen tabig pub attrai marig kòn tru wendøsrø attrabigwan.

²¹ Jacobma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri yandø kwanrrab wawa, Joséwei uregwan kanun kanun mayanguen tabig nebunrrai mara, nui pøtønain tsigwan pøtønawa pasramisra, Tiuswan kòriibala tabig waminchibig kòn.

²² Joséma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri yandø kwamig luttaurab arruben, israelitamera mayeeløba Egiptogurri wendøsrø webambamigwan wamincha, nui tsutsiimeran mandø indamigwan eshkab karua pasrig kòn.

²³ Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Moiséswei møskaløma Moiséswane larrø tab unøzhig kui asha, pøn pøl ørøba nun søra tøgagúig kòn, tru Faraón Egipto pirau rey tru kwetchai karua pasrigwan chi kòriimatømøtø.

²⁴ Moisésma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri yandø kòlig misrabe, tru Faraónwei nimbarwei nusrkain kòn cha wamig kòmigwan kaasig kòn. ²⁵ Moisésbe Tiuswei misaameraba larrø kaig indinab megamigwan isuig kòn, tru kaig mariiløyu tab kui mørøb kan maya yanagatiitø kasraarabgunrriibe. ²⁶ Wendøsrø attrabig Cristoyasig chine trømbøig waminab megaibe, egipciosmera chigurrimbunø tøgagúilan kerrigu tøgagúí lataikken kòmø, purø nuig kui isua pasrabig kòn, kaguende nøbe tru wendøsrø truburø ketig utamigwan, trunun ashib pasrabig kua.

²⁷ Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Moisésbe Egipto piraugurri webyaig kòn, rey maya namikkølig waingucha. Inchen trunun kørømøtø, nøbe webya inrrab kandø isua pasraig kòn, kaguende tru kaptøgabe nebua asiimø Tiuswan yandø ke asha lataikken pasraig køppe. ²⁸ Isubigwan Tiusweinug

pasra tögagúikkurri tru Pascua Fiesta taigwan mara, katø tru yaskappalam-erawan aniwan srølig køn, tru kwangarub ángel israelitasmerai mayor nusrkalane kweechimønrrai.

²⁹ Isubigwan Tiusweinug pasra tögagúikkurri israelitasmerabe Mar Rojoyu kan trendø puryu lataig larraambig køn. Inchen egipciosmeragucha larram-rrab inchen, pi katøle itøgasrøben, chab kwaig køn.

³⁰ Israelitasmera isubigwan Tiusweinug pasra tögagúikkurri tru Jericó ciuda pøtøgatan sruubirøbanrrimerabe chab kegørrig køn, nøm tru pøtøgatanwan kwalømmera siete nemisramne lliraben. ³¹ Isubigwan Tiusweinug pasra tögagúikkurri tru Rahab, nui asrwan anwei yanøb ishuma, tru mormø misaameraba kanbalatø nøgucha kwamuig køn, kaguende tru pailø israelitasmera maisrøn køtashchab nilø ashchab amrrubelan tab wamab uttikurri.

³² ¿Masbe chiwan waminchab køh? Pøs nane Gedeónweimburab køben, Baracweimburab køben, Sansónweimburab køben, Jeptéweimburab køben, Davidweimburab køben, Samuelweimburab køben, katø Tius maig karuig-wan eshkabelaimburab køben wamindamikken nebumøtan. ³³ Isubigwan Tiusweinug pasra tögagúikkurri katøganelø nøm ashib karub tögagúigwan nøm kanab, tabig sølgandø maig maramigwan marøb, Tius tranrrab misra kørørmisriilan nebua utab, leónmerai triimeran kasrøb indig køn. ³⁴ Nag kørig kømdiig naarabelan naaramønrrai kweechib, espatatøga kweetsi-ilø kømigugurri wegørra ambub, truburab chi martrab kaimabelø købig kuig chisheelø misrøb, katø kwayabyugucha kwayamburab kwayabelø misra, peg pirausrøngurri amrrub suldaumerane luløsrkøb inchibelø køn.

³⁵ Isubigwan Tiusweinug pasra tögagúikkurri ishumburmera nømui kwa-belan katøle øsiraniilø utabelø kuig køn. Inchen møiløbe kwamnegatig purø trømbøig marøb srua kuinabelø køn, elatchab indingucha, elatchamamøtø, kaguende nømbe katøle øsiirawa srømbalasrø purø tabigwan neburrrab isubelø kua. ³⁶ Inchen katøganeløbe kaig marøb indza ashib srua kuinab, ichabetinab, cadenastøga lusrinab, kailan keeri yau merrarrawa keerinab melabelø køn. ³⁷ Inchen kaneløbe sruutøga peta kweetsinab, serruchotøga sølbinab para kweetsinab, espatatøga kweetsinab, amburab iburab ubisha kaluschibab cabra kaluschibatø kewar amøñibelø køn, larrø waachamera kømig nebuilø, isubiitø kappinbalatø amønarnig nebuilø, katø larrø kaig indinab melamig nebuilø. ³⁸ Øyeeg tab misaameran yu pirau misaamera nømun tögagømibe nømbe purø nu palabelø købig køn. Nømbe mu misag warab waraimøsrø, nørø tunmerawansrø chu pungúinguen mørmeelø amøñibelø køn, nørø srug yaambumerasrø, lendegørrab pirørrabmerasrø, øyeesrø ke-bamba warab.

³⁹ Inchen nømbe isubigwan Tiusweinuutø pasra tögagúigube tabig wa-mindiilø købendø, tru Tius tranrrab misra kørørmisriilane møikkucha tranig utømuig køn. ⁴⁰ Kaguende Tiusbe nømui lata kømø, namuyasiibe purø tabig tögagúig kua, tru nømbe namba kanbalatø misratøwei tru newan tabig kønrrai indig kuig køn.

12

Maramga murelø amrruben, chi isumø, namgucha mur pønrramig

¹ Inchawei øyeeg købene, tru isubigwan Tiusweinug pasra tögargøbelø nørø køptø kan wañi lataig namuim pøtøgatan namun ashib purrabelan

namgucha tøgagúig kóppe, namun chiguen tab ambamgaig chigøben kwat-siiranøbelanba, tru kaig marøbig namun iløsrkøptø iløsrkønrrai marøb pasra-bigwanba webetøgun. Incha tru nam luløb ambamig Tius namui merrab may trarrig tsubig nam tøga pønrraiwan maikkucha kørromismø, luløbig lugun, ² namui kaptøgabe Jesúswan ashib, tru nømerrig treegwan pera marøb, katø tru namui isubigwan nuinug pasra tøgagúigwan newanig kønrrai marøb inchibigwan. Pøs Jesúsbe nø pumsrø kasrag kømdiig pasrabigwan asha pasraikkurri kurusyü mesraig kweetsig kwamigwan awentawa, tru kørig marinab pasramigwan chi trunun isua ashmøtø, truyu puraya, Tius wamisra wainug kusrmaygatømay wamisrig køn.

³ Incha tru kaig marøb misaamera Jesúswan chine kaig maren, treegu ka awentab purayaigwan, trunun ñimguen isuy, ñim chi muraaramøwei, chi kaima kørromismøwei indamig kønrrai. ⁴ Pøs tru kaig mariiba ñim kwayab melaigu, ñimbe katøgucha ñimui aniwana lusamnegatiibe mara pønrrømøn. ⁵ ¿Tius nui ureg kuimba tab wamdøga waminchib purugúigwan ñimbe yandø pesannabguen inda chindah?

“Nai nusrkai, ñi mur pasram kusrenrrai Señor ñun murelan kusrennene, kagatørre inditamab treeg isua tøgagømøwei, Señor ñun isua mørtraia marene, truyutø kørromismøwei indamig køn.

⁶ Kaguende tru nui undaaraiwane

Señorbe nune mur pasram kusrenrrai kusrennøb, mundøgucha nui nusrkain kuitamab isua tøgagúigwane nøbe kalø marigwan ølmartrab murba tranøbig køn” cha, trenchibig køn.

⁷ Maramga murig lataliø Señor ñun maringaruigwane mur pasram kusrenrrai kusrenrrab inditamab isua awentau. Kaguende Tiusbe ñimune nui nusrkain kuimba øyeeg maran. ¿Kan nusrkawan møskai mur pasram kusrenrrai kusrenniimig mu treeg nusrkai kø chinderah? ⁸ Inchen tru kanelø mayeelø mur pønrram kusrenrrai kusrenniilø latawei ñimun kusrenniimeelø kuisruandøbe, trube, Tiuswei trag nusrkalø kømøtø, ka menda ureemera kuin kønrrun. ⁹ Inchagucha namma yu pirau namui møskalø namun mur pasram kusrenrrai kusrennøbelø namba tøgar kua, truilanma maig købash inchimøtø, tab inchib tøgagøbelø kuibe, ¿tru namui espíritumerai Møskai Tiuswane treetøguen kømø, masken maig taigwan tru kuindø mørøb meløwa, øsig kømigwan tøgagømig kømønrraitarru? ¹⁰ Namui møskaløma nam mur pønrram kusrenrrai nømbe kan maya yanagatiitø namun kusrenanøb tøgagøbelø købig køn, nømun maig maramdiig køben, treeg. Trune Tiusbe nam mur pønrram kusrenrrai kusrennøppe namunguen tab kønrrai maran, nø newan tabig kuigwan namgucha tøgagønrrai. ¹¹ Tru mur pønrram kusrenrrai murigwan kusrenanene, ke kan tru urastøbe chiguen chi kasrag kømdiig kømøtø, mur kui mørøb pasramibe købig køn. Inchendø tru øyawan kusrenaninab puraambubelaimbe tsøndatøbe sølgandø tabig amønamiiba, chi isumgaig tab amønamiiba tøgai arrubig køn.

Tius wamindigwan kaasamibe kørig kømdiig køn

¹² Inchawei ñimui kwalmera kullaarailan chishmisrrai kønøgøb, ñimui tømmera itønapeelan katøle mur misrrai maray. ¹³ Katø ñim tab punab ambamig kønrrai putur maymeran ølmaray, tru ñimui kørriindi srøb wetunshimø, tammisrrai. ¹⁴ Ñimbe maya misaameraba ambugurri igurri lata tab kømigwanba, katø Tiusweyasiitø tarømisra tabig amønamiigwanba martrab inchib kuy. Kaguende Tiusweyasiitø tarømisra tabig amønamiigwabe, muguen

Señorwane ashchaamøn. ¹⁵ Ñimbe purø tab isua ashib amøny Tiuswei tru ka yandø tab indigwan ñim mõiikkøben wendøbasrøb pønrrabgunmab, inchippa ñim mõiigwan køben kan møb srølgølig lataig kal-lawa nurab ya, truig pesriig iløsrkønrrai maren, misag purø nuwan tru kaitøga mindisailø kømønrrai. ¹⁶ Muguicha møg lata ishug lata trømbøig marøb uñchab kømøwei, kabe Tiusweimburabigwane chigucha kømui lataig inchibig kømøwein kuy, tru Esaù latawei. Truima kan mamig nindagweindø kan mayor nusrkai maig tøgagømigwan yanig køn. ¹⁷ Kaguende ñimbe yandø asiinrrun, Esaùbe mas wendøbe tru mayanguen tab indig kønrrai keta tranigwan katøle møskawan utønrrab inchen, nune yandø ka taig købigwan. Tru mayanguen tab indig kønrrai tranigwan tøgagønrrab kappin kørøgøb lawa, yandø treeg kønrrai chab marigwane ni chinchaguen lliskamgaig kuig køn.

¹⁸ Pøs ñimbe, israelitasmera Sinaí Tunyu kemalla pønrrab latawei, kan nu tun katøramdiigu nagurømera naarabig tøgaiгу kemalla kømøwei, kabe løstiig, tru purø trømbø løstiigu kemalla kømøwei, kabe kørig kømdiig isig ichibigu kemalla kømøwein køn. ¹⁹ Katø ñimbe tru trompeta mur wanrøbigu kemalla kømøwei, kan wam wamindiilan mørtrab kemallmøwei indig køn. Inchen tru wam wamindiilan mørøbeløma: “Tiusmanda yandø wamincha” chibelø køn, ²⁰ kaguende yandø mas awentawa pønrramgaig køben, Tius tru øyeg karua pasren: “Kan animaldøguen tru tunwan kebachibiibe sruutøga peta kweetsig kønrrabig køn cha” trenchiben. ²¹ Inchen tru treeg pureb pasrabiibe purø trømbøig kørig kømdiig køben, Moisésbe trenchibig køn: “Kwaarøraig kørig købiitø ke itønab pasrar” cha.

²² Ñimbe treegu kemalla pønrrømøtø, møimbe ñimuimburappe tru Sion Tun tainug, Øsig wab Tiuswei ciudadasø, srømbala Jerusalénsrø, muguen mundzamgaig ángelømera tulundzuna kasrag purraisrø, treegu kemalla pønrran. ²³ Katø Tiuswei tru srøsrø kal-lawa ureamera nømui munchimeran srømbalasrø pørig tøgarmera kanbalatø purraisrø, katø Tius tru maya misagwan maig maramigwan asha marøbig waisrø ñimbe kemalla pønrrab, katø mayeelø sølgandø tabig misaamerai øspirumera yandø newan tabelø kønrrai kørømariilø purraisrø kemalla pønrran. ²⁴ Katø tru srø acuerdo marigwan misagweimburø purøbasramisøbig Jesús wangucha kemalla pønrrab, katø tru Abelwei ani ‘tru kaig marøbigwan ñi, Tius, ulø pay’ chib, ani lataikken kømøtø, Jesúswei tru ani itøsurig mas purø tabig ‘tru kaig marøbigwan ulø paymø, ñi, Tius, pesannau’ chib waminchib aniyu kemalla pønrran ñimbe.

²⁵ Inchawei tru waminchibigwan kaashib kønrrab kømø ashiptø kuy. Kaguende Tius Moiséskurri isuptø kønrrai wamindigwan kaashibeløma yu pirauguen chi indiimig ka yandø wegørrømuibe, trube, tru srømbalasrøngurri isuptø kønrrai waminchibigwan tarømisrabe, nambe truyugurrimbe ni chinchaguen wegørramgaig kønrrun. ²⁶ Tru Moisés tsub urassrøma Tiuswei wamdøgabe pirøwane kønøgagutsig kuibe, møimbe øyamay maramønrrun cha kørømisrig køn: “Nabe katøle pirøwane kønøgagutsamønrrun cha, trurrigu pirøwandø kømøtø, srømbalameranbañau.” ²⁷ Tru, “katøle kønøgagutsamønrrun” cha, tru trendaibe, tru ka mara pønrsraindeelø kønøgagutsiilane kerranrrab kui tørgandø eshkan, tru kønøgagutsamgailø, truiløtø pønrrabig pønrrønrrai. ²⁸ Inchawei tru nam ashib tøga purramig tru kønøgagutsamgawgan nambe utab kuig købene, nambe ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chigun, Tiuswan tab kui wanrrai marøppe, nun køriibala tabig waminchib, kan yeeg tabig

kønrabmab isub. ²⁹ Kaguende namui Tiusbe kan nag lataig køn, chigucha kørrømsrtraingaig parrøbig.

13

Cristoieløbe mandø amønamig

¹ Ambugurri igurri undaarabig undaaray, kan trag nunelø lataitøwei.

² Ñimui yau asiimeelø pubelan tab wamab ya pebamigwane pesannamøtay. Kaguende møiløma øyamay marøb meløwa, ángelesmeranguen ya pebøbelø køn, chi truilø kuitamab isumøtø.

³ Katø kailan keeri yau purrabelane ñimbe nømbe kanbalatø keerig purrøwa lataitøwei isub, katø kaig indinab melabelane ñimun treeg indi lataig isumig køn.

⁴ Kasharamibe purø tabig købig kui mayeeløba treeg isua tøgagøb, katø kasharawarmerabe nømui kiainuube mu pegwan pera kiamig kømøtø køn. Kaguende møg lata, ishug lata trømbøig marøbelanba, katø itøluløpteelanba, Tiusbe nømun maig kønrabigwan asha martrab køn.

⁵ Ñim amøñippe, anwane ke chinchimmøø chull inchib amøñimøtø, ñim møi maig tøgagøitøgatø tab kui mørøb kasraatø amønamig køn. Kaguende Tiusbe trendaig kuig køn:

“Managuen ñundø elachimøwei,

chinchibgucha tsunrrai managuen ñun tarømsrømøwei indamønrrun”
cha.

⁶ Inchawei øyeeg taig købene, nambe treeg kønrraitamab isua, chi isumø trenchinrrun:

“Nan purugubiiibe Señor nø køben,
nabe chigucha kørmumønrrun cha.

¿Møøbe nane chigúi martrautah?” cha.

⁷ Tiuswei wamwan ñimun waminchib, ñimun pera marøb pønrrabelane isua kømig køn. Nømui tru tabig amønaigu asha kusrenrrai mandø tabig kørrømarig købigwan tab isua asha, tru nøm isubigwan Jesucristoinug pasra mandø tøgagøigwane treetøweih tøgaguy.

⁸ Jesucristobe merrabsrø lata, møyian kwaløm lata, katø managatig nøbe yunømarmíig, treetø køn. ⁹ Chigøben peamaytø kusrenaniilø pesrøteeløtøga amburab iburab srua ambiilø kønrrab kømøtø kuy. Pøs namui manrrømera Tiuswei tru ka yandø tab indiitøga mur pønrramigwan utiibe tabig køn, tru chi mamimeran manrrai karua pønrrailan marøb megaig lata kømøtø, tru øyeelan mariibe chiweingucha chi purugumeelan.

¹⁰ Nambe kan altar tøgaguer tru Tiuswei carpa ya tabzhigu marøb pønrrab sacerdotesmerabe tru altaryuigwane mamig kømíig. ¹¹ Pøs tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote tru, “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” tannug tru animal kweetsiilai aniwane tru kaig mariilaimburø tranrrab umbusrø srua kebyainðgucha, tru animal kwaigwei asrmerane nøm warainukkurri nøøørsø srua webamba, parriilø købig køn.

¹² Inchawei treetøwei Jesús kucha ciuda yaskabyugurri wambig nøøørsø kwaig købig køn, nui anindøga Tiusweindø kønrrai misaameran chish martrab. ¹³ Inchawei namgucha nuimay nun katønrrab webamgun ciudayugurri wambig nøøørsø, nun maig trømbøig indinab megaigwan namgucha treetøwei kaig marinab melønrrab. ¹⁴ Kaguende nambe yu piraube kan ciuda managatig pasrab pasrønrrabig chigar kua, nambe tru attrabigwan lab ker. ¹⁵ Inchawei Señor Jesucristogurri chu urastøgucha Tiuswan nam animal

kweecha lataig tranøppe, purø tabzhig wamindiilø trangun, nui munchiwan tabig wamindi wam tru trigugurri webarrubiitøga. ¹⁶ Ñimbe tabig maramigwanba, ñim chi tøgagúigwan pirishib kømigwanbabe pesannanrrab kømø melay. Kaguende kweecha tranøb lataitøwei Tiuswan keta traniilø øyeeeg traniiløbe nø purø tab kui wanrrai marøbig, treeg køn.

¹⁷ Ñimun pera marøb pønrrabelane maig karuigwan mørøb, nøm maig chiben treegwan melay. Kaguende ñimun chi kømønrrai chu uraskucha ashibeløbe nømwein køn, nømui chi mariilan nøm Tiuswan eshkab pønrrønrrabelø kua. Nøm maramigwan marøb melappe, kasraatø, chi isuin kømøtø, marøb kønrrai inchigay. Kaguene trengømuisruandøbe, ñimune chiguen chi tabig kønrraamøn.

¹⁸ Namuimburab ñim Tiuswan miarrunrrigay. Pøs nambe namui isub kebachib pasrabigu chi 'kalø køn' chibig chigar pønrrab, katø chiyutøgucha nambe tabig marøb melønrrab isua meler. ¹⁹ Nabe ke tiusmanda Tiuswan miab kørnunrrigay chinrrab inchar, na peba ñimuisrømay katøle arrumig kønrrai.

Patsøgønrrab srabe wamindiilø

²⁰ Tru chi isumgaig tab købigwan tøga Tius, tru managatigwei acuerdo mari anindøga tru Ubishameran Ashibig purø nuig, namui Señor Jesúswan kwailai utugurri kusrubiibe ²¹ tru nø maig maramig palai waigwan martrai chigurrimbunø tabig palabigwan ñimun tranrrun, Tius nø purø tab kui ashib wamig kønrrai Jesucristogurri namuinug nø marøb pasraitøga. Jesucristone managatig tørguegwalmabig kønrrun. Treeg kønrrun.

²² Na øyamay melamig køn chib wamindi wamwane, nai nunelan, tiusmanda tammay utørrunrrigay chinrrab, pøs nabe landøtiig pørar. ²³ Namui nuneg Timoteobe kailan keeri yaugurri webyain kui ñim wammøra kønrrai inchar. Incha nø petø arrubene, nabe nøba ñimun ashchab arrumønrrun.

²⁴ Ñimun ashib pera pønrrabelø mayeelanba, katø mayeelø Tiuswei misaameranba 'tab ka amøñigüeh' tan chirrunrrigay. Katø italiasreeløgucha ñimune 'tab ka amøñigüeh' cha øran.

²⁵ Tiuswei tru ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrønrrun.

Santiago

Israelwei misag truørø amba warabelan Santiago pørøb

¹ Na Santiago Tiusweimba, Señor Jesucristoimba marøb megabig Israelwei doce nusrkaløgurri misag nõrrø larrøbicha, pirau kan ørøtø amba warabelan 'ka amøñigueh' chinrrab inchar.

Tiuskurri kusrebig kømig

² Nai nunelø, chigøben, chigøben puig meløwabe, truba tab kui inchib, kasraaray, ³ kaguende ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan maig kõtashchab marigugurrimbe masken tammay melamig arrubig kui ñim ashibeløbe. ⁴ Inchendø ñim tru treeg tammay kullaaramø, ka melaibe, newanig kønrrai inday, chiyugucha neilø, chi isumgaig newan pønrrabelø, yandø chiyugucha palømø newanelø.

⁵ Ñimun møigwan køben øyeeløyu tab asha maramigwan kusrebig kømig paløbene, Tiuswan miau, nõbe tranrrun. Kaguende nõbe mayeelan tranøppe, merøbalatø tranmøwei, katø chi miabene, namømotø, tammay tranøbig køn. ⁶ Inchendø miappe, ke Tiusbe tranrraitamab isua miamig køn, treeg kømuptinchaitamab maizhikken chi treeg isumøtøgue. Kaguende chi treeg kømørrab kø chindermab isubiibe kan maryu pi welarwan isig ichibig amburab, iburab srua yaig lataig køn. ⁷ Møikkøben treebe Señorwan chigøben utamuitamappe isumøta. ⁸ Kan møg møindø øyeeg martrab isub, katøguen srønabe peetø isubiibe, chiyutøgucha mumayguen kømíig unan.

⁹ Kan truburab chiga nunezhigwan Tius nune truba nuig marene, purø tab kui møramig køn. ¹⁰ Inchen puaibe purø tab kui møramig køn, Tius nune chigucha kømíig lataig marene. Kaguende puaibe kaumerayu u lataig kua, pasrabig pasrønrrab kaiman. ¹¹ Pøs pørr webarrua, purø mur pachene, kaube mul-laben, ube peñen, tru tabzhiibe yandø pinan. Øyeetøwei puaikkucha nui chigøben penab, yanøb uniløyu pinønrrun.

Chinetø kaig pub arringucha treegu ka megab

¹² Chigøben pub arruben, tammay megabig megabiibe mayanguen tab kuig køn. Kaguende treegu puraya pasramisrøppe, nun undaguelan Tius keta tranrrab kørrømisrig tru øsig køm coronan utønrrun. ¹³ Møigwan køben chiyugøben kaigyu kebenamdiig mørørabene, Tius treeg isunandan chimøta. Kaguende Tiusbe mana kaigu kebenamdiig kuig mørørai wamøwei, ni katø mun kaigu kebenørkønrrab inchimøwei inchibig køn. ¹⁴ Treeg kømøtø, møigwandøgucha nui kaig isubeløtøwei srua iben, truiløtø yandø tabig lataig asønangarua kebenørskaim pasran. ¹⁵ Inchen tru trømbøig isuilø yandø umbu kebya, pasramisrikkurrimbe, kaig maramig kal-lan. Inchen tru kaibe yandø ne nurappe, kwamigwan kal-lanrrai mara pasran.

¹⁶ Nai undaraig nunelø, ñimguen pella peemaytø isub pønrrømotay, ¹⁷ chitøgucha tabig ketiiba, katø chigøben tabig newan marøbelø kønrrai ketiibabe srømbalasrøngurri arrubig køn, tru srømbalasrø chine pilab pønrrabigwan marøbig Tiusweinukkurri. Nøbe nõ maig køppe, manatøgucha treetø kua, nuinuube løstørab lata inchib, tømrisøb lata inchib, inchibiibe chigagøn. ¹⁸ Nun trendø treeg marøg kuikkurri, nui newan cierton wamdøga namune katøyug srøig kal-langaruig køn, nõ kerrigu misagwan ellmara pønrrailai utu nammerrig ke srøsrø ellmarig misrig latailø kønrrai.

Kalutøga mōriitø kōmō, maramig kōn

19 Nai undaaraig nunelø, iigwan isuy: ñim mayeeløba mōramigwane muniitø purramig kōn. Inchen wamindamigwanba, namamigwanbabe tsōndatø isuptø maramig kōn. 20 Kaguende kan mōg namig kōtanmaptø mariibe Tiuswei sōlgandø tabigwan marmōn. 21 Inchawei treeg kōbene, ñimbe ashikken kōnrrabgaig marigwanba, chigōben kaig mariilø trutø netsaig tōgagūlanba webeta elacha, Tiuswei wamwan ñimui manrrau ellgwaigwane mur kurrashmø, tammay utay. Kaguende tru wam wamindiibe maramburab marøbig kōn, ñimui mōsigwan wesramig.

22 Pōs Tiuswei wamwane maig martrain taigwan ñimbe marøbelø kōmig kōn, ka mōratø, mōratø kōnrrab kōmōtø. Trengōmuisruandøbe, chi mōrmui lataitøwei ñimasiitø ka kegōrrab pōnrraig webinrrun. 23 Kaguende mōikkōben Tiuswei wamwan mōrøptø mōra, tru maig taigwan mōra marmūbe, kan mōg nui malōwan espejoyu ashibig lataig kōn, 24 nui malø maig kuigwan asha, katø llirawa, ippe, pesannab lataitøwingue. 25 Inchen mōikkōben Cristo maig martrai karua pasrig newan sōlgandiig, tru chi ilōsrkaimīg kōnrrai marøbigwan ke tab asha, truyu megabig megawa, tru martrai karuigwan pesannapt-inchimōtø marøbigweimbe, nui mariiløyu mayanguen tab kuig kōnrrun.

26 Ñim mōikkōben, Tius martrai karua pōnsrailøyu maizhikken purø punōmø marøbig kurbab isubendø, nui nilōtøgabe maig kurrøbashtø waminchibiibe nōasiitø kebeñib pasran. Inchen tru nō Tiusweiwan maizhikken purø punōmø marøb pasrab taibe chi marmui lataitøwei webyan. 27 Tius Mōskawei merrab tru nō karuilan maizhikken pinab marmø, chillig indiimīg mariibe, iig kōn: usri mōskai, peta kwailanba, kelø peta kwailanba chigōben isuig melōben isua ashchab ambub, katø yu pirau kaig trōmbøig arrubiitøga chillig incha pōnrrōmøwei indamig.

2

Misaameran mōilandøgucha lata wamamig

1 Ñim nai nunelø, ñimui isubigwan namui Señor Jesucristo tōrguegwalmabigweinuutø tōga pōnrrøwabe kanundø tab wamab inchimø, mundøgucha lata kōmig kōn. 2-3 Ñim tulundzuna purrōbenma, kan truba pua mōg oro surtigastiig, truba tabig keweig pubene, truba tabzhig wamab, ñimbe trenchinrrun: “Yu katøguchi tab wamdønug warra” cha. Inchen trunetø katōgan, kwa waacha, truba shautøzhig chilliguig keweig pubene, ñimbe trunune trenchinrrun: “Ñibe øsrøndø, ka pasrau” cha; kabe: “Uyu pirau wamisr” cha. 4 ¿Treeg marøppe, ñimui utu ñimdøwinguen kanune yandø nōørø marøbguen pōnrrōmōtirru? ¿Ñimbe kaig isuaguen treeg inchib pōnrrōmōtirru?

5 Nai undaaraig nunelø iigwan mōray: ¿Tiusbe yamba yu pirau waachameranwei lawa wesruig kōmuitarru? ¿Nōmbe isubigwan Jesucristoinuutø pasra pōnrraigwan tōgagōmburab tōgagōb, katø nun undaguelan tru nō ashib karub waigwan Tius tranrrab misra kōrrōmisrigwan chigucha utōnrrabeløbe nōmwein kōnrrai marig kōmuitarru? 6 Trune ñimbe waachamerane chigucha kōmīg marøb ka kōrig maran. ¿Tru puarmerawein kōmuitarru ñimune mōra melōnrrai marøb, katø misagwan ashib karub purrabelaimay ñimun uñchib waram srua ambubeløbe? 7 ¿Tru Cristoi purø tab munchiwan ñimun pasra wamigwan nōmweinrru purø trōmbøig wamabelø kōmuitarru?

⁸ Tius tru martrai karua pasrig purø nuig, nui wam pørigu pasrabigwan, maig chibig køben ñim treeg mōra marøb pønrrøwabe, søl marøb pønrrønrrabguen: “Tru mendaigwangucha, ñiasig lataitøwei undaarau” cha trendaigwan. ⁹ Inchen ñim kanune tab inchib, kanune maig købash inchib pønrrappe, ñimbe kaig marøb pønrran. Inchen tru maig maramigwan martrai pōra trarriitøwei ñimune ‘kalø marøb itøbunab pønrran’ cha ñimundøwei itøra pasrtrun. ¹⁰ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan mōikkøben kerriguh mōra marøppe, marendø, tru utu kanundøguen kalø marøb itøbunikkurrimbe mayamba kalø mara pasraig kørromisran. ¹¹ Kaguende: “Itølulamig kōmōn” chibitøwei, treekkucha taig kōn: “Kweet-samig kōmōn” cha. Inchawei mōikkøben itølulmuingucha, kweechibiibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwane itøbunan. ¹² Ñimbe wamindiløyu lata, amønailøyu lata tru maig maramig chi iløsrkaimig kōnrrai marøbig nōmun maig asha maramigwan marig kōmig, ke yandø treeg maramig puim pønrrab misaamera lataig kōmig kōn. ¹³ Katøganelan lastimaguengaig marøbelane, nōmungucha treetøwei lastimagaig marøb asha kørromariilø kōnrrun. Trune, tru lastimabaig marøbeløbe, kōrmø, tab kui webamba pønrrønrrun, tru maig kōnrrabigwan asha maren.

Isubigwan Jesucristoinuutø pasra kuiba, chigøben tabig mariiløba

¹⁴ Nai nunelø, ñim mōikkøben ‘isubigwan ke Jesucristoinuutø tōga pasrabig kur’ chibendø, chigucha tabig marøb kenamarmubene, tru ‘isubigwan pasra tøgagur’ taibe, ¿chiwein kuin purugunrrab kø? ¿Kabe tru isubigwan Jesucristoinuutø tōga pasrab taig, truitø ñun kaigyugurri wesranrautah? ¹⁵ Kan nunewan kui, kabe kan nuchawan kui kemig truburab chigawei, kwalømmerawan chi mamig chigawei meganne, ¹⁶ ñimma mōikkøben trendaimbeh: “Chi isumø, tab inrrig chib. Pachiitø kōnrrai tsitsø keb, øska mab, muchib uñchig” cha. Inchendø asru maig palain pasrøben chi tranmubendøbe, niløtø pasrainguen kōnrrun. ¹⁷ Inchawei øyeetøwein kōn, ‘isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagur’ taig, chigøben mariilø chigaibe, nōasiitø kwaig kōn.

¹⁸ Inchendøgucha møibe trenchinrrun: “Isubigwan Jesucristoinuutø ñibe tōga pasrøben, nabe chigøben tabig mariilø tøgagur cha. Ñui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan chigucha tabig mariilø chigaig nan kenamartra cha. Inchen nai isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane nabe chigøben tabig mariiløtøga ñun kenamartrumōn” cha. ¹⁹ Pøs Tiusbe kandø kōnmab isub, ñi kōrewa pasraibe, trumaybe sølwein kōn. Inchendø kwaimandziimeragucha Tiusbe kandø kōnmab kōrewa, katø kørig køb itønab inchibelø kōn. ²⁰ Au, ñi chugúi mōrmig, nebua ashchab inchi, isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúig, chi tabig mariilø chigaig, ka yandiibe chigucha kōmig kuin kui. ²¹ ¿Namui merrabsrø mōskai Abrahamma nui nurkai Isaacwan tru altar marinug truyu Tiuswan trana, kwetchab trarren, nune chi kaig kōmig lataig tabig kørromarig kōmuitarru? ²² Inchawei, ¿Abrahamweimburabma ashmøtirru, nui isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúibe tru chigøben mariiløba truibā misra kanbalatø marøb pønrrabig kui? ¿Inchen nui isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúibe tru mariiløgurri kerrigu newan marig kørromismuitarru? ²³ Inchen Tiuswei wamwan pørigu øyeeg taibe nebuig kōn: “Abrahambe Tiuswan kōreikkurri Tiusbe nune sølgandø tabig kui asha tøgagúig kōn” taig. Incha nune “Tiusba truba tab linchibig’ cha, wamig købig kōn.

²⁴ Inchawei ñimguen ashen, Tiusbe kan mowane nui tabig mariiløgurrimba chi kaig kómig lataig tabig korrømaran, isubigwan Jesucristoinug pasriitøgatø kómøtø. ²⁵ Katø treetøwein kuig køn, ¿tru Rahab, nui asrwan anwei yanøb ishuma, tru maig kõtasha asha wam sruumrrnrrab ambubelan nõbe ya bebumba, katøgan peg maywan amrai eshkamba, øyeeg tabig marikkurri nune chi kaig kómig lataig tabig korrømarig kømuitarru? ²⁶ Kan asrma chi espíritugaibe kwaig køn; katø treetøwei isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagøppe, tøgagøbendø, chi tabig mariilø chigaibe kwaitøwein køn.

3

Niløbe truba kaig marøbig køn

¹ Nai nunelø, ñimui utube mayeeløbabe kusrenanøbeløtø kønrrab isumøtay, nam kusrenanøbelane maig kønrrabigwan asha marøppe, ka palatiig kømø, martrab kui ashibelø kuig køppe. ² Kaguende nambe mayeeløba chiyugøben kalø marøb pelligelø ker. Inchen mõkkøben nui wamindigu pelligelø, tabigwan newan sølgandø marøb møg køn. Treebe nui asrwangucha kerriguba maig købash kømønrrab isua møra tøgagøn.

³ Kaullimeranma nam trigu tsi muusrøppe, muwan inrrain kesruben mørtrai muusrøbelø ker, asr ørøba kønørramamø merrarramig. ⁴ Katø barcomeran chigucha asay. Yeeg nørreelø purø mur isig ichibig srua ambiilø kuingucha, barcon muba inrrai inchib pasrabig kan lamøtiitøgatø truyu purrabeløbe nøm muwan ambug køben truwan øran. ⁵ Katø niløgucha øyeetøwein køn: Asru purø lamiiig købendø purø nuig misrøb, chigøben purø nørreelø martrab waminchibig køn. ¡Kan lamø naazhikkurrindø kan srønø tsibwan muba kuimburab parrøbig køn! ⁶ Inchawei niløbe kan nag lataig køn, namui asru kaitø netsaig, asr ørøba trømbøbig marøb mindishibig pasrig tru niløbe. Tru møra melamnug naarab pasrabiitøgatøwei piløga pasrig køn. Incha nam øsig kuingurrimbunø kwamnøgatig pilab pasrabig pasrønrrun.

⁷ Møøbe chigurrimbunø namig animalmeran køben, illimeran køben, ulmeran køben, maryu purrabelan køben kusrenanamdiig køn. Inchawei misaamerabe merrarrawa kusreezheelø marøbelø køn. ⁸ Inchendø niløwan kuimbe mugucha kusrenanrrab kaiman. Purø kaig kua, chinchaguen treeg marmønrrai merrarrawa tøgagønrrab kaimaig, kweechib larrø trømbø møtø netsaig køn.

⁹ Nambe niløtøgabe namui Tius Møskawan tabig wamindamba, katø Tius nølataitøwein kønrrai mari misaameran tru niløtøgatøwei trømbøbig nebunrrai wamindamba inchibelø ker. ¹⁰ Tru trigugurrindøwei mayanguen tabig kønrrai wamindamba, trømbøbig nebunrrain chib wamamba indan. Nai nunelø øyeebe maramig kømøn. ¹¹ ¿Kan pigabyugurrindøwei chish pi webarrumba, kaig pi webarrumba inchaudah? ¹² Nai nunelø, ¿kan higuera tusr købendø, aceitunas niguen, katø kan uvas tusr købendø, higos niirraudah? Katø treetøwei kan tre pigabma truyutøwei tab pi weguchimøn.

Kusrebig kømigwane Tius tranøbig køn

¹³ Møikkøben ñimui utu truba kusrebig, trurrigu chiwan køben tab chigúi mørøbig kuabe, maig købash kømø, tammayig kuitøga kenamar, nuig kurmab inchimøtø, larrø tammay marøb unigu, truba kusrebig kuiyugurri ar-rubiitøga. ¹⁴ Inchen treeg kømøtø, katøganweimburab ñimui manrrau ke chinchimmøro inchib pusrkwai asiibah, chiyutøgucha ke nømerrig kønrrab in-diibatø tøga pønrrøwabe, ñimbe truba nørreelø kusrebelø kermab inchimøwei,

tru newan ciertonigwan isab pønrrømøwei inday. ¹⁵ Kaguende kusrebig kuig øyeebe Tiusweinukkurri arrumøtø, ka i piraugurrindø arrubig ka møwei isuiløyugurrimba, nugwaimandzigweinukkurrimbe arrubig køn. ¹⁶ Kaguende ke chinchimmørø inchib pusrkwai asiibah, chiyutøgucha møig kanab marøbig køtashchab indiibatø pønrrabnuube, ambumay imay ke mumay købashitiibah, katø chigurrimbunø ka trømbøig mariiløbatø pønrran. ¹⁷ Trune tru kusrebig kømig Tiusweinukkurri arrub iimerrig køn, chishig. Trugurrimbe ambugurri igurri tab kønrrai indamig, katøganelø chigøben indingucha tammayig kømig, tab kui mørøb kasraatø pønrrønrrai marøbig kømig, katøganun chigøben nebui megaben, truba truba lastima ashibig kømig, tabig marøbig kømig, kanelane ørø mara, kanelandø tab inchimig kømig, ka treeg kønmab ashchaidnø kømø, maig maramigwan marøbig kømig, treeg køn. ¹⁸ Inchen ambumay imay tab kømigwan tøgagønrrab tru ambumay imay tab købiitøga ellmarøbeløbe, sølgandø tabig ellmariilø tulishinrrun.

4

Pirauigwan tab kui inchib pønrrømumig

¹ Trømbøig kwayam lailøba, namishib chinetø cha møriiløbabe ñimui utube ¿chugurrinre arrubig køh? ¿Ñimui umbu trømbøig kaig isubelø ni kan mandøguen kømig pønrraptø pønrrøwa, truyugurrinre arrubig kømuitarru? ² Ñimbe chigøben tøgagønrrab inchendø, tøgagønrrab kaiman. Kweetsamba, katøgane chi tøgagømønrrai ke chinsraatø indamba indan. Inchendø chinchagucha tøgagønrrab kaiman. Incha ñimbe chinetø chib menda, trømbøig kwayan. Ñimbe chi tøgagønrrab isuigwan tøgagønrrab kaiman, kaguende Tiuswan miameeløgurri. ³ Kabe miappe, miabendøgucha, utønrrab kaiman, kaguende søl isua miamøtø, ka ñimui asrwan tab kønrrai kasraarab kømigwayasiitø miabelø kuikkurri. ⁴ ¡Ñim, Tiuswan itøluløptø misaamera! ¿I pirauigwan tab inchib chull inchibiibe Tiuswane ashig kømui inchibelø kui ashmeelø køtirru? Inchawei møikkøben i pirauigwangøba tab kui mørøb llirabiibe, Tiuswane ashig kømui inchibig misran. ⁵ Kabe Tiuswei wamwan pøriiløyu øyah chippe, ¿ka trenchig køptø trendaitamab isutirru 'tru espíritun Tius namui umbu pasrønrrai traniibe namune ¡katø! nuyasiitø kønrraimab undaaran' chibigwan? ⁶ Inchen Tiusbe nui ka yandø tab indiitøgabe namune katøguchinguen tranøbig køn. Incha nui wambe trenchibig køn: "Nuinetø nuig mørørai inchibelane Tiusbe sötøbasramisrøb kurrappe, trune chigucha kømeeelø tammayelane nui ka yandø tab indigwan Tiusbe tranøbig køn" cha.

⁷ Ñimbe Tius maig chiben nune tru kuindø møyay. Trune nugwaimandzigwane mørmønrrab mur isua pønrrai, treeg pønrrøbene, ñimuinukkurrimbe lulrrun. ⁸ Ñim Tiusweimay kemallene, nøbe ñimuimay kemallchun. ¡Kaig marøbelø, ñimui tasigwan chish maray! ¡Ñim Tiuswan undaaranrrab indamba, katø tru urastø yu pirau chi købigwan undaaranrrab indamba inchib misaamerabe ñimui manrrømeran newan chish maray! ⁹ ¡Ñimbe truba isui inchib, chindimbarre nambe øyeeeg kailø kermab truba isub, katø kishib inday! Ñimbe indzabgunrriibe kishib; kasraarabgunrriibe truba isui inday. ¹⁰ Ñim Tiuswei merrab utsøbasrene, nøbe ñimune nørreelø kønrrai martrun.

Maig maramigwan nai nunewan ke na asha marmumig

¹¹ Nai nunelø, kangurrin kangurri katøganun chigøben kaig wamincha ashmøtay. Møikkøben kan nunewan kaig waminchib, kabe ‘øyeeg søl marmig køn’ chib, waminchibiibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kaig waminchib ‘søl marmøn’ chib pasran. Inchen ñi tru Moisés pørigwan kaig kui marøb pasrøwabe, ñibe trunun møra marøbig kømøtø, ñiguen ‘øyeeg køn’ chib asha marøb pasran. ¹² Inchawei mu katøgane kaaben, Tius nøtø køn tru maig maramigwan martrai pøriilan tranøb, katø nøtøwei maig maramigwan sølgandø asha marøb inchibiibe. Truibe nø kaigyugurri wesruin kui, kabe kaigyu pasrin kui nø ashchabig køn. ¿Ñibe chigugu, katøganun ‘øyeeg søl marmig køn’ chib marøb pasrønrrappe?

Srøna kwalømbe chi punrrab kui asamgaig køn

¹³ Inchen ñim: “Møin kui, srøna kui, chugøben ciudasrømay amba, trusrø pila ørøba warøwa penamba, yanamba, an nørø maramba inchib warønrrab” chibeløbe, mømibe iigwan møtrai: ¹⁴ Ñimbe srøna trumar ñimui øsig amønamigu ni chi punrrab kuinguen mørmubendø treendan. Ñimbe ka wañi lataitø køn, møindø kenaguitø, katø yanayube kenamuptinchibig lataitøgue. ¹⁵ Trembe ñim øyah tamikken søl kønrrun: “Señor treeg kønrrain købene, øsig warøwa, iilan marøb, øilan marøb waramønrrun” tamig. ¹⁶ Trune ñimbe nørreelø kermab isub, treetø isumøtø, truba nørreelø wamindan. Kan chiyutøgucha øyeeg nørreelø kermab isub wamindiiløbe purø kaig køn. ¹⁷ Møikkøben tabigwan maramig kui ashendø, marmuibe, yandø nuimbe kaig marig kørrømisran.

5

Puarmeran kaig attrabigwan isua kønrrai waminchib

¹ ¡Au, ñim puarmera, iigwan møray! Chigøben yeeg trømbøig ñimun nebub attrab pasrøben, kishib, trashib inday. ² Ñimui chigurrimbunø pua misrøb tøgagúiløbe trerailø køben, ñimui keilane pullilla mailø køn. ³ Ñimui oroba, anbabe, mugusiain køn. Incha tru i mugusiitøwei ñimune ‘øyeeg marøbelø køn’ chib, chi marmeelø kui kenamartrun. Tru tsamdzuraiibe kan nag lataitøwei ñimui asrwan pinishinrrun. Truba truba chigurrimbunø tulishib tunbønrrain køn ñimbe, møi ya srahe kwalømmerawan. ⁴ Ñimui ellmariilan tulishib melabelan tru tulisaimburø ñim anwan pagaramø nili andøwei ñimune ‘øyeelø kømøgue’ chib, wamab trasan. Inchen Tius maramburab marøbiibe tru uløwan tranmuinabelø trashib wamigwan mørin køn. ⁵ Ñimbe yu piraube purø tabig warab, asr maig palai inchen, ñimuiimbe treeg marøb waramig tøga, ñimbe waarameran lataig tsal-lana køn ñimui manrrømeran, kweetsam kwalømbe yandø punrrabguen køn. ⁶ Ñimbe tru sølgandø tabigwane kaig nebunrrai kørrømara, pasra, kweetsig køn, nøm maig martraindø nøbe chigucha inchimuig køn.

Tiusba wamindamiba, Señorwan munig megabig megamiba

⁷ Trune ñim nuneløbe namui Señor arrumnegatig tammay muniirab melamig køn. Kan ellmarøb kwallibiima ellmarabe, tru srø sre attrabzhigwanba, srahe sre attrabzhigwanba yaandø, yaandø, munig megan, tru pirau ellmarig misrizhigwan tulishinrrappe. ⁸ Ñimgucha treetøwei truba tammay muniirab, katø kørrønrrab kømø, mur pønrray. Kaguende Señor arrumibe lutaurab pasran. ⁹ Nai nunelø, kangurrin kangurri chigøben ‘øyan køtan’ chib; ‘treeg inndan’ chib, waminchimøtay, ñimun marigwan asha, kaigyu

kørrømara pønrsrainab pønrrømønrrappe. ¡Au! Tru ñimun maig maramigwan asha martrabiibe yandø yaskabuguen pasran.

¹⁰ Au, nai nunelø, ñimgucha asha kusrewa tōga pønrrai tru merrabsreelø Tius maig karuigwan tru Señor Tiuswei munchiyu eshkabelø chigøben isumdiig nebuinabendø, yaandø, yaandø tammay melaiigwan.

¹¹ Pøs nambe mayanguen tab kuilø kui aser chigøben isumdiig puingucha, tru kullaaramø melaptø melabelane. Jobwanma chigøben yeeg isumdiig nebuingucha, tammay ka megaptø megaigwan ñimbe wammørøbelø kuinrrun, katø srabebe Señorbe Jobwane maig indigwan chigucha. Kaguende Señorbe lastima ashib, trurrigu tammay purugub inçhibig køn. ¹² Nai nunelø, iigwane masken isua kuy: ñimbe srømbalawan, kabe pirøwan kabe katøgan chigøben, pegwan truilai merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chib, pønrrømøtø, ñimbe ‘treeg martrab’ chippe, treeg maramig køn. Inchen ‘marmønrrab’ chippe, marmumig køn, Tius kaigyu pønrsrailø kømønrrappe. ¹³ Møikkøben ñimui utu chigøben puben, isuig megawabe, Tiusba waminchi. Inchen møikkøben tab kasraatø wappe, Tiuswan tabig waminchib cantau.

¹⁴ Inchen møikkøben kwanrrø tsuabe, iglesiayu Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan wamø, Señorwei munchiyu aceite srøla, nuyasig Tiuswan ‘purugurra’ chib mianrrai.

¹⁵ Inchen nømbe Tiusbe ke tamartraitamab isub, Señorba waminchene, kwanrrøbe puraiben, Señorbe tab uñchai kusranrrun. Inchen chigøben kalø marin købene, Señorbe truigwan pesannab ulø paymønrrun.

¹⁶ Inchawei kangurrin kangurri ñimui kalø mariilan eshkayab, katø kangurrin kangurri katøganweimburab Tiusba waminday, ñim tammisriilø kønrrappe. Kan sølgandø marøb møg Tiusba wamindiibe truba nørreelø marøbig køn.

¹⁷ Tru Elías, Tius maig karuigwan eshkabiima, kan møg ka nam lataitøwein købig køn, tru sre pumønrraima, Tiuswan ‘sre pumønrrai martrunrrig’ chib nøba wamindiibe, pøn pila y tøbø pilaba srebe pirau pumuig købig køn.

¹⁸ Incha katø sre punrrai Tiusba katøle waminchen, srebe puben, pi-raube ellmariilø misrig købig køn. ¹⁹ Nai nunelø, ñimui utu ñim møikkøben Tiuswei newan ciertonigugurri pella, tarømisra iben, ²⁰ katø kalø marøbigwan nui pella yainukkurri lliskøbiibe nui møsig yandø kwanrrab pasraigwan truyugurri wesrub, katø truba nørreø kaig mariilan kasrøb inçhun.

1 San Pedro

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pedro Jesucristo nan nõashib karua ørig i kilgawan pørar misag nõmuim pirau kømõtø, peesrø tru ørø amba warabelan, Ponto pirausrøn køben, Galacia pirausrøn køben, Capadocia pirausrøn køben, Asia pirausrøn køben, Bitinia pirausrøn køben, ² Tius Møskai tru manasrøwei nebua asha, nõ lawa wesrailan, tru Espiritu Santogurri ñimune tabigwei tarømarøb, Jesucristo karuilan møra marøb, katø Jesucristoi anindøga chishmarøb indiilan. Tius ka yandø tab indigwanba, chi isumgaig tab købigwanba uñcha tøgagønrraimab isur.

Tiuswan kasrag køb wamindig

³ Namui Señor Jesucristoi Tius Møskaimbe mayanguen tab indig kønrrain køn. Nøbe purø nu lastima tøgagua, namun katøyug srøig kal-langaruig køn, tru treeg kønrraitamab isua munig melamig managucha patsønrrabig kømigwan nam tøgagønrrai, tru Jesucristo kwabelai utogurri katøle øsiiraikkurri. ⁴ Tru patsønrrab kømig Tius namun keta tranamig tøgagúibe pinønrrabig kømøwei, chigøben kaiba linchabig kømøwei, merguranrrabig kømøwein køn, tru ñim tøgagønrrai srømbalasrø ñimuyasig esegaig pasrabig. ⁵ Ñim isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri Tiusbe nui maramburab mariitøga chinchimønrrai ashib tøga kuilø køn, yandø kerriguwan tru kaigyugurri wesraig kømig tamara pasrig tru srabe kwaløm kenamarig kønrrabigweyasig.

⁶ Øyeekkurri ñimbe truba kasrag kuilø køn, inchippa kan maya yanatø chigøben, chigøben nebuig isuig melamig punrraptiig kuindøgucha. ⁷ Kaguende isubigwan ñim Jesucristoinuutø pasra pønrraibe kan oro lataitøguen kømø, purø tabig køn. Tru oronna managatig kønrrabig kømigwanguen maig kõtashchab ashchappe, nagu parramig køn. Inchawei ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwan maig kõtashchab asha kørømarikkurrimbe Jesucristo kenamisrøb kwalømbe ñimune søl marig kui asamba, maya nugen tabig indamba, katø tabig kui asha tab indamba indiilø kønrrun.

⁸ Ñimbe Jesucristone ashmuindøgucha, undaarabelø køn. Katø mømimbe nun kaptøga ashippe, ashmubendø, nun kørewa, purø nuig purø tabig kui møra, truba kasraaran, tab købiitø ni manchaguen chi tamgaikke, ⁹ pøs tru ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúig yandø tru nebumigwan nebuben, tru ñimui mõiimera kaigyugurri wesrailø kørørrmisrig.

¹⁰ I kaigyugurri wesraig kømigweimburappe Tius tru maig karuigwan eshkabelø Tius tru ka yandø tab indigwan ñimuin kønrrai nõm waminchibeløbe manasrøwei maig kõtashchab ashchab, truba truba tab ashib, payib laig købig køn. ¹¹ Cristoi Espiritube truulan manawei eshkaig købig køn, tru Cristobe truba kaig indinab megamigwanba, katø tru wendaube tørguegwalmabig kønrrabigwanba. Inchen nõmbe mu kõtashchab ke ashimmørø inchib, katø treebe mana kønrrermab indig købig køn, tru Espiritu nõmuinug pasrøwa eshkaigwan. ¹² Inchen tru nõm eshkab wamindigwane nõmuyasig kønrrain kømõtø, ñimuin kønrrai, Tiusbe nõmun kenamarig køn. Tru srømbalasrøngurri Espiritu Santon ørig treeg maringaruitøga tru mõin kwaløm srøig purø

tabigwan ñimun eshkabelø kusrenaniibe, tru merrabsrø Tiuswei tabig srø wamwan waminchibelø wamindigwandøwei ñimune eshkan. Pøs tru øyeelane ángelesmeratøweinguen nebua asinrrabna kui indan. ¹³ Inchawei treeg købene, chi maramigwane kanmaytø tab isua, tab asha maray, tru Jesu-cristo kenamisrøb kwaløm Tius ka yandø tab indigwan keta tranamigwane jkatø! truigwandø muniirab.

Tius namun wamappe, tabigweyasig tarømariilø kønrrai wamig

¹⁴ Maig karuigwan møra marøb nusrkalø latailø amønay, Tiuswan ash-meelø køb uras maig amøñig køben amøñib lataig kømøtø. ¹⁵ Treeg kømøtø, kaiba lindiimig chishig newan tabig amønay. Kaguende Tius nø wamabiima newan tabig køn. ¹⁶ Inchawei nui wamwan pøriiløyuma Tiusbe trenchibig køn: “Ñimbe newan tabelø kuy cha; nama newan tabig kur” cha.

¹⁷ Møigwandøgucha atsi marmøtø, nøm maig mariilan maig kønrrabigwan marøb Tiuswan ñim: “Namui Møskain” cha, wamabeløbe, chu urastøgucha yu pirau managatig kømø, ka petø warabeløbe, nune køriibala amønamiig køn. ¹⁸ Kaguende Tiusbe ñimune chi tabig marig kørrømisrøbgaigwan marøb amønaiigurri wesraig køn, tru treegwane ñimui merrabsrø kølli misaamera marøb amønaiigwan ñim tøga kørramisrig købigwan. Inchawei ñimbe tru øyeegurri wesranrrab purø pagaraigwane tsabøtø ashibelø køn. Truigwane mana pinønrrabgaitøga purø tranig køn, kan oro lataitøga kømøwei, kabe an lataitøga kømøwei, treeg kømøtø. ¹⁹ Cristobe kwawa, nui purø tab anindøga ñimuyasig treeg marig køn, kan ubisha-unø chishchig, newan tabzhigwan kweetsi lataitøwei. ²⁰ I pirøwan marmøwatø Cristone manawei wesrua pasrig købig køn øyeegweyasig. Incha møin kwalømmerawan kenamisran, ñimuyasig tab kønrrai. ²¹ Inchawei ñimbe nøgurri Tiuswan kørewa pønrramisran, tru Criston kwailai utugurri øsiirangarua, katø nune tørguegwalmabig kønrrai marøbigwan. Inchawei treeg købene, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwanba, truba truba munig melamigwanba Tiusweinuutø pønra kønrrain køn.

²² Incha møimbe, tru newan ciertonigwan ñimbe møra marikkurri ñimui møsiimeran chish marin køn, nunelan ka undaaranmab ashchhindø kømøtø, undaaranrrab isua, undaabelø kønrrab. Inchawei kangurri kangurri manrraugurri newan isua undaaramburab undaaray. ²³ Pøs ñimbe katøyug kal-lawar køn, møskalø pinønrrabelainukkurrin kømøtø, Tiuswei wam øsiguig, managuen pinønrrabikkaig pasrabig pasrabigurri. ²⁴ Kaguende Tiuswei wamwan pøriiløyube trenchibig køn:

“Maya misaabe kan kau lataig køben,
nøm purø nørreelø tabig kuibe
kauyu kan u lataitø køn cha.

Tru kaube mul-laben, ube peñen,

²⁵ Trune Señorwei wambe managatig kønrrabig køn” cha.

Inchawei i tru wam ñimun eshkaibe tru tabig srø wam truig køn.

2

Tiuswei misaamera

¹ Inchawei treeg købene, chigurrimbunø kailan køben, katø chine may wamincha isilan køben, ka palatø tab indiilan køben, mendaigwan chigurrin køben pusrkwai asiilan køben, chigurrimbunø wam kusrub indiilan køben elatsay. ² Kan srø kal-laig ureezheelø pitsø muchig kuinchib lataitøwei,

tru Tiusweimburabig pitsø chi peebe lindsayimig lataigwan ñimbe ke chin-damdø kui inçhib lay, truikkurri nõrrørawa, kaigyugurri wesraig kømigwan tøgagønrab. ³ Kaguende ñimbe yandø Señorwane purø tabig kuin kui tsabø ashibelø køn.

Cristobe tru ya marøbelø põlbasrtrab katsigu wayi srug lataig

⁴ Ñimbe Señorwan kemalay, tru Øsig Srugwan. Truigwane misaamera kaashippe, kaasig købendø, Tiusweimbe lawa wesruig, purø tab sruuzhig køn. ⁵ Inchawei ñim øsig sruumera Tiuswei yayu ñimgucha marø kus-runrrain kuy, sacerdotessmera Tiusweindø tarømariiø kua, Tiusweimburab maramigu keta tranøb põnrnamig kønrri, Jesucristogurri Tiusweyasig chull indamdeelø. ⁶ Inchawei Tiuswei wamwan põrigube trenchibig køn:

“Sionsrø kan srug trarrar cha.

Truibe katsigu põlbasrtrab wayi srug,
lawa wesruig, purø tabzhig køn cha.

Trunundø isua pasramisrøbiibe
køriimisa kørrømisrtraamøn” cha.

⁷ Ñim nundø kørebelaimbe tru sruube purø nuig tabig køn. Inçhen tru nundø køremeelaimburappe Tiuswei wamwan põriiøyu øyah taibe nebun:

“Tru ya marøbelø kaasig sruube
niga pasrønrri katsigu põlbasrtrab
wayig srukken misrig køn” taig.

⁸ Katø øyeekkucha chibig køn:

“Kan srug srurrengwanganumba,
katø penøsrkamba inçhib srug køn” taig.

Pøs nõmbe Tiuswei wamwan maig taigwan mõrmeeløgurri srurrengwan. Nømune trendø øyeeg nebuig melønrri marig købig køn.

⁹ Trune ñimbe Tius lawa wesruig misaamera, reywei sacerdotessmera, newan tab misag purø nõrrø, Tius tru nui truba tabig mariilan eshkab misaamera kønrri mariiø køn, tru ñimun purø løstøygurri nui purø tørigu põnrnamig kønrri wamabigweiwan. ¹⁰ Ñimbe merrappe Tiuswei misaamera kømuig køn. Trune mõimbe si, nui misaamera køn. Merrappe ñimbe Tiuswei lastima asigwan utønrab kaima kuig, mõimbe lastima asigwan yandø ñimbe nebua uta põnrnan.

Tiuswei karuig melabeløsun amønay

¹¹ Nai undaarailø, yu piraube kan peg pirausrøngurri ka petø amrru-atø latalian ñimun waminchar, ñimui mõsigwan kwayab pasrabig tru ñimui asru kaig marøg købig arrubigwan tiusmanda marmøtay cha. ¹² Judios kømø misaamera Tiuswan ashmeelai utube nõmguen ñimun asha kusenrri amønay, ñimune ke larrø kailø kui lataig wamindindøgucha, ñim tabig mariilan ashabe, mayeelan maig mariilan Tius payib kwaløm truiløbe Tiuswan truba tabig waminçhai.

Misagwan asha karub purrabelan mõramig

¹³ Ashib karub purrønrri mõguelø purrønnilane nõm maig chiben mõray, namui Señorweyasig. Tru maya misagwan ashib karub wabig, reywan lata, ¹⁴ katø kubenadurmeran lata, kaguen truiløbe kailane mõrøsrkøb, katø sølgandø marøbelane nõmdøwei tabig waminçhai Tius øriiø kuimba, treetøwei nõmune mõramig køn. ¹⁵ Kaguende Tiusbe ñimune sølgandø martraiwei isun. Trumay marene, tru chugúinguen mõrmubendø waminçibelø chinetø wamindiilane ñimbe mu mandamgaig kasra põnsrønrnun.

16 Ñimbe amõñippe, chi ilõsrkõbig chigaig ñimuimburab amõñibelõsun amõnay. Inchendõ 'chi ilõsrkaimig namuimburab amõñibelõ ker' chiptõ, trunune kaig maramigweyasig merrarrawa, marõb kõmumig kõn. Treeg kõmõtõ, Tiuswei maramigu marõb melabelõ latailõ tab isua amõnay. 17 Mundõgucha maig kõbash inchimõ, tab indamigwan treeg tab inchib, nunelan undaarab, Tiuswane kõriibala amõñib inday. Katõ tru reywan chigucha maig kõbash inchimub tab indamig kõn.

Cristo maig kõbash indinab megaigwan nam asha kusrenrrai kõrrõmarig

18 Karuindiig melabelõ, ñimun karub pera kõbelane maig kõbendõ inchimõ, kõriibala mõramig kõn. Tabelõ chinchimeelandõ kõmõtõ, martrain chippe, ke kandõ kandõ wamabelan chigucha treetõwei mõramig kõn. 19 Kaguende õyeebe tabig kõn, mõigwan kõben isumdiig arruben treegu ka awentab, chi kaig marmubendõ, maig kõbash puinab megamig kuindõgucha Tiuswan isua pasrabig kuikkurri. 20 Inchen ñimun chigõben kaig marikkurri ichabetõbene, ñim tammay ka melaptõ melaindõgucha, ¿ñim treeg melaigwane Tiusbe chinchita tabig kui ashchab kõ? Inchen ñim sõlgandõ marikkurri maig kõbash indinab tammay melaptõ melaiibe, treebeguendõ Tiusweimbe truba tabig kõn. 21 Tiusbe ñimun wamappe, õyeeb nebunrraiwei wamig kõn. Kaguende Cristogucha ñimuyasig truba kaig indinab megaig kõbig kõn. Nõma maig uñibig kõben, ñim treetõwei asha kusrenrrain kuig kõn, ñim truwandõwei amõñibelõ kõnrrai.

22 "Nõma chigucha chi kaig marmõwei,

ni mana kwalõm mungucha may wamincha isõmõwei inchibig kõn."

23 Chigõben tsalõ wamab trõmbõig wamõbene, Cristobe treetõwei lõtõmuig kõn. Nun chigõben truba isumdiig maringucha, nõgucha 'chigõben maramõnrun' chimõtõ, maig kõnrrabigwan Tius sõlgandõ asha marõbigwan nõ asha martrain pasrõbig kõn. 24 Namui kaig mariilane Cristo nõtõwei nui asru niga yaig kõn, kurusyu mesrõb uras, kaig maramigweimburappe nambe yandõ kwailõ latailõ kõrrõmisra, sõlgandõ tabig amõnamigu õsiguelõ kõnrrai. Ñimbe Cristoi kõrriindiilõtõga tamarilõ kuig kõn. 25 Kaguende ñimbe merrab-srõmbe kan ubishamera pella, nõõrõtõ amõñib latailõ kuig, mõimbe katõle Ubisha Ashibigweimay amruin kõn, tru ñimui mõsiimeran chu uragucha chinchimõnrrai Ashibigweimay.

3

Kasharawarmera mandõ amõnamig

1 Inchawei treetõwei ñim sralõgucha ñimui kelan maig chiben tammay mõrõb melay. Kelõ mõilõgõben Tiuswei wamwan kõremeelõguen, kan trititõguen wamindamig palain kõmõ, ñim maig kõbash kõmõ, mandõ tab melaigwan ashatõ, Tiuswei mayu punrrai, 2 tru ñim chishig tabig amõnaigwanba, kõriibala melaigwanba nõm nebua asha. 3 Ñimui tabzhiibe asru pala tamarikkurriin kõnrrain kõmõtõ kuy, pusrugwan purõ tabig tamarõb, oromera tabzheelõ põnsrõb, purõ nõrrõweyelõ keb indiilõyu. 4 Treeg kõmõtõ, ñimui manrrau kõnrrai inday; mana patsab minchabgaig, larrõ kõrrõtiig kuiguba, larrõ tammayig kuiguba kõnrrai. Inchen õyeebe si, Tiuswein kabyube purõ tabzhig kui asig kõn. 5 Põs merrabsrõngucha õyeegein kõbig kõn, ishumburmera Tiusweyasig tarõmariilõ tru tabzhig nõm tõgagũibe. Nõmbe Tiuswandõ muniirabelõ kua, nõmui kelõ maig chiben treeg melabelõ kõbig kõn. 6 Inchawei Sarama treeg kuig kõn. Abrahamwan mõrõbig kõptõ:

“Ñi, nai ashib karub” cha wamabig kòn. Inchawei ñimbe Sarai nimbasrmera lataig misrin kòn, ñim treeg sòlgandø marabe, chiwangucha chi kòrig kui pønrrabig chigar.

⁷ Katø ñim keløgucha treetøwei ñimui sralane chugúi mormfíg lataig kòmøtø, tab isua møra pera kuy, nòmun maig tab tøgagømig kòben, trumaygue, ishu-umisaabe møg lata kòmø, mas kullaguig kuimba, kaguende nòmgucha ñimba kanguelarrøtø øsig amønarnigwan Tius keta tranig tøgar kuikkurri. Øyeeg maray, ñim Tiusba waminchen, chiyugucha iløsrkaimíg kønrraimbe.

Tabig marendø chinetø puinab

⁸ Trube, mømimbe ñim mayeeløba kandø lataig isua lincha pønrray. Chigøben kanelan nebubene, nan kui lataig isub, nunelø lataig undaarab, tab inchi-belø køb, kòramgailø tammayelø kuy. ⁹ Mugøben chigøben kaig marene, lata treetøwei marmøwei, tsalø wamøbene, lata treetøwei lètømøwei inday ñimbe. Treeg kòmøtø, ñimgurrimbe ‘mayanguen tabig kønrrun’ chinrrigay. Kaguende Tius wamappe, ñimun tabigwan utønrrai wamig kòn. ¹⁰ Kaguende:

“Møikkøben nui øsig tsumigwan tabig tøgagøb,

tab kwalømmera tøgagug købene,

nui niløwane isua møra tøgagømig kòn,

kaig waminchimønrrab,

nui triitøga isa may wamincha kegørrøsrkømøweingue.

¹¹ Kaigyugurri wemallib, tabig sòlwan maramig kòn.

Ambugurri igurri tab kønrrabigwan lab, truwan unamig kòn.

¹² Kaguende Señor Tiuswei kabmerabe sòlgandø tabelaim pala ashib pasrøben,

nui kalumerabe nøba wamindiilan mørtrab muniitø pasrabig kòn.

Trune Señor Tiusbe kaig marøbelane nømuingatø pasrømøn.”

¹³ Ñim chu uragucha tabigwandø martrab inchi-meløbene, ¿ñimune mu kui kaig martrautah? ¹⁴ Inchendø treeg sòlgandø tabig maramigwan marøb melaindøgucha, isumdiig nebubene, ñimbe mayanguen tab kuilø kòn. Tru kaig inchi-belan kòrig kui inchi-møwei, kwarmøwei inday. ¹⁵ Masken treeg kòmøtø, Cristone ñimui manrraube nø ashib karub pasrabig mara tøga pønrray. Tru ñim Tiusweimburabigwan muniirab melaigwan mugøben: “¿Treebe maig kø?” cha ñimun payene, mandø lètamigwan chu urastøgucha isua pusra amønay. Inchendø treeg marøppe, nømune maig købash inchi-møtø, kwa tammay maray. ¹⁶ Ñimbe ñimui isub kebachib pasrabigube chi ‘kalø kòn’ chibig chigar kømig kòn, ñim Cristoinug tabig amønarnigwan ke ka indzatø ashibelø nømguen køriimisra kørømisrtraingue.

¹⁷ Tius trendø treeg kønrrain købene, sòlgandø marøb megawa, kaig indinab megamikken sòl kòn, kaig mara kòmøtø. ¹⁸ Kaguende Cristotøweinguen, nøbe sòlgandø tabig kuagucha, tru sòlgandø tabig kømeeleyasig kaig indinab megawa, kaig mariiløgurri kwaig kòn, kanmaytø managatigweyasikke, katø, katø kwanrrab kòmøtø, namun Tiusweimay pera inrrab. Nui asrwane kwangaruindøgucha, nui espíritune øsig kungaruig kòn. ¹⁹ Incha nøbe espíritu kuig køppe, tru espíritumera merrarrawa, keeriilø pønrrabelan Tiusweimburabigwan eshka kusrenanig kòn. ²⁰ Tru espíritumera trusø pønrrabeløbe, merrabsø tru Noé tsub kwalømmerawan mørøg kømui inchi-belai espíritumera købig kòn. Tiusbe tru uras nømune truba tammay muniirai købig kòn, tru nu barcon marøb kømne. Tru barcoyu kebamba, piugurri øsig webambubeløbe mamdøzhiitø kuig kòn, ochoeløtø. ²¹ Inchen tru pibe tru mõi ya piu umbu

ulsra kaigyugurri wesrailø kømigwan eshkabig kuig køn, Jesucristo kwawa, katøle øsiiraikkurri. Tru piu umbu ulsraibe asrwan chillig kømønrrai 'chish-marøbig køn' cha eshkabig kømøtø, Tiusweimburab namui isub kebachib pasrabigu chi 'kalø køn' chibig chigaig møingurrimbe nøbatø pasramigwan eshkabig kuig køn. ²² Incha nøbe mømibe srømbalaserømay ya, Tius Møskawei kusrmay waben, katø ångelesmera lata, nøm ashib karub pønrrabelø lata, maramburab marøbelø lata nø maig chiben mørøbelø køn.

4

Tius ñimun maig martrai traniløbe trunun maray

¹ Inchawei Cristoma nui asru kaig indinab megaig købene, ñimungucha nø mariimaytøwei martrab tamara pønrray. Kaguende møikkøben asru maig købash indinabiibe tru kaig maramigwane yandø nøørø mara pasran, ² katøguchi øsig unamig arrubigube yandø asr mumay srua iben, treeg uñchab kømøtø, Tius maig uñchain køben, treeg uñchab. ³ Tru judíos kømø misaamera Tiuswan ashmeelø maig marøbelø køben, merrabsrø ñim treegwei marø amønnaibe yandø trutø tsabø køn. Pøs trømbøig kaig indiiløyu amønib, trømbøig kailø martrab isub, mutsiirab, kaig fiestamerayu amønib, katø tulundzuna mutsiiramburab mutsiirab, katø chiwangøben kan tius kui lataig inchi-belø larrø kailø køn, nømbe. ⁴ Inchawei nømune mømibe pesriig asønän yandø nømun ñim treetøwei nøm trømbøig marøb lllirab pønrrainug lincha marøb pønrrømubene. Incha treekkurri ñimune trømbøig waminchibelø køn. ⁵ Inchendø nømbe Tius tru øsiguelan lata, kwabelan lata maig kuigwan paya ashib martrab tamara wabigwei merrab kemalla, chi mariilan eshkamig kønrrun. ⁶ Inchawei treekkurri kwabelanguen Tiuswei tabig srø wamwan eshkaig købig køn, Tius øsig køb lataitøwei nømui espírituyu øsiguelø kønrrai, nømui asrwane misagwan maig asha maramig køben yu piraube treeg asha mara, kørromarig kuindøgucha.

Misaameran mandø purugub kømig

⁷ Chitøgucha yandø patsønrrabig pumibe lutaurab arrun. Inchawei ke tab asha, tab isua pønrray, Tiusba tab wamindamig kønrraimbe. ⁸ Ñimui utube undag købigwanmerrig masken tøgagømig køn. Kaguende undag købiibe purø nørø kalø mariilan chishtø kasrøbig køn. ⁹ Kangurrin kangurri ya pebay, chigøben cha mørømøtø. ¹⁰ Ñim møitøgucha Tiusweyasig marøbelø kønrrai ñimun Tius ketig utiitøgabe katøganelan tab kønrrai puruguy, Tius ka yandø tab indikkurri ñimun tru peg peg ketigwane kan chigøben købigwan tab asha marøb tøgagøbelø lataitøwei maray. ¹¹ Møikkøben waminchippe, tru wamindiibe Tius wamindigwandøwei waminchi. Møikkøben chiyu køben mara tranøppe, ñui asrwan Tius maya fuerzas traniiitøga mara tranø. Chiwandøgucha marøppe, Jesucristogurri Tiusbe maya nuguen tabig indig kønrrai maray. Tørgewalmabiiba, maramburab mariiba managatig nuiwein køn. Treeg kønrrai.

Chine puindøgucha ka pønrrab

¹² Nai undaarailø, kan maig inchibig køtashchab purø murig nag lataigu ñimun puraambamig nebubene, chindimbarre øyeeg kermab isumøwei, katø kan managuen treeg pumig kui lataig isumøwei inday. ¹³ Treeg kømøtø, masken Cristoimburab nøba treetøwei kaig nebuinab puraambub ambamig

tøgaguabe, kasraaray, Cristo torguegwalmabig kenamisren, ñim truba kasraaramig kōnrraimbe. ¹⁴ Ñimbe mayanguen tab kuilø kōn, ñimun Cristogur-rindø mugøben tsalø wamøbene. Kaguende torguegwalmab Espiritu, tru Tiuswei Espiritube ñimuim pala pasran. ¹⁵ Ñim mōikkøben kweecha kui, kabe nila kui, kabe larrø kaig kua kui, kabe nuimburab kōmubendø, marøb kegala kui, treekkurri kaig nebuinab megabgun. ¹⁶ Treeg kōmøtø, mōikkøben Cristoin kua kaig nebuig megawabe, kōrig kui inchimøta. Cristoi munchiwan ñimun pasra wamikkurri masken Tiuswan truba tabig wamindamig kōn.

¹⁷ Pøs kaguende yandø treeg kōnrrabiibe pubguen inchen, Tiuswei yaue-lainuutøwei maig kōnrrabigwan Tius nø asha martrab pølbasrtrun. Tru namunmerrikken maig kōnrrabigwan asha marøb pølbasiibe, trube, ¿tru Tiuswei tabig srø wamwan mørøg kōmui inchibelane mas maig marttrerah? ¹⁸ Inchen,

“Sølgandø tabig pasrab møwanguen
kaigyurri wesraig kōmibe truba murig kuibe,
¿Tiuswan kōriibala pōnrrømeelaimba,
kaig marøbelaimbabe mas maig kōnrrerah?”

¹⁹ Inchawei Tius maig kōnrrain kōben kaigyu puraambub melabeløbe sølgandø tabigwan marøbig marøb melamig kōn, nōmui mōsiimeran Tius tru Chiwandøgucha Marøbigwei tasku pōnsrøb. Pøs nøbe managucha elachimig kōn.

5

Cristoielø mandø amōnamigwan waminchib

¹ Møimbe ñimui utu Tiusweimburabelan pera marøb pōnrrabelan nabe mandø amōnamigwan waminchab inchar, nagucha nōm låtåitøwei Tiusweimburabelan pera marøb pasrabig, katø Jesucristo maig kōbash indin-aben ashib, katø Cristo torguegwalmabig kenamisren, nagucha truyu tøgatø pasrōnrrabig. ² Tius nui ubishameran ñim ashib tøgagōnrrai nø ñimun tranilane tab ashib tøgaguy, ke martrai inchendø kōmøtø, ñimashib treeg martrab isua marøb, Tius maig palain kōben, treeg. Katø ke anwandø chull inchimø, ñimui maramigwan marøppe, palabinø kōmø, tab maramig kōn. ³ Ñim ashib tøgagōnrrai ñimun tranilane ñimuielø kui lata, ke ñim karua srua kōmøtø, ñim mandø amōnaitøga nōmguen asha kusrenrrai maray. ⁴ Treeg marabe, tru Maya Ubisha Ashibelaim Pala Pasrabig kenamisrene, ñimbe corona torguegwalmabzhig managuen minchabgaigwan utōnrrun.

⁵ Katø treetøwei ñim matsøreløgucha tru Tiusweimburabelan pera marøb pōnrrabelane maig chiben trunun mōray. Søteeløba kangurriin kangurri maig kōben inchimøtø, tru tammayig kōnrrai marøbiitøga truitø pinøgasrailø amōnay. Kaguende:

“Nuinetø nuig mørørai inchibelane
Tiusbe sətøbasramisrøb kurrappe,
trune chigucha kōmeelø tammayelane
nui ka yandø tab indigwan Tiusbe tranøbig kōn” cha.

⁶ Tiuswei maramburab marøb tasig umbu nørreelø misrøb pōnrrømø, utsøbasray, yandø nø treeg maramig puben, ñimun nørreelø martraimbe.

⁷ Ñim chigøben truba isub tōga pōnrrailane Tiuswandø pōnsray. Kaguende nøbe ñimuimburab tab kōnrrai isua martrab wabig kōn.

⁸ Mumaygucha srua irramamø isuamøra amøñib, chu uragucha pesanamø, isuatø amønay, kaguende ñimun ashig kømui inchibig, tru nugwaimandziibe kan león pøtøgatanwan namig mullib uñib lataig unan, møigwan køben manrrab lab. ⁹ Inchawei ñimui isubigwan Jesucristoinutø pasra pønrraitøga truigwane kørtrab kømø, ñimbe mur isua pønrray, yu pirau chusrøndøgucha ñimui nuneløgucha treetøwei kaig nebuinab puraambub melai ashabe. ¹⁰ Inchendø kan maya yana køsrøndø ñim treeg kaig puraambub melai ashabe. ¹¹ Tius managuen patsønrrabgaig tørguegwalmabiisrø Cristoba kanbalatø purramig kønrrai wamabiibe, nøtøwei ñimune katøle tamara pønrsøb, chiyugucha kørrønrrabgailø marøb, katø trurrigu kullaaramø murelø kønrrai marøb, yandø treeg pønrrønrrai kørrømarøb inchun. ¹² Tius nø ashib karub tøga pasraibe managatig nuin kønrrun. Treeg kønrrun.

Srabe wamindiilø

¹² Silas, nai nuneg, chi isumgaig na tabig kui asigwan nabe nun landøtiig pøringarur, øyeeg, øyeeg amønay chinrrappa, Tius tru ka yandø tab indig ciertoniibe, iig køn cha, eshkanrrappa. Inchawei truyu mur pønrray.

¹³ Tru iglesia Babiloniasrø ñimun latawei lawa wesruig pasrabiibe ñimun 'ka warøgueh' cha øran, katø Marcos nai nusrkai lataikkucha. ¹⁴ Katø kangurrin kangurri undag købiitøga muchab 'manguen ka amøñigueh' tay.

Ñim Jesucristoieløbe mayeeløba chi isumgaig tab købigwan tøgagønrraimab isur.

2 San Pedro

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Simón Pedro, Jesucristoi marøb megabig, katø nøashib karua øriibe, tru namui Tius Kaigyugurri Wesrabig Jesucristo newan sølgandø tabig marikkurri, ñimui isubigwan Jesucristoinuutø purø tabzhig tøgagømigwan nam tøgagúigwandøwei nebua tøga pønrrabelan iigwan pørar. ² Tiuswanba, namui Señor Jesucristonba nebua asikkurri nui ka yandø tab indig tranigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñim uñcha tøgagønrraimab isur.

Tiuswei ureg kømibe øyamayelø kømig køn

³ Tius nui maramburab mariitøga namun øsig waramigweyasig lutøgurri chi palabigwanba, nuyasiitø tabig amønamið kønrraimba namun tranig køn, nø trendø tørguegwalmabig kuitøgaba, nø purø tab indiitøgaba nø namun nebua asingarua. ⁴ Tru øyeeløgurri Tiusbe truba nørreelø, trurriðu purø tabelø namun tranrrab misriilan tranig køn. Incha tru traniløgurri ñimune Tiusbe, nø maig køben, treeløwein kømigwan tøgagønrrai tranig køn, yu pirau tru køsongønrraptiig purø trømbøig marøg købig mindishib treeranøb pasrabigugurri wegørrønrrai. ⁵ Inchawei treeg købene, iilan tøgagønrrab truba tranrramið køn: Tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane iigwan nemaramið køn, maig køben inchimø, tabig amønaitøga. Tru tabig amønaiðwane Tiuswan nebua asiitøga nemarkay. ⁶ Tiuswan nebua asiðwane asr maig miaben tru kuindø marmuitøga nemarkay. Asr maig miaben tru kuindø marmuigwane chigúingucha tammay yandø, yandø melamitøga nemarkay. Tru tammay yandø, yandø melaigwane Tiuswan maikken tarømisrmø tabig amønaitøga nemarkay. ⁷ Tiuswan tarømisrmø amønaiðwane trag nunelø lataig tab indiitøga nemarkay. Inchen yandø tru trag nunelø lataig tab indigwane undag købiitøga nemarkay.

⁸ Iilø ñimuiniug kerrigu pønrrøwa larrøbichib nurabene, namui Señor Jesucriston ñim nebua asha tøgagúigube ñimbe chi marmø, ka amøñinrrab kømøwei, ke ka nebua asiitø kønrrain kømøwein kønrrabguen. ⁹ Inchen iilan chigaiðbe kan kabgaig lataig, kabe kan yab nebua ashchab kaimabig lataig køn, merrabsrø nui kaig mariilan chish marigwane yandø chab pesannaweig. ¹⁰ Inchawei treeg købene, nai nunelø, ñimun Tius wamiðwanba, lawa wesrub indigwanbabe, ñimuiniug tab pasønrrai katøguchinguen kønrrab inday, kaguende iilan marabe, managuen srurrengwamønrrabguen. ¹¹ Trumaybe si, namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwei managuen patsønrrabgaig ashib karub wainug ñimuimbe kebambamið yaskabmerabe ke lendø kurim pønrrønrrun.

Mugucha mandamgaig kusrenaniilø

¹² Tru iilan nabe ñimun chu uragucha isungaruppato, isungaruppato megamønrrun, tru newan ciertonigwan yandø ñimbe ashib elatchabgaig tøga pønrraindøgucha tru ñimun kusrenanig købigwan. ¹³ Na pirau øsig uñippatøbe øyeelø wamindiitøga isuptø melønrrai kuñappato megamið søl kuitamab isur. ¹⁴ Namui Señor Jesucristo nane tørgandø eshkaben, nabe petø kwam kui mørar. ¹⁵ Katø nabe mumaytøgucha ñimuyasið maramdiigwane martrab inchar, na kwaimbala ñim chu uragucha iilan isub marøb kønrrai.

Nømui kaptøga ashibelø

¹⁶ Señor Jesucristoi maramburab marøbigwanba, nø arrumigwanba nam kusrenanøppe, misaamera ka nømdø isua wesrua wamindiilan kusrenanmuig køn. Treeg kømøtø, nambe namui Señorwei purø nuig tabig purayaigwan namashib namui kaptøga asigwan eshkab waminder. ¹⁷ Kaguende Tius Møkai nun truba tab indigwanba, tørguegwalmabigwanba utøben, tru Purø Nuig Tørguegwalmabiisrøngurrimbe kan wam arruppe: “Iibe nai undaraig Nusrkain køn cha. Nabe nøgurri truba kasrag war” cha, trenchiben, ¹⁸ nambe mørøbelø ker tru wam srømbalarøngurri nun øyeeg waminchen, Tius tru nuindø tarømara pasrin tunsrø Señorba nam pønrrøwa. ¹⁹ Inchen katø Tius maig karuigwan eshkabelø wamindiibe treetøguen kømø, maig taibe treeg kønrrabigwan tøgaguer. Nim trunun tab asha pønrraibe tab køn, kan løstøyu tør kønrrai tør-rannegatig pilabigwan lataig, katø tru løtsøzhig yemdø kal-lab estrella ñimui manrrømerayu kal-lanrrai. ²⁰ Trurrigu iigwane purø tab isua tøgagømig køn: Tius maig karuigwan eshkanrrai Tiuswei wam pørigu pønrrabelane ni mønundøgucha mugøben ka nuinetø isua, ‘øyamay køn’ chib pasramig kømíig kuin kui. ²¹ Kaguende Tius maig karuigwan eshkabeløma managuen ka nømuimburaptø isuabe waminchimuig køn. Treeg kømøtø, møguelø waminchippe, Espíritu Santo maig wamindingaruben, treeg waminchibelø købig køn.

2

Maig kuigwan kømøtø, peetø kusrenanøbelø

¹ israelita misaamerai utuma ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chibelø isapteelø kuig køn. Katø ñimui utugucha treetøwei isatø peemaytø kusrenanøbelø kønrrun, lliska nømui isuitøga kusrenaniilø pinishinrrabigwan mu ashmøwatø treeg kusrenaniilø keera pønrrønbabelø. Katø treetø kømøtø, Señor tru nømun kaigyugurri wesranrrab penabigwanguen chigucha kømíig kui lataig mara kørømaran, nømuyasiitøwei møi møi pinisaig kømigwan lab.

² Inchen møiløgøben truba nu treetøwei truilø nømui køsøngønrraptiig marøb amønaigu marøb amøñinrrab kebamba, nøm treeg marikkurri tru newan ciertonig, Tiuswei maywane misaamerabe kaig waminchun. ³ An pareelø køptø, nømdø isua, purø may isa wamincha, ñimune an wesrab srua kønrrun. Inchendø nømun kaigyu pønrrønrrai manasrøwei pønrraibe mu katamgaig petø punrrun, kaguende nømune pinisailø kønrrai pønrrailø kua.

⁴ Tiusbe tru ángelesmeran købenguen kaig marigwane ulø paymø kømø, ulø paya, tru møra melamnug kebeta, larrø løstøyu pønrrønrrai cadenastøga merrarrawa, keerøppa pønrraig køn, Tius tru maig maramigwan asha marøb kwalømweyasig. ⁵ Katø merrabsrø yu pirau misaameran chigucha Tiusbe kaig marigwan treetø kørømisstrain kømø, ulø payig købig køn. Inchendø tru sølgandø tabigwan eshkab waminchibig Noéwanba, katøgan sietelānbatø chinchimuig købig køn, yu pirau kaig misaameraim pala pi pulabigwan arringarub uras. ⁶ Katø Tiusbe Sodoma ciudadan lata, Gomorra ciudadan lata pinisaig kønrrai marig købig køn, usrø tuindø misramnegatig parra kørørrmarøb. Øyeeg marigwane wendøsrø kaig misaamera øsig warønrrabelø trunundøguen isua asha kønrrai marig købig køn. ⁷ Inchendø Lotwan, tru sølgandø tabigwane wesraig køn. Tru Lotbe chu uragucha larrø kaig misaamera ashikken kønrrabgaig trømbøig marøb amøñiben asha, truba isui inchib tab kømui megabig køn. ⁸ Inchen Lot, tru sølgandø tabig, nømui utu tsubiibe

yeeg kaig maren, kwalømmørig, kwalømmørig nui sølgandø tab møsigube purø trømbøig kui megabig køn, tru nøm treeg trømbøig mari ashiptø.

⁹ Inchawei Señorbe nuyasiitø kønrrab pønrramisra pønrrabelane, maig inchibig kətashchab asamig puin pønrrøben, truyugurri wesrappe, sølgandø tabig marmealane esegappa pønrsøbig køn, tru maig kønrrabigwan asha marøb kwaløm møra melønrrai maramig. ¹⁰ Asr purø trømbøigwan marøg kui inchen tru kuindø marøb, katø ashib karub pønrrabelan mundøgucha mørmø kaashib, øyeeg inchibelanwei treeg martrab køn. Iiløbe chine maram patsiilø, purø nørreelø kømmørø inchib, srømbalasarø ashib karub pønrrabelan nørreelanguen chigøben tsalø wamamig kørikkengar køn. ¹¹ Trune ångelesmera marelø kuigu lata, nømui maramburab maramig tøgagúigu lata, tru møguelø lataguen kømø, mas nørreelø købenguen truiløbe, tru srømbalasarø nørreelø karubelan Señorwei merrab tsalø wamømeelø køn, kaig nebuig møra pønrrøbash chib.

¹² Trune tru i møgueløbe chigúinguen mørmubendø, chigøben tsalø wamabelø køn. Kan animalmera købgunrriguelø, chugúinguen mørmeeelø, ka merrarrawa tøgagønrraimba, pinisailø kømigweyasiibatø kal-lawar køn, nømui kaig marøb pønrrainuutø chab pinønrrabelø. ¹³ Nømbe sølgandø tabig mar-muimburøbe nømbe sølgandø tabig mariimúitøwei utønrrun. Kaguende nømbe kwalømguen nømui asr maig miaben, kaig maramelane, purø tabig mørørai inchib, kasrag marøbelø køn. Truiløbe køsøngønrrapteelø, chillig inchib mindishibelø treelø køn. Nøm ñimba lincha mab warainug, kaig kegørrøsrkøbigu purø tab kui mørøb nømbe warabelø køn.

¹⁴ Kan mun køben ashippe, ka yandø ashmøtø, truibai itølulrab isua ashib, katø chigøben kaig maramigwane muraaraig mørmø marøbelø køn. Katø Tiusweimburabeløyu kullaateelane chull asingarua purø may kegørrøsrkøb, katø parø indamigwangucha neyu kusrebelø køn. Truiløbe kaig nebuig pønrrønrrai pønrsraig misaamera køn. ¹⁵ Sølgandø tabig amønraig mayugurri tarømisra, tru Beorwei nusrkai Balaam taig maig marøb unigwan merrarrawa amba pelig køn. Tru Balaamma kaig mara an pagaraig utamigwan undaaraben, ¹⁶ tru nø treeg marigwane nune mur namig køn. Kan mula waminchimig købendø, møwei wamdøga wamincha, Tius tru maig karuigwan eshkabig chugúinguen mørmø marigwan pasram merrarraig køn.

¹⁷ Tru treeg misaamerabe kan kølømø piguumeru chi pigaig, purgølig latalø køn, kan wañimera mur isig icha srua ambi latalø. Truilane purø trømbø løstøyu pønrrønrrai pønrsrailø køn. ¹⁸ Nømui wambe ke purab nørreelø ke ka waminchig køptø wamincha, asr maig marøg kui inchen, tru kuindø trømbøig treeg mariiløtøga kegørrøsrkøbelø køn, kailai utu meløwa, ke kaimabsrua tru kaig mayugurri wegørrarwan. ¹⁹ Nømbe katøganelan ‘chi iløsrkaimig elatsiilø kønrrai martrumøn’ chibelø køn, nømdøweinguen trømbøig asamguengaig køsøngønrraptiig mariiløyu truitø srua ambiilø købendø. Kaguende møitøgucha nø chi marøb pasrailø kanarramabiibe, yandø truitø srua yaim pasan. ²⁰ Kaguende namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwan nebua asha, i pirau køsøngømdiig maramigugurri yandø wegørra, katøyug øyeeg kaig mariiløyutøwei iløsrka, truitø srua irramabeløbe, katøbe srøsrø lataguen kømø, purø kailøguen kørømisran. ²¹ Trembe tru sølgandø tabig amønnam maywan nebua ashmuig kuinguen søl købsruinrrun nømuimbe, yandø trugwan nebua asha, tru maig maramigwan martrai pasrig newan tabigugurri katøle tarømisra ibgunrriibe. ²² Inchendø nømunne misaamera øyan taibe ciertonwei nebuin køn: “Werabe nuña, katøle

trunundøwei man” taig. Inchen: “Kuchibe chab pirendø, katøle chilligutøwei latøgusan” taig.

3

Señor katø arrumig

¹ Nai undaarailø, na ñimun srøsrø pørig kømnetø katøgan na ñimun pøtrab inchar. Srøsrø pørigu lata, møim pørigu lata, øyeeg, øyeeg melørrrigay chib watchab inchar, ñimui tabig chishchig isuiløyu. ² Katø Tiusweindø tarømariilø Tius maig karuigwan eshkabelø merrabsrøwei wamindigwanba, Jesucristo tru nøashib karua øriilø ñimun kusrenanig, Señor tru Kaigyugurri Wesrabig martrai karua pasrigwanba, ñim pesannamø isua kønrrai ñimun pørar.

³ Incha iigwanmerrig isua kuy: srabe kwalømmmerawane misaamera Tiusweimburabigwane ka indzatø ashib, chigøben cha mørøbelø treeg inchib amrrunrun, nømui asr maig palai inchen treeg marøbelø. ⁴ Inchabe trenchinrun: “Cristo tru katø attrab cha kørrømisriibe ¿mandiindah? cha. Chima tru merrabsrø namui kølli misaamera kwaikkurrimbunø, katø srøsrø pirøwan marikkurrimbunø maig købiibe trubatø kagøn” cha. ⁵ Kaguende i misaamerabe iigwan nebua ashibelø købendø, ashmeelø misrøbelø køn, tru srømbalaba, pirøbabe treeg kønrrai Tius trendaikkurri merrab manasrøwei pønrrabig kui. Inchen tru pirø pimerayugurri webarrubiibe, katø pitøgatøweim pasrabig kui. ⁶ Inchawei tru urassrø pirøwanma sre pua pi pulingarua, chab pinisaig købig køn. ⁷ Inchen srømbalameraba, pirøba Tius treeg kønrrai nø trendaikkurrindøwei møin kwaløm pønrrabeløbe, naatøga parramig kønrrai esegain kønrran tru maig maramigwan Tius asha maram kwalømweimba, katø tru kaig misaameran pinisailø køm kwalømweimba.

⁸ Katøgucha iigwan isua kuy, nai undaarailø: Señorweimbe kan kwalømdø mil años lataig køben, mil añosbe kan kwalømdø lataig køn. ⁹ Señorbe nø treeg martrab misra kørrømisrigwane, peguen marmø ka pinapinchab kømøtø køn, møiløbe treeg martrab taigwan peguen marmønma isua tøgagúindøgucha. Treeg kømøtø, nøbe ñimun tammay muniitø, muniitø wabig køptø, mugucha ka pinønrrain kømøtø, mayeeløba nømui kaig marilian isua møra, Tiusweimay lliranrai indan.

¹⁰ Pøs tru Señor arrum kwalømbe kan niliig arrub lataitøwei chi isumø køben attrun. Inchen srømbalamerabe purø trømbøig kørig kømdiig wanrrøb nørøtø misren, katø truyu chine pønrrabeløbe naarab pill-llanrun. Inchen pirøba, truyu chigurrimbunø pønrrabelane kerrigu parra, pinisaig kønrun.

¹¹ Inchawei kerriguba øyeeg kenaguen kømíig chab mindishib pinisaig kønrrabig købene, ¡Tiusweyasiitø tarømisra amøñib, katø ke nundø isub tabig llirab amønamiig trurren palan! ¹² Tius tru arrum kwalømwana muniirab, ke petø punrraimab inday. Tru kwalømbe srømbalamerabe naarawa, chab pinøben, chigøben truyu pønrrabiibe tru naarabigu chab piranrun. ¹³ Tius tru tranrrab misra kørrømisrigwan nambe munig meler, tru srømbala srøigwanba, srø pirøwanba truiløyube tru sølgandø tabig marig tøgagwan.

¹⁴ Inchawei nai undaarailø, tru iilan munig køppatø, chishchig, ñimbe mu mandamgailø, nøba chi isumgaig nui merrab treeg pønrramigwandø truba truba tranrrab muniiray. ¹⁵ Ñimbe iigwan isua asha tøgaguy, namui Señor truba tammay muniitø, muniitø waibe, nam kaigyugurri wesrailø kømigweyasig kui. Iigwandøwei namui undaaraiig nuneg Pablogucha pørin køn ñimun, Tius nun maig kusrebig kønrrai traniiitøga. ¹⁶ Nui pøriiløyu trumørig iilan nøbe ñimun wamindan, truiløyu kanbalømerabe

tab chigúinguen mōramgailō kōben, truburab nebua ashmeelōba, tab pōnrrōmeelōbabe Pabloi pōriilan ke ka kalō marōb, peemaytō kusrenanan, Tiuswei wam pōriilan katōganbalōmerasō lataitōwei. Nōm treeg marōppe, nōmdōwei pinisailō kōmigwan lab pōnrran. ¹⁷Inchawei nai undaarailō, iigwan yandō kanmaytō chab wammōrarbe, tab asha amōnay, tru larrō kailō may wamindiitōga ñimun pelōsrka, ñim tabig mur pōnrrainukkurri kōrrōsrkainab pōnrrōmōnrrappe.

¹⁸Masken ñimbe namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwan katōguchinguen tab nebua ashib, katō nui ka yandō tab indigu nōrrōrab inday. Purō nuig, purō tōriibe, mōiya lata, managatig nuyasiitō kōnrrun. Treeg kōnrrun.

1 San Juan

Øsig kômigwan tranøb wam

¹ Nambe ñimun iigwan pørøppe, tru srøsrøgurri købigwan tru nam mørigwan, namashib namui kaptøga asigwan; maig kətashchab nam tab asigwan, namui tasiimeratøga katørab indigwan, tru Øsig køm wamweimburab pører.

² Tru øsig kømibe yandø ashchai kenamisren, nambe trunun asig køn. Incha nambe trunun øyeeg chib wammørørskøb eshker, tru managatig øsig kømigwan. Truibe Møskaimba pasrøwa, namun kenamisrig køn. ³ Nam ashib, nam mørøb indigwan, trunun nambe ñimungucha wammørørsker, ñimungucha namba kandø lataig kandø isua pønrrønrai. Inchen tru nam kandø lataig kandø isua pønrraibe, Møskaimba, nui Nusrkai Jesucristoba pønrraig, truig køn.

⁴ Iilan nambe ñimun pører, namui kasrag købigwan newan tøgagønrrab.

Tøryu amøñib

⁵ Jesucristo namun wammørørskøb kusrenanigwan mõi ñimun nam eshkaibe iig køn: Tiusbe tør køben, nuinuube chigucha løstiibe kaagøn cha trendaig. ⁶ Nambe nøba kanbalatø tab lincha pønrrer chibendø, nam løstøyutøwei amøñibene, nambe ka isatø indig webiben, tru newan ciertonig maig køben treeg amønnaig kømötø webinrrun. ⁷ Tius tøryu pasrab lataitøwei nam tøryu amøñibene, trumaybe nambe kangurrin kangurri kandø isua lincha pønrrer. Inchen Tiuswei Nusrkai Jesucristoi animbe chigurrimbunø namui kaig marigwan chish maran.

⁸ Nambe ‘chi kaig marig chigar ker’ chib pønrrøwabe, namasiitøwei kegørrab pønrrøben, tru newan ciertoniiibe namuinug pasrømøn. ⁹ Nam chigøben kaig mariilan ‘treeg marøbwei inchar’ cha Tiuswan eshkabene, nøbe namui kaig mariilan ulø paymø pesannab, chigurrimbunø namui kaigwan chish marøb indamig nøbe chi isumgaig sølgandø marøbig køn. ¹⁰ Inchen nam ‘chigucha kaig mara kømeele ker’ chib pønrrøwabe, trube, nambe Tiuswane ka isaptiig kui mara tøgagøben, nui wambe namuinug pasrømøn.

2

Namuimburø purøwaminchibig Jesucristo

¹ Nai ureezheelø, iigwan ñimun pørar ñim chigøben kaig marmønrrai. Møikkøben kaig marindøgucha, namuimburab Møskawei merrab kan purøwaminchibig tøgaguer, Jesucristo tru sølgandø tabigwan. ² Namui kaig mariiløgurri Tiuswei namig købigwan nø uta pasramisra namuyasig nø kwaig køn, trurriigu namuiwandø kømötø, yu pirau maya misaamerai kerriguelaimba.

³ Tius maig maramigwan martrai pønrsailan nam møra marabe si, trube, nam nun nebua ashibelø kermab asamig kønrrun. ⁴ Inchen møikkøben: “Nabe Tiuswan ashibig kur” chibendø, nø maig maramig martrai karuilan møra marmubene, trube isaptiig kui webiben, tru newan ciertoniiibe nuinuube pasrømøn. ⁵ Trune Tiuswei wam maig karuigwan møra marøbig, trube si, Tiuswan kerrigu newan tabig undaarabig misrin køn. Trumaybe nambe nøba kanbalatø lincha pønrrermab aser. ⁶ Møikkøben Tiusba kanbalatø lincha pasrar chibiibe, Jesucristo nø maig uñibig køben, treetøwei unamig køn.

Kan srøig martrai karua pasrig

⁷ Nai undaarailø, i maramigwan martrai karua pasrigwan na ñimun pøriibe srøig kømøtø, tru ñim merrabsrøngurri trendø tøgagúig truitøwein køn, tru martrai karua pasrig tru trendø merrabsrøngurri tøgagúig tru wamwan ñimbe møra køn. ⁸ Inchen køben nabe ñimun martrai karua pasrig ñimun srøig pørar, nuinug lata, ñimuinug lata ciertonig. Kaguende tru løstiibe yandø pureb iben, tru tøm newan ciertoniiibe yandø pilabguen pasran.

⁹ Møikkøben ‘tøryu pasrar’ chibendø, nui nunewan tsalø inchibiibe katøgucha løstøyu srø pasran. ¹⁰ Inchen nui nunewan undaarabiibe tøryu pasran. Incha nuinuube srurrengwangerubiibe chigagøn. ¹¹ Inchen nui nunewan ashig kømui inchibiibe løstøyu pasrab, katø løstøyu unan. Incha nøtøwei chumay ib pasrarmabguen ashmøn, kaguende løstiibe nui kabmeran ashmønrrai kasrøben.

¹² Ñim ureezheelan, na ñimun pørar.

Kaguende Jesucristoi munchigurri ñimui kaig mariilan ulø paymønrrab pesannaig køn.

¹³ Na ñim møskalan pørar,

kaguende srøsrøgurri manawei nø pasrabigwan ñim nebua ashibelø kuimba.

Na ñim matsørelan pørar,

kaguende Satanás, tru larrø kaigwan ñim kanaig kuimba.

Na ñimun ureezheelan pørig køn,

kaguende Møskawan ñim nebua ashibelø kuimba.

¹⁴ Na ñim møskalan pørar,

kaguende nun srøsrøgurri manawei pasrabigwan ñim nebua ashibelø kuimba.

Na ñim matsørelan pørig køn,

kaguende ñimbe kørømmø,

mur pønrrabelø kuikkurri,

katø Tiuswei wam ñimui manrrau pasrøben,

Satanás, tru larrø kaigwan kanaig kuimba.

¹⁵ Yu piraugwan purø undaaramøwei, katø yu pirau chi købigwangøba undaaramøwei indamig køn. Møikkøben yu piraugwangøba undaarabene, Tius Møskawei undag købiibe nuinuube kaagøn. ¹⁶ Kaguende yu piraugurri arrubiibe, øyeeg køn: asr maig marøg køben mariilø, kaptøga chigøben chull asiilø, katø namui chigøben købiitøga truba nørreelø kømmerø indiilø. Øyeeløbe Tius Møskaweinukkurri arrumøtø, yu piraugurrindøwei arrubig køn.

¹⁷ Inchendø pirøbe, katø truyu chigurrimbunø chull indiiløbañau patsab iben, trune Tius maig kønrrain køben treegwan marøbiibe managatiøg øsig kønrrun.

Criston ashig kømui inchibelø

¹⁸ Ureezheelø, yandø srabe kwalømmerra puin køn. Tru Criston ashig kømui inchibig attrab kui ñimbe wammøøbelø køn. Inchawei mõi yangucha tru ‘Cristo ker’ chibelø truba truba amrruin køn. Treekkurri nambe yandø srabe kwalømmerra kui aser. ¹⁹ Truiløbe namui utugurri webambuppe, webambubwei inchendø, namuielø kømuiøg køn. Pøs namuielø kui kuimbe, namba pønrrabig pønrrabsruig kuinrrun. Inchendø webambuppe, ke mayeeløbabe kerrigu namui utuelø kømuin kui tørgandø ashchain kuig køn.

²⁰ Inchendø ñimbe Espiritu Santoiwan itølusig tøgær kua, treekkurri ñimbe chiwandøgucha ashibelø køn. ²¹ Nabe ñimun pøøppe, newan ciertonigwan ashmeelø kuimba kømøtø, ñim ashibelø kuimba pørar. Katø ñimbe ashibelø

køn, chitøgucha isatø indiibe tru newan ciertonigugurri arrumlig kuin kui.
²² ¿Tru isaptiibe mu kerah? ¿Tru isaptiibe Jesúswan ‘Cristo kømøn’ chibig kømuitarru? Iig køn tru Criston ashig kømui inchibiibe, tru Møskawan lata, Nusrkawan lata ‘Tius kømøn’ chibig, truig. ²³ Mutøgucha Nusrkawan ‘ashmlig kur’ chibiibe Møskawangucha chigaig køn. Inchen mõikkøben Nusrkaweimburab ‘nøbe mu kui ashig kur’ chibiibe, trube Møskawangucha treetøwei tøga pasran.

²⁴ Inchawei ñim srøsrøgurri wamindi mõrigwane truyutø pønrrabig pønrrønrrab inday. Tru ñim srøsrøgurri wamindi mõrøb amrruig ñimuinug pasrabig pasrøbene, trube, ñimgucha Nusrkaweinuuba, Møskaweinuuba pønrrabig pønrrønrrabguen. ²⁵ Inchen Jesucristo tru namun tranrrab misra kørømisriibe iig køn, tru managatig øsig kømig.

²⁶ Na ñimun iigwan pørøppe, isatø may wamincha ñimun kegørrøsrkønrrab inchibelaimburab pørar. ²⁷ Pøs ñimuimburappe, tru Espíritu Santoi itølusigwan ñim nun uta tøgagúig ñimui manrrau pasrabig pasraikkurri, ñimbe mu katøgane chi kusrennamig palain kømøn. Kaguende tru itølusiitøwei ñimune chiwandøgucha kerriguh kusrenanen, tru kusrenaniibe ciertonig, ka isatø indig kømøwein køben, nui Espíritu ñimun maig kusrenanen, trumay Cristoinug pønrrabig pønrray.

²⁸ Inchawei ureezheelø, mõimbe nuinug kanbalatø pønrrabig pønrray, nø kenamisren, chi isumø, nui merrab pønrrab, katø, nø arruben, nui merrab kørig misra kørømisramig kaanrrai. ²⁹ Jesucristobe sølgandø tabig kui ñim ashibelø kuabe, trube, mutøgucha sølgandø marøbelane Cristoinug kal-lawar kuin kui asamig køn.

3

Tiuswei ureemera

¹ ¡Au ñimguen asay! Tius nui undag købig namun yeeg nuig tranigwan, Tiuswei ureemera køn chaguen namun wamiilø kømnegatig. Pøs nambe treeløwein ker. Treekkurri pirau misaamerabe namune ashmeelø køn, kaguende nõmbe Tiuswan ashmeelø kua. ² Nai undaarailø, yandø nambe Tiuswei ureemera ker. Incha namune mõimbatøbe tru wendøsrø nam maig kømigwane kenamarmø srø kuindøgucha, yandø Jesucristo kenamisrene, nõ lataitøwein kømig kønrrab kui nambe asha ker. Kaguende nõ maig kuigwan yandø truyube nam nebua asam kønrrab køn. ³ Møitøgucha nuinuube treg punrraitamab isua munig megamig tøgaipe nõasiitø nui manrrøwan chishchig tøgagøn, Jesucristo chishchig køb lataitøwei.

⁴ Mutøgucha kaig marøbiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwane kalø marøb itøbunan. Kaguende tru kaig mariibe tru pørigwane itøbunig, treg køn. ⁵ Ñimbe yandø ashibelø køn, Jesucristobe yu piraumay arruppe, namui kaig mariilan kerranrrab arrig kui. Katø nuinuube chigucha chi kaig mariibe kaagøn. ⁶ Mutøgucha nuinuutø pasrabig pasrabiibe kaigwan marøbig marmuben, katø mutøgucha kaigwan marøb uñibiibe nune ashmøwei, katø mu kui nebua ashmlig køn. ⁷ Ureezheelø, mugøben ñimun peløsrkainab pønrrønrrab kømø. Sølgandø marøb uñibiibe, sølgandø tabig køn, Cristo nõ newan sølgandø tabig køb lataitøwei. ⁸ Kaigwan marøb uñibiibe nugwaimandzigwein køn. Kaguende nugwaimandziima srøsrøgurri kaigwan marøbig køn. Inchawei Tiuswei Nusrkai kenamisrøppe, tru nugwaimandzig kaig mariilan pinishinrrabwein kenamisrig køn.

⁹ Mutøgucha Tiusweinug kal-labiibe kaigwane marøb uřmøn, kaguende tru øsig kømig Tiusweinug pasrabig nuinug pasrøben. Treekkurri kaigwane marøbig martrab kaiman, kaguende nøbe Tiusweinug kal-laweig kuikkurri. ¹⁰ Møilø Tiuswei ureemera kuin kui, katø møilø nugwaimandzigwei ureemera kuin kui, øyeegu nebua asamdiig køn: mutøgucha maig kønrrabigwan sølgandø tabigwan marøb uřmøwei, katø nui nunewan undaaramøwei inchiibiibe Tiuswein kømøn.

Kangurrin kangurri undaarayagun

¹¹ Kaguende Tiuswei wamwan sřsřgurri řim wamindi møriibe iig køn: nam kangurrin kangurri undaarayamig. ¹² Cařn lataitøwein kømugun. Tru-ima tru kwaimandzig, larrø kaigwein kua, nui nunewan kweetsig køn. ¿Nøbe chigurrin kweetsig køh? Kaguende Cařn nø mariiløbe kaig mariilø køben, nuneg mariiløbe sølgandø tabig mariiløgurriin kuig køn.

¹³ Nai nunelø, kan ¿øyebe chincharre? treeg kermab isumøtay, pirau misaamera řimun ashig kømui inchene. ¹⁴ Nambe kwamigugurri øsig pønrramnuumay puraamba pønrrabrain kui, asha pønrrer, kaguende namui nunelan nam undaarabelø kuikkurri. Nunewan undaaramiibe kwamigugurri webimø, sřø pasran. ¹⁵ Mutøgucha nui nunewan ashig kømui inchiibgøba uřibiibe kweechiptiig køn. řimbe ashibelø kuinrrun kan kweechiptiibe tru managatig øsig kømigwane chigaig kui. ¹⁶ Jesucristobe nui øsig kuigwan namuyasig trana, kwaben, øyeeg marigu nui undag købigwan nambe truyu nebua aser. Inchawei namgucha treetøwei namui nunelayasig nam øsig pønrraigwan tranamig køn. ¹⁷ Inchen møikkøben yu pirau chi palømfiig tøgag købendø, nui nunebe palaig megamne trunun ashatøgucha merø kui inchiib, purugumubene, trube ¿Tiuswei undag købiibe nuinuube chinha pasrønrrab kø? ¹⁸ Nai ureezheelø, undaarappe, ka wamdøgatø kømøwei, ka wamincha møriitøgatø kømøwei, řimui mariiløtøga kenamarøb, cierton undaarayagun.

Tiuswei merrab chi isumø pønrramig

¹⁹ Nam øyamay marøb pønrrøwabe, newan ciertonigweimburabeløyu pønrrabelø købrain kui møra, yandø namui manrrømeran Tiuswei merrab chi isumø tøga pønrramig kønrrun. ²⁰ Namui manrrøguen namun chiwan køben kalø køn chib kebachib pasrøbene, Tiusbe namui manrrø lataitøguen kømø, purø nuig kui køppe, nøbe chiwandøgucha kerrigu ashibig køn. ²¹ Undaarailø, namui manrrø chiyu køben 'kalø køn' chib namun kebachimubene, nambe Tiuswei merrab chi isumø pønrramig tøgaguer. ²² Incha katø nam chigøben nun miawabe, nun utønrrun, kaguende marmø kømø, nui maig maramigwan martrai pønrrailan nambe møra marøb, katø chiwan køben nui merrab marøppe, nun kasrag kømđiig marøbelø kuikkurri. ²³ Inchen martrai tru nø karua pønrsraibe iig køn: nui Nusrkai Jesucristoi munchiyu køreb, katø kangurrin kangurri nø maig karuig køben treeg undaarab indamig. ²⁴ Nui maig maramigwan martrain pønrrailan møra marøbeløbe Tiusweinuutø pønrrabig pønrrøben, katø treetøwei Tiusbe nømuinug pasrabig pasran. Øyeekkurri Tiusbe namuinug pasrai asha ker, tru Espiritu Santon namun tranig tru-ikkurri.

¹ Nai undaarailø ‘nambe Tiuswei Espíritutøga waminchibelø ker’ chibelan mundøgucha ke chi tain kuindø køreb pønrrømøtay. Treeg kømøtø, nøm espíritu tøgagúigwan maig kətashchab ashibmerrig asamig køn, Tiuswei Espíritu kuin kui, kabe peg espíritu kuin kui. Kaguende yu piraube we-bambin køn ka isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chibelø. ² Ñimbe Tiuswei Espíritun øyeegu ashchun: chi espíritutøgucha ‘Jesucristobe møg misra arrig køn’ chibiibe si, truibe Tiusweinukkurri arrubig kuin kui. ³ Inchen chi espíritutøgucha ‘Jesucristobe møg misra arrumuig køn’ chibiibe, truibe Tiusweinukkurri arrubig kømøtø køn. Truibe tru Jesucriston ashig kømui inchi tsalø inchi bigwei espíritu køn, tru attrab køn taigwan ñim wammøra kuig. Incha mømibe yandø chabguen yu pirau pasrabguen indan.

⁴ Nai ureezheelø, ñimbe Tiusweyelø kua, tru isa waminchipteelan ñimbe chinchamamø, kanawa puraambin køn. Kaguende ñimuinug pasrabiibe, pirau pasrabig lataig kømø, mas purø nuig køn. ⁵ Nømbe yu piraueletø kua, yu pirau chi købigwan nøm waminchen, yu pirauelebe nømune ke tru kuindø møran. ⁶ Inchen nambe Tiusweyelø ker. Inchawei mutøgucha Tiuswan nebua ashibiibe namune møren, Tiuswan ashmíibe namune mørmøn. Øyeegu nambe aser, tru newan cierton Espíritunba, katø tru isa peløsrkøptø espíritunba.

Tiusbe tru undag købig køn

⁷ Nai undaarailø, kangurrin kangurri undaarayagun. Kaguende undag købiibe Tiusweinukkurri arrubig køn. Inchen mutøgucha undaguibe Tiusweinug kal-lawei køb, katø Tiuswan nebua ashib inchi big køn.

⁸ Undag købigwan chigaibe Tiuswan nebua ashmíig køn, kaguende Tiusbe tru undag købig køben. ⁹ Tius nui undag købigwan namun kenamarøppe, øyamay kenamarig køn: tru nui kandø Nusrkawan yu piraumay øra, nøgurri nam srøig øsig kømigwan tøgagønrrai. ¹⁰ Tru undag købiibe øyeeg marigu pasran: Tiuswan nam undaguelø kuig kuimba kømøtø, nø namun undaarawa, nui Nusrkawan nam kaig marilaimburø Tiuswei namig købigwan nø utab namuyasig kwanrrai ørigu.

¹¹ Nai undaarailø, Tiusma namune øyamay undaarraig købene, namgucha treetøwei kangurrin kangurri undaarayamig køn. ¹² Mugucha Tiuswane managen asibe kaagøn. Inchendø nam kangurrin kangurri undaarayabene, Tiusbe namuinug pasrabig pasrøben, nui undag købiibe namuinug kerrigu newan tabig pasramisrin køn. ¹³ Nambe nuinug nøba pønrrabig pønrrab, katø nøbe namba pasrabig pasranmab asamig kønrraimbe, nø namun nui Espíritun tranikkurrin køn. ¹⁴ Incha nambe namashib asha, maig kuigwan eshker, Tius Møskai nui Nusrkawan yu pirau misagwan Kaigyugurri Wesrabig kønrrai ørigwan. ¹⁵ Møikkøben ‘Jesúsbe Tiuswei Nusrkain køn’ chibiibe Tiusweinuutø pasrabig pasrøben, katø Tiusbe nuinug pasrabig pasran.

¹⁶ Tius nui undag købigwan namuimburab tøga pasraigwan nambe nebua ashib, køreb inder. Tiusbe tru undag købig køn. Inchen møikkøben undag købigwan tøga pasrabiibe Tiusweinug pasrøben, katø Tiusbe nuinug pasran. ¹⁷ Øyamaybe Tiuswei undag købiibe namuinug kerrigu newan tabig kørømisran, Tius tru maig kuigwan asha marøb kwaløm nambe nun chi kørømø pønrramig kønrrai. Kaguende Jesucristo maig køben, nambe yu pirau treelø ker. ¹⁸ Inchawei undag købig pasrøbene, kørig købiibe chigagøn. Masken treeg kømøtø, undag købig kerrigu newan tabiibe kørig købigwane

kerrigu tarømaran. Kaguende kørig købiibe tru purø trømbøig attrabigwan utam kønrrab kuimba køriiran. Møikkøben kørig købigwan tøgaiibe katøgucha tru undag købigwan kerrigu newan tøgagømmø, palab pasran.

¹⁹ Nambe undaarabelø ker, kaguende Tius nømerriig namun undaarraig kua. ²⁰ Møikkøben: “Nabe Tiuswan undaguig kur” chibendø, nui nunewan tsalø ashibiibe, truiibe treeg kømubendø, isaptiig køn. Kaguende nui nunewan nui kaptøga asigwanguen undaaramiibe mas Tiuswan kaptøga mana asi-imígwane ¿chinha undaaranrrab kø? ²¹ Katø tru martrai Tius nø karua pasrig iigwan tøgaguer: Tiuswan undaguibe katø nui nunewangucha undaarau taigwan.

5

Isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúitøga chi arrubigutøgucha puraambub

¹ Mutøgucha Jesúsbe Cristo kuitamab kørebiibe Tiusweinug kal-laweig køn. Incha mutøgucha Møskawan undaarabiibe katø truigwei uregwangucha undaaran. ² Nambe øyamay tru Tiuswei ureemeran undaguelø kermab wetøgørrer, Tiuswan nam undaaraikkurrimba, katø nui tru maig maramigwan martrai põnsrailan møra marikkurrimba. ³ Tiuswan nam undaaraiibe nui tru maig maramigwan martrai põnsrailan nam møra marig, truig køn. Inchen tru martrai nø karua põnsrailøbe ke martrab kaimamdiibe kømøn. ⁴ Mutøgucha Tiusweinug srøig kal-lawaiibe yu pirau chine pureb arrubigu kebeñmø, purayan. Tru namun pirau treegu kebeñmø, kanawa purainrrai marøbiibe tru namui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúig, truig køn. ⁵ ¿Yu pirau chine pureb arrubigu kebeñmø, kanawa puraibiibe mu køh? Jesúsbe tru Tiuswei Nusrkain kuitamab kørebig, truitøwein køn.

Tiuswei Nusrkaweimburab maig kuigwan eshkab

⁶ Tru pitøgaba, anindøgaba arrubiibe, tru i Jesucristo køn, pitøgatø kømøtø, pitøgaba, anindøgaba arrubig. Tru treeg arrigwane Espíritu Santo eshkan, kaguende tru Espíritube tru newan ciertonig kua. ⁷ Inchawei põn køn, tru ‘treeg køn’ cha eshkabeløbe. ⁸ Truiløbe Espíritu Santoba, piba, animba køn. Inchen tru põnbe chi pegwan waminchimøtø, trunundøwei wamindan. ⁹ Møguelø ‘treeg køn’ cha, eshkaigwanguen nam ka utiibe, Tius namun ‘treeg køn’ cha, eshkawa pasriibe treetøguen kømø, purø nuikken køn. Kaguende Tius ‘treeg køn’ cha, nø eshkawa pasrøppe, nui Nusrkaweimburab wamindig køn. ¹⁰ Tiuswei Nusrkawan kørebiibe, Tius nui Nusrkaweimburab ‘treeg køn’ cha, eshkaigwane nøasiitø nui manrrau tøga pasran. Trune Tius maig taigwan køremiibe Tiuswane ka isaptiig kui lataig maran, kaguende Tius tru nui Nusrkaweimburab ‘treeg køn’ cha, wamindigwane treeg kuitamab køremuikkurri. ¹¹ Inchen Tius tru ‘treeg køn’ cha, wamindiibe iig køn: ‘Tru managatig øsig kømigwan Tius nø namun tranen, tru øsig kømibe nui Nusrkaweinug pasran’ taig. ¹² Inchawei Nusrkawan tøgaiibe tru øsig kømigwan tøgagøben, Tiuswei Nusrkawan chigaiibe tru øsig kømigwan chigaig køn.

Maig kømigwan srabe wamindiilø

¹³ Ñim Tiuswei Nusrkawei munchiyu kørewa põnrrabelan nabe ñimun iigwan pørar, managatig øsig kømigwan ñim tøgar kui ashchai.

¹⁴ Inchawei nambe Tiuswane chi kørømø kemalla miamdiig kui aser, kaguende nam nun chigøben miappe, nø maig kønrrain køben nam trumay miabene, nøbe namune mørøbig kuimba. ¹⁵ Trube, nam chigøben miailan nø

mørøbig kui ashibelø kuig kōppe, namun chigøben paløtan cha, nam miawa pønsrailane, trube, utabguen indermab isumig kōn.

¹⁶ Møikkøben ñui nunewan kaig marøb pasrai asig, tru managatig mōra pasramsromay srua inrrabgaig kōbene, nuyasig Tiuswan 'purugurra' cha miamig kōn. Inchen truigwane Tiusbe nui øsig kuigwan tøgagønrrai tranrrun. Iibe kalø marig ke kwamigugatig srua inrrabgaigwan marøbelayasig kōn. Kaig marig kwamigugatig srua inrrai marøbikkucha kōn. Truigweimbu-rappe, Tiuswan 'purugurra' cha, nabe miay chimur. ¹⁷ Chigurrimbunø sølgandø tabig mariimibe kaig marig kørromisran. Inhendøgucha tru kaig mariilø mōiløbe tru managatig mōra pasramsromay srua inrrabgailø kōn.

¹⁸ Mutøgucha Tiusweinug kal-lawaike kaig maramigwan marøbig marøb uñmuin kui aser. Kaguende tru Tiuswei Nusrkai nune ashib tōga pasrøben, tru kwaimandzig, larrø kaibe nune chinchab kaiman. ¹⁹ Nambe Tiusweyelø kermab asha pønrrer. Inchen yu pirauigwane kerrigu mayamba tru kwaimandzig, larrø kaibe nø merrarrowa, nø ashib karub pasran. ²⁰ Katø Tiuswei Nusrkaimbe arrua, namune chigúi mōramigwan tranin kui aser, tru newan ciertonigwan nebua ashchai. Incha nambe kanbalatø pønrrer tru newan ciertoniguba, tru nui Nusrkai Jesucristoinuuba. Truibe tru cierton Tius kōb, katø managatig øsiguig kōb kōn. ²¹ Nai ureezheelø, tru taska mari tiuserane mendamisray.

2 San Juan

Ciertoniiba, undag kōbiiba

¹ Na, Tiusweimburabelan pera marøb pasrabig i kilgawan pørar, Tius lawa wesrua tøgagúig ishuumisagwan nui uremeranba, tru na newan ciertonigu undaarailan. Katø natø kømøtø, mayeeløba tru newan ciertonigwan nebua ashibeløbe truiløgucha ñimune undaaran. ² Nambe ñimun undarappe, tru newan ciertonig namui manrrau pasraikkurrin køn. Inchen tru ciertoniibe namba managatig pasrønrrun. ³ Tius Møskaweimba, katø Señor Jesucristo, tru Møskawei Nusrkaweimba, nui ka yandø tab indig køben, namun lastima asig køben, chi isumgaig tab kōbig køben namuim pala pønrrønrrun, tru newan ciertoniguba, undag kōbiguba.

Undaguelø kōmigwan karua pasrig

⁴ Nabe truba truba kasraarar ñimui uremerai utu mōiløgøben Tiuswei newan ciertonigu amønain kuimba, Tius Møskai namun maig karua pasrig køben, treekke. ⁵ Ñi, ishug misagwan, na mōi ñun pørigwan, martrai kan srøig karua pasra pørig kuig lataig inchimørrunrrig chinrrainchar. Treeg kømøtø, tru srøsrøgurri namun maig karua pasrigwan trunundøweim pørar, tru kangurrin kangurri undaarayagun taigwan. ⁶ Iig køn nam tru undag kōbigwan tōga pønrramibe, Tius tru maig maramigwan martrai pønrrailan trunun mōra marøb amønavig. Inchen tru martrai karua pasrigwan ñim srøsrøgurri mōriibe undag kōbigu amōñinrrain taig, truig kuig køn.

Namui isubigwan Cristoinug pønsra amōnaig

⁷ Pøs yu piraube isa may wamincha kegørrøsrkøbelø truba truba webambin køn 'Jesucristobe yu piraumay mōg lataig misra arrumuig køn' chibelø. Øyeeg inchibiibe tru may wamincha kegørrøsrkøbig, tru Criston ashig kōmui inchib tsalø ashibig, truig kønrrun. ⁸ Ñimasiitøwei tab asha melay, ñim chigøben tabig marøb melailan kaptøasha pønrrømønrrappe. Treeg kømøtø, ñimui utamigwan kerrigu newan utamig kønrrai melay.

⁹ Mōikkøben Cristo kusrenanigutø pasrønrrab inchimøtø, nuinetø nemarøb purab kusrennrrab inchibiibe, Tiuswane chigaig køn. Trune Cristo maig kusrenanigutø pasrabig pasrabiibe, trube si, Møskawanba, Nusrkawanba tōgaig køn. ¹⁰ Mōikkøben ñimuinug arrua, tru treeg kusrenanigwan kømø kusrenanene, ñimui yau 'amø' cha, kebermøwei, ni katø 'manguen arrin køn' tamig kømøwein køn. ¹¹ Kaguende 'manguen arrin køn' chibiibe tru nø kaig marilløyu nøgucha tøgatø marøb pasran.

Srabe wamindiilo

¹² Nabe ñimun truba truba pøramig tøgagøbendø, kilgayu tintatōga pørmøtø, nabe ñimuimay attrab isur, malaugue ñimba waminchab namui kasrag kōbigwan newan tøgagønrrab.

¹³ Tru ñui lawa wesruig numøsrawei uremerabe ñun 'tab ka uñguh' chib wam øran.

3 San Juan

Gayoimburab tab waminchib

¹ Na, Tiusweimburabelan pera marøb pasrabig, nai tab linchibig Gayon pørar, newan ciertonigu na undaaraigwan. ² Nai undaaraig, nabe ñuyasig Tiuswan miappe, ñui møsig Tiusweimburab tab køb lataitøwei, chiyutøgucha tab pub attraimba, katø ñui asrugucha kwanrrø kømø, tab unamig kønrraimba miabig kur. ³ Nabe truba truba kasraarar møiløgøsrøn namui nunelø amrrua, tru newan ciertonig maig køben ñibe truyutø pasrab, katø treegutø ñi maig unigwan nan eshkaben. ⁴ Tru newan ciertonig maig køben, nai uremera treeg amønnan taig wammøramibe, katøgan chi peg wammøri lataitøguen kømø, purø nu tab køtan.

⁵ Nai undaaraig, namui nunelan ñi tabig purugub pasraibe, ñi purø tabig marig køn, ñuimbe asiimeelø kuingucha katøguchinguen tabig marøb. ⁶ Truiløbe iglesiyaelai merrab ñi treeg undaguig køn cha wamindan. Ñi nømui ambamigwan ambul amrrai puruguabe, Tiuswan kasrag kømdiig kønrrai, tabig martrabguen. ⁷ Kaguende nømbe Jesucristoi munchin undag køb webambamig køn, Tiuswan ashmø misaamerane chigucha chi purugúig utømø. ⁸ Inchawei treekkurri nambe treeg marøb møguelane purugub asamig nebunrrun, Tiuswei tru newan ciertonigweimburab namgucha purugúig kørrømisrrai.

Diótrefes søl marmø kaig marøb

⁹ Nabe iglesian kan kilga pørig kuig køn. Inchendø Diótrefesbe na karuilan mørmíig køn, kaguende nømui utu chiyutøgucha ke nø karub pasrønrrab inchibig kua. ¹⁰ Inchawei treekkurri nabe ippe, nø chi mariilan ñim isunrrai wamindamønrrun, tru nø namun isa wamincha wam kusruigwan. Incha trutø kømøtø, nøbe nunelan utømøwei, katø utønrrab inchibelan meramba, iglesiyagurri webetamba inchibig køn.

¹¹ Nai undaaraig, kaig mariilan asha marmøtø, tabigwan asha mar. Tabig marøbiibe Tiuswein køn. Inchen kaig marøbiibe Tiuswane ashmíig køn.

¹² Mayeeløba Demetrioimburappe tabig waminchibelø køn. Tiuswei tru newan ciertoniitøweinguen nune treeg marøbig køn cha eshkan. Inchen namgucha truigweimburappe 'treegwein køn' chib eshkan waminder. Inchen nam 'treeg køn' cha wamindiibe, isa kømø trendaig kuig ñibe ashibig køn.

Srabe wamindiilø

¹³ Nabe ñun eshkamig truba truba tøgagøbendø kilgayu tintatøga pøøg kømøtan. ¹⁴⁻¹⁵ Nabe maya yanayutø ñun ashchab attrab isur malaugue waminchab.

Chi isumgaig tab købiibe ñiba pasrønrrai isur. Tru tab lincha amønibeløbe ñune 'ka uñgu' tan. Katø ñigucha namui asiilan kanun kanun nømunashib treetøweih chirrunrig.

San Judas

¹ Na Judas, Santiagoi nuneg, Jesucristoi marøb megabiibe Tius Møskai wamiilø undaarailan, Jesucristobe chi kømønrrai ashib tøgä pasrailan na pørar. ² Purø lastima asigwanba, chi isumgaig tab købigwanba, undag købigwanba ñim uncha tøgagønrraimab isur.

Isa peetø kusrenanøbelø

³ Nai undaarailø, ñim lata, na lata kanguelarrøtø tru nam kaigyugurri wesraig pønrraigweimburab ñimun pørtrab truba truba isuig kuig køn. Inchendø truburab pørmøtø, ‘øyeeg, øyeeg melay’ chib waminchib pøramig truba palai ashar, tru Tiuswei misaameran Tiuswei tru tabig srø wamwan Jesucristoimburab managatigweyasig treetø kønrrai kanmaytø tranig købigwane mur tranrrab pønrrai chinrrab. ⁴ Kaguende møiløgøben mu ashmøwatø ñimui utu nilø kebambin køn. Truiløbe kaigyu pønrramig kønrrai manasrøwei treeg mariilø købig køn. Tru Tiuswan ashmeelø kaig møgueløbe namui Tiuswei ka yandø tab indigwane nømum maig marøg køben maramigweyasig merrarra-rawa tøgagøn. Katø, tru nøtø kandø Mayeelaim Pala Pasrabig, namui Señor Jesucristone nømbe ‘ashmeelø ker’ chibelø køn.

⁵ Ñimbe yandø ashibelø kuindøgucha, nabe katø isungarunrrab inchar, Israel misaameranma Egipto piraugurri Señorbe wesrappe, wesrabendø, wendøsrømbe nun tru køremeelane pinisaig købigwan. ⁶ Katø ångelesmeran chigucha nømune srøsrø chiyu pønrrønrrai pønrsøben, truyutø pønrrømøtø, trunun elachippa, tarømisrøbelane purø trømbø løstiigu pønrrønrrai Tiusbe managatig cadenastøga merrarra-rawa pønrsraig køn, tru maig maramigwan asha maramig purø nu kwalømweyasig. ⁷ Katø Sodoma misaameraba, Gomorra misaameraba, tru puluwan ciudameraba treetøwei, ishumburba, møgueløba trømbøig kaig marøb, katø møgueløbe nøm møgueløasiyaitø trømbøig marøb kømig, trutø srua ambiilan managuen kwamø nagu mōra melønrrai kebeta, pønrsraig køn, trunun katøganelø isua asha kømig kønrrai.

⁸ Katø øyeeg købenguen tru møguelø piaig lataigutø amøñibeløbe nømui asrwan kaig kønrrai marøb, katø ashib karub purrabelane mørmø, kaashib, katø tru srømbalasreelø truba nørreelanguen tsalø wamab inchibelø køn. ⁹ Trune tru arcángel Miguel købenguen, tru nugwaimandziiba Moiséswei asr cha aleguiyab kua, truiikken tsalø wamab kaig nebubash chinrrab inchimøtø: “Øyeebe maramig kømøn chib, Señor ñun namubash” cha. Trutøh taig købig køn. ¹⁰ Trune tru i møgueløbe nøm chigúinguen mørmubendø, tsalø wamabelø køn. Nømum tre lataig asønaugetø nøm chigú mōrigwane, animalmera chugú mōrmeelø lataig trømbøig marøbelø køn, nømasiitø minchib teramig.

¹¹ ¡Ay, nømuiimbe maig kønrrerah! Kaguende nømbe Caínwei maywan merrarra-rawa amban. Nømbe an kanag købiitø Balaam kebeninuutøwei kegørra, katø mōrmuikkurri Coréwan pinisailø lataitøwei pinisailø køn. ¹² Ñim Tiuswei undag købigwan tøgä kasraatø lincha mab waramig tøgagúiløyube, nømbe ke ka trømbøig mindishibelø treelø køn. Nømbe chigucha kōrikkar ka nømumiburab øska mab, øska muchibashtø inchibelø. Nømbe wañimera chi pigarwan ambumay imay isig srua ambig latailø køn. Katø mamig nigamig puben, niimø tusrmera latailø, srølbañau kitiilø, pamay kwailø køn. ¹³ Nømbe maryu pi welamera namig latøgushib kurrab arrubigu, kan pichall

weguchib latailø køn, tru nòmui trømbøig ashikken kønrrabgaig mariiløbe. Estrellasmera nòmui ambamwan kømø, pella ambub latailø køn. Truilaimbe purø trømbøig løstøyu managatig pønrrønrrai pønrsramig tamarilø pønrran.

¹⁴ Adánweinukkurrimbunø misaamera srøig, srøig kurrab arrubig siete nemisren arrubig tru Enockucha, tru i kaig misagweimburab manawei trencha eshkawa pasrig købig køn: “Au, Señorbe nui tarø mari ángelesmeran purø nørro sətø peraig arrun cha, ¹⁵ maya misaameran maig kønrrabigwan asha marøb, nøm chu pønrramigwan pønrrønrrai pønrsønrrab, tru larrø kailane nøm kailø kuimaytø larrø kaig mariilan mundøgucha treeg martrab. Katø tru larrø kailø chigurrimbunø mørøbguen møram kaig wamindi wammeratøga nun waminchibelan treeg kørromartrappa arrun taig køn.” ¹⁶ Nømbe chiwandøgucha kaig kətangøba chib, chiwandøgucha søl marmø, kalø marangøba chib waminchibelø køn, nòmui kaig isuilø maig køben, nømbe treeg amøñibelø kua. Katø nòmui triitøgabe nòmasiitø purø nørreelø misrøb wamindamba, katøganelane truba tabzhig misrøb wamindamba inchibelø køn, nømyasig chigøben tøgagug købiitø.

Tiuswei misaameran isuatø amøñinrrai waminchib

¹⁷ Trune ñim, nai undaarailøbe, namui Señor Jesucristo nøashib karua øriilø merrabsrøwei wamindigwan isua kuy. ¹⁸ Kaguende truiløbe ñimune øyeeg taig købig køn: “Yandø srabe kwalømmerawane misaamera tabigwane ke ka indzatø mørøbelø, nømun maig amøñig køben treeg trømbøig marøb amøñibelø kønrrun” taigwan. ¹⁹ Iiløwein køn, tru misaameran ka nøørotø marøb pirisha pønrsrøbelø. Nømbe nòmui asr maig palai inchen, treeg marøbelø, Tiuswei Espiritune chigar køn.

²⁰ Trune ñim, nai undaarailøbe, ñimui isubig newan chishchig Tiusweinuatø tøga pønrraigu katøguchinguen nørørøb ambay, Espiritu Santo maig wamindingaruben trumay Tiusba waminchib. ²¹ Ñimbe Tiuswei undag købigutø amøñippe, truyutø amønay, namui Señor Jesucristoi lastima asiitøga managatig øsig kømigwan tranrraitamab isua muniirab.

²² Møiløgøben treeg kuitamab isumba, katø treeg kømuitamab isumba inchibelane ñimbe lastima tøgaguy. ²³ Katøganelane nagugurri wesrui, trumay kaigyugurri wesrub. Inchen katøganelane lastima tøgagømig køn. Inchendø purø ashiptø maray, trømbøig marøg købigu nøm trømbøig mariiløtøga chillig inchib kewa llirab pønrrailanguen ashikken kømui inchib.

Tiuswan tabig wamindiilø srabeig

²⁴ Tru ñim kaigyu kørromønrrai asamig maramburab maramig tøgag, katø truba truba kasrag nui tørguegwalmabiisrø chigucha chi tamgailø chishchig ñim kemalla pønrramig kønrrai tøga pasrabig, ²⁵ Tius kandø wabig, namun Kaigyugurri Wesrabigwan namui Señor Jesucristogurri tørguegwalmabiiba, purø nuig muguen nebua isumgaiba, mayelaim pala asamburab ashib pasraiba, mugucha manchinrraingag karuiba, iilan nuin kønrrai inder, manasrøngurri, møyia lata, katø managatig. Treeg kønrrun.

El Apocalipsis

Jesucristo San Juanwan torgandø ashchai kenamarig

¹ Iibe Jesucriston Tius torgandø kenamarig køn, nø nui karuig melabelan kenamartrai, tru maya yanayutø purainrrabigwan. Jesucristobe nui marøb megabig Juanwan kan ångelwan øra, kenamarig køn. ² Inchen Juanwan nø maig asigwan kerrigu isa kømø, maig kuigwan wamindan, Tiuswei wamwanba, Jesucristo maig eshkaigwanba.

³ Mayanguen tab kuig køn, tru chinetø pub attrabig pørigwan lebigweimbe. Katø trunun leben møra, tru maig taigwan marøbelø chigucha maya nuguen tab kuilø køn. Kaguende yandø tru pub attrabiibe pub pasran.

Juan siete iglesiameran pøøb

⁴ Na, Juanbe, Asia pirau siete iglesiameran pørar. Ka yandø tab indigwanba, katø tru chi isumgaig tab købigwanba ñimuin kønrraimab isur, Tius tru mõi ya køb, merrabsrø køb, attrabig køb, truigweinukkurrimba, katø siete espíritumera, tru Tius wamisra karub waigwei merrab pønrrabelainukkurrimba, ⁵ katø Jesucristoinukkurrimba arrubigwan. Nøbe waminchippe, maig kuigwan eshkabig køb, katø tru maya kwabelai utu nømerrig øsiirabig køb, katø nøbe pirau maya reymeraim pala nø karub pasrabig køb indan. Truiibe namune undaarab, nambe kaig mariiløyu lusri latailø kuigwan nui anindøga elatsørka, ⁶ katø namune reymera latawei ashib karub pønrrønrrai mara pønsraig køn, sacerdotesmera Tius nui Møskaweyasig. jTørguegwalmabiiba, maramburab mariibabe nuin kønrrai managatig! Treeg kønrrai.

⁷ jAu! Cristobe wañiyu arrun.

Inchen mayeelø ashen,
katø nun tru kelarrab kwanøbeløguen ashchun.

Inchen pirau maya misaamerabe
truba truba isui inchib kishchun nun ashippe.
Øø, øyeeg kønrrun.

⁸ Tru Señor Tius, Newan Maramburab Marøbiibe trendan: “Srøsrriiba, Srabeibabe na kur cha, Aba, Zetaba latawei, tru mõi ya køb, merrabsrø køb, katø attrabig.”

Juan kan piab lataigu Criston asig

⁹ Na Juan, ñimui nuneg, chigøben purø trømbøig puben isumdiigu lata, katø Tius nø ashib karub wainug lata, chigúindøgucha ñimba, Jesucristoba kanbalatø pasrabig pasrabig kur. Nan kan pi tøbøtag pirø pasrabig, Patmos tainug wanrrai kegutsig wabig kur, Tiuswei wamgurrimba, katø Jesucristoimburabigwan eshkaikkurrimba. ¹⁰ Kan isrin kwaløm Espiritu nan tøgø pasramisren, nai wendaube kan wam kan trompeta wanrøb lataig nan truba mur trenchibig køn:

¹¹ —Ñi chi asigwan kan kilgayu pøra, tru siete iglesiameran ør cha, Efesomayba, Esmirnamayba, Pergamomayba, Tiatiramayba, Sardismayba, Filadelfiamayba, katø Laodiceamayba.—

¹² Inchen tru wam nan waminchibiibe muin køtashchab keesha ashene, truyube oro kandilerumera siete nørreelø pønrraptinchibig køn. ¹³ Inchene tru siete kandilerumerai tøbøtaabe kan mugøsrøn møg lataig pasraptinchibig

køn, nui kewagúibe katsig søchi kørriig keweikke. Inchen nui pechoyu pørønaibe oro købig køn. ¹⁴Turyu pusruube kan pulø isig lataig, wañi lataig puløzhig, nui kabmerabe kan nagurø lataig køben, ¹⁵nui srøbmerabe broncen nagu pill-llanen tərbilabig lataig pilabig køben, nui wambe kan nu pi mullib wanrrøb lataig købig køn. ¹⁶Nui kusrmay taskube estrellamera siete sruaig, nui trigulurrimbe kan espada pinrrøba purø trøsrig tøgäig webarrubig køn; nui maløbe nøsig tør køptø pilamburab pilab lataikke.

¹⁷Inchen nabe nun ashippe, nui katsigu kwaig lataig peninabig køn. Inchen nøbe nui kusrmay tasiitøga nan trenchib estsarøbig køn:

—Chi korig kui inchimøta cha. Nabe Srøsrība, Srabeiba, ¹⁸tru Øsig Wabig kur cha, kwain tsubig kua. Inchendø ash, chibig køn, øsiguig war cha, managatig. Nabe kwamigwei llavimeranba, katø tru kwabelø pønrrainug llavimeranba tøgagur cha.

¹⁹Inchawei ñi chi asigwane pør chibig køn, mõi ya maig kuigwanba, katø wendøsrø maig kønrrabigwanba. ²⁰Inchen tru estrellamera siete nai kusrmay tasigu ñi asigweimburappa, katø tru siete oro kandilerumeraimburappa tru mu asiimiig pasrabiibe øyegwan eshkabig køn: tru siete estrellamerabe siete iglesiamerayu ángelesmera køben, tru siete kandilerumerabe tru siete iglesiameran eshkabig køn.

2

Efeso iglesian wam ørøb

¹Efeso iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru siete estrellameran kusrmay tasigu srua pasrab, katø tru siete oro kandilerumerai utu uñib inchibiibe øyah tan cha: ²Nabe ñui chi mariilan ashar cha, ñui maramelan mur tranrrab megaigwanba, megabig megaigwanba. Katø ñibe kaig marøbelane ka tøgagømig awentanrrab kaimab, katø truilø kømubendø, ‘Cristo nøashib karua øriilø ker’ chibelan, nøm treeløwein kuitashchab ñi asha, ka isapteelø kuin kui merrarrab indi ashar. ³Katø muya kaig nebuindøgucha ñibe megabig megab, nagurrindø treegu kørromismø megain kui ashar.

⁴Inchendø nabe ñun chiyu køsrøn kalø køn tamig tøgagur: ñibe srøsrøbe truba undaguig kuig, mømibe trunun elatsin køn. ⁵Inchawei mandøgurri peñibrermab isu, tru srøsrø undag købigwan, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawa, srøsrø marigwan mar. Treeg inchimuisruandøbe, nabe ñuimay arrua, ñui kandilerune pasrainukkurri kusramønrrun, ñi isua mørmubene. ⁶Treeg kuindøgucha, ñibe ñuimburappe iigwan tøgagøn: Nicolaitasmera marigwane tsaliig køben, nagucha truilø marigwane tsaliig kur.

⁷Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane tru øsig køm tusryu mamigwan manrrai nabe tranamønrrun, Tius nø waisrø purø tabzhiisrø tru tøbøtag pasrabigwan.

Esmirna iglesian wam ørøb

⁸Esmirna iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Srøsrøig køb katø Srabeig køb, tru kwawa, katøyug øsiirab inchibiibe øyah tan cha: ⁹Nabe ñi truba truba chigøben kaig nebuinab megaigwanba, ñi waacha kuigwanba ashar cha. Inchendø ñibe waacha kømøtø, puag køn. Katø tru ‘judíos ker’ chibelø ñuimburab truba truba chigøben

kaig waminchen ashar cha. Inchendø nømbe treelø kømøn, nømui tulundzuni yaueløbe mayamba nømbe Satanáswein køn. ¹⁰ Ñimbe korig kui inchimøtay, maya yana kømøwatø chigøben nebuinab pønrramigwan. Au, nugwaimandziibe møilan køben ñimui utugurri kailan keeri yau ketbetønrrun, maig inchibelø køtashchab ashchab. Inchen ñimbe kwalømmera diez nemisramne truba kaig indinab melamig nebunrrun. Kwamnegatig megabig megau, nabe øsig køm coronan tranamønrrun cha.

¹¹ Kalubaibe mør Espiritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe katøle kwangarunrrabig mindisaig kønrraamøn cha.

Pergamo iglesian wam ørøb

¹² Pergamo iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru espada pinrrøba purø trøsrigrwan srua pasrabiibe øyah tan cha:

¹³ Satanás nø wamisra merrarrawa karub wainug ñibe truyu pasrabig kui nabe ashar cha. Inchendø ñibe nai munchiwan pesannamø, tøgagøbig tøgagøb, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúigwan elachib 'trugatiig kømur' chib pasrømøwei indig køn, tru Antipas nan elachimø pasrabig naimburab waminchibigwan kweechib kwalømmerawanguen Satanás nø marøb uninug.

¹⁴ Inchendø kan chigøsrøndø ñun kalø køn tamig tøgagur: møiløgøsrøn tru Balaam kusrenanigwan marøbelan ñibe truyu tøgagøn cha. Tru Balaambe Balacwan øyamay martrai kusrenanig køn, Israelwei misaameran srurrengwargarub taska mari tiusmerayasig kweetsi mamimeran mangarumba, katø møgueløba, ishumburmeraba trømbøig martrai karumba inchib. ¹⁵ Katø treetøwei ñigucha ñuinug tøgagøn møiløgøsrøn Nicolaítasmerai kusrenaniilan elachig kømui inchibelan. ¹⁶ Treeg købene, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirau. Treeg marmøwabe, nabe petø ñuimay arrua, nai trigu espadatøga truiløba kwayamønrrun.

¹⁷ Kalubaibe mør Espiritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane nabe tru mamig maná taig sorig pasrabigwan manrrai tranøb, katø kan pulø sruuzhig tranøb indamønrrun. Incha tru sruuzhigube kan munchi srig pørig pasrønrrun, truigwane mugucha asimíig tru utabiitøwei nebua ashchun.

Tiatira iglesian wam ørøb

¹⁸ Katø Tiatira iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tiuswei Nusrkai, tru nui kabmerabe kan nagurø latalilø tøgag, katø nui srøbmerabe kan broncen chishtø pinømøren, tørbilabig lataig tøgagibe øyah tan cha: ¹⁹ Nabe ñui chi mariilan ashar cha, ñui undag købigwan køben, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúigwan køben, ñi marøb megaigwan køben, katø chigúingucha tammay megaigwan købengue. Incha katø mømibe srøsrø lata kømø, katøguchinguen marøb megai ashar.

²⁰ Inchendø kan chigøsrøn ñun kalø køn tamig tøgagur: isatø 'Tius maig karuigwan eshkabig kur' chibig, tru ishug Jezabelwan ñibe tøgagømgaig kuingucha ka tøgagøn cha, nøbe kusrenniitøgaba, katø chull asøska trømbøig isungaruitøgaba, tru nai marøb melabelan ishumburmeranba, møguelanba trømbøig maringarub, katø taska mari tiusmerayasig kweetsi mamimeran mangarub inchibigwan. ²¹ Nabe nune maya yana kørørn muniiraig køn, nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai. Inchen nøbe nui trømbøig maramigwane treeg marmønrrab katøyug isua

mørøg kòmuindan. ²² Au, nabe nune camayu tsunrrai kwanrrø kut-samønrrun. Katø nòba itòlulòpteelane nabe truba truba trømbøig nebuilò kònrrai maramønrrun, tru ishuubamisra nòmui kaig mariilan nòm isua mormuisruandøbe. ²³ Incha katø tru mendig amøñib ureemerane nabe purø isumdiig mara, kweetsamønrrun. Nabe isuigwan lata, manrròwan lata nabe torguelarrab ashibig kuin kui maya iglesiamera nebua ashchun. Incha nabe ñimun mòigwandøgucha ñimui mariilò maig køben, kanun kanun treeg tranamønrrun. ²⁴ Trune ñim katøgan sètø Tiatirasrø warabelø tru kaig kusrenaniilan marmøwei, Satanáskurri purø nørrø kusreb chib tøgagúilan nebua ashmøwei inchibelane nabe ñimune trenchar: Katøgan chi peg maramibe maskucha negwanmumønrrun cha. ²⁵ Inchendø ñim tøgagøbguen indigwane na arrumnegatig elachimø, isua møra tøgaguy.

²⁶ Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe, na maig martrai karuig køben trunun srabegatig marøbigwane chu pirausrøn køben misag nørrø pønrrabelan truilaim pala mugucha mandamgaig karumigwan tøgagønrrai tranamønrrun, ²⁷ nan nai Møskai martrai tranøb lataitøwei. Inchen tru treeg karumigwan tabiibe tru misag nørrø pønrrabelane kan tsandzøn pørøtsiitøga mu kurraasamgaig karub martrun, nòmune kan pirø køtsømeran lataitø pusha petab.'

²⁸ Incha katø tru tør-rrab arruben webarrub estrellan tranamønrrun. ²⁹ Espiritu iglesiameran wamindigwan, kalubaibe mør.

3

Sardis iglesian wam ørøb

¹Katø Sardis iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Tiuswei siete espíritumeranba, siete estrellameranba tøgaiibe øyah tan cha: Nabe ñui mariilan ashar cha. Ñibe øsiguig køn chib waminabig købendø, kwaig køn. ² ¡Kiasgrø! Chiwan køben ke pinamitø palab pønrrabelane tamar. Kaguende nai Tiuswein kabyu ñui mariiløbe newan tabig kòmui ashar. ³ Inchawei kusrenaniilan ñi møra utigwane møra marøb, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliirab inchi. Ñi kiasgrømuisruandøbe, kan niliig lataig nabe ñuimay arrumønrrun, ñi chu ura attrab kuinguen mormøwatø.

⁴ Inchen køben misamera Sardissrø kan mamdø køn nòmui kewagúilan chillig incha kòmeelø. Truiløbe naba amøñinrrun pulözheelan kewar, kaguende nømbe øyeegwanwei kenrrabelø køn. ⁵ Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe pulözheelø kenanig kønrrun. Incha nabe managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pørig libroyugurri nui munchiwan kerramumønrrun. Incha nabe nai Møskawei merrappa, nui ángesmerai merrappa, øibe nain køn cha, nui munchiwan eshkamønrrun. ⁶ Kalubaibe mør Espiritu iglesiameran wamindigwan.

Filadelfia iglesian wam ørøb

⁷Katø Filadelfia iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Newan Tabig, Newan Ciertonig, tru rey Davidwei llaviwan sruaig, tru nø kurene, mugucha kasrønrrab kaimab, katø nø kasrøbene, mugucha kurtrab kaimab inchai marøibiibe, øyah tan cha: ⁸ Ñi chi mariilan kerrigu nabe ashar cha. Au, nabe ñui merrab kan yaskab kura pasrar, truigwane mugucha kasramgaig. Ke trengatig nebua marøppe, marmubendø, nai

wamwan mōra marøb, ñibe nai munchiwan ‘ashmíg kur’ chib isømøn. ⁹ Au, nabe Satanáswei tulundzuni yauelø ‘Judíosmera ker’ chibendø, judíos kømeeelø, ka isatø inchibelan, ñui merrab tømønnsrønrrai indamønrrun. Incha nabe ñune undaguig kui nebua ashchun. ¹⁰ Kaguende na karuilan tammay marøbig marøb megaikkurri nagucha ñun asamønrrun chi kømønrrai pirau muba kuimburab warab misaameran maig inchibelø køtashchab asamig pirau ørøba yandø purø trømbøig puben.

¹¹ Nabe petø arrumønrrun. Ñi tabig tøgagúigwane elachimøta, ñui coronan mu katøgan merrarramønrraimbe. ¹² Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane nai Tiuswei yau kan pilar lataig maramønrrun. Inchen managuen nøbe truyugurrimbe webinrraamøn. Inchen nabe nuinuube nai Tiuswei munchiwan pørøb, nai Tiuswei ciuda, tru srø Jerusalén, nai Tiuswei srømbalarøngurri kørarrubigwei munchiwan pørøb, nai srø munchin pørøb indamønrrun. ¹³ Kalubaibe mør Espiritu iglesiameran wamindigwan.

Laodicea iglesian wam ørøb

¹⁴ Katø Laodicea iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Amen, tru treeg køppe treeg, tru newan ciertonigwan eshkabig, tru Tius chiwandøgucha pølbasa maren, nømerrig trendø pasrabiibe iilan øyah tan cha: ¹⁵ Ñui chi mariilan ashar cha. Ñibe pishin kømøwei, pachibig kømøwein køn. Pishin kui, kabe pachibig kui, treeg kuikken søl købsruinrrun. ¹⁶ Inchawei pishin kømøwei, pachibig kømøwei, mørøtø kurag kuikkurri, nabe nai trigugurri wennamønrrun. ¹⁷ Ñibe trendan: “Nabe puai, truba tøga misraig, chigucha yandø palaimíg kur” cha. Inchendø ñibe uñmuinguen uñib waacha, ñiguen øyeezhig misrin kønmab asamdiig, katø waacha chiguchagaig, ashchab kaimabig, køsaatiig, øyeege købendø, ñibe ashmøn. ¹⁸ Inchawei nabe ñun øyeege mar tamønrrun. Nagu parra purøørig oro chishchigwan naiwan penø cha, trutøgabe puai gøkørrig cha. Katø kemeløgucha naiwan puløzheelø penø cha, ñui asr køsaatiig kørig kømddigwan kasrønrrappe. Katø ñi ashibig misramig kabyu srølamig møgucha naiwan penø.

¹⁹ Mayeelan na undaarailane øyeege marmøta chib nabe namab, katø ichaguchib inchibig kur, søl martraí. Maig isuppe, treegwan martrab kandø isua, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirau. ²⁰ Au, nabe yaskabu wamab pasrar. Møikkøben nai wamwan møra, yaskabwan kurene, nuinug kebya, nabe nøba maben, nøbe naba manrrun.

²¹ Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane na wamisra karub wainug naba wanrrai tranamønrrun, maig kuindøgucha na truyu puraarrub arrua, nai Møskaimba nø wainug wamisrøb lataitøwei wamig kønrrai. ²² Kalubaibe mør Espiritu iglesiameran wamindigwan.—

4

Tiuswan srømbalasreelø truba truba tabig waminchib

¹ Øyeelø chab puraiben, na ashene, kan yaskab srømbalasrø kurig pasraptinchibig køn. Inchen kan wam trompeta wanrrøb lataig srøtø tru na møriibe nan øyah waminchib trenchibig køn:

—Yusrø nebamø cha; iilai wendau purainrrabigwan na ñun kena-martrumøn— cha.

² Inchen tru urastø Espíritu nò nan tøga pasramisren, srømbalasrømbe tru karub wamisra wamig kan pasrig pasrai nabe ashibig kur. Inchen truyube kan mugøsrøn wabig køn. ³ Inchen truyu wabiibe kan jaspe sruuba, cornalina sruuba lataig købig køn. Inchen tru nò waim pøtøgatanbe kan køshømbøtø kan esmeralda srug latazhig pasrabig køn. ⁴ Tru wamisra karub waim pøtøgatanbe wamisra karub purrailø katøgan veinticuatro pønrrai ashibig kur. Truiløyube kølli misaamera veinticuatro purrabelø køn, puløzheelø kewar, nømui turyube corona orotøga mariilø petsargue. ⁵ Inchen tru nò wamisra karub wainug truyugurrimbe sre pilabelø køben, wammera køben, palaig trashibelø køben webambubig køn. Katø tru karub waig merrappe lãmparamera nag pilabelø siete pilab pønrrabig køn, truiløbe tru Tiuswei siete espíritumera køn. ⁶ Inchen tru karub waig merrappe kan mar wabig køn, pigriu tørguelarrøzhig lataig.

Tru karub wainug pøtøgatanbe merrabmayba, wendaumayba, pinrrø mendamayba pibgatø øsiguelø pønrrabelø køn, truiløbe merrabmayba, wendaumayba kabmeratø netseelø. ⁷ Inchen tru øsiguig srøsriibe kan león lataig køben, tru wendauibe kan toro lataig køben, katø tru wendauibe kan møwei malø lataig køben, tru pib kønrrabyuibe kan wasrø pala uñib lataig købig køn. ⁸ Inchen tru pibgatø øsigueløbe møitøgucha kwaldzariimera seisbatø tøgar, truiløbe wambiimay, umbumay kabmeratø netseelø, yem kwaløm øyah tamigwane pinømø, trenchibelø køn:

“Newan tabig, newan tabig, newan tabig

Señor Tius Newan Maramburab Marøbig;

tru købig, mõi ya wabig, tru attrabig” chib.

⁹ Tru managatig øsig wanrrabig, tru karub wainug wabigwan, tru pibgatø øsiguelø maya nuguen tab kønrrun chib, tabig kui asha tab inchib, ungwa, ungwa chibelø køn. ¹⁰ Incha trendaimørig tru kølli misaamera veinticuatroeløbe nui merrab tømønørøb sraløptø sraløbelø køn køriibala tabig waminchab tru managatig øsig wabigwan. Incha nømui coronameran tru nò karub wainug merrab trenchib petabelø køn:

¹¹ “Señor namui Tius,

ñibe maya nuguen tabigwanba,

tabig kui asha tab indigwanba,

maramburab maramigwanba

utambuawei utønrrabiibe ñi køn chib,

kaguende chiwandøgucha kerrigu ñi marig kuimba,

Ñi treeg kønrrai isuikkurri treeg mariilø,

treeg pønrran” chib.

5

Ubisha-unø kilgawan kurøb

¹ Incha tru wamisra karub wainug wabigwei kusrmay taskube kan libro palamay umbumay pørigwan nabe srua wai ashibig kur, truiibe siete sell-ostøga melsra kasraig. ² Inchen kan ángel maramburab maramig tøgag truba mur trenchib payibig køn:

—Sellomeran kølsrøb, kilgawan kurøb, ζtreegwan martraptiig tabiibe mu kerah? — cha. ³ Inchendø ni srømbalasrø lata, pirau lata, pirø umbu lata tru libron kurtraptiibe mu kawei, katø tru umbu pørigwan maig køtashchab trawashchaptiibe mu kawein købig køn. ⁴ Inchen nabe truba kishibig kur, kaguende tru libron kurtraptiibe mu kawei, katø tru umbumay pørigwan

maig kətashchab trawashchaptiibe mu kawein køben. ⁵ Inchen møikkøsrøn tru utuig kan kølli misaabe nane trenchibig køn:

—¡Kishmøta! cha. ¡Ash! cha. Tru León Judáwei misag sətøyugurriig, tru Davidwei misagugurri arrubiibe nun tru ashig kømui inchibelan nømun keriguwan chi inchaingag kanawa kørrømarøb pureb yaig køn cha, sellomeran kølsrøb, kilgawan kurøb inchabig.—

⁶ Inchen tru karub wainuube kan ubisha-unø kweetsig købig lataig asønabendø, katøle kurra pasrai ashibig kur, tru pibgatø øsiguelaimba, kølli misaameraimba tøbøtaabe. Tru Ubisha-unøbe siete kigulmeraba, siete kabmeraba tøgag købig køn. Inchen tru kabmerabe tru Tiuswei siete espíritumera købig køn, tru pirau ørøba truørø øriilø. ⁷ Inchen nøbe arrua, tru karub wainug wabigwei kusrmay taskugurri libron utabig køn. ⁸ Inchen nø libron utøbene, tru pibgatø øsigueløba, tru veinticuatro kølli misaamerababe tru Ubishanaí merrab tømønrsøb sraløptinchibelø køn. Møitøgucha arpa suartø, katø oro copamera may irrabzhiitø netsig sruar købig køn. Tru may irrabzhiibe Tiuswei misamera Tiusba wamindiilø truig købig køn. ⁹ Katø kan cantaig srøig øyeeq cantabelø køn trenchib:

“Libron uta, sellomeran kølsrøb inchabiibe
ñitøwein køn chib.

Kaguende ñibe kweetsig kua,
ñui anindøga namune Tiusweyasig ñi penig køn chib,
chi misaamerandøgucha,
chi wam waminchibelandøgucha,
chi misag sətømerandøgucha,
misaamera nørrø pønrrabelø
chu pirausreelandøgucha.

¹⁰ Incha ñibe nømune namui Tiusweyasig reymera latawei karub purrabelø kønrraimba,
sacerdotesmera kønrraimba mara purrønne,
nømbe pirau karumburab karunrrun” chib.

¹¹ Incha katø na ashene, tru karub waim pøtøgatanbe ángelesmera truba nørrø pasrabigwei wamwanba, tru øsiguelai wamwanba, tru kølli misaamerai wamwanba mørøbig kur. Truiløbe purø nørrø køptø, millones y millones købig køn. ¹² Incha truba truba mur trenchibelø køn:

“Tru Ubisha-unø kweetsig købiibe
tru maramburab maramigwan køben,
chiwandøgucha palømø, tøgagúigwan køben,
muguen nebua kusremgaigwan køben,
maramburab maramigwan køben,
tabig kui asha tab indigwan køben,
tørguegwalmabigwan køben,
purø tabig wamindigwan køben,
utambuawei utønrrabiibe ñitøwein køn” cha.

¹³ Incha katø tru srømbalásø lata, pirau lata, pirø umbu lata, maryu lata tru chigurrimbunø Tius marig øsiguig pønrrabeløbe øyah taig mørøbig kur:

“Tru wamisra karub wainug wabigwanba,
katø tru Ubisha-unanbabe,
tru purø tabig wamindiiba,
tabig kui asha tab indiiba,
tørbilabiiba, maramburab maramibabe,
managatig patsømíq nuin kønrrain” chib.

¹⁴ Inchen tru pibgatø øsigueløbe trenchibelø køn: “¡Treeg kønrrun!” chib. Inchen tru kølli misaamerabe tømønrsøb srala, køriibala Tiuswan tabig waminchibelø køn.

6

Tru siete sellosmera

¹ Inchen tru srøsrø sellon Ubisha-unø kølsra, kuren, na ashene, tru pibgatø øsiguelai utuig, møikkøsrøn kan wam palaig trashib lataig truba mur trendaig mørøbig kur:

—¡Amø!— chib.

² Inchen na ashene, kan pulø kaulli pasraptinchibig køn. Inchen trugwan itøgwana wabiibe nui taskube kan arco sruaig købig køn. Inchen nune petsamig kan corona tranen, nun ashig kømui inchibelan kerriguwan chinchingaig kanawa kørrømarøb pureb yaig køn, katø kanabig kananrrab.

³ Inchen Ubisha-unø tru pamay kønrrabyu sellon kølsra, kurene, tru øsiguig srøsrøigwei wendaube nane:

—¡Amø!— chibig køn.

⁴ Inchen katøgan kaulli webiptinchibig køn, piguui. Inchen truyu itøgwana wabigwane pirau muba kuimburab ambumay, imay tab waramigwan keranrrai nune mu katønrraingaig treegwan martrai tranig køn, kangurri kangurri kwetchai. Katø nune kan truba nu espadagucha tranig køn.

⁵ Inchen Ubisha-unø tru pøn kønrrabyu sellon kølsra, kurene, tru pøn kønrrabyu øsiguiibe trendaig mørøbig kur:

—¡Amø!— cha.

Inchen na ashene, kan yalø kaulli pasraptinchibig køn. Inchen truyu itøgwana wabiibe tasigube palansa sruaig købig køn. ⁶ Inchene tru øsiguelai utube kan wam øyah taig nabe mørøbig kur: “Mawa, mawa marøb megaig anbe tirigu pa libra penam netø køben, katø mawa, mawa marøb megaig anbe cebada seis libras penam netø kønrrun cha. Inchendø aceitenba, vinonbabe mindishinrrab kømø” cha.

⁷ Inchen Ubisha-unø tru pib kønrrabyu sellon kølsra, kurene, tru pib kønrrabyu øsiguiibe trendaig mørøbig kur:

—¡Amø!— cha.

⁸ Inchen na ashene, kan pulø øskø kaulli pasraptinchibig køn. Inchen truyu itøgwana wabiibe, “Kwamig” cha wamig køben, tru wendaube, tru kwabelø pønrraig, “Hades” cha wamig, truig arrubig køn. Inchen tru i parwane maramburab marøb kweechib martrai traniilø købig køn espadatøga køben, parøtøga køben, kaig kwanrrømeratøga køben, kau umbu namig animalmeratøga køben pirø muba kuimburab pib millonesyube millonbatø, pib milyube milbatø, kwetchai.

Trattrøgatø kønrrabyu selloba, seis kønrrabyu selloba

⁹ Inchen Ubisha-unø tru trattrøgatø kønrrabyu sellon kølsra kuren, na ashene, tru Tiuswei wamgurrimba, Tiusweimburab eshkaikkurrimba kweetsilalai møsiimerane altar umbu ashibig kur. ¹⁰ Inchen truuløbe mur trashib trenchibelø køn: “Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig, newan tabig, newan ciertonig, ¿tru pirau warab misaameran maig maramigwan asha marøb, namui ani lusigwan ulø payib indamigwane, chu uraskatig munugunrrab?” cha.

¹¹ Inchen nòmune kanun kanun kemig pulözheelø tranabe: “Maya yanatø katøguchi ka israb munuguy chibig køn, ñimui nunelø Cristoiwan ñim lataitøwei marøb melabelan treetøwei kweetsiilø nemisramnegatig.”

¹² Inchen Ubisha-unø tru seis kønrrabyu sellon kølsra kuren, na ashene, purø trømbøig mur pirø kønøben, pørrbe įkatø! yaliig misrøbig køn, kan yalø llensu lataikke. Inchen pøbbe kerriguba ani lataig misrøbig køn. ¹³ Inchen estrellamerabe srømbalærøngurri pirausrø kørrabelø køn, kan higuera tusr nui srabe higos niguiizheelan mur isig icha kørrøsrkøb lataitøweingue. ¹⁴ Inchen srømbalabe kan kilga kirrøb lataitø pinøben, nørrø tunmeraba, katø pi tøbøtag pønrrab pirømeraba truiløbe mayamba nøm pønrrainukkurri nøørøsrø mal-strailø købig køn. ¹⁵ Inchen pirau reymera køben, nørrø kusreb møguelø køben, maya suldaumeraim pala ashib karub pønrrabelø køben, puarmera køben, mas nørrig marøbelø køben, karuindiig melabelø køben, karuindiig melømeelø køben, søteeløba pirø trabmerayuba, nørrø tunmerayu tru nørrø srug utuwanba trubabelø køn. ¹⁶ Incha tunmeranba, peñameranba trenchib trashibelø køn:

—įNamuim pala itøgørrørray! cha. Tru karub wainug wamisra wabigwei maløwanba, tru Ubisha-unai purø trømbøig namig købigwanba ashmønrrab sørørray chib. ¹⁷ Kaguende tru purø trømbøig kørig kømdiig nø namig wam kwaløm puin køn cha. įKan treegube mu kuim pasramisra pasramdiig kønrrab kø?— chibelø køn.

7

Israel misaameran 144.000-wan Tiuswein kui asamdiig kønrrai marcailø

¹ Øyeeg chab puraihen, nabe pigbatø ångelesmera pørr kal-labgatømay køben, pørr kebibgatømay køben, kandarøgatømayrøn køben, imaygatømayrøn køben, pirau pib palø pønrrai ashibig kur, tru pib paløyugurri isig ichib webarrubigwan pirau lata, maryu lata, chi tusrmerandøgucha isig ichimønrrai katab. ² Inchen katøgan ångel, pørr kal-labgatøsrøngurri nebarri ashibig kur. Truiibe Øsig Wab Tiuswei marcan sruaig tru pigbatø ångelesmera pirøwanba, marwanba mindishinrrab maramburab maramigwan utabelan mur trashib trenchibig køn: ³ — Pirøwan lata, marwan lata, tusrmeran lata mindishimøtay cha, namui Tius tru marøb melabelan nuielø kui asamdiig kønrrai nømui kappalømerayu chab marcarnegatig.—

⁴ Inchen tru marcailø mam køn chitamørtrab na mørene, 144.000 mil køn, chibig køn, tru doce nusrkalø Israelweinukkurri nørrø karrab misaamera,

⁵ Judáweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Rubénweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Gadweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

⁶ Aserweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Neftaliweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Manasésweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

⁷ Simeónweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Levíweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Isacarweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

⁸ Zabulónweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Joséweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Benjaminweinukkurri karrab misaamera 12.000 køn taig mørøbig kur.

Truba truba nu misag søtø puliig kewar

⁹ Øyeeḡ chab puraiben, na ashene, mōimbe tru wamisra karub waigwei merrappa, tru Ubisha-unai merrappabe misag purø nu, muguen mundzamgaig pōnrrabelø køn, misaamera nōrrø pōnrrabig chu pirausreelø køben, nōrrø kanbalatø warabelø chi misaamera køben, peg peg misag sōtømera køben, peg peg wam waminchib misaamera købengue. Truiløbe puløzheelø kewar, tasigube palma ishiimera srUAR, ¹⁰ mayeeløba trenchib mur trashibelø køn: “Kaigyurri wesraibe namui Tius, tru wamisra karub wainug wabigweinukkurrimba, tru Ubisha-unainukkurrimba arrubig køn” chib.

¹¹ Inchen maya ángelesmerabe tru karub wainuuba, kølli misaameraimba, tru pibgatø øsiguelaimba, truilaim pōtøgatan pōnrrøwa, tru karub waigwei merrab piraugatig tømboñsrøb srala, Tiuswan køriibala tabig waminchib,

¹² trenchibelø køn:

“¡Treeḡ kønrrun! cha.

Purø tabig wamindiiba,
tørguegwalmabiiba,
muguen nebua kusremgaiba,
maya nuguen unḡwa, unḡwa taiba,
tabig kui asha tab indiiba,
maramburab mariiba,
mugucha chindamgaiba,

iløbe managatig namui Tiuswein kønrrain chibelø køn.

Treeḡ kønrrun.”

¹³ Inchene mōikkøsrøn kan kølli misag nan payibig køn:

—¿I puløzhig kewarbe numera køh? cha. ¿Chugurri amrruh?— cha.

¹⁴ Inchene nabe:

—Nai Señor, ñibe asha pasrainrrabguen— chibene, nøbe nan trenchibig køn:

—Iløbe tru purø trømbøig isumdiigugurri purørruwar køn cha. Nømbe nōmui keilan tsarar, Ubisha-unai anindøga puløzhig marar køn cha.

¹⁵ Treekkurri nømbe Tius tru wamisra karub wainug merrab pōnrran cha.

Yem, kwaløm nui tab yau nuyasig marøb pōnrran cha.

Inchen tru karub wainug wabiibe,
nōmuim pala ø sōtø pasraitøga

nōmun chinchimōnrrai ashchun cha.

¹⁶ Yandø nømbe parøḡwai mōrmøwei,

pimulḡwai mōrmøwei, pōrr pati mōrmøwei,
kabe katøgan pekkurri pachig kui mōrmøwei inchun cha.

¹⁷ Kaguende tru wamisra karub wain tøbøtag Ubisha-unø pasrabiibe

nōmune kan ubishameran lataig ashib pera pasrøwa,
tru øsig kømigwan tranøb pigabmerasrømay pera inrrun cha.

Inchen Tiusbe nōmui kabmerayu kappiwan pinømrøtrun— cha,
trenchibig køn.

8

Tru siete kønrrabyu sellø

¹ Ubisha-unø tru siete kønrrabyu sellon kølsra kurene, srømbalasarømbe kan media ura wasrønzhig kørrømisrøbig køn.

² Inchene ángelesmera sieteelø Tiuswei merrab pōnrrai ashibig kur. Inchen nōmune siete trompetas tranøbig køn. ³ Inchen katøgan ángel arruabe, tru altar keta pasramisrøbig køn, truiibe may irrabzheelø pusramig, orotøga

marigwan mutaig. Inchen nune may irrabzheelø truba nu tranøbig køn, tru mayeelø Tiuswei misaamera Tiusba wamindiilan tru may irrabzhiibamara, tru wamisra karub waigwei merrab tru altar orotøga marig pasrabiibala tranrrai. ⁴ Inchen tru may irrabig patig naguishba, Tiuswei misaamera tru nøba wamindiiløbabe Tiuswei merrab nebig køn tru ángelwei tasigugurri. ⁵ Inchen tru ángelbe tru may irrabzhig pusrigwan muta, tru altaryugurri trøsr naarrøsrwan netsøgana, pirausrø pinøguchene, palaig trasamba, chi wanringuen møramgaig wanrramba, sre pilamba, pirø kønamba inchibig køn.

Trompetamera siete

⁶ Inchen tru ánglesmera sieteelø tru siete trompetameran sruarbe urronrrab yandø tamara pønrramisrøbelø køn.

⁷ Inchen tru srøsrø ángel nui trompetan urrøbene, sre srug naaba, animba lindsaig arruben, pirau trunun kørøbetig købig køn. Inchen truørø pirøbe muba kuimburab tøbøtag lutau pachen, katø tusrmera treetøwei pirø muba kuimburab tøbøtag lutau pachen, katø mayam pumera pillizheelø chigucha chishtø pachibig køn.

⁸ Inchen tru ángel pagatø kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, kan purø nu tun ørøba naarab lataigwan maryu keguchene, marbe tøbøtag lutau ani misren, ⁹ truyu øsig purrabeløbe tøbøtag lutau chab kwaben, katø tru maryu barcamera maya købiibe tøbøtag lutau chab pinabig køn.

¹⁰ Inchen tru ángel pøn kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, kan truba nu estrella srømbalasingurri nu nag tulu lataig naarab peñippe, pimera kuimørig nørø pimeran køben, katø kølømø pi kal-labzheelan køben, mayamba pøngatøyu partø, partø ka kørømisren, kane itøbenig kørømisrøbig køn. ¹¹ Tru estrellabe Ajenjo munchi købig køn. Inchen pimera tru pønyu kanun itøbenimburappe, larrø trømbø møbgølig misren, misaamerabe tru møb pimeragurri truba truba nørø kwabelø køn.

¹² Inchen tru ángel pib kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, nøsig lata, katø pøl lata tøbøtag lutau mindisailø kørømisren, katø estrellamera chigucha maya købig tøbøtag lutau mindisaig pilømeelø kørømisrøbig køn, yem lata, kwaløm lata pib urabatø purø løstiig kønrrai.

¹³ Inchen na mörøbe ashene, kan wasrø srømbalawan llirab arri mørøbig kur, mur trashib, øyah chib: “¡Ay karrengucha kuita! ¡Ay karrengucha kuita! ¡Ay karrengucha kuita! ¡Pirau warab misag waachameran maig kønrrer! chib, tru katøgan pøngatø ánglesmera trompetan urrøbene.”

9

Tru trattrøgatø kønrrabyu trompeta

¹ Inchen tru ángel trattrøgatø kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, kan estrella srømbalasingurri pirausrø peni ashibig kur. Inchen tru estrellane tru purø trømbø umbu trabyu llaviwan tranig køn. ² Tru purø trømbø umbu trabwan kurene, truyugurrimbe naguish kan nu hornoyugurri lataig nebar-rubig køn. Inchen nøsiiba, pala srønzhig chishchig pasrabiibabe tru trabyu naguishkurri løstørabig køn. ³ Inchen tru naguishyugurrimbe chapullmera piramay werruben, truilane pirau alacránmera lataitøwei mu chindamgaig martrai tranig køn. ⁴ Incha truilane pirau puwan lata, kauwan lata, chi tusrwandøgucha mindishimønrrain karuig køn, tru Tiuswei sellon kapaløyu chiga misaamerandø mindishinrraigue. ⁵ Inchendø kweechippe,

kweechimøtø, trattø pøl ørøba purø trømbøig pusrkwaiḡ melønrrain købig køn. Inchen tru pusrkwabiibe misagwan kan alacrán kwanen pusrkwabig lataig købig køn.

⁶ Inchen tru kwalømmerawane misaamerabe kwamigwane labendø, chin-chagucha kwanrab kaimanrrun. Kwag kuimbe inchendø, kwamibe nømuiinukkurimbe tarømisrtrun.

⁷ Tru chapullmerabe kaullimera guerrayu kwayamig tamarilø lataig asønabelø købig køn. Nømui turyube orotøga marig latailø corona petsar købig køn. Inchen nømui maløbe kan misag malø latailøgue. ⁸ Inchen nømui pusruube ishuwei lataig køben, nømui trugulmerabe kan leónwein trugul lataig tøgar købig køn. ⁹ Nømui asrwan merrammay chinchimønrrai katabig kan tsandzøn lataig tøgar, katø nømui kwaldzarig ichen wanrrøbiibe, kan guerrayu kwayanrrab carretillameran kaulli sötø srua lulen wanrrab lataig trømbøig wanrrabig køn. ¹⁰ Inchen tru mørrmerabe kan alacránwei lataig køben, katø kalmera kwanøbig tøgar købig køn. Inchen nømui mørrmerayube misaameran trattø pøl ørøba maramburab marøb mindisamig tøgar købig køn. ¹¹ Inchen nømun ashib karub pera pasrabiibe, tru purø trømbø umbu trabyu ángel købig køn, hebreomaybe Abadon munchi køben, griegomaybe Apolión munchi.

¹² Tru i trømbøig kørig kømndiig srøsriibe chab puraiben, katøgucha trømbøig kørig kømndiig attrabig par palabig køn.

Seis kønrrabyu trompeta

¹³ Inchen tru ángel seis kønrrabyuig nui trompetan urrabig køn. Inchen Tiuswei merrab pasrabig orotøga mari altaryu, tru pibgatø kigulmerayugurrimbe kan wam webarri mørøbig kur, ¹⁴ tru seis kønrrabyuig trompeta srua ángelwane trenchib:

—Tru pibgatø ángelesmera Eufrates nu pi menda lusrig pønrrabelan lelachi — cha.

¹⁵ Inchen tru pibgatø ángelesmeran ke yandø treeg punweimba, tru kwalømweimba, tru pølweimba, tru pilaweimba treeg martrai tamarilø pønrrabelan pirau muba kuimburab maya misag pasrabigwan tres milyu milbatø kwetchai, tru ángelesmerane elatsiilø købelø køn. ¹⁶ Inchen tru suldaamera kaulli palartø doscientos millones køn taig mørøbig kur.

¹⁷ Pøs øyamay nan piab lataigu øyeeg kenamisren kaullimeran øyeeg ashar: tru itøgwanarbe nømui asrwan merrammay chinchimønrrai katabiibe, nag lata piguig køben, pillizhig køben, øskøig azufre lataig køben tøgar købig køn. Tru kaullimerai turmerabe leónmerain tur latailø køben, nømui trigugurrimbe naaba, naguishba, azufreba webarrubig køn. ¹⁸ Inchen pirau muba kuimburab misaamera pøn millonyube millonbatø kwaben, pøn milyube milbatø kwabig køn, tru i pøngatø trømbøig naaba, naguishba, azufreba kaullimerai trigugurri webarruben. ¹⁹ Pøs tru kaullimera mu chindamgaig maramig tøgagüibe nømui triguba, mørryuba pasrabig køn. Kaguende nømui mørrmerabe ulmera latailø turmera tøgar købig køn, truiløtøga misaameran mindishibelø.

²⁰ Inchen misaamera tru i øyeeg trømbøig chab puraiben, kwamø kørørmisrøbeløbe øyeeg puraibenguen nømui taska mariilan treeg marmønrrab isua mørøb elachimeelø køn, tru kwaimandziimeran køriibala tabig wamindamigwan lata, nømui taska mari tiusmeran lata, tru nøm orotøga mariilan lata, tsandzøn andøga mariilan lata, broncetøga mariilan

lata, sruutøga mariilan lata, tsiitøga mariilan lata, truilan elachig kømub, truiløbe ashmøwei, mørmøwei, ammøwei inchibelan. ²¹ Katø kweetsamigwan lata, misag wanna trømbø maramelan lata, møgueløba, ishumburmeraba trømbøig maramigwan lata, nilamigwan lata treeg marmønrrab isua møra, Tiusweimay lliameelø køn.

10

Angel kan libro-unan sruaig

¹ Inchen katøgan ángel maramburab marøbig srømbalasarøngurri kørraarrubig køn. Truibe wañindøga pinøgasraig, tur palabe kan køshømbøtø tøgäig, nui maløbe kan nøsig lataig pilabig køben, nui srøbmerabe ølneb kan nag pilabig lataig købig køn. ² Taskube kan libro-unan kura sruaig pasrabig køn. Incha kusrmay srøbwane mar pala punappe, atsimay srøbwane pirau puna pasramisøbig køn. ³ Inchabe truba mur trashibig køn, kan león trashib lataikke. Inchen tru trashibene, siete palaig trashibeløbe tru trasaigwan treetøweih trashib løtabelø køn. ⁴ Inchen tru siete palaig trashibelø chab waminchen, nabe pørrab inchene, srømbalasarøngurri nane kan wam treeg møro waminchibig køn:

—Tru siete palaig trashibelø wamindigwane pørmøtø, ñuinetø esegau— cha.

⁵ Inchen tru ángel mar palaba, pirø palaba na pasrai asiibe kusrmay tasigwan srømbalaneb kusrawabe, trenchibig køn:

⁶ “Srømbalawan lata, truyu pønrrabelan lata, pirøwan lata, tru pirau pønrrabelan lata, marwan lata, truyu chine purrabelan lata marøbig, tru managatig øsig wabikken ashen, truigwei merrab trendamønrrun cha: Yandø mas srarrønrraamøn cha. ⁷ Pøs tru ángel siete kønrrabyuig trompetan urram kwalømmera puben, urrab pølbasrene, Tiuswei chigøben maramig søriilø pønrrabeløbe yandø marig kørromistrun cha, tru nui marøb melabelø tru nø maig karuigwan eshkabelø maig eshkaig, treeg.”

⁸ Tru srømbalasarø wam na møriibe nan katøyug waminchib trenchibig køn: —Inrrø cha. Incha tru ángel mar palaba, pirø palaba puna pasrabig tasku libro-unø kura srua pasraigwan utø— cha.

⁹ Inchen nabe ángelweimay ya, tru libro-unan tranrra chibene:

—¡Cha! chibig køn. Inchabe, ¡Ma! chibig køn. Ñui trigube kuizhig miel lataig kua, ñui patsaube møbig misrtrun— cha.

¹⁰ Inchen nabe tru libro-unan ángelwan uta, mabene, nai trigube kan miel lataig kuizhig købendø, na chab mabene, nai patsaube larrø møbgølig misrøbig køn. ¹¹ Inchabe nane trenchibelø køn:

—Ñibe misaamera nørrø kanbalatø warabelanba, misag nørrø pønrrabelanba, peg peg wam waminchib misaameranba, reymeranba Tius maig eshkanrrai karuigwan treeg kønrrun chib katøyug eshkamig nebunrrun— cha.

11

Tiusweimburab maig kuigwan eshkabelø pailø

¹ Incha nane kan caña, unaasin tsig lataig tranabe, trenchibig køn:

—Kurra, Tiuswei yawanba, tru altarwanba unaasha, katø truyu Tiuswan køriibala tabig waminchibelan munchi cha. ² Inchendø Tiuswei yau, tru yawambigwane unashmøta cha. Kaguende judíos kømø misaamera Tiuswan ashmeelan tranig pasran cha. Truiløbe tru Tiusweindø tarø mari ciudadwane

pøn pila y tøbø pilaba itølulrrab køn cha. ³ Inchen nabe pailø naimburab maig kuigwan waminchibelan øramønrrun cha, eshkanrrab amrrai. Truiløbe yalig trøsrkøleelø kewar kwalømmera mil doscientos sesenta nemisramne naimburab eshkab waminchun— cha.

⁴ I tru pailø naimburab maig kuigwan waminchibeløbe, tru pagatø olivo tusrmera køb, tru pagatø kandilerumera køb køn, Tius pirøwan nø ashib karub pasrabigwei merrab pønrrabelø. ⁵ Møikkøben chigøben nømun kaig martrab inchene, nømui trigugurrimbe nag webarringarua, nømune kerrigu chishtø parrøbelø køn. Møikkøben nømun mindishinrrab inchibeløbe øyeeg kwamig nebunrrun. ⁶ Tru Tiusweimburabigwan eshkabeløbe srømbalawan kasramig maramburab martrabelø køn, nøm Tiusweimburabigwan eshkab amøñib kwalømmerawan sre pumønrrai. Katø treetøwei pimerangucha anim pimera misrtrai marøg købene, anim pimera martrabelø køn. Katø pirøwangucha kaig nebunrrai, kaig kwanrrømera køben, kaig pølømmera mindishinrrabelø ørtrun, nømun mammay mindishig køben mindishinrrai.

⁷ Yandø tru Tiusweimburabigwan maig kuigwan nøm chab eshkabene, tru purø trømbø umbu trabyugurri animal purø trømbøgølig nebarrua nømba kwayam lawa, nø kanawa, truilane kwetchun. ⁸ Inchen kwailai asrmerabe ciudayu mayeelø llirai mayu waramisrtrun tru nømui Señorwan kurusyu mesraig nu ciudayu, truike Sodomaba, Egiptoba lataig asønabig køn cha waminug. ⁹ Inchen misag nørro kanbalatø warabeløba, peg peg misag sötømeraba, peg peg wam waminchibeløba, chu pirausreelø køben misag nørro pønrrabeløba, truiløbe pøn kwaløm menrra tru kwailai asrmerane ashib kønrrun. Incha truilai asrmerane sørinrabmerayu sörøbashmønrrun. ¹⁰ Inchen misaamera pirau warabeløbe tru kwaig warabelaimburab truba truba kasraarawa, kasrag købitø kangurrin kangurri ketiilø ørtrun, kaguende tru pailø Tius maig karuigwan eshkabeløbe tru nømune mumaygucha kømíig jkatø! isua møra melønrrai marøbelø kuikkurri.

¹¹ Indiiibe pøn kwaløm menrrayube øsig kømig Tiusweinukkurri arrubig nømuiinug kebiben øsiiranrrai Tius nømun urrøben, katø kurra, pønrramisrøptinchen, mayeelø ashibelane purø trømbøig kørig købig arrubig køn. ¹² Inchene tru pailøbe srømbalasarøngurri kan wam truba mur wamindi mørøbelø køn, trenchibig: “Yusrø nerruy” cha. Inchen nømun ashig kømui inchibeløbe ashibelø køn, nømbe kan wañiyu srømbalasarømay nebamben. ¹³ Inchen treeg puraibendø, kan truba mur pirø kønabig arruben, tru pirø kønabikkurri ciudayu yamerabe milmørig cienbatø kegørrabig køn. Inchen treegu misaamera siete mil kwabelø køn. Inchen kwamø kørømisrøbeløbe truba trømbøig kørig kulø, Tius srømbalasarø wabigwan truba truba tabig waminchibelø køn.

¹⁴ Srøsrriigwei wendaug trømbøig chab puraibendø, tru kørig kømddiig pøn kønrrabyuibe petø atrrun.

Tru siete kønrrabyu trompeta

¹⁵ Inchen tru ángel siete kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, srømbalasarømbe wammera purø mur trenchibelø køn:

“Pirau reymera nøm ashib karub tøgagúiløbe namui Señorweimba, nui Cristoimba misran cha.

Inchen nøbe managatig ashib karub wanrrun” cha.

¹⁶ Inchen tru kølli misaamera veinticuatroelø tru nøm karub purrainug Tiuswei merrab purrabeløbe pirau tømønnsrøb srala, Tiuswan kørribala tabig waminchib, ¹⁷ trenchibelø køn:

“Mayanguen ungwa, ungwa,

Señor Tius Newan Maramburab Marøbig,
møi ya pasrabig, katø manawei købig.

Kaguende ñui purø nuig maramburab mariitøga
ñibe ashib karub pølbasran cha.

¹⁸ Misaamera nørro pønrrabeløbe truba truba namig kurrig køn cha.

Inchendo ñui purø trømbøig namig købig pub,
katø tru kwabelan maig kønrrabigwan asha maramikkucha yandø pub indin
køn cha.

Inchen ñui marøb melabelø

tru ñi maig karuigwan eshkabelanba,

katø tru ñui misaameranba,

ñui munchiwan kaig kui lataig maramigwan køriguelanba,

nørro kusrebelanba, treeg kømeealanba,

truilan truburø ketamikkucha puin køn cha.

Trugurri pirøwan mindishib pinishibelangucha pinisamig puin køn"
cha, trenchibelø køn.

¹⁹ Inchen Tiuswei ya tru srømbalasrø pasrabig kurene, tru israelitasmeraba
Tius acuerdo marig, tru arcabe, truyu kena pasrabig køn. Inchen palaig
pilabelø køben, wammera køben, palaig trashibelø køben, katø kan truba mur
pirø kønabig køben, purø trømbøig sre srug pubig køben arrubig køn.

12

Ishuuba, dragonba

¹ Inchene srømbalasrømbe kan truba nuig chigøben kønrrab kuitamab asha
kømig kenamisrøbig køn. Kan ishug nui asrwan pøsrtoega pinøbuli lataig,
srøb umbube pølwani tøgag, turyu corona estrellamera doce tøgag petsaig
købig køn. ² Tru ishube kwanrriig kua, yandø unø tammisrtrab trømbøig
pusrkwai inchib, truba trashibig køn.

³ Inchene srømbalasrømbe katøgan chigøben kønrrab kuitamab asha kømig
kenamisrøbig køn. Kan dragon piguiig purø nuig, turmerabe siete tøgag,
katø kigulmera diez tøgag, turmørig tabzheelø petsartø købig køn. ⁴ Incha
srømbalasrø estrellamerane kanbalø ørøba nui mørtrtoega srua, tøbøtag lutau
pirau pinøbetabig køn. Incha tru dragonbe tru unø tammisrtrab isheweim
pinrøgue pasramisrøbig køn, tammisren latatø unan manrrab. ⁵ Inchen
tru ishube kan møg-unø tammisren, trube misag nørro pønrrabelan chue-
landøgucha ashib karuppe, kan tsandzøn pørøtsigwan srua pasramisra mu
kurraasamgaig karub martrabig købig køn. Inchendo nui nusrkawane
kerrappa, Tiusweimayba, nø wamisra karub wainuumayba nune srua yaig
køn. ⁶ Inchen ishube mu misag warab waraimøsrømay luløbig køn, tru
ishug tsumig Tius tamara pasriisrømay, kwalømmera mil doscientos sesenta
nemisranne trusrø mannøb tøgagønrrai.

⁷ Inchen trugurrimbe srømbalasrømbe Miguel nui ángelesmeraba purø
trømbøig kwayabelø køn tru dragonba. Inchen dragonbe nui kaig
ángelesmeraba kwayabendø, ⁸ chinchaguen kanab kwayanrrab kaimaben,
yandø trugurri srømbalasrømbe nømuimbe yandø chu pønrramikkaig patsabig
køn. ⁹ Inchen tru purø nu dragon, tru merrabsrø ulwane pinøgutsig
køn, truigwane nugwaimandzig cha wamamba, Satanás cha wamamba
indigwan, tru pirau maya misagwan kegørrørkøbigwan. Truigwane nui kaig
ángelesmeranbañau pirau pinøbusrig køn.

¹⁰ Inchen nabe srømbalasrø kan wam truba mur trendaig mørøbig kur:

“Møimbe yandø kaigyugurri wesraiba,
katø maramburab maramiba,
namui Tius nø ashib karub wamiba,
katø nui Cristo nu mandamgaig karub marøb wamiba puin køn cha.

Kaguende Satanás Tiuswei merrab yem, kwaløm
namui nunelan ‘yeeg kailø køn’ chib,
‘øyeeg marøbelø køn’ chib pasrabigwane pinøgutsin køn cha.

¹¹ Namui nuneløbe tru Ubisha-unai aningurrimba,
nøm Tiuswei wamwan wamindikkurrimba
kanawa pønrramisran cha.

Kwamig nebubene, kwanrraptø pønrraig køn cha,
nømbe øsig kømigwangøba isumøtø.

¹² Inchawei treekkurri, srømbalameraba,
katø kerrigu truyu pønrrabelø
chigucha truba kasraaray cha.

Inchendø jnusiamus, pirau chi øsig købelø lata,
marmerayu lata øsigueløbe chincher! cha.

Kaguende nugwaimandzig ñimuimay
ke ne namig kuin kørrayan cha,

nui llirab unamibe yana unamig kømønrrab kuimba.”

¹³ Inchen dragon nune pirausrø pinøgutsi mørabe, tru ishug møg-unø
tøgagøbigwane pasraarøb mendøben, ¹⁴ tru ishuwane purø nu wasrøwei pagatø
kwaldzariimeran tranig køn, ulweim pulugurri purø yabsrø nø tsum-
srømay pala kurra inrrai tru mu misag warab waraimøsrømay. Tru pøn
pila y tøbø pilaba nun mannøb tøgagømsrømay. ¹⁵ Inchen ulbe ishuwan
pasraarøb ya, nui triimay pi weguchibig køn, kan nu piiburabig, tru
ishuwan pi srua yaig kønrrai. ¹⁶ Inchendø pirøbe tru dragon trigugurri
nu pi wegutsigwane anchippa kerrigu pifiptinchibig køn, tru ishuwan pu-
rugunrrab. ¹⁷⁻¹⁸ Treenchene, dragonbe ishuwan purø trømbøig namaptø,
tru ishuweinukkurri katøburø amrrub misaameraba kwayam lanrrab ibig
køn, Tius tru maig maramigwan martrai karuigwan møra marøbelø, Jesu-
cristoimburabigwan tabigwan elachimø marøb tøga pønrrabig pønrrabeløba.
Incha tru dragonbe tru mar menda pisrumyu pasramisrøbig køn.

13

Pagatø animal trømbøgøleelø

¹ Inchen maryugurrimbe kan animal purø trømbøgølig webarrubig køn,
turmera siete, kigulmera diez tøgag, kigulmørig purø tabzhig petsargue.
Inchen turmørig munchi pøriibe Tiuswan purø trømbøig wamabig pørig tøgar
købig køn. ² Inchen tru trømbøgøligwan na asiibe kan tiiri lataig købig køn,
srøbmerabe wig srøb lataig køben, nui triibe leønwein trig lataikke. Trunun tru
dragonbe nui maramburab maramigwanba, nø wamisra karub waigwanba,
mu mandamgaig mayangatikkucha karug køben karub martrai tru animal
trømbøgøligwan tranøbig køn. ³ Inchen tru trømbøgøligwei turmerabe, mø
tur køsrønbe purø trømbøig kørriindig kwanrraptiig lataig købendø, tru treeg
kørrindiibe tammisrin køben, mayeelø yu piraeløbe truba kwaara ashib,
tru wendautø ambubelø køn. ⁴ Incha misaamerabe tru dragonwan køriibala
tabig waminchibelø køn, kaguende dragonbe tru trømbøgøligwan nui karum-
burab karumigwan martrai tranikkurri. Katø tru trømbøgøligwangucha
treetøwei køriibala tabig waminchib trenchibelø køn:

—¿Kan i trømbøgølig lataibe katøgane mu kuin kønrrab kø? chib. ¿Kan nøbabe mu kuin kwayam lanrrautah?— chib.

⁵ Incha tru animal trømbøgøligwane katø kan trig tranig køn purab nuig misrøb wamindamba, purø trømbøig wamamba inchai, katø pøn pila y tøbø pilaba mu mandamgaig martraimba. ⁶ Inchen tru animal trømbøgøliibe nui trigwan kurøbig køn, Tiuswan purø trømbøig waminchab. Incha Tiuswei munchiwanba, nø pasraigwanba, srømbalarø purrabelanba purø trømbøig wamabig køn. ⁷ Incha tru Tiuswei misaameraba kwayabasha, nø ka kanabasig køn. Incha chi misag sötømeran køben, kanbalatø warabelø chi misaameran køben, peg peg wam waminchib misaameran køben, nørrø misag pønrrabig chu pirausreelan køben, truulaim pala mu manchinrraingaug karumigwan tøgagønrraingucha tranig køn. ⁸ Tru animal trømbøgøligwane tru maya misag pirau warabeløbe køriibala tabig waminchibelø køn, tru chiwanguurrimbunø marøb urassrøwei Ubisha-unø kweetsig kønrrabigwei libroyu tru managatig øsig purrønrrabelan pørigu nømui munchimeran truyu chigarbe.

⁹ Møikkøben kalubaibe mør.

¹⁰ Merrarrawa srua ambinanrrabelane,
merrarrawa srua amben,
espatatøga kweetsinanrrabelane,
espatatøga kwetchun.

Øyeelø pubene, tru Tiuswei misaamerabe chi arringucha ka melaptø melamiguba, katø isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøga pønrramiguba masken treegutø melabig melamitøwein kønrrun.

Tru animal purø trømbøgølig

¹¹ Inchen katøgan animal trømbøgølig piraugurri nebarri ashar. Truibe pagatø kigulmera ubisha-unai lataig asønabig tøgag købendø, waminchippe, dragon lataig waminchibig køn. ¹² Truibe tru animal trømbøgølig srøsrriegwei mu manchinrraingaug marøb karuigwan nø tøga pasramisra, nui merrab treetøweih marøb karubig køn. Incha pirøwanba, pirau warab misaameranbabe tru animal trømbøgølig srøtiig tru purø trømbøig kørriindig tøgag købig, chi øsig kønrrabgaig kua, tammisraigwan køriibala tabig waminchai inchibig køn. ¹³ Incha katø nøgucha misaamera nui maramburab marigwan asha kønrrai chigøben truba nørreelø marøbig køn, misaamera ashen srømbalarøngurringuen piraumay nag kørraarngarub. ¹⁴ Tru treeg asha købig tru animal trømbøgølig srøsrriegwei merrab marbasikkurri, nøbe pirau warabelan peløsrka chab kegørrøsrkøbig køn. Incha tru trømbøgølig srøsrriibe tru espatatøga truba kørrø kørriindig købendø, kwamø, øsig købigwan tab inchab, trunun asha, treetøwei mara pasrtrai pirau misaameran karubig køn.

¹⁵ Incha tru trømbøgølig srøtiigwan treetøwei mara pasrigwane øsig kømigwan nøbe tranøbig køn, tru mara pasriibe waminchibig misra, nun køriibala tabig waminchimeelane mayeelan kwanrrai martrai. ¹⁶ Incha trutø kømøøø, nørrø kusreb møguelan køben, treeg kømeelan køben, puarmeran køben, waachameran køben, karuindiig melabelan køben, karuindiig melømeelan køben mayeelanba kusrmay tasigu kui, kappaløyu kui marcangarubig køn, ¹⁷ tru trømbøgøligwei munchin kui, numeron kui marcaig chigaiibe mugucha yanmøwei, penømøwei inchai.

¹⁸ Yubesi chigúi ashchappe, purø nu isumig pasran. Tab chigúi mørøbiibe, tru trømbøgøligwei numeron maya trandashchab ash. Kaguende kan møwei numero køn. Tru numerobe 666 køn.

14

144.000-elø cantaig

¹ Inchen na ashene, Ubisha-unøbe Sion taig Tun pala pasrai ashibig kur. Inchen 144.000 tru nøba pønrrabeløbe Ubisha-unai munchiwanba, Møskawei munchiwanba nømui kappaløyu pørig tøgar pønrrabelø køn. ² Inchen srømbalarøngurrimbe kan wanrrøbig mørøbig kur, kan truba truba nu pi wanrrøb lataig, kabe kan palaig mur trashib mullib lataig, truba yamelø arpas kønabelø kønøben wanrrøb lataig wanrrøbig køn, truike. ³ Incha tru wamisra karub waigwei merrappa, tru pibgatø øsiguelai merrappa, kølli misaamerai merrappa tru 144.000-eløbe kerrigu srøig mana møriimøzhig cantabelø køn. Tru cantaigwane mugucha cantam kusrenrrab kaimaben, pirau tru misaamerai utugurri 144.000 tru Tiuswein kønrrai wesruiløtøwei cantabelø køn, trunune. ⁴ Iiløbe ishumbermeraba trømbøig marmøwar, nømui asrwan trømbøig marøb mun katørameelø, chishelø køn. Iiløbe Ubisha-unø chu iben, chu uragucha elachimø, mendig amøñibelø køn. Iiløbe maya misagwei utugurri nømune nuin kønrrai wesruilø køn, Tiusweyasiiba, Ubisha-unayasiiba nømunmerrig pølbasa tranilø. ⁵ Nømui trigube chigucha isa wamindiibe chigar købig køn, mu mandamgaig chishelø.

Pøngatø ángelesmera eshka wamindiilø

⁶ Inchen katøgan ángel srømbalawan pala arri ashibig kur, Tiuswei tabig srø wam mana patsømligwan pirau warabelan eshkanrrab: chu pirausrøn køben misag nørrø pønrrabelanba, chi misag sötømera køben warabelanba, peg peg waminchib misaameranba, kanbalatø warabelø chi misaameran køben truilanba. ⁷ Inchabe truba mur waminchib øyah chibig køn: “Tiuswane køriibala marøb, truba truba tabig wamindamig køn chib. Kaguende tru maig kønrrabigwan asha maramig yandø pun chib. Srømbalawanba, pirøwanba, marwanba, kølømø pimeranba marøbigwane køriibala tabig waminday” chib.

⁸ Inchen katøgan ángel tru wendau øyah chib, ibig køn: “¡Babilonia truba truba nuibe yandø penan, yandø penan! chib, truøø tru misag nørrø pønrrabelan kerriguba nui trømbøig marøg købiitø keerøba chinchimmøø indi vinon mutsamne incha, mutsiiranøbig.”

⁹ Inchen tru wendau katøgan ángel tru pøn kønrrabyuibe truba mur øyah trenchib ibig køn: “Møikkøben tru trømbøgøligwanba, tru nø maig kuig treetøwei asha marigwanba køriibala tabig waminchib, katø nui marcan kappaløyu kui, tasku kui utab inchibiibe ¹⁰ nøgucha tru mumaygucha kømui møra melønrrai mari vinon Tiusweinukkurri arrubigwan mutchun cha, Tiuswei namig købigwan truigwandø tamara copayu usrigwan. Katø Tiusweindø tarømari ángelesmerai merrappa, Ubisha-unai merrappa naaba, azufrebaigu mumaygucha kømui purø trømbøig kui meganrrun. ¹¹ Tru purø trømbøig kui melønrrai marøb naguishbe managatig nebarrub pasrøben, nømuiibe yem kwaløm pishindø tab purramibe managuen kaagøn, tru trømbøgøligwanba, katø nundøwei asha treezhigwei marigwanba køriibala tabig waminchibelaimba, katø tru nui munchitøga marcarrabelaimba.”

¹² Incha øyeekkurriwei melabig melamig palan, tru Tiuswei misaamera Tius tru maig maramigwan martrai karuigwan møra marøb, Jesúsuan tarømismøø trag pulu melabelaimbe.

¹³ Inchen nabe srømbalarøngurri kan wam trendaig mørøbig kur:

—Iigwan pør cha: “Møingurrimbunøbe mayanguen tab kuilø køn cha, Señorwan kørewa kwabelaimbe.”—

“Øø, treegwein køn tan, Espiritu Santobe. Nømbe nømui muraara, muraara marøb melailøyugurri isrønrrun. Kaguende nømui mariiløbe nømbe lincha pasrabig pasrønrrun” cha.

Pirau ellmariilan tulishib

¹⁴ Inchen, na ashene, kan pulø wañi kenamisren, tru wañim palabe Møg Misra Arrubig lataig wamisra wabig køn, turyube orotøga marig kan corona petsaig, tasigube kan uses purø trøsrig sruaig. ¹⁵ Inchen katøgan ángel Tiuswei yaugurri webarrua, truba mur trashib, tru wañim pala wabigwane trenchibig køn: “Ñui usestøga parøb tulishi cha. Kaguende pirauibe paramig yandø srønø køben, parøb tulisamig nebun” cha.

¹⁶ Trenchibene, tru wañim pala wabiibe pirau ellmarigu nui usestøga parøb puraibene, tru pirau ellmariibe tulisamig kørromisrøbig køn.

¹⁷ Inchen katøgan ángel srømbalarø Tiuswei yaugurri webarruppe, trukkucha kan uses truba trøsrig sruaig købig køn. ¹⁸ Inchen katøgan ángel webarrubig køn, altaryugurri truiibe nag piløgamigwan nø ashibig. Incha tru trøsr uses sruaigwane truba mur trenchib wamabig køn: “Ñui trøsr useswan srua, pirau uvas traamerayu, uvas lusrømeran parøb tulishi cha. Kaguende uvasmerabe yandø srønø køn” cha.

¹⁹ Inchen ángelbe useswan pirø palawan parøb, puraya, pirau tru uvas tusryu uvas lusrømeran parabe, tru uvas kwaramig marig pasrabigu kebusrøbig køn, uvas piwan wesraig kønrrai. Truiibe Tiuswei tru purø trømbøbig kørig kømduig namig købigwan eshkabig køn. ²⁰ Tru uvas pi wesraibe ciudayu kømøtø, wambig nøørsrøn pasrøben truyu piwan wesraben, truyugurri ani webarruppe, kaullimeran frenossrøngatig neguchibig webarrubig køn, trescientos kilómetros ørøba ani luløbikke.

15

Angelesmera tru srabe siete plagaswan suuar

¹ Srømbalarømbe katøgan chigøben kønrrab kuitamab asha kømig truba nuig ashibig kur kwaara asamduig, siete ángelesmera siete chine kaig nebunrrai marøb amrrunrrabelø yandø srabeelan tøgar. Truiløtøga yandø tru Tiuswei namig købiibe truyu yandø newan patsøgaig kørromisrøbig køn. ² Katø kan mar pigriu lataig naaba lindsaig ashibig kur. Tru animal trømbøgøligwanba, nundøwei tru treetøwei asha marigwanba, nui munchi numeronba utømø, treegu chinchamamø webambarbe tru mar tørguelarrøzhig pala Tius arpas traniiilan srua pønrrabelø køn. ³ Nømbe tru Moisés Tiuswei marøb megabig cantaigwanba, katø Ubisha-unø cantaigwanba trenchib cantabelø køn:

“Señor, purø nørreelø ñi chigøben mariiløbe,

kwaara asamdeelø mariilø køn chib,

Señor Tius Newan Maramburab Marøbig.

Ñui maymerabe tabig sølgandeeø,

newan ciertonelø køn chib.

¡Chusrøn køben misag purø nørø pønrrabelai

ñi Rey køn! chib.

⁴ ¡Ay Señor! ¿Ñun kørmiibe mu kuaasamø? chib.

¿Ñui munchiwan tabig waminchimiibe mu kua asamø? chib.

Newan tabig chishiibe ñitøwein køben,

truøøø tru misag nørø pønrrabelø kerriguba

ñui merrab amrrua køriibala tabig waminchun chib.

Kaguende mumaytøgucha ñui sølgandø tabig mariilø kenamisran” chib cantabelø køn.

⁵ Øyeelø chab puraiben, na ashene, srømbalasrø Tiuswei yaambusrø tru Tius nø pasramig nuyasiitø tarømarig pasrabiibe kuri ashibig kur. ⁶ Inchen truyugurrimbe tru siete ångelesmera tru siete chine kaig nebunrrai marø amrrunrrabelan sruar werrui ashibig kur. Truiløbe linotøga marig chishcheelø, tørbilabzheelø kewar, pøronaig orotøga marig pechoburab pøronawar købig køn. ⁷ Inchen møikkøsrøn tru pibgatø øsiguelai utuibe tru siete ångelesmeran oro copamera siete tranøbig køn, Tius tru managatig øsig wabig, nui namig købigwan truyu netsøganiilan. ⁸ Inchen Tiuswei tru tab yaube Tiuswei tørguegwalmabikkurrimba, maramburab marig pasraikkurrimba naguishtø tinbuløben, mugucha kebamrrab kaimabelø køn truyube, tru ångelesmera siete tru chine kaig nebunrrai marøb amrrunrrabelan ångelesmera kan kan srua ambiilø maig punrrabig chab purayamnagatig.

16

Copamera tiuswei namig købiitø netsailø

¹ Inchen kan wam truba mur wamindi mørøbig kur, Tiuswei purø tab yaugurri tru siete ångelesmeran trenchib:

“Ambay cha. Incha tru siete copas Tiusweinukkurri purø trømbøig kørig kømdiig namig købig tøgag arrubigwan pirau lushchigay” cha.

² Inchen tru srøsrø ångelbe ya, nui copan pirø palawan lushene, tru animal trømbøgøligwei marcan tøgarwanba, nun tru treetøwei asha marigwan køriibala tabig waminchibelanba kan pisrø purø trømbøig pusrkwab pilllabig webarrubig køn.

³ Inchen tru ångel par kønrrabyuig nui copan mar pala lushene, maryu pibe kan kwaigwei ani lataig misrøbig køn. Inchen maryu chine øsiguig purrabeløbe mayamba chab kwabig køn.

⁴ Inchen tru ångel pøn kønrrabyuig nui copan nørrø pimerayuba, pigabmerayuba lushene, kerriguba anindø misrøbig køn. ⁵ Inchen tru pimeran ani misrtrai marøb pasrab ångelbe trendaig mørøbig kur:

“Ñi, Señor, tabig sølgandø marøbig,
møi ya køb, katø manasrøngurri købig,

Tius Newan Tabig ñibe treeg køn cha.

Kaguende ñibe iilan maig kønrrabigwan asha maran cha.

⁶ Pøs tru pirau misaamerabe tru ñui misaameranba, Tius maig karuigwan eshkabelanba

kweecha aniwan lusikkurri,

møimbe nømungucha ñibe ani mutsøsrain køn cha.

Kaguende nømunne øyeeg maramigweim palaig kuig køn” cha.

⁷ Inchen tru altaryugurri trendaig mørøbig kur:

“iØø, treegwein køn cha,

kan ñi Señor Tius Newan Maramburab Marøbig.

Ñui maig maramigwan ñi asha mariibe,

ciertonig, sølgandø tabig mariilø køn!” chib.

⁸ Inchen tru ångel pib kønrrabyuig nui copan nøsig pala itølushene, tru nøsiibe nui pachibiitøga misagwan parrøbig køn. ⁹ Inchen misaamerabe tru purø trømbøig pachibiitøga parrig kørrømisra, Tiuswei munchiwan tsalø wamabelø køn, tru øyeeg chine kaig nebub attrai arringarub maram purab

marøbigwan. Treeg kuindøgucha nømbe isua møra, Tiusweimay llirameelø køn, nun truba tabig waminchab.

¹⁰Inchen tru ángel tratrøgatø kønrrabyuig nui copan tru animal trømbøgølig wamisra karub waigwan itølushene, nø ashib karub tøgga waibe kerriguba keostiig kørrømisrøbig køn. Inchen misaamerabe pusrkwabiitø nilømeran læ tsachatø mörøbelø køn. ¹¹Incha tru srømbalasrø wab Tiuswan tsalø wamabelø køn, tru chine nømun pusrkwabeløgurrimba, katø trømbøig pilllab pisrømeragurrimba. Treeg indingucha, nømui kaig mariilan isua møra Tiusweimay llirameelø køn.

¹²Inchen tru ángel seis kønrrabyuig nui copan tru Eufrates purø nu pi pala kelushene, tru pimerabe kølaptinchibig køn, pørr kal-labsrøngurri amrrub reymera puraambamig kønrrai may kura kørrømartrab.

¹³Inchen dragonwei trigugurrimba, tru animal trømbøgøligwei trigugurrimba, tru ka isatø 'Tius maig karuigwan eshkabig kur' chibigwei trigugurrimba pøngatø trømbøig marøb kwaimandziimera urututuamera lataig asønabelø werrubelø køn. ¹⁴Iiløbe kwaimandziimera mõiimera købig køn, nui maramburab marigwan kenamarøbelø. Truiløbe pi rø sörøba maya reymeraisrømay webambubelø køn, kwayamig truilan tulundzuningarunrrab, Tius Newan Maramburab Marøbigwei tru purø nu kwaløm kwayamig.

¹⁵"Au, nabe kan niliig lataig arrumønrrun. Mayanguen tab kuig køn pesannamø, ashiptø megabigweimbe, nui keigwan tab asha tøgagøb, katø ñi kōsaatiig uñen, ñui kōsagwan misagasinab, kørig puraimønrrappe."

¹⁶Incha truiløbe tru reymeran tru hebreomaybe Armagedón tainug tulundzuningarubelø køn.

¹⁷Inchen tru ángel siete kønrrabyuig nui copan tru chiguchagayu srønzhig pala lushene, srømbalasrø tru Tiuswei yau tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam truba mur trenchibig webarrubig køn:

—Yandø chab patsøgaig kørrømisran— cha. ¹⁸Inchen palaig pilabelø køben, sre mullibelø køben, palaig trashibelø køben arruben, pi røbe purø trømbøig kønabig køn, misaamera yu pirau srøtø warab urassrøngurri øyeeg lataibe managuen kønømuinrrunikke. ¹⁹Inchen tru purø nu ciudadabe pønbaliiig misrøb lanrra, pirisaig kørrømisren, yu pirau ciudadamera pønrrabeløbe kerrigu tuin pitis kegørrabelø køn. Inchen Tiusbe tru Babilonia purø nu ciudadawan isua, tru nui copayu purø trømbøig namig købig tøgagigwan mutsøsrøbig køn.

²⁰Inchen tru pi rø tøbøtag pønrrabeløbe mayamba trubab chab lulen, katø nørø tunmera chigucha chab trubabelø køn. ²¹Inchen srømbalasrøngurrimbe misaameraim pala sre srug ibig køn, truba nørreelø, pib arroba lutau kutsiguelø. Inchen møgueløbe tru treeg trømbøig srug kørrøben, Tiuswan tsalø wamabelø køn. Kaguende tru treeg kaig nebub arrubiibe ¡katø! purø trømbøig købig køn.

17

Tru trømbøig marøb ishuwan nø chu pasramnug pasrønrrai pasrøb

¹Inchen tru siete ánglesmera tru copas siete srua pønrrabelai utuig kan ángel arruabe, nan trenchibig køn:

—Amø cha. Tru nørø pi palamerawan wabig tru nui asrwan møguelan anwei yanøb ishuwan nun chu pasrønrrai pasramigwan eshkarrumøn cha. ²Pirau reymerabe tru ishuuba purø trømbøig maren, katø pirau warab misaamerabe mutsiirain køn cha, nø tru treeg trømbøig mariibe vino lataig køben trunun mucha.—

³ Inchen Espíritu nò nan tōga pasramisren, tru ángelbe mu misag warab waraimòsrōmay nan srúa iben, trusrōmbe kan ishug kan animal piguiig trōmbōgōligu itōgwana wai ashibig kur. Tru animalbe Tiuswan purò trōmbōig wamabig munchimera pōriitò netsaig, truibe turmera siete, kigulmera diez tōgaig kōbig kōn. ⁴ Tru ishuube piguiiba, yalò piguiiba keweig kōbig kōn, orotōgagōben, tab sruezheelōtōgagōben, perlastōgagōben tabzhig tamaraisg. Tasigube kan oro copa mutaig kōbig kōn, tru mōguelōba trōmbōig marōptò kōsōngōmdiig mariiba, ashikken kōnrrabgaig mariibatò netsiigwan. ⁵ Katò nui kappalōyube kan munchi òyeebe mandò termab muguen nebua isumgaig pōrig tōgaig kōbig kōn:

Bablonia purò nuig,

mōguelōba kaig marōptò warab ishumburweimba,
pirau trōmbōig kōsōngōnrraptiig mariilaimba usrin kōn.

⁶ Tru ishuwane mutsiguig wai ashibig kur, Tiuswei misaamera kweetsilai aniwamba, katò Jesúsweimburab waminchibelan kweetsilai aniwamba mucha.

Inchen nabe ashippe, truba kōrrò kwaarig kōrrōmisrinaben, ⁷ tru ángelbe nan trenchibig kōn:

—¿Chindimbarre kwargu? cha. Nabe ñune tru ishuweimburappa, tru animal trōmbōgōlig ishuan niga pasrabig turmera siete, kigulmera diez tōgaigweimburappa, òyeebe mandò chibig kermab mu nebua isumgaigwan chi chibig kui eshkarrumòn cha. ⁸ Tru animal trōmbōgōlig ñi asiibe merrabsrōmbe òsig kōbig yandò treeg kōmòn cha. Inchendò tru purò trōmbò umbu trabuyurri nebatrun cha, tru managatig mōra pasramnuumay inrrab. Inchen chiwangurrimbunò maròb urassrōwei yu pirau warab misaamera nōmui munchimeran tru managatig òsig purrōnrrabelai pōrig libroyu pōrig kigarbe, tru animal trōmbōgōligwan ke kwaara ashchun cha, sròtòbe òsig kua, mōi yambe pinig mu kaagua, katòyug attrabig kui ashippe.

⁹ 'Iigwan tab maig kòtashchab ashchappe, yube purò may isubig kōmig palònrrun: Tru siete turmerabe tru siete tunmera kōn, tru ishug pòtò waig. Katò tru turmeratòwei siete reymerangucha eshkabig kōn. ¹⁰ Tru siete reymerai utu tratrōgatòbe chab kōrrabguen inchen, kan mōikkōsròn truilòyuiibe mōin kwalòm ashib karub pasròben, kane katōgucha arrumò, srò kōn cha. Inchendò yandò truig arruabe, nune maya yanatò kōrrōmisramig neburrun. ¹¹ Tru animal trōmbōgōlig, merrabsrōmbe òsig pasrabig kōbig, mōi yambe òsig pasrōmibe, tru ocho kōnrrabyu rey kōn, tru sietelai utugurri webarrub reytowei, truibe tru managatig mōra pasramnuumay inrrabig.

¹² Tru diez kigulmera ñi asiibe ashib karub purramigwan utòmò srò pōnrrab reymera kōn cha. Inchendò tru animal trōmbōgōliiba kegòtò, truilòbe reymera lataitòwei mugucha manchinrraingaisg karumigwan kan uratò tōgagōmig utònrrun cha. ¹³ I tru reymera diezelòbe ke kandò isua pōnrramisra, nōmui maramburab maramig tōgagúigwanba, mugucha manchinrraingaisg karumig tōgagúigwanba tru animal trōmbōgōligwan tranrrun cha. ¹⁴ Inchen nōmbe Ubisha-unòba kwayaben, Ubisha-unòbe nōmune kananrrun. Kaguende nòbe Maya Misagwan Karub Ashib Pōnrrabelaim Pala Nò Karub Ashib Pasrabig, katò Maya Reymerai Nò Rey kua. Inchen nòba pōnrrabelòbe Tius wamiilò, lawa wesruilò, nun elachimò melabelò kōbig kōn— cha.

¹⁵ Katò ángelbe nane trenchibig kōn:

—Mōguelōba kaig marōptò tsub ishug wamisra wainug, tru pimera ñi asiibe, tru chi misaamera kōben, misaamera purò nōrrò pōnrrabelò kōben,

misag nørro pønrrabig køben, peg peg wam waminchibelø køben, truilø køn cha. ¹⁶ Inchen diez tru kigulmera ñi asiiba, tru animal trømbøgøliibabe tru ishug nui asrwan møguelan anwei yanøbigwane ashig kømui inchib tsalø asha, nundø mu keesha asiimíg tsunrrai mara, køsaatiig yandiig kørømarabe, tru ishuweu yawwane ma, naatøga pattrun chibig køn. ¹⁷ Kaguende Tiusbe nø maig martrab isuigwan trunun nøm isua martrai nømui manrrømerayu pasrin køn cha. Treeg punrraimbe nømbe kandø isua pønrraimisra, tru animal trømbøgøligwan nømui ashib karub purraigwan tranøb inchai, Tius nø mandø wamindig treeg nebumnegatig. ¹⁸ Tru ishug ñi asiibe tru purø nu ciuda køn cha, pirau reymeran nø merrarawa karumburab karub tōga pasrabig.—

18

Babilonia purø nu ciuda yandø pinab

¹ Øyeg chab puraibene, katøgan ángel srømbalasarøngurri kørraarri ashibig kur, mu mandamgaig karub maramigwan purø nuig tōgaig. Inchen pirøbe tru ángelwei tørguegwalmabiitōga tørgwaløm kørømisrøbig køn. ² Incha truba mur wamab trashib trenchibig køn:

“¡Tru purø nu ciuda Babiloniabe
yandø penan, yandø penan! chib.

Møimbe kwaimandziimera yandø nøm waramig nømui misrøb,
chigurrimbunø kaig mōsiimerai warain trab misrøb,
kaig illimera køsøngømdiig asamguengailai kanbalatø waraig le misrøb indin
køn chib.

³ Kaguende misaamera nørro pønrrabelø mayamba,
nø ke chinchimmørø inchib, møgueløba trømbøig maringarub vinon
mucha, mutsiirain køn cha.

Inchen pirau reymerabe tru ishuba trømbøig maren,
pirau yanøb, penab inchibeløbe puarmera misrin køn cha,
tru nun maig marøg køben trømbøig marøb pasrai anmeratōga.”

⁴ Inchen srømbalasarøngurri katøgan wam trendaig mørøbig kur:
—Ñim nai misaamerabe tru ciudadayurri webambay cha,
nø kaig mariiløyu ñimgucha treetøwei tøgatø marøb melømøwei,
katø chine kaig nebunrrai marøb arrubig nebumøwei inchain chib.

⁵ Kaguende nui kaig mariiløtø srømbalasarøngatig tunbasrig pasrøben,
Tiusbe tru ishug sølgandø tabig marmuilan isua pasran cha.

⁶ Nø kanelan maig tranig,
nungucha truburø treetøwei pamay tranay chib.
Mutsamig nø katøganelai tamarin copayutøwei
nümbe pamay mutsamigwan kandiig lindisha tamaray chib.

⁷ Nøbe maya nuguen tabigu wag køben wab,
katø nø maig isuigwan maig købash tsuig købene,
møimbe treetøwei mandøguen kømui mōra meganrraimba,
kishib meganrraimba maray chib.

Kaguende nøbe nui manrraube trenchibig køn:
“Nabe yube kan reina lataig wamisra war cha.

Nabe keg kucha kwaitøguen kømøwei,
katø managuen isub kisamig chigawein kømønrrun” cha.

⁸ Inchaweü treekkurri ke kan kwalømyutø chine kaig nebunrrai marøb
amrunrrabeløbe itømaytø attrun cha:

kwamig køben, kisamig køben, parø arrubig købengue.
Nun naatøga pattrun.

Kaguende Señor Tius Newan Maramburab Marøbiibe maig maramigwan truig nõ asha maran cha, nune.

⁹ 'Inchen pirau reymera tru ishuuba larrø trømbøig marøb, chull køtanmaptø chine palømíig purø tabigu nõba warabeløbe nun isub, truba truba wamab kishchun nun tru parrig naguishwan ashippe. ¹⁰ Nun øyeekkatig nebui meganrrai maren, nõmbe trunun kørig køb yabsrøndøø pønrrabelø køn trenchib:

“¡Karregucha kuita! ¡Karregucha kuita!

¡Babilonia, kan yeeg purø nu ciuda, chigøben nõrriig marøbig!

¡Ke kagøppa, ke kan urayutø ñune øyeeg pinisainab pasramig nebuita!” chib.

¹¹ 'Inchen pirau yanøb, penab inchibeløbe nun isub wamab kisan, kaguende yandø nõmui yanamelan mugucha penørrrabig kaaben. ¹² Nõmui chine nõrrø yanamelø, oro køben, an køben, tab sruuzheelø køben, perlas køben, linotøga marig purø tab llensuzheelø køben, yalø pigøzheelø køben, seda llensumera køben, pigø llensuzheelø køben, chine tsiimera may irrabzheelø køben, marfildøga mariilø køben, tab tsiizheeløtøga mariilø køben, broncetøga mariilø køben, hierrotøga køben, marmoldøga mariilø køben, ¹³ canela køben, chigøben may irrabzheelø køben, incienso køben, mirra køben, asru srøliilø may irrabzheelø køben, vino køben, aceite køben, purø tab harina køben, tirigu køben, niisrai animalmera køben, ubishamera køben, kaullimera køben, kaulli sruig karrumera køben, karuindiig melabelan køben, misaameran køben, øyeelan yandø mu penørrrabig kaaben.

¹⁴ 'Incha ciudadwane trenchinrrun cha: “¡Ñi purø chull inchib lurra maig mamimerabe ñuyasiibe kaanrrai chab pinøben, katø ñi chull inchib mailø mayzheelø trurrigu tabzheeløbe ñuyasiibe kaanrrai chab pinin køn chib, yandø managuen katøbe asamikkaike!” ¹⁵ Inchen penab, yanøb inchibelø tru ciudayugurri pua misra købeløbe, ciudadwan øyeekkatig trømbøig nebunrrai maren, kørig købiitø yabsrøndøø pønrrønrrun cha, truba truba wamab, kishib, ¹⁶ trenchib:

“¡Karregucha kuita! ¡Karregucha kuita!

¡Kan yeeg purø nu ciuda, kemig lino llensu purø tabiitøga marig, yalø pigøzheelø køben, pigøzheelø køben, orotøgaba, tab sruuzheeløtøgaba, perlastøgaba tabzhig tamarigwan keweig købig!

¹⁷ ¡Ke kagøppa, kan urayutø chigurrimbunø nõrrø købig yeekkucha chab pinita!” chib.

'Inchen mayeelø tru barcomeran srubeløba, mayeelø maryu amburab iburab misag llirabeløba, barcon ashib truyu purugøb llirabeløba, tru maryu llirab an marøbeløba, truilø kerriguelø yabsrøndøø pønrrabelø køn cha. ¹⁸ Incha tru Babilonia ciuda parrig naguishwan ashabe, trenchib trashibelø køn cha: “¡Øyeeg nu ciudatøweimbe katøgane chuguen kaagúig køn!” chib.

¹⁹ Incha nõmui tur pala usrø pusrøb, trenchib wamab kishibelø køn cha:

“¡Karregucha kuita! ¡Karregucha kuita!

¡kan yeeg purø nu ciuda chib, mayeelø maryu barcos tøgarmereba truyu yeeg chine købiitøga puarmera misrig!

¡Møimbe ke kan urayutø chab pinisaig kørrømisrin køn! chib.

²⁰ ¡Inchen ñi, srømbalabe, tru ciuda øyeeg pinøben kasraarau! chib.

¡Ñim Tiuswei misaameraba,
 katø Cristo nøashib karua øiriløba,
 Tius maig karuigwan eshkabeløba kasraaray! chib.

Kaguende Tiusbe ciudawan øyeeg nebunrrai marøppe,
 ñimgurri øyeeg maramigwan asha mara pasrin køn.”—

²¹ Inchen kan ángel purø murig, kan tirigu kichib srug lataig, purø nuigwan kusrawa, muta, maryu trenchib keguchibig køn:

“Babilonia nu ciudawane øyeetøwei tsakkandø tranrra keguchen,
 katøbe managuen asamig kaanrrun cha.

²² Yandø ñuinuube arpas kønabelø kønøben møramig kawei,
 chigøben kønabelan tabzhig køni møramig kawei,

lus urrabelø urri møramig kawei,
 trompetas urrabelø urri møramig kawei,
 katø taska chigøben tabzhig marøbelø mu kawei,
 tirigu kichib srug tirigun kichen

katøbe managuen wanrri møramig kawein kønrrun chib.

²³ Katøbe managuen ñuinuube lámpara piløben,
 tru tørwan asamig kawei,

katø kasharabyu keg misrtrabiiba,
 srai misrtrabiiba kasrag waminchen,
 trunun møramig kawein kønrrun cha.

Kaguende ñuinug penab, yanøb inchibeløbe
 yu pirau purø nørreelø købig køn chib.

Katø ñibe trømbø marøb piimailøtøga
 pirau misag nørrø pønrrabelan mayamba
 chab kegørrøsrkaig køn cha.

²⁴ Babilonia ciudayube

Tius maig karuigwan eshkabelan kweetsiilai aniwamba,

Tiuswei misaameran kweetsiilai aniwamba,

katø yu pirau mayeelan kweetsiilai aniwamba

wetørraig køn.”

19

Srømbalasø cantailø

¹ Øyeelø chab puraihen, srømbalasrømbe kan wam purø nu søteelai lataig øyah chib kui mørøbig kur:

“¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn! chib.

¡Kaigyugurri wesraiba, tørguegwalmabiiba,
 maramburab maramibabe namui Tiuswein køn! chib.

² Kaguende maig maramigwan nø asha mariibe,
 ciertonig, sølgandø tabig mariilø køn chib.

Kaguen nøbe tru møgueløba purø trømbøbig marøb ishug
 tru nui trømbøbig mariiløtøga pirau mindishibigwan
 møra pasrønrrai pasrin køn chib.

Katø Tiuswei karuindiig melabelan
 nø ani lusingaruigwan
 nungucha ulø payib treetøwei maran” chib.

³ Incha katøyug trenchibelø køn:

“¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn! chib.

Tru ishuwei parrig naguishbe
 managatig nebib pasrabig pasrønrrun” chib.

4 Inchen tru veinticuatro kōlli misaameraba, tru pibgatø øsig purra-beløbabe pirausrøngatig tømboñsrøb srala, tru wamisra karub wainug wabig, Tiuswan kōriibala tabig waminchib trenchibelø kōn:
 “¡Treed kōnrrun! chib.

¡Kan øyeebe maya nuguen tab kōn!” chib.

5 Inchen tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam mørø trenchibig kōn:

—¡Ñim Tiusweiwan marøb melabelø mayeeløba,

katø Tiuswan kōriibala pōnrrabeløba,

tru nørreelø kusrebelø kōben,

katø treeg kōmeelø kōben,

namui Tiuswane purø tabig waminday!— chib.

Ubisha-unø kasharam kwaløm

6 Inchen kan truba nu soteelai wammera lataig, kabe kan truba nu pi wanrrøb lataig, kabe kan palaig trashibelø lataig trendaig mørøbig kur:

—¡Kan øyeebe maya nuguen tab kōn! chib.

Kaguende namui Tius Newan Maramburab Marøbiibe nø ashib karub pasran chib.

7 Kasraarab, katø truba tab kui mørøb,

katø nune maya nuguen tabig waminchigun chib.

Kaguende mōimbe Ubisha-unø kasharab kasraaramig pun cha.

Nui srain kōnrrabiibe tamara pasran cha.

8 Incha srain kōnrrabigwane lino llensu,

chishig tōrbilabigwan kenrrai tranig kōn— chib.

(Pøš tru lino purø tab llensuzhiibe tru Tiuswei misaamera nøm sølgandø tabig mariilan eshkabig kōn.)

9 Inchen ángelbe nan trenchibig kōn:

—Ilgwan pør cha: “Tru Ubisha-unai kasharab yaumay manrrab linchab amrrunrrai eshkailøbe mayanguen tab kuilø kōn”— cha.

Inchabe nane treekkucha chibig kōn:

—Iiløbe Tius nø newan cierton wamindiilø kōn— chib.

10 Inchen nabe ángelwei merrab tømboñsra kōriibala tabig waminchab inche-ne, ángelbe nane trenchiptinchibig kōn:

—¡Au, øyeeg marmøta! cha. Ñiba, ñui nuneløba tru ciertonigwan Jesús kenamariigwan treetøwei elachimø, pōnrrabelø lataitøwei, nagucha Tiuswei marøb megabiitøwein kur cha. ¡Tiuswane kōriibala tabig waminchi! cha. Kaguende tru ciertonigwan Jesús kenamariibe Tius maig karuigwan eshkabelan Tius maig tamigwan isungarub pasrabig, truitøwein kōn— cha.

Pulø kaulli itøgwanaig

11 Inchen srømbalabe kurig pasrai ashiptindinaben, truyube kan kaulli pullig kenamisrøbig kōn. Inchen truyu tru itøgwana wabigwane trencha wamig kōbig kōn: “Nø maig kōppe, Managucha Treetø Tabig, katø Newan Ciertonig” cha, treeg wamig, kaguende nøbe sølgandø tabig mariitøga maig maramigwan asha marøb, katø kwayab inchibig kōn. 12 Nui kabmerabe kan nagurø pilab lataig pilabelø kōben, nui turyube coronamera truba yam pet-saig, kan munchi pørig tøgaig kōbig kōn, trunune chi chibig kuigwane nōtøwei asha kōbig kōn. 13 Nui kewagūibe anindøga pisig keweig kōbig kōn. Inchen nui munchibe “Tiuswei Wam” cha wamig kōbig kōn. 14 Inchen tru nørø søtø srømbalasreelø mayamba pasrabiibe lino llensuzheelø puløzhig chishcheelø kewar, pulø kaulli itøgwana nui wendautø amrrubelø kōn. 15 Inchen nui

trigugurrimbe kan trøsr espada webarrubig kōn, trutøga misaamera nørro pōnrrabelan kōrrinchab. “Incha nōbe ashib karuppe, kan tsandzōn pōrōtsiitøga karub lataig ashib karunrrun.” Incha katō nōbe tru uvaswan pi wesrunrrab kwarainug kebusra, Tius Newan Maramburab Marøbigwei purø trømbøig namig kōbiitøga tru uvas piwan wesrunrrab pusōbunōnrrun. ¹⁶ Incha nui kewagūiguba, srøptsimburappa øyeeg munchi pørig tōgaig kōbig kōn:

Maya Reymeraim Pala Nø Rey;

Maya Misagwan Ashib Karub Pōnrrabelaim Pala
Nø Karub Ashib Pasrabig, chibig.

Tru animal trømbøgøligwan chinchamamub

¹⁷ Inchen kan ángel nōsigu pasramisrabe, maya illimera srømbalawan llirab amōñibelan mur wamab trendai ashibig kur: “Amrrua, tulundzunay cha, mamig purø nørro, Tius tamarigwan manrrab. ¹⁸ Reymerai yauwan kōben, maya suldaumeran ashib pōnrrabelai yauwan kōben, chiwangucha kōrmø kwayam mōguelai yauwan kōben, kaullimerai yauwan kōben, tru itōgwanabelai yauwan kōben, mayeelai yauwan, tru karuindiig melabelai yauwan kōben, karuindiig melømeelai yauwan kōben, kusreb mōguelai yauwan kōben, katō treeg kōmeelaiwan kōbengue.”

¹⁹ Inchen tru animal trømbøgøligwanba, pirau reymeranba, nōmui suldau sōtōmeranba tulundzunin kui ashibig kur, truiløbe tru pulø kaulli itōgwanaiba, truigwei suldaumeraba kwayanrrab. ²⁰ Inchen tru animal trømbøgøligwane merrarraig kōbig kōn, tru isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabig kur’ chibigwanbañau. Truibe tru trømbøgøligwei merrab tru maramburab mariilan asha kōnrrai marøbig kōbig kōn. Tru treeg maritøga pelōsrka chab kegōrrōsrkaig kōbig kōn, tru trømbøgøligwei marcatøga marcarramabelanba, katō tru trømbøgøligwan treezhigwei asha marigwan kōriibala tabig waminchibelanba. Inchen tru animal trømbøgøligwanba, tru Tiusweinukkurri arrubig lataig marendø, peemaytø marøbøligwanba tru nag pisu lataig azufreba, naarabigu øsiiba kebusriilø kōbig kōn. ²¹ Inchen tru katōganelø kōrrōmisrøbelane tru kaulli palaigwei trigugurri espada webarrubig chab kweecheen, maya illimerabe truilai yaumeran ke kaasha mabelø kōn.

20

Tru mil años

¹ Inchen kan ángel tru purø trømbø umbu trabyu llaviwanba, truba nu cadenanba tasku sruaig srømbalasarōngurri kōrraarri ashibig kur. ² Incha tru ángelbe tru dragon trømbøgølig, tru ul merrabsriig, tru nugwaimandzig, Satanás taigwane cadenatøga mil añoswei merrarrawa, lusra pasrøbig kōn. ³ Incha tru purø trømbø umbu trabyu kegucha, yaskabwane muguen kurtraingai kasra pasrøbig kōn, misaamera nørro pōnrrabelan pelōsrkøb kegōrrōsrkōmōnrrai tru mil años nebumnegatig. Yandø treeg chab puraiben, katō kan maya yanatø picha, elatsamig kōmig palōnrrun.

⁴ Katō purramisra karub purrailø ashibig kur. Inchen tryube maig maramigwan asha marøb purramigwan utabeløbe purramisrøbelø kōn. Katø Jesúsweimburabigwan eshkaikkurrimba, Tiuswei wamgurrimba nōmui turmeran parilø kōbelai mōsiimerangucha ashibig kur. Truiløbe tru trømbøgøligwanba, tru nun treetøwei asha marigwanba kōriibala tabig waminchimøwei, katø kappaløyu lata, tasigu lata, marcarramamøwei

inchar kòbig kòn. Incha truilòbe katòle øsiirawa, Cristoba mil años ashìb karub purrabelò kòn. ⁵ Inchen tru kwabelò katòganelòbe tru mil años purayamnegatig øsiirameelò kòn. Iig kòn, tru kwawa katòyug sròsrø øsiiraibe. ⁶ Mayanguen tab kuilò kòn trurrigu Tiusweindø tarømarilò, tru kwawa katòyug sròsrø øsiirabelai utu øsiirabelaimbe. Yandø tru kwab kwanrrai katòle kwangarub arrubiibe nòmune chigucha chi martrab kaimanrrun, nòmbe masken Tiusweimba, Cristoimba sacerdotessmera kua, nòba mil años ashìb karub purrønrrun.

Nugwaimandzigwan yandø kerriguwan kanawa kørømarøb

⁷ Incha yandø tru mil años nebuben, tru Satanáswane tru merrarrawa keera wanninukkurri elachen, ⁸ nòbe pirau misaamera nørø pønrrabelan kegørrøsrkønrrab webinrrun, yu pirau walligurri, wagurri, ambugurri, igurri misag warabelan —tru Gog taigwanba, Magog taigwanba— kwayamig tulundzunønrrab. Inchen tru kwayanrrabelòbe nu køptø mar mendawan kan pisrum lataig kòbig kòn. ⁹ Incha Tiuswei misaamera warainug tru pøtøgatanba, Tiuswei undaaraig ciuda pøtøgatanba pirau ørøba nòmbe algønab amrrua tulsruben, nag srømbalasarøngurri kørøaaruppe, chishtø parrøbig kòn. ¹⁰ Inchen tru nugwaimandzig chine mara peløsrka nòmun kegørrøsrkøbigwane tru nag pisu lataig azufreba naarabigu kegutsig kòbig kòn, tru animal trømbøgøligwanba, tru isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabig kur’ chibigwanba kebetinug. Inchen truyube nòmune yem, kwaløm managatig purø trømbøig kui møra melønrrai martrun.

Wamisra karub waig purø nuig kørøandiig

¹¹ Inchen kan wamisra karub waig puliig purø nuig pasrai ashìbig kur, truyu wabigwanba. Inchen nui merrabgurrimbe pirøba, srømbalababe yandø kerrigu trubab chab lulen, nòmumibe chuguen pønrramig kaabig kòn. ¹² Katø truyube tru kwabelò nørø kusreb misaamera køben, treeg kømø misaamera køben, Tiuswei merrab pønrrai ashìbig kur. Inchen libromeran kuren, katøgan libro, tru managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pøri librongucha kurøbig kòn. Inchen tru kwabelane tru libromerayu maig pørig pønrrøben truyu asha, maig maramigwan treeg asha marøbig kòn, nøm maig mariilò køben treekke. ¹³ Inchen marbe tru piyu kwaig purrabelò købelan tranen, katø tru kwangarubig taiba, tru kwabelò pønrraig ‘‘Hades’’ taiba, truilò chigucha nòmuinug tru kwabelò pønrrabelan tranen, nòmune møigwandøgucha maig maramigwan treeg asha mariilò købig kòn, nøm maig mariilò køben treekke. ¹⁴ Inchen tru kwangarubigwanba, tru kwabelò pønrraigwanbabe tru nag pisu lataigu kebetiilò købig kòn. Inchen tru nag pisu lataibe tru sròsrø kwaig kømnetø katòyug kwamig, truig kòn. ¹⁵ Inchen tru managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pøri libroyu nømui munchimeran truyu wetørramuinabelòbe mutøgucha tru nag pisu lataigu kebetiilò købig kòn.

21

Srømbalaba, pirøba srøizheelø

¹ Incha katø kan srømbala srøiba, srø pirøba ashìbig kur. Kaguende yandø srømbalaba, pirøba srøteelø købelòbe yandø chab pinøben, yandø mar chigucha pinin købig kòn. ² Inchen nabe tru ciuda Tiusweindø tarømarig, tru Jerusalén srøigwane srømbalasarøngurri kørøaarri ashìbig kur, Tiuswei merrabgurri. Tru ciudabe kan srai misrtrabig tabzhig keweig tamara pasrab

lataig pasrabig kōn nui keg kōnrrabigweyasig. ³ Inchen tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam truba mur waminchib ōyah taig mōrōbig kur: “¡Au! mōimbe Tius nō pasraig yabe yandō misaameraba pasran cha.

Tiusbe nōmba pasrōnrrab pasrōben, nōmgurrimbe nui misaamera kōnrrun cha.

Inchen Tiustōwei nōashib truyu nōmba pasrōwa, nōmui Tius kōnrrun chib.

⁴ Incha nōbe nōmui kappimeran kerrigu pinōmōrtrun cha.

Inchen yandō kwamig kawei, kisamig kawei, wamab trasamig kawei, pusrkwabig kawein kōnrrun chib.

Kaguende merrab chi kōbiibe chab purayan” cha.

⁵ Inchen tru wamisra karub wainug wabiibe trenchibig kōn: “Nabe chiwanguurimbunō srōitō maramōnrrun” cha. Inchabe katō nane trenchibig kōn:

—Pōr cha. Kaguende i wambe maig taibe treeg kōb, katō ciertonig kōb kōn— cha.

⁶ Inchabe katō nan trenchibig kōn:

—Yandō chab marig kōrrōmisra cha. Nabe Aba, Zetaba latawei, Srōsriiba, Srabeiba kur cha. Mōikkōben pimulgwaigwane ōsig kōnrrai tranōb pi, tru kōlōmō pigabyu piwan, ka yandō ketig mutchai tranamōnrrun cha.

⁷ Mōikkōben chine nebuingucha truyu pureb ibiibe iilan keta tranamig tōgagúigwan ketig utōnrrun chibig kōn. Inchen nabe nui Tius kōben, nōgurrimbe nai nusrkain kōnrrun cha. ⁸ Inchen chigōben kaig puben kōrab lllirawa ambubelōba, chiweingucha kōremeelōba, ashikken kōnrrabgaig trōmbōig marōbelōba, kweechipteelōba, mōguelō ishumburba trōmbōig marōbelōba, kwaimandzigweimburbabelan marōb, trōmbō marōb piimabelōba, chiwangōben kan tius kui lataig inchibelōba, mayeelō isapteelōba, mayamba iilōbe nōmuimburappe tru nag pisu lataig azufreba naarabigumay ambamig kōnrrun cha. Truiibe tru srōsrō kwaig kōmnetō tru katōyug kwamig truiig kōn— cha.

Tru srō Jerusalén

⁹ Inchen kan ángel tru sietelai utuig tru srabeig chine kaig nebunrrai marōb amrrunrrabelan tru siete copas netsiig mutarwei utuig arruabe, nan trenchibig kōn:

—Yusrō amō cha. Ubisha-unai srαι misrtrabig, tru srawan eshkarrumōn— cha.

¹⁰ Inchen Espiritu nō nan tōga pasramisren ángelbe kan truba nu tun trurrigu pala tunsrōmay pera ya, nane Jerusalén, tru ciuda Tiusweindō tarōmarigwan kenamarōbig kōn, srōmbalarōngurri, Tiusweinukkurri kōrraarubigwan. ¹¹ Tru ciudabe Tiuswei tōrguegwalmabigwan tōgaig tōrbilabig kōrraarubig kōn, kan purō tab sruuzhig, kan jaspe srug tōrbilabzhig lataig, kabe kan pigriū tōrguelarrōzhig lataikke. ¹² Tru ciuda pōtōgatanbe srug pusrig lendiig trurrigu palaig kusraig kōbig kōn, yaskabmera doce tōgaig. Tru yaskabmōrig kan ángel pōnrrōben, tru yaskabmerayube munchimera pōriilō pōnrrabig kōn, Israelweinukkurri karrab misaamerai tru doceelai munchimeran. ¹³ Ciudayu tru yaskabmerabe pōrr kal-labgatōmay pōn, kandarōgatōmay pōn, katōgandarōgatōmaysrō pōn, pōrr pinebgatōmay pōn kōbig kōn. ¹⁴ Inchen tru ciudayu pōtōgatan tru srug pusrig palaig kusruigwan niga pasrōnrrabig pōlsrugu pōtōburab doce warig tōgaig kōbig kōn. Inchen trumōrig tru Ubisha-unai tru doce nōashib karua ōriilai munchimeran pōriilō kōbig kōn.

¹⁵ Incha tru naba waminchibiibe ciudawan køben, truyu yaskabmeran køben, tru sruutøga pusrig palaig marigwan køben unaasamig kan oro caña tsig sruaig købig køn. ¹⁶ Tru ciudabe mumaytøgucha atsi kømíig latazhig købig køn, lendømay lata, yammay lata. Angelbe tru ciudawan cañatøga unaashene, 2.200 kilómetros købig køn. Yammay lata, lendømay lata, mumaytøgucha latazhig købig køn. ¹⁷ Incha tru pøtøburab palaig marigwan palamay mayan køtashchab unaashene, 75 metrosig købig køn, tru ángel misag unaasimay unaashen.

¹⁸ Tru pøtøburab palaig kusrub mariibe jaspe sruutøga marig køben, ciudabe orotøgatø marig kan pigriu tørguelarrøzhig lataig købig køn. ¹⁹ Inchen tru ciudayu palaig marigwan niga pasrønrrabig katsigwan pusriiløbe chi sruutøgagøben tabzheeløtøga purø tabzhig kønrrai marig købig køn:

Srøsiibe jaspetøga marig køben,

tru wendauibe zafirotøga marig køben,

pøn kønrrabyuibe ágatatøga marig køben,

pib kønrrabyuibe esmeraldatøga marig køben,

²⁰ tratrøgatø kønrrabyuibe ónicetøga marig købig køn.

Inchen seis kønrrabyuibe cornalinatøga marig køben,

siete kønrrabyuibe crísólitotøga marig køben,

ocho kønrrabyuibe berilotøga marig køben,

nueve kønrrabyuibe topasiotøga marig køben,

diez kønrrabyuibe crisoprasatøga marig køben,

once kønrrabyuibe jacinto taig sruutøga marig køben,

srabeig doce kønrrabyuibe amatistatøga. Øyeeeg sruumeratøga marig købig køn.

²¹ Tru doce yaskabmerabe doce perlas købig køn, yaskabmørig kan perlatøgatø marig kandiig kemesraimøzhikke. Inchen tru ciudayu mas lendiig llirainuube orotøgatø marig købig køn, ¡katø! kan pigriu tørguelarrøzhig lataikke.

²² Tru ciudayube Tiuswei yawane ashmur; kaguende Señor Tius Newan Maramburab Marøbiiba, Ubisha-unøba, nømarshib tru ya købig køn. ²³ Tru ciudabe tør kønrrai pørr pilamig palain kømøwei, pøl pilamig palain kømøwein køn; kaguende Tiuswei tørguegwalmabiibe tru ciudawan kebiløben, tru ciudayu pilab pasrabiibe Ubisha-unø køn. ²⁴ Inchen misaamera purø nørro pønrrabelø tru kaigyugurri wesrailøbe tru ciudawei tøyru amøñiben, pirau reymerabe nømui chigurrimbunø purø tabzheelø tøgagúilane srua amba, tranrrun. ²⁵ Kwalømbe chu uraskucha yaskabmerabe kurindø pønrrønrrun. Kaguende truyube yem misrøbiibe kaanrrun. ²⁶ Misag nørro pønrrabelø nømui chigurrimbunø purø tabzheelø tøgagúigwanba, maya nугuen tab indigwanba ciudayumay srua amrrunrrun. ²⁷ Truyube chishig kømíig kaiba, katø ashikken kønrrabgaig marøbeløba, katø isapteeløbabe managuen kebamrraamøn. Truyu kebabuppe, tru Ubisha-unai llirroyu managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pørig tøgartøwei kebamroy.

22

¹ Incha ángelbe kan nu pi chishchig, tru øsig kømig tranøb piwan nan eshkabig køn. Truibe tørguegwalmabzhig kan pigriu lataig, tru Tiusweimba, Ubisha-unaimba wamisra karub wainukkurri webarrubig køn. ² Tru ciuda tøbøtagwan mas lendiig llirainuube, tru nu pi mendabe øsig kømigwan tranøb tusr ambumay imay pinøgasrøbig pasrabig køn, truibe mamimera peg,

peezhig doce nigabig kòn, pølmørig, pølmørig lurramig. Inchen tru tusryu ishiimerabe misag nõrrø pønrrabelai kwanrrømeran tamaramigweyasig købig kòn. ³ Tru ciudayube Tius kaig nebui warønrrun tainamig kaanrrun. Inchen Tiusweimba, Ubisha-unaimba wamisra karub waibe tru ciudayu pasrøben, nuiwan marøb melabeløbe truyu køriibala tabig waminchun. ⁴ Malaugue nun ashib, nui munchiwan nõmui kappalømerayu pørig tøgagøb inchen. ⁵ Truyube yandø yem misrtrabig kawei, truyube tør kønrrai piløgamig palain kømøwei, nõsig pilam palain kømøweim purrønrrun. Kaguende Tius Señorbe nõmune nõ pilønrrun. Inchen nõmbe managatig ashib karub purrønrrun.

Cristo arrumibe lutau kòn

⁶ Angelbe katø nan trenchibig kòn:

—I wamindiiløbe maig taibe treeg køb, katø ciertonig køb kòn cha. Señor, tru nõ maig karuigwan eshkabelan nõ maig tamigwan isungarub pasrab Tiusbe, nui ångelwan ørin kòn cha, tru petø chigøben pureb attrabigwan nuiwan marøb melabelan eshkanrrai.—

⁷ “¡Au! Nabe petø arrumønrrun tan. Chi pureb attrabigwan i libroyu pøriilan møra marøbigweimbe mayanguen tab kuig kòn” tan.

⁸ Iigwan ashib, mørøb inchibiibe, Juan, na kur. Incha yandø tru chab ashib, chab mørabe, tru ångel nan kenamarøbigwei merrab nun køriibala tabig waminchab tømønnsrøb sralene, ⁹ nõbe nane trenchiptinchibig kòn:

—¡Øyeeg marmøta! cha. Nagucha Tiuswei marøb megabiitøwein kur cha, ñiba, ñui nunelø, tru Tius maig karuigwan eshkabeløba, katø mayeelø i libroyu wamindiilan møra marøbeløba, truilø lataitøweingue. ¡Tiuswane køriibala tabig waminchi!— chibig kòn.

¹⁰ Inchabe katø nane trenchibig kòn:

—Chi pureb attrabigwan i kilgayu wamindig pønrrabelane kasrøppa, esgamøta cha. Kaguende tru treeg nebunrrabiibe yandø lutau pasran cha. ¹¹ Sølgandø tabig marmíibe, trube, katøgucha treegwan ka marøb uñ cha. Trømbøig ashikken kønrrabgaig marøbiibe, trube, katøgucha treeg ka marøb uñ cha. Inchen sølgandø tabig marøbig kuabe, trube, katøgucha treeg marøbig marøb uñ cha. Inchen Tiusweyasiitø tarømarig kuabe, treetø pasrabig pasrau — cha.

¹² “Au, na, Jesúsbe, petø arrumønrrun cha, nõm mõitøgucha maig marig køben, truburø na tranamig tøgagúigwan tranrrab srúa. ¹³ Nabe Aba, Zetaba lataig, Srøstriiba, Srabeiba, katø Pølbasrøbiiba, Patsabiiba, truiibe na kur cha.

¹⁴ ‘Mayanguen tab kuilø kòn, nõmui keilan tsarøbeløbe, tru øsig kømig tranøb tusryuigwan mu merønrraingag mamig tøgagøb, tru ciudayu yask-abmerawan kebambub indamig. ¹⁵ Trune tru wera lataig inchibeløba, trømbø marøb piimabeløba, møgueløba, ishumburba trømbøig marøbeløba, kweechipteeløba, chiwangøben kan tius kui lataig inchibeløba, mutøgucha isa waminamigwane larrø chullelø ke chi tabig kui lataig isa waminchibeløba, iiløbe wambig kørrømisrtrun.

¹⁶ ‘Na, Jesúsbe, nai ångelwan iigwan ñimun eshkanrrai ørar tru iglesi-amerayasig. David kønrrai tru srøl namerrig pasrabig kua, katø nabe Davidweinukkurrindøwei larrøbicha arrubig kur, tru lõtsø tør-rram uras tørguegwalmab estrella.”

¹⁷ Inchen Espíritu Santoba, Ubisha-unai Sraimbabe: “¡Amø!” tan. Iigwan mørøbikkucha: “¡Amø!” chi. Inchen mõikkøben pimulgwaibe, amø. Katø mõikkøben mutchappe, tru øsig kømig tranøb piwan, ka yandø ketig, muchi.

¹⁸ Maig pub attrabigwan i libroyu pørigwan wamindi mørøbelane mundøgucha, isuptø martrai, nabe eshkar: Møikkøben iilan ka yandø nemarøbigwane chine kaig nebub amrrunrrabigwan nune Tiusbe nemartrun tru i libroyu pørig pønrrabelan. ¹⁹ Katø møikkøben i libroyu maig pub attrabigwan wamindiilan kerrabigwane tru øsig kømigwan tranøb tusrwanba, tru Tius nuindø tarømari ciudawanba, Tiusbe nungucha kerranrrun, i libroyu truilaimburab chi pørig pønrrabigwan.

²⁰ Iilan maig kønrrabigwan waminchib eshkabiibe trendan: “Arrumø kømø, nabe petø arrumønrrun” cha.

Treeg kønrrun. Amø pøs, Señor Jesús.

²¹ Namui Señor Jesucristoi tru ka yandø tab indiibe mayeeløba pasrønrrun. Treeg kønrrun.